34860

OEUVRES

D'ORIBASE,

TEXTE GREC, EN GRANDE PARTIE INÉDIT,

COLLATIONNÉ SUR LES MANUSCRITS,

TRADUIT POUR LA PREMIÈRE FOIS EN FRANÇAIS,

AVEC UNE INTRODUCTION,

DES NOTES, DES TABLES ET DES PLANCHES,

PAR LES DOCTEURS

BUSSEMAKER ET CH. DAREMBERG.

PARIS.

IMPRIME PAR AUTORISATION DU GOUVERNEMENT

A L'IMPRIMERIE NATIONALE.

M DCCC LXXIII.

PRÉFACE

La mort successive de MM. Bussemaker et Daremberg laissant inachevée la publication des œuvres d'Oribase, MM. J. B. Baillière et fils ont dû chercher le moyen le plus convenable et le plus sûr de terminer promptement cette édition, depuis si longtemps commencée. Les deux savants et regrettés auteurs avaient laissé une grande quantité de documents, consistant en notes, extraits, copies et descriptions de manuscrits. Ce sont ces papiers que M. Auguste Molinier, archiviste paléographe, ancien élève de l'École des Chartes, a bien voulu, sur la proposition de M. J. Quicherat et à la prière de MM. J. B. Baillière et fils, se charger de préparer pour l'impression du tome VI.

Après le tome V, qui paraît aujourd'hui, il restait à imprimer, pour terminer l'ouvrage, la fin des anciennes traductions latines de la Synopsis et des Euporistes d'Oribase, dont la publication rentrait tout naturellement dans le cadre d'une édition critique. Le présent volume en contenait d'ailleurs le commencement et ne pouvait rester incomplet. Le travail de M. Molinier a donc dû porter tout d'abord sur le choix d'un plan tout à la fois commode, expéditif et scientifique. Après

mûre réflexion, après examen attentif des papiers laissés par MM. Bussemaker et Davemberg, il s'est arrêté au plan suivant, auquel MM. J. B. Baillière et fils ont donné leur pleine adhésion. La difficulté était de concilier les moyens dont on disposait avec les exigences d'une publication scientifique; la nécessité de faire promptement ne permettait pas de songer à des collations lentes et difficiles sur des manuscrits dispersés un peu partout, comme l'aurait demandé le plan suivi par les premiers auteurs; et, d'autre part le désordre amené par un long abandon dans les papiers légués par eux laissait peu d'espoir d'en tirer des indications prédises sur leurs intentions ultérieures.

On a essayé de résoudre le problème de la manière suivante. Les manuscrits des premières traductions latines de la Synopsis et des Euporistes sont généralement d'une grande ancienneté; le plus récent remonte au xue siècle; deux sont du vue, et l'un de ces derniers, conserve à la Bibliothèque nationale, était à la portée de M. Molinier. Prenant donc ce manuscrit, intévessant à tous des points de vue, il en a fait la base de la publication net clest lui qui ya fournir la majeure partie du VI volume Maiso ce manuscrit est forcément incomplet, tant par la disparition de nombreux feuillets perdus depuis longtemps que par la négligence des copistes ou des traducteurs M. Molinier a done du prendre dans des manuscrits plus récents Amais plus complets certaines parties qui manquaient à desprentier texte da provenance de ces intercalations sera toujours soigneusement indiquée. Quant aux variantes, l'impossibilité de collationner les épreuves sur les manuscrits existant à l'étranger y a fait renoncer pour toute une portion; nous voulons parler des variantes d'orthographe qui sont insaisissables sur une copie, où ille faut toujours compter avec les fautes du copiste, quelque intelligent, quelque savant qu'on le puisse supposer. Les variantes de texte, au contraire, ont pu être relevées et placées en note avec des sigles indiquant les manuscrits dont etles proviennent. Enfin, dans un grand nombre de cas, ce réest pas seulement une phrase, une ligne, qui diffèrent d'une traduction à l'autre, c'est tout un passage où le sens est tellement dissemblable, qu'on ne peut y voir une variante ordinaire: ces passages ont été rejetés à la fin de chaque livre sous forme d'appendice. En lagissant ainsi, il sera, croyons-nous, tiré le méilleur parti possible des éléments que nous pouvions amptoyeru b memblandes unes sussents des éléments que nous pouvions amptoyeru b memblandes unes sussents des éléments que nous pouvions

ustionale, était à la portee de M. Molliner. Prenant donc

De tous les ouvrages médicaux laissés par l'antiquité, aucun lifétait mieux fait que la Synopsis d'Oribase pour réussir auprès des savants du moyen age présumé des travaux de plusieurs siècles de seience, mailuel où toutes les opinions, tous les systèmes, véraient se sondre dans our ordre méthodique, il devait plaire aux respits de cettes époques plus amoureux de synthèse que d'analyse n'Aussi soèt autque trouvant il de nombreux construit de nombreux traducteurs; écrit en grec et,

Inomognos amojnot and anoite and a subject of the s

par consequent, peu intelligible pour les Occidentaux, et particulièrement pour les Gaflo-Romains, il cut de bonne heure les honneurs d'une version latine, des le vir siècle, si l'on en juge par l'écriture des plus anciens manuscrits. Du reste, fideles a l'esprit du moyen age, les traducteurs d'Oribase ne se sont pas piques d'une fidelité scrupuleuse; dans bien des cas leur traduction n'est qu'une paraphrase, une explication du texte gree, de nombreuses erreurs, de graves contiesens, la deparent que, survant les manasprits, des passages manquent "mil se i retrouvent dans le texte original, tundis que d'autres y Sont que le gree ne contient plus el 112 peut etre jamais conrenus! De la l'interet des ces fragments, qui completent heureasement; expliquent dans bien des eas et quelquefois corrigent le texte grec; d'ailleurs, quand on n'en tirerait que des Phinteres sui la synonymite des termes imedicaux embas latin teten gree, feur publication ne seralt-elle pas pour la science d'une grande utilité? Telles sont sans doute quelques unes des Taisons que ont determine MM. Bussemaker et Darem belge à the fundredain waves a Oribase, tet volla pourquoi leur edition serait restée incomplete sans ce volume, que nous publierons prochainement.

Mérovingiens, au moment où la langue, défigurée dans tous les sens, ne rappelait plus que de bien loin les derniers temps de la littérature latine? De nombreuses raisons peuvent appuyer l'une et l'autre de ces opinions ; en effet, l'ignorance des copistes de l'époque mérovingienne était telle, qu'elle a pu produire des altérations de cette nature dans la grammaire et dans la langue d'un texte plus ancien; et, d'autre part, quoique la connaissance du grec ait été assez rare dans l'Occident à cette époque, pour que l'un des esprits les plus distingués de la Gaule du vr siècle, Grégoire de Tours, n'ait connu de cette langue que quelques mots de liturgie et d'école, on peut supposer ce manuscrit exécuté par un Italien, ou bien en Gaule par un médecin grec d'origine, ne connaissant que le rigent le texte grec; d'ailleurs, qua inlosbaruotus èlrequeitels nit Les manuscrits qui ont servi pour la constitution des textes des tomes Vet VI sont les suivants : deux sont à Paris (Aa et Ab) un à Laon (La) un à Leipzig (Li) un à Saint-Gall (G); centin celui de lord Ashburnham (As) dont nous n'avons pu retrouver la copie ce qui est d'autant plus regrettable, que c'est tion serait restée in elaione ne tiroè elesia uva de sample la le

Aa. Manuscrit de Paris lat. 10233 (ancien suppl. lat. 621). Provient de la 129 suon difficielle de la cathodrale de Chairles, où il portait le nomero 1; suo apporté à Paris par D. Poirier en 1790, par ordre de la Commission des monuments. Hauteur 325 mm, fargeur 240 mm; 280 feuill. de parsesuord mehemin; un grand nombre manquent; numérotation moderne à l'encre noire. L'écriture est une onciale dont les lettres ont 8 mm de hauteur, est noiro plus les liastes, les mots naturellement ne sont, pas sépares ou les suon a lignes sont longues. En tête de chaque livre se trouve la table des rubriques avec les numeros des chapitres à l'encre rouge. En tête de sel raq u chaque chapitre les rubriques sont répétées, également en encre rouge; le parchemin est rayé à la pointe sèche et écrit entre les lignes. Le long sel suos sales pages us d'advient des mots santait de ponts de repère et indi-

quant l'objet du texte placé en regard; ces renvois sont du xin° siècle; on trouve aussi quelques notes paraissant provenir d'une main plus ancienne, peut-être du x° ou du xi° siècle. Le volume, relie aux armes de France sous Louis XVIII, en veau hrun avec dos rouge, est généralement dans un bon état de conservation; cependant le parchemin étant extrêmement lisse du côté de la fleur, nons avons trouvé des pages entières où l'écriture n'a laissé que l'empreinte de ses lettres, l'encre ayant disparu depuis longtemps. Du feuill, 1 au feuill, 263 nous les neuf livres de la Synopsis d'Oribase; puis vient un traité de la connu : De Podagra (263 à 272); au feuill, 272, un fragment d'auteur inconnu; Virtuis herbæ Peoniæ quæ a multis, dicitur Seleniacæ; au feuill, 273, r°, un fragment en cursive mérovingienne commençant par Pulbes; folio 273, v°: Curatio flegmonis; folio 279 v°, et 280: Original de præbidendis passionibus. On attribue ce manuscrit au v11° siècle.

ture semi-lombarde ou saxonne, datant, par consequent, du x ou el eup samenevorg emêM. 1626, lat. 28M. sedAect précédent; portait à Chartres de n° 4. Hauteur 39 2 mm, largeur 267 mm; 321 feuillets écrits, de parchemin, numérotation moderne à l'encre noire. L'écriture, sur deux colonnes, est une minuscule carolingienne atainge de hauteur moyenne; les mots sont séparés. Les rubriques sont écrites d'une encre rouge ternie; le parchemin est rayé à la pointe sèche et de mauvaise qualité, Le volume, relié aux armes du roi Louis Philippe, en peau violette, contient la Synopsis d'Oribase (1 à 139), les œuvres du médecin Alexandre (140 à 242), enfin la Materia medica de Dioscoov pinride (143 à d'14) Ces ouvriges sont d'écritures différentes se rapportant toutes au commencement du 1xº siècle; cette époque est indiquée, and dilleurs, par une grande composition qui orne te iduillee 14 occupii ob moito deprésente le Christ et la groix sous deux arcades jumelles; l'ornementation décèle les cinquante premières années du siècle, et l'on y sent 2111001100 influence des artistes thyrantins de Charlemagne dans la décoration des chapiteaux et des colonnes. On attribue ce manuscrit au ix siècle. tôtneich a Teumon de cel deux manuscrits à Charnes l'accorde avec coeque mus momata savons de l'école capitulaire de cette ville; des le x° siècle on s'y occupait activement d'études médicales, et le moine Richer nous raconte un long et périlleux voyage fait par fui en mars 00 4 de Reims à Chartres, pour aller lire les œuvres de Galien et d'Hippocrate, qu'il ne connaissait pas encore 1.

Juillet 1873

La. Manuscrit de Laon n° 424, parchemin, du x° siècle, porte ce titre moderne: Aribausius de Plantis; fortement mutilé, au commencement il manque une partie de la table des rubriques. Il commence par une partie du livre II Ad Eunapium, des médicaments simples, et comprend quelques recettes étrangères à Oribase; cette partie a été publiée sous le titre de De curationibus, d'après un autre manuscrit, à la suite de

¹ Richer, Histor, lib, IIII, c. 50; Pertz, Scriptores, III, dans les Monum, rerum Germanic, historica.

set sui Collina Aurelianis, a' Bale en 1529; du feuillet 147 au feuillet 187 se par le collection de la grand de l

ciri-3. .8-ni "misis subject subject signification of the properties of the properti

s deino-imes entitives, esser ive inter methandlak frot estimated and interestable and section of the interestable of the content of the cont

medeem Alexandre (140 a 242), enin la interior de l'Apporte de l'Appor

long et pé**sidemme) san girole ab l'enceuron t de l'evir e à l'arigin** pour aller lire les œuvres de Galien et d'Hippocrate, qu'il ne connaissait pas encore 4.

Juillet 1873.

La Manuscrit de Laon nº 424, parchemin, du xº siècle, porte ce titre moderne: Aribausius de Plantis; fortement mutilé, au commencement il manque une partie de la table des rubriques. Il commence par une partie du livre II Ad Eunapium, des médicaments simples, et comprend quelques recettes étrangères à Oribase; cette partie a été publiée sous le titre de De carationibus, d'après un autre manuscrit, à la suite de

Richer, Histor, Ith IIII, c. 50, Pertx, Scriptores III, dans les Monum. rerum Germanto, his-

ΟΡΕΙΒΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΝ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΥ ΣΥΝΟΨΙΣ.

BIBAION A,

IIPOOIMION.

Κελεύσαντος τοῦ Ἰουλιανοῦ ποτε τοῦ Θειοτάτου αὐτοκράτορος συναγαγεῖν με τῶν ἀρίσθων ἰατρῶν ὅσα χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς ὑγείας, προθύμως συνήγαγον ἐν ἔθδομήκοντα βίθλοις. Καὶ ἐπειδὴ νῦν ήθουλήθης, υἰὲ γλυκύτατε Εὐσθάθιε, σύνο-

SYNOPSIS D'ORIBASE,

OU

ABRÉGÉ DE LA COLLECTION MÉDICALE,

DÉDIÉ À SON FILS EUSTATHIUS.

LIVRE PREMIER.

PRÉFACE.

D'après les ordres du très-divin empereur Julien, qui me chargea autrefois de rassembler ce que les meilleurs médecins avaient enseigné d'utile ou d'indispensable pour acquérir la santé, je me suis empressé 2 de faire cette Collection et j'y ai consacré soixante et dix livres. Comme vous désirez maintenant, mon très-cher fils Eustathius, qu'il soit fait un

Préf. 1. 2. ἰατρῶν τε Codd. — 4. ἀδουλήθη Codd.

ψιν αὐτῶν γενέσθαι, ἐποίησα καὶ τοῦτο ἀόκνως, συνορῶν οὐ σοὶ μόνον χρησιμώτατον γενήσεσθαι κατὰ τὰς ἀποδημίας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μὴ ωαρέργως τὴν ἰατρικὴν ἐκμαθοῦσιν · ὁσοι γὰρ ἐν ταῖς κατὰ ωλάτος ἰατρικαῖς ωραγματείαις σπουδαίως ἐγυμνά5 σαντο, τὴν σύνοψιν ταύτην ἔξουσι ωρὸς εὐκολίαν τῆς ἀναλήψεως τῶν ωρακτέων, διότι τοῖς συντόμως ἡηθεῖσιν ἐντυγχάνοντες εἰς ὑπόμνησιν ἔρχονται τῶν ὁλων ὑπὲρ ἐκάσης γνώσεως, καὶ συμβήσεται χωρὶς τοῦ φορτίον ἐπάγεσθαι βαρὺ τὰ τῆς χρείας ἰκανῶς ἔχειν. Γραφήσεται δὲ μόνον ἰάματα τῶν ωαθῶν εὐμεταχείρισλά 3 το καὶ εὔπορα, καὶ ὅσα διὰ φαρμακείας καὶ διαίτης τὸ δέον ωοιεῖν εἴωθεν · χειρουργίας δὲ μνήμην οὐ ωοιήσομαι, τὸ δυσμεταχείρισλον αὐτῆς, μάλισλα ἐν ἀποδημίαις, ωαραιτούμενος · χρεία γὰρ ἐπὶ αὐτῆς τοὐπίπαν μηχανημάτων τε καὶ ὀργάνων οὐδαμῶς εὐπορίσλων, ὥσπερ ἐπὶ καταγμάτων ωολλάκις καὶ ἐκβολῆς ἄρθρων. Τούτων δὴ καὶ 4 δοσα δυνατὸν διὰ μόνων τῶν χειρῶν ἀπευθύνειν ωοιοῦσιν ἄρισλα

abrégé de ces livres, j'ai aussi accompli ce travail sans répugnance, car j'ai compris qu'il serait très-utile, non-seulement à vous pendant vos voyages, mais aussi aux autres personnes qui ont appris la médecine complétement, et non comme une science accessoire; en effet, tous ceux qui ont étudié avec soin les traités de médecine volumineux trouveront dans cet abrégé un moyen de saisir facilement ce qu'ils ont à faire; en lisant une exposition concise ils se ressouviendront de tout ce qui regarde chaque notion particulière, et ils auront l'avantage de posséder des données suffisantes sur ce qui est nécessaire, sans s'imposer une besogne trop rude. Je rapporterai seulement les moyens de trai- 3 tement qu'on emploie et qu'on se procure aisément, c'est-à-dire ceux qui réussissent habituellement à l'aide des médicaments et du régime; mais je ne ferai pas mention de la chirurgie, par la raison qu'elle est difficile à pratiquer, surtout en voyage, car elle exige ordinairement des machines et des instruments qu'on ne se procure pas du tout facilement, comme c'est souvent le cas pour les fractures et les luxations. Les pé- 4 dotribes et les hommes qui font leur métier de la gymnastique sont le

^{6.} συντ. ρηθεῖσι πεφαλαιωδῶς ἐντυγχ. πόρισ7α DF°. — 14. δή καί ex em.; δὲ Codd. — 7. τῆς ὅλης BMPV. — 10. εὐ- καί F; om. rel.

5 σαιδοτρίβαι τε καὶ ἀθλητικοὶ ἄνδρες. Ταῦτά τε οὖν καὶ ὅσα ἔτερα διὰ τῆς τῶν χειρῶν ἐργασίας ἔχει τὴν ἴασιν, ἄμεινον ὑπὸ τῶν τριβάκων δρᾶται · διὸ τούτοις ἐπιτρέψαντες ταῦτα, τῶν ἐπειγόντων ἡμεῖς καὶ μὴ δεχομένων ὑπέρθεσιν τὰς ἰάσεις διὰ Φαρμακείας καὶ διαίτης καταλέξομεν.

α'. Περί τρίψεως σαρασκευασίκης.

Πρὸ τῶν γυμνασίων Θερμαίνειν μετρίως τὸ σῶμα χρη τρίψει χρωμένους τῆ διὰ σινδόνων, κἄπειτα διὰ ἐλαίου τρίδειν γυμναῖς ταῖς χερσὶν, ἄχρις ἀν Θερμανθῆ καλῶς καὶ μαλαχθῆ τὸ σῶμα, ἐπανθήση τε ἔρευθος εὐανθὲς καὶ εἰς ὄγκον ἀρθῆ.

β'. Περί γυμνασίων.

Κίνησίς ἐσὶι σφοδρὰ τὸ γυμνάσιον . ὁρος δὲ τῆς σφοδρότητος ἡ 10

mieux préparés pour remédier à ces accidents, s'ils réclament seulement 5 l'emploi de la main. Il est donc préférable, dans ce cas et dans les autres analogues, de laisser aux gens de routine le traitement que les mains seules accomplissent; en conséquence nous leur abandonnerons ce domaine pour exposer succinctement les traitements où nous sommes pressés d'agir, qui ne souffrent point de délai, et qui se font à l'aide des médicaments et du régime.

1. DE LA FRICTION PRÉPARATOIRE.

Avant les exercices, il faut réchauffer modérément, en se servant d'abord de frictions pratiquées avec des linges de coton, et ensuite de frictions avec l'huile, faites à l'aide des mains seules jusqu'à ce que le corps soit bien réchauffé et bien ramolli, qu'il s'élève une belle rougeur et qu'il y ait du gonflement.

2. DES EXERCICES.

- L'exercice est un mouvement fort, et le degré de la force du mouve-
  - 1. Τὰ αὐτά Codd. CH. 2; l. 9. ἀχθείη Codd. Cf. t. I, p. 473.

l.

τῆς ἀναπνοῆς ἐπὶ τὸ δασύτερον ἀλλοίωσις. Τὰ δὲ γυμνάσια δυσπαθῆ 2 τε παρασκευάζει τὰ ὀργανικὰ μόρια καὶ εὕτονα πρὸς τὰς ἐνεργείας, τήν τε ὁλκὴν ἰσχυροτέραν τῆς τροΦῆς, καὶ τὴν ἀλλοίωσιν ἑτοιμοτέραν, καὶ τὴν ὄρεξιν βελτίονα διὰ τὴν γινομένην Θερμότητα ἐκ- καθαίρει δὲ καὶ τοὺς πόρους καὶ κενοῖ τὰ περιτθώματα διὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἰσχυρὰν κίνησιν. Ἐπειδὴ οὖν τῆ ἀναδόσει συνεργεῖ, χρὴ 3 μήτε πλῆθος ἀμῶν καὶ ἀπέπθων σιτίων, μήτε χυμῶν κατὰ τὴν κοιλίαν ἢ ἐν τοῖς ἐντέροις περιέχεσθαι κίνδυνος γὰρ αὐτοῖς ἐλχθῆναι πρὸς ἄπαντα τὰ τοῦ ζώου μόρια πρὶν χρησίοῖς γενέσθαι πε- 10 Φθεῖσιν. Δῆλον οὖν ὡς πρὸ τῶν σιτίων αὐτὰ παραλαμβάνειν χρή. 4 Γνωρίσματα δὲ τῆς εὐκαιρίας τῶν οὔρων ἡ χρόα τὸ μὲν γὰρ ὑδα- 5 τῶδες ἄπεπίον ἔτι σημαίνει τὸν ἐκ τῆς γασίρὸς ἀναδοθέντα χυμὸν, τὸ δὲ πυβρὸν καὶ χολῶδες ἐκ πολλοῦ κατειργάσθαι τὸ δὲ μετρίως ἀχρὸν ἄρτι πέψεως γεγενημένης σημεῖόν ἐσίιν. Τηνικαῦτα γοῦν 6

ment est déterminé par l'augmentation de la fréquence de la respiration. Les exercices rendent les parties organiques résistantes et leur donnent 2 de la vigueur pour accomplir leurs fonctions, activent l'attraction de la nourriture, facilitent sa transformation et excitent l'appétit, résultats qui tiennent au développement de la chaleur; enfin ils nettoient les conduits et évacuent les résidus par suite du mouvement violent du pneuma. Par conséquent, comme les exercices favorisent la distribution 3 de la nourriture, l'estomac ou les intestins ne doivent pas contenir, au moment où on s'y livre, beaucoup d'humeurs ou d'aliments crus et mal digérés, car il y aurait danger que ces matières ne fussent attirées vers toutes les parties du corps, avant que la coction ne les eût rendues propres à la nutrition. Il est donc clair qu'il faut s'exercer avant le 4 repas. On reconnaît le moment propre aux exercices à la couleur de 5 l'urine : ainsi, l'urine aqueuse signifie que l'humeur qui part du tube intestinal pour se distribuer dans le corps est encore mal digérée; l'urine jaune-rougeâtre et bilieuse indique que cette humeur est élaborée depuis longtemps, et celle qui présente une couleur jaune-pâle modérée montre que la coction vient d'être achevée. C'est donc là le mo- 6

άγειν έπὶ τὰ γυμνάσια ωροαποθέμενον τό τε ἐν τῆ κύσθει καὶ ἐν τῆ γασθρὶ ωερίτθωμα.

γ'. Περί τῶν είδῶν τοῦ γυμνασίου.

Το μέν δη κοινον άπάντων γυμνασίων έσ λ θερμότητος αυξησιν έξ αυτών τοις ζώρις έργασασθαι τα δὲ ίδια τών κατα έκασ ον, το μέν ευτονον γυμνασιον, τουτέσ ι το βιαίως άνευ τάχους διαπονούν, 5 εἰς εὐτονίαν ωαρασκευάζει τους τε μῦς καὶ τὰ νεῦρα τοιαῦτα δέ ἐσ ι τό τε σκάπ ι καὶ τὸ Φορτίον ἀράμενον μέγισ ον ἢ μένειν 2 κατὰ χώραν, ἢ ωροβαίνειν μικρά. Καὶ οἱ ἀνάντεις δὲ ωερίπατοι τούτου τοῦ γένους εἰσὶ, καὶ τὸ ἀναρριχᾶσθαι διὰ σχοινίου, καὶ ωλείσο σλα άλλα ὁμοιότροπα. Τὰ δὲ ταχέα χωρὶς εὐτονίας καὶ βίας ἐσ λίν 10 δρόμοι δέ εἰσι ταῦτα καὶ σκιαμαχίαι καὶ ἀκροχειρισμοὶ, καὶ τὸ διὰ κωρύκου τε καὶ τῆς μικρᾶς σφαίρας γυμνάσιον. [Τὸ δὲ σφοδρὸν] σύνθετόν ἐσ λιν εξ εὐτόνον καὶ ταχέος ὁσα γὰρ εὕτονα τῶν

ment pour ordonner l'exercice après l'évacuation préalable des résidus contenus dans la vessie et dans le canal intestinal.

3. DES DIVERSES ESPÈCES D'EXERCICES.

1 Ce qui est commun à tous les exercices, c'est qu'ils procurent à l'économie une augmentation de chaleur; quant aux propriétés spéciales des exercices particuliers, l'exercice qui exige de la force, c'est-à-dire qui fatigue efficacement sans que les mouvements soient rapides, donne de la vigueur aux muscles et aux parties fibreuses: bécher ou soulever un poids très-considérable, en restant en place ou en avançant un peu, appartiennent à cette classe d'exercices. Se promener sur un terrain montant, grimper le long d'une corde et grand nombre d'autres exer-3 cices du même genre, rentrent dans la même catégorie. Les exercices rapides se font sans dépense d'efforts ni violence: ce sont la course, le combat simulé, la gesticulation, l'exercice du corycos et celui de la pe-4 tite balle. L'exercice violent est composé de celui qui réclame des efforts et de l'exercice rapide, car on peut prendre comme des exercices vio-

CH. 3; l. 4. τῶν δὲ διὰ τῶν F; τὸ δὲ [Τὸ δὲ σφοδρόν] om. Codd. Cf. t. I, διὰ τῶν rel. Cf. t. I, p. 473. — 12-13. p. 477.

γυμνασίων έσηλ, τούτοις ώς σφοδροῖς ἄν τις χρῷτο κινήσεις ταχείας προσλιθείς. Ετι τῶν γυμνασίων τὰ μὲν ὀσφὸν μᾶλλον ἢ χεῖρας ἢ 5, σκέλη διαπονεῖ, τὰ δὲ τὴν ῥάχιν, ἢ τὸν Θώρακα μόνον, ἢ τὸν πνεύμονα. Γυμνάζεσθαι δὲ χρὴ μέχρις ἄν εἰς ὄγκον αἴρηται τὸ σῶμα 6 5 καὶ εὐανθὲς ὑπάρχη, καὶ αἰ κινήσεις ἔτοιμοί τε καὶ ὁμαλεῖς καὶ εὔρυθμοι γίνωνται. Εν τούτφ δὲ καὶ ἰδρῶτα Θεάση Θερμὸν ἀτμῷ 7 συμμιγῆ παύεσθαι δὲ τηνικαῦτα πρῶτον ἐπειδὰν ἔν τι τῶν εἰρημένων ἀλλοιωθῆ, οἴον εἰ φανείη συσλελόμενος ὁ τοῦ σώματος ὄγκος, αὐτίκα παύειν ώσαύτως δὲ καὶ εἰ τὸ τῆς χρόας εὐανθὲς ἐνδιδόναι που φαίνηται, αὐτίκα παύειν καὶ εἰ πορὶ τὸν ἱδρῶτα γίνοιτό τις, ἢ κατὰ τὸ πλῆθος, ἢ κατὰ τὴν ποιότητα μεταδολή ἐὰν γὰρ ἐλάτλων ἢ ψυχρότερος γίνηται, καταπαύειν περιχέαντα τὸ ἔλαιον, ἀποθεραπεύειν δὲ τοὐντεῦθεν, εἶτα ἑξῆς τῆ ἀποθεραπευτικῆ 15 τρίψει χρῆσθαι, ὡς εἰώθασιν οἱ παιδοτρίδαι ποιεῖν.

lents les exercices qui réclament de la force, pourvu qu'on y ajoute la rapidité les mouvements. En outre, certains exercices fatiguent davan- 5 tage les lombes, les bras ou les jambes; d'autres la colonne vertébrale, ou la poitrine seulement, ou le poumon. Il faut s'exercer aussi long- 6 temps que le corps continue à se gonfler, qu'il présente une rougeur fleurie et que les mouvements sont faciles, égaux et bien cadencés. Du-7 rant ce temps, vous verrez aussi apparaître une sueur chaude mêlée à de la vapeur; mais on s'arrêtera aussitôt qu'un de ces signes vient à se modifier; par exemple, si on voit que la tuméfaction du corps s'affaisse, on fera de suite cesser l'exercice; on s'arrêtera de même quand s'éteint la couleur fleurie; de plus, quand les mouvements semblent perdre de leur intensité, on s'arrêtera encore immédiatement; on agira de même s'il s'opère quelque changement dans la sueur, par rapport à la quantité ou à la qualité; en effet, quand la sueur devient moindre ou plus froide, on fait suspendre l'exercice après avoir versé de l'huile sur le corps; ensuite on passera à l'apothérapie, et, après cela, on aura recours à la friction apothérapeutique, ainsi que les pédotribes ont l'habitude de le faire.

^{9.} si om. Codd. Cf. t. I, p. 481.

δ'. Περί τῆς ίδίως τρίψεως.

Τῶν τρίψεων ἡ μὲν σκληρὰ δύναται δεῖν, ἡ μαλακὴ δὲ λύειν ·

ώσιε ὅσα μὲν ἐκλύεται ωέρα τοῦ μέτρου σώματα, σκληρῶς ἀνα
τριπιέον · ὅσα δὲ ἔσφιγκται, μαλακῶς · εἰ δὲ τι συμμέτρως ἔχει,

τοῦτο εὕδηλον ὡς οὕτε μαλακῶς, οὕτε σκληρῶς, ἀλλὰ ὅσον οἴόν τε,

2 τὰς ὑπερβολὰς ἐκατέρας φυλατιόμενον. Ἡ δὲ ωολλὴ τρίψις τὴν

3 ἰσχνότητα ωοιεῖ, καὶ ἡ μέση κατὰ ωοσότητα τὴν ἀνάθρεψιν. Αἰ

δὲ τρεῖς διαφοραὶ τῶν κατὰ ωοιότητα τρίψεων ταῖς τρισὶ διαφοραῖς

τῶν κατὰ ωοσότητα τρίψεων ἐπαλλατιόμεναι συζυγίας ἀποτελοῦ
σιν ἐννέα.

ε΄. Περὶ ἀναφωνήσεως. Εκ τῶν Αντύλλου.

Εν ταῖς ἀναφωνήσεσιν ἡ μὲν εὐμέλεια καὶ χρησίοφωνία οὐδὲν 10 ἀν συμβάλλοιτο πρὸς ὑγείαν · ὁ δὲ τῶν βαρυτέρων Φθόγγων ἦχος

4. DE LA FRICTION CONSIDÉRÉE EN ELLE-MÊME.

- Parmi les diverses espèces de frictions, la friction rude resserre et la friction molle relâche; on frictionnera donc rudement les parties qui sont affaiblies outre mesure, et mollement celles qui sont resserrées; s'il y a une partie qui se trouve dans une condition moyenne, il est clair qu'il ne faut la frotter ni mollement, ni rudement, mais en évitant 2 autant que possible les deux extrêmes. La friction prolongée amaigrit,
- 2 autant que possible les deux extrêmes. La friction protongée amaigrit, et la friction moyenne, eu égard à la quantité, donne de l'embonpoint.
- 3 Si on combine alternativement les trois espèces de frictions selon la qualité, avec les trois espèces selon la quantité, on obtiendra neuf combinaisons.

5. DE LA DÉCLAMATION. - TIRÉ D'ANTYLLUS.

Quand on se livre à la déclamation, la beauté du chant et de la voix ne contribue en rien à raffermir la santé; mais les notes plus ou moins

Ch. 4; l. 2. &σ7ε] διὰ τοῦτο BMPV ψεσιν Codd. — 8. ὑπαλλατ7όμεναι Codd. F^a. — 7. τῶν..... τρίψεων] ταῖs..... τρί- Cf. t. I, p. 491.

χρήσιμος, ώσιε τοῦτον ἀσκητέον· οὕτω γὰρ πλεῖσιος ἀὴρ εἰς τὸ σῶμα κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἐλκόμενος διασιέλλει τόν τε Θώρακα καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ τοὺς κατὰ ὁλου τοῦ σώματος πόρους ἀνευρύνει καὶ διίσιησι, διόπερ ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι τῶν πλεοναζόντων ὑγρῶν 5 ποιεῖται τὰς ἐκκρίσεις, τοῖς μὲν συντονώτερον ἀναγινώσκουσι μᾶλ-λον καὶ διὰ ἰδρώτων, τοῖς δὲ ἐπιεικέσιερον ἐντεινομένοις διὰ τῆς ἀδήλως γινομένης διαπνοῆς κατὰ ὅλον τὸν ὄγκον συμβαίνει δὲ διὰ τὸν λεπίυσμὸν πολλῶν περιτιωμάτων ἀναχρεμπιομένων καὶ πίυξλων καὶ μύξης καὶ Φλέγματος ἔκκρισιν γίνεσθαι καὶ ἀπανάλωσιν.
10 Τοῖς γε μὴν ἀναθερμάνσεως δεομένοις διὰ ψυχρότητα τίς ἀν ἄλλη 2 προσφορωτέρα γένοιτο βοήθεια τῆς κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἐνεργείας; Δεῖ τοίνυν ἀναγινώσκειν πολλάκις ἀνιέντας τὸ σῶμα ἄπαν, καὶ 3 κεχυμένης τῆς σαρκὸς εἰς ἀραίωσιν, διισιάντας ἐπίτηδες τήν τε ἀρτηρίαν καὶ τὰς ἄλλας διεξόδους τοῦ πνεύματος κατὰ τὰς βαρυτά-

graves ont de l'utilité; ce sont donc celles-là qu'il faut cultiver : en suivant ce précepte, on attirera, en respirant, une quantité très-considérable d'air dans le corps, cet air dilatera la poitrine et le ventre, et il élargira et rendra béants les conduits qui se trouvent dans tout le corps: voilà pourquoi cet air amènera, pendant la lecture, l'excrétion des humeurs surabondantes; pour ceux qui lisent avec un certain effort, cette excrétion est plus considérable et se fait par la sueur; pour ceux qui y mettent moins d'action, elle a lieu par la perspiration insensible, laquelle s'effectue par tout le corps; or, comme, par suite de l'atténuation des résidus, on en évacuera une grande quantité en raclant, il y aura une excrétion et une dépense de crachats, de mucus et de pituite. Quel autre remède serait plus utile que l'activité produite par la respi- 2 ration à ceux qui demandent à être échauffés pour cause de froideur? On doit, par conséquent, lire souvent, en relâchant tout le corps, et, 3 quand la chair est devenue assez diffluente pour se raréfier, on s'efforcera de dilater la trachée et les autres conduits de l'air par l'emploi des

^{2.} γε Codd. — 7. ἀδήλου Codd. — μασίας BMPVF*. — 13. διασΊαντας F; 9. ἔπκρισις Codd. — Ib. ἐπανάλωσιν ἐπισΊαντας B marg.; ἐπισΊαντας rel. Codd. Cf. t. I, p. 461. — 10. ἀναθερ- Cf. t. I, p. 462.

4 τας τῆς Φωνῆς Φθέγγεσθαι ἀπηχήσεις. Χρησίεον δὲ ταῖς τῆς Φωνῆς ενεργείαις οὕτε εἰκῆ, οὕτε ἀπερισκέπίως, ἀλλὰ μήτε Φαύλων καὶ διεφθαρμένων μεσίους ὄντας ύγρῶν, μήτε ἐπὶ μεγάλαις τοῦ σίομάχου καὶ Φανεραῖς ἀπεψίαις πρὸς τὴν διὰ τῆς Φωνῆς γυμνασίαν ἀφικνεῖσθαι, ὅπως μὴ πλείων ἀνάδοσις τῶν διεφθαρμένων ἀτμῶν εἰς τὸ σῶμα γένηται.

ς'. Περὶ ἀφροδισίων. Επ τῶν ἡούφου.

- Εξ άφροδισίων ώφέλειαί εἰσιν αἴδε· ωλησμονὴν κενῶσαι καὶ ἐλαφρὸν ωαρασχεῖν τὸ σῶμα, καὶ εἰς αὕξησιν ωροτρέψαι, καὶ ἀνδρωδέσ ερον ἀποφῆναι· κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν συνεσ ηκότα τε λογισμὸν διαλύει, καὶ ὀργῆς ἀκρατοῦς ἐπανίησιν· διὸ καὶ τῶν μελαγ- 10 χολικῶν ὡς τι καὶ ἔτερον ἴαμα ἐπιτηδειότατον μίσγεσθαι. Καθίσ ησι δὲ εἰς τὸ ἐμφρονέσ ερον καὶ τοὺς ἄλλον τρόπον ἐκμανέντας, καὶ τοῖς ἀπὸ φλέγματος νοσ ήμασι κράτισ θον ἐσ Ιιν. Οἱ δὲ εὐσιτότεροι ἀντὶ
- 4 notes les plus basses. On n'usera pas au hasard et imprudemment des exercices de la voix; on ne s'y livrera pas non plus quand on est rempli d'humeurs mauvaises et corrompues, ni quand on souffre d'une indigestion considérable et évidente de l'orifice de l'estomac, de peur qu'il ne se fasse dans le corps une distribution trop forte de vapeurs corrompues.

6. du coît. — tiré de rufus.

Voici les avantages qu'on retire du coît : il évacue la pléthore, il rend le corps léger, provoque la croissance et augmente la virilité; pour ce qui regarde l'âme, il dissipe les idées fixes et adoucit les passions indomptables : voilà pourquoi il n'existe aucun autre remède aussi utile contre la mélancolie que le coît. Il ramène aussi à plus de raison ceux qui ont un délire quelconque, et il est excellent contre les maladies produites par la pituite. Chez certaines personnes le coît fait succéder

^{5.} ὅπως ἀν μή Codd. — Ib. ἀνάδοσις ἀκράτου Codd. Cf. t. I, p. 541. — 11. B e corr.; ἀνάλυσις rel. — Ch. 6; l. 10. ώς ἔσ7ι Codd. Cf. t. I, p. 541.

ἀποσίτων ἐγένοντο · οἱ δὲ καὶ ὀνειρωγμῶν συχνῶν ἀπηλλάγησαν.
Φύσεις δὲ δὴ ἐπιτήδειοι πρὸς ἀφροδίσια αὶ Ξερμότεραι καὶ ὑγρό- 4
τερα:, καὶ πλέον τῶν ἄλλων εἰς λαγνείαν εὕφοροι · ἤκισῖα δὲ δίαιτα
μὲν ἡ ξηραίνουσα καὶ ψύχουσα, ἡλικία δὲ ἡ τοῦ γέροντος, ὡρα δὲ
5 ἡ τοῦ φθινοπώρου. Χρὴ τοίνυν τὴν δίαιταν ὑγρὰν καὶ Ξερμὴν παρέ- 5
χειν · εἴη δὲ ἀν πόνων τε μετριότης καὶ σιτίων. Ὠσπερ δὲ οἱ μέ- 6
τριοι πόνοι ἀρμότθουσιν, οὕτω καὶ οἱ αὐτῶν τῶν ἀφροδισίων ·
προτρέπουσι γὰρ εἰς τὸ ἔργον καί τινα ῥασθώνην τῷ ἐθισμῷ παρέχουσιν. Δεῖ δὲ, εἴπερ τινὸς ἄλλου, καὶ τροφῆς περιουσίας, ώσῖε 7
10 τὰ πολύτροφα τῶν ἐδεσμάτων εἴη ἀν ἐπιτήδεια · ἰχθύων δὲ οἱ πολύποδες · καὶ γὰρ καὶ ἄλλως πεπίσῖευνται ἐρεθίζειν · καὶ ὅσα μαλάκια · λαχάνων δὲ τὸ ὅρμινον καὶ τὸ ἐρύσιμον καὶ τὸ εὕζωμον καὶ
ἡ γογγυλίς · καὶ ταῦτα δὲ ὡς φάρμακα · ὁσπρίων δὲ κύαμοί τε καὶ
ἐρεβινθοι καὶ ὧχροι καὶ δόλιχοι καὶ πίσσοι, πνεύματος ὑποπιμ-

l'appétit au dégoût pour les aliments; chez d'autres, il fait cesser les pollutions nocturnes fréquentes. Les natures aptes au coît sont celles 4 qui ont une certaine chaleur et une certaine humidité, et qui ont plus d'entrain pour cette fonction que les autres; les circonstances les moins favorables sont le régime desséchant et refroidissant, puis pour l'âge, la vieillesse, et pour la saison, l'automne. Il faut donc prescrire un ré- 5 gime humide et chaud, qui se résumera dans la modération, eu égard aux exercices et aux aliments. Mais ce ne sont pas seulement les exer- 6 cices modérés ordinaires qui conviennent; cette règle s'applique aussi à l'exercice du coît lui-même : car il excite aux rapprochements sexuels, et il devient un peu plus facile par l'habitude. On a besoin, avant toute 7 autre chose, d'une alimentation abondante, raison pour laquelle les substances fortement nourrissantes seront utiles : ce sont, pour les poissons, les poulpes (on admet, en effet, que ces animaux ont de plus une vertu excitante), et toutes les espèces de mollusques; pour les herbages, l'ormin, l'érysimum, la roquette et les navets, mets qui peuvent aussi servir comme médicaments; pour les légumes secs, les fèves, les pois chiches, les gesses à fleurs jaunes, les haricots, les pois grecs; ces lé-

^{1.} ἀσίτων Codd. Cf. t. I, p. 542. — 2. δή om. BMPV. — 6. καὶ σιτίων om. Ib. γένοιντο Codd. Cf. t. I, p. 542. — V. — 14. καὶ συεύματος ΒΡ.

8 πλάντες καὶ τῷ ἀΦθόνῳ τῆς τροΦῆς. Καὶ τὸ ϖήγανον τοίνυν, ὅτι ωνεῦμα συμπέσσει καὶ ἀΦανίζει, διὰ τοῦτο καὶ τὰς μίζεις ἀμβλύ9 νει. Μεγάλως δὲ ἐπαινῶ καὶ τοὺς βότρυς ὑγραίνουσί τε γὰρ καὶ
10 ϖνεύματος ἐμπιπλᾶσι τὸ αἷμα ὁ δὴ ἐξορμᾶ ϖρὸς ἀΦροδίσια. Τῷ
μέλλοντι δὲ ἀΦροδισιάζειν ϖλησμονὰς ϖροσΦάτους Φυλακτέον καὶ ὁ
ἀπεψίας καὶ μέθας καὶ ἐνδείας κακὸν δὲ καὶ ἐπὶ ϖεριτιώμασι
11 μίσγεσθαι καὶ ϖρὸ γυμνασίων καὶ λουτρῶν. Κάλλισίον οὖν ἐπὶ
σίτῳ μίσγεσθαι μὴ ἐμπλησθέντα καὶ γὰρ καὶ ϖρὸς τὴν ἰσχὺν
συμΦέρει, καὶ ψύξεις αὶ ἐπιγινόμεναι ἤσσον γίνονται ἐπὶ ϖόνοις
12 δὲ ϖονηρὸν ἀΦροδισιάζειν. Καὶ κόπους Φυλακτέον, καὶ ἐμέτους γε- 10
γενημένους, καὶ καθάρσεις ὡσαύτως, καὶ διάρροιαν ἐξαπιναίαν ·
13 τὴν κεχρονισμένην δὲ ἐπιξηραίνουσιν. Καὶ τὰς σΦοδρὰς ἐπιθυμίας
οὐκ ἐπαινῶ, ἀλλὰ κελεύω τότε δὴ ϖλέον ἀντέχειν, καὶ μάλισῖα οἷς

νόσημά τί έσ]ιν.

gumes sont utiles, non-seulement parce qu'ils fournissent une nourri-8 ture abondante, mais aussi parce qu'ils remplissent de flatuosités. La rue amortit du moins les désirs vénériens, parce qu'elle amène les 9 flatuosités à coction et les fait disparaître. Je recommande fortement aussi les raisins, car ils humectent et remplissent le sang de flatuosités, 10 circonstance qui excite aux rapprochements sexuels. Celui qui veut se livrer au coît doit éviter, quelque temps auparavant, les repas copieux, les indigestions, les excès de boisson et l'insuffisance des aliments; le coît est également nuisible quand le corps est rempli de résidus, avant Il les exercices et le bain. Le mieux, par conséquent, est de s'y livrer après un repas, qui n'ait pas été trop copieux; car cela favorise le développement des forces, et le refroidissement, qui survient habituellement, sera moindre; mais il est mauvais de voir des femmes après une 12 fatigue. On doit aussi s'abstenir quand on ressent de la lassitude, quand il y a eu des vomissements, des purgations ou une diarrhée subite; 13 mais le coît tarit la diarrhée chronique. Loin d'approuver qu'on satissasse les désirs intenses, je recommande, au contraire, d'y résister,

surtout à ceux qui ont quelque maladie.

ζ'. Περί Φλεβοτομίας. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Οὐ μόνον πλήθους ὄντος, ἤτοι τοῦ πρὸς τὴν δύναμιν ἢ τοῦ κατὰ 1
τὸ καλούμενον ἔγχυμα, Φλεβοτομία μεγάλως ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ
χωρὶς πλήθους ἀρχομένην Φλεγμονὴν, ἤτοι διὰ πληγὴν ἢ ὀδύνην,
ἢ διὰ ἀτονίαν μορίων. Καὶ εἰ ἔσεσθαι μέλλει μέγα νόσημα, Φλεβο- 2
5 τομήσομεν πάντως, κὰν μηδέν ἢ τῶν τοῦ πλήθους γνωρισμάτων,
ἐπισκοποῦντες ἡλικίαν τε καὶ ὡραν καὶ δύναμιν. Πότερον δὲ ἐπὶ 3
τὴν Φλεβοτομίαν ἀΦιξόμεθα πάντως ἐπὶ ἑκατέρου πλήθους ὅταν
Φαίνηται ταῦτα ἐπί τινος τῶν ἔτι τὰ συνήθη πρατίοντων, ἢ οὐκ
ἀναγκαῖον ὅταν μηδεμία προσδοκία μεγάλου νοσήματος, γνωσίεον
10 καθόλου Φλεβοτομίαν ἐπὶ πάντων τῶν μεγάλων νοσημάτων ἀναγκαίαν εἶναι παραχρῆμα προσαγομένην. Τοῖς δὲ μηδὲν τοιοῦτον 4
πεπονθόσιν ἀπάντων τε τῶν μορίων τοῦ σώματος ἄμεμπίον ἔχουσι

7. DE LA SAIGNÉE. -- TIRÉ DE GALIEN.

Ce n'est pas seulement dans le cas de pléthore, soit eu égard aux 1 forces, soit eu égard au contenu, que la saignée réussit parfaitement, mais aussi lorsqu'il y a inflammation commençante sans pléthore, que cet accident tienne à une violence extérieure, à la douleur ou à la faiblesse des parties. On saignera encore, en tout état de cause, quand il 2 y a imminence d'une maladie grave, même quand il n'existe aucun signe de pléthore, en tenant compte toutefois de l'âge, de la saison, et des forces. Quant à la question de savoir s'il faut toujours saigner 3 dans les cas de l'une des deux espèces de pléthore, lorsque ces états se présentent chez des gens qui se livrent encore à leurs occupations habituelles, ou si ce traitement n'est pas nécessaire quand on ne prévoit pas de maladie grave, on doit reconnaître qu'en général la saignée immédiate est commandée dans tous les cas de maladie grave. Dans le cas contraire, lorsque toutes les parties du corps ont une conformation irréprochable, il existe deux méthodes d'évacuation: par la

^{1.} τοῦ post ήτοι ex em.; om. Codd. Cf. t. II, p. 10.

κατασκευὴν δύο εἰσὶν ὁδοὶ τῆς κενώσεως, διὰ Φλεβοτομίας μὲν εἰ ἀκρατεῖς εἶεν τῆ διαίτη, χωρὶς δὲ ταύτης εἰ ἐγκρατεῖς ἔνεσὶι γὰρ καὶ τρίψει πολλῆ καὶ λουτροῖς καὶ περιπάτοις καὶ ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν, ἔτι δὲ χρίσμασι διαφορητικοῖς ταχέως ἐκκενῶσαι τοῦ πλήθους, εἰ μὴ ἄρα σοι δόξειέ ποτε παχέος αἴματος εἶναι καὶ μελαγχος δλικοῦ πλεονεξία τηνικαῦτα γὰρ χρὴ Φλεβοτομεῖν τῶν δὲ ἀμῶν χυμῶν ἐπικρατούντων, πρὶν μὲν ἄρξασθαι νοσεῖν, εὐλαβῶς ἀποκεξίν νόσεις ἤδη δὲ πυρετίοντων, οὐδὲ ὅλως. Εἰ δε τινες εὐάλωτοι μὲν εἶεν νοσήμασι, μηδέπω δὲ μηδὲν παρείη σύμπίωμα, Φλεβοτομεῖν δχρὴ τούτους κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ῆρος. Καὶ ὅσοι δὲ κατὰ ἔκασίον 10 ἔτος ἐν Θέρει νοσοῦσι νοσήματα πληθωρικὰ, καὶ τούτους χρὴ Φλεβοτομεῖν εἰσβάλλοντος ῆρος · ώσαύτως δὲ καὶ ὅσοι κατὰ τὸ ἔαρ άλίσκονται τοῖς τοιούτοις νοσήμασιν · συμφέρει γὰρ τοῦτο ποιεῖν πρὶν ἄρξασθαι τὸ Θέρος ἐν τοῖς τελευταίοις τοῦ ῆρος.

saignée, quand on mène une vie intempérante; par l'autre méthode, si la vie est bien réglée : en effet, on peut rapidement évacuer les humeurs surabondantes par une friction prolongée, par des bains, par des promenades et par les autres mouvements, ou bien encore par des liniments qui favorisent la perspiration, à moins qu'on ne juge parfois qu'il y a surabondance de sang épais et atrabilaire; dans ce cas, il faut saigner; tandis que, si les humeurs crues prédominent, on évacuera avec précaution, avant que la maladie se déclare, et on s'abstiendra tout à fait, quand déjà la fièvre s'est allumée. S'il y a tendance à la maladie, mais sans qu'il existe encore aucun symptôme, on saignera au commencement du printemps. On agira de même chez ceux qui, chaque année, sont pris, en été, de maladies tenant à la pléthore, et chez ceux qui sont, au printemps, attaqués de semblables affections; en effet, il est utile de recourir à ce moyen vers la fin du printemps avant que l'été ait commencé.

^{2.} ἀκρατής... ἐγκρατής Codd.

η'. Περὶ ἐπαφαιρέσεως.

Επὶ ὧν μὲν κενώσεως χρεία πολλὴ, οὐκ ἰσχυρὰ δὲ ἡ δύναμις, ι ἐπὶ τούτων προσήκει ταμιεύεσθαι τὴν κένωσιν, καὶ τὴν πρώτην ἀφαίρεσιν ἐλλιπεσθέραν ποιησάμενον, ἐπαφαιρεῖν αὖθις εἰ δὲ βούλει, καὶ τρίτον, ὅσπερ ἀμέλει καὶ ἐπὶ τῶν πλῆθος ἐχόντων ἀμοξείν, καὶ τρίτον, ὅσπερ ἀμέλει καὶ ἐπὶ τῶν πλῆθος ἀνάπθον ὀξύτατον 2 πυρετὸν, ἀθρόας ἐσθὶ κενώσεως χρεία, καὶ χρὴ πειρᾶσθαι κενοῦν ἄχρι λιποθυμίας, ἐπισκεψάμενον τὴν ῥώμην τῆς δυνάμεως, ὡσθε ἐνίων οἶδα κοτύλας ἑξ ἀφελὼν εὐθέως, ὡσθε καὶ διὰ τῆς νυκτὸς οὐκ ὀκνήσεις τέμνειν ἐνίοτε φλέβα. Προσέχειν μέντοι καλῶς ἔχει τῆ 3 καθαιρέσει τῶν σφυγμῶν ἐφαπθόμενον αὐτῶν ἔτι ῥέοντος τοῦ αἰματος, μή ποτε λάθης σαυτὸν ἀντὶ λιποθυμίας Θάνατον ἐργασάμενος.

8. DE LA RÉPÉTITION DE LA SAIGNÉE.

Chez les sujets qui ont grandement besoin d'évacuation, mais dont 1 les forces ne sont pas intactes, on divisera l'évacuation: après avoir fait une première saignée insuffisante, on la répétera encore une fois, et même, si l'on veut, une troisième, comme on le fait, du reste, chez les gens qui ont une surabondance d'humeurs passablement crues. Mais, 2 quand il y a surabondance de sang bouillonnant qui allume une fièvre suraiguë, une évacuation abondante et subite est nécessaire, et on tâchera de pousser l'évacuation jusqu'à la défaillance, en ayant égard à l'état des forces: ainsi je me rappelle avoir tiré du premier coup à quetques malades six cotyles de sang; quelquefois donc vous ne craindrez pas de saigner même pendant la nuit. Cependant il est bon de faire attention à l'affaiblissement du pouls, en le tâtant pendant que le sang coule encore, de peur que, sans s'en douter, on ne donne lieu à la mort au lieu de produire une défaillance.

^{4.} τὸ τρίτον B marg.; σεριτίον BM p. 20. — 11. όπως μή σοτε Codd., Gal. PV. — 7. ώσπερ BMPVF^a. Cf. t. II, Cf. t. II, p. 20. Possimus etiam legere p. 18. — 10. ἐΦαπίσμενος Codd.Cf. t. II, σπως μηδέποτε.

θ'. Περί μέτρου κενώσεως αίματος.

Μέγεθος νοσήματος καὶ ῥώμη δυνάμεως οἱ πρῶτοι σκοποὶ Φλεβοτομίας εἰσὶν, οὺς αὐξανομένους μὲν ἐνδείκνυσθαι πλείονα κένωσιν,
μὴ αὐξανομένους δὲ καθαιρεῖν εἰς τοσοῦτον τὴν ποσότητα τῆς κενώ2 σεως, εἰς ὅσον ἐμειώθησαν οὖτοι. Συνεπισκέπ εσθαι δὲ ἐφεξῆς
ὁποία τἰς ἐσίιν ἡ Φύσις τἀνθρώπου · τοὺς μὲν γὰρ μεγάλας ἔχοντας Φλέβας, ἰσχνούς τε μετρίως καὶ μὴ λευκοὺς, μηδὲ ἀπαλοσάρκους, ἀφειδέσ ερον κενώσεις · τοὺς δὲ ἐναντίους Φειδομένως · αἶμά
3 τε γὰρ ὀλίγον ἔχουσι καὶ εὐδιαφόρητοι τυγχάνουσιν. Κατὰ τὸν αὐτὸν οὖν λόγον οὐδὲ τοὺς παῖδας Φλεβοτομήσεις ἄχρι τεσσαρεσκαιδεκαετοῦς ἡλικίας · μετὰ δὲ ταύτην, ἐὰν ἠθροικότες ὧσι πλῆθος 10
αἴματος, καὶ ἡ ώρα τοῦ ἔτους ἐαρινὴ, καὶ τὸ χωρίον εὔκρατον, καὶ
ἡ τοῦ παιδὸς Φύσις εὔαιμος, ἀφαιρήσεις αἵματος · ἔτι δὲ μᾶλλον,
4 εἰ νόσημά τι σφοδρὸν ἐφεδρεύοι. Κενώσεις δὲ τὸ πλεῖσ ον ἄχρι

9. DE LA MESURE DE L'ÉVACUATION DU SANG.

Les principales indications de la saignée sont la gravité de la maladie et l'intégrité des forces; si ces indications croissent en intensité, elles commandent une augmentation dans l'évacuation; dans le cas contraire, on diminuera l'évacuation en proportion de la diminution d'intensité des indications. Il convient aussi d'examiner ensuite quelle est la nature de l'individu, car on peut saigner hardiment ceux qui ont de grosses veines, qui sont modérément maigres et qui n'ont ni le teint clair, ni la chair molle, tandis qu'on doit être prudent pour ceux qui ont une disposition contraire, puisqu'ils ont peu de sang et que leur substance se 3 dissipe facilement par la perspiration. Pour la même raison, on ne saignera pas non plus les enfants jusqu'à leur quatorzième année; après cette époque, on tirera du sang, s'il y a surabondance de ce liquide, si on est au printemps, si le pays est tempéré, et si l'enfant a naturellement beaucoup de sang; à plus forte raison, s'il est menacé de quelque ma-

κοτύλης το πρώτον εάν δε σοι Φαίνηται τὰ τῆς δυνάμεως ἰσχυρὰ, προσθήσεις κατὰ τὴν ἐπαΦαίρεσιν ἡμισυ. Καὶ τοίνυν καὶ τοὺς 5 ε΄εδομηκοντούτεις κενώσεις τῶν δυνάμεων ἰσχυρῶν ὑπαρχουσῶν. Προσέχειν δε χρὴ καὶ τῆ μεταβολῆ τοῦ αἴματος κατά τε χρόαν 6 5 καὶ σύσθασιν, καὶ μάλισθα ὅταν Φλεγμονῆς χάριν ἡ Φλεβοτομία παραληΦθῆ.

ι'. Ποίας τμητέον Φλέβας;

Αντισπάσεως ένεκα τὰς κατὰ εὐθεῖαν τῶν αἰμορραγούντων τέμνε 1 Φλέβας · σπληνὸς δὲ πάσχοντος τὴν κατὰ τὸν παράμεσον δάκτυλον Φλέβα διαίρει τῆς ἀρισθερᾶς χειρὸς , ἢ τῶν ἐν ἀγκῶνι τὴν ἔνδον. 10 Καὶ ἐπὶ πλευριτικῶν δὲ τὴν κατὰ εὐθὺ τοῦ πάσχοντος διαίρει. 2 Καὶ ὀδύνας ὀΦθαλμῶν ἰσχυροτάτας ἀΦελεῖ Θαυμασθῶς ἡ κατὰ εὐθὺ 3 Φλὲψ διαιρεθεῖσα ἡ ἀμιαία [ἡ τε ἀπὸ αὐτῆς ἀποσχιζομένη] κατὰ ἀγκῶνα · τρεῖς γὰρ οὖτοι τόποι τῆς κατὰ ἀγκῶνα Φλεβοτομίας εἰσὶν, ὅ τε ἔνδον καὶ ὁ ἔξω καὶ ὁ μέσος. Ὁ μὲν οὖν ἔνδον ἐπὶ τῶν τὰ 4

les forces paraissent intactes, on tirera, pour la seconde saignée, un demicotyle de plus. Saignez aussi les septuagénaires, pourvu que les forces 5 soient en bon état. Faites également attention aux changements qui se 6 produisent dans la couleur et la consistance du sang pendant qu'il coule, et surtout quand on a recours à la saignée pour cause d'inflammation.

10. QUELLES SONT LES VEINES QU'IL FAUT INCISER.

S'il s'agit d'opérer une révulsion, on incisera les veines situées du l côté où se produit l'hémorragie; quand la rate est affectée, on ouvrira la veine du doigt annulaire de la main gauche, ou la veine intérieure du pli du bras. Dans la pleurésie, on saigne aussi du même côté que la 2 partie affectée. C'est un remède merveilleux contre les douleurs très-in- 3 tenses des yeux que la section de la veine située du même côté, c'est-à-dire de la veine scapulaire, ou du rameau qui s'en détache au pli du coude : car, au pli du coude, il y a trois régions où l'on peut faire la saignée, à savoir l'intérieure, l'extérieure et celle du milieu. La saignée 4

4. την μεταβολήν Codd.—Ch. 10, l. 9. ἀποσχιζομένη] ex em.; om. Codd. Cf. φλέβα om. BMPVF^a.— 12. [ή τε.... t. II, p. 27.

κάτω τοῦ τραχήλου σεπουθότων ἀφέλιμος · ὁ δὲ ἐκτὸς ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλήν · ὁ μέσος δὲ ἀμφοτέρων. Αμαρτηθείσης δὲ τῆς φλεβοτομίας, κατὰ μὲν τὴν μέσην φλέβα νευρίον ὑποκείμενον διαιρεῖται, κατὰ δὲ τὴν ἔνδον ἀρτηρία ὑποκειμένη, καὶ χρὴ φυλάτθεσθαι τέμνειν ταύτην ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης · τὴν δὲ 5 ὁ ἀμιαίαν φλέβα κατὰ σάντα τρόπον ἀκίνδυνον τέμνειν. Ἡδη μέντοι κἀπὶ ταύτης τινὲς ἀδυνήθησαν μέχρι σολλοῦ χρόνου · τῶν δὲ οὐτω σαθόντων οὐδεὶς ἀπαξ διηρέθη, δὶς δὲ καὶ τρὶς ἐπικαθέντων ἐπειδὰν ἀποτύχωσιν · μεγίσης δὲ ἀπαξ γενομένης διαιρέσεως οὐδεὶς οὔτε ἐφλέγμηνεν, οὔτε ἀδυνήθη · διὸ χρὴ ταύτην μὲν τέμνειν ἀφειδῶς · 10 μετὰ σολλῆς δὲ ἀσφαλείας τὴν μέσην · ἀποχωρεῖν δὲ σειρᾶσθαι τῆς κάτω. ὑσπερ δὲ τὰ εἰρημένα μόρια ταῖς κατὰ ἀγκῶνα φλεβοτομίαις ἀφελεῖται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁσα κατωτέρω τούτων ἐσὶὶ ταῖς κατὰ ἰγνύαν καὶ σφυρὰ, τουτέσὶι τὰ κατὰ ἰσχίον καὶ κύσιν καὶ μή-

du côté interne convient quand les organes placés au-dessous du cou sont malades, et celle du côté externe dans les affections de la face et de la tête, tandis que la saignée pratiquée à la région moyenne convient 5 dans les deux cas. Si l'on manque son coup, on peut, en attaquant la veine du milieu, couper un petit nerf placé au-dessous de cette veine, et, en attaquant la veine interne, diviser l'artère placée au-dessous; donc, sauf le cas de nécessité pressante, on évitera de saigner cette veine; mais, de quelque façon qu'on s'y prenne, l'incision de la veine scapu-6 laire est exempte de danger. Cependant, on a aussi vu quelques individus, après la saignée de cette veine, éprouver des douleurs persistantes; dans ce cas, la veine n'avait pas été incisée du premier coup, mais on s'y était repris à deux ou trois fois; quand on fait du premier coup une très-large ouverture, il ne survient jamais ni inflammation, ni douleur : on incisera donc cette veine sans crainte; pour la veine du milieu, au contraire, on se montrera très-circonspect, et on évitera, autant que pos-7 sible, de saigner la veine inférieure. De même que les parties mentionnées plus haut sont soulagées par les saignées faites au pli du bras, les organes situés au-dessous le sont par les saignées de la fosse poplitée ou des malléoles; ces parties sont : la hanche, la vessie et la matrice; les

v.

^{1.} ἐπί om. Codd. Cf. t. II, p. 28. — 13. ἀσα] τά BFMPV.

τραν · νεφροί δε επαμφοτερίζουσιν. Χρή δε επί μεν των άρχομενων 8 φλεγμονων άντισπαστικώς ποιεισθαι την φλεβοτομίαν, επί δε των κεχρονισμένων μάλιστα μεν εξ αὐτων των πεπονθότων μορίων · εί δε μή, εκ των πλησίον. Επί ων δε σωμάτων οὐδεν μεν πάσχει μό- 9 ριον οὐδεπω, φθάνομεν δε κενοῦν ῆρος εἰσβάλλοντος, πῶσα φλεψ δμοτίμως εἰς ἀφαίρεσιν ἐπιτήδειός ἐστιν.

ια'. Τίς καιρὸς Φλεβοτομίας;

Εν ωάση μεν ήμερας ώρα φλεβοτομήσεις, ωάση δε νυκτός, σκο- 1 πον έχων επί των ωυρετίοντων την ωαρακμήν των κατά μερος ωαροξυσμών, επί δε των χωρίς ωυρετών δεομενων τοῦ βοηθήματος 10 το μεγεθος της διαθέσεως, επί ή της φλεβοτομίας εσίι χρεία · μη- δενός δε τοιούτου κατεπείγοντος ή κωλύοντος, άμεινον έσίιν έωθεν φλεβοτομεῖν ωροεγρηγορήσαντα χρόνον ώς μιᾶς ώρας καὶ λούειν δε τινας άμεινον, καὶ ωροπεριπατήσαντας ενίους · τινάς δε καὶ μετὰ

reins tiennent de la nature des uns et des autres organes. Au début 8 des inflammations, on fera une saignée révulsive; dans les inflammations chroniques, au contraire, la déplétion doit se faire, en premier lieu, des parties affectées elles-mêmes, et, si cela ne se peut pas, des parties voisines. Quand aucune partie du corps n'est encore le siége d'une affection 9 quelconque, mais que nous voulons faire une médecine préventive par une déplétion au commencement du printemps, toutes les veines ont les mêmes titres à être choisies pour atteindre ce but.

11. QUEL EST LE TEMPS OPPORTUN POUR SAIGNER.

On saignera à toute heure du jour ou de la nuit, en prenant pour l'indication, chez les fébricitants, le déclin des accès partiels, et, quand il n'y a pas de fièvre, la gravité de la maladie qui réclame la saignée; si l'on n'est ni pressé, ni empêché par quelque circonstance semblable, le mieux est de saigner le matin, environ une heure après le réveil; on peut aussi, pour certains individus, prescrire d'abord soit un bain, soit une promenade; on peut même saigner quelquefois quand le malade

CH. 11; l. 7. wáon dé ex em.; wáons dé BFF aMPV; delet. ap. A.

2 τὸ πρᾶξαί τινα τῶν συνήθων ἔργων. ὁ γε μὴν τῆς ἐπαφαιρέσεως καιρὸς, ἐπὶ ὧν μὲν ἀπλῶς κενῶσαι βουλόμεθα, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν γινέσθω ἐπὶ ὧν δὲ ἀντισπάσαι, κὰν δύο ταῖς ἐφεξῆς ἡμέραις γένηται, βέλτιον ἐσιν.

ι6'. Περί άρτηριοτομίας.

Αρτηρίας δε διαιρούσιν οι ιατροί, τὰς μεν εν τοῖς προτάφοις ἐπὶ 5 τοῖς ἐν ὀφθαλμοῖς ρεύμασιν ὅσα Θερμὰ καὶ ωνευματώδη, τὰς δε ὅπισθεν τῶν ἄτων ἐπὶ σποτωματικῶν, καὶ μάλισία ὅσοι προνίοις 2 νοσήμασι πεφαλῆς Θερμοῖς καὶ ωνευματώδεσι πάμνουσιν. Ἡδη δε καὶ διὰ ἄλλα ωάθη ωερὶ πεφαλὴν συνισίάμενα πρόνια πέπρηνταί τινες ἀρτηριοτομίαις τῶν ἄτων ὅπισθεν ἀλλας δε διαιρεῖν ἀρτη- 10 ρίας ὀπνοῦσι διὰ τὸ δυσεπίσχετον τῆς αἰμορραγίας, καὶ ὅτι τῆς διαιρέσεως εἰς οὐλὴν ἰούσης ἀνεύρυσμα γίνεται.

2 vient de se livrer à quelques-unes des occupations habituelles. Pour réitérer la saignée, le temps opportun est le jour même [où l'on a fait la première], si l'on veut simplement opérer une déplétion; s'il s'agit d'une révulsion, il vaut mieux pratiquer la seconde saignée l'un des deux jours suivants.

12. DE LA SAIGNÉE ARTÉRIELLE.

1 Les médecins incisent aussi les artères, soit celles des tempes dans les fluxions chaudes des yeux compliquées de pneumatose, soit celles qui sont situées derrière les oreilles, pour les vertiges, et surtout pour les maladies chroniques de la tête, chaudes et compliquées de pneumatose.

2 Quelques-uns incisent aussi les artères derrière les oreilles pour d'autres maladies chroniques qui se forment à la tête, mais ils éprouvent de la répugnance à diviser d'autres artères, à cause de la difficulté d'arrêter l'écoulement de sang, et aussi parce qu'un anévrisme peut se former pendant le travail de la cicatrisation.

٤.

^{2-3.} την ημέραν Codd. Cf. t. II, p. 37. αἰμορρ. Α. — 12. ἰούσης] ἴσως ἐρχομέ— — Ch. 12, l. 11. τῆς ἐξ ἀρτηριοτομίας νης Α.

ιγ'. Περί σικυάσεως.

Οὔτε ἐν ἀρχῆ τῶν ωαθῶν, οὔτε ωληθωρικῶν ὄντων, σικύαις 1 χρησόμεθα, ἀλλὰ ὅταν ωροκενωθῆ ωᾶν τὸ σῶμα, καὶ μηκέτι ἐπιρρέη μηδὲν τῷ μορίῳ, χρεία τε γένηται κινῆσαί τι καὶ μοχλεῦσαι καὶ
ωρὸς τὸ ἐκτὸς ἐλκύσαι. Φυλάτ εσθαι δὲ δεῖ σικύαν ωροσάγειν ωλη- 2
σίον μασίῶν ἐμπίπ οντες γὰρ εἰς αὐτὰς ἐνίοτε καὶ ἐνοιδοῦντες
σφόδρα δυσχερῆ τὴν ἄρσιν ωοιοῦνται, καὶ τότε χρὴ σπόγγοις ἐκ
Θερμοῦ ωεριλαμβάνειν τὰς σικύας ἀνίενται γάρ εἰ δὲ μηδὲ οὕτως
ἀνεθεῖεν, τρυπῷν αὐτὰς δεῖ.

ιδ΄. Περὶ ἐγχαράξεως. Εκ τῶν Απολλωνίου.

Τὸ Φλέβα διελεῖν σολλάκις τοῦ ἔτους οὐκ ἐπιτήδειον εἶναι νο- 1
10 μίσας, ὅτι ἄμα τῷ αἴματι σολὺ συνεκκρίνεται τὸ ζωτικὸν σνεῦμα,
τούτου δὲ ἀναλισκομένου συκνότερον ὅ τε ὅλος ὄγκος καταψύχεται,

13. DE L'APPLICATION DES VENTOUSES.

N'appliquons les ventouses, ni au commencement des maladies, ni 1 quand les malades sont pléthoriques, mais quand on a déjà fait une déplétion générale, qu'il n'y a plus aucun afflux vers la partie, et qu'il est nécessaire de mettre en mouvement et de soulever quelque matière [dans la partie enflammée] et de l'attirer vers l'extérieur. On évitera 2 l'emploi de ce moyen au voisinage des seins; car ces organes, en tombant quelquesois dans les ventouses, rendent fort difficile, par leur gonflement, l'enlèvement de ces instruments; dans ce cas, on les entourera d'éponges trempées dans de l'eau chaude; cela produit le relâchement; si l'on ne réussit pas, il faut percer les ventouses.

14. DE LA SCARIFICATION. — TIRÉ D'APOLLONIUS.

Comme il ne me semblait pas convenable d'inciser la veine plusieurs 1 fois par an (car, en même temps que le sang, s'échappe une grande quantité d'air vital, dont l'épuisement répété refroidit tout le corps et

Ch. 13; l. 1. docats BFF ^{a}MPV . uhostal AF. — Ib. τ_{ℓ}] to F; om. BF ^{a} — 2. Ste F ^{a}MV ; sher BFP. — 3. $\gamma\varepsilon$ -

καὶ σάντα τὰ Φυσικὰ ἔργα χείρω γίνεται, ἐδοκίμασα οὖν ἀπὸ τῶν 2 ἀκυροτέρων, οἶον τῶν σκελῶν, τὴν ἀΦαίρεσιν σοιεῖσθαι. Αρισίον δὲ τὸ βοήθημα εἴς τε τήρησιν ὑγείας καὶ εἰς ἀνάκτησιν, ὁπότε σαρατραπείη · ἀΦελεῖ δὲ ἡ ἐγχάραξις καὶ ὀΦθαλμοὺς χρονίως ῥευματιζομένους, καὶ τὰς ἄλλας σερὶ κεΦαλὴν διαθέσεις, καὶ τὰς σερὶ Θώ- 5 ρακα, καὶ συνάγχας · τὰς δὲ σΦηνώσεις τὰς ἐπί τινι μορίφ γινομένας λύειν χρὴ διὰ τοπικῆς ἐγχαράξεως.

ιε'. Περί βδελλών. Εκ των Αντύλλου.

Τὰς δὲ βδέλλας χρὴ λαβόντας ΦυλάτΤειν ἡμέραν μίαν αἴμα ὀλί-2 γον εἰς διατροΦὴν ἐμβάλλοντας. Ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τὸ βδελλιζόμενον μέρος προεκνιτρούσθω καὶ καταχριέσθω αἴματι, ἢ πυριάσθω: 10 τὰς δὲ βδέλλας ἐμβλητέον εἰς ὕδωρ χλιαρὸν καθαρὸν, εἴτα λαβόντας αὐτὰς καὶ σπόγγω περιλαβόντας τὸ γλοιῶδες ἀποκαθαίρειν καὶ 3 οὕτω προσάγειν. ἘμΦῦσαι δὲ οὐ παύονται ἕλκουσαι μέχρις

allanguit toutes les fonctions naturelles), j'ai imaginé d'opérer [à l'aide de scarifications] la déplétion sur des parties moins importantes, par 2 exemple sur les jambes. C'est un excellent remède pour conserver la santé et pour la rétablir, chaque fois qu'elle a été dérangée; la scarification est bonne aussi contre les fluxions chroniques des yeux, contre les maladies de la tête et de la poitrine, enfin contre les angines; mais les obstructions qui tiennent à l'affection d'un organe spécial doivent être dissoutes à l'aide des scarifications locales.

15. DES SANGSUES. --- TIRÉ D'ANTYLLUS.

Après avoir pêché les sangsues, on les conserve pendant un jour, en 2 leur jetant un peu de sang pour se nourrir. Quand on veut s'en servir, on frotte préalablement la partie sur laquelle on doit les appliquer avec de la soude brute, et on l'enduit de sang, ou bien on y pratiquera des fomentations; on jette les sangsues dans de l'eau pure et tiède; ensuite on les saisit, on enlève avec une éponge, promenée sur leur corps, ce 3 qu'elles ont de visqueux, puis on les applique. Une fois qu'elles ont

^{2.} ἀπυροτάτων BFF°MPV. — 3. τό $\,$ 6. τησι (sic) μορίοις F. — 7. χαράξεως om, F. — 4. δὲ καὶ ἡ έγχ. ὀ φ θ. F. — $\,$ AFP.

σροσπάσωμεν άλας τοῖς σθόμασιν αὐτῶν, ἢ σποδόν. Μετὰ δὲ τὸ 4 σεσεῖν συριατέον σπόγγοις τὸ μόριον, καὶ εἰ αἰμορραγοίη, κηκῖδα κεκαυμένην, ἢ σπόγγον καινὸν, ἀποδάψαντα εἰς σίσσαν ὑγρὰν καὶ καύσαντα ἐπιτιθέναι, [ἔπειτα] χάρτην ὅξει βεβρεγμένον.

ις'. Περί καθάρσεως. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

5 Τους δε ύγιεινα τα σώματα έχοντας έργωδες καθαίρειν και γαρ 1
ελιγγιώσι και στροφούνται, και δυσχερώς αὐτοῖς ή κάθαρσις ωροχωρεῖ, και ωρος τούτοις έτι ταχέως ἐκλύονται. Τους δε ὑγιαίνον- 2
τας, νοσήσοντας δε ἀν εἰ μὴ κενωθεῖεν, φθάνειν χρὴ κενοῦν εἰσδάλλοντος τοῦ ῆρος, τὰ δε ἐπιληπτικὰ και ἀσθματικὰ και ἀποπληκτικὰ
τῶν φλεγματῶδων, ἀρθριτικὰ δε, τὰ μεν ἄμα Θερμασία ωολλή τῶν

pris, elles ne cessent de tirer, jusqu'à ce qu'on saupoudre le suçoir avec du sel ou de la cendre. Quand les sangsues sont tombées, on fomente la partie avec des éponges, et, s'il y a une hémorragie, on applique la noix de galle torréfiée, ou une éponge neuve imbibée de goudron et brûlée ensuite; après cela, on y met du papier de papyrus trempé dans du vinaigre.

16. DE LA PURGATION. — TIRÉ DE GALIEN.

C'est une chose fâcheuse que de purger les gens qui ont le corps sain, l'car ils sont pris de vertige et de coliques, et la purgation marche difficilement; ils sont, en outre, sujets à s'affaiblir rapidement. Quant aux 2 gens qui sont bien portants, mais qui tomberaient malades si l'on n'opérait chez eux une déplétion, on se hâtera d'en pratiquer une au commencement du printemps; pour les accidents épileptiques, asthmatiques ou apoplectiques, cette déplétion portera sur les humeurs pituiteuses, tandis que, pour la goutte, on agira sur les humeurs du genre de la bile amère, si cette maladie est accompagnée d'une forte chaleur, et sur les

1. προσπάσσωμεν Godd. Cf. t. I, p. 70.

4. καύσαντα ex em.; καύσανταs B F^a
MPV; καύσαντες F; deletum ap. A. —
Ib. [ἐπειτα] om. Codd. Cf. t. II, p. 71.

— Ch. 16; l. 8. νοσήσαντας F F^a; νοσή-

σαντες BMPV; deletum ap. A. Cf. t. II, p. 73. — Ib. δεῖ A. — 8-9. ἐμβαλλοντος A F^a MV; ἐμβαλλόντος P; ἐμβαλόντος F. Cf. t. II, p. 73. — 9. καὶ ἀποπληκτ. om. B F F^a M O P V.

3 ωικροχόλων, τὰ δὲ σὺν ὄγκοις τῶν Φλεγματικῶν. Χρὴ δὲ ωρολεπθύνειν καὶ τέμνειν τοὺς ωαχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς καὶ τοὺς ωόρους, διὰ ὧν οὖτοι μεταλαμβάνονταί τε καὶ ἔλκονται ωρὸς τῶν καθαρτικῶν Φαρμάκων ἀνασθομοῦν, εἰ ἡ κάθαρσις ἀρίσθη μέλλει γίνεσθαι κατὰ ωάντα. Εν ἀρχῆ μέν οὖν τοὺς ὀρώδεις τε καὶ λε- 5 πθοὺς κενώσεις χυμοὺς, ἀναμενεῖς δὲ ωέψιν ἐπὶ τῶν ωαχέων καὶ γλίσχρων, οἶοι τὴν Φύσιν ὁ τε τοῦ Φλέγματος καὶ ὁ τῆς μελαίνης χολῆς ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη νοσούντων ἐν μὲν τοῖς χρονίοις ἀεὶ τὸν ωεπασμὸν ἀναμένειν ἐν δὲ τοῖς ὀξέσιν ὅταν ὁργᾳ καὶ κατὰ ἀρχὰς οἶόν τε Φαρμακεῦσαι μετὰ εὐλαβείας ωολλῆς, ἐν κινήσει τε τῶν χυμῶν 10 ὄντων καὶ Φορᾳ καὶ ρύσει τοὺς δὲ κατὰ ἔν τι μόριον ἐσθηριγμένους οὕτε ἄλλω τινὶ βοηθήματι χρὴ κινεῖν, οὕτε Φαρμακεύειν, ωρὶν ωεφθῆναι, ἐν ῷ δὴ καιρῷ καὶ κρίσις γίνεται. Τῶν δὲ καθαιρόντων Φαρμάκων κακούντων τὸ σθόμα τῆς γασθρὸς, ἡ μῖξις ἐπενοήθη τῶν

3 humeurs pituiteuses, quand elle est compliquée de tumeurs. D'abord on atténue et on divise les humeurs épaisses et visqueuses; on ouvre les conduits à travers lesquels les médicaments purgatifs transportent et attirent ces humeurs, si l'on veut que la purgation soit irrépro-4 chable sous tous les rapports. Au commencement, on évacue donc les humeurs séreuses et ténues, tandis qu'on attend l'époque de la coction pour les humeurs épaisses et visqueuses, genre d'humeurs auquel appartiennent naturellement la pituite et la bile noire; chez les sujets déjà malades, on attend toujours l'époque de la maturité, dans les affections chroniques; dans les maladies aiguës, il est possible de purger lorsque les humeurs sont turgescentes, c'est-à-dire au début, mais en le faisant avec beaucoup de prudence, quand les humeurs sont en mouvement, en fluxion et en voie de transport; on ne doit ni purger, ni mettre en mouvement, par quelque autre moyen de traitement, celles qui sont fixées dans une partie déterminée, avant qu'elles soient arrivées à coction, car la coction constitue également l'époque où la 5 crise a lieu. Comme les médicaments purgatifs lèsent l'orifice de l'estomac, on a imaginé d'y mêler des substances odoriférantes, afin que le

^{4.} ανασλομούντων Godd. — Ιb. μέλλοι Α F. — 13. καί om. A.

εὐωδών, ὅπως μη μόνη, μηδὲ ἀκραιΦνης, ή δύναμις αὐτών ἄπίηται τοῦ σίόματος τῆς γασίρός.

ιζ'. Όσα κάτω καθαίρει τῶν ἐν τῆ χρήσει.

Μέλας έλλέβορος καθαίρει κάτω χολώδη καὶ Φλεγματώδη · διδό- 1 ναι δὲ μιγνύντα σκαμμωνίαν · εἰ δὲ πράστερον βούλει καθῆραι, 5 ελλέβορον ἐξαρκεῖ κόψαντα ξηρῶν τῶν ριζῶν ἐπιπάσαι γλυκεῖ οἴνῷ ἢ ὀξυμέλιτι ὅσον δραχμὰς δύο, καὶ εψήσαντα ἐν Φακῆ, ἢ ἐν πιισσαν ὅσον τριώβολον πρὸς δραχμὴν τοῦ ελλεβόρου. Αμεινον δὲ τῷ ελλεβόρῳ 2 προσμίσγειν ἀνίσου καὶ πετροσελίνου καὶ δαύκου ὅσπερ χάριν 10 ἡδύσματος. Ο δὲ κνίδιος κόκκος καθαίρει μὲν Φλέγμα καὶ χολὴν καὶ 3 ὑδατώδη πολλά · ἔσιι δὲ πυρώδης καὶ ὀξύτατος καθῆραι. Διδόναι 4 δὲ πλῆθος ὅσον κόκκους τριάκοντα · εἰ δὲ πραότερον ἐθέλοις, εἴκοσιν. Αφελεῖν δὲ τὰ περικάρπια, καὶ διδόναι τὰ ἐντὸς τρίψαντα 5

médicament ne vienne ni seul, ni avec toute sa force, frapper cet orifice.

17. MÉDICAMENTS USUELS QUI PURGENT PAR LE BAS.

L'ellébore noir purge des matières bilieuses et pituiteuses; on donne 1 ce médicament mêlé à la scammonée; si on veut provoquer une purgation plus douce, il suffit de piler les racines desséchées et de mettre deux drachmes de la poudre dans un vin d'un goût sucré, ou dans de l'oxymel; on les prend aussi cuites dans de la bouillie de lentilles, ou d'orge mondée, ou dans du bouillon de poulet, et on ajoute trois oboles de scammonée à une drachme d'ellébore. Il est préférable de mêler à l'ellé-2 bore noir de l'anis, du persil, ou du daucus, comme assaisonnement. La baie de Gnide purge la pituite, la bile et beaucoup de matières 3 aqueuses, mais ce médicament est brûlant et son action est très-rapide. On en administre trente baies, et vingt, si on veut opérer une purgation 4 plus douce. On ôte l'enveloppe des baies et on donne l'intérieur, après 5

μετὰ μέλιτος καὶ ἀλΦίτου, ἢ ἐν μελικράτω ωιεῖν ἀμεινον δὲ εἰ 6 μετὰ οἴνου ωίνοι. Ἐπὶ δὲ τῆ ωόσει βραχὺ ἐλαίου καταβροΦῆσαι,

7 ώς μη καίη την Φάρυγγα. Λαμβάνειν δε καὶ μέλιτι έφθῷ σεριπλάσ-

- 8 σων τους κόκκους κεκομμένους. Τῆς δὲ λινοζώσ εως εἰ μὲν εψήσας ἀπαλῶν τῶν Φύλλων ἐσθίοις, ἐκκοπροῖ ἰκανῶς εἰ δὲ τὸ ἀφεψημα 5 ο κεράσας οἴνω ωίνοις, τοῦτο ἰσχυρότερον. Πολυπόδιον δὲ ἄγει Φλέγμα
- 9 περασας οινώ ωινοις, τουτο ισχυροτερου. Πολυποσιου δε άγει φλέγμα καὶ χολήν καὶ τὰ ύδατώδη · διδόναι δε τῆς ρίζης ὅσον δραχμὰς β΄ 10 ἐπιξέων μελικράτω ἢ ὕδατι. Κάκιον δε οὐδεν καὶ ἐπὶ τάριχος ξύ-

11 σαντα Φαγεῖν ωρὸ τοῦ ἀρίσθου. Καθαίρει δὲ καὶ ἐν ωθισάνη καὶ ἐν

12 ζωμῷ ὄρνιθος ἡ ῥίζα έψηθεῖσα οὐ λυπηρῶς. Σικυωνία δὲ ἢ κολοκυν- 10 θὶς καθαίρει Φλέγμα καὶ χολὴν ἄκρατον · διδόναι δὲ ὅσον ∠α΄ τῆς ἐντεριώνης ἐν μελικράτῳ · ϖρᾳότερον δὲ καθῆραι βουλόμενος, τὸ μὲν σπέρμα τῆς σικυωνίας ἔκδαλλε, ἐγχέας δὲ οἴνου γλυκέος εἰς τὸν 13 Φλοιὸν ἕψει ἐπὶ μαλακῆς τέΦρας, ἔσῖε ἀν καλῶς Θερμανθῆ. Τοῦτο

l'avoir broyé avec du miel et de l'alphiton, ou on le boit avec de l'eau 6 miellée; il vaut mieux cependant les prendre avec du vin. Après en avoir bu, on avale un peu d'huile, afin que le médicament ne brûle pas le pha-

- 7-8 rynx. On prend aussi des baies pilées, enveloppées de miel bouilli. Les jeunes feuilles de mercuriale, mangées après avoir été bouillies, chassent suffisamment les excréments; mais, si l'on boit la décoction de cette
  - 9 herbe mêlée à du vin, l'action est plus forte. La fougerole expulse la pituite, la bile et les matières aqueuses; on donne deux drachmes de la
  - 10 racine, râpée dans de l'eau miellée ou dans de l'eau pure. On peut

11 aussi la râper sur du poisson salé qu'on mange avant le déjeuner. La racine cuite dans de la ptisane, ou dans du bouillon de poulet, purge

12 aussi sans incommoder. Le concombre sauvage ou coloquinte, purge la pituite et la bile pure; on donne une drachme de la pulpe dans de l'eau miellée; si on veut provoquer une purgation plus douce, on ôte les graines, on verse dans l'écorce du vin d'un goût sucré, puis on met le tout sur de la cendre molle, jusqu'à ce que la préparation soit suffisamment chaude. On donne cette préparation à boire à ceux qui n'ont

ἀλφίτων ABP. — 5. ἐσθίεις AF. καὶ χ. A. — 13. ἐκβάλλει Codd. — 14.
 Τh. ἐκκ. καὶ ἱκ. A. — 6-7. καὶ φλ. μαλθακῆς A.

διδόναι ωίνειν οἶς τε άγειν οὐκ ἰσχυρῶς δεῖ, καὶ οἶς κατὰ τὸ δέρμα ἐξανθήσεις ωελιδναὶ γίνονται. Ἡ δὲ ἀλόη ὁξὺ μὲν καθαρτικὸν οὐκ 14 ἔσῖι, σιομάχω δὲ εὐμενέσιατον ἀρκεῖ δὲ ὅσον δραχμὰς β΄ μετὰ μελικράτου ωιεῖν. ἄγει δὲ Φλέγμα καὶ χολήν. ἀγαθὸν δὲ καὶ εἰ ἐπὶ 15-16 ἡμέρα λαμβάνοις ἀπὸ δείπνου ὁιαχωρεῖ γὰρ καὶ τὰ σιτία οὐκ ἀΦανίζει πρὸς δὲ καὶ ἄδιψόν ἐσῖι καὶ εὕσιτον. Τρίψαντα δὲ ἐν χυλῷ 17 κράμβης ωλάσσειν τὰ μὲν ἡλίκα ἐρεβίνθους, τὰ δὲ κυάμοις ἴσα, καὶ τούτων λαμβάνειν καὶ δύο καὶ τρία, ὅπως χρήζεις κενοῦσθαι. Ἐπιτήδειον δὲ καὶ μετὰ ἡητίνης καταπότιον σκευασθὲν καὶ μετὰ 18 το ἔφθοῦ μέλιτος καλῶς δὲ ἀν καὶ σκαμμωνία μίσγοιτο. Επίθυμον δὲ 19 μελάνων ἐσῖὶ καὶ Φλεγματωδῶν ἀγωγόν δίδου δὲ κόψας καὶ διασήσας μετὰ οἴνου γλυκέος ωλῆθος ∠β΄, καὶ ἐπὶ ωλέον μετὰ μέλιτος τῶν ἀλῶν ωροσμίσγων. Συμφέρει δὲ τοῖς Φυσώδεσι καὶ ὑποχον- 20 δριακοῖς καὶ ἀπέπιοις, καὶ οῖς τὸ ἤπαρ βαρύνεται, καὶ τοῖς δυσπνοϊτοῖς. ἀγαρικὸν δὲ καθαίρει Φλέγμα καὶ χολὴν, ἀλλὰ οὐκ ὀξέως 21

pas besoin d'une purgation trop forte ou qui présentent des efflorescences livides sur la peau. L'aloès n'est pas un purgatif violent, et il 14 agit d'une manière très-favorable sur l'orifice de l'estomac; il suffit d'en boire deux drachmes avec de l'eau miellée. Il chasse la pituite et la bile. 15 Il est bon aussi d'en prendre chaque jour après le repas; car il traverse 16 les intestins sans entraîner les aliments; de plus, il n'excite pas la soif et aiguise l'appétit. On le broie dans du suc de chou, et on en fait des 17 pilules de la grosseur d'un pois chiche, ou de celle d'une fève; on en prendra deux ou trois chaque fois qu'on aura besoin d'une évacuation. Il convient aussi d'en faire des pilules avec de la résine ou du miel cuit; 18 on peut encore le mêler à la scammonée. L'agourre purge les matières 19 noires et les matières pituiteuses; on la pile et on la passe au tamis pour en donner deux drachmes avec du vin d'un goût sucré, ou plus encore avec du miel, en y ajoutant du sel. Ce médicament convient à ceux qui 20 sont incommodés par les flatuosités, aux hypocondriaques, à ceux qui digèrent mal, qui ont de la pesanteur au foie ou qui respirent difficilement. L'agaric purge la bile et la pituite, mais pas trop violemment; on 21

^{4.} μέλιτος B text. P. — Ib. ωίνειν καὶ χρήζεις Λ; όπ. χρήζει BP. — 13. ABP. — 5. λαμβάνεις Α F. — 8. όπως τοῖς om. Α.

22 ωλήθος δὲ ∠Ε΄ διδόναι ἐπιπάσσοντα μελικράτω ἢ ὁξυμέλιτι. Εὐφόρ
6ιον δὲ καθαίρει μὲν ὑδατώδη ωολλά καὶ χολώδη · ἔσιι δὲ ὁξύτατον

δν οἶδα καὶ ωυρωδέσιατον, ὁ τοῖς μὲν ὑδεριῶσι καὶ κολικοῖς καὶ

δσοι ψυχροτέρας ἔχουσι τὰς κοιλίας ἀρμόζει, τοῖς δὲ ἄλλοις τα
23 ρακτικὸν ἰσχυρῶς καὶ διψῶδες. Μίσγειν δὲ τῶν εὐωδῶν αὐτῷ σπερ
5 μάτων · ωίνειν δὲ ἐν μελικράτω ὅσον τριώδολον. Κνῆκος δὲ καθαί
25 ρει μὲν Φλέγμα καὶ χολήν · οὐ μὴν ἰσχυρῶς. Δεῖ δὲ τοῦ σπέρματος

τετριμμένου ωιέσαντα τὸν χυλὸν μίσγειν ζωμῷ ὄρνιθος καὶ ροΦᾶν ·

οἱ δὲ ἀνίσω καὶ μέλιτι καὶ ἀμυγδάλοις μίσγοντες τοῖς ἰκτερικοῖς

26 καταπότια ωοιοῦσιν ἀρμόζοντα. Πλῆθος δὲ τούτου ∠δ΄ ἀρκοῦσιν. 10

27 Ἡ δὲ σκαμμωνία οὐδενὸς μὲν τῶν ἐλατηρίων λείπεται, οὔτε εἰς

δξύτητα, οὔτε εἰς ἰσχύν · καρδιαλγὴς δὲ καὶ δύσοσμος καὶ ἀτερπὴς καὶ

ἄγαν διψώδης · ὅθεν οὐ ωονηρῶς ἔνιοι ἀλόη μίσγοντες ωροσΦέρουσιν ·

le donne en poudre, à la dose de deux drachmes, dans de l'eau miellée 22 ou de l'oxymel. L'euphorbe purge les matières aqueuses et bilieuses en abondance; c'est le plus brûlant et le plus violent des médicaments purgatifs que je connaisse; il convient dans l'hydropisie et dans les maladies du colon, et aussi à ceux qui ont le ventre passablement froid; chez les 23 autres, il produit des évacuations très-déréglées et cause de la soif. On y mêle des graines odoriférantes, et on en boit la quantité de trois 24 oboles dans de l'eau miellée. Le carthame purge la pituite et la bile, 25 mais assez faiblement. On triture la graine, afin d'en exprimer le suc, qu'on mêle à du bouillon de poulet pour le faire avaler; d'autres le mêlent à l'anis, au miel, ou aux amandes, et en font des pilules qui 26 conviennent dans la jaunisse. Quatre drachmes constituent une dose suf-27 fisante. La scammonée ne le cède à aucun autre des médicaments purgatifs, ni sous le rapport de la rapidité, ni sous celui de l'activité; mais elle produit de la cardialgie, possède une mauvaise odeur, est désagréable et cause une soif très-vive : ce n'est donc pas à tort que quelques médecins y mêlent, avant de la donner, de l'aloès; d'autres, des feuilles

^{1.} μελίπρατον Codd. — 2. μέν om. καὶ ό A. — 4. ψυχράς A. — 11. ἀσπα-BFP. — 3. ωυροδέσ ατον A; ωυρωδέ- μονία F, et sic passim. — 12. δέ om. σ Γερον F; ωυροδέσ Γερον BP. — Ib. BFP.

οἱ δὲ Θύμου κόμη καὶ ἀλσίν · οἱ δὲ καὶ τοῖς εὐώδεσι σπέρμασιν. Α΄ γει 28 δὲ Φλέγμα καὶ χολὴν ἰσχυρῶς ἄκρατον ὅσον ∠α΄. Τῷ δὲ ϖλεῖον ϖιόντι 29 τοῦ Φαρμάκου, εἰ μὲν ἔμετοι ϖροσίσθαιντο, τοῦτο μὲν σέλινον ἀπο- βάπθοντα εἰς ὅξος μασήσασθαι · τοῦτο δὲ ἐλαίαν λευκὴν ἀλμάδα · 5 τοῦτο δὲ ἀλῶν χόνδρον ἐνθεῖναι τῷ σθόματι · ταῦτα γὰρ κωλύει τοὺς ἐμέτους, καὶ ϖροσέτι κορίαννον ὀσΦραινόμενον, καὶ γλήχων, καὶ καλαμίνθη. Κάλλιον δὲ καὶ ἀναπαύειν βραχὺ ἐν τῆ κλίνη Θάλ- 30 ποντα τὴν γασθέρα καὶ ἄκρους τοὺς ϖόδας, ὡς τό γε εὐθὺς ϖεριπατεῖν ϖολλοῖς ἐμέτους καὶ καρδιωγμοὺς καὶ ἰλίγγους ϖαρέσχεν. ὑταν 31 10 δὲ ἐν τῆ κατασθάσει σφῶν αὐτῶν γένωνται, τότε ἤδη ϖρὸς τὸν ϖερίπατον ἄγειν κελεύοντα ὑποκινεῖν ἡσυχῆ · τοῦτο γὰρ μᾶλλον ἐρεθίζει ἢ εἰ ὁξέως βαδίζοι. Ληγούσης δὲ τῆς καθάρσεως, κατακλί- 32 ναντα ἡσυχάζειν ἐγρηγορικῶς · μᾶλλον γὰρ συνδίδωσιν. Τηνικαῦτα 33 δὲ καὶ ἐπιρροφεῖν κατὰ ὀλίγον μεταξύ Θερμοῦ ὑδατος · καὶ γὰρ

de thym et du sel; d'autres encore, des graines odoriférantes. A la dose 28 d'une drachme, elle chasse activement la pituite et la bile pure. Si une 29 dose trop forte du médicament entraîne des vomissements, on donne à mâcher, tantôt du céleri trempé dans du vinaigre, tantôt une olive blanche salée; tantôt, enfin, on met un grain de sel dans la bouche; ces précautions empêchent les vomissements; la coriandre, le pouliot ou la calaminthe, produisent le même effet, si on les fait respirer. Ce qui 30 vaut mieux encore, c'est de se reposer un peu dans le lit, en tenant le ventre et les pieds chauds : une promenade, faite immédiatement après, excite souvent des vomissements, de la cardialgie et des vertiges. C'est 31 seulement lorsque les malades sont revenus à leur état habituel qu'il faut les laisser promener, en leur prescrivant de se mouvoir doucement, car cela excite plus la purgation que si l'on marche vite. Quand la pur- 32 gation cesse, on se couche et on se repose sans dormir : car, de cette façon, les parties se relâchent davantage. Il faut alors, dans les inter- 33 valles, avaler aussi, par petites gorgées, de l'eau chaude, pour faire cesser les pincements, en lavant les intestins, et provoquer les évacua-

^{1.} πόμην Codd. — 3. ωροϊσίαιντο om. F. — 9. ωαρέχει Λ. — 14. γάρ ΑΕ; ωροϊσίαντο ΒΡ. — 6. παί ante γλ. om. ΒΕΡ.

34 τους δηγμούς ἀποπλύνει και τὰς ἐκκρίσεις ωαρορμᾶ. Μη καθαιρομένων δὲ μελικράτου τε ἐπιρροφεῖν και νίτρου τετηκότος ἐν ὕδατι· βέλτιον δὲ και βάλανον ωροσθέσθαι διὰ ἀλῶν και νίτρου.

ιη΄. Πῶς ἄν τις καλῶς ἐμοίη; Επ τῶν ἑούφου.

Επειδή τοῖς συντόνως ἐμοῦσι πολλὰ ἄτοπα παρακολουθεῖν εἴωθε, καλῶς ἔχει τρόπους εἰπεῖν κατὰ οὖς ἔνεσιν εὐπετῶς ἐμεῖν· καὶ 5 γὰρ Φλέγμα κενοῖ καὶ κεΦαλήν ἐπικουΦίζει, καί ποτε καὶ προθυμότερον Φαγόντα ἀπεπίῆσαι, καὶ οἴνου πλείονος λαβόντα βλαβῆναι κωλύει. Εσίω δή τὰ προσΦερόμενα μή σίρυΦνὰ καὶ ξηρὰ, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ γλυκυτέρου τρόπου καὶ ὑγροτέρου, τὰ δὲ τοῦ δριμυτέρου.
3 Δοκεῖ δὲ ἐν τούτοις ῥαΦανὶς εὐδοκιμεῖν, καὶ εὔζωμον, καὶ τάριχος 10 παλαιὸν, καὶ ὀρίγανος χλωρὰ, καὶ κρομμύου ὀλίγον καὶ πράσου.
4 Συνεργεῖ δὲ τοῖς ἐμέτοις καὶ τῶν ὀσπρίων αἴ τε πισάναι μέλιτος

34 tions. Si la purgation n'a pas lieu, on boit de l'eau miellée, ou de la soude brute fondue dans de l'eau; le mieux est d'appliquer aussi un suppositoire fait avec du sel ou de la soude brute.

18. COMMENT ON VOMIT AVEC FACILITÉ. - TIRÉ DE RUFUS.

- Comme les gens qui sont obligés de faire des efforts pour vomir éprouvent habituellement un grand nombre d'accidents, il est bon d'exposer les méthodes qui permettent de vomir avec facilité: car le vomissement évacue la pituite et soulage la tête, quand elle est lourde; quelquesois aussi il évite une indigestion à celui qui a mangé avec trop d'avidité, et met à l'abri de tout dommage celui qui a bu trop de vin.

  Les aliments ne doivent donc être ni très-âpres, ni secs, mais ils appartiendront en partie à la classe des substances humides et d'un goût sucré,
- 3 et en partie à celle des substances âcres. Parmi ces aliments, une certaine réputation semble être acquise au raifort, à la roquette, aux salaisons vieilles, à l'origan vert, à l'oignon et au poireau, les deux derniers pris en
- 4 petite quantité. Parmi les graines farineuses, la ptisane dans laquelle on

^{3.} βάλανον] βώλον BFP. — Ch. 18; — 8. δὲ τά BP; δηλονότι τά F. — 9. γλυ-1. 4. συντόμως ΑΕ. — 6. κουφίζει ΒΡ. κεροῦ Α. Cf. t. II, p. 198.

ἔχουσαι, καὶ τὰ ἀπὸ κυάμων ἔτνη, καὶ τὰ ωίονα τῶν κρεῶν, ἀλλὰ ὅπως μὴ μόνον τοὺς χυλοὺς αὐτῶν λαμβάνοις, ἀλλὰ ὅλους τοὺς ὅγκους κατάπινε. Μὴ τοίνυν μηθέ ωερὶ τὴν μάσησιν ἱκανῶς διά- 5 τριβε μέλλων ἐμεῖν · τῆ δὲ ἑψήσει μαλακὰ ωάντα ἔσὶω. Δῆλον δὲ 6 5 ὅτι καὶ τῶν οἴνων τοὺς γλυκυτέρους αἰρετέον · οὖτοι γὰρ ἐπιπολα-σἰικώτεροι · καὶ χλιαρωτέρω χρῆσθαι τῷ ωστῷ. Χρὴ δὲ καὶ ἀμύγδαλα 7 εἰς μέλι βάπιοντα ἐσθίειν, καὶ ωλακοῦντος γεύεσθαι τηνικαῦτα, καὶ ωέπονος σικύου τὸ σπέρμα βρέξαντα καὶ λεάναντα μετὰ μέλιτος ωροσφέρεσθαι. Ποιεῖ δὲ καὶ ἡ ρίζα τοῦ σικύου τετριμμένη μετὰ 8 10 μέλιτος οἱ δὲ ἰσχυροτέρω βουλόμενοι χρῆσθαι ναρκίσσου βολβὸν έψήσαντες ὕδατι τούτω κεραννύουσι τὸν οῖνον. Προτρέπει δὲ ἐμεῖν 9 καὶ ἴρινον μύρον εἰ τις διαχρίσας τοὺς δακτύλους ἐρεθίζοι. Ἐμετικὸν 10 δὲ καὶ τὸ μὴ ἀνεῖναι καὶ διαλιπεῖν. ἐπὶ τοῖς ἐμέτοις τὸ τε σίόμα 11

a mis du miel favorise aussi les vomissements, ainsi que les purées de fèves; il en est de même des viandes grasses : seulement, gardez-vous de ne prendre que le bouillon de ces viandes, mais mangez la viande ellemême. On évitera, en mangeant, une mastication prolongée, quand on 5 veut vomir; tous les aliments doivent être ramollis par la cuisson. Parmi 6 les vins, on doit évidemment préférer ceux qui ont un goût sucré, car ils ont plus de tendance à surnager dans l'estomac que les autres; la boisson qu'on prendra doit être tiède. Alors on mangera aussi des 7 amandes trempées dans du miel, et on prendra un morceau de gâteau et des graines de pastèques macérées et triturées avec du miel. La racine 8 de concombre triturée avec du miel agit aussi dans ce sens, mais ceux qui veulent un moyen plus efficace font bouillir un oignon de narcisse dans de l'eau et coupent le vin avec cette eau. L'huile aromatisée d'iris, 9 portée sur le gosier à l'aide des doigts, provoque aussi les vomissements. Ne se donner ni cesse ni repos est aussi un moyen de provoquer 10 des vomissements. Après les vomissements, on se rincera la bouche et 11

^{1.} τῶν κυάμων ΒΡ. — 3. καταπίνειν 9. τετμημένη Β F P; delet. ap. A. BF P. — 1b. ἰκανῶς οπ. A. — 5. οἰνων Cf. t. II, p. 199. — 10. ἰσχυρότερον &s ότι τούς Codd. Cf. t. II, p. 199. B F P; delet. ap. A. — Ib. ναρκίσου — 6. καί ante ἀμύγδ. οπ. A F. — Codd.

διακλύζειν καὶ τὴν ὄψιν ἀπονίπθειν ὀξυκράτω ύδαρεῖ · καὶ γὰρ τοῖς ὀδοῦσι συμφέρει καὶ διακουφίζει τὴν κεφαλήν.

ιθ'. Περί κλυσμῶν. Εκ τῶν Ρούφου.

Τῶν ἐνιεμένων διὰ κλυσίῆρος οἱ μέν εἰσιν ἀπαλοὶ, οἱ δὲ δριμεῖς τῶν δὲ ἀπαλῶν ὕδωρ μὲν αὐτὸ κατὰ ἑαυτὸ σοιεῖ κομιδῆς ἔνεκα κοπρίων ἐν συνεχέσι συρετοῖς καὶ κακοήθεσι, καὶ ἐπὶ ὧν ἐκ μακρᾶς 5 ἀσθενείας ἀναλαμβανόντων δυσχερεῖς αἱ ἄφοδοι γίνονται, καὶ ἐπὶ ὧν δὲ ἀνειλήσεις τῶν συνευμάτων γίνονται. Φερμότερον δὲ ἐνήσομεν, 2 ὡς συνευματοῦντος τοῦ χλιαροῦ, καὶ κατὰ μίαν ἔκθλιψιν. Τήλεως δὲ ἀφέψημα ἐπὶ γυναικῶν ἐνίεμεν καὶ ἐπὶ τῶν τρυφερῶν ὁμοίως δὲ καὶ μαλάχης, καὶ μάλισία ἐπὶ ὧν ξηρότης ἐσίίν ἐπὶ ὧν δὲ καὶ 10 3 δήξεις εἰσὶ, λινοσπέρμου. Οἱ δὲ τῶν σιτύρων χυλὸς, ἔτι δὲ τράγου, ἄρτου τε καὶ χόνδρου καὶ τρόφιμόν τι ἔχουσι, καὶ γίνεται σολλά-

on se lavera la figure avec du vinaigre coupé de beaucoup d'eau, car cette pratique est avantageuse pour les dents et rend la tête légère.

19. DES LAVEMENTS. — TIRÉ DE RUFUS.

les liquides qu'on injecte avec le clystère sont les uns émollients et les autres âcres; parmi les lavements émollients, l'eau simple agit pour enlever les matières fécales dans les fièvres continues et de mauvaise nature, et aussi quand la défécation est difficile dans les convalescences à la suite d'une longue maladie, ou chez les malades qui ont des vents qui roulent; on injecte ce liquide à une température assez chaude, parce que l'eau tiède développe des gaz, et on vide le clystère d'un seul coup. La décoction de fenugrec convient chez les femmes et chez les gens délicats; il en est de même pour la décoction de mauve, mais on y a surtout recours quand il y a de la sécheresse; quand il y a, en outre, des picotements, on injecte la décoction de graine de lin. La décoction passée de son, de tragos, de pain ou d'alica, a en outre quelque chose de nutritif, et, après avoir évacué les matières fécales, on est souvent dans la

CH. 19; l. 4. τῶν . . . . . κομιδῆς τῶν γυν. ABP. — 10. καί ante δήξεις
 om. BP. — 7. ἐνίεμεν Α. — 9. ἐπὶ om. A.

κις χρεία μετά τὸ κενῶσαι τὰ σκύβαλα τροΦῶδές τι προσπαραθεῖναι · ἀρμόζει δὲ καὶ ταῖς ἐπιπολαίοις τῶν ἐντέρων ἐλκώσεσιν ἡ τοιαύτη ἔνεσις. Αρμόζει δὲ ἐπὶ τούτων καὶ πισάνη προσλαβοῦσα 4 χοίρειον σιέαρ. Ο δὲ τοῦ σεύτλου χυλὸς καὶ τὸ ἀφέψημα ἀρμόζει 5 ἐνιέμενα πρὸς εἰλιγμοὺς τῶν ἐντέρων καὶ παλμούς · διαλύει δὲ καὶ σκύβαλα, καὶ τοῖς διηνεκέσιν ὀδαξησμοῖς ἀντιβαίνει. Ανδράχνης δὲ 6 χυλὸς χρήσιμος ἐπὶ τῶν ἐκπυρώσεων τῶν τε ἄλλως παρακολουθουσῶν, καὶ ἐπὶ ὧν διὰ ἔκκρισιν σκληρῶν σκυβάλων διακριβέντων διαταθεὶς ὁ σφιγκτὴρ ἐρυσιπελατώδη διάθεσιν ἀνεδέξατο · προσμίγνυται δὲ ἐπὶ τῶν τοιούτων καὶ ἀρόν. Καὶ ἔλαιον ἐπὶ πάσης Φλεγμονῆς 7 κατὰ ἐαυτὸ ἀρμόζει, καὶ ἐπὶ ὧν γίνονται σιρόφοι διὰ πνεύματα · διαλυτικώτερον δὲ μᾶλλον τῶν πνευμάτων ἐσιὶ πηγάνου ἀφέψημα, ἡ κυμίνου, ἡ ἀνήθου, ἡ δαφνίδων · καὶ τοῖς ἀπὸ ψυγμοῦ πυρέτιουσιν. Γάλα δὲ ἐνίεται ἐλκώσεως οὕσης καὶ Φλεγμονῆς περὶ τὰ ἔντερα, 8 νεφροὺς, κύσιν, ὑσιέραν · προσλαμβάνει δὲ τονώσεως χάριν καὶ νεφρούς, κύσιν, ὑσιέραν · προσλαμβάνει δὲ τονώσεως χάριν καὶ

nécessité de donner ensuite quelque chose de nutritif; un lavement de cette nature convient aussi en cas d'ulcération superficielle des intestins. La ptisane à laquelle on ajoute de la graisse de porc est également bonne 4 dans ces circonstances. Les lavements de suc ou de décoction de bette 5 conviennent contre les tortillements et les palpitations des intestins ; ils dissolvent aussi les matières fécales et s'opposent à la persistance de la cuisson. Le suc de pourpier est utile dans les ardeurs [des intestins], de 6 quelque cause qu'elles proviennent, mais surtout dans les cas où, par suite de l'excrétion de matières fécales globuleuses et dures, le sphincter est distendu et frappé d'une affection érésipélateuse; dans ces cas, on y mêle aussi un œuf. Un lavement d'huile pure convient dans toute 7 inflammation, ou lorsqu'il y a des coliques produites par des flatuosités; mais une décoction de rue, de cumin, d'aneth ou de baies de laurier, dissipe plus efficacement les vents; le lavement d'huile convient aussi aux gens affectés d'une fièvre qui tient à un refroidissement. On donne 8 des lavements de lait dans les inflammations et les ulcérations des intestins, des reins, de la vessie et de l'utérus; dans le but de renforcer,

^{1-2.} ωαραθεΐναι P; ωαρατεθεΐναι B; — 5. ιλίγγους Codd. Cf. t. II, p. 208. τούτοις ωεριθεΐναι Α. — 4. τεύτλου Α. — 8. ἐκκριθέντων Α. Cf. t. II, p. 209.

μέλι καὶ χήνειον σθέαρ ἢ ὕειον · ὑδρέλαιον δὲ ἐπὶ διατάσεων ἐν κατοχῆ κοπρίων · ὁμοίως δὲ καὶ ἄσφαλτος, ὅταν ἀπὸ ψύξεως συμβαίνωσιν · τὸ δὲ βούτυρον ἐπὶ ὧν διὰ Φλεγμονὴν ἀπευθυσμένου κατέχεται τὰ σκύβαλα, καὶ ῥυπαρῶν ἑλκώσεων οὐσῶν ωερὶ τὸ ἔντερον · μαλάχης δὲ χυλὸς καὶ ἀφέψημα ἐπὶ μακρῶν σθρόφων καὶ 5

9 Φλεγμονῶν ωερὶ τὰ ἔντερα καὶ ἔδρας συμπασχούσης. Μελίκρατον δὲ ἐνίεται, ὅταν ἀπαθῆ μὲν ἢ τὰ μόρια, δυσμάλακτον δὲ τὸ κο10 πρίον. Οἴνῳ δὲ καὶ ἐλαίῳ, ἢ χυλῷ ωθισάνης, ἢ μαλάχης κλύζομεν τοὺς ὁπὸν μήκωνος εἰληφότας, οἴνῳ μετὰ ῥοδίνου, καὶ λεκίθῳ ఢῶν εἰς γλυκὺν ἢ ῥόδινον ἐναφηψημένη ἐπὶ τῶν τεινεσμωδῶς ὀχλουμέ- 10

11 νων ἐν ἀρχῷ. Υδρόμελι δὲ ἢ Φακοῦ ἀφέψημα μετὰ μέλιτος ἐνίεμεν,

on y ajoute du miel, ou de la graisse d'oie ou de porc; on injecte un mélange d'huile et d'eau en cas de distension [des intestins] compliquée de rétention des matières fécales; on a de même recours au bitume de Judée quand cette distension tient à un refroidissement; on administre un lavement de beurre quand les matières sont retenues par suite d'une inflammation du rectum, ou quand il existe des ulcères sordides dans les intestins; on injecte du suc ou de la décoction de mauve contre les coliques de longue durée, lorsqu'il y a inflammation 9 des intestins, ou quand l'anus est affecté sympathiquement. On donne un lavement d'eau miellée, lorsque les parties elles-mêmes sont saines, 10 mais que les matières fécales sont difficiles à ramollir. On emploie un mélange de vin et d'huile, de la crème d'orge mondée ou du suc de mauve, chez les gens qui ont pris du suc de pavot, et soit du vin combiné à l'huile aux roses, soit un jaune d'œuf bouilli dans du vin d'un goût sucré ou dans de l'huile aux roses, quand le malade ressent, à l'anus, 11 une espèce de ténesme. Si un abcès du colon s'est rompu, on injecte de l'hydromel, ou une décoction, soit de lentilles, soit d'ers, combinée

Ib. ἔντερα A. — 8. ἐλαίφ καὶ χυλῷ F. — 9. οἶνον δέ A F; οῖον B P. — 10. γλυκύ Codd. — Ib. ἐναφεψημένον B F P; ἐναφεψημένων Α. — Ib. τεινεσμ. om. A. — 10-11. ὀχληθέντων Α. — 11. ἀρχῆ F; ἀρχαῖs B P.

^{1.} δειον] αίγειον ΒΡ. — Ιb. ὁδρελαίφ ΒΓΡ; delet. ap. A. — Ib. ἐν om. ΒΡ. — 2. ἀσφαλτον ΒΓΡ; delet. ap. A. — 4. τά om. Codd. Cf. t. II, p. 210. — Ib. ἐλκῶν ὀντων Α. — 6. Μελικράτω Ϝ; Καὶ μελίκρατον Α. — 7. ἐνίεμεν Α. —

ἢ ὁρόδου ὁμοίως, ἢ ωλισάνης χυλὸν μετὰ ῥοδίνου, ἀποσλήματος ῥαγέντος ἐν τῷ κόλῳ. Μέτρον δὲ τῶν ἐνιεμένων τὸ μὲν ωλεῖσλόν εἰσι 12 τρεῖς κοτύλαι, τὸ δὲ ἔλατλον μία. Πολλάκις δὲ καὶ δὶς ἐνίεμεν καὶ 13 τρὶς, καὶ μάλισλα ἐπὶ ὧν ἔλκωσις καὶ Φλεγμονὴ ωερὶ τὸ ἀπευθυσένον ὑπάρχουσα ἐπέχει τὰ ὑπερκείμενα σκύδαλα. Τοῖς δὲ δριμέσι 14 χρώμεθα ἐπί τε ἰσχιαδικῶν καὶ ὀρθοπνοϊκῶν μὴ ἀπὸ σλομάχου θλιδομένου τοῦ ωνεύματος ἐνησιφόροι δὲ οἱ αἰμαγωγοὶ, οἶον γάρος σιλούρου, άλμη καὶ θάλασσα. Εσλι δὲ καὶ σκευασλὸς τοιόσδε μέ- 15 λιτος κοτύλης ἡμισυ, ὑδατος κοτύλαι δύο, άλων ὁλκαὶ τρεῖς, ἐλαίου 10 κοτύλης ἡμισυ, ὑδατος κοτύλαι δύο, ἀλων ὁλκαὶ τρεῖς, ἐλαίου 10 κοτύλης τέταρτον · ωαραπλέκουσι δὲ τινες καὶ ὡὰ δύο. Τοῖς δὲ τοὺς 16 θανασίμους μύκητας Φαγοῦσιν ἐνίεται νίτρον καὶ ἀψίνθιον καὶ ῥαφάνου χυλὸς καὶ ωηγάνου ἀΦέψημα · ἐπὶ δὲ ωαραλύσεως τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου άλμη · τοῖς δὲ ἀσκαρίδας γεννῶσιν άλμη ἢ κενταυρίου ἀΦέψημα, ἢ ἀψινθίου, ἢ θέρμων, ἢ ἀλόη ἢ κεδρία μετά τινος

avec du miel, ou encore de la crème d'orge mondée combinée à l'huile aux roses. Le liquide injecté est de trois cotyles au plus et d'une au 12 moins. Souvent aussi on donne le lavement en deux ou trois fois, surtout 13 lorsqu'une inflammation, ou une ulcération du rectum retient les matières fécales placées au-dessus. Nous employons des lavements âcres, 14 en cas de sciatique ou d'orthopnée, pourvu que, dans le dernier cas, l'embarras de la respiration ne tienne pas à l'orifice de l'estomac; dans ce cas, les lavements qui expulsent du sang, par exemple, le garon de silure, l'eau de mer et l'eau salée, sont avantageux. On peut aussi re- 15 courir au lavement composé suivant, qu'on tiendra préparé d'avance : miel, une demi-cotyle; eau, deux cotyles; sel, trois drachmes; huile, un quart de cotyle; quelques-uns y ajoutent encore deux œufs. On 16 donne des lavements de soude brute, d'absinthe, de suc de raifort et de décoction de rue pour combattre l'empoisonnement par les champignons vénéneux; d'eau salée, contre la paralysie du rectum; d'eau salée, ou d'une décoction de centaurée, d'absinthe, de lupins, à laquelle on peut ajouter de l'aloès, ou de la résine de cèdre, contre les ascarides;

^{2.} ποίλω Codd. — 3. μία, τὸ δὲ μέσον δύο BP. — 13. ἄλμην ἤ Codd. — Ib. κεδρίαν FP; κεδρίαs B; κεδρέαs A.

τῶν ἀφεψημάτων τοῖς δὲ ἕλμινθας γεννῶσι Θέρμων ἀφέψημα ἢ ἀπόβρεγμα, ἢ ῥοῦς, ἢ ἄλμη τεινεσμώδεσι δὲ προθυμίαις ὑπερβαλλούσαις ἄλμη ὀλίγη ἀκρατήτο δὲ αἴματος ῥύσει διὰ ἕλκωσιν ἐντέρου πολυγόνου χυλὸς, ἢ ἀρνογλώσσου, ἢ μύρτων μελάνων ἐν 17 οἴνω ἑψηθέντων. Προσμίγνυμεν δὲ ἐπὶ τῶν προειρημένων καὶ λίβα- 5 18 νον, ἢ ἀκακίαν, ἢ ὑποκισίδα, ἢ σίδιον, ἢ σίυπληρίαν. Ἑλκώσεσι δὲ ἐντέρων ἀρρευματίσλοις γάλα ἐνίεμεν αἴγειον καὶ βόειον, καὶ λυκίου ∠β΄, ἢ γῆς σαμίας ∠δ΄ · ρευματίζομέναις δὲ καὶ πλαδώσαις ἐλκώσεσι χάρτου κεκαυμένου, ἢ σχοίνου τέφραν, ἢ τοῦ διὰ χάρτου μετὰ ὑδατος, ἢ ἀφέψημά τι τῶν σλυφόντων.

κ΄. Περί βαλάνων.

Χρώμεθα δὲ βαλάνοις σολλάκις σκυβάλων έκκρίσεως ένεκεν, καὶ

d'une décoction ou d'une infusion de lupins, d'eau salée, ou de sumac, contre les autres vers intestinaux; d'un peu d'eau salée, lorsqu'il y a des envies exagérées d'aller à la selle qui ressemblent au ténesme; contre un écoulement de sang tenant à l'ulcération des intestins et dont on ne peut triompher, on donne du suc de renouée des oiseaux, de plantain, 17 ou de baies de myrte noires cuites dans du vin. Dans tous les cas susdits, on ajoute aussi de l'encens, du suc d'acacia, de l'hypocistis, des écorces de grenades, ou de l'alun. Dans les ulcérations des intestins exemptes de fluxion, on donne un lavement de lait de chèvre ou de vache, ou bien de deux drachmes de suc de nerprun des teinturiers, ou de quatre drachmes de terre de Samos; lorsque les ulcérations sont compliquées de fluxion et d'excès d'humidité, on injecte des cendres de papier de papyrus ou de roseau, ou le médicament au papier, après l'avoir délayé dans l'eau, ou une décoction de quelque médicament astringent.

20. DES SUPPOSITOIRES.

On emploie souvent des suppositoires pour évacuer les matières

Post. ἀΦεψημάτων · Ἐμοὶ δὲ τῆ
πείρα ὁ χυλὸς τῆς μυώτιδος βοτάνης πινόμενος ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς όσον τέταρτον
ξέσθου πολλάκις τὸ δέον ἡνυσεν Codd.
 ἡ ῥοῦν ἡ ἀλμην Codd. — 3. ἀλ-

μην δλίγην Codd. — 4. μελάνων κα λίβανον ἐν F. — 6. σιδίων Codd. — 7. ἐντέρου BFP. — Ib. αίγειον ἢ βόειον Α F. — 9. σχίνου Codd. — 10. ἀΦεψή-ματος ΑΒ. Cf. t. II, p. 218.

έπὶ ὧν τὸ ἐνεθὲν διὰ κλυσῖῆρος οὐκ ἐκκρίνεται · πλάσσεται δὲ βαλάνια ἐξ άλὸς ὀπίοῦ καὶ μέλιτος καὶ νίτρου. Καὶ Θύμος δὲ τῷ 2
ἀπέφθω μέλιτι μίσγεται. Πλάσσεται δὲ καὶ ἐκ ῥητίνης τερεδινθί- 3
νης καὶ νίτρου, καί ποτε καὶ κόκκου κνιδίου συμμέτρου · δήξεις δὲ
5 ἐγείρει · διὸ χρισῖέον τὰ μέρη ἐλαίω. ἔτι δὲ καὶ πύρεθρον ἢ πέ- 4
περι ἐλαίω παραπλέκεται, καὶ ἀρμόζει παραλυτικοῖς καὶ ταῖς ὑπὸ
ψύξεως ἐμπνευματώσεσιν. Κενταύριον δὲ παραπλέκεται πίσση καὶ 5
κηρωτῆ καὶ ἔσῖιν ἐπιτήδειον παρέσεσιν αἰδοίου. ἐπὶ δὲ τῶν νηπίων 6
καὶ χόνδρος άλὸς ἐντίθεται. ἀναπλάσσεται δὲ καὶ σῦκον μετὰ νί- 7
10 τρου, ἢ σῖαΦὶς μετὰ νίτρου καὶ κυμίνου.

κα'. Περί τῶν κενωτικῶν τῆς κεΦαλῆς.

Τοὺς ἐν τῆ κεφαλῆ χυμοὺς διὰ τῶν ωθυσμάτων κενοῦμεν, εἰ μὲν 1 ἐπὶ βραχὺ τοῦτο ωρᾶξαι βουληθείημεν, ἀναμιγνύντες μασθίχη ωέ-περι· ωλέον δὲ κενῶσαι βουλόμενοι, ωύρεθρον ἢ σθαφίδα τὴν ἀγρίαν

fécales, ou quand on ne rend pas les lavements; on façonne les suppositoires avec du sel grillé, du miel et de la soude brute. On ajoute aussi 2 du thym au miel cuit. On emploie aussi de la résine de térébenthi-3 nier et de la soude brute, en y ajoutant quelquefois une petite quantité de baies de Gnide; mais, comme ce suppositoire produit des picotements, on oindra les parties avec de l'huile. En outre, on peut mélanger 4 de la pariétaire d'Espagne ou du poivre avec de l'huile; ce suppositoire convient en cas de paralysie ou de gonflement par les gaz, tenant à un refroidissement. On ajoute de la centaurée à de la poix et du cérat, et 5 on obtient ainsi un suppositoire qui convient contre les paralysies du membre génital. Chez les petits enfants, on introduit aussi un grain de 6 sel. Enfin, on peut encore imprégner une figue de soude brute, ou un 7 raisin sec de soude brute et de cumin.

21. DES MÉDICAMENTS QUI DÉBARRASSENT LA TÊTE.

On évacue les humeurs contenues dans la tête au moyen des crachats; pour obtenir cet effet à un faible degré, on donne à mâcher du mastic mêlé avec du poivre; si on veut agir plus fortement, on donne

^{3.} ἀπέσθω Α; ἀπηΦρισμένω BFP. Cf. t. II, p. 256.

2 μασᾶσθαι κελεύοντες. Καὶ ἀνεμώνης δὲ πάσης ῥίζα διαμασωμένη 3 φλέγμα προκαλεῖται, καὶ καππάρεως τῆς ῥίζης ὁ φλοιός. ὀρῶδες μὲν οὖν περίτθωμα διὰ τῶν τοιούτων κενοῦται τὸ παχὺ δὲ καὶ φλεγματῶδες ἀνακογχυλιζόμενον νᾶπυ μετὰ ὀξυμέλιτος, ἢ σίραιον ὀρίγανον ἢ ὕσσωπον ἀφηψημένον ἔχον ἐγὰ δὲ μίγνυμι τοῦτο τῷ 5 μετὰ ὀξυμέλιτος νάπυι. Εἰ δὲ καὶ ἀπὸ μύξης ἐκκαθαίρεσθαι δέοι τὸν ἐγκέφαλον, προτρέψομεν αὐτὴν ἐρεθίζοντες φαρμάκοις δριμέσιν ῶν 5 ἔνια καὶ πιαρμὸν κινεῖ. Καθαίρει μὲν οὖν διὰ ρινὸς ἀναγαλλίδος ἐκατέρας ὁ χυλὸς, ἀνεμώνης τε πάσης, καὶ τεύτλου χυλός καὶ σικύου ἀγρίου φύλλων ὁ χυλὸς ἐγχεῖται ταῖς ρισὶν, αὐτός τε κατὰ ἑαυτὸν 10 καὶ μετὰ τεύτλων ἀφεψήματος ἢ χυλοῦ πιαρμὸς δὲ ἐπὶ τοῖς ώμοῖς χυμοῖς τοῖς κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα καὶ κεφαλὴν μέρεσι πε-6 ριεχομένοις οὐ συμφέρει. Διάχρισίον δὲ σίόματός ἐστι τοιόνδε σάπωνα διεὶς τεύτλου χυλῷ χρῖς τὰ κατὰ τὸν οὐρανίσκον καὶ τὸν

espèces d'anémone, l'écorce de la racine du câprier mâchées, attirent 3 aussi la pituite. Les médicaments de ce genre évacuent les résidus séreux; pour expulser les résidus pituiteux épais, on se gargarise avec la moutarde incorporée dans l'oxymel, ou avec du vin doux cuit, dans lequel on a fait bouillir de l'origan ou de l'hysope; je mêle cette dernière 4 préparation à la moutarde incorporée dans l'oxymel. S'il s'agit, en outre, de débarrasser le cerveau du mucus, on met ce mucus en mouvement en irritant le cerveau à l'aide de médicaments âcres, dont quelques-uns 5 provoquent aussi des éternuments. Ainsi le suc des deux espèces de mouron, celui de toutes les espèces d'anémone et celui de la bette, purgent par le nez; on peut encore faire une injection dans les narines avec du suc de feuilles de concombre sauvage, qu'on emploie seul ou combiné à une décoction ou à du suc de la bette; toutefois l'éternument ne convient pas quand les organes de la poitrine, de la tête, et le pou-6 mon, contiennent des humeurs crues. On peut employer le liniment suivant pour oindre la bouche : dissolvez du savon dans du suc de bette et oignez-en la région du palais et de la luette; vous obtiendrez de beaux

2 de la pariétaire d'Espagne ou de la staphisaigre. La racine de toutes les

^{1-2.} διαμ..., ρίζης om. F. — 7. δριμυτέροις BP.

κίονα, καὶ καλῶς σοιεῖ. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἔρρινόν ἐσ1ιν. Εὐπορίσηο 7-8 δὲ σολλάκις ἔχρησάμην ἐγχεομένο τῆ ρινὶ μελανθίο, σοτὲ μὲν ὅξει δριμεῖ διαδρέχων σρὸ μιᾶς ἡμέρας, εἶτα τῆ ὑσ1εραία σὸν ὅξει σάλιν λειῶν καὶ ἐγχέων εἰς τὴν ρίνα ἐνίστε δὲ ἐλαίο σαλαιῷ τὸ 5 αὐτὸ μελάνθιον λειῶ, καὶ ὁμοίως χρῶμαι. Οὐτω μὲν οὖν αὐτῷ χρῆται 9 καὶ Αρχιγένης ἐπὶ ἐμΦράξει μυκτήρων τῷ δὲ σροτέρο τῷ διὰ τοῦ ὅξους ὁ Κρίτων ἐπὶ τῶν ἰκτερικῶν.

κ6'. Οσα εμμήνων αγωγά.

Τὰ διουρητικὰ ωάντα, κράμβης ρίζης τὸ ἀφέψημα ωινόμενον, 1 ωερσέας ρίζα, καὶ ωήγανον, καὶ χρυσάνθεμον, καὶ δίκταμνον, καὶ 10 εὐζώμου σπέρμα. Κινεῖ δὲ καὶ τὰ ωροσθετὰ τῷ σΊδματι τῆς ὑσῖε- 2 ρας ωροσαγόμενα, ἀσπερ ωήγανον λεῖον μετὰ μέλιτος, ἢ ἀνήθου τῆς ρίζης κεκαυμένης ἡ σποδιὰ μετὰ μέλιτος, ἢ ωράσου χυλὸς, ἢ résultats. Le même remède peut aussi être employé comme injection 7 dans les narines. Je me suis souvent servi de la nielle comme d'un re- 8 mède propre à être injecté dans le nez et qu'on se procure facilement; quelquefois je fais macérer cette herbe dans du vinaigre fort la veille du jour où je veux l'employer; le lendemain, je la triture de nouveau avec du vinaigre et je l'injecte dans le nez; ou bien je triture cette même herbe avec de l'huile vieille et je l'administre de la même façon. Archigène employait cette dernière préparation dans le cas d'obstruction des narines; Criton, au contraire, chez les malades affectés de jaunisse, usait de la première, où le vinaigre sert d'excipient.

22. MÉDICAMENTS QUI PROVOQUENT LES RÈGLES.

Tous les diurétiques, la décoction de racine de chou, prise comme 1 boisson, la racine de persée, la rue, le chrysanthème, le dictame de Crète, et la graine de roquette [sont emménagogues]. Les pessaires appliqués 2 à l'orifice de l'utérus provoquent également les règles : par exemple, la rue triturée avec du miel, ou la cendre de racine d'aneth brûlée, si on

P; χρυσάνθαμον B. — 12. ή σποδιά ex em.; ή σποδόν D; ή σπο... F; ή σπόδιον BP. Cf. II, p. 190.

^{3.} δριμεῖ διαθρέχων Paul.; ρίνὶ διαβρέχων F; ρίνιδι βρέχων BP; διαθρέχων Λ. — Cu. 22; l. 9. χρυσάνθαιμον

σκόροδου λεΐου ωροσλιθέμευου, ή σμύρυα λεία ἐυ οἴνφ, ή λαγωοῦ ωυτία.

κγ'. Ιδρωτικά.

Τών δὲ ἰδρωτικῶν ἐσΊι χαμαίμηλον ξηρὸν λεῖον ἐπιπασσόμενον ἐλαίφ, τῆς ἐπιΦανείας εὐτόνως ἀνατριβομένης, σέσελι, ωὐρεθρον, κάχρυ, ἄνισον ὁμοίως ἐπιπασσόμενα ἐλαίφ, νίτρον ὀπΊὸν μὴ ωάνυ λεπΊὸν σὺν τῷ ἐλαίφ, ἀλὸς ἄνθος συγκιρνάμενον ἐλαίφ, ὀπὸς κυρηναϊκὸς ὕδατι διειμένος εἰς ἀνάτριψιν τοῦ σώματος ωαραλαμβανόμενος καὶ ωινόμενος ὁσον ἐρεβίνθου μέγεθος.

μδ΄. Περὶ ἀέρων. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Αρισίος ἀπρ έσιν ὁ ἀπριδῶς παθαρός εἴη δὲ ἄν οὖτος ὁ μήτε έκ λιμνῶν ἢ έλῶν ἀναθυμιάσεως ἐπιθολούμενος, μήτε ἔπ τινος βα- 10

l'emploie avec du miel, ou le súc de poireau, ou l'ail trituré et appliqué [à l'endroit désigné], ou la myrrhe triturée dans du vin, ou la présure de lièvre.

23. DES SUDORIFIQUES.

À la classe des sudorifiques appartiennent la camomille desséchée, triturée, saupoudrée sur de l'huile et employée en frictions énergiques sur la peau, le séséli, la pariétaire d'Espagne, l'armarinte, l'anis, dont on saupoudrera l'huile de la même manière, la soude brute grillée, pourvu qu'elle ne soit pas trop fine et qu'on l'emploie avec de l'huile, les fleurs de sel mêlées à de l'huile, le silphium délayé dans de l'eau, soit qu'on l'emploie pour frotter le corps, ou qu'on en prenne à l'intérieur gros comme un pois chiche.

24. DE L'AIR. - TIRÉ DE GALIEN.

Le meilleur air est celui qui est parfaitement pur; il est pur, s'il n'est pas rendu trouble par les évaporations d'étangs ou de marais, ou de

^{1.} σπορόδου λείου προσλιθεμένου Codd. - Ib. λεία καὶ έν Codd.

ράθρου δηλητήριον αὖραν ἀναπέμποντος. Οὕτω καὶ ὅς τις ἔκ τινος 2 ὁχετοῦ τῶν ἐκκαθαιρόντων μεγάλην ωόλιν ἐπιθολοῦται, μοχθηρός ἐσΊι, καὶ μὴν καὶ ὅς τις ὁμιχλώδης ἐσΊιν, οὖκ ἀγαθός ἐσΊιν, ὥσπερ γε καὶ ὅς τις ἐν κοίλφ χωρίφ ωανταχόθεν ὅρεσιν ὑψηλοῖς ωεριεχό- τιενος μηδεμίαν αὖραν δέχεται.

κε'. Περί συριάσεων και αιονήσεων και καταπλασμάτων και σικυῶν. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Αραιοῦν εἰώθασιν αὶ συρίαι τὸ δέρμα καὶ εὐδιάπνευσίον έργα- 1 ζεσθαι, καὶ τὸ κατὰ τὴν Φλεγμονὴν αἶμα λεπίθνειν τε καὶ διαφορεῖν, καὶ εἰ σεριουσία σολλή τις εἴη κατὰ ὅλον τὸ σῶμα, σλέον ἐπὶ τὸ Θερμαινόμενον μέρος ἐλκυσθήσεται τοῦ διαφορουμένου, καὶ 10 χρὴ σρὸ τῶν συριάσεων κενοῦν τὸ ὅλον σῶμα. Αἱ μὲν οὖν ὑγραὶ 2 συρίαι Φλεγμοναῖς ἀρμότιουσιν ὑπὸ χολωδεσίερων χυμῶν γεγονυίαις, αὶ δὲ ξηραὶ ταῖς ὑπὸ λεπίοῦ καὶ ὑδατώδους αἴματος, καὶ

quelque gouffre qui exhale un gaz pernicieux. L'air troublé par l'exis-2 tence de quelque canal, de ceux, par exemple, qui servent à recevoir les immondices d'une grande ville, est également mauvais; il en est de même pour l'air chargé de brouillard, pour celui qui, enfermé dans un bas-fond environné de tous côtés de montagnes élevées, n'est jamais agité par les vents.

25. DES FOMENTATIONS, DES AFFUSIONS, DES CATAPLASMES ET DES VENTOUSES.—
TIRÉ DE GALIEN.

Les fomentations raréfient ordinairement la peau, favorisent la perspiration, atténuent et dissipent le sang contenu dans les parties enflammées; s'il existe quelque surabondance d'humeurs considérable dans l'économie, la quantité du sang que la chaleur [artificielle] attire vers la partie sera plus grande que la portion dissipée de ce liquide; il faut, avant de recourir aux fomentations, faire une déplétion générale. Les 2 fomentations humides conviennent contre les inflammations produites par des humeurs bilieuses, et les fomentations sèches contre celles que produit le sang ténu et aqueux; les fomentations qui ne sont pas irri-

αὶ μὲν ἄδηκτοι συρίαι τοῖς δακνώδεσιν ἀρμότλουσι χυμοῖς, αὶ δὲ
3 δακνώδεις, ἐπειδὴ λεπλύνουσι, τοῖς σαχέσι καὶ γλίσχροις. Καὶ
Φερμαίνειν δὲ ὑποχόνδρια αἰονήσεσιν ἢ καταπλάσμασιν οὐ διὰ
σαντὸς ἀσφαλὲς, ἀλλὰ ἐπὶ ἐκείνων μόνων τῶν ἀρρώσλων ἐπὶ ῶν
οὐδέν ἐσλι σεριτλὸν ἐν δλῷ τῷ σώματι· τοῖς δὲ ἄλλοις ἀπασι κα- 5
4 κὸν ἔσχατον. Καὶ ἐν ἀρχῆ δὲ Φερομένων ἔτι τῶν ρευμάτων ἐπὶ τὸ
σεπονθὸς, ἀποκρούεσθαι βέλτιον ἐσλιν· εἰ δὲ ἢ τε Φορὰ σαύσαιτο
διὰ τῶν ἀποκρουσλικῶν, ἢ τε γενομένη σύκνωσις τοῖς σεπονθόσι
κατέχοι τὰ σαχύτερα, καιρὸς ἤδη χαλᾶν ὑπὲρ τοῦ κενῶσαι τὰ σε-
ριεχόμενα· μάλισλα δὲ ὅταν εἰς ἢπαρ ἢ γασλέρα κατασκήπλη τὰ 10
5 σεριτλὰ, τοῖς σλύφουσι κεχρῆσθαι· κύρια γὰρ τὰ μόρια. Καὶ ἐπει-
δὰν δὲ καιρὸς ἤδη διαφορεῖν τὰ σληριχθέντα, καὶ τότε δεῖται σλύφε-
σθαι τὰ μόρια ταῦτα, ὥσλε ἀφεψήσαντα ἀψίνθιον ἐλαίῳ αἰονᾶν δεῖ,
δ ἢ μηλίνω, ἢ σχινίνω, ἢ μασλιγίνω. Ώσαύτως δὲ καὶ τὰ καταπλά-

tantes contre les humeurs qui causent des picotements, et les fomentations irritantes contre les humeurs épaisses et visqueuses, parce qu'elles 3 atténuent. Il n'est pas toujours sans danger d'échauffer les hypocondres par des affusions ou des cataplasmes; l'immunité n'existe que pour les malades qui n'ont rien de superflu dans l'ensemble du corps; pour tous 4 les autres, c'est ce qu'il y a de plus pernicieux. Au commencement, lorsque les fluxions se portent encore vers la partie affectée, il vaut mieux répercuter; mais, si le mouvement de fluxion a cessé par l'effet des répercussifs, et que la condensation ainsi produite retienne dans ces parties la portion la plus épaisse des humeurs, le temps opportun pour relàcher, dans le but d'évacuer ce qui est contenu dans les parties affectées, est arrivé; c'est surtout lorsque les superfluités tombent sur le foie ou sur l'estomac qu'il faut employer les astringents, car ce sont des parties 5 importantes. Si l'on est arrivé déjà à l'époque de la maladie où il faut dissiper les matières enclavées, ces parties ont encore besoin d'être resserrées : on pratiquera donc sur elles une affusion faite avec de l'huile simple dans laquelle on a fait bouillir de l'absinthe, ou avec de l'huile 6 aux coings, ou de l'huile soit de lentisque, soit de mastic. Ces cataσματα σύνθετον έχέτω την δύναμιν έκ τε της χαλασικης λεπίομεροῦς καὶ ωικρᾶς καὶ σιυφούσης. Κόλου δὲ ωάσχοντος, ἢ τῶν ἄλλων 7
ἐντέρων, ἢ τῶν κατὰ ὑποχόνδρια μυῶν, ἢ ωεριτοναίου, μικτέον οὐδαμῶς ἐσιι τὰ σιύφοντα, καθάπερ οὐδὲ κύσιεως ἢ μήτρας, ὅταν,
5 ὡς εἴρηται, μήτε ἐπιβρέη μηδὲν ἔτι, μήτε ωληθος ἢ ωεριτίον ἐν ὅλω
τῷ σώματι. Καὶ σικύαις δὲ ωροκενωθέντος τοῦ ὅλου σώματος χρη- 8
σόμεθα, οὐκ ἐν ἀρχῆ τῶν ωαθῶν.

κς'. Περί καταπλασμάτων. Εκ τῶν Λύκου.

Διαχέαι τὰ συνεσίωτα καὶ ἐκτῆξαι ἰκανώτατον τὸ ἐπίπλασμα 1 τοῦτο, καὶ σκόλοπας ἐξάγει καὶ σκίρρους ἀΦελεῖ καὶ θλάσματα τὰ 10 ἐν ωελμασιν· δεῖ δὲ ζύμην συμμαλάτίειν αὐτάρκει ἐλαίῳ καὶ χρῆσθαι αὐτῷ· σΦοδρότερον δὲ βουλόμενος ωοιεῖν αὐτὸ νίτρον ωροσμίξεις σύμμετρον. Εἰ δὲ καὶ ὅξει διαλύσας τὴν ζύμην καὶ ἑψήσας 2

plasmes doivent être également doués de vertus multiples : relâcher, être pénétrants, amers et astringents. Si le colon ou les autres intes-7 tins, ou les muscles des hypocondres, ou le péritoine, sont le siége de la maladie, ou bien si c'est la vessie ou la matrice, il ne faut ajouter aucune substance astringente [aux fomentations et aux cataplasmes], dès l'instant où, comme nous venons de le dire, il n'y a plus ni afflux, ni abondance de résidus dans l'ensemble du corps. Nous n'aurons non 8 plus recours aux ventouses qu'après avoir pratiqué une déplétion générale, et non au commencement des maladies.

26. DES CATAPLASMES. - TIRÉ DE LYCUS.

Le cataplasme [de ferment] est très-propre à dissiper et à liquéfier les matières solidifiées; il chasse les esquilles, et il est bon contre les squirres et les contusions de la plante des pieds; on doit pétrir le ferment avec une quantité suffisante d'huile, et puis l'appliquer; lorsqu'on veut le rendre plus efficace, on y ajoute une quantité modérée de soude brute. Lorsqu'on délaye le ferment dans du vinaigre et qu'on l'épaissit 2

σαχύνοις, ἐπιτηδειότατον ἔσθαι σρὸς τοὺς ἐν σπληνὶ καὶ ἤπατι σκίρρους εἰ δὲ καὶ Θύμον καὶ γλήχωνα καὶ ἀψίνθιον μίξαις τῆ 3 ζύμη, καλλισθον σοιήσεις Φάρμακον. — Σῦκα δὲ λιπαρὰ εὖ μάλα κόπθεται σὺν τῷ σπέρματι, ὡς μηδὲ ὁτιοῦν ἀργὸν ἀΦίεσθαι μέρος, 4 καὶ τούτφ μίγνυται μύρου ἰρίνου βραχύ. Ποιεῖ δὲ σρὸς τὰς σκλη- 5 ρότητας τῶν νεύρων, καὶ τὰ ἡγκυλωμένα τῶν ἄρθρων καὶ τὰ σέρα τοῦ μετρίου ἐκτεταμένα, καὶ σρὸς σκίρρους, μάλισθα τοὺς τῶν 5 σπληνῶν καὶ ἤπατος. Προσλαβὸν δὲ νίτρον ὀλίγον ῥήσσει κόλπους καὶ σκόλοπας ἀνάγει εἰ δὲ μίξαις τοῖς σύκοις οὕτω σεποιημένοις γλήχωνος, ἢ ὀριγάνου, ἢ Θύμου κόμης, ἢ ἀψινθίου, λεπθότατον 10 σήσας, ύδρωπικοῖς ἀρμόσει. Καὶ ἐψηθεῖσι δὲ τοῖς σύκοις ἱκανῶς ὡς διαχεῖσθαι δύνασθαι καὶ λειωθεῖσι μετὰ τοῦ ὕδατος ἐν ῷ ἡψήθησαν, μίγνυέ τε κρίθινον ἄλευρον ἢ σύρινον, καὶ αῦθις ἔψε μέχρι συσθά-

par la coction, le cataplasme ainsi préparé sera très-utile contre les squirres du foie et de la rate; si l'on ajoute du thym, du pouliot ou de 3 l'absinthe, on obtient une très-belle préparation pharmaceutique. — On pile très-fortement des figues grasses, avec leurs pepins, de manière qu'aucune partie de ces fruits n'échappe au pilon, puis on y ajoute un 4 peu d'huile parfumée d'iris. Ce cataplasme agit efficacement contre les indurations des nerfs et quand les articulations sont fléchies ou étendues outre mesure (ankylosées); il agit aussi contre le squirre, et sur-5 tout contre celui de la rate et du foie. Si l'on ajoute un peu de soude brute, il amène la rupture des collections purulentes, et chasse les esquilles; si l'on mêle aux figues ainsi préparées du pouliot, de l'origan, ou des feuilles de thym ou d'absinthe réduites en poudre très-sine et 6 passée au tamis, ce cataplasme conviendra contre l'hydropisie. Ajoutez de la farine d'orge ou de froment aux figues assez fortement cuites pour qu'elles puissent devenir diffluentes; triturez ensuite avec l'eau dans laquelle on les a fait bouillir, puis mettez-les en ébullition une seconde sois, jusqu'à ce qu'elles aient acquis une consistance convenable; le cataplasme ainsi préparé convient contre les tumeurs purulentes qui mû-7 rissent difficilement. Si vous voulez y mêler quelque substance grasse

^{8.} νίτοου Α. — 12. λειωθεΐσιν έψε σάλιν μετά Codd. Cf. t. II, p. 354.

λει λίπος ἐμβαλεῖν, βούτυρον μίγνυε. Εἰ δὲ ωηγάνου Φύλλα τρι- 8 Φθέντα λεῖα μιχθείη, τὰς ἐν τοῖς ἐντέροις ὀδύνας γινομένας ὑπὸ ωνεύματος ὀνίνησιν, καὶ κύμινον ὁμοίως · μιγνύσθω δὲ καὶ ἔλαιον.

κζ'. Περί λουτρών.

Επαινώ μεν την ψυχρολουσίαν, ού φημι δε συμφέρειν αὐτην τοῖς ι 5 κατά τὸ προσθυχὸν διαιτωμένοις, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἀκριδώς βιοῦσι καὶ πόνοις καὶ σιτίοις κατὰ τὸ ἀρμότθον χρωμένοις. ἀρκεῖ δε τοῖς 2 πολλοῖς δεομένοις ποτε ψυχθηναι μειζόνως ἐννηξασθαι ψυχρῷ Θερους ώρα νέους ὅντας καὶ εὐσάρκους καὶ προεκθερμανθέντας τρίψεσιν. Εσθωσαν δε μήτε ἐξ ἀφροδισίων, μήτε ἄλλως κοπώδεις, μήτε 3 10 ἄπεπθοι καὶ ἐμεμηκότες, ἢ κατὰ γασθέρα κεκενωμένοι, μηδε ήγρυπνηκότες σφαλερὸν δε εἰ ἄλλως τις χρῷτο. Τὸ δε Θερμὸν λουτρὸν 4

ayez recours au beurre. Si l'on y ajoute des feuilles de rue réduites en 8 poudre impalpable par la trituration, ce cataplasme soulage les douleurs des intestins produites par les gaz; il en est de même du cumin; mais on mettra aussi de l'huile dans le cataplasme.

27. DES BAINS.

J'approuve le bain froid; seulement je suis d'avis qu'il ne convient l pas aux gens qui suivent un régime de hasard, mais uniquement à ceux qui mènent une vie régulière et qui font un usage approprié des exercices et des aliments. Si parfois on a besoin d'un rafraîchissement trèsintense, il suffit, le plus souvent, de nager en été dans l'eau froide, quand on est jeune et bien en chair et qu'auparavant on a produit un développement de chaleur par des frictions. Mais ceux qui prennent ces 3 bains ne doivent pas être fatigués, ni par suite du coït, ni par toute autre cause; ils ne doivent pas non plus être sous l'influence d'indigestions, de vomissements, de flux de ventre ou d'insomnie; il est dangereux de prendre des bains froids quand on ne remplit pas ces conditions. Au 4

^{1.} μ ίγνυε] έμδαλε Λ . — 3. μ ίγνυσθαι δέ ποτε τοῖς π. δεομ. ψυχθ. ἐνυήξ. Λ . — διὰ ἐλαίου BFP. — Ch. 27; l. 6-7. 11. δέ post σ φ . om. F.

πράτισ ον έσ ι καὶ ἀσφαλέσ ερου κόπους λύου καὶ διαφοροῦν ωληθώρας καὶ ἐκθερμαῖνου, ωαρηγοροῦν τε καὶ μαλάσσου, καὶ ωνεῦμα διαχέου, ἔνθα ἀν σ ηριχθῆ, καὶ ὑπυοποιὸν καὶ εὐσαρκίαν ωαρέχου.

Σό ι δὲ καὶ εὐμεταχείρισ ον ωαντὶ, καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ, καὶ ωαιδίω, καὶ ωρεσδύτη, καὶ ἰδιώτη.

nη'. Περί λουτρῶν ἐξ ἐπιτηδεύσεωs. ἐκ τῶν Αντύλλου.

Τὰ δὲ ἐξ ἐπιτηδεύσεως λουτρὰ Φερμαίνοντα μὲν σαρασκευάζομεν, ἢ ψῦξιν σαῦσαι βουλόμενοι, ἢ λῦσαι κόπον, ἢ σπασμὸν σαραμυθήσασθαι καὶ ἀλγήματα, καὶ ἀναθρέψεως ἔνεκα · γίνεται δὲ Φερμαίνοντα ὕδατα γλήχωνος ἐνεψηθείσης, ἢ ὀριγάνου, ἢ ὑσσώπου, ἢ
Φύμου, ἢ Φύμβρας, ἢ δάφνης Φύλλων, ἢ συρέθρου ῥίζης, καὶ τῶν 10
2 σαραπλησίων · ἐμβαλοῦμεν δὲ καὶ ἔλαιον. Διαφορητικὰ δὲ σοιήσομεν ἰσχνᾶναι βουλόμενοι σᾶν τὸ σῶμα · γίνεται δὲ διαφορητικὰ

contraire, le bain chaud est excellent et plus innocent que le bain froid; il guérit la fatigue et dissipe la pléthore; il réchauffe, apaise, ramollit, et disperse les flatuosités, dans quelque endroit qu'elles se soient fixées; 5 enfin il provoque au sommeil et donne de l'embonpoint. Le bain chaud est encore d'un usage commode pour tout le monde : hommes, femmes, petits enfants, vieillards et simples particuliers.

28. DES BAINS ARTIFICIELS. - TIRÉ D'ANTYLLUS.

On prescrit des bains artificiels réchauffants, lorsqu'on veut supprimer un refroidissement, ou dissiper la fatigue, ou apaiser un spasme ou des douleurs, et aussi dans le but de restaurer; or on obtient des eaux réchauffantes en faisant bouillir dans l'eau commune du pouliot, de l'origan, de l'hysope, du thym, du thymbre, des feuilles de laurier, de la racine de pariétaire d'Espagne, ou d'autres ingrédients analogues; on 2 ajoutera aussi de l'huile. On rend les bains propres à favoriser la perspiration lorsqu'on veut amaigrir tout le corps; or les bains acquièrent

^{1.} ἀσφαλέσ 7 ατον A. — 2. μαλάσσειν F; ματα A. — Ch. 28; l. 9. έψηθέντος Codd. έπμαλάσσειν (-σσον B) BP. — Ib. ωνεύ- — 10-11. τὰ ωαραπλήσια F.

ἢ ἄλας ἐμβαλλόντων, ἢ αὐτὴν τὴν Θάλασσαν, ἢ νίτρον. Καὶ μέλι δὲ 3 μιγνύμενον διαφορητικὸν ποιεῖ τὸ ὕδωρ, καὶ κλημάτων τέφρα, ἢ ἀρκευθίδων ἀφέψημα. Μαλάξεως δὲ χάριν [λουτροῖς χρώμεθα] ἐπὶ 4 φλεγμονῆς καὶ σκληρίας. Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν φλεγμαινόντων μαλάχης 5 ἀφέψημα ἐμβαλοῦμεν, καὶ λινοσπέρμου καὶ τήλεως, ἐπὶ δὲ τῶν ρευματικῶν φλεγμονῶν ἀρνόγλωσσον, ἢ πολύγονον ἐγκαθέψομεν, ἢ σίδια, ἢ ρόδα, ἢ βάτων ἄκρα. Ἐπὶ δὲ τῶν σπασμὸν προσδοκών- 6 των χρώμεθα μὲν καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν χωρὶς ρευμάτων φλεγμονῶν, μάλισῖα δὲ ὀνίνησιν ὑδρέλαιον, μαλάχης καὶ τήλεως καθεψομένων. 10 Επὶ δὲ σκληρίας χωρὶς φλεγμονῆς τοῖς αὐτοῖς χρησόμεθα τοῖς ἐπὶ τῶν διαφορήσεως δεομένων. Ψύχει δὲ καὶ σῖύφει λουτρὰ τὰ τὰς σῖυ- 8 φούσας καὶ ψυχούσας ὕλας ἔχοντα.

nθ'. Περὶ αὐτοφυῶν λουτρῶν.

Τῶν αὐτοφυῶν λουτρῶν τὰ μέν ἐσθι νιτρώδη, τὰ δὲ άλμυρὰ, τὰ Ι cette propriété, lorsqu'on y ajoute du sel, de l'eau de mer ou de la soude brute. On arrive au même résultat avec le miel, la cendre de sar- 3 ments, ou avec une décoction de baies de genévrier. On emploie les 4 bains dans le but de ramollir, lorsqu'il existe une inflammation ou une induration. Pour les inflammations, on met dans l'eau une décoction de 5 mauve, de graine de lin ou de fenugrec; quand l'inflammation tient à une fluxion, on y fait bouillir du plantain, de la renouée, des écorces de grenade, des roses ou des sommités de ronce. Dans les inflamma- 6 tions qui font prévoir des convulsions, on a recours aussi aux mêmes bains que pour les inflammations qui ne dépendent pas d'une fluxion; cependant, dans ce cas, c'est surtout un mélange d'huile et d'eau qui réussit bien, pourvu qu'on y fasse bouillir de la mauve ou du fenugrec. Contre 7 l'induration sans inflammation, on prescrit les mêmes bains que ceux qui favorisent la perspiration. Les bains qui contiennent des ingrédients 8 astringents et refroidissants refroidissent et resserrent.

29. DES BAINS MINÉRAUX.

Les bains minéraux sont ou alcalins, ou salins, ou alumineux, ou 1

^{3. [}λουτροῖς χρώμεθα] conj.; om. Codd. Cf. t. II, p. 382.

δὲ σΙυπ Πριώδη, τὰ δὲ Θειώδη, τὰ δὲ ἀσφαλτώδη, τὰ δὲ χαλκαν
2 θώδη, τὰ δὲ σιδηρίζοντα, τὰ δὲ σύνθετα ἐκ τούτων. Πάντων μὲν
οὖν τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων ἡ δύναμίς ἐσὶι ξηραντική καὶ Θερμαντική
3 ἐπίπαν, καὶ μάλισ αἰα ἀρμόζει τοῖς καθύγροις καὶ ψυχροῖς. Ἡδη δὲ τὰ
μὲν νιτρώδη καὶ ἄλας ἔχοντα κεφαλή κατάλληλα καὶ Θώρακι ρευ
5 ματιζομένω καὶ σιομάχω καθύγρω καὶ ὑδρωπικοῖς τὰ δὲ σιυπ Πη
ριώδη αἴματος ἀναγωγαῖς καὶ ἐμετικῷ σιομάχω καὶ γυναιξὶν ἀτάκτως
4 καθαιρομέναις καὶ συνεχῶς ἐκτιτρωσκούσαις. Τὰ Θειώδη δὲ νεύρων
μαλακτικὰ καὶ Θερμαντικὰ καὶ σόνων σαρηγορητικὰ, σιόμαχον δὲ
5 ἐκθηλύνει καὶ ἀνατρέπει. Τὰ δὲ ἀσφαλτώδη κεφαλήν τε συμπληροῖ 10
καὶ τὰ αἰσθητήρια κακοῖ, Θερμαίνει δὲ ἐμμόνως καὶ μαλάσσει σὺν
6 χρόνω. Τὰ δὲ χαλκανθίζοντα σιόματι καὶ σαρισθμίοις καὶ σια
7 φυλή καὶ ὅμμασι διαφερόντως ἐπιτήδεια. Τὰ δὲ σιδηρίζοντα σιο
8 μάχω καὶ σπληνὶ χρήσιμα. Δεῖ δὲ τὰς εἰς τὸ ὑδωρ ἐμβάσεις ἀθο-

sulfureux, ou bitumineux, ou vitrioliques (chargés de sulfate de cuivre), ou ferrugineux; d'autres enfin sont composés de ces diverses espèces. 2 En général, toutes les eaux minérales ont des propriétés desséchantes et échauffantes, et conviennent surtout aux constitutions froides et d'une 3 humidité très-prononcée. D'abord, les eaux alcalines et celles qui contiennent du sel sont utiles dans les fluxions du côté de la tête et de la poitrine, ainsi que dans l'excès d'humidité de l'orifice de l'estomac et dans l'hydropisie; les eaux alumineuses conviennent contre les crachements de sang, contre la tendance de l'orifice de l'estomac à produire des vomissements, ainsi qu'aux femmes dont l'écoulement menstruel se 4 fait irrégulièrement et qui ont souvent des avortements. Les eaux sulfureuses ramollissent les nerfs; elles échauffent, et apaisent les douleurs; 5 mais elles affaiblissent et retournent l'orifice de l'estomac. Les eaux bitumineuses causent de la plénitude dans la tête et font du tort aux organes des sens, mais elles réchauffent d'une manière persistante, et, si 6 l'on s'en sert pendant longtemps, elles ramollissent. Les eaux vitrioliques sont éminemment utiles pour la bouche, les amygdales, la luette et les 7 yeux. Les eaux ferrugineuses sont profitables à l'orifice de l'estomac et 8 à la rate. On doit entrer dans les bains d'eau minérale sans faire trop

^{9.} Θερμαντικά] διαλυτικά ΒΡ.

ρύδως ποιεΐσθαι, όπως ή δύναμις ανιεμένω τῷ σώματι προσιούσα εγκαταδύηται.

λ'. Περί δρώπακος.

Δρώπαξ τοῖς χρονίοις μάλισῖα νοσήμασιν άρμότῖει · δεῖ δὲ με- 1 μῖχθαι αὐτῷ ὑπὲρ μὲν τοῦ Θερμᾶναι ωεριτίότερον ωὐρεθρον, κάχρυ, 5 ἄσφαλτον · εἰ δὲ ξηρᾶναι δέοι, Θεῖον ἄπυρον, άλας, τέφραν κληματίνην · εἰ δὲ ἀμύξαι, λιμνῆσῖιν, εὐφόρβιον.

λα'. Περί σιναπισμοῦ.

Καὶ ὁ σιναπισμὸς δὲ σφοδρότερος ὢν τοῦ δρώπακος, τοῖς χρο- 1 νίοις ωάθεσιν ἀρμότθει· δεῖ δὲ αὐτῷ χρῆσθαι ἐπὶ μὲν τῶν ἀργοτέρων διαθέσεων καὶ μερῶν τῶν κατασάρκων καὶ δυσαισθήτων βιαίως· 10 μέτρον δὲ τῆς ἰσχύος ἔσθω τὸ ἀνιαθῆναι μὲν ἰσχυρῶς τὸν κάμνοντα,

de mouvement, asin que, venant frapper le corps dans un état de relâchement, les substances puissent agir efficacement en l'imprégnant de leurs propriétés.

30. DE L'EMPLÂTRE DE POIX.

L'emplâtre de poix convient surtout pour les maladies chroniques; l'on ajoutera, si l'on veut échauffer plus énergiquement, de la pariétaire d'Espagne, de l'armarinte ou du bitume de Judée; si l'on doit dessécher, du soufre brut, du sel ou des cendres de sarments; s'il faut irriter, de l'adarcé ou de l'euphorbe.

31. DU SINAPISME.

Le sinapisme, qui agit plus violemment que l'emplâtre de poix, con- 1 vient également pour les maladies chroniques; on l'emploiera sans ménagement contre les maladies accompagnées d'un notable défaut d'activité et sur les parties très-charnues, ou dont la sensibilité est émoussée; dans ces cas, on reconnaîtra qu'il agit avec assez de force, quand le

Ch. 30; l. 3. δ δρώπαξ Α.Γ. — em.; ἀμέτρων Α; ἀμέτρων μελῶν Β.Γ.Ρ. Ch. 31; γ. δέ om. B.P. — 9. μερῶν ex Cf. t. II, p. 410-411.

μελαντέραν δὲ τὴν σάρκα γενέσθαι, καὶ ὑψηλοτέραν τῆς ωέριξ, καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν Φλυκταινωθῆναι ωράως τὸ δέρμα · ἐπὶ δὲ τῶν εὐερεθίσθων διαθέσεων καὶ μερῶν ωράως χρῆσθαι τῷ νάπυϊ, μέτρον ωροιουμένους τὸ ωσσῶς ἐρυθροτέραν γενέσθαι τὴν σάρκα. Σκευασία δὲ τοῦ νάπυος τοιάδε ἐσθίν · ωρὸ μιᾶς ἡμέρας τὰς ἰσχάδας χρὴ ὑδατι 5 ἀποβρέξαι χλιαρῷ καὶ τῆ ἔξῆς ἡμέρα γενναίως ἀποθλίψαντα ἰσχυρῶς αὐτὰς λεαίνειν, εἶτα δριμὰ νᾶπυ λαβόντα, ὁποῖόν ἐσθι τὸ συριακὸν καὶ τὸ αἰγύπθιον, τρίβειν κατὰ ἰδίαν, ωαραχέοντα κατὰ δλίγον τοῦ ἀποβρέγματος, ἔπειτα μάζας ωριῆσαι λείας, τὴν μὲν τῶν ἰσχάδων, τὴν δὲ τοῦ νάπυος, εἶτα μίσγειν, εἰ μὲν σφοδρῶς βουλόμεθα 10 σιναπίζειν, δύο μέρη τοῦ νάπυος ωρὸς ἐν τῶν ἰσχάδων · εἰ δὲ μέσως, ἴσον ἐκατέρου · εἰ δὲ ἀνειμένως, τὸ μὲν τοῦ νάπυος τρίτον, τὸ δὲ τῶν ἰσχάδων δίμοιρον. Μετὰ δὲ τὴν ἄρσιν τοῦ νάπυος καὶ τὴν τοῦ λουτροῦ χρῆσιν, ἐὰν ὀδύνη σφοδρὰ ἢ καὶ ἔρευθος καὶ Φλύκταιναι,

malade éprouve de vives souffrances, quand la chair se noircit et dépasse le niveau des parties environnantes, et quand il y a un léger développement de bulles à la peau après le bain; quand il s'agit de maladies caractérisées par une grande irritabilité ou d'organes très-sensibles, on emploiera la moutarde avec modération, en s'arrêtant lorsque la 2 peau devient un peu plus rouge qu'auparavant. On prépare la moutarde de la manière suivante : un jour d'avance, tremper des figues sèches dans de l'eau tiède, le lendemain les exprimer fortement et les triturer vigoureusement, puis prendre de la moutarde âcre, par exemple celle de Syrie ou d'Égypte, la triturer séparément, et verser dessus petit à petit la macération, ensuite faire des pains, l'un avec les figues sèches et l'autre avec la moutarde; après cela opérer le mélange, en unissant, si on veut agir énergiquement, deux parties de moutarde à une partie de figues sèches; si l'effet doit être moyen, on mêle les deux ingrédients à parties égales; si, enfin, il doit être faible, on prendra un tiers de mou-3 tarde et deux tiers de figues sèches. Après avoir enlevé le sinapisme et fait baigner le malade, s'il existe une forte douleur, de la rougeur et des bulles [à la peau], on y appliquera un linge trempé dans de l'huile

^{2.} μετά λ. BFP. — 6. γενναίως Α. — 6-7. ίσχυρῶς Α. — 8. συρικόν BP.

δθόνην βρέξαντες εἰς ὑδρορρόδινον ἐπιθήσομεν το δὲ ὑδωρ ἔσιω μαλάχης ἀπόζεμα ἢ χυλὸς τήλεως καὶ μετά ταῦτα κηρωτῆ ροδίνη μετά ψιμμιθίου χρησόμεθα. Γνωσίεον δὲ ὅτι εἰ ὅξει τὸ νᾶπυ ἐμβρα- 4 χείη, ἀμυδρότερον ἔσιαι τὸ κατάπλασμα. Αἰγῶν δὲ σπύραθοι μετά 5 ὅξους καταπλασσόμεναι ἀνυσιμώτεραί εἰσι τοῦ νάπυος, μάλισία δὲ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ποιοῦσιν ἄκρως.

λ6'. Περί τῆς εἰς έλαιον ἐμβάσεως.

Αἱ εἰς ἔλαιον ἐμβάσεις ἐπιτηδειοι τοῖς χρονίως μετὰ ϖεριψύξεως ὶ τωρέσσουσι καὶ τοῖς κεκοπωμένοις καὶ ἰσχουριῶσιν. Δεῖ δὲ τὸ μὲν 2 ϖέμπ Τον μέρος τοῦ ἐλαίου ϖυρὶ Θερμαίνειν, τὸ δὲ λοιπὸν ἐν ταῖς 10 τῶν βαλανείων ἐμβάσεσιν · αὐτάρκως γὰρ Θερμὸν οὐ γίνεται ἐν τοῖς βαλανείοις.

λγ'. Περὶ ὑδρελαίου.

Οἱ εἰς ὑδρέλαιον καθιέμενοι, εἰ ἀσθενεῖς εἶεν, διὰ τῆς ἐνδρομίδος 1

aux roses, coupée d'une décoction de mauve ou d'une macération de fenugrec; après cela on se servira de cérat à l'huile aux roses, en y ajoutant de la céruse. Sachez que, si on humecte la moutarde avec 4 du vinaigre, le cataplasme ainsi préparé sera plus faible. La fiente de 5 chèvre, appliquée sous forme de cataplasme avec du vinaigre, est plus efficace que la moutarde; mais c'est surtout dans la sciatique que ce remède exerce une action très-énergique.

32. DU BAIN D'HUILE.

Le bain d'huile convient contre les fièvres chroniques accompagnées le de refroidissement, contre la fatigue et contre la rétention d'urine. On 2 chauffe la cinquième partie de l'huile au feu, et le reste dans les baignoires qu'on tient dans les maisons de bain; car celle qu'on emploie dans les maisons de bain n'est pas assez chaude.

33. DU MÉLANGE D'HUILE ET D'EAU.

Si les malades auxquels ont fait prendre un bain d'huile et d'eau l Ch. 32; l. 8. ἰσχουροῦσιν codd. — 10. οὐ Φερμόν F.

- 2 ἐμβιβαζέσθωσαν. Αναμικτέον δὲ τὸ ἔλαιον ἀκριβῶς τῷ ὕδατι· ἔσθω δὲ μὴ ἔλατθον τοῦ ἔκτου.
  - λδ΄. Περί τῶν μετασυγκριτικῶν βοηθημάτων. Ἐκ τῶν Γαληνοῦ.
- Πάντων τῶν ἐπὶ ϖλεῖσΊον χρονιζόντων ϖαθῶν, ὅταν μηδὲν ἀνύη τὰ βοηθήματα, τὴν μετασυγκριτικὴν ὑπὸ τῶν μεθοδικῶν ὀνομαζομένην Θεραπείαν ἄπαντες σχεδὸν εἰώθασι ϖοιεῖσθαι ἐγὰ δὲ ἐπὶ 5 ὧν ἤτοι δυσκρασία τις ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ τοῖς ϖάσχουσι μορίοις ἐσῖὶ, τὰ διὰ νάπυος καὶ Θαψίας καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς ϖροσφέρω Φάρμακα ταῖς ξηραῖς δὲ καὶ Θερμαῖς οὐ ϖροσφέρω. Πολλάκις δὲ ἀνύουσι τὸ δέον οἱ μὴ διαγινώσκοντες τὰς διαθέσεις ὅτι τοῖς ϖλείσῖοις τῶν ἀνθρώπων αὶ ψυχραὶ καὶ ὑγραὶ διαθέσεις ἐνοχλοῦσι μοχθηρῶς διαι- 10 τωμένοις.

λε'. Όσα φοινίσσει.

Καρδάμου τὸ σπέρμα Φοινίσσει καὶ Θερμαίνει, καθάπερ τὸ
 sont faibles, on les descend à l'aide du drap. On mêle avec soin l'huile à l'eau, et on n'y met pas moins d'un sixième d'huile.

34. des remèdes métasyncritiques. - tiré de galien.

1 Lorsque, dans les maladies de très-longue durée, les remèdes [ordinaires] ne produisent aucun effet, la plupart des médecins ont l'habitude de soumettre ces maladies au traitement que les méthodiques appellent métasyncritique; quant à moi, j'emploie les médicaments préparés avec la moutarde, la thapsie et les substances analogues, quand les parties malades sont en proie à une mauvaise constitution élémentaire humide et froide; mais je proscris de tels médicaments lorsque le tempérament pèche par le sec et le chaud. Cependant ceux qui ne savent pas distinguer les divers états morbides obtiennent souvent l'effet désiré, parce que, le plus souvent, on est incommodé par des états morbides froids et humides, attendu qu'on suit un mauvais régime.

35. DES MÉDICAMENTS RUBÉFIANTS.

La graine de cresson d'Alep rougit [la peau] et échauffe à l'instar de 8. οὐκ ἀνύουσι Codd. Cf. t. Η, p. 471.

νᾶπυ· έλενίου ρίζα όμοίως. Τῆ κόπρω τῶν νομάδων σερισίερῶν 2 σάνυ συνεχῶς χρῶμαι, καὶ μετὰ καρδάμου δὲ σπέρματος κεκομμένου καὶ διηθημένου ἀντὶ νάπυος χρῶμαι ἐπὶ ἰσχιάδος καὶ ἡμικρανίας, σκοτωμάτων τε καὶ κεΦαλαίας, καὶ κατὰ σλευρὰς, ἢ ἀμοπλάτας, ἢ τένοντας, ἢ ψόας ἀλγημάτων χρονίων, καὶ σρὸς τούτοις ἐπὶ νεΦριτικῶν καὶ κολικῶν διαθέσεων καὶ σοδαγρικῶν καὶ ἀρθριτικῶν, ὅταν γε μηδέπω σύσίασις ἢ σώρων.

la moutarde; il en est de même de la racine d'aunée. Je me sers trèsfréquemment des excréments des pigeons fuyards; je les emploie aussi
au lieu de moutarde, avec de la graine de cresson d'Alep pilée et passée
au tamis, contre la sciatique, la migraine, les vertiges, les maux de tête
chroniques, les douleurs chroniques aux côtés, aux omoplates, à la
partie postérieure du cou ou à l'intérieur des lombes; dans les affections des reins ou du colon, dans la podagre et dans l'arthritis, du
moins lorsqu'il ne s'est pas encore formé des tophi.

7. γε om. BP.

BIBAION B'.

α΄. Όσα μέσα έσλι των Θερμαινόντων και ψυχόντων.

Αδίαντον, άσπάραγος ὁ μυακάνθινος, βρύον τὸ καὶ σπλάχνον, γλυκυββίζης ὁ χυλὸς, ἔλαιον τὸ γλυκύτατον ἐκ δρυπεποῦς μάλισΊα τοῦ καρποῦ γινόμενον, κηρὸς, κύαμος, λύκιον, λωτὸς ἢ τρίφυλλον, κιτρίου ὁ Φλοιὸς, ϖΊέρεως ἡ βίζα, σΊροβίλου τὸ ἐδώδιμον, σχῖνος, φακὴ, χία γῆ καὶ σαμία, καδμεία, λιθάργυρος.

β'. Όσα Θερμαίνει.

Αγνου τὰ Φύλλα καὶ τὸ σπέρμα μετρίως, ἀκαλήΦης ὁ καρπὸς καὶ τὰ Φύλλα, ἀμύγδαλα γλυκέα, ἀναγαλλίδες ἀμΦότεραι, ἀτρακτυλὶς ή κυήκος ἄγριος, ἀφάκη, τῶν βάτων ὁ ϖέπειρος καρπὸς, γλυκυσίδης ή ρίζα, ελαίας ὁ καρπὸς ὁ σέπειρος, ζύμη, ηρύγγιον, ρητίναι πάσαι, σόγχος ξηρανθείς, σχοίνου άνθος, Φοινίκων ὁ καρπός, 10 κοχλιών κεκαυμένων ή τέφρα · κυνοκράμθη σάνυ · βατραχίου ή ρίζα καὶ ή σύμπασα ωόα, γλήχων, δάφνης φύλλα, καὶ μᾶλλον ὁ καρπδς, ἦτίου δὲ ὁ Φλοιὸς τῆς ῥίζης, δίκταμνου, ψευδοδίκταμνου, έλελίσφακου, ερύσιμου, έρια κεκαυμένα, ζιγγίβερι, Θαψία, καρδάμωμου, όποι, τρίχες κεκαυμέναι, βρυωνίας ή ρίζα, άρισ Ιολοχίαι, 15 ἀσφοδέλου ρίζαι, δαῦκος, χαμαιδάφνη, δρακοντίου ή ρίζα, έλαιον ραφάνινον, ερεβινθοι, ίξὸς, καυκαλὶς, λιγυσ ικὸν, νάρθηκος σπέρμα, σαγαπηνόν, σατύριον, σέλινον, σίον, σίνων, σίύραξ, ύδροπέπερι, ύπερικου, άλες, Θεῖου, αῖμα, χολή, οὖρου, σίελου, σάρκες έχιδυῶυ, σθέαρ, άλμη ταριχηρών ίχθύων. 20

Ch. 1; l. 2-3. ἐκ.... γινόμενον om. ρεως ἡ. Β text. P; πεπέρεος ἡ. F; om. B F P. Cf. t. II, p. 500. — 4. π7. ἡ ἡ. A. — Cu. 2; 8-9. γλυκυρίζης Codd. Cf. ad Eun. Aĕt.; π7έρεως ἡ. Β marg.; πεπέ- t. II, p. 501.

γ'. Όσα Θερμαίνει τῆς ωρώτης ἀποσίάσεως.

Αλόη, ἀνθεμὶς, ἄρον, ἀψίνθιον, ἀγαρικὸν, λάδανον, λινόσπερ- 1 μον, Φύλλον, νάρδου σΤάχυς, νάρδος κελτική, οἶνος γλεύκινος, ὅρο- 6ος, συρὸς, σῦκα ξηρά.

δ'. Όσα θερμαίνει τῆς δευτέρας ἀποσίάσεως.

Αμόργη, ἄνηθον· τὸ δὲ χλωρὸν ἔλατίον· ἀρτεμισίαι, βάλσαμον, 1 5 ἐλαφόδοσκον, κάλαμος ἀρωματικὸς, κρόκος, λιδανωτὸς, μασίζη χία, μέλι, οἶνος, ωίσσα, μελισσόφυλλον, ωράσιον, ωρόπολις, σικύου ἀγρίου χυλὸς, σκάνδιξ, σκίλλα, σκολύμου ῥίζα, σμύρνα, τερμίνθου ὁ φλοιὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς, τῆλις, χαμαιλέοντος έκατέρου ἡ ῥίζα, χαμαίπιτυς, ὥκιμον.

ε'. Όσα θερμαίνει τῆς τρίτης ἀποσίάσεως.

10 Åδρότονον, καὶ μᾶλλον καυθέν, αἶρα, αἰγείρου τὰ ἄνθη καὶ ἡ 1 ρητίνη, ἄκορον, ἄμωμον, ἀμάρακον, ἄμμι, ἄνηθον καυθέν, ἄνισον, ἄρκευθος, ἀσάρου ρίζα, βράθυ, ελλέβορος εκάτερος, επίθυμον, μίνθη, καλαμίνθη, Θύμα, καλάμου Φραγμίτου ὁ Φλοιὸς καυθεὶς, καρώ, κασία, κέδροι ἀμΦότεραι, κνήκου τὸ σπέρμα, κόνυζαι, κύ-15 μινον, λιβανωτοῦ ὁ αἴθαλος, μάραθρον, μελάνθιον, μήου αὶ ρίζαι, μῶλυ ἢ ωήγανον ἄγριον, ροδοδάΦνη, οἶνος ὁ ωαλαιὸς, ὀρίγανοι ωᾶσαι, ὁποπάναξ, ωετροσέλινον, ωήγανον, ραΦανὶς, σάμψυχον, σμύρνιον, ὕσσωπον, χαμαίδρος, χαλβάνη.

ς'. Όσα Θερμαίνει τῆς τετάρτης ἀποσλάσεως.

Αδάρκη, άμπελόπρασον, εὐφόρδιον, κεδρίας τὸ ἔλαιον, κόσιος, Ι

Ch. 3; l. 2. ναρδόσ Γαχυς AP. — Ib. p. 506. — Ch. 4; l. 8. δ... φ ύλλα] ή ρίζα γλευκίνης F; γλευκίτης P; γλευκίτις B. καὶ ὁ φ λοιός A. — Ch. 5; l. 15. μάρα— 2-3. δροδος] ὀρός Codd. Cf. t. II, θ ρον, μάρον, μελάνθιον, φ εῖον Codd. p. 506. — 3. τυρός Codd. Cf. t. II, Cf. t. II, p. 508.

κρόμμυου, λεπίδιου, νᾶπυ, σκόροδου, σθρουθίου ή ρίζα, τιθυμάλλων οί όποὶ, τὰ καυσθικὰ σάντα.

ζ'. Όσα ψύχει μετρίως.

λγρωσις άλσίνη χωρίς σιύψεως άπιοι μετρίως καταπλασσόμεναι βαλαύσιον, βάτου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασιοὶ καὶ ὁ ἄωρος καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος βρόμος μετρίως βρύον Φαλάσσιον γλαύ 5 καιον μετρίως δορύκνιον πάνυ ἐλαίας οἱ Φαλλοὶ καὶ ὁ ἄωρος καρπὸς, ἔλαιον μύρτινον, σησάμινον, βαλάνινον ἐλξίνη ἡ καὶ περδίκιον μετρίως ἔλυμος, ἴου τὰ Φύλλα καλάμου Φραγμίτου Φύλλα μετρίως κώνειον ἄκρως λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, μήκωνες πᾶσαι, μηλέας ὁ καρπὸς καὶ τὰ Φύλλα καὶ οἱ χυλοὶ καὶ οἱ Φλοιοὶ πλὴν 10 τῶν γλυκέων, περσικῆς ὁ καρπὸς, κιτρίου ἡ σάρξ μύκητες ἰκανῶς ὁμφακος ὁ χυλὸς ἱκανῶς τὸ ἀπὸ τοῦ σίτου ἄμυλον μετρίως τρίως, κιμωλία γῆ ναξίας ἀκόνης τὸ ἀπὸ τοῦ σίτου ἄμυλον μετρίως τρίως, κιμωλία γῆ ναξίας ἀκόνης τὸ ἀπότριμμα μολίβδαινα με 15 τρίως μόλιβδος, ψιμμίθιον σάνδυξ μετρίως τυρὸς ὁ μαλακὸς καὶ

η'. Όσα ψύχει τῆς ωρώτης ἀποσΊάσεως.

Ακακία ἄπλυτος · ἀτράφαξυς ἄνευ σθύψεως · γίγαρτα, κέγχρος, κριθαλ, ωλάτανος, ῥάμνος, σέρις.

θ'. Όσα ψύχει τῆς δευτέρας ἀποσίάσεως.

Ακακία ωεπλυμένη, άρνογλωσσον, βλίτον, κηκίς δμφακίτις, 20 κολοκύνθη, ρούς, σίκυς ωέπων, σΙρύχνον το κηπευόμενον, φακός ο έπι τών τελμάτων, φύκος χλωρον άπο της Ααλάσσης έξαιρούμενον, ψυλλίου το σπέρμα.

Ch. 7; l. 3. Αγρωσλις μετρίως Λ. — ..... ἐου τὰ Φ. post Φύλλα (l. 10) Codd.
 Ib. ἐλξίνη Β text. AFP. — 6-8. ἐλαίας Cf. t. II, p. 510. — 13. σηλός BFP.

ι'. Όσα ψύχει τῆς τρίτης ἀποσθάσεως.

Αείζωα ἀμφότερα, ἀνδράχνη, μανδραγόρας, κιτρίου τὸ ὀξὸ, το- 1 λύγονον, ποταμογείτων, ύοσκύαμος ὁ καὶ τὸ ἄνθος καὶ τὸ σπέρμα λευκὸν ἔχων.

ια'. Όσα ψύχει τῆς τετάρτης ἀποσίάσεως.

Οπος μήκωνος.

ι6'. Όσα ξηραίνει άδήκτως.

5 Ακαλήφης ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, ἀμόργη, ἀναγαλλίδες ἀμφότε- Ι ραι, ἀρνόγλωσσον, βρόμος· έλαιον γλυκύ ἄναλον ωλυθέν ωάντων μάλισία · έρείκη · ζύμη έπισπᾶταί τε τὰ έκ βάθους καὶ διαφορεῖ · θέρμος ὁ ωικρός· ἵππουρις ἰσχυρῶς· ἰσάτις ἰσχυρῶς· ἰτέας τὰ Φύλλα καὶ τὸ ἄνθος μετά τινος σθύψεως. ἔνιοι δὲ καὶ χυλὸν έξ αὐτῶν 10 σοιούντες άδήκτως ξηραίνον Ισχουσι Φάρμακον είς σολλά χρήσιμου · ούδευ γάρ σολυχρησίοτερου έσιιν άδήκτως ξηραίνουτος καίσθύφοντος ήρέμα φαρμάκου · καρύου λέπος καυθέν μετά τοῦ λεπθομερές είναι · κέγχρος · κενταύριον τὸ μικρὸν ισχυρώς · κεράσου τὸ κόμμι, κρίνον, κύαμος έξωθεν έπιτιθέμενος, κυπαρίσσου σάντα, 15 κυπέρου αἱ ῥίζαι, σ1ροβίλου τὸ ἐδώδιμον ἐν ὕδατι βραχὲν, νυμΦαίας ή ρίζα· σίραιον σάνυ· σενταφύλλου ή ρίζα, σολυπόδιον, σμύρνα, σαρκοκόλλα, σίοιβή, τραγάκανθα, γη σᾶσα, καδμεία άσσίας σέτρας ἄνθος τὰς ωλαδαρὰς σάρκας ἐκτήκει · ωομφόλυξ συνεχῶς σλυθεῖσα· τίτανος σδεσθεῖσα καὶ σλυθεῖσα γενναίως· ῷῶν τὸ λευ-20 κου καὶ λεπίου · όμοίας δὲ Φύσεώς ἐσίι καὶ ἡ λέκιθος αὐτῶυ.

ιγ'. Όσα άπλῶς ξηραίνει.

Άγνου τὰ Φύλλα καὶ τὸ σπέρμα· ἀγρώσῖεως ἡ ῥίζα μετρίως· Ι

CH. 11; l. 4. μήκων καὶ κώνειον ύοσ- καί Α. — 9. καί τινα χυλόν Α. — κύαμος καί.... Α interl. — CH. 12; 16. σίραιον] σίδια Codd. Cf. t, II, l. 7. ζήμη ή καὶ ἐπισπᾶται εἰς τὰ ἐκτὸς p. 519.

άδιαντον, ἀείζωα ἀμφότερα, αίγείρου τὰ ἄνθη καὶ ή ὁητίνη, ἀκταῖ αμφότεραι · αμάραντος καὶ ρεύματα ξηραίνει σινομένη · βρυωνίας ή ρίζα, ἀναγύρου τὰ ξηρὰ Φύλλα · ἄπιοι καταπλασσόμεναι μετρίως · άρισ Ιολοχίαι, άσπάραγος μυακάνθινος, άσπάλαθος, άσφοδέλου ή όίζα, καὶ μᾶλλου καυθείσης ή τέφρα · βαλαύσ ιου σάνυ · τῶν βά- 5 των ὁ ἄωρος καρπὸς, βολβὸς ἐπιπλασσόμενος, σαιωνίας ἡ ῥίζα. δάφνης τὰ φύλλα σφοδρῶς, καὶ μᾶλλον ὁ καρπός · δρυὸς σάντα τὰ μόρια, καὶ Φηγοῦ καὶ ωρίνου, έλαιον δάφνινον, δάδινον, έλυμος καταπλασσόμενος, ήρύγγιον, Ισάτις Ιτέας του Φλοιου ή τέφρα ισχυρῶς· καννάβεως ὁ καρπὸς, κάρδαμον, καυκαλὶς, δαῦκος, κο- 10 νία, καὶ μᾶλλον ή ἀπὸ συκίνης τέφρας, κράμθη · οἱ δὲ καυλοὶ καυθέντες αὐτῆς Ισχυρῶς τοιοῦσι ξηραίνουσαν τέφραν πρῆθμον, κρίνου τὰ Φύλλα καὶ ἡ ῥίζα, λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν ωετρῶν, λιγνὺς ωᾶσα, λωτός, νυμφαίας ή ρίζα, δμφάκιον · ωλατάνου δ Φλοιδς καὶ τὰ σφαιρία μετρίως · σολυπόδιον, ἄμυλον, άλες, ἀφρόνιτρα, γύψος · 15 καυθεΐσα μᾶλλον · καδμεῖαι ωᾶσαι, καὶ ωάντα τὰ μεταλλικά καὶ λιθώδη καὶ γεώδη, ὄσθρακου τὸ ἐκ τῶυ κριβάνωυ, συτία, κόπρος σᾶσα· ή δε τῶν χηνῶν ἄχρησίος διὰ σολλήν δριμύτητα· ρύπος, σάρκες έχιδυῶυ, κεφαλαὶ ταριχηρῶυ μαινίδωυ κεκαυμέναι κέρας έλάφου καὶ αἰγὸς κεκαυμένα, κασθόρειον, ὀσθά κεκαυμένα ἱκανῶς · 20 τρίχες, σηπίας ὄσΊρακου, έρια κεκαυμένα, καρκίνων ή τέφρα γάρος ίκανῶς, καὶ άλμη.

ιδ'. Όσα ξηραίνει τῆς ωρώτης ἀποσλάσεως.

1 Ανθεμὶς, ἀρκεύθου ὁ καρπὸς, ἄρον, κριθαὶ, ἄλΦιτα, κρόκος, λιδανωτὸς, μάραθρον, ῥοδοδάΦνη, οἶνος γλεύκινος, σικύου σέπονος τὸ σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα ξηρανθεῖσα, τῆλις.

6. ό χλωρός F; χλωρῶν A. — 9. καταπλασσομένη ABFP. — 13. ωᾶσαι BFP. — 15. νίτρα AF; νίτρον BP. Cf. t. II, p. 516. — 16. μελοτικά B text. P; μαλακτικά F. — 20. ἰσχυρῶς F 1° m. A P. — CH. 14; l. 23. ἀρον ex em.; κα-ρώ B F P; om. A. Cf. t. II, p. 520. — 25. καὶ τὸ σπ. καί F.

25

ιε'. Όσα ξηραίνει της δευτέρας.

Αῖρα, ἀμάρακον, ἄσφαλτος, ἄνηθον, βάλσαμον, γίγαρτα, γιγγί- 1 διον, ἐλαφόβοσκον, κάλαμος ἀρωματικὸς, λιβανωτοῦ φλοιὸς, μασοίχη, μελι, κιτρίου ὁ φλοιὸς καὶ τὸ σπέρμα καὶ τοῦ δένδρου τὰ φύλλα, μήου αὶ ῥίζαι, νάρδου σΊάχυς, νάρδος κελτική, οἶνος, ὄροσος, ὁποπάναξ, πίσσα, ῥάμνος, ῥαφανὶς, σκάνδιξ, σκολύμου ἡ ῥίζα, σμύρνα, σχῖνος, τερμίνθου ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, φακοὶ, φῦκος χλωρὸν ἔτι καὶ ὑγρὸν, φύλλον, χαλβάνη.

ις'. Όσα ξηραίνει τῆς τρίτης ἀποσίάσεως.

Αδρότονον, καὶ μᾶλλον τὸ καυθέν, ἀκακία, ἄκορον, ἀλόη, ἄμμι, 1 ἄνηθον καυθέν, ἀνίσου σπέρμα, ἄρκευθος, ἄσαρον, ἀψίνθιον, βράθυ, 10 ἔλλέβοροι, ἐπίθυμον, Θύμον, καλαμίνθη, καλάμου Φραγμίτου ὁ Φλοιὸς καυθεὶς, καρώ, κασία, κέδροι, κόνυζαι, λιβανωτοῦ αἰθάλη, μελάνθιον, κιτρίου τὸ ὑπὸ τὸ σπέρμα, οἶνος ὁ ἰκανῶς ωαλαιὸς, ὅξος, ὀρίγανοι, ωενταφύλλου ἡ ῥίζα, ωετροσέλινον, σμύρνιον, ωήγανου ήμερον, ωράσιον, ῥοῦς, σάμψυχον, σέριφον, ὑσσωπον, χα-15 μαίδρυς, χαμαιλέοντος ἐκατέρου ἡ ῥίζα, χαμαίπιτυς.

ιζ'. Όσα ξηραίνει της τετάρτης.

 $\mathring{\mathbf{A}}$ μπελόπρασον, κεδρίας τὸ ἔλαιον, νᾶπυ, ωήγανον ἄγριον, σκό- 1 ροδον.

ιη΄. Όσα μέσα τῶν ξηραινόντων καὶ ὑγραινόντων ἐσθίν.

Αγρώσ εως ή ρίζα καταπλασσομένη, έλαιον το γλυκύτατον.

ιθ'. Όσα ύγραίνει ωρώτης ἀποσίάσεως.

Αλσίνη, βούγλωσσον, γλυκυβρίζης ὁ χυλός. Φρίδαξ μετρίως. 1

Сн. 15; 1.6. Фаня АВР.

ἴου τὰ Φύλλα μετρίως · μηλέας περσικής ὁ καρπὸς, μύκητες, ῥόδινον, σατύριον, σΙρατιώτης ὁ ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ ταῖς λίμναις.

κ'. Όσα ὑγραίνει τῆς δευτέρας ἀποσίάσεως.

Ανδράχνης ὁ καρπὸς σὺν τῆ σόα, ἀτράφαξυς, βλίτον, κολοκύνθη, μηλέας ἀρμενιακῆς ὁ καρπὸς, σίκυος σέπων, φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων.

κα'. Οσα ύδατώδη ψυχρότητα έχει.

Ακακία, άλσίνη, άνδράχνη, άρνογλωσσον, άτράφαξυς, βάτου τὰ φύλλα, βλίτον, βρύον Θαλάσσιον, γλαύκιον, δορύκνιον, Θρίδαξ, ίξὸς, ἴου τὰ φύλλα, κολοκύνθη, κοτυληδών, κώνειον, λεύκη τὸ δένδρον, μαλάχη ήμερος, μήκων, μῆλα, πραικόκκια, μύκητες, σίκυς έδώδιμος, σόγχος, ὁλόσχοινος, τρίβολος, φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμά- 10 των, ψυλλίου τὸ σπέρμα, μόλιβδος.

κ6′. Όσα λεπ7ομερῆ.

Αδρότονον κεκαυμένον, ἄγνος, σκάνδιξ, αἰγείρου τὰ ἄνθη, ἀκαλήφης ὁ καρπὸς καὶ τὰ Φύλλα, ἄκορον, ἄμωμον, ἀσάρου ἡ ρίζα, βρυωνία, ἀνθεμὶς, ἀπαρίνη, ἀρισΤολοχίαι, ἀρνόγλωσσον ξηρὸν, ἀσφοδέλου ἡ ρίζα, καὶ μᾶλλον καυθείσης ἡ τέφρα, βάλσαμον 15 βράθυ ωάνυ, βάτου ἡ ρίζα, γλυκυσίδης ἡ ρίζα, δίκταμνον, δρακοντίου ἡ ρίζα, ἔλαιον ωαλαιὸν, κίκινον, ἐλαφόδοσκον, εὐφορδιον, ζύμη, ἰτέας ὀπὸς, καλαμίνθη, κάλαμος ἀρωματικὸς, καλάμου φραγμίτου ὁ Φλοιὸς καυθεὶς, κασία, καρπήσιον, κέγχρος, κεδρίας τὸ ἔλαιον, κοκκυμηλέας τὸ κόμμι, μασΤίχη, μελάνθιον, ὁπὸς κυρηναϊ 20 κὸς, ὀποδάλσαμον, ωήγανον, ωίσσα, ωισΤακίου καρπὸς, ωρόπολις, τερεδινθίνη, ρόδινον ἔλαιον, σαγαπηνὸν, σάμψυχον, σέσελι,

Ch. 20; l. 1. Ανδράχνη F. — Ib. δ... ωός om. F. — Ch. 21; l. 6. ἀλσίνη om. BP.— 7-8. βλίτον... φύλλα om. FP; post δένδρον (l. 9) Λ. — 7. λύκιον Α.— 8. ἴον τὰ Φ.] ἴτέα B. Cf. t. II, p. 524.—

9. ωρεκόκινα Β; κόκκινα FP; μηλοκάρια Α. — Ch. 22; l. 13. καὶ ὁ καρπὸς καί Α. — 14. ἀρισ7ολοχία Α. — 16. ωάνυ] νᾶπυ Codd. Cf. t. II, p. 529. — 18. ἰτ. ὁ καρπός F.

σικύου σπέρμα σῦκα ξηρά μετρίως σχοίνου ἄνθος, τέφρα, τίτανος, ὕσσωπον, ἄλες, άλλος ἄνθος, νίτρον, ἀλκυόνιον τὸ τρίτον, ἀρσενικὸν καυθέν, γύψος καυθεῖσα, Θεῖον, καδμεία, κίσηρις κεκαυμένη, κονία, σέτρας ἀσσίας ἄνθος, μελαντηρία," μίσυ, χαλκοῦ 5 ἄνθος, χρυσοκόλλα, σάνδυξ, Φῦκος, σθέαρ λέοντος καὶ σαρδάλεως καὶ ὑαίνης σάνυ κασθόρειον, σηπίας ὅσθρακον, ἔρια καυθέντα.

κγ'. Όσα σαχυμερῆ.

Αρνογλώσσου ή ρίζα, βαλαύσλιον, γίγαρτα, ζιγγίβερι, πρόμ 1 μυον, σίπυος, λεπίδες ωᾶσαι, σῶρι, σλυπληρίαι.

κδ'. Όσα ρωσ7ικά.

Κασία, κηκλε δμ φ ακῖτιε, σλοιχάε, φ οίνικος δ καρπδε, ά ψ ίν- 1 10 θιον.

κε'. Όσα συμπεπ?ικά.

Αμωμου, σΊαΦὶς ήμερος, κηρὸς, λάδανου, κόλλα ή εἰς τὰ βιβλία, 1 κρόκος, λιβανωτὸς, σίσσα, αἰγυπΊα μασΊζη, ῥόδινου ἔλαιου, σμύρνα, σΊύραξ, χαλβάνη, χόνδρος, βούτυρου, οἴσυπος, σΊέαρ ὕειου.

κς'. ὄσα ἐκπυητικά.

15 Υδωρ εὔκρατον καταντλούμενον, ύδρέλαιον, ἔλαιον εὔκρατον, 1 πύρινον ἄλευρον, ἄρτος πύρινος, χόνδρος, χοίρειον σθέαρ καὶ μόσχειον, βούτυρον, λιβανωτὸς, πίσσα, ἡητίνη.

πζ'. Όσα μαλάσ7οντα.

Αἴγειον σΊέαρ καὶ τὸ τῆς ἀλεκτορίδος, καὶ χήνειον, καὶ ταύ- Ι ρειον, καὶ τράγειον, μυελὸς ἐλάφειος, μόσχειος, ἀμμωνιακὸν, σΊύ- 20 ραξ, χαλβάνη, βδέλλιον, ἔλαιον σικυώνιον καὶ τὸ κρίνινον, ἔλαιον τὸ γλυκύτατον, ἀνθεμὶς, ἀλθαίας ῥίζα, ἀγρίου σικύου ῥίζα, τῆς

61

άγρίας μαλάχης τὰ Φύλλα, ἀναδενδρομαλάχη, μασΤίχη χία, τερεβινθίνη, κολοφωνία, ὀποπάναξ, ῥύπος ὁ ἀπὸ ἀνδριάντων, ωάτος, βούτυρον.

κη'. Όσα σκληρύνει.

Αείζωον, ἀνδράχνη, ψύλλιον, ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων Φακὸς, σΊρύ-2 χνον. Σκληρύνεται δὲ ἢ διὰ ξηρότητα, καὶ ὑγραίνειν τὰ τοιαῦτα χρὴ, ἢ διὰ πλῆθος καὶ κενοῦν αὐτὸ, ἢ διὰ πῆξιν, ἄ τινα Θερμαίνοντας μετρίως διαλύειν προσήκει καὶ μαλάσσειν τοῖς εἰρημένοις ·

τὰ γὰρ σφοδρῶς ξηραίνοντα πήγνυσι μᾶλλον.

nθ'. Όσα ύγρασίαν έλπει διὰ σ7όματος.

Πύρεθρον, λάπαθον, κάππαρις, ωίονα σῦκα, δάδινον, μέλι, μήκων, ἀψίνθιον, ὀρίγανον, ῥάφανος, σΊαφὶς ἄνευ γιγάρτων, καὶ ἡ 10 ἐτέρα ὁμοίως, κάχρυ, νᾶπυ, λευκὸς ἐλλέβορος, ἐλατήριον, Θύμος, ἄλες, ὀμφάκιον, ἄνισον, ωέπερι, κόκκος κνίδιος, δαφνίδες, βάλσαμον, ἀνεμώνη, ἀμμωνιακὸν, τρὺξ ξηρὰ κεκαυμένη.

λ'. ὅσα διὰ ῥινῶν ἄγει.

Ε΄λατήριου, σέπερι, τεύτλων χυλὸς, κυκλαμίνου ὁ Φλοιὸς τῆς
 ῥίζης, μέλι, Θλάσπι, κόκκος κυίδιος, ἀναγαλλὶς, ἀνεμώνη, έλλέ- 15
 6ορος λευκὸς, ὀμΦάκιου, σράσιου, Φύλλα κισσοῦ ἀπαλά.

λα'. Όσα ἀπὸ ὀΦθαλμῶν ἄγει.

Μέλι, ὕσσωπου, ἔλαιου παλαιου, ἀναγαλλὶς, δάφυινου ἔλαιου, νάρδος, κασία, κόσιος, οπὸς μήκωνος, σαγαπηνου, δαῦκος, σέλινου, ροιὰ, ἀμύγδαλα, πράσιου, ελλέβορος ὁ λευκὸς, ἀνεμώνη, πήγανου, κασιόρειου, λίθος αἰματίτης, σιέαρ χήνειου, χολὴ, σμύρνα, 20 χαλκῖτις, Θεῖου, σιυπίηρία σχισίὴ, σηπίας ὀσίρακου, Φλοιὸς λιβάνου, σκίλλα, ἀμμωνιακὸυ, ἰχὼρ ἤπατος, ὀμφάκιου.

λ6'. Όσα δια ώτων άγει.

Μέλι, ωέπερι, βοὸς χολὴ ἢ ταύρου, λινόζωσΊις, τεύτλου χυλὸς, 1 καππάρεως τῶν ῥιζῶν, κόκκος κνίδιος, ἐρινεοῦ ὁ ὀπὸς, βδέλλιον, κασία, χαλδάνη, ἑλλέβορος λευκὸς, ὀμΦάκιον.

λγ΄. Όσα ἐκφρακτικὰ καὶ διακαθαρτικά.

Αναγύρου τὰ Φύλλα ξηρά καὶ ὁ τῆς ῥίζης Φλοιὸς, ἀγαρικὸν, 1 5 ἀκαλήΦης τὸ σπέρμα, ἀμύγδαλα ωικρά καὶ τὸ δένδρον αὐτὸ, ἀδίαντον, ἄρου αἱ ῥίζαι, γλήχων, δρακόντιον, δαῦκος · γεντιανῆς ῥίζα ωάνυ · ἐρέβινθοι · εὐπάτόριος ἄνευ Θερμότητος · Θύμος, ἰσχάδων αἱ λιπαραὶ, καλαμίνθη, κασία, κοκκυμηλέας κόμμι, μελάνθιον, ωήγανον, σίκυος ωέπων, σπονδυλίου ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα, σίοι-10 χὰς, χαμαίδρυς, ὅσα τε ἄλλα κρατοῦσαν ἐν ἐαυτοῖς ἔχει τὴν ωικρὰν ωοιότητα · εὐθὸς δὲ τούτοις ὑπάρχει καὶ λεπίνντικοῖς εἶναι.

λδ'. Όσα ρύπ ει.

Αἰγεία κόπρος καυθεῖσα καὶ ἄκαυσῖος, τῶν ὁσῖρακοδέρμων ϖάντων τὰ ὅσῖρακα, σηπίας τὰ ὅσῖρακα, ἐχίνων ἀμφοτέρων καυθέντων
ἡ τέφρα, ὀρὸς γάλακτος, μέλι, βρυωνίας ῥίζα, ἀμύγδαλα ἐδώδιμα
15 καὶ αὐτὸ τὸ δένδρον, ἀναγαλλίδες, ἀνεμῶναι ϖᾶσαι, ἀρισῖολοχία
μακρὰ, ἀρνογλώσσου τὰ φύλλα, καὶ μᾶλλον τὰ ξηρὰ, ἄρον, ἀσπάραγος μυακάνθινος, ἀσῖαφὶς ἀγρία, ἀσφοδέλου ἡ ῥίζα, ἀτραφάξυος
ὁ καρπὸς, ἀψινθίου χυλὸς, βολδὸς ἐπιπλατίδμενος, ἐλλέδορος ἐκάτερος, ἐλξίνη ἡ καὶ ϖερδίκιον, ἰτέας ὁπός καλάμου φραγμίτου ἡ
20 ῥίζα σὺν τοῖς φύλλοις ἱκανῶς ἄνευ δριμύτητος κενταύριον τὸ μικρὸν καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ, κράμθη, κρῆθμον κριθαὶ μετρίως κρίνου τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα λειούμενα μετρίως κυάμου ἡ σὰρξ μετρίως λαμψάνη καταπλασσομένη, λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν ϖετρῶν,
λευκοΐου ϖάντα, μῆον τολατάνου ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης μετρίως *

CH. 33; l. 7. Θύμα F. — g. σικύς F, — CH. 34; l. 19. ή post φραγμίτου et sic sæpius. — lh. σπονδύλου Codd. om. A.

ωράσιον καταπλασσόμενον · ωρόπολις μετρίως · ωλείας τὰ Φύλλα, δ δὲ Φλοιὸς καὶ ἡ ῥίζα μᾶλλον · ωλισάνη · τερμινθίνη ωλέον τῆς μασλίχης · σαγαπηνὸν μετρίως · σικύου ωέπονος ωάντα, σικύου ἀγρίου ῥίζα, σμύρνα, τεῦτλον, τιθύμαλλοι, Φοῦ, χαμαίπιτυς, ἀλκυόνια ωάντα · γῆ χία καὶ σαμία μετρίως, καὶ ἡ κρητική · καδμεία, κίσηρις ἄκαυσίος καὶ κεκαυμένη · λιθάργυρος μετρίως · σμύρις ἱκανῶς · τὸ ἐκ τῶν κριβάνων ὅσλρακον, κέρας ἐλάφου καὶ αἰγὸς κεκαυμένα.

λεί. Όσα οὐρητικά.

Σέλινον, σετροσέλινον, μάραθρον, δαῦκος, σμύρνιον, ἀνίσου σπέρμα, ἄμμι, ἄσαρον, ἄκορον, ἀσπάραγος βασιλικὸς καὶ ὀξυμυρ- 10 σίνινος, βδέλλιον, βρυωνία, ἐρέβινθοι, Эύμος, κάλαμος ἀρωματικὸς, καρὼ, καρπήσιον, καυκαλὶς, κόσιος, κύμινον, κυπέρου ῥίζαι, λιγυσικὸν, μῆον, νάρδου σιάχυς καὶ κελτικὴ, σήγανον, σόλιον, σέσελι, σίκυος ἐδώδιμος, μηλοπέπων, σκάνδιξ, σκόρδιον, σιαφυλῖνος, σχοίνου ἄνθος, τερμίνθου ὁ καρπὸς, ἀψίνθιον · βράθυ αἴμα 15 διὰ οὔρων κινεῖ · ἐρυθροδάνου ἡ ῥίζα οὖρα σαχέα καὶ σολλὰ, καί σοτε καὶ αἰματώδη κινεῖ · καπνὸς χολώδη ἄγει σολλά · ὄροβος σλέων ληφθεὶς αἴμα διὰ οὔρων ἄγει · σκολύμου ἡ ῥίζα σλῆθος οὔρων ἄγει δυσωδῶν, εἴ τις αὐτὴν ἐν οἴνφ καθεψήσας σίνοι, καὶ τὰς δυσωδίας δὲ ἰᾶται · μελίκρατον, ὀξύμελι, οῖνος λεπίὸς καὶ ὑδα- 20 τώδης.

λς'. Όσα διὰ ούρων ἐκ σπληνὸς άγει.

Τιθυμάλλου σπέρμα τοῦ χαρακίου, μελάνθιον, κύμινον, θύμον, ἀμπέλου ἀγρίας ἡ ρίζα, καππάρεως ἡ ρίζα, σκόρδιον, κύτισος, δρακόντιον, ἀρισΙολοχίας ρίζα, ὀρίγανος, ωόλιον, κολοκυνθὶς ἀγρία, βρυωνία, κυκλάμινος, ἀνδράχνη, σκορπίου Θαλασσίου ωνιγέντος 25 ἐν οἴνω τὸ ἀπόδρεγμα.

^{2.} Φλοιός] χυλός Α. — 6. σμύρνα F. 10-11. δξυμύρσινος Codd., et sic sem—Ch. 35; i. 10. δ βασιλικός Α. — per. — 17. κάπνιον Α; κάπνειον F.

λζ'. Όσα έξ ήπατος άγει.

Αγνου σπέρμα, δαύκου τὰ Φύλλα, μάραθρον, βάλσαμον, καπνὸς, ι ἄνισον, Φοίνικος ὁσιοῦν, δάφνης Φύλλα, ἀψίνθιον, σμύρνιον, ἀναγαλλίδες, ἡδύοσμον, οἰνάνθη, ὁπὸς σιλΦίου, ἡρύγγιον, κριθῶν ἀπό- βρεγμα, ἀγαρικὸν, ἄσαρον.

λη'. Όσα ἀπὸ νεφρῶν ἄγει.

5 Σελίνου σπέρμα, σείπερι, σλαφυλίνος, σράσον, κυήκος, βρυω- ι νίας τῶν ριζῶν ὁ Φλοιὸς, ἄγρωσλις, σηπίας ψά, Θείον, ἐρέβινθοι λευκοί.

λθ'. Όσα ἀνάγει τὰ ἐκ ᢒώρακος.

Τὰ ἐκφρακτικὰ ωάντα, σΙρόδιλος ὅλος χλωρὸς, ωιτυίδες, βού- 1 τυρον, κασθόρειον ἐπὶ ἀνθράκων θυμιώμενον καὶ ἐλκόμενον διὰ τῆς 10 εἰσπνοῆς · ἀφελεῖ γὰρ μάλισθα τὴν κατὰ ωνεύμονα καὶ ἐγκέφαλον ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν δυσκρασθαν. Νάρδου σθάχυς τὰ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν θώρακα ῥεύματα ξηραίνει. Ανάγει δὲ ἐκ ωνεύμονος ἐκλεικτὰ διδόμενα καὶ καταπότια κνίδης σπέρμα, δαύκου καὶ λίνου καὶ μήκωνος μελαίνης, θύμος, ῥαφανῖδος χυλὸς, νᾶπυ, ἄνισον, σή- το σαμον, ἐρύσιμον, σκίλλα, ὄροδοι, σικύου σπέρμα, ωέπερι, ωήγανον, ωδλιον, ἄρον, δρακόντιον, κόσθος, νάρδος, θεῖον, σμύρνα, δαφνίδων τὸ ἐντὸς, καππάρεως ῥίζης ὁ φλοιὸς, ἀμύγδαλα ωικρὰ, γλυκυσίδη, κασθόριον, ἀδρότονον, σθύραξ, βδέλλιον, σίλφιον, σθαφίς ἄνευ γιγάρτων, σθροδίλια, ὀμφάκιον, ἀρισθολοχία, χαλβάνη, 20 ωράσιον, ἡρυγγίου ῥίζα.

μ'. Όσα τους νεφρούς έκκαθαίρει.

Τὰ τμητικά ωάντα, ἀρνογλώσσου ξηροῦ αἱ ῥίζαι καὶ τὰ Φύλλα Ι

Ch. 37; l. 1. κάπνιος Λ; καπνιός Ch. 39; l. 18-19. σίλφιον, ϋσσωπον, BP; καπνειός F. — Ch. 38; l. 5. σίαφις BP. — 19. ἀρισίολοχία μασράσιον Codd. Cf. t. II, p. 567. Αρά F.

65

καὶ ὁ καρπὸς, ἀσπάραγος μυακάνθινος, γλυκυσίδης ρίζα, ἐρέβινθοι, ἀμύγδαλα.

μα'. Οσα άραιωτικά τοῦ δέρματος.

Χαμαίμηλα, άλθαία, σικύου άγρίου ῥίζα, ἔλαιον σαλαιον, άδρότονον κεκαυμένον.

μ6'. Όσα ἀνασλομωτικά.

Τὰ δριμέα ωάντα, ἀνεμῶναι ωᾶσαι, σκόροδον, κρόμμυον, ταύ- 5 ρου χολή, ἰρίνου καὶ ἀμαρακίνου ὑποσΤάθμη.

μγ'. Όσα συκνωτικά.

Υ΄δωρ ψυχρὸν, ἀείζωον, ἀνδράχνη, τρίβολος χλωρὸς, ψύλλιον,
 φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, καὶ ἀπλῶς ὅσα ψύχει μὴ ξηραίνοντα.

μδ'. Όσα σηπ7ικά.

Αρσενικόν, σανδαράκη, χρυσοκόλλα, σιτυοκάμπη, κεδρία, μέλας έλλέβορος.

με'. Όσα καθαιρετικά.

Ελατήριου, σικύου ἀγρίου ῥίζα, ἄχρα, μανδραγόρας, ἀσσίας ωέτρας ἄνθος. Τὰ ὀσΊρεωδη ωάντα καυθέντα καθαιρεῖ τὰ ὑπερσαρκοῦντα μετρίως, ἐχῖνοι ὁμοίως ἀμφότεροι καυθέντες σὺν τῷ σώματι ωαντὶ, καὶ ὁ αἰματίτης λίθος ξηρὸς λειωθεὶς ὡς χνοώδης γενέσθαι, ἰός τε καὶ κύανος καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς καὶ χρυσοκόλλα.

μς'. ὅσα ἐπουλοῖ.

Στυπ Ι πρία, κηκὶς ὀμφακῖτις, χαλκὸς κεκαυμένος, καὶ μάλισ Ια ὁ ωεπλυμένος, τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμματα ξηρὰ, σκωρία μολίβδου, λιθάργυρος, μολίβδαινα, μόλιβδος κεκαυμένος, κήρυκες, τὰ ὀσ Ιρεώδη

Ch. 41; l. 3. Χαμ. ἀνηθα, ἀλθαίας κύαμος BFP. — Ch. 46; l. 17. ὁ om. BP; Χαμ. ἀνθέμια Α. — Ch. 45; l. 15. AF.

5

σάντα, σορφύραι, ΰελος, κίσηρις, σπεκλάριον, γύψος κεκαυμένη, ψιμμίθιον, σομφόλυξ, σπόδιον, χρυσοκόλλα, σθίμμι κεκαυμένον, διφρυγές, σαρκοκόλλα. Ταῦτα τὰ σροειρημένα κὰν ἐπιπάτθη τις 2 τοῖς ἔλκεσιν, ἐπουλούντων καλῶς σειράσεται · μετὰ δὲ τοῦ δάκνειν χάλκανθον κεκαυμένον, καδμεία, λεπὶς χαλκοῦ καὶ σιδήρου, [καὶ μᾶλλον] σθομώματος, ὁ τε ἰὸς καὶ ἡ ἄσθεσθος κεκαυμένη καὶ σεπλυμένη.

μζ'. Όσα έλποῖ ἐπιπολαίως.

Κυνοσβάτου Φύλλα, τεύτλου, σκόροδον, γλήχων, ὕσσωπον, ὁρί- 1 γανον, σηπίας ὄσίρακον, ἀσΦοδέλου ἡ ῥίζα, σελίνου σπέρμα, καὶ 10 τῶν άλυκῶν καὶ δριμέων καὶ ωικρῶν.

μη'. Όσα καυσλικά.

Κανθαρίς, διφρυγές, τρύξ κεκαυμένη όξους, ανεμώνη ή το φοι- ι νικοῦν ἄνθος ἔχουσα, σκόροδον, τέφρα συκίνη, νίτρον οπίον, χαλκός κεκαυμένος, σιυπίπρία, κήρυκος ὅσιρακον κεκαυμένον, κεφαλαί μαινίδων, ἀρσενικὸν, κάχρυ, σιαφίς ἀγρία, κόκκος κνίδιος, ωυ- 15 ρέθρου ρίζα, νᾶπυ τίτανος ή μεν ἄσθεσιος σφοδρῶς, καὶ ή σθεσθεῖσα δὲ ἐσχαροῖ, ή χρονία δὲ οὐκέτι, Θερμαίνει δὲ ἔτι καὶ διατήκει τὰς σάρκας.

μθ'. Όσα έλητικά.

Ανεμώναι ωᾶσαι, ἀναγαλλίδες ἀμφότεραι, δίκταμνον, ἐρέβινθοι, ¹

Θαψία, κυκλάμινος, ναρκίσσου ἡ ρίζα· ωρόπολις ἰσχυρῶς· ζύμη,

20 κόπροι ωᾶσαι, σαγαπηνὸν, ὀποὶ ὁ τε κυρηναϊκὸς καὶ ὁ μηδικὸς,

σιλφίου ὀπὸς καὶ ἡ ρίζα· σπάρτου ὁ τε καρπὸς καὶ ὁ τῶν ράβδων

χυλὸς γενναίως· τερμινθίνη μᾶλλον τῶν ἄλλων ρητινῶν· Θεῖον,

κόπρος βοῶν, καὶ μᾶλλον τῶν ὀρόβους ἐσθιόντων, καλαμίνθη καταπλασσομένη, κόσλος· ἰξὸς ἰσχυρῶς ἔλκει.

5. χάληανθος πεπαυμένη BFP. — 5-6. l. 9-10. παὶ τὸ τῶν A. — CH. 48; l. 11. [καὶ μᾶλλον] Gal.; om. Codd. — CH. 47; ὄξους om. B text. FP.

ν'. Όσα διαφορητικά.

Αξρότονον πεκαυμένον, άγαρικόν, άδίαντον, αλγίλωψ · άκαλήΦης δ καρπός και τὰ Φύλλα ίκανῶς ἀκτέα, ἀνθεμίς, ἀνίσου σπέρμα, άρισΙολοχίας ή ρίζα, καὶ μᾶλλον ή σΙρογγύλη, ἀσφοδέλου ή ρίζα, καὶ μᾶλλον καυθείσης ή τέφρα, ἀτράφαξυς, βολδός, βράθυ, βρύον τὸ καὶ σπλάχνον, δαῦκος ή σόα, ἔβισκος ἢ ἀλθαία, ἔλαιον γλυκύ 5 σαλαιον και το ραφάνινον, θαψία· καλάμου Φραγμίτου ο Φλοιος nauθεὶς ἱκανῶς· κράμβη, κρίνου τὰ Φύλλα καὶ ἡ ρίζα, κυτίσου τὰ φύλλα, λάδανου, λινόζωσλις, μαλάχη άγρία, μασλίχη χία, μέλι, σερσικής οἱ βλασίοὶ καὶ τὰ Φύλλα, ροδοδάΦνη, ὅλυνθοι, ὁποδάλσαμον · όπὸς κυρηναϊκὸς σφοδρότατα · σαλιούρου τὰ φύλλα καὶ ή 10 ρίζα, ωήγανον, ωίσσα, ωράσιον, τερμινθίνη, ρόδινον έλαιον, ρύπος δ άπο τῶν ἀνδριάντων, σάτος, σάμψυχον, σικύου άγρίου ή ρίζα, σμύρνα, τῶν ἰσχάδων αἱ λιπαραί τὰ τῶν ἐρινεῶν μᾶλλου· τεῦτλου χωρίε τοῦ Θερμαίνειν· Ισχυρότερον δέ τὸ λευκόν· χαλβάνη, άλες οἱ κεκαυμένοι μᾶλλον, [καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον] 15 άλὸς ἄνθος· λίτρον, άλκυόνια σάντα, γῆ σαμία, κύανος· τυρὸς ὀξυγαλάκτινος μετρίως. βούτυρον. ωυτία ωᾶσα. κόπρος ωάνυ. οἴσυπος μετρίως · σάρκες έχιδνῶν ἰσχυρῶς · σθέαρ λεόντειον τῶν ἄλλων μᾶλλον· ὀσία κεκαυμένα · έρια κεκαυμένα, έχίνων ἀμφοτέρων ή τέφρα. 20

να'. Όσα σθύφει.

Αγριελαία, ρόδα, σχῖνος, άχράδος τὸ Φυτὸν, σέλινον, ἀείζωον, μήπων, πύτισος, ἀλόη, ἀπαλήΦη, γίγαρτα, ἄπιοι, πρόπος, ἀλθαία,

Ch. 50; l. 3. καὶ μ. ἡ σ7ρογγ. Gal.; om. Codd. — Ib. ἀσφ. ἡ ρ. om. BFP. — 6. σαλαιόν] πηγάνινον Α. — 7. κυτίσου] κισσοῦ BFP. — 8. μέλι om. BFP. — 10. κυρηναῖος Α. — 11. σίσσα om. BFP. — 12. τῶν om. F. — 13. λιπαρώτεραι Α. — 14. ἰσχυρόν Codd. Cf.

t. II, p. 585. — 15. [καλ.... μᾶλλον] om. Codd. Cf. t. II, p. 585. — 16. κύαμος BFP; om. A. — 16-17. ἀπαλὸς τυρὸς όξυγ. BFP; άπ. τ. A. Cf. t. II, p. 585. — 17-18. βούτυρον.... μετρίως om. F. — 19. ἐρια κεκ. om. F. — Ch. 51; l. 21. ἀχράδες BFP.

τέρμινθος, βάλανος, ύοσκύαμος, κισσός, νυμφαία, φοίνικες, φοῦ τὸ χλωρὸν ὀπίὸν, ωαλίουρος, ἱππούρεως ῥίζα, αἷμα ωεπηγὸς, κυπέρις, οἰνάνθη, κράμθη ἐξεψηθεῖσα, ωυτία λαγωοῦ, σπόγγος κεπαυμένος, ῥάμνος. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐσῖὶ σῖύφοντα ωᾶσιν ὄντα 2 γνώριμα.

ν6'. Όσα γάλα γεννᾶ.

Εύζωμον, μάραθρον, ἄνηθον, λέγω δὲ τὰς σόας ἔτι χλωρὰς καὶ ι ύγράς τομύρνιον ὁμοίως σέλινον, σήσαμον, σικύου σπέρμα, κάχρυ, σμύρνα, σολυπόδιον, γλαυκὸς ἐγκέφαλος, ὑγρὸν μάραθρον, βρυωνίας ῥίζα, κρῆθμον, κύμινον.

υγ'. Όσα ωρός ἐπίσχεσιν ἐμμήνων ωοιεῖ.

10 Πινόμενα μὲν βράθυ, μῆον, ἴρις, ϖήγανον, καλαμίνθη, γλήχων, Ι δίκταμνον, ἄσαρον, κόσιος, κασία, ἀρισιολοχίαι. Μίσγεται δὲ ἐκά- 2 σιῳ ἢ ϖυρῶν ἀφέψημα, ἢ μαράθρων ἐφθῶν ὕδωρ, ἢ ϖισάνης χυλός καταπλάσσεται δὲ μάραθρον, μελάνθιον, σμύρνα, κριθῶν βεβρεγμένων χύλισμα, μυδς ἄφοδος, ἀνδράχνη, σιέαρ χήνειον, 15 ϖιελέας τὰ φύλλα, κηρὸς, Θεῖον, ταυροκόλλα. Προσθετὰ δὲ σιέαρ 3 ἐλάφου ϖρόσφατον, ὄνου καὶ χηνὸς, τρὺξ ξηρὰ κεκαυμένη, χολὴ ταύρου, ἄλες, ἔλαιον, κύπερος, ἀφρὸς νίτρου, σιύραξ, ἀψίνθιον, ἀρτεμισία, σάμψυχον, ἐλλέβορος μέλας, κόκκος κνίδιος, λινόζωσις, κύμινον, τῆλις, σιαφις ἐκγιγαρτισθεῖσα, κεδρίδες.

νδ'. Όσα γεννητικά σπέρματος καὶ ωροκλητικά.

20 Τῶν ἐδεσμάτων τὰ τρόΦιμα καὶ Φυσώδη · Φάρμακα δὲ ὅσα ϖνευ- ὶ ματώδη καὶ Θερμά. Βολθοὶ μὲν οὖν, ἐρέθινθοί τε καὶ κύαμοι καὶ ² σῦκον ἐδέσματα ϖολύσπερμα · σκίγκος δὲ καὶ σατύριον Φάρμακα ·

2. ρίζα σὺν τῆ σόη ΒΡ. — 2-3. κυπέρος ΒΡ; κύπερος Ϝ; κύπρος Α. Cf. t. II, p. 587. — 3. έψηθεῖσα ΒΓΡ. — 4. όντα οπ. Α. — Ch. 52; l. 6-7. λέγω.... ὑγράς] ὀντα χλωρά ΒΡ. — 8. γλαύξ Codd. Cf. t. II, p. 596. — Ch. 53; l. 11. ἀρι-

σ Τολοχία ABP.—15. ταύρου χολή Codd.
—16. όμοῦ Codd.—16-17. χολή τ. om.
Codd. Cf. t. II, p. 597.—17. ἀφρόνιτρου Codd. Cf. t. II, p. 597.— CH. 54;
l. 22. καὶ σκ. δὲ καὶ Ϝ; καὶ σκίγγος καὶ Ρ.
— Ιδ. φάρμακου Codd.

ροφαὶ δὲ ἄμα καὶ Φάρμακα τὸ εὔζωμου, τό τε τῆς λύγου σπέρμα.

νε'. Όσα ἐπέχει σπέρμα.

1. Όσα ψύχειν σέφυκεν έδέσματά τε καὶ φάρμακα σαχύνοντα καὶ σηγνύντα ἐπέχει τὸ σπέρμα, οἶον Αριδακίναι καὶ βλίτα, ἀτράφαξυς, κολοκύνθη, μόρα, μηλοπέπονες, σίκυες ὅσα δὲ ξηραίνει, τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ἐπιτρέπει γεννᾶσθαι τὸ σπέρμα, κὰν Αερμὰ τὴν φύσιν ὑπάρχη, καθάπερ τὸ σήγανον εἰ δὲ μὴ Αερμαίνοι, σολὺ μᾶλλον, ὡς ἡ νυμφαία.

νς'. Περί ἐκλογῆς τῶν ἀπλῶν Φαρμάκων.

Αγαρικον ἄμεινον το κτηδόνας ἔχον εὐθείας. Ακακίας ἐκλέγου το
3 ήρέμα κιβρον καὶ εὐῶδες. Αλόης ἐκλέγου τὴν λιπαρὰν καὶ ἄλιθον, 10
σ1ίλβουσαν, ὑπόξανθον, εὔθρυπ1ον, ἡπατίζουσαν, ραδίως δὲ ὑγραινομένην, ἐπιτεταμένην τῆ ωικρία, τὴν δὲ μέλαιναν καὶ δυσκάτα4 κτον ἀπεκλέγου. Εγκριτέον ἀμμωνιακον θυμίαμα το ἄξυλον καὶ
λιβανωτίζον τοῖς χόνδροις, καθαρὸν, ωυκνον, μηδεμίαν ἔχον ρυπα5 ρίαν, κασ1ορίζον τῆ ὀσμῆ, ωικρον τῆ γεύσει. Αμωμον ἐκλέγου το 15

56. DU CHOIX DES MÉDICAMENTS SIMPLES.

- Le meilleur agaric est celui dont les lames sont droites. Choisissez
  l'acacia modérément jaune et de bonne odeur. Préférez l'aloès qui ne contient pas de pierres, gras, resplendissant, jaunâtre, facile à casser, ressemblant au foie, qui s'humecte facilement, et dont l'amertume est très-prononcée; mais rejetez celui qui est noir et se casse difficilement.
  Il faut préférer la gomme ammoniaque pure et compacte, exempte de
  - 4 Il faut préférer la gomme ammoniaque pure et compacte, exempte de toute impureté, ne contenant pas de petits morceaux de bois, dont les grains ressemblent à ceux de l'encens, dont l'odeur rappelle celle du
  - 5 castoréum et qui est douée d'un goût amer. L'amome qu'on doit pré-

Codd. — 13. Εγκριτέον Diosc.; Σμύρνιον Codd. — Ib. άξυλον Diosc.; ξύλον Codd. — 15. παστορίζον Diosc.; πορύζον Α 1^a m.; πορίζον Α 2^a m. B F P. —

Ib. Αμμωνιακόν Codd.

πρόσφατον καὶ λευκὸν ἢ ὑπέρυθρον, οὐκ ἐκπεπιεσμένον ἢ συμπεπλεγμένον, λελυμένον δὲ καὶ διακεχυμένον, σπέρματος πλῆρες ὁμοίου
βοτρυδίοις, βαρὺ σφόδρα καὶ εὐῶδες, δίχα εὐρῶτος καὶ δριμύτ τον
τὴν γεῦσιν, ἀπλοῦν τὴν χρόαν καὶ μὴ ποικίλον. Δολοῦσι δὲ τινες 6
5 αὐτὸ τῆ ἀμωμίδι ἐμφερεῖ οὕση · ἀεὶ δὲ τὰ Ֆραύσματα παραιτοῦ
ἐκλεγόμενος τοὺς ἀπὸ μιᾶς ῥίζης κλάδους. Ασπάλαθος καλός ἐσ τιν ὁ 7
βαρὺς καὶ μετὰ τὸ Φλοϊσθῆναι ὑπέρυθρος ἢ πορφυρίζων, πυκυὸς,
εὐώδης, πικρίζων τῆ γεύσει. Ασφαλτός ἐσ τι καλὴ ἡ πορφυροςιδῶς 8
στίλδουσα, εὕτονος τῆ ὀσμῆ καὶ βαρεῖα · ἡ δὲ μέλαινα φαύλη · δολοῦται γὰρ πίτης μιγνυμένης. Αψίνθιον ἐσ τι βέλτιον τὸ ἐν Πόντω 9
καὶ Καππαδοκία γεννώμενον · δολοῦται δὲ τὸ χύλισμα ἀμόργη ἐψηθείση καὶ μιγνυμένη. Βδέλλιον ἐσ τι δόκιμον τὸ τῆ γεύσει πικρὸν, 10
ταυροκολλῶδες, λιπαρὸν διὰ βάθους καὶ εὐμάλακτον, ἀμιγὲς ξύλων

férer est récent et blanc ou rougeâtre, non amassé, ni soumis à l'expression, d'une contexture lâche et déchiquetée, plein de semences ressemblant à de petites grappes de raisin, très-pesant, d'une odeur agréable et exempt de moisissure, d'un goût âcre et d'une couleur uniforme, mais non variée. Quelques-uns falsifient cette drogue avec l'amomis, qui lui ressemble; rejetez toujours les morceaux cassés, et tenez-vousen aux branches qui proviennent d'une seule souche. Le genêt anthoclade de bonne qualité est lourd, et, quand on a enlevé l'écorce, il présente une couleur rougeâtre ou tirant sur le pourpre; il est compact, odoriférant et d'un goût amer. Le bon bitume est resplendissant à la manière du pourpre, et présente une odeur forte et incommode; le bitume noir ne vaut rien, car on l'a falsifié en y ajoutant de la poix. La meilleure absinthe est celle qui croît dans le Pont et dans la Cappadoce; on en falsifie le suc en y mêlant du marc d'huile cuit. On estime le bdel- 10 lium dont le goût est amer, qui ressemble à la colle de taureau, qui est gras à l'intérieur, qui se pétrit facilement, qui ne contient ni petits morceaux de bois, ni impuretés, et qui répand, si on le met au feu,

^{1.} οὐκ ἐκπεπ. Αἔτ.; καὶ ωεπιεσμ. 6. ωαρεκλεγόμ. Codd. — 7. καί] ὁ Λ. Codd.; οὐ ωεπιλημένου Diosc. — 3. βο- — 9. ἐν τῆ ὀσμῆ Codd. — 10. βέλτιτρυδίοις Diosc.; ὀσΤρειδίοις F; ὀσΤριδίοις σΤον BP. — 11. γενόμενου BP. — 13. BP. — 5. ωαραιτοῦ Λἔτ.; om. Codd. — καί] δέ Λ.

11 καὶ ἡυπαρίας, εὐῶδες ἐν τῆ Θυμιάσει, ἐοικὸς ὄνυχι. Ἐλλέβορον μέλανα ἐκλέγου τὸν εὕτροΦον, λεπθὴν ἔχοντα τὴν ἐντεριώνην, δριμὰν
τῆ γεύσει καὶ συρώδη · τοιοῦτος δέ ἐσθιν ὁ ἐν τῷ Ἐλικῶνι καὶ Παρ12 νασῷ καὶ Αἰτωλία Φυόμενος. ΕὐΦόρβιον ἐκλέγου τὸ διαυγὲς καὶ
13 δριμύ. ἱξὸς καλός ἐσθιν ὁ νέος καὶ λεῖος, σρασίζων τῷ χρώματι
κατὰ τὰ ἐντὸς, ἐκτὸς δὲ ὑπόξανθος, μηδὲν ἔχων τραχὺ ἢ σιτυρῶδες · συνάγεται δὲ ἐκ δρυὸς τῆς ἐχούσης ὅμοια τὰ Φύλλα σύξῳ, καὶ
14 ἐκ μηλέας καὶ ἀπίου καὶ ἐξ ἄλλων δένδρων. ἰχθυοκόλλα καλή ἐσθιν

15 ή λευκή, ὑπόπαχυς, οὐ ψωρώδης, τάχισ α τηκομένη. Κάλαμός ἐσ ιν ἀρωματικὸς κάλλισ ος ὁ κιβρός, συκνογόνατος, καὶ εἰς σολλοὺς 10 σκινδαλάμους Θραυόμενος, γέμων ἀραχνίων τὴν σήραγγα ὑπολεύ-

16 κων · έν δὲ τῆ διαμασήσει γλίσχρος, σθυπθικός, ὑπόδριμυς. Καρδάμωμον ἄρισθον τὸ ἐκ τῆς Αρμενίας κομιζόμενον · ἐκλέγου δὲ τὸ

17 δύσθραυσίου, ωλήρες, μεμυκός. Κασίαυ έκλέγου τὴυ ἔγκιρρου, εὕχρουυ, κοραλλίζουσαυ, σίευὴυ, λίαυ μακρὰυ καὶ ωαχεῖαυ, τοῖς 15

11 une odeur agréable pareille à celle de l'onyx. Préférez l'ellébore noir massif, à moelle tenue, d'un goût âcre et brûlant; tel est celui qui croît

12 sur l'Hélicon, sur le Parnasse et dans l'Étolie. Choisissez l'euphorbe

13 transparent et âcre. La bonne glu doit être récente et lisse, vert-poireau à l'intérieur et jaunâtre en dehors, sans aucune aspérité ou inégalité ressemblant au son; on la récolte sur l'espèce de chêne dont les feuilles sont semblables à celles du buis, sur le pommier, le poirier et d'autres 14 arbres encore. La belle colle de poisson est blanche, d'une certaine

15 consistance; elle est sans érosions et prompte à fondre. Le meilleur roseau odorant est de couleur orange, avec des nœuds rapprochés, se cassant en un grand nombre de petites esquilles, ayant le canal comme rempli de toiles d'araignées blanchâtres; quand on le mâche, il doit être

16 visqueux, astringent et légèrement âcre. Le meilleur cardamome vient

17 d'Arménie; choisissez celui qui est difficile à casser, plein et fermé. Que la fausse cannelle ait une belle couleur orange, ressemblant à celle du corail; qu'elle soit mince, très-longue et épaisse; que les petites cavités

^{1.} τῷ ὄνυχι Codd. — 3. ἐν τῆ γεύ- ἐλικῷ A. — 6. κατὰ τό A; om. BP. — σει Codd. — Ib. γάρ ABP. — 5. νέος γ. τῆς δρυὸς τῆς A. — Ib. αύξψ Diosc.; καί Diosc.; ἐν τῷ ἐλικῷνι BFP; ἐν τῷ om. Codd. — 15. λείαν ABP.

συριγγίοις ωλήρη, δημτικήν έν τῆ γεύσει καὶ σίύφουσαν μετά σοσης συρώσεως άρωματιζούσης, οἰνίζουσαν · ή δε εμπόρφυρος καὶ σαχεῖα ή γιζηρὰ καλουμένη, ροδίζουσα τῆ ὀσμῆ μάλισ α σρὸς τὴν ίατρικήν χρήσιν εύθετος. Κηρὸς ἄρισθός ἐσθιν ὁ κιβρὸς καὶ ὑπολί- 18 5 παρος, εὐώδης, καθαρός, ὁ σοντικός. Λάδανον κράτισθόν έσθι τὸ 10 εὐῶδες, ὑπόχλωρον, εὐμάλακτον, λιπαρὸν, ἀμέτοχον ἄμμου ἢ ψα-Φαρίας, ρητινώδες τοιούτον δέ έσλι τὸ ἐν Κύπρω γεννώμενον. Κόλλα ήν ένιοι ξυλοκόλλαν καλούσι, καλλίση έσλιν ή ροδιακή 20 έσλι δέ λευκή, διαυγής ή δέ μέλαινα χείρων. Κόμμι διαφέρει τό 21 10 σκωληκοειδές, ύελίζου, διαυγές, ἄξυλου : εἶτα τὸ λευκόυ : τὸ δὲ ρητινώδες καὶ ρυπαρον άχρησίου. Κόσιος καλλίων έσιιν ὁ άραθικὸς, 29 λευκός ων και κουφος, και ωλείσην έχων και ήδειαν την όσμην. δευτερεύει δε δ Ινδικός [μέλας ών και κοῦφος ώς νάρθηξ τρίτος δέ allongées qu'elle présente soient pleines; qu'elle ait un goût incisif et astringent, qui soit en même temps légèrement brûlant et aromatique, et qui rappelle celui du vin; cependant l'espèce de fausse cannelle qui convient le mieux pour l'usage médicinal est celle qui est pourprée et épaisse, dont l'odeur ressemble à celle des roses, et qu'on appelle gizère. La meilleure cire est de couleur jaune foncée, légèrement graisseuse, de 18 bonne odeur et pure; telle est celle du Pont. Le ladanum le plus estimé 19 a une bonne odeur et une couleur verdâtre, se pétrit facilement, est gras, ne contient ni sable ni autres particules sèches et cassantes, et ressemble à de la résine; tel est le ladanum de Chypre. La meilleure 20 colle, substance que quelques-uns appellent colle de bois, est celle de Rhodes; elle est blanche et transparente; la colle noire, au contraire, est moins bonne. La gomme dont les morceaux ont la forme de vers, 21 qui a un aspect vitré, qui est transparente et qui ne contient pas de bois, est préférable à toutes les autres; ensuite vient la gomme blanche;

mais la gomme impure qui ressemble à la résine ne saurait être employée. Le costus d'Arabie est le meilleur; il est blanc, léger, et ²² présente une odeur agréable et très-forte; le costus de l'Inde, noir et léger comme une férule, occupe le second rang; le costus de Syrie, qui

^{2.} ἐμπόρ φ .] εὔμορ φ os B text. P. — 5. 7. γινόμενον A B. — 13-p. 73, l. 1. [μέ-ἐσ γ ι om. A. — 6. ἤ Diosc.; om. Codd. gr. λαs. . . . . βαρύs] Diosc., et partim Aët.; — 6- γ . ψ α φ 0 om. B P; erosum ap. F. — om. Codd.

εσιν ὁ συριακὸς βαρὺς], τὴν χρόαν ὢν ωυξώδης, ωληκτικὸς τῆ 3 ὁσμῆ. Αρισιος δέ ἐσιν ὁ ωρόσφατος, λευκὸς, ωλήρης διόλου, ωυκνὸς, ξηρὸς, ἀτερηδόνισιος, ἄβρωμος τῆ γεύσει, δηκτικὸς καὶ 24 ωυρώδης. Δολοῦσι δὲ αὐτὸν ἔνιοι ῥίζας ἐλενίου μιγνύντες · εὐχερὴς δὲ ἡ διάγνωσις · οὕτε γὰρ ωυροῖ τὴν γεῦσιν τὸ ἐλένιον, οὕτε εὐω- 5 δίαν εὕτονον καὶ ωληκτικὴν ωαρέχει. Κρόκος κράτισιος ἐσιν ὁ κωρύκιος, ωρόσφατος δὲ καὶ εὕχρους, ὁλίγον τὸ λευκὸν ἔχων ἐπὶ τῆς ἔλικος, ἐπιμήκης, ὁλομελὴς, ἄθραυσιος, ἀλιπὴς, ωλήρης, βάπιων μὲν τῆ διέσει τὰς χεῖρας εὐχερῶς, οὐκ εὐρωτιῶν, ἐπακτικὸς τῆ ὁσμῆ καὶ δριμύς · ὁ γὰρ μὴ τοιοῦτος ἡ ωαλαιός ἐσιν, ἡ ἀποβέ- 10 6ρεκται. Πρὸς δὲ τὸ εὐλέαντον εἶναι δεῖ ἐν ἡλίφ ψύχειν, ἡ ἐπὶ ὀσιρά- 7 κου καινοῦ σιρέφειν. Κροκόμαγμα δὲ γίνεται ἐκ τοῦ κροκίνου μύρου τῶν ἀρωμάτων ἐκπιεσθέντων καὶ ἀναπλασσομένων · ἔσιι δὲ αὐτοῦ

est lourd, dont la couleur ressemble à celle du buis, et dont l'odeur 23 monte à la tête, ne vient qu'en troisième lieu. Le costus le meilleur est récent, blanc, plein de part en part, compact, sec, non rongé par les 24 vers, d'un goût non repoussant, mais incisif et brûlant. On le falsifie en y mêlant des racines d'aunée, mais la fraude est facile à découvrir, car l'aunée n'a ni un goût brûlant, ni un parfum très-marqué qui monte à 25 la tête. Le meilleur safran vient de Corycos; il est récent, de bonne couleur, marqué de blanc sur sa partie contournée, allongé, d'une seule pièce, non cassé, plein, exempt de parties grasses et de moisissure, teint facilement les mains quand on le délaye, a un goût attrayant et piquant; le safran qui ne présente pas ces conditions est vieux, ou il a été soumis 26 à la macération. Pour être facile à triturer, le safran sera séché au soleil, ou, en le retournant, sur une poterie neuve. On fabrique du tourteau de safran en exprimant et en pétrissant les aromes qui ont servi à faire de

καλὸν τὸ εὐῶδες, μέσως κατάσμυρνον, βαρύ, μέλαν, ἄξυλον, ἐν τῷ

l'huile parfumée au safran; le bon tourteau a une odeur agréable qui se rapproche de celle de la myrrhe; il est pesant, noir et exempt du mélange de morceaux de bois; quand on le délaye, il prend la couleur

^{3.} άβρωτος F. — 4. δέ om. BFP. — em.; ἐν τῆ Codd. — 14. κατάσμυρνον 7. κωρύκιος] κάριος BFP. — 9. τῆ ex Diosc.; κατά σμύρναν Codd.

διεθήναι κροκώδες την χρόαν, ύπόπικρον, βάπθον ἰσχυρώς τοὺς
δόδυτας καὶ την γλῶτθαν. Κύπερος ἀρίσθη ἐσθὶν ἡ βαρυτάτη καὶ
εξεροκυνη, ἀδρὰ καὶ δύσθραυσθος, τραχεῖα, εὐώδης μετά τινος δριμύτητος. ἱου τὸ μηλινον χρήσιμόν ἐσθιν. Λίβανος πρωτεύει ὁ ἄρρην,
τητος ὁ ἢ πιτυἰνη ἐητίνη ἡ κόμμει · εὐχερης δὲ ἡ διάγνωσις · τὸ μὲν
γὰρ κόμμι οὐκ ἐκφλογοῦται θυμιώμενον, ἡ δὲ ἐητίνη εἰς καπνὸν
ἐκτύφεται. Λιβάνου φλοιὸς διαφέρει ὁ παχὺς καὶ λιπαρός, εὐώδης,
πρόσφατος, λεῖος καὶ μὴ λεπρώδης ἡ ὑμενώδης. Δολοῦται δὲ μιγνυπλλοι θυμιαθέντες οὐκ ἀνάπθονται · ὁ δὲ τοῦ λιβανωτοῦ ἀνάπθεται
μετὰ εὐωδίας. Καίεται δὲ ὡς λιβανωτός. Μαλαβάθρου φύλλον καλόν
πλλοι τὸ πρόσφατον καὶ ὑπόλευκον ἐν τῷ μελανίζειν, ἄθραυσθον, ὁλόεσθι τὸ πρόσφατον καὶ ὑπόλευκον ἐν τῷ μελανίζειν, ἄθραυσθον, ὁλό-

du safran; son goût est légèrement amer, et il teint fortement les dents et la langue. Le souchet de qualité supérieure est très-pesant, compact, 28 serré et difficile à casser; il présente des aspérités, et son odeur est agréable, bien qu'elle ait une certaine âcreté. La violette usuelle pré- 29 sente une couleur vert-pomme. L'encens mâle est le meilleur; il est 30 rond; si on le laisse tel qu'il est, il est blanc, mais, si on le coupe, on voit qu'il est gras à l'intérieur. On le falsifie avec de la résine de pin ou 31 de la gomme; mais cette fraude est facile à découvrir; en effet, la gomme ne s'enflamme pas quand on la met sur le feu, et la résine se consume en fumée. La meilleure écorce d'encens est celle qui est épaisse, 32 grasse, odoriférante, récente, lisse et dépourvue d'érosions ou de membranes. On falsifie cette drogue en y mêlant l'écorce du pin à pignons 33 doux ou du pin ordinaire, mais le feu fournit le moyen de découvrir cette fraude; en effet, l'écorce d'encens s'enflamme en répandant une odeur agréable, mais les autres écorces ne s'enflamment pas. On brûle 34 cette écorce de la même manière que l'encens. La feuille de fausse can- 35 nelle de bonne qualité est récente, et offre, tout en restant noire, une certaine apparence blanchâtre; elle est d'une seule pièce et se casse dif-

^{1.} ὑπόκιρρον B Diosc. — 3. δύσφθαρ- A; μὴ δὲ τυρώδης F; μὴ δὲ τυρώδης Fς. — 9. μὴ λεπρώδης Diosc.; λε- BP. — 13. ἐν τῷ μελανίζοντι A; om. πυρώδης (om. μή) Λέτ; μὴ λεπυρώδης P.

κληρον, σληπτικόν τῆ ὀσμῆ καὶ ἐπιδιαμένον τῆ εὐωδία, ναρδίζον τῆ γεύσει, μηδὲ ἀλμυρίζον· τὸ δὲ χεῖρόν ἐσθι λελεπθοκοπημένον, 36 εὐρωτιῶσαν ἔχον τὴν ἀποφορὰν, Φαῦλον. Μελίλωτος κράτισθος ὁ 37 ἀτθικὸς καὶ ὁ ἐν Κυζίκω γεννώμενος, κροκίζων καὶ εὐωδης. Μήκωνος ὁπὸς κράτισθός ἐσθιν ὁ συκνὸς καὶ βαρὺς, ἔν τε τῆ ὀσμῆ καρω- ὁ τικὸς, σικρὸς ἐν τῆ γεύσει, εὐχερῶς τε διειμένος τῷ ὕδατι, λεῖος, λευκὸς, οὐ τραχὺς, οὐτε Φρομβοειδὴς, οὐτε συσθρεφόμενος ἐν τῷ διηθεῖσθαι, οὐ σκληρὸς, ἔν τε τῷ ἡλίω τεθεὶς διαχεόμενος, καὶ σρὸς κός μιγνύντες, ἢ κόμμει, ἢ Φρίδακος ἀγρίας χυλῷ· ἔσθι δὲ ὁ μὲν 10 ἐκ τοῦ γλαυκίου κροκίζων ἐν τῆ ἀνέσει, ὁ δὲ ἐκ τῆς Φρίδακος ἐξίτηλος τῆ ὀσμῆ καὶ τραχύτερος· ὁ δὲ ἐκ τοῦ κόμμεως ἄτονος καὶ σὰ διαυγής. Μυελῶν κράτισθός ἐσθιν ὁ ἐλάφειος, εἶτα μόσχειος, εἶτα ταύρειος, εἶτα αἰγειος, εἶτα προβάτειος· καλὸς δὲ ἐσθιν ὁ Θέρους

sicilement; son odeur porte à la tête et persiste pendant longtemps; son goût ressemble à celui du nard, et il n'est pas du tout salé; pilée en petits morceaux et présentant une odeur de moisissure, cette drogue est 36 de qualité inférieure et mauvaise. Le meilleur mélilot vient de l'Attique 37 ou de Cyzique; il a une couleur de safran et une bonne odeur. Le suc de pavot qu'on doit préférer est compact et pesant; son odeur est assoupissante, son goût amer; il se délaye facilement dans l'eau; il est lisse, blanc, dépourvu d'aspérités et de grumeaux, ne se pelotonne pas quand on veut le passer, n'est pas dur; quand on l'expose au soleil, il est diffluent; il prend feu à la lampe et brûle avec une flamme qui répand 38 peu de fumée. On falsifie cette drogue avec du glaucium, de la gomme ou du suc de laitue sauvage; mais le suc de pavot mêlé à du glaucium présente une couleur safranée quand on le délaye; celui qui contient du suc de laitue perd vite son odeur, et il présente plus d'aspérités que le suc non falsifié; le suc sophistiqué avec de la gomme est faible et 39 transparent. La meilleure moelle est celle de cerf; puis vient la moelle de veau, ensuite celle de taureau, puis celle de chèvre, et enfin celle de mouton; pour l'avoir de bonne qualité, on la recueille durant la partie

^{1.} δ oni. BFP. — [b. γενόμενος ABP. καί om. A. — 13. δ μόσχ. P. — 14. δ — lb. την ἀποφωρὰν κροκ. B. P. — lb. αίγ. Λ. — fb. δ oni. BFP.

τοῦ συνεγγίζοντος τῷ Φθινοπώρῳ λαμβανόμενος ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις καιροῖς αἰμαλωπιᾳ. Θεραπεύεται δὲ ὁ ωρόσΦατος μαλαχθεὶς ωαρα- 40 χεομένου ὕδατος, εἶτα διὰ ὀθονίου διυλισθεὶς, ώσαύτως τε ωλυθεὶς ἄχρις ἄν τὸ ὕδωρ καθαρὸν γένηται, κἄπειτα ἐν διπλώματι τακεὶς, 5 ἀρθείσης ωῖερῷ τῆς ἐπινηχομένης ῥυπαρίας καὶ διυλισθεὶς εἰς Θυίαν. Μετὰ δὲ τὸ ωαγῆναι ἀποτίθεται ἐν ὀσίρακίνῳ καινῷ ἀγγείῳ, 41 ἀποξυομένης ἐπιμελῶς τῆς ὑποσίαθμης. Εἰ δὲ ἀθεράπευτον ἀπο- 42 θέσθαι βούλει, ωοίει ωάντα ὡς ἐπὶ τοῦ ὀρνιθείου καὶ χηνείου σίεατος. Νάρδου σίαχυς καλλίων ἐσίὶν ὁ ωρόσΦατος, κοῦΦος, ωολύκο- 43 10 μος, ξανθὸς τῆ χρόᾳ, εὐώδης ἄγαν, καὶ μετὰ τοῦ κυπερίζειν ἐν τῆ ὀσμῆ μικρὸν ἔχων τὸν σίαχυν, ωικρὸς τῆ γεύσει καὶ τῆ γλώσση ἀναξηραντικὸς, ἐπιμένων τῆ εὐωδίᾳ. Διαπιπράσκεται δὲ καὶ ἀποδε- 44 βρεγμένος, ὁ περ γινώσκεται ἐκ τοῦ λευκὸν εἶναι τὸν σίαχυν καὶ αὐχμηρὸν καὶ μὴ ἔχειν τὸν χνοῦν. ΟμΦάκιον ἐκλέγου τὸ ξανθὸν καὶ 45

de l'été qui se rapproche de l'automne; car, aux autres époques de l'année, elle présente des stries sanguinolentes. On prépare cette substance en y 40 ajoutant de l'eau et en la pétrissant quand elle est récente; ensuite on la passe à travers un linge, et on la lave de la même manière jusqu'à ce que l'eau sorte pure; après cela on la fait fondre au bain-marie, en enlevant avec une plume les impuretés qui surnagent, et on la fait passer à travers un tamis dans un mortier. Quand elle est figée, on la 41 met en réserve dans un vase neuf en terre cuite, en ayant soin d'enlever, en raclant, ce qui se précipite au fond du mortier. Si on veut mettre 42 de côté la moelle sans la purifier, on agira exactement comme pour la graisse de poute ou d'oie. Le meilleur épi de nard doit être récent, léger, 43 bien pourvu de chevelu, de couleur jaune, d'une odeur très-agréable, qui ressemble à celle du souchet, avoir l'épi petit, être d'un goût amer, dessécher la langue et présenter une odeur persistante. Dans le com- 44 merce, on en trouve qui a été macéré; on reconnaît cette fraude à ce que l'épi est blanc, sec et non recouvert de poussière fine. Choisissez 45 du verjus qui soit jaune, facile à casser, fortement astringent et qui

^{1.} λαμβαν. Αëι.; om. Codd. Diosc. — ex em ; καὶ ἀρθ. F. — 6. δέ Aët.; del. 2.8. Θεραπεύεται.... σοίει] Διόρθωσον ap. F. — 10. την χρόαν Α. — 14. χοῦν οὖν αὐτὸς κατά ΒΡ; om. Α. — 5. ἀρθ. F. — Ib. ὑπόξανθον ΒΡ.

46 εὔθρυπίου, σίῦφου ἱκανῶς καὶ δάκνου τὴν γλῶτταν. Ονυξ καλός ἐσίν ὁ ἀπὸ τῆς Ερυθρᾶς κομιζόμενος, ὑπόλευκος ὢν καὶ λιπαρός.
47 Πάνακος ῥίζαι βελτίους εἰσὶν αὶ ξηραὶ καὶ λευκαὶ, τεταναὶ καὶ ἄβρωτοι, συρώδεις ἐν τῆ γεύσει καὶ ἀρωματίζουσαι. Τοῦ δὲ ὀποῦ διαφέρει ὁ σικρότατος τῆ γεύσει, ἔνδοθεν λευκὸς, ἔξωθεν κροκίζων, 5
40 λεῖος, λιπαρὸς, εὔθρυπίος, τάχισία διιέμενος, βαρύοσμος. Πεπέρεως

έκλέγου τὸ βαρύτατον καὶ ωλῆρες, μέλαν, μὴ σΦόδρα ἡυσὸν, ωρόσ-50 Φατον καὶ μὴ ωιτυρώδες. Πευκεδάνου ὀπὸς καλλίων ἐσθὶν ὁ βα-

51 ρύοσμος, έγκιβρος, Θερμαίνων την γεῦσιν. Πολίου τὸ τεύθριον

52 χρήσιμου. Ρητίνη τερμινθίνη καλή έσλιν ή διαυγεσλέρα, ύαλίζουσα 10

53 τῷ χρώματι, εὐώδης. Σμύρνα σερωτεύει ή τρωγλοδυτική καλουμένη ύπόχλωρος καὶ διαυγίζουσα· τῆς δὲ μιναίας καλουμένης ἐκλέγου

46 mordille la langue. Le meilleur onyx est celui qu'on apporte de la mer

47 Rouge (mer des Indes), et qui est blanchâtre et gras. Les meilleures racines de panacée d'Hercule doivent être sèches, blanches, lisses, non

48 rongées par les vers, d'un goût brûlant et aromatique. Le suc de qualité supérieure est d'un goût très-amer; il est blanc à l'intérieur, d'une couleur de safran à l'extérieur, lisse, gras et facile à casser, très-prompt

49 à se délayer, et d'une odeur désagréable. Préférez le poivre qui est très-pesant, plein, noir, pas trop ridé, récent et qui n'offre point de

50 particules ressemblant à du son. Le suc de fenouil de porc de qualité supérieure a une odeur désagréable, une couleur jaune foncée et un

51 goût échauffant. L'espèce usuelle de polium est celle qu'on nomme teu-52 thrium. Pour être de bonne qualité, la résine de téréhenthinier sera

52 thrium. Pour être de bonne qualité, la résine de térébenthinier sera d'une transparence moyenne; elle aura une couleur vitrée et une odeur

53 agréable. La meilleure qualité de myrrhe est celle qu'on nomme troglodytique; elle est verdâtre et transparente; s'il s'agit de l'espèce appelée minée, choisissez celle qui est récente, sans cohésion et légère, qui a

^{1.} εὐτριβές Α. — Ib. δάμνον Diosc.; μη δάκνον Codd. — 5. τῆ Diosc.; ἐν τῆ Codd. — 6. ταχέως ΒΡ; οm. Α. — 7. βαρύτερον ΒΡ; βαρύοσμον Α. — Ib. μέλαν om. ΒΓΡ. — Ib. ἄρυσσον ΒΡ. — 8. δ om. Γ. — 9. τῆ γεύσει ΒΡ.

[—] Ib. τεύθριον B marg. Diosc.; ὄρθριον B text.; ὄρθιον AFP. — 10-11. διαυγ., ἤτ7ον δὲ ἡ ὑελ. τῷ χρ. εὐ. B; διαυγ. τῷ χρ. εὐ., ἤτ7ον δὲ ἡ ὑελ. P. — 12. ὑπόχλ.... καλουμένης om. BP. — Ib. μηναίας F; μινναίας A.

την νέαν, ψαθυράν, κούφην, δμόχρουν σανταχόθεν, καὶ Αλασθεῖσαν ἔνδοθεν ἔχουσαν λευκὰς ὀνυχοειδεῖς διαφύσεις, μικρόδωλόν τε καὶ σικρὰν, εὐώδη, δριμεῖαν ἡ δὲ βαρεῖα καὶ τῆ χρόα σισσώδης ἄχρησιος. Σμύρνα σιακτὴ καλὴ εὐώδης λίαν ἐσιὶ καὶ ἀμιγὴς ἐλαίου. 54 Στύραζ διαφέρει ὁ ξανθὸς καὶ λιπαρὸς καὶ ἡπτινώδης, Αρόμδους ἔχων 55 ὑπολεύκους, ἐπιδιαμένων τῆ εὐωδία ὡς ὁτι σλεῖσιον, καὶ ἐν τῷ μαλάσσεσθαι ἀνιεὶς ὑγρασίαν μελιτώδη. Καίεται δὲ καὶ φώγνυται καὶ 56 ὁπιᾶται καὶ αἰθαλοῦται ὡς λίβανος. Τραγάκανθα ἐσιι δάκρυον τῆς 57 ρίζης ἀποτμηθείσης ἐπισυνισιάμενον, ῆς διαφέρει ἡ διαυγὴς καὶ λεία καὶ ἰσχνὴ, καθαρὰ, ὑπόγλυκυς. ἡσοκύαμος ἐπιτήδειος εἰς χρῆς 58 σίν ἐσιιν ὁ τὰ λευκὰ ἄνθη ἔχων καὶ σπέρμα λευκόν εἰ δὲ μὴ σαρείη οὖτος, χρησιέον τῷ ξανθῷ τὸν δὲ μέλαν ἀποδοκιμάζειν χρή. Χαλδάνη ἐσιὶ καλλίσιη ἡ λιδανοειδὴς, χονδρώδης, καθαρὰ, ἄξυλος, 50

partout la même couleur, et qui présente à l'intérieur, quand on l'écrase, des cloisons blanches ressemblant à des ongles; ses grains seront petits et elle sera amère, odoriférante et âcre; celle qui est pesante et dont la couleur ressemble à celle de la poix n'est bonne à rien. La belle 54 myrrhe obtenue par expression est très-odoriférante et exempte d'huile. Le meilleur styrax est jaune, gras et résineux; il présente des grumeaux 55 blanchâtres; sa bonne odeur persiste pendant très-longtemps, et, quand on le pétrit, il laisse échapper un liquide mielleux. On le brûle, on le tor- 56 réfie, on le grille et on le réduit en suie de la même manière que l'encens. La gomme adragant est le suc qui se forme par exsudation lors- 57 qu'on coupe la racine de la plante dont elle provient; la meilleure espèce est transparente, lisse, ténue, exempte d'impuretés et douceâtre. L'espèce de jusquiame qu'on doit choisir pour l'usage est celle dont les 58 fleurs et la graine sont également blanches; si celle-là fait défaut, on aura recours à l'espèce jaune; mais on rejettera celle dont la graine est noire. La meilleure espèce de galbanum ressemble à l'encens, et elle est 59

^{1.} πλασθεῖσαν F. — 2. μιπρόλοβόν P. — 4. παί] δέ Α. — 6. ὑποδιαλεύπουs Β P. — Ib. ἐπιδιανέμων F P. — 7. ἀνιείς Λετ.; ἀνίει Codd.; ἀνείς Diosc. — Ib. παὶ Φώγν. om. B P. — 8. λιβανωτός Β P. — 10.

ύπόγ λυκυς Diosc.; ύπόλευκος Codd. — 12. μέλανα Α 1° m. et 3° m.; μέλανα F; μέλενα Α 2° m. — Ιδ. ἀποδοκιμάζειν χρή] ώς ἄχρησίον ἐᾶν ΒΡ. — 13. καὶ καθαρά F.

granuleuse, sans impuretés, et sans petits morceaux de bois; cependant elle présente le mélange d'une petite quantité de la semence et de la tige; son odeur est désagréable et elle n'est ni trop humide, ni trop 00-61 sèche. L'efflorescence de sel ...... Il faut se servir de fleur 62 de sel ..... On doit préférer le carbonate de cuivre terreux qui est lisse, égal, d'une belle couleur bleue et qui ne contient pas de 63 pierres. On considérera comme le meilleur orpiment celui qui a une couleur d'or, une apparence lamelleuse, et dont les lamelles sont squam-64 meuses. On choisira la terre aux vignes qui est noire et resplendissante, 65 et qui ressemble à de petits charbons de bois du pin à torches. Préférez le deutoxyde de cuivre dont le goût est cuivreux et astringent, et qui 66 dessèche fortement la langue. La meilleure qualité du soufre qui n'a pas été exposé au feu doit avoir une couleur resplendissante, avec transparence, et ne pas contenir de pierres; celui qui a passé par le feu 67 doit être jaune-pâle et suffisamment gras. Le meilleur indigo est celui qui ressemble à l'azur de cuivre, et qui fournit beaucoup de suc quand 68 on le triture. L'espèce de tutie qu'on nomme tutie en grappes l'emporte

^{1.} δέ om. ABP. — 2-3. łac. carent Codd. — 3. Åλὸς ἄνθ. Diosc. V, 128; Χάλκανθον Codd. — Ib. σαραλ. εἰς Χρείαν Α. — Ib. Codd. lac. carent. —

^{3-4.} Åρμ. ωροκρ. τό Diosc.; om. Codd.
— 7. μικροῖς Diosc.; μακροῖς Codd. —
10. καὶ διαφ. καὶ ἄλ. Β Ρ. — 11-12. εὕχυλον Β Ρ.

μέσως, ἔχουσα τὴν ἐπιφάνειαν βοτρυώδη, χρώματι σποδοειδής.

Ασθεῖσα δὲ ἔνδοθεν ἔντεφρος καὶ ἰώδης δευτέρα δὲ ἐσλιν ἡ ἔξωθεν μὲν κυανίζουσα, ἔνδοθεν δὲ διαφύσεις ἔχουσα ἐμφερεῖς ὀνυχίτη λίθω. Κίσηριν προκριτέον τὴν κούφην καὶ πολύκενον, σχισλήν τε 69 καὶ ἄλιθον, ἔτι δὲ ψαθυράν τε καὶ λευκήν. Λιθάργυρος καλλίων 70 ἐσλὶν ἡ χρυσῖτις καλουμένη καὶ ἀποσλίλδουσα. Λίθον ἄσσιον παραληπίδον τὸν κισηρώδη τὴν χρόαν, χαῦνόν τε καὶ κοῦφον, ἔτι δὲ καὶ εὐθρυδῆ, διαφύσεις τε μηλίνας ἔχοντα διὰ βάθους. Λίθος αἰματίτης 72 ἄρισλός ἐσλιν ὁ εὐθρυδὴς μὲν ὡς ἐν αὐτῷ, σκληρὸς δὲ καὶ κατακολογός, ὁμαλὸς, ἀνεπίμικτος. Λίθου γαγάτου προκριτέον τὸν ταχέως 73 ἐξαπλόμενον καὶ ἀσφαλτίζοντα τῆ ὀσμῆ. Τοῦ δὲ μάγνητος λίθου 74 ἄρισλός ἐσλιν ὁ τὸν σίδηρον εὐχερῶς ἔλκων καὶ τὴν χρόαν κυανίζων,

sur les autres; cette espèce a une pesanteur moyenne; sa surface présente l'apparence d'une grappe, et elle a une couleur cendrée; si on l'écrase, son intérieur ressemble à des cendres et à du vert de gris; la seconde espèce de tutie a, à l'extérieur, la couleur de l'azur de cuivre, tandis qu'à l'intérieur elle présente des stries semblables à la pierre onychite. On préférera la pierre ponce qui est légère et lamelleuse et qui 69 ne contient pas de pierres, mais beaucoup d'espaces vides; en outre, elle doit être blanche et sans cohésion. La meilleure espèce de litharge 70 est celle qu'on nomme litharge dorée, et qui est resplendissante. On em-71 ploiera de préférence de la pierre d'Assos dont la couleur ressemble à celle de la pierre ponce, et qui est légère et spongieuse; en outre elle doit se casser facilement et présenter, dans la profondeur, des stries de couleur vert-pomme. La meilleure pierre hématite est celle qui se casse 72 sacilement, du moins pour une pierre, qui est dure, de couleur soncée, égale, et qui ne contient pas de substances étrangères. Il faut préférer le 73 jais qui s'allume facilement et qui a une odeur bitumineuse. La meilleure 74 pierre de Magnésie est celle qui attire facilement le fer, dont la couleur

έαυτῷ Diosc.; om. A. — Ib. δὲ σκλ. Diosc. — 10. ὁμαλής P. — Ib. ἀνεπίμ. ἡυπα-ρίας τινὸς ἢ διαζωμάτων Diosc. — 11. τῷ Diosc.; ἐν τῷ Godd. — Ib. μαγνίτου ABP.

^{1.} έχουσα Diosc.; έχει Codd. — 2. σπασθεΐσα BP. — Ib. ένδοθεν om. BP. — Ib. ή Diosc.; om. Codd. — 6. άσσιον ex em.; άσιον Codd. — 8. μελαίνας BP. — 9. ώς] καί BP; om. Δ Diosc. — Ib. έν

75 συκνός. Μελαντηρία διαφέρει ή Θειόχρους, λεία, όμαλή, καθαρά 76 καὶ ἐν τῷ Θιγεῖν ὕδατος μελαινομένη ταχέως. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ

77 καῦσιν τὴν αὐτὴν τῷ μίσυϊ. Μίλτος ἡ σινωπική κρατίση ἡ συκνή καὶ βαρεΐα, ήπατίζουσα, ἄλιθος, ὁμόχρους, πολύχυτος ἐν τῆ ἀνέσει.

78 Μίσυ σαραληπίεου το κύπριου, χρυσοφανές, σκληρου καὶ ἐυ τῷ 5 79 Βραυσθήναι χρυσίζον και ἀποσλίλδον ἀσλεροειδώς. Καῦσιν τὴν

80 αὐτὴν ἔχει τῆ χαλκίτιδι δίχα τοῦ ψωρικοῦ τῆς κατασκευῆς. Μολίβδαινα καλή έσ τιν ή λιθαργυροειδής, ξανθή, ύποσ Τίλβουσα καὶ

81 κιρρά ἐν τῷ λειοτριβεῖσθαι. Πλύσιν δὲ καὶ καῦσιν ἔχει τὴν αὐτὴν τῆ

82 λιθαργύρω. Νίτρου προκριτέου τὸ κοῦΦου καὶ ροδωπὸυ ή λευκὸυ 10

83 την χρόαν, κατατετρημένον. Αφρός δε νίτρου άρισ ος είναι δοκεί δ χουΦότατος καὶ ωλακώδης, εὔθρυπίος καὶ ἐμπόρφυρος ἢ ἀΦρώδης.

75 ressemble à celle de l'azur de cuivre et qui est compacte. Le sulfate de fer doit, pour fixer notre choix, présenter la couleur du soufre, être lisse, égal et sans impuretés; quand cette substance touche à l'eau, elle doit 76 se noircir vite. Ce médicament a les mêmes propriétés et on le brûle de 77 la même manière que le sulfate de cuivre déliquescent. Le minium de

Sinope, qui est compact et lourd, qui présente l'aspect du foie, qui ne contient pas de pierres, dont la couleur est partout la même, et qui donne beaucoup de liquide quand on le délaye, mérite la préférence.

78 On emploiera, avant tous les autres, le sulfate de cuivre déliquescent de Chypre; cette substance ressemble à l'or; elle est dure; quand on la casse, elle présente une couleur dorée et brille comme une étoile.

79 On brûle ce médicament de la même manière que le cuivre pyriteux,

80 excepté qu'il ne saurait servir à faire le psoricum. La galène de bonne qualité ressemble à la litharge; elle est jaune, a une certaine splendeur,

81 et, quand on la triture, elle prend une couleur orange. On lave et on

82 brûle ce médicament de la même manière que la litharge. On préfère la soude brute qui est légère et percée de trous, et qui présente une

83 couleur rosée ou blanche. Il semble que la meilleure écume de soude soit celle qui est la plus légère, qui présente une structure lamelleuse,

^{2.} Siyew Codd. — Ib. εδατος Diosc.; ante ow. om. A. - 11. Sé om. BP. om. Codd. — Ib. để om. BFP. — 3. ή - Ib. εlv δ. om. BP.

Καίεται δὲ ὁμοίως άλσίν. Πομφόλυξ ἀρίση ἐσηλν ἡ κυπρία, ἐν δὲ τῷ 84.
ὅξει φυραθεῖσα ἀποφορὰν ἔχουσα χαλκοῦ, χρόαν δὲ ἰζουσαν ωροσῶς, ἔτι δὲ βορβορίζουσα τῆ γεύσει, καὶ ἐπὶ ἄνθρακος διαπύρου ἐπιτεθεῖσα [ἡ ἄδολος ἐπιζεῖ ἀερόχρους γενομένη]. Σανδαράκην ωρο-86
5 κριτέον τὴν κατακορῆ καὶ ωυρρὰν καὶ εὐανθῆ, καθαρὰν καὶ κινναβαρίζουσαν τῆ χρόα, ἔτι δὲ Θειώδη ἀποφορὰν ἔχουσαν. Στίμμι κρά-87
τισθόν ἐσθι τὸ σθίλδον καὶ λαμπυρίζον ἐν τῆ Θραύσει, [ωλακῶδες, μηδὲν ἔχον] γεῶδες ἢ λιπαρὸν, εὐχερῶς τε Θραυόμενον. Στυπθηρία 88
ἀρίσθη ἐσθὶν ἡ σχισθὴ, ωρόσφατος καὶ λευκὴ ἄγαν καὶ ἄλιθος.
10 Σῶρι ωροκριτέον τὸ αἰγύπθιον, καὶ ἐν τῷ Θραυσθῆναι μελάντερον 80
Φαινόμενον, κατατρήσεις δὲ ωολλὰς ἔχον καὶ ὑπολίπαρον, ἔτι δὲ

qui se casse facilement, et qui est ou pourprée, ou écumeuse. On brûle 86 ce médicament de la même manière que le sel. Les meilleures fleurs de 85 zinc sont celles de Chypre; quand on mêle cette substance à du vinaigre, elle prend une odeur de cuivre et une couleur qui ressemble un peu à celle du vert-de-gris; en outre, ce médicament a un goût de boue, et. si on place sur des charbons ardents des fleurs de zinc non falsifiées, elles recommencent à bouillonner, en prenant une couleur de brouillard. On préférera le réalgar dont la couleur est d'un beau rouge pur et 86 foncé, qui ressemble à celui du cinabre; en outre, le réalgar doit avoir une odeur de soufre. Le meilleur antimoine est celui qui brille et qui 87 étincelle quand on l'écrase, dont la structure est lamelleuse, qui ne contient rien de terreux ni de gras, et qui s'écrase facilement. Le meilleur 88 alun est l'alun de plume; ce médicament doit être récent et très-blanc, et il ne doit pas contenir de pierres. On choisira le sulfate de cuivre 89 natif d'Égypte qui doit se montrer plus noir qu'auparavant quand on le casse, qui contient beaucoup de trous, et qui est légèrement gras; en

1. δέ post ἐν om. BP. — 2. Φυρθεῖσα A. — Ib. ἔχει Codd. Cf. Diosc. — 2-4. χρόαν ..... ἐπιτεθεῖσα om. BP. — 2. ἰίζουσαν ex em.; ἰάζουσαν AF; ωισσίζουσαν ωσοῶς Diosc.; ώσπερ ἰώδη Αἔτ. — 3. βορβορίζουσαν AF. — Ib. καί] καίεται δέ Α. — 4. τεθεῖσα Α. — Ib. ἡ ex em.;

om. AF Diosc. — Ib. [άδολος.... γενομένη] Diosc.; om. AF Codd. — Ib. Σανδαράχην Α. — 7-8. [ωλακ. μ. έχ.] Diosc.; om. Codd. — 9. καί post ωρόσφο. om. BP. — Ib. καί post. άγ. ex em.; η BFP; om. A. Cf. Diosc. — 10. καί om. A. — 11. έτι δέ] καί Α. 90 σίνου. Τρύγα παραληπίεου μαλισία την άπο οίνου ιταλικού πα-91 λαιού ή όμοιου τούτω. Χαλκός κεκαυμένος καλός έσιιν ο έρυθρος 92 καὶ ἐν τῆ τρίψει κινναβαρίζων. Πλύνεται ώς ή καδμεία, τετράκις τῆς ἡμέρας ἀλλασσομένου τοῦ ὕδατος.

νζ'. Περί συμμετρίας κηρού ωρός έλαιον.

Εἰ μὲν οἶα τὰ καλούμενα ἄκοπα χρίσματα βούλοιο ωοιῆσαι, 5 τετραπλάσιον ἐμβαλεῖε τοῦ κηροῦ τὸ ἔλαιον εἰ δὲ οἴαν ἐπὶ τῶν καταγμάτων τὴν ὑγρὰν κηρωτὴν ἐργαζόμεθα, διπλάσιον εἰ δὲ τὸ Φάρμακον ἐμπλασιῶδεε ωοιῆσαι βουληθείημεν, τότε τῷ κηρῷ μίζομεν ἴσον τὸ ἔλαιον, ἐὰν τὸ ωεριέχον ἢ σύμμετρον · ἐὰν δὲ ὁ τε κηρὸς ωαλαιὸς ἢ καὶ αὐχμηρὸς, τό τε ωεριέχον ψυχρὸν, ὀλίγφ ωλέον, 10 ὅσπερ γε καὶ ἐὰν ὁ τε κηρὸς λιπαρὸς ἢ καὶ τὸ ωεριέχον Θερμὸν, 2 ἔλατίον ὀλίγφ. Τὸ δὲ ὀλίγον τοῦτο δωδέκατον ἔσίω μέρος ἐπὶ ἐκά-

90 outre, ce médicament doit être astringent. On usera de préférence de
91 la lie de vin vieux d'Italie, ou d'un vin qui ressemble à celui-là. Le cuivre brûlé de bonne qualité est rouge, et prend, quand on le triture,
92 une couleur de cinabre. On lave ce médicament de la même manière que la tutie, en changeant l'eau quatre fois par jour.

57. DE LA PROPORTION ENTRE LA CIRE ET L'HUILE.

Si l'on veut préparer des médicaments qui aient la consistance des onguents contre la fatique, on mettra quatre fois plus d'huile que de cire; pour imiter le cérat liquide employé dans les fractures, la quantité de l'huile sera double; si l'on veut obtenir un médicament de la consistance des emplâtres, on mélange quantité égale d'huile et de cire, quand la température de l'air est moyenne; si la cire est vieille et sèche, et la température de l'atmosphère froide, on y met un peu plus d'huile; de même, quand la cire est grasse et la température de l'atmosphère chaude, on en met un peu moins. Cette petite quantité, dont on peut dépasser la

^{1.} παραληπΊέον..... ἀπό] καλλίσῖη σῖρῶδες P. - g, ἐὰν τό ex cm.; ἐὰν δὲ ἡ τοῦ BP. - 3. τρίς B text. P. - CH. τό C codd. Cf. G al. G 12-G 84, G 1. 1. G 77; G 1. 6. ἐμβαλεῖς G 6α1.; ἐμβαλλεῖς G 6α1.; ἐκατέρου G 76 ἐμβάλλεις G 76. G 77 ἐμβάλλεις G 78. ἐμβαλλεις G 79. G 7

τερα τοῦ μέσου καὶ γὰρ οὐγγίας ια καὶ ιγ ἐλαίου σοτὰ μίξεις τῆ λίτρα τοῦ κηροῦ.

νη'. Περί σ7αθμῶν καὶ μέτρων.

Τὸ ἰταλικὸν κεράμιον ἔχει ξέσ ας μη', ὁ ξέσ ης [τοῦ οἴνου] ἔχει] κα' γο η', ὁ ξ τοῦ μέλιτος ἔχει κ β', ὁ χοῦς ἔχει ξ ξ', ὁ ξ κοτύλας μὲν 5 ἔχει δύο, κυάθους δὲ ιβ'. Ἡ μνᾶ ἔχει οὐγγίας κ', ἡ οὐγγία ἔχει γράμματα κδ', ἡ δραχμὴ ἤτοι ὁλκὴ ἔχει γράμματα γ', ὁ ὁβολὸς ἔχει γράμματος δ". Οξύβαφον ἐσ ι κοτύλης τέταρτον, ὁ ἐσ ι κύαθος 2 εῖς δ", ἡ χήμη ἡ μεγάλη ἔχει κυάθους δ', ἡ δὲ μικρὰ χήμη κοτύλης ἐσ ι δωδέκατον, τῷ δὲ σ αθμῷ [λίτρας] δωδέκατον, μύσ ιρον τὸ 10 μέγα κοτύλης ἐσ ι τρίτον. Δάκτυλοι ωλήρεις ἀρπάζουσι Δβ'. Ὁ 3.4 κύαμος ὁ αἰγύπ ιος ἔχει ὁβολοὺς δ', ὁ δὲ ἀλεξανδρῖνος ὁβολοὺς γ',

moyenne dans les deux sens, équivaudra à un douzième de la quantité normale : en effet, vous pourrez mêler quelquesois onze ou treize onces d'huile à une livre de cire.

58. DES POIDS ET DES MESURES.

L'amphore d'Italie contient 48 setiers; le setier de vin équivaut à 1 1 livre et 8 onces, et le setier de miel à 2 livres; le choée contient 6 setiers, et le setier 2 cotyles ou 12 cyathes. La mine contient 20 onces, 2 et l'once 24 grammes; la drachme ou holce contient 3 grammes, et l'obole un demi-gramme. L'oxybaphe est le quart d'une cotyle, ce qui équivaut à un cyathe et demi; la grande chème contient 4 cyathes, et la petite un douzième de cotyle, ou, en poids, le douzième d'une livre; le grand mystre est le tiers d'une cotyle. Avec les doigts pleins, on prend 3 une poignée de 2 drachmes. La fève d'Égypte pèse 4 oboles, la fève 4

δ.... s" om. BP — 8. ή χ. ή μὲν μεγ. BP. — Ib. έχ. κυά. δ'] ἐσῖι κοτύλη α' BP. — 8-p. 85, 1. 3. ή δὲ .... δβ'. β' om. BP. — 9. ἐσῖι om. A. — Ib. δυσκαιδέκατον Α. — Ib. [λίτραs] e conj. om. Codd. — 10. τὸ τρίτον Α. — Ib. ∠δ' Α.

^{1.} οὐγγ. τα' καὶ τγ' Gal.; ἐν τγ' οὐγγ. Ε; οὐγγ. ἔνδεκα Α; οὐγγ. α' ΒΡ. — 2. τὴν λίτραν ΒΕΡ. — Ch. 58; l. 3. [τοῦ οἰνου] Paul.; om. Codd. — 4. γο η'] γο β' Β. — 6. γραμμάρια Ε. — Ib. δραγμή ήτοι Α; om. ΒΡ. — Ib. δ om. P. — 7. τὸ τέταρτον Α. — 7-8.

ό δὲ ἐλληνικὸς ὁβολοὺς δύο, τὸ σοντικὸν κάρυον ἔχει ὀβολοὺς ς΄. 5 Πᾶσα δραχμὴ ἔχει ὀβολοὺς ς΄, ὁ δὲ ὀβολὸς χαλκοῦς η΄, ὁ ὀβολὸς ἔχει κεράτια γ΄, τὸ γράμμα ὀβολοὺς β΄.

νθ΄. Περὶ σΊαθμῶν καὶ μέτρων. Εκ τῶν Αδαμαντίου.

1 ὁ σιαθμὸς βάρει μετρούμενος κρίνεται, τὸ δὲ μέτρον ἀγγείου 2 κοιλότητι· ἔχει δὲ τὰ μέτρα οὕτως. Τὸ ἰταλικὸν κεράμιον ἔχει 5 ἔ μη', χοῦς η', κοτύλας ζς', χήμας ρμδ', μύσιρα μεγάλα σπη', ὁξύ- βαφα τπδ', κυάθους φος', χήμας μικρὰς 'αρνβ' · ὁ μὲν γὰρ χοῦς ἔ ἔχει ς', ὁ δὲ ξέσιης κοτύλας ἔχει δύο · ἡ δὲ κοτύλη χήμας μεγάλα κας ά' δ'', μύσιρα μεγάλα γ', ὀξύβαφα δὲ δ', κυάθους δὲ ς', χήμας μιαρὰς ἤτοι μύσιρα μικρὰ ιβ'. Πάλιν ὁ ξέσιης τοῦ οἴνου ὁ ἰταλικὸς 10 μέτρω μὲν οὐγγίας ἔχει κδ', σιαθμῷ δὲ κ α' γο η', ὁ δὲ ξέσιης τοῦ 4 μέλιτος ἄγει σιαθμῷ κ β'. ὅτι δὲ τὸ ὀξύβαφον ἐν μέτρω κατὰ σιαθμὸν ἔχει γρα. ιβ' ὁ ἐσιι γο δ'', ὁ Διοσκορίδης δηλοῖ ἐν τῷ τε-

5 d'Alexandrie 3, la fève grecque 2; la noisette 6 oboles. Toute drachme contient 6 oboles, et toute obole 8 chalques; l'obole contient 3 grains, et le gramme 2 oboles.

59. DES POIDS ET DES MESURES. - TIRÉ D'ADAMANTIUS.

Le moyen pour déterminer la valeur des poids consiste dans la pesanteur, tandis que, poùr les mesures, c'est la capacité d'un ustensile; voici 2 ce qui en est des mesures. L'amphore d'Italie contient 48 setiers, 8 choées, 96 cotyles, 144 chèmes, 288 grands mystres, 384 oxybaphes, 576 cyathes, et 1,152 petites chèmes; en effet, le choée contient 6 setiers, et le setier 2 cotyles; la cotyle équivaut à une grande chème et demie, à 3 grands mystres, à 4 oxybaphes, à 6 cyathes, et à 12 petites 3 chèmes ou petits mystres. Ensuite le setier italien de vin équivaut à 24 onces mensurales, et à 1 livre et 8 onces pesantes; le setier de miel 4 pèse 2 livres. Que la mesure d'un oxybaphe équivaut à 12 grammes pesants ou à une demi-once, c'est un fait confirmé par Dioscoride, qui

^{1.} δ6. om. A. — Ib. τὸ σοντ..... δ6. em.; ρλε' Codd. — 7. Φος' ex em.; φν' ς' om. A. — Ib. ς' ex em.; ις' F. — Α; φμ' BFP. — 12. Ετι Α. — 13. Διοσ-Cu. 59; l. 6. χόσς Α. — Ib. ρμδ' ex nouρίδης Α.

τάρτω λέγων κατὰ τὸ ρέγ' οὕτως τοῦ ἐπιθύμου δοτέον ὁξυβάφου κλῆθος πρὸς ὁλκὴν τεσσάρων δραχμῶν δῆλον γὰρ ὡς ἡ δραχμὴ ἔχει γράμματα γ'. Ἡ μὲν οὖν τῶν μέτρων τῶν ὑγρῶν διαίρεσις τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον ἡ δὲ τῶν σιαθμῶν οὕτως. Ἡ ἀτικὴ καὶ 6 5 αἰγυπία μνᾶ ἔχει γο ις', ἡ δὲ ρωμαϊκὴ μνᾶ γο ἐσίὶν κ', ἡ λίτρα ἐσίὶν γο ιβ', ἡ οὐγγία ἐσίὶ γρ. κδ', [ἡ δραχμὴ] γρα. τριῶν, δδολῶν ἔξ, ὁ ὁδολὸς ἔχει κεράτια γ', γρα. 5", ὁ κύαμος ὁ αἰγύπιος ἔχει ὀδολοὺς δ', ὁ δὲ ἀλεξανδρῖνος ὁδολοὺς γ', ὁ δὲ ἐλληνικὸς ὸδολοὺς β', τὸ ποντικὸν κάρυον ἔχει ὁδολοὺς ς', ὁ δὲ ὁδολὸς ἔχει χαλποῦς ή'. Ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ Λυσάνδρω κινδυνεύει δὲ καὶ τὸ πάμηροῖς, ἐνίων δὲ χαλκοῖς, ἀπὸ ὧν παραμένει τὸ πλῆθος ἔτι καὶ νῦν τῶν κερμάτων ὁδολοὺς καλεῖσθαι, δραχμὴν δὲ τοὺς ἑξ ὁδολούς τοσούτους γὰρ ἡ χεὶρ περιεδράτιετο.

s'exprime de la manière suivante dans le chapitre excui du livre IV, «On donnera la quantité d'un oxybaphe d'agourre pour le poids de «6 drachmes, » car il est de toute évidence que la drachme contient 3 grammes. Voilà pour la distinction des mesures de liquides; voici 5 maintenant pour les poids. La mine attique et la mine d'Égypte con- 6 tiennent 16 onces, et la mine romaine 20; la livre contient 12 onces, l'once 24 grammes, la drachme 3 grammes, ou 6 oboles; l'obole contient 3 grains, ou un demi-gramme; la fève d'Égypte équivaut à 4 oboles, la fève d'Alexandrie à 3, et la fève grecque à deux; la noisette équivaut à 6 oboles, et l'obole à 8 chalques. Plutarque dit, dans la vie 7 de Lysandre : « Il est probable que, dans une antiquité très-réculée, les choses se passaient ainsi : on employait, en guise de monnaic, de petites broches (¿662) en fer, ou en bronze, et de cette coutume il est resté que le vulgaire donne encore, de nos jours, le nom d'oboles à la petite monnaie, et celui de drachme à une quantité de 6 oboles; car, avec la main, on pouvait en saisir (δράτλεσθαι) autant d'un seul coup.

^{6. [}ή δραχμή] ex em.; τό AF. — Ib. om. A. — 10-11. πάμπαν Plut.; παρά-εσ? τριῶν A. — 10. η΄] β΄ F 1 m. A. παν AF. — 13. Απ τὰ πέρματα.... να- — Ib. δέ Plut.; om. AF. — Ib. καί λεῖν? — Ib. δραγμήν F.

ε. Περί τῶν κοπίῶν καλουμένων ωλατυσμάτων.

Τὰ κοπίὰ καλούμενα ωλατύσματα εἰ μὲν μέτριον βουληθείη τις ωριῆσαι Φάρμακον ἐπουλωτικὸν τῶν δυσιάτων ελκῶν, τὸ τέταρτον μέρος ὀΦείλει ωροσβάλλειν τῷ κηρῷ τῶν μεταλλικῶν · εἰ δὲ ἰσχυρότερον, τὸ τρίτον, δηλονότι τοῦ κηροῦ μαλατίομένου ἐν ἡλίω, ἢ ωαρὰ ωυρὶ, ἢ ἐν ὕδατι Θερμῷ, καὶ οὕτω μιγνυμένων τῶν μεταλ- 5 λικῶν.

ξα'. Περί έψήσεως τῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὰς ἐμπλάσ7ρους Φαρμάπων. Εκ τῶν ἀντύλλου.

1 Εν ταῖς εψήσεσι τῶν Φαρμάκων ἡ λιθάργυρος εν ελαίω καθέψεται· δεῖ δὲ λεάναντας τὴν λιθάργυρον αὖθις σὺν τῷ ἐλαίω λειοτριβεῖν ὅσῖε γλοιωθῆναι, ἔπειτα οὕτως έψειν ἐπὶ μαλακοῦ συρὸς ἀδια2 λείπῖως κινοῦντας. Κατὰ ἀρχὰς μὲν οὖν ἀνοιδαίνει καὶ σομφολυ- 10

60. des grands emplâtres dits pilés.

Pour les emplâtres du genre de ceux qu'on appelle pilés, on doit, si l'on veut préparer un médicament de force moyenne, et qui ait la propriété de cicatriser les ulcères rebelles, ajouter à une quantité donnée de cire le quart de substances minérales; si l'on veut obtenir un médicament d'une plus grande efficacité, on prend le tiers, et on pétrit, bien entendu, la cire au soleil, près du feu, ou dans l'eau chaude, après quoi on y ajoute les substances minérales.

61. DE LA CUISSON DES MÉDICAMENTS QU'ON MET DANS LES EMPLÂTRES. — TIRÉ D'ANTYLLUS.

1 En ce qui regarde la cuisson des médicaments, on cuit la litharge dans l'huile; on triture d'abord ce médicament seul, puis on le triture pour la seconde fois avec l'huile de manière à lui faire prendre la consistance de la crasse des baignoires; après cela, on le cuit sur un feu 2 doux, en remuant sans cesse. Au commencement de la cuisson, la li-

Ch. 60; l. 3. ωροσβαλεῖν BFP. — Λ. — 9. μαλθακοῦ BP. — 10. κινοῦντ. 4. ἐν τῷ ἡλ. Α. — Ch. 61; l. 8. τῷ om. Paul.; om. Codd.

γοῦται · ωλησίον δὲ ἤδη τῆς αὐτάρκους ἐψήσεως γενομένη [τῷ χρώματι τρυγωδεσθέρα γίνεται · τὸ δὲ μέτρον ἀπολαμβάνει τῆς ἐψήσεως ὅταν ἐκ τῆς οἰδήσεως κατασθαλῆ καὶ ἀμόλυντος γένηται. Ομοίως δὲ τῆ λιθαργύρω καὶ ἡ μολύβδαινα ἔψεται · μέτρον δὲ τῆς ἑψήσεως]

5 οὐ μόνον τὸ ἀμόλυντον, ἀλλὰ καὶ τὸ μεταβάλλειν ἐκ τοῦ ρυπώδους χρώματος ἐπὶ τὸ κιρρὸν καὶ σφόδρα εὐανθές. Χαλκὸς δὲ ἔψεται οὐ 4 κατὰ ἀρχὰς ἐμβαλλόμενος, ἀλλὰ ἡμιέφθου τῆς ἐμπλάσθρου τυγχάνούσης · μέτρον δὲ τῆς έψήσεως, ἐὰν μὴ ωάνυ ὀλίγον ἐμβάληται, κρατῆσαι τῷ χρώματι καὶ κιρρὰν ωοιῆσαι τὴν ἔμπλασθρον. Σῶρι 5

10 δὲ καὶ διφρυγὸς ἐμβάλλεται μὲν καὶ αὐτὰ μέσα τῆς ἐψήσεως · μέτρον δὲ διφρυγοῦς μὲν ὁ ωερ καὶ λεπίδος, κρατῆσαι τῷ χρώματι · σῶρι δὲ οὐδὲν ἴδιον ἔχει μέτρον · τὸ ωάντων δὲ , ἀμόλυντον ὑπάρ-

tharge se gonfle et produit des bulles; mais, quand vient le moment où elle sera suffisamment cuite, sa couleur se rapproche de celle de la lie de vin; la cuisson est à point quand le gonflement s'affaisse et que l'emplâtre ne teint plus le doigt. La cuisson de la galène se fait de la même 3 manière que celle de la litharge; pour déterminer le moment où il faut cesser de cuire, on ne tient pas seulement compte de ce fait que l'emplâtre ne tache plus le doigt, mais aussi de ce que la teinte sale passe à une nuance très-vive d'orange. Lorsqu'il s'agit du cuivre, on ne le met 4 pas dans le poêlon au commencement, mais quand l'emplâtre est à moitié cuit; à moins qu'on n'emploie une très-petite quantité de ce métal, le moment pour arrêter la cuisson est celui où la couleur du cuivre prédomine, et où il communique à l'emplâtre une couleur orange. On met 5 également dans le poêlon, vers le milieu de la coction, le sulfate de cuivre natif et le deutoxyde de cuivre; pour le deutoxyde de cuivre, le moment d'arrêter la cuisson se détermine de la même manière que pour les battitures : c'est lorsque la couleur de ces médicaments prédomine; mais le sulfate de cuivre natif ne fournit aucun signe spécial pour arrêter la cuisson; elle se règle d'après le précepte commun à tous les emplâtres, précepte qui ordonne d'arrêter la cuisson quand l'em-

^{1.} γενομένης F; γινομένης BP. — 7. ἡμιπέφθου BFP. — 8. μή Paul.; 1-4. [τῷ χρ..... ἐψήσεως] Paul.; οπ. Codd. — 9. κρατεῖται BP; οπ. F. Codd. — 3. κατασΊαλῆ ex em.; μετασΊα- — 10. μὲν ὅπερ καί BP.— 12. πάντη Α. λεῖ Paul. — 6. Χαλκὸς κεκαυμένος Paul. — 12-p. 89, l. 1. τυχχάνειν Α.

6 χειν την ἔμπλασίρου. Χαλκίτις δὲ ἔψεται ὁμοίως χαλκῷ, καὶ μετρεῖταί γε ἡ ἔψησις αὐτῆς τῷ ωοσῶς ωυρροτέραν καὶ Φοινικοτέραν τοιῆσαι την ἔμπλασίρου. Χαλκοῦ ἄνθος ὁμοίως χαλκῷ μέτρου δὲ αὐτοῦ τὸ κοινὸν τῆς έψήσεως. Χάλκανθον ἐμβάλλεται κατὰ τὸ μέσον τῆς έψήσεως · έψόμενον δὲ Φαιδροτέραν ωοιεῖ την χρόαν τῆς ἐμ- 5 πλάσίρου · εἰ δὲ ἔχει καὶ τὰ ἄλλα μὴ ἀντιπράσσοντα, μέλαιναν ωοιεῖ τὴν ἔμπλασίρου. Μίσυ ἐπὶ τέλει μὲν ἐμβάλλεται · ἴδιον δὲ 10 μέτρον οὐδὲν ωαρέχεται. ἀρσενικὸν καὶ σανδαράκη βάλλονται ἐπὶ τέλει τῆς ἐψήσεως. Μόλιβδος κεκαυμένος μεσούσης τῆς ἐψήσεως 12 ἐμβάλλεται. Ψιμμίθιον ἐμβάλλεται εἰς μὲν τὰς λευκὰς ἐμπλάσίρους 10 ἐπὶ τέλει · συντηρεῖ γὰρ οὕτω τὸ χρῶμα καὶ μᾶλλον λευκαίνει · εἰς δὲ τὰς μελαίνας κατὰ ἀρχάς · ἐψόμενον γὰρ ἐπὶ ωλέον μέλαν γίνεται. ἱὸς εἰς τὰς χλωρὰς ἐμπλάσίρους ἐμβάλλεται μετὰ τὴν ἕψησιν · 6 plâtre ne tache plus le doigt. La cuisson du cuivre pyriteux se fait de la même manière que celle du cuivre [brûlé] : elle est arrivée à point

quand le médicament a communiqué à l'emplâtre une couleur un peu 7 plus orange ou un peu plus pourprée qu'auparavant. Pour les fleurs de cuivre il en est de même que pour le cuivre; le moment où il faut cesser 8 de cuire se détermine d'après la règle générale. Le vitriol bleu est mis dans le poêlon vers le milieu de la cuisson; pendant qu'on le cuit, ce médicament communique une couleur plus vive à l'emplâtre; si, de plus, les autres circonstances ne s'y opposent pas, il fait passer l'emplâtre au 9 noir. Le sulfate de cuivre déliquescent est mis dans le poêlon vers la fin; mais ce médicament ne fournit aucun signe spécial [pour arrêter la 10 cuisson]. On ajoute l'orpiment et le réalgar quand la cuisson tire vers sa 11 fin. Le plomb brûlé est mis dans le poêlon vers le milieu de la cuisson. 12 Quand il s'agit d'emplâtres blancs, on ajoute la céruse vers la fin de la cuisson; car, ainsi, elle conserve la couleur de l'emplâtre et augmente même sa blancheur; pour les emplâtres noirs, au contraire, on met la céruse dans le poêlon dès le commencement : en effet, quand on 13 cuit ce médicament pendant longtemps, il devient noir. Dans les em-

plâtres verts, on ajoute le vert-de-gris quand la cuisson est achevée; pour

^{7.} μέν] τῆς ἐψήσεως ΒΡ. — 8. παρέχει ΒΡ. -- Ib. βάλλεται P.

έπὶ ὧν δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐμβάλλεται τῆ χύτρα, ἀλλὰ σὺν ὅξει λειοτριβηθέντος αὐτοῦ καὶ μένοντος ἐν Θυία κατερᾶται τὰ ἄλλα. Εν δὲ 14 ταῖς μηλίναις ἡμιέφθου τῆς σκευασίας οὕσης ἐμβάλλεται · μετρίας γὰρ τυχὼν ἐψήσεως μηλίνην ωοιεῖ τὴν χρόαν · ἐπὶ δὲ τῶν διπροσώνατὰ τὰς ἀρχὰς εὐθὺς ἐνέψομεν τὸν ἰόν · ὑπερτεινόμενος γὰρ κατὰ τὴν ἔψησιν ωρῶτον μὲν μήλινον ἐπάγει · διπρόσωπον δὲ δν κιβρὸν ἀπεργάζεται τὸ χρῶμα. Στυπηρία ἐμβάλλεται τὰ ωολλὰ 15 μετὰ τὴν ἔψησιν · ἴδιον δὲ τῆς ἐψήσεως οὐδὲν ἔχει μέτρον. Μίλτος 16 ἐμβάλλεται ἐπὶ τέλει. Καδμεία καὶ ωομφόλυξ ἐμβάλλονται κατὰ 17 10 ἀρχάς. Ἁλας καὶ νίτρον ἐμβάλλεται κατὰ μέσην τὴν ἕψησιν. 18 Θεῖον ἐπὶ τέλει · ἡ δὲ ἕψησις αὐτοῦ μελαίνει τὰς ἐμπλάσηρους · γῆ 19 ωᾶσα καὶ λίθοι ἐμβάλλονται ἐπὶ τέλει τὰ ωολλά. Καὶ ἡ κίσηρις δὲ 20 ἐπὶ τέλει, [καὶ τὰ κογχύλια δὲ κεκαυμένα ἐπὶ τέλει] βάλλεται. Τὸ 21

certains emplâtres, on ne met pas cette substance dans le poêlon, mais on la triture d'abord avec du vinaigre et on la laisse dans le mortier, où l'on verse ensuite les autres ingrédients. Pour les emplâtres vert-pomme, 14 on met le vert-de-gris quand la préparation est à moitié cuite : en effet, quand on soumet ce médicament à une cuisson modérée, il donne lieu à la production d'une couleur vert-pomme; pour les emplâtres à double face, on ajoute ce médicament dès que la cuisson a commencé : en effet, quand on pousse la cuisson du vert-de-gris à l'excès, il amène d'abord une couleur vert-pomme; mais, comme c'est une substance à double face, il donne [plus tard] une couleur orange à l'emplâtre. Le 15 plus souvent on ajoute l'alun quand la cuisson est achevée; mais ce médicament ne fournit aucun signe spécial pour arrêter la cuisson. On 16 met le minium vers la fin. La tutie et les fleurs de zinc sont ajoutées 17 au commencement. On met dans le poêlon le sel et la soude brute vers 18 le milieu de la cuisson. On ajoute le soufre vers la fin; quand ce médi- 19 cament est soumis à la cuisson, il noircit les emplâtres; le plus souvent on met les diverses espèces de terre et les pierres vers la fin. On 20 ajoute également la pierre ponce vers la fin, et il en est encore de même pour les coquilles brûlées. Si l'on ajoute dès le commencement l'huile 21

^{3.} ούσης om. BFP. — 6. δὲ όν e βάλλεται Α. — 9-10. κατὰ τὰς ἀρχ. Α. — conj.; τε όν Codd.; γινόμενον τελευταΐον 13. [καὶ τὰ... τέλει] Paul.; om. Codd. Paul. — 8. κατά ΒΡ. — 9. πομφ. έμ- — Ιb. ἐμβάλλεται Α.

δὲ ἔλαιον, ἐὰν μὲν ἐν ἀρχαῖς ἐμβληθῆ ῥητίνη τινὶ, ἢ ϖίσση ὑγρα, ἀσύσθατον ϖοιεῖ τὴν ἔμπλασθρον χρὴ οὖν μετὰ τὸ συσθῆναι ἐκεῖνα ἐψόμενα οὐτως ἐμβάλλειν τὸ ἔλαιον τὰ δὲ ἄλλα λίπη τὰ ἄναλα 22 ϖερὶ μέσην ἐμβάλλειν τὴν ἔψησιν χρή. Τῶν δὲ μύρων ἴρινον μὲν ἔψησιν Φέρει κύπρινον δὲ καὶ ρόδινον ἦσσον τὰ δὲ ἄλλα οὐδὲ 5 8λως διόπερ ἐπὶ τέλει τῆς ἐψήσεως ἐμβλητέα ἐσθίν. Κηρὸς οὐχ ἔψεται κατὰ ἰδίαν μόνος κατακαίεται γάρ οὐτε μετὰ ρητίνης ὑγρᾶς ἢ ϖίσσης ὑγρᾶς ἀσύσθατος γὰρ μένει ἀλλὰ ἐπεμβάλλεται ἢ ἔλαίω καθαρῷ, ἢ ἐλαιώδει μετά τινος τῶν μεταλλικῶν ἔψηθέντι ἢ ρητίνη, ἢ ϖίσση ϖροεψηθείση καὶ ϖρὸς τῆ συσθάσει τῶν ἄλλων τῶν 10 24 ἐχόντων ἐμβληθῆναι ϖρότερον ὁ κηρὸς ἐμβάλλεται. Ἡ ρητίνη ἡ ἔρρὰ ἐμβάλλεται μετὰ κηροῦ ἡ δὲ ὑγρὰ ϖρότερον τῶν ἄλλων ϖάν-

à du goudron, ou à une résine quelconque, il en résulte que l'emplâtre ne prend pas la consistance nécessaire; il faut donc mettre l'huile dans le poêlon quand ces ingrédients ont, en se cuisant, pris une consistance convenable; les autres graisses non salées doi-22 vent être ajoutées vers le milieu de la cuisson. Parmi les huiles parfumées, l'huile à l'iris supporte la cuisson; l'huile aux roses et l'huile à l'alcanna la supportent moins bien, et les autres huiles parfumées ne la supportent pas du tout; il faut donc les ajouter vers la fin de 23 la coction. On ne peut pas faire cuire la cire entièrement seule, car elle brûle; on ne saurait la cuire non plus avec de la résine liquide ou avec du goudron, car alors l'emplâtre ne prend pas de consistance; mais on l'ajoute à de l'huile pure ou à un ingrédient huileux qu'on fait cuire avec quelque substance minérale, ou bien on commence par faire cuire de la résine ou de la poix, et, quand les autres substances qui peuvent être mises plus tôt sont sur le point 24 de prendre de la consistance, on met la cire dans le poêlon. La résine solide est ajoutée au même instant que la cire; mais on fait cuire

^{2.} συσΊῆσαι ΒΡ. — 3. ἐμβαλεῖν F; ἐμβαλλεῖν ΒΡ. — 4. δεῖ Λ. — 5. Φέρει] τοιεῖ Ρ. — 6. ἐμβαπΊέα ΒΓΡ. — 7. καίεται Λ. — Ιδ. δγρᾶς οπ. Λ. — 10.

ωρὸς τῆ ex em.; ωρὸς τῆς BP; ωρότερον AF Paul. — Ib. συσ7άσεως ABP. — 11. ή post. ἡητ. om. ABP. — 12-p. 92, l. 1. άπάντων A.

των αὐτὴ κατὰ αὐτὴν ἔψεται, εἰ μὴ σφόδρα ὁλίγη παραλαμβάνοιτο.
Πίσσα μὲν ἐμβάλλεται πρὸ τῶν ἄλλων · μέτρον δὲ τῆς μὲν ὑγρᾶς 25 εψομένης τὸ συσῆναι · τῆς δὲ ξηρᾶς, μάλισῖα εἰ σὺν ὅξει εψοιτο, ὡς μηκέτι πομφολυγίζειν, μηδὲ ἀνοιδαίνειν. [ἀπόχυμα λειούμενον 26 καὶ κοσκίνω χωριζόμενον τῶν ἐν αὐτῷ περιτίῶν ὑσῖερον εψηθείση τῆ ἐμπλάσῖρω ἐμπάσσεται · εἰ δὲ μαλθακὸν εἴη, σὺν ἐλαίω ἀναλύεται · ἀκριβεσῖέρα δὲ ἡ πρώτη μέθοδος διὰ τὸ μὴ φυλάτῖεσθαι τὸν σῖαθμὸν ἐν τῆ δευτέρα.] ἄσφαλτος εψεται ἐμβαλλομένη κατὰ ἀρχάς · οὐ δεῖ 27 δὲ λειοτριβεῖν αὐτὴν, ἐπεὶ τραχύτητας ἴσχει κεγχραμίσιν ὁμοίας · 10 δεῖ οὖν θρύπῖειν αὐτὴν εἰς άδρὰ καὶ εψειν ἐν ὄξει μὴ κινοῦντα, εως μηκέτι πομφολυγίζη. [Ἐγω δὲ, φησὶ Τιμοκράτης, ἐν ἐλαίω εψήσας 28 ἐπέτυγον.] Πρόπολιν μαλάσσειν δεῖ καὶ εψειν · ὑπὸ γὰρ τῆς εψή- 29

la résine liquide scule avant tous les autres ingrédients, à moins qu'il n'entre qu'une très-petite quantité de cette substance dans l'emplâtre. On met la poix et le goudron dans le poêlon avant les autres ingré- 25 dients; pour le goudron, le signe qu'il est suffisamment cuit se tire de ce qu'il prend de la consistance; pour la poix, ce signe se tire, surtout quand on la cuit avec du vinaigre, de ce qu'elle ne se gonfle plus et qu'il ne se forme plus de bulles. On triture la raclure des vieux bâtiments, 26 puis, après avoir enlevé avec un tamis les particules superflues qu'elle contient, on en saupoudre l'emplâtre, lorsque la cuisson est achevée; quand cette raclure est molle, on peut aussi la dissoudre dans de l'huile; mais la première méthode est la plus rigoureuse, parce que, dans la seconde, le poids ne reste pas le même. La cuisson du bitume doit avoir 27 lieu dès le commencement; mais il ne faut pas triturer cette substance, parce qu'elle contient des aspérités qui ressemblent à des pepins de figues; on doit donc la casser en gros morceaux et la faire cuire dans du vinaigre, sans remuer, jusqu'à ce qu'il ne se forme plus de bulles. Quant à moi, 28 dit Timocrate, j'ai réussi en la faisant cuire dans de l'huile. Il faut d'abord 29 pétrir et ensuite cuire la propolis; car elle ne se fond pas du tout dans

^{2.} βάλλεται Α. — 4. οἰδαίνειν Α. — Ib. περαμίσιν BF P. — 10. οὖν οὐδὲ Φρ. 4-8. [Απόχυμα.... δευτέρα] Paul.; om. F. — 11-12. [Ε΄γώ.... ἐπέτυχον] Paul.; Codd. — 9. αὐτός P. — Ib. έχοι BP. — om. Codd.

30 σεως οὐδόλως συγχέεται. [Εἰ δὲ καὶ κηρὸν ἡ ἔμπλασΊρος δέχοιτο, δεῖ σὺν τῷ κηρῷ τὴν ϖρόπολιν ώσπερ καὶ τὴν χαλδάνην κόψαν31 τας ἐμβάλλειν.] Αμμωνιακὸν ϖερὶ μέσην ἔμβαλλε τὴν ἔψησιν · δεῖ δὲ, εἰ μὲν δύναιτο λεανθῆναι, λεπίὸν ἐμπάσσειν · εἰ δὲ μὴ, σὺν ὑγρῷ τινι λειοτριβεῖν · ἐὰν μὲν ἔναιμος ἡ ἔμπλασΊρος ἢ, σὺν ὄξει ἡ 5 σὺν οἴνῳ · [ἐὰν δὲ συριγγιακὴ ἢ χοιραδικὴ, ϖάντως σὺν ὄξει ·] ἐὰν δὲ μαλακὴ, οῖαί εἰσιν αὶ δακτυλικαὶ, σὺν ὕδατι, καὶ γλοιώσαντας οὐτως ἐγχεῖν διεψυγμένων τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ ἀναζέωσιν. Οποπάναξ ἐμβάλλεται ϖολὺ ὕσῖερον ἀμμωνιακοῦ · ϖαντελῶς δὲ ὀλίγης

33 έψήσεως χρήζει. Δεῖ δὲ καὶ τοῦτον προλεαίνειν σὸν οἴνῷ ἢ ὅξει. 10
34 Χαλβάνη ἔψησιν οὐδόλως Φέρει, άλλὰ διὰ τὸ ἀμόλυν Γον γενέσθαι
τὴν ἔμπλασΓρον αἴρειν ἀπὸ τοῦ πυρὸς δεῖ καὶ μαλάξαντας αὐτὴν

30 l'emplâtre par l'effet de la cuisson [seule]. S'il entre aussi de la cire dans la composition de l'emplâtre, on traitera la propolis comme le galbanum, c'est-à-dire qu'on la pile avec la cire, pour l'ajouter ensuite.

31 Mettez la gomme ammoniaque vers le milieu de la cuisson; si ce médicament peut être porphyrisé, on en saupoudre l'emplâtre sous forme de poudre fine; si cela ne se peut pas, on triturera cette gomme avec un liquide; si l'emplâtre est un de ceux qu'on applique aux plaies saignantes, on prendra du vinaigre ou du vin; s'il s'agit d'un emplâtre destiné au traitement des fistules ou des écrouelles, on se servira toujours du vinaigre, et, s'il s'agit d'un emplâtre mou, comme ceux qu'on applique à l'anus, on aura recours à l'eau; ainsi on donnera au médicament la consistance de la crasse des baignoires; dans cet état, on le versera sur l'emplâtre quand les autres substances se seront refroidies,

32 de peur qu'elles ne recommencent à bouillonner. L'opopanax s'ajoute beaucoup plus tard que la gomme ammoniaque; car cette substance

33 n'exige que très-peu de cuisson. Ce médicament doit aussi être préala-34 blement trituré avec du vin ou du vinaigre. Le galbanum ne supporte pas du tout la cuisson; mais, pour mettre l'emplâtre dans l'état où il ne tache pas le doigt, il faut l'enlever du feu et ajouter le médicament après

^{1-3. [}Εὶ δὲ... ἐμβάλλειν] Paul.; om. BP. — Ib. ἢ] ἀποδραχέν BP. — 6. [ἐἀν Codd. — 3. ἐμβάλλεται ABP. — 5. ἐἀν .... ὅξει] Paul.; om. Codd. — 8. ἀναμέν] εἰ γενήσαιτο BP. — Ib. ἔμπλασῖος ζέσωσιν A:

έμβάλλειν. Σαγαπηνόν κόπ εται δὲ ἐν ὅλμφ καὶ ἀπαλον γενόμενον 35 συμμαλάσσεται τῆ ἐμπλάσ ρφ μετὰ τὸ χωρισθῆναι τοῦ συρός. Αλόη 36 ἐμπάσσεται μετὰ τὴν ἔψησιν. Οπὸς μήκωνος ἐμβρέχεται σρὸ μιᾶς 37 ἡμέρας ἐν ὕδατι ὀλίγφ, εἶτα λεαίνεται ἐν Θυία, κἄπειτα οὕτως αὐ-5 τοῦ καταχεῖται ἡ ἔμπλασ ρος. Θαψία ἐμπάσσεται τελευταία [ἡ 38 λειοῦται ὑγρῷ τινι.] Βδέλλιον λειοτριβηθὲν ἐμπάσσεται μετὰ τὸ 39 ἀρθῆναι τὴν ἔμπλασ ρον ἐκ τοῦ συρός εἰ δὲ λιπαρὸν τυγχάνον μὴ δύναιτο λειωθῆναι, σαραπλησίως τῷ σαγαπηνῷ κόψαντες αὐτὸ καὶ σοιήσαντες ἐμπλασ δες οὕτω συμμαλάξομεν τῆ ἐμπλάσ ρφ μετὰ τὸιν τὴν ἔψησιν. Λιβανωτὸς καὶ μάννα ἐπὶ τέλει τῆς ἑψήσεως ἐμπάσσε-40 ται. Σμύρνα λειωθεῖσα ἡ σὺν ὀλίγφ μέλιτι, ἡ σὺν ὅξει ἡ ΰδατι [ἡ 41 οἴνφ], ἐὰν ὑγρὸν ἐπιδέχηται ἡ ἔμπλασ ρος, οὕτως ἐμβάλλεται συντετελεσμένης τῆς ἐψήσεως. Σπερμάτων δὲ καὶ ῥιζῶν καὶ βοτανῶν 49

l'avoir pétri. On pile le sagapénum dans un mortier, et, quand il est de- 35 venu mou, on le pétrit avec l'emplâtre, après que celui-ci a été enlevé du feu. On ajoute l'aloès en en saupoudrant l'emplâtre après la cuisson. 36 On fait macérer le suc de pavot un jour d'avance dans un peu d'eau; 37 ensuite on le triture dans un mortier, et, après cela, on verse dessus l'emplâtre. La thapsie est ajoutée en dernier lieu, et cela, en saupoudrant, 38 ou bien on triture cette substance avec quelque liquide. On met le 39 bdellium, après l'avoir porphyrisé, en en saupoudrant l'emplâtre, quand on a enlevé le poêlon du feu; mais, quand ce médicament ne peut pas être porphyrisé parce qu'il est gras, on le pile comme le sagapénum, et, quand il a acquis ainsi une consistance emplastique, on le pétrit avec l'emplâtre, quand la cuisson est achevée. L'encens et la poussière d'en- 40 cens sont ajoutés, en saupoudrant, vers la fin de la cuisson. On ajoute 41 la myrrhe quand la cuisson est achevéc, après avoir trituré ce médicament avec un peu de miel, ou avec du vinaigre, de l'eau ou du vin, si, toutefois, la nature de l'emplâtre permet qu'on y ajoute un liquide. Il n'y a pas une seule herbe, graine ou racine, qui supporte la cuisson; 42

^{1.} δέ om. A. — 3. μετὰ τὴν.... έμ- Godd. — 7. ὑπάρχον BP. — 9. ἐμπλα- βρέχεται om. F. — 5. ἐμβάλλεται BP; σ ^{7} ρῶδες BP. — $^{11-12}$. [ἢ οἴν φ] Paul.; it. l. 6. — 5-6. [ἢ . . . . τινι] Paul.; om. Godd.

οὐδὲ ἐν ἔψησιν ὑπομένει· λεανθέντων οὖν καὶ μενόντων ἐν θυία καταχυτέον τὰ τηκτά.

on triture donc ces ingrédients, et on les laisse dans le mortier pour verser l'emplâtre dessus.

1. oude év Paul.; oudév Codd.

BIBAÍON Γ'.

Περιέχει συνθέσεις Φαρμάκων των εν χρήσει ήμῖν.

- α'. Πυοποιά. Το βασιλικον ἢ τετραφάρμακον. Κηροῦ, 1 σθέατος ταυρείου, φρυκτῆς, ωίσσης ἴσα. ἐἀν Θέλης αὐτὸ τάχιον 2 συμπέψαι καὶ σαρκῶσαι, συμπλέκεις λιβάνου μέρος εν ωρὸς μέρη τοῦ βασιλικοῦ δέκα καὶ δύο, ωοτὲ δὲ καὶ ιγ'.
- 5 β'. Πυοποιδε ευνεαφάρμακος ἄκρως ποιούσα καὶ εἰς τὰς κενὰς συντρήσεις τὰς περὶ Θώρακα καὶ σύριγγας μετὰ τὸ ἐκτυλωθῆναι · ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐν μήτρα σκληρίας, καὶ τὰ ἔλκη τὰ ἐν αὐτῆ Θεραπεύει ἀνειμένη. Κηροῦ, μυελοῦ ἐλαφείου, σίεατος χηνείου, 1 ταυρείου, βουτύρου, τερμινθίνης, μέλιτος, βοδίνου ἐλαίου, κικίνου, 10 πάντα ἴσα. Τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ ροδίνου καὶ τοῦ κικίνου ἐνέβαλον σού- 2 σινον ὁ πέρ ἐσῖι κρίνινον γενόμενον ώς τὸ βόδινον ἀπὸ Φύλλων κρίνων. Ανακαθαίρει, ἐπουλοῖ, σαρκοῖ.
- γ'. Η διὰ καδμείας ἐπουλωτική. Καδμείας κεκαυμένης καὶ 1 οἴνφ κατεσθεσμένης, χαλκίτεως ὀπίῆς ἀνὰ χ α', κηροῦ χ β', κολο-15 Φωνίας χ β', ἐλαίου μυρσινίνου χ α', οἴνου ἰταλικοῦ τὸ αὕταρκες. Τρίβε χαλκῖτιν, καδμείαν τῷ οἴνφ ώσιε ὑγρᾶς κηρωτῆς ἔχειν σύ-2 σιασιν, τὸν δὲ κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην τήξας ἐν χύτρα ὀστρακίνη ωαράχει τὰ μεταλλικὰ μετὰ τοῦ οἴνου, καὶ ωάντα λειώσας ἐν θυία χρῶ μαλάξας, ωρὸς μὲν τὰ χρόνια ἀκράτφ, ωρὸς δὲ τὰ ωρόσ-20 Φατα μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης.
  - δ'. Ατθαλική λευκή σοιούσα σρός έλκη γερόντων καὶ άπαλοχρώτων καὶ τῶν έχόντων ύγρὰ τὰ έλκη, καὶ ἀντικνήμια ἰᾶται, καὶ

Τίτ. ἐν χρ. ἡμ.] εὐχρήσ Των Α. — Ch. 1; — 7. δὲ πρός BFP. — 10. πάντων Α. l. 1. ἢ τετρα ϕ . om. BFP. — 2. σ Τέα — 11. ἐλαιον κρίνινον F. — Ch. 3; τος om. BFP. — Ib. ὑγρᾶς φρυντῆς Α. l. 14. κατεσπευασμ. BFP. — 14-15. κη— 4. ποτὲ.... ιγ΄ om. BP; ἢ καὶ γ΄ ροῦ.... μυρσινίνου λε α΄ om. BFP. — Α. — Ch. 2; l. 5. ποι. καί] χρήσιμος Α. i5. οἴνου δὲ ἰτ. BP.

ἀποσύρματα κάλλισία, καὶ γονάτων ἐπὶ ὧν ὁ ωεριόσίεος γυμνός 1 ἐσίιν. — Λιθαργύρου ∠ρ', ψιμμιθίου ∠ρ', κηροῦ λευκοῦ ∠ν', τερμιθίνης ∠κε', λιβανωτοῦ γο γ' · οἱ δὲ γο δ' · σίυπίηρίας σχισίῆς ∠ε', ωεπέρεως ∠γ', ἐλαίου ωαλαιοῦ κοτύλας δύο, ΰδατος κοτύλας 2 δύο. Εψε τὰ μεταλλικὰ ἐν ἡλίω μέχρις ἀμολύντου, καὶ οὕτω βαλών κηρὸν καὶ ῥητίνην ἐνώσας ἐπίβαλλε τὸν λιβανωτὸν μὲν ωρῶτον, 3 δευτέραν δὲ σίυπίηρίαν, καὶ τελευταῖον τὸ ωέπερι. Τινὲς δὲ ἀντὶ ωεπέρεως κύπερον βάλλουσιν.

ι ε΄. Γαληνοῦ Φοινικίνη. — Χοιρείου σαλαιοῦ καὶ ἀνάλου σθέατος η β΄, έλαίου σαλαιοτάτου γ γ΄, χαλκίτεως γο. δ΄, λιθαργύρου χ γ΄. 10 2 Την χαλκίτιν κόψας καὶ σήσας λεπΙοτάτω κοσκίνω βαλών εἰς ἴγδιν μετά των τριών λιτρών του έλαίου έπιμελώς τρίθε έως λειοτάτη γένηται, εἶτα ἐπέμβαλλε τὴν λιθάργυρον λεπΙοτάτω κοσκίνω καὶ αὐτὴν σεσησμένην καὶ ωρολελειωμένην ἐπιμελῶς εἰς ἴγδιν καὶ συλλείου έπὶ ωλείονα χρόνον τῆ χαλκίτιδι, καὶ μάλισ α έν ἡλίω, 15 όπως το έλαιον ύγρον διαμένη επιβάλλεται δε αύτοις τελευταίον τὸ σίεαρ άγον γ β΄ μετὰ τὸ εξυμενισθῆναι, καὶ συλλειώσας επιμελώς βαλών εἰς κακκάθην έψει κινών σπάθη Φοινικίνη ἀΦηρημένη τοῦ Φλοιοῦ τοῦ χλωροῦ τοῦ ἔξωθεν αὐτῆς, ἵνα δυνηθῆ τῆς οἰκείας 3 ύγρότητος μεταδιδόναι τῷ Φαρμάκφ. Αρκέσει δὲ εἰς τὴν έψησιν 20 τῶν Φοινίκων εἶς κλάδος ώς τῷ μὲν ἀδροτέρῳ μέρει τοῦ ξύλου χρησθαι εἰς τὴν τῆς σπάθης γένεσιν, τῷ δὲ ἐτέρῳ ὁ περ ἦν τῆ σπάθη συνεχές, καὶ αὐτῷ έξεσμένφ ώς λευκῷ γενέσθαι χρήσασθαί τε δυνηθήναι είς τὸ ἐμβληθήναι τῷ Φαρμάκφ είς λεπΤὰ διηρημένου 4 καὶ κατακεκομμένου αὐτοῦ. Ἐμβληθήσεται δὲ κατὰ ἐκεῖνον τὸν και- 25 ρὸν κατά ον ἄν ήδη τὸ Φάρμακον εἰς σύσθασιν ήκη κηρωτῆς συμμέ-

έπὶ πλ. χρ.] καλῶς ΒΡ. — Ιb. καὶ μάλισ7α om. ΒΡ. — 16. διαμείνη ΒΡ. —
17. μ. τὸ ἐξυμ. om. ΒΡ. — 18. ἔψε ΒΡ.
— 22-23. γένεσιν.... σπάθη om. ΒΡ.
— Ιb. τῆς σπάθης F. — 23-25. καὶ....
αὐτοῦ om. ΒΡ. — 25-26. καιρὸν ὁ κλάδος κατά ΒΡ.

^{1.} περιόστιος BFP. — 2-3. τερεδινθ. BFP. — 3. οἱ δὲ γο α΄ Α; οπ. BP. — 5. καὶ οὕτω οπ. BFP. — 6. ἐπίδαλε Α. — 8. τοῦ πεπ. Α. — Ib. κύπεριν Λ. — CH. 5; l. 11. Θυίαν BP. — 12. τῶν οπ. F. — 13. ἐπέμδαλε BFP. — 14. ἐγδίον BP. — 15. σύθλασσον BP. — Ib.

τρου · έὰν γὰρ ἀπὸ ἀρχῆς έμβάλης αὐτὰ, καταναλίσκεται διὰ τῆς έψήσεως ὁ χυλὸς αὐτῶν, ὃν βουλόμεθα διαμένειν ἐπὶ ωλεῖον διὰ την σΙύψιν αὐτοῦ. Καὶ αὐτῆς δὲ τῆς σπάθης ἀποκόπλειν χρη τὸ ήδη 5 ύπὸ τοῦ Φαρμάκου ἀνεξηραμμένου, καὶ τοῦτο μέν ῥίπθειν, τῷ δὲ 5 καταλοίπω μέρει χρῆσθαι, ὅπως ἀπολάβη τὸ Φάρμακου τῆς ὑγρότητος αὐτῆς. Τοῦτο δὲ χρη σοιεῖν καὶ δὶς καὶ τρὶς εἰ ὁρώης ἀνα- 6 ξηραινομένην την σπάθην. Φανερον δέ έσ ιν ώς χρη τον κλάδον τοῦ 7 Φοίνικος στρόσφατον είναι και αὐτῆς τῆς ἡμέρας κεκόφθαι, ὅπως έγχυλος είη. Όταν δὲ έψόμενον τὸ Φάρμακον ἀμόλυντον γένηται, 8 10 αὐτῷ μὲν ἐμπλάσθρῳ χρήση κατά τε τῶν ἐναίμων τραυμάτων καὶ τῶν δυσεπουλώτων, καὶ ἐπὶ κόλπων, ἐλαίφ δὲ διατήκων ἐπὶ τῶν Φλεγμαινόντων σάντων χρώ, έν σοδάγραις, άρθρίτισιν έν σαντί καιρῷ κατὰ ὁν οὐκ εἰσὶν ὀδύναι σφοδραὶ, ἐν βουδῶσιν, ἐν φύμασιν, έν κατακαύμασιν, έν χιμέθλαις, έν κατάγμασιν, έν ρευματικαίς δια-15 θέσεσιν άπάσαις. Εν τῷ λύεσθαι δὲ ἡ συμμετρία τοῦ Φαρμάνου 9 τοιάδε ἔσθω · βραχὺ ωλεῖον ἔσθω τὸ Φάρμακον τοῦ ἐλαίου, καὶ μᾶλλον τοῦ Θέρους, ώς είναι δέκα μέν οὐγγίας τοῦ Φαρμάκου, έννέα δέ

τοῦ ἐλαίου.

ε'. Χλωρὰ λιτή Θεραπεύουσα κοῖλον ἕλκος ἀπερίσ ατον τακεῖσα

20 ροδίνω. — Κηροῦ, Φρυκτῆς ἀνὰ ἢ α', ἰοῦ γο. β', ἐλαίου κοτύλας β'. Ι

Ποιεῖ ωρὸς τοὺς ἀπαλόχρωτας. — Τὸ δίχρωμον. Χαλκοῦ κεκαυ- 2-3

μένου, σθυπθηρίας σχισθῆς, ἀμμωνιακοῦ Θυμιάματος ἀνὰ γο α',

κηροῦ, κολοΦωνίας, σθέατος χοιρείου ἀνὰ ἢ α'. Θξει τὰ ξηρὰ 4

λείου.

5 ζ΄. Τὸ ωεντάθετον. — Κηροῦ, ταυρείου, Φρυκτῆς, ωίσσης, τι- Ι τάνου ἴσα. Η ἔκλυσις τοῦ Φάρμακου γο δ΄, κηροῦ γο δ΄ ἢ γ΄, ἐλαίου ² χ α΄. Ανάκοπῖς οἴνω ἢ ὄξει ἢ ὕδατι ωρὸς τὴν χρείαν.

om. BP. — 6-7. ἀναξηραμένην BP. — 8. τῆς ad Ean.; om. Codd. — Ib. ὅπως ως άν Β. — 13. οὖη Gal. Αἔτ. Ras.; οῦν. Codd. — 14. χειμέθλαις BP. — Ch. 6; l. 21. ποιοῦσα Α. — Ch. 7; l. 26. δ΄ ή om. BP.

^{1.} αὐτόν Β P. — 3. ἀνακόπ Γειν Β P. — Ib. τό ex em.; τῷ ad Eun.; τῷν Codd. — Ib. πόη ad Eun.; ἐἡ F; δι' Β P. — 4. ἐξηρασμένων P. — 4-6. καλ... αὐτῆς om. Β P. — 5. ὅπως ἀπολάβη ad Eun.; ὅπως ἀν ἀπολάβη F. — 6. καλ ante δίς

η΄. Τὸ διὰ ὑοσκυάμου ἤτοι ψιτΤάκιον.— Φρυκτῆs , κηροῦ , σΊέατος χοιρείου, ὑοσκυάμου χυλοῦ ἴσα.

θ'. Τὸ μυρσινάτον. — Λιθαργύρου γο ς', κηροῦ ¾ α', ἐλαίου
 μυρσινάτου ¾ β', οἴνου τὸ ἀρκοῦν. — Αλλο.] Λιθαργύρου γο α',
 μολίβδου κεκαυμένου γο α', συρικοῦ γο β', ἐλαίου μυρσινάτου ¾ α'.

ι'. Λευκὸν πρὸς τὰ κατακαύματα. — Λιθαργύρου, ψιμμιθίου, Θείου ἀπύρου ἀνὰ γο ς', κηροῦ γο δ', ἐλαίου μυρσινάτου τὸ ἀρκοῦν.

1 ια'. Τὸ κοπ τον. — Τοῦ γο α', λεπίδος χαλκοῦ γο α'. τερμιν-2 θίνης γο β', κηροῦ γο ε'. Ολμοκοπητέον τὸν κηρὸν μετὰ τῆς ρητί- ι νης, καὶ ἐνώσας τὸν ἰὸν ἔμπλασσε, καὶ χρῶ πλατύσματι ἰσομεγέθει τῷ ἔλκει, καὶ ἐπίλυε παρὰ μίαν.

ιδ'. Η άφρα ἔναιμος πρὸς τὰς μεγάλας διαιρέσεις, μάλισλα πρὸς τὰς ἐν τῆ κεφαλῆ, πρὸς σύριγγας, κόλπους, κατάγματα · ἀρμόζει καὶ ἡπατικοῖς καὶ σπληνικοῖς · ἀφλεγμάντως κολλῆ · ποιεῖ 15 καὶ ἐπὶ χόνδρων διακεκομμένων καὶ ὀσίων Φαυμασλῶς · ἔτι ποιεῖ πρὸς ὑποφορὰς καὶ κόλπους · κολλῆ γὰρ μεγάλως · καὶ ἐπὶ τῶν ἀποσλημάτων, ὅταν κομισάμενος τὸ ὑγρὸν ταύτην ἐπιθῆς · ἔσλι δὲ ι καὶ ἴσχαιμος καλὴ, καὶ μάλισλα ἐπὶ αἶμα ἀναγόντων. Εμπλασσε δὲ εἰς ὀθόνια δύο, ἕν μὲν ἐπὶ τὸ σλῆθος καὶ τὰς πλευρὰς ἐπιτιθεὶς, 20 2 ἔτερον δὲ ἐπὶ τὸ μετάφρενον · παραδόξως ἐπέχει τὸ αἶμα. Ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ κυνόδηκτα καὶ ἀνθρωπόδηκτα, καὶ ὅλως ἀφλέγμαντός 3 ἔσλιν, ἐνίκησε τὰς τραυματικὰς πάσας. Λύε χειμῶνος διὰ ἡμερῶν 4 τριῶν, Θέρους δὲ κατὰ ἡμέραν. — Κηροῦ, πίσσης, ἀσφάλτου, πιτυΐνης ὑγρᾶς ἀνὰ ¾ α΄, μάννης γο ς΄, ψιμμιθίου γο δ΄, χαλκάνθου 25

γο δ', όποπάνακος γο β', έλαίου ήμίμναν, οι δε ήμίλιτρον, όξους

Ch. 11; l. 11. εμπλασον BP. — Ch. 12; l. 13. αὐτη ωρός A. — Ib. διαιρέσεις Gal.; διαθέσεις Codd. — 14. ωρός ante σύρ. Gal.; om. Codd. — 14-15. ἀρλε γμάντως Gal. Αὐτ.; ἀφλέγμαντος A; ἀφλέγμαντα F; ἀφλέγματα BP. — 16. διαιειαυμένων

BFP. — 17. ὁποφ. Gal.; ἐπιφοράs BFP;
τὰς ἐπιφ. Α. — 20. δέ] μέν BFP. —
21. τῶν μεταφρένων BP; μετάφρενον Α.
— 24. Θέρους..... ἡμέραν c N qui habet in extate autem cottidie; om. Codd. gr.
— 26. ἡμίμναν Gal.; ἡμῆνα λ α΄ F; λα΄ Α; ῥοδίνου ∠6΄ BP.

κοτύλας β΄. Κηρον, ἄσφαλτον ίδια, ἔλαιον, ὅξους ὀλίγον εἰς χύ- 5 τραν καινὴν βάλλων τῆκε, εἶτα ἐπίβαλλε τὴν ωίσσαν καὶ τὴν ρητίνην · ὅταν δὲ ἡμίεφθος ἦ, ἄρας τὴν χύτραν καὶ διαψύξας ωοσῶς
ἔμπασσε τὸ χάλκανθον διεθὲν ὅξει ἐκ τῶν δύο κοτυλῶν κατὰ μικρὸν
5 μὴ ὑπερζέση · ἄπαν δὲ ἐκχέας ἐλαφρῶς ὑπόκαιε κινῶν. ὅταν δὲ 6
ἀμόλυντος ἦ, ἄρας ἀπὸ τοῦ ωυρὸς ἔγχει τὸν ὁποπάνακα ωρὸ μιᾶς
βεβρεγμένον εἰς μέρος τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ ὅξους ώσῖς διαχυθῆναι, εἶτα ἔμπασσε τὸ ψιμμίθιον καὶ τὴν μάνναν ὁμοῦ λελειωμένα
ἰκανῶς, καὶ μικρὸν χλιάνας ἔως ἐνωθῆ, φυλασσόμενος μὴ ωροσκαῆ
10 ὁ ὁποπάναξ καὶ ἡ μάννα, κατάχει εἰς Θυίαν καὶ ἐάσας ψυγῆναι
ἀναμάλασσε.

ιγ'. Πόλλητος γεράνειος τοιεί προς τὰ πεπαχυσμένα ἢ κεχαλασμένα καὶ ἐπὶ ὧν κίνδυνος πάρεσιν γενέσθαι, καὶ πρὸς τὰ ρεύματα τὰ εἰς ἄρθρον Φερόμενα, ἐπὶ ὧν καὶ οἴδησις συμθαίνει, καὶ πρὸς τὰ ὅλισθον ἔχοντα μόρια, καὶ πρὸς τὰ ἢγκυλωμένα ἢ συνθεδεμένα, καὶ εἰ ὑπὸ βίας κινηθείη ἐκτοποῦντα ὡς ἐξάκουσίον γίνεσθαι ψόφον. Ὠφέλιμον δέ ἐσὶι καὶ ὅταν ἐν ἀγκῶσιν ἢ γόνασιν ἢ ἄλλω τινὶ μορίω ἀργὸν ὑγρὸν περιέχηται ἢ πνεῦμα καὶ γάγγλια δὲ ἰᾶται, καὶ πᾶσαν συσίροφὴν καὶ σίεατώματα καὶ ἀθηρώματα, 20 καὶ πᾶν ἀργὸν ὑγρὸν ἢ πνεῦμα συσίὰν [ἀν] περιέχηται ἐν χιτῶσιν ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀνευρύσματα, καὶ χοιράδας καὶ Φύματα μαλάσσει, καὶ πάντα τὰ ἐσκληρυσμένα κατατίτρησι καὶ ἐξιποῖ καὶ ρήσσει καὶ λεπίὑνει καὶ κολλᾶ, καὶ τὰ παρειμένα τονοῖ. — Σκευάζεται ὶ δὲ οὐτως · ἀνδριάντος χαλκοῦ τοῦ ξέσματος τὸ ρυπῶδες καὶ ἰῶδες, τος τὸ ἡμισυ καὶ σανδαράκης τὸ αὐτὸ, τερεδινθίνης τὸ αὐτὸ · ἐὰν κος τὸ ἡμισυ καὶ σανδαράκης τὸ αὐτὸ, τερεδινθίνης τὸ αὐτὸ · ἐὰν

^{3.} ἀρας ἀπὸ τοῦ συρός F 1ª m. — Ib. διαψύξας Gal.; διαξύσας Codd. — 4. τό Gal.; τήν Codd. — Ib. καὶ διεθέν Α F. — 5. ἐγχέας Α F. — Ib. ἱκανῶς ἐλαφρῶς Α. — 7. εἰς μέρος... ὄξους e L qui habet: in aceto pars quæ remansit; εἰς μέρος τοῦ ὑπολειπομένου ὄξους Codd. gr.

^{- 8.} έμπασον F; έμπλασον BP. - 9. ἐπιμελῶς Λ. - 10. ὁ om. Λ F. - Ch. 13; l. 14. ἀρθρα BP. - 16. ἐπισποῦντα εconj.; ἐπισποῦντα Codd. - 20. καί ωῖν.... χιτῶσιν om. BP. - Ib. [ἀν] ex em.; om. F. - 26. σανδαρ. ¾ α΄, τερεε. ¾ α΄ Β P.

δε σκληρότερον ἢ τὸ ξέσμα, τότε τὸ αὐτὸ τῷ ξέσματι τῆς τερεδινθίνης ἐμδαλεῖς γεράνου σάντα τὰ σθερὰ κεκαυμένα τὸν τρόπον τοῦτον εἰς καινὴν χύτραν κεραμίαν ἐμδαλών τὰ σθερὰ ὅλα, καὶ τὸ σῶμα σηλῷ σεριπλάσας μετὰ σάσης τῆς χύτρας, ἔμδαλε τὴν χύτραν εἰς κάμινον ἔως ὁ μὲν σηλὸς ἐκπυρωθῆ, εὐρεθῆ δὲ τὰ σθερὰ, 5 ἀναπωμασθείσης τῆς χύτρας, καυθέντα καὶ ἐνωθέντα. Ταῦτα λείου χνοώδη, εἶτα τὸν κηρὸν τήξας ἐπὶ ἀνθράκων ἄμα τῆ ἡητίνη ἔμπασσε εἰς αὐτὸν τὴν σανδαράκην καὶ τὴν σάνδυκα λεῖα, καὶ ἀνακίνει ἔως ἀν καλῶς ἀναμιχθῆ, μετὰ ταῦτα δὲ ἐμδαλών εἰς ὅλμον τὸ ξέσμα κόπε εὖ μάλα, ὡς ἀναμιχθῆναι μετὰ τοῦ κηροῦ τὰ ἀναμεμιγμένα 10 καταχεόμενα, εἶτα ἔμπασσε τὰ σθερὰ λεῖα εἰς τὸν ὁλμον, καὶ κόπε ἐβρωμένως ἄχρις ἀν καλῶς ἀναμιχθῆ καὶ ἐμπλασθῶδες γένηται τὸ Φάρμακον.

1 . ιδ'. Η διὰ δικτάμνου. — Δικτάμνου μέρη εἰκοσιοκτὼ, χαμαιπίτυος μέρη η', χαμαίδρυος μέρη ι6', χαμαιμήλου μέρη ιδ', τριφύλλου 15 μέρη δ', πρασίου μέρη ι6', σφάγνου μέρη ε', πενταφύλλου μέρη δ', ἀρτεμισίας μέρη δ', κυπέρου μέρη ζ', ἀρισιολοχίας άδρᾶς μέρη λε', ἴρεως μέρη ζ', πολίου μέρη ι6', κενταυρίου μέρη ι6', γεντιανῆς μέρη ι6', λιβανωτοῦ μέρη ς', γαγάτου μέρη ζ', λιβαργύρου μέρη ρν', ἐλαίου παλαιοῦ μέρη μη', κηροῦ μέρη ι6', ρητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς 20 μέρη λ6', κολοφωνίας μέρη ν', τερμινθίνης μέρη ιδ', γῆς ἀμπελίτιδος μέρη κ6', ἢ ἀντὶ γῆς ἀμπελίτιδος πίτης ξηρᾶς μέρη ι6', ἀμμωνιακοῦ Θυμιάματος μέρη λε', λεπίδος χαλκοῦ μέρη ιη', χαλκοῦ κεκαυμένου μέρη ιη', προπόλεως μέρη ι6', διφρυγοῦς μέρη η', μίλτου μέρη ι6', ψιμμιθίου μέρη ι6', ἀλόης μέρη ι6', χαλκίτεως μέρη ι', 25 χαλκάνθου μέρη κδ', λιβάνου λευκοῦ μέρη ι6', σμύρνης μέρη ζ', χαλκάνης μέρη κε', ὁποπάνακος μέρη ζ'. Προαναζέσαντα τὸ ἔλαιον

ωολλὰ ωdθη Λ. — 14-15. χαμαιπ. μ. η' e LN; om. Godd. gr. — 15. ι6'] β' Λ. — 17. λε'] ιε' Λ; del. ap. F. — 20. ωιτ. om. BP. — 21. τερεδ. BFP. — Ib. ιδ'] νδ' BP. — 23. λ. χ. μ. λη' BP. — 24. μίλτου] ἀμίλου BP. — 25. ιε'] λε' Λ.

^{2.} έμβαλεῖς ex em.: έμβ...... F; έμβαλεις P; έμβαλης B. — 5-6. εύρεθῆ..... καυθέντα] ἀναπωματίσεις τὴν χύτραν εύρεθῆ δὲ τὰ ᢍῖερὰ κεκαυμένα BP. — 10. ἀναγεγραμμένα BP. — Cu. 14; l. 14. δικτάμνου ωοιοῦσα ωρὸς

έπι μαλθακοῦ συρὸς έμβάλλειν δεί την λιθάργυρον λειοτάτην κατά βραχύ κινοῦντα, έως την χρόαν μεταβάλη καὶ έπὶ σοσὸν συσίη. είτα έπεμβάλλειν την σίσσαν ή την άμπελίτιν γην, και όταν άρχην λάβη τοῦ συσηρέφεσθαι, τὸν κηρὸν ἐμβάλλειν, καὶ μετὰ αὐτὸν τήν 5 ωιτυίνην καὶ τὴν κολοφωνίαν, εἶτα τὸ ἀμμωνιακὸν τετριμμένον, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν λεπίδα τοῦ χαλκοῦ καὶ τὸν χαλκὸν, εἶτα τὴν μίλτον καὶ τὸ διφρυγές, έφεξῆς δὲ τὴν χαλκῖτιν, καὶ τὸ χάλκανθον καὶ ψιμμίθιου, εἶτα τὸυ λιβανωτὸυ καὶ τὴυ σμύρυαυ καὶ τὴυ ἀλόηυ, ἐπὶ ϖᾶσι δὲ την τερεδινθίνην και την χαλδάνην και τον οποπάνακα. Και ταῦτα 3 10 σάντα άναμιχθέντα σροσηκόντως καθαίρει τοῦ συρὸς, καὶ οὕτως έμπασσε τὰς βοτάνας λείας κινῶν τῆ σπάθη, τελευταῖον δὲ ἐμδάλλειν τὸ χαμαίμηλον. Χρῶ δὲ τῷ Φαρμάκῳ ωρὸς τὰ νεότρωτα καὶ 4 τὰ σαλαιὰ έλκη, καὶ σρὸς τὰ ἰοθόλα καὶ λυσσόδηκτα καὶ σκορπιόπλημτα, και σρος κουδυλώματα και γάγγλια και χοιράδας και 15 Φακούς καὶ σαρωτίδας καὶ Φύματα καὶ σύριγγας καὶ τὰ χειρώνεια καὶ τὰ κακοήθη έλκη, τρός τε τὰ ἐν θώρακι τάντα, καὶ τὰς τερὶ τὰ σπλάγχνα διαθέσεις καὶ σκληρίας καὶ σκίρρους καὶ τοὺς ὑδέρους, καὶ τὰξήγκυλωμένα τῶν ἄρθρων καὶ τῶν ὀσίῶν τὰ κατάγματα καὶ τῶν έλκῶν τὰ δυσίατα καὶ τὰ νομώδη, καὶ ωρὸς νεῦρα διακεκομ-20 μένα και θλάσματα και σηπεδόνας και ἀποσκήμματα και χείμεθλα καὶ ἄνθρακας καὶ ὅσα μαλάξεως δεῖται. Ανάγει καὶ ὀσίᾶ καὶ σκό- 5 λοπας και ἀκίδας, και τους κόλπους προσίσησι, καθαιρεί, σαρκοῖ, ἐπουλοῖ, καὶ τὰς Φλεγμονὰς διαλύει. Καὶ τῶν ὀΦθαλμῶν τὰ 6 ρεύματα έπιτιθέμενον τῷ μετώπφ ίσθησιν, ἀνεθέν δὲ ροδίνφ . πρός 25 τε τὰ ωυορροούντα ὧτα καὶ τὰ ἐν αἰδοίοις καὶ έδρα. Υποθυμιᾶν δὲ 7 αὐτὸ καὶ ταῖς διὰ ψῦξιν κεκακωμέναις μήτραις καὶ ταῖς δυσΊοκούσαις· έξαγάγοις δε αν εύμενως τὸ ἔμβρυον ζων, οὐδεν κακώσας, καὶ τὰ καλούμενα δεύτερα, εἴπερ ἐπέχοιτο. Βοηθεῖ δὲ καὶ ταῖς σε- 8

^{2.} μετὰ βάλλη F; μεταδάλλει B P. — 13-14. σκορπιόπληκτα e N qui habet scor3. ἐπέμβαλλε Λ. — 7. δέ om. A B P. — pionis ictu; σπορπιόδηκτα Codd. gr. — 15. δέ om. A B P. — 11-12. ἐμβαλεῖν F; ἐλκῶν Α. — 20. ἀποσθήματα B P. — μβαλλεῖν B P. — 12. νευρότρωτα B P. — 22. καθαίρει A B P. — 28. δὲ ταὶς Λ.

ριοδικαῖς νόσοις σπληνίον ἐπιτεθὲν τῷ μετώπῳ ωρὸ τῆς λήψεως.

9 Καὶ τὰς ἐχίδνας καὶ ωάντα τὰ ἰοδόλα ἐν οἴκῳ ὑποθυμιώμενον ἐξελαύνει.

ιε΄. Η διὰ λινοσπέρμου ἐκ τῶν Πόλλητος · ωρὸς τὰ ἐν Ξώρακι σάθη άρμότιει και μαλάσσει και διαφορεί τὰς φλεγμονάς τῶν νευρωδών σωμάτων καὶ ωραύνει τὰς ὀδύνας · · ωοιεῖ δὲ καὶ ωρὸς τοὺς σαροξυσμούς τῶν σοδαγρῶν, καὶ τὰ ἦγκυλωμένα τῶν ἄρθρων δια-1 λύει. — Λινοσπέρμου μέρη β΄, ἀλεύρου κριθίνου μέρη γ΄, ἡητίνης κολοφωνίας μέρη δ', κηροῦ μέρη δ', ἡητίνης κυπαρισσίνης μέρη β', θλάσπεως μέρος α', χαμαιμήλου τὸ ἴσον, καὶ τῆς κυπαρίσσου τῶν 10 σφαιρίων τῶν χλωρῶν τῶν μεμυκότων τὸ αὐτὸ, ἐλαίου σαλαιοῦ 2 μέρη β΄. Τήξας τὸν κηρὸν μετὰ τῆς ἡητίνης ἐπέμβαλλε τὸ ἔλαιον καὶ ἀνακίνει τῆ σπάθη · μιχθέντων δὲ τούτων καλῶς ἄρας ἀπὸ τοῦ συρὸς ἔμπασσε τὰ σφαιρία τῆς κυπαρίσσου λεπίὰ, σροσέχων ώς μή τὸ Φάρμακον ἀναζέσαν καὶ ἀνοιδήσαν ὑπερεκβάλλη τῆς χύτρας, 15 έπειτα τὸ ἄλευρον, εἶτα τὸ λινόσπερμον, εἶτα τὸ Φλάσπι καὶ τὸ χαμαίμηλου, και μετά ταῦτα σάλιν εἰς τὸ σῦρ ἐπιθεὶς ἀνακίνει ἔως άν καλώς μιχθη · ένωθέντων δε έπὶ τέλει την ρητίνην την κυπαρισσίνην ἔμβαλλε, καὶ τακείσης ταύτης μετέρα τὸ Φάρμακον κατὰ ὕδατος είς θυίαν, εἶτα μάλασσε καὶ χρῶ.

ις'. Πόλλητος ή διὰ σερισθερεώνος ήτοι διὰ τῆς ἱερᾶς βοτάνης σοιοῦσα σρὸς κεφαλαλγίαν σαλαιὰν καὶ σρόσφατον καὶ σρὸς ήμικρανίαν ἐπιτιθεμένη κατὰ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων σοιεῖ δὲ καὶ σρὸς ὀδονταλγίας καὶ ὀφθαλμῶν ῥεύματα, καὶ σρὸς δυσουρίας κατὰ τοῦ ήτρου ἐπιτιθεμένη, καὶ σρὸς σκορπιοπλήκτους καὶ 25

Ch. 15; l. 4. Πόλλητος πρὸς Θώρακος πάθη καὶ Φλεγμονὰς νεύρων. Πρός Α.
— 5-6. δδερωδῶν F. — 6. τὰς ὀδ. Αἔτ.;
om. Codd. — 8. Λινοσπ. ἀλεύρου Α. —
Ib. μέρη β'] μέρος α' BP. — 8-9. ἀλ...
κολ. μ. δ' om. BP. — 8. ἀλεύρου om.
Α. — 9. μ. δ' post. κολ. Αἔτ.; μέρη λ'
Λ; μέρος α' F. — 12. ἐπέμβαλλε Αἔτ.;

ἐπέμβαλε BFP; ἔμβαλε Α. — 13. τὴν σπάθην BFP. — 14. τὰ σφαιρία L Αἔτ.; om. Codd. gr. — 1b. λεπ7ά ex em.; λεπ7ῆς Codd. — 15. ὅπερεκβάλη F 1° m. Α. — 16. τὴν θλάσπιν Α. — 17. ἐπιτιθείς Α. — 18. λειωθῆ BP. — 19. ἔμβαλε ΑΒΡ. — CH. 16; 1. 21. περισ7ερῶν Codd. — 22-23. ἡμίπρανον Λ.

ωρὸς Φλεγμονὰς τῶν νευρωδῶν μορίων. — Τῆς ἰερᾶς βοτάνης ήτοι 1 ωερισ1ερεῶνος μέρη 5', ἡητίνης κολο1Φωνίας μέρη κδ', κηροῦ μέρη δ', ἐλαίου μέρη 1β'.

- ιζ΄. Ελεφαντίνη ήτοι δια δορυκνίου ποιούσα προς άρθρα ήγκυ5 λωμένα καὶ τοὺς πώρους τῶν καταγμάτων · μαλάσσει γὰρ καὶ κωλύει τὰς ἡμαρτημένας προσφύσεις, τὰς τε χοιράδας τὰς δυσμεταβλήτους καὶ τὰ σκιρρώματα τὰ δύσπεπ ακὶ δυσπειθῆ · διαχυτικὸν
  γάρ ἐσ ι καὶ μαλακτικὸν καὶ διαφορητικὸν ἐνεργὸν πάνυ · εἰ καὶ
  τμῆμα ἐλέφαντος ἐνθείης τῷ φαρμάκῳ περιπλάσας ἔως ἡμερῶν δέκα,
  10 μαλθάξαις ἄν ώσ ε κάμπ εσθαι · πλείονι δὲ χρόνω μείναντα λεπ δο-
- τερου ίδοις αν ώσπερ ιμάντα. Το δε φάρμακου σκευάσειας αν ι ούτως δορυκνίου ωροσφάτου χλωροῦ, η ξηρανθέντος εν σκιᾳ μέρη δέκα, μανδραγόρου τῆς ρίζης εἴτε χλωρᾶς, εἴτε ξηρᾶς μέρη η΄, ωάνακος ρίζης μέρη ς΄, ρητίνης κολοφωνίας μέρη κ΄, ρητίνης ύγρᾶς
- λίου μέρη β', κηροῦ μέρη ι6', ὄξους λευκοῦ κοτύλη ἢ καὶ ωλέον ἐὰν δέχηται τὸ Φάρμακον. Τὸ δὲ δορύκνιον ἂν ἢ χλωρὸν, ὅλον ἀπὸ 2 ριζῶν ἀνασπασθὲν ἐμβάλλειν εἰς ὅλμον χρὴ καὶ κόπ εἰν εὐτόνως ωαρασ άζοντα κατὰ βραχὺ τοῦ ὅξους τὰ αὐτὰ δὲ ωοιήσεις ωροσ-

15 τιτυΐνης μέρη δ', δποπάνακος μέρη β', τερεβινθίνης μέρη ιβ', βδελ-

- 20 εμβάλλων καὶ τὴν τοῦ μανδραγόρου ῥίζαν · τὴν δὲ ῥίζαν τοῦ ϖάνακος κος κόψας καὶ σήσας ἰδίᾳ ἔμβαλλε, καὶ ἐπὶ αὐτῷ τὸ βδέλλιον, εἶτα ϖροκαταθραύσας αὐτὸ ἐν τῷ ὅλμῷ ϖαρασῖάζων τοῦ ὄξους κόπῖε εὐτόνως ὡς ἐμπλασῖῶδες γενέσθαι, καὶ ἀναμίξας τὰς ϖροπαρασκευασθείσας βοτάνας κόπῖε · τὰς δὲ ῥητίνας καὶ τὸν κηρὸν ϖροσκευασθείσας βοτάνας κόπῖε · τὰς δὲ ῥητίνας καὶ τὸν κηρὸν ϖροσκευασθείσας
- 25 εψήσας ἐπὶ μαλακοῦ ωυρὸς ἔως ἄν ἐμπλασίῶδες καὶ ἀμόλυντον γένηται, ἔμβαλλε τὸν ὀποπάνακα ωροτετριμμένον καὶ διαλελυμένον ὅξει, καὶ ταῦτα ἐπικατάχει τοῖς ἐν τῷ ὁλμφ κοπεῖσιν κόπίε

κ' BP. — Ib. καί om. BP. — 23. ἐμπλασ⁷ρῶδες BP. — 24-p. 105, l. 5. κόπ⁷ε.... γένηται] ὅσ⁷ερον ἐπιβαλοῦ τὸν ὀποπάνακα λελειωμένον ἐν ὅξει καὶ ωοιήσας τὸ Φάρμακον χρῶ BP. — 26. ἔμβαλε F.

^{2.} τοῦ ωερισ?. A. — Ib. ς' Aët.; ε' A; \$\pm ' BFP. — Ch. 17; l. 5-6. λύει BP. — 6. χοιρ. καὶ τάς F. — 7. καὶ τὰ δύσπεπ?α καὶ Codd. — Ib. δυσπαθῆ F. — 11. Τὸ δὲ Φάρμ. Αἔτ.; Τὸ Φάρμ. BFP. — 13. η'] \$\beta' BP. — 16. \$\beta' |

δὲ Φιλοπόνως ἄχρις ἀν ἐνωθῆ ωᾶν τὸ Φάρμακον μετὰ ταῦτα δὲ εξελών καὶ ταῖς χερσὶν εὐτόνως μαλάξας εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν καινὸν ἢ χαλκοῦν, ὅξει ωροϋγράνας, ἔνθες τὸ Φάρμακον ἵνα ἀδιάπνευσιον μένη καὶ μὴ χρονίσαν καὶ ξηρανθὲν ἀσθενέσιερον γέτωται.

ιη΄. Η διὰ οἰνάνθης. — Τὴν οἰνάνθην βοτάνην χρη λαθόμενον άκμαίαν έαρος ώρη ριζόθεν έξερύσαντα χυλον έξ αὐτῆς σοιεῖσθαι καλ ξηραίνειν ἐν ήλίφ, μετὰ δὲ ταῦτα λαβόμενον ῥητίνης τῆς κολο-Φωνίας μέρη η' ἐπὶ τοῖσι τεσσαράκοντα, πρὸς δὲ καὶ τῆς ύγρῆς ρητίνης τῆς ωιτυίνης μέρη η', κηροῦ μέρη η', ἐλαίου μέρη δ', καὶ 10 τοῦ χυλοῦ τῆς βοτάνης τετριμμένου λείου καὶ διασεσησμένου μέρη ς'. 2 Τὰς ρητίνας άμα τῷ ἐλαίφ ωροεψήσας ἐπὶ ωυρὸς μαλθακοῦ, ἐπὴν η ξηρότερον καὶ σελας τοῦ θρύπ εσθαι, τότε σρόσθαλε τὸν κηρόν τακέντος καὶ ἀναμιχθέντος [εί] ωειρηθείης μαλθακωτέρου τοῦ Φαρ-3 μάκου, του χυλου επεμβαλε κινών τῆ σπάθη. Επήν δε συμμιγές και 15 άμολυντον γένηται, κατεράσας είς ύδωρ ψυχρον έσιε αν αποψυχθή καὶ μαλθάξας εὐτόνως, χρήσαιο σρὸς τὰ ὁκόσα καθῆραι ἢ λευκῆναι, ή λεπίουαι, ή διαφορήσαι, ή ωληρώσαι ή έπουλώσαι χρή, καὶ ωρὸς χοιράδας καὶ Φύματα καὶ σαρωτίδας καὶ τὰ νεότρωτα καὶ τὰ σαλαιά έλκεα, ωληγάς τε καὶ κρούσματα, καὶ τὰ ἐν τοῖς σθόμασιν 20 οίδήματα καὶ τὰ ἐν Θώρακι καὶ σπλάγχνοις, καὶ μάλισία ήπατι-

Ch. 18; l. 6. δ. οἰνάνθης om. F; δ. οἰνανθέμου BP; δ. οἰνάνθης ωριοῦσα ωρὸς χοιράδας καὶ φύματα καὶ ωαρωτίδας ωληγάς τε καὶ προύσματα ωοδῶν Α. — Ib. οἰνάνθεμου BP. — Ib. λαθόντας Α; λαμ-βάνειν BP. — 7. ἐν ἔαρος Α. — Ib. ώρα Α; άραν BP. — Ib. ρίζ. om. A; καί BP. — Ib. ἐξερρεύσαντα F; ἐπριζώσας BP. — 8. μ. δ. τ.] εἶτα BP. — Ib. λαβόντα Α; λαμβάνειν BP; Απ λαβέσθαι? — Ib. τῆς om. BP. — 9. β΄ καὶ μ΄ Α; μβ΄ BP. — 9-10. ωρὸς... ρητίνης τῆς om. BP. — 10. ἐλαίου χ α΄ Α. — Ib. καί] εἶτα BP. — 11-p. 106, l. 28. τετριμμένου... δε] λελυμένου ἐνώσας δλίγον, κατὰ δλί-

γον εξάρας τοῦ συρὸς τίθει εἰς $\Im$ υίαν κρούων καλῶς εἰς ένωσιν καὶ χρῶ BP.—
12. ἐπ' ἀν A; it. 1.15.— 13 ξηρόν A.
— Ib. σέλας om. A. — Ib. σρόσδαλε ex em.; σροσδάλε A; σροσλάδων F.—
14. καὶ τακέντος τούτου καὶ A. — Ib. [εἰ] e conj.; om. AF. — Ib. σειραθ. A.— Ib. μαλακ. A. — I5. τῆ σπάθη ex em.; πὴν σπάθην F. — I6. κατερ. ex em.; κατακεράσας F; βαλών A. — Ib. ἀποψυχθῆ ex em.; ἀποψυχθέν F. — 17. μαλθάξας ex em.; μαλθάξαις F; καὶ μαλάξας A. — A

κοῖς ἢ σΊομαχικοῖς καὶ σπληνικοῖς. ἄρισΊον καὶ Φλεγμασίης ωάσης 4 διακωλυτικόν, εἰ καὶ μύες Φλεγμαίνοιεν. Πρός δὲ καὶ λειοποιητικόν, 5 καὶ τοῖς ωοδαγρικοῖς ωαροξυσμοῖς, καὶ ῥευμάτων ἀναξηραντικόν, καὶ τοῖς ἰκτέρω κάμνουσιν ἐπιτιθέμενον ἐπὶ τὸ σΊέρνον ὀυήϊσΊον. 5 ἄγει γὰρ αὐτοῖς ἱδρῶτας τὴν χροιὰν χολοειδέας.

ιθ'. Η διὰ ἀνεμώνης Αφροδίτη. — Τῶν ἀνθέων τῆς ἀνεμώνης Ι κεκαθαρμένων ξηρών λαθών γο η' βάλλε όξους δριμυτάτου λευκοῦ κοτύλας τρεῖς καὶ ἔασον βρέχεσθαι ἡμέραν καὶ νύκτα · μετά δὲ ταῦτα άναφυράσας αὐτὰ ταῖς χερσὶν ἔκθλιβε κατά βραχὸ ἄχρις ἂν ωάντα 10 του χυλου έκθλίψης, είτα όητίνης κολοφωνίας λαβών γο μη', τῆς δε ύγρας ωιτυίνης γο δ', κηρού γο δ', και τού χυλού των ανθέων κοτύλας β', έλαίου γο δ'. Την κολοφωνίαν άμα τῷ έλαίω έψησας 2 σράως συρὶ μαλακῷ, κινῶν τῆ σπάθη, μέχρις ἀν σειρωμένω σοι σκληροτέρα Φαίνηται μάλλον ήδη, μετά δε ταῦτα ἐπέμδαλε την 15 ύγραν ρητίνην και σάλιν έψε άχρις αν σκληροτέρα γένηται, είτα έπέμβαλε του κηρόν : όταν δε κινών ενώσης αὐτά καὶ άχρις άμολύντου κατασίήσης, καθελών την χύτραν τοῦ συρός κίνει τὸ Φάρμακον τῆ σπάθη, ἔως ἀν τοῦ ζέματος λήξη μετὰ δὲ ταῦτα ἔγχει τὸν χυλὸν κατά ὀλίγον σαντελῶς, ἵνα μὴ ἀνοιδήση καὶ ὑπερπέση 20 τῆς χύτρας ούτω γὰρ μιγνύμενον σοικιλόχροον ἀν γένοιτο. Πει- 3 ρᾶσθαι δε τοῦ Φαρμάκου χρη ἀποσθάζοντα ἐπὶ μαρμάρου ή τινος λείου καὶ σΊεγανοῦ, ψυγέν δέ δοκιμάζειν, εἰ ἀμόλυντόν τε εἴη καὶ μή προσιζάνον τῷ χρωτὶ μολύνοι, τὴν χρόαν πορφυρᾶ ἐπιτεταμένως. Ούτω δὲ ἔχον ωρολειήνας εἰς θυίαν κατέρα τὸ Φάρμακον· 4 25 ἀποψυγέν δὲ ἀναμάλασσε ταῖς χερσὶν οὕτως ώς μὴ ἐκπίπῖειν τοῦ Φαρμάκου τὸν χυλὸν, ἀλλὰ κατὰ βραχὸ ἀναλαμβάνεσθαι τὸν ἐκθλιβόμενον ώς σαντί τῷ Φαρμάκῳ ἀναληΦθέντα ένωθῆναι, καὶ γενέσθαι εὐανθὲς καὶ εὔτονον. Χρῶ δὲ αὐτῷ ωρὸς τὰ ἔναιμα καὶ Αλά- 5

1. καί post Åρ. om. F. — Ιb. Φλεγμονής Λ. — 2. διαλυτικόν Λ. — 4. διφέλιμον Λ. — Ch. 19; l. 7. δξους δριμυτάτου λευκοῦ Λὲτ.; όξους.... F; δξους Β P. — 10. Λη λάβε? — 13. τῆ σπάθη ex em.; την

σπάθην F; σπάθη δαδίνη Αξt. — 14. ήδη cx em.; ή δεῖ F. — Ib. ἐπέμβαλε ex. em.; ἐπεμβάλλειν F. — 23. χρωτί cx em.; χρώματι F. — Ib. ωρρφυράν F. — 24-έχυντα F. — 26. ἀναλαμβάνειν F.

σματα της σαρκός, καὶ ωρός τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν, καὶ ωρός τὰ σαλαιά και οχθώδη και συκώδη και δυσκατούλωτα, και σρος τα τῶν ιοβόλων δήγματα, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὀνύχων ωθερύγια, καὶ νεῦρα σεπαχυσμένα, εἰ καὶ ἐν ἄρθροις ἢ καὶ χρόνια εἰη καὶ ἐπώδυνα, ἢ καὶ διὰ Φλεγμουὴν δυσκίνητα μετὰ άλγηδόνος τυγχάνοι, πρός τε 5 σύριγγας καὶ χοιράδας, καὶ τῶν ὀσίῶν τὰ ψιλώματα, καὶ γάγγλια καὶ δοθιήνας καὶ σΊεατώματα καὶ νομάς καὶ κόλπους, καὶ τῶν κολικών τὰς ἐμπνευματώσεις, καὶ τὰ ὑπὸ ψύξεως ὀδυνώμένα καὶ τὰ συρίπαυτα, καὶ σρὸς σπλάγχνα καὶ ὑποχόνδρια καὶ σθόμαχον, καὶ τὰ ἐν Φώρακι, τά τε ἄλλα καὶ τὰ ἀποσθήματα, καὶ οἶς αἰμοβραγία 10 ο γίνεται διὰ ρινῶν ωολλή καὶ δυσχερῶς σθέλλεται. Τούτοις δε δεῖ ἐπιτιθέναι σθυγμάτιον κατά τοῦ σθομάχου, κάλλιον δὲ σοιήσεις 7 καὶ κατὰ τοῦ μετώπου. Πρὸς δὲ τὰ ῥεύματα τῶν ὀΦθαλμῶν σπλη-8 νίον κατά τοῦ μετώπου ἐπιτιθέμενον σθέλλει. Ανιεμένη δε ροδίνω άγαθή πρὸς τὰ ἐν ἀρχῷ καὶ πόσθη ταὶ τἆλλα ἐν οἶς ἀνιεμένων Φαρ- 15 μάκων χρεία.

1 κ΄. Αίμηρή. — Λίθος ἔσΤι συκνὸς, βαρὺς, λεῖος, χροιὴν ὁλος αίμηρὸς, μονόχροος ὃν μηδικὸν καλέουσι καυθεὶς οὕτως ὡς Φλογερὸς γενέσθαι, εἶτα ἀποψυχθεὶς λευκὸς ἂν Φαίνοιτο, τριΦθεὶς δὲ καὶ λειωθεὶς εὖ μάλα χροιὴν ἀμείδεται οὕτε γὰρ ἔτι λευκὸς ὁ τέως ἀρ- 20 χῆθεν σάμπαν αίμηρὸς, βραχὺ δέ τι σαρηλλαγμένος ἐπὶ τὸ ροδο- 2 χροώτερον. Τὸν λίθον τουτονὶ τρίψας καὶ διασήσας, ἔπειτα σροσμίζας φοῦ τῆς ἀλεκτορίδος τὸ λευκὸν, ἔμπαλίν [τε] καλῶς λειήνας 3 χρίοις τῶν σαιδίων τὰ ἔλκη τὰ ἀσθόμωτα. Καὶ μήν γε καὶ τὰ ἐρπησθικὰ ἐπισθήσειας ἀν καὶ ξηράνειας καὶ καθήραις, ὁμαλά τε καὶ 25 4 λεῖα Θείης καὶ κατουλώσειας. Τεύξειας δὲ ἀν ἐξ αὐτοῦ Φάρμακον

άρισίου, τῆς ἡητίνης τῆς κολοφωνίας λαβόμενος μέρη δ' ἐπὶ τοῖς εἴκοσι, καὶ τῆς ἄλλης τῆς ὑγρᾶς μέρη δ', κηροῦ μέρη δ', ἐλαίου

^{2.} συκώδη] δυσώδη BP. — Ib. δυσεπούλωτα BP. — 5. τυγχάνοι om. BP. — 15. άρχῷ] ὄρχει BP. — Ch. 20;1. 18-19. ούτως... γενέσθαι] λίαν καὶ συρωθείς BP. — 22. τρίψας καλῶς καὶ BP. —

^{23.} έμπαλίν... λειήνας om. BP. — Ib. $[\tau\epsilon]$ ex em.; om. F. — 27. τῆς ῥητίνης ex em.; εἰ τῆς ῥητίνης F; ῥητίνης BP. — 27. 28. δ'] ς' BP. — Ib. δ'] ς' BP. — Ib. δ'] ς' BP.

μέρη γ', καὶ τοῦ λίθου τοῦ αἰμηροῦ μέρη ς'. Τὴν κολοφωνίαν ἄμα τοῦ ἐλαίῳ ἐπὶ συρὸς μαλθακοῦ σράως ἐψήσας, ἔπειτα ἐπενδασάμενος τὸν κηρὸν, τακέντος ἐμπάσας τὸν λίθον, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὰν σειρωμένῳ σκληρότερον μᾶλλον ἤδη [φαίνηται], ἐπενδάσασθαι τὴν

πειρωμένω σκληρότερου μᾶλλου ήδη [Φαίνηται], ἐπευδάσασθαι τήν 5 ρητίνην την ύγραν ἀνακινῶν τῆ σπάθη ἔως ἀμόλυντου καὶ εὐμιγὲς κατασίήσης, ὅπως ἐν χρῷ προσίσχηται καρτερῶς ὡς οἰόν τε. Δύνα μιν δὲ ἔχει τὸ Φάρμακου τοῦτο καθαρτικην, ξηραντικην, ἀνασπασίκην, διαφορητικην, λεπίυντικην, διαχυτικην, κολλητικην, λευκαντικην, ἐπουλωτικην, Φλεγμασίης πάσης διαλυτικην καὶ τῶν

10 κατισχυωμένων κάρτα Θρεπλικήν · ἀγαθὸν δὲ καὶ ωρὸς ωλευρῆς ἄλγος, καὶ τοῖς ὑπὸ σλομάχου βαρυνομένοις διὰ ἀτονίην αὐτοῦ νυκτὸς ὁλης ἱδρώσσουσιν · ἀναλγέα τε γὰρ καὶ ἦσσον ἱδρωτικὰ Θείη καὶ τοῦ βάρεος ἐπελαΦρίσαι, καὶ τὰ ωερὶ τὸ ἦτρον καὶ τὸν κτένα ἐπικεχαλασμένα ἢ ἐξωδηκότα ἰήσαιτο. Τὰς δὲ ἀκροχορδόνας γ

15 σλατύνει καὶ διαχεῖ καὶ διαφορεῖ καὶ σληγὰς καὶ κρούσματα ἀναλγέα τίθησι, καὶ τὰ φύματα ἐκπυίσκει τε καὶ ρήσσει. Αγαθὸν δὲ 8 καὶ νεοτρώτοις καὶ σαλαιοῖς ἕλκεσι, καὶ χοιράσι, καὶ τοῖς ὑπὸ ψύξεως ἢ ἐπιρροῆς κεκακωμένοις ἀνεθὲν ροδίνω, σρός τε ὧτα συορροῦντα καὶ τὰ ἐν αἰδοίοις καὶ ἔδρη ἔλκεα κράτισῖον.

20 κα'. Η διὰ ἰτεῶν ἡν ὁ Μέγης εὖρεν ἀδήκτως ξηραίνουσα καὶ ἐνεργοῦσα πρὸς ἄπαντα τὰ ῥεύματα. — Ἰτέας Φύλλα λαθών χλωρὰ τεθη- λότα, κόψας ἐν ὅλμω, καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαλών εἰς χύτραν ὀσΤρακίνην καινὴν ἐπέμβαλλε οἴνου παλαιοῦ λευκοῦ τοσοῦτον ὅσον αὔταρκες βρέξαι καὶ καταχεῖν τὰ κεκομμένα, ἐψήσας δὲ ἐπὶ πυρὸς μαλθακοῦ 25 ἐπὶ πλείονα χρόνον, μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἐμβαλών εἰς τὸν ὅλμον καὶ συγκόψας πάνυ, ὀθόνην ὑποτείνας πυκνὴν, ἐνιεῖς εἰς αὐτὴν τὰ

1-7. Την... έχει om. BP.— 2-3. έπενδεσάμενος F. Conf. l. 4. — 3. έπαν e conj.; έφθαν F.— 4. ωειρωμένω ex em.; ωειρω μεν ώς F. — Ib. ήδη e conj.; η δει F. — Ib. [φαίνηται] e conj.; om. F. — 5. έως e corr.; ως F. — 6. ωροσίσχηται e corr.; ωροίσχεσθαι F. — 10. ωλευρών BP.— 11. ἀλγεῖν F.— 12·16. νυκτός... ἡποσει οπ. BP.— 12. ἰδρώσσουσιν e conj.; ἰδρώσουσιν F.— CH. 21; l. 20. ἰτέας Α.— Ib. Μέγας Codd.— 23. ἐπέμδαλε AF; εἶτα ἐμβαλών BP.— 23-24. λευκοῦ.... πεκομμένα]τὸ ἀρκοῦν εἰς βρέξιν BP.— 24. κατασχεῖν AF.

2 κεκομμένα, καὶ ἀποθλίψας διαπηδώντα τὸν χυλόν. Μετὰ δὲ ταῦτα λαβών τῆς ἡητίνης τῆς κολοφωνίας γο κδ', κηροῦ γο δ', ἐλαίου γο β', καὶ τοῦ τῆς ἰτέας χυλοῦ κο. α' κατασκευασθέντος οὕτω, τὴν ἡητίνην μετὰ τοῦ ἐλαίου ἑψήσας συρὶ μαλακῷ, ἄχρις ἀν σειρωμένω καὶ ἀνατρίβοντι σΊερεὰ Φανῆ καὶ ἐγγὺς τοῦ Θρύπῖεσθαι, μετὰ ταῦτα 5 ἐπεμβαλεῖς τὸν κηρόν. Ἐπειδὰν δὲ καλῶς ἔχειν Φανῆ, λαβών ἀπὸ τοῦ συρὸς τὴν χύτραν, ἐπεμβαλεῖς εἰς αὐτὴν τῆς ἰτέας τὸν χυλὸν κατὰ ὀλίγον σάνυ. Ἐπειτα ἐπιθέντα εἰς τὸ σῦρ ἔψειν χρὴ σράως, 5 ὅπως μὴ ἐκφλογωθεῖσα καυθῆ. Μιχθέντος δὲ τοῦ Φαρμάκου τὸν τρόπον τοῦτον, εἰς ἀγγεῖον λίθινον λεῖον ἢ χαλκοῦν χρίσας ἐπί- 10 σίαξον μέρος τοῦ χυλοῦ, ἔπειτα εἰς αὐτὸ καταχέας τὸ Φάρμακον, ἀποξύσας καὶ ἀναμαλάξας χρῶ.

κ6'. Τὸ διὰ κηρύκων διαφοροῦν ἀδήκτως. — Λιθαργύρου $\angle$ ις', κηρύκων τέφρας $\angle$ ιζ', ἐλαίου $\overline{\alpha}$ αλαιοῦ κο. α', ψιμμιθίου $\angle$ κ', ἑητίνης τερεδινθίνης $\angle$ ιγ', λιδάνου $\angle$ η', ὕδατος κοτύλαι δ'.

1 κγ'. Πρὸς ἀλωπεκίας. — Εὐφορβίου, Φαψίας ἀνὰ ∠β', Θείου 2 ἀπύρου ∠β', ἐλλεβόρου λευκοῦ ἢ μέλανος ∠α'. Τούτοις μίγνυε 3 κηροῦ ∠ς' ἢ ε'. Δαφνίνω ἐλαίω τήξας ἢ σαλαιῷ χρῶ τούτω ὡς ἰσχυροτάτω φαρμάκω ἐπὶ τῶν κεχρονισμένων καὶ δυσθεραπεύτων. 4 Θαψίας δὲ μὴ σαρούσης τοσοῦτον σιαθμὸν μίξεις ἤτοι καρδάμου 20

5 σπέρματος ἢ εὐζώμου. Κὰν δάφνινον δὲ μὴ ἦ, ὑγρὰν ϖίσσαν ἔμξαλλε.

1 κδ'. Αδαμαντίου πρὸς άλωπεκίας. — Σκορόδων τέφραν μετὰ μέ 2 λιτος ἔγχριε. — Η διὰ ἰτεῶν ἔναιμος.] Τὴν δὲ διὰ τῶν ἰτεῶν ἔνδοξόν
 τε καὶ πολύχρησῖον οὖσαν καὶ αὐτὴν ὁμοίως ταῖς προειρημέναις 25
 ὁ Κρίτων οὕτω γράφει· ἡ διὰ ἰτεῶν ἀρμόζουσα πρὸς τὰ ἔναιμα
 καὶ ἄρθρα λελυμένα καὶ πρὸς σύριγγας ἐντιθεμένη, καὶ πρὸς

2. βαλών A. — 6. ἐπεμβάλλειν BFP.

7. ἐπεμβάλλειν F; ἐπεμβάλειν BP.

8. δεῖ A. — 9. ἐπφλογωθείη παυθείς A.

1b. δεῖ] οῦν BP. — CH. 22; l. 15.

ποτ. e L; πύαθοι Codd. gr. — CH. 23;
l. 18. τήξας ἢ παλαιῷ Gal.; τήξας παλαιῷ

Codd. — 20. καρδάμου Gal.; καρδαμώμου Codd. — 21. Καὶ εἰ μὴ ἢ δάφυινου, πὰν ὑγράν Β Ρ. — Gh. 24; l. 24. Ĥ..... ἔναιμος ante Σπορόδων (l. 23) Codd. — Ib. δέ om. Β Ρ. — Ib. τῶν om. Β Ρ. — 26. διὰ τῶν Α.

ωλαδαράς σάρκας, καὶ μάλισία τὰς ἐπὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις. Ποιεῖ 3 καὶ ωρὸς ἐρυσιπέλατα, καὶ ωρὸς ἄλλας ωλείσίας διαθέσεις δίχα κατακαυμάτων. Μίσυος, χαλκίτεως, ἰοῦ, ψιμμιθίου, κηκίδων ἀτρή- των, σίυπηρίας σχισίῆς καὶ σίρογγύλης, μελαντηρίας ἀνὰ γο ς΄, ὁ ὑπτίνης ωιτυίνης, κηροῦ, ωίσσης, ἀσφάλτου, ἰτέας φύλλων ἀνα λ α΄, ἐλαίου κο. β΄ καὶ γο δ΄, χαλκάνθου γο ς΄, σιδίων γο ς΄, ὅξους ξ ς΄. Μετὰ τοῦ ὅξους τὰς ἰτέας ωροαποβρέξας ἡμέρας τρεῖς ἔψε ἔως λει- το Φθῶσι ξέσίαι β΄, εἶτα ωρολελειωμένω ἰῷ καὶ ψιμμιθίω καὶ μελαντηρία ἐπίβαλλε τὰ φύλλα λελειωμένα ἐπιμελῶς καὶ συλλειοτρίβει, 10 εἶτα τὰ ξηρὰ λεῖα ἕνωσον, εἶτα τὰ τηκτὰ ἐπικατάχει καὶ ἐνώσας χρῶ.

κε΄. Πρός ήλκωμένους καρκίνους σράστατον. — Λιθαργύρου, κη- ροῦ, σίξατος χοιρείου ἀνὰ κα΄, λεκίθους ῷῶν ὀπίῶν δέκα, ἐλαίου κο. η΄. Τὴν λιθάργυρον τρίβε μετὰ ὕδατος συμμέτρου σαραχέων τι καὶ 2 15 τοῦ ἐλαίου, εἶτα τὰς λεκίθους συλλέαινε, τὸ δὲ σίξαρ ἐξινίσας τῆκε σῦν τῷ κηρῷ καὶ τῆ λειουμένη λιθαργύρῳ σροσεπιβάλλων καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ ἐλαίου. Η χρῆσις τοῦ μὲν ἀνεθέντος σὺν ροδίνῳ διὰ μότου 3 ἐρεοῦ ἢ λινοῦ, ὡς ἀν ἀρμότίειν δοκῆ. Ανωδύνου δὲ ὄντος τοῦ ἔλκους, 4 σαραπλεκέσθω σμύρνης, ἴρεως, ἀρισιολοχίας ἀνὰ ∠γ' ὁ καὶ τοῖς 20 ἀνελκώτοις ἀρμότίει. — Αδαμαντίου σρὸς Φαγεδαινικὰ ἔλκη.] Χλωράν ἀλθαίαν ἢ ξηρὰν ἀναλαβών σίξατι τραγείω χρῶ. Εἰ δὲ σάνυ 6 ὑγρὰ εἴη τὰ ἕλκη σροϋποθεὶς μότα ξηρὰ ἐπιτίθει τὸ σίξαρ μετὰ τῆς ἀλθαίας. Κέχρησο δὲ καὶ ταῖς ἀγωγαῖς τοῦ τριακοσίοῦ σεέμ- 1 πίου κεΦαλαίου.

25 κς'. Πρός καρκίνους σάνυ σολλην και νομώδη διάβρωσιν έχον-

1. τάς] ταῖς Α. — 2. ἀλλα ωολλα ωάθη Α marg. — 3. καταγμάτων Α. — 5. τῶν φ. Α. — 8. ωρολελειωμένω ex em.; ωρολελειωμένων ΑΓ; ωρολελειωμένα ΒΡ. Conf. Gal. Λετ. — 8-9. μελ. καὶ τὰ ἀλλα ἐπίδαλλε ΒΡ. — Ch. 25; l. 12-20. Πρὸς... ἀρμότ7ει] ΒΓΡ hæc repetunt post cap. 39 (p. 117, l. 19). — 15. ἐξυμενίσας Β' Γ' Ρ''. — 16. ωροσ-

επιδαλών $B^aF^aP^a$; ἐπιδάλλων A; συνεπιδαλών BFP. — 18. ἐρεοὖ] ἡ σχίνω BP. — Ib. λινοῦ] ἰρίνω BP; $ωεσσοῦτοῦ δι' ἐρίου <math>B^aF^aP^a$. — Ib. ή BP. — 19. ωρός Φαγεδαίνας. Πρὸς Φαγεδαίνια A. — 21. αίγείω A. — 23. δὲ ἐπὶ παῖς F; δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς B P. — CH. 26. Hoc caput ante cap. 40 (p. 117, b. 19) repetunt BFP.

τας. Οἶς δὲ καρκίνοις πολλή καὶ νομώδης ἐσθὶν ἡ διάδρωσις Ṣαυ1 μασθὸν ὡς δρασθηρίως βοηθεῖ τόδε. — Οἴνου ἀδριανοῦ καλοῦ ξ κ΄,
ροὸς βυρσοδεψικῆς κ α΄, κυπαρίσσου σφαιρίων κ α΄, κηκῖδος ὀμφακί2 τιδος ἀτρήτου γο ς΄, κασίας σπουδαίας γο ς΄. Θλασθέντα βρέχεται
3 ἐπὶ ἡμέρας δ΄, καὶ ἔψεται μέχρι ζέση τρίτον ἢ τέταρτον. Κινεῖν δὲ 5
χρὴ σπάθη κυπαρισσίνη, εἶτα ταῦτα μὲν ἐκθλιφθέντα ἀναιρεῖται,
εἶτα ἔψεται ἔως μέλιτος σύσθασιν λάβη, καὶ τότε ἐν ὑελῷ ἀγγείῳ
4 ἀποτίθεται. Η χρῆσις ἀκράτου μὲν ἐπὶ τῶν νεμομένων · εἰ δὲ
παχύτερον εἴη ποτὲ, ἀνυγραίνειν αὐτὸ οἴνῳ χρὴ, μάλισθα ἐπὶ
5 γυναικῶν καὶ γυναικείου κόλπου. Εσθι δὲ καὶ τῶν ὀδυνῶν παρη- 10
γορητικὸν γάλακτι ἀνιέμενον τοῦτο, καὶ τὰς ἄλλας νομὰς ἱᾶται
Ṣαυμασθῶς.

1 κζ΄. Πρὸς ἐντέρων ὀλισθήσεις. — Κυπαρίσσου σφαιρίων τῶν μικρῶν καὶ ἀπαλῶν, σιδίων ῥοιᾶς ἀνὰ γο γ΄, μέλανος οἴνου ὅσον
2 ἐξαρκεῖ. Ἐψε ἐπιβαλὼν τὸν οἶνον μέχρι ωαντελοῦς διαλύσεως, εἶτα 15
μετεράσας εἰς θυίαν καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε σθέατι ὑείω
ωαλαιῷ ώσθε ἐμπλάσθρου ἔχειν ωάχος, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει, ωροαναθλίψας τὸ ἔντερον · ἔξωθεν δὲ τοῦ φαρμάκου
3 μαλακὸν σπόγγον ἐπιτίθει. Τὰς δὲ λύσεις ωοιοῦ διὰ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν.

1 κη΄. Αδαμαντίου τρος έντεροκηλικούς. — Κηκίδας, άλικα, κνίδης ρίζας ἴσα έψήσας οἴνω πρωτείω σιύφοντι λείου ἕως γένηται κηρωτῆς πάχος, καὶ κατάπλατιε κατά τοῦ περιτοναίου, λύων διὰ ἡμερῶν ἐπιὰ ἔως ἀποθεραπείας · ἀνάσπα δὲ καὶ προσιύπου τὴν ὀλίσθη-2 σιν πρότερον. — Αλλο τοῦ αὐτοῦ.] Σταφίδων ἐκγεγιγαρτισμένων 25
3 κα΄, κυμίνου χνοώδους γο ς΄, νίτρου γο γ΄. ὑμοίως χρῶ· εἰ δὲ δέοι διὰ τὰς ἀπὸ τῆς περισφίγξεως περιτάσεις χρίειν, κηρωτῆ σικυωνία

2. παλού] παλουμένου $B^a F^a P^a$; ἰσχυρού BP. — 4. Τὰ σφαιρία θλασθέντα $B^a F P^a$. — 5. ἄχρι $B^a F^a P^a$. — Ib. τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτου $BB^a P P^a$. — 6. ἐπθλιθέντα $BB^a P P^a$; ἐπλειφθέντα F^a . — 7. ἔως.... λάδη] έως μέλιτος (sic) $B^a P^a$;

μέχρι μελιτώδους συσίδσεως ΒΡ. — Ib. ὖελίνω ΒΡ. — 10. γυναικῶν καί om. Β^a F^a P^a. — 11. ἐνιέμενου Β^a F^a P^a. — CH. 27; l. 19. ποίει ΒΡ. — CH. 28; l. 25. πρῶτου ΒΡ. — 27. περισίδσείς BFP.

μασθίχην χίαν ἐπίπατθε. — Αδαμαντίου βρογχοκηλικόν.] Κηκίδων γο α', λίθου συρίτου Δγ', συρέθρου Δβ', νίτρου Δα', τερμινθίνης ΖΕ', σιλφίου Ζα', σανδαράκης ΖΕ', κηροῦ γο γ', ωίσσης γο γ', άξουγγίου ταλαιοῦ γο β', σΊυπΊηρίας ύγρᾶς γο α'. Τὰ ξηρά 5 οἴνφ ἀθαλάσσφ καὶ έψήματι λειώσας ἐπίδαλε τὰ τηκτά. — Πρὸς βρογχονήλας καὶ ύγρονήλας.] Βδέλλιον ω Ιυάλφ ἀσίτου δεύσας ώς έμπλασ1ώδη σύσ1ασιν έχειν χρῶ. — Πρὸς ἐντεροκηλικούς.] Κυπαρίσσου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασΊοὶ καὶ τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ ἀπαλά· λειώσας ἔμπλασσε καὶ ἐπιδέσμει. Τινὲς δὲ οἴνῳ έψήσαντες τρότε-10 ρον τὰ αὐτὰ τοιοῦσιν· μάλισῖα δὲ τοιεῖ τοῖς διὰ ὑγρότητα σώμασι χαλαροῖς· ξηραίνει γὰρ καὶ τόνον ἐντίβησιν. — Πρὸς ὑγροκήλας.] Σταφίδων χωρὶς τῶν γιγάρτων Δη', ἄμμεως Δκ', νίτρου έρυ- 9 θροῦ Ζι', τερμινθίνης Δη', μέλιτος σαχυτέρου Δις'. Εψε τὸ μέλι 10 καὶ τὴν ῥητίνην ἔως ἐμπλασίωδες γένηται, τὰ δὲ ξηρὰ χυοώδη τῆ 15 σλαφίδι λειοτάτη συλλειώσας ἐπίβαλε τὸ μέλι, ἔπειτα μαλάξας καὶ ένώσας χρῶ, ἀναλαθὼν τὸν ὄσχεον ταινιδίφ. Ησυχαζέτω ὁ σασχων 11 μή λουόμενος τὰς δὲ λύσεις ωαρὰ μίαν ωοιοῦ, ἔπειτα σπόγγοις άποπυρία, καὶ σάλιν νεαρὸν ἐπιτίθει.

κθ'. Αδαμαντίου προς μελικηρίδας καὶ τὰ ὁμοια. — Κηροῦ γο β', 1
20 τερεβινθίνης γο β', λεπίδος χαλκοῦ γο β', νίτρου γο α', Θείου ἀπύρου γο α', καννάβεως ἀγρίας ρίζης ξηρᾶς Δλε' εἰ δὲ μὴ, ἀρισθολοχίας σθρογγύλης τὸ αὐτό κόπρου περισθερᾶς Δλε', ἐλαίου παλαιοῦ κα'. Εναφέψει τῷ ἐλαίφ τὰς ρίζας.

λ'. Ο πόραξ πρὸς νομάς. — Λιβάνου γο β', ἰοῦ γο δ', τερμινθί25 νης γο η', χαλκάνθου γο ις', κηροῦ γο η', κηκίδος γο η', ταυρείου
σθέατος γο η', μέλιτος γο η', ἐλαίου μυρσινίνου γο η', ὄξους τὸ ἀρκοῦν πρὸς ἐκλείωσιν. Μετὰ τὸ βληθῆναι τὰ ἄλλα ἐπεμβάλλεται ὁ
λίβανος καὶ καταχεῖται κατὰ τοῦ κακκάβου.

^{1.} χίαν e N; λείαν AF; λίαν BP. — γο η' post. νην.] γο β' BP. — 26. Ib. ἐπιπάσσων BFP. — 3. νηροῦ Δγ' γο η'] γο β' B; γο α' P. — Ib. γο η'] AF. — 8. καὶ τὰ ἀπαλά BFP. — 15. γο β' BP. — Ib. ἐλαίον... η' c LN; om. ἐπίβαλλε τῷ μέλιτι BP. — CII. 30; l. 25. Codd. gr. — 27. ἐμβάλλεται BP.

λε. Προς Φλεγμονας έδρας. — Ωοῦ οπίοῦ λέκιθος, οπίου οδο-

λὸς, πρόπου ὀβολὸς, μέλιτος τὸ ἀρποῦν.

1 λγ΄. Εντατικόν. — Σατυρίου Δ6΄, εὐζώμου σπέρματος Δδ΄, συρέθρου Δδ΄, κάχρυος Δγ΄, αἰδοίου ἐλαΦείου Δ6΄, σκίγκου οὐρᾶς Δ6΄, εὐφορβίου Δα΄, τερμινθίνης γο α΄, κηροῦ Δδ΄, ὡὰ σΊρουθῶν τρωγλιτῶν γ΄, ἀσκαλαβώτας τρεῖς, ἐλαίου δαδίνου ἢ ἰρίνου τὸ ἀρκοῦν.
2 Βρέχονται ζῶντες ἐν ὄξει οἱ ἀσκαλαβῶται ἔως ἡμερῶν μ΄ τεθέντος 10

τοῦ ἀγγείου ἐν κοπρία καὶ χωσθέντος.

λδ'. Καταγματική. — Πίσσης βρυτί (ας)κα' γο δ', λιθαργύρου)κα' γο δ', λιβάνου γο η', τερμινθίνης γο η', σί έατος ταυρείου)κα' γο δ', καλβάνης γο α', δποπάνακος γο α', κηροῦ γο δ', έλαίου σαλαιοῦ 2 κα', ὅξους γο ε'. — Πρὸς ἀπαλόχρωτας καὶ δυσελκεῖς ἐκ τοῦ τε- 15 τάρτου τῶν κατὰ γένος σρὸς τῷ τέλει.] Κηροῦ)κα', ροδίνου)κα', ψιμμιθίου γο η', Θείου ἀπύρου γο β', άλὸς ἀμμωνιακοῦ γο δ', λεπίδος κυπρίας γο β', λιβανωτοῦ γο α', σχισίῆς γο α', ἰοῦ γο α', σιδίων γο α', ἀσβέσίου γο α'. — Åλλο.] Αντὶ μὲν ἰοῦ ἔχον Θείου τὸ διπλάσιον, ὁμοίως δὲ καὶ λεπίδος τὸ ἡμισυ.

λε΄. Πρὸς Φαγέδαιναν. — Ψιμμιθίου γο η΄, Θείου ἀπύρου γο β΄, λεπίδος γο α΄, ἰοῦ γο α΄, λιβάνου γο α΄, σιδίων γο α΄, ἀλὸς ἀμμωνιακοῦ γο β΄, σιυπιπρίας σχισίῆς γο α΄, ἀσβέσιου γο α΄, κηροῦ λ α΄,
² ροδίνου λ α΄. Τὸν κηρὸν καὶ τὸ ρόδινον τήξας ψῦξον, τὰ λοιπὰ λείου, τὴν δὲ κηρωτὴν ζέσας πρόσβαλλε, καὶ πάλιν ἐπιμελῶς λείου.
ἐν τῆ χρήσει πλάτυσμα ποιοῦ ἴσον τῆ ἐλκώσει, ἐπιτίθει δὲ

CH. 31; l. 1. καὶ ἐψ' ὧν διαφορῆσαι BP. — CH. 33; l. 6. ∠ε'] γο η' BP. — 9. δαφνίνου BP. — Ib. τὸ ἀρκοῦν Paul.; om. Codd. — CH. 34; l. 13. λι- δάνου γο δ' Λ. — 15-16. ἐκ... τέλει post φαγέδαιναν (l. 21) Codd. gr. et lat. — 16. ῥοδ. λι α' om. BFP. — 17. γο η']

γο β΄ ΒΡ. — Ιb. Φ. ἀπ. γο β΄ Ν; om. ABFP Gal. — Ιb. άλός om. A. — 18. λιδάνου A. — Ch. 35; l. 22. σιδ. γο β΄ ΒΡ. — 23. γο α΄ ΒΡ. — Ιb. σ7υπ7. γο β΄ ΒΡ. — 25. κηρωτήν] ἡητίνην A. — Ib. πρόσθαλε BFP. — 26. δέ] καί BFP.

έπάνω σπόγγον έξ ύδατος ψυχροῦ, καὶ έπίδει έπιτεταμένως άλλάσσων τὸ Φάρμακον.

λς'. Αδαμαντίου προς φαγεδαίνας καὶ παλαιὰ καὶ δυσεπούλωτα.

— Βολβοῦ σκίλλης ἐνὸς τὸ ἀπαλώτατον εἰς ἐλαίου ξ α' βαλών ἔψε ι

5 ἔως ἀποτριτωθῆ, καὶ τῷ ἐλαίῳ χρῶ περιχρίων πὶερῷ τὸ ἔλκος
χωρὶς τοῦ διαμοτῶσαι. Τὸ αὐτὸ καθαιρεῖ, σαρκοῖ, ἀπουλοῖ, τὸ δὲ 2
μεῖζον, οὐδὲ μυῖα ἐπικαθέζεται τῷ ἔλκει, τοὐτου ἐπιχρισθέντος.

Αλλο τοῦ αὐτοῦ πρὸς φαγεδαινικὰ ἔλκη.] Σταφυλίνου φύλλα λεῖα 3
ἐπιτίθει μετὰ μέλιτος, κάλλιον μὲν εἰ ἀγρίου εἰ δὲ μὴ, ἡμέρου.

10 Αλλο πρὸς πάντα τὰ κακοήθη ἔλκη καὶ φαγεδαινικά.] Οποῦ κυρη- 4
ναϊκοῦ, ὄνυχος ὄνου κεκαυμένου, καρκίνων ποταμίων κεκαυμένων
ἀνὰ γο α', μολίβδου κεκαυμένου, καδμείας, λιβάνου ἀνὰ γο δ". Τὸν 5
μὲν οὖν ὄνυχα λείου γάλακτι ὀνείῳ, τοὺς δὲ καρκίνους ὕδατι, τὸν
δὲ μόλιβδον καὶ τὴν καδμείαν λείου μετὰ ὀξυρροδίνου ἰδίᾳ, εἶτα

15 λειωθέντα ἐπιβάλλων τὸν ὁπὸν καὶ τὸν λίβανον μετὰ μυρσινίνου ἐλαίου

δλίγου μίξας ὸμοῦ πάντα καὶ ποιήσας ὡς ἀνακόλλημα, καταβρένων

ολίγου μίξας όμοῦ σάντα καὶ σοιήσας ώς ἀνακόλλημα, καταβρέχων
δθόνιον ἐπιτίθει, καὶ ξηραινόμενον ἄλλασσε συνεχῶς μολυνόμενον
μόνον τοῖς ἰχῶρσιν. — Πρὸς ἔλκη κακοήθη καὶ δυσεπούλωτα καὶ
χρόνια καὶ σηπεδονώδη καὶ σλαδαρά. Λημνία σφραγὶς τὰ τοιαῦτα 6

άλλα εἰ μεν εἴη τὸ έλκος δυσώδες καὶ ωάνυ ωλαδαρὸν καὶ ρυπαρὸν, ἄνιε αὐτὴν ὅξει δριμυτάτω εἰ δε μὴ, διὰ οἴνου, ἢ ὕδατος, ἢ ὁξυκράτου, ἢ ὁπως ἀν ὑποφαίνη τὸ ωρόσφορον τῆς χρήσεως. — Πρὸς έλκη καρκινώδη καὶ κακοήθη, καὶ

20 έλκη ἀφελεῖ μεγάλως σροσκομιζομένη κατὰ σύσλασιν σηλώδη,

25 πρὸς τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ ὅρχεσι καὶ ἔδρα καὶ μασῖοῖς Φλεγμονὰς, ἔτι δὲ ἡαγάδας, σῖολίδας, ἀναξέσεις ἔδρας.] Εν μολιβδίνη Θυία καὶ το δοίδυκι μολιβδίνω τρίβων ποίει γλοιῶδες, τρίβε δὲ ἢ ἡόδινον, ἢ

13. οὖν οπ. Α. — 15. ἐπιδαλών F; ἐπιδαλοῦ P; ἐπιδαλλοῦ B. — 16. ἀναπόλλο LN; ἀνάπομμα AF; ἀνάπομα BP. — 22. ἀνιε] ῥάνεις BP. — 23. ἀποφαίνοι A. — 27-P. 115, P. 1. P τρίδε σὸν ῥοδίνP ἡ ὀμφακίνP ἐλαίP P0.

^{1.} ἐπιδέσμει A; om. BP. — 2. τὸ Φάρμακον ex em.; τοῦ Φαρμάκου A; τῷ Φαρμάκω BFP. — CH. 36; l. 5. ἐως ἀν A. — 6. καθαίρει Codd. — Ib. ἐπουλοῖ ABP. — 9. εἰ δὲ μή γε BP. — 12. μ. κεκ. LN; μ. κεκ., σχίνου Codd. gr. —

ἔλαιον ὀμφάκινον, ἢ χυλὸν ἀειζώου, ἢ κοτυληδόνος, ἢ Φριδακίνης,
κ ἢ ψυλλίου, ἢ ὄμφακος σΊαφυλῆς, καὶ ωερίχριε. Κενταύριον τὸ μικρὸν ωρόσφατον καταπλασσόμενον τὰ δυσεπούλωτα ἐπουλοῖ, καὶ
τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν ἰᾶται. — Πρὸς κάθυγρα ἔλκη.] Κυπαρίσσου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασίοὶ καὶ τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ ἀπαλὰ 5
πὰς ὑγρότητας τῶν ωλαδαρῶν ἐλκῶν καὶ σηπεδονωδῶν ἀλύπως καὶ

ρίσσου τὰ Φύλλα και οι βλασίοι και τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ ἀπαλὰ τὰς ὑγρότητας τῶν ωλαδαρῶν έλκῶν καὶ σηπεδονωδῶν ἀλύπως καὶ ἀσφαλῶς ἐκδόσκεται καταπλασσόμενα ἢ κατὰ ἐαυτὰ ἢ οἴνῳ ἀποζεν10 νύμενα. Κέχρησο δὲ καὶ τῆ εἰρημένη κατὰ τὸ κε΄ καὶ κς΄ κεΦά-

11 λαιον άγωγῆ. — Πρός τὰ κάθυγρα έλκη.] Κυπέρου ρίζαι τὰ διὰ

12 ύγρότητα δυσεπούλωτα Ξαυμασίως ώφελοῦσιν. Κολοκύνθης ξηρᾶς 10 κεκαυμένης ή τέφρα τοῖς μὴ φλεγμαίνουσι μὲν, καθύγροις δὲ καὶ

13 σηπομένοις άρμόζει, καὶ μάλισῖα τοῖς ἐν ωόσθη ἀἰδοίου. Τὸ δὲ αὐτὸ ωοιεῖ καὶ ἀνήθου ῥίζης ἡ τέφρα. — Πρὸς ἔλκη κακοήθη καὶ

14 ρευματιζόμενα καὶ σηπεδονώδη.] Αρνόγλωσσον κατάπλασσε χλω-

15 ρου ἢ πόψας ξηρὸυ ἐπίπασσε. — Άλλο ωρὸς τὰ αὐτά.] Ισάτις ἤμε- 15 ρος δρασΓικῶς ἀυθίσΓαται τοῖς τοιούτοις ἔλκεσι σηπομένοις καὶ

16 ἀναβιβρωσκομένοις. Εἰ δὲ ἰσχυροτέρα Φαίνοιτο ἡ ἰσάτις τῆς τοῦ κάμνοντος ἔξεως, μιγνύναι χρὴ τοῖς Φύλλοις αὐτῆς ἢ ἄρτον, ἢ κρίθινον, ἢ σύρινον ἄλευρον, ἢ ἄλΦιτα. — Πρὸς τὰ χειρώνεια ἕλκη.]

17-18 Λεωίδος χαλκοῦ Δι', κηροῦ Δι', σουποτηρίας σχισοίης Δβ'. Του 20 κηρου Θερμάνας καὶ μαλάξας, ἀνάμιξου τὰ ξηρὰ καὶ ἀνάλαβε λειότατα, καὶ εἰς ὁθόνιου ἐμπλάσας ἐπιτίθει. — Πρὸς ἔλκη Θηριώδη.]

19.20 Σίδιον καύσας λεῖον ἐπίπασσε, ἢ αὐτὸ λειώσας ἐπίπασσε. Ἡ σΊυ- π ηρίαν σχισθὴν κεκαυμένην λείαν ἐπίπασσε. — Κλλο π ρὸς τὰ

21-22 αὐτά.] Ύσσώπου Δδ', σΊαΦίδων Δδ', νίτρου Δ6'. Λεΐα σοιήσας ἐπί- 25

23 πατίε ωροϋποχρίσας μέλιτι τὸ έλκος. — Πρὸς έλκη σηπεδονώδη καὶ νεμόμενα χαλκῖτις, ἀρσενικὸν, τίτανος, ἢ κατὰ έαυτὰ, ἢ ἄμα

24 ἐπιπασσόμενα ποιεῖ. — Η πράσιον ἐφθὸν γενόμενον ἐν οἴνφ κατά-

2. Καὶ πενταύριον Α. — 4. Ăλλο ωρός Α. — Ιb. τὰ πάθυς ρα ABP. — 7. αὐτά Α. — 9. Ăλλο ωρός Α. — Ιb. τά om. Α. — Ib. αἱ ῥίζαι Α. — 13. ἡ om. Α. — 18. ή ante κρίθινον om. A.F. — 19. άλ. καὶ άλφιτα B.P. — 22-23. Πρὸς..... λειώσας επίπασσε om. B.F.P. — 25. σ7αφίδος B.F.P.

πλασσε, η όροδον λεΐον μετά μέλιτος ἐπιτίθει, η ἐλαίας Φύλλοις άπαλοῖς έφθοῖς ἐν οἴνω λειώσας ώσαύτως χρῶ κατάντλει δὲ ὕδατι θαλατλίω θερμώ. — Πρός σκώληκας τους εν έλκεσι τοις σηπεδονώδεσι γινομένους.] Χυλὸν καλαμίνθης έγχει, ἢ αὐτὴν τὴν καλα- 25 $_5$ μίνθην χλωρὰν λειώσας κατάπλασσε.— Πρὸς χρονίας καὶ δυσσαρ- $_{26}$ κώτους καλ συριγγώδεις κοιλότητας έλκῶν ἐκ ῥευμάτων ὀσΊρείων ὀσΊᾶ καύσας λειώσας ἐπίπατίε. Πευκεδάνου ῥίζα ἐπιπάτίεται ξηρὰ γενο- 27 μένη χνοώδης· αύτη γάρ έκκαθαίρει καὶ σαρκοῖ καὶ έπουλοῖ. — Πρὸς έλκη ωλαδαρά.] Ερια κεκαυμένα λεῖα ἐπιπατθόμενα τὰς ωλαδαράς 28 10 σάρκας έπλ τῶν έλκῶν ἀποτήκει τάχισθα. Πλατάνου Φλοιὸς καυθελς 20 καὶ λεῖος ἐπιπατθόμενος τὰ διὰ ὑγρότητα σολλην έλκη σλαδαρά καὶ ρυπαρά ιᾶται. — Προς έλκη δυσεπούλωτα.] Αλόη τὰ δυσεπούλωτα 30 τῶν έλμῶν ἰᾶται τὰ ματὰ έδραν μαὶ αἰδοῖον μάλισῖα, ἀΦελεῖ δέ καὶ τας Φλεγμονας αὐτῶν ὕδατι διεθεῖσα. — Προς έλκη σαλαιά. Τα 31 15 σαλαιά έλκη ίᾶται κηρός έν ήλίφ μαλαχθείς και άναλαθών λεπίδα χαλκοῦ χυοώδη ώς ένι μάλισία ωλείσίην, ή χρυσοκόλλαν. Δεῖ δέ 32 είς δθόνην έμπλάσσοντα τιθέναι καὶ μὴ άφαιρεῖν συνεχῶς. λζ'. Πρός σθίγματα καὶ οὐλάς. — Κηκῖδος δμΦακίτιδος, μελαντη- 1

λζ'. Πρὸς σ Ιίγματα καὶ οὐλάς. — Κηκῖδος ὁμφακίτιδος, μελαντη- 1 ρίας, ἔτι δὲ καὶ σιδίων ροιᾶς χυλίζοντας παραχεῖν ἀμπελοπράσων 20 χλωρῶν χυλὸν, ἔως ἀν ἀπαλωτάτης κηρωτῆς σχῆ πάχος, ἐκνιτρώσαντας δὲ καὶ ἀποσμήξαντας τὸ πρόσωπον, ἢ καὶ ῷ τινι τοῦ σώματος μέρει ἐγγραφόμενα ταυτί μοι τὰ σ Ιίγματα. — Σεύτλου 2 ἀφεψήματι νίτρω τε ὁπ Ιῷ καὶ ὀροδίνω σμήγματι ἀπορρύπ Ιεται ἢν δὲ τῷ μέλανι τῷδε ῷ σ Ιίζονται ἄνθος χαλκοῦ μίξη τις, ἀεὶ διαρ- 25 κέσει ἐξαλείψεις δὲ τὰ σ Ιίγματα καὶ τὰς οὐλὰς ἐκνιτρώσας τὸν τόπον. Καταπλάσσων τὰ σ Ιίγματα ἐπὶ ἡμέρας πέντε ρητίνη, τῆ 3 δὲ ἑξῆς ἐκλύσας, βελόναις κατακέντησον σ Ιιγμαῖς πυκνοτάταις ὡς

^{14.} Τὰ ἔλκη τὰ ϖαλαιά Α.— CH. 37; l. 19. ἔτι δέ om. A.— Ib. καί om. ABP.

— Ib. χυλίζοντα ABP. — Ib. ϖαρασχεῖν Codd. — 21. ἄ τινι ex em.; ὅ τι Codd. — 22. μέρει ex em.; μέρος Codd.

[—] Ιδ. ἐγγραφόμενα ex em.; ἐγραφόμεν ABFP. — 24. ἄ σ1ίζονται ex em.; ἐν. ἄ σ1ίζονται BP; ἐνωτίζωνται BP; ἐνωτίζωνται F. — 25. δέ om. BP. — 26. Καὶ καταπλάσσων Α.

ἀμύξαι συμμέτρως τοὺς τόπους · ἀμύξας δὲ τὸ αἶμα τρῖψον, καὶ διαλιπών ὅσον ἡμιώριον, εἶτα σπογγίσας ἐντίθει τὸ Φάρμακον ἐπὶ ἐκάσίου τῶν σἰιγμάτων · τῆ τριταία δὲ ϖάλιν αὐτὸ λύσας τῶν ἐπιδέ4 σμων ἐλευθέρου. Διὰ μὲν οὖν τὴν τοῦ Φαρμάκου χρῆσιν μελανία
τις ὀλιγοχρόνιος ἐπιγενήσεται, οὔτε δὲ ἕλκος, οὔτε οὐλή τις, καὶ 5
τὸ μελανθέν ἀΦανισθήσεται ἐν οὐδὲ ὁλαις ἡμέραις εἴκοσιν. Τὴν
δὲ τοῦ Φαρμάκου σύνθεσιν οὕτω ϖοίει · κηροῦ, νίτρου, ἀΦρονίτρου,
ἀσδέσίου κονίας, λιδανωτοῦ ἴσα τρίψας ἐπίχει μέλιτος ἑνὸς τῶν
προειρημένων τὸ διπλάσιον, δηλαδὴ συντηκομένου τοῦδε τῷ κηρῷ.

 $1 \quad \lambda \eta'. \quad \Pi$ ρὸς ὄνυχας ψωρώδεις. — Ϊξοῦ δρυΐνου γο β' , τηλίνου ἀλεύ- 10 ρου γο β' , $\Im$ αψίας χυλοῦ γο β' , κανθαρίδων γο α' , σανδαράκης γο β' ,

όξους τὸ άρκοῦν.

λθ'. Ἡ διὰ άλῶν σοιοῦσα σρὸς ἀποσθήματα, χοιράδας, καὶ σάν1 τα ὅσα σιδήρου χρήζει. — Αλατος ἀμμωνιακοῦ, μολιβδαίνης, ἐλαίου, κονίας κληματίνης σθακτῆς ἀνὰ κ α', σεριστερῶν κόπρου γο γ'. 15
2 Βαλὼν εἰς θυίαν τὸ ἄλας καὶ τὴν κονίαν λείου, ἔως ἄν λυθῆ τὸ άλας, εἶτα ἐπίβαλλε μολίβδαιναν, ἔλαιον καὶ τὴν κόπρον καὶ συλλειώσας σαντελῶς ἔως γλοιοῦ γένηται σάχος, καὶ βαλὼν εἰς κάκκαβον ἔψε μαλθακῷ συρὶ ἔως ἀμόλυντον γένηται, καὶ ἀναλαβὼν χρῶ.

μ'. Κηρωταὶ καὶ ἐμβροχαί. — Κηρωτὴ ωοιοῦσα ωρὸς ωαρω- 20 1 τίδας καὶ Φύματα ωάντα καὶ δοθιῆνας. Ἐλαίου, κηροῦ, σάπωνος, 2 σιακίῆς, νίτρου ἀνὰ λ α΄. Τῆκε τὸν κηρὸν ἐν τῷ ἐλαίῳ· λελειώσθω δὲ ὁ σάπων μετὰ τῆς σιακτῆς ἐν Φυία, εἶτα τὸ νίτρον εἰς τὴν Φυίαν βαλέσθω, καὶ τὰ ἐν τῆ Φυία βαλών εἰς κακκάβην ἐπιτίθει ταύτην.

1 μα΄. Πρὸς βουθωνοκηλικούς. — Ταυροκόλλης, σιδίων ἀνὰ $\angle \alpha'$, 2 λιβάνου, ὑποκισΊίδος χυλοῦ ἀνὰ γο α΄. Αναλάμβανε γλυκεῖ.

με'. Κηρωτή άλλη δια τεσσάρων. -- Κηροῦ, ταυρείου, Φρυκτῆς,

^{1.} ἀμυδρῶς A. — Ib. δέ om. BP. l. 16. ἔσ7αν BP. — CH. 40; l. 20. Κη-2-3. ἑπάσ7ω BFP. — 3-4. ἐπιδε- ρωτή om. BP. — Ib. ἐνεργοῦσα BP. — σμάτων BP. — 5. γενήσεται A. — Ib. - 24. βαλλέσθω ABP. — CH. 41; l. 26. ἑάκος A. — 9. τούτου A. — CH. 39; βουθωνοκήλας A.

άξουγγίου ἴσα. — ὁ άζανίτης.] Κηροῦ, ωιτυίνης, οἰσύπου, χοι- $_2$ ρείου σ΄ έατος, φ ρυκτῆς ἀνὰ λ α΄, ταυρείου γο φ ', ωίσσης γο φ '.

μη΄. Χαλασθικόν.— Κηροῦ, Φρυκτῆς, ωιτυίνης, σθέατος χοιρείου 1

άνὰ λ α', ωίσσης, οἰσύπου, μυελοῦ έλαφείου ἀνὰ γο γ'.

5 μδ'. Υποχονδριακή ἀνηθίνη. — Ελαίου κ ε', Θαλάσσης κ α', η ἀνήθου γο ς', σκίλλης γο δ', σθέατος προσφάτου κ α', κηροῦ κ α'.

με'. Επὶ καυσουμένων. — Επὶ δὲ καυσουμένων καὶ ἐπὶ κα- $_1$ ταγμάτων ύδατος σοτίμου ἀντὶ άλμης καὶ ἀγχούσης.

μς'. Πρὸς ἐρυσιπέλατα ἐπίχρισῖον. — Ψιμμιθίου ∠η', Θείου 1 10 ἀπύρου ∠6', ὀπίου ∠δ', ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

 μ ζ'. Επιδροχή κε φ αλής. — Ναρδίνου μύρου γο η', ὶρίνου γο η', ὶ οποδαλσάμου γο β ', σΊακτής γο β ', κεδρίας λακωνικής γο β '.

μη'. Αλλη έπὶ προυσμάτων καὶ ωληγῶν ὅσῖε ἀΦλέγμαντα μεῖναι. — Ελαίου μέρη δ', ὅξους μέρος ἐν, ξύλα ἀνήθου δέσμην, ὅσῖε ι 15 κινεῖν ἐψόμενον ἐν Θερμοσποδιᾶ ἔως ἀΦεψηθῆ τὸ ὅξος, εῖτα ἐπίβαλλε κηροῦ ἕως γλοιῶδες γένηται.

μθ΄. Πρὸς καρδιακούς.—Κηρὸν τήξας μετὰ οἰνανθίνου ωρόσδαλε Ι

ροῦν συριακὸν καὶ χρῖε όλον.

υ'. Πρὸς σοδαγρικούς.— Παλαιότατου ἔλαιου ἔψε ἕως οὖ σύσθα- ὶ 20 σιν λάβη ἐμπλασθώδη, καὶ ἐπιπάσας λειότατου υίτρου, καὶ ἀναλαβών χρῶ ἐμπλάσας εἰς ὀθόνην.

να'. Η χείρ τὸ κηρώτιον. — Κηροῦ γο ε', ταυρείου γο δ', βου- Ι

τύρου γο γ', οἰσύπου γο β', τερμινθίνης γο α'. Τῆκε.

ν6'. Επιβροχή πεφαλής, ή έχρησαμεθα. Ιρίνου γο ε', ναρδίνου 1 25 γο δ', ὁποβαλσάμου γο β', δαφνίνου γο β', σΙακτής γο β'.

νγ΄. Πρὸς έρπησ1ικὰ έλκη καὶ έρυσίπελας.— Ήδυόσμου, Θείου, Ι

CH. 44; l. 6. σπ. γο α' BP. — CH. 46; l. 9. ∠η'] γο β' BP. — CH. 47; l. 11. Εμβροχαί Α. — CH. 48; l. 13. ἀσ7ε] εἰς τό ΒΡ. — 14. ξυλανήθου Α. — 14-15. ὡς πυεῖν Α. — 15-16. ἐπίδαλε ABP. — 16. ὡς Codd. — CH. 49; l. 17.

οἰνάνθης Α. — Ιb. ωρόσδαλλε ΒΡ. — Ch. 50; l. 19. ωοδαγρούς ΒΓΡ. — 21. δθόνιον ΒΡ. — Ch. 51; l. 23. οἰσύπου e LN qui habent ysopu cerotes; ὑσώπου F; ὑσσώπου ABP. — Ch. 52; l. 24. νάρδον BFP.

20

2 ψιμμιθίου, ἀκακίας ἴσα. Γλυκεῖ ἀναλάμβανε · ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ὄξει 3 χρῶ. Τοῦτο ἐσκεύασα ϖολλάκις.

νε'. Χρΐσμα ωρός νευρικάς συμπαθείας. — Ελαίου τηλίνου λ 6',

πηρού γο δ', τερμινθίνης γο γ', ολούπου γο γ'.

νς'. Μάλαγμα Μνασέου. — Ελαίου χα', κηροῦ χα', λιθαργύρου χγ', σίέατος ύείου χα', Φρυκτῆς γο ς'.

νζ΄. Το Αμυθάονος προς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις· λύει 10 πᾶσαν σκληρίαν, ποιεῖ καὶ προς τὰ δυσκίνητα τῶν ἄρθρων. —

1 Αμμωνιακού Θυμιάματος γο λς', κηρού γο λς', τερμινθίνης, βδελλίου, χαλβάνης άνὰ γο η', λιβάνου, σμύρνης, κυπρίνου ἀνὰ γο δ'.

2 Βρέχεται σμύρνα, λιδανωτὸς, βδέλλιον οἴνω, τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν ὅξει διαλύεται, ωάντα δὲ κόπ εται τοῦ ὑπέρου χριομένου τῷ κυπρίνω 15 μέχρι ωαντελοῦς διαλύσεως.

νη'. Τὸ διὰ σπερμάτων πρὸς τὰ έντὸς πάντα. — Αμμωνιακοῦ $\angle v'$, κηροῦ $\angle v'$, τερμινθίνης $\angle v'$, τηλεως, πάνακος, ἴρεως, νίτρου, σθέατος ταυρείου τεθεραπευμένου ἀνὰ $\angle$ κε', μέλιτος $\angle$ η' δ ", δξους κο. α', κυπρίνου ὀλίγον.

1 νθ΄. Τὸ διὰ ωΊισάνης. — Τηλεως, λινοσπέρμου, ωΊισάνης ἀνὰ 2 κο. α΄, μελιλώτου γο β΄, ἀναδενδρομαλάχης ἐβίσκου λ β΄. Τούτων ἐψηθέντων ἐν ὕδατι ἀπὸ τοῦ χυλοῦ λ γ΄, ἐλαίου ωαλαιοῦ λ γ΄, ωάλιν ἔψε ἔως λειφθῆ τὸ ἔλαιον, καὶ ωρόσβαλε τῷ ἐλαίω ταυρείου γο ς΄, φρυκτῆς γο ς΄, κηροῦ λ δ΄ 5", χαλβάνης γο α΄.

ξ΄. Αηξιπύρετον. — Κηροῦ γο ς΄, σ΄ έατος ταυρείου νεαροῦ γο ς΄,
 ροδίνου γο ι΄΄, λινοσπέρμου χυλοῦ ὅσον ἄν ἐπιδέχηται. Τὰ τηκτὰ

CH. 54; l. 4. ἐπίδαλε Α; ἐπιδαλών Β, idque post ἐλ.; P eodem loco ἐπιδαλών.
— CH. 57; l. 10. διατάσεις LN Gal.; διαθέσεις Codd. gr. — 11. καὶ τὰ πρὸς τὰ BFP. — 13. γο η΄] γο β΄ Λ. — CH. 58; l. 18. κ. ∠ν΄, τερ. ∠ν΄ Gal. sec. gen.;

om. Codd. — Ch. 59; l. 22. ἐδίσπου] ἡ ἀλθέα F marg. — Ib. λ ε e N; om. Codd. gr. — 23. ἐψηθεισῶν Codd. — 24. ωρόσδαλλε BP. — 25. λ δ'ς"]γο β' BP. — Ch. 60; l. 26. ν. γο ς'] ν. γο γ' BP. — 27. ωηντά Codd.

τῆκε καὶ κατέρα καὶ κίνει τῆ χειρὶ, καὶ ἐπίβαλε κατά βραχὺ τοῦ χυλοῦ, τὸν δὲ χυλὸν οὕτω ποίει. Τὸ λινόσπερμον πλῦνε ἐπιμελῶς, 3 καὶ λαβών ὕδατος ξ΄ γ΄ εἰς μίαν λινοσπέρμου ζέσον δὶς, καὶ οὕτω χρῶ. Ποιεῖ πρὸς καυσουμένους, ἔτι τε καὶ διψώδεις ὄντας καὶ 4 πρὸς Φλεγμονὰς ἡπατος καὶ σπληνός.

- ξα'. Μάλαγμα τὸ διὰ τήλεως. Κηροῦ γο η', τερμινθίνης γο ς' , ι οἰσύπου γο δ' , τηλίνου ἀλεύρου κ α' γο δ' , ἐνίοτε δὲ καὶ Φρυκτῆς κ α'.
- ξε. Επίθεμα σιομάχου σολύχρησιου. Κηροῦ ¾ α΄, ναρδί- 1 10 νου ¾ α΄, ἀλόης, μασίζης, ἀψινθίου ἀνὰ γο δ΄, κασίας, σιύρακος, σχοίνου ἀνὰ γο γ΄.
- ξγ'. Η τοῦ κουρέως φρὸς σπληνικούς, ήπατικούς, ἰσχιαδικούς.

   Πίσσης ξηρᾶς χ δ', κηροῦ, φιτυΐνης, ἀμμωνιακοῦ, δαφνίδων, 1 σθέατος ταυρείου ἀνὰ χ δ', νίτρου ἐρυθροῦ χ δ', ἀλεύρου τηλίνου 15 ξ α', χαμαιλέοντος μέλανος τῆς ρίζης λειοτάτης ξ α', κυμίνου λειοτάτου ξ α' ζ".
- ξδ'. Τὸ διὰ ψιχῶν πρὸς πᾶσαν σκληρίαν.— Χυλοῦ λινοσπέρ- 1 μου, τήλεως, ἀλθαίας ¾ α', τερμινθίνης ¾ α', λιθαργύρου ¾ β', ψι- χῶν ¾ γ', Φρυκτῆς ¾ 6', ἐλαίου ¾ α', ἴρεως, ἰοῦ, ἀρισιολοχίας 20 σιρογγύλης ἀνὰ γο β', μελιλώτου, μάννης, ἀλὸς ἄνθους ἀνὰ γο. γ'.
- ξε'. Η διὰ Φοινίκων. Τήλεως, λινοσπέρμου ἀνὰ ¾ α', μελι- 1 λώτου, χαμαιμήλου ἀνα γο γ', Φοινίκων ¾ β', οἴνου εὐώδους ξ' η',
  ὕδατος ¾ α', ἄρτου καθαροῦ ¾ β', λιθαργύρου ¾ β', ψιμμιθίου ¾ β',
  ἐλαίου ¾ ε', κηροῦ ¾ α', κολοφωνίας ¾ α', τερμινθίνης ¾ α'. Εψε ἔως 2 25 ἀμολύντου.
  - ξς'. Επίθεμα σλομαχικοῖς, ήπατικοῖς καὶ ωρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων Φλεγμονὰς καὶ ωρὸς ωᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. — Κηροῦ 1

1. κατέρα] τάρατ?ε Β Ρ. — 3. ΰδατι Codd. Ch. 61; l. 6. γο η'] γο β' Β Ρ. — 7. ὑσώπου F. — Ch. 62; l. 9. σ?ομαχικόν Α; ἐν τῷ σ?ομάχῳ Β Ρ. — 9-10 νάρδου Β Γ Ρ. — 10. γο δ'] γο α' Α. — Ch. 63; 13. γο δ' Β Ρ. — 14. ἀνὰ γο β' Β Ρ. — Ib. νίτρου ἐρυθροῦ γο α΄ BP. — 15. ξγ΄ BP. — Ch. 64; l. 18. λιθαργόρου χ α΄ BP. — 18-19. ψιχῶν χς΄ BP. — 20. ἀνθος Codd. — Ch. 65; l. 22. ξ β΄ BP. — 24. παλιψωνlας χ β' BP. — Ch. 66; l. 26. ωρὸς τῶν F.

Δρ', ἀμμωνιακοῦ Δρ', μελιλώτου Διβ', κρόκου Διβ', σμύρνης Διβ', έλαίου κυπρίνου χα'.

ξζ'. Άλλο βασιλικον έπιγραφόμενον · ωοιεί ωρος τὰς εἰρημένας] διαθέσεις καὶ σᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν.— Κηροῦ μναῖ τρεῖς, ἀμμωνιακοῦ μναϊ δύο, βητίνης Φρυκτῆς μνᾶ α΄, μελιλώτου μνᾶς ήμισυ, σροπόλεως, σμύρνης, σΙύρακος, νάρδου κελτικής, κυπέρου ἰνδικής, τρεως ὶλλυρικῆς, καρδαμώμου, σάνακος ἀνὰ ∠κε', κρόκου ∠κ', κασίας, μασλίχης χίας, δποβαλσάμου, άμώμου, σχοίνου άνθους άνά Δις', οἴνου ἰταλικοῦ εὐώδους ὅσον έξαρκεῖ, ναρδίνου ἀσιανοῦ ἀρω-2 ματικοῦ λ α΄. Τὰ ξηρά φυράσας οἴνφ σκεύαζε κατά τρόπον.

ξη'. Κυφοειδής ωρός ήπατικούς και ωρός τὰ ἐν θώρακι ωάντα. 1 - Σταφίδων σαρκὸς Δκε'· οἱ δὲ Δρ'· κρόκου Δα'· οἱ δὲ τριώδολου·

παλάμου Δ6', βδελλίου Δβ', πινναμώμου τριώβολον, πασίας τριώδολον, νάρδου τριώβολον, σχοίνου Lβ', σμύρνης Lδ', τερμινθίνης Δδ'· οἱ δὲ Δις'· ἀσπαλάθου ῥινήματος δβολούς ιβ', μέλιτος Δις', 15

2 οἴνου τὸ ἀρκοῦν. Δύναται δὲ καὶ θυμιᾶσθαι τὸ Φάρμακον.

- ξθ΄. Τὸ διὰ τῆς οἰνάνθης ἐπίθεμα ωρακτικῶς ἐνεργοῦν ωρὸς τὰς 1 τοῦ σλομάχου ἀνορεξίας καὶ κάῦμα καὶ ἔκλυσιν. — Οἰνάνθης ξηρᾶς, κηκίδος, ἀκακίας, ρόδων ξηρών, ὀμφακίου, σθυπθηρίας σθρογγύλης, άλόης ἀνὰ γο β', ἐλαίου μυρσινίνου, κηροῦ, ωίσσης ἀνὰ λα', ροὸς 20 2 συριακής γο δ. Οἴνω άμιναίω κατάξραινε τα ξηρά.
- ο΄. Εκ τῶν Γαληνοῦ σρὸς Φλεγμονὰς τὰς ἐν τῷ σθόματι τῆς 1 γασ1ρός. — Κηροῦ σοντικοῦ, ἢ τυββηνικοῦ, ἢ τοῦ τυχόντος σλυθέντος, χειμώνος μὲν Δη΄, Θέρους δὲ Δζ΄ ναρδίνου μύρου γο α΄.
- 2 Τηκέσθω ὁ κηρὸς ἐν διπλώματι, κἄπειτα ξυσθεῖσαν τὴν κηρωτὴν 25 3 μίγυυε έκλελειωμένη ἀκριδῶς άλδη καὶ μασθίχη ἀνὰ ∠α'. Εἰ δὲ

1. σμ. L m' A. — CH. 67; 1. 7. L nε'] λ n' BP. — 8. σχοίνου άνθους N Gal.; om. Codd, gr. — 9. ναρδίνου ἀσιανοῦ e N qui habet oleu nardu asianu; νάρδου ἀσιαvñs BFP Gal. — 9-10. аршиаттой ех em.; аршиатия в В F P Gal. — Сн. 68; 1. 11. σάντα om. A. — 14. σχίνου λ α΄ BP. — 1 5. δινίσματος. BFP. — Ib. δ6ολούs β' A. - CH. 69; l. 20. γο α' BP. - Ib. λ a' N Lips.; γο a' Codd. gr. - 21. καταββαίνεται A. - CH. 70; l. 24. ναρ. δίνου Gal.; νάρδου Codd. - 26. ἐκλελειωμένης ἀκριβῶς ἀλόης... μασλίχης BFP.

ωλείονος δέοιτο σθύψεως άτονίας οὕσης ώς μηδε τῶν τροφῶν κρατεῖν, ωροσμιγνύσθω καὶ ὁμφακίου ∠α΄ μιγνύσθω δε ωρῶτον τὸ ὁμφάκιον, εἶτα οὕτω τὰ ἄλλα. Μίγνυε δε ἐνίοτε καὶ ἀψινθίου χυλὸν μαί ωστε καὶ ἀμφότερα, ὤσπερ γε καὶ ὑποκισθίδος, ἢ οἰνάνθης, 5 καὶ μέντοι καὶ ῥοῦ χυλόν. Παραύξειν δε ἀεὶ χρὴ τῆς ναρδίνης κητρωτῆς τὸ ωλῆθος ἀνάλογον τῷ τῶν ἄλλων φαρμάκων ἀριθμῷ.

οα'. Μάλαγμα σπληνικον λίαν γενναῖον. — Μυροδαλάνου άλευ- ρου γο γ', νίτρου γο δ', κηροῦ γο ς', τερμινθίνης γο η', όξους τὸ αὕταρκες. Τοῦτο ὑπεκτήκει.

ο ο ο ΄. Μάλαγμα το διὰ δαφνίδων σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς · διαλύει σᾶσαν σκληρίαν, ἀναπίνει τὰς ἐν βάθει ἀποσλάσεις. — Κηροῦ, 1 ωιτυΐνης, ωίσσης βρυτλίας ξηρᾶς, νίτρου ἐρυθροῦ, δαφνίδων ξηρῶν, ἀμμωνιακοῦ Ουμιάματος, σλέατος μοσχείου κατειργασμένου ἀνὰ λ α΄. Τὰ τηκτὰ τήκεται καὶ τοῖς ξηροῖς ἐπιβάλλεται καὶ ἀνακό- 2 πλεται.

ογ'. Μάλαγμα τὸ ἀπολλοφάνους.— Κηροῦ, ἀμμωνιακοῦ Θυμιά- Ι ματος, βδελλίου, ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ $\angle \pi'$, μάννης λιθάνου, ῥητί- νης τερμινθίνης ἀνὰ $\angle \mu'$. Ἰρίν φ κόπ Ιεται.

οδ'. Πρός ισχιαδικούς. — Πηγάνου άγρίου σπέρματος, σιλφίου, 1 20 δαφνίδων, άφρονίτρου, άβροτόνου, κολοκυνθίδος, καρδαμώμου, άμμεως άνὰ ∠δ', ωηγάνου χλωροῦ μνᾶς ὄγδοον, κηροῦ τὸ αὐτὸ, ωίσσης τὸ αὐτὸ, τερμινθίνης τὸ αὐτὸ, χαλβάνης ∠ς', ὁποπάνακος ∠δ', Θείου ἀπύρου ∠δ'. Τοῦτο τὸ φάρμακον ἰσχυρῶς ἐσλι Θερμαντικὸν 2 καὶ ἐλκειν δύναται τοὺς ἐν βάθει λυποῦντας χυμούς.

25 οε'. Εκ τῶν Φιλουμένου τὸ Μνασέου κλειδίον. — Κηκῖδος ὁμφα- 1 κίτιδος, ὑποκισθίδος, σθυπθηρίας σθρογγύλης, ἀκακίας, ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὅψα, σιδίων ξηρῶν, σελίνου σπέρματος ἀνὰ γο α', ἰξοῦ δρυΐνου ∠δ', ἀμμωνιακοῦ ∠δ', ϖίσσης ξηρᾶς ∠6, κηροῦ ∠β', ἐλαίου μυρσινίνου ἢ σχινίνου γο δ'. Δεῖ δὲ τὰς κηκῖδας καὶ τὰ σίδια ἔψειν 2 30 οἴνου κυάθοις ἐννέα, μέχρι λειφθῆ τὸ τρίτον μέρος, εἶτα κόψαι καὶ

σῆσαι ωρὸς τὰ λοιπὰ σὺν τῷ οἴνῳ, τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν ὅξει λεαίνειν μέχρι μελιτώδους συσΊάσεως, τὸν ἰξὸν δὲ μετὰ βραχέος ἐλαίου μαλάσσειν, εἶτα τὴν ωίσσαν ἄμα καὶ τὸν κηρὸν συντετηκότα μετὰ τοῦ ὑπολειπομένου ἐλαίου ἐπιχεῖν ωᾶσι καὶ λεαίνειν, ἔπειτα κόπΊειν ἐν ὅλμῳ μέχρις ἐνωθῆ.

1 ος'. Εκ τῶν Γαληνοῦ ἐπίρριμμα ψῦχον. — Εκθλίψαντες ὑγρὸν ψύχοντός τινος, οἶον Θρίδακος ἢ σΙρύχνου, ἢ ὀξαλίδος ἐμβάλλομεν μετὰ ἀνδράχνης, εἶτα κόψαντες ἐκπιέζομεν · σΙήσαντες δὲ τὸ ἀγγεῖον ἐν ὕδατι ψυχρῷ ἢ χιόνι, μίγνυμεν ἀλΦίτου λεπΙοῦ ὀλίγον καὶ ἀνα- 2 δεύσαντες ἐπιρριπΙοῦμεν. Δεῖ δὲ αὐτὸ συνεχῶς ἀμείβειν, ἀχρις ἄν 10 ὁ κάμνων αἴσθηται ψύξεως.

οζ΄. Περὶ καταπλασμάτων. — Κατάπλασμα τὸ διὰ ζύμης δυνάι μενον διαχέαι τὰ συνεσίωτα. Καὶ ἐκτῆξαι ἱκανώτατα τὸ ἐπίπλασμα τοῦτο ἐπιτήδειόν ἐσΊιν καὶ γάρ δοθιῆνας ώΦελεῖ καὶ ἐκπυήματα σχολαίτερον τρὸς τὴν μεταδολὴν ἰόντα, καὶ σκόλοπας έξάγει, καὶ 15 2 σκίρροις έπαρκεῖ, καὶ Αλάσμασι τοῖς κατά σελματα. Ποιήσεις δὲ **σ**ολυειδεῖς εἰσιν αὐτοῦ· ἢ γὰρ αὐτῷ τῷ ἐλαίῳ συμμαλάτ[εται, ἐξαρκοῦν τοῦτο τρὸς δοθιῆνας καὶ τὰς σχολαίας ἐκπυήσεις · ἡ καὶ νίτρον σου λεπίον συμμίγνυται αὐτῶ, ὁπου δριμυτέρου ἐπιθέματος χρήζομεν έπὶ τῶν σφόδρα σΊερεῶν σκίρρων ἢ ἔσΊιν ὅτε διαχέοντες 20 την ζύμην, αθθις συνισίωμεν, έψοντες αθτην, έλαιον όλίγον η έρι-3 νου μύρου σροσμίξαντες. Εσίι δε τοῦδε και άλλος μεταχειρισμός. όξει διαχεῖται ή ζύμη ώς εἶναι χυλοῦ τὸ σάχος τοῦτο τοῖς κατά 4 τὸ ἦπαρ καὶ τὸν σπλῆνα σκίρροις ἐπιτήδειόν ἐσ ιν. Ĥ κόμη ἀψινθίου, ἢ ἶρις, ἢ ἀδρότονον, ἢ Θύμον, ἢ γλήχων, ταῦτα σάντα μετὰ 25 της ζύμης τοῖς κατά τὸν σπληνα σκίββοις καὶ τοῖς κατά τὸ ήπαρ έπαρκεῖ.

οη'. Περὶ τοῦ ἐξ ἄρτου. — Τὸ δὲ ἐξ ἄρτου κατάπλασμα ωαναρ-

^{4.} ὑπολειπομένου ex em.; ἀπολειπομένου Codd. — Ch. 76; l. 6. Ἐπίρριμα FN; Ἐπίρρημα BP. — Ib. Ἐπθλίδεσθαι F. — 7. ψύχοντα F. — 8. ἀγγος BP. — 10. μέχρις BP. — Ch. 77; l. 13. ἰπανώ-

τατον ἐπίπλασμα Codd. Cf. t. II, p. 344.

— 17. τῷ om. Godd. Cf. t. II, p. 345.

— 18-19. νίτρου ὀπ7οῦ λεπ7όν ΒΡ. — 23. διαλύεται ΒFP. Cf. t. II, p. 345. — 25. γλίχωνα Codd.

κέσλατόν έστιν · ωάσαις γάρ σχεδόν άρμόζει Φλεγμοναίς · αί ωοιήσεις δε αύτοῦ σολλαί σάνυ · ή γάρ ψυχρῷ ὕδατι βραχείς καὶ συνεργασθεὶς ροδίνω ὁ ἄρτος ἐπιπλάτθεται · οὕτω δὲ ἐπιτήδειός ἐσθι ταῖς έρυσιπελατώδεσι Φλεγμοναῖς ή ἀντὶ τοῦ ΰδατος διὰ ὀξυκράτου 5 σκευάζεται : μᾶλλον γὰρ οὕτως ἐΦαρμότθει ταῖς ἐρυσιπελατώδεσι Φλεγμοναῖς · ἢ Θερμῷ ὕδατι βρέχεται καὶ συμμαλάτθεται έλαίω, είτα έπιπλάτιεται Θερμός ὁ ἄρτος άρμόζων ταῖς σκληροτέραις καὶ ού ζεούσαις Φλεγμοναίς · ή ἀντί τοῦ έλαίου τὸ βούτυρον ἐμβαλείς. καὶ ωοιήσεις χρησιμώτερον ωρός τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Γίνεται δέ 2 10 συνεχώς καὶ τοῦτο · ὕδατι διαλύεται ὁ ἄρτος, ὡς χυλοῦ σύσθασιν σχεῖν, καὶ τούτω μίγνυται ἔλαιον ἢ βούτυρον, εἶτα έψεται μέχρι συσθάσεως · τοῦτο ὧν έγω οἶδα ωάντων ἄμεινον ωρὸς Φλεγμονάς τὰς ἐπὶ τραύμασι, καὶ ωρὸς τὸ τάχιον ἐκπυῆσαι τὰ τούτου δεόμενα. Όπη δε νεύρον ή νευρώδες τι διατεθλασμένον, ενταύθα εγώ καὶ 3 15 ωίτης ύγρας βραχύ μιγνύς οίδα μετρίως λυσιτελές ἀποφήνας τὸ έπίπλασμα. Τοῦτο δε καὶ ταῖς ωοδαγρικαῖς Φλεγμοναῖς ἐπιτήδειόν 4 έσλιν. Άλλη σκευασία. Ταῖν χεροῖν διατρίψαι τὰ ἔνδοθεν τοῦ ἄρτου 5 χρη τοῦ χθιζοῦ · ἐπειδὰν δὲ ἀμμῶδες γένηται, καὶ μέλιτι ἐμπλάσσειν χρή τὸ ἄλευρον καὶ έψοντα εἰς τὸ μέτριον συνισίζεν ωάχος, 20 καὶ εἰ Φαίνοιτο ἱκανῶς ἔχειν, ἔλαιον ἐπιχέουτα ἀναμιγνύναι. Τοῦτο 6 έπιτήδειου έσΙι ταις κατά ύποχουδρια Φλεγμουαις άμεινου δέ εί τῷ μέλιτι ὀλίγον ὕδωρ μεμιγμένον εἴη · οὕτω γὰρ ἐν τῆ έψήσει διαχεῖται. Καὶ τὸ ἐκ συρῶν δὲ καὶ σάλης, καὶ τὸ ἐξ ἀλεύρων συρί- 7 νων κατάπλασμα σχεδόν τὰ αὐτὰ δύναται σοιεῖν τὰς αὐτὰς ἐπιδε-25 χόμενον σκευασίας.

οθ΄. Περὶ τοῦ ἐκ ωιτύρων. — Τὰ ωίτυρα ὧδε χρη σκευάζειν· Ι

^{1.} ἀρμότ/ει A. — 4·6. ἡ..... Φλεγμοναῖς om. BFP. — 7. εἶτα οὕτως ἐπιπλ. BP. — 8. ἡ.... ἐμδ.] Hæc bis exhibent BP, et hic et ante ἡ $\mathfrak{D}$. (1. 6). — Ib. ἐμ-δάλης F; ἐμδάλλοις BP hic; ἐμδάλλεις altero loco. — 9. ωοιεῖς A. — 10-11. ὕδατι.... τούτω e LN, Coll. med. (t. II,

p. 346) Act.; om. BFP. — 12-13. τας φλεγμ. τας Α; φλεγμ. BP. — 16. Τοῦτο δέ] Αλλά Α. — 18. αὐχμῶδες Α. — 19. δεῖ Α. — 21. ὑποχόνδριον Α. — 22. οῦτω Act.; τό Codd. Cf. t. II, p. 347. — 24. δύναιτο BP. — Ch. 79; l. 26. οὕτω BP. — Ib. παρασπευάζειν Α.

σολλάκις σάλλειν αὐτὰ σροσήκει ὡς λεπίδτατα γενέσθαι, ἢ ἐν ὁλμω κόψαντα καὶ διασήσαντα τὸ αὐτὸ σοιεῖν · χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἐπὶ σκίρρων σάντη τοῦ τε ἄλλου σώματος συνισίαμένων, καὶ ἐπὶ ἢπατος καὶ σπληνός · σαρασκευάζειν δὲ αὐτὸ διὰ ὁξυμέλιτος, ἢ καὶ τοῦ ἐἀμμωνιακοῦ μιγνύντας καὶ Θερμὸν ἐπιπλάτιοντας. Λῷον δὲ ἀν εἴη το ἐξ ἐτέρου ἔτερον ἐπιθείη, ὡς μὴ ἐκλείπειν τὴν Θάλψιν σοτέ. Καὶ ὁπότε δὲ οἱ ὄρχεις Φλεγμαίνοιεν, ὡΦελιμώτατον γίνεται τοῦτο τοκευαζέσθω δὲ χωρὶς ὅξους. Αρμόζοι δὲ ἀν τὸ κατάπλασμα τοῦτο καὶ δοθιῆσι καὶ τοῖς ἄλλοις Φύμασι τοῖς σκληροῖς. Πάνυ δὲ καὶ σρὸς τὰ ἰοδόλα συμΦέρει ὅξει δευόμενα τὰ σίτυρα ἐξ ἐτέρων ἔτερα 10

ἐπιτιθέμενα.

σ΄. Περὶ τοῦ ἐκ σύκων. — Πολυειδεσ ατη ἐσ ὶ τοῦ ἐπιπλάσματος τοῦδε ἡ μεταχείρισις καὶ ἐπαρκὴς εἰς ωολλά ἡτοι γὰρ εὖ μάλα κόπ εται ὡς μηδὲ ὁτιοῦν ἀργὸν ἀφεῖσθαι μέρος, μήτε οὖν αὐτοῦ τοῦ σύκου, μήτε, εἰς ὁσον ἀνυσ ὶ ἀν, τοῦ σπέρματος, καὶ τῷ οὕτω ωε- 15 ποιημένῳ ωροσηνείας ἔνεκα μύρου ἰρίνου οὐ ωολὺ μίγνυται αὐτό.

2 Ποιεῖ δὲ ωρὸς τὰς σκληρότητας τῶν νεύρων, καὶ τὰ ἡγκυλωμένα τῶν ἄρθρων, καὶ τὰ ωέρα τοῦ μέτρου ἐκτεταμένα, καὶ ωρὸς σκίρρους, καὶ μάλισ τοὺς τῶν σπληνῶν ὡφελεῖ δὲ καὶ τοὺς τοῦ τῆπατος. Προσλαβὸν δὲ νίτρον ὀλίγον ρήτ ει τε κόλπους καὶ σκόλο- 20 πας ἀνάγει. Εἰ δὲ ὁμοίως κοπείη τὰ σῦκα καὶ ωροσλάβοι γλήχωνος ἡ ὀριγάνου, ἡ Ͽύμου κόμης, ἡ ἀψινθίου, εἰς τὸ λεπ οτατον εἰργασμένα, ὑδρωπικοῖς ἀρμότ ει καταπλασσόμενον κατά τε τῶν ὑποχονδρίων ωάντων καὶ τῆς ὀσφύος καὶ τοῦ νώτου ωαντός. Κλλη

1. ωάλιν BFP. — Ib. ή e LN Coll. ήτοι om. A. — 13-14. πόπ εται γὰρ sτ μάλα A. — 16. αὐτῷ Codd. — 17. δὲ λούφαντα Αἔτ.; πόπ τοντα Codd. — 7. καὶ ωρός BP. — 20. δὲ παὶ νίτρον BP. γίνεται om. Α. — 8. Αρμόζει δὲ τό Α. — 1b. τε] τούς BP; τε τούς Α. — 27. ή άρτος BP.

5 σοίησις. Εψεται όσον εὐπετῶς διαχεῖσθαι μάλα λίαν τὰ σῦκα, κἄ- 25 πειτα λειοῦται ὁμοῦ τινι μέρει τοῦ ὑδατος ἐν ῷ ήψηται, εἶτα κρίθι- νον ἄλευρον, ἢ σύρινον, ἢ καὶ ἄρτος μίγνυται αὐτοῖς καὶ συνεργά-

ζεται ως μάλισ α, και έψεται αύθις άχρι συσ ασεως καταπλάσματος.
Αρμόζει δε φύμασι το ε μη βαδίως ως παινομένοις και ωαρωτίσιν 6 άς έκπυ τακεσθαι χρη και δοθιησιν. Λίπει δε εί τις εθέλει χρησθαι, 7 βούτυρον μιγνύει εί δε και ωηγάνου φύλλα τριφθέντα λεία μιχθείη, 5 τας εν το εντέροις δδύνας ύπο ωνεύματος γινομένας δνίνησιν λίπος δε μιγνύσθω έλαιον ένθα κύμινον η ωήγανον ενήψηται.

ωα'. Αποπα. — Αποπον το δεκάμυρον. Νάρδου σλάχυος, φύλ- 1 λου, εὐφορβίου, ωεπέρεως, κόσλου, ἀδάρκης ἀνὰ γο α', μασλίχης γο α', οποβαλσάμου γο ς', ναρδίνου λ α', κηροῦ γο γ'.

10 ω6'. Τὸ ωεντάμυρον. — Στύρακος γο α', μασλίχης γο β', κη- ι ροῦ λευκοῦ γο γ', ὁποβαλσάμου γο δ', ναρδίνου γο ε'.

ωγ'. Ακοπου χρίσμα το δια κασιορίου ωρος ωαραλύσεις και τας κεχρονισμένας διαθέσεις. — Οἰσύπου γο γ', τερμινθίνης γο γ', ι μυελοῦ ἐλαφείου γο δ', ἀμμωνιακοῦ, χαλβάνης, κασιορίου, ωεπέ15 ρεως λευκοῦ, εὐφορβίου, ἀδάρκης, νίτρου ἀφροῦ, ὁποπάνακος ἀνὰ γο β', ἐλαίου σιυρακίνου γο δ', ἐλαίου ἰρίνου γο Θ', ἐλαίου ωαλαιοῦ γο δ', κηροῦ κα'. Σκεύαζε.

ωδ'. Αλλο άπλοῦν. — Βούτυρον, κολοφωνία, κηρὸς λευκὸς νέος Ι ἴσα τῷ σΊαθμῷ τηκόμενα.

20 σε'. Πρός τὰς κατεψυγμένας διὰ γῆρας ἔξεις. — Λουόμενος 1 ρύμματι συροῦντι χρήσθω τῷδε. Καλαμίνθην καὶ τὸ σάμψυχον καὶ 2 τὸ ὕσσωπον καὶ δαΦνίδας, καὶ τὴν τῶν σΊεΦανωμάτων λιβανωτίδα, καὶ λίθον συρίτην, καὶ ἄλας, καὶ τρύγα κεκαυμένην, καὶ νίτρον, καὶ κίσηριν τὸ κατὰ λόγον ἐκάσῖου, καὶ βραχὺ νάπυος καὶ τῆς 25 ἀγρίας σῖαΦίδος καὶ κόκκου κνιδίου. Απὸ δὲ τοῦ λουτροῦ ἀκόπω 3 χρήσθω τῷδε.

4. μιγνύειν Codd. Cf. t. II, p. 355.—
6. ἢ ἔλαιον Codd. — Ch. 81; l. g. γο ς΄]
γο α΄ BP. — Ib. ναρδίνου L Αἔτ. Paul.
νάρδου Codd. gr. — Ib. γο γ΄] γο ς΄ Α.
— Ch. 82; l. 10. γο α΄] γο β΄ BP. —
11. ναρδίνου L Αἔτ.; νάρδου Codd. gr. —
Ch. 83; l. 13. Οἰσύπου Gal.; Ϋσώπου
BFP; ϔσσώπου Α. — 14. κασθορείου Α.

— 15-16. ἀνὰ γο α΄ ΒΡ. — 16. ἐλαίου ante σ⁷υρ. οm. A. — Ιb. γο δ΄ e L N; γο α΄ Codd. gr. Gal. — 17. κ. ¾ 6΄ ΒΡ. — Cii. 84; l. 18. κολοφ. e N; ῥητίνη πολοφωνία Α; ῥητίνη ἢ πολοφωνία F; ῥητίνην ἢ πολοφωνίαν (καλλιφ. P) ΒΡ. — 19. ἰσόσ⁷αθμα Α. — Cii. 85; l. 25. πόκκων κνιδίων Β P.

1 ως΄. Αποπου μετά λουτρόυ. — Μύρου υάρδινου καὶ ἀμαράκινου καὶ κομμαγηνὸυ ἐκάσῖου μυᾶς τέταρτου, σικύου ἀγρίου ρίζης καὶ βρυωνίας ἐκατέρου μυᾶς ἤμισυ, κάχρυ, καὶ ωύρεθρου, καὶ εὐφόρ- διου καὶ ζιγγίδερι καὶ ἀλκυόνιου ξηρὸυ καὶ κόσῖου ἄγουτα ἀνὰ ∠δ΄, ωέπερι δὲ μακρὸυ καὶ φύλλα ξηρὰ ροδοδάφυης ἐκάτερα ∠δ΄, 5 μίαυ δὲ Θείου ἀπύρου καὶ μίαυ χυλοῦ Θαψίας. Λείοις ωᾶσιν εὖ μάλα τὰ μύρα καταχεῖται καὶ ἐπὶ ωολὺ συντρίδεται. Τούτω γε καὶ ωάρετοί τινες γενόμενοι κατέσῖησαν.

1 ωζ΄. Πρὸς ἄχροιαν καὶ ωελιώματα. — Καλόν ἐσθιν ἔλαιον ἐνεψηθείσης αὐτῷ βρυωνίας ῥίζης ἐπὶ μακρόν τοῦτο καὶ τετανὸν ἐργά- 10 2 ζεται τὸ σῶμα. — Αἴρει δὲ τὰ ωελιώματα βολθῶν λείων ∠ς΄, 3 ωνεύμονος τράγου κεκαυμένου ∠ς΄, σθρουθίου ∠η΄. Τοῦτο κατά-

πλασσε ωροπυριών άφεψήματι ραφάνων ή άψινθίω.

πη'. Επ τῶν Ρούφου χρῖσμα ἐντεῖνον ἐνεργότερον. — Σμύρνης, Θείου, πνήπου τοῦ ἐντὸς ἀνὰ ∠α΄, μελανθίου ∠β΄, καὶ πυρέ- 15
θρου ἄγον ὀβολοὺς β΄, καὶ πόππους πεπέρεως μέλανος λ΄, πνιδίους
 δὲ εἴκοσι καθαρούς. Κόψας ὁμοῦ λέαινε ἄμα σκίλλη καταγούση ∠α΄.

3 Επήν δε καλώς έχη, τήξας κηρού βραχύ συν έλαίφ κικίνφ καὶ μέ-

4 λιτι ἐπιχέων τρίβε. Πληθος δὲ ἔσθω τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ ἐλαίου

- 5 έκατέρου κο. α'. Ενιοι δὲ τῷ χρίσματι τούτῳ καὶ τῆς ἔδρας ωαρά- 20 πλονται, ωρὸ δὲ τῆς μίξεως, ὀθόνη ωρὸς τὸ ἀκριδῶς ἐκμάσ- σεσθαι.
- ωθ΄. Ισχιαδικόν. Κυπρίνου ἐλαίου, ἀξουγγίου, ἐλαίου ωαλαιοῦ ἀνα κ α΄, κηροῦ γο ς΄, Θείου ἀπύρου ∠ιε΄, ἀδάρκης ∠ι΄, νίτρου ∠ιβ΄, ωεπέρεως ∠ις΄, ωυρέθρου ∠ι΄, ωηγάνου ἀπαλοῦ ∠η΄, 25
   ὀριγάνου ∠ις΄, δαφνίδων ∠ιβ΄, εὐφορβίου ∠ιβ΄. Τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.
- 4'. Τὸ διὰ πισσοῦ σοιοῦν σρὸς κόπους καὶ σᾶσαν νεύρων ἢ 1 μυῶν συμπάθειαν. — Τηλεως χ α', δαφνίδων κόπκοι ρ', κυπαρίσσου

Ch. 86; l. 1. μετὰ τὸ λ. BP. — 3. έπα- τέρου] ἀνά BP. — Ch. 89; l. 23. Πρὸς τέρου] ἀνά BP. — Ch. 87; l. 11. βολ- ἰσχιαδικούς Α. — 25. ∠ ις'] ∠ ς' Α F. — Θῶν] πλαῶνα ΒΡ. — Ch. 88; l. 20. έπα- Ib. ∠η'] ∠ ιη' Α.

σφαιρία κ', βράθυος κ α', λιβανωτίδος κ α', έλαίου σαβίνου ή σαλαιού κ ι', κηρού κ α', τερμινθίνης γο ς', σιτυίνης κ α', όπου κισσού γο δ', ύδατος ξ γ'. Τὰς βοτάνας κόψας βρέχε εἰς ύδωρ ήμέρας 2 τρεῖς, εἶτα ἐπεμβαλών τὸ ἔλαιον ἔψε ἀρκούντως, καὶ διυλίσας δ ἐπέμβαλε τὰ τηκτὰ, τὸν δὲ ὁπὸν τοῦ κισσοῦ λείου μετὰ ὄξους καὶ ψύξας κατάχει τὰ τηκτὰ εἰς θυίαν καὶ ἀνελόμενος χρῶ.

ζα'. ἶσχιαδικὸν σύγχρισμα δρασΊικόν. — Εὐφορδίου γο ε', ωε- 1 πέρεως γο ξ', ὀποπάνακος γο ξ', ἀδάρκης γο ε', κασΊορίου ¾ α', σαμψύχου γο β', κυκλοπάνακος γο ξ', σΊρουθίου γο δ', ωυρέθρου 10 γο δ', ἐλαίου κυπρίνου ¾ δ', ἐλαίου ἰρίνου ¾ γ', ἐλαίου σικυωνίου ¾ γ', ἐλαίου δαφνίνου ¾ γ', κηροῦ ¾ β', οἰσύπου ύγροῦ, τερμινθίνης ἀνὰ ¾ β'. — ἶσχιαδικὸν ωαρὰ τοῦ Εὐτονίου ἀρχιατροῦ.] Ελαίου 2 ωαλαιοῦ ξ α', σικύου ἀγρίου σφαιρία ε' εψε ἐν τῷ ἐλαίῳ εως φρυγῶσιν πηροῦ γο ξ', ωυρέθρου γο α', Θείου ἀπύρου γο ξ', τερμιν-15 θίνης γο ξ', εὐφορβίου γο β', σΊαφίδος ἀγρίας γο α', κάχρυος γο α', Θαψίας γο α', δικτάμνου γο β', ἀδάρκης γο α'.

46'. Τὸ μετασυγκριτικόν. — Οποπάνακος, ἀμμωνιακοῦ, κασ1ο- 1 ρίου, τερμινθίνης, οἰσύπου, εἰφορβίου, χαλβάνης, ἀδάρκης ἀνὰ γο β', ωεπέρεως λευκοῦ, μυελοῦ ἐλαφείου ἀνὰ γο α', δαφνίνου, 20 σθυρακίνου ἀνὰ γο δ', ἰρίνου γο ς', κηροῦ, ἐλαίου ωαλαιοῦ, ἀμαρακίνου ἀνὰ χ α'. Τούτων δὲ τὸν μὲν ὁποπάνακα ὅξει δεῖ λειο- 2 τριβεῖν ἐν θυία μέχρι γλοιοῦ ωάχος ἔχη, τὸν δὲ κηρὸν καὶ τὸ ἔλαιον τήξας ωρόσβαλε τὸ ἀμμωνιακὸν σεσησμένον, εἶτα τὰ λοιπὰ τῶν τηκτῶν, μετὰ τοῦτο δὲ, ἀρθείσης ἀπὸ τοῦ ωυρὸς τῆς χύτρας, 25 ωροσέμπασσε τὰ ξηρὰ κατὰ τῶν ἐν τῆ θυία καὶ συνεκλεάνας ἀπόθου.

4γ΄. Τροχίσκοι. — Ο ἀνδρώνειος τροχίσκος. Χαλκάνθου ∠6΄, 1

1. βράθυ Codd. — Ib. λιβανωτίδος LN; λιβανέας Codd. gr. — 2. ι'] α' BP. — 5. όξους Αἔτ.; τάχους Codd. — Ch. 91; l. 8. ἀδ. γο γ' BP. — 10. σικυίου BP. — 11. οἰσύπου LN; ὑσώπου F; ὑσσώπου ABP. — Ib. ὑγροῦ] ὑγρᾶς

ρητίνης ΒΡ. — Ιb. τερμ. om. [ΒΡ. — 12. ἀρχιητροῦ ΒΓΡ. — 13. σφαιρία e LN qui habent poma; σφαιρίων ΒΓΡ; τῶν σφαιρίων Α. — 14. θ. ἀπ. γο γ΄ ΒΡ. — Ch. 92; l. 18. οἰσύπου LN; ὑσώπου F; ὑσσώπου ΒΡ.

σμύρνης $\angle 6'$, λιβάνου $\angle \delta'$, σχισ1ης $\angle \delta'$, σιδίων $\angle \eta'$, ἀρισ1ολο-2 χίας $\angle \eta'$. Οἴν φ αὐσ1ηρ $\tilde{\varphi}$ ἀναλαμβάνων χρ $\tilde{\omega}$, ὄξει διαλύων δὲ ἐπί-

 $4\delta'$. Ο Μούσα. — Στυπ Πρίας σχισίης, άλόης, σμύρνης άνὰ $2\epsilon'$, πρόκου $2\epsilon'$, προκομάγματος $2\epsilon'$, χαλκοῦ πεκαυμένου $2\epsilon'$, 5

2 χαλκάνθου ζς', ροιᾶς κυτίνων ζς'. Οἰνομέλιτι ἀναλάμβανε.

4ε'. Ο Αρης ωρός ύπώπια, λειχῆνας, σπίλους, ύπερσαρκώη ματα, σύριγγας, καὶ ἄλλα ωολλά. — Σινωπίδος, ἰοῦ ξυσθοῦ, λιβάνου ἄρρενος, σθυπθηρίας σχισθῆς ἴσα, ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

ζς'. ὁ τοῦ Ἡρᾶ πρὸς νομὰς πάσας, μάλισῖα δὲ τὰς ἐν αἰδοίοις 10 1-2 καὶ σίδματι. — Κρόκου ∠η', σίυπίηρίας ∠ρ', σμύρνης ∠η'. Ανιε

δξυμέλιτι καὶ ωθύγμα βρέχων χρῶ.

1 4ξ'. Τροχίσκος ὁ διὰ χάρτου πρὸς νομάς. — Χάρτου κεκαυ-2 μένου Δλβ', τιτάνου, ἀρσενικοῦ, σανδαράκης ἀνὰ γο α'. Αρνογλώσσου χυλῷ ἀναλάμβανε.

4η'. Τροχίσκος πρὸς ἀλφούς, λεύκας, λέπρας, λειχῆνας.— Ελ. λεβόρου λευκοῦ, πεπέρεως μακροῦ, κάχρυος, ἀλκυονίου, Θείου ἀπύρου, σανδαράκης, καλάμου ἀρωματικοῦ, ἀδάρκης ἴσα λεῖα σήσας ἐν ὅξει λείου, καὶ ποίει τροχίσκους, ἀνατρίψας δὲ τὰ μέρη ῥάκει καὶ χρίσας ἔα ἡλιοῦσθαι ἐπὶ πολύ.

1 4θ'. Τροχίσκος ὁ προκώδης. — Σμύρνης ∠6', κασθορίου ∠6',
 πρόκου ∠γ', ὁποῦ μήκωνος, σελίνου σπέρματος, ὑσσώπου, σθύ 2 ρακος ἀνὰ ∠α', ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ ∠ς'. Ὑδατι ἀναλαδὼν

σοίει τροχίσκους τριωβολιαίους.

ο΄. Λειχηνικός τροχίσκος. — Χαλκίτεως, μίσυος, Θείου ἀπύ- 25 ρου, χαλκάνθου, λιβάνου ἀνὰ ∠δ΄, συκῆς Φύλλων χλωρῶν ∠ς΄.

2 Οξει ἀναλάμβανε.

1. λιβ., σχ. ἀνὰ ጵ β ΒΡ. — Ib. σιδ. Δη' e LN: σιδ. χ β' ΒΡ; σ7άχον F. — 2. δέ οm. ΒΡ. — Ch. 94; l. 4. ἄλλο δ Μ.Α.— Ch. 95; l. 7. ὑπώπυα ΒΡ; ὑπόπυα F ι^a m.; ὑπόπια 2^a m. — Ch. 96; l. 10. Ἡρᾶ ex em. (Cf. t. II, p. 895-896); Hρα A 1° m.; ήρης A 2° m. F; ήρης P; ήρης B. — 11. $\angle \rho'$] $\angle \theta'$ A. — Ib. $\angle \theta'$ A. — Ch. 98; l. 19. δέ om. A. — Ch. 99; l. 21. $\angle \theta'$] $\angle \alpha'$ BP. — Ib. $\angle \theta'$] $\angle \iota'$ BP. — 23. $\angle \epsilon'$] $\angle \gamma'$ BP. — Ch. 100; l. 27. Ολυφ BP.

- ρα'. Τροχίσκος προς δυσευτερικούς, αίμοπιοϊκούς, ροῦυ γυναικεῖου. Υποκισιίδος χυλοῦ, γῆς σαμίας, κηκῖδος ὀμφακίτιδος, ι
  ἀκακίας κιβράς ἀνὰ ∠η'. Αναλάμβανε ὕδατι ὀμβρίω τη δὲ χρῆσις. 2
  ἐπὶ μὲν δυσευτερικῶν ἐνίεται μετὰ χυλοῦ ὀρύζης, ἢ Φακῆς, ἤ τινος
  τοιούτου ἐπὶ δὲ αίμοπιοϊκῶν ἐν κοτύλη ψυχροῦ ὕδατος τοῦ Φαρμάκου ∠α' ἐπὶ δὲ ροῦ γυναικείου ὁμοίως ἐνίεται μετὰ τινος χυλοῦ, ἤ
  προσιίθεται ἐν κροκύδι ἐρίου ἀνεθεὶς χυλῷ σιρύχνου, ἢ πολυγόνου, ἢ ἀρνογλώσσου, ἤ τινος τοιούτου.
- ρ6'. Τροχίσκος ὁ Πασίωνος. Λεπίδος χαλκοῦ ∠ι6', χαλκοῦ ₁
  10 κεκαυμένου, άλὸς ἀμμωνιακοῦ, σθυπθηρίας σθρογγύλης, ἰοῦ ξυσθοῦ,
  λιβάνου ἀνὰ ∠η'. Τρίβε χαλκὸν, ἄλας, ἰὸν, λεπίδα, σθυπθηρίαν ὅξος 2 ἐπιβαλών ἐν ἡλίφ· ὅταν δὲ ωαντελῶς λειωθῆ, ἐπίβαλλε τὸν λίβανον, καὶ τρίψας ἰκανῶς, ὅταν συσθραφῆ, ωοίει τροχίσκους· ἐπὶ δὲ
  τῆς χρήσεως ὅξει διαλύων ἐπίχριε.
- 15 ργ'. Ποδαγρικός ὁ Πρόκλου· ίᾶται σοδάγραν καὶ ἰσχιάδα καὶ καθόλου σάσας ἀρθρίτιδας καὶ σόνους σάντας ἐπὶ ἐνιαυτὸν σινόμενος, καὶ σᾶσαν αἴσθησιν ἀκριβεσθέραν ἀπεργάζεται, καθαίρων σράως διὰ οὔρων καὶ τὸ ὅλον σῶμα ὑγιεινότερον κατασκευάζει· ἰᾶται καὶ ἐπιληψίας, σκίρρους ἤπατος καὶ σπληνός. Χαμαίδρυος ὶ 20 γο θ', κενταυρείου λεπθοῦ ἐγκάρπου γο η', ἀρισθολοχίας μακρᾶς ὀρεινῆς γο ζ', γεντιανῆς ἀτρήτου γο ς', ὑπερικοῦ γο ε', σετροσελίνου γο δ', μήου γο γ', ἀγαρικοῦ γο β', Φοῦ γο α', μέλιτος κο. β'. Κόπθε καὶ σῆθε ἰδία ἔκασθον, καὶ μίξας μάλασσε τῷ μέλιτι, καὶ 2 κόψας σλάσσε τροχίσκους ἀνὰ Δα'. Ἡ δὲ χρῆσις καὶ σόσις εὐπέπθω δὲ ὑδατος Θερμοῦ κυάθοις δυσὶ, καὶ λαθών βαδιζέτω ἢ αἰωρείσθω. Ἡ δὲ 4

Ch. 101; l. 3. ∠6' A. — Ib. δέ om. ABP. — 5. ἐν κοτύλη e N Alex. Trall.; ἐν κυάθω Codd.gr. — Ch. 102; l. 11-12. ἀλας.... ἐπιδαλών] καὶ τὰ ἀλλα BP. — 12. ὅταν... ἐπιδαλλε] ὐσ?ερον δέ BP. — 13. τρίψας... συσ?ραφῆ om. BP. — Ch. 103; l. 20. κενταυρίου BFP. —

Ib. $\lambda \varepsilon \pi 7 \circ \tilde{v}$ e L qui habet tenui: $\lambda \varepsilon \nu x \circ \tilde{v}$ Codd. gr. — Ib. $\mu \alpha x \rho \tilde{\alpha} s$ om. BP. — 22. $\gamma o \delta'$ Paul.; $\gamma o \gamma'$ Codd. — Ib. $\mu \dot{\eta} o \nu \gamma'$ Paul.; $\phi \circ \tilde{\nu} \gamma \circ \beta'$ BFP; $\phi \circ \tilde{\nu} \gamma \circ \alpha'$ A. — Ib. $\gamma \circ \beta'$ Paul.; $\gamma \circ \alpha'$ Codd. — Ib. $\phi \circ \tilde{\nu} \gamma \circ \alpha'$ Paul.; om. Codd. — 23. $K \dot{\sigma} \psi \alpha s \sigma \dot{\eta} \sigma \alpha s$ BP.

ἀρχὴ τῆς πόσεως μὴ ἐν Θέρει γενέσθω, ἀλλὰ ἔν τινι τῶν ἄλλων ἀρῶν. Διάσημα δὲ πρὸς τὸ λουτρὸν ἢ τὴν τροΦὴν ὧραι τρεῖς ἔσηωσαν ἀπεπήπσαντι δὲ πάντως Φυλακτέα μὴν ἡ πόσις · ἀναπληρούσθω δὲ ὁ τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν ἀριθμός. ἔσηω δὲ ἡ δίαιτα εὔχυμος, εὕπεπηος, μὴ πλησμονὴν ἐργαζομένη · κράμβην δὲ ἐσθίειν τοῖς ἀρθριτικοῖς παραινῶ · ἔχει γάρ τι ἀντιπαθές · οἴνῷ δὲ συμμέτρῷ χρῆσθαι, καὶ συμμέτρως κεκραμένῷ μετὰ τὴν τροΦήν.

ρδ. Ο διὰ ἢλέπτρου τροχίσκος τοιεῖ τροδε αἰμοπλοϊκοὺς, βήττοντας χρονίως, Φθισικοὺς, ἀναφορικοὺς, ἐμπυϊκοὺς, κοιλιακοὺς, δυσεντερικοὺς, ἐμπνευματουμένους ἔσλι δὲ καὶ ἀτικὴ ἀγαθή. — 10 1 Ψυλλίου κεκαθαρμένου Δμ' οἱ δὲ κ' ἱλλυρικῆς, μασλίχης, ἢλέκτρου ῥινήματος, κρόκου ἀνὰ Δλ', ὁπίου Διε'. Τὸ ψύλλιον βαλὰν εἰς ὕδωρ Θερμὸν ἔα βρέχεσθαι, καὶ ὅταν γλίσχρον καὶ κολλῶδες γένηται τὸ ὕδωρ, ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν, ἐκ τούτου σκευάσας τὸ Φάρμακον ἀνάπλατλε τροχίσκους καὶ δίδου τριώβολον εἰς ὕπνον ἀπερχομέ- 15

ρε'. Τροχίσκος ὁ διὰ τῆς ἀκακίας πρὸς ποδαγρικούς καὶ ἀρθριτικούς καὶ Φλεγμονὰς καὶ τὰ κνησμώδη πάντα κατὰ ἀρχὰς κα
ι ταχριόμενος. — ἀκακίας μελαίνης καὶ ξανθῆς ἀνὰ γο δ', κόλλης
τεκτονικῆς διαυγοῦς · ἄμεινον δὲ ἰχθυοκόλλης · γο δ', ἀμμωνιακοῦ 20

Φυμιάματος γο β', ἀλόης γο β', γλαυκίου γο β', λιβανωτοῦ ἄρ
ἐρενος, ἐλλεβόρου λευκοῦ καὶ μέλανος ἀνὰ γο α'. ὅξει σκιλλιτικῷ ἀναλαμβανε καὶ ποίει τροχίσκους · ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τῷ αὐτῷ ὅξει
ἄνιε καὶ κατάχριε καὶ ἔα ξηραίνεσθαι καὶ ἀπόπεμπε εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ ὅταν ἐπανέλθη, τῆ αὐτῆ χρήσει χρῶ.

ρς'. Τροχίσκος ἡμικρανικός. — Καρδάμου σπέρματος ∠δ', ωη γάνου Φύλλων χλωρῶν ∠δ', ὀπίου ∠α'. Θξει.

1. γινέσθω Α. — 3. μέν Codd. — 3-4. ἀναπλ. ὁ BFP. — Ch. 104; l. 8. ποιῶν Α — 10. ἐμπνευματωμ. BFP. — 11. οἱ δὲ κ΄ om. BP. — 12. ∠λ΄ LN Gal.; ∠α΄ Codd. gr. — Ib. Τό om. AF. — 13. βραχέσθαι Β. — 14. τούτων ΑF.

νοις · έσιωσαν δὲ τοῦ ὕδατος Ε γ'.

- Ch. 105; l. 18. Φλεγμονάς] πρός άλλα τινά πάθη Λ. — Ib. άλλά καὶ πρός τά Λ. — Ib. πάν7α οὖτος καλός Λ. — 21. λιβάνου τοῦ άρρ. Λ. — Ch. 106; l. 26. Καρδαμώμου ΑΒΡ. — 27. ∠α΄] ∠δ΄ ΒΓΡ. — Ib. Θξει ἀνάπλατ7ε ΒΡ.

ρζ'. Ξηρία. — Ξηρίον ἀπουλωτικόν. Οσηρέων κεκαυμένων $\angle 6'$, μάννης $\angle \alpha'$, καδμείας ὀβολούς δ'. Λείοις χρῶ καὶ ωρὸς νομάς.

ρη'. Αλλο ἀπουλωτικὸν σοιοῦν καὶ σρὸς τὰ κακοήθη καὶ σρὸς νομάς. — Πίτυος Φλοιοῦ $\angle \varsigma'$, κέρατος ἐλα φ είου κεκαυμένου $\angle \delta'$, ἰοῦ δ' 5 ξυσ δ' 1οῦ δ' 6. Λείοις χρῶ.

ρθ'. Κεφαλικόν· ἀφίσησι λεπίδας, ἀνάγει ὀσῆα διεφθορότα καὶ τὰ κοῖλα σαρκοῖ. — Ιρεως $\angle \delta'$, πάνακος $\angle \delta'$, ἀρισῖολοχίας $\angle \delta'$, $_1$ λιβάνου $\angle \delta'$, μάννης $\angle \delta'$. Πάντα κόψας καὶ σήσας χρῶ κατὰ ἰδίαν $_2$ καὶ μετὰ μέλιτος.

0 ρι'. Αλλο έσχαρωτικόν καὶ τύλων έκκοπ ικὸν καταπασσόμενον καὶ προσηριβόμενον πυρῆνι μήλης έσηι δὲ καὶ κατασηαλτικόν.

— Χαλκίτεως ώμῆς $\angle$ η', καδμείας $\angle$ δ'. Αναλαμβάνεται ὅξει δριμυ- $_{1.2}$ τάτω καὶ ξηραίνεται καὶ λεαίνεται.

ρια'. Σηπίου ἀνώδυνου. — Αρσενικοῦ, χαλκίτεως, σανδαράκης ₁ 15 ἀνὰ ∠δ', τιτάνου ∠η'.

ριβ΄. Η ροδιακή κατασθέλλουσα τὰ ὑπερσαρκοῦντα. — Κηκῖδος $_1$ ὀμφακίτιδος $_2$ θ΄, λεπίδος χαλκοῦ $_2$ ε΄, χαλκάνθου $_2$ ν΄, σθυπθηρίας σχισθής $_2$ δ΄. Τὴν ἡμίσειαν κηκῖδα καῦσον καὶ σθέσον οἴν $_2$ 0.

ριγ΄. Τὸ διὰ χάρτου. — Χάρτου πεπαυμένου γο ς΄, ἀρσενικοῦ, 1 20 σανδαράπης, τιτάνου ἀνὰ ∠δ΄. Εἰ δὲ τροχίσπους ωριῆσαι βούλει, 2 χυλῷ ἀρνογλώσσου ἢ οἴνῳ αὐσθηρῷ ἀναλάμβανε.

ριδ'. Πρός νομάς. — Χαλκίτεως, μίσυος, λεπίδος, κηκίδος ἴσα. 1 ριε'. Καυσ' ικόν ἄδηκτον, ἀλλοτριοῦν σαραχρῆμα. — Ασβέσ ου 1 γο α', σφέκλης Δα', νίτρου γο ς'. Λεάνας ἔψε ἐν σ' ακτῆ συκίνη 2 τη ὅξει ἔως δὶς ἢ τρὶς ζέση · ἐχέτω δὶς πρὸ τοῦ ἔψεσθαι γλυκέος σάχος. Εἰ δὶς ἐμπλασ' ιδῶς βούλει γενέσθαι, ἰξῷ ἀναλάμβανε ἀνεθέντι 3 ἀτμῷ ὕδατος Θερμοῦ.

Ch. 107; l. 1. Σηρία om. BP. — Ib. Σηρίον om. A. — Ib. ἐπουλωτικόν BP; ἀπουλωτικά A. — 2. ἀδολοί A. — Ib. Λείου BP. — Ch. 108; l. 3. ἐπουλωτικόν BP. — Ib. καί post ποιούν om. BP. — 4. πέρατος έλαφείου πεπ. ∠δ' om. B. — 5. ∠β'] ∠α' ΒΡ. — CH. 113; l. 20. ἀνὰ γο δ' ΒΡ. — CH. 115; l. 24. σφέπλης Αἔτ.; φέπλης Codd. — 25. ἢ όξει e LN; δξει Codd. gr.

10

ρις'. Ανθηρά έκ τῶν Φιλουμένου πρὸς τὰ ἐν τῷ σθόματι ἕλκη. 1 – Σανδαράκης, ἴρεως ἀνὰ Δδ΄; κυπέρου Δη΄, κρόκου, σμύρνης, συπηηρίας σχιση ης άνα ΔΕ', ρόδων άνθους άνα Δά.

₁ ριζ΄. Κολλύρια. — Τὸ λιβιανόν. Σ1ίμμεως κεκαυμένου καὶ ~~ω~~επλυμένου Δι6', καδμείας κεκαυμένης καὶ σεπλυμένης Δι6', ψιμυθίου 5 κεκαυμένου καὶ σεπλυμένου Δις', ἀμύλου Δις', σποδίου Δη', ἀσθέρος σαμίου ζη', μολίβδου κεκαυμένου καὶ ωεπλυμένου ζη', τρα γακάνθης ζη', σμύρνης ζη', οπίου σεφωγμένου ζβ', κόμμεως Δδ', ωρὸς την ἀνάληψιν ἀρῶν ωροσφάτων κ' τὸ λευκὸν, ὕδωρ δμβριον. ..

ριη΄. Σύλλουτρον το Απολλιναρίου. — Ψιμμιθίου Δκδ, καδμείας. Δη', χαλκοῦ κεκαυμένου Διβ', σμύρνης Δβ', άλόης Δβ', κρόκου $\angle$ 6', ἀκακίας $\angle$ δ', τραγακάνθης $\angle$ η', ἀμύλου $\angle$ ς', ὀπίου $\angle$ ι6',

κόμμεως Δι', ύδωρ όμβριον.

ριθ΄. Κύκνος ξανθὸς Βάσσου ωρὸς ῥεύματα καὶ ωεριωδυνίας καὶ 15 Ι έλκώσεις διὰ ῷοῦ ἢ ὕδατος. — Καδμείας κεκαυμένης καὶ σεπλυμένης Δλ6', ψιμμιθίου σεπλυμένου Δις', σποδίου Δις', δπίου σε-Φωγμένου Ζη', ἀκακίας κιρράς, ἀμύλου, κόμμεως, τραγακάνθης ἀνὰ Lδ', ύδωρ ομβριον.

ρκ'. Τὸ διὰ ἐρείκης. — Ερείκης καρποῦ, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ 20 Δ6', χαλκοῦ κεκαυμένου ∠α', κόμμεως ∠ς', ἀκακίας ∠ς', καδμείας

∠ς', ΰδωρ ομβριον. ·

ρκα'. Τὸ οὐράνιον ωρὸς έλκη, Φλυκταίνας, ῥήξεις, ἐπικαύματα, σροπίωσεις, σίαφυλώματα, ύποπύους, διαβρώσεις, νομάς, ἄνθραnas, nai ωρός ωάσας τὰς μεγάλας διαθέσεις, μάλισία δὲ τρυφε- 25 ι ροφθάλμοις και χαροποῖς. Εν άρχαῖς ύδαρεσθέρως έγχυματιζε ·

CH. 116. Hoc caput bis exhibent Codd., nempe hoc loco et post caput po' (p. 143, l. 13). — 1. ἐκ τῶν Φιλ. om. A utroque loco, reliqui Codd. altero loco. — Ib. $\tau \widetilde{\varphi}$ om. A utroque loco. — 3. dvd om. BP. — Сн. 117, 1. 7-8. τραγαμ. Δη' e LN; om. Codd. gr. - 8. $\angle 6'$ e LN; $\angle \eta'$ Codd. gr. -9. $\angle \delta'$ Paul.; ∠α' Codd. — CH. 118; l. 12-13. άλ. λ η', κρ. λ η', άκ. λ δ', τραγ. λ ια' BP. — Gn. 120; l/ 21. χαλκοῦ e L N; χαληάνθου Godd. gr. — CH. 12.1; 1. 25. δέ om. BP. — 26. έγχυματίζεται BP.

όταν δε λεπίδυ καὶ δηκτικου ἢ καὶ συρώδες το ρεῦμα, χρῶ μετὰ γάλακτος όταν δε ἀνακαθαρθῆ καὶ σαχὺ ρεῦμα διαλῦσαι Θελης, διὰ ὕδατος. — Γῆς σαμίας ἀπίπμενης γο γ΄, σποδίου σεπλυμενου γο α΄, 2 καδμείας κεκαυμένης καὶ σεπλυμένης γο β΄, σίμμεως σεπλυμένου 5 γο β΄, λεπίδος σεπλυμένης γο δ΄, ὁπίου Δς΄, κόμμεως γο δ΄, ὕδωρ ὄμβριον.

ρκθ΄. Κολλύριον τὸ ἀχάρισῖον ωρὸς τὰς μεγίσῖας ἐπιφοράς. ωοιεῖ μάλισῖα ἐπὶ τῶν ἀγροικοτέρων. — Καδμείας ∠ις΄, ἀκακίας ι ∠η΄, χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ ωεπλυμένου ∠η΄, ὀπίου ∠δ΄, ἐρείκης 10 καρποῦ ∠δ΄, σμύρνης ∠δ΄, κόμμεως ∠ις΄. ἡδατι ἀναλάμβανε. Ἡ 2-3 χρῆσις διὰ γάλακτος γυναικείου ἡ κρᾶσις μέση. ὅταν δὲ οὐδὲ ἢ 4 ἐπιφορὰ, ἀλλὰ ἡ διάθεσις ωερὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ, ἀπέχεσθαι δεῖ τοῦ κολλυρίου.

ρκγ'. Τὸ διὰ λιβάνου τρὸς ἡεύματα καὶ χημώσεις.— Καδμείας 1 15 κεκαυμένης καὶ τεπλυμένης Δκ', λιβάνου Δκ', ψιμμιθίου τεπλυμένου Δμ', ὁπίου Δς', κόμμεως Δς'. Ϋδατι ὀμβρίω.

ρκδ'. Κύκνος πρὸς έλκη παντοῖα, ἐπιφορὰς, περιωδυνίας, ὑποπύους ὀφθαλμούς. — Σποδίου πεπλυμένου Δδ', γῆς σαμίας, ἀμύ- 1 λου, ἀκακίας, ὀπίου ἀνὰ Δδ', τραγακάνθης Δβ'. Υ΄δατι ὀμβρίω. 2 20 Η χρῆσις διὰ ἀροῦ.

ρκε'. Λιδιανόν πρός Φλύκτεις, ἐπικαύματα, ῥήξεις, κοιλώματα, πρός ὑποπύους ὀΦθαλμοὺς, χημώσεις, σΊαΦυλώματα, πρός περιωδυνίας καὶ διαθέσεις καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει. — Καδμείας κεκαυμένης ὶ καὶ πεπλυμένης Δις', ψιμμιθίου Δγ', σμύρνης Διβ', σΊίμμεως 25 κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου Διβ', μολίβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου Δη', ὕδωρ, καὶ πρὸς τὴν ἀνάληψιν ἀρῶν εἴκοσι τὸ λευκόν ἐν ἄλλφ καὶ ὁπίου Δβ'.

1. δημτικόν ΑΕΙ.; δημτόν Codd. — 4. κεκαυμ. καί om. BP. — Ch. 122; l. 8. ωοιεῖ om. A. — Ib. ἐπί om. A. — Ib. ἀγροίκων A. — g. ωεπλ. $\mathcal{L}$ 6' A. — 10. $\mathcal{L}$ 16' e LN: $\mathcal{L}$ 5' Codd. gr. — Ch. 123; l. 14. ῥεῦμα $\mathcal{F}$ 1. — 15. $\mathcal{L}$ π'] ἀνὰ $\mathcal{L}$ 5' A.

— Ib. ∠κ'] ¾ μ' BP. — CH. 124; l. 19. ∠β'] ∠α' BP. — CH. 125; l. 21. Φλυκταίνας BP. — 22. σ1αΦ. ωερ. BP. — 25. μολίβδου] βδελλίου BP. — 26. ∠η'] ¾ β' BP. — Ib. ΰδωρ τὸ ἀρκοῦν BP. — Ib. τὰ λευπά BP. — 27. β'| ια' BP. ρης'. Τὸ διὰ πέρατος ἐλάφου ωρὸς ἔλη, φλύητεις καὶ οὐλὰς 1 ἀποσμήχει. — Κέρατος ἐλάφου πεκαυμένου ∠δ', λιβάνου ∠δ', μολίβδου πεκαυμένου καὶ ωεπλυμένου ∠β', λεπίδος χαλκοῦ ∠β', ὁπίου ∠α', πόμμεως ∠δ', ὕδωρ ὄμβριον.

1 ραζ'. Δημοσθένους τὸ Νειλέως διὰ ρόδων. — Ρόδων ἀπαλῶν ∠δ', 5 πρόκου ∠6', μήκωνος ὀβολὸς, νάρδου ὀβολὸς, κόμμεως ∠α', ὑδωρ.

προκού Σο, με πρώσεις καὶ προπθώσεις καὶ Φλυκταίνας καὶ έλκη εροέχοντα καὶ ρυπαρά καὶ πρὸς περιωδυνίας καὶ τραχέα βλέφαρα.

ρκη'. Τὸ μηδικόν. — Γλαυκίου Δδ', σαρκοκόλλης Δδ', κρόκου 10

2 ∠α', τραγακάνθης ∠6'. Λεάνας ἐν ὕδατι τὰ ἄλλα, ὅταν καλῶς ἔχη, ωροβεβρεγμένην τὴν τραγάκανθαν συλλέανον, καὶ ἀναπλάσας χρῶ ωολλάκις ὑπαλείφων ωαχυτέρω.

1 ρκθ΄. Τὸ σποδιακὸν ποιοῦν πρὸς Φλεγμονὰς καὶ ῥεῦμα. — Λ ι- 6άνου, σλίμμεως ἀνα $\angle$ ρ΄, καδμείας, ψ ιμμιθίου ἀνὰ $\angle$ κδ΄, γῆς ἀσλέ- 15

2 ρος ∠γ', μήκωνος ∠γ', κόμμεως ∠ιε'. Λέαινε ἐν Θαλλίας χυλῷ, σοίει δὲ τὸν χυλὸν οὕτως τὰ ἀπαλώτατα Φύλλα τῆς ἐλαίας σλυ θέντα κόψας ἐν ὅλμῳ, σύμμετρον ὕδατος σαραχέων, διὰ δθονίου καθαροῦ ἀπόθλιψον.

ρλ'. Νάρδινον.— Καδμείας Διβ', χαλκοῦ κεκαυμένου Δγ', σ1ίμ- 20 μεως Δκ', νάρδου συριακῆς Δβ', ἀκακίας Δι', κρόκου Δβ', κόμμεως

2 Δη". Λέαινε ομβρίω ύδατι.

ρλα΄. Κολλύρια μήτε έμπλάσσοντα, μήτε σαχύνοντα τὰ ύγρὰ, ἀλλὰ χέοντα καὶ ἐκκρίνοντα, οἶά ἐσῖι τὸ ἀρωματικὸν καὶ τὸ χια1 κόν · ἔσῖι δὲ τὸ μὲν ἀρωματικὸν τοιόνδε. — Πομφόλυγος ∠ε΄, χαλ- 25

CH. 126; l. 3. λεπ... β' LN Gal.; om. Codd. gr. — 4. δ'] β' BP. — CH. 127; l. 5. Νειλέως Cels.; Νείλου Codd., et sic sæpius.—Ιδ. διάρδοδου ΒΡ; διάροδου F. — 6. α'] β' ΒΡ. — 7. δὲ καὶ ωρός F. — Ιδ. ωροπλώσεις Gal.; ωλώσεις Codd. — 8. ωροέχουτα e conj.; ωροέχου F; ωροέχωυ ΒΡ. — Ιδ. ωρός om. ΒΡ. — Ch. 128;

d. 10. μαδικόν BP. — Ib. πρόπους BP, et sic sæpius. — 11. β'] α' BP. — Ib. όταν] όπως BP. — Ch. 129; l. 14 ρεύματα BP. — 15-16. σαμίας γῆς ἀσθέρος Codd. — 17. ἀπαλλότερα BP. —18. παραχέας BP. — Ch. 130; l. 20. ιδ'] ιπ' BP. — Ib. γ'] ς' BP. — 21. β'] α' BP. — Ch. 131; l. 25. ε'] γ' BP.

κοῦ κεκαυμένου $\angle$ 6', σμύρνης $\angle$ γ', λίθου αἰματίτου $\angle$ δ', ϖ επέρεως λευκοῦ κόκκοι ιη', κρόκου $\angle$ 6', κόμμεως $\angle$ γ'. Οἴν φ χί φ ἢ φ αλε- φ ρίν φ χρ $\tilde{\omega}$.

ρλ6'. Τὸ δὲ χιακόν. — Σποδίου $\angle y'$, χαλκοῦ κεκαυμένου $\angle y'$, 1 5 κρόκου $\angle \alpha'$, σμύρνης $\angle \delta'$, μηκωνείου $\angle \alpha'$, ωεπέρεως λευκοῦ κόκκοι 16', κόμμεως $\angle \alpha'$. Λέαινε οἴν φ χί φ ἀθαλάσσ φ ἢ ἀμιναί φ .

ρλη'. Ξηρὸν ωρὸς τοὺς ψωρώδεις κανθούς. — Χαλκίτεως ∠ε', 1 καδμείας ∠ε'. Λεῖα ἐντίθεται εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν καὶ βάλλεται τὸ 2 χυτρίδιον εἰς ὄξος κεκραμένον, ὡσῖς ἔξω μὲν βρέχεσθαι τὴν χύτραν, 10 ἔσωθεν δὲ αὐτῆς μὴ ωαραρρυῆναι τὸ ὑγρὸν, καὶ ἀΦίεται ἡμέρας ζ', εἶτα ξηραίνεται.

ρλδ'. Κολλύριον το δικέντητον. — Καδμείας Δδ', ἰοῦ Δα', μί- 1 συος οπίοῦ τριώβολον, ωεπέρεως λευκοῦ Δγ', κόμμεως Δβ'. Ποιεῖ 2 δὲ καὶ ωρὸς ἀμβλυωπίας καὶ ωρὸς ἀρχομένας ὑποχύσεις καὶ λεπίύ- 15 νει· ἔσιι δὲ Ξερμόν.

ρλε΄. Η Ερασισιράτου σάγχρησιος ύγρα Φαυμασιή σοιοῦσα σρος Φλεγμονας τῶν ὀΦθαλμῶν καὶ σρὸς τὰς ἀρχομένας ὀΦθαλμῶν καὶ σρὸς τὰς ἀρχομένας ὀΦθαλμίαν τῶν ἐνεργῶν · ἐχρῆτο δὲ αὐτῆ καὶ σρὸς αἰδοῖα ἡλκωμένα καὶ ὅτα συορ20 ροοῦντα καὶ σαρίσθμια καὶ σιαφυλάς καὶ σρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ σώματος ἄλλως οὐχ ὑγιαζόμενα ἔλκη, καὶ μελανίας τὰς ἐπὶ τῶν ἐλκῶν, καὶ σρὸς τὰ ἐν τοῖς μυκτῆρσι γινόμενα σάθη καὶ τὰ ἐν τῷ σιόματι.—
Εσιι δὲ χαλκοῦ κεκαυμένου ∠β΄, σμύρνης ∠α΄, μίσυος ὁπιοῦ ∠α΄, ι σεπέρεως ὁδολοὺς β΄, κρόκου τριώδολον. Οἶνω χίω λεαίνεται, εἶτα 2 μίγνυται γλυκέος κο. α΄, καὶ σάλιν λεαίνεται ἔως μιγῆ τὸ Φάρμακον, εἶτα εἰς χαλκοῦν ἀναληΦθὲν ἀγγεῖον ἕψεται ἐπὶ μαλακοῦ συρὸς

1-2. λίθου... γ' om. BP. — Ch. 132; l. 5. ∠α' post μηκ. e L; ∠δ' Codd. gr.—6. 16'] η' BP. — Ch. 133; l. 8. ἀλλὰ καί BP. — Ch. 134; l. 12. δικέντητον Αἔτ.; διακέντητον Codd. — Ib. δ'] ε' BP. — 13. λευκοῦ] ἀπλοῦ BP. — Ib. β'] α' BP. — 14. δὲ πρός BP. —

CH. 135; l. 16. ὑγρὰ Φαυμ. om. Λ. — 17. καὶ ωρὸς τάς om. Λ. — 18-19. βλέφ... ἡλκ. καί om. Λ. — 18. τραχέα om. BP. — 20. ωρὸς τά om. BFP. — 21. καὶ.... ἑλκῶν om. Λ. — 24. ὀβ. β΄ LN Gal.; ὀβ. ιβ΄ Codd. gr. — 25. ωάλιν δμοίως BP.

μέχρι γένηται ἰξῶδες, εἶτα μεταχεῖται εἰς χαλκῆν συξίδα, καὶ τελέως ἔχει σρὸς τὰς εἰρημένας χρείας.

ρλς'. Κολλύριον πρός τε τὰ καθαρὰ ἔλκη καὶ ἀκάθαρτα, καὶ τὰ νεμόμενα καὶ τὰς ὑπεροχὰς, ἔτι δὲ παλαιὰς διαθέσεις καὶ τραχέα βλέφαρα καὶ συκώσεις καὶ ἐκτροπὰς καὶ ἤλους καὶ σΊαφυλώματα 5 καὶ ῥεῦμα πᾶν καὶ περιωδυνίας καὶ ψωροφθαλμίας τὰς ποτεῖ δὲ καὶ τὰς σὐλὰς λείας ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀνθρακώσεις καὶ τὰς πυώσσεις παραδιαφορηθείη γὰρ ἄν τὸ πύον καὶ καθόλου καλλισίον πρὸς πάντα τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς.— Εσίι δὲ σποδίου Δγ', χαλκάνθου Δβ', κρόκου Δα', σμύρνης ὀβολοὺς δ', μηκωνείου ὀβολοὺς δ', πε- 10 πέρεως λευκοῦ κόκκοι ιβ', κόμμεως Δα', οἴνου χίου αὐσίπροῦ ἢ ἀμιναίου τὸ ἰκανόν.

ρλζ'. Αλλο πρός τὰ καθαρὰ έλκη καὶ ἤδη δεόμενα πληρώσεως καὶ ἀπουλώσεως τὸ τοῦ Κλέωνος λεγόμενον, ῷ καὶ ἡμεῖς χρώμενοι εὐαρεσιοῦμεν πάνυ γὰρ βαθύτατα έλκη πληροῖ τάχισια καὶ 15 κατουλοῖ συντόμως λεπιαῖς καὶ ἀδήλοις οὐλαῖς, καὶ ἀφλέγμαντα τὰ 1 ἔλκη διατηρεῖ. — Εσιι δὲ σποδίου ∠δ', μολίβδου κεκαυμένου μετὰ Θείου ἀπύρου καὶ πεπλυμένου ∠δ', λεπίδος σιομώματος πεπλυμένου καὶ καὶ τριώβολον, κόμμεως ∠β'. Υδατι λεάνας καὶ ἀναπλάσας χρῶ μετὰ γάλακτος ἢ ἐροῦ τοῦ λευκοῦ.

ρλη'. Κολλύριον τὸ Δίωνος. — Σποδίου ∠δ' · οἱ δὲ ∠α' · Φλοιοῦ λιβάνου ὀβολὸν, σμύρνης ὀβολὸν, λεπίδος χαλκοῦ ὀβολὸν, ἀκακίας, νάρδου ἐνδικῆς, μηκωνείου σεΦωγμένου ἀνὰ ὀβολὸν, κόμμεως ∠δ',
 ὑδωρ ὄμβριον. Εγχριε διὰ ἀροῦ.

- Ib. ἀν e conj.; καί BP; om. F. - 9. ἔσι δέ om. BP. - 10. δεολοί.... δεολοί Α. - 11. κό. ιβ΄] ∠α΄ Α. - 11- 12. ἢ ἀμ. om. ABP. - Ch. 137; l. 13. ἔλκη ήδη BP. - 14. ἐπουλ. BP. - 15. εὐχαρισιοῦμεν BP. - 17. δ΄ e N; α΄ Codd. gr. - Ib. μολ.] βδελλίου BP. - 18. σιομώμ. om. BP. - Ch. 138; l. 21. οί... α΄ om. BP.

^{1.} μέχρι] έως Α. — Сн. 136; λ. 3. πρὸς τὰ πάθυγρα καὶ ἀκάθαρτα έ. Α. — 3-4. καὶ νεμ. Α. — 4-5. καὶ τὰς... ήλους οπ. Α. — 6. γ. ωᾶν οπ. Α. — 6-7. ψωροφθ... πρὸς τὰς οπ. Α. — 7. οὐλ. λ.] προσφάτους καὶ παχείας ΒΡ. — 7-8. καὶ ωνώσεις Α. — 8. παραδ. ... πύον οπ. Α. — Ιb. παραδιαφ. e L qui habet digerii; παραδιηθείη F; παραδινθείη ΒΡ.

ρλθ΄. Κολλύριον τὸ καλούμενον σεπιεσμένον ἄρισίον σρὸς οὐλὰς καὶ τὰ ὑπερσαρκώματα καὶ σρὸς τραχέων βλεφάρων ἀποκάθαρσιν καὶ σρὸς τὰς ἐκτροπὰς καὶ λιθιάσεις καὶ χαλάζια καὶ σκιρρώδεις διαθέσεις καὶ σίερθγια καὶ ἐγκανθίδας καὶ ψωροφθαλμίας καὶ
5 ὑμένων σαχύτητας καὶ ρεύματος σολλοῦ καὶ σαχέος ἀποκάθαρσιν,
καὶ σρὸς τὸ ὑδαρὲς καὶ σολὺ ἐπέχειν ρεῦμα ἀποτήκει τε γὰρ καὶ
ἀποκαθαίρει ἀσφαλῶς, λεπίθνει καὶ σμήχει δάκνον ἱκανῶς, ἀσθγχυτόν τε τηρεῖ τὸν ὀφθαλμὸν, ἤδισίον καὶ σροσηνέσίατον. — Εσίι 1
δὲ τοιόνδε · χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ σεπλυμένου ὀδολοὶ δ΄, κρόκου
10 ∠α΄, σμύρνης ὸδολοὶ γ΄, νάρδου ἰνδικῆς ὀδολοὶ β΄, κινναμώμου ὀδολοὶ β΄, μήκωνος ὀδολοὶ β΄, σεπέρεως κόκκοι ιε΄, κόμμεως ὀδολοὶ γ΄,
οἴνου χίου τὸ ἱκανόν. Εἰ δέ σοτε σροσδάλλοις σποδίου ∠δ΄, γίνεται σρὸς σᾶν ρεῦμα καὶ ὀφθαλμίαν ἄρισίον.

ρμ'. Κολλύριον πρὸς ἀνθρακώσεις τὸ λεγόμενον ἀνίκητον.—
15 Σποδίου πεπλυμένου ∠δ', μηκωνείου ∠α', ὐοσκυάμου χυλίσματος 1
∠α', ἀκακίας ∠α', νάρδου ὁθολοὶ β', λεπίδος χαλκοῦ ἐρυθροῦ ὀθολοὶ
β', λιβάνου ἀτόμου αἰθάλης ὁθολοὶ δ', κόμμεως ∠γ', κωνείου χυλίσματος ∠α'. Ἐσῖι δὲ καὶ περίχρισῖον.

ρμα'. Πρὸς ἄνθρακας. — Μηκωνείου, ἀκακίας, ὑοσκυάμου ἢ μί- 1 20 συος, μυρίκης καρποῦ ἐκάσθου ἴσον. Λεάνας καὶ διεὶς οἴνώ ωαχεῖ 2 ἐπίχριε τούς τε ἐπὶ τῶν ὀΦθαλμῶν ἄνθρακας καὶ ωερὶ τὰ ἄλλα μέρη.

ρμβ΄. Κολλύριον τροδς $\varphi\theta$ ίσιν. — Αμμωνιακοῦ $\angle \alpha'$, κροκο- 1 μάγματος $\angle \delta'$, κρόκου $\angle \delta'$, 1οῦ $\angle \alpha'$. Υδατι ἀναλάμβανε.

ρμγ΄. Πρὸς ὑποχύσεις. — Μαράθρου χλωροῦ χυλὸν μίξας μέλιτι

CH. 139; l. 1-2. οὐλάς] βλέφαρα A.

- 2. καὶ τά om. A. — Ib. ὑπερσαρκοῦντα A. — 2-3. καὶ... ἐκτρ. καί om.
A. — 4-5. καὶ ψωφοφθ... ἀποκάθαρσιν
om. A. — 7. ἀσφ. om. A. — Ib. ἰσχυρῶς BP. — 8. δέ BP. — Ib. ήδ. τε
καί A. — 9. τοιοῦτον F. — Ib. ὀδολούς
BFP. — 10-11. νάρδον.... ἀδθ. γ΄ om.

ΒΡ. — Ιb. πινναμώμου όδ. ιδ' Α. — 12. Εί... προσδάλλοις οπ. Α. — Ιb. α΄ Α. — 13. δφθαλμίας Α. — Ch. 140; l. 15. μήπωνος Α. — 16. λεπίδος Ν; οπ. Codd. gr. — 17. γ΄] ς΄ ΒΡ. — Ch. 141; l. 19-20. δοσπυάμου ήμίσεος Α. — Ch. 142; l. 23. Κολλύριον φθισιπόν F.

2 ἴσον ἴσω ἄμα ζέσον ἔως ὅτου μέλιτος σχῆ πάχος. Τοῦτο καὶ πθερύγια ἀφαιρεῖται · ἡμεῖς δὲ μάλισθα χρώμεθα τῆ ὑπογεγραμμένη ·
3 ἐπὶ πολλῶν γὰρ τὸ δέον ἐποίησεν. Καυκαλίδος χυλοῦ, χαμαίδρυος,
4-5 κορωνόποδος ἐκάσθου ἴσον. Λεάνας ποίει κολλύρια. Ενίστε δὲ καὶ
δθόννης χυλοῦ ἐν μέρος ἔμιξον · ταύτην δὲ τὴν ὀθόννην τινὲς κα5

ο λοῦσι χελιδόνιον μέγα, ὡς ὁ Διοσκορίδης (ΙΙ, 213) Φησίν. Φυλάτιεσθαι δὲ χρὴ τὸ μικρὸν χελιδόνιον ὁ καλοῦσι καὶ συρὸν ἄγριον · δριμὸ γάρ ἐσι ι καὶ ἐλκοῖ ὡς καὶ ὁ Γαληνὸς (Med. simpl. VIII, XXII,

7 9) μαρτυρεῖ. Αδηκτότερον δέ ἐσθι τὸ πρότερον τὸ πρὸς ὑποχύσεις.

ρμδ΄. Αρχιγένους ὁξυδορκικώτατον. — Ονίσκου τοῦ ἰχθύος λίπος 10
 τὸ ἐν τῆ κοιλία λαβών ἀπόσθησον γο γ΄, σκαμμωνίας γο 5΄΄. Τού-

3 τοις λείοις μίσγεται κεδρίας γο α'. Εγχρίεσθαι δε δεῖ ἢ εν βαλανείω ἢ εν ἡλίω ἐκπύρω.

ρμε'. Δημοσθένους κολλύριον πρὸς τὰς παλαιὰς διαθέσεις. — $1 \, \Lambda$ υκίου $\, \angle y'$, χαλκοῦ κεκαυμένου $\, \angle$ ιβ', καδμείας $\, \angle$ ιβ', μηκωνείου $\, 15 \, 2 \, \angle g'$, κρόκου $\, \angle$ ιβ', ἀκακίας $\, \angle$ ιβ'. Λέαινε ΰδατι.

1 ρμς΄. Ανακόλλημα ρεύματος έφεκτικον Κλέωνος. Τῆς σαμίας 2 μέρος έν, σμύρνης μέρος έν, μάννης μέρος έν. Αναλάμβανε ώοῦ τῷ λευκῷ, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνην ἐπιτίθει κατὰ τῶν κροτά-φων καὶ τοῦ μετώπου.

ρμζ'. Ξηρὸν καλλιβλέφαρον σοιοῦν νηπίοις μάλισ α. Στίμμεως ∠ις', μολίβδου κεκαυμένου ∠η', λεπίδος, κρόκου, ρόδων ἄνθους, σμύρνης, νάρδου ἰνδικῆς, λιβάνου ἄρρενος, σεπέρεως λευκοῦ ἀπὰ ∠α', φοινίκων ὀσῆᾶ λ'. Πάντα βαλών εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ὅπῖα φιλοπόνως, ἔπειτα εἰς θυίαν ἐξεράσας καὶ τρίψας ἐπίβαλλε ὀπο- 25 βαλσάμου κοχλιάρια δύο, ἔπειτα ἀνακόψας καὶ ξηράνας χρῶ.

ρμη'. Ξηρίου ωρός ψωροφθαλμίαυ καὶ σύκωσιυ καὶ σηπεδόνας 1 καὶ ὑπερσαρκώματα. — Καδμείας Δι', χαλκίτεως Δκ', ωεπέρεως 2 κόκκοι ιε', νάρδου κελτικής Δα'. Τρίβε καδμείαυ καὶ χαλκίτιυ μετὰ

^{1.} άμα ζέον F; ἀνάζεσον Α.— Ib. σχεῖ BP. — Ib. τό om. BP. — CH. 144; Α; ἔχει BFP. — Ib. σύσ7ασιν BP. — I. 12. Χρίεσθαι BP. — 13. εἰς σύρωσιν 5. δθόνην Codd. — 9. πρῶτον BP. — CH. 146; I. 19. δθόνιον ABP.

οἴνου καὶ ὅταν ξηρανθή, ἐπίβαλλε νάρδον καὶ τὸ ϖέπερι καὶ ϖοιήσας χνοῶδες χρῶ.

ρμθ΄. Ύγρὰ πρὸς τὰς συκώδεις ἐπανασλάσεις καὶ πάσης σαρκὸς ἐξοχὴν, καὶ πρὸς ἐγκανθίδας. — Μίσυος ὀπλοῦ $\angle$ ς΄, χαλκάνθου $_1$ $_5$ $\angle$ δ΄, μέλιτος ἀτλικοῦ κυάθους ι΄.

ρν'. Κάλλο ωρός τύλους καὶ ωᾶσαν έξοχήν. — Χαλκοῦ κεκαυμένου $\mathcal{L}$ 6', μίσυος κεκαυμένου $\mathcal{L}$ α', σμύρνης, κρόκου, ὄμ $\mathcal{Q}$ ακος ἀνὰ $\mathcal{L}$ α', οἴνου χίου κυ. η', μέλιτος ἀτλικοῦ γο ς '.

ρυα'. Πρός ὀξυδορκίαν καὶ ἀπογλαύκωσιν. — Πέρδικος χολῆς ₁ 10 μέρος α', μέλιτος ἀτλικοῦ μέρη γ', κενταυρείου χυλοῦ μέρος α'.

ρυθ΄. Οὐλὰς ὀΦθαλμῶν ἄραι. — Λαγωοῦ χολὴν μετὰ μέλιτος _Ι λειώσας ἔγχριε.

ρυγ΄. Ανακολλήματα τριχών. — Κηροῦ, ωίσσης, λιθοκόλλης ἀνὰ ∠α΄ ὁμοῦ τήξας ἀπόθου· ἐν δὲ τῆ χρήσει μηλωτίδος τὸ ἄκρον ωυ-15 ρώσας ωαράπθου τῷ Φαρμάκῳ, καὶ τὸ διαλυόμενον αἴρων ἀνακόλλα τὰς τρίχας.

ρυδ΄. Πρός πριθάς παὶ χαλάζια. — Σαγαπηνὸν μετὰ όξους τρί ι ψας χρῶ.

ρνε'. Πρὸς αἰγίλωπας. — Λιβάνου ∠η', σμύρνης ∠η', λαδάνου 1
20 ∠δ', κηροῦ ∠η', σχισίῆς ∠δ', ἀφρονίτρου ∠δ', συτίας λαγωοῦ
∠δ'. Κόπίεται τὸ φάρμακον καὶ μαλάσσεται ἰρίνου μύρου ὑπο- 2
σιάθμη.

ρυς'. Πρὸς ωεριωδυνίας ὀΦθαλμῶν κατάπλασμα.— Ῥόδων ξη- 1 ρῶν ∠δ', ὀπίου ∠α', κρόκου ∠α'. Αναλάμβανε μελιλώτου ἀΦεψήματι 2 25 ἐν γλυκεῖ.

ρυζ΄. Πρός ωεριωδυνίας επίχρισμα. — Αλόης, λυκίου, ρόδων 1 χλωρῶν, κρόκου, ὁπίου, σμύρνης έκάσθου τὸ ἴσον. Οἴνώ Φυράσας 2 ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾳ · ἐν δὲ τῆ χρήσει γλυκεῖ διαλύων ἐπίχριε τοὺς ὀΦθαλμοὺς καὶ τὸ μέτωπον καὶ τοὺς κροτάΦους.

^{1.} ξηρανθη γάρ πρανθη BP. — CH. l. 10. πενταυρίου BFP. — CH. 152; 150; l. 7. ∠6' om. BP. — lb. ∠α' post l. 11. Πρὸς οὐλὰς δ. ἄ. BP. — CH. 155; πεκ. om. BP. — 8. γο α' BP. — CH. 151; l. 20. σχ. ∠δ' om. BP.

ρνη΄. Διὰ δόδων Διαγόρου τὸ μέγα καλούμενον πρὸς περιωδυνίας, Φλυκταίνας, ἐπικαύματα, σΊαΦυλώματα, ωροπίώσεις, ὑποπύους ὀΦθαλμοὺς, ῥεύματα σαλαιὰ, ὀΦθαλμίας, δυσαπαλλάκτους _ι διαθέσεις. — Ρόδων χλωρῶν χωρὶς τῶν λοδῶν Δοδ΄, καδμείας Δκδ΄, πρόπου ζε', οπίου ζγ', σλίμμεως ζε', χαλκοῦ κεκαυμένου ζε', ιοῦ ∠6', νάρδου ινδικής ∠α', σμύρνης ∠γ', κόμμεως ∠κδ', ύδωρ όμβριον.

ρυθ΄. Κροκώδες ωαιδικόν έπιγραφόμενου ωρός έπιφοράς καὶ ι σεριωδυνίας καὶ τὰς ἐκ σληγῶν διαθέσεις. — Σποδοῦ σομφόλυγος 2 Δις', πρόπου Δις', οπίου Δις', τραγαπάνθης Δη'. Υδατι δμβρίω,

καὶ τρὸς τὴν ἀνάληψιν ἀῶν τεσσάρων τὸ λευκόν.

ρξ΄. Τὸ Ασκληπιάδειον τὸ Πακκιανὸν ωρὸς ωεριωδυνίας, ἡεῦμα λεπίον και σολύ, επικαύματα, Φλυκταίνας, ύμενων επανασίάσεις, τραχώματα, πεχρονισμένας διαθέσεις καὶ τους ύπο σολλῶν ἐγχρί-Ι σεων βλαβέντας σαραχρημα ώφελεῖ. — Καδμείας, χαλκοῦ κεκαυμένου, πρόπου, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ Διβ΄, σμύρνης, λίθου αίματίτου, ρόδων ξηρών, νάρδου Ινδικής, οπίου άνα Δδ', σεπέρεως λευκοῦ 2 κόκκοι κ΄, κόμμεως Διβ΄, οἴνου χίου τὸ αὔταρκες. Η χρῆσις διὰ ἀοῦ.

ρξα΄. Πρὸς τὴν ἀχλύν τῶν ὁμματων ἐγχεῖν δεῖ τοῖς ὀΦθαλμοῖς Ι ἐπὶ ἑκάσθης ἡμέρας ὧδε σεποιημένον ἐπὶ μῆνα καὶ ἡμέραν. — Μάραθρα βάλλειν χλωρά εἰς ἄγγος περαμεοῦν ἔξωθεν ωίσση πεχρισμένον καὶ ὕδωρ ὄμβριον, ἔπειτα έξελόμενον τὰ μάραθρα ἔχειν ἀποκείμενου.

ρξ6'. Σμήγματα καὶ δρώπακες. — Σμῆγμα ὁ Ασκληπιός. Αλῶν κοινών, άλων άμμωνιακών, άλων καππαδοκικών σε φωγμένων, νίτρου Φρυκτοῦ, κισήρεως, ἀΦρονίτρου λευκοῦ, δαΦνίδων ξηρῶν ἀνὰ ^{25}

Cu. 158; l. 1. Διάρφοδον ABP; διάροδον F. — 2. ωροπ? om. A. — 3. ωαλαιάς ABP. — 5. πεκαυμ. N; om. Codd. gr. — 6. lov Le' N Lips.; om. Codd. gr. — Ib. $\sigma\mu$. $\angle \gamma'$ LN Aët. Paul.; $\sigma\mu$. γο γ' Codd. gr. — CH. 159; l. 10. ởπ. Lis' Gal.; om. Codd. — 11. τῆ ἀναλήψει Codd. Gal. — CH. 160; l. 15-16. NEN. LN Gal.; om. Codd. gr. — 18. нонног Lis' BP.— Ib. θ' BP. — CH. 161; l. 20 ώδε] ύδωρ F. — Ib. ήμέρας ΒFP. — 22. naí om. BFP. — CH. 162; l. 25. **σε**Φρυγμ. ΒΡ. - 25-26. νίτρ. Φρυκτού LN; om. Codd. gr.

χα', έλλεβόρου λευκοῦ, σΊρουθίου, σῖαφίδος ἀγρίας, νάπυος ἀλεξανδρίνου, Θείου ἀπύρου, συρέθρου, σφέκλης, σχοίνου ἄνθους, κυπέρου
ἀνὰ γο ς', σαμψύχου, σῖυπῖηρίας σχισῖῆς, κηκῖδος, κόμμεως, λιβανωτοῦ, ἀλκυονίου, σεπέρεως, κάχρυος, σικύου ἀγρίου ῥίζης, χαμαιλέοντος, ἴρεως, πρασίου ξηροῦ ἀνὰ γο γ'. Κόψας σήσας χρῶ. 2

ρξη'. Σμηγμα ξηραϊνον κεφαλήν.—Κιμωλίας Δ6', νίτρου, βρυω 1 νίας, σικύου άγρίου φλοιοῦ της ρίζης ξηροῦ, κυαμίνου άλεύρου, Φερμίνου ἀνὰ ἡμίξεσ ον. Λεῖα μετρήσας ένωσον · χρῶ δὲ ἐν λουτρῷ · 2 σπουδαίως βοηθεῖ.

- 10 ρξδ. Σάπων ἀποκρουσιικός. Βαλαυσιών γο α΄, ἀλόης, κηκῖ- 1 δος, σιυπιπρίας, λιβάνου, Φύλλου, σιδίων, κόσιου ἀνὰ γο α΄, νάρδου σιάχυος γο α΄, σαρκοκόλλης γο α΄, σάπωνος γαλλικοῦ γο ς΄, Θέρμων ωικρῶν ἀπόζεμα ὅσον αὕταρκες. Ενιοι δὲ ωροσιθέασι 2 σμύρνης γο α΄, κυτίνων γο α΄.
- 15 ρξε'. Δρώπαξ Γάλλος. Κολοφωνίας τῆς λιβανωτιζούσης ¾ δ', 1 ωιτυίνης ¾ δ', καὶ τῆς ξυλώδους καλουμένης ἐν Ἰταλία μόνη γινομένης ¾ δ', ἀποχύματος, ωίσσης ξηρᾶς ¾ δ', κηροῦ ¾ δ', φρυκτῆς ¾ ιε', ωίσσης βρυτλίας ¾ 6', νίτρου ¾ α', ἀσφάλτου, χαλβάνης, ἀδάρκης, ωυρέθρου ἀνὰ γο ς', ἀποπάνακος, εὐφορβίου, ἐλλεβόρου λευκοῦ, σιαφίδος ἀνὰ γο δ', θείου ἀπύρου γο γ', κασλορίου, ἀμμωνιακοῦ, σλαφίδος ἀγρίας ἀνὰ γο β', ἐλαίου σικυωνίου ¾ α', ὀποβαλσάμου γο ς'.

ρξς'. Αλλο άπλοῦν. — Κηροῦ χ α', ω lσσης ξηρᾶς χ ζ'' , ω lσσης 1 βρυτλίας χ α', ω ιτυίνης χ α', φρυκτῆς χ α' γο χ' .

25 ρξζ΄. Ψίλωθρον. — Ορυζαν, κυάμινον άλευρον, ωλισάνην έψει ι ἐν ὕδατι, καὶ τῷ χυλῷ τούτων χρησάμενος ἀντὶ ὕδατος μίσγε ἀρσενικοῦ γο α΄, ἀσθέσλου κ α΄, καὶ μετὰ ταῦτα μίγνυε σμύρνης γο α΄, μασλίχης γο α΄, κισήρεως ὁπλῆς γο ζ΄, ὀποθαλσάμου κοχλιάρια β΄.

^{5.} γο α' ἢ γ' ΒΡ. — Ib. Κόψ. καὶ σ. om. ΒΡ. — 13. δέ om. Λ. — Ch. 165; BP. — Ch. 163; l. 8. λουτροῖς Λ. — g. l. 16. καλ. καὶ ἐν ΒΡ. — Ch. 166; l. 23. σπ.] καὶ ταχέως Α΄: — Ch. 164; l. 11. ω. ξ. ¾ 5" N; om. Codd. gr. — Ch. 167; κόσ?. om. ΛΒΡ. — 11-12: ν. σ?. γο α' l. 27. καὶ... γο α' om. ΒΡ.

ρξη'. Πρός ρυτίδωσιν έκ τῶν Ρούφου σμῆγμα συνεχῶς σμηχόμε-1 νον τὸ ρυσὸν σῶμα τούτῳ τείνεται. — Σύκοις ἄμα ωίοσι βρυωνία κόπθεται καὶ ἄλευρα ὀρόθων κεκαυμένα, σηπίας ὅσθρακα, μέλιτος ἐπισθαζομένου βραχέος.

1 ρξθ'. Σμῆγμα λαμπρυντικόν καὶ χνοῦν ἀΦαιροῦν. — Κυάμων 5 ἀλεύρου χ° β', κισήρεως καθαρᾶς χ° β', σεμιδάλεως χ° β', ἀΦρονίτρου λευκοῦ χ° β', μαράθρου έψηθέντος εἰς ωΠισάνην καὶ ἀποπλυθέντος ὕσΠερον ὀξυμέλιτι, εἶτα κοπέντος καὶ σησθέντος χ° β', 2 σάπωνος γαλλικοῦ ¾ β'. Μίγνυς τὸν σάπωνα εἰς τὰ λοιπὰ ἐπιθρύβων ταῖς χερσὶ, καὶ κέχρησο ἐν βαλανείω.

ρο'. ΣΙοματικά. — Φιλαγρίου προς τὰς ἐν τῷ σθόματι ἀνα-1 Ερώσεις. Σχίνου καρποῦ μηδέπω μελανθέντος $\angle \delta'$, κηκῖδος $\angle \delta'$, κόσιου $\angle \alpha'$, Φύλλου $\angle \alpha'$.

ροδ΄. Σμήγμα εὐῶδες ὀδόντων, ΐνα καὶ λευκοὶ ὧσι καὶ μὴ βι-1 δρώσκωνται. — Νίτρου, σηπίας ὀσθράκου, σμύρνης ἀνὰ γο α΄. 15 2 Λείοις χρῶ.

ρογ΄. Τὸ διὰ μόρων ὡς Γαληνός. — Μέλιτος κο. α΄, τῶν μόρων τοῦ χυλοῦ κο. ε΄, κρόκου ∠α΄ ὁ΄΄, σμύρνης ∠α΄ ὁ΄΄, σθυππηρίας σχισθης
 τριώβολον, ὀμφακίου γο α΄, οἴνου αὐσθηροῦ κο. α΄. Εἰ δὲ μὴ ἔχεις
 ὀμφακιον, ἀντὶ αὐτοῦ ῥοῦ χυλὸν ἔμβαλλε. Προέψεσθαι δὲ χρὴ τὸν 20 χυλὸν αὐτὸν κατὰ ἑαυτὸν μόνον ἄχρι γλοιοῦ σχη πάχος, εἶτα οὕτω προσβάλλειν τὸ μέλι, καὶ ἐπειδὰν ἤδη μέλλης αἴρειν τὴν κακκάβην,
 κινεῖν ἄχρι πάντα ἐνωθη καλῶς. Ἡ μὲν οὖν τοῦ μέσου τῆ δυνάμει φαρμάκου συμμετρία τε καὶ ἔψησις ἀρμότθουσα ταῖς μετρίαις φλεγμοναῖς καὶ ταῖς τῶν μειζόνων ἀκμαῖς, ἔτι τε πρὸς ἀρχάς τε καὶ 25

CH. 168; l. 3. άλευρον δρόδου πεπαυμένου BP. — Ib. δσ7ραπου BP. — CH. 169; l. 5. χοῦν BP. — 6-7. πισ....λ. χοῦν BP. — 8. παὶ σησθ. om. BP. — CH. 170; l. 11. τῷ om. A. — CH. 171. Vide p. 133 var. lectt.—CH. 172; l. 14. παί ante λευπ. om. F. — CH. 173; l. 17. πο. α' Gal.; χα' Codd. — 18. ποχλιάρια

ε' BP. — Ib. πρ. ∠α' 5" Gal.; πρ. γο α' 5" F; πρ. γο 5" BP.— Ib. σμ. ∠α' 5" Gal.; σμ. γο α' 5" Codd. — 18-19. σ7. σχ. τριώδ. Gal.; οπ. Codd. — 19. πο. ε' Codd. — 20. Προεψεῖν BP. — 22. αίρειν] ἐπδαλεῖν BP. — 23-24. τοῦ μ. τῆ δ. τοῦ φαρμ. F. — 25. ἔτι τε τὸ πρός Gal.; είτε πρός Codd.

αὐξήσεις αὐτῶν ἀρμότλον Φάρμακον εἴρηται · ωρὸς δὲ τὰς σκληρυνομένας Φλεγμονὰς, ὅταν ἤδη ωαύσηται μὲν ἡ ἀκμὴ, καὶ μηκέτι ἐπιβρέη μηδὲν, ἤκη δὲ τοῦ διαΦορεῖν ὁ καιρὸς, ἐπιμίγνυσθαι ωροσήκει τῷ σλοματικῷ Φαρμάκῳ τῶν διαΦορητικῶν ἔνια · ἀρκεῖ δὲ τῆ 5 ωροειρημένη τοῦ μέσου συμμετρία μιχθῆναι λίτρου ∠δ', Θείου ∠δ'.

ροδ'. Η διὰ τοῦ βησασᾶ σιοματική διάχρισιος ἔνδοξος πρὸς συνάγχας τὰς ἀπηλπισμένας. — Ανήσσου σπέρματος, σελίνου ι σπέρματος, ἄμμεως σπέρματος, σχοίνου ἄνθους, σιυπιηρίας σχισίης, ἴρεως, βησασᾶ ὁ τινες ἀρμαλᾶ καλοῦσι, κινναμώμου, σμύρυνης τρωγλοδύτιδος, ἀρισιολοχίας μακρᾶς, κασίας, κροκομάγματος, ρόδων ξηρῶν ἀνὰ γο α΄, κόσιου, χελιδόνων νοσσίας σποδοῦ προσ

ροδων ζηρων ανά γο α', κόσ ου, χελιδόνων νοσσίας σποδοῦ προσφάτου ἀνὰ γο γ', κρόκου γο α', νάρδου ἐνδικῆς, ἀμώμου γο 5", κηκῖδας η'. Λείοις σὺν μέλιτι χρῶ· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἄνιε μέ- 2 λιτι. — Καρκίνοι ποτάμιοι κεκαυμένοι ἐν ὕδατος ψυχροῦ κο. α' 3

15 λειωθέντες καλ διηθούμενοι συναγχικών αναγαργάρισμα κράτισθόν εστιν· σαχέα γαρ άγει συχνα ώσθε επικουφίζειν αὐτίκα.

ροε'. Πρός συνάγχην. — Κυνείαν κόπρον λευκήν λαδών ξήρα- 1 νον, καὶ λεάνας σῆσον, καὶ ἔχε ἔτοιμον· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἄνιε μέλιτι καὶ διάχριε. Ἱσχυρότερον τούτου τοῦ Φαρμάκου οὐδὲν ἔγνων, 2 20 οὕτε ἐπὶ συναγχικῶν, οὕτε ἐπὶ σαρισθμίων μεγάλη Φλεγμονῆ καὶ ἀντιάδων κινδυνευόντων συιγῆναι. ὅταν δὲ ὀσῖα βεδρωκότες ὧσιν 3

οἱ κύνες, λευκή τέ ἐσΊιν ἡ κόπρος καὶ ἀρίσῖη.
ρος΄. Πρὸς κιονίδα κεχαλασμένην. — Μέλιτος ¾ α΄, σῖυπῖηρίας ὶ
ὑγρᾶς ¾ α΄, ῥόδων ἄνθους ¾ α΄, ὑποκισῖίδος χυλοῦ γο ε΄. Ἐψε τὴν 2
25 σῖυπῖηρίαν μέλιτι, εἶτα τὰ ἔηρὰ ἔμβαλλε καὶ οὕτω χρῶ· ἔψε δὲ
ἐπὶ ὀλίγον. Καλόν ἐσῖιν ὄντως τὸ Φάρμακον τοῦτο, καὶ δεῖ χρῆ- 3
σθαι τρισὶ τρόποις αὐτῷ· εἶς μὲν γὰρ τρόπος χρήσεως ἐσῖι, καὶ

^{1.} αὐτῶν Gal.; αὐτη Codd.—1-2. σπληρυνομ. Gal.; σπληρουμ. Codd.—2. σπάσηται Gal.; σπληρουμ. Codd.—2. σπά-5. λίτρου $\angle$ ex em.; λίτραι Codd. Cf. Gal. — Ch. 174; l. 8. ἄμμ. σπ. om. BP. —11. νοσσιᾶς BP.—13. η'] γ' BP. —25. σὺν μέλ. BP.

μάλισ α εν άρχη, διαλύοντας το Φάρμακον ή δια ύδατος Θερμού, ή δια ύδρομελιτος, άνακογχυλίζεσθαι καὶ γὰρ σαρηγορητικόν εσθι τοῦτο καὶ τὸ δέον ἀνύει μεταξὸ δὲ τῆς τοιαύτης χρήσεως καὶ ἀκράτω τῷ Φαρμάκω χρῆσθαι σροσήκει, τοῦτο μὲν διαχρίοντα τοῖς δακτύλοις, τοῦτο δὲ διὰ κοχλιαρίου σροσαπθόμενον μετὰ τοῦ ἀναπιέζειν διαὶ ἄμα σρὸς τοὐκτὸς ἄγειν τὴν κιονίδα συμφέρει γὰρ ώς ὅτι μάλισθα σρὸς τὴν γλωτθαν αὐτὴν ἐπιρρέπειν, ἀποχωροῦσαν τῆς εὐθύτητος.

ροζ'. Εἰ λίνα ωλείονα, καὶ μάλισ α τῶν ἀπὸ τῆς Θαλατίας ωορφύρας ωεριξαλών ἐχίδνης τραχήλφ ωνίξειας αὐτοῖς τὴν ἔχιδναν, 10 εἶτα ωεριάπιοις ἕκασιον τῶν λίνων τῷ τραχήλφ, Θαυμασιῶς ὁπως δυίνησι ωαρίσθμιά τε καὶ ὁσα ωερὶ τράχηλον ἐκδλασιάνει. Γαληνὸς ἐπαινεῖ τοῦτο.

 ροη'. Οδόντων σροΦυλακτικόν. — Κέρατος έλαΦείου κεκαυμένου καὶ σεπλυμένου μέρος ἐν, μασθίχης χίας τὸ ήμισυ, κυπέρου τὸ 15 2 τρίτον. Κόψας εὖ μάλα καὶ σήσας χρώ.

ροθ΄. Πρός σειομένους δδόντας. — Στυπηρίαν σηρογγύλην
 μετὰ ἀλὸς διπλοῦ ωερίπλατης τοῖς δδοῦσιν. — Η ωθελέας Φλοιὸν ἐν οἰνφ ἐψήσας διακράτει.

ρπ΄. Πρὸς χείλη κατερρωγότα. — Κηκίδα ὁμΦακίτιν λείαν ἀνα- 20
 λάμβανε τερμινθίνη, ἢ οἰσύπω, ἢ μέλιτι, καὶ ἐπίχριε. — Πρὸς δὲ τὰς βαθυτέρας ἐπιρρήξεις ἐπάλειΦε λίπει αἰγείω τεθεραπευμένω, ἢ βοείω, ἢ μυελῶ βοείω, ἢ σθέατι χηνείω.

ρπ6'. Αντίδοτοι. — Πρός κολικούς. Λύκου κόπρον ἐπότιζέ τις τοὺς κολικοὺς, οὐ μόνον ἐν τοῖς σαροξυσμοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δια- 25
 λείμμασιν, ὅσοι γε χωρὶς Φλεγμονῆς ἔπασχον. Εἶδόν τινας αὐτῶν μηκέτι ἀλόντας τῷ σαθήματι, τοὺς δὲ ἀλόντας οὐδέποτε αὖθις ἰσχυ-

4. τῷ Gal.; om. Codd. — Ib. διαχρίοντα Gal.; διαχρίοντας Codd. — Ch. 177; l. 10. ἐπιδαλών BP. — 11. τῶν λίνων ad Eun. Gal.; λῖνον BP; λίνον F. — 12. περιτράχηλα BP. — Ch. 178; l. 14. ἐλάφον BP. — 15. τὸ ἡμισυ μέρος BP. — Ib. τό post κυπ. om. F. — Ch. 180; l. 20. Πρός ... κατερό. om. BP. — 21. ή ante oiσ. om. BFP. — 23. ήμ. β. om. BFP. — Ib. σ/έατι om. BP. — Ch. 181. Codd. hic iterum exhibent cap. 170. — Ch. 182; l. 25. τούς om. F.

ρώς σαθόντας, άλλα οὐδέ μετα όλίγον χρόνον. Ελαμβανε δέ την λευκοτέραν κόπρον ή τις ὀσΊοΦαγούντων ἀποκρίνεται. Εθαύμασα 4 δὲ αὐτῆς ὅτι καὶ ϖεριαπΊομένη ϖολλάκις ἐναργῶς ἀΦέλησεν. Ἐλάμ-Gave δὲ οὖτος τὴν κόπρον οὐδὲ σεπίωκυῖαν ἐπὶ τὴν γῆν· οὐ χαλε-5 πως δε γίνεται τοῦτο. Φύσιν γὰρ έχει τὸ ζώον καθάπερ ὁ κύων, έπαίρων τὸ έτερον τῶν ὀπισθίων σκελῶν οὐρεῖν καὶ ἀποπατεῖν φρός τι των έξεχόντων της γης. Ευρίσκεται δε έν ταις κόπροις αὐτῶν καὶ αὐτῶν τῶν ὀσίῶν μόρια, καὶ αὐτὰ ταῦτα κόπίων καὶ λειῶν έδίδου σείνειν τοῖς κολικοῖς. Επὶ δὲ τῶν καθαριωτέρων άλός τι 10 εμίγνυε και σεπέρεως, εδίδου δε έν οἴνφ λεπίῷ. ἔσιι δε ότε καὶ έν ύδατι. Τὸ δὲ οὖν ωεριαπίομενον τῆς κόπρου ταῖς λαγόσι ωεριῆ- 8 πίεν ἄρτημα έχον, μάλισία μέν ἀπὸ βοὸς ἢ ωροβάτου λυκοβρώτου γεγονός εἰ δὲ μὴ, ἐκ δέρματος ἐλαΦείου, ωεριελιτίομένου τοῦ ίμαντος ταις λαγόσιν. Και αύτο δε το σεριέξον εκέλευσεν είναι έκ ο 15 δέρματος έλαφείου. — Η Φίλωνος πρός κολικούς άνώδυνος.] Κρό 10 κου Δε', συρέθρου Δα', εὐΦορδίου Δα', νάρδου σΊαχυος Δα', σεπέρεως λευκοῦ ∠κ', ὑοσκυάμου ∠κ', ὀπίου ∠ι'. Τοῦτο τὸ Φάρμακον 11 ร้องใจเรื่อง รัชวใเม้. - มีรักราก เลือง เรื่อง เก็บ เลือง เก็บ เลย เก็บเลือง เลย เก็บเลือง

ρπγ'. Η τρίγωνος ἀναξηραντική ἀνώδυνος. — Υ΄οσκυάμου σπέρ- 1 20 ματος ∠δ', σελίνου σπέρματος ∠δ', ἀνίσου ∠δ', ὀπίου ∠α'. Σὰν 2 ὕδατι ἀνάπλατ]ε τροχίσκους τριωθολιαίους · δίδου σὰν ψυχρῷ ᢍρωὶ καὶ ἐσπέρα ἕνα καὶ ἔνα.

ρπδ. Πρὸς τοὺς ἐκκαιομένους καταπότιον ἐκ τῶν Διοσκορίδους.

— Σικύου ἡμέρου σπέρματος ∠η', ἀνδράχνης ∠η', τραγακάνθης
25 ∠δ'. Διάλυς τὴν τραγάκανθαν ἀῶν ἀμῶν ϖροσφάτων τῷ λευκῷ, καὶ ὅταν διαλυθῆ, τρίψας ἐπιμελῶς καὶ μίξας ἀνάπλασσε καταπότια καὶ

^{3.} αὐτήν BP. — 6. σκελῶν Gal.; σκέλος Codd. — 7-8. αὐτῶν] τῶν ζώων BP. — 8. αὐτά om. BP. — Ib. ταῦτα om. F. — 10. καὶ ἐδ. ἐν BP. — Ib. οἰ. κα-θαρῷ λεπίῷ BP. — 11. οὖν om. BP. — 12. ἔχον ex em.; ἔχονσαν Codd. — 16. συρ. ∠α' LN Gal.; συρ. Ζδ' Codd. gr.

^{— 17.} λευκοῦ om. BP. — Ib. λ α', ὑοσκυάμου BP. — Cπ. 183; l. 20. σελίνου σπέρματος ∠δ' LN Gal.; om. Godd. gr. — 21. τριωβολιαίους LN; τέταρτου BP; om. F.— 22. καὶ ένα Gal.; om. Godd. – Ch. 184; l. 24. ἀνδράχνης ∠η' Gal.; om. Codd.

ξήραινε εν σκιᾶ, καὶ δίδου εν ύπο την γλῶσσαν κατέχειν καὶ το διαλυόμενον ύγρον καταπίνειν.

ρπε'. Πρὸς τεταρταίους Γαληνοῦ. — Οποῦ κυρηναϊκοῦ, ωεπέ2 ρεως, σμύρνης, ωηγάνου Φὐλλων ἀνὰ ∠α΄. Λειώσας καὶ μίξας ἀναλάμβανε καὶ χρῶ ωρὸ τῆς ἐπισημασίας ἐν ὀξυμέλιτι διδοὺς ὁβολοὺς 5
δύο μόνους.

δεὶς οὐδέποτε ἀπέθανεν.

1 ρπζ΄. Πρὸς τοὺς ἀπὸ μυκήτων συιγομένους. — Ἐπὶ μυκήτων συιγόντων καλῶς σοιεῖ τὸ ἀφρόνιτρον, καὶ νίτρον δὲ κεκαυμένον 2 καὶ ἄκαυσῖον. — ὑμοίως δὲ καὶ ἀλεκτορίδων κόπρω ἐπί τινων ὑπὸ 25 μυκήτων ἐδωδῆς συιγομένων ἐχρησάμην ἐπιπάτῖων λελειωμένην

2. διαλυμένου ΒΡ. — CH. 186; l. 8. Φαυμασίως ΑΓ. — Ib. μήν ex em.; μέν Codd. — 14. δ om. BFP. — Ib. δέ ante ή om. ABP. — Ib. [διδόναι] e Gal. Αἔτ. qui habent ἐδίδου; om. Codd. — 15. τοῖς λυσσοδήμτοις Gal. Αἔτ.; τοὺς λυσσοδήμτους Codd. — 16. ἐπιπάσσων BFP. — 19. πράγματος BP; ¢αρμάκου

κυάθοις τρισίν ἢ τέτρασιν ὀξυκράτου τε καὶ ὀξυμέλιτος, καὶ ωροφανῶς ἀφέλησε διὰ ταχέων ' ἤμεσαν γὰρ ὀλίγον ὕσῖερον οἱ ωνιγόμενοι Φλεγματώδη καὶ ωαχύτατον χυμὸν, ἐπὶ ῷ τελέως ἐπαύσαντο τοῦ συμπίώματος. — Καὶ καλαμίνθης δὲ χυλὸς ἢ ἀπόζεμα 3 ωνόμενον ἀφελεῖ καὶ Θεραπεύει.

ρπη'. Πρὸς ἐπιληπΊικοὺς τὸ διὰ σκίλλης. — Μελιτηρὸν ἀγγεῖον Ι οὐκέτι ἔχον μέλι σαρασκευάσας έμβάλλω σκίλλαν εἰς λεπλά διαθρύψας ταῖς χερσὶν, εἶτα σωμάσας σθεγανῷ σώματι, καὶ σεριθεὶς ἔξωθεν όλφ τῷ σίδματι τοῦ ἀγγείου δέρμα, καὶ δήσας ἀκριδῶς, ἐν χωρίω 10 κατατίθεμαι σρός μεσημβρίαν μέν έσθραμμένω, σκεπομένω δέ άπδ τῶν βορείων ωνευμάτων ώς μηδε όλως ύπὸ αὐτῶν καταπνεῖσθαι. Ποιῶ δὲ τοῦτο κατὰ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν ἐν ταῖς τεσσαράκοντα 2 ήμέραις · ἀτρέμα δέ σως ἔν τισιν αὐτῶν ὑπαλλάτθων τοῦ κεραμίου την Θέσιν, Θερμαίνεσθαι κατά σᾶν μέρος όμοίως αὐτό βουλόμενος, 15 είτα μετά τὸν χρόνον τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν εύρίσκω λύσας τὸ άγγεῖου ήψημένω σαραπλήσιου τὸ σῶμα τῆς σκίλλης, έξερρυηκότα δέ του χυλου αὐτῆς, ου ἀνελόμενος ἡδύνω μέλιτι καλλίσ]φ καὶ δίδωμι τοῦτο κατὰ ἐκάσθην ἡμέραν κοχλιάριον μεσθόν, τοῖς μὲν σαιδίοις μικρου, τοῖς δὲ τελείοις μέγα. Καὶ μέντοι καὶ τὸ σωματῶδες 3 20 τῆς σπίλλης πόψας καὶ λειώσας μετὰ μέλιτος δίδωμι ποχλιάριον έν ώσπερ εἴρηται. Δευτέραν δύναμιν τοῦτο τοῦ ωρόσθεν ἔχειν γί- 4 νωσκε.

ρπθ΄. Πρὸς Φωνῆς ῥῶσιν τροχίσκος. — Νάπυος ωεφρυγμένου 1 καὶ σεσησμένου λεπίοτάτω κοσκίνω μέρη τρία, ωεπέρεως λεπίο-25 τάτου μέρος έν. Μέλιτι ἀναλαμδάνεται ἀπέφθω, καὶ γίνονται τρο-2

κεράμου Α. — 15. μετὰ τὴν μ΄ ἡμέραν Α. — Ib. εὔρισκου BFP. — 16. ωαραπλησίως BP. — Ib. ἐξερρυέν Α. — 17. ἡ δύνωμαι τὸ καλλίσ ω BP. — 18. τούτω F. — Ib. ἡμέραν οm. BP. — 18-19. ωαισί Α. — 20. καί οm. BFP. — 21. ὅσπερ εἴρηται οm. Α. — Ch. 189; l. 25. ἀναλάμδανε Α.

^{1.} τε om. A. — 3. καί om. A. — 5. Εφελεῖ καί om. BFP. — CH. 188; l. 6. ἐπιλήπ7ους A. — 7. ἐμβάλλω Gal.; ἐπίβαλλε Codd. — Ib. λεπ7ότατα A. — 9. δέρμα Gal.; τὸ δέρμα Codd. — Ib. ἰσχυρῶς A. — 10. κατατίθημι ABP. — Ib. ἀπό ex em.; ὑπό Codd. — 12. τοῦτο om. BP. — Ib. ταῖς Gal.; om. Codd. — 13.

 $^{\circ}$ $_3$ 4 χίσκοι ὀβολιαΐοι. Ένα τροχίσκον κατεσθίειν δεΐ. Δ ῆξιν καὶ ϖ ύρωσιν οὐκ ὸλίγην ἀνίσθησιν, ἄλλὰ τὴν ἀρτηρίαν σοιεῖ λείαν εἶναι.

ρ4'. Αλλο. — Υπό τῆ γλώτη πρατεῖται πυάμου μέγεθος ὥσίε καταπίνειν έπὶ σχολῆς τὸ τηκόμενου, καὶ σφόδρα τὴν ἀρτηρίαν 2 λεαίνει τε καὶ ἀνδρειοῖ · ωοιεῖται δὲ οὕτως. Γλυκυρρίζης Διβ΄, κα- 5

σίας Δδ', πρόπου, σμύρνης, Φύλλου, νάρδου πελτικής, λιβανωτοῦ,

3 ύποκισ Ιίδος χυλοῦ, λυκίου, κόμμεως ἀνὰ ∠6'. Τὰ μὲν κόπθεται, τὰ δὲ τρίβεται, καὶ μέλιτι ἀτλικῷ σάντα καταμίγνυται, συμμι-

χθείσης αὐτοῖς τερμινθίνης 26.

ρζα'. Η διὰ ὀπωρῶν ωρὸς δυσεντερικούς καὶ κοιλιακούς. — 10 ι Ροιαὶ ὸλόκληροι κ΄, μῆλα κυδώνια κ΄, ῥόδων ξηρών ξ α΄, προύμνων άγρίων ξ6', οὔων ἐπετείων ξ6', ἄπιοι ταρευτῖναι κ', μῆλα σκανδιανὰ λ', ροῦ συριακοῦ ξ γ', γλεύκους ἀμιναίου ἀΦηψημένου εἰς τὸ 2 τρίτον ξ μη'. Εψε όμοῦ έως σχῆ μέλιτος σάχος, καὶ ἀποτίθεσο ἐν δσ Γρακίνω καινώ.

ρ46. Αντίδοτος ή Κοΐντου ἀνώδυνος. — Στύρακος, ἀσάρου, όπίου, ύοσκυάμου σπέρματος, κασλορείου ἴσα μέλιτι ἀναλάμβανε.

ρίγ'. Ο διοσπολίτης ενίστε μεν εξ άπάντων ίσων σκευάζεται, κυμίνου τε καὶ σεπέρεως μακροῦ ἢ λευκοῦ καὶ σηγάνου καὶ νίτρου, καὶ ἔσ]ι μᾶλλον ούτως ὑπακτικώτερος γασΊρός· ἐνίοτε δὲ τῶν μὲν 2 ἄλλων ἴσον έκάσ1ου μίγνυται, λίτρου δὲ τὸ ήμισυ. Εναποβρεχέσθω δὲ τὸ κύμινον ὄξει δριμυτάτω, κἄπειτα εὐθέως τριβέσθω, ἢ 3 ωρότερον Φρυγέσθω μετρίως. Εσίω δε και τα τοῦ ωηγάνου Φύλλα

4 προανεξηραμμένα συμμέτρως. Τούτοις τοῖς τέτλαρσιν ἐνίστε μέν

1. δ6ολαΐοι Α. — Ib. Δ. δὲ καί Α. — CH. 190; I. 3. τῆς γλώσσης (γλώτ?ης P) BP. — Ib. μεγέθει Α. — 5. ωοι.] γίνεται Α. - Ιb. ιδ'] β' Α. - 7. Τὰ μέν δὲ nόπ7. BP. — 8. τὰ δὲ nαὶ τρ. A. −- 9. αὐτῷ BFP. — CH. 191; l. 12. ἄπιοι Gal.; ἀπίους ΑF; ἄπια ΒΡ. — Ib. ταρεντ. ex em.; τερευτίνας A; τερευτίους F; τερευτίνα BPLN. — 12-13. σπανδ. om. A. — 14. ἀποτιθέσθω A. — CH. 192; 1. 17. наодорого BFP. — Сн. 193; 1. 18. Αντίδοτος ὁ διοσπολίτου Α. — 20. ούτως om. A. — Ib. τῆς γ. A. — 21. νίτρου Α. — Ib. τό ad. Eun.; om. Codd. — 21-22. Εμβρεχέσθω BFP. — 22. ή om. BFP. — 23. φρυγ. om. BP. — 24. µетрішь ВР; om. A. — Ib. тоїв τέτ7. om. A.

ἀναμίγνυται μέλι προαπηΦρισμένον · ἐνίοτε δὲ οὐδὲν, ἀλλὰ μόνα χωρὶς τοῦ μέλιτος ἀποτεθέντα πθισάνης ἐμβάλλεται χυλῷ, ἢ ὅτῷ περ ἀν τῶν ἐδεσμάτων δόξη.

- ρ ζδ'. Τὸ διὰ τριῶν ωεπέρεων τὸ ἀπλοῦν ἐσθι τοιόνδε. Εἰς ₁ 5 ωεντήκοντα Δ ἑκάσθου τῶν τριῶν ωεπέρεων ἀρκεῖ μιγνύειν ἀνίσου τε καὶ Эύμου καὶ ζιγγιβέρεως ἐκάσθου Δη'.
- ρζε'. Τὸ διὰ καλαμίνθης. Καλαμίνθης καὶ γληχοῦς καὶ ωε- 1 τροσελίνου καὶ σεσέλεως ἐκάσιου ∠ιβ', σελίνου σπέρματος ∠β', Θύμου κορύμβων ∠β', λιγυσιικοῦ ∠ις', ωεπέρεως ∠μη', μέλι τὸ 10 κάλλισιον ἀπηφρισμένον.
- ρζς'. Τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν κυδωνίων. Μήλων κυδωνίων τοῦ ι χυλοῦ λαβόντας ξ β', χρὴ μῖξαι μέλιτος μὲν ὡς ὅτι καλλίσθου τὸ ἴσον μέτρον, ὅξους δὲ ξ α', καὶ ταῦτα ἐπὶ ἀνθράκων διακεκαυμένων προεψήσαντα μετρίως καὶ ἀπαφρίσαντα μῖξαι ζιγγιβέρεως γο γ', 15 πεπέρεως λευκοῦ γο β', καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν διακεκαυμένων ἀνθράκων ἐψῆσαι μέχρι μελιτώδους συσθάσεως.
- ρζζ'. Ἡ Ζηνοφίλου ἀντίδοτος πρὸς κύσλιν ἡλκωμένην καὶ νεφρούς, καὶ λίθους Θραύουσα ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ. Κασίας σύριγγος 1
  γο α', σαξιφράγου γο δ', βετλονικῆς, κυπέρου, πετροσελίνου, κό20 σλου ἀνὰ τριώθολον, λύγου σπέρματος, λινοσπέρμου πεφωγμένου
  ἀνὰ γο β', Φύλλου, νάρδου σλάχυος, ἀσάρου, δικτάμνου, δαφνίδων,
  ἀκίμου σπέρματος ἀνὰ γο α', σλροβίλων γο ξ', ζιγγιβέρεως γο δ'',
  σελίνου σπέρματος γο α', μέλιτος κ β'. Δίδου ἐν λουτρῷ ἡ πρὸ λου- 2
  τροῦ διὰ οἰνομέλιτος ἡ χρυσατλικοῦ κυάμου τὸ μέγεθος.
- 25 ρζη'. Καθαρτήρια. Γαληνοῦ ἡ σεικρά. Αλόης ∠ρ', κινναμώ- 1

1. ἀναμίγν. om. A. — Ib. μ. πεφυραμένον καὶ προαπηφρ. BP. — Ch. 195; l. γ. γληχοῦς ex em.; γλίχους F; γλίχωνος A; γλίχωνα BP. — 8. ιδ' LN; β' AF; η' BP. — Ch. 196; l. 11. τοῦ post διά om. BP. — 12. χρή om. BP; post προεψ. (l. 14) A. — Ib. μίξαι om. A. — 13. διακεκ. om. A. — 14. ζιγγίδερ

F; ζιζίδερ BP. — 14-15. γο γ΄... γο β΄ LN Gal.; om. Codd. gr. — 15. διακεκ. ad Eun.; κεκ. BFP; om. Λ. — Ch. 197; l. 20. λινοσπέρματος Λ . — Ib. ωεφρυγμ. Λ BP. — 22. σ ^{7} ροδιλίων BF; σ ^{7} ροδηλίνου P. — 23. σελ. σπ. γο ^{6} Λ. — Ch. 198; l. 25. Καθαρτ. om. BP. — Ib. Γαλ. om. F.

μου, νάρδου σλάχυος, ξυλοβαλσάμου, μασλίχης, ἀσάρου, κρόκου 2 ἀνὰ ૮૬΄. Ἐγὰ δὲ ἀλόης μὲν ૮4΄, πρόπου δὲ ૮ε΄ βαλὰν οὕτως αὐτῷ 3 χρώμαι. Η δόσις έσλι Δα΄.

ρ4θ'. Υπακτική γασίρος ή καθαρτική. — Ζιγγιβέρεως, σκαμμωνίας ἀνὰ γο α΄, ἀλῶν ἀμμωνιακῶν γο δ΄, ἀλόης γο δ΄, ὅξους, γά- 5

ρου ἀνὰ κο. α'.

σ'. Κοκκάρια ύγιεινὰ σλομαχικὰ, γασλρὸς ύπακτικὰ μάλισλα 1 σεριγράφει δὲ καὶ τύπους. — Αλόης γο α', άψινθίου χυλοῦ γο γ', 2 σπίλλης έγκαρδίου γο α΄. Την σπίλλαν έμβαλών ζύμη και ὁπλήσας ώσιε έψηθηναι, την σκίλλαν έξελων και έξινίσας σιάθμισον και 10 βαλών εἰς ὅλμον εὐτόνως κόψον ἐπεμβάλλων τὸν χυλὸν τοῦ ἀψινθίου, καὶ τὴν ἀλόην λελειωμένην σροσεμπάσας ἀναλάμβανε μαλάξας ώσιε ένωθηναι, καὶ σοιήσας ζύμην ἀνελοῦ, καὶ ἀποθέμενος σλάσσε κοκκάρια έρεβίνθου τὸ μέγεθος, καὶ δίδου τοῖς ἀπὸ νόσου μακρᾶς δυσαναλήπ ως έχουσιν.

1 σα΄. Αλλο. — Σπαμμωνίας γο α΄, αλόης γο α΄, πολοπυνθίδος έντεριώνης γο 5", βδελλίου Δγ', μασλίχης, άψινθίου χυλοῦ, κράμβης 2 χυλοῦ ἀνὰ ∠β'. Αναλάμβανε ὁροβιαῖα, καὶ δίδου ἢ ις', ἢ ιθ', ἢ κα' τοῖς ἔχουσιν ὑγιεινῶς, νοσοῦσι δὲ ἢ ζ΄, ἢ ઝ΄, ἢ ια΄, ἢ ιγ΄, ἢ ιε΄ έξῆς 3 ήμερων ε΄, ἢ ζ΄, ἢ Θ΄. Εὰν δὲ Θέλης Φλεγμαγωγὰ σοιῆσαι, ἢ εὐ- 2

τονώτερα, πρόσδαλλε τῆ ζύμη εὐφορδίου Δα' εἰς τὸ πᾶν.

1 σ6'. Καθαρτικόν καλούμενον κοπθάριον. — Σεμιδάλεως Δα', 2 κώνων Ζδ', σεπέρεως Ζβ', σκαμμωνίας Ζγ'. Αναλάμβανε μέλιτι 3-4 ἀτλικῷ. Η τελεία δόσις ∠6'. Χρῶ καὶ ἐπὶ ἰκτερικῶν.

σγ'. Πάστιλλος καθαίρων. — Σκαμμωνίας $\angle \delta'$, εὐ ϕ ορ δ ίου $\angle \delta'$, 2

2 σεπέρεως Δ6', φύλλου Δ6', μέλιτος λα. Η δόσις γο α'.

2. μέν om. A. — Ib. δέ post πρόπου] ἀνά F. — Ib. ούτως αὐτῷ om. B P. — 3. α' είς ύδωρ Α. - Сн. 199; 1. 6. β' ΒΡ. — Сн. 200; l. g. eynapolou] apnados ΒΡ. — 11. ἐπεμβαλών F; ἐπιβαλών ΒΡ. - 12. ωροσπάσσας A.; ωροσεμδάσας BP. = 13. ωσ7ε] έως F. — Ib. λειωθῆναι BP. - CH. 201; 1. 18. 15'] XIII aut XV L. - 19. ή ante ζ' om. BFP. - 20. φλεγμαγωγόν A. — CH. 202; l. 23. κώνων ex em.; κώνου Codd. — Ib. ∠γ'] λ 6' BP. — 24. îнтеріної в. — Сн. 203; l. 26. weπέριν Α. - Ιb. Φύλλου ∠ β' N; Φύλλου γο β' Codd. gr.

- σδ'. Κοκκία. Σκαμμωνίας γο α', ἀλόης $\angle$ δ', εὐφορδίου $\angle$ δ'. $_1$ Αναλάμδανε ὕδατι ὀροδιαΐα καὶ δίδου ζ', $\mathring{\eta}$ $\circlearrowleft$ ', $\mathring{\eta}$ ια', $\mathring{\eta}$ ιγ', $\mathring{\eta}$ ιε', $\mathring{\eta}$ $_2$ ιξ', $\mathring{\eta}$ ιθ', $\mathring{\eta}$ κα'.
- σε'. Καθαρτικόν κολικόν ύποκαθαῖρον. Εὐφορβίου, κυπέρου, 1 5 σετροσελίνου, ἴρεως ἴσα.
  - σς'. Τὸ συμδιωτάριον. Σκαμμωνίας γο β' , ωεπέρεως, ζιγ- γ ιβέρεως, ἀλῶν, ωετροσελίνου ἀνὰ γο α'.
- σζ'. Ελεφαντιώντων καθαρτικόν. Κολοκυνθίδας δύο συμμέ- 1 τρους τῷ μεγέθει ωερίγλυψον, καὶ ωῶμα ωοιήσαντα τό τε σπέρμα 10 ωᾶν ἐκκενώσαντα τὴν ἐντεριώνην ἐᾶσαι δεῖ καὶ γεμίσαι ἐλαίω, τῷ ἰδίω [δὲ] ωώματι ωωμάσαι νύκτα τε ἐᾶσαι μίαν τῆ δὲ ἑξῆς, τοῦ ἐλαίου κενωθέντος, ἐψῆσαι δεῖ τὰς κολοκυνθίδας ἐν ὕδατι ἄχρι τακε-ρωθῶσιν, εἶτα αὐτὰς μὲν ρῖψαι, τοῦ δὲ ἐλαίου τῷ ὕδατι ωαραχυθέντος, ωροσεμβάλλειν μέλανος ἐλλεβόρου τριώβολον, σκαμμωνίας 15 δὲ ∠α', συνεψῆσαι δὲ τούτοις ωολτάριον ἐκ σεμιδάλεως, ἔπειτα ἀπὸ αὐτοῦ τῷ ωάσχοντι δοῦναι λιτῶς ωροδιητημένω μέγεθος καρύων

σοντικών τεσσάρων καὶ εἴκοσι, καὶ σοτὸν ὕδωρ. ση'. Τὸ διὰ τοῦ ζωμοῦ τοῦ σαλαιοῦ ἀλεκτρυόνος καθαρτήριον.

- Εξελεῖν δεῖ τὰ ἐντὸς, ἔπειτα ἐμβαλεῖν άλας ὡσῖε ἐμπεπλῆσθαι, 1 20 καὶ καταβράψαντας ἔψειν ὕδατι ωολλῷ βραχὺ μὲν ἐλαίου ἔχοντι, δαψιλὲς δὲ ἀνήθου καὶ ωράσου · συντακέντων δὲ αὐτῶν ἡδὺς καὶ εὐσῖομαχος μὲν, καθαρτικώτατος δὲ ὁ ζωμὸς γίνεται. Διδόσθω δὲ 2 διηθημένος τὸ ἐλάχισῖον κο. β΄, ἵνα ἄκρως ωοιεῖ ωρὸς τὰς κεχρονισμένας καταφοράς.
- 25 σθ'. Διάχρισμα έδρας ωρὸς ἔκδοσιν Φυσῶν. Πήγανον μέλιτι 1 ἐΦθῷ συλλειοτριβεῖται, ὥσῖε ἔγχυλον γενέσθαι, καὶ ἐσωτάτω δια-

Ch. 204; ł. 1. Σπ. γο β΄ BP. — Ib. άλ. γο δ΄ BP. — Ib. εὐφ. γο δ΄ A. — Ch. 206; ł. 6. β΄] α΄ BP. — Ch. 207; ł. 9. τε ex em.; om. Codd. — 10. ἐππενώσαντας F; ἐππενῶσαι δεῖ παί Α. — Ib. ἐλ. om. A. — 11. [δέ] om. Codd. — Ib. ωωμάσας ΒΡ; om. AF. Cf. t. IV, p. 66.

- Ib. ν. έασον μ. BP. - 13. ρῖψον BP. - 13-14. σαραχυθ.] συμμιχθ. BP. - 15. δέ ante ∠ α' om. A. - 16. αὐτῶν F. - Ib. μεγέθει BP. - 17. καὶ ω. τδ. om. A. - CH. 208; l. 19. Επβαλεῖν BP. - Ib. ἐμπλησθῆναι BP. - 22. παθαρτικώτερος BP.

2 χρίεται τῆς έδρας. Πρακτικώτατον δέ έσλιν εἰ ωροσλάβοι κυμίνου

3 βραχύ καὶ νίτρου, ἢ κυκλαμίνου χυλοῦ. Καὶ κροκύδι δὲ ἀναληΦθὲν σαρεντίθεται · Φῦσαι γὰρ ὑπεξίασιν ἱκαναὶ σάνυ καὶ κουΦίζουσαι.

1 σι'. Ρούφου ίερα. — Σικυωνίας ήτοι κολοκυνθίδος έντεριώνης Δκ', χαμαίδρυος Δι', άγαρικοῦ Δι', σαγαπηνοῦ Δη', ὁποπάνα-

νης Δκ', χαμαίδρυος Δι', ἀγαρικοῦ Δι', σαγαπηνοῦ Δη', ὀποπάνα- 5 κος Δη', ωετροσελίνου, ἀρισθολοχίας σθρογγύλης, ωεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ Δε', κινναμώμου, κασίας σύριγγος, νάρδου σθάχυος, κρόκου,

2 σμύρνης, σολίου ἀνὰ ∠δ'. Πάντα ταῦτα μίξας, λεπλὰ σοιήσας, μέλιτι δεύσας ἀπόθου, καὶ τὸ σλεῖσλον δίδου ∠δ'.

1 σια΄. Καθαρτικόν Λύκου. — Σκαμμωνία μετὰ άλῶν ὅτι λευκο- 10 τάτων λειοῦται ἐπὶ ἱκανὸν, ἔπειτα ἔψεται ἐν συξίδι μολιβδίνη ἐν 2 διπλώματι. Τρόπος δὲ τῆς διπλῆς έψήσεως ὅδε · συξὶς μολιβδῆ ἐσὶι, τὸ δὲ ἐπίθεμα αὐτῆς ἢ τρῆμα ἢ αὐλὸν ἔχειν ὀΦείλει · ἐνταῦθα ἡ μετὰ τῶν άλῶν λελειωμένη βάλλεται σκαμμωνία, καὶ ἐγκαθίσιαται τὸ

3 άγγεῖον τοῦτο λοπάδι έρεγμοῦ ωλήρει. Εψεται δε ὁ έρεγμὸς έχων 15 την μολιβδην ωυξίδα, ὀξυκράτου έπιχυθέντος, καὶ οὐχ ὕδατος, ὁ τε

4 έρεγμὸς έψεται, καὶ ἡ σκαμμωνία ἱκανῶς έψήσεως ἔχει. Ἐπειδὰν δὲ τοῦτο γένηται, ἀποψῦξαι ἐν τῆ συξίδι τὸ Φάρμακον χρὴ καὶ αὖθις λειοῦν, ἢ αὐτὸ κατὰ έαυτὸ, ἢ σεπέρεως λευκοῦ μίξαντα τοσοῦ-

5 τον όσον ήδῦναι τὸ Φάρμακον ἱκανῶς. Οὕτως εἰ μεταχειρίσαιο, ή 20 σκαμμωνία οὕτε τῷ σθόματι, οὕτε τῷ σθομάχῳ ἀηδής γίνεται, καὶ καθαίρει οὐδὲν μεῖον.

1 σιβ΄. Αλλο καθαρτικόν ωρός τοὺς έλεφαντιώντας. — Λαβών κολοκυνθίδα καλὴν ἔμβρεχε εἰς ἔλαιον νύκτα καὶ ἡμέραν, εἶτα ἀποχέας τὸ ἔλαιον έψε ἐν κυθριδίω καινῷ τὴν κολοκυνθίδα μετὰ ὕδατος ἔως 25

1. Πραπτικότερον Α. — Ιb. πυμίνου om. Α. — 2. ἀναληφθέν Paul.; ἀναλατος F; ἀναλατον ΑΡ; ἀναλωτον Β. — 3. ωαρεντίθ. ex em.; ἐντίθεται Paul.; ωαρατεθέντος F; ωαρατεθέντα ΑΒΡ. — Ιb. ἐξιᾶσι Α. — Ιb. κουφίζουσιν Α. — Ch. 210; l. 4. κ'] γ' BFP. — 5. σαγ. ∠6', ἀπ. ∠6' Α. — 7. κινναμ. ἢ τοῦ διπλοῦ κασ. BFP. — Ib. ναρδου Αξt.; om.

Codd. Cf. t. II, p. 274. — 7-8. σμ. ἀνὰ ¾ δ', σιολίου ¾ (∠ B) γ' 5" BP. — Ch. 211; l. 14. τό] εἰε BP. — 15-21. τοῦτο . . . . σκαμμ.] καὶ ἐψῆται καὶ BP. — 15-16. ἐρεγμοῦ. . . . . ὅ τε om. F. Cf. t. II, p. 263. — 17. ἐψηθῆ F. — 21. οὐτε τῷ σ7όματι om. BP. — Ch. 212; l. 24-25. νύπτα. . . . ἔλαιον] καὶ BP. — 25. ἀγγείφ BP; κροκύδι F.

ὰν καταλειφθῆ κρασείδιον, καὶ ωρόσδαλλε σεμιδάλεως ὅσον εξαρκεῖ ἀναλαδεῖν τὸ ὕδωρ, καὶ ὅταν έψηθῆ, μίγνυε έλλεδόρου μέλανος καί ἀνακινήσας καρφίω ἀνήθου ἀνάπλασσε, ὡς ἔσῖι Θερμὸν, ωοντικοῦ καρύου μέγεθος, καὶ δίδου 5 καταπίνειν.

σιγ΄. Διάχρισμα καθαρτικόν κινοῦν γασθέρα. — Στυπθηρία 1 σύν μέλιτι συλλεανθεῖσα έψεται ἄχρις οὖ κιβρά γένηται, καὶ ἐκ τούτου διαχρίουσι τὴν έδραν. Καλεῖται δὲ χεζανάγκη τὸ Φάρμα- 2 κον · ράδιως δὲ ωολλὰ μὲν, οὐκ ἀπόνως δὲ ωροδιδάζει.

10 σιδ'. Θυμιάματα. — Πολτάριον, ήτοι θυμιατόν. Ρόδων νεαρών ι χ 6' εἰ δὲ ξηρών, χ α' 5", Φύλλου, κρόκου, κασίας ἀνὰ γο 5", σθύρος ρακος γο α', ἀμώμου γο α', ὅνυχος γο α', σμύρνης γο 6', βδελλίου γο α', καρποβαλσάμου γο α', ἀκακίας γο β', ὀποβαλσάμου γο β'.

σιε'. Άλλο. — Φύλλου γο ε', ἀμώμου ἀνὰ γρ η', καρυοφύλ- 1

15 λων γρ ς', νάρδου σ'Ιάχυος γρ ε', σ'Ιύρακος γρ 5", ρόδων γο 5',
σμύρνης γο α'. Λείου την σμύρναν οἴνω, καὶ ωάντα ἀναμαλάξας 2
ἀνάπλασσε μετὰ βραχέος ὀποδαλσάμου.

σις'. Θυμίαμα. — Κόσθου, ἀμώμου, σμύρνης, κασίας ἀνὰ γο α', 1 σθρακος, ἀκακίας, βδελλίου, ὄνυχος, βρύου, λαδάνου ἀνὰ γο β', 20 ρόδων κεκαθαρμένων γο κθ'.

σιζ'. Ρούφου ή άπλη. — Κολοκυνθίδος έσλι ∠6', ωρασίου, χα- ι μαίδρυος, σλοιχάδος ἀνὰ ∠ι', γεντιανης, ἀγαρικοῦ ἀνὰ ∠ι6', βδελλίου, νάρδου σλάχυος, κρόκου, κινναμώμου ἀνὰ ∠η', κασίας, σχοίνου ἄνθους, ωεπέρεως λευκοῦ, ωεωέρεως μακροῦ, σκίλλης ὀπλης 25 ἀνὰ ∠ς', κενταυρίου της ρίζης ∠δ'. Λεῖα ωάντα καταμίγνυται διε- 2 θέντι τῷ βδελλίῳ ἀφεψήματι ωάνακος καὶ μέλιτι καθέφθω.

1. ἀν om. BP. — 3-4. παρφίω....
παί] παὶ ποπιία ποιήσας Α. — Ch. 213;
1.6. πινεῖ BFP. — 7. λεανθεῖσα BP; λειωθεῖσα Α. — Ib. ἐως οῦ BP. — 9. πολλόν
BP. — Ib. διαδιδάζει Α. — Ch. 214;
1. 10. Θυμιατόν ex em.; Θυμιάτων BP;
Θυμιαμάτων F. — 11. β΄] α΄ BP. — Ib.
α΄ 5″ N; β΄ BP; α΄ F. — 12. δυνχος ex

em.; δνύχων Codd. — 13. ἀπαπίας γο β' N; χίας γο β' F; χίας γο α' BP. — Ch. 215; l. 14-15. Åλλο... γρ 5" om. BP. — Ch. 216; l. 19. ἀπαπίας e conj.; χίας Codd. Cf. cap. 214, l. 13. — Ib. ὅνυχος, βρύου ex em.; δνύχων, βρύου Codd. — Ib. β'] α' BP. — Ch. 217; l. 21. ἐσθὶ ∠β' om. F.

σιη'. Ξηρόμυρον τὸ ἀραβικόν. — Φύλλου, ἀμώμου, κόσθου, ζαρναβᾶ ἀνὰ γο α', καρποβαλσάμου λ α'.

ταρνατος Θυμίαμα ύπνοποιόν. — Στύρακος, αμώμου, κόσθου, αμμωνακοῦ Θυμιάματος, βδελλίου σκυθικοῦ, μανδραγόρου ρίζης, όποῦ μήκωνος ἴσα. Θυμία ἐπὶ κυπαρισσίνων ξύλων.

σκ'. Κῦφι τὸ σεληνιακόν. — Βδελλίου γο ζ', έλενίου γο ζ', σχοίνου ἀνθους γο β', σφάγνου γο ε', ἀρκευθίδας μικρὰς ν', ἀσπαλάθου γο δ', καρδαμώμου γο ε', κασίας σύριγγος γο ε', νάρδου σθάχυος γο β', κυπέρου γο Θ', ἀσφοδέλου ρίζης γο δ', κυπαρίσσου σπέρματος γο γ', βράθυος γο δ', νάρδου κελτικῆς γο γ', κόσθου γο β', 10 σμύρνης γο ζ', ἰσχάδων λιπαρῶν κ δ', σθαθίδων ἐκγεγιγαρτισμένων κ δ', σθροδίλων γο γ', τερμινθίνης κ α', ρόδων ξηρῶν γο γ', σθύρακος γο ζ', φοινίκων λιπαρῶν κ α', μέλιτος κ ε', οἴνου εὐώδους τὸ ἀρκοῦν.

Ch. 218; l. 2. ζαρναδᾶ ex em.; ζα- l. 6. σεληνιακόν Paul.; σελήνης Codd. ναζοῦ BP; ζηρναζοῦ F. — Ch. 219; — lb. έλενίου] δ λέγεται ῥάσδον F marg.
 l. 5. Θυμίαμα BFP. — Ib. ἐπί ex em.; — 7. β΄] α΄ BP. — 8. 5″] ζ΄ BP. — 9. ἐπὶ τῶν Λ F; ἐπ τῶν BP. — Ch. 220; β΄] ς΄ BP. — 12. σΤροδιλίων F.

BIBAION Δ' .

α'. Όσα λεπθύνει έν τροφαῖε.

Σκόροδα, κρόμμυα, κάρδαμα, ωράσα, νᾶπυ, ωέπερι, σμύρνιον, 1 σύρεθρον, ὀρίγανος, καλαμίνθη, ὕσσωπον, σίον, σισύμβριον, γληχων, θύμον, θύμερα χλωρά ωροσφερόμενα · ξηρανθέντα γάρ ήδη Φάρμακα, καὶ οὐκέτι τροφαί · καθόλου γὰρ ωᾶν τὸ ξηρότερον ἰσχυ-5 ρότερον τοῦ τεθηλότος ἐσίὶ, καὶ ὅσα κατὰ λόφους ἡ ἐν χωρίοις άνυδροτέροις ηὐξήθη τῶν ἐν ωεδίοις ἢ κήποις ἢ τέλμασιν ἰσχυρότερα. Ταῦτα μέν οὖν ύπερ σάντων χρη γινώσκειν κοινῆ τοῖς δε 2 είρημένοις έφεξης έσ ιν εύζωμα, σία, σέλινα, ωετροσέλινα, ώκιμα, ραφανίδες, κράμβαι, τεῦτλα, σκόλυμος, ήρύγγιον, κορίαννον, ἀκα-10 λήφη, μάραθρου, σήγανου, ἄνηθου, λιγυσ ικου, κύμινου, καπ-. πάρεως καὶ τερμίνθου καρπὸς, τὸ τῆς καροῦς σπέρμα, ἀνίσου, σίνωνος, άμμεως, δαύκου, σεσέλεως, τορδύλου, καὶ ωάντων τῶν εὐωδῶν καὶ δριμέων καὶ Θερμῶν ἐπιφανῶς. Τῶν ἰσχυρῶς δὲ λεπίυ- 3 νόντων εσίι το του ωηγάνου σπέρμα και καννάθεως, ώς είναι Φαρ-15 μακώδη λοιπόν. Των δε δημητρίων σπερμάτων εls λεπθύνουσαν 4 δίαιταν άλυποι κριθαὶ μόναι · δεύτεροι δὲ ἤδη οἱ ἐκ τῶν συρῶν ἄρτοι κριβανίται · τῶν δὲ ἄλλων ἀπέχεσθαι ωειρᾶσθαι ωλήν εἰ διὰ μακροῦ χρόνου ωίσσου ή Φακοῦ γεύεσθαί τις έθέλοι. Πλείσην δέ 5 'ἀν ἔχοις, εἰ βούλοιο, καὶ ἄφθονον έδεσμάτων χρῆσιν εἰς λόγον 20 λεπθυνούσης διαίτης ἀπό τε τῶν ωετραίων ἰχθύων καὶ τῶν ὀρεινῶν όρνίθων τῶν μικρῶν· τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι διαιτώμενα ζῷα ϖάντα ξηρότερά τε καὶ Θερμότερα ταῖς κράσεσιν ὑπάρχει, καὶ ή σὰρξ αὐτῶν ἡκισία Φλεγματώδης ἐσίὶ καὶ γλίσχρα. Ψᾶρας οὖν καὶ κί- 6 χλας καὶ κοτθύφους καὶ σερδικας έσθίειν. Καὶ οἱ συργίται καλού- 7

Ch. 1; l. 3. Φύμον] Φύμα F. - 6. οἱ Codd. Cf. t. I, p. 194. - 23. ἐσ7ί] ἐπιπαιδίων F. - 16. δευτεροειδεῖε δὲ ὑπάρχει BP. - Ib. καὶ γλ. om. BP.

μενοι σ1ρουθοί, καὶ όσοι κατά τὰς ἀμπέλους διαιτῶνται, καὶ τῶν _{σερι}σίερῶν αἱ ἐκ τῶν σύργων ἀμείνους τῶν κατοικιδίων εἰσὶ, καὶ καθόλου σάντα τὰ γεγυμνασμένα τῶν ἀγυμνάσθων, καὶ τὰ ξηροτέραις τροφαϊς χρώμενα τῶν ύγροτέραις, καὶ τὰ καθαρὸν καὶ λεπίον ς ἀναπνέοντα τὸν ἀέρα βελτίω τῶν ἐναντίων. Καὶ ἰχθύων δὲ τῶν ϖε- 5 τραίων έσθίειν ἰουλίδος καὶ Φυκίδος καὶ κοτθύφου καὶ κίχλης καὶ σπάρου, καὶ ἀπλῶς ἀπάντων ὅσοι μαλακήν τε ἄμα καὶ ψαθυρὰν έχουσι την σάρκα · τῶν δὲ ἤτοι σκληρὰν ἢ γλίσχραν ἐχόντων ἀπέη χεσθαι σαντάπασιν. Μαλακή μέν οὖν ή τῶν ὀνίσκων σὰρξ, ἀλλά ήτιον ψαθυρά της τῶν σετραίων τῶν μέντοι τριγλῶν ψαθυρά μέν, 10 10 οὐ μὴν καὶ μαλακή. Ταῦτα οὖν ἔχειν ἄμΦω τὰ γνωρίσματα ϖερὶ σαντός ζώου σαρκός, το μαλακόν τε καὶ ψαθυρον, καὶ τούτοις æροσέχων τὸν νοῦν, ῷ μὲν ὰν ὑπάρχη τὸ συναμφότερον, εἰs κόρον έσθίειν, τῶν δὲ ἄλλων ῷ μὲν μηδέτερον, ἀπέχεσθαι ϖαντάπασιν, ῷ δὲ Θάτερον μόνον, ἐσθίειν μέν σοτε καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων ἀπορή- 15 σαντα, Φυλάτιεσθαι δὲ εἰς κόρον, ώσιε καὶ ὀνίσκων καὶ τριγλῶν καὶ τῶν ἄλλων σελαγίων ἰχθύων έξέσθαι σοι σροσφέρεσθαι μή σαρόντων σετραίων, καὶ μᾶλλον όσοι διὰ νάπυος ἐσθίονται, **κ**αθάπερ 11 ὁ σκορπίος. Εσ7ι δὲ δή τινα γένη ζώων οἶς ὑπάρχει μὲν τὸ ἕτερον ὧν εἶπον γνωρισμάτων, άλλὰ διὰ τὴν ἀμετρίαν Θατέρου ΦυλάτΓεσθαι 20 χρη και την τούτων έδωδην· αι μέν γάρ έγχελυες, και τά ωλεισία τῶν μαλακίων τε καὶ σελαχίων, καίτοι μαλακὴν ἔχοντα τὴν σάρκα, διά τὸ γλίσχρον καὶ Φλεγματώδες αὐτῆς ἱκανῶς ἐσΊι βλαβερά. τοις δε λεπθυνούση διαίτη χρησθαι δεομένοις έπιτηδεία έκ τών σελαχίων έσ] ν ή νάρκη και ή τρυγών μόνα, και χρῆσθαι δέ σοτε και 25 12 τούτοις έγχωρεῖ μὴ σαρόντων σετραίων. Τῆς δὲ αὐτῆς ἐσΊι δυνά-13 μεως τα τε βούγλωτία καὶ ή ψήτία. Καὶ τοῖς άλεκτρυόσι δέ, εἰ

γυμυάζοιτό τις, οὐ κωλύω κεχρῆσθαι, καὶ σερισΓεραῖς καὶ τρυγόσι,

^{1-2.} καὶ αἰ σερισ Γεραὶ ἀμ. ΒΡ. — 2. Β.Ρ; ἐξ ἔσ Γι Γ 1 m. Cf. t. I, p. 196. ἡμέρων ΒΡ. — 3. ἐγγεγυμν. F; ἀγρια — 18. μάλισ Γα ΒΡ. — Ib. ὅσπερ ΒΡ. ΒΡ. — Ib. ἡμέρων ΒΡ. — 5. τόν οπ. ΒΡ. — 22. μαλ. τε καί οπ. ΒΡ. — 28. κω-ΒΡ. — 8-9. ἀπέχου ΒΡ. — 17. ἔσ Γαι. λύει F.

καὶ μάλιστα ταῖς ἐν ὄρεσι διαιτωμέναις. χρη δὲ μη ωρόσφατου, άλλὰ ἔωλον ἐργασαμένους ἡμέραν μίαν τοὐλάχισ ου ούτως ἐσθίειν σάντα τὰ μετρίως σκληρὰν ἔχοντα τὴν σάρκα. Καὶ οἱ ταριχευθέ_{ν- 14} τες δε τῶν ἰχθύων ἰκανώτατα λεπθύνουσι καὶ τέμνουσιν· ἐκλέγε-5 σθαι δε καὶ τούτων όσοι Φύσει μαλακόσαρκοι· τοὺς δε κητώδεις φυλάτ1εσθαι. Ταριχευθέντων γέ τοι καλ τῶν χοιρείων κρεῶν γεύοιτο 15 άν τις ἀσΦαλῶς. Καὶ ὑπὸ τῶν ὁπωρῶν δὲ ἥκισῖα ἄν τις λυποῖτο τῶν 16 λαπατίουσῶν τὴν κοιλίαν. Τὰς μαλακωτέρας οὖν μᾶλλον ἐσθίειν 17 τῶν σκληροτέρων καὶ βραδυπόρων: οὐ μὴν εἰς κόρον γε οὐδενός. 10 όσα δὲ σφοδρῶς αὐσθηρὰ καὶ σθρυφνὰ μοχθηρὰ τῆ τοιαύτη διαίτη. Επιτηδειότερα δε σάντων είσλν ἰσχάδες, κάρυα καὶ σισθάκια καὶ 18 των άμυγδαλων αι ύπόπικροι. Ελαίας δε ούτε επαινείν έχοιμι αν, 19 ούτε ψέγειν. Τῶν δὲ γλυκέων, οὐκ έδεσμάτων μόνον άλλα καὶ σο- 20 μάτων, τὸ μέλι μόνον, ώς ἔπος εἰπεῖν, ἀκριδῶς λεπίοῦ τὴν σύσία-15 σίν έσ]ι χυμοῦ γεννητικόν. Καὶ τῶν οἴνων δὲ οἱ λευκοὶ καὶ λεπ?οὶ 21 τέμνουσί τε τούς σαχεῖς χυμούς καὶ καθαίρουσι διὰ οὔρων. Καὶ 22 μέν δή καὶ ὁ τοῦ γάλακτος ὀρὸς ἐκ τῶν λεπθυνόντων ἐσθίν · χρησιμώτερον δε είς λεπίύνουσαν δίαιταν το όξύμελι μάλισία ύπάρχει.

β'. Όσα σαχύχυμα.

Οἱ ἰπνῖται τῶν ἄρτων καὶ οἱ μὴ καλῶς ἐσκευασμένοι ωαχύχυ- 1
20 μοι, καὶ ὁ καλούμενος τράγος, καὶ τὰ διὰ γλεύκους καὶ σεμιδάλεως ωέμματα καὶ λάγανα καὶ ρύμματα ἄπερ ἴτρια ωροσαγορεύεται, καὶ ωᾶν ἄζυμον ἐκ ωυροῦ ωέμμα, καὶ οἱ διὰ αὐτῶν δηλονότι σκευα-ζόμενοι ωλακοῦντες. Εσῖι δὲ καὶ ἡ σεμίδαλις καὶ ὁ χόνδρος ἱκανῶς 2 ωαχύχυμα ἄμυλον μετρίως. Καὶ οἱ λοδοὶ δὲ εἰσι ωαχύχυμοι καὶ οἱ 3
25 Θέρμοι, καὶ τῆς Φακῆς ἡ οἷον σὰρξ, κύαμοι Φρυγέντες, σησάμου σπέρμα, ἐρυσίμου σπέρμα, τὰ καλούμενα μαλάκια, τευθίδες, ση-

^{1.} καί... δέ om. BP. — 2. ἡμέρα μιᾶ F. — 4. καὶ τέμν. om. BP. — 5. καί] ἐν BP. — 6. γέ τοι] δέ BP. — 11. σάντως BP. — 16. τε om. BP. — 18.

μάλ. ὑπάρχει om. BP. — Cn. 2; l. 21. καὶ ωαραρύμματα Codd. Cf. t. I, p. 199. — 24-25. καὶ Θερμοί Codd. Cf. t. I, p. 199.

πίαι, πολύποδες, οἱ κητώδεις τῶν ἰχθύων. Ἰκανῶς δὲ παχύχυμα τὰ τε ἔσηρεα, οἱ κήρυκες, αἰ τε πορφύραι, χῆμαι, λεπάδες, κτένες, πίνναι, καὶ πάντα ἀπλῶς τὰ ὀσηρακόδερμα, ἐγχέλυες, κοχλίαι, ἐλάφεια κρέα, αἰγεια, βόεια, λάγεια, χοίρεια, ἤπαρ, νεφροὶ, ὄρχεις, ἐγκέφαλος, νωτιαῖος μυελὸς, οῦθαρ, ἀδένες γλῶτλα μετρίως το γάλα τὸ ἐπὶ πλέον ἐψηθὲν, τυροὶ πάντες οἱ δὲ νέοι καὶ ὀξυγαλάκτινοι ἤτλον ὁξύγαλα, πυρίεφθον, καὶ τῶν ἀρῶν ὁσα μέχρι τελέας πήξεως εψουσι, μᾶλλον δὲ τὰ ὀπλὰ, καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ τηγανισλά, φοίνικες, κάσλανα, βάλανοι, βολδοὶ, γογγύλαι, μύκητες, ἄρου ρίζαι, ΰδνα, κῶνος, σῦκα τὰ μὴ καλῶς πέπειρα, κιτρίου σὰρξ, σίλους ποις πλεονάσασι τῆ ἐδωδῆ αὐτῶν. Τῶν οἴνων οἱ γλυκεῖς αίματος παχέος εἰσὶ γεννητικοὶ, καὶ μᾶλλον ἔτι τὸ καλούμενον σίραιον, καὶ ὁ γλεύκινος ὁμοίως, καὶ οἱ παχεῖς καὶ μέλανες οἶνοι.

γ'. Όσα μέσα τῶν λεπ τυνόντων καὶ σαχυνόντων εἰσίν.

Οἱ κάλλισῖα κατασκευασθέντες ἄρτοι, καὶ αἱ σάρκες τῶν ἀλεκτορίδων τε καὶ ἀλεκτρυόνων, ὀρνίθων τε καὶ Φασιανικῶν, καὶ ϖερ- 15 δίκων καὶ ϖερισῖερῶν, ἀτῖαγήνων τε καὶ τρυγόνων καὶ κιχλῶν, κοτῖύΦων τε καὶ τῶν μικρῶν σῖρουθίων ἀμα ϖάντων, ἔτι τε ϖετραίων ἰχθύων, αἰγιαλείων τε καὶ ϖελαγίων, κωδιῶν τε καὶ σμυραίνων, καὶ βουγλώσσων, καὶ ϖάντων ἀπλῶς ἰχθύων ὁσοι μήτε γλισχρότητά τινα, μήτε δυσωδίαν ἔχουσι κατὰ τὴν ἐδωδὴν, σῦκα 20 τὰ ϖέπονα, λαχάνων ἀγρίων ἡ σέρις τοῦτο δὲ κοινόν τι γένος ἐσῖὶ ϖλειόνων, τὰ δὲ κατὰ εἶδος ἔκασῖον αὐτῶν ἴδιον ὄνομα κέκτηται ϖαρὰ τοῖς Ατῖικοῖς, οἷον Φριδακίνη καὶ χονδρίλη, γιγγικίδια καὶ ἀλλα μυρία τούτου τοῦ γένους ἐσῖίν ὁ τε ἔλειος καὶ ὁ μυακάνθινος καὶ ὁ τῆς χαμαιδάφνης ἀσπάραγος καὶ ὁ τῆς βρυωνίας οἶνος 25 ὁ ξανθός τε άμα καὶ γλυκὺς καὶ διαυγής, οἶός ἐσῖιν ὁ τε ἀριούσιος

^{2.} δσ7ρεια F. — 4-5. αἰδοῖα BP. — ante Φασ. om. Godd. Gf. t. I, p. 201.
5. ἐγκέφαλοι Godd. Gf. t. I, p. 200. — Ib. Φασιανῶν BP, et sic fere semper.
Ib. οῦθαρ om. BP. — 7. ὁπόσα BP. — 21. πέπ. καὶ λαχ. Godd. Gf. t. I, p. 201. — 23. γιγγίδια F; om. BP. Gf.
13. γλευπίνης F. — CH. 3; l. 15. καί t. I, p. 613.

καὶ ὁ λέσβιος καὶ ὁ Φαλερῖνος καὶ ὁ τμωλίτης · χρησίου γάρ οἱ τοιοῦτοι σάντες αἶμα καὶ σύμμετρον τῷ σάχει γεννῶσιν.

δ'. Όσα γλίσχρον χυμόν γεννά.

Τῶν ωυρῶν ὅσοι μὲν βαρεῖς καὶ ωυκνοὶ καὶ διὰ βάθους ξανθοὶ 1 γλίσχροι · ὅσοι δὲ κοῦψοι καὶ ἀραιοὶ καὶ λευκοὶ τὰ ἔνδον ἦτῖον 5 τοιοῦτοι. Καὶ ἡ σεμίδαλις δὲ καὶ ὁ χόνδρος ἱκανῶς γλίσχρα. Τέ- 2-3 νοντες καὶ ἀπονευρώσεις καὶ τὰ ωερὶ τὰ χείλη μόρια, καλλωσὸν, χοίρειον ωᾶν κρέας, καὶ ἡ τῶν ἀρνῶν σὰρξ, τὸ τοῦ σησάμου σπέρμα, βολβοὶ, φοίνικες οἱ λιπαροί.

ε΄. Όσα ώμους χυμούς γεννᾶ.

Φοίνικες χλωροί χυμῶν ἀμῶν ἐμπιπλῶσι τοὺς ἐσθίοντας ὡς 1
10 δυσεκθερμάντοις ἀλίσκεσθαι ῥίγεσιν. Καὶ ἡ ῥίζα τῆς γογγυλίδος, 2
ὅταν ωλεονάση τις ἐπὶ τῆ ἐδωδῆ αὐτῆς, καὶ ἡ σὰρξ τῶν ὀσΊρακοδέρμων τῶν σκληροσάρκων ἀποβαλοῦσα τὸν ἀλυκὸν χυμὸν ἐκ ωλείονος ἐψήσεως, καὶ τὰ μαλάκια καλούμενα, ωολύποδες, σηπίαι, ὅσα
τε ἄλλα τοιαῦτα, ωάντα τὰ κητοίδη τῶν ἐν Θαλάτη ζώων, κοιλία,
15 ἔντερα, μῆτραι τῶν τετραπόδων, καὶ οἱ σκληρότεροι τῶν ἀδένων
ἀπεπιούμενοι, ὀξύγαλα, τηγανῖται, Θέρμοι, σίαφυλὴ ἐπισχεθεῖσα
καὶ μὴ διαχωρηθεῖσα.

ς'. Θσα ψυχρούς χυμούς γενν ᾶ.

Τοῖς ἄδδην σικύων ἐμφορουμένοις ψυχρὸν χυμὸν ἀθροίζειν συμ- 1 δέβηκεν οὐκ εὐπετῶς ἐπιδέξασθαι δυνάμενον τὴν εἰς αἶμα χρησιὸν 20 ἀλλοίωσιν. Κοιλία καὶ ἔντερα καὶ μῆτραι τῶν τετραπόδων ζώων, 2 ὀξύγαλα, βωλῖται, μῆλα τὰ μὴ ωέπειρα, βολδοί.

^{2.} ἀπογεννῶσιν ΒΡ. — CH. 4; l. 3. ἀπεπ7ούμενοι om. BP. — CH. 6; l. 18μέν om. BP. — CH. 5; l. 13-14. καὶ 19. πέφυκεν BP. — 19. τήν om. ABP. όσα τοιαῦτα BP. — 15-16. τῶν τετρ... — 20. Κοιλίαι Α.

ζ'. Όσα φλέγμα γεννά.

Ολεγματικόν δε άπλῶς χυμὸν γεννῷ τῶν ζώων τὰ νευρώδη μόροια, ἐγκέφαλος, ϖνεύμων, νωτιαῖος, ἀδένες ἀπεπθούμενοι, ἡ τῶν ἀρνῶν σὰρξ, ἀμανῖται, βωλῖται, καὶ ἡ σὰρξ τῶν ὀσθρακοδέρμων τῶν μαλακοσάρκων, μῆλα τὰ μὴ ϖέπειρα.

η'. Όσα μελαγχολικόν χυμόν γεννά.

Κρέα βόεια, αἴγεια, καὶ μᾶλλου τὰ τῶν τράγων καὶ ταύρων, 5 ἔτι δὲ μᾶλλου ὄνεια, καμήλεια, ἀλωπέκεια, κυνῶν, λαγωῶν, τῶν ἀγρίων ὑῶν, τὰ ταριχευθέντα κρέα τῶν ἐπιγείων ζώων, καὶ οἱ σπλῆνες τῶν ζώων, τῶν δὲ Θαλατίων Θύννης καὶ Φαλαίνης, Φώκης, κυνὸς, δελΦῖνος, καὶ τῶν κητωδῶν ἀπάντων, κοχλίαι, κράμβαι, καὶ τῶν δένδρων οἱ βλασίοὶ διὰ άλμης τε καὶ ὁξάλμης συντιθέμενοι, 10 σχίνου λέγω καὶ τερμίνθου καὶ βάτου καὶ κυνοσβάτου, καὶ τῆς κινάρας ἡ οἶον σάρξ. Καὶ ἡ Φακῆ δὲ μελαγχολικώτατόν ἐσίιν ἔδεσμα, καὶ μετὰ ταύτην οἱ ωιτυρῖται τῶν ἄρτων, οἱ τε ἐκ τῆς τίΦης καὶ τῶν ἄλλων τῶν μοχθηρῶν σπερμάτων, οἱ τε ωαλαιοὶ τυροὶ, καὶ ἀΦάκη καὶ βίκος, καὶ τῶν οἴνων οἱ ωαχεῖς καὶ μέλανες.

€'. Όσα χολώδη χυμὸν γεννᾶ.

12 Κεράτια. Τῆς κινάρας ὁ χυλὸς λεπίζε καὶ ωικρόχολός ἐσίιν 3 ἄμεινον δὲ ἀφεψοντας αὐτὴν ἐσθίειν. Καὶ τὸ μέλι ῥαδίως ἐκχολοῦται κατὰ τὰ Θερμὰ σώματα · ωάντες γάρ εἰσιν οἱ γλυκεῖς χυμοὶ ὕλη τῆ ξανθῆ χολῆ · καὶ οἱ γλυκεῖς οἶνοι.

ί. Όσα σεριτθωματικά.

Φάτθαι, χῆνες ωλην τῶν ωθερῶν, σπλάγχνα ωάντα, νωτιαῖος, 20

CH. 7, l. 1. δέ·om. A. — 4. τῶν μαλακοσ. om. Codd. Cf. t. I, p. 204. — Ch. 9; l. 7-8. τὰ..... ζώων om. BP. — 8. Θύννος A. — Ib. καὶ Φαλ. om. A. — 13. τῶν ἀρτ. om. BP. — 13-14. οἰ... σπερμάτων] φαιή ΒΡ. — 14. οἱ ἀπαλοὶ τυ. ΛΕ; οἱ ἀπ. τε τ. ΒΡ. Cf. t. I, p. 205. — 14-15. καὶ ἀφ. οπ. ΑΒΡ; καὶ φαικός F. Cf. t. I, p. 205. — 15. καὶ β. οπ. ΑΒΡ. — Ch. 9; t. 19. τῆς ξανθῆς χολῆς ΒΡ. έγκεφαλος, οἱ ἐν τοῖς ἔλεσι καὶ ταῖς λίμναις καὶ τοῖς ωεδίοις ὄρνιθες, ἐρεβινθοι, κύαμοι χλωροὶ, κύαμος αἰγύπλιος, οἱ νέοι τῶν χοίρων, τῶν ωροβάτων ἡ σὰρξ, καὶ ωάντων τῶν νέων ζώων, καὶ τῶν ἀργῶς βιούντων, καὶ τῶν ἰχθύων οἱ ωοτάμιοι καὶ οἱ λιμναῖοι καὶ 5 οἱ ἐν ἰλύι διαιτώμενοι, καὶ ωάντα τὰ κητώδη τῶν ἐν Θαλάτλη ζώων.

ια'. Όσα ἀπέριτ7α.

Τράχηλοι ζώων, οὐραὶ, ωΊερὰ, ή τῶν ἀγρίων ζώων σὰρξ καὶ ι τῶν ἐν ξηροῖς τόποις διαιτωμένων.

ι6'. Όσα σολύτροφα.

Συών ήμερων αι σάρκες ωάντων εδεσμάτων είσι τροφιμώταται. 1 10 Βοῶν ἐγκέφαλοι, ὄρχεις, καρδία, νωτιαῖος καὶ ὁ ἄλλος μυελὸς, 2 και ωθερά τῶν χηνῶν, και μᾶλλον ἀλεκτορίδων, και ωάντων τῶν σηνών αι κοιλίαι, κοχλίαι, και μάλλον δίσεφθοι γενόμενοι. Τών 3 δσΙρακοδέρμων τὰ σκληρόσαρκα, οἶον χῆμαι, σορΦύραι, κήρυκες, δσα τε άλλα τοιαῦτα, ωλείονα τροφήν δίδωσιν· άσλακοὶ, ωάγουροι, 15 καρκίνοι, καρίδες, κάραβοι καὶ όσα ἄλλα τοιαῦτα, καὶ τὰ μαλάκια, οίον σολύποδες, σηπίαι, τευθίδες καὶ τὰ τοιαῦτα. Τῶν σελαχίων 4 νάρκη μέν καὶ τρυγών μετρίως, βάτοι καὶ λειόδατοι καὶ ρίιναι μᾶλλου · τρίγλαι καὶ κωβιοὶ ἔλατίου. Γάλα τὸ μέν σαχύτερον μᾶλ- 5 λου, τὸ δὲ ύγρότερου ἔλατίου. Τῶν ἄρτων τροφιμώτατος ὁ σι- 6 20 λιγνίτης, έφεξης δὲ ὁ σεμιδαλίτης, καὶ τρίτος ὁ συγκομισίός. Εφθοί 7 συροὶ, σεμίδαλιε, χόνδροε. Κύαμοι σαρκοῦσι την έξιν οὐκ ἐσΦιγμένη 8 καὶ συκυῆ σαρκὶ, ἀλλὰ χαυνοτέρα μᾶλλου. Ερέθινθοι κυάμων τρέ- 9 Φουσι μᾶλλον, Φάσηλοι καὶ ὧχροι τήλεως ωλέον. Δόλιχοι οθς λο- 10 6οὺς καὶ Φασηόλους καλοῦσι, τρέφουσι σίσσων οὐκ ἔλατ∫ον. Θέρμοι 11 25 τρόφιμοι, κάσθανα, φακή, οἱ γλυκεῖς φοίνικες, σθαφίδες αἱ γλυ-

^{3.} τῶν ante ἀργ. om. F. — Ch. 11; om. Godd. Cf. t. I, p. 208. — 19-20. l. 7. καὶ τ. ἀ. ζ. ἡ σ. καὶ BP. — Ch. 12; τροφιμώτατοι οἱ σιλιγνῖται BP. — 20. δὲ l. 14. τε om. BP. — 18. καὶ ante κωδ. καὶ ὁ Godd. Cf. t. I, p. 208.

10

κεΐαι καὶ λιπαραὶ, βάλανοι, γογγυλὶς ἢν καὶ βουνιάδα καλοῦσιν.

Βολθοὶ τροφιμώτατοι, καὶ μᾶλλον δίσεφθοι. Μέλι τὸ ἀπαφρισθὲν ἐπιτήδειον πρός τε ἀνάδοσιν καὶ Θρέψιν γίνεται, καὶ μελίκρατον 14 τὸ καλῶς έψηθέν. ἄπας οἶνος ἀνὰ λόγον τρέφει τῆς παχύτητος οἱ μὲν οὖν ἐρυθροὶ καὶ παχεῖς πάντων οἴνων εἰσὶν εἰς αἵματος γένεσιν ἐπιτηδειότατοι, ἐφεξῆς δὲ αὐτῶν οἱ μέλανες καὶ παχεῖς καὶ σῖνφοντες τούτων δὲ ἦτῖον τρέφουσιν οἱ λευκοί τε ἄμα καὶ παχεῖς καὶ αὐσῖηροί πάντων δὲ ἦτῖον οἱ λευκοὶ καὶ λεπῖοί. Καὶ πάντα δὲ τὰ παχύχυμα, εἰ καλῶς πεφθείη καὶ αἰματωθείη, πολύτροφα

ιγ'. ὅσα ἐλάτ7ονα τροφήν δίδωσιν.

Τὰ ἄκρα τῶν ζώων, μήτρα, γασθήρ, ἔντερα, οὐρὰ, ὧτα, πι
2 μελή, σθέαρ. Ἡπαν τὸ γένος τῶν ὁρνίθων ὁλιγοτροΦώτερον ἐσθι

3 παραβαλλόμενον τῷ γένει τῶν πεζῶν. Καὶ ἡ τῶν γεγηρακότων

4 ζώων σὰρξ ὁλιγοτροΦωτέρα τῶν ἔτι αὐξανομένων. Τῶν δὲ ἰχθύων

ή τροΦὴ αἴματός ἐσθι λεπθοτέρου γεννητική, ὡς μήτε τρέΦειν δα- 15

5 ψιλῶς καὶ διαΦορεῖσθαι Θᾶτθον. Τῶν δὲ ὀσθρακοδέρμων τὰ μαλα
6 κόσαρκα, οἶα τὰ ὅσθρεα, ὀλιγότροΦα. Ἡρτοι κρίθινοι, ὁπως ἀν

σκευασθῶσιν, ὀλιγότροΦοι πάντες εἰσὶ, τὰ ἐκ κριθῶν τε ἄλΦιτα,

τούτοις τε ὁμοίως ἄρτοι πιτυρίαι, καὶ οἱ ἡυπαροὶ πάντες, καὶ οἱ

πλυτοὶ, ἄμυλον, μᾶζα ἐξ ἀλΦίτων κριθῆς, βρόμος, κέγχρος, καὶ 20

μᾶλλον ἔλυμος, ὄρυζα, κύαμοι χλωροὶ, μήκωνος σπέρμα, λίνου

σπέρμα, ὁρμινα, συκάμινα, ὁ τῶν κυνοσβάτων καρπὸς, ἀρκευθίδες,

μύρτα, ἀμύγδαλα, πισθάκια, κοκκύμηλα, περσικὰ, ἀρμενιακὰ,

πραικόκκια, ἐλαῖαι, καὶ μάλισθα αἱ δρυπεπεῖς, λεπθοκάρυα, καὶ

μᾶλλον τὰ βασιλικὰ κάρυα, σηρικὰ, κράνα, προῦμνα, βάτινα, 25

γίνεται.

^{3.} καί ante μελίκρατον om. Codd. Cf. I. I. p. 209. — Ch. 13; l. 11. Τὰ ἀκρεα F text.; Τὰ κρέα B text. F marg. P. — 15. λεπγομεροῦς Codd. Cf. t. I. p. 210. — 18. ωάντων Codd. Cf. t. I. p. 210. — Ib.

τε om. F. — 19. τε om. BF text. P. — Ib. καί post σάντες om. Godd. Cf. t. I, p. 210. — 20. κριθή Codd. Cf. t. I, p. 210. — 21-22. λίνου σπέρμα ow. Codd. Cf. t. I, p. 210. — 24. δρυπεταί BP.

μιμαίκυλα, ζίζυφα, διόσπυρα, άλικάκκαβα, κάππαρις, καὶ μάλισία ή ταριχευθεΐσα, τῆς τερμίνθου σάντα, κράμβη, τεῦτλα, λάπαθον, ὀξυλάπαθον, ἀνδράχνη, σΊρύχνον, ῥαφανὶς, γογγυλὶς, νᾶπυ, κάρδαμον, σύρεθρον, καὶ οἱ ἀσπάραγοι σάντες, σΊαφυλῖνος, δαῦ-5 πος, παρώ. Κρόμμυα δὲ παὶ σπόροδα παὶ ωράσα παὶ ἀμπελόπρασα γ ώμα μεν ούδε όλως τροφήν δίδωσιν, εψηθέντα δε δίς ή τρις όλιγίσΊην. Ροιαὶ ὀλιγότροφοι· ἄπιοι δὲ, καὶ μάλισῖα αἱ μεγάλαι, ἔχουσί 8 τι τρόφιμου. Κολοκύνθη όλιγότροφου · σΊαφίδες αἱ αὐσῖηραί τε καὶ 🦠 άλιπεῖς. Μέσα δέ σως ἐσῖι τῶν ὀλιγοτρόφων τε καὶ σολυτρόφων 10 10 Φάσηλοι, ὧχροι, λάθυροι, ἄρακοι. Καὶ σῦκα οὐχ ὁμοίως ταῖς ἄλλαις 11 όπώραις όλιγότροφα, σομφώδη δέ ωοιεῖ τὴν σάρκα · όμοίως σία-Φυλαί· έλατίου δε αὖται τῶυ σύκων τρέφουσι χαύνη καὶ ωλαδαρᾶ σαρκί. Πάντα έσα τῶν έδεσμάτων Φαρμακώδη τινὰ ἔχει σοιότητα 12 σφοδράν, όταν ἀποθήται ταύτην ὀπθήσεσιν ή έψήσεσιν ή τέχξε-15 σιν δλίγην τροφήν δίδωσι τῷ σώματι, ωρότερον οὐδὲ όλως διδόντα.

ιδ'. Όσα εύχυμα.

Εὐχυμότατόν ἐσῖι τὸ γάλα σχεδὸν ἀπάντων ὧν προσφερόμεθα · ἄρισῖον δὲ τὸ τῶν εὐεκτούντων ζώων, ὅταν ἀμελχθῆ πινόμενον εὐθέως. Ὠὰ τρομητὰ καὶ ῥοφητά · ἀμείνω δὲ τὰ τῶν ἀλεκτορίδων ἐσῖὶ 20 καὶ τὰ τῶν Φασιανικῶν, χείρω δὲ τὰ τε τῶν χηνῶν καὶ τῶν σῖρουθοκαμήλων. ὅρνιθες καὶ ἰχθύες ὀλίγου δεῖν ἄπαντες εὕχυμοι πλην τῶν ἐν ἔλεσι καὶ λίμναις καὶ ποταμοῖς ἰλυώδεσι διαιτωμένων, καὶ μάλισῖα ὅταν ἐκ πόλεως ῥέη τὸ ΰδωρ ἐκκαθαῖρον ἀποπάτους τε καὶ βαλανεῖα, καὶ μαγειρεῖα καὶ τὰ τῶν πλυνόντων την ἐσθῆτα ῥύμ-25 ματα. Ασφαλὲς οὖν ἀεὶ προσφέρεσθαι τῶν ἰχθύων τοὺς ἐκ τῆς ἀμίκτου Θαλάσσης ὕδατι γλυκεῖ, οἶοί εἰσιν οἵ τε πελάγιοι καὶ οἰ

^{3.} δξυλάπ. om. Godd. Cf. t. I, p. 211.

— Ib. ράφανος F. — Ib. γογγυλίς om. Godd. Cf. t. I, p. 211. — 8. Κολοκύνθαι όλιγότροφοι ΒΡ. — 9. τε om. ΒΡ. —

^{15.} τοῖς σώμασι BP. — CH. 14; ł. 19-21. ἀμ.... σ7ρουθοπαμ. om. Codd. Cf. t. I, p. 212-213. — 24. καὶ μαγ. om. Codd. Cf. t. I, p. 213.

σετραΐοι· καὶ γάρ εἰς εὐχυμίαν καὶ εἰς ήδονὴν σολύ σροὔχουσι τῶν 5 ἄλλων. Εἰ δέ τι τῶν ἐν ἑκατέροις τοῖς ὕδασι διαιτωμένων εἴη , καθάπερ γε πέφαλοι καὶ ὁ λάβραξ, ὀνίσπος τε καὶ κωβιὸς, σμύραινά τε καὶ καρκίνοι καὶ έγχέλυες, ἀναπυνθάνεσθαι μὲν χρη πρότερον, ὅθεν εἴη τεθηραμένου, μετά δε ταῦτα τῆ τε ὀσμῆ καὶ τῆ γεύσει τὴν διάγνωσιν αὐτῶν σοιεῖσθαι· καὶ γὰρ δυσώδεις καὶ ἀπδεῖς καὶ βλευνώδεις εἰσὶν 6 όσοι την δίαιταν έχουσιν έν ύδατι μοχθηρῷ. Καὶ μέντοι καὶ λίπος αὐτοῖς ὑπάρχει σολὺ σλέον ἢ τοῖς ἄλλοις, καὶ σήπονται ταχέως. 7 Καὶ σαρά τὰς ἐπιχωρίους δέ τροφάς άμείνους τε καὶ χείρους έαυτων οἱ ἰχθύες γίνονται διαγινωσκόμενοι ῥαδίως ὀσμῆ τε καὶ γεύσει, 10 καθάπερ αὶ τρίγλαι · μοχθηρόταται γὰρ αὐτῶν αὶ τὴν καρκινάδα σιτούμεναι τῶν δὲ ἄλλων ἡ σὰρξ σκληροτέρα μέν, οὐ κακόχυμος 8 δέ. Κίθαρος καὶ ρόμβος καὶ ήπατος καὶ βούγλωσσον καὶ ή ψῆτία καὶ σαῦρος μέσοι σώς εἰσι τῶν άπαλοσάρκων καὶ σκληροσάρκων . ή τροφή δε αὐτῶν καλλίση τοῖς τε μή γυμναζομένοις ἐσηὶ, καὶ τοῖς 15 9 άσθενέσι καὶ τοῖς έκνοσηλευομένοις. Η ψαθυρά καὶ μαλακή τροφή σρος ύγείαν επιτηδειοτάτη έσθιν, διότι και εύχυμοτάτη σασών 10 έσλιν. Αἱ σάρκες τῶν ζώων, ὅταν καλῶς ϖεΦθῶσιν, αἴματός εἰσιν άρίσθου γεννητικαί, καὶ μάλισθα τῶν εὐχύμων, οἶόν ἐσθι τὸ γένος τῶν ὑῶν · κάλλισ Γον γὰρ δὴ τὸ τούτων κρέας εἰς ἡδονήν τε καὶ ϖέ- 20 ψιν έσ]ὶ, καὶ μάλισ]α τὸ τῶν μέσων κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑῶν · χεῖρον γάρ τό τε τοῦ σαλαιοτάτου καὶ τὸ τοῦ μετὰ τὴν ἀποκύησιν εὐθέως έσθιομένου · ύγρότατόν τε γάρ ύπερδαλλόντως έσθι το τῶν άρτιγε-11 νῶν καὶ Φλέγμα γεννᾳ ωλεῖσίον. Οὖθαρ εὔχυμον, ἦπαρ, τὰ ωερὶ 12 τὰ χείλη μόρια, σθερὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἄκρα. Εντερά τε καὶ μήτρα 25 καὶ οὐρὰ τῶν σαρκῶν ἦτΙον εὔχυμα· οἱ δὲ ἀδένες ϖεΦθέντες καλῶς 13 διδόασιν δμοίαν τροφήν έγγθε τῆ κατά σάρκα. Καρδία οὐ κακόχυ-

14 μος. Βελτίους οἱ σόδες τῶν ὑῶν εἰσι τοῦ ῥύγχους καὶ τῶν ἄτων ·

^{1.} πολλῷ BP. — 3. ὁ κέφαλος BP. p. 214. — Ib. πασῶν Gal.; πάντων — Ib. τε post ὀν. om. BP. — 5. τεθη- Codd. — 19. οἶαί εἰσι BP. — 20. δή om. ραμένα F; τεθηρευμένα BP. Gf. t. I, BP. — 20-21. ήδ. καὶ εἰς π. BP. — 27- P. 213. — 17. διότι om. Codd. Cf. t. I, 28. Καρδίαν οὐ κακόχυμον ἔγνωμεν BP.

τῶν δὲ ἄλλων ζώων, κατὰ ὅσον αἱ σάρκες εἰς ἀρετὴν τροφῆς ἀπο. λείπονται τῶν ὑῶν, κατὰ τοσοῦτον καὶ τῶν ἄκρων ἐν ὑσὶ μορίων εἰσὶ χείρω τὰ κατὰ ἐκεῖνα τὰ ζῷα. Οἱ ἐγκέφαλοι τῶν ϖὶννῶν ϖολὸ 15 βελτίους εἰσὶ τῶν ἐν τοῖς ϖεζοῖς. Τῶν ἀγρίων ζώων ἡ σὰρξ εὐχυ- 16 μοτέρα τῆς τῶν ἡμέρων ἐσὶίν. ἄρτος καθαρὸς καλῶς ἐσκευασμένος 17 εὕχυμος χόνδρος, ϖἰσάνη καλῶς ἡψημένη, κύαμοι. Κάσὶανα οὐ 18 κακόχυμα, σῦκα ϖέπειρα καὶ σἰαφυλὴ ϖέπειρος κρεμασθεῖσα δὲ ἄμεμπὶος. ἱσχάδες ἀναδοθεῖσαι μὲν ταχέως εὔχυμοι χρονίσασαι δὲ 10 ἐν γασὶρὶ κακόχυμοι γίνονται καὶ Φθειρῶν γεννητικαί μετὰ δὲ 10 καρύων ἐσθιόμεναι κάλλισίον ἔδεσμα ὁσοι δὲ μετά τινος ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων ἐσθίουσι τὰ σῦκα καὶ τὰς ἰσχάδας οὐ μικρὰ βλάπιονται. Θρίδαξ, ὡς ἐν λαχάνοις, αἶμα γεννῷ, καὶ μετὰ αὐτὴν οὶ 20 ἔντυθοι. Οἱ εὐώδεις οἶνοι εὕχυμοι τῶν εὐχυμοτάτων δὲ ἐσὶιν ὁ φα- 21 λερῖνος, καὶ μᾶλλον ὁ γλυκύτατος, καὶ ὁ ἀριούσιος, καὶ ὁ κιρὸὸς 15 τμωλίτης ὁ γλυκύς.

ιε'. Όσα κακόχυμα.

Τῆς κακοχυμίας οὐχ ἐν εἶδός ἐσΊιν ' ἡ μὲν γὰρ ψυχροτέρα τυγχάνει, ἡ δὲ Ֆερμοτέρα τε καὶ χολωδεσΊέρα, ἄλλη δὲ ὑδατωδεσΊέρα, καθάπερ ἄλλη μελαγχολικωτέρα. Πάντων δὲ ἀπέχεσθαι τῶν κακοχύμων ἐδεσμάτων συμβουλεύω, κὰν εὔπεπῖα ἢ ' λανθάνει γὰρ ἐν 20 χρόνω ωλείονι μοχθηρὸς ἐν ταῖς Φλεψὶ χυμὸς ἀθροιζόμενος ἐξ αὐτῶν, ὁς ἐπειδὰν ἀΦορμῆς ὁλίγης εἰς σῆψιν ἐπιλάβηται, ωυρετοὺς κακοήθεις ἀπεργάζεται. Εσῖι δὲ κακόχυμα τάδε ' τῶν ωροβάτων ἡ σὰρξ, καὶ ἡ τῶν αἰγῶν ὁμοίως μετὰ δριμύτητος ' ἡ δὲ τῶν τράγων χειρίσῖη, ἐΦεξῆς δὲ ἡ τῶν κριῶν, εἶτα ἡ τῶν ταύρων ' ἐν ἄπασι δὲ τούτοις τὰ τῶν εὐνουχισθέντων ἀμείνω, τὰ δὲ ωρεσβυτικὰ χείρισῖα. Τῶν λαγωῶν δὲ ἡ σὰρξ αἴματος μέν ἐσῖι ωαχυτέρου γεννητικὴ, βελτίονος δὲ εἰς εὐχυμίαν ἢ κατὰ βοῦν καὶ ωρόβατον · κακόχυμος

^{6.} χόνδρος om. Α; χίναρ B text. P.— CH. 15; ł. 16. ἐσ7ιν om. A. - 21.
13. ὁ om. Codd. Cf. t. I, p. 217. - τινός B P. — 23. καὶ τῶν αἰγ. Codd. Cf.
14. ὁ ante ἀρ. om. Codd. Cf. t. I, p. 217. t. I, p. 218. — Ib. ὁμ. om. B P.

5 δε οὐδεν ήτηων τούτων εση και ή των ελάφων. Νεφροί κακόχυμοι, και των επὶ ωλεον ηὐξημενων οι όρχειε ωλήν των εν τοῖε άλεκτρυό-

6 σιν. Εγκέφαλος, νωτιαΐος, καλλωσον, σπλήν ήτθον δε ο των ύων σώντα τὰ σπλάγχνα των ζώων, ἀὰ ταγηνισθά, τυροί σαλαιοί,

βωλίται, ἀμανῖται· τῶν γὰρ ἄλλων μυκήτων ἀσΦαλέσΓερον μηδὲ η ἐσθίειν· τῆλις, φακή. Τίφαι, βρόμος, ὁ τε ἀπὸ τούτων ἄρτος οὐκ

8 εὔχυμος. Ερέβινθος οὖκ εὔχυμος · ή δὲ ὅλυρα τοσοῦτον συροῦ χείρων ἐσΊὶν ὅσον τίφης καὶ βρόμου κρείτΊων · μελίνη, κέγχρος, καὶ

ο έσα τοιαῦτα οὐκ εὕχυμα. Δράκοντες, κόκκυγες, γαλεώνυμοι, σκορπίοι τε καὶ τράχουροι, τρίγλαι, ὀρΦοὶ, γλαῦκοι, ζύγαιναι, γόγ- 10 γροι, Φάγροι, καὶ ὅσα ἄλλα τῶν ἐν Φαλάτηη ζώων κητώδη, σαάντα

10 κακόχυμα. Καὶ οἱ ώραῖοι καρποὶ καλούμενοι ωάντες κακόχυμοι ·
σῦκα δὲ ἦτῖον τῶν ἄλλων ώραίων · αἱ δὲ ἰσχάδες τοῖς ωλεονάζουσιν
ἐν αὐταῖς οὐ ωάνυ χρησῖον αἶμα γεννῶσιν · ὁθεν αὐταῖς καὶ τὸ τῶν

11 Φθειρών ἔπεται ωλήθος. Μήλα τὰ μήπω ωέπειρα, ἄπιοι ωρὶν ωε- 15 Φθήναι, ὁ τῆς τερμίνθου καρπὸς κακόχυμος, κινάρα, καὶ μᾶλλον ὅταν σκληροτέρα γένηται, σίκυοι, ωέπονες μηλοπέπονες δὲ ῆτίον.

12 Κολοκύνθη τούτων μεν αμείνων έσθιν, άλλα και αὐτή διαφθαρεῖσα

13 κατά τὴν γασθέρα κακόχυμος ἰκανῶς γίνεται. Τῶν δὲ λαχάνων οὐδὲν μὲν εὕχυμόν ἐσθιν, ἐν μέσω δὲ εὐχύμων τε καὶ κακοχύμων Φρίδαξ 20 ἐσθὶ καὶ ἴντυβοι, καὶ μετὰ ταῦτα μαλάχη, εἶτα ἀτράφαξυς καὶ ἀν-

14 δράχνη καὶ βλίτον καὶ λάπαθον. Αἱ δὲ ρίζαι τῶν λαχανωδῶν Φυτῶν κακόχυμοι μὲν ὅσαι δριμεῖαι, καθάπερ ἡ τῶν κρομμύων καὶ ϖράσων καὶ σκορόδων καὶ ράΦανίδων καὶ δαύκου · μέσαι δὲ εὐχύμων

1. Νεβροί ΒΡ. — 3. ἤτ/ον.... ὑῶν om. ΒΡ. — 4. τά ex em.; om. Codd. — Ib. τηγανισ/ά ΒΡ. — 5. δέ ΒΡ. — Ib. μυχήτων] βωλιτῶν Codd. Cf. t. I, p. 218. — 7. Ἐρέβινθοι οὐκ εἄχυμοι ΒΡ. — 7-8. τοσοῦτον.... κρείτ/ων] ἔλυμος Α; χειρίσ/η ΒΡ. — 10-11. ζύγαιναι, γόγγροι, φάγροι om. Codd. Cf. t. I, p. 219. — 15. μή Α. — 17. μηλοπέπονες om. Α

text. BFP; πέπονες A marg. Cf. t. I, p. 220. — Ib. αύτη A. — 19. ἐσθιν A. — 21. καί ante ἐντυδοι om. Codd. Cf. t. I, p. 220. — Ib. καί ante μετά om. A. — 22. λάπαθα F. — 23. ἡ om. Codd. Cf. t. I, p. 220. — Ib. τὸ κρόμμνον Α. — 23-24. καὶ τὸ σκόρδον καὶ πράσον Α. — 24. καὶ ῥαφ. δὲ καί Α. — Ib. δαύκων F 1° m. BP.

καὶ κακοχύμων αἴ τε τῶν ἄρων εἰσὶ καὶ τῶν γογγυλίδων ἃς βουνιάδας ὀνομάζουσι, καὶ τῆς καλουμένης καροῦς. Ὠκιμον κακοχυμό- 15 τατον γογγυλὶς ἡ ώμοτέρα, κράμβη, βολβοὶ μὴ καλῶς ἐψηθέντες. Κρόμμυα δὲ καὶ σκόροδα καὶ πράσα καὶ ἀμπελόπρασα δίσεφθα 16 γενόμενα τὴν κακοχυμίαν ἀποτίθεται. Κακόχυμα δὲ ἐσῖι πάντα 17 ἐσχάτως ἃ καλοῦσιν ἄγρια λάχανα, Θριδακίνη, χονδρίλη, σκάνδιξ, γιγγίδιον, σέρις, κιχώριον. Οἴνων οἱ παχεῖς ἄμα καὶ δυσώδεις καὶ 18 ἀηδεῖς καὶ αὐσηροὶ, οἴός ἐσῖιν ὁ φαῦλος βιθυνὸς ὁ ἐν τοῖς μεγάλοις κεραμίοις · ὁ γὰρ ἐν τοῖς μικροῖς οὕτε εὕχυμός ἐσῖιν, οὕτε κακό-10 χυμος, ἀλλὰ μέσος.

ις'. Θσα εύπεπία.

Αρτοι οἱ καλῶς σκευασθέντες, ἰχθύων οἱ σετραῖοι σάντες, κω- ι διὸς, νάρκη, τρυγών. Παντὸς τοῦ γένους τῶν σὶ ηνῶν ὀρνίθων ἡ 2 σὰρξ σαραδαλλομένη τῷ γένει τῶν σεζῶν εὐπεπὶοτέρα τυγχάνει, καὶ μάλισια σέρδικος, ἀτιαγῆνὸς τε καὶ σερισιερᾶς, ἀλεκτορίδος 15 τε καὶ ἀλεκτρυόνος καὶ Φασιανικῶν. Τὰ σιερὰ τῶν χηνῶν εὕπεπία, 3 καὶ μᾶλλον τὰ τῶν ἀλεκτορίδων, καὶ καθόλου κάλλισια μέν τὰ τῶν εὐτραΦῶν τε καὶ νέων σιερὰ, χείρισια δὲ τὰ τῶν ἰσχνῶν καὶ γεγηρακότων. Τῶν σιτευθέντων διὰ ὀροῦ γάλακτος χηνῶν τὸ ἤπαρ, 4 καὶ τῶν ὁμοίως τραΦέντων ἀλεκτρυόνων οἱ ὄρχεις εὐπεπίότατοι. 20 Τὰ κρέα τῶν ὑῶν εἰς σέψιν ἐπιτηδειότερα, τοῖς μὲν ἀκμάζουσι καὶ διαπονουμένοις τὰ τῶν ἀκμαζόντων, τοῖς δὲ ἄλλοις τὰ τῶν ἔτι αὐξανομένων · τῶν δὲ τελείων βοῶν οἱ μόσχοι βελτίους εἰσὶν εἰς σέψιν, καὶ οἱ ἔριΦοι τῶν αἰγῶν. Πάντων τῶν ἔτι αὐξανομένων ἡ 6

1. τε καί Α. — Ιb. καὶ αἱ τῶν ΒΡ. — 2-3. κακόχυμον Α. — 4. τε ΒΓΡ. — 5-6. δὲ ϖάντα καὶ τὰ ἄγρια Α. — 7. Οἶνοι ΒΡ. — 7-8. καὶ ἀηδεῖς οπ. ΒΡ. — CH. 16; Ι. 11. οἱ οπ. Codd. Cf. t. I, p. 221. — Ib. οἱ ϖετραῖοι τῶν ἰχθύων ΒΡ. — Ib. ϖάντες οπ. Α. —

12. τοῦ ex em.; om. Codd. — 16. καί ante καθόλου om. Codd. Cf. t. I, p. 222. — 20. κρέα] ἀκρα Codd. Cf. t. I, p. 222. — 1b. ἐπιτηδειότατα ΒΡ. — 20·22. Τοῖε... αὐξανομένων om. Codd. Cf. t. I, p. 222. — 23. καί ante oi om. Codd. Cf. t. I, p. 222.

σὰρξ εὐπεπ οτέρα τῆς τῶν σαρακμαζόντων ἐσὶὶ, καὶ τῶν ἐν ξηροῖς τόποις διαιτωμένων εὐπεπ οτέρα τῆς τῶν ἀλλων. Τὸ βασιλικὸν κάρυον σετ εται μᾶλλον τοῦ λεπ οκαρύου. Βολδοὶ σεφθῆναι ῥάους οἱ δίσεφθοι. Ὠὰ τρομητὰ καὶ ῥοφητὰ, Αρίδακες, ἴντυδοι, μαλάχη, κολοκύνθη ἑφθὴ, ὅταν μὴ διαφθαρῆ. Οἱ γλυκεῖς οἶνοι τῶν αὐσ ηρῶν σέτ ουται μᾶλλον. Αμεινον δὲ εἰς τὴν σεψιν ἰσὶ ἐον εἶναι τῶν ἐξίσης ὑγιεινῶν τὸ ἡδιον.

ιζ'. Όσα δύσπεπία.

Αίγεια πρέα, βόεια, ελάφεια· χειρίσθη δὲ τῶν τράγων ἡ σὰρξ σρὸς σεψιν, εφεξης δε ή των κριών, εἶτα ή των ταύρων· καὶ τὰ σρεσθυτικά δὲ τῶν ζώων χείρισ*α, καὶ τῶν ὑῶν αὐτῶν οἱ γηρά-* 10 2 σαντες. Γασίηρ δύσπεπίος, έντερα, μήτρα, καλλωσόν, καρδία, ηπαρ, ώτα, οὐρά, νεφροί, σπλάγχνα σάντα, έγκέφαλος, νωτιαῖος, καὶ οἱ τῶν τελείων ζώων ὄρχεις, ἄπαν αἶμα, χῆνες ωλὴν τῶν ωίε-3 ρών. Φατίων, κιχλών, κοτί ύφων καὶ των μικρών σίρουθίων σκληροτέρα ή σάρξ έσ]ι, καὶ ἔτι μᾶλλον τρυγόνος καὶ νήτ]ης, καὶ ωλέον 15 4 ή τοῦ ταῶνος καὶ ή τῶν ἀτίδων. Αἱ κοιλίαι ϖᾶσαι τῶν ϖͿηνῶν δύσπεπίοι · ψευδώς γάρ έπαινοῦσιν ένιοι την της σίρουθοκαμήλου καὶ αἰθυίας ώς τι Φάρμακον ωεπΊικόν · οὕτε αὐταὶ γάρ ωέτΙονται 5 ραδίως, ούτε ἄλλων σιτίων ωεπθικόν είσι Φάρμακον. Κοχλίαι δύσπεπίοι, εξύγαλα, καὶ μάλισία τοῖς ψυχρὰν ἔχουσι τὴν κοιλίαν · 20 τυρός σαλαιός · ὁ δε νέος, καὶ μάλισ α ὁ ὁξυγαλάκτινος, καλλίων. 6 Πορφυρών ή σὰρξ καὶ κηρύκων, καὶ τῶν ἄλλων ὀσΓρακοδέρμων τὰ 7 σκληράν έχοντα την σάρκα, δύσπεπία. Ασίακοί, σάγουροι, καρκίνοι, πάραβοι, παρίδες, παὶ σαντὰ τὰ τοιαῦτα, σολύποδες, σηπίαι, τευθίδες, καὶ σιάντα τὰ καλούμενα μαλακόδερμα, βάτοι, λειόδατοι, 25

^{4.} καὶ μαλάχη ΒΡ. — CH. 17; l. 8. κρέα om. Codd. Cf. t. I, p. 223. — 9. δὲ κριῶν Codd. Cf. t. I, p. 223. — Ib. ἡ ταύρων Codd. Cf. t. I, p. 223. — 10-11. γεγηραπότες ΒΡ. — 12. οὐραί

Codd. Cf. t. I, p. 223. — 20-21. ὀξύγαλα.... νέος καὶ μάλισ7α om. BP. —
20. μᾶλλον Α. — 22. καὶ τῶν ἄλλων om.
Α. — 22-23. τὴν σκληρὰν ἔχοντα σάρκα
ὀσ7ρακοδέρμων Α.

ρῖναι, δράκοντες, κόκκυγες, γαλεώνυμοι, σκορπίοι, τράχουροι, τρίγλαι, δρφοὶ, γλαῦκοι, ζύγαιναι, σάλπαι, γόγγροι, Φάγροι, λαμίαι, ἀετοὶ, ψὰ ὀπὶὰ, έφθὰ, ταγηνισιὰ, συροὶ έφθοὶ, ὁ καλούμενος τράγος. Τὸ κρίμνον δυσπεπίδτερον ἀλφίτου. Τίφαι, βρόμος 8-9 5 καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ἄρτοι, κύαμοι, ὧχροι, δόλιχοι, Φάσηλοι, λάθυροι, ἄρακοι, ἐρέβινθοι, ὅρυζα, Θέρμοι, μελίνη, κέγχρος, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀφάκη, βίκος, σήσαμον, ἐρύσιμον, κάσιανα, βάλανοι, μῆλα καὶ ἄπιοι, καὶ σῦκα σρὶν σεπανθῆναι, σιαφυλαὶ ὁξεῖαι καὶ αὐσίηραὶ, Φοίνικες σάντες, κεράτια, κίτριον εἰ δὲ ὡς Φαρμάκω 10 τις χρῷτο, τὸ ἔξωθεν αὐτοῦ συντελέσει σρὸς σέψιν, ὡσπερ καὶ ἄλλα σολλὰ τῶν δριμέων. Ὠκιμον, γογγυλὶς ἡ ὡμοτέρα, βολδοὶ 10 ὡμότεροι, σιαφυλῖνος, δαῦκος, καρὼ, καὶ σᾶσαι αἱ ῥίζαι τῶν λαχάνων, καὶ αὐτὰ τὰ λάχανα σάντα σλὴν Θρίδακος καὶ ἰντύβου. Οἴνων οἱ σαχεῖς καὶ νέοι δύσπεπίοι. Δύσπεπίον δὲ καὶ 11-12 ὕδωρ σᾶν.

ιη'. Όσα εὐσ7όμαχα.

Φοίνικες οἱ αὐσ προὶ, μῆλα κυδώνια, ἐλαῖαι ἀλμάδες · ἐπιτη - 1 δειότεραι δὲ αἱ μετὰ ὅξους συντιθέμεναι · σιαφίδες αὐσ πραὶ, ἡ ἐν τοῖς σιεμφύλοις ἀποτιθεμένη σιαφυλή, τὸ βασιλικὸν κάρυον τοῦ λεπιοκαρύου μᾶλλον, καὶ ωολὺ ωλέον σὺν ἰσχάσιν. Τὰ ἀκανθώδη 2 20 ωάντα μετρίως ἐσιὶν εὐσιόμαχα, τουτέσιι σκόλυμος, ἀτρακτυλὶς, λευκάκανθα, δίψακος, κνῆκος, τραγάκανθα, ἀτραγὶς, ἡ τε τιμωμένη μειζόνως ἡ ωροσήκει κινάρα · σισάρου ῥίζα ἐφθή. Τὸ γιγγί- 3 διον ωαραπλήσιον ἐσιι τῷ σκάνδικι · ωάνυ δὲ ἐσιιν εὐσιόμαχον, καὶ ὡμὸν καὶ ἑφθὸν ἐσθιόμενον · μακροτέρας δὲ ἑψήσεως οὐκ ἀνέ-25 χεται. Νᾶπυ, ῥάφανος, γογγυλὶς, κάρδαμον, ωύρεθρον, καὶ ὁ βα-4

^{3.} ἄμειαι Codd. Cf. t. I, p. 225. — λευπάπανθα om. ABP. — Ib. δίψαπος 5. δ A. — Ib. ἀπό F. — Ib. αὐτοῦ ἄρτος .....ἀτραγίς om. BP. — Ib. ἀτραπίς A. — 7. ἀφάπη Gal.; φαπός Codd. — A; ἄτραπτυλίς F. Cf. t. I, p. 227. 13. ἄπαντα BFP. — Ch. 18; l. 17. δέ — 21-22. ἡ τετιμημένη Codd. Cf. t. I, om. Codd. Cf. t. I, p. 226. — 21. p. 227.

σιλικός ασπάραγος καὶ ὁ ἔλειος, καὶ ὁ τῆς ὀξυμυρσίνης καὶ χαμαι5 δάφνης, ὀξυακάνθης τε καὶ βρυωνίας. Βολδοὶ εἰς ὅρεξιν ἐπεγείρουσιν ·
6 κάππαρις ταριχευθεῖσα. Κιτρίου τὸ ἐκτὸς ῥώννυσιν ἐν Φαρμάκου
7 μοίρα λαμβανόμενον. Καὶ ὁ αὐσηρὸς οἶνος ῥώννυσι σθόμα γασηρὸς
8 καὶ κοιλίαν μάλισθα κατὰ δυσκρασίαν Θερμήν ωεπονθυῖαν. Ως δὲ ὁ ἐν Φαρμάκοις, ἀψίνθιον, ἀλόη.

ιθ'. Όσα κακοσλόμαχα.

Αρκευθίδες δάκνουσι τον σλόμαχον, κεδρίδες δε μᾶλλον : μιμαί-2 κυλον, άμαραντον, άγνου σπέρμα. Τεῦτλα κακοσίδμαχα, ώς καὶ 3 δηγμον έμποιείν όταν ωλείονα βρωθή · λάπαθον όμοίως. Ωκιμον, γογγυλὶς ή ώμοτέρα βλίτον, ἀτράφαξυς, εἰ μὴ μετὰ ὄξους καὶ 10 4 γάρου καὶ έλαίου ωροσφέροιντο. Τῆλις ἀνατρέπει, καὶ σήσαμον 5 όμοίως. Γάλα τοῖς μὲν ψυχρὰν ἔχουσι τὴν κοιλίαν ὀξύνεται, τοῖς δέ θερμήν κνισοῦται· εἰκότως οὖν βλαβερόν ἐσΊι καὶ τοῖς συρέτ-6 τουσιν. Εί τις τοῦ μέλιτος ωλείον ωροσενέγκοιτο, ωρός έμετον 7 όρμα. Πέπων μή καλώς ωεφθείς χολερικούς ἀποτελεῖν εἴωθεν · καὶ 15 γάρ καὶ πρὶν διαφθαρῆναι εἰς ἔμετον ἐπιτήδειός ἐσΊι, καὶ πλείων βρωθείς, έὰν μή τις αὐτῷ τι τῶν εὐχύμων έδεσμάτων ἐπιφάγη, 8 κινήσει σάντως έμετον καὶ μηλοπέπων, [άλλὰ οὐχ] ὁμοίως. Εγκέ-Φαλος ωᾶς κακοσίομαχος καὶ ναυτιώδης, ώσπερ καὶ ὁ τῶν ὀσίῶν 9 μυελός. Οἶνος μέλας καὶ αὐσῖηρὸς ῥαδίως ἀποξύνεται καὶ εἰς ἔμετον 20 10 όρμᾶ, καὶ ὁ ταχὺς καὶ νέος. Δε δὲ ἐν Φαρμάκοις, ἀδρότονον, σέριφου, άφρουιτρου.

κ'. Οσα κεφαλήν βλάπ?ει.

Ι Συκάμινα, βάτινα κεφαλαλγῆ, μιμαίκυλα, άρκευθίδες, κεδρίδες,

1. ό τῆς Gal. Aēt.; om. Codd. — Ib.
δξυμύροινος (ον BP) Codd. — 4. Καί
om. BFP. — Ib. μάλισ αρώννυσι Α.
- 4-5. σ όμα γασθρὸς καί καὶ σθομαχον Α, idque post. κοιλίαν. — 5. μάλισ ακτά δυσκρασίαν Θερμὴν ωεπουθυῖαν

om. A. — 6. καὶ ἀλόην Α. — Ch. 19; l. 7. κεδρίαι μᾶλλον Codd. Cf. t. I, p. 228. — 9. ωροσφέροιτο BFP. Cf. t. I, p. 228. — 14. ωλεΐον Gal. Λέτ.; ωλείονος F; om. BP. — 18. [ἀλλὰ οὐχ] om. Codd. Cf. t. I, p. 229.

καννάδεως σπέρμα, μήου αὶ ρίζαι, Φοίνικες σάντες, εὕζωμον, τῆλις, λίνου σπέρμα. Ὁ κιρρός καὶ αὐσηρός οἶνος κεΦαλαλγης καὶ 2
γνώμης ἄπηεται μᾶλλον τοῦ μέλανος καὶ αὐσηροῦ, καὶ οἱ εὐώδεις
κεΦαλαλγεῖς ὁ δὲ ὑδατώδης οὕτε κεΦαλαλγης, οὕτε τῶν νεύρων
5 ἄπηεται ὁ δὲ ὀλιγοΦόρος καὶ σαύει τὰς κεΦαλαλγίας τὰς γινομένας διὰ χυμοὺς τοὺς ἐν γασηρί. Γάλα οὐκ ἐπιτήδειον κεΦαλη, 3
εἰ μή τις ἰσχυρὰν ἔχοι σάνυ. Τὸ ἀπόδρεγμα τῶν σηεμφύλων ὁ 4
καλοῦσι τρύγα, κεΦαλαλγὲς, καὶ ἡ ἐν τοῖς σηεμφύλοις ἀποτιθεμένη
σηαφυλή.

κα'. Όσα ἄφυσα.

10 Πίσσοι, Φασήολοι, κύμινον, λιγυστικοῦ ἡ δίζα καὶ τὸ σπέρμα, ι άγνου σπέρμα. Καννάβεως ὁ καρπὸς καὶ ἐπὶ Φυσωδῶν ἄΦυσος. 2 Κύαμοι έψηθέντες καὶ Φρυγέντες, βολβοὶ οἱ ἐπὶ ωλέον ἢ καὶ δὶς 3 έψηθέντες ἐν ἐλαίω καὶ γάρω μετὰ ὅξους ἐσθιόμενοι, μέλι τὸ ἀπαφρισθέν. ὑξύμελι δὲ καὶ Φύσας καταβρήγνυσιν. ἄρτοι κρίθινοι, 4-5 ὅπως ἀν σκευασθῶσιν, ἡκιστα Φυσώδεις εἰσίν. Μέσοι δὲ ὑπάρχουσι 6 τῶν ἀΦύσων καὶ Φυσωδῶν οἱ Φάσηλοι, ὧχροι, λάθυροι, ἄρακοι.

κ6'. Οσα φυσώδη.

Κύαμοι, λάθυροι, Φακός, τυρός, ερέβινθοι, Θέρμοι, Φάσηλοι, 1 ῶχροι, μελίνη, κέγχρος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Κυάμων δὲ τοῦ ἔτνους 2 Φυσώδους ὅντος, ἔτι μᾶλλον ὅτε ὁλοκλήρους τις αὐτοὺς ἢ ὁπωσοῦν 20 ἄλλως έψήσας χρῷτο, Φυσώδεις γίνονται. Μᾶζα ἐξ ἀλΦίτων Φυσώ- 3 δης · Φυραθεῖσα δὲ καὶ τριΦθεῖσα μέχρι ωλείονος διαχωρεῖ μᾶλλον κάτω, καὶ μάλισία μέλιτος ωροσλαβοῦσα. Ζῦθος, ὀποὶ ωάντες, καὶ 4 μᾶλλον ὁ κυρηναϊκὸς, σατύριον, σιλΦίου ὁπὸς καὶ ἡ ῥίζα. Σύκων 5 ὀλιγοχρόνιος ἡ Φῦσα γίνεται διὰ τὸ ὑπέρχεσθαι ῥαδίως · τὰ δὲ

^{4.} δέ om. Codd. Cf. t. I, p. 230. — p. 230. — 11. ἐπί e conj.; ἀπό Codd. 5-6. ὁ δὲ ὀλιγοφόρος .....γασ1ρί om. BP. — 12. ἡ φρ. BP. — 15. δέ om. F. — Ch. 21; l. 10. Π. φασ.] His verbis Ch. 22; l. 20. φυσώδεις γίνονται om. insequens cap. inchoant Codd. Cf. t. I, p. 231.

ακριδώς ωέπειρα έγγύς έσλι τοῦ μηδε όλως βλάπλειν ὁμοίως ταῖς ο ἰσχάσιν. Οἱ χλωροὶ Φοίνικες Φυσώδεις εἰσὶν ώσπερ τὰ σῦκα· γογγολὶς ἡ ἀμοτέρα. Γάλα ῥαδίως ἐν τῆ γασλρὶ ωνευματοῦται. Βολδοὶ ο ἀμότεροι, μέλι τὸ μὴ τελέως ἐψηθέν. Οἱ γλυκεῖς οἶνοι Φῦσαν βραδύπορον γεννῶσιν· οἱ δὲ γλυκεῖς ἄμα καὶ αὐσληροὶ, οὔτε ἀναδιδό- 5 μενοι, οὔτε ὑπερχόμενοι, ἀλλὰ ἐπιπλέοντες ἐν τῆ ἄνω γασλρὶ ωνευ-16 ματοῦσι ταύτην. Γλεῦκος Φυσῶδές ἐσλιν.

κγ'. Όσα δύπθει, τέμνει, ἐκφράτθει.

1 Πτισάνη ρύπ ει · τῆλις, μηλοπέπων, ωέπων, σιαφίδες αὶ γλυκεῖαι, κύαμοι, ἐρέβινθοι, καὶ μᾶλλον οἱ μέλανες, οἱ καὶ τοὺς ἐν νε2 Φροῖς λίθους Θρύπ ουσιν ἐναργῶς. Κάππαρις λεπ ομερὴς ἱκανῶς 10
ἐσιν · ἡ γοῦν ταριχευθεῖσα ἀπορρύπ ει τε καὶ ὑπάγει τὰ κατὰ τὴν
γασιέρα Φλέγματα, καὶ τὰς κατὰ σπλῆνα καὶ ἦπαρ ἐμΦράξεις καθαίρει, χρῆσθαι δὲ εἰς ταῦτα ωροσῆκεν αὐτῆ διὰ ὀξυμέλιτος ἢ ὀξελαίου
3 ωρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων σιτίων. Ο ἐν τοῖς τεύτλοις χυλὸς ρυπ ικός ἐσιι καὶ τὰς κατὰ τὸ ἦπαρ ἐμΦράξεις λύει, καὶ μᾶλλον μετὰ 15
4 νάπυος ἢ ὄξους ὅταν ἐσθίηται · ὁμοίως λάπαθον. ἀκαλήθη λεπ ιο5 μερῆ δύναμιν ἔχει. Αρου καὶ ἀσφοδέλου ρίζα καὶ βολβοὶ δύναμιν
ἔχουσι λεπ υντικήν τε καὶ ἐκΦρακτικήν · διὸ καὶ τὸν ἀσπάραγον
τοῦ ἀσφοδέλου τοῖς ἱκτεριῶσι διδόασί τινες ὡς μέγισιον ἴαμα.
6 Κρόμμυα, σκόροδα καὶ ωράσα καὶ ἀμπελόπρασα λεπ ιὑνει καὶ τέμνει 20

τούς εν σώματι σαχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς· έψηθέντα μέντοι δὶς 7 ἢ τρὶς ἀποτίθεται τὴν δριμύτητα, λεπθύνει δὲ ὅμως ἔτι. Τὸ ὀρῶδες

8 τοῦ γάλακτος λεπθύνει ωάχος χυμῶν. Σῦκα ῥύπθει· διὸ καὶ ψαμμώδη ωολλὰ τοῖς νεΦριτικοῖς ἐπὶ ταῖς ἐδωδαῖς αὐτῶν ἐκκρίνεται.

9 Ισχάδες λεπθύνουσι και τέμνουσιν, όθεν και νεφρούς έκκαθαίρουσιν. 25

10 Αρκευθίδες εκκαθαίρουσι τὰ κατὰ ἦπαρ καὶ νεΦρούς καὶ λεπθύνουσι

C_H. 23; l. 11. βύπ7ει A. — 14. χυμός Codd. — 16-17. Åπαλ... Åρ. παί] ὀρρός γάλαπτος A. — 18. έχ. βηπ7ικήν λεπ7. BP. — Ib. τε om. BP. — 19. τοῦ ἀσφ. τοῖs om. A. — Ib. διδ. τινες om. ΒΡ. — 20. λεπ7. δὲ καί Α. — 21. ἐν τῷ σώμ. χ. τοὺς τω καὶ γλ. Α. — 22-23. Τὸ δρ. τοῦ om. A.

τοὺς σαχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς. Αμύγδαλα βύπθει καὶ λεπθύνει, 11 έκκαθαίρει τε τὰ σπλάγχνα, καὶ τὰς ἐκ Ξώρακος καὶ συεύμονος άναπθύσεις τῶν ὑγρῶν ἐργάζεται. Πισθάκια χρήσιμα εἰς εὐρωσθίαν 12 ήπατος καὶ κάθαρσιν τῶν ἐμπεΦραγμένων κατὰ τὰς διεξόδους αὐτοῦ 5 χυμών. Ραφανὶς λεπλομεροῦς ἐσλι δυνάμεως. Μέλι λεπλομερέσλατόν 13-14 έσλι το γενόμενον έκ θερμών καὶ ξηρών Φυτών. διο καὶ το μελίκρατον έπιτήδειον έσ]ι ωρος την των ωθυάλων άναγωγήν. Οξύμελι 15 τὰ μὴ σαντάπασι γλίσχρα καὶ σαχέα ραδίως ἀνάγει, καὶ τὰ σπλάγχνα δε άλύπως διακαθαίρει · σάνυ δε ώφελεῖ καὶ τὰ κατά Θώρακα 10 καλ ωνεύμονα ωάθη. Τοῖς ωαχύν ήθροικόσι χυμόν οἱ λεπίότατοι τῶν 16 οίνων χρήσιμοι · έὰν δέ καὶ ψυχροί τυγχάνωσιν οἱ χυμοὶ, οἱ λεπίοὶ καὶ σαλαιοί μετὰ δριμύτητος · ὁ δὲ ύδατώδης οἶνος ἐπιτήδειός ἐσὶιν είς την των έκ συεύμονος άναγωγήν, δωννύς καὶ τούς χυμούς ύγραίνων καὶ τέμνων μετρίως καὶ ὁ γλυκὺς δὲ οἶνος ἐν τοῖς ὁξέσι νοσή-15 μασιν εἰς ἀνάπθυσιν ἐπιτήδειος ἤδη σεπεμμένης τῆς σεριπνευμονίας καὶ ωλευρίτιδος.

κδ'. Όσα ἐμφράτ∂ει.

Γαλά το μέν οροῦ ωλεῖσῖον ἔχον ἀκινδυνότατον ἐσῖι, κἂν διὰ 1 ωαντὸς αὐτῷ τις χρῆται το δὲ ὁλίγον μὲν ἔχον τούτου, ωολὺ δὲ τοῦ τυρώδους, οὐκ ἀσφαλές ἐσῖι τοῖς ἐν αὐτῷ ωλεονάζουσιν · βλάπῖει 20 μὲν γὰρ καὶ νεφροὺς ὅσοι γε ἐπιτηδείως ἔχουσιν εἰς λίθων γένεσιν, ἐμφράξεις δὲ καὶ κατὰ ἦπαρ ἐργάζεται τοῖς ἐτοίμως ωαθεῖν δυναμένοις. Ἱσχάδες ἤπατι καὶ σπληνὶ φλεγμαίνουσι βλαβεραὶ καθά- 2 περ τὰ σῦκα, οὐ κατὰ ἰδίαν τινὰ δύναμιν ἐξαίρετον, ἀλλὰ τῷ κοινῷ λόγῳ ωάντων τῶν γλυκέων · ωάντα γὰρ τὰ γλυκέα βλάπῖει σπλῆνα 25 καὶ ἦπαρ · ἐμπεφραγμένοις δὲ καὶ σκιβρουμένοις αὐταὶ μὲν κατὰ ἑαυτὰς οὐδὲν, οὔτε εἰς ἀφέλειαν, οὔτε εἰς βλάβην ἐργάζονται μέγα ·

2. καθαίρει BFP. — Ib. τε om. Codd.
Cf. t. I, p. 234. — 5. λεπ λομερέσ ερον
BP; λεπ λομερές λ. — γ. ωλυέλων ΑΒΡ.
8. ωάνυ ΒΡ. — 11. ὦσιν Α. — 12. δε δε δε λίθ. γ. ΒΡ. — 25. δε λίν om. BFP. — 13. καί post ρ. om.

Τε ΒΓΡ. — 25-26. αὐτὰ μ. π. ἐαυτά Λ.

μιγνύμεναι δέ τοῖς τέμνουσι καὶ ῥύπ ουσι Φαρμάκοις οὐ μικρὸν
3 ἔφελός εἰσιν. Τὸ μελίκρατον ἀνεπιτήδειον οἶς εἰς ὅγκον ἤρθη τὰ
σπλάχνα σκιῥρούμενα καὶ οἰδισκόμενα καὶ Φλεγμαίνοντα, ταχέως
4 τοῦ μέλιτος εἰς χολώδη χυμὸν μεταθάλλεσθαι πεφυκότος. Μήκωνος
5 σπέρμα ἐπισχετικόν ἐσιι τῶν ἐκ τοῦ Φώρακος. Οἱ λιπαροὶ Φοίνι-
6 κες καὶ γλυκεῖς ἐμφρακτικοὶ, καὶ μᾶλλον οἱ χλωροί. Πάντα δὲ ὁσα
διὰ ἰτρίων καὶ σεμιδάλεως σκευάζεται ἐμφρακτικὰ καὶ σπληνὸς αὐ-
ξητικὰ καὶ λίθων ἐν νεφροῖς ποιητικά ὁμοίως καὶ ἄλευρον πυροῦ
7 μετὰ γάλακτος. Καὶ χόνδρος δὲ ἀνεπιτήδειος τοῖς τε τὸ ἦπαρ εὐ-
έμφρακτον ἔχουσι, καὶ τοῖς τοὺς νεφροὺς πρὸς λίθων γένεσιν ἐπι- 10
8 τηδείοις. Οῖνος ὁ γλυκὺς ἐμφράτιει καὶ τοὺς ὅγκους τῶν σπλάγχνων
αὐξάνει.

κε'. Όσα βραδύπορα.

Πάντα ὅσα διὰ ἰτρίων καὶ σεμιδάλεως σκευάζεται βραδύπορα κύαμοι Φρυγέντες, οἱ καθαροὶ τῶν ἄρτων, Φακὴ τοῦ λέπους ἀΦῃρημένη, ἐγκέΦαλος, νωτιαῖος, ἤπαρ, καρδία, ωυρίεΦθος, ὡὰ ἑΦθὰ, 15 καὶ μᾶλλον ὀπλὰ, καὶ ἔτι μᾶλλον ταγηνισλὰ, Θέρμοι, Φάσηλοι, ωίσσοι, σήσαμον, ἐρύσιμον, βάλανοι, μῆλα καὶ ἄπιοι αἱ μηδέπω ωέπειροι, κεράτια, οἶνος γλυκὺς, καὶ μᾶλλον ὁ αὐσληρὸς καὶ μέλας 2 ἄνευ γλυκύτητος, καὶ ὁ ωαχὺς καὶ νέος ωᾶς. Καὶ ὕδωρ ωᾶν βραδύπορον ἐσλιν.

κς'. Όσα εύφθαρτά ἐσ7ιν.

1-2 Περσικά, ἀρμένια καὶ πραικόκκια. Καὶ πᾶσι δὲ τοῖς ώραίοις ἐδέσμασιν ὅσα καὶ ταῖς κράσεσιν ὑγρά ἐσ1ι, συμβέβηκε Φθείρεσθαι κατὰ γασίέρα, ὅταν μὴ Φθάση ταχέως ὑπελθεῖν · διόπερ προεσθίειν αὐτὰ χρὴ τῶν ἄλλων · οὕτω γὰρ αὐτά τε ταχέως ὑπέρχεται καὶ

^{1.} μιγνύμενα A. — 5. τοῦ om. BP. — ex em.; οἱ AF; εἰ BP. — Ib. μήπω BP; 9. τε] γε Codd. Cf. t. I, p. 237. — 10- μή A. — Ch. 26; l. 21-22. σάντα τὰ 11. ἐπιτηδείοις Gal.; ἐπιτηδείοις Codd. ὑραῖα nαὶ πράσεως ὄντα ὑγρᾶς A. — 23. — Ch. 25; l. 16. τηγαν. BP. — 17. αἰ. διό A. — 24. τε om. Codd.

τοῖς ἄλλοις σοδηγεῖ · τὰ δὲ ὕσΊατα βρωθέντα συνδιαφθείρει καὶ τὰ ἄλλα.

κζ'. Όσα δύσφθαρτα.

Τὰ μικρὰ χημία, σορφύραι, κιίρυκες, ὅσα τε ἄλλα τῶν ὁσηρα- 1 κοδέρμων σκληρὰν ἔχει την σάρκα δίδομεν τοῖς διαφθείρουσι την 5 τροφην ὑπὸ κακοχυμίας ἔψοντες δὶς καὶ τρὶς ἐν ὕδατι καλλίσηω, μετατιθέντες εἰς τὸ καθαρὸν ὅταν ἤδη τὸ σρότερον άλμυρὸν φαίνηται. Καὶ ἀσηακοὶ καὶ σάγουροι, καρκίνοι τε καὶ κάραβοι καὶ καρῖδες, 2 ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα, δύσφθαρτον ἔχει την σάρκα σαραπλησίως τοῖς σκληροσάρκοις τῶν ὀσηρακοδέρμων.

κη'. Όσα ἐν σιτίοις ὑπάγει γασθέρα.

10 Φακή καὶ κράμβη, καὶ τῶν Φαλατίων σχεδον ἄπαντα τὰ ὀσίρα- ὶ κόδερμα καλούμενα σύνθετον ἔχει τὴν Φύσιν ἔξ ἐναντίων δυνάμεων αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ σίερεὸν ἐκάσίου σῶμα βραδύπορον ἐσίι καὶ σίαλτικὸν τῆς γασίρὸς, ἡ δὲ ὑγρότης ἐρεθίζει πρὸς ἔκκρισιν. Εἴ τις 2 οὖν καθεψήσας Φακὴν ἢ κράμβην, ἤ τι τῶν Φαλασσίων ζώων ὧν 15 εἶπον, εἶτα ἡδύνας τὸ ἀΦέψημα διὰ ἐλαίου καὶ γάρου καὶ πεπέρεως, ἔπειτα δοίη πιεῖν ὅτω βούλεται, Φεάσεται διαχωροῦσαν ἐπὶ τῷ πόματι τὴν κοιλίαν. Καὶ τῶν Φαλατίων οὖν ἐχίνων καὶ τῶν κογχα- 3 ρίων πάντων οἱ ζωμοὶ καὶ τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων ὑπάγουσιν. Τὴν δὲ κράμβην ὑπάγειν βουλόμενοι, πλησίον κειμένης τῆς κακ- 4 20 κάβης μετὰ τοῦ ὑδατος ἐν ῷ περ ἀν ἡψημένη τύχη, ἀνασπῶντες εὐθέως ἐμβάλλομεν τῷ γαρελαίω· χρὴ δὲ μὴ πάνυ καθέψειν αὐτήν. ἤρτοι πιτυρῖται ὑπάγουσι διά τε τὸ ἐν τῆ γασίρὶ πολὺ ποιεῖν 5 περίτίωμα καὶ διὰ τὸ ῥυπίκης δυνάμεως μετέχειν τὸ πίτυρον. Τή- 6

^{1.} αὐτὰ δέ Λ. — Ib. εἰς ὕσ7ερον ΒΡ. ΑΒΡ. — 10. ἀπάντων σχεδόν Α; σχεδόν — Ch. 27; l. 4. καὶ δίδομεν ΒΓΡ. ἀπάντων ΒΡ. — 10-11. τῶν ὀσ7ρακο-6. ὅταν.... φαίνηται om. ΒΡ. — 8. δέρμων ΒΡ. — 13. γασ7έρος Λ. — 14. ὅσα τἄλλα Γ. — Ib. τοιαῦτα om. ΒΡ. — έψήσας Γ. — 22. ωιτυρίαι Α.; ωυρῖται Ch. 28; l. 10. καί ante κράμδη om. ΒΡ. — 23. εῖναι Α.

λεως χυλὸς έψηθεὶς μετὰ μέλιτος καὶ λαμβανόμενος έπιτήδειός έσ1ιν ύπάγειν άπαντας τοὺς ἐν τοῖς ἐντέροις μοχθηροὺς χυμοὺς καὶ τῷ ρυπ ικώ σαρορμάν το έντερον έπι την έκκρισιν · ολίγον δε είναι 7 χρη το μιγνύμενον αὐτῷ μέλι, μή τοως γένηται δακνώδης. Ελαΐαι άλμάδες ύπάγουσι γασθέρα μετά γάρου τρο τῶν σιτίων ἐσθιόμεναι. 5 8 Ώσπερ τοῖς ὀσΊρακοδέρμοις, οὕτω καὶ τοῖς κοχλίαις χυλός ἐσΊι γασΙρὸς ὑπακτικὸς, καὶ διὰ τοῦτό τινες ἀρτύοντες αὐτοὺς διὰ ἐλαίου καὶ οἴνου καὶ γάρου τῷ γενομένῳ ζωμῷ χρῶνται ϖρὸς διαχώρησιν. 9-10 Γάλα τὸ μὲν ὑγρότερον ὑπάγει μᾶλλον, τὸ δὲ ϖαχύτερον ἦτίον. Ο δὲ ὀρὸς τοῦ γάλακτος σφοδρῶς λαπάτθει · ἐμβάλλειν δὲ αὐτῷ χρη 10 μέλιτος άρίσθου τοσούτον όσον ήδύναι χωρίς άνατροπής σθομάχου. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν άλῶν ὅσον μὴ λυπῆσαι τὴν γεῦ-11 σιν. Εί γε μην μᾶλλον έθέλοις ύπάγειν αὐτὸν, ώς ωλεῖσίον ἔμβαλλε 12 τῶν άλῶν λειοτάτων. Τῶν ϖάνυ νέων ζώων τὰ κρέα ῥᾶον ὑπέρχε-13 ται κατά γασθέρα, καὶ τὰ ἄκρα αὐτῶν. Ομοίως τῶν σελαχίων νάρκη 15 14-15 τε καὶ τρυγών ὑπέρχονται μετρίως. Μαλάχη μετρίως. Τεῦτλον, λάπαθον, κνίδη ή καὶ ἀκαλήΦη, ὁ τε νεοπαγής τυρὸς μετά μέλιτος, ἀτράφαξυς, βλίτον, κολοκύνθη, ωέπονες, μηλοπέπονες, σῦκα, 16 Ισχάδες, σίαφυλαὶ γλυκεῖαι, καὶ μάλισία όταν ὧσιν ύγραί. Συκάμινα καθαρά μεν έμπεσοντα γασίρι και ωρώτα ληφθέντα διεξέρχε- 20 ται τάχισθα καλ τοις σιτίοις ύφηγειται· δεύτερα δὲ ἐπλ ἑτέροις, ἢ καὶ μοχθηρὸν εύρόντα χυμὸν ἐν αὐτῆ, διαΦθείρεται τάχισία ταῖς

17 πολοκύνθαις όμοίως. Τὸ ύγρὸν ἔτι πάρυον πρὸς διαχώρησιν ἐπιτήδειον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἤδη ξηρῶν προαποθεθρεγμένων ὕδατι παρα-18 πλησία γίνεται τοῖς χλωροῖς ἡ δύναμις. Κοκκύμηλα τὰ ύγρὰ ὑπά- 25

3. παρορμᾶ BFP. — Ib. τήν om. A. — 8. γεννωμένω F; γινομένω BP. Cf. t. I, p. 242. — 9-10. Ο δέ] Καί Α. — 10. ὑπάγει Α. — 10-11. αὐτῷ μέλι τοσοῦτον Α. — 11-12. χωρὶς... τρόπον] μόνον Α. — 12. ὅσα Α. — 13. γε μὲν καί BP; δέ Α. — Ib. αὐτό Codd. — Ib. ὡς om. Α. — 16. Μαλ. τὰ (2° m. τε)

μετρίως ὑπάγει Α. — Ιb. Σεῦτλου BP. — 17. ἀκαλήΦη ἡ καὶ κνίδη Α; κνίδη BP. — 18. βλίτα Α. — 20. καθαρᾶ... ωρῶτα] ωρὸ σιτίων Α. — 21. δεύτερου F. — 23. ἔτι οπ. ABP. — 24. τὸ ξηρὸυ ωροαποδεδρεγμένου Α. — 25. ἡ δύναμις οπ. ABP. — 1b. τά οπ. BP; τὰ καὶ ωροῦμνα Α.

γει τὰ δὲ ξηρὰ αὐτῶν μελικράτω βεβρεγμένα ωλέον ἔχοντι μέλιτος
ἰκανῶς λαπάτ]ει γασθέρα, κἂν μόνα τις αὐτὰ Φάγη, καὶ ωολὸ μᾶλλον ἐὰν ἐπιρροΦῆ τοῦ μελικράτου. Πρόδηλον δὲ ὅτι συντελεῖ τῆ τῆς 19
γασθρὸς ὑπαγωγῆ τὸ μετὰ τὴν ωροσΦορὰν αὐτῶν μένειν ἐπί τινα
5 χρόνον ωιόντας γλυκέος οἴνου, καὶ οὐκ εὐθέως ἀρισθᾶν. Μόρα, κε- 20
ράσια. Πραικόκκια, ωερσικὰ καὶ ωάντα τὰ ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη, καὶ 21
δλως ὅσα μηδεμίαν ἰσχυρὰν ἔχειν Φαίνεται ωοιότητα τοῖς γευομένοις ἢ ὁσμωμένοις αὐτῶν, ἐὰν ἐπιτηδείως ἡ γασθὴρ ἔχη ωρὸς
τὴν κάτω διαχώρησιν, ὑπέρχεται ράδίως εἰ δὲ μὴ, μένει καὶ αὐτὰ
10 μετέωρα, μηδὲν εἰς ἔκκρισιν αὐτὴν ὡΦελοῦντα διὰ τὸ μηδεμίαν ὑπάρχειν αὐτοῖς δριμεῖαν ἢ λιτρώδη ωοιότητα. Καὶ μέση ωώς ἐσθιν ἡ 22
τοιαύτη τῶν ἐδεσμάτων ὑλη τῆς τε τῶν ωροτρεπόντων τὴν γασθέρα
καὶ τῶν ἐπεχόντων, βραχύ τι ρέπουσα ωρὸς τὸ ἔτερον, ὅταν γε
μὴ ωάνυ τύχη νωθρᾶς γασθρὸς εἰς ἀπόκρισιν, ἢ ἰσχυρᾶς εἰς ἀνά-

γασίερα προς έκκρισιν, άλλα και τοῖς μιχθεῖσι σιτίοις εἰς ἀνάδοσιν ὑφηγεῖται· εἰ δὲ μὴ φθάσειεν ἀναδοθῆναι ταχέως, ἐρεθίζει προς ἔκκρισιν ἔχον τι δριμύ. Και μόνον δὲ αὐτὸ τὸ μέλι εἴ τις μὴ ἀφε- 23 ψήσας ἐκλείχοι, καλῶς ὑπάγει. Τὸ δὲ ἐπὶ ὀλίγον ἢ μηδὲ ὅλως ἐψη- 24 θὲν μελίκοστον ὑπέργεσθαι Φθάνει πολυ ἀναδοθῆναι. Τὸ δὲ ἐξίνολος 25

15 δοσιν : ἐνίστε γὰρ ἐπέχει γασθέρα διὰ τοῦτο καὶ τὸ μελίκρατον οἶς ἀναδίδοσθαι Φθάνει ταχέως : τότε γὰρ οὐ μόνον οὐ ωροτρέπει τὴν

θεν μελίπρατον ύπερχεσθαι Φθάνει ωρίν ἀναδοθῆναι. Τὸ δε ὀξύμελι 25 ξεει τὸ ἀσθενεσίερον ἔντερον. Οἶνος γλυκύς συλλαμβάνει τι βραχύ 26 τῆ κατὰ γασίερα διεξόδω. Γλεῦκος ὑπάγει, καὶ ὡὰ ωρόσφατα μετὰ 27 ωολλοῦ γαρελαίου ωρῶτα ῥοΦούμενα.

κθ'. Μέσα καθαρτικῶν καὶ ὑπακτικῶν.

25 Λινόζωσ ις κατά έαυτην, η μετά λαχάνων μισγομένη καὶ έσθιο-

^{2.} την γασ7. BP. — 11. αὐτοῖς om. p. 244. — 22. παίει BP. — Ch. 29; Codd. Cf. t. I, p. 244. — 12. τῆς] &ς F; l. 25. μισγ. e N qui habet mixta; comets BP. Cf. t. I, p. 244. — 16. γάρ mixta Barb.; om. Laud.; πωμιζομένη F; om. F. — 18. Φθάσαιεν Codd. Cf. t. I, πομιζομένη BP.

μένη πρότερου, ἢ μετὰ τοῦ ζωμοῦ ἡοΦουμένη · πολυπόδιου ὁμοίως.

Τὸ ἀλύπιου ὁμοίως · τὸ δὲ σπέρμα πινόμενου ὅσου κοχλιάριου

καθαίρει μέλαιναυ. ὑμοίως καὶ σπέρμα κυήκου κοπίδμενου καὶ χυλιζόμενου σὺυ ὑδρομέλιτι, ἢ ζωμῷ ὅρυιθος, ἢ μιγὲν ἀμυγδάλοις καὶ νίτρῳ καὶ ἀνίσῳ καὶ μέλιτι καὶ ἰσχάσιν.

λ'. Όσα ἐπέχει γασθέρα.

Φοίνικες οἱ αὐσθηροὶ, σθαφίδες αἱ αὐσθηραὶ, συκάμινα, βάτινα. 2 δ δὲ τῶν κυνοσθάτων καρπὸς μᾶλλον. Μύρτα, ἄγρια κοκκύμηλα ἃ 3 καὶ προῦμνα καλοῦσιν. Μῆλα τὰ μέν σθύφοντα ἐπέχει • τὰ δὲ ὀξέα σαχύν μέν εύρόντα χυμόν έν τῆ γασίρὶ, τέμνοντα τοῦτον ὑπάγει, καὶ διὰ τοῦτο ύγραίνει τὰ διαχωρήματα καθαράν δὲ εύρόντα τὴν 10 κοιλίαν ἐπέχει μᾶλλον αὐτήν τα δε γλυκύν ἔχοντα τον χυμον ἄνευ μέν δριμύτητος ἀναδίδοται μᾶλλον, μετά δε δριμύτητος ὑπέρχεται μᾶλλον· τὰ δὲ ύδατώδη καὶ ἄποια ἀηδῆ τέ ἐσ]ι καὶ οὐδὲν ὡΦέλιμον 4 έχουτα. Όσα δε έπι μήλων είρηται, ταῦτα και ἐπι ροιῶν και ἀπίων 5 εἰρῆσθαι νόμιζε. Εἰ ωροεψήσας τις το γάλα τον ορον ἐκδαπανή- 15 σειεν, ούδε όλως ύπάγει κοχλάκων δε διαπύρων τοσούτων έμβληθέντων ώς έκδαπανήσαι τὸν ὁρὸν, ἐπέχει τὸ οὕτω σκευασθέν, καὶ δίδομέν γε αὐτὸ τοῖς ὑπὸ δριμέων δακνομένοις σεριτίωμάτων τὰ 6 κατά τὴν γασίερα. Τῶν κοχλάκων δὲ οὐχ ἦτίον, ἀλλά καὶ μᾶλλον, έμβαλλόμενοι κυκλίσκοι σιδηροῖ διάπυροι ταὐτὸ έργάζονται τυ- 20 ροῦταί γε μὴν ράδίως ἐν τῆ γασίρὶ τὸ οὐτω σκευασθὲν γάλα. διὸ καὶ μίγνυμεν αὐτῷ μέλιτός τε καὶ άλῶν : ἀσφαλέσ ερον δὲ καὶ ὕδα-7 τος έπεγχεῖν. Καὶ μὴ Ξαυμάσης εἰ τὸν ὀρὸν έκδαπανήσαντες αὖθις ύδατος έπεγχέομεν · οὐ γὰρ τὴν ὑγρότητα τοῦ ὀροῦ Φεύγομεν, ἀλλὰ 8 την δριμύτητα, κατά ην ύπάγει την γασθέρα. Ασθακοί, καρκίνοι, 25 σάγουροι, καρίδες, κάραδοι, όσα τε άλλα τοιαύτα τῶν μαλακοσθρά-

1. πρώτως BP. — Ib. ή ex em.; om. Codd. — Ib. τοῦ om. BP. — Ch. 30; l. 8. μέν om. Λ. — 12. ἀναδίδ... δριμύτητος om. Codd. Cf. t. I, p. 246. — 13. τε om. Codd. Cf. t. I, p. 246. — 14.

τάδε BP. — 15. Είπερ ἐψήσας Codd. Cf. t. I, p. 246. — 17. ώς om. Codd. Cf. t. I, p. 246. — Ib. τό] τοῦτο Codd. Cf. t. I, p. 246. — 23. ἐπὶ χεῖν F; ἐπισχεῖν BP. Cf. t. I, p. 247.

κων έλάτιω μέν τῶν ὀσιρακοδέρμων, ἔχει δὲ οὖν καὶ αὐτὰ τὸν άλυκὸν χυμὸν, ὃν ἐὰν ἐναποθῆται τῷ ὕδατι, ὥσπερ τῶν ὀσΙρέων καὶ τῶν ἄλλων ὀσθρακοδέρμων, ἡ σὰρξ ἐπισχετική γίνεται γασθρός. Καὶ Φακή δὲ καὶ κράμδη δίσεφθοι γενόμεναι καὶ τὸν χυλὸν ἀποθέ-5 μεναι γασθρός έφεκτικαὶ γίνονται, καὶ ξηρᾶναι βουληθέντες ύγρὰν γασθέρα, όταν ήδη μετρίως ήψησθαι δοκή ή κράμβη, τὸ ωρότερον ύδωρ ἀποχέοντες έμβαλουμεν εὐθέως έτέρω Θερμῷ, κἄπειτα ωάλιν έν έκείνω καθεψήσομεν ώστε τακεράν γενέσθαι. Χρή δὲ μήτε ἀέρος, 10 μήτε ύδατος ψυχροῦ ψαύειν τὸ δὶς έψόμενον· οὐκ ἔτι γάρ ἀκριδῶς $_{10}$ γίνεται τακερὸν, οὐδὲ ἂν ἐπὶ ϖ λεῖσΊον ἔψης. ΑΦαιρεθεῖσα δὲ ἡ Φακὴ $_{11}$ τοῦ λέμματος τὸ ἰσχυρῶς σθυπθικὸν ἀπόλλυσι, καὶ οὐχ ὁμοίως ξηραίνει τὰ κατά τὴν γασθέρα ρεύματα εἰ μέντοι ωθίσας αὐτὴν καὶ δὶς έψησας ἀποχέοις τὸ ωρότερον ὕδωρ, εἶτα ὀλίγον άλῶν ἢ γάρου συμμίξας εμβάλλοις τι τῶν εΦεκτικῶν γασΊρὸς ἄχρι τοῦ μή 15 λυπήσαι την γεῦσιν, ηδισίον τε καὶ ώφελιμώτατον έργάση φάρμακόν τε άμα και σιτίον. Αλφιτα δια οίνου αύσθηροῦ σοθέντα ξη- 12 ραίνει γασθέρα. Θρυζα έπέχει έλυμος ήτοι μελίνη, κέγχρος, τά 13 τηγανισία σαάντα, λάγεια κρέα, οίνος ὁ αὐσίηρὸς καὶ μέλας ἄνευ γλυκύτητος, καὶ ὁ λευκὸς δὲ καὶ αὐσ[ηρὸς, καὶ ὁ κιβρὸς καὶ αὐ-20 σ1ηρός.

λα'. Όσα Θερμαίνει.

Πυρολ έφθολ, καλ οἱ ἀπὸ αὐτῶν ἄρτοι, τίφη, βρόμος, τῆλις, ἀρκυθίδες, οἱ γλυκεῖς φοίνικες, μῆλα τὰ γλυκέα, σήσαμον, ἐρύσιμον διὰ καλ διψώδη. Καννάδεως σπέρμα, αὶ γλυκεῖαι τῶν σλαφυλῶν διὰ καλ διψώδεις. Αὶ γλυκεῖαι σλαφίδες μαλάχη μετρίως σέλινον,

1. ἐλατ7ον Codd. Cf. t. I, p. 247.—
4. δέ om. ABP. — 4-5. δίσεφθα γενόμενα .... ἀποθέμενα Α. — 5. γασ7έρα ἐπέχει Λ. — 7. ἐμδάλλομεν BP. — 8. ἐψήσομεν BP. — Ib. ὅσ7ε] ἔως ὅτου BP. — 14. ἐμδάλλοι (άλλε BP) τίς τι Codd. Cf. t. I, p. 248. — 15. ήδύ BP. —

16. άμα om. Codd. Cf. t. I, p. 248. —
17. γασθέρα om. Codd. Cf. t. I, p. 248. —
18. τά om. Codd. Cf. t. I, p. 248. —
18. ταγην. A. — 19. δέ om. BFP. —
Cu. 31; l. 23. διψώδης F; διψώδες BP. Cf. t. I, p. 249. — 24. διὸ κ. διψ. om. ABP. — Ib. μαλάχαι BFP.

4 σμύρνιον, εὔζωμον, ἡαφανίς. Γογγυλὶς, ἡαφανὶς, νᾶπυ, καρδαμον, 5 σύρεθρον δριμέα καὶ Θερμά. Σταφυλῖνος, δαῦκος, καρὰ Θερμαί-6 νουσι σαφῶς. Σκόροδον, κρόμμυον, σράσον, ἀμπελόπρασον ἰκανῶς 7 ἐσὶι δριμέα · ἐψηθέντα δὲ δὶς ἢ τρὶς ἀποτίθεται τὴν δριμύτητα. Τυ-8 ρὸς ὁ σαλαιὸς Θερμὸς, καὶ διὰ τοῦτο διψώδης. Οἶνος ὁ γλυκὸς μετρίως · διὸ καὶ διψώδης · ὁ δὲ κιρρὸς Θερμότερος τοῦ μέλανος · ὁ δὲ ξανθὸς Θερμότατός ἐσὶιν ἄκρως, εἶτα ὁ κιρρὸς, εἶτα ὁ ἐρυθρὸς, εἶτα ὁ γλυκὸς, εἶτα ὁ λευκὸς ἀπάντων ἦτιον Θερμαίνει · ὁ σαλαιότατος δὲ ἰκανῶς Θερμός.

λ6'. Όσα ψύχει.

1 Κριθή κατὰ πάντας τρόπους τῆς χρήσεως, κέγχρος, ἔλυμος, 10

ΰδνα, κολοκύνθη ἐφθή, πέπονες, μηλοπέπονες, σίκυοι, κοκκύμηλα,
συκόμορα, αὶ αὐσΊηραὶ καὶ ὀξεῖαι σΊαφυλαὶ, αἱ αὐσΊηραὶ τῶν σΊα
2 φίδων. Μῆλα τὰ μὲν σἴύφοντα ψυχρὸν ἔχει καὶ γεώδη τὸν χυμόν
τὰ δὲ ὀξέα ψυχρὸν καὶ λεπίομερῆ · ρέπει δὲ πρὸς τὸ ψυχρὸν καὶ

3 τὰ τελέως ἄποια καὶ οἶον ὑδατώδη. Τὰ αὐτὰ περὶ ἀπίων καὶ ροιῶν 15

4 ὑπολάμβανε. Οὐκ ὀλίγοι δέ εἰσι καὶ ἄλλοι τῶν δένδρων καρποὶ ψύ
5 χοντες, καὶ μάλισῖα ὅσους οὐδὲ εἰς ἀπόθεσιν ἀγαγεῖν ἔσῖιν. Οἱ

6 σἴύφοντες φοίνικες ψυχρὸν ἔχουσι χυλόν. Θρίδαξ · ἔντυβοι μετριώτερον · ἀνδράχνη · μήκωνος σπέρμα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὑπνωτικόν
ἐσῖιν · εἰ δὲ πλεῖον ληφθείη, καὶ καταφορικόν · ἀφελεῖ δὲ τοὺς ἀπὸ

20

κεφαλῆς λεπίῷ ρεύματι καταρροῖζομένους · βέλτιον δέ ἐσῖι τὸ λευ
7 κότερον. Μύρτα ψύχει μὲν, ἀλλὰ ἄμα τῆ σῖύψει · ἔχει γάρ τι καὶ

 1. 10. πάντα τρόπον BP. — 11. πέπονες om. BP. — Ib. σίκνες BFP. — 12. σΊα- φίδες καὶ σταφυλαί BP. — 12-13. αὶ αὐ- σΊηραὶ τῶν σΊαφίδων om. ABP. — 14. ἡέπει.... ψυχρόν om. BP. — 15. ἐπί BP. — 18. χυμόν Codd. — 19. καὶ διά Gal.; om. Codd. — Ib. τοῦτο om. BP; σ΄ Α. — 19-20. καὶ ὑπνωτικόν ἐσΊιν om. BP. — 20. πλεῖσΊον BP. — 22. οὐχ ἄμα Codd. Cf. t. I, p. 251.

δριμύτητος. Στρύχνον δρασθήριον ψύξιν σθύφουσαν έχει. Ύδωρ. 8-9 Υδατώδης οἶνος οὐ σαφῶς Θερμαίνει διό καὶ τοῖς συρέτθουσιν 10 ἀκινδυνότερον δίδοται. Οἶνος ὁ λευκὸς καὶ αὐσθηρὸς ἤκισθα, ὡς ἐν 11 οἴνοις, Θερμαίνει ὁ δὲ λευκὸς ἄμα καὶ αὐσθηρὸς καὶ σαχὺς καὶ νέος 5 αἰσθητῶς ψύχει. Καὶ τὸ ὄξος κεπθομερὲς δὲ ὑπάρχει διὸ καὶ τὰ 12 νεῦρα σλέον τῶν ἄλλων ψυχόντων βλάπθει διαδυόμενον εἰς βάθος. Μέσα δὲ σως Θερμαινόντων καὶ ψυχόντων ἐσθὶν ἄρτοι σλυτοί, 13 ἄμυλον, αἱ οἰνώδεις τῶν σθαφυλῶν.

λγ'. Οσα ξηραίνει.

Φακή και κράμθη σαραπλησίως άλλήλοις ξηραίνουσι, και διά 1 10 τοῦτο την όψιν ἀμβλύνουσι, ωλην εἰ τύχοι ωστε ύγρότερος ών δ σύμπας δφθαλμός. ήτιον δὲ τῆς κράμθης ὁ ἀσπάραγος αὐτῆς ξηραίνει · τῶν δὲ ἄλλων λαχάνων ξηρότερος ὁ καυλός ἐσΊιν · ἔμπαλιν δὲ ραφανίδος καὶ γογγυλίδος, νάπυός τε καὶ καρδάμου καὶ συρέθρου, καὶ ωάντων όσα δριμέα, τὸν ἀσπάραγον ύγρότερον εἶναι 15 συμβέβηκεν. Αλφιτα ξηραίνει • άγνου σπέρμα. Οροβοι δίς έψηθέν- 2-3 τες και ἀπογλυκαυθέντες σολλάκις διὰ ύδατος ἔδεσμα ξηραντικόν γίνονται · βελτίους δέ είσιν οἱ λευκοί. Καὶ όσα ὁπίωντες ἡ τηγα- 4 νίζοντες έσθίουσι, ξηροτέραν τροφήν διδούσιν, όσα δὲ ἐν ὕδατι προεψήσαντες ύγροτέραν· όσα δὲ ἐν ταῖς λοπάσιν ἀρτύοντες, ἐν 20 τῷ μεταξύ τούτων ἐσΠ, καὶ ὅσα μὲν ἔχει δαψιλῶς οἴνου καὶ γάρου, ξηρότερα τῶν οὐκ ἐχόντων ἐσθίν· τὰ δὲ τούτων μὲν ἐνδεέσθερον, ήτοι δέ σίραιου έχουτα ωλέου, ή κατά του άπλοῦν καὶ λιτου λευκου ζωμον ήψηται, τὰ σολλά τῶν σροειρημένων ἐσΊιν ὑγρότερα • τὰ δὲ ἐξ ὕδατος μόνου καὶ τούτων ἐσθιν ὑγρότερα. Μεγίσθη δὲ ἐν τῆ 5 25 σκευασία διαφορά γίνεται κατά την των έπεμβαλλομένων αὐτοῖς

^{2.} Υδατ. δέ BP. — 3. Ο οΐνος ὁ BP. — CH. 33; l. 11. ὁ om. Codd. Cf. t. I, p. 252. — 13. ἡαφανίδες καὶ γογγυλίδες Codd. Cf. t. I, p. 252. — 14. ὑγρό-

τερου om. Codd. Cf. t. I, p. 253. — 16. καὶ ἀπογλ.] ή Codd. Cf. t. I, p. 253. — 21. εἰσίν F. — 23-24. τὰ δὲ..... ύγρότερα om. F.

δύναμιν σπερμάτων τε καὶ λαχανωδών Φυτών, ἀπάντων μέν ξηραινόντων, ἀλλὰ ήτοι μάλλον ἢ ἦτῖον.

λδ΄. Θσα ύγραίνει.

1 Πτισάνη, κολοκύνθη έφθη, σεπονες, μηλοπέπονες, σίκυοι, κά2 ρυον το χλωρον, κοκκύμηλα, συκόμορα. Συκάμινα τὰ μη διαφθαρέντα ύγραίνει μὲν σάντως, ψύχει δὲ οὐ σάντως, εἰ μη ψυχρὰ 5
3-4 ληφθείη. Θριδακίνη ύγραίνει ἀντυδοι ταύτης ἀσθενέσθερον. Ανδράχνη μαλάχη δὲ καὶ βλίτον καὶ ἀτράφαζυς ύδατωδέσθατα λαχά5 νων ἐσθίν. Υγροὶ δὲ εἰσιν οὐκ ὀλίγοι καὶ ἄλλων δένδρων καρποὶ,
6 καὶ μάλισθα ὅσους οὐδὲ εἰς ἀπόθεσιν ἀγαγεῖν ἔσθιν. Υγραίνει καὶ
7 τὸ τῆς Θριδακίνης καὶ τὸ τῆς μήκωνος σπέρμα. Κύαμοι χλωροὶ, 10
8 ἐρέδινθοι χλωροί. ἡδωρ ύγραίνει καὶ ψύχει · Θερμανθὲν δὲ ύγραίνει
καὶ Θερμαίνει.

λε'. Περὶ έψήσεως ῥοφημάτων.

Πτισάνη προσημόντως σκευασθήσεται, ὅταν ἐπὶ πλεῖσΊον ἀνοιδήσασα τύχη κατὰ τὴν ἔψησιν καὶ μετὰ ταῦτα διὰ μαλακοῦ πυρὸς ² ἄχρι πολλοῦ χυλωθῆ. Μίγνυται δὲ αὐτῆ κατὰ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν 15 ὅξος ὅταν οἰδήση τελέως · ἔφθῆς δὲ ἀκριδῶς γενομένης ἐπεμβάλλειν χρὴ τοὺς ἄλας λεπίοὺς οὐ πολὺ πρὸ τῆς ἐδωδῆς · ἔλαιον δὲ εἰ κατὰ

35. DE LA PRÉPARATION DES BOUILLIES.

1 La ptisane sera convenablement préparée, si l'orge se gonfle considérablement pendant l'ébullition, et si ensuite le liquide se prend en 2 gelée par l'action prolongée d'un feu doux. On y mêle du vinaigre au moment où l'orge a acquis son plus haut degré de gonflement; quand elle est complétement cuite, il faut y ajouter du sel fin peu de temps avant de la manger; on peut y mettre immédiatement de l'huile, sans

Cn. 34; ł. 4. τὸ χλ. om. A; τε χλ. Ib. χλωροί om. A BP. — Cn. 35; ł. 15. BFP. Cf. t. I, p. 254. — 7. βλίτος A; αὐτῷ Codd. Cf. t. I, p. 260. — 16. γι-βλῖτα BFP. — 11. ἐρέδ. om. BP. — νομ. BP. — 17. οὐ] καί BP.

ἀρχὰς ἐμβάλλοις, οὐ βλάψεις τὴν ἕψησιν. Οὐ μὴν ἄλλο τι χρὴ 3 μιγνύειν ὅτι μὴ πράσου βραχὺ καὶ ἀνήθου, καὶ ταῦτα εὐθὺς ἐν ἀρχῷ. Η δὲ Φακοπλισάνη σκευάζεται καλῶς πλείονος πλισάνης ἐμβαλλο- 4 μένης καὶ ἀρτυομένης ὁμοίως, πλὴν ὅτι Ξύμβρας ἢ γληχοῦς ἐμβαλλο- 5 λειν αὐτῷ χρή.— Ἡδισλον δέ ἐσλιν ἔδεσμα κολοκύνθη μετὰ ταρίχους 5 ἐν πατέλλη σκευασθεῖσα. — Τοῖς δὲ ἀσθενῶς κάρτα ἔχουσι καὶ μὴ 6 δυναμένοις προσδέχεσθαι παχυτέραν ὕδατος τροφὴν, ἀποβρέχειν κράτισλον καὶ ἔψειν καὶ τρίβειν τὴν τροφήν. Αποβρέχοι μὲν οὖν 7 ἄν τις τὸ ἄλφιτον καὶ τὸ καπυρὸν τῶν ἄρτων πλείσλην δὲ ἀφιᾶσι 10 δύναμιν οἱ ἄρτοι ὡς Ξερμότατοι κλασθέντες καὶ ἀποβραχέντες. Τῶν 8 δὲ ἀφεψομένων ἔτι μᾶλλον τὸ πόμα κρεῖτλον καὶ τροφιμώτερόν ἐσλιν. Τοῖς δὲ πυρέτλουσι δεῖ τὴν κριθὴν μὴ περιπλίσσειν, ἀλλὰ 9 πλύναντα ἔψειν τῷ ὕδατι πρότερον δὲ χλιάναντα ἀποχεῖν, καὶ

que par là on nuise à la cuisson. Mais on n'y mêlera pas autre chose, 3 si ce n'est un peu de poireau et d'aneth; ces substances doivent y être mises dès le commencement. Pour bien préparer la phacoptisane, on y 4 mettra plus d'orge mondée que de lentilles, et on l'assaisonnera de la même manière que la ptisane, à cette exception près qu'on y ajoutera du thymbre ou du pouliot. - C'est un mets très-appétissant que la 5 courge, préparée dans le plat avec du poisson salé. - Pour les gens très- 6 faibles, et qui ne peuvent pas supporter des aliments plus épais que l'eau, le mieux est de faire macérer ou bouillir, ou de triturer les aliments. On peut donc faire macérer l'alphiton, et la partie cassante du pain; 7 mais le pain, mis en morceaux aussi chaud que possible et macéré, est la préparation qui développe le plus de propriétés [nourrissantes]. Ce- 8 pendant les boissons [alimentaires] obtenues par la décoction sont encore meilleures et nourrissent encore plus. Pour les fébricitants, il ne faut 9 pas monder l'orge, mais la faire bouillir dans l'eau après l'avoir lavée; on élèvera d'abord l'eau à une température tiède, puis on jettera cette première eau pour verser sur l'orge une nouvelle quantité d'eau,

^{5-7.} μετά... δυναμένοις om. BP. — Ιδ. παχυτέρου BP. — 13. πλύναντα c 5. ταρίχους LN Gal.; ρίγχους F. Cf. corr.; πλύναντες F; πλύνοντας P; πλύτ t. I, p. 263. — 7. δέχεσθαι BP. — νοντες B.

άλλο ἐπιχέοντα ὕδωρ ἔψειν · ἔψοιτο δὲ ἀν καλῶς εἰ δέκα κοτύλας

ὕδατος εἰς μνᾶν τῆς κριθῆς ἐπιχέαις · ἔψεται δὲ ἔως ἀν ἡ κριθὴ

ραγῆ · εἶτα ἀπηθήσας τὸ λεπίδτατον ὕδωρ, μίσγων μέλιτι ἢ αὐτὸ

10 κατὰ ἑαυτὸ δίδου. Τοῦτο καὶ τὴν κοιλίαν εὕλυτον σοιεῖ καὶ οὐρεῖται

11 καὶ τρέφει ἰκανῶς. Δίδοται δὲ καὶ ἡ εἰς τὸ ἄλφιτον κριθὴ φρυχθεῖσα

5 ἡν καὶ καχρυδα καλοῦσιν · δεῖ δὲ σρὸ τοῦ ἀλεσθῆναι αὐτὴν ἀποτρίψαι κούφως τὸ σροσκεκαυμένον ἄχυρον, καὶ ἀποβρέξαντας ἔψειν

12 τὴν γὰρ κοιλίαν μᾶλλον ἐφίσησιν ἐκείνου. Αφέψοι δὲ ἄν τις καὶ

σᾶσαν σχεδὸν τροφὴν ὁμοίως, ὁποίαν ἄν τινα ὑπολαμβάνη οἰκείαν

13 τῷ κάμνοντι εἶναι. Τὰ δὲ ὑποτριβόμενα σαχύτερα μὲν τῶν δια- 10

βρεγμάτων φαίνεται εἶναι καὶ τῶν ἐψομένων, καὶ ἰσχυρότερα · ὑπο-

τρίβοιτο δὲ ἀν σχεδὸν σᾶσα τροφὴ ώσαύτως εἰς τὰ διδόμενα σό-

14 ματα. Δεῖ δὲ τοὺς μὲν ἄρτους καὶ τοὺς ξηροὺς καὶ τοὺς προσφάτους

dans laquelle on la fait bouillir; la décoction sera bonne, si on verse dix cotyles d'eau sur une mine d'orge; on fait bouillir jusqu'à ce que l'orge crève, ensuite on décante la partie la plus ténue de l'eau, et on la donne 10 soit seule, soit mêlée à du miel. Cette boisson facilite les déjections al-11 vines, pousse aux urines et nourrit fortement. On donne encore l'orge changée par la torréfaction en alphiton, appelée aussi cachrys; avant de moudre cette orge torréfiée, on ôtera légèrement la glume brûlée qui y est restée attachée, et on fera bouillir l'orge après qu'elle a macéré; cette boisson resserre le ventre plus que celle dont nous avons parlé en pre-12 mier lieu. On pourra aussi faire bouillir de la même manière presque 13 tous les aliments qu'on supposera convenir au malade. Les boissons alimentaires obtenues par la trituration sont plus épaisses et plus actives que celles qu'on obtient par la macération ou par la décoction; on peut triturer également presque tous les aliments dans les boissons qu'on ad-14 ministre. Il faut triturer le pain, soit sec, soit frais, en le délayant dans de l'eau après l'avoir fait macérer; ensuite on le passera à travers un

2. μίαν Codd. Cf. t. I, p. 285. — Ib. ἐπιχέοις BP. — 3. ή om. Codd. Cf. t. I, p. 285. — 5. ή om. F 1 m. BP. — 7. προκεκαυμένον Codd. — 8. ἀφίσθησιν Codd. — Ib. ἐφέψοιτο F; ἕψοιτο BP. Cf. t. I, p. 285. — 9. ὁποῖ ἀν τινα F; ὀτρίαν ἀν τινα P; ὀτρίαν τινα B. —

Ib. ὑπολαμβάνης F; ὑπολαμβάνεις BP.

— 13. ἀρτους ξηρούς Codd. Cf. t. I,
p. 246. βρέξαντας τρίθειν διέντα ΰδατι καὶ ἢθεῖν διὰ ὀθονίου. Μίσγοις δὲ 15 ἀν αὐτοῖς πρὸς τὸ τὴν λευκότητα μὴ ἐμφαίνεσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ ἄρτου, τοῦ σικύου σπέρμα φώξας, καὶ ἀμύγδαλα, καὶ σΙροβίλους, καὶ οὖα, καὶ μετὰ ἐνὸς ἐκάσιου, καὶ μετὰ τινων ἢ πάντων ἀνίσου τε ἢ μαράθρου σπέρματος μίσγων, τοῖς μὲν οὖν πυρέσσουσιν ἐν μελικράτω, τοῖς δὲ ἄνευ πυρετῶν οἴνου παραχέων. Ἡ δὲ κέγχρος καὶ 16 ἡ μελίνη τριβόμενα μάλισία πεφωγμένα ἀρμόσειεν ἀν καὶ περιλελεπισμένα οἶς αὶ κοιλίαι ἐκχολοῦνται, καὶ οἶς λεπίαὶ καὶ πολλαὶ ὑποχωρήσεις γίνονται. Δεῖ δὲτρίβοντα διιέναι ὕδατι μὴ ἔλασσον ὀξυίποχωρήσεις γίνονται. Δεῖ δὲτρίβοντα διιέναι ὕδατι μὴ ἔλασσον ὀξυίποι δὲ δέκα ὕδατος ὀξύβαφα, καὶ ἐκχυλίσας διὰ πυκνοῦ ὀθονίου, ἐπιχέων οἴνου αὐσίπροῦ τὸ μέτριον, ἐψήσας πρόσφερε νήσίει. Αρ- 18 μόσει δὲ ὑποτρίβειν τῆ κέγχρω τὰ εὐβοϊκὰ κάρυα σὺν τῷ λέμματι τῷ ἐντὸς μὴ πολλὰ συνεκχυλιζόμενα μετὰ τῆς κέγχρου. Βρόμος δὲ 19 εὐπεπίδτατον πάντων τῶν ὀσπρίων, καὶ τὸ ῥόφημα κάλλισίδον

linge. Afin que la blancheur du pain ne se trahisse pas, on peut mêler 15 à cette préparation des graines de concombre torrésiées, des amandes, des pignons doux, ou des sorbes; on ajoute à chacun de ces ingrédients, ou à plusieurs, ou à tous à la fois, de la graine d'anis ou de fenouil; on donne le tout, dans de l'eau miellée, aux fébricitants, et on ajoute du vin pour ceux qui n'ont pas de fièvre. Les boissons qu'on prépare par la 16 trituration du millet ou du panic conviendront surtout, quand ces graines ont été torréfiées et mondées, à ceux dont le ventre est surchargé de bile et qui ont des déjections nombreuses et ténues. On triture et on 17 délaye en même temps dans de l'eau une quantité qui ne soit pas moindre d'un oxybaphe dans dix oxybaphes d'eau, on passe à travers un linge serré, et on ajoute une quantité moyenne de vin âpre pour donner cette préparation à jeun, après l'avoir fait bouillir. Il conviendra de triturer 18 avec le millet des châtaignes en petit nombre, avec leur écorce intérieure; ces fruits formeront ainsi une bouillie, conjointement avec le millet. L'avoine est, de toutes les graines farineuses, la plus facile à di- 19 gérer; la bouillie d'avoine est la meilleure; on la fait cuire de la même

^{3.} Φρύξας ΒΡ. — 7. τριδομένη Codd. — Ib. ἀν τις καί ΒΡ. — 14. ἀπεπλότατον — Ib. ωεφωγμένη F; ωεφρυγμένη ΒΡ. F; εὐπεπλότατος ΒΡ. Cf. t. I, p. 288.

έσιν, έψεται δε τῆ ωισάνη του αὐτον τρόπου, κοτύλη εν ύδατος κοτύλαις δέκα.

λς'. Όσα ἀντὶ ἐλαίου ὑποτρίθειν χρή.

Υποτρίδειν εἰς τὰν ρόφημα ἀντὶ ἐλαίου, πλην εἰς φακην, τὸ τοῦ τοικύου σπέρμα ἀμόν. Διηθῶν μίσγε τῆ πλισάνη καὶ τοῖς λοιποῖς ἐψήμασιν ἢ τοῦ κώνου τὸ κάρυον, ἢ τὰ ποντικὰ, ἢ τὰ βάσια κά- 5 μα. Τοῖς δὲ κατὰ κοιλίαν ἐνοχλουμένοις ἀντὶ ἐλαίου ὑποτρίδειν τὴν λευκην μήκωνα ἡσυχῆ φώξαντα σὺν τῷ ἐλύτρῳ. ὑποτρίδειν δὲ χρὴ πρὸς τὰς κοιλίας καὶ τὰ κάσλανα σὺν τῷ ἐντὸς λέμματι.

λζ'. Σκευασίαι τροφών.

1 Εψοις δὲ ἀν καὶ σεμίδαλιν τεταρτημόριον ἐν δέκα κοτύλαις ὕδατος 2 μετὰ ἐλαίου μετρίου καὶ ἀνήθου ωροπλύνας τὴν σεμίδαλιν. Εωλος 10

manière que l'orge mondée, dans la proportion d'un cotyle d'avoine pour dix cotyles d'eau.

36. DES SUBSTANCES QUI DOIVENT ÊTRE TRITURÉES DANS LES BOUILLIES POUR TENIR LIEU D'HUILE.

Dans toute espèce de bouillie, excepté dans celle de lentilles, on doit, pour remplacer l'huile, triturer des graines de concombre crues. Mêlez soit des pignons, soit des noisettes, soit des amandes, à la ptisane ou aux autres bouillies, en les tamisant. Pour les malades qui sont incommodés du côté du ventre, on triturera [dans les bouillies], afin de remplacer l'huile, du pavot blanc torréfié légèrement avec son enveloppe; pour resserrer le ventre, on y triturera aussi des châtaignes avec leur écorce interne.

37. PRÉPARATION DES ALIMENTS.

On peut aussi faire bouillir un quart [de mine?] de fleur de farine dans six cotyles d'eau, avec une quantité modérée d'huile et d'aneth, après avoir 2 lavé auparavant la fleur de farine. On fera macérer du pain rassis dans de

^{1.} ΰδατι BP. — 2. κοτύλας Codd. — Cf. t. I, p. 291. — 5-6. $\odot$. κάρ. ἢ ἀμύγ-CH. 36; l. 3. τοῦ ἐλ. BP; item l. 6. δαλα (τὰ ἀμ. F.) Codd. Cf. t. I, p. 291. — 5. ἢ τοῦ (τό F) κόν. ἢ τὸ κάρ. Codd. — 7. δεῖ BP.

άρτος ἀποβρεχέσθω ύδατι Θερμῷ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ συνεχῶς ἀποχεομένω · μὴ ϖᾶν δὲ τοῦ ἄρτου μέρος, ἀλλὰ τὸ ἔνδοθεν. Μέτρον δὲ τῆς 3 διαβροχῆς οὐ τὸ ἀνοιδῆσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποπνεῦσαι τῆς ζύμης καὶ μηδὲν ἐκείνης ὁδωδέναι. Πτισάνης δὲ ἐψέσθω ἕν μέρος εἰς 4 5 ϖεντεκαίδεκα ὕδατος, ὑπολειπομένου δὲ κατὰ τὴν ἕψησιν τοῦ ϖέμπθου μέρους καὶ διηθουμένου. Καὶ ἴτριον δὲ καὶ ἄρτον ἔηρὸν ἔψοις 5 ἀν λεπθὸν γενόμενον σφόδρα καὶ τριβόμενον · ἐψέσθω δὲ ἐν ὕδατι καθαρωτάτω ἐπὶ ϖλεῖσθον ώσθε ἐνωθῆναι. Εχέτω δὲ ὀλίγον άλῶν 6 καὶ ἔσθω ἀνέλαιον. Γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ μαλάχης ῥόφημα, τῶν φύλ-7 λων έψομένων τῶν νεαρῶν χωρὶς τῶν ἰνῶν, ἔπειτα τριβομένων ἐν Θυία, καὶ αὖθις ἐψομένων ὕδατι καὶ ἀλσὶ καὶ ἐλαίω. Τὰ δὲ ἀκ ἔψειν 8 δεῖ ἐν ὕδατι κινοῦντας ἀδιαπαύσθως αὐτά · οὐ γὰρ συνίσθαται τὰ κινούμενα, οὐδὲ ϖαχύνεται. Βέλτιον δὲ ἐν ὀξυκράτω ἕψειν · ἔτι γὰρ 9 μᾶλλον ὑγρὰ διαμένει.

l'eau chaude, qu'on jette à chaque instant pour la renouveler, seulement on ne prendra pas tout le pain, mais la partie intérieure. On doit interrompre 3 la macération lorsque le pain, non-seulement s'est gonflé, mais qu'il a aussi laissé évaporer le ferment et qu'il en a perdu tout à fait l'odeur. On 4 fait bouillir une partie d'orge mondée dans quinze parties d'eau; pendant la coction, on réduit la masse du liquide au cinquième, et on la passe à travers un tamis. On peut aussi faire bouillir de l'itrion ou du pain sec 5 cassés très-menus et triturés; on fait fortement bouillir ces ingrédients dans de l'eau très-pure jusqu'à ce qu'ils constituent une masse uniforme. On y mettra un peu de sel et point d'huile. Il se prépare encore une bouillie 6-7 avec de la mauve, dont on fait bouillir les feuilles tendres sans les nervures; ensuite on les triture dans un mortier, et on les fait bouillir de nouveau dans de l'eau avec du sel et de l'huile. Il convient de faire bouillir 8 les œufs dans de l'eau en remuant continuellement, car, si on les remue, ils ne se prennent, ni ne s'épaississent. Il vaut mieux cuire les œuss 9 dans du vinaigre coupé, car, de cette manière, ils restent encore plus liquides.

^{6.} δέ om. F. - 11. άλί BP. - 12. άδιαπνεύσ ως BP.

λη'. Περί μελιπράτου.

Το μελίπρατον οὐ σάνυ τι τοῖς σιπροχόλοις ἀφέλιμον ἐσίιν · 2 ἐκχολοῦται γὰρ ἐν αὐτοῖς. Συμφέρει τοίνυν ὑδαρέσΙερον ἐπὶ τῶν 3 τοιούτων φύσεων δίδοσθαι τὸ μελίπρατον. Ανεπιτήδειον δὲ καὶ τοῖς 4 ἔχουσιν ἐν σείσει τὰ σπλάγχνα. Σπευάζειν δὲ δεῖ τὸ μελίπρατον μιγνύντας ὀπταπλάσιον τοῦ μέλιτος τὸ ὑδωρ, καὶ οὐτως ἔψοντας 5 ἄχρις ἀν ἀφρίζον σαύσηται. Προσήκει δὲ αἴρειν ἀπὸ αὐτοῦ συνεχῶς τὸν ἀφρὸν εὐθὺς ἄμα τῷ γεννᾶσθαι.

$\lambda \theta'$. Περὶ ποτημάτων τοῖς ἀρρωσ $^{\prime}$ οῦσι χρησίμων.

Πότημα δὲ τοῖς συρέτΙουσιν'ἄρισΙον μὲν μελίκρατον ἢ ὀξύμελι.
2-3 Καὶ τὸ ΰδωρ δὲ ἀδηκτότατον τῷ συρέσσοντι. Τὰ δὲ ἀποθρέγματα σθύψιν ἔχοντα μάλισθα μὲν σρὸς τὰς ἐκταράξεις τῶν κοιλιῶν εἴη 10 ἄν οὐκ ἀνάρμοσθα, καὶ σρὸς τοὺς ἐμέτους δὲ οῖς ἢ τε τοῦ μέλιτος

38. de l'eau miellée.

L'eau miellée n'est pas très-profitable aux gens tourmentés par la bile amère; car, chez eux, cette eau se convertit en bile. Il convient donc, pour de telles constitutions, de donner de l'eau miellée qui soit plutôt aqueuse. Cette boisson ne convient pas non plus aux gens dont les vis-4 cères sont dans un état de souffrance. On prépare l'eau miellée en mêlant au miel huit fois autant d'eau; ensuite on fera bouillir le mélange jusqu'à 5 ce qu'il cesse de produire de l'écume. Il faut ôter constamment l'écume aussitôt qu'elle se forme.

39. DES BOISSONS QUI CONVIENNENT AUX MALADES.

La meilleure boisson pour les fébricitants est l'eau miellée ou le vi-2 naigre miellé. En outre, l'eau pure n'a pas la moindre tendance à pro-3 duire des picotements chez les fébricitants. C'est surtout contre les flux du ventre que les boissons préparées par macération, et douées d'astringence, ne sont pas prescrites inopportunément, ainsi que contre les vo-

Ch. 38; l. 1. ἐσ7ιν om. A. — 4. δεῖ μιγν. BFP. — 5. ἐψην A. — 6. ἀχρι om. BFP. — 4-5, μελιηρ. κὰν ὀπταπλ. σερ ἀν BP.

καὶ τοῦ ὁξυμέλιτος προσάντης ἐσθίν. ἀποβρέχοιτο δὲ ἄν κατὰ ώραν 4 τά τε ήρινὰ γλυκύμηλα τμηθέντα λεπθὰ ἔσθε ἄν εὖ μάλα τὸ ὑδωρ χρώση · ἢ τῶν κυδωνίων μήλων τὰ πέπονα τέμνοντα ὡσαύτως ἀποβρέχειν. Διδόναι δὲ μάλισθατοῖς χολεμετοῦσι τὸ ἀπὸ τῶν μήλων, 5 καὶ πρὸς τὰς κοιλίας. Καὶ ἀπίους δὲ ἀποβρέχειν ὅσαι σθρυφναὶ καὶ 6 γλυκεῖαί εἰσιν. Τὰ δὲ ἀπαλὰ μύρτα βραχέντα γλυκεῖ οἴνῷ ἀηδὲς 7 μὲν τῆ πόσει, ἄδηκτον δὲ καὶ λεῖον τὸ πόμα. ἀποβρέχεται δὲ καὶ 8 τὰ γίγαρτα ἐρειχθέντα · μᾶλλον δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν χρησιμώτερον ἐσθιν, οὐδεμίαν δριμύτητα, οὐδὲ ὀξύτητα ἔχον.

μ'. Περὶ γαλακτοποσίας. Εκ τῶν Ρούφου.

Τῷ δὲ γαλακτοποτοῦντι τῶν ἄλλων σιτίων ἀΦεκτέον ἐσΊιν, ἔσΊε ι ἀν ϖεΦθῆ τε καὶ διαχωρήση κάτω. Αμεινον οὖν ἔωθεν ϖίνειν νεό- 2 εδαλτον, καὶ ἀσιτεῖν ἐπὶ αὐτῷ, καὶ τῶν ϖόνων τῶν ἄγαν ἀΦαιρεῖν

missements, cas dans lesquels l'usage du miel et du vinaigre miellé est contraire. On fera macérer, dans la saison appropriée, des pommes du 4 printemps douées d'un goût sucré, coupées très-menu, jusqu'à ce qu'elles aient communiqué à l'eau une couleur très-prononcée; ou bien on coupera et on fera macérer de la même manière des coings mûrs. On 5 doit surtout donner la boisson aux pommes à ceux qui vomissent de la bile, ainsi que pour resserrer le ventre. On fera également macérer les 6 poires d'un goût sucré et d'une âpreté très-prononcée. Si on fait ma-7 cérer des baies de myrte fraîches dans du vin d'un goût sucré, on obtient un liquide désagréable à boire, il est vrai, mais qui ne produit pas de picotements et qui coule aisément. On fait macérer aussi les pepins du 8 raisin, après les avoir écrasés; mais la décoction de ces pepins est préférable à la macération, parce qu'elle n'a aucune âcreté ou acidité.

40. DE LA MANIÈRE DE BOIRE DU LAIT. - TIRÉ DE RUFUS.

Celui qui boit du lait doit s'abstenir des autres aliments, jusqu'à ce 1 que le lait soit digéré et qu'il ait passé par le bas. Le mieux donc est de 2 le prendre le matin, immédiatement après qu'il est trait, de s'abstenir

4. δὲ ταῦτα μάλ. ΒΡ. — Ib. τό om. δέ om. ΒΡ. — 11. διαχωρηθή F; διαχω-Codd. Cf. t. I, p. 427. — Ch. 40; l. 10. ρήθη P. — 12. τὸν ωόνον τόν Codd.

τηνικαῦτα, ὅτι ωονοῦσιν ἀνάγκη ὁξύνεσθαι, ἀλλὰ ἡσυχῆ ωεριπατῆσαι ἄμεινον, καὶ μεταξὺ ἀγρύπνως ἀναπαύεσθαι · οὐτω γὰρ
ωοιοῦντι τὰ ωρῶτα διαχωρεῖ · διαχωρήσαντος δὲ, ἄλλο ωίνειν, καὶ
εἰ τοῦτο διαχωρήσαι, ἄλλο. Κατὰ ἀρχὰς μὲν οὖν καθαίρει χρησίῶς,
οὐδὲν μὲν ωολὸ τοῦ ἄλλου ὄγκου, ὅσα δὲ ἐν τῆ κοιλία ἔσω ἐσίίν · 5
μετὰ δὲ αὐτὸ ἤδη εἰσέρχεται εἰς τὰς Φλέβας, καὶ τρέφει κάλλισία,
καὶ οὐκ ἔτι διαχωρεῖ. Τοῖς δὲ χολώδεσι ῥεύμασι, καὶ ὅσαι συντήξεις ἐπὶ γασίέρα συννεύουσιν, ἔψοντα διδόναι τοῦ γάλακτος · ἔψειν
δὲ τὸ μὲν ωρῶτον ἡσυχῆ καὶ ἐπὶ ὁλίγον, ὡς μέρος μέν τι διαχωρῆσαι, μέρος δέ τι σχεθῆναι · μετὰ δὲ ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἔψειν, 10
5 φυλατίόμενον μήτε κατακαίειν, μήτε τυρὸν ἐξ αὐτοῦ ωοιεῖν. Φυλακὴ δὲ ἀρίσίη μαλακῶς τε ἔψειν καὶ τῆ κινήσει τὸ ἐφισίαμενον
ἀποξύειν ωάντοθεν · κινεῖν δὲ νάρθηκι λείω καὶ λεπίῷ, καὶ, ἤν τι

ensuite d'aliments, et de diminuer les exercices trop violents, parce que le lait s'aigrit nécessairement lorsque l'on fait des efforts; il est préférable de se promener doucement et de se reposer par intervalles, sans dormir, car c'est le moyen qu'il passe par le bas aussi vite que possible; quand la première portion a passé, il faut en prendre une seconde, 3 et, quand cette dernière a également passé, encore une autre. Au commencement donc, le lait purge avec avantage; cependant les selles qu'il produit ne contiennent pas beaucoup de matières empruntées au reste du corps, mais elles se composent de matières renfermées auparavant dans l'intérieur des intestins; plus tard, le lait entre lui-même dans les 4 veines, il nourrit très-bien, et ne passe plus par le bas. Contre les flux bilieux, ainsi que contre les fontes du corps qui se rassemblent dans le tube intestinal, il convient de donner du lait bouilli; on le fera d'abord bouillir peu et doucement, de façon qu'une partie passe par les selles et que l'autre soit retenue; plus tard, on le fera bouillir de plus en plus, ^{5} en évitant qu'il ne brûle ou qu'il ne se transforme en fromage. La meilleure manière d'éviter ces inconvénients est de le cuire doucement, et de racler de tous côtés, en le remuant, les grumeaux qui se forment à la surface; on se servira, à cet effet, d'une tige de férule lisse et mince,

^{2.} ἀγρυπνῶν Codd. Cf. t. I, p. 166. — 3. ἄλλο om. BP. — 5. σολύ om. BP.

έφιζήση τοῖς χείλεσι τοῦ ἐχίνου, καὶ τοῦτο σπόγγω καθαίρει». πολλάκις γὰρ ἐνθένδε καὶ τὸ ἄλλο διεφθάρη. Εψειν οὖν ώς εἴρη- 6 ται τὸ γάλα μέχρι παχύτερόν τε ὁμαλῶς καὶ γλυκύτερον τοῦ ώμοῦ γένηται.

μα'. Περὶ ὑδάτων.

5 Δεῖ δὲ καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἐμπείρους εἶ- ναι · ωολύχρησῖα γὰρ τὰ ὑδατα σχεδὸν ἀπάντων μᾶλλόν ἐσῖιν εἰς ἀπασαν τὴν δίαιταν. Εἰδέναι χρὴ τοίνυν τὸ ἄρισῖον ὑδωρ ἀποιότα- 2 τον εἶναι κατὰ γεῦσιν καὶ κατὰ ὀσμήν · εὐθὺς δὲ τοῦτο καὶ ἤδισῖον ὑπάρχει τοῖς ωίνουσι καὶ ὀΦθῆναι καθαρόν. ὅταν δὲ καὶ ὑποχωρῆ 3 10 τῶν ὑποχονδρίων ταχέως, μηδὲ ζητεῖν ἔτερον ἄμεινον · τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις χρονίζοντα καὶ τὴν γασίερα ωλήτῖοντα καὶ ἐμΦυ-

et on ôtera avec une éponge ce qui pourrait s'attacher au pourtour de la casserole, car c'est là souvent le point de départ d'une corruption totale du lait. Faites donc bouillir le lait comme je viens de le dire, jusqu'à 6 ce qu'il ait acquis une épaisseur uniforme et un goût sucré plus forts que ceux du lait crû.

41. DE L'EAU.

On doit être versé dans la connaissance des bonnes et des mauvaises 1 qualités des eaux, car, pour tout ce qui regarde le régime, l'eau est, peu s'en faut, d'un usage plus commun qu'aucune autre chose. Sachez donc 2 que la meilleure eau est complétement exempte de toute qualité, aussi bien sous le rapport du goût que sous celui de l'odorat; par une conséquence nécessaire, une pareille eau est très-agréable à boire, et d'une transparence irréprochable. Si, de plus, elle traverse rapidement les hypocondres, on en chercherait vainement une meilleure; car les eaux qui séjournent longtemps dans les hypocondres, qui paralysent, gonflent et surchargent l'estomac, doivent être considérées comme à moitié

^{1.} ἐΦιζήση Αἔτ.; ζέση Codd. — Ib. BP. — 8. κατὰ τὴν γ. F. — 10. μήτε Αη καθαιρεῖν? — Ch. 41; l. 6. μάλισ7ά P; μή BF. Cf. t. I, p. 304.

σῶντα καὶ βαρύνοντα, τῶν προειρημένων ἀγαθῶν ὑπαρχόντων,
ήμιμόχθηρα νομισθέον · οὕτε γὰρ Θερμαίνεται ταχέως, οὕτε ψύχεται τὰ τοιαῦτα τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἑψόμενα βραδύτατα καὶ κάκιον ἔψεται. Βέλτιον μὲν οὖν τῆ πείρα κρίνειν τὸ 4
5 τοιοῦτον ὑδωρ · ὁ δὲ βουλόμενος καὶ διὰ γνωρισμάτων διαγινώσκειν τοῖς ἡηθησομένοις κρινέτω · τὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτους ἐσθραμμένα καὶ τὸν ἤλιον ἀπεσθραμμένα βραδύπορά τέ ἐσθι καὶ ἀτέραμνα
καὶ Θερμαίνεται καὶ ψύχεται βραδέως · τὰ δὲ πρὸς ἀνατολὰς καὶ
διὰ πώρου τινὸς ἢ γῆς ἡθούμενα, τάχισθα Θερμαινόμενα καὶ ψυχό10 μενα, ταῦτα ἐλπίζειν χρὴ εἶναι κάλλισθα. Καλὰ δὲ καὶ ὅσα Θέρους μὲν 5
ψυχρότερα, χειμῶνος δὲ Θερμότερα. Τινὲς δὲ καὶ ὅσα Θέρους μὲν 6
ζουσι, τὰ κοῦφα νομίζοντες ἀμείνω · τοῦτο δὲ εἰ μὲν πρὸς τοῖς
ἄλλοις ὑπάρχει τοῖς εἰρημένοις, ἐπαινεῖν · μόνον δὲ οὐκ ἐξαρκεῖ
τεκμήριον εἶναι τῶν ἀγαθῶν. Κουφότατα δὲ, ὡς Φησιν Ἱπποκράτης, 7

mauvaises, lors même qu'elles possèdent les bonnes qualités que nous venons d'énumérer : en effet, de telles eaux ne s'échauffent ni ne se refroidissent rapidement, et, en outre, les substances qu'on y fait cuire arrivent plus mal et très-lentement à un degré suffisant de cuisson. Le 4 meilleur est donc de juger une pareille eau d'après l'expérience; cependant celui qui veut la distinguer aussi à l'aide de signes pourra la juger à ceux que nous allons énumérer : les eaux dont les sources sont tournées vers les constellations des Ourses, de manière à avoir le soleil derrière elles, sont dures, passent lentement et s'échauffent et se refroidissent tardivement; au contraire, on peut s'attendre à trouver excellentes les eaux qui sont tournées vers le levant et qui sourdent à travers quelque pierre molle, ou à travers la terre, attendu qu'elles s'échauffent et se refroidissent très-rapidement. Ce sont encore de bonnes eaux que celles 5 qui sont plus froides en été et plus chaudes en hiver. Il y a aussi des 6 gens qui estiment l'eau d'après le poids et admettent que les eaux légères sont les meilleures; si ce signe vient s'ajouter à ceux que nous venons d'énumérer, il faut l'accueillir comme bon, mais, à lui seul, il est insuffisant pour prouver la bonne qualité des eaux. Ainsi que le dit Hippocrate, 🛭 7

^{4.} μέν om. BP. — 5-6. γιν. BP. — 8. καί post ἀν. ad Eun.; om. Codd.

τὰ ὅμβρια καὶ γλυκύτατα καὶ λαμπρότατα καὶ λεπίστατα, διότι ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὸ κουφότατον ἔλκεται καὶ λεπτότατον ἀνάγει δὲ οὐκ ἐκ μόνων τῶν ἄλλων ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς Φαλάσσης κἀκ τῶν σωμάτων αὐτῶν διὸ καὶ εὐσηπίστατον ἐσίι ωάντων, ὡς ἄν ὁ ὑπὸ διαφόρων καὶ ωλειόνων ωοιοτήτων συνισίάμενον. Μή τις δὲ δ ὑπολάβη κάκισίον εἶναι τὸ εὕσηπίον ὑδωρ τὸ γὰρ εὐαλλοίωτον ωρὸς ἀρετῆς μᾶλλόν ἐσίιν ἢ κακίας, ὡσίε ὅταν ἔχῃ τὰ γνωρίσματα τῶν ἀρίσίων ὑδάτων, κὰν εὕσηπίον ὑπάρχῃ, κάλλισίον ὑποληπίεον. Σήπεσθαι δὲ ἀρχόμενον τοῖς ωιοῦσιν αἴτιον βράγχων τε καὶ βη- 9 χῶν καὶ βαρυφωνίας καθίσίαται. Τούτων δὲ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων 10 τὸ Θερινὸν τοῦ λαιλαπώδους ἄμεινόν ἐσίι, καὶ τὸ βρονταῖον. Τὰ 11 δὲ ἀπὸ κρυσίαλλων καὶ χιόνος ωνηρότατα κατὰ γὰρ τὴν ωῆξιν τοῦ ὑδατος ωᾶν τὸ λεπίομερέσιερον ἐκθλίβεται. Καλῶς δὲ ἄν ἔχοι 19

(Airs, eaux et lieux, \$8, t. II, p. 32), les eaux de pluie sont les plus légères, les plus douces, les plus transparentes et les plus ténues, parce que le soleil attire la partie la plus légère et la plus ténue de l'eau; il exerce cette action aussi bien sur la mer que sur les autres caux, et même sur le corps humain : pour cette raison les eaux de pluie sont aussi, entre toutes. celles qui se pourrissent le plus facilement, attendu qu'elles tirent leur origine de qualités diverses et plus nombreuses que ne le font les autres. Gardez-vous de croire que l'eau qui se corrompt aisément est la plus mauvaise, car la propriété de modifier facilement ses qualités doit lui être imputée plutôt comme un avantage que comme un défaut : si donc une eau quelconque présente, du reste, les meilleurs signes, il faut la regarder comme excellente, lors même qu'elle se corrompt facilement. Quand l'eau commence à se pourrir, elle est, pour ceux qui la boivent, une source d'enrouement, de toux et d'abaissement du ton de la voix. Les 10 eaux de pluie qui tombent en été; ou quand il tonne, sont meilleures que celles qui tombent pendant une tempête. Les eaux qui proviennent 11 des glaces et de la neige sont très-mauvaises; en effet, quand l'eau se congèle, tout ce qu'elle contient de plus subtil en est exprimé. Il sera 12 bon de corriger, avant de les boire, les eaux vaseuses, qui ont une mau-

^{1.} διότι Paul; διόπερ Codd. — 5. δέ τιον om. B text. FP. — 11. βρουτιαΐον om. BP. — 9. Σήπεσθαι...... αξ- F. 2°. m.

τά τε ὶλυώδη καὶ δυσώδη καὶ τὰ ποιότητας ἀτόπους ἔχοντα ταῖς ἐψήσεσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέποντας οὕτω πίνειν, καὶ κεραννύντας οἴνω, τὰ μὲν σΊρυΦνὰ τῷ γλυκυτέρω, τὰ δὲ ἄλλα τῷ σΊρυΦνοτέρω. τὰ δέ που καὶ ἠθεῖν συμΦέρει, τὰ ἰλυώδη τὰ δὲ ἀλυκὰ καὶ ἀλΦίτοις ἠθεῖν τὰ δὲ ἄγαν ψυχρὰ μετὰ τροΦὴν πίνειν, καὶ μηδὲ ἀθρόως, 5 μηδὲ χανδὸν, μηδὲ ἄοινα. Τινὲς δὲ ἔξευρήκασι βρωτὰ καὶ ποτὰ πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων κακίας ἰάματα, καὶ οἱ μὲν ἐρεβίνθων ἀΦεψήματα προπίνουσι, καὶ αὐτῶν ἐσθίουσιν, οἱ δὲ καυκαλίδας ώσαὐτως μετά τινος ἰχθυδίου ἐΦθοῦ, καὶ μάραθρα ὁμοίως οἱ δὲ τεῦτλα καὶ κολοκύνθας προεσθίουσι μετὰ ἄλμης οἴνω κεκραμένης.

vaise odeur ou des qualités extraordinaires, soit en les faisant bouillir, soit en y mêlant du vin; à cet effet, on ajoutera aux eaux fortement astringentes, du vin d'un goût plus ou moins sucré, et aux autres du vin suffisamment astringent; il y a aussi des eaux qu'il convient de filtrer, ce sont les eaux vaseuses; on filtrera les eaux salées à travers de l'alphiton; les eaux très-froides doivent être bues après le repas, et on ne les boira ni en grande quantité du même coup, ni d'un seul trait, ni sans y mettre 13 du vin. Certaines personnes ont découvert des aliments et des boissons qui remédient aux mauvaises qualités des eaux; à cet effet, les unes boivent préalablement une décoction de pois chiches, ou mangent ce légume lui-même; d'autres emploient de la même manière la petite boucage ou le fenouil, en y ajoutant quelque poisson bouilli; d'autres encore mangent auparavant de la bette, ou des courges avec un mélange de vin et d'eau salée.

^{4.} τὰ δὲ ante άλ.] καί B text. FP. — έψήματα BP. — 9. έφθούς F. — 10. κο-7-8. ἀφεψήματα ad Eun.; ἀφεψήματι F; λοκύνθην BP. — Ib. ἐν οἴνω Codd.

BIBAION E'.

α΄. Περὶ τῶν συμβαινόντων ταῖε κυούσαιε, καί τως αὐτὰς δεῖ διαιτᾶν.

Τῶν συμπιπίοντων ταῖς κυούσαις ἐπειδὴ ταῦτα μάλισία ἐνοχλεῖ, ι
τὸ περισσαίνειν καὶ συνεχῶς ἐμεῖν καὶ πιοκίζειν καὶ καρδιώσσειν
καὶ ἀποσιτεῖν, οὐ χεῖρον καὶ πρὸς ταῦτα ὑποθήκας γράψαι. Περί- 2
πατοι, σιτία μήτε ἄγαν σίρυΦνὰ, μήτε ἄγαν γλυκέα, καὶ οἶνοι
5 κιβροὶ καὶ εὔοσμοι, πενταετεῖς μάλισία, καὶ τὸ μέτριον ποτὸν,
ταῦτα πάντα τοῦ περισσαίνειν καὶ τοῦ ἐμεῖν ἰάματά ἐσίιν · ὡς δὲ
Φάρμακα, πολύγονον μὲν τὴν πόαν ἐν ὕδατι ἔψοντα πίνειν, καὶ
ἄνηθον ὡσαύτως, καὶ τῆς ποντικῆς ρίζης · καλεῖται δὲ ἐπιχωρίως
ρά · τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῷ σίτφ καὶ πρὸ τοῦ σίτου λαμβάνειν · ἔξωθεν

LIVRE V.

7. DES ACCIDENTS QUI ARRIVENT AUX FEMMES ENCEINTES ET DU RÉGIME QU'ON DOIT LEUR PRESCRIRE.

Comme, parmi les accidents qui surviennent aux femmes enceintes, le ceux qui leur arrivent le plus ordinairement sont la surcharge [de l'estomac], les vomissements fréquents, la salivation, la cardialgie et l'aversion pour les aliments, il ne sera pas trop mauvais de donner aussi des conseils contre ces accidents. Des promenades, des aliments ni trop fortement âpres, ni d'un goût trop sucré, des vins paillets et odoriférants, surtout ceux de cinq ans, la modération dans les boissons, sont autant de remèdes contre la surcharge de l'estomac et contre les vomissements; à titre de médicaments, on boira la renouée ou l'aneth bouillis dans l'eau, ou aussi la racine du Pont qu'on appelle dans sa patrie rha; on pourra encore manger cette racine après et avant le repas; à l'extérieur,

Ch. 1; l. 3. ἀσιτεῖν Codd. Cf. t. III, 5-6. καὶ τὸ..... ἐμεῖν om. BP. — 9. δέ p. 104. — 5. μάλ. ἀρμότ7ουσι καί F. — om. Codd. Cf. t. III, p. 104.

δὲ οἰνάνθην καὶ βαλαύσ ιον, καὶ κυτίσου καὶ σμυρνίου κόμην καὶ μαράθρου σπέρμα, κοινῆ τε καὶ ὡς ἂν μίσγειν ἐθέλης, μετὰ Φοινί3 κων καὶ οἴνου παλαιοῦ καταπλάσσειν τὸ προκάρδιον. Τοὺς δὲ καρδιωγμοὺς ἐπικουΦίζει τὸ τε ἐπιρροΦεῖν Θερμοῦ ὕδατος, καὶ τὸ ἡσυχῆ
4 περιπατῆσαι, καὶ τὸ σκεπάζειν τὸ ὑποχόνδριον ἐρίφ μαλακῷ. Τὰς 5
δὲ ἀποσίτους προτρέποι ἀν ἐσθίειν τὰ τε ποικίλα σιτία, καὶ τὰ
5 πρὸς ἡδονὴν, καὶ ἄμυλον ξηρόν. Καὶ μᾶλλον ἀν τοῦτο συνενέγκαι
6 ταῖς ἐπιθυμούσαις γῆν ἐσθίειν. Εὐσιτοι δὲ καὶ οἱ πόνοι καὶ αἱ μα7 κρότεραι ἀποδημίαι. Ἡ τις δὲ εἰθίσθη ἀταλαιπώρως διαιτᾶσθαι,
8 κύουσα αὐτη οὐ χρησίῶς ἤνεγκε τὰς ἐξαπιναίους κινήσεις. Καὶ τὸ 10
δριμέων δέ ποτε ἀπογεύεσθαι, καὶ μάλισία νάπυος, ἐπιτήδειον τῆ
9 ἀποσίτφ.—Πρὸς δὲ τὰ οἰδήματα τῶν ποδῶν ἐξαίρετα ἀνθυλλὶν ὅξει
βεξρεγμένην ἐπιδεῖν, καὶ Φύλλα κράμξης πλατέα ἐπιτιθέναι, καὶ

on appliquera, sur la région de l'orifice de l'estomac, des cataplasmes faits avec des fleurs de vigne sauvage ou de grenadier sauvage, les feuilles de luzerne en arbre ou de smyrnium, ou de la graine de fenouil, soit qu'on prenne tous ces médicaments ensemble, soit qu'on les associe d'une autre façon quelconque, pourvu qu'on y ajoute des 'dattes et du 3 vin vieux. On calme la cardialgie en buvant à petits traits de l'eau chaude après [le repas], en se promenant doucement, et en recouvrant l'hypo-4 condre de laine molle. On excitera à manger les femmes qui ont de l'aversion pour les aliments par la variété des mets, par ceux qui servent 5 à flatter le goût, et par l'amidon sec. Ce dernier remède est surtout utile 6 pour les femmes qui ont envie de manger de la terre. Les fatigues et les voyages plus ou moins lointains sont encore un moyen pour exciter l'ap-7 pétit. Mais une femme qui est habituée à vivre sans se fatiguer ne supporte pas impunément, pendant sa grossesse, des mouvements soudains. 8 Il convient aussi aux femmes grosses, qui ont de l'aversion pour les aliments, de goûter parfois quelque substance âcre, et surtout de la mou-9 tarde. — Il y a, pour les gonflements des pieds, des traitements spéciaux, qui consistent à lier, sur cette partie, de l'anthyllis macéré dans du vi-

^{2.} ἐθέλοι Codd. Cf. t. III, p. 104. — — 11. δή BP. — Ib. γεώεσθαι. BP. — 7. καί ante άμ. om. F. — Ib. ωροσε- 12. ἀνθήλην Codd. Cf. t. III, p. 107. νέγκαι F. — 9. εἰθισ7αι Βς εἰθισθαι P. — Ib. δξει om. BP.

γῆν κιμωλίαν μετὰ ὄξους ἐπιχρίειν, καὶ σΊυπ πρίαν μετὰ ὅξους ώσαύτως. Αγαθὸν δὲ καὶ τῶν μηδικῶν καλουμένων μήλων έψήσασαν 10 ἐν ὕδατι καταιονίζειν τοὺς πόδας.

β'. Περὶ τιτθῆς.

Αίρεῖσθαι χρὴ τὴν τιτθὴν μηδὲ ὁτιοῦν νόσημα ἔχουσαν, μήτε 5 ἄγαν νεωτέραν, μήτε ἄγαν ωρεσθυτέραν. ἔσῖω δὲ ἡ μὲν νεωτάτη ἐτῶν κε', ἡ δὲ ωρεσθυτάτη ἐτῶν λε'. Καὶ σῆθος μέγα ἔχέτω καὶ τιτθοὺς μεγάλους, καὶ Θηλὰς μήτε μεμυκυίας, μήτε ἀπεσΓραμμένας. ἔσῖω δὲ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα μήτε ωίων ἰσχυρῶς, μήτε ὑπέρλεπῖος. Μέγα δέ ἐσῖι τῷ ωαιδίῳ καὶ τὸ τὴν τιτθὴν μὴ ωάλαι τετοκυῖαν εἶναι, καὶ ἄρρεν μᾶλλον. Φυλασσέσθω δὲ καὶ τὰ ωάνυ ἔηραίνοντα καὶ τὰ άλυκὰ καὶ δριμέα καὶ σῖρυφνὰ καὶ ὀξέα καὶ ωικρὰ καὶ ἰσχυρῶς Θερμαίνοντα, καὶ τὰ ωάνυ δύσοσμα, καὶ τὰς

naigre, à mettre dessus des feuilles de chou larges, et à y faire des onctions avec de la terre de Cimole, ou de l'alun délayés dans du vinaigre. Il est 10 bon aussi de pratiquer sur les pieds des affusions avec de l'eau dans laquelle on a fait bouillir des pommes dites de Médie (citrons).

2. DE LA NOURRICE.

On choisira une nourrice qui n'ait pas la moindre maladie, et qui ne soit ni trop jeune ni trop vieille. La nourrice la plus jeune doit avoir vingt-cinq ans, et la plus âgée trente-cinq. Qu'elle ait la poitrine grande et les seins développés, et que les papilles ne soient ni closes ni tournées de côté. Pour le reste du corps, elle ne sera ni très-grasse, ni excessivement maigre. C'est un point important pour l'enfant que l'accouchement de la nourrice ne date pas de trop longtemps, et on préférera celle qui aura mis au monde un garçon. Elle évitera aussi les mets fortement desséchants, ainsi que les aliments salés, âcres, fortement astringents, acides, amers ou très-échauffants; elle évitera encore les ingrédients qui ont une très-mauvaise odeur, les parfums qui ont une vertu prononcée,

^{1.} τήν Codd. Cf. t. III, p. 107. — καὶ κθ' BFP. Cf. t. III, p. 120. — Ib. Ch. 2; l. 4. τήν om. BP. — 6. κε'] κε' · μέγα] μέσον BP.

7 ἐπισήμους εὖωδίας τε καὶ ἀρτύσεις, καὶ τὰ ἄλλα τὰ δριμέα. ἀπεχέσθω δὲ ἡ τιτθὴ καὶ λαγνειῶν καὶ σονείτω ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὧμων. ἀλεσάτω οὖν καὶ ὑΦηνάτω καὶ ἐπὶ ἀγκάλης ἔχουσα τὸ σαιδίον σεριελθέτω. Φέρειν δὲ ἐπὶ ἀγκάλης τρίμηνα καὶ τετράμηνα.

γ'. Περί τοῦ τῆς τροφοῦ γάλακτος.

- Γάλα δὲ βέλτιον ἐσΊι τὸ σύμμετρον πάχει καὶ πλήθει, χρόα, ὀσμῆ, γεύσει · χρήσιμον δέ ἐσΊι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ ἀνυχος ἐπισῖαζόμενον τοῦ μεγάλου δακτύλου, ὑπὸ τὴν αὐγὴν Θεωρούμενον ὁταν ἐν 2 τῷ ἀποκλίνειν τὸν ὄνυχα μήτε ταχέως, μήτε βραδέως ἀπορὸέη. Δοκιμάζειν δὲ καὶ οὕτως · ἐγχέαντα τὸ ὀγδοημόριον τοῦ γάλακτος εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον, ἐμβάλλειν ταμίσου τὸ σύμμετρον καὶ διαθλῖψαι τοῖς δακτύλοις, εἶτα ἐάσαντα ἔως οὖ παγῆ Θεωρεῖν εἰ ἔλατίον τὸ τυρῶδες
- 7 les assaisonnements relevés, et toutes les autres choses âcres. La nourrice devra aussi s'abstenir des rapprochements sexuels et faire des exer-8 cices avec les bras et les épaules. Ainsi elle moudra, tissera et se promènera en tenant l'enfant dans ses bras; mais elle ne portera que des enfants de trois ou quatre mois.

3. DU LAIT DE LA NOURRICE.

- 1 Le meilleur lait est celui qui offre des conditions moyennes, sous le rapport de l'épaisseur, de la quantité, de la couleur, de l'odeur et du goût; lorsqu'on laisse tomber quelques gouttes de lait sur l'ongle du pouce et qu'on le regarde au grand jour, s'il ne s'écoule ni vite, ni lentement quand on abaisse le doigt, c'est aussi une preuve que le lait est 2 bon. On fera encore l'épreuve suivante: on versera le huitième d'une cotyle de lait dans un vase en verre, on y ajoutera une quantité moyenne de présure, et on écrasera avec les doigts, puis on abandonnera le mélange à lui-même jusqu'à ce qu'il se coagule; ensuite on examinera si
  - 1·2. Āπ/έσθω ΒΡ. 3. ὑΦανάτω F. Ib. ὀγδοον μόριον F. 11. τε ἀνίσου Λοκιμ. Codd. Cf. t. III, p. 132. 12. ἐάσαντας F; ἐάσαντες ΒΡ. Cf. t. III, p. 132. 10. δέ οιπ, F. Ib. καί οιπ. ΒΡ. p. 132. Ib. οὖ οιπ. Codd. Cf. t. III, p. 132. Ib. ἐγχέοντα Codd. Cf. t. III, p. 132.

τοῦ δρώδους· τὸ γὰρ τοιοῦτον γάλα ἄχρησίον· τὸ δὲ ἐναντίον δύσπεπίον· ἄρισίον δὲ τὸ σύμμετρα ἔχον ἀμφότερα.

δ΄. Πῶς διορθωτέον τὰς κακίας τοῦ γάλακτος.

Τὰς δὲ κακίας τοῦ γάλακτος διορθοῦν χρη ιδε εἰ μεν τύχοι τοι χύτερον, ἐμέτοις ἐξελεῖν δεῖ τοῦ Φλέγματος ἀρισθοι δὲ οἱ ἐπὶ τῷ 5 ὁξυμέλιτι. Δεῖ δὲ καὶ τοῖς πόνοις λεπθῦναι τοῖς πρὸ τῶν σιτίων. 2 Ενταῦθα δήπου καὶ ὀρίγανον καὶ ὑσσωπον καὶ ἡ Θύμβρα καὶ ὁ 3 σκάνδιξ καὶ ὁ Θύμος ἐπιτήδεια, καὶ ραφανὶς ὀλίγη, καὶ τάριχος παλαιὸν μετὰ ὀξυμέλιτος. Εἰ δέ που γένοιτο δριμύτερον τε καὶ μλεπθότερον, ἐνταῦθα τῶν μὲν πόνων κουφίζειν τῶν πολλῶν, εἰω-10 χεῖν δὲ τὴν τιτθὴν ροφήμασί τε καὶ κρέασι χοίρων, καὶ σίραιον διδόναι πίνειν καὶ οἶνον γλυκύν εἰ δὲ ἤσσον γένοιτο, τῶν τε ρο-

l'élément caséeux est moins abondant que l'élément séreux; dans ce cas le lait n'est pas nourrissant; celui qui présente des conditions opposées est difficile à digérer; le meilleur est celui qui contient une quantité moyenne des deux éléments.

4. COMMENT IL FAUT CORRIGER LES MAUVAISES QUALITÉS DU LAIT.

Les mauvaises qualités du lait devront être corrigées de la manière 1 suivante: si le lait est trop épais, on enlèvera de la pituite à l'aide de vomissements, et les meilleurs sont ceux qu'on excite avec l'oxymel. Il 2 faut aussi atténuer à l'aide d'exercices faits avant le repas. C'est dans ces 3 circonstances que l'origan, l'hysope, le thymbre, l'aiguillette et le thym conviennent, ainsi qu'une petite quantité de raifort, et de la salaison vieille prise avec de l'oxymel. Si parfois le lait devient trop âcre et trop 4 ténu, on diminuera les exercices trop multipliés; on donnera à la nourrice des mets agréables, par exemple des bouillies, de la viande de jeune porc, et, pour boisson, du vin doux cuit et du vin d'un goût sucré; si cette mauvaise qualité du lait existe à un moindre degré, on adminis-

τ. χρησθόν Codd. Cf. t. III, p. 132.
 λεπθίναι om. Codd. Cf. t. III, p. 126.
 — Cii. 4; l. 4. άρισθον Codd. Cf. t. III,
 – 6. Θύμβρη F. — 8. τε om. F. —
 p. 126. — 5. δή BP. — Ib. τοῖε post
 10. τε om. F.

φημάτων προσφέρειν καὶ δαψιλέσ ερον διαιτᾶν καὶ οἶνον διδόναι σίνειν γλυκὺν καὶ ἀνατρίβειν σί ηθος καὶ τιτθούς. Ταῖς δὲ ἄν καὶ σικύα προσβαλλομένη παράσχοι τὸ δέον. Τὰ δὲ Φάρμακα οἶς ἄγουσι γάλα, ὅτι μὲν ἀνύει τι, οἶδα οὐ μὴν συνεχῶς χρῆσθαι αὐτοῖς κελεύω συντήκει γὰρ βιαιότερον ἔσὶι δὲ μαράθρου τε ῥίζα καὶ ὁ 5 καρπὸς ἡψημένα ἐν πισάνη, καὶ κυτίσου Φύλλα ἐν οἴνω μέλανι ἡ πισάνη, καὶ μελάνθιον ἐν γλυκεῖ, καὶ ἄνηθον, καὶ σίαφυλίνου ῥίζα ταὶ ὁ καρπός. Χρὴ δὲ Θερμῷ προαιονήσαντας οὕτω προσφέρειν.
8 Πᾶν μέντοι τὸ πονηρὸν γάλα, καὶ εἰ παχὺ εἴη ἡ δριμὺ, καὶ εἰ δυσῶδες, προαμέλξασαν οὕτω προσίθεσθαι τὸ παιδίον τὸ δὲ δριμὺ 10 μηδέποτε ἄσιτον διδόναι. Τὰς δὲ δυσωδίας κὰν οῖνος εὐώδης, κὰν σιτίον ἡδὺ διορθοῦν δύναιτο.

trera des bouillies, on prescrira un régime assez abondant, on donnera à boire du vin d'un goût sucré, et on frottera la poitrine et les mamelles.

5 Chez certaines femmes, l'application d'une ventouse produira l'effet dé6 siré. Je sais que les médicaments administrés pour pousser au lait produisent de l'effet, cependant je n'ordonne pas d'y recourir constamment,
car ils produisent une colliquation assez violente: ce sont la racine et
la graine de fenouil bouillies dans une décoction d'orge mondée, les
feuilles de luzerne en arbre prises dans du vin noir, ou dans une décoction d'orge mondée, la nielle prise dans du vin d'un goût sucré, l'aneth,
7 la racine et la graine de carotte. Avant d'administrer ces médicaments,
8 on fera des affusions d'eau chaude. Quelle que soit la mauvaise qualité
du lait, l'âcreté, l'épaisseur ou la mauvaise odeur, la nourrice se fera
tirer le lait avant de donner le sein à l'enfant; si elle a du lait âcre, elle
9 ne donnera jamais à teter à jeun. On pourra corriger la mauvaise odeur
du lait à l'aide d'un vin odoriférant, ou d'un mets agréable.

^{4.} μέν om. BP. — 6. πισσοῦ BP. — Codd. Cf. t. III, p. 128. — Ib. καὶ..... 8. προσαιονήσαντα BP. — 11. ἀσίτω καί Codd. Cf. t. III, p. 128.

10

ε'. Κομιδή σαιδίου.

Πρώτην τροφήν εἰσφέρειν δεῖ τῷ νεογνῷ παιδίῳ τοῦ μέλιτος · 1 μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ γάλακτος διδόναι δὶς τῆς ἡμέρας ἢ τρὶς τὸ πλεῖσον · ὅταν δὲ αὐτό τε πρόθυμον ἢ λαμβάνειν καὶ ἐλπίδας παρέχη ἐκπέψειν, τηνικαῦτα ἤδη καὶ σιτίον διδόναι μὴ ἐμπιπλᾶσαν. Εἰ δέ 2 που λαθόντα πληρωθείη, ὑπνωδέσΙερά τε εὐθὺς γίνεται καὶ νωθρότερα, καὶ ὄγκος ἐν γασΙρὶ ἔνεσΙι καὶ Φῦσα, καὶ οὐρεῖ ὑδατωδέσΙερα, οἶς χρὴ τεκμαιρομένην μηδὲν διδόναι ἔσΙε ἀν καταναλώση. Αρκεῖ 3 δὲ ἔτη δύο τρέφειν τῷ γάλακτι, τὸ δὲ ἐντεῦθεν μεταβάλλειν πρὸς σιτία.

ς'. Περί τῶν ἐξανθημάτων τῶν γινομένων τῷ σαιδίω.

Όσα δὲ τῷ ωαιδίω εξανθεῖ κατὰ τὸ δέρμα, χρη τὸ μὲν αὐτίκα Ι

5. DE L'ÉDUCATION DE L'ENFANT.

Le premier aliment qu'on permet au nouveau-né est le miel; après 1 cela, on lui donnera du lait deux ou trois fois par jour au plus; quand l'enfant désire lui-même prendre des aliments et qu'on peut espérer qu'il pourra les digérer complétement, la nourrice lui en offrira en évitant toutefois la plénitude. Si, cependant, une réplétion a eu lieu à votre 2 insu, l'enfant présentera aussitôt une propension au sommeil et une torpeur plus fortes que de coutume; il aura du gonflement et du gaz dans le ventre, et son urine sera plus aqueuse; la nourrice conjecturera, d'après ces signes, qu'il ne faut rien donner à l'enfant avant qu'il ait consumé le trop plein. On nourrit l'enfant pendant deux ans avec le lait, et on le 3 fait passer ensuite aux aliments.

6. DES EFFLORESCENCES QUI SURVIENNENT CHEZ LES ENFANTS.

La nourrice doit être d'abord satisfaite de voir arriver des efflores- 1

CH. 5; l. 1. νεογενεῖ BP. — 2-3. τὸ ἐμπιπλ. Paul.; καὶ ἔμπιπλοῦν Codd. — πλεῖον F; καὶ τὸ πλεῖο7ον BP. — 4. εἰς 5. εὐθύ F. — CH. 6; l. 10. κατὰ δέρμα πέψιν BFP. Cf. t. III; p. 158. — Ib. μὴ · F.

ἀσμένην δέχεσθαι · ὅταν δὲ ἀπανθήση καλῶς, τηνικαῦτα ἤδη Θεραπεύειν, τοῖς μὲν λουτροῖς προσεμβάλλουσαν μυρσίνης ἢ σχίνου ἢ ῥόδων, εἶτα ῥοδίνω ἢ σχινίνω χρωμένην καὶ κηρωτῆ ἐψιμμιθιωμένη, καὶ ῥύπὶειν δέ που τοῖς νίτροἰς μαλακώτερον · οὐ γὰρ οἴσει τὰ ἰσχυρότερα. Κάλλισίον δὲ καὶ τὴν τιτθὴν διαιτᾶσθαι τῷ γλυκυ- 5 · τέρω τρόπω, κάλλισίον δὲ καὶ τὸ παιδίον αὐτὸ διαιτῆσαι μήτε ἐμ- 3 πιπλάντας, μήτε αῦ σφόδρα ἐνδεῶς. Εἀν δὲ ἐφισίῆται ἡ κοιλία τοῦ παιδίου, τότε μέλιτος ἐπιχέοντα συνέψειν τῆ τροφῆ · ἐὰν δὲ μηδὲ οὕτως ὑπακούη, τῆς τερμινθίνης παρεμβάλλειν ὅσον ἐρέβινθον · παρυγραινομένης δὲ τῆς κοιλίας κέγχρον μάλισία προσφέρειν. 10

ζ'. Περί βηχός σαιδίου καὶ κορύζης.

Εὶ δέ σοτε βὴξ ἢ κόρυζα συμβαίη τῷ σαιδίω, τοὺς μελιτισμοὺς καλουμένους σαραληπίξου χρὴ τοίνυν λούσασαν αὐτὸ σολλῷ Ξερμῷ,

cences, quelles qu'elles soient, sur la peau des enfants; mais, quand ces efflorescences se sont flétries comme il convient, alors il est bon de les traiter par des bains chauds, dans lesquels elle mettra du myrte, du lentisque, ou des roses; ensuite elle aura recours à l'huile aux roses, ou à l'huile au lentisque et au cérat uni à la céruse; parfois on détergera aussi assez doucement avec de la soude brute, car l'enfant ne supportera 2 pas les remèdes plus actifs. Ce qu'il y a de mieux à faire, c'est que la nourrice suive un régime assez doux; mais il est très-bon aussi de prescrire un régime à l'enfant lui-même, de manière à ne pas le surcharger 3 d'aliments et à ne pas le soumettre non plus à une diète trop sévère. Si le ventre de l'enfant est resserré, on fera cuire du miel avec ses aliments; si la constipation ne cède pas de cette manière-là, on y ajoutera le volume d'un pois chiche de résine de térébenthinier; si, au contraire, le ventre de l'enfant est relâché, on lui administrera surtout du millet.

7. DE LA TOUX ET DU CORYZA DE L'ENFANT.

Si parfois l'enfant est atteint de toux ou de rhume de cerveau, on aura recours à ce qu'on appelle mélitisme, c'est-à-dire on baignera l'enfant dans une grande quantité d'eau chaude, en pratiquant en même temps

^{2.} προσεμβάλλουσαν Paul.; προσεμ- — 4. που om. BP. — Ib. μαλαπώτερα $\epsilon_{\alpha\lambdaοῦσαν}$ F; προσεμβαλούσοις (sic) BP. F. — CH. 7; ϵ_{α} 1. 12. λούειν ϵ_{α} 1.

καὶ κατὰ κεφαλῆς, σιτίσαι μέλιτι σολλῷ, κἄπειτα τῷ δακτύλῳ τὴν γλῶτ αν σράως σιέσαι · ἐμεῖ γὰρ Φλέγμα σολύ.

η'. Περί όδαξησμοῦ.

Εἰ δέ τις δδαξησμὸς σαρείη τῷ σαιδίῳ, συρίᾳ χρησίεον καὶ ι άφθονφ ἀλείμματι διὰ έλαίου ἀπέφθου συντακέντος δλίγου κηροῦ.

€'. Περὶ όδοντοφυίας.

Οδοντοφυΐαι γίνονται περὶ έβδομον μῆνα· συμβαίνουσι δὲ τότε 1 Φλεγμοναὶ τῶν τε οὔλων καὶ σιαγόνων καὶ τενόντων, καί ποτε καὶ σπασμοί. Χρὴ οὖν τηνικαῦτα μηδὲν διδόναι τῷ παιδίῳ μασήσεως 2 δεόμενον, τῷ δακτύλῳ δὲ συνεχῶς παρὰ τὸ λουτρὸν τὰ οὖλα ψηλα-Φᾶν καὶ μαλάσσειν ὀρνιθείῳ σθέατι, ἡ ἐγκεφάλῳ λαγωοῦ· τῶν δὲ

des affusions sur la tête; on lui donnera beaucoup de miel à manger, et puis on lui comprimera doucement la langue avec le doigt; de cette manière, il vomira une grande quantité de flegme.

8. DE LA DÉMANGEAISON..

Si l'enfant a quelque démangeaison, on aura recours à une fomentation et à une onction pratiquée avec une quantité considérable d'huile cuite, dans laquelle on aura fait fondre un peu de cire.

9. DE LA DENTITION.

La dentition a lieu vers le septième mois, et il survient alors des inflammations des gencives, des joues et de la partie postérieure du cou, quelquefois aussi des convulsions. Dans ces circonstances, on ne donnera 2 rien à l'enfant qui ait besoin d'être mâché; pendant le bain, on lui touchera continuellement lès gencives avec le doigt, et on les ramollira avec de la graisse de poule ou avec du cerveau de lièvre; quand les dents

1. τῆς κεφ. ΒΡ. — Ιb. σιτ.] χρῖσαι Α. — 2. ωραέως Α. — Ch. 9; 1. 8 Codd. Cf. t. ΗΙ, p. 154. — Ιb. ἐπειτα δεομένω Codd. — Ιb. λοετρόν ΒΡ. δόδυτων ήδη σαρακυψάντων χρησθαι τρυφερών έρίων καθαρών έπιβολή [κατά] τραχήλου καὶ κεφαλής καὶ σιαγόνων, ἐμβροχή τε τῶν
αὐτῶν διὰ ἐλαίου γλυκέος καὶ Θερμοῦ σαρενσίαζομένου καὶ τοῖς
3 ἀκουσίκοῖς σόροις. Χρὴ δὲ τηνικαῦτα τὸ σαιδίον εὐσίαλέσιερον
διαιτῷν, καὶ λούειν Θερμῷ, καὶ εἰ μὲν διάρροιαν ἔχοι, σειρᾶσθαι 5
συνάγειν τὴν γασίερα τοῖς ἐπιθέμασιν, οἶα μάλισία ἴσίησι, τὸ
κύμινον ἐμπάσσοντας ἐρίῳ, ἢ τὸ ἀνισον, ἢ τὸ σέλινον. Αγαθὸν δὲ
καὶ σπέρμα ῥόδων σροσμίσγειν, καὶ τὸ ὅλον Θερμῶς ξηραίνειν.
5 Εἰ δὲ μηδὲν ὑπήει κάτω, ἐρεθίζειν σράως τῷ μέλιτι, σλάσσοντας
6 ὡς βαλάνιον, ἢ μίνθη τετριμμένη μετὰ μέλιτος διαχρίειν. Δοκεῖ δὲ 10
κάλλισία βοηθεῖν τοῖς σπασμοῖς τῶν σαιδίων ἡλιοτρόπιον ἐψόγμενον ἐν ὑδατι, εὶ λούοιτο ἐν τούτω τὸ σαιδίον. Μφελεῖ δὲ καὶ
ἰρίνω χρῖσαι, ἢ κυπρίνω, καὶ τῷ σικυωνίω, καὶ τὸ σύμπαν Θερ8 μαίνειν. Ἐπεὶ δὲ ἀνατελλόντων τῶν ὁδόντων δάκνει τοὺς δακτύλους

sont déjà sorties, on appliquera sur le cou, la tête et les joues, de la laine fine et propre, et on fera, sur les mêmes parties, des embrocations avec de l'huile douce et chaude, dont on fera aussi tomber quel-3 ques gouttes dans les conduits auditifs. Alors on prescrira à l'enfant un régime plus restreint; on lui donnera un bain chaud, et, s'il a un flux de ventre, on tâchera de resserrer à l'aide des épithèmes qui ont surtout cette propriété: tels sont le cumin, l'anis ou le céleri saupoudrés sur de 4 la laine. Il est bon aussi d'ajouter de la graine de rosier, et, en général, 5 de dessécher en échauffant. S'il ne descend rien par les selles, on provoquera doucement les évacuations, soit avec du miel en suppositoire, soit avec de la menthe triturée dans du miel et employée sous forme 6 d'un onguent qu'on introduit dans l'anus. Un bain d'eau dans lequel on aura fait bouillir du tournesol paraît un excellent remède contre les 7 convulsions des enfants. Il convient aussi de pratiquer des onctions avec l'huile à l'iris ou à l'alcanna, ou avec l'huile de Sicyone, et, en 8 général, de réchauffer. Comme les enfants, au moment où les dents sortent, se mordent et se blessent les doigts, il sera bon de leur faire

^{2. [}κατά] e conj.; om. Codd. — 8. Ib. Θερμόν ΒΡ. — 12. έν ante όδ. om. τὸ όλως Codd. Cf. t. III, p. 191. — Codd. Cf. t. III, p. 192.

καὶ τιτρώσκει, καλῶς ἀν ἔχοι κατέχειν ἴρεως ῥίζαν ἐζεσμένην μὴ σάνυ ξηράν. Τοῦτο καὶ τοῖς ἔλκεσι ωροσβοηθεῖ. Καὶ τὸ βούτυρον ₉₋₁₀ μετὰ μέλιτος διαχριόμενον ὀνίνησιν.

ι'. Πρὸς ἄφθας.

Γίνεται δὲ τῷ ωαιδίῳ καὶ ἔλκος τὸ καλούμενον ἄφθα, τὸ μὲν 5 ὑπόλευκον, τὸ δὲ ὑπέρυθρον, τὸ δὲ αὖ μέλαν, οἶον ἐσχάρα· κάκισΤον δὲ τὸ μέλαν καὶ ṢανατωδέσΤατον. Βοηθεῖ δὲ ἷρις μετὰ μέλιτος, καὶ εἰ ξηρὰν ἐμφυσῷν ἐθέλοις, καὶ ῥόδων φύλλα κεκομμένα, καὶ τὸ ἄνθος τῶν ῥόδων, καὶ κρόκος, καὶ ὀλίγον σμύρνης, καὶ ἡ κηκὶς, καὶ ὁ λιβανωτὸς, καὶ ὁ Φλοιὸς τοῦ λιβάνου, ὁμοῦ τε καὶ ἰδίᾳ ἔκασΤον, 10 μέλιτι δευόμενα· ἐπὶ δὲ τούτοις μελίκρατόν τε καὶ ῥοιᾶς γλυκείας ὁ χυλός.

tenir une racine d'iris bouillie qui ne soit pas trop sèche. Cela est pro- 9 fitable aussi aux ulcères. Le beurre, employé sous forme d'onction, avec 10 le miel, rend également des services dans ce cas.

10. REMÈDES CONTRE LES APHTHES.

L'enfant peut encore être pris de l'ulcère qu'on appelle aphthe, lequel est tantôt blanchâtre, tantôt rougeâtre, tantôt noir comme une escarre; mais l'ulcère noir est le plus mauvais et celui qui entraîne le plus souvent la mort. Les remèdes contre cette affection sont l'iris combiné au miel, et, si vous voulez faire des insufflations sèches, les feuilles de rosier pilées, puis les roses, le safran, la myrrhe prise en petite quantité, la noix de galle, l'encens, l'écorce de l'arbre qui produit l'encens, humectés de miel, qu'on prenne tous ces médicaments ensemble, ou chacun en particulier; en outre, il y a encore l'eau miellée et le suc de grenades au goût sucré.

CII. 10; l. 6. Καὶ βο. δέ ΒΡ. — 9. ΒΡ. — 10. τε om. ΒΡ. — 10-11. χυφλοιὸς τοῦ λιβανωτοῦ Α. — Ιb. ἔπασῖα λὸς γλυπείας ΒΡ.

5

10

ια'. Πρός τὰ τῶν μηρῶν σαρατρίμματα.

Τὰ δὲ κατὰ μηροὺς ἐκτρίμματα μυρσίνη ξηρῷ διαπάσσειν καὶ κυπέρω καὶ ῥόδοις.

ι6'. Πρός τὰς τῶν ἀτων ὑγρότητας.

1 Τὰς δὲ τῶν ἄτων ὑγρότητας ξηραίνειν ἢ ἔριον ἀπὸ σθυπθηρίας ἐντιθεῖσαν, ἢ οἴνου, ἢ μελικράτου παλαιοῦ ἐνσθάζουσαν, ἢ κρόκον μετὰ οἴνου τρίψασαν.

ιγ'. Περί σειριάσεως.

Σειρίασίς ἐσῖι Φλεγμονὴ τῶν ϖερὶ τὸν ἐγκέΦαλον καὶ τὰς μήνηγας μερῶν · ϖαρακολουθεῖ δὲ τοῦ βρέγματος κοιλότης καὶ τῶν ἐρθαλμῶν μετὰ ἀχριάσεως καὶ ξηρότητος τοῦ σώματος. Βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς ἀροῦ τὸ ἐρυθρὸν μετὰ ῥοδίνου τιθέμενον κατὰ τοῦ βρέγματος ἐν τρόπῳ ϖῖτρματος καὶ συνεχῶς ἀλλασσόμενον.

11. REMÈDES CONTRE LES EXCORIATIONS DU CÔTÉ INTERNE DES CUISSES.

On doit saupoudrer les excoriations du côté interne des cuisses avec de la myrrhe sèche, du souchet ou des roses.

12. REMÈDES CONTRE L'HUMIDITÉ DES OREILLES.

La nourrice desséchera l'humidité des oreilles en y introduisant de la laine saturée d'alun, en instillant soit du vin, soit de la vieille eau miellée, ou en se servant de safran trituré dans du vin.

13. DE LA SIRIASIS.

La siriasis est une inflammation des parties appartenant au cerveau et à ses enveloppes; cette maladie entraîne l'excavation du milieu de la tête et des yeux, accompagnée de pâleur et de sécheresse du corps. Les enfants affectés de cette maladie sont soulagés, si on applique au milieu de la tête, au moyen d'une compresse, du jaune d'œuf avec de l'huile aux roses, et qu'on change souvent cette compresse.

CH. 11; l. 1. κατὰ τῶν μηρῶν ABP. Ib. ξηραίνει F. — CH. 13; l. 6. τάς ex — CH. 12; l. 3. δέ om. BFP. — em.; om. Godd.

ιδ'. Δίαιτα νηπίου καὶ τῶν ἐΦεξῆς ἡλικιῶν άχρι τῶν σαρακμαζόντων.

Τοὺς νηπίους ἀπὸ τοῦ γάλακτος γεγονότας ἐπὶ ἀνέσει τε ἐἄν καὶ ὶ ἱλαρότητος γυμνασία, καὶ τροφὰς αὐτοῖς προσφέρειν ἐλαφράς ἀπὸ δὲ τῶν εξ καὶ ἐπὶὰ ἐτῶν τούς τε παῖδας καὶ τὰς κόρας γραμματισίαῖς παραδιδόναι πραέσι καὶ φιλανθρώποις · οὖτοι γὰρ μετὰ ἀνέσεως 5 καὶ χαρᾶς διδάσκουσιν · ἡ δὲ ἄνεσις τῶν ψυχῶν εἰς εὐτροφίαν σώματος μεγάλα συμβάλλεται · τοὺς δὲ δωδεκαετεῖς τῶν παίδων πρός τε γραμματικοὺς φοιτᾶν ἡδη καὶ γεωμέτρας καὶ τὸ σῶμα γυμνάζειν ἀναγκαῖον. Απὸ δὲ τῶν τεσσαρακαίδεκα ἐτῶν μέχρι τῶν τριῶν ἐβδο · 2 μάδων ἀρμόσει μαθημάτων ἄσκησις καὶ φιλοσόφων λόγων κατήχη-10 σις, καὶ γυμνάσια πλείονα παραλαμβάνειν διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ σώματος, ὅπως καὶ ψυχῆ καὶ σώματι πονοῦντες ταῖς ὁρμαῖς κωλύωνται χρῆσθαι ταῖς εἰς ἀφροδίσια. Συναιρετέον δὲ καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τού- 3 των. Τοῖς δὲ ἀκμάζουσιν ἀρμόζει δίαιτα τελεία καὶ ψυχῆς καὶ σώ- 4

14. RÉGIME POUR LES PETITS ENFANTS ET POUR LES ÂGES SULVANTS JUSQU'À CELUI DU DÉCLIN.

On doit permettre aux petits enfants qui viennent d'être sevrés de vivre 1 librement et de se livrer à la gaieté; on leur donnera des aliments légers; depuis l'âge de six ou sept ans, on confiera les garçons et les filles à des maîtres de lecture doux et humains, car l'enseignement d'un tel maître réjouit les enfants et les met à leur aise; or le relâchement de l'âme contribue beaucoup à la bonne nutrition du corps; les garçons de douze ans doivent fréquenter les grammairiens et les géomètres et exercer leur corps. Depuis l'âge de quatorze ans jusqu'à l'accomplissement de la troisième 2 semaine [d'années], il conviendra de cultiver les sciences, d'entendre les démonstrations philosophiques, et d'augmenter la quantité des exercices, en raison de la vigueur du corps, asin qu'en se satiguant l'âme et le corps, les jeunes gens ne soient pas enclins à céder aux désirs qui les poussent vers les rapprochements sexuels. Il importe aussi de supprimer 3 le vin à cet âge. Ce qui convient aux adultes, c'est un régime complet de 4

CH. 14; l. 1. καὶ ἀπό Codd. Cf. t. III, — lb. ἐλαφράς Αἔτ.; ἐλαφρῶς Codd. — p. 161. — 2. ἰλαρότατα γυμνάσια ΒΡ. 6. παιδίων Codd. Cf. t. III, p. 163.

ματος διό γυμνασίοις χρησίεον ωᾶσι, μάλισία δε οἶς εκασίος 5 εἴβισίαι, καὶ τροφαῖς ἱκαναῖς τρέφεσθαι καὶ εὐτρόφοις. Τοῖς δε ωαρακμάζουσιν ἀρμόζει δίαιτα ὑφειμένη καὶ ψυχῆς καὶ σώματος τὰ γὰρ γυμνάσια, ὁποῖά ωστε ἀν ἢ, κατὰ λόγον τούτων ὑφαιρετέον, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ ωροσαγωγῆς συσίαλτέον, τῆς εξεως αὐτῶν ἀρχὴν ψύξεως λαμβανούσης.

ιε'. Περί κόπων τῶν ἐπὶ γυμνασίοις.

Ο έλκώδης κόπος έπὶ ωλήθει γίνεται ωεριτιωμάτων λεπίων τε ἄμα καὶ δριμέων ὁ δὲ τονώδης ἐν ῷ τείνεσθαι δοκεῖ τὰ μόρια, ωερίτιωμα μὲν οὐδὲν ὁ τι καὶ ἄξιον λόγου ἐγκεῖσθαι τοῖς σώμασιν ἐνδείκνυται, κατὰ δὲ τοὺς μῦς καὶ τὰ νεῦρα διάθεσίς τις ἐγγίνεται 10 2 κατὰ ἣν τείνεσθαι δοκοῦσι, κὰν μηκέτι τείνωνται. Ὁ δὲ Φλεγμονώδης κατὰ ὁν ώσπερ τεθλασμένων ἣ Φλεγμαινόντων αἰσθανόμεθα τῶν

l'âme et du corps; pour cette raison, on recourra à tous les exercices, mais surtout aux exercices conformes aux habitudes de chaque individu en particulier, et on se servira d'aliments bien nourrissants en quantité suffisante. Un régime mitigé de l'âme et du corps convient aux gens parvenus à l'âge du déclin; ainsi il faut diminuer leurs exercices, quels qu'ils soient, en proportion [de leur âge], et restreindre aussi peu à peu la quantité des aliments, attendu que la complexion de ces individus éprouve un commencement de refroidissement.

15. DE LA LASSITUDE AMENÉE PAR LES EXERCICES.

1 La lassitude ulcéreuse provient d'une surabondance de résidus qui sont à la fois ténus et âcres; la lassitude tensive, dans laquelle les parties semblent être distendues, n'indique pas qu'il y existe assez de résidus pour qu'il vaille la peine d'en parler; mais, dans cette espèce de lassitude, les muscles et les nerfs arrivent à un état où ils semblent être tendus, lors 2 même qu'ils ne le sont plus. La lassitude inflammatoire, dans laquelle nous sentons, pour ainsi dire, une contusion ou une inflammation des parties,

^{1.} διὸ καί ΒΡ. — 2. ἰκανῶς F. — 3. 5. καὶ τῆς F. — Ch. 15; l. 9. ἐγκεῖσθαι ἀφειλημένη καὶ ψυχῆ καὶ σώματι ΒΡ. — Paul.; ἔγκειται Codd. — 10. ἐνδείνν. 4. τοῦτον Codd. Cf. t. III, p. 166. — Paul., om. Codd.

μορίων, τηνικαῦτα συμπίπθειν εἴωθεν, ὅταν ἐκθερμανθέντες ἱκανῶς οἱ μύες ἐπισπάσωνταί τι τῶν ωερικεχυμένων ἑαυτοῖς ωεριτθωμάτων. Ε΄σθι δὲ καὶ ἄλλη διάθεσις τετάρτη ῆς ἡ μὲν γένεσις ἐν τῷ 3 ξηρανθῆναι τοὺς μῦς ωεραιτέρω τοῦ ωροσήκοντος, ὡσθε ἀποδύντων 5 αὐχμηρὸν καὶ ωροσεσθαλμένον Φαίνεσθαι τὸ σῶμα καὶ ωρὸς τὰς κινήσεις ὀκνεῖν. Τὴν δὲ ἴασιν ὁ μὲν ἐλκώδης κόπος ἔχει τὴν διαφό- 4 ρησιν τῶν ωεριτθωμάτων, διαφορηθήσεται δὲ διὰ τρίψεώς τε ωολλῆς καὶ μαλακῆς σὺν ἐλαίφ ωολλῷ μηδεμίαν ἔχοντι σθύψιν. Ο΄ δὲ 5 ἔτερος κόπος, ὁ τονώδης, τὸν σκοπὸν τῆς ἰάσεως ἔχει τὴν χάλασιν· 10 χαλᾶται δὲ τὸ συντεταμένον τρίψει μὲν ὀλίγη τε άμα καὶ μαλακῆ διὰ ἐλαίου γλυκέος εἰληθεροῦς, ἀναπαύσει δὲ ωάση καὶ ἡσυχία καὶ λουτροῖς εὐκράτοις καὶ διατριξῆ ωλείονι κατὰ τὸ Θερμὸν ὕδωρ, ώσθε εἰ καὶ δὶς καὶ τρὶς αὐτὸν λούοις, ὀνήσεις μειζόνως. Ο΄ δὲ δὴ δ τρίτος τῶν κόπων τῆς ἰάσεως τρεῖς ἔχει τοὺς σκοποὺς, κένωσιν τοῦ

se présente habituellement quand les muscles, fortement échauffés, ont attiré une partie des résidus répandus autour d'eux. Il existe encore un 3 quatrième état, et qui est le produit d'un desséchement démesuré des muscles; lorsque les gens qui se trouvent dans cet état sont déshabillés, on s'aperçoit que leur corps est sec et ferme, et qu'ils éprouvent de la répugnance à se mouvoir. On guérit la lassitude ulcéreuse en dissipant les 4 résidus par la perspiration, à l'aide d'une friction douce et prolongée pratiquée avec une grande quantité d'huile exempte de toute astringence. L'autre espèce de lassitude, je veux dire la lassitude tensive, a pour indi- 5 cation curative le relâchement; or on relâche les parties tendues par une friction qui soit à la fois douce et peu prolongée, et qu'on pratique avec de l'huile douce chauffée au soleil, par l'inactivité et le repos complets, par des bains tièdes, et par un séjour prolongé dans l'eau chaude; si donc vous administrez deux ou trois bains [le même jour] aux gens qui sont dans cet état, vous leur ferez beaucoup de bien. La troisième espèce 6 de lassitude présente trois indications curatives, l'évacuation des résidus,

^{5.} συνεσΊαλμένον F. — Ib. Φαίνεται Codd. — Ib. καί om. B. — 6-7. διαχώρησιν Codd. — 7. διαφορηθήσεται δέ om.

Codd. — 8. μη μίαν BP. — Ib. τε] δέ Codd. — 13. εί και δίε η τρίε BP. — Ib. δή om. F.

σεριτίοῦ καὶ ἄνεσιν τοῦ συντεταμένου καὶ ἀνάψυξιν τοῦ Φλεγμογνώδους. Ελαιόν τε οὖν σολὺ χλιαρὸν, αἴ τε τρίψεις μαλακώταται,
καὶ ἡ ἐν τοῖς εὐκράτοις ὑδασι σολυχρονιωτάτη διατριθή τοὺς τοιούτους ἰᾶται κόπους · οὐτω δὲ καὶ ἡσυχία σολλή καὶ ἀλείμματα
8 συνεχῆ. Η δὲ τετάρτη διάθεσις δεῖται μὲν τὴν σρώτην ἡμέραν οὐδένος ἐξηλλαγμένου σαρὰ τὸ σρόσθεν ὅτι μὴ Θερμοτέρου τοῦ ὑδατος, ὡς συναγαγεῖν ἀτρέμα καὶ Θερμᾶναι καὶ τονῶσαι τὸ δέρμα ·
κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀποθεραπευτικοῦ γυμνασίου · ἐκπηδάτωσαν
ο δὲ εὐθέως ἐν τοῖς λουτροῖς εἰς τὴν ψυχρὰν δεξαμενήν. Εὐχύμου δὲ
σάντες οἱ κεκοπωμένοι δέονται τροΦῆς.

ις'. Περί σλεγνώσεως.

ή δε σθεγνωσιε γίνεται μεν διὰ εμφραζιν ἢ ωύκνωσιν τῶν ωό-ρων διαγινώσκεται δε εὐθὺς μεν ἀποδύντων ἀχροία τε λευκῆ καὶ

le relâchement des parties tendues, et le refroidissement des parties en7 flammées. On prescrit donc avec succès une grande quantité d'huile
tiède [employée avec les frictions], des frictions très-douces et un séjour
très-prolongé dans l'eau tiède; un repos prolongé et des onctions souvent
8 réitérées produisent aussi le même effet. Le quatrième état n'exigé pas,
pour le premier jour, le moindre changement dans le régime qu'on suivait auparavant, si ce n'est qu'on prendra [pour se baigner] de l'eau plus
chaude que de coutume, dans le but de contracter doucement, de réchauffer et de renforcer la peau; le second jour, cet état exige l'exercice
apothérapeutique; ceux qui en sont affectés sauteront donc de suite, en
prenant leur bain, [de la piscine à eau chaude] dans la piscine à eau
9 froide. Tous les gens fatigués ont besoin d'aliments contenant de bons
sucs.

16. DU RESSERREMENT [DE LA PEAU].

Le resserrement [de la peau] tient à l'obstruction ou à l'étroitesse des conduits; on reconnaît de suite cet état, dès que ceux qui en souffrent se sont déshabillés, par la décoloration blanche, la dureté et la densité

^{1.} καί post περιτ7οῦ om. F. — 9. δέ ψυχρᾶς δεξαμενῆς Codd. — 10. κοπ7ό-ante εὐθέως om. Codd. — Ib. ἐκ τῆς μενοι BP.

σκληρότητι καὶ συκνώσει τοῦ δέρματος κατὰ δὲ τὸ γυμνάζεσθαι τῷ δυσεκθερμάντῳ. Ἡ δὲ ἴασις τῆς τοιαύτης διαθέσεως Θέρμανσίς εἐσῖιν συντονωτέροις οὖν γυμνασίοις χρησίεον καὶ βαλανείοις Θερμοτέροις ἐν δὲ τῆ ψυχρῷ κολυμβήθρᾳ διατριβὴ μὴ σολυχρόνιος γενέσθω, μηδὲ αὐτὸ τὸ ΰδωρ ἄγαν ἔσῖω ψυχρόν. Ενδύεσθαι δὲ μέλ- 3 λοντες ἀλειφέσθωσάν τινι τῶν μετρίως Θαλπόντων ἐλαίων γλυκεῖ καὶ λεπίομερεῖ. Τὰς συκνώσεις δὲ τοῦ δέρματος ἱκανῶς ἰᾶται καὶ 4 τὸ ἀνήθινον ἔλαιον, καὶ μάλισία εἰ χλωρὸν εἴη τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ ἀγείρινον ἔλαιον.

ιζ'. Περί τῶν αὐτομάτων κόπων.

10 Επειδή διὰ κακοχυμίαν γίνεται δριμέων ωεριτΊωμάτων ὁ έλκω- 1 δης κόπος, εἰ μὲν ὀλίγη ωαντάπασιν ἡ κακοχυμία εἰη, γυμνάσιον ἀρκέσει τὸ ἀποθεραπευτικόν · εἰ δὲ μείζων καὶ διὰ βάθους, οὐκέτι τὸν τοιοῦτον οὕτε ἐπὶ γυμνάσιον ἄξομεν, οὕτε ἐπὶ κίνησιν ὅλως

de la peau; pendant les exercices, on la reconnaît à ce que ces individus s'échauffent difficilement. La guérison d'un pareil état consiste dans le 2 réchauffement; on aura donc recours à des exercices plus intenses et à des bains plus chauds que de coutume; les gens dont il s'agit ne resteront pas longtemps dans la piscine à eau froide, et l'eau qu'on y mettra ne sera pas extrêmement froide non plus. Quand ces individus seront sur 3 le point de s'habiller, on les oindra avec quelque huile douce, modérément échauffante et composée de particules ténues. L'huile à l'aneth suffit pour 4 guérir la densité de la peau, surtout si, pour la préparer, on s'est servi d'aneth vert; il en est de même de l'huile au peuplier noir.

17. DES LASSITUDES SPONTANÉES.

Comme la lassitude ulcéreuse tient à un mauvais état des humeurs 1 produit par des résidus âcres, l'exercice apothérapeutique suffira [pour la guérir], lorsque les humeurs viciées sont en très-petite quantité; si ces humeurs sont plus abondantes et se trouvent dans les parties les plus profondes du corps, nous ne ferons faire à l'individu fatigué aucun

5. γινέσθω F. — 6. έλαίφ Codd. — 12-13. οὐκέτι τοιοῦτου ΒΡ. — 13. γυ-CH. 17; İ. 12. δὲ καὶ μεῖζου καί F. — μυdσια F. οὐδεμίαν, ἡσυχάσαι δὲ καὶ ὑπνῶσαι κελεύσαντες ἐν ἀσιτία Φυλάξομεν ὅλην τὴν ἡμέραν, εἶτα εἰς ἐσπέραν ἀλείψαντές τε λιπαρῶς καὶ
λούσαντες εὐκράτω Ξερμῷ, τροΦὴν εὕχυμόν τε καὶ ροΦηματώδη
δώσομεν ὀλίγην · οὐκ ἀφέξομεν δὲ αὐτοὺς οὐδὲ οἴνου · ωέτὶει γὰρ
τοῦς ἡμιπέπλους χυμοὺς, εἴπερ τι ἄλλο, καὶ οἶνος. Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ 5
τοῖς εἰρημένοις κατασλαίη τὸ σύμπλωμα, ωρὸς τὰ συνήθη κατὰ
ὀλίγον ἐπανάγειν τὸν ἀνθρωπον · εἰ δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐξῆς ἡμέραν
ἔτι ωαραμένοι, σκεπλέον ἤδη ωερὶ βοηθήματος ἰσχυροτέρου · σὐν
μὲν γὰρ ἰσχυρὰ τῆ δυνάμει δυοῖν Ξάτερον, ἢ Φλεβοτομεῖν ἢ καθαίρειν ωροσήκει, διορισαμένους ὁποτέρου δεῖ μᾶλλον · σὐν ἀσθενεῖ δὲ 10
χυμοὶ ωάμπολλοι τύχοιεν ὄντες, μήτε Φλεβοτομεῖν, μήτε καθαίρειν, μήτε γυμνάζειν, ἀλλὰ μηδὲ κινεῖν ὅλως, μηδὲ λούειν · Φυλακτέον δὲ αὐτοὺς ἐν ἡσυχία ωάση, καὶ δοτέον ἐδέσματά τε καὶ

exercice, ni même aucun mouvement, mais nous lui ordonnerons de se reposer et de dormir; nous le priverons d'aliments pendant toute la journée; le soir, nous pratiquerons des onctions grasses, nous ferons prendre un bain tiède, et nous donnerons, sous forme de bouillie, une petite quantité d'aliments contenant de bons sucs; nous ne supprimerons pas le vin; car, plus qu'aucune autre substance, le vin amène à 2 maturité les humeurs à moitié mûres. Lorsque, après l'emploi des moyens susdits, la lassitude disparaît, nous ramènerons peu à peu l'individu en question à ses occupations habituelles; si elle persiste encore le jour suivant, on songera à un remède plus efficace; si donc les forces sont intactes, on saignera ou on purgera, et on déterminera lequel de ces deux traitements est le plus nécessaire; existe-t-il, au contraire, de la faiblesse, on ne saignera pas du tout, mais on pratiquera une purga-3 tion douce et modérée. Quand il y a une très-grande quantité d'humeurs crues, on ne prescrira ni saignée, ni purgation, ni exercice, ni même aucune espèce de mouvement ou de bain; mais on fera garder aux gens qui sont dans cet état un repos complet, et on leur donnera

^{2.} τε om. Codd. — 2-3. καὶ λούσ. om. καθ.... μέν L.N Gal.; om. Codd. — BP. — 3. ἀκράτω Codd. — 7. καί om. 11. ὑποκαθ. Gal.; καθαίρ. BP; οὔπω BP. — Ib. τῆς ἑ, ἡμέρας F. — 9-11. ἡ καθαίρ. F.

ωόματα καὶ Φάρμακα λεπίθνοντα καὶ τέμνοντα ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν ἐπιφανῶς. Διαιτᾶν οὖν αὐτοὺς ἐπὶ ὁξυμέλιτι, βραχύ τι καὶ με δισάνης, ἐνίοτε δὲ καὶ μελικράτου διδόντα. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ὑπο- 5 χόνδριον ἄπασι τοῖς τοιούτοις ἐπῆρταί τε καὶ ἐμπεφύσηται, καὶ 5 ἑράδίως, ὁ τι ωερ ἂν ωροσάρωνται, ωνευματοῦνται, βέλτιον ἂν εἴη διδόναι τι σὺν τῆ τροΦῆ ωεπέρεως · ἄμεινον δὲ καὶ τῷ διοσπολιτικῷ χρῆσθαι Φαρμάκω καὶ τῷ διὰ τριῶν ωεπέρεων τῷ ἀπλῷ. Καὶ 6 ὁξύμελι δὲ χρησιμώτατον αὐτοῖς ἐσῖιν. Ποτῷ δὲ χρήσθωσαν ἀπο- 7 μέλιτι, καὶ μάλισῖα ὅταν ὁξυνθῆ, καὶ τῶν οἴνων τοῖς ἀξυσμένοις 10 ἀτρέμα καὶ τῶν ἐδεσμάτων τοῖς λεπίθνουσιν ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν, οἴα ωέρ ἐσῖι καὶ ἡ κάππαρις εἰ διὰ ὁξυμέλιτος ἢ διὰ ὁξελαίου λαμ- Εάνοιτο. Ὁ δὲ τονώδης κόπος ὅταν ἄνευ γυμνασίων συνισίῆται, 8 ωλῆθος ἐνδείκνυται διατεῖνον τὰ σῖερεὰ τοῦ ζώου μόρια. Δῆλον δὲ, 9 ὅταν αἴματος ἢ ωλῆθος, ἄρισῖον ἤτοι Φλέβα τέμνειν, ἢ ἀποσχάζειν

des aliments, des boissons et des médicaments doués de propriétés atténuantes et incisives, sans qu'elles échauffent manifestement. On les mettra donc au régime du vinaigre miellé, en leur donnant de plus 4 une petite quantité de ptisane, et quelquesois aussi d'eau miellée. Comme, chez tous les individus de cette sorte, l'hypocondre est soulevé 5 et gonflé, et que, quoi qu'ils mangent, ils éprouvent facilement une accumulation de gaz, il est préférable d'ajouter un peu de poivre à leurs aliments; mais il vaut encore mieux recourir au médicament diospolitique, ou au médicament simple aux trois espèces de poivre. Le vinaigre miellé 6 leur est aussi très-utile. Comme boisson, ils se serviront de l'eau de rayons 7 de miel, surtout quand cette eau s'est aigrie, ou ils boiront des vins légèrement aigris; en fait d'aliments, ils en prendront qui atténuent sans échauffer; telle est la câpre avec du vinaigre miellé ou avec un mélange de vinaigre et d'huile. Quand la lassitude tensive survient sans exercices, 8 elle prouve que les parties solides du corps sont distendues par la plénitude. Il est clair que, lorsqu'il y a surabondance du sang, ce qu'on a de 9 mieux à faire, c'est d'inciser une veine, ou de pratiquer des scarifications

^{6.} δέ om. BP. — 8. τὸ ὀξύμ. BP. — οἴα ex em.; οἴα Codd. Ih. ἐλαίου BP. 10. τῶν οἶνων καὶ τῶν ἐδεσμ. BP. — 11. *— 14. δι' αίματος BP.

10 τὰ σφυρά. Ο δὲ φλεγμονώδης αὐτόματος κόπος οὐδὲ ώρῶν ὀλίγων,
μή τί γε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ἀνέχεται βραδυτῆτος, ἀλλὰ αὐτίκα
ωυρετὸν ἐπάγει σφοδρότατον, ἢν μή τις φθάσας ἀποχέη τοῦ αἴμα11 τος. Κάλλιον δὲ, εἰ ἐγχωροίη, δὶς ἀφαιρεῖν ἐν ἡμέρα μιᾳ, τὸ μὲν
ωρότερον οὐτω κενοῦντας ὡς μὴ λιποθυμῆσαι τὸν ἄνθρωπον· τὸ 5
12 δὲ δεύτερον οὐδὲ τὴν λιποθυμίαν φοβεῖσθαι ωροσήκει. Μὴ φλεβοτομηθέντες δὲ οἱ οὕτω διακείμενοι τύχης ἀγαθῆς εἰς τὸ σωθῆναι
δέονται.

ιη'. Δίαιτα γερόντων.

1 Τὸ γῆράς ἐσΊι μὲν ξηρὸν καὶ ψυχρόν · ἐπανόρθωσις δὲ αὐτοῦ διὰ τῶν Θερμαινόντων τε καὶ ὑγραινόντων γίνεται · τοιαῦτά δέ ἐσΊι 10 Θερμὰ λουτρὰ γλυκέων ὑδάτων καὶ οἴνου ϖόσις, ὅσαι τε τῶν τρο- 2 Φῶν ὑγραίνουσί τε ἄμα καὶ Θερμαίνουσιν. Χρὴ δὲ καὶ ἀνατρίβεσθαι τοὺς γέροντας ἄμα λίπει μετὰ τοὺς ὕπνους, ἐΦεξῆς δὲ ϖεριπατεῖν

10 aux malléoles. La lassitude inflammatoire spontanée ne supporte pas un retard de quelques heures; à plus forte raison, elle n'en supporte pas un de deux ou de trois jours; elle amène de suite une flèvre trèsintense, à moins qu'on ne prévienne cette flèvre par une déplétion san11 guine. Si cela se peut, il est préférable de saigner deux fois le même jour;

la première fois, on ne poussera pas l'évacuation jusqu'à la défaillance; 12 mais la seconde, on ne craindra pas d'en provoquer une. Si on ne saigne pas les gens qui sont dans cet état, il leur faut une bonne chance pour

en réchapper.

18. BÉGIME DES VIEILLARDS.

La vieillesse est sèche et froide, on la corrige donc à l'aide d'un traitement échauffant et humectant; tels sont les bains chauds d'eau douce, l'usage du vin comme boisson et tous les aliments qui humectent et 2 échauffent à la fois. Après le sommeil, on doit aussi soumettre les vieil-

lards à des frictions pratiquées avec quelque substance grasse; ensuite ils se promèneront et ils se livreront à un mouvement passif sans se fati-

5. μή Gal. Aët. Paul.; om. Codd. gr. 10. τε om. A. — 12. τε om. BFP. — et lat. — Ch. 18; l. 9. αὐτῷ BFP. — Ib. καί om. BP.

τε καὶ αἰωρεῖσθαι χωρὶς κόπου. Τροφὴν δὲ διδόναι τοῖς ἀσθενεσθέ- 3 ροις τρίτον, σερί μέν τρίτην ώραν άρτου βραχύ μετά μέλιτος άττικοῦ, καὶ μετά ταῦτα έβδομην ώραν τριψαμένοις καὶ γυμνασαμένοις τὰ ωρέποντα γυμνάσια γέρουσι καὶ λουσαμένοις ωρώτα μέν όσα 5 λαπάσσει γασίέρα τροσφέρειν, έφεξης δε ίχθύων η δρνίθων, κάπειτα έπὶ τοῦ δείπνου τῶν εὐχυμοτάτων καὶ δυσφθάρτων. Οὐ κω- 4 λύω δε ούδε τοις σκευαζομένοις δια μέλιτος οίνοις χρησθαι, καί μάλισθα όσοις ύποψία τις τῶν γερόντων ἐσθὶν ἐν νεφροῖς λίθων γενέσεως, ή καὶ σοδάγρας ἐπεμβάλλειν δὲ αὐτῷ τηνικαῦτα σετρο-10 σελίνου. Εὶ δέ ωστε Φλέγματος ἐν γασίρὶ γεννηθέντος ἐξ ἀνάγκης 5 έλοίμεθά τι τῶν τεμνόντων αὐτὸ, μετιέναι χρή ταχέως ἐπὶ τὴν ύγραίνουσαν δίαιταν. Διδόναι δέ αὐτοῖς καὶ σέπειρα σῦκα σρὸ τῆς 6 άλλης τροφής, και κατά τὸν χειμώνα τὰς ἰσχάδας μηδενὸς συμπίώματος αισθανομένοις κατά το δεξιον ύποχονδριον. Επεί δε τά τε 7 guer. A ceux qui sont plus faibles que les autres, on prescrit trois repas; 3 vers la troisième heure, on donne un peu de pain avec du miel de l'Attique; vers la septième heure, après la friction et après les exercices qui conviennent aux vieillards et le bain, on servira d'abord des mets qui relâchent le ventre, et ensuite du poisson ou de la chair d'oiseau; puis, au dîner, on fera manger des aliments qui contiennent les meilleurs sucs et qui se corrompent difficilement. Je ne défends pas non 4 plus aux vieillards de se servir des vins qu'on prépare avec le miel, et je recommande ces vins surtout à ceux chez lesquels je soupçonne qu'il se forme des calculs dans les reins, ou à ceux qui sont menacés d'une attaque de goutte; dans ces cas, on mettra du persil dans ces vins. Si parfois il s'est formé de la pituite dans l'estomac, et si, pour 5 cette raison, nous sommes forcés de préférer des aliments qui exercent une action incisive sur cette humeur, nous reviendrons vite au régime humectant. On donnera aussi aux vieillards, avant les autres aliments, 6 des figues mûres, et en hiver des figues sèches, pourvu qu'ils ne ressentent rien d'extraordinaire à l'hypocondre droit. Comme les résidus 7

⁵⁻⁶. Επειτα A. — 6. Επὶ τῷ δείπνφ FP; ἢ εξ ἀν. B. — 11. βουληθείημεν A. BFP. — 8. οἶs A. — 9-10. σετροσέλι— 6. Ηδ. αὐτὸ διδόναι αὐτοῖς A. — 11-12. νον A. — 10. γενηθ. F. — 1b. εἰ εἰ εχ ἀν. επὶ ὑγράν A. — 14. τά τε 7 ναί 4.

δρώδη καὶ Φλεγματώδη περιτίωματα κατά τὸ τῶν πρεσθυτῶν ἀθροίζεται σῶμα, τήν τε οὐρησιν ἐπὶ ἡμέρα προτρέπειν χρὴ, ὑπάγειν
τε τὴν γασίερα διὰ ἐλαίου μάλισία, καταβροΦοῦντας αὐτὸ πρὸ τῶν
8 σιτίων. Εὐδηλον δὲ ὅτι καὶ τὰ λαχανώδη πάντα πρὸ τῶν σιτίων
9 ἐσθίειν χρὴ διὰ ἐλαίου τε καὶ γάρου. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐπισχεθείσης 5
10 τῆς γασίρὸς καὶ ἡ λινόζωσίις αὐτάρκης ἐσίὶ καὶ κνῆκος. Ποιεῖ δὲ καὶ
τερμινθίνη: λαμβάνειν δὲ αὐτῆς ἐνίοτε μὲν καρύου ποντικοῦ τὸ μέ11 γεθος, ἐνίοτε δὲ δυοῖν ἡ τριῶν. Εγχεῖν δὲ καὶ ἔλαιον διὰ κλυσμοῦ
τοῖς ἐπεχομένοις χρησιμώτατον.

ιθ'. Πρός τους μή δυναμένους ωλησιάζειν.

1 Χρίειν δὲ λίπει συνεχεῖ τὰ αἰδοῖα μῖγμα ἔχοντι τῆς τοῦ ναρκίσ- 10 σου ρίζης μέρος βραχὺ, ἢ κόκκου τοῦ κνιδίου, ἢ συρέθρου, ἢ σῖα- 2 Φίδος τῆς ἀγρίας, ἢ σπέρματος τῆς κνίδης, ἢ τῆς ἄγνου. ὀρθιάζεται 3 δὲ καὶ ὁς τις ὀποῦ κυρηναϊκοῦ κέγχρου μέγεθος ἐντίθεται. Κατε-

séreux ou pituiteux s'accumulent dans le corps des vieillards, on poussera journellement aux urines et on relâchera le ventre, surtout avec de

8 l'huile, prise avant le repas. Il est clair que tous les mets de la classe des légumes verts doivent être mangés avant les autres aliments, et qu'on

9 les assaisonnera avec de l'huile et du garon. Dans le cas d'une constipation

10 plus forte, la mercuriale ou le carthame suffisent. La résine de térébenthinier a aussi de l'efficacité; on en prendra quelquefois gros comme une
11 noisette, d'autres fois comme deux ou trois de ces fruits. Un lavement d'huile est aussi très-utile aux vieillards qui ont le ventre resserré.

.

19. REMÈDES CONTRE L'IMPUISSANCE VIRILE.

On oindra fréquemment les parties génitales avec une substance grasse à laquelle on aura ajouté un peu de racine de narcisse, de baies de Gnide, de pariétaire d'Espagne, de staphisaigre, ou de graine d'ortie ou de gat-

2 tilier. On peut, à volonté, se donner des érections en introduisant [dans 3 l'orifice de l'urètre] du suc de Cyrène gros comme un grain de millet. On

^{1.} περιτ
7ώματα om. A. — Ib. πρεσ- — 2. τε Gal.; om. Codd. — 5. τε
 6υτών L Α
ët. Paul.; πρεσ
6υτέρων Codd. om. A.

σθίειν δὲ πρὸ τῆς τροΦῆς ἀπῖημένους βολδούς τοὺς ἔρυθιῶντας τοὺς μικροὺς ἄμα ἀλσὶ καὶ ἔλαίω, ἢ μάραθρα πεΦρυγμένα ἄμα ταρίχω, ἢ σκίλλης βραχὺ μεμαρασμένης.

π'. Πρὸς ἐρρυτιδωμένον σῶμα.

Αρρυτίδωτον δε σοιεί σώμα και άλευρα όροθων άμπελφ μιχθέντα 1 5 τῆ λευκῆ. — Αλλο σμῆγμα συνεχῶς σμηχόμενον. Σῦκα σίονα άμα 2 βρυωνία κόπιεται, και άλευρα όροθων κεκαυμένα, ἢ σηπίας ὄσιρακα μέλιτος ἐπισιαζομένου βραχέος.

κα'. Δσίε ήδυ ωνέειν.

Όπως δὲ ωνέη τὸ σῶμα ἡδὺ, τῆ ἀΦῆ καταμίσγειν κόμην κυπα- 1 ρίσσου ξηρὰν κόψαντας, ἢ ωίτυος Φλοιόν. Μεμνῆσθαι δὲ ὅπως 2 10 τοῦ ὄρθρου μετὰ τὴν σΊολὴν μικρὸν ἀπογεύσονται κασίας ἢ βράθυος.

mangera avant le repas des oignons grillés de vaccet de l'espèce petite et rouge, qu'on assaisonnera avec du sel et de l'huile, ou du fenouil grillé combiné à du poisson salé, ou un peu de scille désagrégée.

20. REMÈDES CONTRE LES RIDES DU CORPS.

La farine d'ers combinée à la couleuvrée efface les rides du corps. — 1 Autre détersif d'un emploi très-fréquent: On pile ensemble des figues 2 grasses, de la couleuvrée et de la racine d'ers, ou des os de seiche brûlés, et on fait tomber sur ce mélange quelques gouttes de miel.

21. MOYENS DE SE DONNER UNE BONNE ODEUR.

Afin que le corps répande une odeur agréable, on mêle à la pous-1 sière dont on se saupoudre avant les exercices des feuilles de cyprès ou de la racine de pin desséchées et pilées. Le matin, après qu'on s'est ha-2 billé, il ne faut pas oublier non plus de manger un peu de fausse cannelle ou de sabine.

κ6'. Ώσθε ἀναθερμαίνειν τὴν ἔξιν.

1 Επειδή δὲ δεῖ καὶ τῆ ἔξει ἀμῦναι, ῥύμματι λουόμενος συροῦντι χρήσθω τῷδε · καλαμίνθην καὶ σάμψυχον καὶ ὕσσωπον καὶ δαΦνίδας καὶ λιβανωτίδα καὶ λίθον συρίτην καὶ ἄλας καὶ τρύγα τὴν κεκαυμένην καὶ νίτρον καὶ κίσηριν τὸ κατὰ λόγον ἐκάστου καὶ βραχύ νάπνος καὶ ἀγρίας σταΦίδος καὶ κόκκου κνιδίου. ἀπὸ δὲ τοῦ λουτροῦ ἀκόπω χρήσθω Θερμαίνοντι.

κγ'. Πρός άχροιαν.

1 Την δέ τοῦ σώματος ἄχροιαν μειοῖ βίος εὐφρόσυνος καὶ ή προσηνής βρώμη τη δὲ βρώμη καταμιγνύειν ἡαφανῖδας καὶ πράσα καὶ τὸν 2 χλωρὸν ἐρέβινθον. Εὕχροιαν δὲ ἐργάζεται καὶ τῆς γλυκείας ἡοιᾶς ὁ 3 χυλὸς ἡοφούμενος. Καλὸν δέ ἐσλι καὶ ἔλαιον ἐνεψηθείσης ἐπὶ μακρὸν 10

22. REMÈDES POUR SE RÉCHAUFFER LE CORPS.

Puisqu'il faut aussi prendre garde à la complexion, on emploiera dans le bain le détersif fortement échauffant qui suit: calaminthe, marjolaine, hysope, baies de laurier, armarinte, pierre pyrite, sel, lie de vin brûlée, soude brute et pierre ponce, de chaque substance, une quantité raisonnable; puis de la moutarde, de la staphisaigre et des baies de Gnide en 2 petite quantité. Après le bain, on se servira d'un remède échauffant contre la fatigue.

23. REMÈDES CONTRE LA PÂLEUR.

1 Une vie enjouée et une alimentation douce diminuent la pâleur du corps; on mêlera aux aliments des radis, des poireaux et des pois chiches 2 verts. Le suc de grenades d'un goût sucré donne aussi une bonne cou-3 leur, quand on l'avale. C'est encore un bon remède que de l'huile dans laquelle on a fait bouillir pendant longtemps de la racine de couleuvrée.

Ch. 22; l. 1. συροῦντι om. BP. — 6. ἀκόπως Codd. — Ch. 23; l. 10. 2. χρήσθω Paul.; χρῆσθαι Codd. — Ib. ἐνεψ. ex em.; ἐψηθείσης F; ἐψηθέν BP. καλαμίνθη Codd. 2-3. δαφνίτιδας Codd. — Ib. μαπρόν LN Paul.; μιπρόν Codd.

αὐτῷ βρυωνίας ρίζης. Τοῦτο καὶ τετανὸν ἐργάζεται τὸ σῶμα. Τοῖς δὲ 4-5 ρύμμασι μιγνύειν κόλλικας γεγονότας ἔκ τινος τῶν ρυπθόντων ἀλεύρων καὶ βολδοῦ τῆς ναρκίσσου καὶ βρυωνίας ρίζης. Εἴ δὲ καὶ χρώ-6 ζει ὅτῷ ἔσθιν εὐπορία, ρίζα τε τῆς ωικρᾶς ἀμυγδαλῆς καὶ ὁ καρπὸς 5 ἐν ὕδατι ἐψηθέντα ῷ χρῆται λουτρῷ.

κδ'. Πρὸς τὰ *σελιώματα*.

Κωλύειν μέν συνίσ ασθαι πελιώματα τοῖς γέρουσι παχεῖαν έρ- 1 γαζομένους την δοράν καὶ δυσπαθη, καὶ την έξιν εὖ μάλα Θερμήν. Όπως δὲ Θᾶτ Ιον ἀπογένηται, άλσὶ μὲν χρησθαι ἐν τοῖς βαλανείοις 2 κατὰ τὸ μελανθὲν, παραυτὰ δὲ πυριᾶν σπόγγοις δευθεῖσιν εἰς ἀφέ. 10 ψημα της ραφάνου ἢ τοῦ ἀψινθίου.

Ce remède rend aussi le corps ferme et luisant. On mêlera aux détersifs 4-5 dont on se sert dans le bain, des pains faits avec quelque farine détersive, des oignons de narcisse et de la racine de couleuvrée. La racine de 6 l'amandier aux fruits amers et ces fruits eux-mêmes donnent aussi une bonne couleur à celui qui peut se les procurer, s'il les fait bouillir dans l'eau qui lui sert pour le bain.

24. REMÈDES CONTRE LES TACHES BLEUES.

On empêche les taches bleues de se former chez les vieillards, en 1 rendant leur peau épaisse et résistante, et leur complexion très-chaude. Afin que ces taches disparaissent plus vite, on applique du sel sur la 2 partie noircie, pendant qu'on prend un bain, et immédiatement après on fomente avec des éponges trempées dans une décoction de raifort et d'absinthe.

1. τὸ τετανὸν ἐργ. σῶμα F. — 2. γεγονότας Paul.; γεγονυίας Codd. — 2-3. ἀλεύρων ex em.; ἀλεύρου Codd. — 3. ῥίζης· τοῦτο καὶ τετανὸν ἐργάζεται ΒΡ. — Ib. καί om. ΒΡ. — 4. τῆς om. ΒΡ.

— Ch. 24; l. 6. Κωλύειν Paul.; Κωλύει Codd. — Ib. τοῖε γέρουσι om. BP. —
 8. ἀλόη F 1^a m. — 9. μελανθέν Paul.; μεληθέν BP; μεταβληθέν F. — 10. τοῦ om. F.

κε'. Οδόντων φυλακτικά.

Οι δδόντες οὐκ ἀπογενήσονται ἤν τις ταῦτα σοιῆ · Φυλάσσεσθαι σρῶτον δεῖ διαφθορὰς σιτίων · Φυλάσσεσθαι δὲ καὶ συνεχῶς ἐμεῖν · ὑφορᾶσθαι δὲ καὶ ἐδωδὰς ὅσαι μὴ σύμφοροι ὀδοῦσι, σῦκα ξηρὰ καὶ μέλι ἐφθὸν τῷ σκληρὸν ἄγαν εἶναι, καὶ Φοίνικας ὅσοι δύσθρυ-πίοι, καὶ σάντα ὅσα τῆς κόλλης ἔχει, καὶ τὰ καταγνύμενα μόλις.
2 Ολέκει ὀδόντας καὶ τὰ αἰμωδίαν ἐμποιοῦντα καὶ τὰ κατάψυχρα καὶ τὰ σαπρὰ σάντα. Δεῖ δὲ καὶ μετὰ τὰ δεῖπνα ἐκκαθαίρειν τοὺς ὀδόντας.

κς'. Δσίε μη βαρυηκοεῖν.

Πρὸς δὲ τὸ μὴ ἀκούειν βαρὺ ϖρῶτον ἐκκαθαίρειν τὰ ῥύπη τὰ ἐν τῷ ϖόρῳ, ϖαρὰ χρόνον δὲ καθιέναι λίνον εἰς αὐτὸν καταδαφὲν 10

25. MOYENS POUR CONSERVER LES DENTS.

Les dents ne tomberont pas, si on prend les précautions suivantes: on évitera en premier lieu la corruption des aliments [dans l'estomac], et aussi les vomissements fréquents; on regardera comme suspects les aliments qui ne sont pas profitables aux dents, comme les figues sèches et le miel cuit, ce dernier parce qu'il est très-dur, les dattes qui ne s'écrasent pas aisément, et toutes les substances qui sont glutineuses, ou qui se 2 cassent difficilement. Les ingrédients qui causent de l'agacement, ainsi que toutes les choses très-froides ou pourries, sont encore très-nuisibles 3 aux dents. Après ses repas, on doit aussi se nettoyer les dents.

26. MOYENS POUR PRÉVENIR LA DURETÉ DE L'OUÏE.

Pour remédier à la dureté de l'ouie, il faut d'abord enlever les impuretés du conduit [auditif]; puis on y introduira, de temps en temps, des fils de lin trempés dans la masse dont on fait les emplâtres de poix,

Ch. 25; l. 3. δέ om. A. — 4-5. δύσ- Codd. — 7. τά om. BP. — Ch. 26; τριπ7οι A. — 6. ὀλέσει Codd. — 6-7. l. 9. Πρὸς τὸ μηδέ BP. — 10. καταβα- καὶ τὰ κατάψ..... πάντα L N Paul.; om. φές ABP.

δρώπακι, καὶ προσπιεσθὲν ἐξέλκειν · ἄκρα γὰρ τοῦ πόρου ἐκκάθαρσις γίνεται καὶ ἄμα τῆς ἀκοῆς πρόκλησις · μετὰ δὲ ταῦτα οῖον
δρόδου μέγεθος περισχεθὲν βῦσαι τὸν πόρον ἐπὶ ἡμέραν, κἄπειτα
ἐξελόμενον χρίειν ἐπὶ ἡμέρας πέντε ἐλαίφ ἀμυγδαλίνφ ἢ ναρδίνφ,

ἡ χαμαιμηλίνφ, ἢ λίπει χηνῶν καὶ ὀλίγη χολῆ βοεία. Πάλιν δὲ 2
μετὰ χρόνον νᾶπυ καὶ σῦκα τρίψας πεποιημένον ἐκ τούτου κολλύριον ἐντιθέναι ἐπὶ ώρας δύο, κἄπειτα ἐξελέσθαι μὲν τοῦτο, ἐγχέαι
δὲ ἔλαιον ἀπεζεσμένον ἐν κοιλώματι ἀσφοδέλου ρίζης.

κζ'. Πρὸς ἀχλὸν ὀμμάτων.

Όπως δε μη άχλυν έχη τὰ ὄμματα, ὅτε δύνουσι κατὰ ὕδατος ψυ- 1 10 χροῦ, μακρὸν ἀναβλέπειν· ωροσδίδοται γὰρ ἔνθεν ἰσχὺς τῆ ὁράσει· μη λείπεσθαι δε μηδε ἀναγνώσεως τον γε ἔμπειρον. Καὶ δυσό- 2

ensuite on appuiera dessus et on les retirera; de cette manière, on obtiendra à la fois un nettoyage complet du conduit et une excitation de l'ouïe; après cela, on y mettra un bouchon de la grosseur d'un ers, qui ferme exactement le conduit et qu'on y laissera durant tout un jour; après l'avoir enlevé, on pratiquera, pendant cinq jours, des onctions avec de l'huile d'amandes, de l'huile au nard ou à la camomille, ou de la graisse d'oie, auxquelles on ajoutera un peu de bile de bœuf. Quelque temps 2 après on triturera de nouveau de la moutarde avec des figues, et on en fera un collyre qu'on introduira dans le conduit et qu'on y laissera deux heures; puis on enlèvera le collyre et on versera dans le conduit de l'huile bouillie dans une excavation pratiquée au centre d'une racine d'asphodèle.

27. REMÈDES CONTRE L'OBSCURCISSEMENT DES YEUX.

Pour prévenir l'obscurcissement des yeux, on doit les ouvrir large-1 ment, quand on se plonge dans l'eau froide; cette manœuvre donne de la vigueur à la vue; on ne s'abstiendra pas non plus de lire, du moins quand on sait le faire. Il faut aussi forcer les gens à regarder les objets 2

^{1.} γάρ om. BFP. — 3. τὸν σόρον — Ib. ἐγχέαι L N Paul.; ἔχειν Codd. — Paul.; τοῦ σόρου F; τοῦ σόνου BP. — Cii. 27; l. 9. δέ om. BP. — 10. μικρόν Ib. ἔπειτα Α. — 5. ὀλίγης χολῆς (χ. BP. — Ib. ἐντεῦθεν Α. — 11. δέ om. om. A.) βοείας Codd. — 6. καὶ σοιήσας Α. — Ib. γε e conj.; δέ Codd. — 11- A. — Ib. εἰς τοῦτο BP. — 7. ἔπειτα Α. p. 223, l. 1. δυσόρατον BP.

ρατα βιαζέσθωσαν βλέπειν, ύφοράσθωσαν δὲ οἶνον τὸν ωαχὺν καὶ γλυκὺν καὶ τροφὰς ὅσαι ἄνω ωολὺ μένουσι, καὶ ὅσαι δύσηρεπηοι καὶ ὑγρὰ γεννῶσιν ἀργὰ καὶ ωαχέα, καὶ τὰ εὕζωμα καὶ τὰ ωράσα, καὶ τὰ ωάντα ὧν ἡ δριμύτης ἄνω αἴρεται. Φυλάσσεσθαι δὲ καὶ κατάκλισιν ὑπηίαν ἐπὶ μακρὸν, καὶ κρύος, καὶ ἀνέμους τοὺς ἐναντίους καὶ καπνὸν το καὶ κόνιν. Εγχεῖν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκάσης ἡμέρας ὧδε ωεποιημένον ΰδωρ ἐπὶ μῆνα καὶ ἡμέραν · μάραθρα βάλλειν χλωρὰ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἔξωθεν ωίσση κεχρισμένον καὶ ὕδωρ ὁμβριον, ἔπειτα ἀποκείμενον ἔχειν ἐξελόμενον τὰ μάραθρα.

κη'. Περί **ωλησμον**ῆς.

Μέγισ ου εν σιτίοις άμαρτάνεται περί πλησμονήν εί γάρ τινι 10 καὶ πέψοι χρησ οι ή κοιλία, άλλὰ αὶ Φλέβες ὑπερεμπιπλάμεναι πονοῦσί τε καὶ διατείνονται καὶ ρήγνυνται καὶ ἀπο Φράτ ονται καὶ

difficiles à distinguer; mais on tiendra comme suspects le vin épais ou d'un goût sucré, les aliments qui restent longtemps en haut, ainsi que ceux qui se transforment difficilement ou qui produisent des humeurs inutiles et épaisses, la roquette, les poireaux, et toutes les substances 3 dont l'àcreté se porte en haut. On se gardera aussi de se coucher pendant longtemps sur le dos, et on évitera le froid, les vents contraires, la 4 fumée et la poussière. Pendant la durée d'un mois et un jour, on injectera journellement dans les yeux une eau préparée de la manière suivante : mettre dans un vase en terre cuite, enduit de poix à l'extérieur, du fenouil vert et de l'eau de pluie; puis retirer le fenouil et mettre l'eau en réserve.

28. DE LA PLÉNITUDE.

Les plus grandes erreurs qu'on commet par rapport aux aliments se rapportent à l'excès de quantité; en effet, s'il y a des gens dont l'estomac digère bien les aliments surabondants, les veines ne s'en emplissent pas moins outre mesure, et, en conséquence, elles se fatiguent, se disten-

^{1.} δέ on. Λ. — 2. δύσπεπίοι ΒΡ: γισίον κακόν ΒΡ. — Ιb. ωλησμονῆς δύσθρυπίοι Λ. — Ch. 28; l. 10. Μέ- ΒΡ. — 11. ωέψοι Paul.; ωέψει Codd.

ωνεύματος μεσίαι γίνονται και ωάνυ βρίθονται και γάρ μάλισία ωείθου τὰ κάκισία τῶν νοσημάτων ωλησμονὴν εἶναι. Τὸ δὲ τῆς γασίρος ωλήρωμα και ἐκένωσεν ἔσίιν ὅπη ἄνω τὸ ὑπερβάλλον και κάτω διαχωρῆσαν ' ὅλως δὲ ἀσθενέσιερον τοῦ κατὰ τὰς Φλέβας 5 ἐσίν ' οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο αἰρετὸν, ἀλλὰ ἤν τις ωλείω ωροσενέγκηται, αὐτίκα χρὴ ἐμέσαι ' κίνδυνος γὰρ ωξψαντι ἐμπλῆσαι τὰς Φλέβας, και μᾶλλον εἰ συνεχῶς τις ωερὶ τὴν τροΦὴν ἀκολασίαίνων μηδεμίαν κένωσιν ἔξευρίσκοι. Εμεῖν μὲν οὖν χρὴ ωρὶν διαΦθαρῆναι 3 τὰ σιτία ' εἰ δέ τινα κωλύματα εἴη ωρὸς τὸν ἔμετον, εἰ μὲν ῥυείη 10 ἡ γασίὴρ, ωολλάκις ἀφέλησεν ' εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ κοιμηθῆναί γε ἐπὶ ωλεῖσίον, καὶ ωστὸν ὕδωρ Θερμὸν ωιεῖν ωυκνὰ, ωξψαντα δὲ ἰκανῶς, μάλισία δὲ εἰ καὶ διαχωρήσαι, λούεσθαι καὶ ωυριᾶσθαι, καὶ

dent, éclatent, s'obstruent, se remplissent de gaz et s'alourdissent trèsfortement; car, accordez-moi en ceci une confiance complète, les maladies les plus mauvaises tiennent au trop plein. Si ce trop plein se borne 2 à l'estomac, l'organe rejette quelquefois le surplus par le haut, ou le fait passer par le bas; en somme, ce trop plein est moins grave que celui des veines, mais il n'est pas bon non plus, et, quand on a trop mangé, on doit vomir immédiatement; car, si l'on digère les aliments surabondants, on risque de remplir les veines, surtout si on s'adonne constamment à l'intempérance, eu égard aux aliments, sans inventer quelque moyen d'évacuation. Il faut donc vomir avant que les aliments 3 se soient corrompus, et, s'il y a quelque circonstance qui défende de vomir, on est souvent soulagé quand il survient un flux de ventre; dans le cas contraire, on dormira du moins pendant très-longtemps, on boira souvent de l'eau chaude, et, quand on a digéré ses aliments, surtout si on est allé aussi à la selle, on prendra un bain, on ira à l'étuve, on prendra

πλησμονῆς Α. — 5. αίρετόν Paul.; αίρετέον BP; om. Α. — 5-6. εί.... είσενέγνοιτο BP. — 6. ἐππλῆσαι F; ἐππληρῶσαι BP. — 7. τροΦήν] πέψιν Α. — 8. χρή om. F FP. — 9. είη om. F .— Ib. ῥυῆ Codd. — 10. ἡ Paul.; om. Codd. — 12. δέ om. F FP. — Ib. διαχωρήσειε A; διαχωρή F BP.

^{1.} βρίθονται Paul. text.; om. Codd. gr. et lat. Paul. marg. — lb. καὶ γάρ om. BPLN Paul. text.; καί Paul. marg. — lb. μαλισία Paul. marg.; om. Codd. gr. et lat. Paul. text. — 2. σείθου post εἶναι Α; om. Paul. text. — lb. τὰ μέγισία Α; κάκισίον δέ Paul. text. — lb. ἐν νοσήμασι φλεβῶν Paul. text. — lb. μετὰ

Δ σιτίον έδειν δλίγον καὶ ωόμα ύδαρὲς ωίνειν. Εἰ δὲ μήτε διεχώρησε τι, μήτε ἔπεψε ταχὺ, ωρὸς δὲ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα βαρὺ καὶ δυσκίνητον καὶ ὑπνῶδες εἴη, καί τινες ωαράλογοι ὄκνοι τὴν γνώμην ἔχοιεν· ταῦτα γὰρ σημαίνει κατὰ Φλέβας ωλησμονὴν εἶναι, ωόνοι δὲ κοπώδεις ἐπὶ τούτοις γίνονται· μέχρι μὲν τὰ ἐν γασῖρὶ ἐκπέ- 5 ψωσιν, ἀτρεμεῖν συμφέρει· μετὰ δὲ ταῦτα ωόνοις κενοῦν.

αθ΄. Δίαιτα τοῖς ἐν ἀσχόλω βίω τυγχάνουσιν. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Τὸν ἐν ἀσχόλφ βίφ τυγχάνοντα χρη σκοπεῖν, εἴτε γυμνάζεσθαι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν βίον ἔθος ἔχοι, εἴτε ἀγύμνασΤος λούεσθαι, καὶ εἰ μη γυμναζόμενος μετρίως Φέρει τὸ τοιοῦτον ἔθος, ὡς μη νοσεῖν συνεχῶς, εὐδιάπνευσΤος ὢν, την τοιαύτην Φύσιν τοῦ σώματος οὐ 10 χρη μετάγειν ἐπὶ ἔτερον ἔθος, οὐδὲ δλως ὅσαι διὰ σολλοῦ νοσοῦ-

un peu d'aliments, et on mettra beaucoup d'eau dans la boisson qu'on y 4 ajoutera. Si on n'est pas allé à la selle, et si on n'a pas vite digéré, si, de plus, le corps est lourd et éprouve de la difficulté à se mouvoir, si on a de la propension au sommeil et si l'on ressent une paresse extraordinaire de l'intelligence (ces circonstances indiquent qu'il y a de la plénitude dans les veines, et elles sont suivies d'un sentiment de lassitude), il convient de se tenir tranquille jusqu'à ce que le contenu de l'estomac soit complétement digéré; après cela on amènera une évacuation à l'aide des exercices.

29. RÉGIME DES GENS QUI MÈNENT UNE VIE SANS LOISIR. - TIRÉ DE GALIEN.

Celui qui mène une vie affairée doit se demander si, pendant la période précédente, il avait l'habitude de s'exercer, ou s'il prenait des bains sans se livrer aux exercices; s'il ne s'exerçait pas et s'il supportait assez bien cette manière de vivre, de manière à ne pas être constamment malade, attendu qu'il avait le corps facilement perspirable, il ne faut pas, dans de telles conditions, faire changer les habitudes, ni, en général,

1. ἐσθίειν BFP. — Îb. σδωρ ἐπιπίνειν Α. — 2. καί post δέ om. BP. — 4. κατὰ τὰς Φλ. BP. — 5. τὰ ἐγγάσθρια Α. — 5-6. πέψωσι Α. — 6. ἀπεμεῖν

BP. — Ch. 29'; l. 7. Τῶν... τυγχανόντων BP. — 8. ἐγγύμνασ7ος BP. — 10. τὴν τοιαύτ. L qui habet talis; τὴν γὰρ τοιαύτ. Codd. — 11. ὅσα Codd.

σιν. Εἰ δὲ συνεχῶς τις Φαίνοιτο νοσῶν, εἰ μὲν πληθωρικὸς, σκοπὸς 2 ἔσιω σοι παρὰ ὅλην τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν, ὅπως ἀεὶ συμμέτρους ἔξει τοὺς χυμούς εἰ δὲ διὰ κακοχυμίαν, ὅπως ἀρίσιους. Τῶν μὲν οὖν πληθώραν ἀθροιζόντων, τοὺς μὲν ἄντικρυς εἰς τὸ βαλανεῖον εἰστρον τὰντας ἔπειτα τρίψει τε κεχρῆσθαι καί τι βραχὺ κεκονίσθαι πρότερον · ὅσοι δὲ ἔφθανον τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἐπὶ ὀλίγον μὲν αὐξῆσαι καὶ αὐτὰ ταῦτα συμβουλεύσομεν, ἀφελεῖν δέ τι καὶ τῶν τροφῶν, καὶ τὰς ὀλιγοτρόφους προσφέρεσθαι. Τῶν δὲ κακοχυμίαν ἀθροιζόν- 4 των οὐχ εῖς ἐσιν ὁ σκοπὸς, ὅτι μηδὲ τῆς κακοχυμίας ἰδέα μία · τινὲς δὲ ψεν γὰρ ψυχροτέραν τε καὶ Φλεγματικωτέραν ἀθροίζουσι, τινὲς δὲ Θερμοτέραν τε καὶ χολωδεσιέραν, ἔνιοι δὲ ὑδατωδεσιέραν, ὥσπερ ἄλλοι μελαγχολικωτέραν ἀθροίζουσιν. Αφεκτέον οὖν ἐκάσιφ σιτίων 5

chez ceux qui ne deviennent malades qu'à de longs intervalles. Si, au 2 contraire, on s'aperçoit que quelqu'un est fréquemment malade, on se proposera pour but constant, en dirigeant son régime pendant qu'il est bien portant, de saire en sorte que, s'il est sujet à la pléthore, la quantité de ses humeurs soit toujours moyenne, et, si son état valétudinaire tient à la mauvaise condition des humeurs, à ce qu'il en ait de trèsbonnes. Nous recommanderons à quelques-uns de ceux qui sont sujets 3 aux accumulations d'humeurs, de se faire frotter d'abord et saupoudrer d'un peu de poussière, dès qu'ils entrent dans la maison de bains; quant à ceux qui avaient déjà ces habitudes avant de s'adresser à nous, nous leur dirons de continuer ces mêmes pratiques, d'en augmenter même un peu l'intensité, de diminuer la quantité des aliments, et de manger des choses qui nourrissent peu. Pour les gens chez lesquels il se produit 4 des accumulations d'humeurs mauvaises, il existe plusieurs indications, parce qu'il y a également plusieurs espèces de ces humeurs; en effet, chez les uns, il y a plutôt accumulation des humeurs froides et pituiteuses, chez les autres, des humeurs chaudes et bilieuses, chez d'autres encore, des humeurs aqueuses et, enfin, des humeurs atrabilaires. Les 5 gens appartenant à l'une ou l'autre de ces catégories s'abstiendront donc

^{1.} μὲν γάρ BP. — 4. οὖν om. BP. 6. ἔφθασαν BP. — 10. τε Gal.; om. — 5. παίτοι βραχὐ πονίσθαι BP. — Godd.

τε καὶ ωοτῶν ὅσα ωέΦυκε γεννᾶν ἐτοίμως τὸν ἀθροιζόμενον αὐὁ τοῖς χυμόν. Ἐπὶ ωάντων δὲ τούτων βοήθημα κοινὸν γασΊρὸς ὑπαγωγή.

λ'. Περί τῶν διαφθειρόντων τὰ σιτία.

1 Διαφθορᾶς τῶν σιτίων ἐν τῆ γασΙρὶ γινομένης, οἶς μὲν ὑπέρχεται τὰ διεφθαρμένα, μέγισΙον ἐφόδιον εἰς ὑγείαν ἔχουσιν οἶς δὲ 5
2 οὐχ ὑπέρχεται, διὰ τῶν ἀλὑπως ὑπαγόντων ἐρεθισΙέον. Τοῖς δὲ
οὕτω διακειμένοις συμφέρουσι καὶ οἱ ϖρὸ τροφῆς ἔμετοι διὰ οἴνου
ωόσεως γλυκέος γινόμενοι συμβουλεύειν δὲ αὐτοῖς χρὴ μηδὲν κνισῶδες ἢ βρωμῶδες ἢ ὅλως εἴφθαρτον σιτίον ωροσφέρεσθαι, τὰ εὕ3 χυμα δὲ ἐκλέγεσθαι. Τοῖς δὲ οὕτως ἔχουσιν ἐκ διαλειμμάτων χρόνου 10
συμμέτρου τῆς γασΙρὸς ὑπαγωγαὶ συμφέρουσι διὰ τῶν μετρίως
καθαιρόντων.

des aliments et des boissons qui, par leur nature, produisent facilement 6 l'humeur qui s'accumule habituellement en eux. Le relâchement du ventre est un remède commun pour tous.

30. DES GENS CHEZ LESQUELS LES ALIMENTS SE CORROMPENT [DANS L'ESTOMAC].

Quand il y a une corruption des aliments dans l'estomac, c'est un très-grand profit pour la santé, si ces aliments corrompus passent par le bas; si cela n'a pas lieu, il faut exciter les déjections alvines par des remèdes qui font descendre ces aliments sans produire d'effet désagréable.

Les vomissements qu'on provoque avant le repas, en buvant du vin d'un goût sucré, conviennent aux gens qui se trouvent dans ces conditions; on doit leur conseiller de ne manger aucun aliment qui sente la graisse brûlée, qui ait quelque [autre] mauvaise odeur, ou, pour le dire en un mot, qui se corrompe facilement; on choisira, au contraire, ceux qui 3 contiennent de bons sucs. Il est utile, chez ceux qui sont dans le cas dont nous parlons, de relâcher le ventre à des intervalles d'une durée moyenne, à l'aide des substances qui purgent modérément.

CH. 30; 1. 7. of Gal; om. Codd.

λα'. Οδοιποροῦσι δίαιτα, Εκ τῶν Διοκλέους.

Πρός τὰς πορείας ἡᾶσία ἄν τις ἀπαλλάτιοι λαπαρός ὢν καὶ μη 1 συντόνως πορευόμενος ετι δὲ τοῦ μὲν Θέρους ταινία μαλακή πλάτος ἔξ ἢ ἐπιὰ δακτύλων ἐχούση, μῆκος δὲ μὴ ἔλατίον πέντε πηχῶν κατειλημένος τὴν ὀσφὰν ἄχρι τῶν λαγόνων. Καὶ ἡ βακτηρία 2 δὲ χρήσιμος γίνεται παρὰ τὰς πορείας ἐν μὲν γὰρ τοῖς κατάντεσι προβαλλόμενος ἴσχει τὸ σῶμα προπετὲς γινόμενον καθάπερ τις κοντός ἐν δὲ τοῖς ἀνάντεσιν ἐπερειδόμενος, ἡᾶον ἀν ποιήσαι τὴν εἰς τὸ πρόσαντες κίνησιν τοῦ σώματος. ἔτι δὲ ἦτιον ἀν σφάλλοιτό 3 τις τρισὶν ἐπερειδόμενος ἢ δυοῖν. Διαναπαύσεως μὲν οὖν γινομένης 4 τῆς πορείας, ἄλειμμα καὶ σμικρὰ σίτου προσφορὰ τῶν Θερινῶν τινος, καὶ πόμα μέτριον ἀρμότιει ταύτην τὴν ὥραν, καὶ μετὰ τὸ ἄρισίον ἀνάπαυσις πρὸ τοῦ προέρχεσθαι συνείρειν δὲ ἀναγκαζο-

31. RÉGIME DE VOYAGE. - TIRÉ DE DIOCLÈS.

On se tirera surtout facilement des voyages à pied, si on a le ventre l'libre, si on ne fait pas d'effort en marchant, et, de plus, lorsqu'on est en été, si on s'enroule les lombes, jusqu'à la région des iles, d'une bande molle de la largeur de six ou sept doigts et qui ait au moins une longueur de cinq coudées. Le bâton est également utile en voyage; en effet, quand 2 on marche sur un chemin déclive et qu'on porte ce bâton en avant, il retient, à l'instar d'un poteau, le corps qui, lui aussi, penche en avant; si, sur les routes montantes, on s'appuie dessus, il facilitera le mouvement qu'on fait pour monter le coteau. En outre, on bronchera moins 3 en s'appuyant sur trois que sur deux soutiens. Quand on se repose de 4 la marche, il convient, dans cette saison, de s'oindre, de prendre un peu d'aliments, à savoir quelque mets d'été; il est bon de boire modérément et de se reposer après le déjeuner avant de reprendre sa marche;

CH. 31; ł. 4. πατειλημμένος F. — Ib. — 7. ποντός] βάσις ΒΡ. — Ib. ωσιῆ τῶν om. ΒΡ. — 5. χρησίμη F. — Ib. ΒΡ. — 9. μέν] δέ ΒΡ. — 12. ωρὸ τοῦ ωαρὰ τῆς ωορείας ΒΡ. — 6. τις om. F. LN Paul.; om. Codd.

μένο καὶ διψώντι λεπίδν άλφιτον ἐπὶ ὕδατι μετὰ άλὸς μετρίου σωίνειν. Τὰ δὲ καύματα καὶ τοὺς ἡλίους εὐλαβεῖσθαι δεῖ μηδὲν γυμνὸν ἡλιούμενον τοῦ σώματος, ἀλλὰ σκεπασάμενον, ὅπως ἰδίη καὶ μὴ σκληρύνηται ξηραινόμενον σαρὰ τὴν σορείαν οὐτω γὰρ ἄν ὅ τε κόπος ἡτίων συμβαίνοι, καὶ τῶν σροειρημένων σαθῶν οὐδὲν ἄν γέ- 5 ουιτο ὁμοίως. Τοῦ δὲ χειμῶνος ψύχους ὄντος σρὸ τῆς σορείας λαπαχθέντα καὶ ἀλειψάμενον σιτίων τῶν χειμερινῶν σολύ τι καὶ σόμα μικρὸν ἀρμότλει λαβεῖν, καὶ εἰλίξασθαι ταινία μακροτέρα, μὴ μόνον τὴν ὀσφὺν, ἀλλὰ καὶ τὴν ῥάχιν καὶ τὸ σίῆθος εὖ καὶ καλῶς. Διαναπαυόμενον δὲ ἐν τῆ τοιαύτη σαρηγορία, γινομένου ψύχους ἱκανοῦ, 10 μήτε ἀλείφεσθαι, μήτε σιτίον, μήτε σόμα λαμβάνειν βέλτιόν ἐσῖι, μηδὲ ἀν ὁπωσοῦν ῥυπαρὸς ῆ, συριᾶν, εἰ μὴ μέλλοι τις αὐτοῦ κατα μένειν. Μετὰ δὲ τὰς σορείας τὰς μακρὰς καὶ τοὺς ἄλλους σόνους

si on est obligé de poursuivre son voyage et si on a soif, on boira de l'eau dans laquelle on mettra une quantité modérée de sel et qu'on sau-5 poudrera d'alphiton fin. On se gardera de la chaleur et du soleil en n'exposant aucune partie du corps à nu aux rayons de cet astre; au contraire, on les couvrira toutes, afin qu'elles transpirent et qu'elles ne se durcissent pas, en se desséchant par l'effet de la marche; de cette manière on se fatiguera moins, et aucune des incommodités dont nous 6 venons de parler ne se présentera. En hiver, quand il fait froid, il convient, après être allé à la selle et après les onctions, de manger une grande quantité d'aliments d'hiver, mais de boire peu avant de se mettre en marche, et de s'enrouler parfaitement bien avec une bande plus longue que celle d'été, non-seulement les lombes, mais aussi l'épine du 7 dos et la poitrine. Quand on se repose après avoir pris ces précautions et que le froid est intense, il vaut mieux ne pas s'oindre, ne pas manger, ne pas boire, et, quelque malpropre qu'on soit, ne pas aller à l'étuve, à 8 moins qu'on ne doive demeurer là où on est arrivé. Après les longs voyages, ainsi qu'après les autres grandes fatigues, on se soignera comme

μενον ex em.; Διαναπαυόμενος F; Διαναπαυόμενα BP. — 10. δέ LN Paul.; om. Codd. — 12. ρυπαρὸς ἢ conj.; παρῆ Codd.; om. N Paul.

^{1.} ύδατος ΒΡ. — 3 άλλά] καί ΒΡ. — 4-5. ότε ὁ κόπος ΒΡ. — 5. συμθαίνει ΒΓΡ. — 7. ωολύ L N Paul.; om. Godd. — Ib. τι om. ΒΡ. — 9-10. Διαναπαυό-

τοὺς ἰσχυροὺς, κὰν μὴ κοπιᾳ τις, δεῖ Θεραπεύειν αὐτὸν καθάπερ τοὺς κοπιῶντας · ἦτΊον γὰρ ὰν οὕτως ἀποδαίνοι τι δυσχερές.

λε΄. Τίνα συμβάλλεται τοῖς ἀποδημοῦσι σρὸς μεταβολὰς τῶν ὑδάτων. Εκ τῶν Ερασισ7ράτου.

Πρός τὰ νιτρώδη τῶν ὑδάτων καὶ ἀλυκίδα τινὰ ἔχοντα οἶνον ὶ εὐώδη τε καὶ διουρητικὸν ὡς βέλτισῖον ωλείω μιγνύναι τῷ ωινο5 μένω, καὶ ἀκρατέσῖερον ωοιοῦντα τὸ ωᾶν ὑγρὸν μὴ ωολὸ λαμβάνειν ωρὸς δὲ τὰ δυσέκκριτα τῶν ὑδάτων, οἶνόν τε οἶος εἴρηται νῦν
μιγνύειν καὶ μέλι βέλτισῖον, καὶ τούτων ἀμφοτέρων ωλείω τὴν
μιζιν ωοιεῖσθαι, καὶ τὸ ωᾶν ὑγρὸν μὴ ωολὸ λαμβάνειν οὐτω γὰρ
ἤκισῖα ἄν τις ὑπὸ τῆς τῶν ὑδάτων κακίας ἐνοχλοῖτο, ὅταν αὐτῷ τῷ
10 ΰδατι μιγνύη χυλοὸς συνήθεις τε καὶ ωλείους ἐναντιουμένους τῆ τοῦ
ὕδατος κακία, καὶ τὸ ωᾶν ὑγρὸν μὴ ωλεῖον ωροσφέρηται. Συμμε- 2

font les gens fatigués, lors même qu'on n'éprouverait pas de lassitude; de cette manière, il en résultera moins d'incommodités.

32. QUELS SONT LES MOYENS QUI CONTRIBUENT À FAIRE SUPPORTER LE CHANGEMENT D'EAU À CEUX QUI SONT EN VOYAGE. — TIRÉ D'ÉRASISTRATE.

Ce qu'il y a de mieux pour corriger les eaux alcalines, ou qui ont un 1 certain goût salé, c'est de mêler à l'eau qu'on boit une assez grande quantité d'un excellent vin odoriférant, et qui pousse aux urines; en tout cas, la boisson doit être moins trempée et moins abondante que d'habitude; aux eaux qui passent difficilement on mêlera du vin tel que celui que nous décrivions tout à l'heure et du miel de qualité supérieure, dans une proportion assez considérable; mais la totalité de la boisson ne sera pas très-forte: de cette manière, c'est-à-dire en mêlant à l'eau une assez grande quantité de sucs (vin et miel) qui nous sont habituels, et qui corrigent la mauvaise qualité de ce liquide, et en buvant à petites doses, on ressentira très-peu les mauvaises qualités de l'eau. On 2

^{1.} δεῖ καὶ Θεραπεύειν ΒΡ. — Ib. ἐνοχλεῖται ΒΡ. — 9-p. 231, l. 2. ὅταν αὐτόν Codd. — Ch. 32; l. 3. οἶνον LN; .... κακίαν om. N. - - 10. ωλεί-οἶον Codd. — 5-6. λαμβάνοντα F. — 9. σ7ους ΒΡ.

ταβάλλειν δὲ καὶ τὰ ἐν τῆ διαίτη προσφερόμενα άρμοζόντως πρὸς 3 τὴν τοῦ ὕδατος κακίαν. Οὐ μόνον δὲ τὴν τοῦ ὕδατος μεταβολὴν ἐπιβλέπειν δεῖ τοὺς ἀποδημοῦντας, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ ἀέρος καὶ τὴν τῶν προσφερομένων ἀπάντων τὰ γὰρ μέλλοντα νοσοποιεῖν ἢ ἐν τῷ πλήθει τῆς τροφῆς τὴν αἰτίαν λήψεται, ἢ ἐν τῆ κακοχυμία, ἢ ἐν τοῖς ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς γινομένοις.

λγ΄. Ηλωίζομένων δίαιτα. Επ των Διεύχους.

Πρός τους συμβαίνοντας εμέτους τοῖς ωλωϊζομένοις, τοῖς μεν ἀπὸ ωρώτης γενομένοις οὕτε ῥάδιον, οὕτε χρήσιμον ἀντιτάσσεσθαι· ωάντα γὰρ ώς ἐπιπολὺ εἴωθεν ἀΦελεῖν. Δεῖ δε μετὰ τὸν ἔμετον μὴ ωολλὰ, μηδε τὰ τυχόντα ωροσΦέρεσθαι, ἀλλὰ ἢ τῷ Φακῷ χρῆ- 10 σθαι ὀξηρῷ καὶ καθέΦθῳ γληχοῦς μικρὸν ἔχοντι ἢ ἄρτῳ κατατεθρυμμένω ἐν οἴνῳ ὑδαρεῖ καὶ εὐώδει· τῷ δε ωοτῷ χρῆσθαι βραχεῖ,

changera en même temps les autres éléments du régime, suivant que 3 les eaux ont telle ou telle mauvaise qualité. Seulement les personnes qui sont en voyage ne doivent pas uniquement faire attention au changement d'eau, mais aussi au changement d'air et de tout ce qu'on mange ou boit, les influences qui doivent nous rendre malades exerçant leur action, soit par la surabondance d'aliments, soit par le mauvais état des humeurs, soit par les éléments qui pénètrent à l'aide de la respiration.

33. RÉGIME POUR CEUX QUI VOYAGENT SUR MER.—TIRÉ DE DIEUCHÈS.

1 Il n'est ni facile, ni utile, du moins quand on monte un vaisseau pour la première fois, de résister aux vomissements que provoquent les voyages sur mer; en effet ces vomissements sont, le plus souvent, avan
2 tageux sous tous les rapports. Après les vomissements, on ne mangera ni beaucoup, ni indifféremment de tous les mets, mais on prendra ou des lentilles fortement cuites et aigries, auxquelles on ajoutera un peu de pouliot, ou du pain cassé dans du vin aqueux et odoriférant; on

^{1.} τε BP. 2. κακίαν Ι.; om. Codd. gr. — Ch. 33; l. 11-12. κατεθρυμμ. BP.

καὶ τούτῳ ἢ οἰναρίῳ σαντελῶς ύδαρεῖ, ἢ ὁξειδίῳ τῷ τοῦ ἀπομέλιτος. Τοὺς δὲ Φακοὺς ἐψῆσαι δεήσει, κἄπειτα ὅταν μαλακοὶ γένων- 3 ται, τρίβειν λείους, εἶτα ξηρᾶναι, κἄπειτα οὕτω συνθεῖναι εἰς κεραμεοῦν ἄγγος. Ἐπὶ σλείω δὲ χρόνον σλειόνων γενομένων ἐμέτων τῆ 4 5 ὑποσλολῆ τῆς τροΦῆς σΦοδροτέρα χρησλέον, καὶ τῷ σοτῷ βραχεῖ, ἢ τῷ ὀξειδίῳ τῷ τοῦ ἀπομέλιτος μετὰ ὑδατος, θύμου ἐν αὐτῷ ἀποβεθρεγμένου, ἢ γλήχωνι καὶ ὑδατι μετὰ ἀλΦίτου σάλης, ἢ τῷ οἰναρίῳ τῷ εὐώδει μετὰ σάλης ὑδαρεῖ ὡσαύτως. Πρὸς δὲ τὰς δυσχεςρεῖς ὀσμὰς τὰς ἐν τοῖς σλοίοις ἢ μῆλα δέοι ἀν ὀσΦραίνεσθαι τὰ 10 κυδώνια, ἢ τὸν θύμον, ἢ τὴν γλήχωνα. Δεῖ δὲ καὶ βλέπειν ὅτι ὁ ἡκισλα εἰς τὴν θάλασσαν ἔως εἰς τὸν ἐθισμὸν ἔλθη τις τῆς ἐν τῷ σλοίῳ διατριδῆς. Καὶ τοῖς ὑδασι δὲ σροσέχειν, ὁπως μήτε θολερὰ, γμήτε ἀλυκὰ ἔσλαι.

boira peu, et la boisson consistera en du vin tout à fait aqueux, ou en du vinaigre provenant de l'eau de rayons de miel. On fera bouillir les 3 lentilles, puis, quand elles seront ramollies, on les réduira en farine par la trituration, ensuite on les séchera, et, après cela, on les mettra de côté dans un vase en poterie. Si des vomissements rapprochés durent pendant 4 longtemps, il faudra insister encore sur la diminution des aliments et boire peu; on se servira alors soit du vinaigre provenant de l'eau de rayons de miel, qu'on coupera avec de l'eau, et dans lequel on fera macérer du thym, ou d'un mélange de pouliot, d'eau et de farine fine d'alphiton, ou d'un vin odoriférant et aqueux, comme nous l'avons dit plus haut, en y ajoutant la même espèce de farine. Pour combattre les éma- 5 nations incommodes qu'on rencontre dans les navires, on aspirera l'odeur de coins, de thym ou de pouliot. On évitera aussi, autant que possible, de 6 regarder la mer, jusqu'à ce qu'on ait pris l'habitude de séjourner à bord. On prendra garde que l'eau destinée à la boisson ne soit ni trouble, ni 7 de mauvaise odeur, ni salée.

^{1-2.} τῷ τοῦ ἀπομ. ex em.; τῷ ἀπὸ τοῦ μέλ. Codd. — 2-3. γέν.] ἐσσονταί BP. — 4. ἀγγεῖον F. — 6. τῷ τοῦ ἀπομ. ex em.; τοῦ ἀπὸ τοῦ μέλ. F; τῷ ἀπὸ τοῦ μέλ. BP. — 8. μετὰ.... ὡσαύτως om.

BP. — 9. ὀσμάς e LN (odores N; odoramenta L); ὀρμάς Codd. gr. — Ib. τά] ἤ BPN. — 10. τήν ex em.; τόν Codd. — 11. τις om. FPLN. — Ib. τῆς om. B.

λδ'. Περὶ μέθης.

1 Τοῖς μέθη κατεσχημένοις ἔμετος ἀρμόσει ωαραχρῆμα γινόμενος.
2 Δεῖ δὲ καὶ δαψιλὲς ὕδωρ ἐπιπίνοντας καὶ μελίκρατον ἐμεῖν ἔως ωλεῖσῖα τε ἀπορρίψωσι καὶ τὰς δήξεις ἀμβλύνωσι, μετὰ δὲ τοὺς ἐμέτους ἐμβάσει τε χρῆσθαι σὺν ἀλείμματι δαψιλεῖ τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον ἡσυχάζειν ἐν σκέπη κοιμωμένους ἐπὶ ωλεῖσῖον χρόνον ἔως 5 ἀν ἐξοινίσωσιν.

λε'. Περί τῶν ἀμέτρως ωεπλησιακότων.

Τοῖς δὲ ἀμέτρως ϖεπλησιακόσιν άρμόζει σκέπη, ἀλέα, ἡσυχία, ὅπνοι ἱκανοὶ, ἔως ἂν ἔκ μὲν τῆς συντονίας ἄνεσιν λάβη τὸ σῶμα, ἐκ δὲ τῆς ἀτονίας ἀνακτήσωνται ἔαυτούς.

34. DE L'IVRESSE.

Les gens pris d'ivresse devront vomir immédiatement. Ils exciteront des vomissements en buvant après coup beaucoup d'eau pure et d'eau miellée, jusqu'à ce que la quantité des matières vomies soit devenue très-considérable, et que les picotements [de l'orifice de l'estomac] se soient amortis; après les vomissements, ils prendront un bain pendant lequel ils s'oindront avec une grande quantité de substance grasse; le reste du temps ils se reposeront, en dormant pendant très-longtemps dans un endroit abrité, jusqu'à ce qu'ils aient fait disparaître l'effet du vin.

35. des gens qui ont commis des excès sexuels.

Ceux qui ont commis des excès sexuels doivent se reposer dans un cudroit abrité et tiède, et se livrer à un sommeil suffisamment prolongé, jusqu'à ce que la tension dans laquelle ils ont mis leur corps ait éprouvé du relàchement, et qu'ils aient triomphé de leur faiblesse.

Cu. 34; l. 1. κατεσχημένοις Paul.; κατισχημένοις F; κατισχυμένοις Α; κατεχομένοις BP. — lb. ἀρκέσει BP. — lb. αὐτίκα Λ. — lb. γενόμενος BP. —

2. ἐπὶ σίνοντες F, idque post μελίκρατον. — Ib. έως Paul.; ὡς Codd. — 5. χρόνον post. σλεῖσῖον om. Λ. — 6. ἐξεμέσωσιν ΒΡ.

λς'. Περί τῶν κατεψυγμένων.

Καταψύξεως δε ίκαυ ης γενηθείσης κατακλίνειν εν τόποις Θερ- ι μοῖς αὐτοὺς, συναλείφοντας κυπρίνω η ἰρίνω μετὰ δε ταῦτα σμικρὸν ἀναθερμανθέντων διδόναι ωέπερι καὶ σμύρναν μετὰ οἴνου λευκοῦ εὐώδους ωαλαιοῦ, η ὁπὸν κυρηναϊκὸν μετὰ οἴνου, η ὅξους, η 5 ωύρεθρον, η κασθόριον μετὰ ὅξους τροφην δε ωροσφέρειν Θερμοτέραν καὶ σύμμετρον.

λζ'. Περί τῶν ἐγκεκαυμένων.

Εγκαύσεως δε γενομένης κατακλίνεσθαι μεν εν τόποις εὐπνόοις, 1 προσκλύζεσθαι δε τό τε πρόσωπον και τὰς χεῖρας και τὰ σκέλη ψυχροῖς ὕδασιν· προσδίψους δε γεγονότας πίνειν ψυχρὸν ὕδωρ, οῖς 10 σύνηθες. Ταῦτα δε ποιεῖν ἐκ τοῦ κατὰ ὀλίγον και μὴ ἀθρόως· τρο- 2 Φὴν δε λαμβάνειν ὀλίγην εὐδιοίκητον, ὑγροτέραν μᾶλλον ἢ σιτω δεσθέραν.

36. DES GENS REFROIDIS.

On couchera ceux qui ont subi un refroidissement assez prononcé l dans des endroits chauds, et on leur pratiquera des onctions avec de l'huile à l'alcanna ou à l'iris; quand ils se seront un peu réchauffés, on leur donnera soit du poivre et de la myrrhe avec du vin blanc, odoriférant et vieux, soit du suc de Cyrène avec du vin ou du vinaigre, soit de la pariétaire d'Espagne ou du castoréum avec du vinaigre; enfin on leur fera prendre une quantité modérée d'aliments plus ou moins chauds.

37. des gens échauffés.

Si on a éprouvé un échaussement, on se couchera dans des endroits 1 bien aérés, et on se lavera la face, les bras et les jambes, avec de l'eau froide; si on a de la soif, on boira de l'eau froide, pourvu qu'on en ait l'habitude. On fera tout cela petit à petit, et non d'un seul coup; puis 2 on prendra une petite quantité d'aliments, qui se distribuent facilement dans le corps et qui soient plutôt humides que sarineux.

λη'. Περί Φλέγματος ἐν τῆ γασθρί ωλεονάζοντος. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Εἴ τινι ωεριτετύχηκας ωστε τὰς τῶν τροφίμων σιτίων ωροσφορὰς ἀποσηρεφομένω καὶ δεινῶς ἀποσήτω, καὶ εἰ βιάζοιτο ωροσφερεσθαι, ναυτιώδει γινομένω, μόνα δὲ, εἴπερ ἄρα, τὰ δριμύτερα ωροσιεμένω, χαίροντι δὲ μηδὲ ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ ἐμφυσωμένω καὶ διατεινομένω τὴν γασθέρα καὶ ναυτιῶντι, καὶ βραχὺ ταῖς ἐρυγαῖς 5 ἐπικουφιζομένω μόναις, διαφθείροντι δὲ ἔσηιν ότε καὶ αὐτὰ τὰ λαμ-κανόμενα σιτία, καὶ μάλισηα τὴν εἰς ὀξύτητα διαφθορὰν, ωάντως ἔγνως τὰ βοηθήματα κεφάλαιον ἔχοντα τῆς ἰάσεως ἀπορρύψαι τῆς γασηρὸς τὸ φλέγμα. Ε΄γωγε οὖν οἶδά ωστέ τινα τῶν οὕτω διακειμένων ἐπὶ ταῖς διὰ ὀξυμέλιτος ἐαφανῖσι ωλῆθος μὲν ἄπισθόν τι 10 φλέγματος ωαχυτάτου ἐμέσαντα, ωαραχρῆμα δὲ ὑγιᾶ τελέως ἀποδειχθέντα.

38. DE L'EXCÈS DE PITUITE CONTENU DANS L'ESTOMAC. — TIRÉ DE GALIEN.

ait une aversion très-vive pour les aliments, qui soit pris de nausées quand on le force à manger, ou qui, éprouvant encore quelque appétit, ne veut que des substances âcres, lesquelles, loin même de lui être agréables, lui causent souvent du ballonnement, de la distension du ventre et des nausées; si les éructations seules soulagent un peu; si, parfois, les aliments que prend cet individu se corrompent dans l'estomac, corruption qui provient surtout de ce qu'ils s'aigrissent, sachez que le principal effet des remèdes que vous administrerez consistera toujours à 2 balayer la pituite de l'estomac. Du moins, je me rappelle un individu qui était dans cet état, et dont la santé, après qu'il eut pris des radis dans du vinaigre miellé, et qu'il eut, en conséquence, vomi une quantité incroyable de pituite très-épaisse, se trouva à l'instant même complétement rétabli.

Ch. 38; tit. Διοπλέουs D. — 4. μηδέ 7. σάντων F. — 8. ἀποβρίψαι A F. — om. BFP. — 6. μόνον πουφιζ. Α. — 9. τινα Paul.; om. Codd.

λθ'. Τί τοιητέον ἐν ταῖς δυσκράτοις κατασθάσεσιν. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Σκοπεῖν ἐν ἀπάσαις ταῖς κατασθάσεσι δεῖ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ι

φύσιν ἐκάσθου τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἔχει σχέσεως ωρὸς τὴν κατάσθασιν· αἱ μὲν γὰρ ὅμοιαι κατασθάσεις νοσώδεις εἰσὶν, αἱ δὲ ἐναντίαι συμφέρουσι, καὶ τοῖς μὲν εὐκράτοις σώμασιν αἱ μὲν εὔκρατοι

5 κατασθάσεις ὑγιειναὶ, βλαβεραὶ δὲ αἱ δύσκρατοι. ἀλλὰ ὤσπερ οὐ- 2
δεμία τῶν δυσκράτων κατασθάσεων ἀγαθὴ τοῖς εὐκράτοις ἐσθὶν,
οὕτως οὐδὲ μεγάλως βλαβερὰ καθάπερ τοῖς δυσκράτοις ὅσα γὰρ
ἐγγὺς ἤδη τοῦ νοσεῖν ἐσθι σώματα νόσον τοιάνδε διὰ τὴν οἰκείαν
δυσκρασίαν, ταῦτα ὑπὸ τῆς ὁμοίας τοῦ ωεριέχοντος ἡμᾶς ἀέρος
10 δυσκρασίας ἔξελέγχεται· τὰ δὲ ἐναντίως κεκραμένα τῷ ωεριέχοντι
ωρὸς τῷ μηδὲν ἀδικεῖσθαι γίνεται βελτίω, τὴν ἀμετρίαν τῆς κρά-

39. CE QU'IL FAUT FAIRE QUAND L'ATMOSPHÈRE EST MAL TEMPÉRÉE.

— TIRÉ DE GALIEN.

Quel que soit l'état de l'atmosphère, il faut examiner quelle relation 1 existe entre l'âge, la nature de chaque individu et la constitution de l'air; car, si cette constitution est semblable à celle de l'individu, elle tend à le rendre malade; si elle lui est opposée, elle lui est profitable; de plus, les constitutions bien tempérées de l'atmosphère sont salubres pour ceux qui ont un bon tempérament, tandis que les constitutions mal tempérées leur sont nuisibles. Mais, si aucune intempérie de l'air ne 2 fait du bien aux individus qui ont un bon tempérament, aucune ne leur cause non plus un dommage grave, comme c'est le cas pour les gens mal tempérés: en effet, les organismes qui sont sur le point d'être pris de telle ou telle maladie, à cause du mauvais tempérament qui leur est propre, trahissent cet état, s'ils subissent l'action d'une atmosphère dont le tempérament est semblable au leur; au contraire, si le tempérament de l'atmosphère est l'opposé de celui de ces organismes, bien loin d'en éprouver du dommage, ils s'amélioreront, attendu que l'excès du tem-

3 σεως τῆς ἐναντίας ἀμετρίας κολαζούσης. Εἀν οὖν τοῦτό τις γινώσκη; τὴν ὑγίειαν Φυλάξει τοῖς σώμασι τἀναντία διαιτήματα προσάγων.

μ'. Περί σαρκός καθαιρέσεως. Επ τῶν Γαληνοῦ.

- 1 ὅταν εἰς πολυσαρκίαν ἄμετρον ἐκτραπῆ τὸ σῶμα, τήκειν αὐτὸ καὶ καθαιρεῖν χρή ὁ δέδεικται δὲ ἡ Θερμοτέρα καὶ ξηροτέρα κρᾶσις 5 2 ἰσχνὸν ἐργαζομένη τὸ σῶμα. Τοιαύτην οὖν σοι ποιητέον ἐσὶὶ τὴν τῶν παχέων, εἰ μέλλοι γενήσεσθαι σύμμετρος ὁ μεμάθηκας δὲ ὡς ὁξέα γυμνάσια καὶ δίαιτα λεπίύνουσα καὶ Φάρμακα τὰ τοιαῦτα καὶ τῆς ψυχῆς αἰ Φροντίδες ἀποΦαίνουσι τήν τε κρᾶσιν ὅλην ξηροτέ-3 ραν, καὶ διὰ αὐτὴν τὸ σῶμα λεπίότερον. Τὰ μὲν οὖν τῆς λεπίυ-10 νούσης διαίτης πρόδηλα Φάρμακα δὲ τὰ σΦοδρότερα πηγάνου τὸ σπέρμα, καὶ μᾶλλον τὸ τοῦ ἀγρίου σὰν αὐτοῖς τοῖς κορύμξοις,
- 3 pérament de l'air corrige l'excès contraire de celui de l'organisme. Si donc on reconnaît ces conditions, on conservera la santé des personnes en leur procurant un séjour opposé à leur tempérament.

40. DE LA DIMINUTION DES CHAIRS. - TIRÉ DE GALIEN.

Quand le corps s'est démesurément chargé de chairs, il faut fondre ces chairs et en diminuer la quantité; or nous avons montré que le corps s'amaigrit quand son tempérament devient plus chaud et plus sec qu'il ne l'était. C'est donc de ces qualités que vous devez imprégner le tempérament des gens chargés d'embonpoint, si vous voulez qu'il devienne modéré; or vous avez appris que les exercices rapides, le régime atténuant, les médicaments doués des mêmes propriétés et les soucis de l'âme dessèchent complétement le tempérament, et que, par suite de ce desséchement, ils amaigrissent le corps. Les éléments du régime atténuant sont connus; les médicaments qui agissent assez fortement dans ce sens sont la graine de rue, et surtout celle de la rue sauvage, pourvu qu'on la prenne avec toute l'inflorescence, l'aristoloche

^{2.} δγείαν Β Ρ. — Ch. 40; l. 5. καθαι- A B. — 8. τά om. A. — 11. τό om. A. ρεῖν ex em.; καθαίρειν Codd. Gal. — Ib. — 12. τό om. Codd. Gal. — Ib. τοῖς ή om. B Ρ. — 6. ἰσχνόν] δγρόν Ρ text. om. Codd.

άρισ ολοχία τε ή σ οργγύλη καὶ τὸ λεπ ον κενταύριον, ή τε γεντιανή καὶ τὸ σόλιον, ὅσα τε τῶν οὐρητικῶν ἰσχυρὰ, καθάπερ τὸ σετροσέλινον · ἔκασ ον γὰρ τῶν τοιούτων, καὶ αὐτὸ κατὰ ἐαυτὸ, καὶ σὸν ἀλλήλοις σάντα, λεπ οὐναί τε τοὺς χυμοὺς ἰκανὰ καὶ κενῶνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ διὰ τῶν κεκαυμένων ἐχιδνῶν ἄλες ἱκανῶς λεπ ον νουσι, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Θηριακή. Διαφορεῖ δὲ καὶ λεπ οὐνει συγχριό μενον ἔλαιον ἐνηψημένης αὐτῷ σικύου ἀγρίου ῥίζης, καὶ ἀλθαίας καὶ γεντιανῆς καὶ σάνακος ῥίζης καὶ ἀρισ ολοχίας, καὶ τὸ σόλιον δὲ, καὶ τὸ κενταύριον. Δεῖ δὲ τὴν τροφὴν οὐκ εὐθὺς ἐπὶ λουτροῖς 5 διδόναι, ἀλλὰ κοιμᾶσθαι σρότερον ἐπιτρέπειν. Κάλλιον δὲ εἶναι 6 καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ λουτρῷ τῶν διαφορητικῶν · εἰ μὲν αὐτοφυὲς ἔχοιμεν, οἶόν ἐσ οι τὸ ἐν τῷ Μυτιλήνη · εἰ δὲ μὴ, άλὸς ἄνθος Θαλασσίῳ ὕδατι μιγνύειν, καὶ οἴνοις χρῆσθαι τοῖς λευκοῖς καὶ λεπ οῖς. Καὶ ἡ ἔρροτριδία δὲ διὰ ἐκμαγείων τραχυτέρων λεπ οίνειν ἱκανή · 7

ronde, la petite centaurée, la gentiane, le polium, et toutes les substances fortement diurétiques, comme le persil: en effet ces médicaments, soit qu'on en prenne un tout seul, ou qu'on les associe tous ensemble, suffisent pour atténuer et pour évacuer les humeurs; mais le sel, préparé avec des vipères brûlées, ainsi que la thériaque elle-même, atténuent aussi assez fortement. Les onctions d'huile où on a fait bouillir de la 4 racine de concombre sauvage, d'althée, de gentiane, de panacée d'Hercule, ou d'aristoloche, dissipent et atténuent; il en est de même du polium et de la centaurée. On ne donnera pas d'aliments immédiatement après 5 le bain, mais on permettra de dormir auparavant. Il est assez bon que 6 l'eau qu'on emploie pour les bains soit douée de propriétés dissipantes; si on a de l'eau minérale à sa disposition, on en prendra du même genre que celle de Mytilène; dans le cas contraire, on mêlera des fleurs de sel à de l'eau de mer; puis on boira des vins blancs et ténus. Les frictions sèches, faites avec des serviettes un peu rugueuses, atténuent aussi

δὲ καὶ τήν ABP. — 11. διαφορητικῶν εἶναι· εἰ BFP. — 12. ἔχοιμεν Gal.; ἔχομεν Codd. — Ιb. τό om. BP. — 14. τραχυτέρων ex em.; ωαχυτέρων Codd.

^{1.} τε ή om. Codd. — 3. τῶν οὐρητικῶν τοιοῦτον καί BP. — 4. καί ante σύν om. Codd. — Ib. ωάντα] ωαῦσαι Λ. — Ib. τούς om. Α. — 7. αὐτῷ om. BFP. — 8. ἀρισ7ολοχία Α L. — 9.

δεῖ δὲ μὴ ωρὸς λόγον τῶν γυμνασίων, ἐλάτιους δὲ ωροσφέρειν τὰς 8 τροφάς. ἀφελεῖ δὲ καὶ ἡλίωσις τοὺς κατασάρκους · χρὴ δὲ μή τι ωροπίνειν αὐτοὺς, καὶ μονοσιτεῖν δὲ ἄμεινον, καὶ ἀνατρίβειν δὲ τὸ ψ σῶμα νίτρω καὶ ἀλσὶ τραχυτέροις. Τὸ μὲν οὖν ωολὺ νίτρον ἐν λου-10 τροῖς λεπίνει · τὸ δὲ ὀλίγον ἐρεθισμός ἐσιν εἰς εὐτροφίαν. Λεπίν- 5 νει δὲ καὶ τὸ οὖτω μεμιγμένον · ωεπέρεως καὶ ωετροσελίνου δι-11 πλοῦν, ἀσάρου δὲ καὶ ἀνίσου τὸ ἤμισυ. Τοῦτο δὲ καὶ οὐρηθῆναι ἀγαθὸν, καὶ εἰς διαχώρησιν.

μα'. Πῶς ἀνατρέφειν δεῖ τοὺς κατισχνωθέντας.

Οσους δὲ ἀνατρέφειν βουλόμεθα καταλελεπΊυσμένους, οἶνον μὲν δώσομεν τὸν ωαχὺν, ἐδέσματα δὲ τὰ ωαχύχυμα, καὶ γυμνάσια δὲ 10 τὰ βραδέα, καὶ τρίψιν μετρίαν, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἄπαντα τοῖς suffisamment; les aliments qu'on donne ne doivent pas être en proportion des exercices, mais rester en deçà. L'exposition au soleil est également profitable aux gens chargés de chairs; mais ils ne doivent rien boire avant leurs repas, et il est bon qu'ils n'en prennent qu'un seul et qu'ils se frottent le corps avec de la soude brute, ou avec du sel un peu 9 rugueux. Si on emploie, dans le bain, une grande quantité de soude brute, cette substance atténue; si, au contraire, on emploie la soude en 10 petite quantité, c'est une excitation à prendre de l'embonpoint. Le médicament composé suivant a également la propriété d'atténuer : poivre, persil, cabaret et anis: des deux premières substances le double, et des 11 deux autres la moitié. Ce remède pousse aux urines et produit des selles.

41. COMMENT IL FAUT RESTAURER LES GENS AMAIGRIS.

Aux gens amaigris que nous voulons restaurer, nous donnerons du vin épais et des aliments qui contiennent des sucs épais, nous les soumettrons à des exercices lents et à une friction modérée; en un mot, tous les moyens de traitement auxquels nous aurons recours seront le

^{1.} ἐλάτ?ω BFP.— 2. δέ ante καί L N; ἀνατρ. om. A.— 7. δέ post ἀσ. om. A. om. Codd. gr. — Ib. ἡ ἡλίωσις Α; ἡ — Ib. τό ex em.; om. Codd. — 8. δυλείωσις BFP:— 2-3, μήτε ωροπ. Α.— νατόν BP. — Cu. 41; l. 11. τά om. 3. καί ante μον. om. A. — Ib. δέ post BFP.

ωροειρημένοις τὰ ἐναντία. Ἐπιτήδειον δέ ἐσΊιν αὐτοῖς καὶ τὸ ωιτ- 2 τοῦσθαι διὰ ἡμερῶν τριῶν ἢ τεσσάρων. Εἰ δὲ νήσῖεις λούοιντο, ωρὸ 3 τοῦ λουτροῦ χρὴ σινδόνι ἀνατρίβειν τὸ σῶμα μέχρις ἄν Φοινιχθῆ, κἄπειτα σκληρᾶ τρίψει μὴ ωολλῆ ωιλοῦντα τὸ δέρμα ωυκνὸν καὶ 5 σκληρὸν ἐργάζεσθαι. Δεῖ δὲ καὶ ὀξυθυμίας ἐμποιεῖν τοῖς ἀχροοῦσί 4 τε καὶ ἀτροΦοῦσι, καὶ συγκινήσεις ψυχικάς.

μ6'. Πῶς ἄν τις ἰάσαιτο τὰ κατισχνωθέντα μόρια.

Τῶν δὲ γινομένων ἐν μέρεσί τισιν ἰσχνοτήτων αἰ ωλεῖσΊαι διὰ 1 ωολυχρόνιον ήσυχίαν αὐτῶν ἢ καταγματικὸν ἐπιδέσεως τρόπον εἰς τὸ ωάθημα τοῦτο ἔρχονται. Χρὴ οὖν ῥωννύναι μὲν τὴν ἐν τῷ μο- 2 10 ρίῳ δύναμιν, ἐπισπᾶσθαι δὲ αἶμα δαψιλὲς, τρίψεσί τε χρωμένους μετρίαις, ἐπιτηδείαις τε κινήσεσι, καὶ καταχύσει Θερμοῦ ὑδατος μετρία· ταῦτα δὲ ωοιεῖν μέχρις ἀν ἐρυθρὸν γενόμενον μετεωρισθῆ,

contre-pied de ceux dont nous venons de parler. Il convient aussi d'ap-2 pliquer des emplâtres de poix tous les trois ou quatre jours. Si on 3 prend des bains à jeun, on doit, avant le bain, se frotter le corps avec un linge de coton jusqu'à ce qu'il survienne de la rougeur; ensuite on rendra le corps compacte et dur, en resserrant la peau au moyen d'une friction dure mais peu prolongée. Aux gens pâles et mal nourris, il faut 4 aussi procurer des occasions de se mettre en colère, et exciter chez eux des émotions de l'âme.

42. COMMENT IL FAUT GUÉRIR LES PARTIES AMAIGRIES.

Le plus souvent, l'amaigrissement local vient d'un repos prolongé, l'ou de ce qu'on a appliqué sur les parties une déligation du genre de celle qu'on emploie pour les fractures. On fortifiera donc la partie amaigrie et on y attirera une grande quantité de sang, en employant des frictions modérées, des mouvements convenables et une affusion peu abondante d'eau chaude; on continuera l'emploi de ces moyens jusqu'à ce que la partie se soulève et prenne de la rougeur, et on s'arrêtera avant

4. σκληρία μή ω. BFP. — 5. καί ante όξυθ. om. F.

3 καὶ ωρὶν συμπέση ωαύεσθαι. Δεῖ δὲ καί τῷ τῶν ωιτίωτῶν Φαρμάκῷ χρῆσθαι κατὰ τοὺς εἰρημένους σκοπούς: ὅταν δὲ αἴσθησις ἢ
ψυχροτέρου τοῦ μορίου, σινδόσι τε ἀνατρίθειν αὐτὸ καί τινι Φαρ4 μάκῷ Θερμαίνοντι. Εχρησάμην δὲ ἐνίστε καὶ Θαψία, ωστὲ μὲν
μετὰ μέλιτος ἐπιχρίων, ἔσιι δὲ ὅτε καὶ διὰ κηρωτῆς.

μγ'. Διάγνωσις άρίσλης πράσεως.

Εὔκρατός ἐσΊιν ἄνθρωπος δς ἀν τῷ σώματι Φαίνηται μέσος ἀκριεῶς ἀπάντων τῶν ἄκρων, ἰσχνότητός τε καὶ ϖαχύτητος, μαλακότητός τε καὶ σκληρότητος, καὶ Θερμότητος καὶ ψυχρότητος, καὶ
ὑγρότητος καὶ ξηρότητος, καὶ συνελόντι Φάναι, τάς τε Φυσικάς
ἐνεργείας καὶ τὰς ψυχικὰς ἀμέμπως ἔχη, μέσος δὲ ἢ καὶ ψιλοῦ τριχῶν καὶ δασέος, καὶ μέλανος καὶ λευκοῦ τὴν χρόαν, καὶ τρίχας

3 qu'elle s'affaisse. On emploiera aussi quelque médicament du genre des emplâtres de poix, en se tenant dans les limites que nous venons d'indiquer; lorsque celui qui est en traitement sent que la partie devient plus froide qu'elle n'était, on la frottera avec des linges de coton 4 et avec quelque médicament échauffant. Parfois je me suis servi de la thapsie sous forme de friction, en l'employant tantôt avec du miel, tantôt avec du cérat.

43. MOYENS DE RECONNAÎTRE LE MEILLEUR TEMPÉRAMENT.

L'homme bien tempéré est celui dont le corps tient exactement le milieu entre tous les extrêmes, entre la maigreur et l'excès d'embonpoint, entre la mollesse et la dureté, entre la chaleur et le froid, entre l'humidité et la sécheresse, et, pour tout dire en un mot, celui dont les fonctions, tant naturelles que psychiques, sont dans un état irréprochable, et qui n'a ni trop, ni trop peu de poils, ni le teint trop blanc ou trop foncé;

δόνι BP. — CH. 43; l. 10. ἀμέμπλους F. — Ib. ἔχει AF; ἔχειν BP; item p. 242, l. 1. — Ib. ἤ ex em.; ἐσλί Codd.

^{1.} πρὶν συμπέση Paul.; πρὶν ἀμπέση F; π. ἀν πέση BP. Conf. Gal. — Ib. τω ex em.; τῷ Codd.; τινι Gal. — 3. σιν-

έχη, σαῖς μὲν ὢν συρροτέρας μᾶλλον ἢ μελαντέρας, ἀκμάζων δὲ ἔμπαλιν.

μδ'. Διάγνωσις τῶν δυσκράτων σωμάτων.

Όσα δὲ σώματα τοῦ συμμέτρου Θερμότερα τυγχάνει τούς τε 1
δδόντας φύσει Θάτιον, αὐξηθήσεται τε ὁμοίως. Φανεῖται δὲ δήπου 2
5 καὶ ἀπιομένοις Θερμότερα καὶ ωιμελῆς ῆτιον ἔχοντα, τῆ χρόα δὲ
ἔξέρυθρα καὶ μελανότριχα καὶ μετρίως δασέα καὶ εὐρείας ἔχοντα
τὰς φλέβας. Εἰ δὲ ἄμα τις εἴη ωιμελώδης τε καὶ ωαχὺς καὶ τὰς φλέ. 3
βας εὐρείας ἔχοι, διὰ ἔθος οὖτος, οὐ φύσει ωιμελώδης ἐγένετο.
Ψυχροτέρας δὲ κράσεως σημεῖα τὸ ψυχρὸν ἀπιομένοις, τὸ ἄτριχον, 4
10 τὸ ωιμελώδες ἡ χρόα δὲ τοῖς τοιούτοις ἄμα ταῖς Θριζὶ λευκοτέρα
ωολλῆς δὲ τῆς ψύξεως οὔσης, ωελιδνή ωώς ἐσιι καὶ μολιβόχρους
Καὶ σιενὰς δὲ ἔχουσι τὰς φλέβας εἰ δὲ τις σιενὰς μὲν ἔχει τὰς 5

ses cheveux seront, dans l'enfance, plutôt blonds que noirs, tandis que, vers le milieu de la vie, ce sera le contraire.

44. MOYENS DE RECONNAÎTRE DES CORPS MAL TEMPÉRÉS.

Quand la chaleur dépasse la moyenne, les dents poussent plus vite et le corps croît avec la même rapidité. La peau est aussi plus chaude au 2 toucher et il y a moins de graisse que dans le cas contraire; le teint est d'un rouge vif et les cheveux sont noirs; ces personnes sont modérément velues et ont les veines amples. Si un individu est à la fois gras, gros et pourvu 3 de veines larges, ce n'est pas par nature, mais par son régime habituel, qu'il est devenu gras. Les signes d'un tempérament plus ou moins froid 4 sont le froid qu'on sent au toucher, l'absence de poils, l'excès de graisse; le teint des sujets doués d'un pareil tempérament est, ainsi que les poils, blanchâtre, et, si le froid [du tempérament] est intense, ce teint est, en quelque sorte, livide et plombé. Ces sujets ont aussi les veines pe-5 tites; si cependant on a les veines petites tout en étant maigre, ce n'est pas

CH. 44; l. 4. φύει Codd. Conf. t. III, B.P. — Ib. συρωτέρα F; συρροτέρα p. 13. — 5-6. τη... μελανότριχα om. ABP. Conf. t. III, p. 14. — 12. έχοι F. — 8. έχει BFP. — 10. δὲ τούτοις BFP.

φλέβας, ἰσχνὸς δὲ ὑπάρχοι, οὐδὲ οὖτος ἐξ ἀνάγκης τοιοῦτος, ἀλλὰ ο διὰ ἔθος ἐγένετο. Ἡ δὲ ξηρὰ σκληροτέρα τέ ἐσ]ι καὶ ἰσχνοτέρα τῆς τῶκράτου καὶ δασεῖα. Ἡ μὲν οὖν σκληρότης ἀχώρισ]ος ἐσ]ι τελέως τῆς ξηρᾶς κράσεως · ἡ δὲ ἰσχνότης οὐ μόνον ἔπεται ταῖς συμφύτοις κράσεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐπικτήτοις ἐξ ἔθους μακροῦ γενομένη. 5 Σημεῖον δὲ τῆς ξηρότητος καὶ τὸ δυσκίνητον καὶ ξηρὸν καὶ αὐχμη- ρὸν ὑπὸ τῶν ξηραινόντων γίνεσθαι τὸ σῶμα. Ἡ ὑγρὰ δὲ τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσιός ἐσ]ι τῆ εὐκράτω, μαλακωτέρα δὲ καὶ πολυσαρ- 10 κοτέρα. Καὶ ταύτης ἀχώρισ]ος ἐσ]ιν ἡ μαλακότης ὥσπερ γε καὶ ἡ παχύτης, οὐ τῆ συμφύτω μόνον ἐπομένη κράσει, ἀλλὰ κὰν ἐξ 10

11 έθους τινος μακροῦ λάβη τὴν σύσθασιν. Ϊδιον δέ ἐσθιν ύγρότητος καλ 12 τὸ βαρύνεσθαι τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν ύγραινόντων. Ἡ δὲ Θερμὴ καὶ ξηρὰ

δασεῖα μὲν ἐσχάτως ἐσίὶ, τὰς δὲ τῆς κεφαλῆς τρίχας εὐαυξεσίάτας 6 non plus par nécessité, mais par suite du régime habituel. Le [corps des gens doués d'un] tempérament sec est plus dur et plus maigre que celui 7 des gens doués d'un tempérament moyen, et il est velu. La dureté est complétement inséparable du tempérament sec; mais la maigreur n'est pas seulement une conséquence des tempéraments innés, elle l'est aussi des tempéraments acquis, quand elle s'est produite par suite d'une ha-8 bitude de vie longtemps prolongée. C'est encore un signe de sécheresse lorsque, sous l'influence des desséchants, le corps devient sec, aride, et 9 éprouve de la difficulté à se mouvoir. Le tempérament humide ressemble, sous tous les rapports, au tempérament modéré, excepté qu'il rend les 10 sujets plus mous et leur donne plutôt une masse de chair. C'est de nouveau une suite inévitable du tempérament humide que la mollesse; il en est de même pour l'embonpoint; seulement celui-ci n'accompagne pas uniquement le tempérament inné, mais se rencontre aussi lorsque 11 l'humidité a pris son origine dans une longue habitude. C'est encore quelque chose de propre à l'humidité que le corps s'alourdisse sous 12 l'influence des humectants. Le tempérament chaud et sec rend extrê-

mement velu; il donne, pendant la jeunesse, des cheveux noirs, abon-

^{1.} ὁπάρχει BFP. — 5. γινομένη Α; 10. ἐπομένη] ἐπιμένει BP. — 11. λω-γινομέναις BFP. Conf. t. III, p. 15. — βητήν σύσθασιν BP. — Ιδ. Ϊδια Α.

καὶ μελαίνας καὶ σολλὰς ἔχει κατὰ τὴν νέαν ἡλικίαν, ἐπὶ δὲ σροήκοντι τῷ χρόνῳ καὶ Φαλάκρωσις ἀκολουθεῖ. Καὶ αὶ Φλέβες δὲ εὐ- 13
ρεῖαι τυγχάνουσιν, ὤσπερ δὴ καὶ αἱ ἀρτηρίαι μεγάλαι τέ εἰσιν ἄμα
καὶ σφοδρότατα σφύζουσιν. Καὶ δὴ καὶ σύντονον καὶ διηρθρωμένον 14
5 καὶ μυῶδες καὶ ἀπίμελον ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τὸ δέρμα σκληρότερον
τε καὶ μελάντερον. Ψυχρᾶς δὲ οὔσης καὶ ὑγρᾶς ὁ μὲν Θώραξ σῖε- 15
νός ἐσῖι καθόλου, καὶ σᾶν τὸ σῶμα ψιλὸν τριχῶν, ἀπαλόν τε καὶ
λευκὸν τὸ δέρμα, καὶ ὑπόπυρρον ταῖς Θριξὶ, καὶ μάλισῖα ἐν νεότητι, καὶ οὐ φαλακροῦνται γηρῶντες. Εὐθὺς δὲ καὶ δειλοὶ καὶ ἄτολ- 16
10 μοι καὶ ὀκνηροὶ καὶ ἀδήλους ἔχοντες τὰς φλέβας, καὶ σαχεῖς καὶ
σιμελώδεις, καὶ νεύροις καὶ μυσὶν ἀδρατοι καὶ ἀδιάρθρωτοι, καὶ
βλαισοὶ γίνονται. Τῆς ψυχρότητος δὲ καὶ τῆς ὑγρότητος ἐπὶ σλέον 17
αὐξηθείσης ἡ χρόα ἄμα ταῖς Θριξὶ συρρὰ, κὰν ἐπὶ σλεῖσῖον αὐξηθῶσι, σελιδνή. Ἡ δὲ Θερμὴ καὶ ὑγρὰ κρᾶσις μαλακωτέρα καὶ 18

dants, et qui croissent très-rapidement, mais auxquels succède, par les progrès de l'âge, la calvitie. Dans ce tempérament, les veines et les ar- 13 tères sont amples, et les artères battent très-fortement. Le corps tout 14 entier est robuste, bien articulé, musculeux et dépourvu de graisse; la peau est assez dure et noirâtre. Dans le tempérament froid et humide, 15 la poitrine est, en général, étroite; tout le corps est dépourvu de poils; la peau est délicate et blanche; les cheveux sont d'un blond clair, surtout durant la jeunesse; en vieillissant, on ne devient pas chauve. Nécessairement aussi, ces individus sont lâches, peureux et paresseux; ils ont les veines peu apparentes; ils sont gros et gras; leurs nerfs et leurs muscles sont peu visibles; leurs articulations sont mal développées, et leurs jambes se tournent en dedans. Quand le froid et l'humidité ont beautoup augmenté, le teint devient roux, ainsi que les cheveux; on acquiert une couleur livide quand l'exagération des deux qualités est extrêmement forte. Le tempérament chaud et humide produit une mollesse et 18

^{1.} πολλά BP; οδλας N Gal.— Ib. νέαν] πρώτην P text. B.— 1-2. προϊόντι BFP. — 3. δέ Α; γε BFP. Conf. t. III, p. 16. — Ib. αί om. F.— Ib. τε om. Codd.

Conf. t. III, p. 16. — 11. νεύροις] μηροῖς Codd. Cf. t. III, p. 17. — Ib. ἀόρατοι Ras.; ἀόρατοι ἀόρισ ο BP; ἀόρατοι, ἀόρισ ο δέ F.

σολυσαρκοτέρα τῆς ἀρίσθης κράσεως ἐσθιν ἐπὶ σλεῖσθον δὲ αὐξη19 θεῖσα τοῖς σηπεδονώδεσιν ἐτοίμως ἀλίσκεται νοσήμασιν. Εἰ δὲ

δλίγω μὲν ὑγροτέρα, σαμπόλλω δὲ εἰη Θερμοτέρα, μαλακώτεροι
μὲν ὀλίγω τῶν συμμέτρων οἱ τοιοῦτοι καὶ σαρκωδέσθεροι · λασιώτεροι δὲ οὐκ ὀλίγω, καὶ μὲν δὴ καὶ ἀπθομένοις οὐκ ὀλίγω Θερμό5 τεροι. Εἰ δὲ τὸ ψυχρὸν ἄμα τῷ ξηρῷ κατὰ ἴσον αὐξηθείη, Φύσει
σκληρὸν καὶ ἰσχνὸν ἔχουσι τὸ σῶμα, καὶ λευκὸν, ἄμυόν τε καὶ
ἄναρθρον, καὶ ἄχρουν καὶ ἄτριχον, ἀπθομένοις τε ψυχρόν ἡ σιμελὴ δὲ ὅμως αὐτοῖς, καίτοι γε ἰσχνοῖς οὖσι, σαρέσπαρται τῆ
σαρκί τὰ δὲ τῶν τριχῶν καὶ τῆς χρόας ἀνάλογον τῷ μέτρω τῆς 10
ψυχρότητος τὸ δὲ τῆς ψυχῆς ἦθος ἄτολμον καὶ δειλὸν καὶ δύσθυ21 μον. Συλλήθδην δὲ εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν κατὰ συζυγίαν κράσεων ἀεὶ τῆς
ἐπικρατούσης σοιότητος ἐπικρατήσει τὰ γνωρίσματα.

un embonpoint dont le degré dépasse les états analogues du meilleur tempérament; et, s'il est très-fortement exagéré, on devient sujet à être 19 attaqué de maladies putrides. Si l'excès d'humidité est peu considérable, tandis que celui de la chaleur l'est beaucoup, le corps est un peu plus mou et un peu plus charnu que celui des individus doués d'un tempérament moyen; mais il sera beaucoup plus velu et plus chaud au tou-20 cher. Si le froid et la sécheresse ont simultanément augmenté au même degré, on aura le corps naturellement dur, maigre et blanc, les articulations et les muscles peu apparents, la peau décolorée, dépourvue de poils, et froide au toucher; quoique les individus dont il s'agit soient maigres, ils ont cependant de la graisse disséminée dans la chair; les signes que nous avons indiqués pour les poils et pour la couleur de la peau seront proportionnels au degré de froid du tempérament; le carac-21 tère de ces gens sera lâche, peureux et triste. Pour le dire en un mot. dans les tempéraments par combinaison, les signes de la qualité prédominante auront toujours le dessus.

^{3.} πάμπολυ ΒΡ. -- 7. ἔλαχου ΒΡ. -- Codd. Conf. t. III, p. 18. -- 10. παί Ib. καὶ λευκόυ om. ΒΡ. -- 9. ὁμοίως Gal. Λēt.; om. Codd.

με'. Περί διαπλάσεως τῆς κεφαλῆς.

Η μέν μικρά κεφαλή μοχθηρας έγκεφαλου κατασκευής ίδιον ση- 1 μεῖον · ή μεγάλη δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀγαθής · εἰ μὲν γὰρ διὰ ῥώμην ἐγίνετο τῆς ἐγχωρίου δυνάμεως ὕλην χρησίην τε καὶ πολλήν δημιουργούσης, ἀγαθὸν σημεῖον · εἰ δὲ διὰ τὸ μόνης τῆς ὕλης πλήθος, 5 οὐκ ἀγαθόν. Διορισίεον οὖν αὐτά ἐσίι τῷ τε σχήματι καὶ τοῖς ἀπὸ 2 αὐτῆς πεφυκόσιν · τῷ σχήματι μὲν, εἰ εὔρυθμος · ἀεὶ γὰρ ἀγαθὸν τοῦτο σημεῖον · τοῖς πεφυκόσι δὲ, εἰ ἄρισία διάκειται, καὶ εἰ τὸ νευρῷδες αὐτῶν σύμπαν εὐτραφές τέ ἐσίι καὶ εὕτονον, καὶ εἰ δριμὸ δεδορκότες εἶεν οἱ ὀφθαλμοί. Αἱ δὲ φοξαὶ ἐλλείπουσαν ἔχουσι τὴν 3 10 κατὰ ἰνίον ἢ μέτωπον ἐξοχὴν, ἢ περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ηὐξημένην. Δὲς τὸ πολὸ μὲν οὖν, ὤσπερ τὴν μεγάλην, οὕτω καὶ ταύτας 4

45. DE LA CONFORMATION DE LA TÊTE.

Une petite tête est le signe propre d'une mauvaise structure du cerveau; cependant une grande tête n'est pas nécessairement le signe d'une bonne structure de cet organe : en effet, si cette conformation tient à la bonne condition de la force propre, laquelle a construit de bons matériaux en abondance, c'est un bon signe; si, au contraire, la conformation dont il s'agit tient uniquement à l'abondance des matériaux, elle n'est pas un bon signe. On doit donc établir une distinction 2 entre ces deux cas à l'aide de la forme de la tête et à l'aide des organes qui en proviennent : par rapport à la forme, on examinera si elle est bien proportionnée, car c'est toujours là un bon signe; par rapport aux organes qui proviennent de la tête, on verra si ces organes sont dans d'excellentes conditions, et si tout le système nerveux des gens dont il s'agit est bien nourri et vigoureux; enfin si les yeux sont doués d'une vue perçante. Les têtes obliques présentent une insuffisance ou un dévelop- 3 pement exagéré, soit de la protubérance occipitale, soit de la protubérance frontale. Le plus souvent donc nous trouveron's que ces espèces de 4 têtes sont suspectes aussi bien que les grandes têtes; mais, dans cer-

Ch. 45; l. 3. ἐγένετο Λ 1ª m. BFP. BFP. - 7. εἰ post καί om. Codd. Conf.
 — Ib. τε om. BFP. — 5. τῷ σχήματι t. III, p. 195.

εύρησομεν μεμπίας · ἐν δὲ τῷ σπανίῳ καὶ τούτων γίνονταί τινες ἀγαθαὶ, τῆς διαπλατίούσης δυνάμεως ἰσχυρᾶς ὑπαρχούσης.

μς'. Εγκεφάλου πράσεως γνωρίσματα.

1 ὁ μὲν εὔκρατος ἐγκέφαλος μετρίως ἔχει ταῖς ψυχικαῖς ἐνεργείαις καὶ τοῖς περιτιώμασιν, ἤκισιά τε βλαβήσεται πρὸς ἀπάντων τῶν ἔξωθεν. Τοῖς τοιούτοις αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς βρέφεσι μὲν οὖσιν 5 ὑπόπυρροι, παισὶ δὲ ὑπόξανθοι, τελειουμέναις δὲ γίνονται ξανθαὶ, μεταξύ πως οὖσαι τῶν τε ἀκριβῶς οὔλων καὶ τῶν ἀπλῶν · οὐ μὴν 3 οὐδὲ φαλακροῦνται ρὰβίως. Εἰ δὲ θερμότερος εἴη τοῦ μέτρου, ἐρυθρότερα καὶ θερμότερα τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ἔσιαι σύμπαντα, καὶ αἰσθηταὶ μὲν ἐν τοῖς δφθαλμοῖς αἱ φλέβες · αἱ δὲ τρίχες τούτοις γεινηθεῖσι ταχέως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φύονται, καὶ πολλῷ μὲν οὖσι θερμοτέροις μέλαιναι καὶ ἰσχυραὶ καὶ οὖλαι, μὴ πολλῷ δὲ ὑπόξανθοι

tains cas rares, quelques-unes de ces têtes deviennent bonnes aussi, lorsque la force formatrice présente des conditions favorables.

46. SIGNES POUR RECONNAÎTRE LE TEMPÉRAMENT DU CERVEAU.

1 Si le cerveau est bien tempéré, les fonctions psychiques présenteront des conditions moyennes aussi bien que les résidus, et les influences extérieures, quelles qu'elles soient, feront très-peu de tort à cet organe.

2 Les individus qui sont dans cet état auront des cheveux légèrement roux quand ils sont au berceau, et des cheveux d'un blond clair pendant leur enfance, tandis qu'ils deviendront blonds pendant l'âge mûr; leurs cheveux tiendront aussi le milieu entre des cheveux tout à fait crépus et des cheveux plats, et ils ne deviendront pas facilement chauves non plus.

3 Si la chaleur du cerveau dépasse la moyenne, tout ce qui tient à la tête sera plus rouge et plus chaud que de coutume, et il y aura dans les yeux des veines perceptibles aux sens; après la naissance, les cheveux pousseront vite chez les gens qui ont le cerveau ainsi tempéré; si l'excès de chaleur est considérable, ces cheveux seront noirs, vigoureux et cré-

Cu. 46; l. 4. τοῖς ωεριτθώμασιν Λέτ. μετρίου BP. — 9. τά om. BFP. - . Paul.; τῶν ωεριτθωμάτων Codd. — 8. 11-12. Θερμότερα BFP.

μέν τὸ πρῶτον, εἶτα μελαίνονται · προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας Φαλακροῦνται. Περιτιώματα δὲ τούτοις βραχέα ἐσιὶν, ὅτε ἀμέμπιως 4

ὑγιαίνουσιν · πληροῦνται δὲ καὶ βαρύνονται τὴν κεΦαλὴν ὑπὸ τῶν
Θερμαινόντων ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων καὶ ὀσμῶν καὶ τῶν ἔξω5 θεν προσπιπίόντων. Βραχέσιν ὑπνοις αἱ τοιαῦται κράσεις ἀρκοῦνται πρὸς τῷ μηδὲ βαθεῖς αὐτοὺς γίνεσθαι. Ψυχροτέρου δὲ ἢ προσῆκεν ἐγκεΦάλου γνωρίσματα περιτιώματα πλείω κατὰ τὰς οἰκείας
ἐκροὰς, καὶ τρίχες εὐθεῖαί τε καὶ πυβραὶ καὶ μόνιμοι, καὶ ράδίως
ὑπὸ τῶν ψυχρῶν αἰτίων βλάπιονται, καὶ κατάβροις καὶ κορύζαις
10 συνεχῶς ἀλίσκονται, καὶ αἱ τῶν ὀΦθαλμῶν Φλέβες ἀδρατοι, καὶ
ὑπνωδέσιεροί πώς εἰσιν. Ξηροτέρου δὲ ἐγκεΦάλου γνωρίσματα τὸ τ
ἀπέριτιον ἐν ταῖς ἐκροαῖς, καὶ τὸ τῶν αἰσθήσεων ἀκριβὲς, ἀγρυπνητικοί τέ εἰσι, καὶ τρίχας ἰσχυροτάτας μὲν καὶ τάχισία Φύουσι γενηθέντες, οὐλας τε μᾶλλον ἔχουσιν · Φαλακροῦνται δὲ ἐν τάχει.

pus; si, au contraire, il l'est peu, ils seront d'abord d'un blond clair, mais plus tard ils deviendront noirs; par les progrès de l'âge ces gens deviendront chauves. Ils auront peu de résidus, lorsque leur santé sera 4 irréprochable, et leur tête se remplira et s'alourdira par l'effet des aliments, s'ils sont échauffants; il en est de même des boissons, des odeurs et des influences extérieures. Des gens doués d'un pareil tempé- 5 rament se contentent d'un sommeil court, qui, de plus, n'est pas profond non plus. Les signes auxquels on reconnaît que le cerveau est plus 6 froid qu'il ne le faut consistent dans une quantité exagérée de résidus existant dans les émonctoires propres à cet organe, et dans des cheveux droits, roux et persistants; de plus, les influences froides font facilement du tort à ceux qui ont le cerveau ainsi constitué; ils sont fréquemment pris de rhumes et d'enchifrènement; les veines des yeux sont imperceptibles, et on a une plus grande propension au sommeil. Les signes 7 auxquels on reconnaît que la sécheresse du cerveau dépasse la moyenne sont : l'absence de résidus dans les émonctoires, la précision des sens et la facilité de la veille; après la naissance, chez ceux dont le cerveau a ce tempérament, les cheveux pousseront fort vite; ces cheveux seront très-robustes, et le plus souvent crépus; mais, dans ce cas, on deviendra

^{2.} έσλιν ότε βραχέα Codd. — 13. ισχυροτέρας ΒΡ. — 13-14. γεννηθ. Codd.

8 Υγροτέρου δὲ αἱ τρίχες ἀπλαῖ, καὶ οὐδὲ ὅλως Φαλακροῦνται, καὶ αἱ αἰσθήσεις ἀχλυώδεις εἰσὶ, καὶ ϖεριτιωμάτων ϖλῆθος, καὶ ὑπνοι φολλοὶ καὶ βαθεῖς. Θερμοῦ δὲ καὶ ξηροῦ τυγχάνοντος, ἀπέριτιοί τέ εἰσι καὶ ἀκριβεῖς ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ ἀγρυπνητικώτατοι, καὶ 10 Φαλακροῦνται ταχέως. Ἡ ϖρώτη μέντοι γένεσις αὐτοῖς τῶν τριχῶν ταχίσιη τέ ἐσιι καὶ εὐτραφεσιάτη, μελανότριχές τε καὶ οὐλότριχές εἰσι, καὶ Θερμοὶ ψαυόντων τῆς κεφαλῆς, ἐρυθροί τε ϖερὶ τὸν τῆς 11 ἀκμῆς χρόνον. Εἰ δὲ ὑγρότης ϖροσείη τῆ Θερμότητι, βραχὺ μὲν ὑπερβαλλουσῶν ἀμφοῖν τὸ σύμμετρον, εὕχροια καὶ Θερμότης, καὶ αἱ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς Φλέβες μεγάλαι· ϖεριτιώματα δὲ ϖλείω με- 10 τρίως ϖεπεμμένα, καὶ αὶ τρίχες εὐθεῖαι καὶ ὑπόξανθοι, καὶ οὐ φαλακροῦνται ῥαδίως · ϖληροῦνται δὲ καὶ βαρύνονται τὴν κεφαλὴν 12 ὑπὸ τῶν Θερμαινόντων. ὑταν δὲ ἐπὶ ϖλεῖσιον ὑγρότητος καὶ Θερμότητος ἡκωσι, νοσώδης ἡ κεφαλὴ γίνεται, καὶ ῥαδίως ὑπὸ τῶν

8 rapidement chauve. Si le cerveau est trop humide, les cheveux sont plats, il ne se produit pas du tout de calvitie, les sens sont nébuleux, la quantité 9 des résidus considérable, et le sommeil long et profond. Quand le cerveau est chaud et sec, il y a absence de résidus, précision des sens, une trèsgrande facilité pour veiller et une tendance à devenir promptement 10 chauve. Chez les gens qui ont ce tempérament, la première pousse des cheveux se fait très-rapidement; elle est très-bien nourrie; les cheveux sont noirs et crépus, ils deviennent rouges dans l'âge mûr; la tête est 11 chaude au toucher. Si la chaleur [du cerveau] est combinée à l'humidité, et que ces deux qualités ne dépassent pas considérablement la moyenne, la peau est bien colorée et chaude, et les veines des yeux sont volumineuses; il y a une assez grande quantité de résidus modérément cuits, les cheveux sont droits et d'un blond clair, et la calvitie ne survient pas facilement; la tête des gens dont le cerveau est ainsi tempéré se remplit et 12 s'alourdit sous l'action des influences échauffantes. Si ces gens parviennent à un degré très-exagéré de chaleur et d'humidité, leur tête devient maladive, et les influences échauffantes et humectantes leur font facile-

^{1.} ἀπαλαί BFP. — 7. ἐρυθρότεροί Α. — 11. αί om. Codd. — Ib. ὀξεῖαι Λ. — 10. αί om. Codd. — Ib. ὀξεῖαι Λ. — 14. ή om. F.

Θερμαινόντων τε καὶ ὑγραινόντων βλαπίομένη · οὐ μὴν οὐδὲ ἐγρηγορέναι δύνανται μέχρι πλείονος, καὶ ταῖς αἰσθήσεσιν οὐκ ἀκριβεῖς εἰσιν. Αἱ ψυχραὶ δὲ ἄμα καὶ ξηραὶ κράσεις ἐγκεφάλου ψυχραν 13 καὶ ἄχρουν ἀποτελοῦσι τὴν κεφαλήν · εἰσὶ δὲ αἱ τοιαῦται κράσεις καὶ ἄφλεβοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ὑπὸ τῶν ψυχρῶν αἰτίων ἐτοίμως βλάπίονται · διὸ καὶ ἀνωμάλως ὑγιαίνουσιν. Αἱ δὲ αἰσθήσεις αὐτοῖς 14 ἐν νεότητι μὲν ἀκριβεῖς εἰσι καὶ ἄμεμπίοι τὰ πάντα · προϊοῦσι δὲ ἀπομαραίνονταὶ τε ταχέως, καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, ταχύγηροι τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ἄπαντά εἰσιν · αὶ τρίχες δὲ αὐτοῖς γενηθεῖσι μὲν 10 ἀνέρχονται μόγις, ἄτροφοι δὲ καὶ πυβραί. Αἱ δὲ ὑγραὶ καὶ ψυχραὶ 15 κράσεις ἐγκεφάλου κωματώδεις ἐργάζονται καὶ ὑπνήλους καὶ φαύλους ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ περιτίωματικοὺς, εὐψύκτους τε καὶ εὐπληρώτους τὴν κεφαλὴν, εὐαλώτους τε κατάρροις καὶ κορύζαις · οὐ μὴν οὐδὲ φαλακροῦνταί γε οἱ τοιοῦτοι.

ment du tort; ils ne peuvent pas non plus veiller longtemps, et leurs sens n'ont pas de précision. Le tempérament à la fois froid et sec du 13 cerveau rend la tête froide et décolorée; les gens dont le cerveau est ainsi tempéré n'ont pas de veines [apparentes] dans les yeux, et les causes de nature froide leur sont facilement nuisibles : pour cette raison, ils ont aussi une santé inégale. Quand ils sont jeunes, leurs sens ont de 14 la précision et ne laissent rien à désirer sous aucun rapport; mais, à mesure que l'âge avance, ces individus se flétrissent vite, et, pour le dire en un mot, leur vieillesse est précoce par rapport à toutes les parties qui tiennent à la tête; après la naissance, leurs cheveux poussent difficilement, sont blonds et mal nourris. Le tempérament humide et froid 15 du cerveau cause de la somnolence et de la tendance à s'assoupir; il met les sens dans une mauvaise condition et amène une grande quantité de résidus; les gens dont le cerveau est ainsi tempéré se refroidissent facilement, leur tête se remplit aisément, et ils ont de la propension à être pris de rhumes et d'enchifrènement, mais ils ne deviennent pas du tout chauves.

^{4.} αί om. BFP. — 9. άπαντα Λετ. — 10. ἐξέρχονται Λ. — 1b. μόλις ΑΒΡ. Paul.; ωάντα F; τὰ ωάντα ΒΡ; ωάντες — 13. τε καὶ κατ. BFP. — 14. οὐδέ Λ; άπαντες Gal. — 1b. γεννηθ. Godd. Gal.; οὐ Λ; om. BFP.

μζ'. Γασίρος πράσεως γνωρίσματα.

Γασίρος γνωρίσματα τῆς μὲν Φύσει ξηροτέρας, εἰ ταχέως διψώδεις γίνοιντο, καὶ ὀλίγον αὐτοῖς ἀρκοίη τὸ σοτὸν, καὶ βαρύνοιντο
τῷ σλείονι, καὶ κλύδωνας ἔχοιεν, εἰ ἐπιπολάζοι τὸ σεριτίεῦον αὐτοῖς, ἐδέσμασί τε χαίροιεν ξηροτέροις ὑγροτέρας δὲ, εἰ μήτε διψώδεις γίνοιντο, καὶ τὸ σλέον ὑγρὸν ἀλύπως Φέροιεν, ἐδέσμασί τε 5
2 χαίροιεν ὑγροτέροις. Ἡ Θερμοτέρα δὲ Φύσει γασίὴρ σετίειν μὲν
ἀμείνων ἢ ὀρέγεσθαι, καὶ μᾶλλον ὁσα σκληρὰ καὶ δυσαλλοίωτα,
χαίρουσα δὲ τοῖς Θερμοῖς ἐδέσμασί τε καὶ σόμασιν · οὐδὲ ὑπὸ τῶν
3 ψυχρῶν οὐδὲν βλάπίεται κατά γε τὴν ἔμμετρον χρῆσιν. Ἡ δὲ ψυχροτέρα Φύσει γασίὴρ ὀρεχθῆναι μὲν ἀγαθὴ, σέψαι δὲ οὐκ ἀγαθὴ, 10
καὶ μάλισία ὁσα δυσαλλοίωτα καὶ ψυχρὰ τῶν ἐδεσμάτων ἐσίίν ·

47. MOYENS POUR RECONNAÎTRE LE TEMPÉRAMENT DE L'ESTOMAC.

Les signes relatifs à l'estomac sont les suivants: quand l'estomac est naturellement trop sec, on est facilement altéré, bien qu'on se contente d'une petite quantité de boisson, et, si l'on boit trop, on est incommodé, et on éprouve de la fluctuation lorsque la partie surabondante de la boisson surnage dans l'organe en question; enfin on aime les aliments plus ou moins secs; l'estomac est-il trop froid, on n'a pas facilement soif, on supporte l'excès de liquide sans être incommodé, et on 2 aime les aliments plus ou moins humides. Un estomac naturellement trop chaud vaut mieux pour digérer que pour exciter de l'appétit, surtout quand il s'agit d'aliments durs et difficiles à transformer; il aime les boissons et les aliments chauds; cependant, s'ils sont froids, ils ne font 3 aucun tort non plus, du moins quand on en use avec modération. L'estomac naturellement trop froid est bon pour exciter de l'appétit, mais il ne digère pas facilement, surtout quand il s'agit d'aliments froids et difficiles à transformer (du moins ces aliments s'aigrissent aisément dans

Ch. 47; l. 1. μέν Φ. γνωρ. τῆς μέν νονται Codd. — 4-6. ὑγροτέρας.... ξηρ. F. — 2. γένοιτο BP. — Ib. ἀρνέσει Α. — Ib. βαρύνοιντο Gal.; βαρύροις Α. — 9. γε Gal.; om. Codd.

δζύνεται γοῦν ἐτοίμως ἐν αὐτῆ καὶ χαίρει μὲν τοῖς ψυχροῖς, βλάπιεται δὲ ραδίως ἀμετρότερον χρησαμένων. Αὶ μέντοι διὰ νόσον ψ ἐν τῆ γασιρὶ δυσκρασίαι ταύτη διαφέρουσι τῶν ἐμφύτων, ῆ τῶν ἐναντίων ἐπιθυμοῦσιν, οὐ τῶν ὁμοίων. Εἰ μὲν οὖν πέτιει καλῶς ἡ 5 γασιὴρ, εὔκρατος εἰ δὲ οὐ πέτιει, δύσκρατος, ἀλλὰ εἰ μὲν κυισώδεις ἡ καπνώδεις ἐργάζοιτο τὰς ἐρυγὰς, ἄμετρον αὐτῆς καὶ πωρρῶδες τὸ Θερμόν εἰ δὲ ὀξείας, τὸ ἐναντίον οὕτω δὲ καὶ τὰ μὲν δυσκατέργασια καλῶς πετίοντων ἄμετρον ἀσθενὲς δὲ τῶν ταῦτα μὲν ἀπεπιούντων, ἰχθῦς δὲ πετίοντων. ἐπισκέπιεσθαι δὲ εἰ μὴ 6 διά τινα χυμὸν ἐτέρωθεν ἐπιρρέοντα τὸ σύμπιωμα γίνεται τοῖς μὲν γὰρ Φλεγματώδεσιν ὀξυρεγμιώδεις γίνονται, τοῖς δὲ χολώδεσι κνισώδεις καὶ βρωμώδεις ἡ τινες ἀλλόκοτοι ποιότητες. Κοινὰ δὲ 7 συμπιώματα ναυτίαι, ἀλλὰ εἰ μὲν ἐμπλέοιεν οἱ μοχθηροὶ χυμοὶ τῷ

un pareil estomac); les aliments froids sont agréables, mais leur usage immodéré cause facilement du tort. Les mauvais tempéraments de l'es- 4 tomac qui tiennent à une maladie diffèrent des tempéraments innés en ce que les premiers font rechercher les substances qui ont un tempérament contraire et non semblable. Si donc l'estomac digère bien, il 5 est bien tempéré, et, s'il ne digère pas, il l'est mal; mais, s'il développe des éructations nidoreuses ou enfumées, sa chaleur est démesurée et tient de la nature du feu; si elles sont aigres, c'est le contraire qui a lieu; de même, quand on digère bien les aliments difficiles à transformer, la chaleur de l'estomac est démesurée; si, au contraire, ces aliments causent de l'indigestion, tandis qu'on digère le poisson, sa chaleur est faible. Il faut examiner si les éructations ne tiennent pas à 6 une humeur qui afflue d'une autre partie du corps; en effet, les gens pituiteux sont pris d'éructations acides, tandis que celles des gens bilieux sont nidoreuses et présentent une mauvaise odeur, ou certaines qualités étranges. La nausée est un accident commun à tous ceux qui 7 ont de mauvaises humeurs dans l'estomac; mais, quand ces humeurs sont

^{1.} γοῦν Gal.; οὖν Codd. — 3. ἢ Gal.; post οὕτω Gal.; om. Codd. — 8. σε- ἢ BFP; καί Α. — 6. αὐτοῖς F; αὐτῆ Α. π7όντων Codd. — 12. βρωμώδεις Λêt. — 7. τὸ Θερμόν om. BP. — Ib. δέ Paul.; βορδορώδεις Codd.

κύτει τῆς γασίρος, ἐπιπολάζουσιν ἐμούμενοι · σπαράτίουσι δὲ μάτην κεναῖς ἐμέτων ναυτίαις οἱ τῷ σώματι τῆς γασίρος ωεριεχόμενοι κατὰ τοὺς χιτῶνας αὐτῆς.

μη'. Πνεύμονος διάγνωσις.

1 Οὐ μόνον ἡ κοιλία διψώδεις τε καὶ ἀδίψους ἐργάζεται, καὶ ψυχροῦ καὶ Θερμοῦ ϖόματος ὀρεκτικοὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὸν Θώ5 ρακα. Καὶ μὲν δὴ καὶ ϖίνοντες οὐκ αὐτίκα ϖαύονται, καὶ τὸ ψυχρὸν
ϖοτὸν ἴσῖησιν αὐτῶν μᾶλλον τὸ δίψος ἤπερ τὸ ϖολὺ Θερμόν.
3 Αναψύχει δὲ αὐτοὺς καὶ ὁ ψυχρὸς ἀὴρ εἰσπνεόμενος, οὐδὲν ἐπικουφίζων τοὺς ἐκ γασῖρὸς διψώδεις · οὕτω δὲ καὶ οἱ ἐναντίως ἔχοντες
4 ὑπὸ τῆς ψυχρᾶς εἰσπνοῆς αἰσθητῶς ἀνιῶνται. Καὶ μέγισῖον ἐσῖι 10
γνώρισμα τοῦτο τῆς ἐν ϖνεύμονι ψυχρότητος, ἀλλὰ καὶ Φλέγμα

ballottées dans la cavité de cet organe, elles surnagent, et on les rejette par le vomissement; celles, au contraire, qui sont contenues dans la substance de l'estomac, c'est-à-dire dans ses tuniques, tiraillent cet organe pour rien, en causant des nausées non suivies de vomissement.

48. MOYENS POUR RECONNAÎTRE LE TEMPÉRAMENT DU POUMON.

L'estomac n'est pas le seul organe qui cause de la soif ou de l'absence de soif, ou qui fasse rechercher, tantôt les boissons chaudes, tantôt les boissons froides; les organes contenus dans la poitrine ont les mêmes propriétés. La soif qui vient de la poitrine ne cesse pas dès qu'on boit, et elle est plutôt apaisée quand on boit froid que si l'on prend une grande quantité de boisson chaude. Les gens qui sont dans cette condition sont rafraîchis s'ils respirent de l'air froid, tandis qu'une pareillé inhalation ne soulage en rien ceux dont la soif dépend de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont dans l'état contraire éprouvent des intended de l'estomac, de même que ceux qui sont de l'estomac d

ἀναχρεμπίδμενοι μετά βηχὸς ἀναπίδουσιν. Αὶ ξηρότητες δὲ τοῦ 5 ωνεύμονος ἀπέριτιοί τέ εἰσι καὶ καθαραὶ τῷ Φθέγματι, καθάπερ αὶ ὑγρότητες ωεριτίωματικαὶ, καὶ ἀλαμπῆ μὲν ἐργάζονται καὶ βραγχώδη τὴν Φωνήν · ἐντρέχει δὲ αὐτοῖς ωερίτίωμα μεῖζόν τε καὶ ὀξύ-5 τερον Φθέγξασθαι ωροελομένοις.

μθ'. Κράσεως καρδίας γνωρίσματα.

Καρδίας δὲ τῆς μὲν Θερμοτέρας σημεῖα μέγεθος ἀναπνοῆς καὶ ι σφυγμοῦ τάχος καὶ συκνότης ἐσθὶ μετὰ εὐτολμίας τε καὶ μανιώδους Θρασύτητος. Εσθι δὲ λάσιος αὐτοῖς ὁ Θώραξ, καὶ μάλισθα τὰ 2 σθέρνα, καὶ τῶν κατὰ ὑποχόνδριον ὁσα τούτοις σλησίον · ὡς ἐπὶ 10 σολὸ δὲ καὶ τὸ σύμπαν σῶμα Θερμὸν, σλην εἰ μὴ μεγάλως ἀντιπράτθοι τὸ ἦπαρ. Καὶ μήν γε καὶ ἡ τοῦ Θώρακος εὐρύτης Θερμό- 3 τητος γνώρισμα, σλην εἰ μὴ κἀνταῦθά σοτε μεγάλως ὁ ἐγκέφαλος

il en est de même si, en raclant, on rejette de la pituite par la toux. Les gens dont le poumon est sec ont peu de résidus et une voix claire; 5 l'humidité du poumon produit une grande quantité de résidus, une voix rauque et voilée; quand les gens qui sont dans le dernier cas veulent émettre des sons forts et aigus, les résidus viennent se mettre à la traverse.

49. SIGNES POUR RECONNAÎTRE LE TEMPÉRAMENT DU COEUR.

Une respiration étendue et un pouls rapide et fréquent sont des 1 signes d'une chaleur exagérée du cœur, ainsi que la témérité et une audace furieuse. Les gens qui sont dans ces conditions ont la poitrine 2 velue et surtout sa face antérieure, ainsi que la partie de la région des hypocondres qui se rapproche le plus de la poitrine; le plus souvent tout leur corps est chaud aussi, du moins si le foie n'exerce pas une action prononcée en sens inverse. La largeur de la poitrine est encore 3 un signe de la chaleur du cœur, à moins que, dans ce cas encore, le

^{2.} τῷ Φθέγματι Ν Λἔτ.; τῷ Φλέγματι σθαι ΒΡ. — Ch. 49; l. 7. μετά om. BFP; τοῦ Φλέγματος Α. — 3. ἐργάζε- BFP. — 10. δέ om. Codd. — 11. μέν ται Codd. — 4. Φύσιν Α. — 5. Φθέγγε- γε BFP; δή Α.

4 ἀντιπράξειεν. Η δὲ ψυχροτέρα καρδία σφυγμοὺς ἔχει σμικροτέρους τῶν συμμέτρων, δειλοί τέ εἰσι τὴν Φύσιν οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄτολμοι 5 καὶ μελληταὶ, καὶ ψιλόν ἐσ1ιν αὐτοῖς τὸ σ1έρνον. Η δὲ ξηροτέρα καρδία τους σφυγμούς έργάζεται σκληρούς, και τον θυμον ούχ έτοιμον, άγριον δέ καὶ δυσκατάπαυσθον · ώς τὰ σολλά δέ καὶ όλον 5 6 τὸ σῶμα ξηρότερου, εἰ μὴ τὰ κατὰ ἦπαρ ἀντιπράτλοι. Υγροτέρας δέ σημεῖα σφυγμοί μαλακοί, καὶ τὸ ἦθος εὐκίνητόν τε σρὸς ὀργήν καὶ εὐκατάπαυσίον καὶ τὸ σύμπαν σῶμα ύγρότερον, ωλήν εἰ μή τὰ 7 κατά ήπαρ άντιπράτλοι. Θερμής δέ καὶ ξηρᾶς οἱ σφυγμοὶ μεγάλοι καὶ σκληροί καὶ ταχεῖς καὶ ωυκνοί, καὶ αἱ ἀναπνοαὶ μεγάλαι τε καὶ 10 8 ταγεῖαι καὶ συκναί. Απάντων οὖτοι λασιώτατοι τὰ κατὰ τὸ σθέρνον είσι και το ύποχόνδριον είς δέ τας σράξεις άοκνοι και θυμικοί, καὶ Θρασεῖς καὶ τυραννικοὶ τοῖς ἤθεσιν καὶ γάρ ὀξύθυμοι καὶ δυσ-9 κατάπαυσίοι. Εί δὲ ύγρότης ἐπικρατήσειεν άμα Θερμότητι, λάσιοι μεν ήτλον ούτοι τῶν ωροειρημένων, έτοιμοι δε είς τὰς ωράξεις 15 4 cerveau n'exerce parfois une action prononcée en sens inverse. Quand le cœur est trop froid, la petitesse du pouls dépasse la moyenne; dans ce cas, on est naturellement timide, peureux et lent, et la poitrine 5 est dépourvue de poils. Quand le cœur est trop sec, le pouls est dur, et on ne se met pas facilement en colère; seulement cette colère est féroce et difficile à apaiser; le plus souvent, dans ce cas, tout le corps 6 est trop sec, à moins que le foie ne s'y oppose. Les signes d'un cœur trop humide sont un pouls mou, un caractère enclin à la colère, mais à une colère qui s'apaise facilement, et une humidité exagérée de tout le 7 corps, à moins que le foie n'empêche cet effet de se produire. Quand le cœur est chaud et sec, le pouls est grand, dur, rapide, fréquent, et la 8 respiration ample, rapide et fréquente. Ceux dont le cœur a ce tempérament ont la poitrine et les hypocondres plus velus que tous les autres; ils sont prompts à agir et à se mettre en colère; leur caractère est audacieux et tyrannique; en effet, leur colère éclate aisément et s'apaise 9 difficilement. Les individus chez qui l'humidité prédomine dans le cœur conjointement avec la chaleur sont moins velus que les précédents, et

^{1.} ἀντιπράτ?οι BP. — 2. την φ . om. — 12. καὶ ὑποχόνδριον A. — 13-14. F. — 3. ἀμεληταί ABP. — 5. δύσπεπ?ον δύσπανο?οι BFP. — 15. ῆτ?ον om. BFP. — 6. μη δέ A. — 10. αὶ om. Codd. BFP.

εἰσίν · οὐ μὴν ἄγριός γε ὁ Ξυμὸς, ἀλλὰ εἰς ὀργὴν μόνον ἔτοιμοι, καὶ οἱ σφυγμοὶ μεγάλοι καὶ μαλακοὶ καὶ ταχεῖς καὶ ωυκνοί. Υγρο- 10 τέρας δὲ οὕσης καὶ ψυχροτέρας οἱ μὲν σφυγμοὶ μαλακοί · τὸ δὲ ἦθος ἄτολμον καὶ δειλὸν καὶ ὀκνηρόν · εἰσὶ δὲ καὶ ψιλοὶ τριχῶν οὖτοι τὰ 5 σθέρνα καὶ ἤκισθα μηνιῶσιν, ώσπερ γε καὶ εἰς ὀργὴν οὐχ ἔτοιμοι. Η ψυχρὰ δὲ καὶ ἔρρὰ καρδία τοὺς μὲν σφυγμοὺς σκληροτέρους ἐρ- 11 γάζεται καὶ μικρούς · ἀοργητότατοι δὲ ωάντων οὖτοι · ὀργισθέντες δὲ φυλάτθουσι τὴν μῆνιν · εἰσὶ δὲ καὶ ἄτριχοι τὰ σθέρνα μάλισθα ωάντων οὖτοι.

υ'. Ηπατος πράσεως διάγνωσις.

Ήπατος Θερμοῦ μέν γνωρίσματα Φλεδῶν εὐρύτης, ἡ ξανθή χολή ι
 πλείων, ἐν τῷ χρόνῳ δὲ τῆς ἀκμῆς καὶ ἡ μέλαινα, Θερμότερον αὐ τοῖς τὸ αἶμα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ σύμπαν σῶμα, πλὴν εἰ μὴ τὰ
 κατὰ τὴν καρδίαν ἀντιπράτλοι, δασύτης τῶν κατὰ ὑποχόνδριά τε

ils sont prompts à agir; chez eux la colère n'est pas féroce, seulement ils y sont très-enclins; leur pouls est grand, mou, rapide et fréquent. Quand le cœur est trop humide et trop froid, le pouls est mou; le ca-10-ractère est lâche, peureux et paresseux; la poitrine est dépourvue de poils, on a très-peu de rancune, et on ne se met pas facilement en colère non plus. Lorsque le cœur est froid et sec, le pouls est petit 11 et plus dur que la moyenne, on se met plus difficilement en colère qu'aucun autre; mais, quand la colère a éclaté, elle persiste; ce sont, de tous les hommes, ceux qui ont le moins de poils à la poitrine.

50. MOYENS POUR RECONNAÎTRE LE TEMPÉRAMENT DU FOIE.

Les signes d'un foie chaud sont la largeur des veines, la surabondance de la bile jaune, et, vers le milieu de la vie, celle de la bile noire, une chaleur exagérée du sang, laquelle s'étend à tout le corps, à moins que le cœur n'y mette obstacle, des poils nombreux sur les hypocondres et

^{1.} εἰσίν om. BFP. — Ib. γε om. γε om. F. — Ib. οὐχ N Gal.; om. L Codd. — Ib. μᾶλλον BP. — 4-5. εἰσὶ... Codd. gr. — 7. δέ om. BFP. — Cii. 50; σθέρνα om. BP. — 4. δὲ ψ. AF. — 5. l. 13. τήν om. A. — Ib. ὑποχόνδριόν A.

καὶ γασίερα · ψυχροτέρου δὲ σιενότης Φλεδῶν, Φλέγμα πλέον, αίμα ψυχρότερον, ή σύμπασα τοῦ σώματος ἔξις ψυχροτέρα χωρὶς εἰ μή τι πρὸς τῆς καρδίας Θερμαίνοιτο, ψιλὰ τριχῶν ὑποχόνδρια καὶ γασίήρ · ξηροτέρου δὲ τὸ μὲν αίμα παχύτερον τε καὶ ὀλιγώτερον, καὶ αὶ Φλέβες ξηρότεραι, καὶ ἡ σύμπασα τοῦ σώματος ἔξις 5 ξηροτέρα. Τοῦ δὲ ὑγροῦ γνωρίσματα τὸ μὲν αίμα πλέον τε καὶ ὑγρόν · αὶ Φλέβες δὲ μαλακώτεραι · οὕτω δὲ καὶ τὸ σύμπαν σῶμα, πλὴν εἰ μὴ τὰ κατὰ τὴν καρδίαν ἀντιπράτιοι. Θερμοῦ δὲ ἄμα καὶ ξηροῦ σημεῖα λασιώτατον ὑποχόνδριον καὶ αίμα παχύτερόν τε ἄμα καὶ ὀλιγώτερον, ἡ πικρὰ χολὴ πλείσίη · κατὰ δὲ τὴν ἀκμὴν 10 καὶ ἡ μέλαινα · Φλεβῶν εὐρύτης καὶ σκληρότης · οὕτω δὲ καὶ τὸ σύμπαν σῶμα Θερμὸν καὶ ξηρόν · ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ καρδίας ὁρμωμένη Θερμότης νικῆσαι δύναται τὴν ἐξ ήπατος ὁρμωμένην ψυχρότητα, καθάπερ γε καὶ ἡ ψυχρότης τὴν Θερμότητα · τὴν ξηρότητα δὲ οὐχ οἶόν τε πρὸς τοὐναντίον ὑπὸ τῆς καρδίας ὑγροτέρας 15

le ventre; quand le foie est trop froid, les veines sont étroites, il y a surabondance de pituite, et le sang est froid, ainsi que toute l'habitude du corps, à moins que le cœur ne l'échauffe un peu; il n'y a point de poils sur les hypocondres et sur le ventre; quand le foie est trop sec, le sang est trop épais, sa quantité est trop petite, et les veines sont 2 trop sèches, ainsi que toute l'habitude du corps. Les signes d'un foie trop humide sont une quantité trop forte de sang humide, une mollesse trop grande des veines, ainsi que de tout le corps, à moins que le cœur 3 n'empêche ce dernier effet de se produire. Les signes d'un foie qui est en même temps chaud et sec sont : hypocondre extrêmement velu, insuffisance de sang trop épais, surabondance extrême de bile amère, et, vers le milieu de la vie, aussi de bile noire; veines larges et dures; de même, chaleur et sécheresse de tout le corps; en effet, la chaleur qui part du cœur peut vaincre le froid qui vient du foie, de même qu'un cœur froid peut avoir le dessus sur un foie chaud; mais il n'est pas possible que la sécheresse du foie soit transformée en un état contraire par

^{1.} σ ενότης τε φλεδών καὶ φλέγμα Α. — 4. καὶ ἡ γασ τρ Α. — 6. ὑγροτέρου — 2-ξηροτέρα BP. — 3. μήτε φοός F. BFP.

γενομένης άχθηναι. Δηλον δὲ ώς, ἐπειδὰν ἐς ταὐτὸ συνδράμωσι τῶν 4 ἀρχῶν ἀμφοτέρων αἱ κράσεις, ὅλον ἀκριδῶς τὸ σῶμα κατὰ ἐκεῖνο διατίθεται. Τὸ δὲ ὑγρὸν ἄμα καὶ Θερμὸν ἤπαρ ἤτίον μὲν τοῦ Θερ- 5 μοῦ καὶ ξηροῦ τὰ κατὰ ὑποχόνδριον ἐργάζεται λάσια, ωλεῖσίον δὲ 5 αἶμα καὶ Φλέβας μεγάλας καὶ τὴν ἔξιν ὑγρὰν καὶ Θερμὴν, εἰ μὴ τὰ κατὰ τὴν καρδίαν ἀντιπράτίοι. Εἰ δὲ ἐπὶ ωλεῖον ἀμφοτέραις ταῖς σωιότησιν ἐκτραπείη τοῦ κατὰ Φύσιν, ἐτοίμως ἀλίσκονται τοῖς σηπεδονώδεσι καὶ κακοχύμοις νοσήμασιν ΄ ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ ἐπὶ ωλεῖσίον μὲν αὐξηθείη τὸ ὑγρὸν, ἐπὶ ὀλίγον δὲ τὸ Θερμόν ' εἰ δὲ ἔμπαλιν ὁπισία κακόχυμοι γίνονται. Τὸ δὲ ὑγρόν τε καὶ ψυχρὸν ἄτριχον τὰ μὲν ἔχει τὸ ὑποχόνδριον, αἴμα δὲ ἐργάζεται Φλεγματικώτερον ἄμα Φλεδῶν σίενότητι, καὶ τὸ σύμπαν σῶμα ωαραπλησίως ἔχον, εὶ μὴ ωρὸς καρδίας ἐπὶ τὰναντία μετάγοιτο. Τὸ δὲ ψυχρὸν ἄμα καὶ ξη- 8

le cœur, au cas où il serait humide. Il est clair que, lorsque le tempé- 4 rament de ces deux organes principaux est le même, tout le corps sera mis dans un état exactement conforme. Si le foie est en même temps 5 humide et chaud, il rend l'hypocondre moins velu que lorsqu'il est chaud et sec, mais il donne lieu à une grande surabondance de sang, à des veines volumineuses et à une complexion humide et chaude, à moins que le cœur ne s'y oppose. Le foie s'écarte-t-il considérablement de son 6 état naturel sous le rapport des deux qualités susdites, on est facilement pris de maladies tenant à la putréfaction ou au mauvais état des humeurs; cet effet se produit à un degré encore plus prononcé, si l'augmentation de l'humidité est très-considérable, tandis que celle de la chaleur l'est peu; si, au contraire, l'excès d'humidité est petit et celui de la chaleur très-considérable, les humeurs ne sont pas du tout mauvaises. Un foie humide et froid est caractérisé par un hypocondre dé-7 pourvu de poils, des veines étroites, du sang trop pituiteux et un état analogue de tout le corps, à moins que le cœur ne mette l'économie dans l'état opposé. Quand le foie est en même temps froid et sec, il 8

^{1.} εis BP. — 3. ὑγρότερον F Gal. — Ib. Θερμότερον Gal. — 4. καὶ ξηροῦ] τὸ ξηρόν ΒΡ. — Ib. ὑποχόνδρια Λ. —

^{8.} ωλέον Α. — 8-9. ἐπὶ ωλέον Α. — 9-10. εἰ δὲ... Θερμόν om. Codd. — 11. ἥκ.] καί Β F P; om. Α. — 13. ἔχει Codd.

ρὸν δλίγαιμόν τε καὶ σΊενόΦλεβον ἐργάζεται τὸ σῶμα καὶ ψυχρότερον, ὑποχόνδριόν τε ψιλὸν, εἰ μὴ κἀνταῦθα νικήσειεν ἡ καρδία.

να'. Διόρθωσις τῶν ξερμῶν δυσκρασιῶν.

Επεὶ δὲ ἐν ταῖς Θερμαῖς δυσκρασίαις πλεονάζει τὸ χολῶδες, κάτω μὲν ὑπιόντος αὐτοῦ, πρόδηλον ὡς οὐδὲν χρὴ περιεργάζεσθαι το χολῶδες, πρὸς δὲ τὴν ἄνω γασθέρα Φερομένου, διὰ ἐμέτων ἐκκενοῦν μετὰ τὰ 5 γυμνάσια πρὸ τῆς τροΦῆς ἀπὸ ὕδατος. Γυμνάζεσθαι δὲ αὐτοὺς βέλτιον οὐκ ὀξὸ καὶ σύντονον γυμνάσιον, ἀλλὰ σχολαίτερόν τε καὶ μαλακώτερον τινὲς δὲ τῶν σφόδρα Θερμῶν οὐδὲ ὅλως χρήζουσιν, ἀλλὰ ἀρκεῖ περίπατος καὶ λουτρὸν αὐτοῖς το οὐτοι δὲ καὶ τοῖς μετὰ τροσφήν λουτροῖς χαίρουσιν. Οἱ δὲ μετὰ ξηρότητος Θερμοὶ δέονται διαί- 10 της ὑγραινούσης διά τε τῶν ὑγραινόντων ἐδεσμάτων καὶ λουτρῶν

donne lieu à un défaut de sang, à l'étroitesse des veines, à un excès de froid du corps et à l'absence de poils sur les hypocondres, à moins que, dans ce cas aussi, le cœur ne remporte la victoire.

51. MOYENS DE CORRIGER LES TEMPÉRAMENTS QUI PÈCHENT PAR LE CHAUD.

Comme l'élément bilieux a le dessus dans les tempéraments qui pèchent par le chaud, il est clair que, lorsque cette humeur passe par le bas, il faut rester dans l'inactivité; si, au contraire, elle se porte vers le ventre supérieur, on doit l'évacuer à l'aide de vomissements qu'on provoquera avec de l'eau [chaude] entre les exercices et le repas. Il est préférable que ceux qui présentent ces conditions ne prennent pas d'exercices rapides ou qui exigent de la vigueur, mais qu'ils s'exercent plutôt mollement et à leur aise; parmi les sujets très-chauds, il y en a qui n'ont pas du tout besoin d'exercice, mais qui peuvent se contenter d'une promenade et d'un bain; les bains pris après le repas réussissent dans ce cas. Ceux qui sont à la fois secs et chauds ont besoin d'un régime qui humecte, dont les éléments consistent dans des aliments humectants, dans des bains et dans l'abstinence des exercices prolongés ou qui

^{2.} τε ψυχρόν Α F; om. B P. — CH. μεταγυμνάζεσθαι (μετά γ. F) δὲ αὐτούς 51; l. 3. ἐν om. Codd. — 5-6. ἐκκενοῦν Codd. — 10. Θερμοί om. Codd.

καὶ ἀποχῆς γυμνασίων συντόνων καὶ πολλῶν, ὡσὶς Θέρους ὡρα καὶ Θᾶτὶον λούεσθαι, καὶ μετὰ τροΦὴν αὖθις τὸ δεύτερον. Ονίνησι 4 τούτους καὶ ἡ τοῦ ψυχροῦ πόσις. Εναντιώτατα δὲ ταῖς ξηραῖς κράσεσιν ἀφροδίσια. Φείδεσθαι δὲ αὐτοὺς χρὴ μάλισία κόπων τε καὶ 5 ἐγκαύσεων καὶ Φροντίδων καὶ ἀγρυπνιῶν. Αἱ δὲ ὑγραὶ Φύσεις ἐν τῆ 7 τῶν παίδων ἡλικία ἡευματικοῖς τε καὶ πληθωρικοῖς άλίσκονται νοσήμασι, καὶ πρὸς τούτοις τοῖς σηπεδονώδεσιν. Δέονται τοίνην 8 γυμνασίων τε πλειόνων, ἀκριβοῦς τε τῆς ἐν γασίρὶ πέψεως διὸ καὶ πρὸ τροΦῆς δὶς καὶ τρὶς οὖτοι λουόμενοι καὶ τοῖς αὐτοΦυέσι 10 Θερμοῖς ὑδασι χρώμενοι μάλισία ὡΦελοῦνται. Καὶ τῶν ἀποβροιῶν 9 δὲ προνοεῖσθαι χρὴ διά τε λουτρῶν καὶ γυμνασίων πολλῶν πρὸ τροΦῆς, ἐκκρίσεών τε διὰ οὐρων καὶ γασίρός. Οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ 10 ἀποΦλεγματισμοῖς ποτε χρῆσθαι καὶ καθάρσεσιν, εὐχύμοις τε ἐδέσρμασι καὶ οἴνου πόσει τὴν οὔρησιν κινοῦντος.

exigent de la vigueur; en été, ils devront donc se baigner plus tôt que de coutume, et prendre un second bain après le repas. Boire de l'eau froide leur est profitable aussi. Les rapprochements sexuels sont tout à fait contraires aux tempéraments secs. Ceux qui ont ce tempérament doivent éviter surtout les fatigues, les échauffements, les soucis et les veilles. Les gens naturellement humides sont pris, pendant leur enfance, de maladies tenant aux fluxions ou à la pléthore, et, en outre, de celles qui tiennent à la putréfaction. Il est donc nécessaire qu'ils se livrent à des exercices assez prolongés, et que la digestion qui se fait dans l'estomac soit irréprochable; pour cette raison, il leur est très-utile de prendre deux ou trois bains avant le repas et de faire usage des eaux minérales chaudes. Il faudra aussi prendre soin de la transpiration, en recourant avant le repas à des bains nombreux et à des exercices prolongés, et en provoquant des excrétions par les urines et par le ventre. Rien n'empêche non plus de recourir parfois à des masticatoires, à des 10 purgations, aux aliments qui contiennent de bons sucs, et à l'usage intérieur d'un vin qui pousse aux urines.

τὸ δεύτερον τὸ δὲ ὑγρόν. Ονίν.
 Codd. — 3. τούτοις F. — Ib. καὶ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ωόμα A. — Ib. δέ om. Codd.
 — Ib. ξηραῖς] ψυχραῖς Codd. — 5. ὑγραὶ

τῆ Φύσει Codd. — 11. δέ Paul.; τε Codd. — Ib. ωρονοεῖν Codd. — 13. ἀποφλεγματικοῖς F. — Ib. ἀποναθάρσεσιν Codd.

ν6'. Διδρθωσις των ψυχρων δυσκρασιών.

Τῶν δὲ ψυχρῶν δυσκρασιῶν τρεῖς εἰσι διαφοραὶ, ὧν χειρίσηη μέν ἐσηιν ἡ ξηρὰ κρᾶσις ὁ γὰρ ἐν χρόνῷ τοῖς γηρῶσι γίνεται, 2 τοῦτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχει τούτοις. ἡ γραίνειν τε οὖν αὐτοὺς χρὴ καὶ Θερμαίνειν · ἔσηαι δὲ τοῦτο γυμνασίοις τε συμμέτροις καὶ τροφαῖς ὑγραῖς τε καὶ Θερμαῖς, οἴνου τε σόσει τῶν Θερμοτέρων, ὑπνοις 5 τε σλείοσι, σρονοουμένων ἡμῶν ὁπως τὰ κατὰ ἐκάσην ἡμέραν ἐν 3 τῷ σώματι γεννώμενα σεριτιώματα ἐκκενῶται σάντα. Τὰ δὲ ἀφροδίσια σάντας τοὺς ξηροτέρους βλάπιει, καὶ μάλισια τοὺς σρὸς τῆ ξηρότητι καὶ ψυχρούς · μόνοις δὲ ἐσηιν ἀδλαδῆ τοῖς Θερμοῖς καὶ 4 ὑγροῖς. Μοχθηραὶ δὲ αὶ μετὰ ὑγρότητος ψυχραὶ κράσεις εἰσὶ, καὶ 10 μάλισια αὖται τοῖς ἡευματικοῖς ἀλίσκονται νοσήμασιν, ὀνίνησί τε αὐτὰς ἀλουσία τε καὶ γυμνάσια σλείονα καὶ δίαιτα λεπίστέρα καὶ 5 χρίσματα μετρίως Θερμαίνοντα. Θσοι δὲ ψυχρότεροι μέν εἰσι Φύ-

52. MOYENS DE CORRIGER LES TEMPÉRAMENTS QUI PÈCHENT PAR LE FROID.

Il y a trois espèces de tempéraments qui pèchent par le froid; la plus mauvaise est le tempérament sec : en effet, ce qui arrive par l'effet du temps aux gens qui vieillissent a lieu dès le début chez ceux dont il 2 s'agit maintenant. On doit donc les humecter et les réchauffer; or on obtiendra ce résultat en ayant recours à des exercices modérés, à des aliments humides et chauds, à l'usage d'un vin chaud et à un sommeil prolongé, en ayant soin que les résidus qui se forment chaque jour dans le corps soient complétement évacués. Les rapprochements sexuels sont nuisibles à tous les gens trop secs, mais surtout à ceux dont la sécheresse est combinée à un excès de froid; les gens chauds et humides sont 4 les seuls pour lesquels le coît est sans inconvénient. Les tempéraments froids et humides sont mauvais; ils exposent principalement aux maladies fluxionnaires; l'abstinence des bains, des exercices prolongés, un régime assez ténu et l'usage des liniments modérément échauffants les 5 amendent. On doit exciter et renforcer la chaleur des gens qui sont na-

Ch. 52; l. 1. δέ om. AF. — 3. εύθὺς τούς Codd. — 13. Θερμότερα F; Θερμά ἀρχῆθεν Α. — 11. δέ AF. — 12. αὐ- Α; Θερμότατα Β; Θερμότητος P.

σει, συμμέτρως δὲ ἔχουσι τῆς κατὰ τὸ ξηρόν τε καὶ ὑγρὸν κράσεως, ἐπεγείρειν τε αὐτῶν χρὴ καὶ ῥωννύναι τὴν Θερμασίαν, ἐν δὲ τῆ κατὰ ὑγρότητα καὶ ξηρότητα τῆς ὅλης διαίτης ἰδέα τὸ μέσον ἐκλέγεσθαι.

υγ'. Ιασις τῶν ξηρῶν δυσκρασιῶν ἐπὶ γασΊρὸς ὡς ἐπὶ σαραδείγματος.

Τῆς ξηρᾶς δυσκρασίας ἡ μέν ἐσΊιν ἐν τῷ τὰ ἐκ τῆς σΊερεᾶς οὐσίας ὁμοιομερῆ σώματα γενέσθαι ξηρότερα, ἡ τις δὴ καὶ ἀνίατός ἐσΊιν · ἡ δὲ τῶν ἐξ ὑγροπαγοῦς οὐσίας συνεσίώτων, ὁποῖόν ἐσΊι ωιμελὴ καὶ σὰρξ, ἐκτακέντων, καὶ τρίτη γε ωρὸς ταύταις τῆς οἰκείας ὑγρότητος ἐξ ῆς τρέφεται τὰ μόρια, τελέως ἀπολομένης · ωεριέχεται δὲ αὕτη κατὰ ωάντα τοῦ. ζώου τὰ μόρια δροσοειδῶς ἐν 10 2 αὐτοῖς ωαρεσπαρμένη. Ταύτην δὲ ἐνθεῖναι τοῖς μορίοις οὐχ οἶόν τε ἄνευ τροφῆς, καὶ διὰ τοῦτο χαλεπωτάτη τῶν τοιούτων διαθέσεων ἡ

turellement trop froids, mais dont le tempérament présente des conditions moyennes eu égard au sec et à l'humide, tandis qu'on choisira le juste milieu pour les éléments de l'ensemble du régime qui tiennent à la sécheresse et à l'humidité.

53. AMENDEMENT DES TEMPÉRAMENTS QUI PÈCHENT PAR LE SEC, L'ESTOMAC ÉTANT PRIS POUR EXEMPLE.

Parmi les tempéraments qui pèchent par le sec, il y en a d'abord un qui tient à ce que les parties similaires composées de substance solide se sont desséchées, et celui-là est incurable; une seconde espèce de ces tempéraments provient de ce que les parties dont la substance est formée d'un liquide coagulé, comme la graisse et la chair, se sont fondues; enfin, outre ces deux tempéraments, il y en a un troisième, dans lequel l'humeur propre, qui sert à nourrir les parties, a complétement disparu; or cette humeur est contenue dans toutes les parties de 2 l'économie, dans lesquelles elle est disséminée sous forme de rosée. Il est impossible de pénétrer les parties de cette humeur sans donner de la nourriture; pour cette raison un tel état est très-difficile à guérir.

^{2.} ἐπεγεῖραι F. — Ib. χρή Gal. Aët ; Ch. 53, l. 7-8. συνεσθώτων .... γε om. om. Codd. — 3-4. ἐκλέγειν Codd. — Codd. — 10. αὐτη Paul.; αὐτή Codd.

3 ἴασίς ἐσῖιν. ἄλλη δὲ ξηρότης ἐσῖιν ἡ κατὰ τὰς μικρὰς ἀρτηρίας τε καὶ φλέβας συνισιαμένη. Ταύτας τὰς ξηρότητας Θεραπεύειν προσῆκεν ὑγραινούση τροΦῆ πληροῦντα τῆς οἰκείας ὑγρότητος ἔκασίον τῶν ὁ ὁμοιομερῶν. Λουτρὸν οὖν ἐπιτήδειον εὔκρατον, ἐνδιατρίβοντος τοῦ κάμνοντος πλέον τῷ ΰδατι· μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν εὐθέως γάλα διδόναι ὁ ὅνειον νεόβδαλτον. Δεῖ δὲ καὶ μέλιτος ὀλίγον χλιαροῦ μιγνύειν τῷ γάλακτι, καὶ μετὰ τοῦτο ἐἄν ἡσυχάζειν ἄχρι τοῦ δευτέρου λουτροῦ τρίβειν δὲ τηνικαῦτα μετρίως τε άμα καὶ λιπαρῶς, εἰ ἀκριβῶς κατείργασίαι τὸ δοθὲν γάλα, ταῖς ἐρυγαῖς καὶ τῷ τῆς γασίρὸς ὄγκῷ 7 τεκμαιρομένους. Σύμμετρος δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου λουτροῦ πρὸς τὸ 10 δεὐτερον ώρῶν ἰσημερινῶν τεσσάρων ἡ πέντε χρόνος, εἰ τὸ τρίτον 8 ἔτι μέλλοις λούειν αὐτόν· εἰ δὲ μὴ, πλειόνων. Καὶ μὲν δὴ καὶ ἐπα10 λείψειν αὐτὸν ἐλαίῳ πρὶν ἀμΦιέννυσθαι κατὰ ἔκασίον λουτρὸν. Εἰ μὲν οὖν ἤδοιτο τῷ γάλακτι, καὶ μετὰ τὸ δεύτερον λουτρὸν δώσομεν.

3 Il y a encore une autre espèce de sécheresse qui se développe dans les 4 petites veines et les petites artères. On traitera ces espèces de sécheresses par des aliments humectants, qui rempliront chacune des parties simi-5 laires de son humeur propre. C'est donc un remède convenable dans ce cas qu'un bain tiède, pourvu que le malade reste assez longtemps dans l'eau; immédiatement après le bain, on donnera du lait d'ânesse récem-6 ment trait. On mêlera aussi un peu de miel tiède au lait; après cela, on permettra au malade de se reposer jusqu'au second bain; alors on lui fera faire des frictions douces avec beaucoup de graisse, en se guidant d'après les éructations et le degré de gonflement de l'estomac, pour 7 déterminer si le lait qu'on a donné a été complétement élaboré. Quatre ou cinq heures équinoxiales sont un espace de temps intermédiaire bien proportionné entre le premier et le second bain, si on veut en administrer encore un troisième; dans le cas contraire, on attendra un 8 plus grand nombre d'heures. Après chaque bain, on pratiquera aussi 9 des onctions avec de l'huile avant d'habiller le malade. Si le lait fait plaisir, on en donnera après le second bain; dans le cas contraire,

^{13.} αὐτῷ Codd. -- 14. ήδιος F; ήδη BP.

εὶ δὲ μὴ, ποισάνην ἀκριδῶς καθηψημένην, ἢ χόνδρον ὡς ποισάνην ἐσκευασμένον, εἶτα αὖθις ἡσυχάσαντα πρὸς τὸ τρίτον ἄξομεν λουτρὸν, ἢ ἄντικρυς ἐπὶ τὸ δεῖπνον. ἄρτος δὲ ἔσιω παρεσκευασμένος 10 καλῶς πεποιημένος κλιβανίτης καθαρός ὁψον δὲ τῶν πετραίων ὁ ἰχθύων, ἢ ὀνίσκος ἐκ λευκοῦ ζωμοῦ. Συνελόντι δὲ φάναι τὸ κεφά-11 λαιον τῆς τροφῆς, εὖπεπίος ἔσιω καὶ τρόφιμος, ἤκισία δὲ γλίσχρα καὶ περιτιωματική. Πόμα δὲ οἶνος ὑδατώδης ἔσιω καὶ λευκὸς καθα-12 ρὸς ὀλιγοφόρος βραχεῖαν ἔχων τὴν σιύψιν. Μεγίσιης μὲν οὖν ξη-13 ρότητος ἴασίς ἐσιιν αὐτη αὶ δὲ μέτριαι τῆς οὕτως ἀκριδοῦς οὐ δέονται διαίτης, καὶ ἀδροτέρως δὲ ἐγχωρεῖ διαιτᾶν. ἡποκείσθω δὲ 14 παραπλησία μὲν ξηρότης τῆ πρόσθεν · ἐζεύχθω δὲ αὐτῆ ψυχρότης. ἐπιμίξομεν τοῖς ἔμπροσθεν τὴν τῶν Θερμαινόντων ΰλην, καὶ προσ-15 θήσομεν τοῖς εἰρημένοις ἐν μὲν τῆ τοῦ γάλακτος χρήσει τὸ μέλι

nous administrerons de l'orge mondée parfaitement bien cuite, ou de l'alica préparé de la même manière que l'orge mondée; ensuite nous permettrons de nouveau de se reposer, et nous conduirons au troisième bain, ou immédiatement au dîner. Ce dîner consistera en du 10 pain pur, bien préparé et cuit au petit four; pour mets secondaire, on donnera quelque poisson de roche ou une motelle à la sauce blanche. En un mot, le point capital, quant aux aliments, est qu'ils soient faciles 11 à digérer et nourrissants, mais fort peu glutineux, et qu'ils contiennent très-peu de matières excrémentitielles. Le malade boira du vin aqueux, 12 pur, blanc, léger et doué d'un faible degré d'astringence. Voilà le trai- 13 tement d'une sécheresse très-grave; mais les cas de sécheresse modérée n'exigent pas qu'on suive une règle aussi sévère, et on peut conseiller un régime plus succulent. Supposons une sécheresse du même degré que 14 dans le cas précédent, mais combinée à un tempérament froid. Dans 15 ce cas, nous mêlerons des matériaux réchauffants aux remèdes précédemment énumérés; pour ce qui regarde l'administration du lait, nous y ajouterons une plus grande quantité de miel; puis nous donnerons

^{4.} πριδαν. $\mathbf{F}$. — 5-6. τὸ κεφ. τὸ λευ- γλίσχρα ex em.; γλίσχρος $\mathbf{F}$; γλίσχρον κὸν τῆς $\mathbf{BP}$. — 6. ἀπεπΊον.... τρό $\mathbf{\phi}$ ι- $\mathbf{BP}$. — 7. ωεριτΊωματικός $\mathbf{F}$; ωεριτΊωμον $\mathbf{BP}$; δέ ex em.; τε Codd. Ib. ματικόν $\mathbf{BP}$. — 8. μέν om. $\mathbf{F}$.

- 16 πλέον, οίνον δὲ ἦτίον ύδαρῆ δώσομεν τοῦ πρόσθεν. Αλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐδέσματα Θερμότερα δοτέον, οὐ μόνον ταῖς Φυσικαῖς κράσεσιν,
- 17 άλλα και ταις προσθέτοις ποιότησιν. Και ναρδίνω μύρω συνεχώς
- 18 ἐπαλειπΊέον ἢ μασΊιχίνω. Τῆς ψύξεως δὲ οὔσης πολλῆς ἄμα τῆ ξηρότητι, πρῶτον μὲν αὐτὴν χαλεπωτάτην νόμιζε καὶ δυσεπανόρ- 5 θωτον· τοῖς δὲ αὐτοῖς χρῆσθαι, καὶ κατὰ ἑαυτὸ μέλιτι ἀπέΦθω
- 10 ἀπηφρισμένω· του δε οίνου αίρεῖσθαι σαλαιότερου. Αρισίου δε φάρμακου ἐπὶ τῶυ τοιούτων σάντων ῷ συνεχῶς οἱ σιτίωταὶ χρῶυται, καὶ χρίειν αὐτῷ δεῖ τὴυ γασίερα καὶ ἀποσπᾶν Θερμου ἔτι
- 20 τυγχάνον. ΔΦελεῖ δὲ τοὺς τοιούτους καὶ σαιδίον εὔσαρκον συγκοι- 10 21 μώμενον ώς ψαύειν ἀεὶ τῶν κατὰ ἐπιγάσθριον. Μιγνύσθω δὲ ἐΦεξῆς τῆ ξηρότητι Θερμότης μετρία · ἐπὶ ταύτης τὴν σρώτην ἀγωγὴν Φυλάξαι, ώς μέλιτος μὲν μηδὲ ὅλως γεύεσθαι, τὸν δὲ οἶνον ἤκισθα
- 22 σαλαιὸν σροσφέρεσθαι. Χλιαρά δὲ τὰ ἐδέσματα καὶ γαλακτώδη
- 16 du vin moins aqueux qu'auparavant. Mais nous ferons prendre aussi des aliments plus chauds, non-seulement sous le rapport de leur tempéra-
- 17 ment propre, mais aussi sous celui de leurs qualités acquises. On fera fréquemment des onctions avec l'huile parfumée au nard, ou avec l'huile
- 18 de mastic. Si l'excès de froid qui complique la sécheresse est considérable, estimez qu'il s'agit d'une affection très-grave et difficile à traiter; vous vous servirez alors des mêmes remèdes; vous ferez prendre, en outre, sans rien y ajouter, du miel cuit dont on a enlevé l'écume,
- 19 et vous choisirez un vin plus vieux que dans le cas précédent. C'est un excellent remède dans tous les cas analogues que le médicament dont les épilateurs se servent; on l'emploiera pour oindre la région de l'esto-
- 20 mac, et on l'enlèvera avant qu'il se soit refroidi. Ceux qui sont dans ces conditions se trouvent bien aussi de faire coucher avec eux un enfant bien en chair, de telle manière qu'il touche toujours les parois du
- 21 ventre. Supposons maintenant que la sécheresse soit compliquée d'une chaleur modérée : dans ce cas, nous nous en tiendrons au traitement précédent, sous la réserve de ne point faire goûter du miel et de don-
- 22 ner du vin qui ne soit pas vieux du tout. Nous ferons prendre les ali-

^{3.} προσθέτοιε ex em.; προσφάτοιε έαυτόν F. — 1b. ἀπέφθω om. BP. Codd. — 4. ὑπαλειπ7έον Codd. — 6. 11. ἐξῆς Codd.

προσοίσομεν, καὶ τὴν κοιλίαν ἐπαλείψομεν ὀμφακίνω τε καὶ μηλίνω. Ψύχειν δὲ τούτους ἀγωνισ]ικώτερον οὐκ ἀκίνδυνον πυρεκτι23
κῆς πως οὔσης τῆς τοιαύτης κατασ]άσεως, ὅταν πλεονάζη τὸ Θερμόν. Ὑποκείσθω δὴ πάλιν ἐπικρατεῖν μὲν τὴν Θερμὴν δυσκρασίαν, 24
5 μεμῖχθαι δὲ αὐτῆ τὴν ὑγρότητα τὴν τοιαύτην δυσκρασίαν ΰδατος
ψυχροῦ πόσει ἀδεέσ]ερον Θεραπεύσομεν. ἐπιτήδειος δὲ καὶ ἡ τῶν 25
σ]υφόντων ἐδεσμάτων χρῆσις ἔσ]ω δὲ καὶ ταῦτα χωρὶς τοῦ Θερμαίνειν αὐσ]ηρά. Τῆς δὲ ὑγρᾶς δυσκρασίας μόνης συνισ]αμένης τὰ ξηραίνοντα τῶν ἐδεσμάτων ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἰσχυρῶς
10 βοηθεῖ, καὶ πρὸς τούτοις ἔνδεια τῶν συνήθων ποτῶν. Τῆς δὲ μετὰ 27
ψύξεως ὑγρᾶς δυσκρασίας ἄρισ]α ἰάματα τὰ δριμέα σύμπαντα ·
μιγνύσθω δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ σ]ύφοντα χωρὶς τοῦ ψύχειν σαφῶς. ἔρι- 28
σ]ον δὲ ἴαμα τούτοις δλίγον τὸ πόμα, καὶ τοῦτο τῶν Θερμαινόντων

ments à une température tiède ou à celle du lait récemment trait, et nous oindrons le ventre avec de l'huile d'olives vertes ou de l'huile aux coings. Il n'est pas sans danger de soumettre les gens qui sont dans ces 23 conditions à un traitement refroidissant héroïque, parce que cet état a une certaine tendance à produire de la fièvre quand la chaleur a le dessus. Supposons donc de nouveau que le tempérament qui pèche 24 par le chaud prédomine, mais qu'il y a une complication d'humidité; nous aurons moins de scrupule pour traiter un tempérament qui a ces défauts-là par l'eau froide prise en boisson. L'usage des aliments 25 astringents convient aussi dans ce cas; mais ces aliments devront être âpres, sans qu'ils échauffent. Si le tempérament qui pèche par l'hu- 26 mide subsiste seul, les substances qui dessèchent sans échauffer ou refroidir fortement, et, en outre, l'abstinence des boissons habituelles, seront utiles. Les meilleurs moyens pour guérir le tempérament qui 27 pèche par l'humidité et qui est compliqué d'un excès de froid consistent dans les substances âcres, quelles qu'elles soient, pourvu qu'on y mêle des substances qui resserrent sans refroidir manifestement. Ce 28 qui convient le mieux pour amender un pareil tempérament est de diminuer la quantité des boissons, qui consisteront en des vins forte-

^{2.} τούτους Paul.; τούτοις Codd. — 4. — 5. ταύτη ΒΡ. — 11, τά om. ΒΡ. — δέ ΒΡ. — 1b. Θερμή δυσηρασία Codd. 13. άμα Codd.

20 Ισχυρῶς οἰνων. Τῶν μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς ποιότησι δυσκρασιῶν τοιαῦταί τινές εἰσιν ἰάσεις ἐπεὶ δὲ πολλάκις καὶ περιεχόμενον ὑγρὸν ἐν τῷ κύτει τῆς γασθρὸς, ἢ ἀναποθὲν ὑπὸ τῶν χιτώνων αὐτῆς τὰς 30 δυσκρασίας ἐργάζεται, καλῶς ἀν ἔχοι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. Ἡ μὲν οὖν προτέρα διάθεσις εἰ μὲν ἄπαξ συσθαίη, διὰ ἐμέτων καθαρ- 5 θεῖσα καθίσθαται ῥαδίως εἰ δὲ αὖθις καὶ αὖθις, εἰ ἐξ ἐτέρου τινὸς ἢ ἐτέρων ἐπιρρέςι μορίων, ἀκριδοῦς δεῖται διαγνώσεως, ἡ Θεραπεία δὲ εὐθέως ἐπακολουθήσει τὴν μὲν γὰρ σύμπασαν Θεραπείαν τῷ πεπομφότι χρὴ προσάγειν, προνοεῖσθαι δὲ τῶν δεχομένων τοσοῦτον μόνον, ὡς μὴ ῥαδίως δέχοιτο τὰ ἐπιρρέοντα γένοιτο δὲ ἀν 10 τοῦτο διά τε τῶν σθυφόντων καὶ διὰ τῶν εἰς εὐεξίαν ἀγόντων τὸ 31 πῶν σῶμα. Τὰς δὲ ἐν τοῖς χιτῶσι τῆς γασθρὸς κακοχυμίας διὰ τῶν καθαιρόντων μετρίως ἰῷτο ἀν τις, οἶόν ἐσθιν ἡ ἀλόη, καὶ τὸ διὰ αὐ-

20 ment échauffants. Tels sont les moyens pour guérir les mauvais tempéraments qui tiennent aux qualités [élémentaires]; mais, comme les tempéraments vicieux sont souvent le produit des liquides contenus dans la cavité de l'estomac, ou dont ses tuniques sont imbibées, il 30 ne sera pas sans utilité de parler aussi de ceux-là. Si le premier de ces deux états ne survient qu'une seule fois, on le ramène facilement aux conditions normales, en opérant une purgation par les vomissements; mais, si cet état se manifeste à plusieurs reprises, s'il y a un afflux d'humeurs provenant d'une ou de plusieurs autres parties, il exige un diagnostic rigoureux, dont on pourra immédiatement déduire le traitement : en effet l'ensemble du traitement devra être appliqué à la partie qui envoie les humeurs, tandis que les soins qu'on donnera à celles qui les reçoivent consisteront uniquement à faire en sorte qu'elles n'accueillent pas sacriement les humeurs qui affluent; or on obtiendra ce résultat à l'aide des substances astringentes et de celles qui 31 mettent l'ensemble du corps dans un bon état. On pourra remédier aux mauvaises humeurs qui imprégnent les tuniques de l'estomac en donnant des substances qui purgent modérément, comme l'aloès et le

^{6.} εἰ δέ] εἴτα Codd. — Ib. καὶ αὖθις om. Codd. — 8. εὐθ.] αὐτοῖς ΒΡ; αὐτοῖς F. — 9. ωεπομφότι ex em., ωεπον-

θότι Codd. — 9-10. τοσούτφ Codd. — 12. τοῖs om. F. — 13. ἰῷτο ἀν τις om. Codd. — Ib. ἡ om. Codd.

τῆς σκευαζόμενον Φάρμακον ἡ ωικρά. Γλίσχρου δὲ ἄμα Φλέγματος 32 ἐμπεπλασμένου τῆ γασθρὶ, δοτέον αὐτοῖς ωρότερον ὅσα τέμνει τοῦτο, κἄπειτα οὕτω καθαρτέον. Εἰ δὲ ἐπιτηδείως ἔχοι, διὰ ῥαΦανί- 33 δων ἐμείτω. Εἰ δὲ μήτε γλίσχρος, μήτε ωαχὺς εἴη ὁ χυμὸς, ἀρκεῖ 34 ταὶ ὁ ἀπὸ τοῦ χυλοῦ τῆς ωθισάνης ἔμετος, καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ μελικράτου · ωίνειν δὲ καὶ ἀψινθίου χυλὸν ἐν μελικράτφ. ἀνάλογον δὲ χρὴ 35 καὶ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι γινομένας δυσκρασίας ἰᾶσθαι, τὰς ἐπιτηδείους ἐκροὰς εὐρίσκοντα τοῖς ὑγροῖς · εἰ δὲ μήτε κοιλότητα, μήτε ἐκροὴν ἔχοι τὸ μόριον αἰσθητὴν, ἀτμοῖς καὶ ἰδρῶσιν ἐκκενῶσαι 10 χρὴ τοὺς ωλεονάζοντας ἰχῶρας ἢ χυμοὺς ἐν αὐτῷ, καθάπερ γε κὰν ωνεῦμα Φυσῶδες ἢ τὸ ωεριεχόμενον.

médicament appelé l'amer, qu'on prépare avec cette drogue. L'estomac 32 est-il en même temps saturé de pituite visqueuse, on donnera d'abord aux malades des substances qui exercent une action incisive sur cette humeur, pour passer ensuite aux purgatifs. Si le malade s'y prête, on 33 le fera vomir à l'aide du raifort. Quand l'humeur [contenue dans les 34 tuniques de l'estomac] n'est ni visqueuse ni épaisse, il suffit de provoquer un vomissement par la crème d'orge mondée ou par l'eau miellée; on fera aussi boire du suc d'absinthe dans de l'eau miellée. On 35 guérira d'une manière analogue les mauvais tempéraments qui se forment dans les autres parties, en s'efforçant de trouver des voies d'écoulement convenables pour les humeurs; quand la partie n'a ni cavité, ni voie d'écoulement appréciables aux sens, on évacuera les humeurs surabondantes qu'elle contient, que ces humeurs soient séreuses ou non, par l'évaporation et par la sueur; on agira encore de même, si la partie contient du souffle flatulent.

BIBAION ς' .

- α'. Ότι τὰ πρίσιμα σημεῖα ἐν ἀρχῆ Φαινόμενα μοχθηρά.
- Πέψεως μέν οὐκ ἔσΊιν ὅτε κακῶς ἐπιΦαίνεται σημεῖα τὰ κρίσιμα δὲ ἔσΊιν ὅτε κακῶς οὐτε γὰρ ἐν ταῖς ἀρχαῖς, οὐτε ἐν ταῖς ἀναβάσος κοιν, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἀκμαῖς αὐτὰ Φαίνεσθαι χρή.
  - β'. Πῶς γενομένην ἀρίσθην κρίσιν διαγινώσκειν χρή.
- Εἰ μὲν ὁ τε συρετὸς λύοιτο κρινομένω τῷ κάμνοντι καὶ τῶν ἄλλων ἀπαλλάτθοιτο συμπθωμάτων, εὐχρούσθερός τε γίνοιτο σρὸς 5 λόγον τῆς κενώσεως, εὐσΦυκτότερός τε καὶ ἰσχυρότερος ἐν ταῖς

LIVRE VI.

- 1. QUE LES SIGNES CRITIQUES SONT MAUVAIS QUAND ILS SE PRÉSENTENT DÈS LE COMMENCEMENT DE LA MALADIE.
- Il n'existe pas de cas où l'apparition des signes de coction soit une circonstance défavorable; mais il n'en est pas de même des signes critiques; en effet ils ne doivent se présenter ni au commencement ni pendant l'augment, mais à la période d'état de la maladie.
  - 2. COMMENT IL FAUT RECONNAÎTRE QUE LA CRISE QUI A EU LIEU EST LA MEILLEURE.
- Quand la fièvre se dissipe pendant que le malade est en proie à la crise, s'il est délivré de ses autres accidents, si sa couleur devient meilleure à mesure que les évacuations se font, si son pouls est meilleur

έξανασθάσεσιν, αὐτη μέν ή ἀρίσθη κρίσις εἰ δέ τι τούτων έλλείποι, τοσοῦτον ἀποδεῖ τῆς ἀρίσθης ήλίκη ἂν ἢ τοῦ λείποντος ή δύναμις.

γ'. Πῶς ἐσομένην πρίσιν ωρογινώσκειν χρή.

Εἰ μὲν ἐπείγοιντο καὶ ωρολαμβάνοιεν οἱ ωαροξυσμοὶ καὶ σφο- ι δρότεροι γίνοιντο ωολλῷ καὶ διὰ τρίτης ἀπαντῷεν, ἐν τάχει τὸ νό- 5 σημα κριθήσεσθαι δηλοῦσιν εἰ δὲ ἀργῶς κινοῖντο, καὶ τὴν αὐτὴν ώραν εἰσβάλλοιεν, ἐπὶ ἐκάσῖης τε γίνοιντο ἡμέρας, μετὰ ωλείονα χρόνον ἔσεσθαι σημαίνουσι τὴν κρίσιν. Καὶ τῶν ἐπὶ ῥίγεσι σφοδροῖς 2 ωυρετίοντων οὐχ οἶόν τε λύσιν γενέσθαι ωρὸ τοῦ ωραϋνθῆναι τὸ ρίγος τοὐτου γὰρ μηδὲν ἐνδιδόντος ἀδύνατόν ἐσῖιν ἤδη τὴν ἀκμὴν 10 ἀπειληφέναι τὸ νόσημα, καὶ δῆλον ὅτι ωολὸ μᾶλλον οὐδὲ τὴν ωαρακμὴν ἐλπίζειν χρή.

et s'il se montre plus fort quand il se lève, c'est là une crise des plus favorables; si, au contraire, quelqu'une de ces circonstances laisse quelque chose à désirer, la crise est d'autant moins bonne que cette défectuosité est plus considérable.

3. COMMENT IL FAUT RECONNAÎTRE D'AVANCE UNE CRISE FUTURE.

Si les accès se pressent, anticipent, deviennent beaucoup plus vio- lents, et surviennent tous les trois (deux) jours, ils indiquent que la maladie sera promptement jugée; si, au contraire, leur mouvement présente de la lenteur, si leur invasion tombe sur la même heure qu'auparavant, et s'ils ont lieu tous les jours, ils signifient que la maladie exigera plus de temps pour être jugée. Chez les malades dont la fièvre est 2 précédée de frissons très-intenses, elle ne saurait se dissiper avant que le frisson diminue; car, si ce frisson ne cède en aucune façon, il est impossible que la maladie soit parvenue à son point culminant, et on peut s'attendre encore beaucoup moins, cela est évident, à ce qu'elle soit arrivée à son déclin.

^{1.} ἐπανασθάσεσιν Codd. — 2. ἡλίκη BFP; ἐπιτείνοιεν Λ . — 5. πριθήσοιτο τοῦ BFP — Ch. 3; l. 3. ἐπιτείνοιντο (om. δηλ.) Λ .

δ'. Περί τῆς ἀπὸ τῶν οὕρων σημειώσεως.

Οῦρον ἄρισ ον ἐσ οι τὸ τοῖς τῶν ὑγιαινόντων ὁμοιότατον τοιοῦτον δέ ἐσ οι τὸ ὑπόπυρ ἡον τε ἄμα καὶ ὑπόξανθον. Εὐθὺς δὲ τοῦτο καὶ καίχους συμμέτρως ἔχει οὐσης γὰρ τριτοῆς διαφορᾶς τῶν Φολερῶν οὕρων ἢ γὰρ οὐρηθέντα τοιαῦτα καθίσοαται μετὰ ὀλίγον, ἢ μένει καραπλήσια μέχρι καντὸς, ἢ καθαρὰ μὲν ἐκκρίνεται, μετὰ ταῦτα 5 δὲ ἀναθολοῦται μοχθηρὸν μὲν τὸ τρίτον εἰρημένον, ἐπιεικὸς δὲ τὸ πρῶτον, ἐν μέσω δὲ ἀμφοῖν ἐσ οι τὸ δεύτερον. Τὸ δὲ ἐσχάτως ἄπεπον, ὁπερ ἐσ οι τὸ ὑδατῶδες ἀκριδῶς οίον ἀπεγνωσμένης κέψεως σύμπομα τοῦ φλεβωδους γένους ὑπάρχει ὁταν δὲ καὶ ταχέως διεξ- 4 ἐρχηται, ὁ καλούμενος διαδήτης γίνεται. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀπέπον 10 οὔρων τὸ χείρισ οἱν ἐσ οιν ἐφεξῆς δὲ αὐτῷ τὸ λευκὸν οὖτω καὶ λεποὸν οἰόν κερ τὸ ὑδωρ τούτω δὲ ἐγγύς ἐσ οιν ἔτερον οὖρον ἐν κολλαῖς

4. DE LA SÉMÉIOTIQUE DES URINES.

La meilleure urine est celle qui ressemble le plus à l'urine des gens bien portants; telle est l'urine jaunâtre qui présente en même temps 2 une teinte légèrement orangée. Cette urine a infailliblement aussi une épaisseur moyenne; en effet, il y a trois espèces d'urine trouble : celle qui est trouble au moment où elle est rendue et qui se clarifie peu après, celle qui reste toujours dans le même état, celle qui est claire au moment de l'excrétion et qui se trouble après coup; celle que nous avons indiquée en troisième lieu est mauvaise, tandis que la première 3 est bonne, et que la seconde tient le milieu entre les deux autres. L'urine crue au dernier degré, c'est-à-dire l'urine complétement aqueuse, est un signe que la coction a complétement échoué dans le système veineux; lorsque, en outre, cette urine passe rapidement, la maladie dite 4 diabète se forme. Mais c'est là la pire des urines crues; après elle vient celle qui est aussi ténue et aussi blanche que de l'eau; il y a encore une autre espèce d'urine qui se rapproche de celle dont nous venons de par-

Cu. 4; l. 1. Οὖρον τοίνυν Λ. — Ib. σύμμετρον ΑΒΡ. — 11. αὐτῷ] αὐτῶν τοῖs om. F. — 3. ωάχος Godd. — Ib. Codd. — 12. τούτων Codd.

νόσοις Φαινόμενον ώς οἴνου δοκεῖν ἱκανῶς λεπίοῦ καὶ λευκοῦ ἔχειν την χρόαν τὸ δὲ ὑπωχρον ἐΦεξῆς ἐσίι τούτῳ τὸ δὲ ὼχρόν εἴη μὲν ἀν ἤδη τοῦτο καὶ ὑπόπυρρον · ωέπεπίαι δὲ ἤδη τῆς χρόας ἔνεκα · χρη δὲ αὐτὸ καὶ τῷ ωάχει τοσοῦτον ἀποκεχωρηκέναι τοῦ ὑδατώδους, 5 εἰ μέλλοι ωεπέΦθαι καλῶς, ὁσον καὶ τῷ χρώματι. Εἰ δὲ τὴν κατὰ 5 Φύσιν χρόαν ἀκριδῶς Φυλάτίον ὑπόσίασιν λευκὴν καὶ λείαν καὶ ὁμαλὴν καὶ ωολλὴν ωοιοῖτο, ωέψεως μὲν ἀν εἴη ἀκριδοῦς γνώρισμα, ωλείονα δὲ τὸν ὡμὸν χυμὸν ἐκκαθαίρεσθαι δηλοῖ. Κὰν ωαχύτερον δὲ 6 ἢ μετρίως καὶ ἔχη τινὰ ὑπόσίασιν, οὐ ωάντως ἤδη ωέπεπίαι · εἰ γὰρ 10 ἤτοι κριμνώδεις ἢ ωεταλώδεις ἢ ωιτυρώδεις ἢ μελαίνας ἢ ωελιδνὰς ἢ χλωρὰς ἢ δυσώδεις ὑποσίάσεις ἔχοι, ωρὸς τῷ ωᾶν τὸ τοιοῦτον ἄπεπίον εἴναι, καὶ ἄλλως ὀλέθριον ὑπάρχει. Τὰ δὲ εὕχροά τε ἀμα γ

ler et qui se présente dans un grand nombre de maladies; en effet, elle semble avoir la couleur du vin blanc et très-ténu; après cette urine vient celle qui a une teinte jaune pâle légère; quant à l'urine jaune pâle, urine qui offre aussi une certaine nuance de jaune foncé, elle est déjà arrivée à la coction sous le rapport de la couleur; mais, pour qu'elle le soit complétement, il faut qu'elle s'écarte autant de l'urine aqueuse, sous le rapport de la densité, qu'elle s'en est déjà éloignée sous celui de la couleur. Quand l'urine garde complétement sa couleur 5 naturelle, et qu'il s'y forme un sédiment blanc, lisse, égal et considérable, c'est le signe d'une coction complète; mais cette urine indique en même temps qu'il existe une évacuation assez abondante d'humeur crue. Si la densité de l'urine dépasse légèrement la moyenne, et si, de plus, 6 elle a un sédiment, il ne s'ensuit pas toujours qu'elle soit arrivée à maturité; en effet, si les sédiments qu'elle contient ressemblent à de la farine grossière, à des feuilles ou à du son, ou bien s'ils sont noirs, livides, verts, ou de mauvaise odeur, toutes ces urines ne sont pas seulement crues, mais elles sont aussi un présage sinistre. Les urines bien 7

^{1.} χρόνοις ΒΡ. — Ιb. λεπ7οῦ om. BP. — Ib. καὶ λευκοῦ om. BFP. — 2. τήν om. F. — 3. πέτ7εται BFP. — Ib. χροιᾶς γε Α. — 4. ΰδατος Α. — 7. ποιοῖτο ex em.; ποιεῖτο BFP; ποιεῖ Α.

[—] Ib. γνωρίσματα BFP. — 9. έχη ex em.; έχει F; έχειν BP; σχῆ A.—10-11. ἢ μελ.... χλωράς om. ABP. — 11. ωρ. τὸ ωᾶν BFP. — 12. ὑπάρχειν BFP.

καὶ ήτοι τὰς ὑποσθάσεις λευκὰς καὶ λείας καὶ ὁμαλὰς, ἡ νεφέλας τινὰς ὁμοίας, ἡ ἐναιωρήματα σοιούμενα σάντων ἐσθὶν οὔρων τὰ χρησθότατα, καὶ μάλισθα μὲν ὧν ὑπόσθασις ἡ τοιαύτη, δεύτερα δὲ ὧν 8 ἀν ἐναιώρημα, τρίτα δὲ ὧν νεφέλαι. Καὶ ἀπλῶς τὰ τοῖς οὔροις ἐμφερόμενα χρησθῶς ὁσφ σερ ὰν ὑφίζη κάτφ, τοσούτφ βελτίω γίνεται.

ε'. Περί ωλυσμάτων.

όσα μεν υπόξανθά τέ έσ ι και υπόπυρρα και υπωχρα και υπαφρα και λεπ ιὰ μόνης ἀπεψίας υπάρχει γνωρίσματα, κακὸν δὲ οὐδεν επίσημον ενδείκνυται τὰ δὲ ἀκράτως ξανθὰ και ωυρρὰ και ἀφρώδη και χλωρὰ και γλίσχρα και σ Γρογγύλα, και τούτων έτι μᾶλλον τὰ μέλανα μοχθηρά ωλην γὰρ τοῦ αίματος ὁς τις ἀν τῶν ἄλλων χυμῶν 10 ἀκρατος ῆ, μοχθηρὰν ἐνδείκνυται την διάθεσιν, ἐπὶ Θερμότητι

colorées, dans lesquelles il se forme en même temps des sédiments, des nuages, ou des flocons blancs, lisses et égaux, sont les meilleures de toutes les urines, et cela surtout lorsqu'il s'agit d'un tel sédiment; car les urines à flocon de cette nature ne sont bonnes qu'au second degré, 8 et celles à nuage, au troisième. En un mot, ce qui est avantageusement suspendu dans les urines est d'autant meilleur, qu'il descend davantage vers le fond du vase.

5. DES CRACHATS.

1 .Tous les crachats qui ont une légère teinte d'orange, de jaune foncé, ou de jaune pâle, qui sont ténus et légèrement spumeux, sont uniquement le signe d'un défaut de maturité, mais ils n'indiquent aucun mal signalé; au contraire, il faut ranger parmi les mauvais crachats ceux qui ont une couleur orange ou jaune foncé pure, qui sont écumeux, verts, visqueux, ou ronds, et, à plus forte raison, les crachats noirs; car, à l'exception du sang, toutes les autres humeurs indiquent un état grave de l'économie, quand elles sont pures, parce qu'elles doivent leur ori-

^{3.} ή ὑπόσ7. F. — Ib. ή ex em.; εἴη — 5. όσον...... τοσοῦτον Codd. — , Codd. — 4. ἐναιωρήματα ABP. — Ib. Ch. 5; l. 6. καὶ ὑπωχρα om. Codd. — αἱ νεφέλαι BFP. — Ib. τά om. Codd. 11. ἄκρ. εἴη Α; κρατοίη F; κρατείη BP.

Φλογώδει τὴν γένεσιν ἔχων. Τὰ μὲν οὖν αἰματώδη καὶ Φλεγματώδη 2
ωῖισματα μέτρια· τὰ δὲ τῆς ξανθῆς ἢ μελαίνης χολῆς χαλεπά.
Προσεπισκέπῖεσθαι δὲ δεῖ καὶ τὸν τῆς ἀναγωγῆς αὐτῶν τρόπον· εἰ 3
γὰρ εὐπετῶς ἀναπῖιοιτο, ωρόδηλον ὡς τὰ τοιαῦτα μέν ἐσῖιν ἀγαθὰ,
5 τὰ δὲ ἐναντία μοχθηρά. Τελείας μὲν οὖν ἐσῖι ωέψεως γνώρισμα τὸ 4
ωῖιελον ὅταν ἢ λεῖόν τε καὶ λευκὸν καὶ ὁμαλὲς καὶ τῆ συσῖάσει μήτε ὑπέρυγρον, μήτε ὑπέρπαχυ· ωαντελοῦς δὲ ἀπεψίας τὸ μηδὲ ὅλως ἀναπῖυόμενον. Εἰ δὲ ωῖιοιτο μὲν, ἀλλὰ λεπῖὸν ἔτι, ωέψεως ἀμυ- 5
δρᾶς ἐσῖι σημεῖον· εἰ δὲ ἀκράτως εἴη ωυβρὸν ἢ ξανθὸν, οὐκ ἀγαθόν·
10 εἰ δὲ ωελιδνὸν ἢ ἰῶδες, ἢ μελαν, ὀλεθριώτατον.

ς'. Περί έφημέρων συρετών.

Των εφημέρων συρετών ίδιον καὶ άχωρισίον σημεϊόν έσιιν ή 1 των ουρών σεψιε εν τῆ σρώτη των ήμερων. Καὶ τὸ τῆς Θερμασίας 2

gine à une chaleur ardente. Les crachats sanguins ou pituiteux sont des 2 crachats moyens, mais ceux qui proviennent de la bile jaune ou de la bile noire sont graves. Il faut aussi faire attention à la manière dont les 3 crachats sont rendus: en effet, s'ils sont rendus facilement, il est évident que ces crachats-là sont bons, tandis que ceux qui présentent des conditions opposées sont mauvais. Les crachats sont le signe d'une maturité 4 complète, lorsqu'ils sont lisses, blancs et égaux, et si leur consistance n'est ni trop liquide ni trop épaisse; ils sont le signe d'une crudité absolue, si on ne peut pas du tout les expectorer. S'ils sont rendus, mais 5 en restant ténus, c'est le signe d'une coction faible; s'ils ont une couleur jaune foncé ou orange pure, ce n'est pas bon; s'ils sont noirs ou si leur couleur ressemble au plomb ou au vert de gris, c'est un présage des plus sinistres.

6. DES FIÈVRES ÉPHÉMÈRES.

C'est un signe propre et constant des fièvres éphémères que les urines 1 arrivent dès le premier jour à leur maturité. C'est encore un signe propre 2

^{1.} έχουσαν Α. — Ιδ. τε καί BFP. — 2. BFP. — 6. όμαλόν ABP. — 7. ύγρόν τῆς οπ. Α. — Ιδ. χολῆς οπ. Codd. — Codd. — 8. δὲ μὴ σ7ύοιτο μέλανα, ἀλλά 3. αὐτόν F. — Ιδ. αὐτῶν ωρῶτον τρόπον ΑΝ. — 10. καὶ ἰῶδ. BFP.

3 δὲ ἡδὺ τῶν τοιούτων συρετῶν ἴδιον καὶ ἀχώρισθον ἐσθιν. Μετὰ δὲ τὴν ωρώτην λύσιν τοῦ συρετοῦ σισθοτέραν ἔξεις τὴν διάγνωσιν τὰν ωρώτην λύσιν τοῦ συρετοῦ σισθοτέραν ἔξεις τὴν διάγνωσιν τῶν ὑγιαινόντων, οὐδενὸς τῶν ἄλλων συρετῶν εἰς τὸ κατὰ Φύσιν ἐπανιόντος. Καὶ ἡ τοῦ κάμνοντος δὲ εὐΦορία μέγισθον καὶ αὐτὴ ση- 5 μεῖόν ἐσθιν. Εὐάλωτοι δὲ τοῖς τοιούτοις συρετοῖς εἰσιν ἐπὶ ὧν αἔ ἀπόρροιαι τοῦ σώματός εἰσιν οὐκ ἀτμώδεις, ἀλλὰ καὶ δριμύ τι καὶ οῖον καπνῶδες ἔχουσιν οὖτοι δὲ εἰσιν οἱ Θερμοὶ καὶ ξηροὶ τὴν 6 κρᾶσιν, καὶ ὅλως σικρόχολοι. Τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ κόπω συρέξαντας λιπαρῶς τε ἄμα καὶ μαλακῶς ἀνατρίβειν καὶ λούειν, τοὺς δὲ ἐπὶ 10 ξηρότητι τρίβειν μὲν ἔλατθον τούτων, λούειν δὲ σλέον τοὺς δὲ ἐπὶ Φροντίσι καὶ λύπαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ Θυμοῖς λούειν μὲν μὴ σολλάκις, ἐλαίω δὲ σολλῷ χλιαρῷ ἤκισθα μετέχοντι σθύψεως ἀνατρίβειν

3 et constant de ces fièvres que la chaleur douce qui les caractérise. Quand la fièvre s'est dissipée pour la première fois, vous aurez un moyen plus sûr de reconnaître la maladie : en effet, dans la fièvre éphémère, [lorsqu'elle a cessé,] le mouvement des artères devient semblable du premier coup à celui des gens bien portants, tandis que, dans aucune autre espèce de sièvre, il ne revient [complétement] à l'état normal [après le 4 premier accès]. La facilité avec laquelle le malade supporte sa maladie 5 est encore un signe très-important de ces fièvres. Les gens sujets à être pris de cette fièvre sont ceux dont les transpirations cutanées ne sont pas vaporeuses, mais ont quelque chose d'âcre, et qui ressemble à la fumée; 6 or cc sont les gens à tempérament chaud et sec, et, en général, ceux où la bile amère prédomine, qui présentent ces conditions. On frottera doucement avec quelque corps gras et on baignera les malades dont la fièvre tient à la fatigue; on frottera moins que ceux-là, mais on baignera davantage ceux dont la fièvre est un produit de la sécheresse; on ne baignera pas souvent les malades chez lesquels la fièvre a pour cause les soucis, la douleur, la veille ou la colère; mais on les frottera légèrement avec une grande quantité d'huile tiède qui ne soit pas du tout as-

^{1.} εἶδος A. — 3. ὁμοιοῦται BFP. — Ib. έχουσιν om. F. — Ib. οἱ om. BFP. 5. αὐτό A. — 6. δέ om. BFP. — 7. καί — 9. οὖν om. BFP. — 11. ἐλάτ7ω F. ante δρ. om. ABP. — 8. ἀλμῶδες A. — 13. δὲ μη πολλῶ FN.

βραχέα καὶ λούειν ὡς ἔθος τοὺς δὲ ἐπὶ ἐγκαύσεσιν εὐθέως μὲν ἐξ ἀρχῆς χρὴ τοῖς ψύχουσιν ἐξιᾶσθαι καὶ λουτροῖς πλείοσιν, ἤκισῖα δὲ ἐλαίῳ δαψιλεῖ καὶ τρίψει τὰ δὲ ψύχοντα ρόδινον ἔσῖω καὶ ἔλαιον ὁμφάκινον χωρὶς ἀλῶν ἐσκευασμένον. Ψύχοντα δὲ αὐτὰ σφοδρῶς τοῦ παταχεῖν δεῖ κατὰ τοῦ βρέγματος καὶ λούειν παρακμάσαντος τοῦ πυρετοῦ. Εἰ δέ τις ψυχθεὶς πυρέξειε, καὶ τοῦτον λούειν ἐν ταῖς 8 παρακμαῖς εἰ δὲ ἄμα κατάρρῳ πυρέτῖοι, πρὶν πεφθῆναι λούειν οὐ χρή τοὺς δὲ ἐπὶ ἐγκαύσει καὶ τούτων παρόντων λουσίέον τοὺς δὲ ἐπὶ ψύξει τοῖς Θερμαίνουσι μετρίως διαβρέχειν τὴν κεφαλὴν, οἶόν 10 ἐσῖι τὸ τε ἴρινον καὶ τὸ νάρδινον. Ἐπὶ ὧν δὲ ἡ σίέγνωσις πυρετὸν θὲργάζεται, τούτοις ἀρμότῖει λουτρὰ γλυκέων ὑδάτων εὔκρατα, καὶ τρίψις ἀραιωτικὴ, καὶ γυμνάσια μέτρια, καὶ δίαιτα γλυκύχυμος.

tringente, et on les baignera conformément à l'usage; ceux qui ont une sièvre causée par un échaussement doivent dès le début être radicalement guéris à l'aide de substances refroidissantes et de bains plus nombreux que chez les précédents, mais on n'emploiera ni frictions, ni huile abondante; les refroidissants dont il s'agit consisteront en huile aux roses ou huile d'olives vertes, préparées toutes les deux sans sel. On 7 refroidira fortement ces huiles, et on fera avec elles des affusions sur le sommet de la tête; ensuite on donnera un bain vers le déclin de la sièvre. S'il s'agit de quelqu'un dont la sièvre tient à un refroidissement, 8 on lui donnera également un bain à l'époque du déclin; mais, si sa fièvre est compliquée de rhume, on ne le baignera pas avant la maturité du rhume; les fébricitants par échauffement, au contraire, doivent être baignés, même quand il y a un rhume; ceux qui souffrent par suite de refroidissement doivent s'humecter la tête avec des substances modérément échauffantes, comme l'huile à l'iris et l'huile au nard. Dans 9 le cas où la fièvre est le produit d'un resserrement [de la peau], ce qui convient aux malades, ce sont des bains tièdes d'eau douce, une friction raréfiante, des exercices modérés, et un régime composé de

^{1.} βραδέως καί ΒΡ. — 1-2. μέν... ωλείρσιν οm. ΒΓΡ. — 4. ἐσκευασμένα F. — 7. συρέτ7οιεν ΒΓΡ; συρέζειε Λ. — Ib. οὐ om. ΒΓΡ. — 9. τοῖς om. ΒΓΡ;

Conf. Gal. — Ib. ταχέως Α. — 11. λουτρόν F 2* m. Α; λουτρών F 1* m. — Ib. εὐκράτων B F P. — 12. μέτρια on. BFP.

- 10 ΕΙ δέ καὶ διὰ ἀσιτίαν γένοιτο συρετός, τοῦ σρώτου σαροξυσμοῦ σαρακμάσαντος, εἰσάγειν εἰς τὸ βαλανεῖον αὐτοὺς καὶ χλιαρὸν ἔλαιον σλεῖσίου καταχεῖυ, ἀνατρίβειυ τε σραότατα καὶ τὸ σλεῖσίου τοῦ χρόνου εν τῆ Θερμῆ δεξαμενῆ διατρίβειν · εξελθόντων δε καὶ ἀναλαβόντων την δύναμιν αὖθις εἰσάγειν εἰς τὸ λουτρὸν, καὶ μετὰ ταῦτα 5 σιόντα Θερμον ύδωρ διδόναι σθισάνης χυλον, ένίστε δὲ καὶ Θρι-11 δακίνης, καὶ τῶν ἀπαλοσάρκων ἰχθύων ἐν λευκῷ ζωμῷ. Κοινὸν δὲ ωάντων είδος έσθω της διαίτης εύπεπθον, εύχυμον, ούδαμόθι κατά τούς σόρους ισχόμενον. οίνον δε διδόναι τον ύδατώδη και όψει και
- 12 δυνάμει. Δεῖ δὲ κατά τὴν ωρώτην εἰσθολὴν ἐνίστε τοῦ ωρώτου 10 σαροξυσμοῦ τούτων τινὰς τρέφειν; ἐπὶ ὧν ἡ δυσκρασία τοῦ σώματος 13 έπὶ τὸ Θερμὸν καὶ ξηρὸν έκτρεπομένη συρετούς ἀνάπθει. Οἱ δὲ έπὶ
- βουδῶσι συρέξαντες οὐδὲ συνθάνονται τῶν ἰατρῶν ὁ τι χρη σοιεῖν,
- 10 substances qui contiennent des humeurs d'un goût sucré. Le défaut d'aliments a-t-il causé la fièvre, on conduira les malades au bain, quand le premier accès est arrivé à son déclin, on leur fera des affusions abondantes d'huile chaude, on pratiquera des frictions très-douces, et on leur fera passer la plus grande partie du temps [qu'ils consacrent au bain] dans la piscine chaude; quand ils sont sortis du bain et que leurs forces se sont restaurées, on les y conduira une seconde fois; ensuite, après leur avoir fait boire de l'eau chaude, on leur donnera de la crème d'orge mondée, et quelquefois aussi de la laitue, ou quelque poisson à
- 11 chair molle, assaisonné à la sauce blanche. Le régime sera du même genre pour tous les malades affectés de fièvre éphémère; il se composera de substances faciles à digérer, contenant de bons sucs, et qui ne sont nulle part retenues dans les conduits; on donnera du vin qui soit
- 12 aqueux, aussi bien par son aspect que par ses propriétés. A l'invasion du premier accès, il faut parfois nourrir quelques-uns des malades pris de sièvre éphémère; ce sont ceux qui ont une sièvre allumée par un mauvais tempérament du corps, et dont la déviation porte sur le chaud et le 13 sec. Ceux dont la fièvre a été causée par un bubon ne demandent
  - 3. δέ F. 4. ἐξελθόντα ABP. — Ib. εἰς τὸ Θερμόν καί Λ. — 8. αὐδα-4-5. ἀναλαβόντων ex em.; ἀναλαβόντα μόθεν BFP. - 10. πρώτου om. BF. -Codd. Conf. Gal. - 5. addis om. BFP.

13. συρέττοντες Α.

άλλα τοῦ έλκους, ἐπὶ ῷ ωερ ἀν ὁ βουθών γένηται, ωρονοησάμενοι λούονται κατὰ τὴν ωαρακμὴν τοῦ γενομένου ωαροξυσμοῦ. Εἴργειν 14 δὲ αὐτοὺς οἴνου ωροσήκει ωρὶν τοὺς βουθῶνας λυθῆναι, καὶ λεπίδτέρον διαιτᾶν.

ζ'. Των έπι σηπεδόνι συρετών διάγνωσις.

5 Τῶν ἐπὶ σήψει συρετῶν διάγνωσις τὸ μηδὲν τῶν σροκαταρατικῶν αἰτίων σροηγήσασθαι. Καὶ τὸ ἀπὸ ρίγους δὲ ἄρξασθαι τὸν συρετὸν, οὔτε ἐγκαύσεως, οὔτε καταψύξεως ἰσχυρᾶς σροηγησαμένης ἴδιόν ἐσὶι καὶ αὐτὸ τῶν ἐπὶ σηπεδόνι συρετῶν, ὅσπερ γε καὶ τὸ τῆς Αλίψεως τῶν σφυγμῶν · οὐτω δὲ ὀνομάζουσιν ὅταν ἀρχομένου τοῦ 10 σαροξυσμοῦ μικροὺς ἰκανῶς ἔχωσι καὶ ἀνωμάλους αὐτούς · ἴδιον γάρ ἐσὶιν ἐξαίρετον τοῦτο τῶν τοιούτων συρετῶν. Μέγισιον δὲ γνώρισμα τῶν ἐπὶ σήψει συρετῶν ἐσὶι καὶ ἡ τῆς Θερμασίας σοιότης · δακνώδης γάρ ἐσὶιν ὡς διαδιδρώσκειν τὴν ἀφήν. Ἰδιόν ἐσὶι μάλισια pas même au médecin ce qu'il faut faire, mais, après avoir pris soin de la plaie qui a amené la formation du bubon, ils prennent un bain vers le

la plaie qui a amené la formation du bubon, ils prennent un bain vers le déclin de l'accès qui a eu lieu. On leur défendra l'usage du vin avant la 14 résolution des bubons, et on leur prescrira un régime plus ou moins ténu.

7. DIAGNOSTIC DES FIÈVRES QUI TIENNENT À LA PUTRÉFACTION.

L'absence complète de causes occasionnelles avant leur invasion est un signe distinctif des fièvres causées par la putréfaction. C'est encore une particularité propre aux fièvres putrides de commencer par un frisson, sans qu'il y ait eu auparavant un échauffement ou un refroidissement intenses; il en est de même pour l'oppression du pouls; on se sert de cette expression, lorsque, au commencement de l'accès, les malades ont le pouls inégal et très-petit; car c'est là une propriété spéciale de cette classe de fièvres. Le signe le plus important pour reconnaître les fièvres qui tiennent à la putréfaction consiste dans la qualité de la chaleur : en effet, cette chaleur est mordante de manière à ronger au contact. L'absence, ou du moins le faible degré de coction des urines est

CH. 7; 1. 6. προηγ. Paul.; ήγ. Codd. om. BFP. — 9. δὲ καὶ ὀνομ. F. — 13. Cf. Gal. — Ib. τὸ μὴ ἀ. ρ. Α. — 7 κα- καπνώδης BFP. — Ib. διαγινώσκειν τῆ ταψ. Gal.; ἐμψ. BFP; ψ. Λ. — 8. γε ἀφῆ BFP.

των τοιούτων συρετών καὶ ή των ούρων ἀπεψία, καὶ ή ἀμυδρὰ δὲ 5 σέψις. Μέγα δε καὶ ἀξιόλογον γνώρισμα σέψεως ἐν τοῖς σρώτοις ούροις ούδέποτε Φαίνεται κατά τούς τοιούτους συρετούς.

η'. Ιασις τῶν ἐπὶ σηπεδόνι συρετῶν.

- Των δυνάμεων Ισχυρών ύπαρχουσών του έπὶ σηπεδόνι συρέσσοντα Φλεβοτομητέον αὐτίκα χωρὶς ἀπεψίας τῆς κατὰ γασθέρα τῆς 5 δυνάμεως δὲ ἀσθενοῦς ὑπαρχούσης, ἢ κωλυούσης τῆς ἡλικίας, οὐ Φλε-2 βοτομήσεις. Μετά δὲ τὴν κένωσιν τοῦ αἴματος ἐκκαθαίρειν χρὴ τὰ σεσηπότα διὰ οὔρων καὶ γασΊρὸς καὶ ἰδρώτων εἰ δὲ αὐτόματά τοτε τὴν όρμην έπὶ τὸ σίομα τῆς γασίρος σοιήσαιτο, καὶ διὰ ἐμέτων άλλως 3 δὲ οὐ χρη σαρὰ Φύσιν ἐρεθίζειν. Ἐκλεκτέον δὲ ὕλας ὅσαι χωρὶς τοῦ 10 θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν iκαναὶ τὰs εἰρημένας κενώσεις ἐργάζεσθαι, καθάπερ ὁ τε τῆς ωλισάνης χυλὸς καὶ τὸ μελίκρατον, ὀξύμελί
- 5 encore une particularité de ces fièvres. Dans cette espèce de fièvre, les premières urines ne montrent jamais aucun signe important ou notable de maturité.

8. GUÉRISON DES FIÈVRES QUI TIENNENT À LA PUTRÉFACTION.

Quand les forces sont intactes, on saignera immédiatement le malade dont la fièvre tient à la putréfaction, à moins qu'il n'y ait une indigestion des aliments contenus dans l'estomac; mais, quand les forces sont com-2 promises, ou quand l'âge du malade s'y oppose, ne saignez pas. Après l'évacuation du sang, on expulsera les matériaux pourris par les urines, les selles et les sueurs, et, si parfois ces matériaux ont une tendance spontanée à se porter vers l'orifice de l'estomac, on les expulsera aussi par les yomissements; sans cela, il ne faut pas exciter des mouvements 3 contre nature. On choisira des substances qui suffisent à produire ces évacuations sans qu'elles échauffent ou dessèchent; telles sont la crème d'orge mondée, l'eau miellée, le vinaigre miellé, l'eau de rayons de

text. P. -- 9. ποιήσειε Λ. - 10. οὐδέ 1. δέ om. ABP. — 2. έν om. BFP. Α. -- 11-12. ἐργάσασθαι Α. — Cн. 8; l. 4-5. συρέξαντα BP. — 5.

της ante δυν. om. A. - 7. σώματος Β

τε καὶ ἀπόμελι, καὶ ἡ τοῦ σελίνου ῥίζα · μὴ διαχωρούσης δὲ τῆς κοιλίας κλύζειν μελικράτω διὰ ἐλαίου. Τὸ δὲ ὅλον σῶμα ωρὶν μὲν 4 κενῶσαι μανοῦν οὐ χρή · κενώσαντα δὲ ἐγχωρεῖ μανοῦν Φαρμάκω χλιαρὰν ἔχοντι τὴν Θερμασίαν, ὁποῖόν ἐσὶι τὸ διὰ τοῦ χαμαιμήλου.

5 Εν τούτω τῷ καιρῷ καὶ οἶνος ωινόμενος ὑδατώδης ἀπάσας κινεῖ 5 τὰς ἐκκρίσεις, καὶ λουτρὸν εὕκρατον ἐκ γλυκέος ὕδατος, ἀλλὰ ὅταν ἀνθισίῆται τὸ μέγεθος τοῦ ωυρετοῦ, οὔτε οἴνω χρησίεον, οὔτε λουτρῷ, οὔτε ἀλείμμασιν ἀραιωτικοῖς, ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν τούτοις τοῖς ωυρετοῖς ωινόμενον ἐπιτηδειότατον, εἰ μή τι καὶ τοῦτο κωλύει.

10 Εἰ μὲν οὖν αὶ δυνάμεις ἰσχυραὶ ωᾶσαι τύχοιεν οὖσαι, καὶ ὁ ωυρετὸς δ· διακαέσίατος, καὶ τὰ τῆς ωέψεως ἐναργῆ σημεῖα, τὸ ψυχρὸν διδόναι Θαρροῦντα · εἰ δὲ καὶ εὕσαρκος εἴη, καὶ ἡ κατάσίασις Θερμὴ καὶ ἔπρὰ, κὰν εἰς κολυμδήθραν ἐαυτὸν ἐμβάλλη ψυχρὰν, οὐ βλαδήσεται · μετρίου δὲ ὑπάρχοντος τοῦ ωυρετοῦ καὶ τῶν δυνάμεων οὐκ ἰσχυρῶν

miel, et la racine de céleri; s'il n'y a pas de selles, on administrera un lavement d'eau miellée combinée à l'huile. Il ne faut pas raréfier l'en- 4 semble du corps avant d'avoir provoqué des évacuations; mais, après les évacuations, on peut raréfier à l'aide d'un médicament doué d'une chaleur tiède, comme celui à la camomille. A cette époque de la maladie, 5 du vin aqueux pris sous forme de boisson, ou un bain tiède d'eau douce, provoquent aussi toutes les excrétions; seulement, quand l'intensité de la fièvre s'y oppose, on n'emploiera ni vin, ni bain, ni liniments raréfiants; mais, dans ces fièvres, il est très-bon de boire de l'eau froide, à moins que quelque circonstance ne s'oppose aussi à ce traitement. Si 6 toutes les forces sont intactes, si la sièvre est très-brûlante, et si les signes-de coction sont manifestes, on donnera l'eau froide sans scrupule; si, en outre, le malade est bien dans les chairs, si la constitution de l'atmosphère est chaude et sèche, il ne se fera pas même de tort en se jetant dans la piscine froide; mais, quand la fièvre est modérée, et quand les forces ne sont pas intactes, ces malades sont soulagés, à l'époque où les

^{3.} κενωθήναι BP. — Ib. φ αρμάκ φ] — 10. μὲν γάρ Λ . — Ib. αί om. BFP. ελαί φ ωροσ φ έροντα τά Λ . — 4. έχοντα — 12. φ αρρούντως BP. — 14. οὐκ om. Λ . — 8. οὐτε ἀλείμματι ἀραιωτικ φ BP. Λ BP.

άμα τοῖς τῆς τεύρεως σημείοις ἀφελεῖ τοὺς τοιούτους τὰ βαλανεῖα καὶ ή τοῦ οἴνου ωόσις, ὅσα τε τῶν ἀλειμμάτων μανωτικά.

θ'. Τριταίων διάγνωσις.

Ο μέν τριταίος συρετός έκγονος ύπαρχων της ξανθής χολής κινουμένης εύθύς κατά άρχας ρίγος ούκ άγεννες έπιφέρει διαφέρον τοῦ τεταρταϊκοῦ ρίγους τῷ κεντεῖσθαι δοκεῖν καὶ τιτρώσκεσθαι τὸν γρώτα εν δε τοις τεταρταίοις ή είσθολή κατάψυξιν έχει σφοδράν. τῶν δὲ ἀμΦημερινῶν οὐδὲ ωροηγεῖται ρῖγος, ἀλλὰ ωεριψύγονται 2 μόνον. Εσί δε εν τοις τριταίοις και τάξις άκριβης των σφυγμών. 3 Επιφέρει δε και δίψος κατά τας άκμας σφοδρον ο τριταΐος και διακαίει τὸν ἄνθρωπον, καὶ μικρὸν ὕσ1ερον σαρακμάζει καὶ τὸ Θερμὸν 10 όμαλῶς ἐπτέταται σαύντη· εἰ δὲ ἐπιβάλλοις τὴν χεῖρα, κατὰ μὲν τὴν σρώτην ἐπιβολὴν ἀπαντῷ Θερμασία σολλή καὶ δριμεῖα, καὶ οἶον μετά άτμοῦ τινος άναφερομένη, νικᾶται δε όλίγον ύσθερον ύπο τῆς signes de la coction se montrent, par des bains, du vin pris en boisson

et par les liniments raréfiants.

9. DIAGNOSTIC DES FIÈVRES TIERCES.

Comme la fièvre tierce est un produit de la bile jaune mise en mouvement, elle amène dès le début un frisson assez intense, qui diffère de celui de la fièvre quarte par cette circonstance qu'il semble piquer et blesser la peau; dans les fièvres quartes, l'invasion est caractérisée par un refroidissement très-marqué; les sièvres quotidiennes ne sont pas même précédées d'un frisson; les malades n'éprouvent rien qu'un refroi-2 dissement superficiel. Il y a aussi un ordre rigoureux pour le pouls dans 3 les fièvres tierces. A la période d'état, la fièvre tierce amène une soif très-intense et brûle le malade; mais, peu de temps après, elle passe au déclin, et la chaleur s'étend également dans toutes les directions; si vous appliquez la main, elle perçoit, au moment même de l'application, une chaleur forte et àcre, qui remonte accompagnée d'une certaine vapeur; mais bientôt cette chaleur est vaincue par la main, si on la laisse

Сн. 9; 1. 3. груогов ВР. - 6. офо-- 10. ωαραμμάζει N (declinat); απμάδροτέραν ΒΕΡ. -- 8. τεταρταίοις ΒΡ. ζει Codd. gr.

χειρὸς ἐπιμενούσης. Πιόντος δὲ τοῦ κάμνοντος αὐτίκα δὴ μάλα ωλῆ- 4 θος ἄνεισιν ἀτμοῦ Θερμοῦ διὰ τοῦ δέρματος ἀγγέλλον ἰδρῶτας ἔμετος δὲ ἐπιφαίνεται χολῆς, ἢ γασθήρ ωου κατέρρηξε, καὶ οὐροῦσι χολώδη. Ἐπὶ τούτοις εἰς ἀπυρεξίαν ωαύεται τὸν σύμπαντα χρόνον 5 τοῦ ωαροξυσμοῦ ώρῶν οὐ ωλειόνων δυοκαίδεκα ωοιησάμενος. Τὸν 6 μὲν οὖν ἐντὸς τῶν δεκαδύο ώρῶν ωαυόμενον ἀκριξῆ τριταῖον ἀνομάσαμεν 'ὁς τις δὲ ἀν ἔχη ωολυχρονιώτερον τούτου τὸν ωαροξυσμὸν, ἐκεῖνον ἀπλῶς τριταῖον ὀνομάσομεν 'ὁς τις δὲ ἀν ἐπὶ ωλεῖσθον μὲν ἐκτεταμένον τὸν ωαροξυσμὸν, ὸλίγον δὲ τὸ διάλειμμα, τοῦτον αὖ 10 ωαλιν ὀνομάσομεν ἐκτεταμένον τριταῖον.

ι'. Θεραπεία τριταίου.

Τὸν ἀκριδῆ τριταῖου, ὡς ἀν ὑπὸ ξανθῆς χολῆς γινόμενου, ὑγραί- 1 νειν τε δεῖ καὶ ψύχειν, καὶ τὸ μέν εἰς τὴν γασθέρα συβρέον κενοῦν

en place. Quand le malade boit, il remonte immédiatement à travers la 4 peau une vapeur chaude et abondante qui annonce la sueur; il survient un vomissement bilieux, ou bien un flux de ventre, et les malades émettent des urines bilieuses. Ces accidents passés, la fièvre cesse et se 5 transforme en apyrexie, après avoir produit un accès dont la durée complète ne dépasse pas douze heures. Nous appelons fièvre tierce proprement dite celle qui cesse en deçà de douze heures; et nous nommerons simplement fièvre tierce toute fièvre qui a un accès plus long; enfin nous donnerons le nom de fièvre tierce prolongée à celle dont l'accès se prolonge considérablement, tandis que l'intervalle entre les deux accès est court.

10. TRAITEMENT DE LA FIÈVRE TIERCE.

Comme la fièvre tierce proprement dite provient de la bile jaune, on I doit produire un effet humectant et refroidissant, évacuer par les vomis-

1. ἐπιμένοντος B marg.; om. BFP; δέ om. BFP. — 8. τε BFP. — 9. οῦν γρ. ἐπὶ ωερικειμένην ἰόντος A marg. — BP. — 10. ἀνομάσαμεν BFP. — Ch. 10; lb. δή BP. — 5-6. δυοπαίδ... ἀρῶν om. l. 11. ὑπὸ τῆς ξ. BF. — 12. δεῖ om. B text. FP. — 6-7. ὀνομάσομεν Α. — 7. BFP. — lb. τῆν om. ABP.

διὰ ἐμέτωψ τε καὶ κάτω, καὶ τοῖς οὔροις δὲ καὶ ἰδρῶσι ποδηγεῖν.

2 Τὴν μὲν οὖν γασθέρα μαλακοῖς κλύσμασι κενοῦν τὰ δὲ οὖρα προτρέπειν σελίνου τε καὶ ἀνήθου τοῖς πόμασιν ἐναποδρέχοντα, καὶ ἤν σοι σημεῖα πέψεως Φαίνηται, Θαρρῶν ἤδη καὶ τοῦ ἀψινθίου διδόναι λουτρὰ δὲ διὰ ὕδατος Θερμοῦ ποτίμου καὶ μήτε νίτρου, μήτε 5 ἀλῶν, μήτε νάπυος ἐν τοῖς λουτροῖς προσπάτθειν, ἀλλὰ ὅτι μάλισθα 3 Θερμὸν ἔλαιον περιχέας ἐμδιδάζειν. Τοὺς δὲ Φιλολούτρους οὐδὲ εἰ δὶς λούοις, ἀμαρτάνοις ἄν εἰ δὲ καὶ πέψεως σημεῖα τῆς νόσου Φαίνοιτο, κὰν εἰ πλεονάκις λούοις, οὐκ ἀν ἀμάρτοις. Οἴνου δὲ πρὶν μὲν 4 πέτθεσθαι τὸ νόσημα, παντάπασιν εἴργειν ἀρξαμένου δὲ πέτθε- 10 σθαι λεπθὸν καὶ ὑδαρῆ καὶ ὀλίγον τήν γε πρώτην διδόναι σιτία δὲ 5 ὅσα ὑγραίνει καὶ ψύχει χρήσιμα. ἀπέχειν δὲ μέλιτος καὶ νάπυος καὶ ταρίχου καὶ τῶν δριμέων παντών καὶ οἴνων τῶν Φύσει Θερμῶν.

sements et par le bas ce qui s'accumule dans le ventre, et dériver par 2 les urines et les sueurs. Vous provoquerez donc des selles à l'aide de lavements doux, et vous pousserez aux urines en faisant macérer dans les boissons du malade de l'ache ou de l'aneth; si vous voyez paraître des signes de coction, vous donnerez même sans scrupule de l'absinthe; vous administrerez des bains d'eau chaude potable; seulement, dans le bain, le corps des malades ne devra être saupoudré ni de soude brute, ni de sel, ni de moutarde, mais, avant d'entrer dans la baignoire, on fera 3 de toute nécessité des affusions d'huile chaude. Vous ne commettrez pas de faute non plus, ni si vous faites prendre deux bains [par jour] à ceux qui aiment à se baigner, ni même si vous employez des bains encore plus fréquents à l'époque où des signes de la maturité de la ma-4 ladie ont aussi apparu. Il faut défendre complétement le vin avant la maturation de la maladie; quand la maturation commence, on donnera une petite quantité, du moins le premier jour, de vin ténu et aqueux; quant aux aliments, ceux qui humectent et refroidissent produisent un 5 effet utile. On s'abstiendra de miel, de moutarde, de poisson sale, de toutes les choses âcres, et des vins naturellement chauds.

παί post πάτω om. A. — Ib. τε παὶ τοῖε ἰδρῶσι ABP. — 2. μαλαποῖε om. F. — Ib. πινεῖν Codd. gr. — 3. ἀποδρέ-

χουτα Codd. gr. — 4. Θαβρούντως Α. — 7. ἐπιχέας Α. — 11. σιτία τε Α.

ια'. Θεραπεία νόθων τριταίων.

Λούειν ἐπὶ τῶν νόθων τριταίων οὐκ ἀγαθὸν κατὰ ἀρχὰς, ἀλλὰ ἡνίκα 1 ἀν ἤδη Φαίνηται τὰ σημεῖα τῆς πεψεως, οὔτε κατὰ ἡμέραν τρέφειν, ἀλλὰ ἀρκεῖ παρὰ μίαν. Ἡσυχία δὲ καὶ Θάλψις τῶν κατὰ ὑποχόνδριον 2 αὐτοῖς συμφέρει, καὶ ροφήματα εὐπεπθότατα, καὶ κλύσματα τῆς κάτω 5 γασθρὸς μὴ πάνυ μαλακὰ, καὶ, εἰ αἴματος ἀφαιρέσεως χρεία, μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν. Ἡ δὲ ὅλη τῆς διαίτης κατάσθασις οὐ ψύχουσα καὶ 3 ὑγραίνουσα τὸ σύμπαν ἔσθω, ἀλλά τι καὶ τοῦ γε τμητικωτέρου τρόπου προσεπιλαμβανέσθω. Μάλισθα δὲ ἄν ἀρμόσειεν αὐτοῖς ὁ τῆς 4 πθισάνης χυλὸς ἐμβαλλομένου πεπέρεως, ἢ ὑσσώπου, ἢ ὀριγάνου, 10 ἢ σθάχυος νάρδου. Καὶ μελικράτω δὲ πεπέρεως ἐμβάλλων καὶ συν- 5 έψων δίδου πίνειν, καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα οὔρησιν κινεῖ πλὴν τῶν σφοδρῶς Θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. Μάλισθα δὲ τοῦ ἀψινθίου 6

11. TRAITEMENT DES FIÈVRES TIERCES FAUSSES.

Dans les fièvres tierces fausses, on ne donne pas de bains au commencement de la maladie, mais lorsqu'il se montre déjà des signes de coction; on n'alimente pas non plus tous les jours, mais seulement tous les deux jours. Ce qui convient à ces malades, c'est le repos, la 2 fomentation de la région des hypocondres, des bouillies très-faciles à digérer, et des lavements qui ne soient pas tout à fait doux; s'il est nécessaire de tirer du sang, vous ne négligerez pas non plus ce moyen. L'ensemble du régime ne tendra ni au refroidissement ni à l'humectation; il devra aussi comprendre quelques éléments d'une nature incisive. Ce qui vaut le mieux à ces malades, c'est de la crème d'orge mondée 4 dans laquelle on a mis du poivre, de l'hysope, de l'origan, ou de l'épi de nard. On peut aussi donner à boire de l'eau miellée dans laquelle on 5 a mis du poivre pour les faire bouillir ensemble, ainsi que toutes les substances qui poussent aux urines, à l'exception de celles qui échaussent et dessèchent très-fortement. Mais on donnera surtout de l'absinthe le 6

Ch. 11; l. 1. τριτίων] συρετών B P.

2. ήδη om. ABP. — 4. εύπεπία A.

7. τὸ σύμπ. om. B P; τὸ σύμπ. σῶμα
Α. — Ib. ἐσίω om. Codd. — Ib. γε om.

BP. — 8. παραβαλλέσθω BP. — 9-10. † δσσ. ..... πεπ. ont. BP. — 10. παλ. σ7. νάρδ. F; † σ7. † ν. Α. — Ib. δέ Paul.; om. A; δὲ καί F.

7 διδόναι μετὰ τὴν ε΄6δόμην ἡμέραν. Καὶ μὲν δὴ καὶ ὀξύμελι σολλοὺς ἄνησε σινόμενον, καί τι τῶν ἐπιεικῶν ὑπηλάτων ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς σιτίοις ἔμετος τοῖς ἐν τούτῳ τῷ συρετῷ χρονίζουσι χρησιμώτατος.

ι6'. Τεταρταίων διάγνωσις.

Ο τεταρταΐος την είσδολην σοιεΐται μετά σολλης καταψύξεως, ἄτε ἐκ ψυχροῦ χυμοῦ, τῆς μελαίνης χολης, την γένεσιν ἔχων, ἀλλὰ 5 καὶ τὸ Θερμὸν καὶ διακαὲς οὐκ ἔχει τοῦ συρετοῦ καθάπερ ὁ τρι-3 ταῖος. Αλλὰ οὐδὲ χολης ἔμετος σαρακολουθεῖ. Επὶ τούτοις εἰ λευκὰ καὶ λεπλὰ καὶ ὑδατώδη τὰ οὖρα τυγχάνοι, τεταρταῖος ἀν εἰη ὁ συ-4 ρετός. Εξαίρετον δὲ ἀν εἰη τεταρταίου γνώρισμα μέγας καὶ ἀραιὸς σφυγμός.

ιγ'. Θεραπεία τεταρταίου.

Τοὺς τεταρταΐον νοσοῦντας σράως ἄγειν χρη, μήτε Φάρμακον

7 septième jour. Le vinaigre miellé pris en boisson, et de même quelque laxatif doux, ont soulagé plusieurs des malades dont il s'agit; le vomissement après le repas est une mesure très-utile quand cette fièvre traîne en longueur.

12. DIAGNOSTIC DE LA FIÈVRE QUARTE.

1 Comme la fièvre quarte tire son origine d'une humeur froide, la bile noire, elle fait son invasion avec un refroidissement intense, mais elle n'a pas les propriétés chaudes et brûlantes de la fièvre tierce. Il ne 2 se produit pas non plus de vomissement bilieux. En outre, les urines 3 blanches, ténues et aqueuses, indiquent une fièvre quarte. C'est encore un signe spécial de cette fièvre qu'un pouls grand et rare.

13. TRAITEMENT DE LA FIÈVRE QUARTE.

On prescrit aux malades un traitement doux; on ne donne pas de

Сн. 12; ł. 5. έν om. BFP. — 6. οὐν . om. BP. — Сн. 13; l. 11. χρή om. Codd. om. BFP. — 7. νατανολ. Α — 8. ό gr.

μηδεν ισχυρον προσάγοντας, μήτε κένωσιν, εί μή τι άρα σφόδρα
Φαίνοιτο πλεονάζον αΐμα, ήνίκα χρή Φλεδοτομεῖν δίαιταν δε άφυσον
καὶ χρησθήν προσάγειν, καὶ μαλάτθειν τὴν γασθέρα διὰ τῶν συνήθων.
εἰ δε μηδεν ἀνύει ταῦτα, κλύσμασι χρῆσθαι, κατὰ ἀρχὰς μεν μαλα-
5 κοῖς, ΰσθερον δε καὶ δριμυτέροις κοιρείων δε κρεῶν εἰργειν αὐτούς
καὶ πάντων ὁσα γλίσχρα καὶ βραδύπορα καὶ τῶν ψυχόντων καὶ
ύγραινόντων ἐδεσμάτων ἀπάντων · οἰνω δε χρῆσθαι λεπθῶ καὶ λευκῷ
καὶ συμμέτρως Θερμῷ · ταρίχει δε καὶ νάπυϊ χρῆσθαι καὶ διὰ ἡμε-
ρῶν τινων τοῦ διὰ τριῶν πεπέρεων λαμβάνειν, ἢ τοῦ διοσπολιτικοῦ
10 Φαρμάκου. Καὶ εἰ πεπέρεως δε μόνου σὺν ὕδατι λαμβάνοιεν κατὰ 2
ἐκάσθην ἡμέραν, ὀρθῶς ἀν ποιοῖεν. Εἰ δε ἐν ἀκμῆ τοῦ νοσήματος ὁ
κάμνων εἰη, τότε χρὴ διαιτῷν μεν λεπθότερον, εὐθὺς δε καὶ ἡσυχά-
ζειν κελεύειν ἐς μακρὸν καὶ τῶν σπλάγχνων προνοεῖσθαι διὰ τῶν
μαλατθύντων καὶ χαλώντων · ἐΦεξῆς δε τοῖς οὐρητικοῖς Φαρμάκοις

médicaments actifs, et on ne pratique pas d'évacuation forte, du moins quand on ne s'aperçoit pas d'une grande surabondance de sang; dans ce cas, on saigne; on soumet les malades à un bon régime composé de substances exemptes de flatulence, et on relâche le ventre à l'aide des remèdes usités; si ces moyens de traitement ne produisent aucun effet, on aura recours aux lavements, dans le commencement aux lavements doux, et plus tard à des lavements plus âcres; on défend l'usage du porc et de tous les mets qui sont visqueux, qui passent difficilement, qui refroidissent ou qui humectent; on se sert d'un vin ténu, aqueux et modérément chaud; on a aussi recours au poisson salé, assaisonné de moutarde, et on ordonne, à quelques jours d'intervalle, une certaine dose du médicament aux trois espèces de poivre, ou du médicament diospolitique. Les malades font bien aussi de prendre chaque jour du poivre 2 seul avec de l'eau. Quand la maladie est arrivée au point culminant, on 3 prescrit un régime plus ténu; d'abord on ordonne de prendre un repos prolongé, de ramollir et de relâcher les viscères sà l'aide de cataplasmes]; ensuite on a recours aux médicaments diurétiques; quand les

^{1.} σφόδρα om. BFP. — 2. πλεονά- τατα A. — 13. προνοεΐν BFP. — 14. ξειν BP. — 11. ἀρχή BP. — 12. λεπ7ό- διουρ. A.

χρῆσθαι, καὶ εἰ τὰ τῆς ωεψεως Φαίνοιτο σημεῖα, καθαίρειν τηνικαῦτα τοῖς τοὺς μελαγχολικοὺς χυμοὺς κενοῦσιν, οὐχ ἄπαξ μόνον, ἀλλὰ καὶ ωλεονάκις · μετὰ δὲ σΦοδρὰν κάθαρσιν καὶ τοῦ διὰ ἐχιδνῶν Φαρμάκου διδόναι καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ωρὸς τοὺς τοιούτους ἐπαινεῖται ωυρετοὺς, ἐν οῖς ἐσῖι καὶ τὸ σύνηθες ἡμῖν ἀπάντων δοκιμώτατον ὁ ὁποῦ κυρηναϊκοῦ λαμβάνειν.

ιδ'. Αμφημερινού διάγνωσις.

ό δὲ ἀμΦημερινὸς οὐδαμῶς μετὰ ρίγους εἰσθάλλει κατὰ τὴν σρώτην ἡμέραν εὐθὺς, ἀλλὰ καὶ σροήκοντος τοῦ χρόνου σερίψυξις μᾶλλον ἢ ρίγος γίνεται · δυσεκθέρμαντος δέ ἐσὶι καὶ σολυχρόνιον ἔχει τὴν ἀνάβασιν · οὐ μὴν οὐδὲ διακαίει τοὺς κάμνοντας, οὐδὲ σολὺ 10 καὶ συκνὸν ἀναπνεῖν ἀναγκάζει, οὐδὲ ἐκΦυσᾶν καὶ σίνειν ψυχρόν. Γίνονται δὲ καὶ Φλεγματώδεις ἔμετοι. Καὶ ὅσα διὰ γασίρὸς ἐκκε-

signes de la coction se montrent, on donne des purgatifs qui évacuent les humeurs atrabilaires, et cela non pas une seule fois, mais à plusieurs reprises; après une forte purgation, on administre aussi une certaine dose du médicament aux vipères, ou de quelqu'un des autres médicaments qu'on recommande contre les fièvres de cette espèce, médicaments parmi lesquels il faut prendre le plus célèbre de tous, spécialement celui dont nous nous servons habituellement et qui contient du suc de Cyrène.

14. DIAGNOSTIC DE LA FIÈVRE QUOTIDIENNE.

Au début, dès le premier jour, dans la fièvre quotidienne, il n'y a pas de frisson, et même, par la suite, c'est plutôt un refroidissement superficiel qu'un frisson qui a lieu; cependant les malades affectés de cette fièvre se réchauffent difficilement, et son augment a une longue durée; la fièvre quotidienne ne donne pas non plus des sensations brûlantes aux malades, elle ne les force pas non plus à faire des respirations grandes et fréquentes, ni à souffler ou à boire de l'eau froide.

3 Il y a aussi des vomissements pituiteux. Les matières évacuées par les

^{2.} άπαξ η δίε Λ. — CH. 14; l. 7. Ó δέ om. BFP. — 11. η ωίνειν Λ F.

νοῦται ψυχρότερα καὶ ἀμότερα καὶ ύδατωδέσθερα ἐν τούτοις τοῖς συρετοῖς εὐρήσεις. Καὶ ἰδροῦσιν ἤκισθα σερὶ τὰς σρώτας ἡμέρας. 4 Οὐδὲ εἰς ἀπυρεξίαν ἔρχονται, καὶ ἀχρόλευκος δὲ τούτοις ἡ χρόα. 5 τὰ δὲ οὖρα λεπθὰ καὶ λευκὰ, ἢ σαχέα καὶ Θολερὰ ἢ ἔρυθρά.

ιε'. Θεραπεία ἀμφημερινῶν.

5 Θεραπεύοντες δὲ ἀμφημερινὸν ὁξυμέλιτί τε χρώμεθα τὰς πρώ- 1 τας ἡμέρας καὶ τοῖς οὖρα προτρέπειν καλῶς δυναμένοις. Καὶ τὸ 2 σύμπαν σοι τῆς διαίτης εἶδος τμητικὸν ἔσίω. Περὶ δὲ τὴν ἀκμὴν 3 χρὴ προνοεῖσθαι τῆς γασίρὸς, μάλισία δὲ τοῦ σίόματος αὐτῆς, κἄπειτα καὶ ἐμεῖν ἀπὸ ῥαφανίδων καὶ σιτίων κελεύειν, καὶ τοῖς 10 φλέγμα κενοῦσιν ὑπηλάτοις χρῆσθαι.

ις'. Περί συνεχῶν συρετῶν.

Οὶ συνεχεῖς ὁμογενεῖς εἰσι συρετοὶ ἐκάσὶφ τῶν διαλειπόντων, ι

selles sont plus froides, plus crues et plus aqueuses dans cette espèce de fièvre que dans les autres. Les malades suent aussi très-peu les pre-4 miers jours. Il n'y a pas non plus d'apyrexie [complète]; le teint est d'une 5 pâleur blanchaire, et les urines sont ténues et blanches, ou épaisses et troubles, ou rouges.

15. TRAITEMENT DES FIÈVRES QUOTIDIENNES.

Quand nous avons à traiter une fièvre quotidienne, nous nous servons, les premiers jours, du vinaigre miellé et des substances douées de propriétés diurétiques convenables. En résumé, le régime devra appartenir au genre incisif. A la période d'état, on traite l'estomac, et 3 surtout son orifice; ensuite on provoque des vomissements à l'aide du raifort et des aliments, et on a recours aux laxatifs qui évacuent la pituite.

16. DES FIÈVRES CONTINUES.

A chaque espèce de fièvre intermittente, correspond une fièvre con-

4. καὶ ἐρ. ΒΡ. — Ch. 15; l. 5. δέ] σθαι A. — Ch. 16; l. 11. Οί om. Β ΓΡ. τε Β ΓΡ. — 7. Κατά Λ. — 10. πεχρῆ- — lb. όμ. ωυρ. καλοῦνται έκ. Β Γ Ρ.

τριταίφ μὲν ἀκριβεῖ ὁ ἀκριβης καῦσος, ἀμΦημερινῷ δὲ ὁ κατὰ ἐκασην ἡμέραν παροξυνόμενος, εἰς ἀπυρεξίαν δὲ μὴ παυόμενος · οὐτω
δὲ καὶ τεταρταίφ ὁ διὰ τετάρτης · ὁ τε γὰρ ἀκριβης καῦσος τἄλλα
πάντα Φυλάτηων ἀκριβοῦς τριταίου γνωρίσματα μόνφ τῷ μὴ μετὰ
ρίγους εἰσβάλλειν, μήτε εἰς ἀπυρεξίαν παύεσθαι διενήνοχεν, ὁ τε 5
κατὰ ἐκάσην ἡμέραν παροξυνόμενος ὁμοίως πάντα ἔχει τὰ γνωρίσματα τοῖς ἀκριβέσιν ἀμΦημερινοῖς, τῷ μὴ παύεσθαι δὲ εἰς ἀπυρεξίαν διαφέρει τοῦ ὁμογενοῦς ἀμΦημερινοῦ. Κατὰ ταὐτὰ δὲ καὶ ὁ διὰ
τετάρτης μὲν παροξυνόμενος, εἰς ἀπυρεξίαν δὲ μὴ παυόμενος ὁμογενής ἐσηι τῷ τεταρταίφ. Συνεχης μὲν οὖν ἐσηι πυρετὸς ὁ εἰς ἀπυρεξίαν πρὶν τελέως λυθῆναι μὴ παυόμενος · ὅταν δὲ μηδὲ παρακμή
τις Φαίνηται, τοῦ γένους μέν ἐσηι καὶ οὖτος τῶν καυσωδῶν, ὁξύτητι
δὲ αὐτῶν διενήνοχεν.

tinue appartenant au même genre; ainsi la fièvre ardente proprement dite est l'équivalent de la fièvre tierce proprement dite; à la fièvre quotidienne correspond celle qui a chaque jour une exacerbation, mais qui ne présente pas une intermission; de même la fièvre qui a une exacerbation tous les quatre (trois) jours est l'équivalent de la fièvre quarte; en effet, la fièvre ardente proprement dite diffère seulement de la fièvre tierce proprement dite en ce que son invasion n'est pas accompagnée de frisson et qu'elle n'a pas d'intermission; du reste, l'une garde tous les signes distinctifs de l'autre; la fièvre qui présente une exacerbation chaque jour diffère également de la fièvre quotidienne appartenant au même genre, en ce qu'elle n'a pas d'intermission; sans cela elle a tous 2 les signes distinctifs des fièvres quotidiennes proprement dites. De même encore, la fièvre qui a une exacerbation tous les quatre (trois) jours, mais qui n'a pas d'intermission, appartient au même genre que 3 la fièvre quarte. La fièvre continue est donc une fièvre sans intermission, avant qu'elle soit complétement dissipée; lorsqu'on n'observe pas même de déclin, cette fièvre appartient au genre des fièvres ardentes, et n'en diffère que sous le rapport de l'acuité.

^{3.} τεταρταῖος Codd. — 8. όμογ. ἀμ- BFP. — 10. συρετὸς ὁ ἐντὸς Δδ' ὡρῶν Φημ. ὁμογενής ἐσῖιν αἰτοῖς· ματὰ ταῦτα εἰς ἀπυρ. Λ.

10

ιζ'. Θεραπεία συνεχῶν συρετῶν.

Τῶν συνεχῶν συρετῶν ἴασίς ἐσῖι Φλεβοτομία ἄχρι λιποθυμίας.
μὴ Φλεβοτομηθέντες δὲ οἱ τοιούτφ συρετῷ συρέτῖοντες εἰς ἔσχατον
ἤκουσι κίνδυνον. Εἰ δὲ διά τι κωλυθείημεν κενῶσαι διὰ Φλεβοτόμου,
τοῖς ἄλλοις δεῖ χρῆσθαι βοηθήμασι τοῖς ἐκΦράτῖουσι καὶ τὸ σλῆθος 2
5 κενοῦσι καὶ σραΰνουσι τὸ ζέον τῶν συρετῶν. ὅταν δέ σοτε ἐπὶ 3
αὐτῶν ἴδης τὰ τῆς σεψεως τῶν χυμῶν σημεῖα, καὶ μήτε ἐν κυρίφ
μορίφ Φλεγμονώδης ὄγκος ἢ οἰδηματώδης ἢ σκιρρώδης εἴη, μήτε τι
μόριον ψυχρὸν ὡς εἰς αὐτὸ κατασκῆψαι τὴν βλάβην, Θαρρῶν δίδον
τὸ ψυχρὸν, καὶ μάλισῖα εἰ ψυχροπότης ὁ κάμνων εἴη.

ιη'. Καύσων διάγνωσις.

Τοῖς καύσοις ταρακολουθεῖ συμπθώματα γλῶσσα μέν ξηρὰ καὶ 1

17. TRAITEMENT DES FIÈVRES CONTINUES.

La saignée poussée jusqu'à la défaillance est le moyen de guérir les 1 fièvres continues; si les malades attaqués de ces fièvres ne sont pas saignés, ils courent le plus grand danger. S'il y a quelque obstacle qui 2 nous empêche de recourir à la lancette, on use des autres moyens de traitement qui désobstruent et évacuent les humeurs surabondantes et qui adoucissent les propriétés bouillonnantes des fièvres. Si parfois 3 vous observez les signes de la coction des humeurs, si aucune partie principale n'est le siège d'une tumeur inflammatoire, œdémateuse ou squirreuse, et s'il n'existe pas de partie tellement froide, que l'influence nuisible doive tomber sur elle, donnez sans crainte de l'eau froide, surtout quand le malade a l'habitude de cette boisson.

18. DIAGNOSTIC DES FIÈVRES ARDENTES.

Les fièvres ardentes présentent les symptômes suivants : une langue 1

Ch. 17; l. 1. Τών δὲ συνόχων A. — — 8. διδόναι BFP. — Ch. 18; l. 10. 3. φλεδοτομίαs BP. — 6. ἐν om. BFP. σημεῖα P text. B.

τραχεΐα καὶ μέλαινα, δῆξις δὲ τῆς γασΊρὸς καὶ ὑποχωρήματα ὡχρὰ, καὶ δίψα σφοδρὰ καὶ ἀγρυπνία ' ποτὲ δὲ καὶ παραφροσύνη.

ιθ'. Καύσων Θεραπεία.

Τῶν δύο τούτων ἀναγκαῖόν ἐσ¹ιν ἐπὶ τῶν καύσων τὸ ἔτερον γενέσθαι, εἰ μέλλοι λυθήσεσθαι τελέως, ἢ ἐκκριθῆναι τοὺς χολώδεις χυμοὺς ἢ σβεσθῆναι. Ἐκκρίνονται μὲν οὖν ἢ διὰ ἰδρώτων, ἢ διὰ 5 ἐμέτων, ἢ διὰ τῆς κάτω γασ¹ρός σβέννυνται δὲ διὰ [τῆς] ψυχροῦ ωόσως, ἢ διαπαντὸς ἐθεραπεύσαμεν ἡμεῖς τοὺς καυσουμένους. Διαιτῶν δὲ τοὺς καυσουμένους οὔτε ἐπὶ ὑδατος μόνου ωροσῆκεν, οὔτε ἐπὶ μελικράτου μόνου, ἀλλὰ ὑδαρὲς μελίκρατον ἐφθὸν διδόναι δεῖ γὰρ τοὺς οὔτω νοσοῦντας ἐπὶ μόνων τῶν ωρμάτων διαιτᾶσθαι. Λουτρὸν δὲ 10 τοῖς καυσωδῶς νοσοῦσιν ἐκείνοις ἀρμόσει μόνοις ὁσοι χωρὶς ὅγκου φλεγμονώδους ἢ ἐρυσιπελατώδους ἐὰν δὲ καὶ ωξψεως ἔχωσι γνω-

sèche, rugueuse et noire, des picotements à l'estomac, des selles peu colorées, une soif intense, l'absence de sommeil, et quelquefois aussi du délire.

19. TRAITEMENT DES FIÈVRES ARDENTES.

1 Il y a deux éventualités, par l'une desquelles les malades affectés de fièvre ardente devront nécessairement passer pour que leur maladie puisse se dissiper complétement : les humeurs bilieuses devront être 2 évacuées ou éteintes. Or on évacue ces humeurs, ou par les sueurs, ou par les vomissements, ou par le bas-ventre, et on les éteint en donnant de l'eau froide à boire; nous avons toujours traité de cette dernière ma-3 nière les gens pris de fièvre ardente. On ne prescrira à ces malades ni le régime de l'eau seule, ni celui de l'eau miellée seule, mais on leur donnera de l'eau miellée étendue et qu'on fera bouillir; car ils doivent être 4 mis au régime des boissons seules. Parmi les malades affectés de fièvre ardente, ceux qui n'ont pas de tumeur inflammatoire ou érésipélateuse sont les seuls auxquels on puisse donner un bain; ce traitement convient encore beaucoup mieux, si l'on observe aussi les signes distinctifs

ρίσματα, πολύ μᾶλλον αὐτοῖς άρμόσει, τοῖς δὲ διὰ άλυκὸν χυμὸν καυσωδῶς νοσοῦσιν οὐχ άρμόσει. Τούτους δὲ καὶ χυλῷ παισάνης τρέ- 5 Φειν προσήκει.

κ'. Επὶ ἐρυσιπελατώδει διαθέσει συρετοῦ Θεραπεία.

Εν συρετοῖς ἐπὶ ἐρυσιπελατώδει διαθέσει συνισ αμένοις ἀπέχε- 1 σθαι μὲν χρὴ βαλανείου τὸ σάμπαν · ὕδατι δὲ ψυχρῷ κατὰ μὲν τὴν ἀκμὴν τοῦ νοσήματος χρησ εον ἀγωνισ ικῶς, τουτέσ ι ψυχροτάτω ἐν ἀρχῆ δὲ οὐ χρησ εον, ἀλλὰ ἔξωθεν ἐπιτιθέναι χρὴ τὰ ψύχοντα, καὶ εἰ μηδὲν ἀνύει, καὶ εἴσω τοῦ σώματος ἀναγκάζειν λαμβάνειν. 2 Μάλισ ο δὲ αὐτῶν ἀρμότ ουσιν αὶ ὑγραὶ ⇒ριδακίναι. Εξωθεν δὲ καὶ 3 10 αὐτὸς μὲν ὁ τῆς ⇒ριδακίνης χυλὸς ἐπιτηδειος, ἀλλὰ καὶ ἀειζώου, ὅσα τε ἄλλα ψύχοντα. Κάλλισ ον δὲ ῷ μάλισ ο χρώμεθα · τὸ γὰρ 4 ὑγρὸν ἐκθλίψαντες τῶν ψυχόντων τινὸς ἐμβάλλομεν ὅλμω μετὰ

de la coction; au contraire, il ne conviendra pas à ceux dont la fièvre tient à une humeur salée. Ces derniers doivent aussi être nourris avec 5 la crème d'orge mondée.

20. TRAITEMENT DE LA FIÈVRE QUI TIENT À UNE AFFECTION ÉRÉSIPÉLATEUSE.

Dans les fièvres produites par une affection érésipélateuse, proscrivez l'complétement les bains; au point culminant de la maladie, on a recours au traitement héroïque par l'eau froide, c'est-à-dire au traitement par l'eau extrêmement froide; dans le commencement, au contraire, on n'use pas de ce traitement, mais on applique les substances réfrigérantes à l'extérieur, et, en cas d'insuccès, on force les malades à en prendre aussi à l'intérieur. La laitue humide est le réfrigérant qui convient le 2 mieux dans ces cas. Le suc de laitue peut aussi convenablement être 3 employé à l'extérieur, mais, pour cet usage, celui de joubarbe et tous les autres réfrigérants sont également applicables. Le médicament suivant, et dont nous nous servons principalement, est le meilleur de ce genre : on exprime le suc de quelque substance réfrigérante et on le met

Cn. 20; l. 5. τὸ σάμπαν Paul.; σάμ- σ7ικῷ Codd. — 7. σ7ύφοντα P text. B. παν A; τὸ σύμπαν BFP. — 6. ἀγωνι- — 9. αὐτοῖς A.

ἀνδράχνης, εἶτα κόψαντες ἐκπιέζομεν, ἐνσῖήσαντες δὲ τὸ ἀγγεῖον
βδατι ψυχρῷ μίγνυμεν ἐπὶ τῆς χρήσεως ὀλίγον ἀλΦίτου λεπῖοῦ, καὶ
ἀναδεύσαντες ὀθόνιον δίπῖυχον ἐπιτείνομεν ἔξωθεν αὐτὸ κατὰ τῶν
ὑποχονδρίων, οὐκ ἐῶντες χρονίζειν, ἀλλὰ ἔτερον ψυχρὸν ἐπιτιθέντες.
5 Μίγνυμεν δὲ ἐνίοτε καὶ ἔλαιον ὀμΦάκινον ἡ ῥόδινον.

κα'. Περὶ τῶν ἐκτικῶν συρετῶν.

ὁ ἐκτικὸς συρετὸς οὐκ ἐν τοῖς ὑγροῖς καὶ τῷ συνεύματι συνίσ αται
 μόνῳ, ἀλλὰ ἤδη κἀν τοῖς σ ερρεσῖς. Ανώδυνος δε ἐσ ι καὶ νομίζουσιν
 οἱ συρετίοντες μηδὲ συρετίειν ὁλως οὐδὲ γὰρ αἰσθάνονται τῆς
 ⇒ερμασίας, ἀπάντων αὐτοῖς ὁμοίως ἐκτεθερμασμένων τῶν μορίων.
 Διτίον δε ἐσ ιν εἶδος τῶν ἐκτικῶν συρετῶν οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς 10
 καυσώδεσι συρετοῖς ὡς τὰ σολλὰ γίνονται, ἤτοι μηκυνθεῖσιν εἰς
 τοσοῦτον ὡς ἐκδαπανῆσαι τῷ χρόνῳ τὴν ἰκμάδα τοῦ τῆς καρδίας

dans un mortier avec du pourpier; ensuite on pile, on exprime, on place le vase dans l'eau froide, et, quand on veut s'en servir, on ajoute au médicament un peu d'alphiton fin, on y trempe un linge plié en deux et on l'étend à l'extérieur sur les hypocondres; seulement on ne l'y laisse pas longtemps, mais on le remplace par un second qu'on applique 5 à froid. Quelquefois nous mettons aussi de l'huile d'olives vertes ou de l'huile aux roses dans ce médicament.

21. DES FIÈVRES HECTIQUES.

La fièvre hectique n'a pas son origine dans les liquides et les gaz 2 seuls, mais aussi dans les parties solides. Cette fièvre est exempte de douleur, et ceux qui en sont affectés croient qu'ils n'ont pas de fièvre du tout; car ils n'en sentent même pas la chaleur, attendu que toutes 3 leurs parties sont également échauffées. Il y a deux espèces de fièvre hectique; la première est, le plus souvent, la conséquence de fièvres voisines de la fièvre ardente, quand ces fièvres se sont tellement prolongées que, par l'effet du temps, le liquide qui imprègne la substance du cœur a fini par être consumé, ou que la fièvre hectique survient,

1. ἐππιεζοῦμεν BFP. — 5. καί om. τέ A; om. BP. — 8. μή BFP. — 9. ἐκ-BFP. — Ch. 21; l. 6. Ô om. A. — 7: θερμανθέντων A. — 10. τοῖε om. AF.

σώματος, ή και μενούσης έτι συχνής. Οι δε έτι μενούσης της ύγρότητος γινόμενοι τὸ σῶμα τῆς καρδίας καταλαμβάνοντες έντεῦθεν ανάπθονται. Η μεν δή μία γένεσις αὐτῶν εἴρηται· ή κατάλοιπος δέ έσΙιν όταν έξ άρχης εὐθέως εἰσδάλλωσι την ωρώτην γένεσιν όμοίαν 5 σοιησάμενοι τοῖς ἐΦημέροις ἐπὶ λύπη καὶ Ξυμῷ καὶ κόπῳ σλείου. μετὰ έγκαύσεως άμα γενομένω. Τούτους μεν οὐ χαλεπόν έσλιν ἰάσασθαι · τούς δε εξ αὐτῶν εἰς μαρασμὸν ἀΦικομένους οὐδε δυνατόν έσλιν ιασθαι. Ο μέν δή συνεμπίπλων τῷ μαρασμῷ συρετὸς έκτικὸς έτοιμότατός έσ]ι γνωσθηναι δΦθαλμούς τε γάρ κοίλους άμέτρως 10 θεάση, καὶ λήμας κατὰ αὐτοὺς ἐμΦαινομένας ξηρὰς καί τινα αὐγμώδη διάθεσιν. Απόλωλε δε και της χρόας αὐτὸ τὸ ζωτικὸν ἄνθος. καὶ τὸ μέτωπον ξηρὸν καὶ σεριτεταμένον. Καὶ μέντοι καὶ μύουσιν ώς τὰ σολλὰ καθάπερ ὑπνώτΙοντες έσΙι δὲ οὐχ ὑπνος τὸ σάθος, ἀλλὰ έγρηγόρσεως άδυναμία. Καὶ πρόταφοι συμπεπίωκότες εἰσίν καὶ τί 10

quand il reste encore une grande quantité de ce liquide. Les fièvres hectiques qui surviennent malgré la persistance de ce liquide attaquent la substance du cœur et y trouvent la source de leur chaleur. Voilà une des sources de la fièvre hectique; dans le second cas, l'invasion est immédiate, et la fièvre prend sa première origine de la même manière que les fièvres éphémères, à la suite d'une affliction, d'une colère, d'une fatigue trop forte accompagnée d'un échauffement. Il n'est pas difficile de guérir les fièvres de cette espèce, mais cela est impossible quand elles sont déjà arrivées au marasme. La fièvre hectique qui accompagne l'invasion du marasme est très-facile à reconnaître : en effet, les yeux sont démesurément creux, ils sont enduits de chassie sèche, et eux-mêmes présentent un certain état de sécheresse. En outre, l'éclat vital du teint a disparu, le front est sec et sa peau tendue dans tous les sens. De plus, les malades ferment habituellement les yeux, comme s'ils avaient envie de dormir; mais ce qu'ils ont, ce n'est pas du sommeil, mais l'impossibilité de veiller. Les tempes sont affaissées; en effet le corps n'est plus 10

7

8

^{3.} ή om. Codd. — 6. ἐσʔιν om. A. θαι BFP. — Ib. δή οὖν B. — 10. ἐμΦε-- 7. ἀΦικνουμένους Codd. - Ib. οὐ ρομένας Codd. — 11. καί om. F. — Ib. δυνατόν ΒΕΡ; άδύνατον Α. - 8. Ιάσασαὐτῶν Codd. — 11 et 12. καί om. A.

10

11 γὰρ ἄλλο ἢ ὀσία καὶ δέρμα μόνον εἰσίν; Καὶ εἰ γυμνώσας ἐπισκέπίοιο τὰ κατὰ τὴν γασίερα, δόξει σοι μήτε τῶν ἐντέρων, μήτε τῶν σπλάγχνων μηδὲν ἀποσώζεσθαι, καὶ τὸ ὑποχόνδριον δὲ ἀνεσπά12 σθαι σφοδρῶς. Καὶ τὸ δέρμα δὲ αὐτοῖς ἐσχάτως καρφαλέον ἐσίίν.
13 Ὁ σφυγμὸς ἰσχνὸς καὶ σκληρὸς καὶ συκνὸς, ἢ τε Θερμασία κατὰ 5 μὲν τὴν ωρώτην ἐπιβολὴν ἀμαυρὰ, μετὰ ὀλίγον δὲ τὸ τε δριμὸ καὶ διαβρωτικὸν ἐνδείκνυται. Μέχρι μὲν οὖν τοῦ σώζεσθαί τι τῆς ὑγρασίας, ἐκτικὸς μόνον ὁ συρετός ἐσίιν. ὅταν δὲ εἰς κίνδυνον ἤκη τοῦ μηκέτι εἶναι τῆς τοιαύτης ὑγρότητος μηδὲν, ἀκριβὴς ἤδη

κ6'. Επτικών συρετών θεραπεία.

μαρασμός συνίσλαται.

Οἱ ἐκτικὸν ϖυρετὸν νοσοῦντες εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τρέΦεσθαι δέονται
 διὰ τὸ δακνῶδες τῶν χυμῶν · μέγισΙον δὲ αὐτοῖς ἴαμα ἡ ὑγραίνουσα
 δίαιτα. Χρὴ οὖν ὅτι μάλισΙα διά τε ϖΙισάνης χυλοῦ καὶ τῶν διὰ

11 que de la peau et des os. Si vous découvrez le malade pour examiner la région du ventre, il vous semblera qu'il ne lui reste plus ni intestins ni 12 viscères, et que les hypocondres sont fortement rétractés. La peau est

13 arrivée au dernier degré d'aridité. Le pouls est grêle, dur et fréquent; la chaleur semble faible au premier attouchement, mais peu après elle

14 montre ses propriétés âcres et corrosives. Aussi longtemps qu'il reste encore une partie de l'humidité, il s'agit seulement d'une fièvre hectique; mais, quand il est à craindre qu'il n'existe plus rien de cette humidité, le marasme proprement dit s'est déjà développé.

22. TRAITEMENT DES FIÈVRES HECTIQUES.

Les malades affectés de fièvre hectique doivent être nourris dès le début à cause des propriétés mordicantes de leurs humeurs; le régime
humectant est le principal moyen de les guérir. Il faut donc les nourrir avant tout avec de la crème d'orge mondée ou des bouillies préparées

^{2.} μήτε τ. ἐντ. om. A. — Ib. μηδὲν] l. 11. ἐκτικῷ ωυρετῷ BFP. — Ib. ωροτινά A. — 6. ἀμυδρά BP. — 6-7. τὸ δρ. τρέφ. A — 12. αὐτοῖs om. BFP. — 13. καὶ τὸ δ. A. — 7. τὶ τὰ δέ A. — Ch. 22; τῶν διά om. Godd.

χόνδρου ροφημάτων θρέψαντα καὶ ἄρτου τι προσεπιδιδόντα θεραπεῦσαι πόσει ψυχροῦ τὸν κάμνοντα μεμετρημένως, οὐκ ἀγωνιστικῶς, ὅταν μήτε Φλεγμονή τις αὐτῷ συνῷ, μήτε σῆψις χυμῶν. Καὶ εἰ με- 3 γάλην ἔσεσθαι στοχάζοιο τὴν βλάβην, ἐπέχειν μὲν δεῖ τὴν δόσιν τοῦ ψυχροῦ, τοῖς δὲ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις ψυκτηρίοις ἰάμασι χρῆσθαι. Καὶ βαλανεῖα δὲ τοῖς οὐτω κάμνουσιν ἐπιτήδεια κατὰ πάντα καιρόν. 4

κγ'. Περί ήμιτριταίων.

Τοῦ μὲν τριταίου μετὰ ρίγους εἰσθαλλοντος, τοῦ δὲ ἀμφημερινοῦ 1 χωρὶς ρίγους, ὁ μικτὸς ἐξ ἀμφοῖν φρίκην ἐπιφέρει, ρίγους μὲν ἔλατθόν τι ωρᾶγμα, μεῖζον δὲ ωεριψύξεως, ὅπερ κεραννυμένων γί-10 νεται τῶν ἄκρων. Οὐκοῦν οὐδὲ ἄπο τρόπου τοὔνομα τῷ τοιούτῳ ωυ-2 ρετῷ τὸν ἡμιτριταῖον ἔθεντο. Διτθὸς δὲ ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῷ, 3

avec l'alica, en donnant aussi un peu de pain après; ensuite on soumet le malade, non au traitement héroïque par l'eau froide, mais à un usage modéré de cette boisson, à moins que la fièvre ne soit compliquée d'une inflammation ou de putridité des humeurs. Si vous supposez qu'il doit, de ce traitement, résulter un grand mal, supprimez l'usage intérieur de l'eau froide et ayez recours aux remèdes réfrigérants appliqués à l'extérieur. Les bains sont profitables aussi, à quelque 4 époque de la maladie que ce soit.

23. DES HÉMITRITÉES.

Comme l'invasion de la fièvre tierce est accompagnée d'un frisson, l tandis que celle de la fièvre quarte a lieu sans ce symptôme, la fièvre composée de ces deux-là amène une horripilation qui constitue quelque chose de plus faible qu'un frisson, et de plus fort qu'un refroidissement superficiel, et qui est le produit du mélange des deux extrêmes. Ce 2 n'est donc pas sans raison non plus qu'on a donné à une telle fièvre le nom d'hémitritée (demi-tierce). La fièvre hémitritée peut se former de 3

1. τι om. A. — Ib. ωροσεπιδόντα A. — 1-2. Θεραπεύειν A. — 3. εἰ om. BFP. — 4. τήν om. BFP. — Ib. ἐπισχεῖν A. — Ib. δεῖ Paul.; δή Codd. —

Ιb. πόσιν ΑΒΡ. — 6. ούτως έχουσιν Α.
 — Ch. 23; l. 9. μείζονα ΒΓΡ. — Ib. καὶ ώσπερ Α. — 11. ἐπέθεντο F; ἐπέθετο ΒΡ. — Ib. αὐτῶν Codd.

ήτοι συνελθόντων εἰς ἔνα καιρὸν τῶν δύο παροξυσμῶν, ἢ εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ἀνακεκραμένων ἀλλήλοις ἀμφοτέρων. Οταν μὲν οὖν ὁ τριταῖος ἐπικρατῆ, φρικωδέσθερος ὁ πυρετὸς γίνεται, καί τι καὶ ῥίγους περός ἐσθι κατὰ τὴν ἐπισημασίαν. Εὐθὺς δὲ ὁ τοιοῦτος Θερμότερος ἐσθι καὶ καυσωδέσθερος καί τινα χολῆς ἔμετον, ἢ διαχώρησιν, 5 ἢ ἰκμάδα φέρει. Θατέρου δὲ τοῦ φλεγματώδους πλεονεκτοῦντος ἐπικρατοῦσι μὲν αὶ ψύξεις τῶν ἄκρων, ὀλίγαι δέ εἰσιν αὶ φρῖκαι. 6 οὐ μὴν οὐδὲ διψώδεις εἰσὶν, οὐδὲ καυσώδεις. Επειδὰν δὲ ἴσοι κατὰ τὸ μέγεθος ὑπάρχωσιν ὁ τε τριταῖος διαλείπων καὶ ὁ ἀμφημερινὸς τουνεχὴς, ἡ μὲν εἰσδολὴ τοῦ παροξυσμοῦ μετὰ φρίκης γίνεται. Καὶ 10 ἡνίκα μὲν ἄν ὁ ἐκ τοῦ φλεγματώδους ἐπικρατήση χυμοῦ, συσθολαὶ γίνονται καὶ φρῖκαι. εἰ δὲ ὁ Θερμότερος ἐπικρατήσειεν, ἀθρόως 8 ἐκθερμαίνονται. Τοιοῦτος μέν τίς ἐσθιν ὁ ἀκριβὴς ἡμιτριταῖος ἐξ ἰσοσθενοῦς κράσεως δυοῖν πυρετοῖν γινόμενος, τριταίου διαλείποντος

deux manières : ou les deux accès peuvent se rencontrer à la même 4 heure, ou les deux fièvres peuvent se mêler dès le début. Quand la fièvre tierce a le dessus, l'hémitritée est caractérisée par un plus grand nombre d'horripilations que dans le cas contraire, et il y a même un 5 peu de frisson à l'invasion. Cette fièvre est nécessairement aussi plus chaude et se rapproche davantage de la fièvre ardente; elle amène quelque vomissement, quelques selles, ou quelque transpiration de nature bilieuse; quand l'autre sièvre, c'est-à-dire la sièvre pituiteuse, a le dessus, le refroidissement des extrémités prédomine, et il y a peu d'horripilations; les malades n'ont pas de soif non plus et ne ressemblent pas 6 à ceux qui ont une fièvre ardente. Quand la fièvre tierce intermittente et la fièvre quotidienne continue ont une intensité égale, l'invasion de 7 l'accès est accompagnée d'horripilation. Quand la fièvre qui est le produit d'une humeur pituiteuse a le dessus, il y a des contractions et des horripilations; si, au contraire, la fièvre la plus chaude prédomine, les 8 malades deviennent subitement chauds. Telle, à peu près, est la vraie fièvre hémitritée, qui est le résultat du mélange à quantités égales de deux fièvres, la fièvre tierce intermittente et la fièvre quotidienne con-

^{9.} τό om. A.—Ib. σαραλείπων BFP. κοῦ F. — Ib. χυμοῦ om. Codd. — 11-- 11. ἐκ τοῦ om. P. — Ib. Φλεγματι- 12. συσ Γολαί.... ἐπικρατ. om. BP.

καὶ ἀμφημερινοῦ συνεχοῦς · ὁ δὲ οὐκ ἀκριβης ήτοι τὸν χολώδη χυμὸν ωλείονα κέκτηται, ἢ τὸν Φλεγματώδη.

κδ'. Περί των σανδήμων νοσημάτων.

Πανδήμους καὶ κοίνας νόσους τὰς πολλοῖς ἄμα συμπιπ ούσας ι
δνομάζουσιν, ὧν ὥσπερ ἡ γένεσις, οὐτω καὶ ἡ αἰτία κοινή. Κοινά τε 2
5 οὖν ἐδέσματα πονηρὰ τίκτουσι νοσήματα κοινὰ, καὶ ὕδατος μοχθηροῦ πόσις, ταλαιπωρίαι τε ἄμετροι, καὶ πόνοι συνήθεις ἐλλειφθέντες, ἔνδειαί τε καὶ πλησμοναὶ, λιμοῦ κατασχόντος ἢ εὐθηνίας γενομένης. Καὶ χωρίων δὲ φύσις κοινὰ νοσήματα πολλάκις ἐπήνεγκεν, 3
ἐνίστε μὲν ἐλωδῶν, ἐνίστε δὲ ἐχόντων βάραθρον παρακείμενον ἀνα10 θυμίασιν δηλητηριώδη καὶ πονηρὰν ἀναπέμπον. Ταῦτα μὲν οὖν οὐ 4
συνεχῶς εἴωθε συμπίπ ειν · ὁ δὲ περιέχων ἡμᾶς ἀὴρ συνεχῶς ἡμῶν

tinue; la fausse fièvre hémitritée est caractérisée par un excès soit de l'humeur bilieuse, soit de la pituiteuse.

24. DES MALADIES PANDÉMIQUES.

On nomme maladies pandémiques ou communes celles qui frappent un 1 grand nombre d'hommes à la fois; la cause de ces maladies est la même pour tous, aussi bien que leur développement. Donc les maladies com-2 munes sont causées par l'usage commun à tout le monde d'aliments mauvais ou d'une eau mauvaise, par un excès de fatigue ou par l'omission de travaux habituels, quand ces influences présentent les mêmes conditions, par une gloutonnerie ou par une misère générales, qui ont lieu quand règnent soit la famine, soit une grande abondance. La nature du sol donne lieu souvent aussi à des maladies communes; quelquefois parce qu'il est marécageux, d'autres fois quand il existe dans le voisinage quelque caverne qui émet des exhalaisons pernicieuses ou nuisibles. Le plus souvent ces influences ne se font pas sentir sans inter-4 ruption, mais l'air qui nous environne modifie continuellement nos

CH. 24; l. 3. νόσους τοῖς ωολλοῖς F; νόσους τῶν ωολλῶν BP. — 6·7. ἐκλειφ. A. — 9. ἐλώδους BFP. — Ib. ἔχοντος F; ἔχοντα BP. — Ib. ωερικείμενον BFP. — 10. ἀναπέμπον Paul.; ἀναπέμποντος F; ἀναπέμποντα ABP. — Ib. οὖν om. B. — Ib. οὖν ad Eun.; om. Codd.

τρέπει τὰς κράσεις, ἤτοι Θερμότερος ἀμέτρως, ἢ ψυχρότερος, ἢ ξηρότερος, ἢ ὑγρότερος γινόμενος τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις αἰτίοις οὔτε κάντες ἄμα περιπίπλομεν, οὔτε διὰ ὅλης ἡμέρας ὁμιλοῦμεν, ὁ δὲ περιέχων ἡμᾶς ἀὴρ ἔξωθέν τε περικέχυται πᾶσι, καὶ ἔλκεται διὰ τῆς εἰσπνοῆς. Αναγκαῖον οὖν συνδιατίθεσθαι ταῖς κατὰ τὴν κρᾶσιν ὁ ἐξαλλαγαῖς αὐτοῦ τὰ τῶν ζώων σώματα. Ταῦτα οὖν ὁ γινώσκων οὐ προγνώσεται μόνον τὰς γενησομένας νόσους ἐν ἐκάσλη τῶν κατασλάσεων, ἀλλὰ καὶ κωλύσει γενέσθαι, ταῖς τοῦ περιέχοντος ἀμέτροις ηράσεσι τὴν ἐναντίαν ἐπιτεχνώμενος δίαιταν. Θσα μὲν οὖν ἐγγὺς ἤδη τοῦ νοσεῖν ἐσλι σώματα νόσον τινὰ διὰ τὴν οἰκείαν δυσκρασίαν, 10 ταῦτα ὑπὸ τῆς ὁμοίας τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς κράσεως ἐξελέγχεται τὰ δὲ ἐναντίως κεκραμένα τῷ περιέχοντι πρὸς τῷ μηδὲν ἀδικεῖσθαι γίνεται βελτίω, τὴν ἀμετρίαν τῆς κράσεως τῆς ἐναντίας ἀμετρίας κολαζούσης, καὶ ὁ γινώσκων τοῦτο τὴν ὑγείαν Φυλάξει τοῖς σώμασι

tempéraments, quand sa chaleur ou le froid de sa température, sa sécheresse ou son humidité, augmentent outre mesure : en effet, nous ne nous exposons pas tous à la fois aux autres influences, et nous ne sommes pas en contact avec elles pendant toute la durée du jour, mais l'air qui nous environne est répandu autour de nous tous, et nous l'attirons par 5 l'inspiration. Notre corps participe donc nécessairement aux changements 6 du tempérament de l'air. Celui qui sait cela non-seulement pourra annoncer d'avance les maladies qui surviendront à propos de chaque condition particulière de l'atmosphère, mais il empêchera aussi ces maladies de survenir, en imaginant un régime qui soit le contraire du tempéra-7 ment exagéré de l'air. Le corps qui est déjà sur le point d'être pris de quelque maladie, par les vices de son propre tempérament, révèle la mauvaise condition où il se trouve sous l'influence d'un tempérament analogue de l'air qui nous environne; ceux, au contraire, dont le tempérament est le contre-pied de celui de l'atmosphère, non-seulement n'en éprouvent aucun tort, mais en éprouvent de l'amélioration, vu que l'excès de leur tempérament est corrigé par l'excès contraire de celui de l'air; le médecin qui sait cela conservera la santé des hommes en les expo-

γενόμενος. Α. — 4. ωᾶσιν έλκε 10. ήδη A marg. ad Eun.; om. A text ταί τε διά Α. — 5. τε οῦν ΒΕΡ. — ΒΕΡ.

τάναντία προσάγων, ποτέ μέν ἀναψύξεσι χρώμενος, εὶ οὕτω τύχοι, ποτέ δὲ Ξερμάσμασιν, ὕδατος μὲν ἐπαγωγαῖς ἀναψύχων καὶ ἀργίαις καὶ τροφῶν ἐνδείαις, καὶ πόσεως πλεονασμοῖς, πὴ δὲ σκέπη Θερμαίνων, πὴ δὲ πόνοις καὶ σιτίω πλείονι, καὶ ποτῷ ἐλάσσονι. Καὶ 8 πυρὰν δέ τις ἀνακαίων πολλὴν δύναιτο ἀν μεταβάλλειν ἐπὶ τὸ Ξερμὸν καὶ ξηρὸν τὸν ἀέρα τέως ὑγρὸν ὅντα καὶ ψυχρὸν, καθάπερ ποιῆσαί φασιν Ακρωνα τὸν ἀκραγαντῖνον.

κε'. Περί λοιμοῦ. Εκ τῶν Ρούφου.

Πάντα ἄν γένοιτο έν λοιμῷ τὰ δεινότατα, καὶ οὐδὲν ἀποκεκρι- 1 μένον, ὥσπερ κατὰ ἕκασΊον νόσημα καὶ γὰρ ωαραφροσύναι γέ- 10 νοιντο ἄν, καὶ χολῆς ἔμετοι, καὶ ὑποχονδρίων ἐντάσεις καὶ ωόνοι

sant à des influences contraires; parfois il aura recours à des agents refroidissants, si le hasard le veut ainsi; d'autres fois à des agents qui produisent de la chaleur; il refroidira soit en amenant des cours d'eau, soit par l'abstinence du travail, par la réduction de la quantité des aliments ou par l'augmentation de celle des boissons; il agira en sens contraire, tantôt en mettant les gens à l'abri, tantôt en les faisant travailler, en augmentant la quantité des aliments et en diminuant celle des boissons. On pourrait aussi augmenter la chaleur et la sécheresse 8 de l'air, dans le cas où il aurait été humide et froid jusque-là, en allumant un grand bûcher : on prétend qu'Acron d'Agrigente a agi ainsi.

25. DE LA PESTE. — TIRÉ DE RUFUS.

Tous les accidents les plus terribles peuvent avoir lieu dans la peste, let il n'y a rien de spécial comme dans chaque autre maladie : en effet, il peut survenir du délire, des vomissements bilieux, de la tension ou des douleurs aux hypocondres, des sueurs abondantes, du refroidisse-

1. ἀναψύξει Α. — 3. τή δὲ ex em.; τή δὲ BFP; τή τε A marg.; om. A text. — 4. τή δὲ A; καί BFP. — Ib. καὶ τοτῷ ad Eun.; καὶ τοτε καί BFP; τοτὲ δὲ καί Α. — 5. ἀνακαίων ad Eun. Paul.; ἀναγκαίων F 2° m.; ἀναγκαῖον

F 1° m. Λ B P. — Ib. σολλήν ex em.; σολλά Codd. — Ib. μεταδάλλειν ad Eun. Αἔτ.; μεταδαλεῖν Α F P; μεταδαλόν Β. — 6. τέως] τε καί Β P. — Ib. καὶ ψυχρόν Λἔτ.; om. Codd. — Ch. 25; l. 10. έμετος Α B P.

καὶ ἰδρῶτες πολλοὶ, καὶ ψύξεις ἄκρων, καὶ διάρροιαι χολώδεις, λεπίαὶ, φυσώδεις, καὶ οὖρα ὑδατώδη, λεπίαὶ, χολώδη, μέλανα, ὑποσίσεις κακὰς ἔχοντα, καὶ ἐναιωρήματα οῖα δὴ κάκισία, ἀπὸ ρίνῶν σιάξεις, καύματα ἐν Θώρακι, γλῶσσαι καταπεφρυγμέναι,* διψώδεις, ἀσηροὶ, ἄγρυπνοι*, σπασμοὶ βίαιοι καὶ ἄλλα πολλὰ πονηρά. 5 * Καὶ ἐλκούμενα γένοιντο δὲ ἀν ἐν λοιμῷ*. [καὶ τῶν δεινῶν τι οὐ δεινῶν, καὶ τῶν οὐ δεινῶν δεινὸν — Glossema (?).] Εὖ δὲ τις συνίδοι [ἄν] μέλλοντα ήξειν λοιμὸν προσέχων ταῖς τε ὥραις πονηραῖς οὕσαις καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν εἰς ὑγείαν οὐ συμφέρουσι, ζώρις τε ἄλλοις Φροαπολλυμένοις. ὅταν ταῦτα ἐνθυμηθῆς, προσέτι κἀκεῖνο ἐνθυμοῦ, 10 ποταπὴ μὲν ἡ παροῦσα ὥρα, ποταπὸν δὲ τὸ σύμπαν ἔτος ἐντεῦθεν γὰρ τὰς διαίτας εὐρήσεις ποιῆσαι κάλλισία, οἶον δὴ τῆς μὲν ώρας, εἴπερ ἦν ὀρθῶς γινομένη, ξηρᾶς ὑπαρχούσης, ἀλλὰ νῦν ὑγρᾶς γεγε-

ment des extrémités, des flux de ventre bilieux, ténus, et accompagnés de vents, des urines aqueuses, ténues, bilieuses, noires, ayant des sédiments mauvais et les flocons les plus mauvais qui puissent exister, des hémorragies nasales, des ardeurs à la poitrine, du desséchement de la langue, qui semble torréfiée, de la soif, du dégoût, de l'insomnie, des convulsions violentes, et un grand nombre d'autres funestes 2 accidents. Il peut aussi se former des plaies dans la peste; [il peut se faire également qu'un symptôme qui paraît formidable ne l'est pas, ou 3 qu'un autre qui ne l'est pas semble l'être]. On pourra prévoir une peste qui s'approche en faisant attention aux mauvaises conditions que présentent les saisons, aux manières de vivre peu profitables pour la 4 santé; et à la mort des animaux qui précède son invasion. Quand vous avez fait attention à ces choses-là, vous vous attacherez, en outre, à examiner quelle est la nature de la saison actuelle, et quelle est celle de l'année tout entière; car, c'est en partant de ces données que vous trouverez moyen d'établir très-bien le régime : par exemple, si la saison devait être sèche, pour que tout se passât dans l'ordre; et si maintenant

^{1.} ἀκρέων BFP. — 2. δυσώδεις Α. — ωοιεῖσθαι BFP. — 13. γινομένης BFP. 4-7. διψώδεις.... συνίδοι ἀν] νογ. les — Ib. ἀλλὰ μήν BFP; νῦν Α. — 13-noles. — 7. Εἰ Codd. — 1b. συνήδει PBF. — 2. νομένης BP. 13. γινομένης F; τε γε-Ib. [ἀν] ex em.; om. Codd. — 12. νομένης BP.

νημένης, ἀνάγκη ταῖς διαίταις ἐπιξηραίνειν, Ἰνα τὸ ὑπερβάλλον ὑγρὸν ἀναλίσκηται. ἐπιμελητέον δὲ καὶ γασθρός οῖς δὲ ἂν ἡ ἄνω 5 κοιλία Φλέγμα ἔχη, ἐμέτοις κενοῦν οῖς δὲ ἂν τὸ αῖμα ὑπερβάλλη, Φλέβα τέμνειν. ἀγαθὴ δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν οὔρων κάθαρσις, καὶ ὅσαι 6 ἄλλαι, καὶ ἡ κατὰ ϖᾶν τὸ σῶμα. Εἰ δὲ καυσούμενος ὁ κάμνων εἴη, 7 καὶ ἡ Φλὸξ ἄχρι σθήθους ἀνίοι, οὐκ ἀν εἴη ἄπο τρόπου ψυκτήριά τε τοῖς σθήθεσι προσάγειν καὶ τὸ πόμα ψυχρὸν προσφέρειν, μὴ κατὰ μικρὰ προσφέροντα ἀνακαίει γὰρ πλέον ἀλλὰ ἀθρόον ὡσθε σθέσαι τὴν Φλόγα. Εἰ δὲ ὁ καῦσος ἔχοι τὰ ἔνδον, [τὰ] ἄκρα δὲ ψυχθείη, καὶ 8 10 τὸ δέρμα ἐπιπολῆς ψυχρὸν, καὶ τὸ ὑποχόνδριον συντείνοιτο, καὶ ἡ γασθὴρ τὰς συντήξεις, τὰς μὲν ἄνω πέμποι, τὰς δὲ αὖ κάτω, ἀγρυπνία τε ἐνείη καὶ παραφροσύνη, καὶ γλώσσης τραχύτητες, τούτοις θερμασμάτων δεῖ, ὡσθε ἐλκυσθῆναι τὸ θερμὸν πάντη τοῦ

elle est humide, il est nécessaire que le régime ait une action desséchante, afin d'épuiser l'excès d'humidité. On doit aussi prendre soin du 5 ventre, et, chez les malades dont le ventre supérieur contient de la pituite, on évacuera cette humeur par des vomissements; chez ceux où il y a surabondance de sang, on saignera. La purgation par les urines est 6 également bonne, ainsi que toutes les autres, et aussi celle qui se fait par tout le corps. Si le malade a une sièvre ardente, et si la flamme remonte 7 jusqu'à la poitrine, il ne sera pas hors de propos d'y appliquer des topiques résrigérants et de donner de l'eau froide; seulement, on ne la donnera pas par petites quantités, car, de cette manière, elle augmente l'ardeur, mais en abondance et d'un seul coup, de manière à éteindre la flamme. Si la fièvre ardente frappe les parties intérieures, si les extré-8 mités sont froides, ainsi que la surface de la peau, si les hypocondres sont tendus, si le ventre chasse des matières colliquatives, en partie par le haut et en partie par le bas, s'il y a de l'insomnie, du délire, si la langue est rugueuse, les malades ont besoin de topiques réchauffants pour attirer la chaleur vers toutes les parties du corps, et de tout autre

^{1.} ταῖs] ταύτας BFP. — Ib. διαίτας BP. — 6. ἀνίοι ex em.; ἀνίη F; ἀνής BP; om. A. — Ib. τε om. ABP. — 7. τῷ σ/ηθει A. — Ib. τό om. A. — Ib. προσφέρειν om. A. — 8. προσφέροντα

ex em.; προσφέρων BFP; προσφέρειν A. — Ib. πλέον om. A. — 9. [τά] om. Codd. — 10. τό] τι BFP. — Ib. ἐπιπολύ Λ. — Ib. τό om. BFP. — 12. ἐνείη Paul.; ἀν είη Codd. — Ib. τραχύτης Λ.

σώματος, καὶ εἰ δή τινι ἄλλφ τρόπφ οἶόν τε ἀνάγειν τὸ Θερμὸν κάτωθεν πρὸς τὰ ἔξω.

> κς'. Περί τῶν ἐπὶ ωλήθει χυμῶν ώμῶν συγκοπλομένων. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

1 Αρχονταί τινες συρέτθειν σάμπολύ τι σλήθος ώμῶν χυμῶν 2 ήθροικότες άμα τῷ κεκακῶσθαι τὸ σθόμα τῆς γασθρός. Ἐμπεφύσηταί τε τούτοις τὸ ὑποχόνδριον, ἐν ὄγκῳ τε μείζονι τοῦ κατὰ φύσιν 5 τὸ σθόμα τῆς γασθρός ἐσθι, καὶ ἡ χροιὰ τοῖς μὲν ἐπὶ τὸ λευκότερον τε καὶ οἰδαλεώτερον ἐκτρέπεται, ἔσθι δὲ οἶς ἐπὶ τὸ μελάντερον. 3 Οὐδενὶ τῶν τοιούτων αἴματος ἀφαίρεσις ἄνευ μεγίσθης εἴωθε γίνεσθαι βλάθης, καίτοι δέονταί γε κενώσεως, ἀλλὰ οὕτε φλεβοτομίαν, οὕτε κάθαρσιν φέρουσιν, οἵ γε καὶ χωρὶς τούτων ἐξαίφνης συγκόπθονται. 10 4 Θεραπεύειν οὖν αὐτοὺς χρὴ διὰ τρίψεως, ἄρχεσθαι δὲ εὐθέως ἐν

traitement, s'il en existe, qui pourra ramener la chaleur du fond du corps vers les parties extérieures.

26. DE CEUX QUI ONT DES DÉFAILLANCES CAUSÉES PAR L'ABONDANCE DES HUMEURS CRUES. — TIRÉ DE GALIEN.

Quelques gens commencent à être pris de sièvre quand ils sont remplis d'une très-grande quantité d'humeurs crues, en même temps que 2 l'orifice de l'estomac est dans de mauvaises conditions. Alors l'hypocondre est gonssée, l'orifice de l'estomac est plus volumineux que dans l'état naturel, et la couleur prend chez les uns une teinte blanchâtre et plus ou moins semblable à celle des hydropiques, chez d'autres, une 3 teinte noirâtre. Ordinairement on ne saurait faire une évacuation sanguine chez aucun de ces malades sans leur causer le plus grand tort; et cependant ils ont besoin d'une évacuation, mais ils ne supportent ni une saignée ni une purgation, attendu qu'ils tombent subitement en 4 défaillance, même sans subir ce traitement. On doit donc les traiter par les frictions, traitement qu'on inaugure dès le début de la maladie; on

^{1.} οἶόν τε om. A. — Ch. 26; l. 6. A. — 8. Οὐδενός BP; Οὐδ' ἐνός F. — σῶμα Α. — 7. τε om. A. — Ib. τοῖς δέ 9. γε om. Codd. — 10. οἱ δέ BFP.

άρχη της νόσου προσήκει, το μέν πρώτον ἀπο τών σκελών ἄνωθεν κάτω διὰ σινδόνων μετρίως τραχυτέρων, ἐφεξης δὲ καὶ όλας τὰς χεϊρας ἄνωθεν κάτω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τρίβειν. ἐπειδὰν δὲ 5 ἱκανῶς τὰ κῶλα Φαίνηται Θερμὰ, καὶ Φόβος ἢ κοπώδους συναισθης σεως, ἐλαίω χαλασθικῷ χρησθέον ἀπέχεσθαι δὲ τῶν σθυφόντων. χειμῶνος δὲ ὅντος καὶ διαφορητικῷ χρησθέον, οἶόν ἐσθι τὰ σικυώνιον ἔλαιον καὶ τὸ χαμαιμήλινον. Τρίψαντας δὲ ἐπὶ πλεῖσθον τὰ κῶλα 6 μετὰ ταῦτα χρὴ τὸ μὲν ἔλαιον ἀπομάτθειν, ἱέναι δὲ ἐπὶ τὴν ῥάχιν ὅλην καὶ ταύτην ἀνατρίβειν ὁμοίως, εἶτα αῦθις ἐπὶ τὰ σκέλη μεθίναι, καὶ ἐκ τούτων αὖθις ἐπὶ τὰς χεῖρας, εἶτα ἐπὶ τὴν ῥάχιν, ὅλης τῆς ἡμέρας τοῦτο πράτθοντας. Ἐπιτηδειότατον τούτοις ἐσθὶ τὸ γ μελίκρατον, ἐνεψηθέντος ὑσσώπου, καὶ χρὴ μήτε σιτίον αὐτοῖς, μήτε ῥόφημα, μήτε ΰδωρ διδόναι, μήτε ἐπιτρέπειν ὅλως πιεῖν δαψιλὲς, ἀλλὰ ἀρκεῖσθαι τῷ μελικράτω μόνω κατὰ τὰς τρεῖς τὰς πρώ

frotte d'abord les jambes de haut en bas avec des linges de coton un peu plus rugueux que de coutume, et ensuite de la même manière les bras tout entiers, également de haut en bas. Quand les membres pa-5 raissent suffisamment chauds, et qu'il est à craindre que, par sympathie, il ne se soit développé une sensation de fatigue, on a recours à quelque huile relâchante, mais on s'abstient des huiles astringentes, et, en hiver, on se sert aussi d'une huile qui ait la vertu de dissiper, comme l'huile de Sicyone ou l'huile à la camomille. Quand on a frotté les membres pendant très-longtemps, on essuie l'huile, et on passe à l'épine du dos, qu'on frotte de la même manière dans toute son étendue, puis on revient de nouveau aux jambes, puis aux bras, ensuite à l'épine du dos, et on continue ce traitement pendant toute la journée. L'eau miellée 7 convient très-bien à ces malades, pourvu qu'on y fasse bouillir de l'hysope; on ne leur donne ni aliments, ni bouillies, ni eau; on ne leur permet pas du tout de boire beaucoup, mais, les trois premiers jours, on se con-

2. καί om. A. — 3. κατά..... τρίδειν om. Codd. — 5-6. ἀπέχεσθαι.... χρησίδον om. BFP. — 9. ταῦτα BFP. — 11. Τούτοις ἐπιτήδειον A. — Ib. τό om.

Codd. — 12. ἐνεψηθέντα BFP; συνεψηθέντος Α. — Ib. ὑσσώπω BFP. — 13. ωιεῖν om. BFP. — 14. τάς post τρεῖς om. Codd. 8 τας ήμέρας, ἐκ διαδοχῆς τρίβοντας. Εἰ δὲ τόνου μετρίως ἔχοι ὁ σφυγμὸς, καὶ μὴ καλῶς τὰ κατὰ γασθέρα διεξίοι, κλύζε Θαρρῶν εἰ δὲ ωλείων τοῦ δέοντος ἡ ὁρμὴ τῶν ωεριτθῶν ἐπὶ τὴν γασθέρα γίνοιτο, τὴν μὲν ωρώτην ἐπὶ ωλέον ἔψειν τὸ μελίκρατον · ῆτθον γὰρ ὑπάγει · Φερομένης δὲ ἐπὶ ωλέον, μηδὲ οὕτω μὲν ἱσθάναι, διδόναι δ δὲ ἀντὶ τοῦ μελικράτου ωθισάνης χυλόν · εἰ δὲ ἔτι μένοι Φερόμενα, σφυγμοῦ καταμάθωμεν καταπεπθωκυῖαν τὴν δύναμιν, ἄρτον ἐξ οἴνου διδόναι κεκραμένου ωροσήκει, μήτε γασθρὸς, μήτε ήπατος Φλεγμαινόντων, ὡς εἴ γε Φλεγμαίνοιεν, ὡμῶν χυμῶν ωεπληρωμένου τοῦ 10 σώματος ἀνέλπισθός ἐσθιν ὁ κάμνων. Εἀν δὲ αἴσθη ωστὲ ωαχεῖς εἴναι ἱκανῶς τοὺς χυμοὺς, ὁξύμελι δίδου διὰ ωαντὸς ἀντὶ τοῦ μελι-

8 tente de l'eau miellée seule, en les frottant par intervalles. Si le pouls est modérément tendu et si les excrétions alvines ne passent pas bien, on donne sans crainte un lavement; si les résidus tendent à se porter en plus grande quantité qu'il ne le faut vers le canal intestinal, on soumet, le premier jour, l'eau miellée à une cuisson plus forte; car, ainsi préparée, elle est moins laxative; le flux de ventre est-il trop fort, n'essayez même pas de l'arrêter, mais donnez de la crème d'orge mondée au lieu d'eau miellée; si [après cela] les matières continuent encore à couler, on nourrit les malades à l'aide d'une bouillie faite avec l'alica.

9 Quand la faiblesse du pouls révèle l'anéantissement des forces, on donne du pain dans du vin coupé d'eau, pourvu que ni l'estomac ni le foie ne soient enflammés, car, s'il existe une inflammation de ces organes, pendant que le corps est rempli d'humeurs crues, le malade est dans

10 un état désespéré. Lorsque vous vous apercevez que parfois les humeurs sont assez épaisses, donnez toujours du vinaigre miellé au lieu d'eau miel11 lée. En été, et si le malade a l'habitude de boire de l'eau froide, donnez

1-2. ὁ σφυγμός Gal. Aët.; om. Codd.

- 2. μή om. A. — Ib. διεξύει F 1° m.; διεξήει F 2° m. BP. — Ib. κλύζειν θα-ροῦντα A. — 3. τῶν ωεριτ/ωμάτων A. — 6. τοῦ om. A. — Ib. ἔτι μένοι Versio

antiqua (adhuc manet); ἐπιμένοι Codd. gr. — 11. ἔσ/αι ABP. — Ib. αἴσθη Paul.; αἴσθαι Α; ἔσ/ι BFP. — 11-12. ταχεῖς εἶναι τοὺς σφυγμούς ὀξύμελι BFP. τούτω διδόναι καὶ τὸ ὀξύμελι, χειμῶνος δὲ ὅντος Θερμόν. Εναντιώ 12 τατα τοὖτοις ἐσθὶ βαλανεῖα. Εἰ δὲ συγκοπθομένων ἤδη κληθείης, 13 ἀφλεγμάντων ὧν εἶπον μορίων ὄντων, διδόναι μὲν ἄρτου μὴ ωολὸ διὰ οἴνου, εὐθέως δὲ ἐπὶ τὴν τρίψιν ἰέναι καὶ χρῆσθαι κατὰ τὸν εἰρημένον πρόπον. Επὶ ὧν δὲ διὰ ξανθὴν χολὴν ἀδικήσασαν τὸ σθόμα 14 τῆς γασθρὸς ἡ συγκοπὴ γίνεται, ψυχρὸν χρὴ ωροσφέρειν τὸ ωοτὸν, ωαραλαμβάνοντα τὸν οἶνον λεπθὸν καὶ ωαλαιὸν καὶ κιβόον.

κζ'. Περί τῶν ἐπὶ λεπίοῖς χυμοῖς συγκοπίομένων.

Τοὺς δε ἐπὶ λεπίοῖς χυμοῖς συγκοπίομένους Θεραπευτέον ἐναν- 1 τίως τοῖς προειρημένοις, τρέφοντας κατὰ βραχὺ συνεχῶς. Καὶ 2 10 τούτους δε ἀνιάτως ἔχειν νομισίεον, ὅταν ἦπαρ αὐτῶν ἢ κοιλία φλεγμαίνη, καμνούσης ἤδη τῆς δυνάμεως. ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέ- 3

aussi le vinaigre miellé à froid; si c'est en hiver, vous le donnerez à chaud. Les bains sont tout à fait contraires dans cette affection. Si vous 12-13 êtes appelé quand les malades sont déjà tombés en défaillance, et si les parties dont nous avons parlé plus haut sont exemptes d'inflammation, prescrivez une petite quantité de pain dans du vin et passez tout de suite à la friction, que vous pratiquerez comme il a été dit plus haut. Chez 14 les malades dont la défaillance tient à ce que la bile jaune fait du tort à l'orifice de l'estomac, administrez des boissons froides qui consisteront dans du vin paillet, vieux et ténu.

27. DES MALADES DONT LA DÉFAILLANCE TIENT À LA TÉNUITÉ DES HUMEURS.

Les malades dont la défaillance tient à la ténuité des humeurs doivent être soumis à un traitement qui est le contre-pied de celui des précédents : on leur donnera donc souvent à manger par petites quantités. Tenez aussi ces malades pour incurables quand ils ont le foie ou l'estomac enflammés et que leurs forces sont déjà compromises. Dans de

ωολύν Λ. — 6. δεῖ Α. — 7. ωεριλαμβάνειν.... ωροσφέροντας Α. — Ch. 27; 1. 10. νομισθέον om. BFP. — 11. τούταν τῶν Α.

3

^{1.} τούτοις BFP. — Ib. καί om. BFP. — 2. τούτω ἐσθὶ τὰ βαλανεῖα Α. — Ib. ἤδη] ἔτι Α. — 3. εἴπομεν Α. — Ib. ὄντων om. BFP. — Ib. ἄρτον ΑΒΡ. — Ib.

- 4 σεων ή νεκρώδης εν τῷ προσώπῳ κατάσιασις εν τάχει γίνεται. Τὸ μεν δη τρέφειν ἀναγκαῖον ἀναγκαῖον δε καὶ τὸ πυκνοῦν την ἐπιφάνειαν, 5 ώσπερ τῶν προτέρων ἀραιοῦν. Καὶ ψυχρὸν τὸν ἀέρα ποιητέον, καὶ ἀλειπίξον αὐτοὺς τοῖς σίύφουσι, καὶ τροφὰς δοτέον οὐ πάνυ διαρ-6 ρεούσας. Δοτέον οὖν ἄρτον τε καὶ τὰ διὰ χόνδρου ροφήματα, καὶ ὁπώρας αὐσίηρὰς καὶ δυσφθάρτους, αὐτάς τε κατὰ ἑαυτὰς καὶ μετὰ 7 ἄρτου. Δοτέον δε τούτοις καὶ ψὰ, καὶ μάλισία τὰς λεκίθους αὐτῶν · 8 δοτέον δε καὶ ἐγκεφάλους ὑείους. Αναγκαῖος δε τούτοις ὁ ὑδατώδης οἶνος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῖς σιτίοις λαμβανόμενος.
  - nη'. Περί τῶν ἄλλων ωροφάσεων, ἐπὶ αἶs συγκοπαὶ γίνονται.
  - Είσὶ δὲ καὶ ἄλλαι ωροΦάσεις, ἐπὶ αἶς συγκόπιονται, τέσσαρες, 10 ἄλγημα σΦοδρὸν, ἀγρυπνία, κένωσις ἄμετρος· ἐπὶ δὲ τῶν ωαραπαιόντων καὶ ἡ κίνησις ἔσιιν ὅτε· ωέμπιην δὲ, εἰ βούλει, ωροσιίθει
- telles conditions, l'apparence cadavéreuse de la face survient rapidement.

  4 Il est donc nécessaire de nourrir ces malades; mais il l'est tout aussi bien de resserrer la surface de leur corps, comme on devait la raréfier 5 chez les précédents. On leur procurera aussi de l'air froid, on les oindra avec des ingrédients astringents, et on leur donnera des aliments qui ne 6 provoquent pas trop de diarrhée. On leur donnera donc du pain, des bouillies préparées avec l'alica et des fruits âpres et qui se corrompent 7 difficilement, soit seuls, soit avec du pain. On leur donnera encore des œufs, et surtout des jaunes d'œuf; on leur fera aussi manger de la cer-8 velle de porc. Le vin aqueux est nécessaire à ces malades dès le début, et ils le prendront après le repas.

28. DES AUTRES CAUSES QUI AMÈNENT DES DÉFAILLANCES.

Il y a encore quatre autres causes qui peuvent amener des défaillances : une douleur forte, l'insomnie, une évacuation démesurée, et quelquefois aussi le mouvement chez les malades qui ont du délire; vous pouvez ajouter, si vous voulez, comme cinquième cause, le mauvais tempéra-

1. εἰ νεκρ. εἰη Α. — Ib. ἐν τ. γίν. l. 10. συγκοπαὶ γίνονται BP. — 11. καὶ οm. Α. — 5. τά om. F. — Ib. τοῦ χ. κένωσις BFP. — 11-12. ἐπὶ... ὅτε om. Α. — 8. δέ ante τούτ. Gal. Αἔτ.; om. BFP. — 11. δέ om. Α. — 12. τετάρ-Codd. — Ib. ὁ om. BFP. — Ch. 28; την F; τέταρτον BP.

την δυσκρασίαν τῶν ἀρχῶν. Τάχισθα μέν οὖν ἀπώλειαι γίνονται 2 τῆς καρδίας σαθούσης, ἐΦεξῆς δὲ τοῦ ἐγκεΦάλου, βραδὺ δὲ τοῦ ήπατος.

κθ'. Περὶ όδυνηs.

Η μέν οὖν ναρκώδης δδύνη δια ψυχραν γίνεται διάθεσιν· δ δε 1 5 σφυγματώδης πόνος ἴδιός έσι μεγάλης φλεγμονῆς. Εαν δε ώς ὑπό 2 σκόλοπος έμπεπαρμένου, ἢ ώς ὑπὸ τρυπάνου τιτρᾶσθαι νομίζη, παιχέος ἐντέρου τὸ εἶδος τῆς δδύνης ἐσίν. ὁ δὲ νυγματώδης συνίσιαται 3 περὶ τὰς ὑμένας. ὁ δὲ διαΐσσων πόνος συμβαίνει ταῖς σφοδροτά- 4 ταις οὐχ ἐτεροκρανίαις μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς κεφαλαίαις· ἔσιι δε 10 διαΐσσων ὅταν ώσπερ ἀπὸ ρίζης ἀρχόμενος τοῦ πρωτοπαθοῦντος μορίου φέρηται ταχέως εἰς τὰ περικείμενα. Διατείνοντες δε εἰσιν 5 ἐκατέρωσε τῶν νεύρων οἱ πόνοι, διότι καὶ τείνεται πρὸς ἄμφω τὰ

ment des parties principales. On meurt le plus rapidement par une affec- 2 tion du cœur, ensuite par une affection du cerveau; mais on meurt lentement quand le foie est affecté.

29. DE LA DOULEUR.

La douleur sourde est causée par une affection froide, et la douleur le pulsative est le signe caractéristique d'une inflammation grave. Si le ma-2 lade croit qu'il est blessé comme par une cheville fixée dans son corps ou par un vilebrequin, ce genre de douleur a son siège dans le gros intestin. La douleur pulsative prend sa source dans les membranes. La 3-4 douleur sautillante ne survient pas seulement dans les migraines les plus violentes, mais aussi dans les autres maux de tête chroniques; or la douleur sautillante consiste en ce que la sensation douloureuse commençant à la partie qui a été affectée la première, comme à une racine, se propage rapidement aux parties environnantes. Les douleurs des nerfs 5 s'étendent dans les deux sens, parce que les nerfs sont aussi attirés

^{1.} ἀπώλεια γίνεται Α. — 2. βραχύ Α. — 6. τιτρώσκεσθαι Α. — 11. παρα-ABP. — Ch. 29; l. 4. διάθ.] δυσκρασίαν Α. — Ε΄ὰν δὲ ὑπό BP; ἐὰν δέ οm. Ib. καί om. BFP.

6 σέρατα. Η κισία δὲ εἰς σλάτος ἐκτεταμένους ἔχει τοὺς σόνους τὰ νεῦρα. Τονώδεις τε καὶ ναρκώδεις ἐπιφέρει τοὺς σόνους ὁ ὑπὸ τῷ δέρματι τεταγμένος ὑμήν · οἱ δὲ μεταξὺ τῆς σαρκός οἶον διασπῶντας · εἰσὶ γὰρ σολλοὶ καὶ ἀνωμάλως ἐμφυόμενοὶ τε καὶ σεριλαμβάνοντες 8 αὐτήν. Οἱ δὲ τῶν σερικειμένων τοῖς ὀσίοῖς ὑμένων βύθιοὶ τέ εἰσιν, 5 αὐτῶν τε τῶν ὀσίῶν ἐπάγουσι φαντασίαν ὡς ὀδυνωμένων. Όταν οὖν μηδὲν ἔξωθεν τῆς ὀδύνης αἴτιον φαίνηται γινόμενον, ἐπίσκεψαι τὴν σροηγησαμένην δίαιταν, εἴ ἐσίν ἀργοτέρα σαρὰ τὸ ἔθος, ἢ σιτίοις ἐχρήσατο σλείοσιν ὁ ἄνθρωπος, ἢ σολυτρόφοις, ἢ συνήθης ἔκκρισις ἐπεσχέθη · εἰ γάρ τι τούτων, ἢ καὶ σάντα φαίνοιτο, σλῆθος 10 αἴτιόν ἐσίι τῆς ὀδύνης, καὶ ὅτι τάχισία κένωσον τὸν ἄνθρωπον · οὐτω γὰρ ἐξέσίαι σοι καὶ μετὰ σάσης ἀσφαλείας τοῖς ἀποκρουο-10 μένοις τὰ ῥεύματα κατὰ τῶν ὀδυνωμένων χρῆσθαι μερῶν. Εἰ μὲν

6 vers leurs deux extrémités. Les douleurs des nerfs s'étendent fort peu 7 dans le sens de la largeur. La membrane qui est placée sous la peau donne lieu à des douleurs tensives et sourdes, et celles qui sont entrelacées entre la chair, à des douleurs pour ainsi dire déchirantes; car elles sont nombreuses, s'implantent sur elle et l'environnent d'une ma-8 nière inégale. Les douleurs des membranes qui entourent les os sont profondes et font croire aux malades que les os eux-mêmes sont dou-9 loureux. Si, à l'extérieur, vous ne trouvez aucune cause apparente de la douleur, vous examinerez quelle était auparavant la manière de vivre du malade, si, contre son habitude, il s'est trop adonné à l'oisiveté, s'il a pris trop d'aliments, ou des aliments très-nourrissants, s'il y a une excrétion habituelle qui a été retenue; car, si une de ces circonstances, ou toutes à la fois se révèlent, la surabondance des humeurs est la cause de la douleur, et on doit, aussi vite que possible, procurer une évacuation au malade: en effet, de cette manière, vous pourrez en toute sécurité appliquer sur les parties douloureuses des remèdes qui réper-10 cutent les fluxions. Quand c'est une surabondance de sang qui cause la

^{2.} ἐπί ΒΡ. — 3. τεταμένος Α. — Ιδ. 8. εἰ ἐσθιν] εἰ εἰη Α; εἰ γὰρ εἰη ΒΓΡ. διασπωμένους Α; διασπώντές εἰσιν ΒΓΡ. — 9. ωλείοσι et ή ante woλυτρ. om. Α. — 5. δὲ ψερικείμενοι τ. δ. δμένες Α. — 10. τὸ ωλῆθος Α. — 12. καί om. 7. τῆς om. Α. — Ιδ. ἐπιφαίνηται ΒΡ. — ΑΒΡ.

οὖν αίματος ωλήθος είη τὸ διατείνου, Φλέβα τμητέου αὐτίκα τήν μεγάλην την έγγυς τοῦ σάσχοντος μέρους κακοχυμίας δε μόνης . ἐνοχλούσης , καθαρτέον · συνελθόντων δὲ ἀμφοῖν, ἀμφοτέραις χρήση ταις κενώσεσι, Φλεβοτομήσας ωρότερον. Εί δὲ τούτων γενομένων 11 5 έτι μένοι τὸ ἄλγημα, δῆλον μέν δήπου κατὰ τὸ ωεπονθὸς μόριον έσφηνῶσθαι τὸ λυποῦν · εὐδηλος δὲ ή Θεραπεία τοῖς διαφορητικοῖς έσομένη Φαρμάκοις. Δσαύτως δὲ καὶ τὰς διὰ Φυσῶδες ωνεῦμα γι- 12 νομένας δδύνας ἰασόμεθα ωροσλιπαροῦντες ἐπὶ αὐτῶν μᾶλλον τοῖς λεπθύνουσιν έδέσμασί τε καὶ ωόμασιν ένέμασί τε καὶ καταπλάσμασι 10 καὶ καταιονήσεσί τε καὶ συριάσεσιν, ἀραιοῦντές τε τὸ σεριέχον αὐτὸ σῶμα. Εἰ δὲ ὄγκος βαρύνων ἢ Αλῶν ὀδύνην ἐργάζοιτο, τὸν 13 όγκον ἰατέον· εἰ δὲ δακνῶδες ύγρὸν, ἐναντιώτατα τούτοις ἐσίὶ τὰ λεπθύνοντα καὶ Θερμαίνοντα. Ανηθον οὖν ἐναζηψημένον ἐλαίω 14

douleur tensive, vous ferez immédiatement une saignée à la grande veine la plus rapprochée de la partie souffrante; quand c'est uniquement le mauvais état des humeurs qui incommode, vous purgerez; si ces deux états existent simultanément, vous aurez recours aux deux espèces d'évacuation, en commençant toutefois par la saignée. La douleur 11 persiste-t-elle après cela, il est clair que la cause de la douleur est enclavée dans la partie affectée; il est clair aussi que le traitement de cette douleur consistera dans l'emploi des médicaments qui dissipent. De 12 même nous guérirons les douleurs causées par le souffle flatulent en insistant davantage sur les aliments, les boissons, les lavements, les cataplasmes, les affusions et les fomentations atténuantes, et en raréfiant la partie qui entoure ce souffle. Si une tumeur produit de la douleur 13 par son poids ou par une pression, guérissez la tumeur; dans le cas où la douleur est causée par l'humeur mordante, les atténuants et les échauffants sont très-contraires. L'aneth bouilli dans de l'huile apaise 14

^{1.} την ante μεγ. ex em.; om. Codd. - 2. μορίου Α. - 3. ἀμφοῖν αμφοτέρων Λ. — 4. ωρότ.] ἀπαξ Α. — 5. ἔτι μένοι Gal.; ἐπιμένοι BFP; ἐπιμένει A. — Ib. δηλόν ωου Α. - 6. δε καὶ ή ΑΒΡ. -7. ἐπομένη Α. — 7-8. γενομ. Α. — 8.

αὐτῷ F. — g. τε post ἐδ. om. BFP. — 10. καὶ ταῖς αἰον. A. — Ib. wupiais A. Ib. ἀραιοῦν F. — Ib. τε om. ABP. - 11. δέ Gal. Aët.; δὲ καί Codd. 12. ἐναντιώτατον ΑΒΡ. — 12-13. τούτοις.... έλαίω om. BP.

ἀνώδυνον καὶ ὑπνοποιὸν ὑπάρχει, καὶ μᾶλλον τὸ χλωρὸν τοῦ ξηροῦ.

λ'. Περὶ συντήξεως. Επ τῶν Φιλαγρίου.

Οταν έκκρίνηταί τι διὰ γασΊρος οὐκ ἐκ τῶν ἐδηδεσμένων καὶ ϖεπωμένων, ἀλλὰ ἐκ τοῦ σώματος εἰς αὐτὴν καταρρέοντος τοῦ χυμοῦ,
ωαραπλησίου μὲν ὅντος τῆ συνεχῶς ἐμουμένη τε καὶ διαχωρουμένη 5
ξανθῆ χολῆ, διαφέροντος δὲ αὐτῆς τῆ τε δυσωδία καὶ τῷ ωυρρότερον
φαίνεσθαι τὸ διαχώρημα καὶ ωάχος ἔχειν γλοιῶδες, ἐνίοτε δὲ καὶ
ἐλαιῶδες, τότε ωιμελὴ καὶ σὰρξ νεοπαγὴς ὑπὸ ωυρετοῦ διακαοῦς
ἀναλύεται καὶ τήκεται · χρονίζοντος δὲ τοῦ ωάθους καὶ αὐτῶν ἀποτήκεταί τι τῶν σῖερεῶν. Επὶ τούτου τοῦ ωονηροτάτου ωυρετοῦ ψυχροῦ 10
ωόσις ἐσῖὶν ἀπὸ ωηγῆς ψυχροτάτης ἴαμα · τοιαῦτα δὲ εἶναι χρὴ καὶ
τὰ καταπλάσματα καὶ ἐπιθέματα ψύχοντα [τὰ] κατὰ τοῦ Θώρακος
la douleur et donne du sommeil, et l'aneth vert encore plus que l'aneth
desséché.

30. DE LA COLLIQUATION. — TIRÉ DE PHILAGRIUS.

On doit reconnaître que la graisse et la chair récemment coagulées se dissolvent et se fondent par l'effet d'une fièvre brûlante, lorsqu'on évacue par les selles quelque chose qui ne provient pas des aliments et des boissons, mais d'une humeur qui afflue du corps vers le canal intestinal, qui ressemble à la bile jaune qu'on évacue habituellement par les vomissements ou les selles, mais qui en diffère cependant par sa mauvaise odeur, parce que les selles sont plus rousses et ont l'épaisseur de la crasse des baignoires, et quelquefois aussi celle de l'huile; si la maladie se prolonge, il se fond aussi quelque chose des parties solides.

Le moyen de guérir cette fièvre éminemment pernicieuse consiste à faire boire de l'eau tirée d'une source extrêmement froide; les cataplasmes et les topiques qu'on applique sur la poitrine et les hypo-

Cu. 30; tit. ἐπ τ. Φιλαγρ. Aët.; om. Codd. — 3-4. ωεπωμένων ex em.; ωεπινομένων (sic) Paul.; ωεπεμμένων Codd. — 4. τοῦ ante χυμοῦ om. AF; ύγροῦ Α. — 5. τε om. A. — 9-10. χρο-

νίζ.....ἀποτήκ. Versio antiq. Aĕt. Paul.; om. Codd. — 11. ἴαμα om. BFP. — 15. [τά] post ψύχοντα ex em.; om. Codd. — Ib. τοῦ om. AF.

έπιτιθέμενα καὶ τῶν ὑποχονδρίων, καὶ αἱ ἐμψύχουσαι τροφαὶ αἱ διδόμεναι.

λα'. Περί ἀγρυπνούντων ἐν ωυρετοῖε. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Υπερβαλλόντως δὲ ἀγρυπνούντων, σκέλη καὶ χεῖρας δεσμεῖν ἐν ι ἐκείνω τῷ χρόνω κατὰ ὃν ἐπὶ τὸν ὑπνον εἰώθεσαν τρέπεσθαι κελεύο- 5 μεν καὶ ἐγρηγορέναι, διοίγειν τέ ωστε, εἰ μύσειεν, ἀναγκάζομεν τὰ βλέφαρα, μέχρις ὰν ἱκανῶς κάμωσιν, εἶτα ἐξαίφνης λύομεν τοὺς δεσμοὺς καὶ τὸν λύχνον αἴρομεν, ἡσυχίαν δὲ ωολλὴν εἶναι κελεύομεν.

λ6'. Περὶ ἀγρυπνούντων. ἐκ τῶν Ἡροδότου.

Ϊσχυρῶς δὲ ἐγκειμένης ἀγρυπνίας ἐν ἀνέσει τοῦ σαροξυσμοῦ, 1 σροσκλυσίεον τὸ σρόσωπον ἀφεψήματι κωδυῶν μελαινῶν, καὶ ὀσ-10 Φραντέον μήκωνος λευκῆς κέλυφος φώξαντα καὶ τρίψαντα καὶ μαν-

condres doivent être également froids; les aliments qu'on administre seront refrigérants et froids.

31. DE L'INSOMNIE QUI A LIEU DANS LES FIÈVRES. — TIRÉ DE GALIEN.

Si les malades souffrent d'une insomnie excessive, on leur prescrit de les faire lier les jambes et les bras à l'heure où ils avaient l'habitude de se préparer à dormir, et de veiller; on les force d'ouvrir de temps en temps les paupières, s'ils les ferment, jusqu'à ce qu'ils soient suffisamment fatigués; ensuite on défait tout d'un coup les bandes, on enlève la lampe, et on prescrit un profond silence.

32. DE L'INSOMNIE. - TIRÉ D'HÉRODOTE.

S'il existe une insomnie très-prononcée au déclin de l'accès, on lave la face avec une décoction de pavots noirs, et on fait flairer aux malades des petures de pavot blanc torréfiées et triturées; ou bien triturez de la

1. αί om. F. — Ib. ψύχ. BP. — Ib. αί ex em.; om. Codd. — Ch. 31; l. 4-5. κελ. ἐγρ. F; καὶ κελ. ἐγρ. A. — 6. ἰκ. κάμωσιν ex em.; ἰκανῶσιν BFP; κάμωσιν A. Cf. Gal. — 7. εἰς ἡσ. τε A. —

Ib. ἰέναι Codd. — Ch. 32; l. 8. lσχυρῶς ἐγκειμένης BFP. — 10. Φώξαντα Paul.; φώξας A marg. F; φρύξας A text. BP. — Ib. τρίψαντα Paul.; τρίψας Codd. δραγόρου ρίζης λεάνας ἴσον μετὰ οἴνου καὶ ροδίνου μάλαγμα ποίησον.

Καταπλασίεον δὲ τὸ μέτωπον ἐρπύλω μετὰ μελιλώτου ἐν γλυκεῖ

ἡψημένη · τούτω δὲ καὶ ἐν τοῖς παροξυσμοῖς χρησίεον. Ἡ λείας τὰς
κωδύας ἀναλαμβάνοντες ἄρτω μετὰ ροδίνου ἢ κηρωτῆς καταπλάσ4 σομεν. Καὶ ἡ τροφὴ δὲ περιεργοτέρα πως ἔσίω · συνεμβαλλέσθω 5
γὰρ τοῖς ροφήμασι κωδύας λευκῆς σπέρματος ὁσον κοχλιάρια τρία ·
τοῖς δὲ λαχάνοις συνοδευέσθω μήκωνος μελαίνης, εἰ μὲν εἴη, φύλλα
χλωρὰ ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις λαβεῖν · εἰ δὲ μὴ, τρεῖς ἢ τέσσαρες

5 κωδύαι ξηραί · συνεψηθεῖσαι δὲ ἐξαιρείσθωσαν. Εἰ μηδὲ οὕτω κατενεχθεῖεν, περιχριέσθωσαν ὀπῷ μήκωνος, ἢ μανδραγόρου χυλῷ.

λγ'. Περί καταφορᾶς. Εκ τῶν Ἡροδότου.

Αποσπογγίζειν δεῖ τὸ ωρόσωπον ὀξυκράτφ γαλακτώδει, καὶ

racine de mandragore avec des quantités égales de vin et d'huile aux 2 roses et faites-en un malagme. On applique sur le front un cataplasme de serpolet cuit dans du vin d'un goût sucré, conjointement avec du 3 mélilot; il faut également employer ce cataplasme pendant les accès. On peut encore incorporer des têtes de pavot triturées dans du pain, et en 4 faire un cataplasme avec de l'huile aux roses ou du cérat. On doit en quelque sorte mettre aussi plus de recherche dans les aliments : ainsi on mêlera aux bouillies trois cuillerées de graine de tête de pavot blanc; aux légumes on ajoutera, si on en a à sa disposition, des feuilles vertes de pavot noir, et on en prendra autant qu'on en peut saisir avec les trois doigts; si on n'en a pas, on les remplacera par trois ou quatre têtes de pavots secs, qu'on ôtera après les avoir fait bouillir avec les légumes. 5 Si cela ne suffit pas pour endormir les malades, on les oindra avec du suc de pavot ou une décoction de mandragore.

33. du cataphora. — tiré d'hérodote.

On essuie la face avec une éponge trempée dans du vinaigre coupé d'eau et qui ait la température du lait récemment trait, et on serre vi-

^{1.} ποιήσαs BFP. = 2. πρόσωπον A. αὐτοῖς πως BP. = Ib. συνεμδ. ex em.; συμδαλλέσθω. ABP; συμδαλέσθω F. — ψομένω A. — Ib. τοῖς om. BFP. — 4. 6. γάρ δέ BP. — 7. συνηδυνέσθω BFP. αὐναλαμδάνων.... κατάπλασσε A. — 5. — 9. μή ABP.

διακρατεῖν εὐτόνως τὰ ἄκρα. Οσφραντὰ δὲ προσαγέσθω τὰ τμητικήν 2 ἔχοντα δύναμιν, καὶ ἐν ταῖς ἀνέσεσι σικυαζέσθωσαν ἐνεργῶς κατὰ μεταφρένου καὶ ῥάχεως. Ἐπιμενούσης δὲ τῆς νόσου καὶ πίαρμικὰ 3 ἐν ἀνέσει τῶν παροξυσμῶν προσαγέσθω. Εσίω δὲ καὶ ἡ τῶν σι- 4 των ὑλη τμητική καὶ διαιρετική.

λδ'. Περί κυνώδους ὀρέξεως.

Τοῖς τὴν καλουμένην ὅρεξιν κυνώδη νοσοῦσιν οἶνον χρὴ διδόναι 1 δαψιλῆ τῶν ἱκανῶς Ֆερμαινόντων ὡς μέγα ἄαμα· τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ κιβροὶ τὴν χρόαν ἢ ἐρυθροὶ χωρὶς τοῦ σθύφειν. Χρὴ δὲ αὐτοῖς, 2 ὅταν ἐπὶ τὸ ἄρισθον ἀφίκωνται, πρῶτον μὲν διδόναι τὰ λιπαρὰ, 10 καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα διὰ ἐλαίου πολλοῦ σκευάζοντα, μηδὲν αὐσθηρὸν ἢ σθρυφνὸν ἔχοντι· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν εἰρημένων οἴνων, κὰν μηδέπω διψῶσι, κελεύω προσφέρεσθαι· πλέονι γὰρ χρόνφ πραττόντων οὕτω παύεται.

goureusement les extrémités. On donne à flairer aux malades des subs-2 tances douées de propriétés incisives, et, pendant le relâchement, on fera une application vigoureuse de ventouses sur l'épine et la partie moyenne du dos. Si l'affection persiste, on a recours aux sternutatoires 3 au déclin des accès. Les aliments devront avoir les propriétés d'inciser 4 et de diviser.

34. DE LA FAIM CANINE.

A ceux qui ont la maladie dite faim canine, on donne comme un remède souverain une grande quantité de vin suffisamment échauffant; or les vins de couleur rouge ou paillet, et qui ne sont pas astringents, appartiennent à cette classe. Au moment du déjeuner, on sert d'abord 2 des aliments gras, et on assaisonne tous les autres aliments [non gras] avec beaucoup d'huile, laquelle ne doit avoir rien d'âpre ni d'astringent; après cela je prescris un des vins dont je viens de parler, lors même qu'il n'y aurait pas encore de soif; ce traitement, continué pendant assez longtemps, guérit.

3. καί ante ωτ.] ἔτι ΒΡ. — 4. ωαροξ.] ωυρετῶν ΒΡ. — Ιδ. ωροσαγέσθω Λετ. Paul.; ωροσαγέσθωσαν Codd. — Ch. 34; l. 10. ωολλοῦ om. Α; ωαλαιοῦ

Β F P. — 11. σ7ύφον Β F P; σ7ύφοντα A. — Ιb. έχοντα Codd. — Ιb. τον είρημένον οίνου Β F P. — 12. ωλείονα..... χρόνον Β P.

λε΄. Περί ἀνορεξίας.

Εἰ μὲν διὰ μοχθηροὺς χυμοὺς ἡ ἀνορεξία γίνοιτο, δοτέον αὐτοῖς ἐκεῖνα τῶν ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων ἃ τοὺς τοιούτους χυμοὺς ἤτοι γε ἀπορρύψαντα διὰ ἐμέτων ἡ διὰ τῆς κάτω κοιλίας ἐκκρίνειν πεφυκεν, ἡ ἐπικεράσαντα βελτίους ἐργάζεσθαι. Εἰ δὲ διὰ ἀρρωσίαν δυνάμεως ἀνορεκτοῦσιν, ἐπειδὴ πᾶσα δύναμις ἀρρωσίεῖ διὰ δυσκρασίαν τῶν μορίων, χρὴ τὸ τῆς δυσκρασίας εἶδος διὰ τῶν ἐναντίων ὶᾶσθαι.

λεί. Περί βουλίμου.

Τοὺς βουλιμιῶντας ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ ἄλλως τως ἀνακτησόμεθα τοῖς τε ἄλλοις ὀσφραντοῖς καὶ ὑείοις κρέασι ὀπίοῖς ἢ έφθοῖς, καὶ καθόλου τοῖς ὀσμὴν κνισώδη ἔχουσι, τά τε ἄκρα αὐτῶν δια- 10 κρατοῦντες καὶ ἐγείροντες αὐτοὺς, τάς τε σιαγόνας νύσσοντες, καὶ

35. DE L'INAPPÉTENCE.

Quand l'inappétence tient à de mauvaises humeurs, on donnera des aliments et des boissons de nature soit à déterger ces humeurs et à les évacuer par les vomissements ou les selles, soit à les tempérer et à les 2 rendre meilleures. L'inappétence tient-elle au mauvais état des forces, il faut, puisque toute faiblesse dépend du mauvais tempérament des parties, guérir l'espèce de mauvais tempérament dont il s'agit par les contraires.

36. DE LA BOULIMIE.

Les gens qu'on trouve le long de la route affectés de boulimie, ou qui en sont pris de quelque autre façon, doivent être restaurés non-seulement par les substances odoriférantes, mais aussi par l'odeur de viande de porc rôtie ou bouillie, et, en général, par celle de toutes les substances qui ont une odeur de graisse brûlée; on leur serrera les extrémités, on les éveillera, on leur piquera les mâchoires et on leur tirera les che-

CH. 35; ł. 1. γένοιτο BP. — 3. ἀπορροβόνοντα F. — ή. Εἰ δὲ Αἔτ. Paul.; Τούς νοντες Λ. — Ib. ἢ καί BFP. — Ib.
 Codd. — 5. ἀνορεκτοῦσιν Paul.; ἀνο- ἐφθοῖς] ἐριφείοις BFP.

τρίχας ἢ ὧτα ἀνατείνοντες. Ανακτηθεῖσι δὲ ἄρτον ἐν κράματι ἢ ἄλλο 2 τι τῶν εὐαναδότων δίδου.

λζ'. Περί δίψους ἀμέτρου.

Την μεν ωάνυ μικράν δίψαν γίνεσθαι νομισίεον διά ξηρότητα ι τῶν μορίων ἢ Ξερμότητα διὰ ὧν Φέρεται τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σίδματος 5 εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἴαμα τῆς μεν ξηρότητός ἐσίιν ὑπνος, τῆς δὲ Ξερμότητος ἡ ἐγρήγορσις. Ενιοι μέντοι διψώδεις ἐξ ὑπνου γίνονται 2 διὰ τὴν τῶν ἐδηδεσμένων Ξερμότητα, καὶ ἴαμα τούτων ἐσίὶ τὸ ψυχρὸν ωόμα. Μοχθηρῶν δὲ ἐπιθυμοῦσι ωομάτων, ὥσπερ καὶ σιτίων 3 ἀνάλογον, τῆ κρατούση κακοχυμία δίψεσιν ἀπαύσίοις καταληΦθέντες 10 ἔξ ὧνπερ καὶ ἀποθανόντας οἶδά ωστε τούς τε Φαγόντας ἐχίδνας διψάδας, καὶ τοὺς ἐξ οἴνου ωαλαιοῦ μεθυσθέντας, καὶ τοὺς ἐν τῷ

veux ou les oreilles. Quand ils sont revenus à eux-mêmes, on leur 2 donnera, dans du vin coupé d'eau, du pain ou quelque autre aliment qui se distribue facilement dans le corps.

37. DE LA SOIF DÉMESURÉE.

On doit penser que la soif, si elle est très-légère, tient à la sécheresse ou à la chaleur des parties à travers lesquelles le liquide va de la bouche à l'estomac; or le sommeil est le moyen de guérir la sécheresse, et la veille celui de guérir la chaleur. Il y a cependant des gens 2 auxquels le sommeil donne de la soif à cause de la chaleur des aliments qu'ils prennent; on les guérit par des boissons froides. Les gens affligés 3 de soif inextinguible désirent prendre de mauvaises boissons aussi bien que de mauvais aliments, dont la nature varie suivant l'espèce de mauvaise humeur qui prédomine chez eux; je me rappelle en avoir vu mourir quelques-uns, par exemple ceux qui avaient mangé des vipères-dipsades, ceux qui s'étaient enivrés de vin vieux, et certains marins qui

CH. 37; l. 6. ή om. A. — Ib. υπνου] θανον οΐδα δέ ποτε BFP. — Ib. τούς οΐνου Codd. — 8. πομάτων] ποιοτήτων τε om. BFP. — Ib. φαγόντες F. — A. — 9. ἀναλόγως F. — Ib. δίψεσι δέ 11. τοὺς ἐξ om. BFP. — Ib. μεθυσθέναπαύσ7οις Codd. Cf. Gal. — 10. ἀπέ- τες BFP.

ωλοίω τοῦ ὕδατος ἐπιλιπόντος, ὅσοι τῆς Θαλάσσης ἐτόλμησαν ωιεῖν ἀπέθανου.

λη'. Περὶ δίψης. Εκ τῶν Φιλουμένου.

Παρηγορεῖν ωέφικε τὸ ἐν ωυρετῷ δίψος ἐμβροχὴ τῆς κεφαλῆς ψυχροτάτου ἐλαίου, ἢ ῥοδίνου μετὰ κατακρουνισμοῦ γινομένη. Κάλλισία δὲ ωοιεῖ ωρὸς δίψος τὸ τῆς μελαίνης Θρίδακος σπέρμα διαμασηθὲν, καὶ ἡ γλυκύρριζα λεγομένη, καὶ τὸ τοῦ σικύου σπέρμα διακρατηθὲν ἐν τῷ σίδματι.

λθ'. Αδιψον καταπότιον. Εκ τῶν Διοσκορίδους.

Σικύου ήμέρου σπέρματος Δη', τραγακάνθης Δδ' · διάλυε την τραγάκανθαν ψῶν ὼμῶν ωροσφάτων τῷ λευκῷ, καὶ ὅταν διαλυθῆ, ἐπίβαλλε τρίψας τοῖς λοιποῖς, καὶ μίξας ἀνάπλατ]ε καταπότια, καὶ 10

manquaient d'eau; parmi ces derniers, ceux qui osèrent boire de l'eau de mer moururent.

38. de la soif. — tiré de philumène.

Une embrocation de la tête avec de l'huile très-froide ou de l'huile aux roses peut guérir la soif qui accompagne la fièvre, pourvu qu'on 2 l'administre en faisant tomber le liquide d'une certaine hauteur. C'est encore un très-bon remède contre la soif que de mâcher de la graine de laitue noire ou de tenir dans la bouche soit de la racine qu'on appelle douce (réglisse), soit de la graine de concombre.

39. PILULE CONTRE LA SOIF. - TIRÉ DE DIOSCORIDE.

Graine de concombre cultivée, huit drachmes, gomme adragant, quatre drachmes; dissolvez la gomme dans du blanc d'œufs crus et frais, et ajoutez-la aux autres ingrédients quand elle est dissoute; faites-en des pilules après avoir opéré le mélange, desséchez-les à l'ombre et

^{1.} ἐπελειπόντος ὧν Α 1° m.; ἐπιλεί- ρετοῖς ΑΒΡ. — 7. διαμασσηθέν Α text.; ποντος ὧν ΒΓΡ. — Ch. 38; l. 3. ων- διαμασηθέν καὶ πρατηθέν ΒΡ.

ξήραινε έν σκιᾶ, καὶ δίδου εν ὑπὸ τὴν γλῶτῖαν κατέχειν, καὶ τὸ διαλυόμενον ὑγρὸν καταπίνειν. Δίδου δὲ καὶ ἀπόδρεγμα καταρἰροφεῖν 2 ἢ μήλων κυδωνίων, ἢ ἀπίων, ἢ μεσπίλων, ἢ ἐλίκων ἀμπέλου, ἢ ροᾶς χυλὸν, ἢ ὄμφακος χυλόν.

μ'. Περί ναυτίας.

5 . Όταν χωρὶς τοῦ προσενεχθῆναί τι ναυτιώδης ὁ κάμνων γένηται, 1 πρόδηλον οἶμαι λογίσασθαι μοχθηροὺς χυμοὺς ἀνιᾳν τὴν γασθέρα.
Τινὰς δὰ σπαράτθονται μὰν, ἐμοῦσι δὰ οὐδὰν, ἐν αὐτοῖς τοῖς χιτῶσιν 2 ἀναπεπωμένου τοῦ χυμοῦ. Φλεγματώδεις μὰν οὖν ὄντας τοὺς χυ- 3 μοὺς πέτθειν χρη ἐν ἡσυχία Φυλάτθοντας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀσιτία 10 καὶ ὑπνοις τοὺς δὰ λεπθοτέροὺς ἔμετος ἐκδάλλει, ποτὰ μὰν ἐπὶ τῷ τῆς πθισάνης χυλῷ γενόμενος ἢ μελικράτῳ. ὅσοι δὰ γλίσχροι τὰ εἰσι καὶ παχεῖς τῶν λεπθυνόντων χρήζουσιν.

donnez-en une qu'on tient sous la langue, de façon à avaler le liquide qui provient de sa dissolution. Donnez aussi à boire une macération de 2 coings, de poires, de nèfles, de vrilles de vigne, ou du suc de grenades ou de raisins verts.

40. DE LA NAUSÉE.

Quand le malade éprouve de la nausée sans qu'il ait rien pris, on 1 peut en conclure évidemment, je pense, que des humeurs mauvaises font une impression pénible sur l'estomac. Quelques-uns de ces malades 2 ont des tiraillements, mais ne vomissent rien : c'est lorsque l'humeur a été résorbée par les tuniques mêmes de l'estomac. Si les humeurs 3 sont pituiteuses, on les amènera à maturité; à cet effet on prescrira au malade le repos, l'abstinence et le sommeil; le vomissement expulse les humeurs les plus ténues, et on le provoquera soit avec de la crème d'orge mondée, soit avec de l'eau miellée; enfin, toutes les humeurs visqueuses et épaisses exigent des remèdes atténuants.

^{3-4.} ἢ ἐλίπων.... χυλόν om. Λ. — 1. 6. λογίζεσθαι ΒΡ. — 8. οὖν Paul.; 4. χυλοῦ.... χυλοῦ Codd. — Ch. 40; om. Codd.

μα'. Πῶς χολημεσίαν Θεραπευτέον. Εκ τῶν Φιλουμένου.

Τοῖς χολημετοῦσι κατάπλασμα προσενεκτέον διὰ Φοινίκων, ἢ σιδίων, ἢ κηκῖδος ἡψημένων ἐν οἴνω ἢ οξυκράτω καὶ συλλελειωμένων ἄρτω καὶ ἀκακία δὲ καὶ ὑποκισίὶς καὶ βαλαύσίιον καὶ ροῦς συμπλεκέσθω τῷ καταπλάσματι. Καὶ σικύα δὲ προσβαλλομένη με- γάλως ὡΦελεῖ μετὰ Φλογὸς πολλῆς. Τὴν δὲ τροΦὴν πολλάκις κατὰ 5 βραχὶ δώσομεν. Ἐπὶ δὲ τῶν χολὴν μέλαιναν ἐμούντων καὶ Φυσωμένων τὸν σίόμαχον σπόγγους ὅξει δριμυτάτω Θερμῷ βεβρεγμένους ἐντίθει, ἢ κισσοῦ Φύλλοις ἐΦθοῖς ἐν οἴνω κατάπλασσε.

μ6'. Περί λυγμοῦ. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Ο λυγμός γίνεται διά ωλήρωσιν ἢ κένωσιν, ἢ δριμέων χυμῶν δακνόντων τὸν σΊόμαχον, ὧν ἐμεθέντων ωαύεται ωολλοὶ δὲ καὶ τὸ 10 διὰ τριῶν ωεπέρεων λαβόντες, ἐὰν εὐθέως ἐπιπίωσιν οἶνον, λύζουσιν.

41. COMMENT ON DOIT TRAITER LE VOMISSEMENT DE BILE. -TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Aux malades qui vomissent de la bile on appliquera un cataplasme fait de dattes, d'écorces de grenade ou de noix de galle cuites dans du vin ou dans du vinaigre coupé d'eau, et triturées ensemble avec du pain; on ajoutera au cataplasme du suc d'acacia, de l'hypocistis, des fleurs 2 de grenadier sauvage ou du sumac. C'est encore un moyen excellent 3 que l'application d'une ventouse avec une forte flamme. On donnera 4 souvent à manger et peu à la fois. Chez les malades qui vomissent de la bile noire et qui ont l'orifice de l'estomac gonflé par les gaz, on appliquera des éponges trempées dans du vinaigre chaud et très-fort, ou un cataplasme de feuilles de lierre bouillies dans du vin.

42. DU HOOUET, - TIRÉ DE GALIEN.

Le hoquet est causé par la réplétion, la vacuité, ou par des humeurs qui causent des picotements à l'orifice de l'estomac; dans ce dernier cas, le hoquet cesse quand on rejette ces humeurs par le vomissement; beaucoup de gens sont pris de hoquet quand ils avalent une certaine quantité du médicament aux trois espèces de poivre et qu'ils boivent du

Ότι δὲ καὶ διαφθείραντες τροφήν τινες λύζουσι, τῶν γινωσκομέ 2 νων ἐσθίν καὶ ριγώσαντες δὲ πολλοὶ λύζουσιν. Ἐμετον μὲν οὖν 3 εὐρήσομεν αὐταρκες ἴαμα τῶν διὰ πλῆθος ἢ δῆξιν λυζόντων, Θερμασίαν δὲ τῶν διὰ ψῦξιν. ὑταν δὲ ὑπὸ πληρώσεως ὑγρῶν γένηται 4 δλυγμὸς, βιαίας δεῖται κενώσεως τοῦτο δὲ πθαρμὸς ἐργάζεται τοὺς δὲ ἐπὶ κενώσει λυγμοὺς οὐκ ἰᾶται πθαρμός. Διδόναι δὲ τοῖς λύζουσι 5 πηγανον μετὰ οἴνου, ἢ ζιγγίβερι, ἢ καλαμίνθην, ἢ νάρδον κελτικήν.

μγ'. Πῶς ἐπιμελητέον γλώσσης τραχύτητος.

Υγραίνειν δεῖ τὴν τραχύτητα τῆς γλώσσης ποιοῦντας διακρατεῖν 1 λινοσπέρμου ἀφέψημα τοὺς κάμνοντας ἐν τῷ σΊόματι· βέλτιον δὲ 10 ἐνεργεῖ μυξίον τῷ λινοσπέρμῳ ἐγκαθηψημένον. Καὶ τὸν δάκτυλον δὲ 2

vin immédiatement après. C'est un fait généralement connu qu'il y a 2 des gens qui ont le hoquet quand leurs aliments se corrompent [dans l'estomac]; d'autres présentent le même symptôme quand ils ont eu un frisson. Nous reconnaîtrons que le vomissement est un moyen suffisant 3 pour guérir le hoquet causé par la réplétion ou par des humeurs mordicantes, et que la chaleur a les mêmes avantages, quand il s'agit d'un hoquet causé par le refroidissement. Quand le hoquet tient à une surabondance de liquides, on a besoin d'une évacuation violente; or cet effet est produit par l'éternument; mais l'éternument ne guérit pas le hoquet qui tient à la vacuité. On donnera aussi à ceux qui ont le hoquet 5 de la rue, du gingembre, de la calaminthe, ou du nard celtique dans du vin.

43. COMMENT ON DOIT TRAITER LA BUGOSITÉ DE LA LANGUE.

On humectera les aspérités de la langue en ordonnant aux malades I de tenir dans la bouche une décoction de graine de lin; cette décoction agit encore mieux si on y fait bouillir une myxe. Les malades peuvent 2

^{1-2.} τ ον..... λόζουσιν om. BP.— 2. — Ch. 43; l. 10. μυξίον Paul.; μύσηλον πολλάκις F. — Ib. μὲν οδν Αξτ. Paul.; ΒFP; μόηλον Α. — Ib. τ $\tilde{\varphi}$ δακτύλ φ οδν BFP; δν Α. — 5. δὲ δ π/7. BFP. BFP.

ἐκ τούτου τοῦ χυλοῦ προβρέξαντες καὶ τὴν γλῶσσαν ἀνατρίψαντες ἀποκλυζέσθωσαν ΰδατι καθαρῷ, ἢ σπόγγῳ περιμασσέσθωσαν, εἶτα 3 ροδίνῳ ἐπαλειΦέσθωσαν. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ρόδινον μέλιτι συμμιγὲν Δ σπουδαίως ἐνεργεῖ, καὶ ὁ τῆς ἀνδράχνης χυλὸς κρατηθείς. Καὶ ροῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα μελικράτῳ μιγεὶς καλῶς ποιεῖ, καὶ δαμασκηνοῦ καὶ 5 μυξίου τὰ ὀσῖα διακρατούμενα, καὶ Φριδακίνης καυλίον.

μδ'. Θεραπεία τῆς ωερὶ τὸ ἱερὸν ὀσ7οῦν νεκρώσεως. Εκ τῶν Φιλουμένου.

Ηνίκα μεν ἄρχεται ένερευθής ὁ τόπος γίνεσθαι, κύκλον εξ ερίου σοιήσαντες εὐμεγέθη ὑποθήσομεν τῷ τόπῳ, μετὰ ταῦτα ροδίνην ἢ μυρσινίνην κηρωτὴν σοιήσαντες ἔχουσαν λιθάργυρον ἢ ψιμμίθιον 2 ἐπιθήσομεν. Φλεγμονῆς δὲ γενομένης ἄρτῳ καταπλασθέον μετὰ 10

tremper aussi le doigt dans cette décoction et se frictionner la langue; ils se gargarisent ensuite avec de l'eau pure ou se frottent [la langue] avec une éponge [trempée dans ce liquide]; après cela, ils oignent [la 3 bouche] avec de l'huile aux roses. On réussit encore en faisant tenir dans la bouche soit de l'huile aux roses, à laquelle on a ajouté du miel, soit 4 du suc de pourpier. Ce sont aussi des remèdes qui agissent bien, quand on les fait tenir dans la bouche, que le sumac dont on assaisonne les mets, mêlé à de l'eau miellée, des noyaux de prune ou de myxe, ou une tige de laitue.

44. TRAITEMENT DE LA MORTIFICATION QUI A LIEU DANS LA RÉGION DU SACRUM.

— TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Quand cette région commence à devenir rouge, on taille une rondelle de laine suffisamment grande qu'on place sous l'endroit lésé, et sur laquelle on applique ensuite du cérat qu'on a préparé d'avance avec de l'huile aux roses ou aux feuilles de myrte et auquel on ajoute de la litharge ou de la céruse. S'il y a de l'inflammation, on a recours à un cataplasme de pain, dans lequel on met de la morelle, de la bistorte, du plantain ou

IV.

^{2-3.} είτα ροδ. ἐπαλ. om. BFP. — 5. om. A. — Cu. 44; tit. Επ τῶν Φιλ. συμμιγείs Α. — 5-6. παὶ μυσπλίου BFP; Αξι.; om. Godd.

σηρύχνου, ή πολυγόνου, ή άρνογλώσσου, ή άπαλης κράμβης. Εί δέ 3 νομώδης έλκωσις είη, φακή καταπλασσέσθω μετά σιδίων.

με΄. Περί λιποθυμίας τῆς ἐπὶ κενώσει. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Τοῖς διὰ κένωσιν λιποθυμοῦσιν ὕδωρ τε ψυχρὸν προσραίνειν-καὶ ι τοὺς μυκτῆρας ἐπιλαμβάνειν καὶ ἀνατρίβειν τὸ σθομα τῆς γασθρὸς, 5 καὶ κελεύειν ἐμεῖν, ἀλλὰ καὶ χεῖρας καὶ σκέλη διαδεῖν · εἶναι δὲ δεῖ τοὺς δεσμοὺς πλείονας καὶ σφοδροτέρους · ἄνω μὲν ἐπὶ τοῖς κάτω, κάτω δὲ ἐπὶ τοῖς ἄνω. Ἰᾶται δὲ καὶ οἶνος ψυχρῷ κεκραμένος τὰς ἐπὶ ταῖς ἀθρόαις κενώσεσιν ἐκλύσεις, εἰ μηδὲν κωλύει. Λουτρὰ δὲ τοῖς 3 μὲν ἐπὶ τὴν γασθέρα ρεύμασιν ἐπιτηδειότατα · τὰς δὲ αἰμορραγίας 10 δεινῶς παροξύνει. Καὶ ὅσοι διὰ πλῆθος ἰδρώτων λιποθυμοῦσι, καὶ 4 τούτοις ἐναντιώτατα · καὶ γὰρ σθύφειν καὶ ψύχειν αὐτῶν τὸ δέρμα δεῖ, οὐ χαλᾶν. Καὶ τὸν οἶνον μαλισθα τούτοις ψυχρὸν διδόναι. 5

[des feuilles] de chou tendre. S'il existe une ulcération envahissante, 3 on applique un cataplasme de lentilles, auquel on ajoute des écorces de grenade.

45. DE LA DÉFAILLANCE AMENÉE PAR LA VACUITÉ. — TIRÉ DE GALIEN.

Chez ceux qui ont une défaillance causée par la vacuité, on arrose 1 [la face] d'eau froide, on pince le nez, on frotte l'orifice de l'estomac; on lie aussi les bras et les jambes; seulement les bandes doivent être assez nombreuses et assez fortes; pour les membres inférieurs, on les fait marcher de bas en haut, et, pour les membres supérieurs, de haut en bas. Le vin coupé d'eau froide guérit aussi les faiblesses qui tiennent à 2 des évacuations abondantes et subites, si aucun obstacle ne s'oppose à l'emploi de ce moyen. Les bains agissent très-bien contre les fluxions 3 qui se rendent au ventre; mais ils aggravent les hémorragies d'une manière effrayante. Ils sont aussi tout à fait contraires à ceux qui ont 4 une défaillance causée par des sueurs profuses; car on doit resserrer et refroidir la peau de ces malades et non la relâcher. On donne aussi sur-5 tout du vin froid aux malades de cette catégorie.

Ch. 45; l. 3. τε om. Codd. — 6. ροτρύνει BP. — Ib. λιποθυμοῦσι om. ωλείονας μὲν καὶ σφοδροτέρους BFP. Codd. — 12. δεῖ om. BFP. — Ib. τόν — 9. μὲν κατὰ γασθέρα Α. — 10. ωα- om. Α.

μς'. Περί τῶν ἐπὶ ωλήθει λιποθυμούντων.

Τῶν ἐπὶ ωλήθει δὲ λιποθυμούντων ἀνατρίδειν τὰ κῶλα χρή καὶ Θερμαίνειν καὶ διαδεῖν, οἴνου δὲ καὶ τροΦῆς ἀπέχειν καὶ λουτρῶν, εἰ συρέτλοιεν. ἀρκεῖ δὲ αὐτοῖς μελικράτου τε διδόναι σόμα ἢ Θύμον, ἢ ὀρίγανον, ἢ γλήχωνα, ἢ ὕσσωπον ἔχοντος ἐναΦηψημένον ἐπιτήδειον δὲ καὶ ὀξύμελι.

μζ΄. Θεραπεία ἐπὶ ὧν σ7άξις σαρηπολούθησεν. Επ τῶν Φιλουμένου.

Επειδή δὲ ή μὲν σΙάξις δηλοῖ ωλῆθος ἐν ὅλφ τῷ σώματι ἢ ἐν τῆ κεφαλῆ, κατὰ ἔκθλιψιν γινομένη ἢ διὰ ωύκνωσιν ἡ δὲ ωλείων ἔκκρισις ἱκανή ἐσΙι καὶ χαλάσαι καὶ μειῶσαι τὸ ωλῆθος, κατὰ λόγον δέ ἐσΙι ωοὶεῖσθαι αὐτὴν ἐκεῖθεν ὅθεν ἡ Φύσις ὥρμησεν

46. de la défaillance causée par la plénitude.

1 Chez les malades dont la défaillance tient à la plénitude, on frotte, on réchauffe et on lie les membres; et, s'ils ont la fièvre, on leur or2 donne de s'abstenir de vin, d'aliments et de bains. Il suffit de leur donner à boire de l'eau miellée, dans laquelle on fait bouillir du thym, de l'origan, du pouliot, ou de l'hysope; le vinaigre miellé leur convient bien aussi.

47. TRAITEMENT DES MALADES CHEZ LESQUELS LE SANG S'EST ÉCOULÉ GOUTTE À GOUTTE PAR LE NEZ. — TIRÉ DE PHILUMÈNE.

L'écoulement de sang par le nez qui se fait goutte à goutte, et qui a lieu par expression ou pour cause de densité, indique une plénitude qui existe soit dans tout le corps, soit dans la tête; or un écoulement quelque peu abondant suffit pour relâcher et alléger la plénitude; et, comme il est raisonnable de penser que l'écoulement se fera d'une manière plus convenable s'il part du même point d'où la nature avait déjà commencé à le provoquer, j'ai osé, en me fondant sur ces motifs et en

CH. 46; l. 1. Τῶν... λιποθ. om. BP; Aĕt.; om. Codd. — 7. ἤ Aĕt. Paul.; om. Τούτων Α. — CH. 47; tit. Ε̈ν τῶν Φιλ. Codd.

οἰκειότερον ἢ διὰ ἐτέρων, ταῦτα ἐννοήσας ἐτόλμησα ἐπὶ τῶν τεταρταίων ἀποσΊαξεων διὰ σΊοιδῆς, ὡς ἔθος, τρῶσαι τὰ ἐν τοῖς μυξωτῆρσιν ἀγγεῖα. Δεῖ δὲ μὴ ἀρκεῖσθαι ὀλίγῃ ῥύσει, ἀλλὰ ωρὸς δύναμιν $_2$ ἀφαιρεῖν.

tenant compte de ces considérations, dans de tels écoulements, qui revenaient tous les quatre (trois) jours, piquer les vaisseaux qui se trouvent dans les narines à l'aide d'une tige de pimprenelle épineuse, comme c'est l'usage. Il ne faut pas se contenter d'un écoulement peu abondant, mais 2 proportionner l'écoulement à l'état des forces.

1. οἰπειότερου ex em.; οἰπ. ἐσ7ιν Codd.

ΛΟΓΟΣ Ζ'.

ν α'. Περὶ τῶν ἀπλῶν ἑλκῶν.

Επειδή τὸ ἀπλοῦν ἔλκος διαίρεσίς ἐσΊι μόνον, εἴ τις συναγάγοι τὰ διαιρεθέντα δεσμὸν ἐν κύκλῳ περιθεὶς, συμφυήσεται τὰ διε2 σἴῶτα μόρια χωρὶς ἐτέρας τινὸς πραγματείας. Δεῖ δὲ ὅταν μὲν κατὰ ἔν τι τῶν χειλῶν ἐκτετραμμένον ἢ τὸ ἔλκος εἰς τὸ πλάγιον, ἐκεῖθεν τὴν ἀρχὴν ποιεῖσθαι τῆς ἐπιδέσεως καὶ περιτρέπειν εἰς τἀναντία ἐπὶ ἀμφότερα δὲ οὕσης τῆς ἐκτροπῆς τὴν ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν παραλαμβάνειν ἐπίδεσιν καὶ προσάγειν οὕτω τὰ χείλη μηδενὸς γὰρ τῶν χειλῶν μεταξύ παρεμπεσόντος, οἶον τριχὸς, ἢ ψάμμου, ἢ ἐλαίου, ἢ ρύπου, ἤ τινος τοιούτου, πάντως συμφυήσεται τὸ ἕλκος.

3 Μεγάλου δὲ ἔντος τοῦ ἕλκους, ὡς μὴ δύνασθαι τὰ κεχωρισμένα διὰ 10

LIVRE VII.

1. DES PLAIES SIMPLES.

La plaie simple n'étant rien qu'une division, il n'y a qu'a rapprocher les parties divisées, en les entourant circulairement d'un bandage, pour que les chairs qui s'étaient écartées l'une de l'autre se recollent sans 2 qu'on soit obligé de rien faire de plus. Lorsqu'un des bords de la plaie est renversé vers le côté, on commence la déligation par ce point-là, et on ramène cette partie, en roulant, au côté opposé; s'il y a un renversement de chaque côté, on emploie une bande à deux globes, et on rapproche ainsi les bords : en effet, si rien n'est tombé entre les bords de la plaie, comme, par exemple, un poil, un grain de sable, de la crasse ou autre chose pareille, la plaie se recolle de toute nécessité. Si la plaie est grande, de façon que les parties séparées ne peuvent être rapprochées sur

όλου συναχθήναι, ἢ ἰχῶρός τινος ἀθροισθέντος, ἢ ιδύνης οὕσης, κολληθήναι τὸ τοιοῦτον ἔλκος οὐχ οἴόν τε διὰ μόνης τῆς συναγωγῆς, καὶ χρεία ξηραίνοντος Φαρμάκου τόν τε ἠθροισμένον ἐκδαπανῶντος ἰχῶρα καὶ κωλύοντος ἐπιρρεῖν ἔτερον. Υγρῶν μὲν οὖν κολλισίον με το οἶνος τοῦν δὲ ἀλλων κολλῷ τραύματα δρυὸς Φύλλα καταπλασσόμενα, καὶ ἰτέας, καὶ κράμβης, μηλέας τε ὁ καρπὸς καὶ τὰ Φύλλα καὶ ὁ χυλὸς καὶ ὁ Φλοιὸς τῆς αὐσίηροτέρας καὶ ὁξυτέρας, ἀρνόγλωσσον, πάπυρος ὁξυκράτω ἢ οἴνω βραχεῖσα ἐν κύκλω περιειλουμένη. Τὰ δὲ πρόσφατα κολλῷ το πίτυος καὶ πεύκης τὰ Φύλλα, πίελες τὰ Φύλλα καὶ ὁ Φλοιὸς πότος καὶ δε πίδεσμος περιειλούμενος, σπόγγος καινὸς μετὰ ΰδατος, ἢ ὁξυκράτου ἢ οἴνου, τυρὸς πρόσφατος προλειωθείς ἔξωθεν δὲ ἐπιτιθέναι δεῖ Φύλλα λαπάθου, ἢ ἀμπέλου, ἢ τεύτλου, ἢ Θριδακίνης ὁ δὲ ὁξυγαλάκτινος τυρὸς καὶ τὰ μείζονα τραύματα ὁμοίως

tous les points, parce qu'il existe une accumulation de liquide séreux, ou qu'il y a de la douleur, la plaie ne saurait être recollée par le rapprochement seul, et on a besoin d'un médicament desséchant qui consume le liquide séreux accumulé et qui empêche l'afflux d'un autre liquide analogue. Le meilleur des liquides pour produire cet effet est le 4 vin; le vinaigre coupé d'eau et l'eau miellée agissent bien aussi; quant aux autres remèdes qui recollent les plaies, ce sont les feuilles de chêne, de saule ou de choux, employées sous forme de cataplasme, les fruits, les feuilles, le suc et l'écorce d'un pommier dont les fruits sont assez âpres et assez aigres, le plantain, le papyrus trempé dans du vinaigre coupé d'eau ou du vin et roulé circulairement autour de la partie. Les 5 feuilles du pin ordinaire ou du pin à torches, les feuilles de l'orme et l'écorce du même arbre enroulée autour de la partie comme un bandage, une éponge neuve imbibée d'eau, d'eau vinaigrée ou de vin, du fromage frais, qu'on aura préalablement trituré, recollent les plaics récentes; à l'extérieur, on appliquera des feuilles de patience, de vigne, de bette ou de laitue: le fromage au lait aigre recolle les plaies d'une

^{3.} ἐκδαπανῶντα ΒΡ. — 7. καὶ ὁ Φλ. om. Β Ρ. — 10. ω/ελ. τὰ Φύλλα om. BFP. — 11. ὡς ἐπίδεσμα ΒΡ; ὡς δεσμός

A, idque post ωεριειλ. — 12. ωύρος Codd. — 14-p. 327, l. 1. δμοίως.... τραύματα om. BFP.

- 6 ἐπιτεθείς. Κολλῶσι καὶ ἄπιοι τὰ δὲ μείζονα τραύματα ἀχράδες, καὶ ἀνασίελλουσι τὸ ῥεῦμα ἱππουρις καταπλατίομένη, κὰν νεῦρα διατετμημένα τύχη ἱσατις ἡ ἡμερος ἐπὶ τῶν σκληρῶν σωμάτων κὰν ἐν ταῖς τῶν μυῶν ἢ κεΦαλαῖς κυπαρίσσου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασίοὶ καὶ τὰ νέα τῶν σΦαιρίων καὶ μαλακὰ ἐπὶ τῶν σκληρῶν 5 σωμάτων. Κοχλίου σὰρξ λειωθεῖσα κολλῷ τραύματα μετὰ νεύρου τρώσεως καὶ βλάσεως γεγονότα ἐπὶ σκληρῶν σωμάτων μιγνύναι δὲ χρὴ αὐτῆ λελειωμένη ἄχνην ἀλεύρου λαμβάνοντα ἀπὸ τοίχου ωλησιάζοντος μύλη σμύρνα σὺν ὑδατι καταχρισθεῖσα ἢ λιβανωτός.
  8 Γῆς ἔντερα καὶ νεύρων διακοπὰς κολλῷ ωενταΦύλλου Φύλλα μετὰ 10 μέλιτος σκόροδα καέντα καταπλασσόμενα. Πρὸς δὲ τὰ ωρεσβυτικὰ ἕλκη ἀναγαλλὶς ωριεῖ μετὰ κηρωτῆς, κριθαὶ καυθεῖσαι, καὶ ψιμμίτοιον σὺν κηρωτῆ μυρσινίνη τριπλασίονι. Πρὸς δὲ τὰ ἐν κεΦαλῆ σμύρναν ξηρὰν ἐπίπασσε καὶ μὴ βρέχε ταχέως γὰρ συνάγει, ἢ
- 6 étendue assez considérable, si on l'applique de la même manière. Les poires recollent aussi; les poires sauvages recollent même de larges plaies et repoussent la fluxion; la prêle, appliquée sous forme de cataplasme, produit le même effet, lors même que les nerfs sont coupés; la guède cultivée jouit des mêmes propriétés, même s'il s'agit de la division des têtes des muscles; les feuilles, les jeunes pousses et les boules jeunes et tendres du cyprès recollent aussi les plaies chez les sujets dont.
- 7 la chair est dure. Des escargots triturés recollent les plaies compliquées de blessures ou de contusion d'un nerf chez les individus qui ont la chair dure; mais on doit mêler à ces escargots, pendant qu'on les triture, de la poussière de farine qu'on prendra sur un mur placé près d'un moulin; la myrrhe ou l'encens, délayés dans l'eau et employés comme liniment,
- 8 recollent aussi les plaies. Les vers de terre recollent aussi les nerfs divisés; les feuilles de quinteseuille avec du miel et l'ail brûlé employé sous
- 9 forme de cataplasme ont la même vertu. Les médicaments qui agissent contre les ulcères des vieillards sont le mouron combiné au miel, l'orge brûlée et la céruse employée avec une quantité triple de cérat à l'huile

10 aux feuilles de myrte. Pour guérir les plaies de la tête, saupoudrez-les de myrrhe sèche, mais n'humectez pas; ce médicament rapproche ra-

^{2.} τὰ ῥεύματα Α. — 6-7. Κοχλίου..... σωμάτ. Ad Eun.; om. Codd.

αλόην ξηρανθεϊσαν, ἢ ἀρισΙολοχίαν τρίψας μετὰ ὕδατος · τοῦτο δὲ καὶ ὀσῖα ἀνάγει. Ἡ λιβανωτὸν καὶ σμύρναν ἴσα τρίψας καὶ μετὰ 11 μέλιτος καὶ οἴνου συνεψήσας ἔως ωάχος σχῷ σύμμετρον, εἰς μότον χρίων ἐπιτίθει. Πρὸς δὲ τὰ τραύματα τὰ ωεριωδυνοῦντα καὶ Φλεγ- 12 μαίνοντα ροὰν γλυκεῖαν έψήσας ἐν οἴνω καὶ τρίψας κατάπλασσε. ΘαυμασΙὸν τοῦτο καὶ ωολύχρησΙον · ωρός τε γὰρ τὰ ἐν κεφαλῷ 13 ἔλκη ωοιεῖ, καὶ ωρὸς τὰ ἐν αἰδοίοις, καὶ ωρὸς τὰ ἐν ὁλω τῷ σωματι ωεριωδυνοῦντα, καὶ ωρὸς ὁφθαλμοὺς Φλεγμαίνοντας.

β'. Περὶ τῶν ποίλων έλπῶν.

Τὸ κοῖλον έλκος ύγρόν ἐσΊι καὶ ῥυπαρόν · δεῖται οὖν τῶν μετρίως 10 ξηραινόντων καὶ ῥυπΊόντων · τοιαῦτα δέ ἐσΊι λιβανωτός τε καὶ κρίθινον ἄλευρον καὶ κυάμινον καὶ ὀρόβινον καὶ ἴρις καὶ ἀρισΊολοχία καὶ καδμεία καὶ ωάναξ καὶ ωομφόλυξ. ὅταν δὲ μηδὲν ώφελήση τὸ

pidement; usez de la même manière de l'aloès sec, ou de l'aristoloche triturée avec de l'eau; ce dernier remède amène aussi les os vers
la surface. Triturez quantités égales de myrrhe et d'encens, faites-les 11
bouillir avec du miel et du vin jusqu'à consistance convenable, enduisez-en de la charpie et appliquez sur la plaie. Employez contre les plaies 12
compliquées de douleurs vives et d'inflammation un cataplasme de grenades au goût sucré que vous ferez bouillir dans du vin; puis triturez le
tout. C'est un remède merveilleux et qui sert en beaucoup de circons13
tances: en effet, il agit contre les plaies de la tête, contre celles des
parties génitales et contre celles de tout le corps, quand elles causent
une vive douleur, ainsi que contre les inflammations des yeux.

2. DES ULCÈRES CREUX.

L'ulcère creux est humide et sale : il a donc besoin de médicaments modérément desséchants et détersifs; tels sont l'encens, la farine d'orge, de fèves ou d'ers, l'iris, l'aristoloche, la tutie, la panacée d'Hercule et les fleurs de zinc. Quand le médicament incarnatif qu'on a appliqué n'a

σροσαγόμενον σαρκωτικόν Φάρμακον, ούτω σως έπὶ ἄλλο μεταβαίνειν· εἰ μέν ωλείων ὁ ῥύπος εἴη καὶ ὑγρότερον τὸ ἔλκος, εἰδέναι σροσήπει ώς ένδεέσ ερον έξήρανε το Φάρμαπον, παὶ έπιτείνειν αὐτο μέλιτος μίξει · εἰ δὲ καθαρὸν καὶ ἄνικμον εύρεθείη, ωλέον ἢ ἐχρῆν 3 εξήρανεν ελαίου τε οὖν αὐτὸ καὶ κηρωτῆς ἀνιέναι μίξει. Συμβαίνει δὲ ἐνίοτε τοῦ Φαρμάκου τυγχάνοντος ἰσχυροτέρου συντήκεσθαί τι τῆς σαρκὸς ώς ρυπαρὸν καὶ ύγρὸν Φαίνεσθαι τὸ έλκος σαραπλησίως τοῖς ἐνδεέσΙερον ξηρανθεῖσιν, άλλά τοι κοιλότερον μέν ἐπὶ τῶν ισχυρών τε καὶ συντηκόντων γίνεται καὶ ὀχθώδες τοῖς χείλεσιν, έουθρότερου τε και Φλεγμουήν έχου · σολλάκις δέ και δάκνεται 10 σαφώς δ ωάσχων το δε έτερον το ύπο των έλατίον ξηραινόντων 4 οὐδὲν ἔχει τούτων σαρακολουθοῦν. Σαπρότης τοίνυν ξύλων, καὶ μάλισία όσα μετέχει μετρίας σίψεως τε καὶ ῥύψεως, ώσπερ καὶ ή σίελέα, καθαίρει καὶ ἀναπληροῖ τὰ ύγρὰ τῶν έλκῶν· ἀνεμῶναι produit aucun effet, passez à un autre; si la quantité de la crasse de l'ulcère augmente, et s'il est devenu plus humide qu'auparavant, le médicament a produit un desséchement insuffisant; alors on lui donnera plus d'efficacité en y ajoutant du miel; si on trouve l'ulcère pur et sans humidité, le médicament a desséché plus qu'il ne le fallait : alors on 3 l'affaiblira en y ajoutant de l'huile ou du cérat. Il arrive quelquefois que, si le médicament est trop fort, une partie de la chair se fond, ce qui donne à l'ulcère une apparence d'impureté et d'humidité analogue à celle que présentent les plaies insuffisamment desséchées; sous l'action des médicaments forts et fondants, l'ulcère devient plus creux et plus rouge qu'auparavant, ses bords sont taillés à pic et il s'y développe de l'inflammation; souvent le malade éprouve manifestement aussi une sensation de mordication; l'autre plaie, au contraire, qui était traitée par des médicaments insuffisamment desséchants, ne présente aucun des symp-4 tômes que nous venons d'énumérer. La poussière de bois vermoulu, surtout si cette poussière provient d'une espèce de bois douée de propriétés astringentes et détersives modérées, comme est le bois d'orme, purific et remplit les ulcères humides; il en est de même des diverses espèces d'a-

^{5.} τε οὖν] τε BFP. — 8. τοῦτο 11. τό ante ὑπό Aēt.; om. Codd. — Codd. — 8-0. ἀλλὰ τοῦτο ποιλότερόν τε 14. ὑγρά e conj.; παθαρά Codd. An καὶ (om. A) συντηπόμενον Codd. — πάθυγρα?

προσλιθέμεναι. Πίτυος Φλοιον ἀποξύσας καλ τρίψας μετά κηρωτής 5 τους μότους έγχρίων έπλ των κοίλων έλκων, καλ μάλισλα των προσφάτων, ἐπιτίθει πληροῖ γὰρ αὐτά. Καθαίρει δὲ τὰ ρυπαρὰ 6 πράσιον μετὰ μέλιτος, ἀρισλολοχία σὺν μέλιτι, ἐλαῖαι κολυμβάδες 5 καταπλασθεῖσαι.

γ'. Περί τῶν οὐλῆς δεομένων έληῶν.

Επραίνοντες καὶ σθύφοντες τὴν σάρκα τῶν οὐλῆς δεομένων ἐλκῶν ι εἰς τοσοῦτον ώσθε μὴ μόνον διαφορῆσαι τὸ σαρὰ φύσιν σεριτθὸν, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἄψασθαι, τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἔλκους σαραπλήσιον δέρματι κατασκευάσομεν καὶ εἰς οὐλὴν ἄξομεν τὸ ἐλκος τὸ ἐπιτήδειον δὲ εἰς τοῦτο κηκὶς ὀμφακῖτις καὶ τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμματα μετρίως ξηραίνοντα. Καὶ ὁσα δὲ χωρὶς τοῦ σθύφειν ἀδήκτως ξηραίνει, καὶ ταῦτα εἰς οὐλὴν ἄγει, οἶον σμύρνα, λιθάργυρος, καὶ εἰ

némone appliquées sur les ulcères. Sur les ulcères creux, et surtout 5 quand ils sont récents, mettez de l'écorce de pin que vous aurez raclée et triturée, pour en enduire ensuite de la charpie, après y avoir ajouté du cérat : en effet, ce médicament remplit les ulcères. Le marrube et 6 l'aristoloche combinés au miel et un cataplasme d'olives marinées purifient les plaies impures.

3. DES PLAIES QUI ONT BESOIN D'ÊTRE CICATRISÉES.

Pour les plaies qui ont besoin d'être cicatrisées, une action resserrante et desséchante assez forte non-seulement pour dissiper les superfluités contre nature qu'elles contiennent, mais aussi pour attaquer les parties qui se trouvent dans leur état naturel, rend la surface des chairs semblable à la peau et les cicatrise; les noix de galle vertes et les pelures de grenades sont propres à produire cet effet, parce que ces médicaments dessèchent modérément. De même toutes les substances qui dessèchent sans resserrer et sans donner lieu à des picotements cicatrisent; telles sont la myrrhe, la litharge et les écailles d'huître, pourvu qu'elles

^{3.} καὶ καθαίρει BFP. — Ib. δέ om. καί om. BFP. — 9. κατασκευάσωμεν BP. — 4. ἐλαίαι BP. — Ch. 3; l. 8. BP; καταπαρασκευάσομεν A 1° m.

καυθείη, όσηρεον επιπατηύμενον γάρ ξηρόν καὶ τοῦτο σολλάκις επούλωσεν σίτυος Φλοιός σὺν κηρωτῆ μυρσινίνη, κισσοῦ ἄνθος 3 μετὰ κηρωτῆς, κρίνου ρίζα σὺν ροδίνω. Τὰ δὲ σαλαιὰ ἐπουλοῖ ἰξὸς σὺν λιξάνω, ἰὸς μετὰ διΦρυγοῦς ἴσου καὶ μετὰ κηρωτῆς μυρσινίνης.

δ'. Περὶ τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν.

ή τῶν ὑπεραυξηθεισῶν σαρκῶν ἐπὶ τῶν ἐλκῶν καθαίρεσις ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων γίνεται Φαρμάκων, οἶόν ἐσὶιν ἀσσίας
 πέτρας ἄνθος. Καὶ τὰ ὀσὶρεώδη πάντα καυθέντα μετρίως καθαιρεῖ τὰ ὑπερσαρκοῦντα καὶ προσὶέλλει, καὶ οἱ ἐχῖνοι δὲ ὁμοίως ἀμφότεροι καυθέντες σὺν τῷ σώματι παντὶ, καὶ διΦρυγὲς καταπασσόμενον.
 10
 Καὶ χαλκοῦ δὲ ἄνθος καὶ λεπίδα κατάπασσε.

soient brûlées; en effet, cette dernière substance produit souvent un effet cicatrisant, saupoudrée sur les ulcères, à sec; l'écorce de pin ou les fleurs de lierre avec du cérat à l'huile aux feuilles de myrte, et la racine 3 de lis avec l'huile aux roses ont la même action. Les plaies anciennes sont cicatrisées par de la glu combinée à l'encens et par des quantités égales de vert de gris et de deutoxyde de cuivre, auxquelles on ajoute du cérat à l'huile aux feuilles de myrte.

4. DES PLAIES À CHAIR LUXURIANTE.

- Les médicaments fortement desséchants détruisent les chairs qui pullulent démesurément sur les plaies; telle est l'efflorescence de la pierre 2 d'Assos. Les écailles de toutes les espèces de testacés exercent aussi une action modérément destructive et dépressive sur les chairs exubérantes; la cendre de hérissons (oursons et hérissons proprement dits) brûlés en cutier, unie à du deutoxyde de cuivre et saupoudrée sur les plaies, a la 3 même propriété. Saupoudrez-les aussi de fleurs ou de battitures de cuivre.
  - 1. δσ7ρακον ΒΡ. Ib. γάρ om. BFP. 4. μετά om. F. Ch. 4; l. 6. Ú om. Å B P. — Ib. ωαρανξηθεισῶν Codd. — 7. ἀσσίας ex em.; ἀσίας Codd.
- 8. καθαιρεί om. BP. 9. τὰ ὑπερσαρκοῦντα καὶ ωροσθέλλει om. BP. 10 et 11 καταπασσ. Paul.; καταπλασσ. Codd.

ε΄. Πρὸς έλκη ἐπιπόλαια καὶ σαρατρίμματα καὶ ἀποσύρματα καὶ σρεσθυτικὰ καὶ ἀπαλόχρωτας.

Αιθαργύρου χρυσίτιδος Δυ', κηροῦ Δκ', ἡητίνης ξηρᾶς ωςυκίνης ι Διβ', ἐλαίου κοτύλη α' την λιθάργυρον καὶ τὸ ἔλαιον ἐψήσας, μετὰ δὲ ταῦτα τὸν κηρὸν καὶ τὴν ἡητίνην ἐπεμβαλών, ὅταν ἐμπλασίοῦ ωάχος λάβη, καθελών ἀπὸ τοῦ ωυρὸς καὶ βαλών εἰς Θυίαν μαλάξας χρῶ. Τὸ δὲ ἀποσυρὲν δέρμα οὐ χρὴ τῶν ἐλκῶν ἀποτέμνειν, 2 ἀλλὰ ἐπάγειν αὐτὸ καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθέναι τι τῶν ἐπιτηδείων Φαρμάκων κολλᾶται γὰρ οὕτω ωολλάκις τὸ ἀποσυρὲν δέρμα, κὰν μελανθῆναι Φθάση γυμνωθείσης δὲ τῆς σαρκὸς τοῦ δέρματος, δύσκολος ἡ ἐπούλωσις γίνεται δακνομένου καὶ ἡυπουμένου τοῦ ἔλκους.

10 Αφλέγμαντα δὲ τηρεῖ τὰ ἀποσύρματα ἡοῦς ἐρυθρὸς καταπλασσό 3 μενος λεῖος σὺν μέλιτι, σχίνου κόμη καυθεῖσα καὶ σὺν μέλιτι ἐπιτεθεῖσα. Πρὸς δὲ τὰ ἐξ ὑποδημάτων ωαρατρίμματα ωνεύμων ἄρνειός 4

5. DES ULCÈRES SUPERFICIELS, DES EXCORIATIONS, DES ARBACHEMENTS DE LA PEAU,
DES ULCÈRES DES VIEILLARDS ET DES GENS À CHAIR MOLLE.

Litharge dorée cinquante drachmes, cire vingt drachmes, résine sèche 1 du pin à torches douze drachmes, huile un cotyle; faites bouillir la litharge et l'huile, ajoutez ensuite la cire et la résine; quand le mélange aura acquis la consistance d'un emplâtre, enlevez le poêlon du feu, mettez le médicament dans un mortier, et employez-le après l'avoir pétri. On ne doit pas couper la peau qui a été arrachée des plaies; au contraire, on la ramènera sur elles et on appliquera à l'extérieur quelque médicament convenable : en effet, la peau arrachée se recolle souvent, lors même qu'elle se serait déjà noircie; quand la chair a été dénudée de sa peau, la cicatrisation se fait difficilement, attendu que la plaie devient impure et qu'elle est le siége de picotements. Le sumac rouge 3 trituré avec du miel et employé sous forme de cataplasme tient à l'abri de l'inflammation les plaies dont la peau a été arrachée; il en est de même des feuilles de lentisque brûlées et appliquées avec du miel. Le 4 poumon d'agneau, de petit porc ou de chèvre, a de l'efficacité contre les

5 τε καὶ χοίρειος καὶ αἴγειος σοιεῖ. Τὸ ἀπὸ τῶν κατθυμάτων δέρμα καυθὲν Φλεγμαίνοντα μὲν οὐκ ὡΦελεῖ, σαυσάμενα δὲ τῆς Φλεγμονῆς δνίνησιν · ξηραντικὴ γάρ ἐσθιν ἡ τοιαύτη τέΦρα · κρόμμυον σὺν ὀρνι6-7 θείω σθέατι λεῖον. Κηκῖδα καύσας καὶ τρίψας ἐπίπασσε. ἀκακίαν ἐν ὅξει διεὶς ἐπίχριε.

ς'. Πρός τὰ συρίκαυτα.

- Τὰ δὲ συρίκαυτα τῶν μετρίως ἡυπθόντων δεῖται Φαρμάκων χωρὶς τοῦ Θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἐπιΦανῶς. Γῆ τοίνυν χία καὶ κιμωλία, καὶ σᾶσα δὲ κούΦη γῆ καταχριομένη διὰ ὅξους μὴ σάνυ δριμέος ἢ ΰδατος μιγνυμένου, σοιοῦσι καλῶς καὶ κωλύουσι Φλυκταινοῦσθαι, καὶ ἀὸν ὅλον ἀμὸν σαραχρῆμα ἐπιτιθέμενον ἀναλαμθανόμενον ἐρίω 10 μαλακῶ καὶ γὰρ ἐμψύχει μετρίως καὶ ἀδήκτως ξηραίνει ἢ μέλανι γραφικῷ σερίχριε ἢ λιβανωτὸν λευκὸν ὕδατι διεὶς κατάχριε καὶ
- 5 excoriations produites par les chaussures. Le cuir de vieux souliers brûlé ne sert de rien contre les plaies enflammées, mais il est utile quand l'inflammation a cessé; en effet, cette espèce de cendre est desséchante; de l'oignon trituré avec de la graisse de poule produit le même effet.
- 6-7 Brûlez et triturez des noix de galle et saupoudrez-en les plaies. Délayez du suc d'acacia dans du vinaigre et employez-le comme liniment.

6. CONTRE LES BRÛLURES.

- 1 Les brûlures exigent l'emploi de médicaments modérément détersifs, mais qui n'exercent pas d'action échauffante ou refroidissante manifeste.
- 2 Par conséquent, la terre de Chios, celle de Cimole et toute espèce de terre légère, produisent un effet salutaire et empêchent les bulles de se former, si l'on en fait un liniment, en y ajoutant du vinaigre peu âcre ou étendu d'eau; il en est de même d'un œuf cru, qu'on applique immédiatement, en le plaçant sur de la laine douce; ce remède refroidit modérément et dessèche sans causer de picotements; vous pouvez aussi enduire les alentours de la brûlure d'encre à écrire; un cata-

^{2.} Θερμαίνοντα ΒΡ. — Сн. 6; l. 11. om. BFP. — 11-12. μέλαν γραφικόν Λ 1* ναί ante ἀδήντως om. ΑΒΡ. — Ιb. ή m. BFP. — 12. ή... κατάχριε om. BFP.

φακον έψήσας και λεάνας κατάπλασσε άλευρον λεπίον φοῖς ώμοῖς μίξας ἐπιτίθει ἐλαίας άλμάδας μετὰ ἀλφίτων λεάνας κατάπλασσε. Προς δὲ τὰ ἤδη ωεφλυκταινωμένα ροῦν και ἄλφιτα τρίψας μετὰ 3 ὅξους κατάπλασσε · κουίαν ἄσθεσίον κηρωτῆ μιγνὸς και εἰς δθόνιον 5 ἐμπλάσσων ἐπιτίθει. Τὰ δὲ ἡλκωμένα ωράσοις λείοις κατάπλασσε · 4 ἢ ἀνδράχνην τρίψας μετὰ ἀλφίτων κατάπλασσε · ἢ φακῷ ἐφθῷ λείῳ μετὰ μέλιτος κατάπλασσε. Περισίερᾶς κόπρον εἰς δθόνην εἰλήσας 5 κατάκαυσον ἔως τέφρα γένηται, καὶ διεὶς ἐλαίῳ χρῶ. Θαυμασίον 6 φάρμακον ωίτυος ἢ ωεύκης φλοιὸς, ἢ ἀδίαντον ξηρὸν λεῖον, ἢ μυρίνης φύλλα κατακεκαυμένα λεῖα · ωοιεῖ δὲ τούτων ἔκασίον καὶ μετὰ κηρωτῆς συντιθέμενον. Πρὸς δὲ τὰ ἀπὸ ΰδατος κατακαύματα ωρὶν 7 φλυκταίνας γενέσθαι ἐλαιῶν άλμάδων ὕδωρ συνεχῶς κατάντλει, ἢ καὶ αὐτὰς τὰς άλμάδας τρίψας ἐπιτίθει · ἢ σίυπίηρίαν σχισίὴν τρίψας

plasme de lentilles bouillies et triturées convient également; il en est de même de la farine fine délayée avec des œufs crus; faites encore un cataplasme d'olives marinées triturées avec de l'alphiton. Contre les brûlures 3 sur lesquelles il s'est déjà formé des phlyctènes, vous emploierez un cataplasme de sumac et d'alphiton triturés avec du vinaigre; ajoutez de la chaux vive à du cérat et appliquez ce mélange étendu sur un linge. Ap- 4 pliquez sur les brûlures ulcérées un cataplasme de poireaux triturés, ou de pourpier trituré avec de l'alphiton, ou de lentilles triturées avec du miel. Enroulez dans un linge des excréments de pigeon, brûlez-les jus- 5 qu'à ce qu'ils soient réduits en cendres, et employez-les délayés dans de l'huile. L'écorce du pin ordinaire ou du pin à torches, le capillaire des- 6 séché et trituré, les feuilles de myrte brûlées, sont des remèdes merveilleux; chacun de ces médicaments mis en réserve avec du miel agit de la même façon. Contre les brûlures produites par l'eau, on fera cons-7 tamment, avant qu'il se soit formé des phlyctènes, des affusions avec l'eau d'olives marinées, ou bien on appliquera ces olives elles-mêmes, après les avoir triturées, ou encore on emploiera un liniment fait d'alun de

^{1-2.} ἀλευρον.... κατάπλασσε om. om. BP.; ἢ φακῷ..... κατάπλ. om. BFP. — 4-7. εἰς.... κόπρον om. F. A text. — ι ι. τά om. BP. — 12. ἢ om. — 6-7. Ἡ ἀνδράχνην..... καταπλ. BFP.

μετὰ ὄξους ἐπίχριε· ἢ κόλλη ταυρεία μετὰ ὕδατος δαψιλοῦς τετηκυία κατάχριε· ἢ, ὡς Αδαμάντιος ἐθεράπευε, βολθοὺς κρίνων μετὰ ῥοδίνου τρίψας καὶ σοιήσας γλοιῶδες κατάχριε.

ζ'. Πρὸς έξανθήματα.

Εξανθήματα γίνεται παχέων χυμῶν ἐν τῷ δέρματι σΦηνωθέντων, 2 καὶ πλέον κατὰ τὴν ἐπιδερμίδα πυκνὴν οῦσαν. Χρὴ οὖν αὐτοὺς κε- 5 νοῦν διὰ τοῦ δέρματος, καὶ μὴ πόρρω περισπᾶν εἰς τὸ βάθος ἐπὶ 3 τῷ διὰ γασΙρὸς ἢ ἐμέτων κενῶσαι. Καὶ μή τις ὑπολαμβάνη συμβου λεύειν με μηδέποτε καθαίρεσθαι τοὺς τοιούτους διὰ γασΙρός · δεῖ γὰρ ἐπὶ ῶν πλῆθος ὑπόκειται χυμῶν καθαίρειν · εἰ γάρ τις μὴ πράξας τοῦτο πρότερον ἐπιχειροίη διαΦορεῖν, ἐμΦράξει μᾶλλον ἢ κενώσει 10 4 διὰ τοῦ δέρματος τοὺς χυμούς. ἀλλὰ τήν γε Θεραπείαν τῶν ἐμπεπλασμένων τῷ δέρματι χυμῶν διὰ τῶν πυριώντων τε καὶ Θερμαι-

plume trituré avec du vinaigre; faites aussi un liniment avec de la colle de taureau fondue dans une grande quantité d'eau, ou, si vous voulez suivre le traitement préconisé par Adamantius, triturez des oignons de lis avec de l'huile aux roses, et faites-en un liniment, en lui donnant la consistance de la crasse des baignoires.

7. DES EFFLORESCENCES.

Les efflorescences se forment quand des humeurs épaisses sont en
2 clavées dans la peau, et surtout dans l'épiderme, qui est compacte. On

évacue ces humeurs à travers la peau et on ne leur fait pas subir une

révulsion lointaine vers la profondeur du corps pour les évacuer par les

3 selles ou par les vomissements. Qu'on ne suppose pas cependant que je

conseille de ne jamais purger par les selles les gens qui ont des efflores
cences; car, chez les malades qui ont une surabondance d'humeurs, il

faut purger; en effet, si on essaye, avant la purgation, de dissiper ces

humeurs, on aggravera l'obstruction, loin de les évacuer par la peau.

4 Mais le traitement des humeurs enclavées dans la peau doit se faire

à l'aide des substances qui fomentent et échauffent, surtout quand les

 $^{^{1-2}}$. ^{1} ...... κατάχριε om. BP — των BP. — 8. τοὺς τοιούτους χύμους $C_{\rm H}$. $_{7}$; $_{1}$. $_{6}$. $_{6}$ $_{8}$ $_{6}$ $_{7}$ $_{7}$ $_{7}$ $_{1}$. $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{9}$ $_{8}$ $_{9}$ $_{$

υόντων σοιητέον, καὶ μάλισ α ὅταν σλατέα τυγχάνη ὅντα τὰ ἐξανθήματα τὰ γὰρ τοιαῦτα δηλοῖ τὸν χυμὸν οὐ Θερμὸν καὶ λεπ τὸν
ὑπάρχειν, ἀλλὰ ἱκανῶς ψυχρὸν καὶ σαχύν. Δάφνης οὖν φύλλων 5
ἀπαλῶν καὶ σηγάνου καὶ μάννης ἴσον ἐκάσ του τρίψας καὶ διεὶς ἐν
5 ἐλαίφ κατάχριε. Σταφίδα ἀγρίαν φώξας καὶ τρίψας καὶ λιθανωτὸν 6
μετὰ ἐλαίου διεὶς ἐπάλειφε ἡ σεῦτλον ἀπαλὸν ἐψήσας καὶ τρίψας
κατάπλασσε κηροῦ Δη', Θείου ἴσον, ἀλὸς Δς. Τὰ ξηρὰ τρίψας
καὶ ἐπιχέας ἐλαίου κοτύλης ἡμισυ, σάντα ὁμοῦ ἔψει, καὶ γενομένων
ἐμπλασ τῶν χρῶ σροσεδρεύειν δὲ χρὴ τῆ ἐψήσει ἀγαθὸν σφόδρα
10 τὸ φάρμακον.

η'. Περί κνησμῶν.

Κυησμούς κατασκευάζειν μέν χρη όταν έκ τοῦ βάθους προκαλέ- 1 σασθαι δέου η χυμούς κωλύειν δὲ όταν περί τὰ κνώμενα μόρια κίν-

efflorescences sont larges: cette forme indique que l'humeur n'est pas chaude et ténue, mais suffisamment froide et épaisse. Triturez quantités 5 égales de feuilles tendres de laurier, de rue et de la poussière d'encens, délayez le tout dans de l'huile et faites-en un liniment. Triturez 6 de la staphisaigre torréfiée, délayez de l'encens dans de l'huile et faites un liniment de ces deux substances; ou bien encore employez un cataplasme de feuilles de bette tendres, bouillies et triturées; cire et soufre, de chacun huit drachmes, sel six drachmes. Triturez les substances à sec, versez dessus un demi-cotyle d'huile, faites bouillir le tout ensemble et employez ce mélange quand îl a acquis la consistance d'un emplâtre; il faut insister longtemps sur la cuisson; c'est un remède tout à fait bon.

8. DES DÉMANGEAISONS.

On provoque des démangeaisons lorsqu'il est nécessaire d'appeler des l humeurs de la profondeur du corps, et on les réprime lorsqu'il y a danger que les parties frappées de démangeaison ne deviennent le siége

^{1.} όντα τά om. BF P. — 4. έπάσγφ BFP. — 5-6. παὶ λιδ... τρίψας om. BP. BFP. — 4-5. παὶ διεὶς... τρίψας om. — 6. άλειφε F. — Ib. ή Paul.; om. AF.

δυνος ή ψώρας ή λέπρας, ή τινα τῶν κακοήθων ελκῶν συσίηναι ·
κωλύσεις δὲ ἡ διὰ Φαρμάκων ἀποκρουόμενος, ἡ διὰ τοῦ καρτερεῖν κνησιῶντα καὶ μὴ ψαύειν · ωαύεσθαι γὰρ ωέΦυκεν ἡ κνῆσις καὶ 2 οὕτως. Πρὸς δὲ τοὺς ψωρώδεις κνησμοὺς Θαλάσση Θερμῆ, ἡ ὄξει Θερμῷ λοῦς, ἡ σικύου ἀγρίου ἀΦεψήματι ὁμοίως · ἡ ἀμπέλου ωα- 5 λαιᾶς Φλοιὸν Φρύξον ἐπὶ ὀσίρακου, καὶ τρίψας ωροεπαλείψας τε τὸν ψωριῶντα τόπον βουτύρω ἐπίπασσε τοῦτο καὶ κατάδει, χρῶ τε τῷ 3 Φαρμάκω μέχρις ἀν ὑγιασθῆ. Τὸ δὲ ὅπιον μετὰ ὑγρᾶς κηρωτῆς συναλειΦόμενον τοὺς κνησμοὺς καὶ τὰ ψυδράκια ωαρηγορεῖ.

θ'. Περί φλυκταινών.

1 Καὶ τὰς Φλυκταίνας δὲ ὁξεία βελόνη τιτρᾶν ωροσήκει κατὰ ὑπόρ- 10 ρυσιν, εἶτα ἐκθλίβειν ωράως τὸ ὑγρὸν, ἐῶντα τὸ δέρμα ωροσκείμενον, κὰν ωληρωθῆ μύσαντος τοῦ τρήματος ἡ Φλύκταινα ωάλιν, ωάλιν de la psore, de la lèpre, ou de quelque ulcère de mauvaise nature; or on les réprime soit en les répercutant avec des médicaments, soit en résistant à l'envie de se gratter et en ne touchant pas aux parties qui 2 démangent; car la démangeaison peut cesser aussi de cette façon. Contre les démangeaisons qui tiennent de la nature de la psore, on prescrit un bain d'eau de mer chaude, ou de vinaigre chaud, ou d'une décoction de concombre sauvage; grillez sur un morceau de poterie l'écorce d'un vieux cep de vigne et saupoudrez-en la partie affectée de psore, après l'avoir frictionnée et enduite de beurre; puis appliquez un bandage et continuez ce traitement jusqu'à ce que la partie soit guérie. L'opium combiné au cérat liquide et employé comme liniment apaise les démangeaisons et dissipe les petites vésicules.

9. DES PHLYCTÈNES.

On perce les phlyctènes avec une aiguille aiguë, au point le plus déclive, puis on exprime doucement le liquide, en laissant la peau appliquée aux parties sous-jacentes; et, quand la bulle se remplit de nouveau, parce que le trou s'est houché, on le perce et on exprime encore une

V.

^{6.} προεπαλείψαs om. BP. — 7. δέ — Ib. πάλιν, πάλιν e conj.; πάλιν έπ ABP. — 12. τρήματος] δέρματος Α 1° m. δευτέρου Gal.; πάλιν Codd.

αὐτὴν δεῖ τιτρᾶν ὁμοίως, καὶ ἐκθλίβειν καὶ Φυλάτῖειν τὸ δέρμα τροσσοπαλεν ἄχρις ἀν ἐπουλωθῆ τὸ ὑπὸ αὐτῷ ἡλκωμένον. Πρὶν μεν οὖν 2 ἐκραγῆναι τὰς Φλύκτεις ἐΦθῷ Φακῷ λείῳ μετὰ ὕδατος κατάπλασσε τη ροιᾶς ραβδία χλιαίνων ἐν τέΦρᾳ Θερμῆ τροσδίθει καὶ κατόπία τοὺς τόπους. Εἀν δὲ ἐκραγῶσι καὶ ἔλκος γένηται, σίξαρ ὕειον τήξας 3 μετὰ Φακῆς λείας εἰς δθόνιον ἐμπλάσας ἐπιτίθει τη κρίνου ρίζας ἐψήσας ἐν ὕδατι καὶ τρίψας μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθει.

ι'. Περί ἀναφόηγνυμένων έλκων.

Τινά δε των έλκων συνουλωμένα πολλάκις μετά χρόνον οὐ πολύν 1 αὔθις Φλεγμαίνει τε καὶ ἀναφρήγνυται πεπονθότος γὰρ ὀσῖοῦ τινος 10 ἐνίοτε ἡ ἐπικειμένη σὰρξ ἐπουλοῦται μεν ραδίως καὶ ὑγιὴς εἶναι δοκεῖ τελέως, πάλιν δε ἰχῶρος ἐπιρρυέντος κατὰ ὀλίγον ἐκ τοῦ

fois le liquide de la même manière; on laisse également la peau appliquée sur la surface ulcérée jusqu'à ce que celle-ci se soit cicatrisée. Avant la rupture des phlyctènes, appliquez un cataplasme de lentilles 2 cuites et triturées avec de l'eau; ou bien chauffez dans de la cendre chaude des bâtonnets de bois de grenadier, jusqu'à ce qu'ils soient devenus tièdes; puis appliquez-les et pratiquez ainsi sur les régions malades une cautérisation légère. Mais, dans le cas où les phlyctènes se sont rom-3 pues et qu'il s'est formé une plaie, vous appliquerez un linge enduit de graisse de porc fondue unie à des lentilles cuites et triturées; vous pouvez encore faire bouillir dans l'eau des racines de lis, les triturer avec du cérat, et appliquer le mélange.

10. DES ULCÈRES QUI SE ROUVRENT.

Certaines plaies, après s'être cicatrisées souvent, s'enflamment et se l rouvrent de nouveau : en effet, quelquesois, lorsqu'un os est affecté, la chair qui le recouvre se cicatrise facilement et semble être parfaitement saine; mais, comme il s'établit de nouveau peu à peu un afflux d'ichor provenant de l'os corrompu qui est situé dans la prosondeur des par-

ι. δεῖ τιτρᾶν ad Eun.; διατιτράν Paul.; τίθει Codd. — 9. ωαθόντος γάρ F; διατιτρᾶν ΑΒΡ. — 4. ωροσθίθει BFP.

φθειρομένου κατά τὸ βάθος ὁσιοῦ Φλεγμονή τε καὶ σύον ὑπογίνεται
την οὐλην ἀναξαῖνον. Τίς οὖν ἡ Θεραπεία τῶν τοιούτων ἐλκῶν;
ξήρανσις ἐπὶ τοσοῦτον ὡς ἀποσίηναι τὸ σεπονθὸς ὀσιοῦν. Ραδίως
οὖν ἀναπλεύσει τὰ ἐγκαθήμενα τῶν ὀσιῶν, εἰ μήκωνος ἀγρίας καὶ
συκῆς Φύλλα λεῖα μετὰ σάλης ἀλΦίτου καὶ οἴνου καταπλάσεις, ἡ 5
4 ὑοσκυάμου σπέρμα καὶ χάλκανθον ἴσα τρίψας ἐπιθήσεις. Πευκεδάνου ἡ ῥίζα λεπίδας ὀσιῶν ἀΦίσιησιν ἐν τάχει.

ια'. Περί κακοήθων έλκῶν.

Τὰ δὲ κακοήθη καὶ δυσεπούλωτα καὶ χρόνια καὶ σηπεδονώδη τῶν εἰκῶν λημνία σφραγὶς ἀφελεῖ μεγάλως ἡ δὲ χρῆσις γίνεται κατὰ τὸ μέγεθος τῆς τοῦ ἔλκους κακίας τὸ μὲν γὰρ δυσῶδες καὶ λίαν 10 ωλαδαρὸν καὶ ῥυπαρὸν ἀνέχεται διὰ ὅξους δριμυτάτου τῆς λημνίας ἀνιεμένης εἰς ωηλώδη σύσλασιν. Καὶ διὰ οἴνου δὲ, ἢ ὕδατος, ἢ ὀξυμέλιτος, ἢ ὀξυκράτου, ἢ μελικράτου, ἢ ὁπως ἀν ἡ χρεία κελεύση,

ties, il se forme insensiblement de l'inflammation et du pus qui déchire 2 la cicatrice. Quel est donc le traitement de pareils ulcères ? C'est un desséchement poussé assez loin pour amener l'exfoliation de l'os malade.

3 Les os engagés dans les parties se porteront facilement à la surface, si vous appliquez un cataplasme de feuilles de pavot sauvage et de figuier combinées à la poussière d'alphiton et au vin, ou si vous appliquez un topique de parties égales de graines de jusquiame et de vitriol bleu tri-4 turés ensemble. La racine de fenouil de porc accélère l'exfoliation des écailles osseuses.

11. DES ULCÈRES DE MAUVAISE NATURE.

La terre sigillaire de Lemnos est très-bonne pour les ulcères difficiles à cicatriser, chroniques et putrilagineux; on en modifie l'emploi d'après le degré de malignité de l'ulcère : en effet on traite avec succès un ulcère impur, de mauvaise odeur et fortement pénétré de liquides, avec de la terre sigillaire délayée dans du vinaigre âcre, de manière à 2 lui donner la consistance de la boue. C'est aussi une méthode convenable que de délayer cette terre dans du vin, de l'eau, du vinaigre miellé, de l'eau vinaigrée, de l'eau miellée, ou d'autre façon, suivant

ἐπιτήδειόν ἐσΊιν. Εἴ τις Θυίαν ἐκ μολίβδου σκευάσας μετὰ δοίδυκος 3 μολιβδίνου ρόδινον ἐμβαλών ἢ ὸμφάκινον ἔλαιον, ἢ ἀειζώου χυλὸν, ἢ κοτυληδόνος, ἢ Θριδακίνης, ἢ ψυλλίου, ἢ ὅμφακος τρίβοι ὡς ἀνεῖναι χυλόν τινα, ἄρισΊον ἔξει φάρμακον ωρὸς τὰ καρκινώδη καὶ 5 κακοήθη τῶν ἐλκῶν, καὶ ωρὸς τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ ὅρχεσι καὶ μασίοῖς φλεγμονὰς, ωρός τε τὰς ἐν ἔδρα μετὰ ἐλκῶν ἢ σΊολίδων ἀνεξασμένων. Κενταύριον τὸ μικρὸν καταπλασσόμενον ωρόσφατον τὰ 4 ωαλαιὰ καὶ δυσεπούλωτα τῶν ἐλκῶν ἀπουλοῖ καὶ τὰ κακοήθη ἰᾶται. Κυπαρίσσου τὰ φύλλα καὶ οἱ βλασΊοὶ καὶ τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ 5 ἀπαλὰ τὰς κατὰ βάθος ὑγρότητας ἐν ταῖς ωλαδαραῖς καὶ σηπεδονώδεσι διαθέσεσιν ἀλύπως τε ἄμα καὶ ἀσφαλῶς ἐκβόσκεται. Κυπέρου 6 ρίζαι τὰ διὰ ὑγρότητα ωολλὴν ἐλκύδρια δυσεπούλωτα Θαυμασῖῶς ὡφελοῦσιν. Κολοκύνθης ξηρᾶς κεκαυμένης ἡ τέφρα τοῖς ὑγροῖς ἄμα 7 καὶ χωρὶς φλεγμονῆς σηπομένοις ἀρμότῖει, καὶ μάλισῖα τοῖς ἐπὶ

que l'exigera chaque cas particulier. De l'huile aux roses ou de l'huile 3 d'olives vertes, ou du suc de joubarbe, de cotylédon, de laitue, de pulicaire ou de raisin vert, mis dans un mortier en plomb et triturés ensuite avec un pilon également en plomb, de manière que le plomb lâche une espèce de suc, constituent un excellent remède contre les ulcères carcinomateux, les ulcères de mauvaise nature, les inflammations du membre génital, des testicules, des mamelles et du siège, qui sont accompagnées d'ulcères ou de plis éraillés. Un cataplasme de petite 4 centaurée fraîche recouvre d'une cicatrice les vieux ulcères et les ulcères difficiles à cicatriser, et guérit les ulcères de mauvaise nature. Les feuilles, les jeunes pousses et les boules jeunes et tendres du cyprès 5 tarissent sûrement et sans causer d'incommodité les liquides qui se trouvent profondément situés dans les affections caractérisées par de la pourriture et un excès de liquide qui pénètre les parties. Les racines de 6 souchet produisent un effet admirable sur les petits ulcères qui se cicatrisent difficilement par suite d'un excès d'humidité. La cendre de 7 courges desséchées convient aux ulcères putrides qui sont à la fois humides et sans inflammation, surtout quand ces ulcères ont leur siége au

8 σόσθης αίδοίου · ὁμοίως καὶ ἀνήθου ῥίζης. Αρνόγλωσσον σρὸς τὰ 9 κακοήθη καὶ σρὸς ῥεύματα καὶ σηπεδόνας ἀρμότιει. ἴσατις ἡ ἤμερος σρὸς σᾶν ἔλκος κακόηθες δρασιηρίως ἀνθίσιαται, κὰν σήπηται, κὰν διαθιβρώσκηται · εἰ δέ σοτε τῆς τοῦ κάμνοντος Φύσεως ἰσχυροτέρα Φαίνοιτο, μιγνύναι χρὴ τοῖς Φύλλοις αὐτῆς λειωθεῖσιν ἢ ἄρτον, 5 ἢ κρίθινον ἄλευρον, ἢ σύρινον, ἢ ἄλΦιτα κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν 10 ἐκάσιω διάθεσιν. Οσιράκοις χρώμεθα σρὸς τὰς ἐκ ῥευμάτων χρονίας καὶ δυσσαρκώτους κοιλότητας ὁσαι συριγγώδεις εἰσὶ καὶ βαια θεῖαι. Ερια κεκαυμένα τὰς σλαδαρὰς σάρκας ἐπὶ τῶν ἐλκῶν ἀποτήκει 12 τάχισια. Πλατάνου Φλοιὸς καυθεὶς καὶ ἐπιπατίόμενος τὰ διὰ ὑγρό- 10 13 τητα σολλὴν ἕλκη σλαδαρὰ καὶ ρυπαρὰ ἰᾶται. Πευκεδάνου ῥίζα τοῖς κακοήθεσιν ἔλκεσιν ἄρισιόν ἐσιι Φάρμακον ἐπιπατίομένη ξηρά· αὕτη 14 γὰρ καὶ καθαίρει καὶ σαρκοῖ καὶ ἐπουλοῖ. ἀλοὴ τὰ δυσεπούλωτα τῶν

έλκῶν ἰᾶται, καὶ μάλισ α τὰ κατὰ έδραν τε καὶ αἰδοῖον · ὡΦελεῖ δὲ 8 prépuce; il en est de même de la cendre de racine d'aneth. Le plantain est bon contre les ulcères de mauvaise nature, contre les fluxions et 9 contre les pourritures. La guède cultivée combat efficacement tous les ulcères de mauvaise nature, que ces ulcères soient pourris ou corrodés; si parfois ce médicament semble trop fort pour la constitution du malade, ajoutez aux feuilles triturées de la guède du pain, de la farine d'orge ou de froment ou de l'alphiton, suivant l'état qui prédomine 10 dans chaque cas particulier. Nous employons des écailles contre les cavités qui proviennent de fluxions, qui existent depuis longtemps, et où il est difficile de produire des bourgeons charnus, lorsque ces cavités 11 sont fistuleuses et profondes. La laine brûlée consume très-rapidement 12 les chairs pétries d'humidité qu'on trouve sur les ulcères. L'écorce de platano brûlée guérit les ulcères impurs et pétris de liquide par suite 13 d'un excès d'humidité, si on les en saupoudre. La poudre de racine de fenouil de porc à l'état sec est un remède excellent contre les ulcères de mauvaise nature : en effet, cette racine nettoie, fait pousser les bour-

14 geons charnus et cicatrise. L'aloès guérit les ulcères difficiles à cicatriser, surtout ceux qu'on trouve au siége et sur le membre génital; dé-

^{1.} αἰδοίων ΑΒΡ. — 2. καὶ ῥεύμ. ΒΡ. - 1/1. τε om. Α. — Ib. δέ om. A.

καὶ τὰς Φλεγμονὰς αὐτῶν ὕδατι διεθεῖσα. Παλαιὰ δὲ ἔλκη ἰᾶται κηρὸς 15 ἐν ἡλίφ μαλαχθεὶς καὶ χαλκοῦ λεπίδα πλείσην ἀναλαβών, ἢ χρυσομόλλαν · δεῖ δὲ εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσοντα τιθέναι καὶ μὴ ἀΦαιρεῖν συνεχῶς τὸ σπληνίον. Πρὸς δὲ τὰ χειρώνεια ποιεῖ χαλκοῦ λεπί- 16 δος Δι', κηροῦ τὸ ἴσον, σηυπηρίας Δε'. Τὸν κηρὸν Φερμάνας καὶ 17 μαλάξας ἀναλαβε τὰ ξηρὰ λεῖα, καὶ εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας ἐπιτίθει. Πρὸς δὲ τὰ Φηριώδη σίδιον λεῖον καύσας ἐπιτίθει · ἢ σηυπηρίαν 18 σχισηὴν κεκαυμένην λείαν ἐπιτίθει. — Πρὸς τὰ Φηριώδη · ϒσσώ- 10 που Δδ', σηαφίδος ἴσον, νίτρου Δε' · προϋποχρίσας μέλιτι τὸ ἔλκος 10 ἐπίπατης αὐτὰ λεῖα. Τὰ δὲ σηπεδονώδη καὶ νεμόμενα τῶν έλκῶν 20 ἰσχυροτάτων δεῖται Φαρμάκων, οἴον ἐσηι χαλκῖτις καὶ ἀρσενικὸν καὶ τίτανος · καίει γὰρ παραπλησίως τὰ τοιαῦτα πυρὶ, καὶ πολλάκις, τούτων νικωμένων, καὶ αὐτῷ τῷ πυρὶ χρώμεθα. Πράσιον 21 ἑΦθὸν ἐν οἴνφ κατάπλασσε. Θροβον λεῖον μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. 22

layé dans de l'eau, ce médicament est bon aussi pour les inflammations des mêmes parties. Les vieux ulcères sont guéris par de la cire pétrie 15 au soleil, et dans laquelle on a incorporé une très-grande quantité de battitures de cuivre ou de malachite; on étend ce médicament sur un linge et on l'applique; n'enlevez pas fréquemment l'emplâtre. Le 16 médicament suivant agit contre les ulcères chironiens : battitures de cuivre, dix drachmes; cire, même quantité; alun, deux drachmes. On 17 chauffe et on pétrit la cire, on y incorpore les substances sèches triturées; on étend le médicament sur un linge, et on l'applique. Contre 18 les ulcères férins on applique de l'écorce de grenades triturée et brûlée, ou de l'alun de plume brûlé et trituré. - Contre les alcères férins : 19 hysope, quatre drachmes, et même quantité, de raisin sec; soude brute, deux drachmes. Triturez cet ingrédient et saupoudrez-en l'ulcère, après l'avoir préalablement enduit de miel. Les ulcères putrilagineux et en- 20 vahissants exigent l'emploi de médicaments très-forts, comme le cuivre pyriteux, l'orpiment et la chaux: en effet, de pareils médicaments brûlent d'une manière analogue à celle du feu, et même, s'ils ne peuvent venir à bout de la maladie, nous avons souvent recours au feu luimême. Employez un cataplasme de poircau cuit dans du vin. Appliquez 21-22 23 Ελαίας άπαλοῖς Φύλλοις έΦθοῖς ἐν οἴνῳ λείοις ώσαύτως χρῶ καταν-24 τλητέον δὲ Φαλάσση Φερμῆ. Τοὺς δὲ σκώληκας τοὺς ἐν τοῖς σηπεδονώδεσιν ἕλκεσι χυλὸς καλαμίνθης ἀναιρεῖ.

ι6'. Πρὸς ἄνθρακας.

Τούς δὲ ἄνθρακας μελαγχολικὸν τὸ αἴμα γενόμενον καὶ ἀναζέσαν, ἐπιφλέξαν τε τὸ δέρμα ωσιεῖ · διὸ καὶ σὺν ἐσχάρα γίνονται, Φλυ- 5 κταίνης ωροηγησαμένης τοῦ ἔλκους ὡς ἐπὶ τῶν ωυρικαύτων, ωυρε- τὸν τε ὀξύτατον καὶ κίνδυνον ἐπάγουσι ταχύν. Κνησαμένων δὲ ἐνίστε καὶ ωλείους συνίσιανται Φλύκταιναι σμικραὶ καὶ ωυκναὶ καὶ συνε- χεῖς ὅμοιαι κέγχροις, αἴτινες ἡηγνύμεναι ωσιοῦσιν ὁμοίως ἐσχαρῶδες τὸ ἔλκος, τῆ χροιᾶ ωστὲ μὲν τεΦρώδους γενομένης τῆς ἐσχάρας, 10 ωστὲ δὲ μελαίνης · ἡ δὲ ἄλλη σὰρξ κύκλω Φλογώδης ἰσχυρῶς καὶ μέλαινα τῆ χροιᾶ γίνεται, καὶ σιίκδουσα ωαραπλησίως ἀσΦάλτω

23 de l'ers trituré avec du miel. Employez de même des feuilles tendres d'olivier bouillies dans du vin et triturées; on fera une affusion d'eau 24 de mer chaude. Le suc de calaminthe tue les vers qu'on trouve dans les ulcères putrilagineux.

12. CONTRE LES ANTHRAX.

- L'anthrax provient d'un sang qui est devenu atrabilaire, qui bouillonne et qui brûle la peau: pour cette raison, au début, il s'accompagne d'unc escarre, et l'ulcère est précédé d'une bulle, comme dans
  les brûlures par le feu; ces tumeurs amènent une fièvre suraiguë et un
  2 danger pressant. Quand les malades se grattent, il se forme quelquefois
  de petites bulles assez nombreuses et serrées, qui se touchent et qui ressemblent à des grains de millet; quand ces bulles se rompent, elles
  produisent également un ulcère couvert d'escarres, l'escarre étant quelquefois de couleur cendrée, et d'autres fois de couleur noire; le reste
  de la chair qui l'entoure est aussi le siége d'une inflammation trèsvive et prend une couleur noire; elle resplendit comme le bitume et
  - Ch. 12; l. 4. Tods ἄνθρ. BP. 7.
     8. μιπραί BP. Ιδ. παί ante συπναί om, ἐπάγουσι ex em.; ἐπάγουσι A 2ª m. BFP;
     Α. 10-11. γενομένης...... ἄλλη om. ἐπάγοντος Α 1ª m.; ἐπιφέρουσι Gal. Α text. BFP.

καὶ ωίσση · τοιαύτη δέ ἐσ ιν ἡ ἀκριδῶς μέλαινα χολή. Θεραπεύοντας 3 δὲ τὸ τοιοῦτον ωάθος ἀπὸ Φλεβοτομίας ἄρχεσθαι ωροσήκει καὶ κενοῦν μέχρι λιποθυμίας. Καὶ μὴν καὶ ἀποσχάζειν μετὰ Φλεβοτομίαν 4 οὐκ ἀνάρμοσιον βαθυτέραις ταῖς ἀμυχαῖς χρωμένους διὰ τὸ τοῦ χυμοῦ ωάχος. Κατὰ δὲ τοῦ ωεπονθότος τοῖς ἀποκρουομένοις μετρίως 5 καὶ διαφοροῦσι χρησόμεθα · τοιοῦτον δέ ἐσ ι τὸ διὰ ἀρνογλώσσου καὶ Φακῆς ἐφθῆς κατάπλασμα λαμβάνον ἄρτου κλιβανίτου τὸ ἀπαλὸν, μήτε ἄγαν καθαροῦ, μήτε ρυπαροῦ. Κατὰ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἕλκους ἐπιθήσομεν τῶν σφοδρῶν τι Φαρμάκων, οἴον ἐσ ι τὸ Ανδρωνος, ἀνιέντες τοῖς ἄλλοις ἔλκεσιν ὁμοίως εἰς οὐλὴν ἄξομεν τὸ ἔλκος. Παλαιὰ κάρυα 8 τὰ ἐλαιώδη ωρὸς ἄνθρακας ωοιεῖ, καὶ κυπαρίσσου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασιοὶ καὶ τὰ νέα καὶ ἀπαλὰ σφαιρία σὸν ἀλΦίτοις, καὶ σιαφὶς ἐκγεγιγαρτισμένη καὶ λειωθεῖσα, καὶ ἰσχάδες ἐφθαὶ ἐν οἴνω κοπεῖσαι.

la poix; or telle est la bile noire proprement dite. On commencera le 3 traitement de cette maladie par la saignée, et on poussera l'évacuation jusqu'à défaillance. Il n'est pas hors de propos non plus de faire des 4 scarifications après la saignée; mais les incisions seront plus profondes que de coutume, à cause de l'épaisseur de l'humeur. Sur la partie af- 5 fectée, nous appliquerons des médicaments qui répercutent et qui dissipent modérément : tels sont le cataplasme de plantain et de lentilles cuites, qui doit contenir la partie tendre d'un pain cuit au petit four et qui n'est ni trop pur ni trop impur. Sur l'ulcère lui-même, on met 6 quelque médicament actif, comme est le médicament d'Andron, délayé dans du vin doux cuit jusqu'à ce qu'il ait acquis la consistance de la crasse des baignoires. Quand l'inflammation a cessé, on cicatrise l'ulcère, 7 comme cela se fait pour les autres. Les vieilles noix huileuses agissent contre les anthrax; il en est de même des feuilles, des jeunes pousses, des boules jeunes et tendres du cyprès, pourvu qu'on y ajoute de l'alphiton, des raisins secs, dont on a enlevé les pepins et qu'on a triturés ensuite, des figues sèches bouillies dans du vin et pilées ensuite.

ιγ'. Πρός καρκίνους.

Ταλ οἱ καρκίνοι δὲ ἐκ μελαίνης χολῆς μὴ ζεούσης συνίσλανται, κὰν δριμυτέρα τύχη, μετὰ ἔλκους. διὰ τοῦτο κατὰ τὴν χρόαν μελάντεροι τῶν Φλεγμονῶν εἰσι χωρὶς Θερμότητος. αἱ Φλέβες δὲ ωληροῦνται καὶ τείνονται ωλέον ἐπὶ αὐτῶν ἢ ἐπὶ τῶν Φλεγμονῶν, οὐδὲ αὐταὶ ωαραπλησίως ταῖς Φλεγμοναῖς ἐρυθραὶ τυγχάνουσαι, 5 κατὰ τὸν χυμὸν δὲ τὴν χρόαν ἔχουσαι. Διὰ δὲ τὸ ωάχος τοῦ χυμοῦ τούτου καὶ ἀνίατος ὁ καρκίνος ἐσλὶ, μήτε ἀποκρουσθῆναι δυνάμενος, μήτε διαφορηθῆναι, μήτε ἐπὶ ταῖς καθάρσεσιν ὅλου τοῦ σώματος εἴκων, καὶ τῶν μὲν ωραστέρων Φαρμάκων ἐπιτιθεμένων καταφρονῶν, 3 ὑπὸ δὲ τῶν σφοδροτέρων ωαροξυνόμενος. Δυνατὸν μὴν τοὺς ἀρχο- 10 μένους καρκίνους κωλύειν αὐξεσθαι καθαίροντας τὸν μελαγχολικὸν χυμὸν ωρὶν ἐν τῷ ωεπονθότι μορίφ σληριχθῆναι κενώσομεν δὲ ἢ

13. CONTRE LES CARCINOMES.

Les carcinomes proviennent aussi de la bile noire, mais d'une bile noire qui ne bouillonne pas; si cette humeur présente un excès d'âcreté, il se forme des carcinomes ulcérés; pour cette raison, les carcinomes sont aussi d'une couleur plus noire que les inflammations, et ils n'ont pas de chaleur; sur ces tumeurs, les veines sont aussi plus pleines et plus tendues que sur les tumeurs inflammatoires; ces vaisseaux ne sont pas non plus rouges, comme dans les cas d'inflammation, mais leur couleur correspond à celle de l'humeur dont les carcinomes dépendent. A cause de l'épaisseur de cette humeur, le carcinome est incurable, attendu qu'elle ne saurait être ni répercutée ni dissipée, qu'elle ne cède pas aux purgations de tout le corps, qu'elle se rit des médicaments plus ou moins doux qu'on pourrait appliquer, tandis qu'elle éprouve des exacerbations sous l'influence des médicaments plus actifs.

3 Cependant il est possible d'empêcher les carcinomes commençants de faire des progrès, en purgeant la bile noire avant qu'elle se fixe dans

la partie affectée; or nous évacuons cette humeur soit à l'aide de

διὰ τῶν ἀπλῶν τινος, οἶόν ἐσΊι τὸ ἐπίθυμον ωλῆθος ∠δ' ἐν ὀρῷ γάλακτος, ἢ μελικράτῳ διδόμενον, ἢ διὰ τῆς ἱερᾶς τὸν μέλανα ἔλλέθορον λαμβανούσης. Ἐπὶ δὲ τοῦ ωεπονθότος τόπου ωροσαγόμενον μ ἀλύπως ωοιεῖ ἐπὶ τῶν ἡλκωμένων σΊρύχνου, χυλὸς ὀθονίου μαλακοῦ δὶπθύχου ἢ τριπθύχου δευομένου τῷ χυλῷ ἐπιτιθεμένου ωολλῷ. Δεῖ 5 δὲ ἔξωθεν κατὰ αὐτοῦ καὶ ἔριον ἀπαλὸν ωεριβαλλειν δευόμενον καὶ αὐτὸ τῷ χυλῷ ωρονοεῖν δὲ ὁπως μὴ ξηρανθῆ ταῦτα, συνεχέσθερον ἐπαντλουμένου τοῦ χυλοῦ. Χρήσαιτο δὲ ἄν τις δεόντως ἐπὶ τῶν ἡλο κωμένων καρκίνων καὶ τῷ διὰ ωομφόλυγος διαιτάσθω δὲ ὁ ωάσχων 10 ἔν τε χυλῷ ωθισάνης ωλεονάζων καὶ γάλακτος ὀρῷ, καὶ λαχάνων μαλάχῃ καὶ ἀτραφάξυϊ, βλίτῳ τε καὶ κολοκύνθη, καὶ τοῖς ωετραίοις τῶν ἰχθύων καὶ ωᾶσιν ὅρνισι ωλὴν τῶν ἐλείων.

quelque médicament simple, comme l'agourre, qu'on donne à la dose de quatre drachmes, dans du petit-lait ou de l'eau miellée, soit à l'aide du pargatif sacré, qui, dans ce cas, doit contenir de l'ellébore noir. Quant aux remèdes qu'on applique sur la partie affectée, le suc de mo- 4 relle produit un effet efficace et peu pénible, quand on en imbibe largement un linge doux plié en deux ou en trois et qu'on applique ce linge sur les carcinomes ulcérés. A l'extérieur, on entoure ce linge de 5 laine molle, trempée également dans ce suc; mais, pour que ni le linge ni la laine ne se dessèchent, il convient de pratiquer assez souvent des affusions avec le même suc. On pourra aussi employer convenablement 6 sur les carcinomes ulcérés le médicament aux fleurs de zinc; quant au régime à suivre, le malade usera en abondance de crème d'orge mondée et de petit-lait; en ce qui concerne les légumes, il se nourrira de mauve, d'arroche, de blite et de courges; il mangera aussi des poissons de roche et des oiseaux de tout genre, à l'exception toutesois des oiseaux de marais.

^{2.} μελικράτου Α. — 4. χυλόν Α. — σολλῷ οπ. BFP. — 6. δέ]δέον BP. — 5. διπ7ύχου ἢ τριπ7ύχου οπ. BFP. — 6-7. καὶ αὐτῷ τῷ χυλῷ BP. — 8. τῷ lb. δευθέντος BFP. — lb. ἐπιτιθεμένου χυλῷ Α. — 9. τό Codd.

ιδ΄. Πρός σαρκοθλάσματα καὶ ἐκχυμώματα.

1 Σαρκὸς Φλασθείσης ὑπό τινος βαρέος ἐμπεσόντος, καὶ τῶν σμικρῶν ἐν αὐτῆ Φλεβίων διαιρεθέντων, αἴμα προχεῖται κατὰ διαπήδησιν, ὅπερ ἀθροιζόμενον ὑπὸ τῷ δέρματι ποιεῖ τὸ καλούμενον
2 ἐκχύμωμα μὴ διαιρεθέντος τοῦ δέρματος. Σκοπὸς οὖν ἐσὶιν ἡμῖν
διαφορῆσαι τὸ Φρομβωθὲν αἴμα, καὶ τοῦτο συντόμως πρὶν μελαν6 ῆναι· κατὰ ἀρχὰς δὲ καὶ τῶν σὶυπὶικῶν τι παραπλέκειν χρὴ τοῖς
διαφοροῦσι διὰ τὸ τοὺς χιτῶνας τῶν Φλεβίων τεθλάσθαι καὶ χρήζειν
πυκνώσεως · μετὰ γὰρ ταῦτα καὶ χωρὶς τοῦ σὶύφειν τοῖς διαφορη3 τικοῖς μόνοις χρησόμεθα. Καὶ ἀποσχάζοντες δὲ ἐν ἀρχῆ τὰ ἐκχυ4 μώματα, οὕτω τὴν ἑξῆς Θεραπείαν προσάγομεν. Εἶδος δὲ ἐσὶι τῶν 10
ἐκχυμωμάτων καὶ τὰ καλούμενα ὑπώπια καὶ τὰ ὑποσφάγματα καὶ ἡ

14. REMÈDES CONTRE LES CONTUSIONS DE LA CHAIR ET LES ÉPANCHEMENTS SOUS-CUTANÉS.

1 Quand la chair a été contusionnée par quelque objet lourd, et que les petites veines qu'elle contient ont été divisées, le sang s'extravase par transsudation, et forme, en s'accumulant sous la peau, ce qu'on 2 appelle une ecchymose, sans qu'il y ait division de la membrane. Dans ce cas, l'indication à remplir est de dissiper le sang coagulé, et d'obtenir rapidement ce résultat, avant que le sang soit devenu noir; cependant, au commencement, on ajoutera aussi quelque ingrédient astringent aux substances dissipantes, parce que les tuniques des petites veines ont été contusionnées et exigent qu'on les resserre; en effet, plus tard on emploiera les dissipants seuls, sans resserrer. Au commencement, on fait aussi des scarifications sur les ecchymoses, après quoi on passe au traitement consécutif. Les extravasations de sang au-dessous des yeux, dites hypopia, ainsi que celles qui se forment dans l'intérieur de ces organes

CH. 14; l. 1. Θλασθείσης ex em.; Θλάσης F; Θλάσις BP; Θλάσιν Α. — Ib. τῶν om. BFP. — 2. διαιρεθέτεων ex em.; διακριθέντων Codd. — 4. ἐσ7ιν

om. BP. — 5-6. μελανθή BP. — 6. παί om. ABP. — 8. μετὰ δὲ ταῦτα Α. — Ib. τοῦ σθόψειν om. BP. — 10. οὐτω om. A. 11. ὑποθράγματα BP. κατά τους όνυχας ύποδρομη τοῦ αίματος ἐκ ωληγῆς γινομένη. Δέρμα 5 ωροβάτου νεωσὶ ἐκδεδαρμένου τοῖς μεμασιιγωμένοις ωεριτεθέν Θεραπεύει ωαντὸς μᾶλλον ἐν ἡμέρα μιὰ καὶ νυκτί. Υδροπέπερι ἄμα 6 τῷ καρπῷ καταπλασσόμενον ὑπώπιά τε καὶ τοὺς ἐσκιβρωμένους 5 ὄγκους διαφορεῖ.

ιε'. Περὶ ἡήγματος καὶ σπάσματος.

Τὰ ἡήγματα σὺν ἐκχυμώσει μὲν γίνεται πάντως ἐίᾶται δὲ αὐτὰ 1 τῶν Φαρμάκων τὰ μετρίως Θερμαίνοντα τοιοῦτον δε ἐσΊι τὸ διὰ τῶν αἰγείρων ἄκοπον καὶ ὅσα τούτῳ ὅμοια. Δεῖ δὲ ἐπὶ τῶν ἐν βάθει 2 τοῦ σώματος ἡηγμάτων ἐπιτείνεσθαι τὴν δύναμιν τῶν Φαρμάκων ὡς 10 δριμύτερα καὶ τμητικώτερα προσάγεσθαι. ΔΦέλιμος δὲ ἐπὶ τῶν 3 τοιούτων καὶ ἡ τῆς σικύας χρῆσις. Κὰν μὲν οὖν εὐθὺς διαφορηθῆ τὸ 4

et l'accumulation de sang qui a lieu sous les ongles, par suite d'une violence extérieure, appartiennent au genre des ecchymoses. La peau d'une 5 brebis récemment écorchée placée sur les parties lésées guérit mieux qu'aucun autre remède, dans l'espace d'un jour et d'une nuit, les gens qui ont été fouettés. Si on emploie, sous forme de cataplasme, le piment 6 d'eau avec le fruit de cette plante, il dissipe les ecchymoses des paupières inférieures, ainsi que les tumeurs qui se sont transformées en squirre.

15. DES DÉCHIRURES DES MUSCLES ET DES TENDONS.

Les déchirures des muscles sont toujours accompagnées d'une ecchy-1 mose, et on les guérit à l'aide de médicaments modérément échauffants; tel est le médicament au peuplier noir contre la fatigue, ainsi que tous ceux qui lui ressemblent. Quand les déchirures atteignent les muscles des 2 parties profondes du corps, on emploie des médicaments plus actifs, c'est-à-dire des substances plus âcres et plus incisives que dans les autres déchirures. L'usage de la ventouse est utile aussi dans ces cas. Si l'ec-3-4 chymose disparaît immédiatement, la chair qui est le siége de l'écarte-

^{1.} γινομένης BP; γινόμενα A. - 3. έκχυμώσεσι BFP. — Ιb. αὐτῶν BP. — σαντὸς μᾶλλον om. BP. — Ιb. καὶ νυκτί] 7. τὰ δέ A; τῶν BP. — 8. ἐν τῷ βάθει μᾶλλον τῶν ἀλλων BP. — Cu. 15; l. 6. BP.

όλον ἐκχύμωμα, συμφύεται ἡαδίως ἡ διασίασα σάρξ εἰαν δὲ χρονίση, καὶ ἡύπος ὑποτραφῆ, συμφυῆναι τὰ ἡήγματα λοιπὸν ἀδύνατον, σαρατίθεται δὲ ἀλλήλοις τὰχείλη μόνον, ὡς καὶ μικρὰν σρόφασιν ἡαδίως αὐτὰ διισίαν, ἐμπίπλασθαί τε τὴν μεταξὺ χώραν αὐτῶν
ὑγρότητός τινος καὶ τρόπον τινὰ συνεχῶς ἐκχύμωμα γίνεσθαι 5
σαραπλήσιον τῷ κατὰ ἀρχὰς, πλὴν ὅτι Θάτίον ἐκείνου διαφορούμενον, ἄτε ἰχῶρα λεπίὸν σεριέχον, τοῦ κατὰ ἀρχὰς ἐξ αἴματος
5 συνισίαμένου. Τὸ δὲ σπάσμα γίνεται διασπωμένων τινῶν ἰνῶν, καὶ
σαρηγορίας δεῖται μόνης ἄχρις ἀνωδυνίας κολληθῆναι γὰρ αὐ6 τὰς οὐ δυνατόν. Αρισίολοχία σίρογγύλη ἡήγμασι καὶ σπάσμασιν, 10
εἴ σέρ τι καὶ ἄλλο, ἐπιτήδειον, κενταυρίου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα
ὁμοίως καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς, ἡῆον, κόσίος, βδέλλιον σὺν ὀξυμέλιτι
σινόμενον.

ment se recolle facilement; mais, si les déchirures existent depuis longtemps, si peu à peu de la crasse s'y est accumulée, il est dorénavant impossible de les guérir; on ne peut qu'appliquer l'un contre l'autre les bords de ces déchirures : d'où il résulte qu'une cause légère peut les écarter de nouveau, que l'espace intermédiaire entre eux se remplit de liquide, et que, pour ainsi dire, il se forme continuellement de nouvelles ecchymoses qui ressemblent à l'ecchymose primitive, à cette exception près que les nouvelles se dissipent plus rapidement que la première, parce qu'elles contiennent un liquide séreux et ténu, tandis que 5 l'ecchymose primitive était formée de sang. Le spasme (déchirure des parties fibreuses) a lieu quand certaines fibres éprouvent un tiraillement; cet accident n'exige qu'un traitement sédatif, qu'on pousse jusqu'à faire cesser la douleur; car il est impossible de recoller ces déchi-6 rures. L'aristoloche ronde convient mieux qu'aucun autre remède contre les déchirures des muscles et des parties fibreuses; les mêmes propriétés appartiennent à la racine de grande centaurée ainsi qu'au suc de cette plante, au rhapontic, au costus et au bdellium, pour le dernier médicament, quand on le combine au vinaigre miellé pour en faire une boisson.

^{12.} ράου A; ρέου BP; ρά τουτικόυ Λέt.

ις'. Πρός σ7ρέμματα καὶ θλάσματα.

Πρὸς σηρέμματα καὶ θλάσματα σοιεῖ ἔρια οἰσυπηρὰ, σπόγγος ι
δξελαίω βρεχόμενος καὶ ἐπιτιθέμενος, βολδῶν ἐφθῶν τὰ ἀπαλὰ μετὰ
μέλιτος ἢ κηρωτῆς, ἄλας λεῖον καὶ ἄλευρον μετὰ μέλιτος, ἄγνου
φύλλα καὶ ἄλας καὶ νίτρον ὁπθὸν λεῖα μετὰ κηρωτῆς. Χρῶ δὲ καὶ 2
παταντλήσει ὕδατος ἢ θαλάσσης θερμαίνων · μετὰ δὲ τὸ σαύσασθαι
τὴν φλεγμονὴν καὶ τοὺς σόνους καὶ ἀνατρίψει χρῶ τῶν ἐσθραμμένων μερῶν.

ιζ΄. Όσα σκόλοπας, ἀκίδας, ἀκάνθας ἀνάγει.

Ακίδας καὶ καλάμους καὶ ἀκάνθας, ἔτι δὲ καὶ σκόλοπας ἐπισπῶν- 1 ται ἀναγαλλίδες αἱ δύο, ἀρισΓολοχία, ἀμμωνιακὸν σὺν μέλιτι, ὑοσ- 10 κυάμου καρπὸς λεῖος καταπλασσόμενος. Καλάμου ῥίζας κόψας καὶ 2

16. REMÈDES CONTRE LES ENTORSES ET LES CONTUSIONS.

La laine en suint agit contre les entorses et les contusions; il en est 1 de même d'une éponge qu'on applique trempée dans un mélange d'huile et de vinaigre, des parties tendres des oignons de vaccet, qu'on emploiera avec du miel ou du cérat, d'une combinaison de sel trituré et de farine avec du miel, d'un mélange de feuilles de gattilier, de sel et de soude brute grillée; on triture ces ingrédients et on les applique avec du cérat. Ayez aussi recours à une affusion chaude, soit d'eau 2 simple, soit d'eau de mer; quand l'inflammation et la douleur ont cessé, on soumettra aussi aux frictions les parties qui sont le siége de distorsion.

17. REMÈDES QUI CHASSENT LES CHEVILLES, LES POINTES D'ARMES ET LES ÉPINES.

Les deux espèces de mouron, l'aristoloche, la gomme ammoniaque 1 combinée au miel, ainsi qu'un cataplasme de graines de jusquiame triturées, attirent les pointes d'armes, les roseaux, les épines, et aussi les chevilles. Pilez des racines de roseau odorant, ajoutez-y du miel, éten-2

μέλιτι μίξας εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσων δαψιλῶς ἐπιτίθει καὶ κατάδει· συντόμως γὰρ ἀνάγει.

ιη'. Περί σαρωνυχιῶν.

Τὴν ωαρωνυχίαν μικρὰν οὖσαν ἔτι καὶ ἀρχομένην κηκὶς μετὰ μέλιτος κατασί έλλει καὶ κωλύει συσί ῆναι· γενομένην δὲ ἤδη τὴν ωαρὰ Φύσιν σάρκα σκοπός ἐσίι διὰ τῶν ἀδήκτων ἀναλῶσαι καὶ 5 τῆξαι. Ποιεῖ δὲ ωρὸς ωαρωνυχίας ὁ τε τῶν ὥτων ῥύπος καὶ τὸ λύκιον. Ἐκπυηθεῖσαν δὲ κεντήσας καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκχέας, σπογγίον ἐν ὕδατι βρέξας ἐπιτίθει· ἢ κατάπλασσε Φακῷ μετὰ ΰδατος λείφ· ἢ ῥόδοις χλωροῖς ἢ ξηροῖς ἀποδεβρεγμένοις ὕδατι λείοις κατάπλασσε· 4 ἢ ἀλΦίτω λείω μετὰ ΰδατος. Δεῖ δὲ καὶ διασί έλλειν τὴν σάρκα ωαν- 10 ταχόθεν ἀπὸ τοῦ ὄνυχος ξύσμασιν ὁθονίου. Τοὺς δὲ τεθλασμένους ὄνυχας μυρσίνης καὶ ῥοιᾶς Φύλλοις ἀπαλοῖς λείοις κατάπλασσε.

dez une grande quantité de ce mélange sur un linge, puis appliquez le linge et entourez la partie d'un bandage, car ce remède chasse vite.

18. DE LA PARONYCHIE (ONGLE INCARNÉ?).

- Si la paronychie est encore peu considérable et ne fait que commencer, on la réprime et on l'empêche de se former en appliquant des noix de galle avec du miel; mais, quand la chair contre nature s'est déjà développée, l'indication consiste à la consumer et à la fondre à l'aide de médicaments qui ne causent pas de picotements. Le cérumen des oreilles
- et le suc de petit nerprun ont de l'efficacité contre la paronychie.
- 3 Quand la suppuration s'est complétement établie, faites une piqure, évacuez le liquide et appliquez ensuite une éponge trempée dans de l'eau; Autre: cataplasme de lentilles triturées dans de l'eau; Autre: cataplasme de roses fraîches ou desséchées, macérées dans de l'eau et
- 4 triturées ensuite, ou cataplasme d'alphiton trituré avec de l'eau. Il convient de séparer aussi entièrement la chair de l'ongle avec des raclures
- 5 de linge. Contre la contusion des ongles on emploie avec succès un cataplasme de feuilles de myrte et de grenadier tendres triturées ensemble.

^{2.} γάρ om. BFP. — Ch. 18; l. 3. — 7. σπόγγον ABP. — 8. έν om. AF. έτι om. BP. — 6. δὲ καὶ πρός BP. — 10. καί om. ABP.

Επὶ δὲ τῶν ὑφαίμων ὀνύχων ἄλευρον ωίσση μίξας ἐπιτίθει. Πρὸς 6-7
τὸ ἀφισιαναι τοὺς ωεπονηκότας ὅνυχας Θεῖον λεῖον ἀναλαθών ὑείω
σιέατι ἐπιτίθει. Τοὺς δὲ λεπριῶντας ὅνυχας ἀποσιήσεις τοὑτω ἐξοῦ 8
δρυίνου, σανδαράκης, τήλεως ἀνὰ Γο β΄, κανθαρίδων, Θαψίας ἀνὰ
5 Γο α΄, ὅξους τὸ αὐταρκες. Ποιεῖ δὲ καὶ ωρὸς αὐτοὺς τρὺξ ξηρὰ μετὰ 9
κηρωτῆς ἐπιτιθεμένη, ἢ σύκων σὰρξ κοπεῖσα χωρὶς τῶν κεγχραμίδων ἢ ωροϋποχρίσας ωίσση τὸν ὁνυχα Θείω καὶ σανδαράκη
λείοις ἴσοις κατάπλασσε. Χρὴ δὲ ἐπιμελῶς ωεριξέειν τόν τε ὅνυχα 10
καὶ ὁμαλίζειν καὶ ἐπιδεῖν καὶ τοῖς ωρὸς τὰς ἀποσιάσεις τῶν ὀνύχων
10 χρῆσθαι. Πρὸς δὲ τὰ ἐν τοῖς δακτύλοις ωιερύγια λιβανωτὸν λεῖον 11
ἐπιτίθει, καὶ ἐπίδει, ἢ ὄροβον λεῖον ώσαὐτως, ἢ λιβάνου ἀτόμου ∠α΄,
σανδαράκης τὸ διπλάσιον. Λεῖα ἐπιτίθει τῆ ῥίζη τοῦ ὄνυχος δια-12
σάσσων ἐπιμελῶς, καὶ ἀνωθεν ἐπιτίθει ξηρὰ τιλτά. Τοῦτο ξηραίνει 13
τὰ ωιερύγια συντόμως. Αλλο ἀγαθὸν σφόδρα ωοιοῦν καὶ ωρὸς τὰ 14

Sur les ongles qui recouvrent une accumulation de sang, appliquez un mélange de farine et de poix. Pour faire tomber des ongles douloureux, employez du soufre trituré et incorporé dans de la graisse de porc. On fait tomber les ongles affectés de lèpre avec : glu de chêne, 8 réalgar et fenugrec, de chacun deux onces; cantharides une once, thapsie une once; vinaigre en quantité suffisante. La lie de vin desséchée et appliquée avec du cérat, ou de la chair de figues pilée sans les pepins agissent très-bien aussi. Autre : enduisez d'abord l'ongle de poix et appliquez ensuite un cataplasme de quantités égales de soufre et de réalgar triturés ensemble. D'abord on racle et on égalise 10 l'ongle avec soin, ensuite on applique un bandage et on emploie les médicaments vantés pour les abcès des ongles. Sur les pterygia qui se 11 forment aux doigts, appliquez de l'encens trituré, et par-dessus un bandage, ou de l'ers trituré de la même façon, ou un mélange d'une drachme d'encens non coupé et d'une quantité double de réalgar. Met- 12 tez ces ingrédients sur la racine de l'ongle, après les avoir triturés, et cela en les tassant avec soin, et appliquez par-dessus des tentes épluchées sèches. Ce médicament dessèche rapidement l'ongle incarné. 13 Autre médicament; il jouit d'une grande efficacité même contre les 14 κακηθευόμενα · κηκίδων καὶ σιδίων ροιᾶς δξείας καὶ λεπίδος έρυθροῦ χαλκοῦ καὶ ἰσχάδων κεκαυμένων τὸ ἴσον τρίψας καὶ μίξας μετὰ μέλιτος καὶ ἐγχρισίοῦ πάχος ποιήσας μότους ἐγχρίων ἐπιτίθει δὶς Θεραπεύων τῆς ἡμέρας καὶ ἐπιδέων, μὴ λιπαίνων, μηδὲ βρέχων τοὺς τόπους · ἐὰν δὲ ὑγρὸν ἦ, σπόγγιζε ἀποβρέχων τὸν σπόγγον ἐν οἴνφ.

ιθ'. Περί τῶν ἐν ἄρθροις ἑλκῶν.

Τὰ ἄρθρα ξηρότερα τῶν σαρκωδῶν ἐσῖι μορίων · διόπερ ἑλκω2 θέντα ξηροτέρων χρήζει Φαρμάκων. Καλῶς γοῦν ὁ τοῦ Πολυείδου
τροχίσκος ποιεῖ μετὰ οἴνου τριβόμενος ἔως γλοιώδους συσίασεως,
3 καὶ τὰ ὁμοίως τούτῳ ξηραίνοντα. Καὶ Φαλάτῖη δὲ καὶ ἄλμη πολ- 10
4 λάκις αἰονήσαντες αὐτὰ βέλτιον ἐθεασάμεθα διατιθέμενα. Χρησίεον
οὖν ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τοῖς μᾶλλον ξηραίνουσιν.

ongles incarnés d'une mauvaise nature : triturez et mélangez avec du miel des quantités égales de noix de galle, d'écorce de grenades aigres, de battitures de cuivre rouge et de figues sèches brûlées; donnez au mélange l'épaisseur d'un liniment, étendez-le sur des tentes et appliquez-le; changez l'appareil deux fois par jour et réappliquez le bandage, sans mettre sur les parties affectées aucune substance grasse ou liquide; s'il y a du liquide, vous essuyez avec une éponge trempée dans du vin.

19. DES PLAIES DES ARTICULATIONS.

1 Les articulations sont plus sèches que les parties charnues; pour cette raison, les plaies dont elles sont le siège exigent l'emploi de médica2 ments plus secs que celles des parties charnues. La pastille de Polyide est donc un remède convenable, pourvu qu'on la triture avec du vin jusqu'à ce qu'elle ait acquis la consistance de la crasse des baignoires; il en est de même des médicaments qui dessèchent, comme le fait cette 3 pastille. Nous avons observé qu'on amendait ces plaies en faisant de 4 fréquentes affusions d'eau de mer ou d'eau salée. Sur les articulations

on emploiera donc aussi des ingrédients assez fortement desséchants.

5. σπόγγιζε ad Eun.; σπογγίζειν Codd. — CH. 19; l. 9. δέ om. BP.

κ'. Περί αἰμορραγιῶν.

Αἰμορραγίαις βοήθημά ἐσθι τὸ ἐπιτήδειον σχῆμα τοῦ τετρω- μένου μορίου · τοιοῦτον δέ ἐσθι τὸ ἀνάρροπον μετὰ ἀνωδυνίας · τὸ γὰρ κατάρροπον ὀδυνῶδες , καὶ κινήσειεν ἀν καὶ τὰς οὐκ οὕσας. Επὶ τῶν τετρωμένων γοῦν καὶ αἰμορραγούντων ἐπίβαλε τὸν δάκτυ- 2 δον εὐθὺς κατὰ τοῦ σθομίου τοῦ αἰμορραγοῦντος ἀγγείου πράως πιέζων καὶ ἀνωδύνως · Θρόμβου γὰρ οὕτως ἐπιπαγέντος ἡ αἰμορραγία σθήσεται. Μὴ ἐπισχεθείσης δὲ αὐτῆς οὕτως ἰσχαίμοις χρη- 3 σθέον · κάλλισθα δέ ἐσθιν αὐτῶν τὰ ἐμπλασθικὰ μᾶλλον τῶν ἐσχαρούντων · ἀποπιπθούσης γὰρ ἐνίοτε τῆς ἐσχάρας αἰμορραγήσαι 10 πάλιν κίνδυνος. ἔρισθον δέ ἐσθι τὸ καὶ πρὸς τὰς ἐκ μηνίγγων 4 αἰμορραγίας ποιοῦν · λιβανωτοῦ μέρος ἕν, ἀλόης ἡμισυ τῷ λευκῷ τοῦ ἀροῦ Φυρόμενα ὡς μελιτώδη σύσθασιν ἔχειν, εἶτα ἀναλαμβανδ-

20. DES ÉCOULEMENTS DE SANG.

Une position convenable de la partie blessée, c'est-à-dire une posi-1 tion qui incline vers le haut et qui n'occasionne point de douleur, arrête les écoulements de sang; en effet, si elle était déclive ou douloureuse, elle produirait des écoulements de sang qui n'existaient même pas auparavant. Chez les blessés qui ont une hémorragie on mettra 2 donc immédiatement le doigt sur l'orifice du vaisseau d'où vient le sang, en comprimant doucement et en ne causant pas de douleur : de cette manière un caillot se formera sur l'orifice, et l'écoulement s'arrêtera. S'il ne s'arrête pas, il faut recourir aux remèdes qui étanchent le sang; 3 or ce sont plutôt les emplastiques que les escharotiques qu'il faut considérer comme les meilleurs médicaments de cette classe; en effet, il y a danger que parfois la chute de l'escarre ne soit l'occasion d'une nouvelle hémorragie. Le meilleur hémostatique est le suivant; il a aussi de 4 l'efficacité contre les écoulements de sang qui viennent des membranes du cerveau: encens, une partie; aloès, la moitié; on mêle ces substances avec du blanc d'œuf, de manière à leur donner la consistance du miel, ensuite on les applique sur des poils de lièvre aussi doux que possible,

CH. 20; 1. 3, dv om. BP. - 4. ov BFP.

μενα λαγώαις Θριξί ταις μαλακωτάταις κάπειτα τῷ ἀγγείφ καὶ τῷ ἔχκει ωαντὶ ωλεισου ἐπιτιθέμενου ἔπειτα ἐξ ὀθόνης ἐπιδεσμεῖν δεῖ τὰς μὲν ωρώτας ἐπιδολὰς τέσσαρας ἢ ωέντε κατὰ αὐτοῦ τοῦ αἰμορραγοῦντος ωοιουμένων ἡμῶν, ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν ρίζαν νεμομένων λύειν δὲ διὰ τρίτης, καὶ εἰ μὲν ἀσφαλῶς ἔτι ωροσέχοιτο τῷ 5 ἔχκει τὸ φάρμακον, αὖθις ἐν κύκλῳ ωεριχεῖν καὶ ώσπερ ἐπιτείνειν τὸν ἐκ τῶν τριχῶν μότον καὶ ἐπιδεῖν ὁμοίως εἰ δὲ αὐτομάτως ὁ μότος ἀποπθύοιτο, ωιέζοντα ἠρέμα τῷ δακτύλῳ τὴν ρίζαν τοῦ ἀγγείου ὡς μηδὲν ἐπιρρυῆναι ωράως τοῦτον ἀφαιρεῖν καὶ ἔτερον ἐπιβάλλειν, καὶ χρῆσθαι τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς Θεραπείας ἄχρις ἀν 10 ἐπιτραφῆ τῷ ἀγγείῳ σάρξ. Τὰ δὲ ωοιοῦντα τὰς ἐσχάρας γυμνότερον ἐργάζεται τὸ μόριον ἢ κατὰ φύσιν εἶχε τῆς ἐσχάρας ἀποπιπούσης, καὶ ωολλάκις αἰμορραγία δυσεπίσχετος ἠκολούθησεν ἐκπιπούσης

après quoi on en met une très-grande quantité sur le vaisseau et sur toute la plaie; puis on applique un bandage fait avec un linge dont les quatre ou cinq premiers tours couvriront la partie elle-même d'où le sang s'écoule; à partir de là, on les fait marcher vers la racine du membre; on défait l'appareil tous les trois (deux) jours; si le médicament tient encore solidement à la plaie, on en met une nouvelle couche circulaire et on appuie sur l'espèce de tente qu'on a faite avec des poils; après cela, on applique le même bandage; si, au contraire, cette tente s'est détachée d'elle-même, on comprime doucement avec le doigt la racine du vaisseau, de manière qu'aucun afflux ne puisse avoir lieu; on enlève l'ancienne tente avec ménagement et on en applique une autre; on continuera ce mode de traitement jusqu'à ce que le vais-5 seau se soit recouvert de chair. De l'emploi des médicaments qui donnent lieu à la formation d'escarres il résulte qu'après la chute de l'escarre la partie est plus dénudée que dans l'état normal; souvent, quand l'escarre tombe, il survient un écoulement de sang difficile à réprimer.

^{1.} μαλακωτέραις Α. — Ιb. κάπειτα Ib. ἐπιτείνειν ad Eun.; ἐπιτέγγειν A; τῷ ἀγγ. Gal.; om. Codd. — 3. αὐτοῦ ἐπιτέγγει BFP. — 9. ώς om. BP. — 0m. BP. — 6. ωεριχεῖν ex em.; ωερισχεῖν Codd.; ωεριχείνοντα Gal. — ωεριχείνοντα ωε

αὐτῆς. Πλὴν ἔσὶιν ὅτε ἡ χρῆσις τῶν ἐσχαρωτικῶν Φαρμάκων ἀναχ- καία γίνεται καθὰ καὶ τῶν διαπύρων καυτήρων τῆς αἰμορραγίας ἐξ ἀναδρώσεως σηπεδονώδους συμπιπλούσης. ἴσατις ἡ ἤμερος κατὰ τῶν αἰμορραγύντων ἐπιπλατλομένη καλῶς ἐπέχει, καὶ κηκίδες καυθεῖσαι δεῖ δὲ αὐτὰς διαπύρους διὰ ὅξους ἡ οἴνου σθεννύειν. Γύψον κιγνὺς ῷοῦ τῷ λευκῷ καὶ λεπλῷ, καὶ ἀλεύρου συρίνου τὸ χνοωδές σλατον ὁ σροσιζάνει τοῖς τοίχοις, σοιήσεις Φάρμακον σρὸς αἰμορραγίας ἐπιτήδειον ἀναλαμβάνειν δὲ χρὴ καὶ τὸ οὕτω Φυραθὲν λαγώαις Βριξὶν, ἤ τινι τῶν ὁμοίως μαλακῶν. Πρὸς δὲ τὰς ἐκ σλόματος γινομένας αἰμορραγίας, ἡ θύμων, ἡ Φακῶν, ἡ ἀκροχορδόνων, ἡ αἰμορροίδων σράσου Φύλλα κόψας ἐπιτίθει, ἡ ροῦν ἐρυθρὸν, ἡ γίγαρτα, ἡ ροιᾶς κυτίνους κόψας ἐπιτίθει ἡ σπόγγον καινὸν βάψας εἰς σίσσαν ἀμὴν κατάκαυσον καὶ λεάνας χρῶ. Χρήσιμον σφόδρα 10 ἐσλὶ τοῦτο. Διακλύσματα δὲ σοιεῖ σρὸς τὰς ἐκ σλόματος αἰμορρα-11

Cependant on est quelquesois forcé d'employer des escharotiques, aussi 6 bien que des cautères incandescents, quand l'écoulement de sang provient d'une corrosion putrilagineuse. La guède cultivée étanche très- 7 bien le sang, quand on l'applique, sous forme de cataplasme, sur les parties dont le sang s'écoule, et il en est de même des noix de galle brûlées; seulement on doit les éteindre, quand elles sont incandescentes, dans du vinaigre ou du vin. Du blanc d'œuf, du gypse uni, à l'aide du 8 blanc d'œuf, à la poussière la plus fine de farine de froment qui s'attache aux murs, constitue un médicament qui convient contre les hémorragies; on use aussi de ce médicament sur des poils de lièvre ou sur quelque autre excipient également doux. Contre les écoulements de sang qui 9 proviennent soit de la bouche, soit de thymes, de taches lenticulaires. d'acrochordons ou d'hémorroïdes, appliquez un topique de feuilles de poireau, ou de sumac rouge, ou de pepins de raisin, ou de fleurs non écloses de grenadier, le tout pilé; Autre: trempez une éponge neuve dans du goudron non cuit, brûlez cette éponge, et employez les cendres après les avoir triturées. Ce médicament est éminemment utile. Les 10-11 collutoires qui conviennent contre les écoulements de sang de la bouche

^{1.} φαρμ. om. BFP. — 3. σηπεδόνος — 8. τό om. BFP. — 11-12. η ρούν...
BFP. — Ib. η ad Eun.; om. Codd. ἐπιτίθει om. BFP.

γιας ρόδων χλωρών η ξηρών άφεψημα ψυχρόν, η έλίκων άμπελου, ή σχίνου φύλλων, ή μυρσίνης φύλλων, ή βάτου, ή μήλων κυδωνίων, 12 ή ροιών, ή γιγάρτων, ή Φακών. Τοῖς δὲ αὐτοῖς τούτοις χρησίεον 13 καὶ ἐγκαθίσμασι ψυχροῖς πρὸς τὰς κατὰ ἔδραν καὶ μήτραν. Εσθω δὲ καὶ ή δίαιτα τῶν αἰμορραγούντων σθύφουσα καὶ ωαχύνουσα, οία έση χόνδρος και άλευρον καθαρον έφθον και κοχλίαι, και τυρός άπαλὸς, καὶ βολδοὶ κάθεφθοι, καὶ ἰχθῦς ὀπλοὶ, καὶ φοίνικες, καὶ οίνος μέλας αὐσίηρὸς, Φακή, ἄλΦιτα, ἀῶν ὀπίῶν λέκιθοι, ἄπιοι, 14 άχράδες, μῆλα κυδώνια, οὖα, μέσπιλα καὶ τὰ σαραπλήσια. Πρὸς δὲ τὰς ἐκ τῶν ῥινῶν αἰμορραγίας τὰ τῆς σλατάνου σφαιρία ξήραινε 10 καὶ ἐπί τινος τριχίνου σαρατρίδων τὸ σπέρμα ἀπόρριπίε, τὰ δέ 15 πυάφαλα ἀποτίθεσο εἰς ἀγγεῖου ὀσΊρακοῦυ καινόυ. Ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ταῦτα τὰ ἐριώδη διὰ καλαμίσκου ἐμΦύσα· τὸ δὲ μέτωπον καὶ 16 τὴν ῥῖνα κατάπλασσε γύψφ ἢ ωηλῷ κεραμικῷ. Ποιεῖ δὲ καὶ ωράσου χυλὸς ἐρίφ εἰργασμένφ, ἢ μότφ ἀναλαμβανόμενος καὶ ἐντιθέμενος 15 sont des décoctions froides de roses fraîches ou desséchées, de vrilles de vigne, de feuilles de myrte, de lentisque ou de ronce, de coings, de 12 grenades, de pepins de raisin, ou de lentilles. On emploie ces mêmes médicaments, sous forme de bains de siége froids, contre les écoule-13 ments de sang qui ont lieu par l'anus ou par la matrice. Le régime doit être astringent et incrassant : il se composera donc d'alica, de farine pure bouillie, d'escargots, de fromage frais, d'oignons de vaccet

fortement cuits, de poissons grillés, de dattes, de vin noir et légèrement âpre, de lentilles cuites, d'alphiton, de jaunes d'œuss crus, de poires soit cultivées, soit sauvages, de coings, de sorbes, de nèsse et d'autres 14 choses analogues. Remèdes contre les épistaxis: sécher des boules de platane, les frotter sur quelque tissu en poil, pour enlever la 15 graine, en mettre de côté les débris dans un vase de poterie neus. Quand on veut se servir de ce médicament, on sousse de boteris, qui ressemblent à de la laine, à travers un petit tuyau [dans les narines], et on 16 couvre le front et le nez d'un enduit de gypse ou de terre à potier. C'est encore un remède efficace que le suc de poireau, quand on l'applique

sur de la laine travaillée ou sur des tentes, et qu'on l'introduit dans le

^{2.} ἡ μυρσ. φ. ad Eun.; om. Codd. — 8. τῶν ψῶν BFP. — 14. κατάπασ. BF P.

τοῖς μυκτῆρσι, καὶ μάννα χυλῷ πράσου Φυραθεῖσα καὶ ἐντιθεμένη. Χρὴ δὲ καὶ ἐλαίας Φύλλοις λείοις ἀπαλοῖς ἔξωθεν τὴν ρίνα κατα- 17 πλάσσειν, καὶ κώνειον ἐπὶ μαλακῆς τέΦρας Ξυμιᾳν ὑπὸ τοὺς μυκτῆρας, καὶ σπόγγοις ἢ ἐρίοις εἰς ὑδωρ ψυχρὸν ἀποδεδρεγμένοις ὁ ἐμΦράτθειν τοὺς πόρους ἐκατέρων τῶν ἀτίων, καὶ σκέλη καὶ χεῖρας ἀποδεῖν καὶ μέτωπον καὶ κροτάΦους ἀνακολλᾳν τοῖς πρός τὸ ρεῦμα τῶν ὀΦθαλμῶν ποιοῦσιν. Εἀν δέ τινες ὑπολειΦθῶσι Ξρόμδοι με- 18 νούσης ἔτι τῆς αἰμορραγίας, τούτους μὲν ἐκμύσασθαι συνοίσει, ταχέως δὲ πάλιν χρῆσθαι τοῖς ἰσχαίμοις Φαρμάκοις καὶ προσπιέζειν τὸν χόνδρον τοῦ μυκτῆρος ὑπὸ αὐτὸ τὸ ὀσθοῦν τοῖς δυσὶ δακτύλοις τῆς χειρὸς, τῷ τε μεγάλῳ καὶ τῷ λιχανῷ, ποτίζεσθαι δὲ πρὸς τὰς εἰρημένας αἰμορραγίας, καὶ ἔτι πρὸς τὰς ἐκ τῶν ἐντέρων, πράσου χυλὸν ὡς κυάθους δύο · ἢ δάΦνης ἀπαλὰ Φύλλα τρίψας ἐν ὀξυκράτω πότιζε · ἢ λιδανωτοῦ καὶ δάΦνης ἀσα λεάνας ἐν οἴνῳ μέλανι ἰσο-

nez; il en est de même de la poussière d'encens pétrie avec du suc de poireau et introduite dans les narines. Divers autres remèdes : appliquer, 17 à l'extérieur, sur le nez un cataplasme de feuilles d'olivier tendres et triturées; mettre de la ciguë sur de la cendre molle, pour qu'elle développe des vapeurs sous les narines du malade; boucher les trous de chacune des deux oreilles avec des éponges ou de la laine trempée dans de l'eau froide; lier les jambes et les bras; appliquer sur le front et les tempes des emplâtres adhésifs du genre de ceux qui agissent contre les fluxions des yeux. S'il reste quelques caillots [dans les narines] et que l'é- 18 coulement de sang continue, il est utile que le malade expulse ces caillots en se mouchant; mais on reviendra promptement aux médicaments qui étanchent le sang; de plus, avec deux doigts de la main, le pouce et l'indicateur, on appuiera le cartilage du nez par-dessous l'os; on donnera à boire, pour combattre les épistaxis et aussi les hémorragies intestinales, deux cyathes de suc de poireau; Autre : faites boire de l'eau vinaigrée où l'on aura trituré des feuilles tendres de laurier; Autre : faites une boisson avec des quantités égales d'encens et de laurier que vous tritu-

^{6.} ἐπιδεῖν BFP. — 7. ὑπολειφθῶσι F; ἐκγώσεσθαι BP. — 12. ἐκ om. ex em.; ἀπολειφθῶσι Α; ὑπολείπωσι BFP. ABP. — 14-p. 359, λ. 1. ἰσοκράτφ — 8. ἐκμύσασθαι ex em.; ἐκμύσσεσθαι ex em.; ἰσοκρατεῖ Codd.

κράτω ωότιζε · ἢ ὁπΊοῦ ὡοῦ λέκιθον μετὰ ὕδατος συμμέτρου λεάνας ωρόσφερε · ἢ ἄλευρον καθαρὸν ὡμὸν καὶ λιβανωτὸν καὶ κόμμι ἴσα τρίψας μετὰ ὕδατος δίδου.

na'. Πρὸς οὐλὰς μελαίνας nai λειχῆνας nai σ7ίγματα.

Οὐλὰς μελαίνας αἴρει βρυωνίας ῥίζης λευκῆς καὶ μελαίνης ἑψηθείσης ἐν ἐλαίῳ ἄχρι χυλώσεως τὸ ἔλαιον ἐπιχριόμενον, καλαμίνθη 5 2 ἐν οἴνῳ ἑῷθὴ, λιθάργυρος ϖεπλυμένη σὺν ῥοδίνῳ λευκῷ. Τὰς δὲ ἐκ λειχήνων οὐλὰς ὁμοχρόους ϖοιεῖ, καὶ τὰς ἄλλας ὅνειον σΊεαρ καταχριόμενον, εὐζώμου σπέρμα λεῖον μετὰ χολῆς αἰγὸς καὶ βοὸς καὶ ϖροβάτου καταχριόμενον, εἶτα ὅταν ξηρανθῆ ἀποτριβόμενον, καὶ τοῦ λαχάνου δὲ τοῦ εὐζώμου χυλὸς καταχριόμενος σὺν λιθαρ- 10 3 γύρῳ. Στίγματα δὲ ἐξαίρει βατράχιον καταπλασθὲν, ἢ καππάρεως

rerez dans du vin noir, coupé d'eau à quantités égales; Autre: administrez un jaune d'œuf cuit et trituré avec une quantité modérée d'eau; Autre: triturez des quantités égales de farine pure et crue, d'encens et de gomme, et donnez-les avec de l'eau.

21. CONTRE LES CICATRICES NOIRES, LES LICHENS ET LES TACHES.

On enlève les cicatrices noires en employant comme liniment l'huile ordinaire dans laquelle on a fait bouillir des racines de couleuvrée blanche ou noire jusqu'à ce qu'il se forme une espèce de gelée; il en est 2 de même de la calaminthe bouillie dans du vin, et de la litharge lavée combinée à l'huile aux roses blanches. La graisse d'âne en liniment rend leur couleur naturelle aux cicatrices, à celles qui proviennent de lichens et aux autres; un liniment de graine de roquette combinée avec de la bile de chèvre, de bœuf ou de mouton, pourvu qu'on enlève ce liniment en frottant quand il s'est desséché, et le suc de la même herbe potagère, si on le combine avec la litharge, agissent semblablement.

3 Les taches sont enlevées par la renoncule employée sous forme de cataplasme, ou par les feuilles de câprier, ou par la céruse en liniment

Ch. 21; l. 6. σὐν ῥοδίνφ ἐλαίφ λευπῷ μενον om. BP. — 9. εἶτα... ἀποτριβ. ad
 BP. — 7. καὶ τὰς ἄλλας post οὐλάς ABP. Ευπ.; om. Codd. — 10. καὶ ud Ευπ.; om.
 8-9. εὐζώμου... προβάτου καταχριό- Codd.

φύλλα, ἢ ψιμμίθιον σὺν ὄξει καταχριόμενον · χρόνφ δὲ αἴρει τοῦτο. Μώλωπας δὲ ταχέως ὁμοχρόους σοιεῖ κρίνινον ἔλαιον ἐπαλειφό- 4 μενον συνεχῶς.

κ6'. Περί νευροτρώτων.

Νεύρον τρωθέν διά το σεριτίον της αισθήσεως οδυνάται τε καὶ 1 5 Φλεγμαίνει μειζόνως η τάλλα. Δεῖ οὖν την τοῦ δέρματος τρῶσιν 2 διατηρεῖν ἀκόλλητον, Ίνα οἱ ἰχῶρες διὰ αὐτης ἐκρέοιεν, καὶ Φάρμακα τῷ τραύματι σροσάγεσθαι τά τε την ὀδύνην σραϋνοντα καὶ την ἐκροὴν ἀνασίομοῦντα. Τὸ μέν οὖν Θερμὸν ὕδωρ τὸ ταῖς ἄλλαις 3 Φλεγμοναῖς ἐπιτηδειότατον εἰδέναι χρη σολεμιώτατον εἶναι τούτοις, 10 καὶ κάλλιον καταιονῷν ἐλαίω λεπίομερεῖ μηδὲν ἔχοντι σίύψεως. Τῶν 4 δὲ Φαρμάκων ἐπιτήδειός ἐσίι ἡητίνη ἡ τερμινθίνη, κατὰ ἐαυτην μὲν ἐπὶ σαιδίων καὶ γυναικῶν καὶ τῶν ἀπαλοσάρκων, μετὰ εὐφορδίου δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ σρόπολις δὲ κατὰ ἐαυτην τε καὶ μετὰ εὐφορ-

avec du vinaigre; ce dernier médicament agit l'entement. Si on emploie 4 avec assiduité un liniment d'huile aux lis, on rétablit vite la couleur naturelle des ecchymoses qui proviennent de coups.

22. DES BLESSURES DES NERFS.

Quand un nerf est blessé, il en résulte, à cause de sa sensibilité exquise, une douleur et une inflammation plus graves que dans les autres parties. On se gardera donc de recoller la peau, afin que les liquides séreux 2 trouvent une voie d'écoulement, et on appliquera sur la plaie les médicaments qui apaisent la douleur et qui ouvrent une voie à l'écoulement. L'eau chaude, qui est un remède très-convenable pour les autres 3 inflammations, est éminemment nuisible dans le cas actuel, et il est préférable de faire des affusions avec quelque huile composée de particules ténues. Les médicaments qui conviennent dans ce cas sont : la résine de térébenthinier, employée seule chez les petits enfants, les femmes et les gens qui ont la chair molle, mais combinée à l'euphorbe chez les autres; la propolis, qu'on pétrira aussi soit seule, soit combinée

δίου μαλατίομένη, κάν συτε σκληροτέρα τύχη, σύν τινι τῶν λεπίο5 μερῶν ἐλαίων. Καὶ καταπλάσμασι δὲ ἀν τις ἐπὶ τῶν Φλεγμαινόντων καὶ σηπομένων νεύρων χρήσαιτο, κρίθινον ἄλευρον, ἢ κυάμινον, ἢ
6 ὀρόδινον, ἐψήσας ἐν κονία σίακτῆ ἢ ὀξυμέλιτι. Καὶ κηρωτῆ δὲ χρήσαιτο ἄν τις τοιαύτη κηροῦ Γος΄, εὐφορδίου Γο α΄, ἢ σερισίερᾶς 5
7 κόπρου ἐπὶ τῶν σκληροτέρων σωμάτων, ἐλαίου Γο ιβ΄. Αρμότίει δὲ
καὶ τὸ βασιλικὸν Φάρμακον σροσλαμδάνον νίτρου, ἢ ἀσδέσίου, ἢ
8 εὐφορδίου, ἢ Θείου ἀπύρου, ἢ ἀγρίας σερισίερᾶς κόπρου. Εἰς λίτραν δὲ τοῦ τετραφαρμάκου Γο μίαν ἐμβάλλειν τῶν εἰρημένων τινός
σοιεῖ γὰρ καλῶς σρὸς τοὺς νευροτρώτους, καὶ μάλισία τοὺς νε- 10
9 νυγμένους. Δύναιο δὲ ἀν κατὰ ἀγρὸν μηδενὸς εὐπορῶν σρόπολιν
σρόσφατον καὶ λιπαρὰν ἐπιτιθέναι κατὰ τοῦ τραύματος, ἢ ζύμην
μόνην τε καὶ μετὰ τῆς σροπόλεως μίξας, ἢ τιθυμάλλου ὀπὸν τῆ
10 ζύμη μίξας. Τοῖς καταπλάσμασι δὲ τοῖς διὰ ὀξυμέλιτος καὶ σίακτῆς

à l'euphorbe; quand la propolis est trop dure, on y ajoute quelque 5 huile composée de particules ténues. On pourra aussi appliquer, comme cataplasmes, sur les nerfs qui s'enflamment ou se pourrissent, de la farine d'orge, de fèves ou d'ers, bouillie dans de la lessive filtrée ou dans 6 du vinaigre miellé. On peut aussi avoir recours au cérat suivant : cire, six onces; euphorbe, ou, chez les gens à corps plus ou moins dur, 7 excréments de pigeon, une once; huile, douze onces. Le médicament royal convient aussi dans ce cas, pourvu qu'on y ajoute de la soude brute, de la chaux vive, de l'euphorbe, du soufre brut ou des excré-8 ments de pigeon non apprivoisé. A chaque livre du médicament aux quatre ingrédients on ajoutera une once de quelqu'une des substances susdites; ce mélange produit un bon effet contre la blessure et surtout 9 contre la piqure des nerfs. A la campagne, lorsque vous n'avez aucune de ces substances à votre disposition, appliquez sur la plaie de la propolis fraîche et grasse ou du ferment, employé soit seul, soit combiné à la 10 propolis; mêlez aussi du suc de tithymalle au ferment. Quant aux cata-

1. σπληροτέρως BP.— 3. ή ad Eun.; om. Codd. — 4. δέ om. BFP. — 6. πό-πρου Paul.; πόπρων Codd. — 9. δὲ τοῦ] μίαν τοῦ δὲ Β; μίαν τοῦ Ρ; Γο Paul.; om.

Codd. — Ib. μίαν om. BP. — Ib. ἐμδαλεῖν BFP et sic fere semper. — Ib. τινός om. BP. — 11. δέ ad Eun.; γάρ Codd. — 13. μετὰ προπόλ. BP. κονίας καὶ ἀλεύρου κυάμων, ἢ ὀρόδων, ἢ ἐρεδίνθων, ἢ Θέρμων ωικρῶν, ἢ κριθῶν, ἢ σάλης ἀλφίτου οὐ μόνον ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων ἤδη, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἀρχὰς εὐθέως κεχρῆσθαι δεῖ. Εἰ δὲ μὴ 11
νυγείη τὸ νεῦρον, ἀλλὰ σαφεῖ τῆ τομῆ τρωθείη διαιρεθέντος καὶ τοῦ
5 σροκειμένου δέρματος ὡς γυμνὸν Φαίνεσθαι τὸ νεῦρον, καὶ ὄρθιον,
οὐκ ἐγκάρσιον διηρημένον, τῶν σροειρημένων διὰ εὐφορδίου καὶ
τῶν οὕτω δριμέων οὐδενὶ χρήση · γυμνὸν γὰρ ὂν τὸ νεῦρον οὐκ
οἴσει τὴν δύναμιν αὐτῶν σφοδρὰν οὖσαν. Τὴν τίτανον οὖν σαρα12
λήψη σεπλυμένην σολλάκις ἐν ώρα Θερινῆ σλείονι τῷ ἐλαίφ δευο10 μένην. Καλὸν δὲ καὶ τὸ διὰ σομφόλυγος καὶ τὸ διὰ μέλιτος ἐν 13
ροδίνφ σλείονι τακέν. Δεῖ δὲ μηδὲν τῆς τρώσεως ψαύειν ψυχρόν · 14

αίσθητικόν γάρ έσ]ι τὸ νεῦρον, καὶ τῆ κράσει ψυχρὸν καὶ συνεχές τῆ κυριωτάτη τῶν ἀρχῶν. Αλλὰ οὐδὲ έλαίω καταιονᾶν προσήκει τὸ 15

plasmes de farine de fèves, d'ers, de pois chiches, de lupins amers, d'orge ou de poussière d'alphiton, préparés avec du vinaigre miellé ou de la lessive filtrée, ne les employez pas seulement quand les nerfs sont déjà enflammés, mais aussi aussitôt après l'accident. Si le nerf n'a 11 pas été piqué, mais blessé par une coupure manifeste, et si la peau qui le recouvre a été également divisée de manière qu'on voie le nerf à nu, et si la division est dans le sens perpendiculaire et non dans le sens transversal, n'employez aucun des médicaments dont nous venons de parler, et qui contiennent de l'euphorbe ou quelque autre substance douée du même degré d'acreté; car, lorsque le nerf est dénudé, il ne supporte pas l'action de ces médicaments, qui est violente. Si c'est en 12 été, on a donc recours à de la chaux lavée à plusieurs reprises et humectée d'une assez grande quantité d'huile. Ce sont encore de bons re- 13 mèdes que le médicament aux fleurs de zinc et le médicament au miel fondus dans une assez grande quantité d'huile. Il faut que rien de froid 14 ne soit en contact avec la plaie, car le nerf est sensible, son tempérament est froid, et il se rattache directement à la plus importante des

parties initiales (les centres nerveux). Ne faites pas non plus des affu- 15

^{1.} ἡ ὀρόδ... Θέρμων om. BP. — 2. BP; ἀλασαφεῖ F; ἀλλ' ἀσαφῆ A. — Ib. ἡ πριθ. om. BP. — Ib. ἀλφίτων ABP. τῆ om. BFP. — 11. ψυχρόν Gal.; — 1. ἀλλὰ σαφεῖ ex em.; ἀλλὰ σαφῆ om. Codd. — 13. πυριότητι BFP.

τοιοῦτον έλκος · ρυποῦται γάρ · ἀποπλύνειν οὖν μόνον τοὺς ἰχῶρας διὰ 16 μαλακῶν ἐρίων ὑπαλείπτρω σεριελίτ οντας. Πάντων δὲ κατὰ γνώμην

16 μαλακων εριων οπαλειπτρφ ωεριελτιτοτιας. Παντών σε κατά γνωμήν 17 ωροχωρούντων ἀκίνδυνον γλυκεῖ διαβρέχειν. Μετὰ δὲ τὸ σκεπασθῆναι τὸ γεγυμνωμένον νεῦρον τοῖς μότοις ωεριβάλλειν ἔξωθεν δεῖ τι τῶν ωρὸς τὰς σΊενὰς τρώσεις ωοιούντων, ἢ τὸ διὰ εὐζορβίου, ἢ τὸ διὰ 5 τῆς κόπρου τῶν ωερισΊερῶν συμπεριλαμβάνοντα ωολὸ τῶν ὑγιῶν

18 μερών. Τῆς τρώσεως δὲ ἐγκαρσίας γενομένης ὁ μὲν κίνδυνος τοῦ σπασθῆναι μείζων, τὰ δὲ τῆς Θεραπείας καὶ ἐπὶ ταύτης ὅμοια.

19 Δίαιτα δὲ ωαραλαμβανέσθω λεπίοτέρα καὶ ήσυχία καὶ σίρωμνη μαλακη, Θερμῷ τε ἐλαίῳ ωλείονι χρῆσθαι κατὰ μασχαλῶν καὶ 10 κεφαλῆς καὶ τραχήλου τῆς τρώσεως δὲ ἐν σκέλει γενομένης, τοὺς βουβῶνας μάλισία ωολλῷ τέγγειν τῷ ἐλαίῳ καὶ τὴν ῥάχιν μέχρι 20 τραχήλου καὶ κεφαλῆς. Καὶ Θλάσεως δὲ γενομένης τῶν νεύρων, ἐὰν μὲν ἄμα τῷ δέρματι Θλασθέντι καὶ ἔλκωσις γένηται, τὸ διὰ

sions d'huile sur les plaies de ce genre, car il s'y formerait de la crasse; on enlève seulement les liquides séreux par un lavage pratiqué avec de la laine molle enroulée autour de la sonde qui sert à étendre

16 les médicaments (spatule). Quand tout marche à souhait, on peut sans 17 danger humecter la plaie avec du vin d'un goût sucré. Après avoir recou-

vert le nerf dénudé, on entoure les tentes de quelqu'un des médicaments qui ont de l'efficacité contre les plaies étroites, soit le médicament à l'euphorbe, soit celui aux excréments de pigeon, en empiétant beaucoup sur

18 les parties saines. Si la plaie a une direction transversale, le danger de 19 convulsions est plus grand, mais le traitement reste le même. On aura recours à un régime plus ou moins atténuant: repos, une couche molle, l'emploi d'une assez grande quantité d'huile sur les aisselles, la tête et

le cou; si la plaie a son siége à la jambe, on humecte surtout d'une grande quantité d'huile les aines et l'épine du dos jusqu'au cou et à la

20 tête. Existe-il une contusion des nerfs, et la contusion de la peau estelle compliquée d'une plaie, c'est le cas d'employer le cataplasme com-

1-2. διὰ μαλακῶν Paul.; δεῖ μαλακόν Codd. — 2. ἐρίων Paul.; ἔριον AF; οὖν ἔριον BP. — 4. τι Gal.; τινι Codd. — 5. τό Gal.; τῷ Codd. — Ib. διά om. BP; δέ F. — Ib. τό Gal.; τῷ Codd.

- 6. τῆs om. BP. - 7. δὲ ἐν καρδία γεν. BP. - 11. καὶ τραχ. Paul.; om. Codd. - 11-12. τῆs... ἐλαίω ad Eun.; om. Codd. - 12-13. καὶ τὴν... κεφαλῆs c Vers. antiq. (Cod. 626); om. Codd. τῶν κυαμίνων ἀλεύρων καὶ ὀξυμέλιτος ἐπιτήδειον κατάπλασμα· τῆ
βλάσει δὲ ὀδύνης συνούσης ωίτης ὑγρᾶς ωροσμιγνύειν ἐὰν δὲ χωρὶς
τοῦ βλασθῆναι τὸ δέρμα γένηται, διαφορητικῷ καταντλεῖν ἐλαίφ
βερμῷ συνεχῶς. Τοῦ νεύρου δὲ ὁλου διακοπέντος, κίνδυνος μὲν 21
5 οὐδεὶς ἔψεται, τὸ μόριον δὲ ἀνάπηρον γενήσεται βεραπεία δὲ ὁμοία
ωαραληφθήσεται τοῖς ἄλλοις ἔλκεσιν. Τηκτὸν φάρμακον ωρὸς νυ- 22
γέντα νεῦρα ωοιεῖ δὲ καὶ ωρὸς λυσσοδήκτους ὅξους ξε α΄, ωίσσης
λιπαρᾶς κα΄, ὁποπάνακος Γο γ΄ τὸν ὁποπάνακα λύσας ὅξει ἐπὶ *
ωλεῖον λείου, καὶ τὴν ωίσσαν τήξας καὶ μίξας ἔψει. Τοῦτο τὸ 23
10 φάρμακον τοῖς νενυγμένοις νεύροις ἐπιτήδειόν ἐσὶιν οὐ συγχωροῦν
μῦσαι τὸ σίομιον τοῦ νύγματος, ώσπερ οὐδὲ τῶν λυσσοδήκτων
συνουλωθῆναι τὸ ἔλκος ωοιεῖ δὲ ἐπὶ μόνων τῶν σκληρῶν σωμάτων. Εἰ δὲ ἐπὶ ωαιδίου νυγέντος, ἢ γυναικὸς, ἢ ἀπαλοσάρ- 24-
κου χρήσασθαι βουληθείης αὐτῶ, ἔνεσίι σοι τήκειν αὐτὸ διά τι-

posé de farine de fèves et de vinaigre miellé; si la contusion est accompagnée de douleur, on ajoute du goudron au cataplasme; si la peau n'a pas éprouvé de contusion, on fait fréquemment des affusions à chaud avec quelque huile douée de propriétés dissipantes. Quand le 21 nerf a été coupé en entier, il n'en résulte aucun danger, mais la partie reste mutilée, et on emploie un traitement analogue à celui des autres plaies. Médicament fusible contre les piqures des nerfs, qui a aussi de 22 l'efficacité contre les morsures des chiens enragés : vinaigre, un setier; poix grasse, une livre; suc de panacée d'Hercule, trois onces; dissolvez le suc de panacée d'Hercule dans du vinaigre et soumettez-le à une trituration suffisamment prolongée; puis faites fondre la poix, ajoutez-la aux autres ingrédients, et faites bouillir. Ce médicament convient contre 23 les piqûres des nerfs, puisqu'il empêche l'orifice de la piqûre de se fermer, de même qu'il empêche de se cicatriser la plaie produite par la morsure d'un chien enragé; mais il ne saurait être employé que chez les gens qui ont les chairs dures. Si vous voulez l'employer contre la 24 piqure des nerfs chez un petit enfant, chez une femme ou chez un individu dont la chair est molle, vous pouvez le dissoudre dans quelque

^{1.} τῶν κυμίνων BFP. — 2. προσμιγν. e conj.; μιγνύειν Codd. Gal.

νος τῶν διαφορούντων, ἀμαρακίνου, ἢ ὀποδαλσάμου ἢ σαλαιοῦ ἐλαίου.

κγ'. Πρὸς ἄρθρα κεχαλασμένα.

Απακίας χυλός ἀνεθεὶς ὕδατι καὶ καταντλούμενος, ἢ βάτου, ἢ μυρσίνης, ἢ σιδίων, ἢ σχίνου, ἢ ωθελέας τῶν ῥιζῶν τοῦ Φλοιοῦ ἀφέψημα, ἢ σίδια καταπλασθέντα, ἢ μυρσίνης Φύλλα σὺν κηρωτῆ 5 μυρσινίνη ἐπιτιθέμενα.

κδ'. Περὶ *Φλεγμονῆ*ε. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Η μέν άρχη της Φλεγμονης έσ ι κατά ον χρόνον ωληρούται το μόριον αίματώδους οὐσίας ή δε αὔξησις ήνίκα ἄν το μεν επιρρέον ωαύσηται, το δε εν τῷ μορίῳ ωεριεχόμενον άρχην λάξη τοῦ σήπεσθαι, καὶ Θέρμη ωαρά Φύσιν καὶ χύσις καὶ ωνεῦμα γένηται καὶ 10

substance douée de vertus dissipantes, comme l'huile à la marjolaine, le baume de Judée ou l'huile vieille.

23. REMÈDES CONTRE LE RELÂCHEMENT DES ARTICULATIONS.

Affusion de suc d'acacia délayé dans de l'eau, ou d'une décoction de feuilles de ronce ou de myrte, d'écorces de grenade, de feuilles de lentisque ou d'écorce de racine d'orme, cataplasme d'écorces de grenade, topique de feuilles de myrte avec du cérat à l'huile aux feuilles de myrte.

24. DE L'INFLAMMATION. - TIRÉ DE GALIEN.

Le commencement de l'inflammation correspond à l'époque où la partie se remplit d'une substance sanguine; l'augment, à celle où l'afflux a cessé, quand le contenu de la partie enflammée a commencé à se pourrir, qu'il y a augmentation de chaleur contre nature, de liquéfaction, de développement de gaz, et que la tension de la partie est plus

Ch. 23; l. 4-5. ἡ σχίνου..... μυρ- τῶν Γαληνοῦ Aët; om. Codd. — 7. ἐσθιν σίνης Φύλλα om. BP. — Ch. 24; tit. ἐκ om. BP.

τάσις τοῦ μορίου ωλείων ἢ ωρόσθεν ἡ δὲ ἀκμὴ τοῦ ωύου μὲν ἤδη συνισιαμένου, μεγίσιων δὲ γινομένων τῶν ωόνων ωαρακμὴ δὲ ἡνίκα διαφορούμενον τὸ ῥεῦμα τόν τε ὄγκον καὶ τὴν τάσιν ἐλατιώσει. Κατὰ μὲν οὖν τὰς ἀρχὰς τῆ ἀποκρουσικῆ δυνάμει χρησόμεθα 2 κατὰ ἑαυτήν ἐν δὲ ταῖς αὐξήσεσι ταὐτην μὲν ἐλατιοῦν, ωροσιθέναι δὲ τι τοῖς διαφορητικοῖς, ἐν δὲ ταῖς ἀκμαῖς ἴσαις χρῆσθαι ταῖς δυνάμεσι τῆ τε ἀποκρουσικῆ καὶ τῆ διαφορητικῆ. Οδύνης δὲ οὔσης 3 σφοδρᾶς χρεία τῆς ωαρηγορητικῆς δυνάμεως. Εν δὲ ταῖς ωαρακμαῖς 4 τῆ διαφορητικῆ μόνη χρησόμεθα μηδενὸς σιύφοντος ωαραπλεκοιομένου. Ελξίνη ωρὸς τὰς φλεγμονὰς ἀρμότιει ἐν ἀρχῆ τε καὶ ἀνας 5 βάσει γλαύκιον ὁμοίως. Ατράφαξυς καὶ μαλάχη ταῖς μὲν ἀρχος 6 μέναις καὶ αὐξανομέναις καὶ οῖον ζεούσαις αὶ κηπευόμεναι, ταῖς δὲ ωαρακμαζούσαις καὶ σκληρυνομέναις καὶ ἀποψυχομέναις αὶ ἄγριαι συμφορώτεραι. Θρίδαξ καὶ κολοκύνθη ωρὸς τὰς Θερμὰς ἐπιπλατ-7

forte qu'auparavant; l'époque culminante de l'inflammation correspond à celle où il se forme déjà du pus et où le malade ressent les douleurs les plus fortes; le déclin, à celle où la fluxion, en se dissipant, sait diminuer la tuméfaction et la tension. Au commencement de l'inflamma- 2 tion, nous avons recours aux médicaments répercussifs seuls; à l'époque de l'augment, nous diminuons l'intensité de ce traitement, mais nous augmentons légèrement la quantité des médicaments doués de propriétés dissipantes; à l'époque culminante de la maladie, nous employons des quantités égales de médicaments répercussifs et dissipants. S'il 3 existe une douleur forte, on a besoin de médicaments calmants. Au 4 déclin de l'inflammation, nous avons recours au traitement dissipant seul, sans y ajouter aucune substance astringente. La pariétaire de Ju- 5 dée convient contre les inflammations à l'époque de leur début et de leur augment; il en est de même du glaucium. L'arroche et la mauve 6 conviennent surtout au début et à l'augment des inflammations, quand elles sont, pour ainsi dire, bouillonnantes; mais les espèces sauvages sont préférables contre ces affections arrivées à leur déclin et aussi contre celles qui se durcissent et se refroidissent. La laitue et la courge, em- 7

^{3.} καὶ τὴν τ. om. BP. — 4. Κατά... τικῆ om. BFP. — 7-8. ὀδ. δέ... ωαρηγ. ἀρχάς om. BP. — 6-7. ἐν δέ... διαφορη- om. F. — 11. Ατράφαξις BP.

τόμεναι ωοιοῦσι, καὶ ἀείζωον δὲ ωρὸς τὰς ἐκ ῥεύματος Φλεγμονὰς, καὶ τρίβολοι ἀμφότεροι ὁμοίως, καὶ κράμβη ωρὸς τὰς σκληρυνομένας.

κε΄. Περὶ ῥευματικῆς διαθέσεως. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Επειδαν έξαίφνης φλεγμήνη τι μόριον άνευ τοῦ προηγήσασθαι φανεραν αἰτίαν, τὸ μὲν ποιῆσαν τὸ πάθος ρεῦμα καλεῖται, ρευ- 5 ματική δὲ διάθεσις τὸ πάθος, καὶ χρὴ μάλισῖα τῶν τοιούτων φλεγ- 2 μονῶν τὰς ἀρχὰς τῶν ἰάσεων εἶναι χρησίας. Κενοῦν τοίνυν χρὴ πῶν τὸ σῶμα ταῖς ἐνδεχομέναις κενώσεσιν, αὐτὸ δὲ τὸ φλεγμαῖνον ἐπιβρέχειν τε καὶ καταπλάτῖειν μὴ τοῖς Θερμαίνουσι καὶ ὑγραίνουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπωθεῖσθαι μὲν τὸ ἐπιρρέον δυναμένοις, τὸ δὲ 10 ἤδη περιεχόμενον ἐν τῷ πεπονθότι κενοῦν, τόνον δὲ καὶ ρόμην 3 ἐντιθέναι τοῖς πεπονθόσι μορίοις. Καταπλάτῖειν οὖν τῷ διὰ ἀειζώου

ployées sous forme de cataplasme, agissent contre les inflammations chaudes, et la joubarbe contre celles qui proviennent d'une fluxion; il en est de même des deux espèces de tribolus; le chou est bon contre les inflammations qui se durcissent.

25. DE LA DIATHÈSE FLUXIONNAIRE. - TIRÉ DE GALIEN.

I Lorsqu'une partie est subitement prise d'inflammation, sans que l'invasion de cette maladie ait été précédée d'un accident manifeste qui puisse l'avoir causée, on donne le nom de fluxion à la cause qui a produit la maladie, et celui d'état fluxionnaire à la maladie elle-même; dans ce genre d'inflammations, c'est surtout le commencement du traitement qui doit être bien dirigé. Il faut donc évacuer l'ensemble du corps par les moyens requis en pareil cas, et appliquer sur la partie enflammée des embrocations et des cataplasmes qui ne soient pas composés de substances échauffantes et humectantes, mais qui puissent repousser ce qui afflue, évacuer ce qui est déjà contenu dans la partie malade, et 3 donner du ton et de la force aux parties affectées. On appliquera donc le cataplasme composé de joubarbe, d'écorces de grenade cuites dans

^{1.} δέ om. BFP. — CH. 25; tit. ἐκ τῶν Γαλ. e Vers. antiq.; om. Codd.

καὶ λεμμάτων ροιᾶς έφθῶν ἐν οἴνω καὶ ροῦ καὶ ἀλφίτου συγκειμένω. ὀδύνης μὲν οὖν σφοδρᾶς οὐκ οὔσης, τούτω τε καὶ τοῖς τοιού- μενώ. ὀδύνης μὲν οὖν σφοδρᾶς οὐκ οὔσης, τούτω τε καὶ τοῖς τοιού- μενώ. ὀδύνης δὲ μείζονι τοῦ μορίου ρευματισθέντος, μηδὲ οὐτω μὲν ΰδωρ Θερμὸν ἢ ἔλαιον ωροσφέρειν, ἢ τὰ διὰ τῶν 5 ἀλεύρων καταπλάσματα · ωολέμια γὰρ ταῦτα ωάντα ταῖς ρευματικαῖς διαθέσεσιν · ωαραμυθεῖσθαι δὲ τὸ σφοδρὸν τῆς ὀδύνης τῷ διὰ γλυκέος καὶ ροδίνου καὶ κηροῦ βραχέος ἐρίοις ρυπαροῖς οἴσυπον ωολὺν ἔχουσιν ἀναλαμβάνοντα, καὶ ωροσφέροντα Θέρους μὲν ψυχρὰ, χειμῶνος δὲ χλιαρὰ, ωεριλαμβάνοντα καὶ τοὺς ἀνωτέρω τό- πους τῶν ωεπονθότων χωρίων σπόγγω βραχέντι οἴνω αὐσῖηρῷ ἢ ὀξυκράτω ψυχρῷ. Παραλλαγῆς δὲ ἐπὶ τούτοις γενομένης, καὶ 5 ωύου μὴ ὑποπίπῖοντος, τῷ διὰ χαλκίτεως ἐμπλασίῷ Φαρμάκω Θεραπεύειν, ἢ τινι τῶν ὁμοίων τῶν ωρὸς τὰ ρεύματα ωοιούντων, καθαρὸν δὲ ἔριον οἴνω βεβρεγμένον αὐσῖηρῷ ἔξωθεν ἐπιβάλλειν τοῦ

du vin, de sumac, et de farine d'orge légèrement torréfiée. S'il n'y a 4 pas de douleur violente, on emploiera ce cataplasme ou d'autres qui lui ressemblent; si la partie est plus douloureuse en même temps qu'elle est le siége d'une fluxion, on n'aura recours ni à l'eau chaude, ni à l'huile, ni aux cataplasmes composés de farine, car tous ces remèdes sont incompatibles avec l'état fluxionnaire; mais on apaisera la violence de la douleur par le médicament qu'on compose avec le vin d'un goût sucré, l'huile aux roses et un peu de cire; on emploiera comme excipient de ce médicament de la laine qui contienne beaucoup de suint, et on appliquera les médicaments froids en été, et tièdes en hiver; on enveloppera aussi la région située au-dessus des parties affectées d'une éponge trempée dans du vin légèrement âpre, ou de l'eau vinaigrée froide. Si 5 ces moyens de traitement produisent quelque changement, et s'il ne se montre pas de pus, on instituera un traitement par l'emplâtre au cuivre pyriteux ou par quelque autre médicament analogue, du nombre de ceux qui ont de l'efficacité contre les fluxions; à l'extérieur, on recouvrira le médicament de laine pure trempée dans du vin légèrement âpre.

ο φαρμάκου. Τούτω μεν οὖν ἰάση τῷ τρόπω τὰς ἐπὶ ρεύματι Φλεγμονάς τὰς δὲ ἐπί τινι ωροΦάσει συνισθαμένας ὑγραίνων καὶ Θεργ μαίνων οὐ βλάψεις. Εἰς ἐκπύησιν δὲ αὐτὰς ἄγειν βουλόμενος καὶ
8 ἀλεύρω ωυρίνω καταπλάσεις ἔψων ἐν ὑδρελαίω. Κἄν ωστε χρεία
γένηται ἀποσχάζειν αὐτὰς, δεόντως τοῦτο ωοιήσεις τὰς δὲ ἐπὶ
ρεύμασι Φλεγμονὰς ἀποσχάσας, καὶ μάλισθα ἐν ἀρχαῖς, αἴτιος
κακοῦ τινος μεγάλου γενήση τῷ ωάσχοντι. .

κς΄. Περὶ τῶν ἐν ῥευματικαῖε διαθέσεσιν ἐκπυηθέντων. Ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Ρευματικής δε ούσης της διαθέσεως και έκ μηδενός των ωροδήλων αιτίων συσιάσης, καταπλάτιειν μεν άναγκαῖον άπαξ ή δίς ωου και άμεινον είς τὰ ωαρόντα τὸ έκ των κριθών άλευρον, ωαραπλέκειν 10 δε όμως τι και τούτοις όξους ή οίνου διελόντα δε και κενώσαντα

Voilà la manière de guérir les inflammations qui tiennent à une fluxion; mais vous ne nuirez pas, si vous humectez et si vous réchauffez celles qui sont le produit d'une cause [manifeste]. Pour amener ces inflammations à suppuration, appliquez un cataplasme de farine de froment cuite dans de l'huile et de l'eau. S'il devient nécessaire de faire aussi des scarifications sur ces inflammations, vous aurez raison d'employer ce moyen de traitement; mais, si vous scarifiez les inflammations produites par les fluxions, vous causerez beaucoup de dommage au malade, surtout quand vous scarifiez au commencement.

26. DES TUMEURS QUI SUPPURENT DANS L'ÉTAT FLUXIONNAIRE. - TIRÉ DE GALIEN.

Lorsque la maladie est fluxionnaire et ne provient d'aucune cause manifeste, il faut nécessairement employer une fois, et même dans quelques occasions deux fois, des cataplasmes; mais, dans le cas présent, il vaut mieux recourir au cataplasme de farine d'orge; cependant on y ajoutera aussi, dans ces circonstances, un peu de vinaigre ou de vin; et, après avoir fait une incision et évacué le pus, on se gardera dès

^{2.} ἐπί τι BP. — Ch. 26; tit. Ἐκ — 8. δέ om. ABP. — 10. ἐκ om. BP. τῶν Γαλ. Versio autiq.; om. Codd. gr. — Ib. ἀλευρον om. BP Ras.

τὸ σύον Φυλάσσεσθαι μὲν τοῦ λοιποῦ σροσφέρειν ἔλαιον ἢ ὕδωρ, ἀλλὰ εἰ καὶ ἀπονίψαι σοτὲ δέοι τὸ τραῦμα, μελικράτω τε καὶ ὀξυκράτω καὶ οἴνω καὶ οἰνομέλιτι χρησθέον. Καὶ εἰ μὲν ἔτι Φλεγμαίνοι, 2 τῷ διὰ τῆς Φακῆς καταπλάσματι · μὴ Φλεγμαίνοντος δὲ τῶν ἄλλων 5 τινὶ Φαρμάκων τῶν ἐμπλασθῶν ἐπὶ ταῖς τοιαύταις τομαῖς χρώμεθα, καὶ οὐχ ἤκισθα τῷ διὰ χαλκίτεως. Ἐπιτίθει δὲ κατὰ αὐτοῦ σπογ- 3 γίον ἢ ἔριον οἴνω βρέχων σθρυΦνῷ. Τῷ δὲ τραύματι μηδὲν τῶν λι- 4 παινόντων Φαρμάκων σροσφέρειν, οἶον τὸ τετραφάρμακόν ἐσθιν ἀκριδῶς γὰρ δεῖται ξηραίνεσθαι.

κζ'. Περί γαγγραίνης και σφακέλου. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

10 Γαγγραίνας τὰς διὰ μέγεθος Φλεγμονῆς νεκρώσεις ὀνομάζουσιν ι οὐκ ἤδη γεγενημένας, ἀλλὰ γινομένας ἔτι. Καὶ εἰ μὴ ταχέως τις 2 τὴν τοιαύτην διάθεσιν ἰάσαιτο, νεκροῦται ῥαδίως τὸ σαθὸν οὕτω

lors d'appliquer de l'huile ou de l'eau; s'il était nécessaire de laver la plaie, on se servirait d'eau miellée, d'eau vinaigrée, de vin ou de vin miellé. S'il y a encore de l'inflammation, on emploie, après avoir fait 2 de pareilles incisions, le cataplasme aux lentilles cuites, et, s'il n'y en a pas, on préférera le médicament au cuivre pyriteux et aussi quelque autre médicament emplastique. Sur ce médicament on appliquera une 3 éponge ou de la laine humectée de vin fortement astringent. Mais on 4 ne mettra sur la plaie aucun des médicaments gras, comme serait le médicament aux quatre ingrédients, car la plaie a besoin d'être complétement desséchée.

27. DE LA GANGRÈNE ET DU SPHACÈLE. - TIRÉ DE GALIEN.

On donne le nom de gangrènes aux mortifications qui tiennent à l'in-1 tensité de l'inflammation, non quand elles se sont déjà développées, mais quand elles sont encore en train de se former. Si l'on ne se hâte 2, pas de guérir une pareille maladie, la partie ainsi affectée se mortifie

^{2.} ποτε Coll. med. Gal.; πώποτε Codd.
2-3. μελικρ. τε ἢ ὀξυκρ. Gal. Vers.
antiq.— 4. τῷ ex em.; τό Codd. Gal.—

lb. καταπλάσ. ex em.; κατάπλασμα Codd. Gal. — 5. τινί ex em.; τι BFP; τινός Α. — 11. μέν Codd. — 12. τήν om. BFP.

μόριον, ἐπιλαμβάνει τε τὰ συνεχῆ καὶ ἀποκτείνει τὸν ἄνθρωπον.

3 ὅταν δὲ τελέως ἀναίσθητα γένηται τὰ οὕτω ωαθόντα σώματα, τὸ ωάθος οὐκέτι γάγγραιναν, ἀλλὰ ἤδη σφάκελον ὀνομάζουσιν. Συμβαίνει δὲ τοῦτο τὸ ωάθος καὶ τοῖς ὀσῖοῖς, ὅταν ἡ ωερικειμένη σὰρξ αὐτοῖς μοχθηροὺς ἰχῶρας γεννῶσα διαβρέξη τούτοις αὐτὰ καὶ δια 5 σήψη. Τελέως μὲν οὖν νεκρωθὲν τὸ μόριον τάχισῖα χρὴ ωερικόπῖειν κατὰ ὁ ψαύει τοῦ ωλησιάζοντος ὑγιοῦς τὴν δὲ γάγγραιναν Θεραπεύειν χρὴ κενούντων ὅσον οἶόν τε ωλεῖσῖον τοῦ κατὰ τὸ ωάσχον μόριον αἴματος ἡ γὰρ φλέβα τεμόντας κενῶσαι δεῖ τὸ ἐφθαρμένον αἴμα ὅταν ωερὶ αὐτὸ τὸ μόριον Φλὲψ μεγάλη ἦ, ἢ ὅλον τὸ δέρμα 10 διαιροῦντας ωολλαῖς καὶ βαθείαις ἀμυχαῖς καὶ ἐάσαντας ἀποζὸρῦῆναι τὸ αἴμα τῶν Φαρμάκων ἐπιτιθέναι τι τῶν ωρὸς τὰ σηπόμενα χρησίμων ἔσῖι δὲ ταῦτα διὰ ὀξυμέλιτος ἄλευρον ὀρόβων, ἢ αἰρῶν, ἢ ο τὸ τῶν κυάμων. Προσάγειν δὲ σφοδρότερον βουλόμενος ἀλῶν ἐπεμ-

3 aisément, et le mal envahit les parties voisines et tue le malade. Quand · les parties ainsi atteintes sont devenues complétement insensibles, on n'appelle plus la maladie gangrène, mais on lui donne déjà le nom de 4 sphacèle. Les os peuvent aussi être pris de cette maladie, quand la chair qui les entoure ayant engendré un ichor malfaisant les en imbibe com-5 plétement et permet à la putréfaction de les pénétrer. Si donc une partie est complétement mortifiée, on se hâtera de la retrancher, à l'endroit où elle touche à la partie saine voisine; on traitera la gangrène en évacuant une quantité aussi grande que possible du sang qui se trouve vers la partie malade : en effet, il faut ou faire une saignée pour évacuer le sang corrompu, lorsqu'il existe une grande veine dans le voisinage de la partie, ou diviser toute l'étendue de la peau par des incisions nombreuses et profondes; après avoir laissé couler le sang, on applique quelque médicament de la classe de ceux qui ont de l'efficacité contre la pourriture; or ces médicaments sont la farine d'ers, d'ivraie 6 ou de fèves, employée avec du vinaigre miellé. Si l'on veut un médicament plus efficace, on ajoutera du sel, ou l'on aura recours à la pastille

^{1.} ἀποιτένει F. — 6. τό om. A F P. — Ib. πάσχον] πλεῖστον B P. — 1 1. ἐἀσαν-8. οἶόντε Coll. med. Gal.; om. Codd. — τες B F P. — 12. τί] χρή B P.

δαλεῖς, ἢ τροχίσκον τὸν τοῦ Ανδρωνος, ἢ τινα τῶν ὁμοίων. Ποιεῖ 7 δὲ πρὸς γαγγραίνας καὶ παλαιὰ κάρυα τὰ ἐλαιώδη ἀνακαθαίρει δὲ αὐτὰς ἀκαλήθη καὶ ὀπὸς τιθυμάλλου ἐν καιρῷ καὶ μέτρῳ προσαγόμενος. Ὠθελεῖ δὲ αὐτὰς καὶ Θέρμων πικρῶν ἀθέψημα καταν- 8 τλούμενον.

κη'. Περὶ ἀποσ⁷ημάτων. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Επί δε των αποσ ημάτων εάν μη δυνατόν σοι φαίνηται το κω- 1 λυθήναι την εκπύησιν, άρτον εψήσας εν ύδρελαίω κατάπλασσε, η κρίθινον άλευρον σαραπλησίως σκευαζόμενον καταντλείσθω δε ύδατι το μόριον άλθαίας ρίζης ενεψηθείσης. Όταν δε δυσεκπύητος 2 10 η καὶ δυσδιαφόρητος ο όγκος, τῷ διὰ τῶν ἰσχάδων καταπλάσματι χρήση δεῖ δε γλυκείας καὶ λιπαρὰς έψοντας καταπήκειν εν ύδατι,

d'Andron ou à quelque autre pastille semblable. Les vieilles noix hui-7 leuses agissent aussi contre la gangrène; l'ortie mondifie les parties affectées de cette maladie, ainsi que le suc de tithymale, pourvu qu'on l'emploie en temps opportun et en quantité convenable. Une décoction 8 de lupins amers, employée sous forme d'affusion, est également profitable.

28. DES ABCÈS. — TIRÉ DE GALIEN.

S'il ne semble pas possible d'empêcher un abcès de suppurer, appliquez un cataplasme de pain bouilli dans un mélange d'huile et d'eau, ou de farine d'orge préparée de la même manière, et pratiquez sur la partie une affusion d'eau dans laquelle on a fait bouillir de la racine de guimauve. Si vous éprouvez une égale difficulté à faire suppurer et à dissiper la tumeur, mettez un cataplasme aux figues sèches : on désagrégera ces figues, qui devront avoir un goût sucré et être grasses, en les faisant bouillir dans de l'eau, et l'on rendra ainsi cette eau semblable

^{1.} τόν om. BP. — Ib. τοῦ om. AF. — 2. δέ om. BFP. — 4. αὐτάς ex em.; αὐτούς Codd. — 4-5. ἀφεψήματα καὶ ἀντλ. BP. — Ch. 28; tit. Ἐκ τῶν Γαλ. Vers.

antiq.; om. Codd. gr. — 6. δέ om. ABP. — 9. ἐνεψηθ. ex em.; ἀνεψηθείσης ad Eun.; ἐψηθείσης F. — 11. ῥυπαράς BP. Conf. Gal. Coll. mcd.

καὶ ποιεῖν ὅμοιον τὸ ὕδωρ μέλιτι λεπίῷ, καί ποτε μὲν κρίθινον ἄλευρον προσβάλλειν αὐτῷ, ποτὲ δὲ ἄρτον αὐτόπυρον, καὶ εἰ διαφοροῖτο μὲν ὁ ὅγκος, ἐνδεέσ ερον δὲ, ταῖς ἰσχάσι συνέψειν ὕσσωπον, ἢ ὀρίγανον εἰ δὲ ἐπιτεῖναι βουληθείης μᾶλλον, ἄλας ἐπέμ3 βαλλε τῷ ἀφεψήματι. Πρόσεχε δὲ ἀκριβῶς μὴ διὰ τὸ ξηραίνεσθαι δ σφοδρότερον σκιρρῶδες γένηται τὸ μόριον, κάν ποτέ τι τοιοῦτον Θεάση, συναφέψειν τῷ ὕδατι σικύου ἀγρίου ρίζαν, ἢ ἀλθαίας, ἢ βρυωνίας. ἰσχυροτέρα δὲ τούτων ἡ τοῦ δρακοντίου καὶ διαφορητι5 κωτέρα ἐσίν. Ενίστε μὲν οῦν διὰ τούτων μόνων ἀφέψεις ἐνίστε δὲ καὶ τῶν ἰσχάδων ἐμβαλλεις καὶ τὸ ἄλευρον ἀναμιγνύεις ἄμα 10 σίξατι. Διαφορεῖ δὲ καὶ ἀδίαντον ἀποσίπματα, καὶ τὸ ἀνήθινον δὲ ἔλαιον διαφορητικόν ἐσίι, καὶ πεπίικὸν ὼμῶν χυμῶν καὶ ἀπέπίων 7 ὄγκων. Πίτια συμπέτιει τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπέπίους ὅγκους ἄπαν-

au miel ténu; on ajoutera à cette eau tantôt de la farine d'orge et tantôt du pain de ménage; si la tumeur se dissipe, mais moins complétement qu'il ne le faut, on fera bouillir, avec les figues sèches, de l'hysope ou de l'origan; si l'on veut renforcer les propriétés du cataplasme, 3 on mettra du sel dans la décoction. Prenez garde que, par suite d'un desséchement trop fort, la partie ne devienne squirreuse, et, si vous remarquez qu'il en est ainsi, employez une décoction de racine de con-4 combre sauvage, de guimauve ou de couleuvrée. La racine de serpentaire est un remède plus actif que les précédents et elle a des propriétés 5 plus fortement dissipantes. Tantôt vous ferez une décoction de ces médicaments seuls, tantôt vous y mettrez aussi des figues sèches et vous y 6 mêlerez de la farine avec de la graisse. Le capillaire dissipe aussi les abcès, et l'huile à l'aneth est également capable de dissiper et de faire mûrir les humeurs crues et les tumeurs qui ne sont pas encore arrivées 7 à leur maturité. La poix et le goudron font disparaître toutes les tumeurs dures et crues, quand on les ajoute aux cataplasmes, mais sur-

^{1.} wotè μέν ad Eun., Coll. med. Gal.; om. Codd. — 2. αὐτῷ ad Eun.; om. Codd. — Ib. woτὲ δὲ ἄρτον αὐτόπυρον ad Eun., Coll. med. Gal.; om. Codd.

^{- 8.} τοῦ om. BFP. - 9. διά om. BFP. - Ib. τοῦτον μόνον BFP. - 10. τῶν om. BFP. - Ib. ἐμβαλεῖs BFP. - 11. Διαφορεῖ... ἀποσθήματα om. A.

τας έμβαλλομένη τοῖς καταπλάσμασι, καὶ μᾶλλον ἡ ὑγρά. Φάρμακον δυνθετον τὰ μὲν ἤδη πεπεμμένα τῶν ἀποσημάτων ἀπόνως ἔξιποῦν ως πολλάκις εὐρίσκεσθαι ἐπὶ τοῦ σπληνίου πύον τὰ δὲ μὴ πεπεμμένα εἰς τέλος διαφορεῖ λίθου πυρίτου ∠ιβ΄, ἀμμωνιακοῦ λείου ἴσον, κυαμίνου ἀλεύρου ∠ς΄. ἀναλάμβανε ἡητίνη ὑγρᾶ, καὶ εἰς ο δέρμα ἐπιπλάσας ἐπιτίθει τὸ δὲ σπληνίον μὴ ἀφαίρει μέχρις ἀν αὐτόματον ἀποπέση. Δεῖ δὲ μὴ πρὸ πολλοῦ σκευάζειν τὸ φάρμα- 10 κον ξηραίνεται γὰρ ταχέως.

nθ'. Πρὸς χοιράδας καὶ φύματα.

Θέρμων σικρών άλευρον οὐ τὰ σελιδνὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ χοιράδας 10 καὶ Φύματα Θεραπεύει· ὅξει δὲ ἔψειν αὐτὸ χρὴ, ἢ ὀξυμέλιτι, ἢ ὀξυκράτω. Ἰατρός τις ἐπὶ σκληρών σωμάτων ἐχρῆτο βοεία κόπρω σὺν ὅξει σρὸς χοιράδας καὶ τοὺς σκιβρώδεις ὅγκους ἄπαντας κατα-

tout le goudron. Médicament composé, qui exprime, sans causer de 8 douleur, les abcès qui sont déjà arrivés à maturité, de manière qu'on trouve souvent du pus sur le cataplasme; ce même médicament dissipe complétement les abcès qui ne sont pas arrivés à maturité: pierre pyrite, douze drachmes; quantité égale de gomme ammoniaque triturée; farine de fèves, six drachmes. Incorporez ces ingrédients dans de la 9 résine liquide, étendez le médicament sur un morceau de cuir et appliquez-le; laissez ce topique tomber tout seul. On ne doit pas pré- 10 parer ce médicament longtemps d'avance, car il se dessèche rapidement.

29. REMÈDES CONTRE LES ÉCROUELLES ET LES TUMEURS.

La farine de lupins amers guérit les écrouelles et les tubercules, aussi bien que les lividités; il faut la faire bouillir avec du vinaigre, du vinaigre miellé ou de l'eau vinaigrée. Certain médecin employait, chez les gens qui ont la chair dure, contre les écrouelles et contre toutes les tumeurs squirreuses, sous forme de cataplasme, des excréments de

^{2.} έξιποῦν ad Ευπ.; έξηθοῦν Paul.; ΒΡ. — 10. έψεῖν ΒΓΡ. — Ib. χρή έξωθοῦν Codd. — 3, τὸ σπληνίου σύον οπ. Α.

3 πλάτ των. Διαφορεῖ δὲ φύματα καταπλασσόμενα λεῖα ἀδίαντον, ἀτράφαξυς, ελξίνη, ἀλθαίας ρίζα ἐν οἴνῳ έψηθεῖσα, ἀμμωνιακὸν μετὰ μέλιτος μαλαχθὲν καὶ ἐπιτεθὲν, ἰξὸς σὺν ρητίνη καὶ κηρῷ, ἱτέας τὰ φύλλα ἀναληφθέντα κηρωτῆ. Ρήσσει δὲ φύματα ωρόπολις, Θέρμοι ωικροὶ μετὰ ὅξους καταπλασθέντες, σικύου ἀγρίου ἡ ρίζα 5 ἀναληφθεῖσα τερμινθίνη, καππάρεως ρίζα ὁμοίως νίτρον μετὰ ζύμης ἢ σύκων. Τὰς δὲ ἐντὸς ἀποσίάσεις ρήσσει Θάλασσα μετὰ 6 μελικράτου ωσθεῖσα. Χοιράδας δὲ διαφορεῖ ἄσθεσίος μέλιτι ἢ γλοιῷ ἀναληφθεῖσα, ἢ ἐλαίῳ, ἢ σίξατι χοιρείῳ, αἴρινον ἄλευρον μετὰ ωερισίερᾶς κόπρου καὶ λινοσπέρμου ἐν οἴνῳ ἐψηθὲν, ὅλυνθοι ἄγριοι 10 καὶ ἤμεροι ἐφθοὶ λεῖοι καταπλασσόμενοι, καὶ ωᾶσαν συσίροφὴν διαφοροῦσιν.

3 bœuf auxquels il ajoutait du vinaigre. Le capillaire, l'arroche, la pariétaire de Judée et la racine de guimauve dissipent les tubercules, quand on les fait bouillir dans du vin, pour les triturer ensuite et les appliquer sous forme de cataplasme; le même effet est produit par la gomme ammoniaque, si on l'applique pétrie avec du miel, par la glu combinée à de la résine et de la cire, et par les feuilles de saule incorporées dans 4 du cérat. Pour rompre les tubercules, on peut employer de la propolis ou des cataplasmes de lupins amers combinés au vinaigre, de racine de concombre sauvage ou de câprier incorporée dans de la résine de téré-5 benthinier, de soude brute combinée à du ferment ou à des figues. De l'eau de mer prise en boisson avec de l'eau miellée rompt les abcès in-6 ternes. Les écrouelles sont dissipées par la chaux vive incorporée dans du miel, de la crasse des baignoires, de l'huile ou de la graisse de porc, par de la farine d'ivraie, si on la fait bouillir dans du vin combinée aux excréments de pigeon et à de la graine de lin; par les petites figues rondes, qu'elles proviennent du figuier cultivé ou du figuier sauvage, quand on les fait bouillir pour les triturer ensuite et les appliquer sous forme de cataplasme; ces mêmes remèdes dissipent aussi toute espèce de collection.

^{2.} ἀτράφαξις ΑΒΡ. — Ib. ἐν om. Codd. — 4. ωρόπολις om. F. — 5. ἡ ΑΒΡ. — 3-4, κηρφ... ἀναληφθέντα om. om. ΑΒΡ.

λ'. Πρός σύριγγας.

Σπουδυλίου ή ρίζα σεριξεομένη καὶ ἐντιθεμένη συρίγγων τύ- 1 λους ἀφαιρεῖ. Καὶ ἐλλέβορος μέλας ἐντιθέμενος ἐν δύο καὶ τρισὶν 2 ήμέραις ἀφίσηησι τὸν τύλον. Εκτήκει δὲ καὶ ἰοῦ ∠β΄, ἀμμωνιακοῦ 3 κολλυριοποιηθέντα καὶ ἐντεθέντα ταῖς σύριγξι μετὰ ὄξους ἢ ὕδατος, 5 ἀμόργη ἡψημένη καὶ ἐγκλυζομένη, σῶρι ἀμὸν ἢ κεκαυμένον μετὰ ὀλίγου κράματος καὶ μέλιτος ἐγκλυζόμενον. Καὶ σαρκοῖ ὀμφάκιον 4 ἐγκλυζόμενον.

λα'. Περί βουδώνων. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Όταν βουδώνες έπανασίωσιν, εἰ μέν ωληθωρικόν εἴη καὶ κακό- 1 χυμον ωᾶν τὸ σῶμα, δύσκολος ἡ Θεραπεία· ωαραληπίεον δὲ ὅμως 10 τὴν ἐπὶ τῶν ῥευματικῶν διαθέσεων εἰρημένην· εἰ δὲ ὑγιεινὸν ἀκρι-

30. REMÈDES CONTRE LES FISTULES.

La racine de la grande berce, râpée tout autour et introduite dans l'es- les fistules, détruit les callosités. L'ellébore noir agit de même dans l'es- pace de deux ou de trois jours. Le remède suivant les consume aussi : 3 vert-de-gris, deux drachmes; gomme ammoniaque, deux drachmes; avec ces ingrédients on fait, on y ajoutant du vinaigre ou de l'eau, des collyres que l'on introduit ensuite dans les fistules; le même effet est produit par une injection de marc d'huile bouilli ou de sulfate de cuivre natif, soit cru, soit brûlé, auquel on ajoute un peu de vin coupé ou de miel. Une injection de verjus favorise aussi le développement des bour- 4 geons charnus.

31. DES BUBONS. — TIRÉ DE GALIEN.

Lorsqu'il s'est formé des bubons et que tout le corps est en proie à la pléthore ou à une accumulation d'humeurs mauvaises, il est difficile de guérir ces tumeurs; cependant on appliquera le traitement que nous avons proposé à propos de l'état fluxionnaire (chap. 25 et 26); si, au contraire, le corps est parfaitement sain, leur guérison est facile : en

Ch. 30; l. 1. σεριξεομ. Versio antiq.; — 5. έψημένη Codd. — Ch. 31; tit. ἐκ σεριζεομένη Codd. — 4. κολλυριοπ. ex τῶν Γαληνοῦ Vers. antiq.; om. Codd. — em.; κολλύρια σοιηθέντα Α F.; om. B P. 8. καί om. B P. — 10. γινομένην Β P.

δως, εύκολος. Θερμαίνειν γάρ χρη καὶ ὑγραίνειν ὅλον τὸ σκέλος, ἵνα ἀνώδυνον γένηται, καὶ ἐπιτιθέναι τῷ μὲν ἔλκει τῆς τετραφαρμάκου Θερμῆς ἐν μότῳ λυομένης ροδίνῳ ἤ τινι τῶν χαλασΊικῶν ἐλαίων, ως ρερικίτῖειν δὲ ὅλῳ τῷ κώλῳ ωίλημα ἐλαίῳ Θερμῷ βεδρεγμένον, ἔξωθέν τε καταπλάτῖειν τὸ ἔλκος καταπλάσματι Θερμῷ ἐξ ἀλεύρου το το τὸν ολείνου, ἢ κριθίνου, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων σὺν ἐλαίῳ βραχεῖ, τὸν δὲ ἀδένα τὸν Φλεγμαίνειν ἠργμένον ωαρηγορεῖν κατὰ ἀρχὰς ἔριον ἐπιτιθέντας διάδροχον ἐλαίῳ Θερμῷ, μὴ μετὰ ἀλῶν, ὡς τινες ωοιοῦσιν ὑσιερον γὰρ τούτοις χρησόμεθα, τοῦ τε ωαντὸς κώλου ωαρηγορηθέντος καὶ ἀνωδύνου γενομένου τοῦ ἔλκους. ἐπὶ τούτοις μὲν 10 οὖν ὡς ἐπὶ τὸ ωολὺ τῶν ἀδένων ἡ Φλεγμονὴ λύεται πολλάκις δὲ καὶ μείζων γίνεται καὶ ἐκπυΐσκεται. ὅταν οὖν τὸ ζέον τῆς Φλεγμονῆς ωαύσηται, τῶν μὲν ωαρηγορητικῶν Φαρμάκων ἀΦίσλασθαι · χρῆσθαι δὲ τοῖς διαφορητικοῖς, κατὰ βραχὺ μεταδαίνοντα τῶν δια-

effet, il faut échauffer et humecter toute la jambe, afin de calmer la douleur, appliquer à chaud sur la plaie elle-même le médicament aux quatre ingrédients dissous dans de l'huile aux roses ou quelque autre huile relàchante et enduit sur des tentes; enrouler toute la jambe dans de la laine feutrée trempée dans de l'huile chaude, et appliquer à l'extérieur sur la plaie un cataplasme chaud composé de farine de froment, de farine d'orge, ou de ces deux espèces de farine combinées et d'un peu d'huile; puis on traite la glande qui commence à s'enflammer en mettant dessus, au début, à titre de calmant, de la laine trempée dans de l'huile chaude, à laquelle on n'ajoute pas immédiatement du sel, comme quelques-uns le font; car on a plus tard recours à cet ingrédient, quand l'inflammation de tout le membre est apaisée et que la 2 plaie est devenue indolente. Le plus souvent l'inflammation des glandes se résout après l'emploi de ces remèdes; mais souvent aussi elle s'a-3 grandit et suppure. Lors donc que l'inflammation n'est plus bouillonnante, il faut renoncer à l'emploi des médicaments calmants et employer les substances dissipantes, en passant peu à peu à celles de ces substances dont la consistance a le même degré de liquidité que les médi-

^{4.} περιελίτ7ειν δέ ad Eun.; περιελίτ- om. Codd. — 5-8. έξ ἀλεύρου... 9ερμ $\tilde{\varphi}$ τειν χρή Codd. — Ib. 9ερμ $\tilde{\varphi}$ ad Eun.; om. BP.

Φορούντων εἰς τὰ ταῖς συσΊασεσιν ύγρὰ ὅσα τοῖς ἐμμότοις ἐσΊὶν ὅμοια κηρωτοειδῆ · Φεύγειν γὰρ ἐπὶ τούτων δεῖ τὰς σκληρὰς ἐμπλάσθρους · συντείνουσι γὰρ τὰ μόρια καὶ αῦθις Φλεγμαίνειν ἀναγκάζουσιν. Κὰν ἱκανὸν δὲ ἢ σύον κατὰ τὸ διαπυῆσαν μόριον, οὐ χρὴ 4 διαιρεῖν εὐθὺς, ὡς τινες σοιοῦσιν, ἀλλὰ ἐπιχειρεῖν διαφορεῖν Φαρμάκοις. Διαφορεῖ δὲ σάτος ταχέως τὸν ὅγκον κατὰ τῶν βουδώνων 5 ἐπιτιθέμενος. Τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ σροσκόμμασι καὶ ἐλκυδρίοις βου- 6 δῶνας καὶ συρετοὺς ἀκινδύνους νομισῖεον, κακοὺς δὲ τοὺς ἄλλους, καὶ μάλισῖα τοὺς ἐπὶ συρετοῖς γινομένους.

λ6'. Περί έρυσιπελάτων.

10 Παχύς καὶ δριμύς χυμὸς ἐπιρρεύσας ἐργάζεται τὸ ἐρυσίπελας, ι ότὲ μὲν χωρὶς ἔλκους, ὁτὲ δὲ μετὰ ἔλκους. Θεραπεύειν οὖν αὐτὸ 2 χολαγωγῷ ϖρότερον χρωμένους καθαρτηρίω, εἶτα οὐτως ἀποκρουομένους τὸ ἐπιρρέον διὰ τῶν ψυχόντων. Δεῖ δὲ μεταβαίνειν ἀπὸ τῶν 3.

caments destinés aux tentes, c'est-à-dire qui ont la consistance du cérat: car, dans ces cas, on doit éviter l'emploi des emplâtres durs, attendu que ces emplâtres augmentent la tension des parties et réveillent l'inflammation. S'il y a une quantité assez considérable de pus dans la partie, ne pratiquez pas tout de suite une incision, comme quelques-uns le font, mais tâchez de dissiper ce pus à l'aide de médicaments. Si on 5 applique sur les bubons de la crasse des palestres, elle dissipe rapidement la tuméfaction. Les bubons et les fièvres qui proviennent de ce 6 qu'on s'est heurté ou de ce qu'on a eu de petites plaies sont exempts de danger, tandis que les autres bubons sont mauvais, et surtout ceux qui viennent à la suite de fièvres.

32. DE L'ÉRÉSIPÈLE.

L'érésipèle est produit par l'afflux d'une humeur épaisse et âcre; cette l'affection peut avoir lieu avec ou sans ulcération. On la traite en em-2 ployant d'abord un médicament purgatif qui chasse la bile, et en répercutant ensuite l'humeur qui afflue à l'aide des refroidissants. On 3

CH. 32; l. 10. τό ad Eun.; τόν Codd. om. ΔΒΡ. — lb. αὐτό ad Eun.; αὐτόν — ll. ότἐ... Ελκονς om. BFP. — lb. οὖν Codd.

ψυχόντων ἐπὶ τὰ διαφοροῦντα ωρὶν ωελιδνὸν ἢ καὶ μέλαν γενέσθαι τὸ μόριον. Χρήζει δὲ τὰ ἐρυσιπέλατα ψυχόντων μετὰ ὑγρότητος ἄνευ σθύψεως, οἶόν ἐσθιν ἀείζωον καὶ ἀνδράχνη καὶ ψύλλιον, ὁ τε ἀπὸ τῶν τελμάτων Φακὸς καὶ κοτυληδών, σθρύχνος τε καὶ ὑοσκύαμος, καὶ Θριδακίνη καὶ γλαύκιον, αἴ τε διὰ ὕδατος ωάνυ ψυχροῦ 5 κηρωταί. Μίγνυται δὲ καὶ ὀπίου τι τούτοις, καὶ χυλοῦ μήκωνος, καὶ κωνείου καὶ μανδραγόρου, καὶ γίνεται σύνθετα Φάρμακα. Ψύχουσα κηρωτή τήξαντας ἐλαίω κηρὸν ὡς ἔνι μάλισθα καθαρὸν, ωοιεῖν χρὴ κηρωτὴν ὑγρὰν καὶ ψύξαντας ἐνθυία μαλάτθειν ταῖς χερσὶν, ὑδωρ ψυχρὸν ωαραχέοντας ὅσον ἀν ἡ κηρωτὴ καταδέξασθαι δύνηται. 10 Κάλλιον δὲ εἶναι τὸ ἔλαιον ῥόδινον ἐξ ὀμφακίνου χωρὶς ἀλῶν, καὶ τριπλάσιον εἶναι τοῦ κηροῦ τὸ ῥόδινον. Εἰ δὲ καὶ ὅξους βραχύ τι μίξαι βουληθείης λεπθοῦ καὶ διαυγοῦς, ἔτι δὴ καὶ μᾶλλον ὑγρὸν καὶ 9 ψυχρὸν ἀποτελέσει τὸ Φάρμακον. Τοῦτο δὲ ἐπιτήδειόν ἐσθιν οὐ μόνον τοῖς ἐρυσιπέλασιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτικοῖς ωυρετοῖς, καὶ 15

passe des refroidissants aux médicaments qui dissipent avant que la par-4 tie soit devenue livide ou même noire. Les affections érésipélateuses exigent l'emploi de remèdes réfrigérants, doués d'humidité, mais non d'astringence : tels sont la joubarbe, le pourpier, la pulicaire, la lentille des marais, le cotylédon, la morelle, la jusquiame, la laitue, le glau-5 cium et les cérats faits avec l'eau très-froide. On mêle aussi à ces médicaments un peu de suc, soit naturel soit artificiel, de pavot, de ciguë 6 ou de mandragore, et l'on forme ainsi des médicaments composés. Cérat refroidissant : on fond dans de l'huile de la cire aussi pure que possible, pour obtenir un cérat liquide; ensuite on la fait, refroidir dans un mortier pour la pétrir avec les mains, en ajoutant autant d'eau froide 7 que le cérat peut en absorber. Employez de préférence de l'huile aux roses préparée avec de l'huile d'olives vertes, sans sel; que la quantité 8 de l'huile soit le triple de celle de la cire. Si vous voulez y mêler aussi un peu de vinaigre ténu et transparent, cela rendra le médicament en-9 core plus humide et plus froid. Ce médicament convient non-seulement en cas d'affections érésipélateuses, mais aussi dans les fièvres, hec-

^{5.} τάνυ ψυχραί BFP. - 13. καί post δή om. ABP.

Φλεγμοναῖς ταῖς ἐν αἰδοίοις κατὰ ἀρχὰς ωρὶν νομώδη τινὰ διάθεσιν συσίῆναι. Καὶ ψύχουσαι δὲ ωόαι μετὰ ἀλΦίτων λεπίῶν ἐμψύχουσιν 10 ἱκανῶς, καὶ Φοίνικες δὲ λιπαροὶ τοῦ μὲν ὑμενώδους αὐτοῖς ἔξαιρεθέντος διὰ έψησεως τακεροὶ γενηθέντες, εἶτα λειωθέντες καὶ ἐπιτεβέντες. ἔηρότεροι δὲ εἰ Φανεῖεν κατὰ τὴν σύσίασιν, τῆς ωροειρημένης κηρωτῆς μίξεις. Παυσαμένης δὲ τῆς Φλεγμονῆς ωρὶν ωελιδυὸν 11 γενέσθαι τὸ μόριον καταπλάτιειν διὰ ἀμῆς λύσεως εἰ δὲ καὶ Φθάσειε γενέσθαι ωελιδυὸν, ἀποσχάζοντα καταπλάτιειν οὕτω, καταντλεῖν δὲ διὰ ὕδατος θερμοῦ γλυκέος, ἐνίοτε δὲ θαλάτιη ἢ ἀλμη, καί 10 ωστε καὶ τῷ καταπλάσματι μιγνύναι τούτων.

λγ'. Περί έρπητος.

Δριμύς έσΙι χυμός ὁ καὶ τὸν ἔρπητα σοιῶν, ἀλλὰ ἐὰν ἄμικτος μέν ἡ χολὴ συβρεύσασα τύχη, τῆ σφοδρᾶ δριμύτητι τὸν ἐσθιόμενον

tiques, et, en outre, au commencement des inflammations des parties génitales, avant qu'il existe une ulcération serpigineuse. Les herbes 10 réfrigérantes refroidissent aussi assez fortement, quand on les combine avec de l'alphiton fin; il en est de même des dattes grasses auxquelles on a enlevé la partie membraneuse, qu'on a rendues diffluentes en les faisant bouillir, et qu'on triture ensuite pour les appliquer; s'il vous semble qu'elles ont une consistance trop sèche, ajoutez-y un peu du cérat dont nous venons de donner la formule. Quand l'inflammation a 11 cessé, appliquez le cataplasme généralement usité, avant que la partie soit devenue livide; si la lividité s'est déjà déclarée, appliquez-y des cataplasmes, après l'avoir scarifiée, et faites des affusions avec de l'eau douce chaude; quelquefois on se sert d'eau de mer ou d'eau salée pour les affusions, et d'autres fois encore on lincorpore ces liquides dans le cataplasme.

33. DE L'HERPÈS.

C'est encore une humeur âcre qui produit l'herpès; mais, s'il y a l un afflux de bile sans mélange, cette humeur donne lieu, par suite de

^{9. 8} ante diá om. BFP. — CH. 33; 1. 12. µév ad Eun.; om. Codd.

ξρπητα συνίσησι μετὰ ἀναβρώσεως τὸ συνεχὲς τοῦ δέρματος ἐπιλαμβάνουσα διὸ καὶ ἔρπης ἀνομάσθη τὸ πάθος ἐὰν δὲ Φλέγματι συμμιγῆ, τὸν ἔτερον ἔρπητα τὸν ὀνομαζόμενον κεγχρίαν ἀποτελεῖ, κέγχροις ὁμοίας ἐξοχὰς κατὰ τὸ δέρμα ποιοῦντα. Ὁ μὲν οὖν καθαίρων πᾶν τὸ σῶμα πρότερον, εἶτα ἔξῆς προσάγων τὰ ἀποκρουσ]ικὰ 5 τοῖς πεπουθόσι μορίοις, οὖτος ἰᾶται τὸν ἔρπητα προσηκόντως ὁ δὲ εὐθὸς τοῖς ἐπουλοῦσι τὴν ἡλκωμένην ἐπιδερματίδα χρώμενος ταύτην μὲν ἰᾶται, τὴν δὲ ἐΦεξῆς οὐ κωλύσει διάθεσιν ἔχειν τὴν ὁμοίαν τῆ προτέρα. Κενώσομεν οὖν τὸ σῶμα ὡς ἐν τοῖς ἐρυσιπέλασιν ὁμοίως, τοῖς δὲ πεπουθόσι τόποις οὐ τὰ αὐτὰ προσάξομεν 10 ψύχεσθαι μὲν γὰρ δέονται παραπλησίως τοῖς ἐρυσιπέλασιν, οὐκέτι δὲ καὶ ὑγραίνεσθαι. Κατάλληλα δὲ αὐτοῖς τὰ ψύχοντα καὶ ἔηραίνοντα μήτε οὖν Φριδακίνην προσαγέτω τις, μήτε Φακὸν τὸν ἐπὶ τῶν τελμάτων, μήτε ἀνδράχνην, ἢ ἀείζωον, ἤ τι τῶν οὐτω ψυχόντων

son âcreté très-vive, à l'herpès rongeant, lequel corrode la partie de la peau qui lui est contiguë; c'est aussi la raison pour laquelle cette maladie a été appelée herpès (c'est-à-dire qui rampe); si, au contraire, de la pituite se trouve mêlée à la bile, elle occasionne l'autre espèce d'herpès qu'on nomme miliaire, parce qu'il fait venir à la peau de petites excroissances 2 semblables à des grains de millet. Le médecin qui purge d'abord l'ensemble du corps et qui applique ensuite les substances répercussives sur les parties affectées guérit l'herpès comme il faut; celui, au contraire, qui a recours, dès le début, à des médicaments qui cicatrisent la partie ulcérée de l'épiderme, guérit [la partie malade], mais il n'empêchera pas la partie contigue d'être prise d'une maladie semblable à la première. 3 Nous ferons donc une déplétion générale, de la même manière que dans l'érésipèle, mais nous n'appliquerons pas les mêmes médicaments sur les parties affectées; car l'herpès a besoin d'être refroidi tout aussi bien que l'érésipèle, mais il n'a pas du tout besoin d'être humecté. 4 L'herpès exige l'emploi des médicaments qui refroidissent et dessèchent; n'appliquez donc ni laitue, ni lentille des marais, ni pourpier, ni joubarbe, ni quelque autre médicament qui refroidisse et qui humecte

καὶ ύγραινόντων, ἀλλὰ κατὰ ἀρχὰς μὲν ἕλικας ἀμπέλου καὶ βάτου φύλλα καὶ ἄρνογλώσσου καταπλάτ]ειν, ὕσ]ερον δὲ Φακὴν τούτοις μιγνύειν, καὶ ποτε καὶ μέλιτος καὶ ἀλΦίτων, καὶ τὸ προγεγραμμένον πρὸς τὰς ἐκ ρευμάτων Φλεγμονὰς κατάπλασμα χωρὶς τοῦ ὁ ἀειζώου · τὰ δὲ ἡλκωμένα τοῖς Φαρμάκοις ἐπιχρίειν τοῖς πρὸς ἔρπητας ποιοῦσι τροχίσκοις λυομένοις γλυκεῖ ἢ οἴνώ λεπ]ῷ καὶ αὐσιρῷ μὴ παλαιῷ, ἢ δξυκράτω ὑδαρεῖ. Χρονίων δὲ ὄντων ἤδη τῶν τοιούτων ἐλκῶν ἐπιτήδειος ὁ τε τοῦ Μούσα καὶ ὁ τοῦ ἄνδρωνος τροχίσκος. Τὰ ἐπιπολῆς δὲ μόνον ἐλκώσαντος τοῦ ἔρπητος, εὶ μὴ 6 πούν χρόνιος τυγχάνει, μὴ καταχρίειν μηδενὶ τούτων · ἰσχυρότερα γάρ ἐσὶι καὶ ξηραίνει πλέον ἢ δεῖ · προσΦέρειν δὲ τοῖς τοιούτοις ἕρπησι γλαύκιόν τε καὶ τὰ τούτω παραπλήσια, μάλισία μὲν ἀνιέντα ὕδατι · μηδὲν δὲ ἀνύοντος καὶ ὅξους παραπλέκειν. Καὶ χυλὸν δὲ γ

de cette manière-là; mais qu'on y mette au commencement des cataplasmes de vrilles de vigne, ou de feuilles de ronce ou de plantain; plus tard on ajoutera des lentilles cuites, et quelquefois du miel et de l'alphiton, à ces ingrédients; on pourra aussi avoir recours au cataplasme contre les inflammations causées par des fluxions et que nous avons décrit plus haut (chap. 25), en supprimant toutesois la joubarbe; sur les parties ulcérées, on appliquera en liniment les médicaments qui ont de l'efficacité contre l'herpès; ce sont des pastilles qu'on peut dissoudre dans du vin d'un goût sucré ou du vin ténu et légèrement âpre, pourvu qu'il ne soit pas vieux, ou dans de l'eau faiblement vinaigrée. Si ces 5 ulcères sont passés à l'état chronique, les pastilles d'Andron et de Musa peuvent être employées. Si l'herpès n'a produit des ulcères que sur les 6 parties superficielles, et s'il n'est pas tout à fait chronique, on n'emploiera aucun des liniments dont nous venons de parler, car ils sont trop forts et dessèchent plus qu'il ne le faut; mais, si l'herpès se trouve dans ces conditions, on y appliquera du glaucium et d'autres substances qui lui ressemblent, en les délayant de préférence dans l'eau; cependant, si un tel médicament ne produit aucun effet lorsqu'il est ainsi préparé, on ajoutera du vinaigre à l'eau. Si vous délayez du suc de plan- 7

^{2.} φύλλα Aët; om. Codd. — 8. ό τε όξους Gal.; om. Codd. - - Ib. Καὶ χυλῷ τοῦ Μούσα om. BFP. — 13. καί ante δέ BFP.

8 ἀρνογλώσσου ἢ σΊρύχνου διεὶς οἴνφ ὀνήσεις οὐ μιπρῶς. Λίνου σπέρμα 9 φώξας καὶ ἐν οἴνφ καὶ ἐλαίφ ἑψήσας καὶ λεάνας ἐπιτίθει. Ἡ γῆν 10 κιμωλίαν σΊρύχνου χυλῷ διεὶς κατάχριε. Ἡ λιθαργύρου ∠δ΄, καὶ πράσου χυλοῦ κοτύλης ἤμισυ καὶ τεύτλου χυλοῦ τὸ ἴσον κατάχριε λεάνας.

λδ΄. Περί σπίρρων.

Σκληρός οὖτως ἐσθὶν ὡσπερ ὀσθοῦν ὁ σκίρρος ἔσθι δὲ καὶ ἀναίσθητος, καὶ ὁ γε τοιοῦτος ἀνίατος παντάπασιν ὁ δὲ ἔχων ἀμυδρὰν γοῦν αἴσθησιν ὑπὸ τῶν διαφορούντων Θεραπεύεται φαρμάκων. Αλλὰ τὰ διαφοροῦντα καὶ ἀθρόως κενοῦντα χωρὶς τοῦ μαλάτθειν ἐν μὲν ταῖς πρώταις ὀλίγαις ἡμέραις ἐλατθοῦν δοκεῖ τὸν ὄγκον τὸ δὲ ὑπό- 10 λοιπον τῆς διαθέσεως ἀνίατον καθίσθαται, πάντος τοῦ λεπθομεροῦς διαφορηθέντος διὰ τοῦτο οὖν ἐπιτηδειότερα τῶν φαρμάκων ἐσθὶν ὁσα 3 μετὰ τοῦ μαλάτθειν διαφορεῖν πέφυκεν. Μαλακτικὰ μὲν οὖν ἐσθιν

tain ou de morelle dans le vin, vous produirez aussi un assez grand 8 effet. Faites bouillir de la graine de lin grillée dans du vin ou de l'huile, 9 et appliquez-la après l'avoir triturée. Délayez de la terre de Cimole dans 10 du suc de morelle et employez-la comme liniment. Autre : litharge, quatre drachmes; suc de poireau, un demi-cotyle; quantité égale de suc de bette; faites un liniment en triturant.

34. DES SQUIRRES.

Le squirre est aussi dur qu'un os; mais il y a aussi un squirre insensible, et celui-là est complétement incurable; celui, au contraire, qui a encore de la sensibilité, quoique faible, peut être guéri par les médizaments qui dissipent et qui produisent une évacuation abondante et subite semblent diminuer le volume de la tumeur tout à fait dans les premiers jours; seulement, ce qui reste de la maladie est incurable, attendu que tout ce qu'il y avait de subtil a été dissipé; pour cette raison, les médicaments qui sont capables de dissiper en même temps qu'ils ramollissent conviennent le mieux. La graisse

ἐλάφειον σθέαρ καὶ μυελὸς, καὶ ταύρειον καὶ ἄρκειον σθέαρ, ἀμμωνιακόν τε καὶ βδέλλιον καὶ σθύραξ, καὶ τούτοις χρησάμενοι μετὰ τὸ λυθῆναι τὴν σκληρότητα τὰ διαφορητικὰ προσάξομεν, ὁποία ἐσθὶ τῆλις, καὶ αἰγεία κόπρος σὺν ὀξυκράτω. Συντίθεται δὲ φάρ- 4 τον τε τῆς τοῦ σκίρρου διαλύσεως, καὶ τὸν τῆς διαφορήσεως, οἶόν ἐσθι καὶ τὸ γαλήνειον πέρνης χοιρείας παλαιᾶς λίπους, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, τυροῦ βοείου ἢ αἰγείου παλαιοῦ, σθέατος ταυρείου, ἀποχύματος ἀνὰ καὶ, μυελοῦ ἐλαφείου Γο η΄, οἰσύπου Γο γ΄, κυπρίνου Γο ς΄, οἴνου αἰγυπθίου κοτύλης ἡμισυ. Λέξομεν δὲ καὶ ἐν τῷ 5 ἐννάτω περὶ τῶν ἐν ποδάγραις σκίρρων.

λε'. Περί οἰδημάτων. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Ρεῦμα Φλεγματώδες τὸ οἴδημα γεννᾶ, χαῦνον ὄγκον καὶ εἴκοντὰ 1

et la moelle de cerf, la graisse de taureau, de bouc et d'ours, la gomme ammoniaque, le bdellium et le styrax, sont des ramollissants; après avoir employé ces substances-là, nous appliquerons, quand nous aurons obtenu la résolution de la dureté, les médicaments qui dissipent; à cette classe appartiennent le fenugrec et la fiente de chèvre dans de l'eau vinaigrée. Les médecins font des médicaments composés qui remplissent 4 les deux indications, celle de dissoudre le squirre et celle de dissiper; tel est le médicament suivant de Galien: vieille graisse de jambon, gomme ammoniaque, vieux fromage de vache ou de chèvre, graisse de taureau, raclure de vieux navires, de chacun, une livre; moelle de cerf, huit onces; suint de laine, trois onces; huile à l'alcanna, six onces; vin égyptien, un demi-cotyle. Dans le neuvième livre (chap. 57-59), nous 5 parlerons des squirres qui surviennent chez les goutteux.

35. des œdèmes. — tiré de galien.

C'est un flux pituiteux qui produit l'ædème, lequel est une tumeur 1

^{9.} ἀνά Λἔτ.; om. Codd. — Ib. οἰσύ- Ch. 35; tit. ἐκ τῶν Γαλ. Vers. antiq.; που Λἔτ.; ὑσώπου F; ὑσσώπου ΑΒF — om. Codd.

καὶ βοθρούμενον κατὰ τὰς ωιέσεις τῶν δακτύλων ἔσὶι δὲ καὶ ἀνώ2 δυνος. ἱᾶσθαι δὲ αὐτὸν χρὴ σπόγγον ὁξυκράτω βρέχοντα, καὶ ἐπιτιθέναι μετὰ ἐπιδέσεως ἤρέμα σΦιγγούσης ἐκ τῶν κάτω μὲν ἀρχο3 μένης μερῶν, τελευτώσης δὲ εἰς τὰ ἄνω. Καινὸν δὲ εἶναι χρὴ τὸν
σπόγγον, κὰν μὴ ωαρῆ τοιοῦτος, ἐκκαθαίρειν τὸν ωαρόντα νίτρω, 5
καὶ μᾶλλον τῆ καλουμένῃ σὶακτῆ κονία μὴ καθισιαμένου δὲ ἐπὶ
4 τούτοις τοῦ οἰδήματος, βραχύ τι σὶυπίηρίας μιγνύειν. Ἐπιτήδειον δὲ
καὶ τὸ ἀπαλώτατον ἐλλύχνιον ὑγρότητι τοιαύτῃ δευόμενον καὶ ἐπι5-6 τιθέμενον. Καλὸν δὲ καὶ τὸ γλαύκιον. Κεχρονικὸς δὲ οἴδημα ωροϋπαλείψας ἐλαίω τὸ μόριον, εἶτα ἐπιθεὶς σπόγγον ἐκ κονίας, καὶ 10
7 σΦίγξας βιαιότερον Θεραπεύσεις. Ἱσατις ἡ ἤμερος τοὺς οἰδηματώδεις ὄγκους Θαυμασίῶς διαφορεῖ τε καὶ ωροσσίελλει γῆ λιπαρὰ
ωᾶσα, καὶ μᾶλλον ἡ αἰγυπία.

spongieuse, qui cède et se creuse quand on la comprime avec les doigts; 2 en outre, l'œdème est exempt de douleur. Il faut guérir cette maladie à l'aide d'une éponge trempée dans l'eau vinaigrée, qu'on applique avec une bande qui serre doucement et qui commence à la partie inférieure 3 pour finir à la partie supérieure. Cette éponge doit être neuve, et, si l on n'en a pas de telle à sa disposition, on nettoiera celle qu'on a avec de la soude brute, ou plutôt avec ce que l'on appelle de la lessive filtrée; si, après l'emploi de ces remèdes, l'ædème ne revient pas à l'état naturel, 4 on ajoutera un peu d'alun. C'est encore un remède très-approprié qu'un plumasseau très-doux humecté dans un liquide pareil et appliqué en-5-6 suite. Le glaucium est bon aussi. Vous guérirez l'ædème chronique en commençant par oindre la partie affectée avec de l'huile, en appliquant ensuite une éponge trempée dans de la lessive et en serrant assez forte-7 ment. La guède cultivée dissipe et resserre admirablement les tumeurs œdémateuses; il en est de même de toute espèce de terre grasse, surtout de celle d'Égypte.

^{12.} προσσζέλλει ex em.; προσζέλλει Codd.

10

λς'. Περὶ τερμίνθου.

Είδος φύματος ή τέρμινθός έσλιν : ἐπίκειται δὲ τῷ ἔλκει ἀνωτάτω 1 φλύκταινα μέλαινα, ἦς ἐκραγείσης τὸ ὑποκάτω ὅμοιον ἀποσεσυρμένω ἐσλίν · τούτου δὲ διαιρεθέντος, σύον εὐρίσκεται.

λζ'. Περί ἐπινυκτίδος.

Αὶ δὲ ἐπινυκτίδες ελκύδρια ἐσΊιν ἀπὸ ταὐτομάτου ἐξανθοῦντα, 1 5 Φλυκταινοειδῆ, ὑπέρυθρα, ὧν ῥηγνυμένων ἰχὼρ ὕΦαιμος ἀπορρεῖ. Ταῦτα μὲν ἡμέρας οὐ ϖάνυ ἐνοχλεῖ, νυκτὸς δὲ ἐπώδυνά ἐσΊι μᾶλλον 2 ἡ κατὰ τὸ ἕλκος. Οπὸν σιλΦίου ὕδατι διεὶς ἐπιτίθει · ξηραίνει ἄνευ 3 δήξεως. Ἡ κώνειον λεάνας ἐπιτίθει. Ἡ κράμδην ὡμὴν μετὰ ὕδατος 4-5 ἐπιτίθει.

λη'. Περί συνδέσμων τμηθέντων.

Σύνδεσμος ὁ μὲν ἐξ ὀσθοῦ διήκων εἰς ὀσθοῦν ἀκινδυνότατός ἐσθι, 1

36. DU TERMINTHE.

Le terminthe est une espèce de tubercule; tout à fait au sommet, il 1 est surmonté d'une vésicule noire; après la rupture de cette vésicule, ce qui est en dessous ressemble à une surface écorchée, et, en divisant cette surface, on trouve du pus.

37. DE L'ÉPINYCTIS.

Les épinyctis sont de petits ulcères qui viennent spontanément sous l'a forme d'une vésicule rougeâtre; après la rupture de ces vésicules, il s'en écoule un ichor légèrement sanguinolent. Ces ulcères n'incommodent pas trop pendant le jour, mais la nuit ils sont douloureux, et les douleurs sont plus fortes qu'on ne s'y attendrait d'après l'étendue de l'ulcère. Délayez du suc de silphium dans de l'eau et appliquez-le : ce 3 remède dessèche sans produire des picotements. Autre : Triturez de la 4 ciguë et appliquez-la. Autre : Appliquez du chou cru avec de l'eau. 5

38. DE L'INCISION DES LIGAMENTS.

L'incision d'un ligament qui se rend d'un os à un autre os est complé-

Ch. 36; l. 1. ἐσ'liν, Φησὶν ὁ ὀριβάσιος σθαι ΒΡ. — Ch. 37; l. 8. Ĥ... ἐπιτίθει
 Paul. — 3. εἶναι ΒΓΡ. — Ib. εὐρίσκε- om. A. — 8-9. Ĥ... ἐπιτίθει om. ΒΡ.

καὶ ξηραίνων αὐτὸν ὁποίοις βούλει Φαρμάκοις οὐδὲν βλάψεις ὁ δὲ εἰς μῦν ἐμφυόμενος, ὅσον ἀκινδυνότερός ἐσῖι τένοντος καὶ νεύρου, τοσοῦτον τῶν ἄλλων συνδέσμων σφαλερώτερος, ἢν μὴ χρησίῶς Θεραπεύηται.

λθ'. Περὶ ≎ύμου.

ούμος έσθιν έλκος ύπερσαρκοῦν τραχεία καὶ ψαθυρᾶ σαρκί· γί- 5 νεται δὲ ἔν τε έδρα καὶ αἰδοίοις. Καὶ τὸ μὲν εὕηθες καὶ ωολλάκις αὐτόματον ἀποπῖπθον· τὸ δὲ κακοηθέσθερον καὶ ὀδύνην ωαρέχον·
τινὰ δὲ καὶ ἀνίατά ἐσθιν.

μ'. Περί σύκων.

Σῦκα ὀνομάζουσι βλασΊήματα ἐλκώδη, σΊρογγύλα, ὑπόσκληρα,
 ἐνερευθῆ, οἶς ἀκολουθεῖ καὶ ὀδύνη· Φύεται δὲ ταῦτα τὸ μὲν ϖλεῖσΊον 10
 ἐν κεΦαλῆ, κἀν τῷ ἄλλῳ σώματι. ΑρισΊον δὲ ἐπὶ τούτοις Φάρμακόν

tement exempte de danger; et, si l'on dessèche ce ligament par tel médicament qu'il plaira d'employer, on ne cause aucun mal; mais, si l'on ne dirige pas bien le traitement du ligament qui s'implante sur un muscle, on s'expose à d'autant plus de mécomptes, eu égard aux autres ligaments, qu'il fait courir moins de danger, si on le compare à un tendon ou à un nerf.

39. DU THYME.

1 Le thyme est un ulcère à chair luxuriante, rugueuse et sans cohé-2 sion; il survient au siège et aux parties génitales. Il y a des thymes bénins et qui tombent souvent d'eux-mêmes; d'autres ont un caractère plus malin et sont douloureux; il y en a même qui sont incurables.

40. DES FIGUES.

Les figues sont des protubérances ulcérées, rondes, rouges, un peu dures et douloureuses; elles poussent le plus souvent à la tête, mais elles
 2 peuvent survenir aussi aux autres parties du corps. Le meilleur re-

^{2.} anivouvov BP. - CH. 40; 1. 9. voulzovoi BFP.

έσι συπηρία σχισιή και χαλκοῦ ἄνθος ὀπίον, και ταυροκόλλα ἴσα μετὰ λεπίδος χαλκοῦ διπλασίας. Τρίθων μετὰ ὄξους κατάχριε. 3 Αγαθον δὲ και τῶν μαινίδων αι κεφαλαι κεκαυμέναι, και βολβοι 4 ἔφθοι, και τέφρα μετὰ ὄξους ὁμοῦ μεμιγμένη.

μα'. Πρός δοθιῆνας.

Ε΄κ σαχέων μεν χυμῶν οἱ δοθιῆνες γίνονται · διαφοροῦσι δὲ αὐ- 1 τοὺς καὶ σέτ Τουσι συροὶ μασώμενοι καὶ ἐπιτιθέμενοι. Καὶ μασ Τίχη 2 δὲ αὐτοὺς ὀνίνησιν αἰγυπ Τία. Σταφίδας ἐκγεγιγαρτισμένας τρῖψον, 3 καὶ μίξας ἀλὸς λείου ἴσον κατάπλασσε τοῦτο · ἢ διαχεῖ ἢ ῥήσσει. Ἰσχάδας ἐφθὰς τρίψας καὶ ὕδωρ σαραχέας χρῶ · ἢ ταῖς ἰσχάσι μίξας 4 10 ῥητίνην ἐπιτίθει.

μ6'. Πρός ἐπινυκτίδας.

Σέλινον μετὰ ἀλφίτου τρίψας κατάπλασσε. Κράμδης φύλλα 1-2 mède pour ces protubérances est le médicament suivant : parties égales d'alun de plume, de fleurs de cuivre grillées et de colle de taureau, et moitié de battitures de cuivre. Triturez ces substances avec du vinaigre 3 et employez-les comme liniment. Ce sont encore de bons remèdes contre 4 cette affection que des têtes brûlées de mendoles [salées], des oignons de vaccet bouillis et de la cendre pétris ensemble avec du vinaigre.

41. REMÈDES CONTRE LES FURONCLES.

Les furoncles proviennent d'humeurs épaisses; ils sont dissipés et 1 amenés à maturité par l'application de froment mâché. Le mastic d'É-2 gypte convient aussi à ces tumeurs. Triturez des raisins secs, après en 3 avoir ôté les pepins, ajoutez-y une quantité égale de sel réduit en poudre impalpable, et faites un cataplasme; ce médicament dissipe ou fait éclater. Triturez des figues sèches bouillies, et versez de l'eau dessus avant 4 de vous en servir; ou ajoutez de la résine aux figues sèches et appliquez-les.

42. REMÈDES CONTRE LES ÉPINYCTIS.

Cataplasme de céleri trituré avec de l'alphiton. Application de feuilles 1-2

1. καί ante χαλκοῦ om. BP. — Ib. τισμένας, ex em.; ἐκγιγαρτισμέναι BFP; ἴσα om. BP. — Ch. 41; l. 7. ἐκγεγιγαρ- ἐκγιγαρτωμέναι Α.

3 τρίψας ἐπιτίθει. Υ΄οσκυάμου Φύλλα τρίψας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει ·
4 σΓρύχνον κατὰ ἑαυτὸν καὶ μετὰ κορίου χλωροῦ. Ελαίας Φύλλοις
5 ἐφθοῖς μετὰ ὕδατος χρῶ. Σταφίδας ἐκγεγιγαρτισμένας λείας μῖξον
καὶ σπληνίω καταχρίων ἐπιτίθει · ἀδίαντον τρίψας μετὰ μέλιτος.
6 Φυλακτέον δὲ τὴν τῶν δριμέων καὶ ὀξέων καὶ άλυκῶν προσφορὰν, 5
καὶ πυρίαν, καὶ λουτρὸν, καὶ ήλιον.

μγ'. Πρός ἀκροχορδόνας καὶ μυρμηκίας καὶ τὰ όμοια.

Διὰ μέν τῶν σφοδρῶς ἐλκόντων φαρμάκων ή τε μυρμηκία καὶ ἀκροχορδὼν ἀποσπασθήσεται· διὰ δὲ τῶν σηπόντων νεκρωθήσεται.
 Ἰτέας τοῦ φλοιοῦ κεκαυμένου ἡ τέφρα ήλους καὶ τύλους, ἔτι τε 3 μυρμηκίας ἐξαίρει σὺν ὅξει δριμεῖ δευθεῖσα. Μελάνθιον ήλους καὶ 10 4 μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ ωθερύγια καὶ θύμους ἀφαιρεῖ. Καὶ ἡ τῶν ωροβάτων κόπρος ωρὸς ἀκροχορδόνας καὶ μυρμηκίας καὶ

3 de choux triturées. Feuilles de jusquiame triturées avec du miel, ou de 4 la morelle, soit seule, soit avec de la coriandre verte. Feuilles d'olivier 5 bouillies dans de l'eau. Malaxez des raisins secs, dont on a enlevé les pepins pour les triturer ensuite; étendez-les sur un cataplasme et appliquez-le; administrez de la même manière du capillaire trituré avec 6 du miel. Gardez-vous de manger ou de boire quelque chose d'âcre, d'aigre ou de salé, et évitez, en outre, l'étuve, le bain et le soleil.

43. REMÈDES CONTRE LES AGROCHORDONS, LES FORMICAIRES ET AUTRES AFFECTIONS SEMBLABLES.

Les formicaires et les acrochordons sont arrachés par les médicaments qui ont des propriétés attractives très-violentes, et ils sont mortifiés par les putréfactifs. La cendre d'écorces de saule enlève les durillons et les tumeurs calleuses; quand on trempe ces cendres dans du vinaigre fort, elles enlèvent aussi les formicaires. La nielle enlève les durillons, les formicaires, les acrochordons, les ongles incarnés et les thymes. Les excréments de mouton trempés dans du vinaigre ont de l'efficacité contre les acrochordons, les formicaires, les thymes et les

^{3.} ἐκγεγιγαρτισμέναs ex em.; ἐκγι- ἐξαιρεῖ ABP. — Ib. καί Gal.; om. γαρτισμέναs Codd. — Ch. 43; l. 10. Codd.

Θύμους καὶ δοθιῆνας σκληροὺς καὶ ήλους τοιεῖ ὅξει δευομένη. Ολυν- 5 θοι έψηθέντες μὲν σκληροὺς ὄγκους διαφοροῦσιν, ἀμοὶ δὲ καὶ μυρ-μηκίας τε καὶ Θύμους ἐκβάλλουσιν. Τὰ δὲ κονδυλώματα σθέλλει 6 ἐλαίας ἄνθη μετὰ ὕδατος καταπλασσόμενα, ἀλόη σὺν γλυκεῖ κατα-5 χριομένη, πενταφύλλου ρίζα καταπλασθεῖσα, κυδώνια έφθὰ σὺν ἄρτῷ ἡ ἀλφίτῷ, μυρσίνης φύλλα κεκαύμενα σὺν κηρωτῆ, πρόπολις προμαλασσομένη καὶ ἐπιτιθεμένη. Αἴρει δὲ τὰ κονδυλώματα καὶ τὰ σῦκα ἀρσενικὸν καταπλασθὲν, ἄσβεσθος καὶ τρὺξ ἰξῷ ἀναλη-φθέντα καὶ ώς σπληνίον ἐπιτιθέμενα. Τὰ δὲ ὑπερμεγέθη σῦκα ἀπο- 8 δάλλει ἰὸς σιδήρου σὺν οἴνῷ ἐπιχρισθεὶς γλυκεῖ, ἀνήθου σπέρματος κεκαυμένου ἡ τέφρα καταπλασσομένη, σθυπθηρία σχισθὴ λεία σὺν ὅξει, σθυπθηρία ὑγρὰ μετὰ ἄρτου καὶ οἴνου καὶ σελίνου. Σῦκα δὲ ᾳ ἀφαιρεθέντα καὶ Θύμους καὶ κονδυλώματα ἀποθεραπεύει καὶ οὐκ ἐᾳ πάλιν αὔξεσθαι τέφρα κλημάτων σὺν ὅξει καταπλασθεῖσα.

furoncles durs et contre les durillons. Les petites figues rondes dis- 5 sipent les tumeurs dures quand on les fait bouillir; crues, elles font partir les formicaires et les thymes. Les feuilles d'olivier en cataplasme 6 avec de l'eau, l'aloès employé comme liniment avec du yin d'un goût sucré, en cataplasme; la racine de quintefeuille, des coings bouillis administrés avec du pain ou de l'alphiton, des feuilles de myrte brûlées et combinées au cérat, de la propolis malaxée avant de l'appliquer, répriment les condylomes. Un cataplasme d'orpiment ou un mélange 7 de parties égales de chaux vive et de lie de vin, incorporées dans de la glu et appliquées sous forme de cataplasme, détruisent les condylomes et les figues. Pour faire partir les figues de grandeur démesurée, on em- 8 ploie de la rouille de fer dont on fait un liniment avec du vin d'un goût sucré, ou un cataplasme de cendres de graine d'aneth, ou de l'alun de plume combiné au vinaigre, ou de l'alun liquide administré avec du pain, du vin et du céleri. Quand on a enlevé les figues, les thymes ou les condy-9 lomes, un cataplasme de cendres de sarments avec du vinaigre achève la guérison de ces tumeurs et les empêche de grandir de nouveau.

1. ποιεῖ om. BP. — 7. τὰ σῦνα ex em.; τὰς σύνας Codd. — 9. Τὰ δὲ ὑπερμες έθη ex em.; Τὰς δὲ ὑπερμες έθεις Codd. — 11. σ7υπ7ηρία..... δξει

Diose; om. Codd. — 12. δέ om. Λ. — Ib. ἀφαιρεθέντα ex em.; ἀφαιρεθείσας BFP; ἀφαιρεῖ Λ. — 13. Θεραπεύει ABP.

μδ'. Πρός γάγγλια.

Μολιβδοῦν δισκάριον σαχύτερον ώς οἱ σπόνδυλοι μεῖζον τοῦ γαγγλίου ἐπιτίθει τῷ βάρει γὰρ διαλύει αὐτὸ ἐν χρόνῳ σλείονι.

με'. Πρός χείμεθλα.

- Θαλάσση χλιαρᾶ κατάντλει, ἢ τεύτλου ἀΦεψήματι, ἢ Φακοῦ, ἢ ὀρόδου, ἢ ἀσΦοδέλου ρίζης · μετὰ δὲ τὴν κατάντλησιν Φακὴν έΦθὴν ½ ἐν οἴνφ λειώσας κατάπλασσε. Ἡ σῦκα λεῖα μετὰ ἐλαίου χλιάνας 5 ¾ ἐπιτίθει. Ἡ σθυπθηρίαν καὶ ἄλευρον ἴσα τρίψας ἐν οἴνφ κατάπλασσε. Ἡ τρυγὶ ὀξηρᾶ κατάπλασσε. Ἡ βολδὸν πρόσΦατον ἐν οἴνφ μίξας κατάπλασσε.
  - μς'. Πρὸς τὰς τῶν δακτύλων ῥαγάδας καὶ τῶν ὅλων ϖοδῶν.
- 1-2 Πίσση ύγρα κατάχριε. Καρκίνον σοτάμιον ή Φαλάσσιον καύσας

44. REMÈDES CONTRE LES GANGLIONS.

1 Appliquez un disque de plomb assez épais, comme la roue d'un rouet, lequel devra déborder le ganglion; en effet, ce plomb, en raison de son poids et de la compression prolongée, efface peu à peu la tumeur.

45. REMÈDES CONTRE LES ENGELURES.

- 1 Faites une affusion chaude soit d'eau de mer, soit d'une décoction de bette, de lentilles, d'ers ou de racine d'asphodèle; après l'affusion appliquez un cataplasme de lentilles bouillies et triturées dans du vin.
- 2 Autre : appliquez, à une température tiède, des figues triturées avec de
- 3 l'huile. Autre : un cataplasme avec quantités égales d'alun et de farine
- 4 triturés dans du vin. Autre : cataplasme avec de la lie de vinaigre.
- 5 Autre : cataplasme d'oignons de vaccet frais, malaxés dans du vin.
  - 46. REMÈDES CONTRE LES GERÇURES DES ORTEILS ET DE TOUT LE PIED.
- 1-2 Employez du goudron sous forme de liniment. Brûlez une écrevisse

Cu. 45; l. 7. Å τρυγὶ ὀξηρῷ κατά- τον..... κατάπλασσε om. BFP. — 7- πλασσε om. BP. — lb. ὀξηρῷ ad Eun.; ωρόσ φ ατον ad Eun.; ωροσ φ άτ φ Paul.; ἀποξήρ φ AF. — 7-8. Å βολδὸν ωρόσ φ α- ξηρόν A.

έπὶ ἀνθράκων ἀπόξεσον τὸ ὅσηρακον, καὶ μετὰ έλαιου τρίψας καὶ κάχος μέλιτος κοιήσας, κροαποσμήξας τὰς ῥαγάδας ἔνσηαζε.
Ποιεῖ δὲ καὶ σκίλλης τὸ ἐντὸς ἐν ἐλαίω ζεσθὲν καὶ τερμινθίνη συλ- 3 λεανθὲν, καὶ κέρας αἴγειον καυθὲν καὶ ἀναληφθὲν σηέατι αἰγείω.

5 Δεῖ δὲ κροπερικαθαίρειν τοὺς τύλους καὶ οὕτω χρῆσθαι τοῖς φαρ- 4 μάκοις.

μζ'. Πρὸς αἰδοῖα ήλκωμένα.

Καταντλήσεις διὰ τῶν σΊυφοντων, ἢ ἐγχεύσεις, οἶον βάτου, 1 μυρσίνης, κυτίνων ῥοιᾶς ἀγρίας, ἀγριελαίας ἀφέψημα. Τοῖς δὲ 2 αὐτοῖς καὶ λείοις κατάπλασσε · ωερίχριε δὲ καὶ λημνία σφραγίδι, 10 ἢ ἀλόη μετὰ μέλιτος διεθείση. Πρὸς δὲ ὅσχεον σφοδρῶς κυησμώδη 3

ou un homard sur des charbons, enlevez le test en raclant, triturez avec de l'huile, et donnez ainsi la consistance du miel; faites tomber ce liquide goutte à goutte dans les gerçures, après les avoir essuyées. La partie intérieure de la scille bouillie dans de l'huile et triturée avec 3 de la résine de térébenthinier, ainsi que la corne de chèvre brûlée et incorporée dans de la graisse du même animal, ont également de l'efficacité. Enlevez d'abord les callosités tout autour des gerçures et appliquez 4 ensuite les médicaments.

47. REMÈDES CONTRE LES ULGÈRES QUI SURVIENNENT AUX PARTIES GÉNITALES.

Sur ces ulcères, on fera des affusions avec des liquides astringents, l par exemple des décoctions de ronce, [de feuilles] de myrte, de fleurs non écloses de grenadier sauvage, ou [de feuilles] d'olivier sauvage, ou bien on versera dessus ces liquides. On triturera ces mêmes médicaments pour en faire des cataplasmes, et on appliquera autour de ces ulcères un liniment de terre sigillaire de Lemnos ou d'aloès trempé dans le miel. Contre les démangeaisons violentes et insupportables du 3

³⁻⁴. συλλεασθέν BP. — 4. αἰγίω ρειν A; πρότερον περικαθαίρειν BP. — 5. προπερικαθαίρειν ad Eun.; C_H . 47; 1. 7. ἐγχεύσεις ex em.; ἐγχύσεις ποπερὶ καθαίρειν F; πρώτον περικαθαί- Codd.

καὶ ἀκρατήτως χρήση τρυγὶ κεκαυμένη ἄχρι κούΦης ἐπιδήξεως, ἢ σουπορία ὑγρᾶ, ἢ μίσυϊ λείφ.

μη'. Περὶ λεύκης, ἀλφοῦ, λέπρας, ψώρας.

1 Φλεγματικόν αίμα καὶ γλίσχρον σοιεῖ τὴν λεύκην ὅταν τρεψη χρόνφ σκείονι τὴν χρόαν καὶ ἐπὶ τὸ λευκότερον ἀλλοιώση τῶν δὲ ἀλφῶν ἡ γένεσιε ὁμοειδὴς μὲν ἔσθιν, οὐ μὴν διὰ ὅλου τῆς σαρκὸς 5 σεπονθυίας, ἀλλὰ ἐπιπολῆς τοῦ δέρματος, ἐκ τοῦ Φλεγματικοῦ μὲν 2 χυμοῦ λευκοὶ γίνονται, μέλανες δὲ ἐκ τοῦ μελαγχολικοῦ. Τὴν λέπραν δὲ ὁ γεννῶν χυμὸς ἄχρι βάθους διήκει, τῆς ψώρας ἐπιπολαιοτέρας οὖσης. Εὰν τοίνυν σεπλυμένη τῆ τιτάνφ, εἶτα ἐξηραμμένη ἐγχέης ὕδωρ, μιγνὸς τοσοῦτον ώς σάχος γενέσθαι σύμμετρον εἰς 10

scrotum, employez de la lie de vin brûlée, de l'alun liquide ou du sulfate de cuivre déliquescent trituré, et laissez ces remèdes en place jusqu'à ce qu'ils produisent une légère mordication.

48. DE LA LEUCÉ, DE L'ALPHUS, DE LA LÈPRE ET DE LA PSORE.

La leucé est le produit d'une humeur pituiteuse et visqueuse qui a changé de couleur par l'effet d'un temps plus ou moins prolongé et qui est devenue plus blanche qu'elle ne l'était; l'alphus a une origine analogue; les blancs proviennent d'une humeur pituiteuse, et les noirs d'une humeur atrabilaire; seulement, dans ce cas, la chair n'est pas 2 malade; c'est uniquement la peau qui la recouvre. L'humeur qui cause la lèpre pénètre jusque dans la profondeur des parties, tandis que la 3 psore est plus superficielle. Versez de l'eau sur de la chaux lavée et desséchée; mettez une assez grande quantité de ce liquide afin de lui donner la consistance convenable pour un liniment, et traitez, avec ce li-

^{1.} κ. ἐπιδήξεως ex em.; κ. ἐπιδήσεως DF; κ. ἐπιθέσεως A; κ. ἐπιθήσεως BP.

— Ch. 48; l. 6. ἐκ ad Eun. Gal.; καὶ ἐκ Codd.; — Ib. μέν ad Eun. Gal.; om. Codd.

— 7. λευκοί ad Eun.; om. Codd.

Ib. μέλανες ad Eun.; om. Codd.
 Ib. ἐκ τοῦ μελαγχ. ad Eun.; om. Codd.
 Codd. — 9. τῆ τιτάνω ex em.; τὴν τίτανον Codd.
 ιο. ἐγχέης ex em.; ἔχης Α; ἔχοις F; ἔχεις BP.

ἐπίχρισιν, Θεραπεύσεις ἐπὶ ἀλφοῦ μὲν ἐπιχρίων ὑγροτέρω μᾶλλον, ἐπὶ ψώρας δὲ παχυτέρω, παχυτάτω δὲ τὰς λέπρας. Δρακοντίου ρίζα μ σὺν ὅξει καταπλασσομένη ἀλφοὺς ἰᾶται, καὶ ἐλλέβορος ἐκάτερος, Θέρμων ωικρῶν ἀφέψημα καταντλούμενον καὶ τὸ ἄλευρον αὐτῶν ταταπλασσόμενον διὰ ὅξους ἢ ὁξυμέλιτος καππάρεως τῆς ρίζης ὁ φλοιὸς σὺν ὅξει, κρίνου ρίζα μετὰ μέλιτος, κρόμμυον σὺν ὅξει καταχριόμενον ἐν ἡλίω, κροκοδείλου χερσαίου κόπρος ὁμοίως, καὶ ἡ τῶν ψαρῶν, ὅταν ὅρυζαν μόνην ἐσθίωσιν, ἢ ὅσιρακα σηπίας καυθέντα. Πρὸς δὲ ψώρας σιαφὶς ἀγρία ωριεῖ, ἐλλέβορος ἐκάτερος, το Θέρμοι ωικροὶ, ὡς εἴρηται, καρδάμωμον μετὰ ὅξους, κρίνου ρίζα μετὰ μέλιτος, ἡητίνη τερμινθίνη, καὶ Θεῖον (τούτου ωεῖραν εἰλή-φαμεν), ἐρέβινθοι, αἰγεία κόπρος. Τὰς δὲ λέπρας ἀφισίᾶσιν ἀνες 6 μῶναι ωροσιθέμεναι, ελλέβορος, ἀμπέλου λευκῆς ρίζα.

niment, l'alphus, aussi bien que la psore et la lèpre; seulement, dans le premier cas, le médicament doit être plus liquide; dans le second, il aura plus d'épaisseur, et, dans le dernier, il sera très-épais. La ra- 4 cine de serpentaire, employée sous forme de cataplasme avec du vinaigre, guérit l'alphus; les deux espèces d'ellébore, la décoction de lupins amers employée comme affusion, la farine de ce légume employée comme cataplasme avec du vinaigre ou avec du vinaigre miellé, l'écorce de racine de câprier administrée avec du vinaigre, la racine de lis administrée avec du miel, un liniment composé d'oignons et de vinaigre et qu'on appliquera au soleil, les excréments de crocodile terrestre administrés de la même façon, ceux des étourneaux, pourvu que ces oiseaux n'aient mangé que du riz, ou des os de sèche brûlés, ont la même efficacité. Les médicaments qui agissent contre la psore sont la 5 staphisaigre, les deux espèces d'ellébore, les lupins amers, ainsi que nous l'avons dit plus haut, le cardamome administré avec du vinaigre, la racine de lis administrée avec du miel, la racine de térébenthinier, le soufre (nous avons fait nous-même l'expérience de ce médicament); les pois chiches et la fiente de chèvre. Les diverses espèces d'anémone 6 appliquées à l'extérieur, l'ellébore et la racine de couleuvrée, provoquent la desquamation de la lèpre.

μθ'. Περί λειχήνων.

1 Μιχθέντων ἰχώρων λεπίων καὶ δριμέων ἐτέροις παχυχύμοις οἱ λειχῆνες συνίσιανται, ῥαδίως εἰς ψώραν καὶ λέπραν μεταπίπιοντες.
2 διὸ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων χρήζουσι Φαρμάκων. Αγρίους δὲ καλοῦσι λειχῆνας τοὺς ὑπὸ μὲν τῶν μετρίως ξηραινόντων οὐδὲν ὀνιναμένους, ὑπὸ δὲ τῶν σΦοδρῶν παροξυνομένους. Χρὴ οὖν ἐπὶ τοὐτων 5 Φάρμακα παραλαμβάνειν δρασιήρια μὲν ἱκανῶς, χωρὶς δὲ τοῦ δάκνειν 4 σΦοδρῶς. Ερέβινθοι ποιοῦσι πρὸς λειχῆνας, ἐλλέβορος ἐκάτερος, κοκκυμηλέας τὸ κόμμι ἐπὶ παιδίων, λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, πίσσα μιγνυμένη κηρωτῆ, Θεῖον μετὰ ἡητίνης (τοῦτο πεῖραν ἔδωκεν), σίελον ἀνθρώπου ἐπὶ παιδίου. δεῖ δὲ συνεχῶς τῷ δακτύλφ μετὰ τοῦ 10 σιέλου τὸ πεπονθὸς ἀποτρίβειν δέρμα, κροκοδείλου χερσαίου κόπρος

49. DES LICHENS.

Les lichens surviennent quand il y a eu un mélange de liquides séreux, ténus et âcres, avec d'autres liquides qui produisent des humeurs épaisses; cette affection se change facilement en psore ou en lèpre; pour cette raison, elle exige l'emploi de médicaments fortement desséchants. 2 On appelle lichens féroces les lichens sur lesquels les médicaments modérément desséchants ne produisent aucun effet, tandis que les dessé-3 chants très-forts y occasionnent une exacerbation. Contre les lichens de cette espèce, on doit employer des médicaments suffisamment efficaces, 4 mais qui ne causent pas de mordications violentes. Les médicaments qui ont de l'efficacité contre les lichens sont : les pois chiches blancs, les deux espèces d'ellébore, la gomme de prunier, s'il s'agit de petits enfants, le lichen qui croît sur les rochers, un mélange de goudron et de cérat, ou de soufre et de résine (le dernier mélange a fait ses preuves), de la salive humaine, quand il s'agit de petits enfants (on frottera fréquemment la peau malade avec le doigt mouillé de cette salive), des excréments de crocodile terrestre, de même que ceux des étourneaux, quand ces

Cu. 49; l. 3-4. χρήζουσι..... ξηραιρανόντων om. A. - 5. ύπο... ταροξυνόντων om. BP. — Ib. Αγρίους... ξηνομένους om. BP.

καὶ ἡ τῶν ψαρῶν ὅταν ὅρυζαν μόνην ἐσθίωσιν. Πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ 5 γενείου προσφάτους λειχῆνας, ἢ ἄλλου μέρους τοῦ προσώπου πυρους πολλοὺς λαμβάνων ἐπί τινος ἄκμονος διαπύρου ἐπιτίθει, καὶ τὸ ἀποβρέον ἐξ αὐτῶν ὑγρὸν ἔτι Θερμὸν λαμβάνων ἐπίχριε τοὺς δλειχῆνας. Πολλοὶ τοὑτῷ μόνῷ ἰάθησαν. Ἡ μαλάχης ἀγρίας τὸν 6-7 καρπὸν ἀπαλὸν συλλέγων καὶ κόπθων τὸν χυλὸν ἀποτίθου, καὶ τοὑτῷ συνεχῶς ἐπίχριε. Χρονιζόντων δὲ τῶν λειχήνων χρῶ τοῖς 8 ὑπογεγραμμένοις ἄγνου φύλλα τρίψας καὶ ὅξος ἐπιβαλὼν ὀλίγον κατάπλασσε. Ἡ καππάρεως φύλλα τρίψας μετὰ ὅξους ἐπιτίθει. 9 10 Τροχίσκος πρὸς λειχῆνας κόλλης τεκτονικῆς ∠δ΄, λιβάνου ∠β΄, 10 ὄξους κοτύλης ἡμισυ * ἔν τισιν ἴσα ἔχει. Οξει διαλύων ἐπίχριε. 11

ν'. Περί ἐμφυσήματος.

Πνεύμα Φυσώδες σαχύ καὶ άτμώδες ύλη τών έμφυσημάτων έσλίν

oiseaux ne mangent que du riz. Pour combattre les lichens récents du menton ou de quelque autre partie du visage, on prend un grand nombre de grains de froment, qu'on placera sur une enclume incandescente; on recueillera le liquide qui s'écoule alors de ces grains, pendant qu'il est encore chaud, et on l'appliquera comme liniment sur les lichens. Beaucoup de malades ont été guéris par l'emploi de ce seul remède. Autre : recueillez le fruit tendre de la mauve sauvage, pilez-le, mettez le suc de côté, et employez-le fréquemment comme liniment. Quand les lichens persistent pendant longtemps, ayez recours aux médicaments suivants : Triturez des feuilles de gattilier, ajoutez un peu de vinaigre et faites-en un cataplasme. Autre : appliquez des feuilles de câprier triturées avec du vinaigre. Pastille contre les lichens : Colle de 10 charpentier, quatre drachmes; encens, deux drachmes; vinaigre, un demi-cotyle (quelques exemplaires prescrivent de prendre des quantités égales). Faites un liniment, en dissolvant les autres ingrédients dans du 11 vinaigre.

50. DE L'EMPHYSÈME.

La cause matérielle des emphysèmes est un souffle flatulent épais et

συνεργεῖ δὲ εἰς τὸ μὴ διαπνεῖσθαι τὸ ωνεῦμα τῶν σωμάτων ἡ ωύκνωσις ὅθεν καὶ σκοπὸς τῆς Θεραπείας ἀραίωσις μὲν τῶν ωεπυκνωμένων καὶ λέπΙυνσις τοῦ ωεπαχυσμένου ωνεύματος ἐσΙι διὰ τῶν

2 λεπΙομερῶν Φαρμάκων. Τῶν μυῶν δὲ διὰ Θλάσιν ἐμπεΦυσημένων,
τὸ μὲν διαΦορεῖν καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἀναγκαῖον δριμέων δὲ ὅντων ὡς 5
τὸ ωολὸ τῶν διαΦορητικῶν ἀγανακτεῖν συμβαίνει τοὺς μῦς καὶ τὰς
3 δδύνας ἐπιτείνεσθαι. Χρὴ τοίνυν μεμῖχθαι τοῖς διαΦορητικοῖς τὰ
ωαρηγοροῦντα, καὶ κατὰ ἀρχὰς μὲν ωλεονάζειν τὰ ωαρηγορητικὰ,
4 μετὰ ταῦτα δὲ, ωαρακμῆς γενομένης, τὰ διαΦοροῦντα. ΕσΙι δὲ ωαρηγορητικὰ μὲν ἐπὶ τῆς τοιαύτης διαθέσεως τῶν μυῶν τό τε ἔψημα, 10
καὶ ΰσσωπον μετὰ ἐλαίου βραχέος διαΦορητικὰ δὲ ὅξος καὶ νίτρον
5 καὶ σΊακτὴ κονία. Χρησίεον οὖν κατὰ ἀρχὰς τῷ ἐψήματι μετὰ ἐλαίου
βραχέος καὶ οἴνου ὁμοίως βραχέος, ἀναλαμβάνοντα οἰσυπηροῖς
ἐρίοις Θερμὸν, καὶ Φροντίζειν ὅπως ἀεὶ ἡ Θερμότης ωαραμείνη.

vaporeux; mais la densité des parties contribue aussi à empêcher ce souffle de se dissiper; le but qu'on se propose en traitant cette maladie consiste donc à raréfier les parties condensées et à atténuer le gaz épaissi; on atteindra ce but à l'aide des médicaments à particules ténues. 2 Quand les muscles sont gonflés par suite d'une contusion, le traitement dissipant est nécessaire également pour ces parties; mais, comme les médicaments qui dissipent sont ordinairement âcres, il arrive que les 3 muscles les supportent difficilement et que les douleurs augmentent. Il faut donc ajouter des substances calmantes à celles qui dissipent; au commencement, ce seront les calmants qui prédomineront; mais, plus tard, quand on est arrivé à l'époque du déclin, ce seront les médica-4 ments qui dissipent. Il faut ranger parmi les calmants qui conviennent dans cette maladie des muscles le vin doux cuit et l'hyssope, auxquels on ajoutera un peu d'huile; et parmi les dissipants qui répondent aux 5 mêmes indications, le vinaigre, la soude brute et la lessive filtrée. Au commencement, on aura donc recours au vin doux cuit, auquel on ajoutera de l'huile en petite quantité, et, également en petite quantité, du vin doux cuit; on recevra ce liquide, pendant qu'il est encore chaud, sur de la laine en suint, et on prendra soin d'entretenir sa chaleur,

^{3.} *wεπαχυμένου* BFP. — 11. βραχέος om. BP. — 14. ἀεί] ἄν BFP.

ψύχεσθαι γὰρ οὐ χρὴ τὰ μόρια. Παρηγορηθέντος δὲ τοῦ κάμνοντος, 6 παραμιγνύναι τοῦ ὅξους καὶ τοῦ νίτρου, μετὰ ταῦτα καὶ τῆς κονίας σῖακτῆς, εἶτα ὑσῖερον διαφορητικαῖς ἐμπλάσῖροις χρῆσθαι εἰς ἀποκατάσῖασιν, οἱα ἐσῖὶ καὶ ἡ ὑποτεταγμένη ΄ γλοιὸν ἀποζέσας 5 ἤθησον πρῶτον ὡς καθαρὸν γενέσθαι, καὶ πάλιν ἐμδαλών τῆ κακκάδη λείαν ἄσδεσῖον τίτανον ὡς ἄλευρον ἐπίπατῖε μέχρι πηλώδους συσῖάσεως.

να'. Πρός έλεφαντιῶντας.

Θαυμάσιόν έσ ι τοῖς έλεφαντιῶσι βοήθημα ή τῶν ἐχιδνῶν ἐδωδή· 1 χρη δὲ ἐσθίειν ταύτας ὧδε σκευάζοντας · πρῶτον μὲν ἀποκοπιομένης 10 τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς οὐρᾶς ἄχρι δακτύλων τεσσάρων, εἶτα τῶν ἔνδον ἀπάντων ἐξαιρεθέντων, καὶ τοῦ δέρματος ἀφαιρεθέντος, ὑδατί τε τοῦ σώματος αὐτῶν περιπλυθέντος, ἐν λοπάδι ταῖς ἐγχέλυσι παραπλησίως σκευάζοντας διὰ λευκοῦ ζωμοῦ · γίνεται δὲ οῦτος ὑδατος

car les parties ne doivent pas se refroidir. Quand le mal sera adouci, 6 on ajoutera du vinaigre et de la soude brute, et plus tard aussi de la lessive filtrée; puis, plus tard encore, pour faire revenir le malade à son état normal, on se servira des emplâtres qui dissipent; à ce genre d'emplâtres appartient aussi le suivant : faites bouillir de la crasse des baignoires, passez-la d'abord au tamis, afin de la purifier, remettez-la ensuite dans le poëlon, et jetez peu à peu sur ce médicament de la chaux vive triturée aussi finement que de la farine, jusqu'à ce qu'il ait acquis une consistance de boue.

51. REMÈDES CONTRE L'ÉLÉPHANTIASIS.

Manger des vipères est un remède merveilleux pour les malades laffectés d'éléphantiasis; mais il faut les préparer de la manière suivante: Retranchez la tête et la queue dans une longueur de quatre doigts; ôtez ensuite toutes les parties internes et enlevez la peau; lavez soigneusement leur corps avec de l'eau, et préparez-les sur le plat à la sauce blanche, de la même manière que les anguilles; or on fait cette

μεν δαψιλοῦς ἐπεμβληθέντος, ἐλαίου δὲ βραχέος καὶ σὺν αὐτῷ ϖράσου 2 καὶ ἀνήθου. Πρόδηλον δὲ ὅτι μέχρι τοσούτου τὰς σάρκας τῶν ἐχιδνῶν 3 ἔψειν ϖροσήκει μέχρις ἀν ἀκριβῶς γενηθῶσιν ἀπαλαί. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ διὰ αὐτῶν σκευαζόμενον Φάρμακον ὁ καλοῦσι Ֆηριακὴν ἐπιτή-δειόν ἐσὶι ϖίνεσθαι δαψιλὲς τοῖς οὕτω κάμνουσι, καὶ εἰ βούλοιτό 5 τις αὐτῷ καὶ τὸ δέρμα χρίεσθαι ταῦτα γὰρ ϖάντα ϖοιούντων ἔσὶιν ὅτε λέπος ἀΦίσιαται τοῦ δέρματος, ὁποῖον ἐπὶ τῶν ὄΦεων τὸ καλούμενον γῆρας. Χρώμεθα δὲ ἐπὶ αὐτῶν καὶ τοῖς ἀλσὶ τοῖς Ֆηριακοῖς, καὶ τῆ καλαμίνθη ἀγαθὸν γὰρ καὶ τοῦτο, μὴ μόνον γενναίως διαφοροῦν τοὺς λεπίοὺς χυμοὺς, ἀλλὰ καὶ λεπίῦνον ἰσχυρῶς καὶ τέμνον 10 τοὺς ϖαχεῖς τοὺς τοῦτο τὸ νόσημα γεννῶντας. Οὐ μὴν ἀπλῶς ἐπὶ ἔκασίον τούτων ἐρχόμεθα, ϖροκαθαίρομεν δὲ ϖάντως, ἔσὶι δὲ ὅτε καὶ ϖροΦλεβοτομοῦμεν.

sauce en versant sur le plat de l'eau en abondance, avec un peu 2 d'huile, à laquelle on ajoute aussi du poireau et de l'aneth. Il est clair qu'il faut laisser bouillir les chairs des vipères assez longtemps pour 3 qu'elles deviennent complétement tendres. Le médicament qu'on prépare avec ces animaux, et qu'on appelle thériaque, convient également aux malades affectés d'éléphantiasis, s'ils en boivent abondamment et si on leur en frotte la peau; à la suite de tout ce traitement il se détache quelquesois de la peau une dépouille semblable à ce qu'on appelle la 4 vieillesse des serpents (mue des serpents). Chez ces malades, nous employons aussi les sels thériaques et la calaminthe; c'est un bon remède, non-seulement parce qu'elle dissipe fortement les humeurs ténues, mais aussi parce qu'elle agit avantageusement pour atténuer et inciser 5 les humeurs épaisses qui produisent cette maladie. Cependant on ne doit recourir à aucun de ces remèdes sans prendre des précautions; on purge toujours auparavant, et quelquesois on fait aussi une saignée préalable.

^{3.} ἀκριδῶς om. ABP. — 8. τῆς Φηριακῆς BFP.

ΛΟΓΟΣ Η'.

α'. Περί μνήμης ἀπωλείας και τῶν ἄλλων ἀγρυπνητικῶν τε και καταφορικῶν.

Επὶ δὲ τῆς ἀπολωλυίας ἢ μεγάλως βεβλαμμένης μνήμης εἰ μέν ι ψυχρὰ δυσκρασία σάντως ἐσθὶ, καὶ Φερμαίνειν αὐτὴν σάντως σροσήκει οὐ μὴν ἐξ ἀνάγκης ξηραίνειν, ώσπερ οὐδὲ ὑγραίνειν, ἀλλὰ εἰ μὲν μετὰ ὑγρότητος εἴη, ξηραίνειν εἰ δὲ μετὰ ξηρότητος, 5 ὑγραίνειν εἰ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τούτων, ἐν ταύτη τῆ κατασθάσει φυλάτθειν. Τοὺς δὲ ληθαργικούς καὶ Φρενιτικούς Φλεβοτομεῖν χρη 2 κατὰ ἀρχὰς εὐθὺς, καὶ τοῦτο μὲν κοινὸν ἀμφοτέροις τοῖς νοσήμασιν κοινὸν δὲ καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀρχὴν ὀξυβρόδινον σροσφέρειν.

LIVRE VIII.

1. DE LA PERTE DE LA MÉMOIRE ET DES AUTRES AFFECTIONS CARACTÉRISÉES
PAR DE L'INSOMNIE OU DE L'ASSOUPISSEMENT.

Quand la mémoire est perdue ou fortement compromise, le tempérament pèche nécessairement par le froid, et on doit toujours le réchauffer; mais il n'est pas indispensable ni de dessécher ni d'humecter; seulement, si l'excès de froid est compliqué d'humidité, on dessèche; s'il l'est de sécheresse, on humecte; si, sous ce rapport, le tempérament présente des conditions moyennes, on lui conserve ces conditions. On doit saigner dès le début les malades affectés de léthargus ou de phrénitis : c'est là un précepte commun pour les deux maladies; c'est encore un autre précepte commun d'appliquer un mélange de vinaigre et d'huile aux roses [sur la tête] dès le commencement; après

Ch. 1; l. 2. ωάντως om. BFP. — 3-4. είη Gal.; om. BFP. — 5. είν ταύτη τῆ ώσπερ.... ξηραίνειν om. A; ώσπερ οὐδὲ Gal.; είν αὐτῆ τῆ Codd. — 6. καὶ Φρενι-ύγρ. ἀλλ' εἰ μὲν μετὰ ύγρ. om. A. — 4. τικούς om. B.

τὰ δὲ ἐφεξῆς ἐναντία · ωραΰνειν μὲν γὰρ ωροσήκει τὰ μετὰ τῶν
3 ἀγρυπνιῶν, ἐπεγείρειν δὲ τὰ μετὰ ἀκινησίας. Εἰκότως οὖν ἀκμαζόντων αὐτῶν τοῖς μὲν ἀγρυπνητικοῖς καὶ ωαρακοπλικοῖς νοσήμασι
τὰς διὰ μήκωνος κωδυῶν ἐπιβροχὰς ωροσοίσομεν, ὀσφρανοῦμέν τε
καὶ διαχρίσομεν, ἤτοι τὰ ωλερύγια τῆς ρινὸς ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν, 5
4 ἢ τὸ μέτωπον. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντίων ωαθῶν ἐπεγεῖραι καὶ τεμεῖν
καὶ Θερμᾶναι ωροσήκει τὸ ωάχος τοῦ λυποῦντος χυμοῦ. Ἐναφέψοντες οὖν ὅζει Θύμον καὶ γλήχωνα καὶ ὀρίγανον, καὶ ὅσα τε ἄλλα
τοιαῦτα τῆ ρινὶ τῶν οὕτω διακειμένων ωροσοίσομεν · μετὰ δὲ ταῦτα
καὶ τὸν οὐρανίσκον ἰσχυροῖς καὶ δριμέσι φαρμάκοις χρίσομεν · ἐξῆς 10
δὲ καὶ τοῖς ωλαρμικοῖς χρησόμεθα, καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐπιθή5 σομεν ὁμοίας δυνάμεις φαρμάκων ἄχρι τοῦ νάπυος. Αλλὰ καὶ ταῖς
σικύαις ἐπὶ ἀμφοτέρων χρονιζόντων χρησόμεθα καὶ τῷ κασλορίω.

cela le traitement de l'une est le contre-pied de celui de l'autre. En effet, il faut calmer les affections accompagnées d'insomnie, et soumettre à 3 un traitement excitant celles où il y a de l'immobilité. On aura donc raison d'employer, à l'époque culminante des maladies accompagnées d'insomnie ou de délire, des embrocations préparées avec des têtes de pavot, de faire respirer ce médicament aux malades et de l'administrer sous forme d'onctions pratiquées sur la face intérieure des ailes du nez 4 et sur le front. Dans les maladies d'une nature contraire, on exerce une action excitante, incisive et échauffante, sur les humeurs qui causent le mal et qui pèchent par épaisseur; on fait donc bouillir dans du vinaigre du thym, du pouliot, de l'origan, ou tout autre médicament du même genre, et on approche cette décoction du nez des malades; après cela, on pratique sur le palais des onctions avec des médicaments âcres et puissants; ensuite on a recours aux sternutatoires, et on applique, sur la tête des médicaments doués de propriétés analogues, en allant jus-5 qu'à la moutarde. Dans les deux classes de maladies, on applique des ventouses et on administre du castoréum, si elles traînent en longueur.

^{6.} τέμνειν BFP. — 7. τάχος BP. μεν.... πλαρμικοῖς om. BP. — 12. δ-— 9. τοιαῦτα om. P. — 10-11. χρίσο- μοίως BP. — Ib. τοῦ om. F.

β'. Περὶ ἐφιάλτου.

Οὐκ ἔσΊιν ὁ καλούμενος ἔφιάλτης δαίμων κακὸς, ἀλλὰ ὁ μέν τις ι νόσος ἰσχυρὰ, ὁ δὲ ὑποφήτης ἱερὸς καὶ Θεράπων Ασκληπιοῦ. προοίμια δὲ ἐφιάλτου ταῦτα πνὶξ, ἀφωνία, βάρος. Φυλακτέον οὖν 2 τὸ δεινὸν ἀρχόμενον χρονίσαν γὰρ καὶ συνεχῶς νυκτὸς ἐπιπῖπῖον 5 νόσημά τι τῶν μεγάλων, ἀποπληξίαν ἢ μανίαν ἢ ἐπιληψίαν ἀγγγέλλει, ὅταν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Φέρηται ἡ αἰτία ὁσα γὰρ οἱ ἐπιληπτικοὶ μετὰ ἡμέραν, ταῦτα οἱ ἐφιαλτικοὶ πάσχουσι κοιμώμενοι. Χρὴ οὖν τέμνοντα Φλέδα καὶ καθάρσεις παραλαμβάνοντα κενοῦν 3 δλον τὸ σῶμα τοῦ πάσχοντος μάλισῖα δὲ βοηθεῖ τούτοις μέλας ἐλιο λέβορος, εἰ δραχμῆ μιᾶ ὀποῦ σκαμμωνίας μίσγεις ὁδολοὺς τρεῖς καὶ τινα τῶν εὐωδῶν, ἄνισον, δαῦκον, πετροσέλινον. Καὶ ἡ διὰ τῆς 4 σικυωνίας δὲ ἱερὰ μεγάλως βοηθεῖ ἡ δὲ δίαιτα ἔσῖω λεπῖὴ, καὶ τὰ Φυσώδη Φυλάτῖεσθαι χρή. Βοήθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ τῆς παιωνίας 5

2. DU CAUCHEMAR.

Ce qu'on appelle cauchemar n'est pas un mauvais génie, mais c'est l tantôt une maladie grave, et tantôt un interprète sacré ou un serviteur d'Esculape; les symptômes précurseurs du cauchemar sont l'étouffement, la perte de la voix et la sensation de pesanteur. On surveillera 2 donc les commencements de ce mal; car, s'il traîne en longueur, et s'il survient fréquemment la nuit, il annonce quelque maladie grave, comme l'apoplexie, la manie ou l'épilepsie, quand la cause du mal se porte vers la tête; car les gens qui ont le cauchemar présentent, pendant leur sommeil, les mêmes symptômes qu'on observe chez les épileptiques pendant le jour. On pratique une évacuation de tout le corps au 3 moyen d'une saignée et de purgatifs; mais c'est surtout l'ellébore noir qui est utile dans ce cas, pourvu qu'on ajoute à une drachme de ce médicament trois oboles de suc de scammonée, et, en outre, quelque substance odoriférante, comme l'anis, le daucus de Crète, ou le persil. Le purgatif sacré à la coloquinte est aussi extrêmement utile; le 4 régime devra être ténu, et on évitera les aliments flatulents. Le fruit de 5 καρπός · κόκκους δὲ σεντεκαίδεκα τοὺς μέλανας τρίψας, μετὰ ὕδατος σίνειν δίδου συνεχώς.

γ'. Περὶ ἐπιληψίας. Επ τῶν Φιλουμένου.

Τοὺς έμπεσόντας εἰς ἐπιληψίαν λιπαρῶς τε ἐμβρέχειν τὰ σπώμενα καὶ διασΊρε φόμενα μέρη, διακρατεῖν τε καὶ ἀπευθύνειν, ἔπειτα διασΊησαντας τὸ σἴόμα ἐπικαθεῖναι δάκτυλον ἢ ωῖερὸν κεχρισμένον 5 ἐλαίω ἰρίνω ωρὸς τὸ κομίσασθαι Φλέγμα 'χρὴ δὲ καὶ τοῖς ὀσφραντοῖς τὴν αἴσθησιν ἐρεθίζειν, οῖον ωευκεδάνω, κυρηναϊκῷ ὀπῷ, 2 ἀσφάλτω, κεδρία, ωίσση. Μετὰ δὲ τοὺς ωαροξυσμοὺς, εἰ μηδὲν κωλύει, Φλεβοτομία χρησίεον ἀπὸ ἀγκῶνος. Μηδὲν δὲ ὑπείκοντος τοῦ ωαροξυσμοῦ, τὰ μὲν ἄκρα σιναπισμῷ καταληπίεον σικύαν δὲ κολ-10 λητέον τοῖς ὑποχονδρίοις. Μὴ γενομένης δὲ μηδὲ ωρὸς ταῦτα ἀνοχῆς, δλίγη μὲν ἐλπίς 'ὁμως δὲ Θαρσαλέως ὁ ἰατρὸς κασίδρειον βιαζόμε-

la pivoine convient également; on donnera fréquemment à boire, dans de l'eau, quinze graines noires de cette plante, après les avoir triturées,

. 3. DE L'ÉPILEPSIE. - TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Aux malades qui sont en proie à un accès d'épilepsie, on fait assidûment des embrocations sur les membres frappés de convulsions et de distorsions; on les retient et on les étend; on ouvre la bouche et on introduit le doigt ou une plume enduits d'huile à l'iris pour enlever la pituite; on excite leurs sens en leur faisant flairer des substances telles que le fenouil de porc, le suc de Cyrène, le bitume de Judée, la résine de cèdre, ou le goudron. Après l'accès, on fait, si rien ne s'y oppose, une saignée au pli du bras. Si l'accès ne diminue en aucune façon, on recouvre les extrémités de sinapismes, et on applique des ventouses sur les hypocondres. S'il n'y a pas de soulagement après l'emploi de ces moyens de traitement, il reste peu d'espoir; cependant le médecin devra, sans hésiter, injecter de force [dans la bouche] soit du castoréum,

^{2.} δίδου Paul; om. Codd. — Ch. 3, gr. — 5. στερῶ πεχρισμένω BP. — 10. tit. ἐπ τῶν Φιλ. Vers. antiq.; om. Codd. σαραληπ7. A. — 11. μηδέ om. BP.

νος έγχείτω έγχείτω δὲ καὶ ὁπὸν κυρηναϊκὸν μετὰ μέλιτος καὶ ὅξους, καὶ διὰ ἔδρας ἐνιέτω κενταυρίου ἀφέψημα, ἢ κολοκυνθίδος. Τοὺς δὲ το ἀνασιάντας ἐκ τῆς ἐπιληψίας μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῆ διὰ τῆς ἰερᾶς καθάρσει χρησιέον. Τοιαύτη μὲν δή τίς ἐσιν ἢ τῆς προσφάτου καὶ τὰς ὑξείας ἐπιληψίας Θεραπεία ἐφεξῆς δὲ ὁσα πρὸς ἀνασκευὴν τῆς κεχρονισμένης παραδώσομεν. Χρὴ τοίνυν τοὺς πάσχοντας ἐν ὑδρο- 7 ποσία μὲν μακρᾶ συνέχειν ἐγχειροῦντας δὲ τῆ Θεραπεία φλεδοτομεῖν, εἰ μηδὲν κωλύει, καὶ διαλιπόντας τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας ἀναλαμβάνειν τὸ σωμάτιον, καὶ οὕτω καθαρτικῷ ὑποκενοῦν, μάλισία 10 μὲν διὰ ἐλλεβόρου μέλανος ἢ κολοκυνθίδος, εἴτε οὖν καὶ διὰ σκαμμωνίας. Δεῖ δὲ τοῦ μὲν ἐλλεβόρου δίχα τῆς ἐντεριώνης κεκομμένου 8 καὶ σεσησμένου ἐμπάσσειν μελικράτου κυάθοις πέντε ἢ ἑξ, ἢ μέλιτι ἀπέφθω ἀναλαμβάνειν μετὰ ὀλίγου πεπέρεως. Τῆς δὲ κολοκυνθίδος τὸ σπέρμα ἐκβαλόντας πληροῦν αὐτὴν ἔχουσαν τὴν ἐντεριώνην δεῖ τὸ σπέρμα ἐκβαλόντας πληροῦν αὐτὴν ἔχουσαν τὴν ἐντεριώνην δεῖ

soit du suc de Cyrène avec du miel ou du vinaigre; et il administre un lavement de décoction de contaurée ou de coloquinte. Ceux qui sont 5 revenus de leur accès doivent, après s'être restaurés, se purger avec le médicament sacré. Tel est à peu près le traitement de l'épilepsie récente 6 et aiguë; nous allons maintenant exposer les moyens qui guérissent l'épilepsie chronique. On réduit les malades, pendant longtemps, à ne 7 boire rien que de l'eau; quand on commence le traitement, on fait une saignée, si rien ne s'y oppose; puis on interrompt le traitement pendant quatre ou cinq jours, pour restaurer le corps; ensuite on pratique une petite évacuation avec un purgatif; à cet effet, on se sert de préférence de l'ellébore noir ou de la coloquinte, ou du moins de la scammonée combinée à l'un de ces médicaments. On pile l'ellébore sans la 8 moelle et on le passe au tamis, pour le jeter, par pincées, sur cinq ou six cyathes d'eau miellée, ou pour l'incorporer dans du miel cuit, auquel on a ajouté un peu de poivre. Quant à la coloquinte, on en en-9 lève les graines, mais on y laisse l'intérieur, puis on remplit ce fruit de vin d'un goût sucré, et on n'y touche pas de toute la nuit; le matin, on

^{1.} ἐγχείτω δέ om. BFP. — 3. ἀν- χρήση Codd. — 12, κυάθοις Paul.; κυάισθάντας BP. — 4. χρησθέον ex em.; θους Codd. — 1b. # Paul.; om. Codd.

10 διδόναι σίνειν · μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη κάθαρσιν λούειν αὐτούς. Τῆ δὲ τρίτη σικυασίεον ὑποχόνδριά τε καὶ μετάφρενον μετὰ ἀμυχῶν, εἶτα διασίήσαντας ἱκανὰς ἡμέρας καὶ ἀναλαβίντας τὸ σωμάτιον τῆς διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾶς σροσάγειν, εἶτα μετὰ τοῦτο σικυασίεον κεφαλὴν καὶ ἰνίον, ταῖς δὲ ἑξῆς καταπλάτιειν αὐτὴν ἄρτῳ ἡψημένῳ 5 μὲν ἐν μελικράτῳ, συλλελειωμένῳ δὲ σικροῖς ἀμυγδάλοις, ἢ ἐρπύλλῳ, ἢ ἡδυόσμῳ, ἢ καλαμίνθη, ἢ σηγάνῳ, καὶ τοῦτο σοιητέον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ μετὰ τοῦτο ξυράμενον τὴν κεφαλὴν καταχρίειν σευκεδάνου ὁπῷ ἐν ὅξει διειμένῳ, ῷ σπονδύλιον ἐνήψηται · διασίήσαντας δὲ σάλιν καὶ ἀναλαβόντας τὸ σωμάτιον διδόναι τῆς διὰ κολοκυνθίδος 10 ἀντιδότου ἰβολοὺς ἐννέα ἐν μελικράτῳ, καὶ διασίήσαντας ἡμέρας σάλιν διδόναι τῆς ἀντιδότου Δγ΄, εἶτα σίαρμικοῖς χρῆσθαι, καὶ μετὰ σέντε ἢ δέκα ἡμέρας κασίόρειον διδόναι ἐν μελικράτῳ καὶ διασίήσαντα σάλιν κλύζειν τῷ διὰ κενταυρίου, καὶ ἐφεξῆς ἀποφλεγ-

donne à boire ce vin coupé d'eau; quand les malades sont suffisamment 10 purgés, on leur fait prendre un bain. Le troisième jour, on met des ventouses scarifiées sur les hypocondres et le milieu du dos; ensuite on interrompt le traitement pendant un nombre suffisant de jours pour restaurer le corps; on administre le purgatif sacré à la coloquinte, et, après cela, on met des ventouses sur la tête et sur la nuque; les jours suivants, on applique sur la tête un cataplasme de pain bouilli dans de l'eau miellée et trituré avec des amandes amères, du serpolet, de la menthe, de la calaminthe ou de la rue; on continue ce traitement pendant trois jours, après lesquels on rase la tête et on y pratique des onctions avec du suc de fenouil de porc délayé dans du vinaigre, dans lequel on a fait bouillir de la grande berce; on interrompt de nouveau le traitement pour restaurer le corps, et on donne, dans de l'eau miellée, neuf oboles du médicament à la coloquinte; on suspend encore une fois le traitement pendant quelques jours, et on donne de nouveau le même médicament à la dose de trois drachmes; ensuite on se sert des sternutatoires, et, cinq ou dix jours après, on donne du castoréum dans de l'eau miellée; on arrête encore une fois le traitement, on administre un lavement à la centaurée, puis on a recours aux apophlegma-

^{3.} ἀναλαβόντας ΑΕτ.; ἀναλαμβάνοντας Codd. -- 6. ἐν Paul.; om. Codd.

ματισμοῖς χρῆσθαι καὶ ἐρρίνοις, εἶτα τῷ σιναπισμῷ κατὰ τῆς κε- φ αλῆς. Δ εῖ δὲ καὶ δριμυ φ αγίαις ἐν καιρῷ χρῆσθαι.

δ'. Πρὸς ἐπιληπ/ικούς. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Τοὺς ἐπιληπΊικοὺς ὀνίνησιν ὀξύμελι κατὰ ἐκάσῖην λαμβανόμενον, καὶ μάλισῖα ἐὰν διὰ σκίλλης σκευασθῆ. ὨΦελεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ κάπταρις σύνθετος συνεχῶς ἐσθιομένη καὶ τάριχος. Ἐσῖι δὲ καὶ Φάρμακον διὰ σκίλλης ἀΦελιμώτατον τοιόνδε τῶν μελιτηρῶν ἀγγείων
παρασκευάσας τι καὶ εἰς λεπῖὰ σκίλλαν διατρίψας ταῖς χερσὶ καὶ
βαλὰν εἰς τὸ ἀγγεῖον πωμάσας τε σῖεγανῷ πώματι καὶ περιθεὶς
δλῷ τῷ σιόματι τοῦ ἀγγείου δέρμα καὶ δήσας ἀκριβῶς ἐν χωρίω
κατάθου πρὸς μεσημβρίαν μὲν ἐσιραμμένῳ, σκεπομένῳ δὲ ἀπὸ τῶν
βορείων πνευμάτων. Γενέσθω δὲ ἐν τῆ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆ ἡμέραι
δέ εἰσι τεσσαράκοντα. ἀτρέμα δέ πως ὑπαλλάτῖειν χρὴ τὴν Θέσιν

tismes et aux errhins, après quoi on applique un sinapisme sur la tête. On a aussi recours, en temps opportun, à l'alimentation âcre (drimy- 11 phagie).

4. REMÈDES CONTRE LES ÉPILEPTIQUES. - TIRÉ DE GALIEN.

Il est bon pour les épileptiques de prendre chaque jour de l'oxymel, et surtout de l'oxymel préparé avec de la scille. Il leur est profitable aussi de manger fréquemment des conserves de câpres et du poisson salé. Le médicament suivant à la scille est encore éminemment utile : on se procure quelque ustensile qui a contenu du miel, on écrase la scille avec les mains, de manière à la réduire en filaments ténus; alors on la met dans le vase, sur lequel on applique un couvercle qui ferme bien; on entoure l'ouverture de l'ustensile, sur tout son pourtour, d'un cuir qu'on lie avec soin; puis on place le pot dans un endroit exposé au midi, mais qui soit à l'abri des vents du nord. Tout cela doit se passer à l'époque du lever de la canicule, époque qui dure quarante jours. On change peu à peu la position du vase; après les quarante jours,

5

CH. 4, 1. 7. παρασιεύασαντι καί BFP; ρίω] ἐν ἡλίω BFP. — 10. ὑπό BFP. —
 Ib. τὴν σκύλλαν ABP. — 9. ἐν χω 11. βορείων οπ. F.

τοῦ ἀγγείου · λύσας γὰρ μετὰ τὸν εἰρημένον χρόνον εύρίσκεις τὸ σῶμα τῆς σκίλλης ἡψημένο σαραπλήσιον, έξερρυηκότα δὲ καὶ χυλον αὐτῆς δυ ἀνελόμενου ήδύνειν χρή μέλιτι καλλίσζο, καὶ διδόναι τούτου κατά έκάσην ήμέραν κοχλιάριον εν μεσίον, τοῖς μεν σαιδίοις μι-6 πρὸν, τοῖς δὲ τελείοις μέγα. Καὶ μέντοι καὶ τὸ σωματῶδες τῆς σκίλλης πόψας ἀπριδῶς καὶ λειώσας μετὰ μέλιτος δίδου καὶ ἐκ τούτου κοχλιά-7 οιον έν · δεύτερον δέ έσ]: τοῦτο τῆ δυνάμει. Εἰ δέ ωρωτοπαθοῦντος τοῦ σλομάχου γίνοιτο τὸ σάθος, κελεύειν χρη εὐπεψίας σρονοοῦντα τὸν σάσχοντα σερί τρίτην ώραν ἄρτον ἐπιμελῶς ἐσκευασμένον σροσφέρεσθαι έξ οίνου κεκραμένου τῶν ήρέμα σθυφόντων καὶ λευκῶν. 10 8 Δίδου δε τούτοις και το δια άλοης Φάρμακου δίς σου και τρις έκα-9 σίου έτους. Οίδα δέ σοτε σαιδίον ούδε όλως έπιληΦθεν έξ ότου τῆς ρίζης της γλυκυσίδης εφόρει μέγα καὶ πρόσφατον μέρος εξαρτώ-10 μενον του τραχήλου. Καὶ τὸ ἀγαρικὸν δὲ τοὺς ἐπιληπ]ικοὺς ὀνίνησι σέσελί τε καὶ τοῦ σπονδυλίου ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα, καὶ ἀρισΤολοχία 15 en ouvrant le pot, la partie solide de la scille semble avoir été cuite, et, en outre, elle a fourni un suc, que vous recueillerez et que vous assaisonnerez avec du miel de qualité tout à fait supérieure, pour en administrer chaque jour une cuillerée; pour les petits enfants, vous vous 6 servirez d'une petite cuiller, et pour les adultes d'une grande. Pilez et triturez aussi avec soin la partie solide de la scille, pour en donner une cuillerée avec du miel; mais cette préparation occupe le second 7 rang sous le rapport de l'efficacité. Quand l'épilepsie tient à une affection primaire de l'orifice de l'estomac, ordonnez au malade de prendre soin

9 malades le médicament à l'aloès. J'ai connu autrefois un petit enfant qui n'eut plus d'accès du tout depuis qu'il porta, suspendu à son cou,
10 un morceau grand et frais de racine de pivoine. L'agaric convient aussi aux épileptiques; il en est de même du séséli, du fruit et de la racine de la grande berce, ainsi que de l'aristoloche prise comme

que la digestion se fasse bien; à cet effet, il mangera, vers la troisième heure, du pain préparé avec soin dans du vin blanc légèrement astrin-8 gent et coupé d'eau. Donnez aussi deux ou trois fois par an à ces

^{6.} ἀπριβ. Gal.; ἀπλῶς BFP; ἀσφα- — 13. μέρος Gal.; om. Codd. — 14. τῷ λῶς Α. — Ib. καὶ ἐκ τούτ. om. BFP. τραχήλφ BFP. — Ib. τό conj.; τί Codd.

σΊρογγύλη μετὰ ὕδατος ωινομένη. Βοηθεῖ δὲ μεγάλως τούτοις καὶ ἡ 11 ἀπόσχασις τῶν σκελῶν συνεχῶς γινομένη.

ε'. Περί σκοτωματικών.

Τοὺς σκοτωματικοὺς ἐν ἐπιθέσει μὲν γινομένους διεγερτέον τοῖς τε ἐπιτηδείοις ὀσφραντοῖς χρωμένους καὶ τρίψεσι τῶν ἄκρων καὶ τοῖς τοιούτοις · ἐν ἀνέσει δὲ τυγχάνοντας πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ πάθους Φλεβοτομητέον πρῶτον, εἶτα καθαρτέον τῆ ἱερᾳ, καὶ διήσλαντας κλυσλῆρι δριμεῖ χρησλέον κενταυρίου ἢ κολοκυνθίδος ἀφεψήματι. Μετὰ δὲ τὰς τοιαύτας κενώσεις ἀμυκτέον τοπικῶς τὴν κεφαλὴν σικύας κατὰ τοῦ ἰνίου μετὰ ἐγχαράξεως τιθέντας, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦς ἀποφλεγματισμοῖς καὶ πλαρμικοῖς.

ς'. Περί ἀποπληξίας. Επ τῶν Φιλουμένου.

Των έαλωκότων ἀποπληξία έλαίω σολλώ λιπαίνειν τεθειωμένω

boisson avec de l'eau. Les scarifications des jambes sont aussi d'une 11 grande utilité contre l'épilepsie, pourvu qu'on en fasse fréquemment.

5. DU VERTIGE.

Quand les gens affectés de vertige sont à l'époque de l'exacerbation, on les réveille en leur faisant respirer les médicaments qui conviennent en pareil cas, en pratiquant des frictions sur les extrémités, et en appliquant d'autres moyens de traitement analogues; pendant le relâchement, on saigne pour guérir le mal, et on purge avec le médicament sacré; puis, après avoir attendu quelque temps, on donne un lavement âcre, composé d'une décoction de centaurée ou de coloquinte. Après ces évacuations, on produit une irritation locale de la tête, en appliquant des ventouses scarifiées sur l'occiput; puis on a recours aux apophlegmatismes et aux sternutatoires.

6. DE L'APOPLEXIE. - TIRÉ DE PHILUMÈNE.

On graisse tout le corps des apoplectiques avec une grande quantité

Ch. 5, l. 5. τοῖς τοιούτοις Paul.; τῶν — 10. ἀποφλεγματισμοῖς καὶ wΙαρμοῖς τοιούτων Codd. — 9. τιθέντας om. BFP. ABP.

τὸ ὅλον σῶμα, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιδρέχειν ἡοδίνω σπονδυλίου ἐνηψημένου, μελίκρατόν τε ἐνσΊαζειν καὶ ὀσφραντὰ προσάγειν, κασΊόρειον ἢ ὀποπάνακα καὶ χαλδάνην. Δεῖ δὲ καὶ βιαίως διανοίγοντας
τὸ σΊόμα καθιέναι δάκτυλον, ἢ περὸν ἐλαίω διαδραχὲν ἐπὶ τῷ
σμηχθῆναι εἴ τι περιτίον ἐγκείμενον εἴη, καὶ διαχρίειν τὴν ἔδραν
τοῖς ἐπαγωγοῖς τῶν πνευμάτων. Εἰ δὲ μηδὲν ἀνύοι ταῦτα, χρῆσθαι
κλύσμασι δριμυτέροις, ἄλμην καὶ μέλι μίσγοντας. Τούτων πραχθέντων Φλέδα τέμνειν χρή μετὰ δὲ τὴν Φλεδοτομίαν πάλιν τοῖς διεγερτικοῖς χρησόμεθα.

ζ'. Περὶ μελαγχολίας.

ο Οταν όλον το σώμα μελαγχολικον έχη το αίμα, την άρχην της 10 Θεραπείας άπο Φλεβοτομίας σοιείσθαι σροσήκει όταν δε το κατά μόνον τον εγκέφαλον, οι χρήζει Φλεβοτομίας ο κάμνων. Εσίι δε

d'huile soufrée; on pratique sur la tête des embrocations d'huile aux roses, dans laquelle on a fait bouillir de la grande berce; on verse dans la bouche quelques gouttes d'eau miellée; on approche du nez des médicaments comme le castoréum, le suc de panacée d'Hercule 2 ou le galbanum. On ouvre aussi la bouche de force pour y introduire le doigt ou une plume trempée dans l'huile, dans le but d'essuyer les superfluités qui pourraient s'y rencontrer, et on fait autour de l'anus des 3 onctions avec des médicaments qui attirent les flatuosités. Si ces moyens de traitement ne produisent aucun effet, on a recours à des lavements plus ou moins àcres composés d'un mélange de miel et d'eau salée. 4 Après cela, on saigne, et, après la saignée, on revient aux remèdes propres à réveiller.

7. DE LA MÉLANCOLIE.

1 Quand tout le corps contient du sang atrabilaire, on commence le traitement de la maladie par la saignée; mais, quand c'est le cerveau 2 seul qui contient un tel sang, la saignée est inutile. Il y a encore une

^{1.} τὸ ὅλον σῶμα Paul.; om. Codd.— BP. — 5. εἴ τι] ἔσ 7ι BP. — Ch. 7ι , l. 10. 1-2. ἐνηψημένου ex cm.; ἐνηψημένου Περὶ ταύτης μὲν ὅταν BP. — 1ι . προσ-AF; ἐνεψημένον BP. — 3. Δεῖ δὲ βιαίως ῆπεν AF. — Ib. τό om. AF.

τις καὶ τρίτη διαφορὰ μελαγχολίας ὅσπερ ὅταν ἐπιληψία τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς κοιλίας ἴσχη· καλοῦσι δὲ ἔνιοι τῶν παλαιῶν ὑποχονδριακὸν νόσημα τὴν τοιαύτην διάθεσιν. Εἀν μὲν οὖν ἄρξηται 3
πρῶτα τὰ κατὰ τὴν γασθέρα συμπθώματα, καὶ μείζοσιν αὐτοῖς
5 γενομένοις ἀκολουθήση τὰ μελαγχολικὰ πάθη, κουφίζηταί τε ταῖς
διαχωρήσεσι καὶ τοῖς ἐμέτοις καὶ ταῖς εὐπεψίαις καὶ ταῖς ἐρυγαῖς ὁ
ἄνθρωπος, ὑποχονδριακὸν μὲν ὀνομάζομεν καὶ Φυσῶδες τὸ νόσημα·
σύμπθωμα δὲ εἶναι Φήσομεν αὐτοῦ τὴν δυσθυμίαν καὶ τὸν Φόδον·
ὅταν δὲ τὰ μὲν τῆς μελαγχολίας ἴδια συμπθώματα Φαίνηται μεγάλα,
10 κατὰ δὲ τὴν κοιλίαν ἤτοι μηδὲν, ἢ σμικρότατον, ἐγκέΦαλον ἡγητέον ἐπὶ τούτων πρωτοπαθεῖν, ἠθροισμένης ἐν αὐτῷ μελαίνης χολῆς.
Δεῖ δὲ τὴν τοιαύτην μελαγχολίαν διά τε λουτρῶν συνεχῶν καὶ 4
διαίτης εὐχύμου τε καὶ ὑγρᾶς ἐκθεραπεύειν χωρὶς ἑτέρου βοηθήματος, ὅταν γε μήπω διὰ χρόνου μῆκος δυσεκκένωτος ὁ λυπῶν ἢ χυμὸς,

troisième espèce de mélancolie analogue à l'épilepsie, qui dépend de l'estomac; quelques médecins anciens appellent cette affection maladie hypocondriaque. Si la maladie débute par les symptômes dépendant de 3 l'estomac; si ceux de la mélancolie ne surviennent que lorsque les premiers ont augmenté d'intensité, si le malade est soulagé par les selles, les vomissements, la bonne digestion et les éructations, nous appelons son affection maladie hypocondriaque ou maladie flatalente, et nous disons que la tristesse et la peur sont des symptômes de cette maladie; si, au contraire, les symptômes propres à la mélancolie sont graves, tandis que, du côté de l'estomac, on ne voit apparaître rien, ou trèspeu de chose, il faut admettre que, chez ces malades, le cerveau est primitivement affecté, et qu'il y a dans cet organe une accumulation de bile noire. Cette espèce de mélancolie peut être complétement guérie 4 par l'usage fréquent des bains et par un régime humide et composé de substances qui contiennent de bons sucs, du moins quand l'humeur nuisible n'est pas encore difficile à évacuer, par suite de la longue

^{1.} ἄσπερ όταν Gal.; όταν ἄσπερ Codd.
— 4. πρῶτον ΒΡ. — Ιb. τὰ κατὰ γασ1ρόs Α. — Ib. μείζονος ΒΡ. — 5. ἀκολουθοῦσι ΒΡ. — Ib. κουψίζεται ΒΓΡ. —

^{5-6.} τοῖς διαχωρήμασι Α. — 6. εὖπεψίαις e conj.; ἀπεψίαις Codd.; πέψεσι Paul.; κάτω Φύσαις Gal. — 7. μέν om. Α. — 13. Θεραπεύειν Α.

ήνίκα σοικιλωτέρας τε καὶ ἰσχυρὰς σροσάγειν χρὴ τὰς ἰάσεις.

5 Αρχόμενον οὖν Θεραπεύειν τὸ σάθος σροσήκει χρονίσαν γὰρ 6 καὶ αὐξηθὲν δυσμεταχείρισον γίνεται. Καθαίρειν χρὴ τοίνυν σρώτοις ἐπιθύμῳ ἢ ἀλόη · τούτων γὰρ εἰ καὶ ὀλίγον ἐπὶ ἐκάσης ἡμέρας 7 λαμβάνει, ώφελεῖ τὰ μέτρια καὶ ἡσυχῆ ὑπάγει. Καθήραντα γοῦν, ώς 5 εἴρηται, διδόναι τοῦ ἀψινθίου, νῦν μὲν τῆς σόας βρέχοντα ἐν ὑδατι, καὶ ἔψοντα ὅσον κυάθους δύο, νῦν δὲ τοῦ χυλοῦ ὅσον ἡμίδραχμον 8 διατήκοντα ὑδατι συνεχῶς. Καὶ ὁξους δὲ ἐπιρροφεῖν ὡς δριμυτάτου βραχὺ, καθεύδειν δὲ μέλλοντα καὶ τὰ σολλὰ τῶν ὄψων εἰς τοῦτο 9 βαπὶὰ ἐσθίειν. ἄμεινον δὲ μεμῖχθαι τῷ ὅξει σκίλλης καὶ σολίου 10 καὶ τῆς λεπίῆς ἀρισιολοχίας. ὅταν δὲ ἐντύχης ἀρχομένῳ μὲν τῷ νοσήματι, συνεσίῶτι δὲ τῷ σώματι, οὐ χεῖρον καὶ φλέβα ἐν ἀγκῶνι τέμνειν, μετὰ δὲ τὴν Φλεβοτομίαν ἀνακομίσαντα κάτω καθαίρειν τῷ durée de la maladie; dans ce cas, il faut recourir à des moyens de traitement puissants et plus variés. On traitera donc cette maladie dès le

début; car, lorsqu'elle est devenue chronique et qu'elle a augmenté 6 d'intensité, il est difficile d'en triompher. On administrera par conséquent une purgation, en se servant d'abord de l'agourre ou de l'aloès; car ces médicaments produisent un effet modéré, quoique utile, et évacuent doucement par les selles, même lorsqu'on n'en prend qu'une 7 petite quantité chaque jour. Après la purgation, on donnera fréquemment, ainsi que nous l'avons dit, de l'absinthe; tantôt on fera macérer et bouillir dans de l'eau deux cyathes de l'herbe en nature, tantôt on 8 délayera une demi-drachme du suc [épaissi] dans de l'eau. Après cela, on fera avaler au malade une petite quantité de vinaigre aussi âcre que possible; et, pour le repas que le malade prend avant de se coucher, on 9 trempera la plupart des mets accessoires dans ce liquide. Ajoutez à ce 10 vinaigre de la scille, du polium ou de la petite aristoloche. Lorsque vous avez à traiter cette maladie à son début, et que votre malade a le corps ferme, il n'est pas trop mauvais de faire une saignée au pli du bras, de restaurer les forces après la saignée, et de purger ensuite par le bas avec le médicament à la coloquinte ou avec le médicament à

^{6.} βρέχ, ex em.; βρέχων Codd. — τήκ. ex em.; διατήκων BFP.; τήκων Α. 7. έψοντα ex em.; έψων Codd. — 8. δια- . — Ιδ. ἐπιβέροφ. Λετ. ἐπιφέρειν Codd.

διὰ σικυωνίας καὶ τῷ διὰ τοῦ μέλανος ἐλλεβόρου. Αγαθὸν δὲ καὶ τὸ 11 διὰ τοῦ ἐπιθύμου καὶ τῆς ἀλόης · μίσγειν δὲ καὶ εὐφορβίου συμφέρει, καὶ τοῖς ὁροῖς κατακλύζειν. ἴασις δὲ τοῦ νοσήματος καὶ αἱ διουρη- 12 τικαὶ δυνάμεις · ἀγαθαὶ δὲ καὶ αἱ διὰ τῶν ἱδρώτων καθάρσεις. Χρὴ 13 δὲ καὶ τῶν ὑποχονδρίων Φροντίδα ποιεῖσθαι, καὶ πυριῷν μὲν αὐτὰ διαβρέχοντας πηγάνου ἀφεψήματι καὶ ἀνήθου καὶ ἀψινθίου καὶ γλήχωνος καὶ ἄγνου σπέρματος καὶ δάφνης τοῦ καρποῦ · ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς πόνους παρηγορεῖ καὶ τὰς Φύσας μειοῖ · ἔψειν δὲ ἐν ἐλαίω καὶ καταπλάτ/ειν. Ἐχέτω δὲ καὶ τούτων τι τὰ καταπλάσματα, καὶ 14 τῶν πρὸς τὰς Φύσας τὸ σέλινον, ἢ τὸ ἀνισον, ἢ τὸ κύμινον. Οὐ 15 χεῖρον δὲ κύπερον καὶ ἴριν καὶ λιβανωτίδα ἐμβάλλειν εἰς τὸ κατάπλασμα, ἐᾳν δὲ ἐπὶ πολὺ προσκεῖσθαι αὐτὰ καὶ διὰ ἡμέρας, καὶ ἐδηδοκότι καὶ ἀσίτω. ὅταν δὲ ἀφέλης, ἄλλο τι σκέπασμα ἐπίβαλλε, 16 ἢ ἔριον πλατύ. Καὶ σικύαις δὲ χρῆσθαι πρὸς μὲν τὰ πνεύματα 17

l'ellébore noir. Les médicaments à l'agourre et à l'aloès conviennent 11 aussi dans ce cas; seulement il est bon d'y ajouter de plus de l'euphorbe et de donner des lavements de petit lait. Les médicaments 12 diurétiques sont aussi un moyen pour guérir cette maladie; il en est de même des purgations qui se font par les sueurs. Veillez aussi aux hypo- 13 condres et fomentez-les en les humectant avec une décoction de rue, d'aneth, d'absinthe, de pouliot, de graine de gattilier ou de baies de laurier, car ces médicaments calment les douleurs et diminuent les flatuosités; on fera bouillir ces substances dans l'huile et on les appliquera sous forme de cataplasme. Les cataplasmes devront contenir quelqu'un 14 de ces ingrédients, et, en outre, ceux qui agissent contre les flatuosités, comme le céleri, l'anis, ou le cumin. Il n'est pas trop mauvais non 15 plus d'ajouter aux cataplasmes du souchet, de l'iris ou de l'armarinte, et de les laisser pendant longtemps en place, même le jour, aussi bien après qu'avant le repas. Quand vous les enlevez, vous appliquez un 16 large morceau de tissu de laine ou quelque autre tissu pour recouvrir. On se servira de ventouses sèches contre les flatuosités, et de ven- 17°

^{1.} τοῦ om. BP. — Ib. μέλανος] με- — 10-11. Οὐχ ἦτ?ον δέ πύπερον BP. — λίτος BP. — 3. καί ante αί om. BP. — 11. ἐμβαλεῖν BFP.

κούφαις, πρὸς δὲ τοὺς πόνους καὶ τὰς Φλεγμονὰς ἀποσχάζοντας · προϊόντας δὲ τῆ Βεραπεία μηδὲ τοῦ νάπυος ἐπιλανθάνεσθαι · χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς δριμέσι σμήγμασι καὶ δρώπαξι κατά τε τοῦ μεταφρένου καὶ τῆς γασίρός.

η'. Περί μανίας. Επ τῶν Φιλουμένου.

Θεραπεία τῆς μανίας ἐσΤιν ἡ αὐτὴ τῆ τῆς μελαγχολίας · μάλισΤα δὲ αὐτοὺς ἀφελεῖ ἱππομαράθρου ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα ωινόμενον ἐν
ὕδατι καὶ βρυωνίας ῥίζης ∠α΄ μετὰ ὕδατος κατὰ ἡμέραν.

⊕'. Περὶ τῶν ἐρώντων.

Τοὺς δὲ ἐρῶντας δυσθυμουμένους καὶ ἀγρυπνοῦντάς τινες, ἀγνοοῦντες τὴν διάθεσιν, ἀλουσίαις τε καὶ ἀσιτίαις καὶ λεπῆ διαίτη κατέτηκον, ἐπὶ ὧν ἐξευρόντες ἡμεῖς τὸν ἔρωτα ἐπί τε λουτρὰ καὶ 10 οἰνοποσίαν αἰωρήσεις τε καὶ Θεάματα καὶ ἀκούσματα τὴν διάνοιαν

touses scarifiées contre les douleurs; à une époque plus avancée du traitement on n'oubliera pas non plus la moutarde.

8. de la manie. — tiré de philumène.

Le traitement de la manie est le même que celui de la mélancolie; mais les maniaques se trouvent surtout bien de l'emploi de la racine et de la graine de fenouil de cheval, qu'on donne à boire dans de l'eau, et de celui de la racine de couleuvrée, dont on administre une drachme par jour dans de l'eau.

9. DES AMOUREUX.

Certains médecins, voyant des amoureux en proie à la tristesse et à l'insomnie, méconnaissent leur maladie, et les épuisent en leur défendant de manger et de prendre des bains et en leur prescrivant un régime; mais, ayant reconnu, dans des cas analogues, qu'il s'agissait d'amour, nous avons tourné notre pensée vers les bains, l'usage du vin,

^{1.} ἀποσχάζοντας ex em.; ἀποσχάζων 1. 5. τῆ conj.; om. Codd. — 7. μετά om. Codd. — 3. τοῦ om. BFP. — Ch. 8. A. — Ch. 9. l. 11. ἀπούσαντα BP.

άπηγάγομεν · ένίοις δὲ καὶ Φόβον ἐπηρτήσαμεν · οἱ γὰρ σχολάζοντες ἀεὶ τῷ ἔρωτι δυσέκνιπ ον ἔχουσι τὸ σάθος. Χρὴ οὖν καὶ Φίλονει - 2 κίας πρός τινας ἐπεγείρειν κατὰ τὰς ὑποθέσεις ὧν προήρηνται βίων ἕκασ οι. Παρακολουθεῖ δὲ τοῖς ἐρῶσι τάδε · ὀΦθαλμοὶ κοῖλοι καὶ οὐ 3 δακρύουσι, Φαινόμενοι δὲ ώσὰν ἡδονῆς πεπληρωμένοι εἰσίν · κινεῖται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ βλέφαρα Φαμινὰ, τῶν τε ἄλλων τοῦ σώματος μερῶν συμπιπ οντων, οὖτοι μόνοι τοῖς ἐρῶσιν οὐ συμπίπ ουσιν.

ι'. Περί λυκανθρωπίας.

Οἱ τῆ λυκανθρωπία κατεχόμενοι νυκτὸς ἔξίασι τὰ ωάντα λύκους 1 μιμούμενοι καὶ μέχρις ἡμέρας ωερὶ τὰ μνήματα διατρίδουσιν. Γνω- 2 10 ριεῖς δὲ τὸν οὕτω ωάσχοντα διὰ τῶνδε· ἀχροὶ τυγχάνουσι καὶ ὁρῶσιν ἀδρανὲς καὶ ξηροὺς τοὺς ὀΦθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐδὲ δακρύουσιν · Θεάση δὲ αὐτοὺς κοίλους τοὺς ὀΦθαλμοὺς ἔχοντας, καὶ τὴν γλῶσσαν

les mouvements passifs, les spectacles et les jouissances de la musique; nous avons imaginé aussi de faire peur à quelques-uns; car la passion de ceux qui s'occupent incessamment de leur amour est difficile à déraciner. On excitera donc leur émulation contre certains adversaires 2 sur le sujet que chacun en particulier s'est choisi comme la principale occupation de sa vie. Voici quels sont les symptômes qu'on observe 3 chez les amoureux : les yeux sont creux, quoiqu'ils ne pleurent pas; ils semblent être remplis de volupté; les paupières sont continuellement agitées; et, tandis que toutes les autres parties du corps sont affaissées, les paupières seules ne le sont pas chez les amoureux.

10. DE LA LYCANTHROPIE.

Les malades pris de lycanthropie sortent la nuit, en imitant tout à 1 fait les loups, et séjournent jusqu'au jour autour des sépulcres. Vous 2 reconnaîtrez cette maladie aux signes suivants : pâleur, regard languissant, œil sec et sans larmes; vous observerez aussi que les yeux sont creux, que la langue est extrêmement sèche, et qu'il ne s'échappe pas la

^{1.} επηρτήσαμεν ex em.; ἀπαρτήσαμεν τά Λέτ. Paul.; om. Codd. — 10. τυγχά-ΑΒΡ; ὑπαρτήσαμεν F. — Ch. 10, l. 9. νωσι Β F P.

ξηροτάτην, καὶ σίελον οὐδὲ ὅλως παραχωροῦν αὐτοῖς · εἰσὶ δὲ καὶ διψώδεις καὶ τὰς κνήμας διὰ τὸ πολλάκις προσπθαίειν ἀνιάτως ἢλκωμένας ἔχουσιν. Τοιαῦτα μὲν αὐτῶν τὰ γνωρίσματα · γινώσκειν δὲ χρὴ εἶδος μελαγχολίας εἶναι τὴν λυκανθρωπίαν, ἢν Θεραπεύσεις κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπισημασίας τέμνων Φλέβα καὶ κενῶν τοῦ αἴματος ἄχρι λιποθυμίας, καὶ διαιτῶν τὸν κάμνοντα εὐχύμοις τροΦαῖς. Κεχρήσθω δὲ τοῖς λουτροῖς γλυκέσιν · εἶτα ὁρῷ γάλακτος χρησάμενος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κάθαιρε τῆ διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾳ, καὶ δεύτερον καὶ τρίτον · μετὰ δὲ τὰς καθάρσεις καὶ τῆ διὰ τῶν ἐχιδνῶν Θηριακῆ χρήση καὶ τὰ ἄλλα παραλήψη ὅσα ἐπὶ τῆς μελαγχολίας 10 5 εἴρηται. ἐπερχομένης δὲ ἤδη τῆς νόσου τοῖς ὑπνους ἐμποιεῖν εἰωθόσιν ἐπιβρέγμασι χρήση · καὶ ὁπίφ δὲ χρῖσον ὧτα καὶ μυκτῆρας εἰς ὑπνον τρεπομένοις.

moindre salive de la bouche; les malades sont altérés et ont aux jambes 3 des ulcères incurables, parce qu'ils se heurtent souvent. Tels sont les signes de la lycanthropie; mais il faut savoir que cette maladie est une espèce de mélancolie, qu'on traite, à l'époque de l'invasion, par une saignée poussée jusqu'à la défaillance, et par un régime qui consiste en 4 des aliments doués de bons sucs. On prescrit des bains d'eau douce; ensuite, pendant trois jours, du petit lait; après quoi, on purge jusqu'à deux ou trois fois avec le médicament sacré à la coloquinte; après les purgations, on administre le médicament aux vipères qu'on donne contre les morsures des animaux venimeux, et on a recours aux autres moyens de traitement que nous avons énumérés à propos de la mélan-5 colie (chap. 7). Quand le malade sent les approches de son mal, employez les embrocations dont on se sert habituellement pour faire dormir; lorsque le sommeil vient, faites, sur les oreilles et sur le nez, des onctions avec l'opium.

ι. προχωρούν ΑΒΡ. - 8. διά τῆς κ. ΑΒΡ.

ια'. Περί Φλεγμονής έγκεφάλου. Εκ τῶν Φιλουμένου.

Φλεγμαίνων ὁ ἐγκέφαλος οἰδεῖ σολλάκις οὕτως ὤσῖε καὶ τὰς ἐν ι κεφαλῆ ῥαφὰς διίσιασθαι. Καὶ ὀδύνη δὲ μεγίσιη καὶ διαρκὴς σα- 2 ρέπεται, καὶ ἄση σολλὴ, ἔρευθός τε κατὰ τοῦ σροσώπου σολὸ συνίσιαται, καὶ τὰ ὅμματα σροπετῆ γίνεται, καὶ οἰδεῖ τὸ σρόσωπου 5 καὶ ἡ κεφαλὴ σᾶσα. Φλεβοτομεῖν οὖν τούτους χρὴ καὶ κενοῦν ἀπὸ 3 ἀγκῶνος · δεῖ δὲ καὶ ἀπὸ ρινὸς καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν ἀγγείων κενοῦν τοῦ αἴματος. Χρῶ δὲ καὶ ταῖς σρὸς τὰς φλεγμονὰς κατὰ τῆς μεφαλῆς διαβροχαῖς καὶ καταπλάσμασι τοῖς ἀνυγραίνουσί τε καὶ σεπαίνειν δυναμένοις.

ι6'. Περί έρυσιπέλατος ἐν ἐγκεφάλω. Εκ τῶν Φιλουμένου.

10 Γίνεται καὶ ἐρυσίπελας ἐν ἐγκεφάλφ, καὶ ϖάσχει ὁ κάμνων τάδε· 1 ἀλγεῖ τὴν κεφαλὴν ϖᾶσαν καὶ δοκεῖ φλόγας ἐν αὐτῆ εἶναι, καὶ τὸ

11. DE L'INFLAMMATION DU CERVEAU. -- TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Quand le cerveau est enflammé, il se gonfle souvent à un tel degré, 1 qu'il se produit un écartement des sutures de la tête. Il survient une 2 douleur persistante et très-grave, une jactitation très-forte et une rougeur très-prononcée de la face; les yeux deviennent saillants, et il y a de la tuméfaction de la face et de toute la tête. Il faut donc saigner ces malades au pli du bras; mais on évacuera aussi du sang par le nez et par les veines placées au-dessous de la langue. Ayez aussi recours aux embrocations et aux cataplasmes, qu'on applique habituellement sur la tête pour combattre les inflammations, et qui ont la propriété d'humecter et d'amener à maturité.

12. DE L'ÉRÉSIPÈLE DU CERVEAU. — TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Il peut aussi survenir un érésipèle au cerveau; dans ce cas, le ma-lade présente les symptômes suivants : toute sa tête est douloureuse, et

Cn. 11; l. 8. τε om. ABP. — Ch. 12; Codd. gr. — 10. καί ante έρυσίπελας tit. Εκ τῶν Φιλουμένου Vers. antiq.; om. Aēt.; om. Codd.

ωρόσωπον τοῦ ωάσχοντος ψυχρόν ἐσλι καὶ ὑπωχρον, καὶ ξηραίνεται 2 τὸ σλόμα. Φλεβοτόμει οὖν τὸν οὐτω ωάσχοντα, καὶ μάλισλα τὰς ὑπὸ τῆ γλώσση Φλέβας διαίρει, καὶ ωρόσφερε τὰ ψύχοντα, οἶς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐρυσιπελάτων χρώμεθα.

ιγ΄. Περί λυσσοδήπτων. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Οἱ δηχθέντες ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς ἐμπίπλουσιν εἰς τὸν ὑδροφό- 5 εον. Σημεῖα δὲ τοῦ λυσσῶντος κυνὸς τάδε· ἄφωνοι τὸ ἐπίπαν εἰσὶ καὶ ἔκφρονες, ῶσῖς μηδὲ τοὺς οἰκειοτάτους γνωρίζειν, ἀπόσιτοι δὲ καὶ διψώδεις μὲν, οὐ ποτικοὶ δὲ, καὶ ἀσθμαίνουσιν ἐπὶ πολὺ, καὶ τὰ ῶτα κλίνουσιν σίελον δὲ καὶ δάψιλὲς καὶ ἀφρῶδες ἀφιᾶσιν. Τοὺς δηχθέντας οὖν αὐτίκα Θεραπεύεσθαι πάση τῆ νενομισμένη Θεραπεία, κὰν μικρὸν καὶ ἐπιπόλαιον ἢ τὸ ἐλκος, καὶ γυμνοῦν πάντο-

il lui semble qu'elle contient des flammes; la face est froide et légère-2 ment pâle, et la bouche sèche. Dans de telles conjonctures, pratiquez donc une saignée; mais divisez surtout les veines placées au-dessous de la langue, et appliquez les médicaments refroidissants que nous employons aussi dans les autres cas d'érésipèle.

13. DE LA MORSURE DES CHIENS ENRAGÉS. — TIRÉ DE GALIEN.

Ceux qui ont été mordus par un chien enragé sont pris d'hydrophobie. Voici les signes que présente un chien enragé : en général, ces chiens perdent la voix et l'entendement, de telle manière qu'ils ne reconnaissent pas même ceux qui leur sont le plus familiers; ils ont de l'aversion pour les aliments et de la soif; cependant ils ne sont pas portés à boire; ils sont tout à fait haletants et baissent les oreilles; ils 3 laissent écouler une grande quantité de salive écumeuse. On doit immédiatement appliquer à ceux qui ont été mordus le traitement généralement reçu dans toute son étendue : quand la plaie est petite et superficielle, on la débride en tous sens, et on applique des cautères

2. Φλεβοτόμει Paul.; Φλεβοτομητέον Codd. — 3. διαίρει Paul.; διαιρεῖν Codd. — Ch. 13; tit. Επ τῶν Γαληνοῦ Versio autiq.; om. Codd. gr. — 5-6. ἐμπ. εἰs

τὸν ὑδροφόδο... πυνός om. BP. — 8. δέ om. BP. — 9. δέ om. BP. — Ib. καί om. ABP. — 11. καὶ ἐπιπ... ἐλκος om. BP. θεν, καίειν τε καυτηρίοις σιδηροῖς τηρεῖν γὰρ δεῖ τὸ ἐλκος, καὶ μὴ ἄγειν εἰς οὐλὴν ταχέως ἀπονίζειν δὲ ἔψοντας ἐν τῷ ὕδατι τὴν ἀνθει/δα καὶ τὴν τοῦ ἀγρίου λαπάθου ρίζαν τωίνειν δὲ τὸ λύκιον, καὶ τὸν ὁπὸν τοῦ σιλφίου τούτου δὲ καὶ εἰς τὸ ἔλκος ἐντιθέναι τωίνειν δὲ καὶ χαμαίδρυν καὶ σκόρδιον καὶ γεντιανῆς ρίζαν καὶ ωόλιον, καὶ ωσταμίων καρκίνων ἀφέψημα, ἀνήθου ωσλὺ μίσγοντα καθαίρειν δὲ τῷ διὰ τῆς σικυωνίας καθαρτικῷ, καὶ διδόναι ἐπὶ ἡμέρα τούτου τοῦ φαρμάκου οὐκ εἰς κάθαρσιν ὅσον κυάμου μέγεθος. Τὸ δὲ ὑγρὸν 4 ἔσιω ἐλελισφάκου ἀφέψημα, ἢ τῆς σιδηρίτιδος τῆς ἡρακλείας, ἢν 10 καὶ ἄλυσσον ὀνομάζουσι διὰ τὸ καὶ μόνην αὐτὴν ἀφελεῖν. Δοίη δὲ 5 ἄν τις ἀφελίμως καὶ τοῦ διὰ ἐχιδνῶν παραλαμβάνειν δὲ καὶ οὐρητικά. Χρῆσθαι δὲ δεῖ καὶ τῆ ωροσφορὰ τοῦ ἡπατος τοῦ δακόντος ὁ κυνός μὴ Φαρρεῖν δὲ μόνη, ἀλλὰ διὰ ωάντων ἐπιχειρεῖν Φεραπεύειν. Απολλώνιος δὲ ὁ Περγαμηνὸς ἱσιορηκέναι φησὶ ωολλοὺς 7

en fer; car on doit tenir la plaie ouverte et ne pas la laisser cicatriser promptement; on la lave avec de l'eau, dans laquelle on a fait bouillir de la camomille ou de la racine de patience sauvage, et on donne à boire du suc de petit nerprun ou de silphium; on met aussi de ce dernier suc dans la plaie; on fait boire aussi de la germandrée lucide, de la germandrée aquatique, de la racine de gentiane, du polium, ou une décoction d'écrevisses dans laquelle on a mis beaucoup d'aneth; on provoque une purgation à l'aide du purgatif à la coloquinte, et, en outre, on donne chaque jour un morceau gros comme une fève de ce même médicament, mais dans le but de purger. On prend ce médicament 4 dans une décoction de sauge, ou de la sidéritis d'Héraclée, qu'on appelle également alyssos (c'est-à-dire remède contre la rage), parce qu'elle, fait aussi du bien quand on la prend seule. On peut administrer avec 5 avantage le médicament aux vipères, et recourir aux substances qui poussent aux urines. Il faut encore donner à manger le foie du chien 6 qui a infligé la morsure; seulement ne vous en rapportez pas à l'emploi de ce remède seul, mais efforcez-vous d'appliquer à la fois tous les remèdes reçus. Apollonius de Pergame prétend avoir constaté que jamais 7

^{2.} Εψοντας Paul.; έψωντας BDFP. — μίσγων Α; σμίγων BDFP. — 11. σερι-Ib. τῷ om. BP. — 6. μίσγοντα ex em.; λαμβάνειν Codd. — 13. ἀλλὰ καί BP.

σεσωσμένους τοὺς ύδροφόβφ ληφθέντας διὰ ἄλλην τινὰ κατασκευήν , άλδυτας τῷ τάθει, τῶν δὲ διὰ δῆξιν λυσσῶντος κυνὸς οὐδένα.

ιδ'. Περί παραλύσεως.

1 Πάντων μὲν ἄμα τῶν νεύρων ἀπολεσάντων τὴν αἴσθησίν τε καὶ κίνησιν ἀποπληξία τὸ σάθος ὁνομάζεται κατὰ Θάτερον δὲ μέρος, ἤτοι τὸ δεξιὸν ἢ τὸ ἀρισθερὸν, εἰ συμβαίη τοῦτο, σαράλυσις καλεῖ- 5 2 ται, τοῦ μέρους ἐκείνου δηλονότι κατὰ ὁ συνέσθηκεν. Συμβαίνει δὲ τὸ σάθος ὑγρῶν γλίσχρων καὶ σαχέων ἐμφρατθόντων τὰ νεῦρα, 3 διὰ ῶν αἰ κατὰ σροαίρεσιν κινήσεις ἀποτελοῦνται. Πρόδηλον οὖν ώς ἐκκενῶσαι δεῖ τὸν τοιοῦτον χυμόν ἐκκενωθήσεται τοῦ καθαρτηφίου τῆς ἱερᾶς σοθείσης. Δεῖ οὖν ἀπὸ δραχμῆς ἀρξάμενον διδόναι 10 τοῦ φαρμάκου χωρὶς μέλιτος ἐπεμβαλλοντα σεπέρεως χνοώδους βουλόμεθα γὰρ ἀναδοθῆναι τὸ φάρμακον, οὐ καθῆραι, καὶ διὰ τρίτης σάλιν δοθῆναι τὴν δραχμὴν, ἢ καὶ σλέον, εἶτα διασθήσαντα ἡμέρας

aucun malade pris d'hydrophobie n'a guéri, quand sa maladie provenait de la morsure d'un chien enragé, tandis que plusieurs de ceux dont l'hydrophobie tenait à quelque autre circonstance ont été sauvés.

14. DE LA PARALYSIE.

Quand tous les nerfs à la fois ont perdu le sentiment et le mouvement, on donne le nom d'apoplexie à la maladie qui en résulte; mais, quand le même phénomène a lieu d'un seul côté, que ce soit à droite ou à gauche, on dit qu'il y a paralysie du côté où l'affection s'est dé
2 veloppée (hémiplégie). Cette maladie a lieu quand des humeurs épaisses et visqueuses obstruent les nerfs qui président au mouvement volon
3 taire. Il est donc clair qu'il faut évacuer cette humeur, et on l'évacuera 4 en donnant à boire le purgatif sacré. Nous commencerons donc l'administration de ce médicament par la dose d'une drachme, que nous donnerons sans miel, en jetant dessus du poivre réduit en poudre impalpable; car nous ne voulons pas que le médicament purge, mais qu'il pénètre dans le corps; tous les trois (deux) jours, nous donnerons de

^{1.} τούς om. A. — Ch. 14; tit. παρα- — 8. συντελοῦνται A. — 9-10. τοῦ καλύσεως. Ελὶ τῶν Αρχιγένους Αët. — 6. θαρθέντος Β.Ρ. — 13. διασθήσαντα ex δηλονότι om. Β.Ρ. — 7. τὸ νεῦρον Β.Ε.Ρ. em.; διασθήσας Codd.

τέσσαρας αὖθις διδόναι δύο ὁμοίως, καὶ πάλιν τρεῖς δραχμάς διδόναι. διασΊ ήσαντα δὲ μετὰ ταῦτα τὴν τελείαν διδόναι δόσιν ∠δ', καὶ τοῦ μέλιτος ἐπεμβάλλοντα καὶ τῶν ἀλῶν ὁσον κοχλιάριον· μιγνύναι δὲ καὶ νῦν πέπερι. ἐὰν μὲν οὖν ἐπὶ τῆ τοιαὐτη δόσει καθαρθῆ τελέως 5 ὁ Θεραπευύμενος· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ καὶ πέντε ∠ διδόναι· ἔσΊι δὲ οῖς καὶ ἔξ, ἐὰν ἀκμάζοντες κατὰ τὴν ἡλικίαν ῶσιν. Δίαιτα δὲ λεπῖύ- 6 νουσα ἔσῖω. ἐπὶ δὲ τὸ τὴν ἔμφραξιν ἐσχηκὸς μόριον ἐπίβαλλέ τι 7 τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων. Χρὴ δὲ τῶν μὲν κατὰ πρόσωπον πα- 8 ραλελυμένων ἀποφλεγματισμοῖς τε χρῆσθαι συνεχέσι παραύξοντας τὴν ἰσχὺν αὐτῶν, καὶ πίαρμοὺς κινεῖν, καὶ τῆς κεφαλῆς προνοεῖν παντοίως· ἐπὶ ῶν δὲ οὐδὲν τῶν κατὰ πρόσωπον πέπονθεν, ἀρκεῖ προσφέρειν τὰ φάρμακα τῷ κατὰ ἰνίον τε καὶ τοὺς πρώτους σπονδύλους· χρῆσθαι δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ἀποφλεγματισμοῖς.

nouveau une drachme de ce médicament, ou même une dose plus forte; puis nous attendrons quatre jours pour administrer de nouveau deux drachmes de la même manière, puis nous en donnerons encore une fois trois drachmes; après quoi nous attendrons quelque temps pour administrer ensuite la dose complète, qui est de quatre drachmes; seulement, cette fois, nous ajouterons aussi du miel et une cuillerée de sel; nous n'en continuerons pas moins d'ajouter aussi du poivre. Si, 5 par l'effet de cette dose, on obtient une purgation complète du malade en traitement, on en restera là; dans le cas contraire, on donnera aussi cinq drachmes; chez quelques malades on en donnera même six. Le régime devra être atténuant. Sur le nerf qui est le siège de l'obs- 6-7 truction, on placera quelque médicament qui dissipe. Chez les malades 8 qui ont une paralysie de la face, on aura fréquemment recours à des apophlegmatismes, dont on augmentera l'intensité; on provoquera des éternuments et on prendra soin de la tête de toutes les saçons; chez les malades dont aucune partie de la face n'a été affectée, il suffit d'appliquer des médicaments sur l'occiput et les premières vertèbres; cependant, chez ces malades, on aura aussi recours aux apophlegmatismes.

^{2.} δόσιν om. BFP. — 3. ἐπεμδάλ- δέ] τε Λ . — 7. τὸ διὰ τὴν. BP. — 9. τε λοντα ex em.; ἐπεμδαλλόντος BP. — 6. om. BP. — 11. wεπονθότων BP.

5

ιε'. Περί βίγους άνεκθερμάντου.

Επὶ ὑαλώδει πάνυ ψυχρῷ Φλέγματι γίνεται τὸ τοιοῦτον ῥῖγος ἄνευ πυρετοῦ, καὶ χρὴ ἀδεῶς κεχρῆσθαι τοῖς Θερμαίνουσιν ἐπὶ τούτων καὶ τέμνουσι πάχος χυμῶν ἐδέσμασί τε καὶ πόμασι καὶ 2 Φαρμάκοις τοιούτοις. Δεῖ δὲ ἐν ἀρχῷ διδόναι τούτοις καὶ τὸ διὰ τριῶν πεπέρεων, εἶτα τὸ διὰ καλαμίνθης, εἶτα τὸ διὰ ὁποῦ κυρηναϊκοῦ καὶ νασίορείου.

ις'. Περί σπασμῶν.

Οταν εὐθὺς έξ ἀρχῆς, ἢ οὐ μετὰ τολὺ τῆς ἀρχῆς τοῦ νοσήματος ἀρξάμενοι γίνεσθαι σπασμοὶ διαμένωσιν, ὑπὸ τληρώσεως ἴσχουσι τὴν γένεσιν ' ὅταν δὲ μετὰ ἰδρῶτας πολλοὺς, ἢ ἐμέτους, ἢ διαχωρήσεις, ἢ αἰμοβραγίας, ἢ ἀγρυπνίας, ἢ λιμὸν, ἢ κινήσεις πολλάς 10 καὶ σφοδρὰς, κενώσεσιν ἔπονται. Καὶ ὅταν τινὶ τῶν ὑγιαινόντων

15. DU FRISSON NON SUIVI DE CHALEUR.

1 Cette espèce de frisson sans sièvre provient d'une pituite vitreuse extrêmement froide; pour le combattre, employez sans crainte les aliments, les boissons et les médicaments qui exercent un effet échaussant 2 ct incisif sur les humeurs épaisses. Donnez aussi, au commencement, le médicament aux trois espèces de poivre, puis celui à la calaminthe, et ensuite celui qui contient du suc de cyrène et du castoréum,

16. DES CONVULSIONS.

Lorsque des convulsions qui ont commencé dès le début de la maladie, ou peu après ce début, persistent, elles tirent leur origine d'une réplétion; au contraire, lorsque des convulsions viennent à la suite de sueurs, de vomissements, de selles, ou d'écoulements sanguins abondants, de veilles prolongées, d'alimentation insuffisante, ou de mouvements nombreux et violents, ils sont la conséquence d'une perte d'hu-2 meurs. De même, quand un individu bien portant est subitement pris έξαίφνης σπασθήναι συμβή, ἀναγκαῖον ἐπὶ ωληρώσει γεγονέναι. Εἰ δὲ ἐκ συρετῶν διακαῶν ξηρανθείη ὁλον τὸ σῶμα καὶ τὰ νεῦρα, 3 κἄπειτα διὰ τὴν ξηρότητα σπασθείη, μέγισ ον δὴ τοῦτο τὸ κακόν ἐσ ι καὶ σχεδὸν ἀνίατον. ὅταν μὲν οὖν εἰς τὰ ωρόσω τείνηται τὰ 4 μόρια τοῦ σώματος, ἐμπροσθότονος λέγεται τὸ ωάθος ὁταν δὲ εἰς τοὐπίσω, ὁπισθότονος τέτανος δὲ ὅταν ἰσοσθενῶς ἐπὶ ἐκάτερα. Τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ ξηρότητι σπασμοὺς οὐκ ἀν ἰάσαιο τοὺς δὲ διὰ 5 ωλῆθος ἡ Φλεγμονὴν γινομένους σπασμοὺς ἰάση τὸ μὲν ωλῆθος κενῶν, τὴν δὲ Φλεγμονὴν τοῖς ἰδίοις αὐτῆς βοηθήμασιν ἐκθεραπεύων. 10 Γίνεται δὲ σπασμὸς καὶ ὅταν σπαραχθῶσι σφοδρότερον ἐμοῦντες. 6 Βοηθεῖ δὲ τοῖς σπωμένοις ἀκανθίου ρίζα, καὶ ἀκάνθου τῆς λευκῆς τὸ τοπερμα ωινόμενον, καὶ τῆς αἰγυπ ίας ἀκάνθου. Καὶ τοῦ κενταυρίου 8 δὲ τοῦ μικροῦ τὸν χυλὸν ἔνιοι διδόασι ωίνειν ὁταν διὰ ωλήρωσιν ὁ

de convulsions, cet accident tient certainement à la réplétion. Si les 3 nerfs, et en général tout le corps, ont été desséchés par des sièvres brûlantes, et qu'ensuite cette sécheresse donne lieu à des convulsions, c'est un mal très-grave et presque incurable. Lorsque les parties du 4, corps sont courbées en avant, on donne à la maladie le nom d'emprosthotonos; si elles le sont en arrière, on se sert du mot opisthotonos; si elles sont tirées avec une force égale dans les deux sens, la maladie est appelée tétanos. Les convulsions qui viennent de la sécheresse sont in- 5 curables; mais on guérit celles qui tiennent à la surabondance d'humeurs ou à l'inflammation : les premières, en évacuant la surabondance, et les autres, en guérissant complétement l'inflammation par les médicaments appropriés. Il survient aussi des convulsions quand les vomis- 6 sements causent des tiraillements trop forts. La racine de chardon bâ-7 tard, la graine de cnicus ferox ou d'onoporde d'Arabie, prises en boisson, sont bonnes contre les convulsions. Lorsque les convulsions 8 tiennent à la réplétion, quelques-uns font boire du suc de petite cen-

^{3.} τοῦτον ΒΡ. — Ιb. τῶν κακῶν — Ib. ἐκθεραπεύειν Α. — 11. ἀκάνθης ABP. — 5. τὸ πάθος Gal. Paul.; om. (bis) ABP. — 12. τοῦ ante κενταυρίου Codd. — 6. ὅταν Α; om. BP. — Ib. om. A. — 13. δέ om. A. — Ib. λεπ/οῦ ἰσοσθενοῦς BFP. — 9. αὐτοῖς BFP. Α΄F.

9 σπασμός γένηται. Μή μόνον δὲ δίδου σείνειν, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν ἐπίχριε κατὰ τοῦ δέρματος κασθόρειον ἄμα σικυωνίω.

ιζ'. Περὶ τέτάνου. Εκ τῶν Φιλουμένου.

Επὶ τετανικῶν κύσιιν ωλατεῖαν Θερμὸν ἔχουσαν ἔλαιον τοῖς τένουσιν ὑποτιθέναι χρὴ, ἵνα δλα Θαλπόμενα ωροσηνῶς ἐπὶ τἀναντία τῆς τάσεως δύνηται Φέρειν. Τὸ ὅλον γοῦν ἀγωνισίεον ταῖς ἐμβροχαῖς το καὶ τοῖς ωιλήμασι, ωρῶτον μέν διὰ ἐλαίου γλυκέος, ἔπειτα δὲ διὰ ἐλαίου ωηγανίνου τε καὶ σικυωνίου. Πλέον δὲ ἀνύει τὰ καταπλάσματα διὰ τήλεως, λινοσπέρμου, κριθίνου ἀλεύρου, μέλι δαψιλὲς καὶ ἔλαιον ἔχοντα· ωεριλαμβανέτω δὲ καὶ αὐχένας καὶ σιαγόνας ἐκατέρας καὶ φάχιν ὅλην μέχρι τῶν ψοῶν. Καὶ σικύαι δὲ μετὰ ἀμύξεως ωαραλη-10 πίται· κολλάσθωσαν δὲ κατὰ τραχήλου καὶ ράχεως ἐκατέρωθεν, καὶ κατὰ τῶν τοῦ σίτρνου μυωδῶν, καὶ κατὰ τῶν ὑποχονδρίων. Επὶ δὲ

9 taurée. On ne donnera pas seulement à boire le castoréum, mais on l'appliquera aussi à l'extérieur sur la peau, sous forme de liniment, combiné au suc de concombre sauvage.

17. DU TÉTANOS. - TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Contre le tétanos, on place au-dessous de la partie postérieure du cou une vessie large remplie d'huile chaude, afin que toute cette région, étant doucement échauffée, puisse donner au corps une direction contraire à celle où la tension l'attire. En général, il faut combattre cette maladie par les embrocations et la laine feutrée [imbibée de substances médicamenteuses]; à cet effet, on se servira d'abord d'huile douce, et ensuite d'huile à la rue ou d'huile de Sicyone. Cependant les cataplasmes composés de fenugrec, de graine de lin ou de farine d'orge, et qui contiennent une grande quantité de miel et d'huile, ont une action plus efficace; mais ils doivent recouvrir le cou, les deux mâchoires et toute l'épine du dos jusqu'aux lombes. On emploie aussi des ventouses scarifiées, qu'on applique sur le cou, des deux côtés de l'épine du dos, sur les parties musculeuses de la poitrine et sur les hypocondres. Quand cette maladie est devenue chronique, on prescrit

Ch. 17; l. 3. ἐπὶ τῶν τετανικῶν ABP. BFP. — 9. ἔχοντος A. — Ib. δέ om. — 4. ἐπιτιθέναι BFP. — 6. δέ om. A. — 10-11. περιληπ⁷έαι A.

τῶν χρονισάντων καὶ ταῖς εἰς ἔλαιον ἐμβάσεσι χρησίεον, καὶ δὶς τῆς ἡμέρας, εἰ τὰ τῆς δυνάμεως ἐπιτρέποι. Πηγάνινον ἔλαιον τερ- 6 μινθίνης ἐντακείσης Θερμὸν προσηνῶς διὰ ἔδρας ἐνιέμενον Θαυμασίῶς ὀνίνησιν αὐτούς. Προποτίζειν δὲ αὐτοὺς ὁπὸν κυρηναϊκὸν, 7 ὁ ἀλλὰ ἐπεὶ διαλυθεὶς δάκνει τὴν κατάποσιν, περιπλασίεον μέλιτι ἐΦθῷ ὀρόβου τὸ μέγεθος. Καὶ ἡ ῥίζα δὲ τοῦ σιλφίου ἐμπασθεῖσα 8 μελικράτφ δίδοται συμφερόντως, καὶ ἡ σμύρνα ὁμοίως, καὶ ὑσσώπου ἀφέψημα. Πάντων δὲ ἀφελιμώτατον τὸ κασίδρειον · διόπερ καὶ δύο 9 κοχλιάρια δοτέον μετὰ μελικράτου μεμερισμένως, οὐχ ὑπὸ ἔν.

ιη'. Περί κεφαλαλγιών.

Τὰς διὰ ἔγκαυσιν ἤ τινα Θερμότητα κεΦαλαλγίας ἰᾶται τὰ ψυ- ι κτικὴν ἔχοντα δύναμιν ἄνευ τοῦ σθύΦειν· ἄρισθα δὲ αὐτῶν ἐσθιν ὅσα λεπθομερέσθερα ταῖς οὐσίαις ἐσθίν· διὸ κατὰ ἀρχὰς οὐδὲν ἄμεινον

les bains d'huile même deux fois par jour, si l'état des forces le permet. C'est un remède merveilleux pour ces malades qu'un lavement 6 d'huile à la rue dans laquelle on a fait fondre de la résine de térébenthinier, pourvu qu'on lui communique une chaleur douce avant de l'administrer. Avant le repas, on fait avaler à ces malades du suc de 7 Cyrène; mais, comme ce suc excite des mordications aux organes de la déglutition, on en donnera, enveloppé dans du miel cuit, gros comme un ers. On emploie encore avec avantage de la racine de silphium, dont on 8 saupoudre de l'eau miellée; il en est de même de la myrrhe et d'une décoction d'hysope. Le plus utile de tous les remèdes est le castoréum; 9 on en fait prendre deux cuillerées avec de l'eau miellée; seulement on ne le donne pas d'un seul coup, mais par portions.

18. DES MAUX DE TÊTE.

Les maux de tête qui tiennent à un échauffement ou à quelque effet 1 de chaleur sont guéris par les médicaments doués de propriétés refroidissantes, mais qui ne resserrent pas; les meilleurs sont ceux dont la substance est la plus subtile; pour cette raison, il n'y a pas de meilleur

^{6.} έμπασθ. ex em.; έμπλασθέντα Paul.; πασθείτα ΒΕ; παθείσα Ρ; σπασθ. Α.

τοῦ ροδίνου τοῦ χωρὶς ἀλῶν ἐσκευασμένου ψυχροτάτου κατὰ τοῦ βρέγματος διαβρεχομένου · ἔσλω δὲ μὴ παλαιὸν τὸ ρόδινον. Ἐφεξῆς δὲ τῷ ροδίνῳ τὸ χαμαιμήλινον ἐσλιν ἔλαιον ἐπὶ ῶν μετρίαν δεῖ τὴν ἔμψυξιν ἐργάσασθαι · ἐπειδὰν δὲ σφοδρῶς ψῦξαι βουληθῶμεν τὸ ρόδινον, μιγνύναι αὐτῷ προσήκει χυλὸν ἀειζώου, ἢ ἀνδράχνης, ἢ 5 βριδακίνης, καὶ ὅμφακος σλαφυλῶν · μήκωνος δὲ καὶ μανδραγόρου 3 χυλὸν φυλάτλεσθαι · οὐκ ἀβλαβῶς γὰρ ἐμψύχει. Ανάγκης δὲ ποτε καταλαβούσης ὁλίγον αὐτῶν μιγνύναι χρή. Ερασίσλρατος δὲ φησιν μεγίσλην εἶναι προφυλακὴν ὅταν εἰς πυρίαν εἰσέλθη τις · σπογγίον τῶν πυκνῶν καὶ κοίλων βρέξας εἰς ὕδωρ καὶ ἐκπιέσας σφόδρα, ἐπι- 10 τίθει κατὰ τῆς κεφαλῆς. Ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ ψῦξιν κεφαλαλγίας πηγανίνῳ ἐλαίῳ χρήση · σφοδροτέρας δὲ εἴπερ δεηθείη τῆς βερμασίας, ὁ ἐπεμβαλεῖς εὐφοβείου βραχὺ τῷ ἐλαίῳ. Αλείφειν δὲ δεῖν μύρῳ ἰρίνῳ

remède au commencement que l'huile aux roses préparée sans sel, et qu'on applique, sous forme d'embrocation très-froide, sur le sommet 2 de la tête; cette huile aux roses ne doit pas être vieille. Après l'huile aux roses vient l'huile à la camomille, pour les cas où l'on doit produire un refroidissement modéré; mais, pour que l'huile aux roses refroidisse fortement, on y ajoute du suc de joubarbe, de pourpier, de laitue ou de raisins verts; on évitera d'y mettre du suc de pavot ou de mandragore, car ces médicaments ne refroidissent pas sans causer du 3 dommage. Malgré cela, on est quelquefois forcé par la nécessité d'ajou-4 ter aussi un peu de ces substances. Érasistrate dit que la meilleure précaution qu'on puisse prendre en entrant dans une étuve consiste à tremper dans l'eau une éponge serrée et creuse, à l'exprimer fortement et à 5 la mettre sur la tête. Dans le mal de tête qui tient au refroidissement, ayez recours à l'huile à la rue, et, si vous avez besoin de réchauffer plus 6 fortement, ajoutez un peu d'euphorbe à cette huile. On pratique aussi des onctions avec l'huile parfumée à l'iris ou à la marjolaine; l'huile aux baies de laurier convient encore pour le cas dont nous parlons; avec ces

^{1.} ἐσκευασμένου Gal.; κατ' ἐσκευασμ. AF; κατασκευασμ. BP.— 1-2. ψυχροτ... διαδρεχ. om. BP.— 5. ή ante ἀνδρ. om. BP.— 9-10. μεγίσθην... κοίλων

om. BP. — 12. σφοδρότερον BP. — 13. επεμβαλείς ad Eun.; επεμβαλλείν ΑFP; επεμβαλλεί Β. — Ib. δείν om. BP.

καὶ ἀμαρακίνω καὶ τὸ δάφνινον δὲ εἰς τὰ παρόντα χρήσιμον διαχρίειν δὲ τοὐτοις τὸ μέτωπον καὶ τῶν ρινῶν καὶ τῶν ἄτων τοὺς πόρους.
Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τῶν προσφάτων κεφαλαλγιῶν ἐπὶ δὲ τῶν χρο τοῦς οὐν ἀναγκαῖον γίνεται ξύραντα τὴν κεφαλὰν Φάρμακα προσφέρειν ἐμπλασιώδη τε καὶ κηρωτοειδῆ τῆ δὲ τρίχας ἐχούση σμικροτάτας τὰ ὑγρότερα. Τὴν δὲ ὕλην τῶν φαρμάκων χρὴ μεταφέρειν, 8 τὴν μὲν ψύχουσαν ἀπὸ τῶν τὰ ἐρυσιπέλατα ἰωμένων τὴν δὲ Θερμαίνουσαν διὰ τῶν Θερμαινόντων συνθετέον, οἶον τὸ διὰ εὐφορδίου. Αρκεῖ δὲ Γο α΄ ἐμβάλλειν ἐν ἐλαίου γλυκέος λίτρα μιᾶ καὶ κηροῦ Γο γ΄. 9 Τὴν δὲ ἐπὶ σιομάχω κεφαλαλγίαν ἰάση κενῶν τὴν γασίερα ὡς ὅτι 10 τάχισια διὰ ἐμέτων · μηδενὸς δὲ ἐμουμένου, κὰν σπαραχθῶσι, κατακιρυᾶν χρὴ τὴν μοχθηρὰν κακοχυμίαν διὰ εὐχύμου τροφῆς. Χει- 11 ρίσιη δὲ γίνεται διάθεσις ἐπὶ μοχθηροῖς χυμοῖς ἀναποθεῖσι δυσεκνύπιως εἰς τοὺς χιτῶνας τῆς γασίρὸς, ὧν ἄρισίον βοήθημά ἐσίιν ἡ

huiles on fera des onctions sur le front et sur les orifices des narines et des oreilles. Tel est le traitement des maux de tête récents; mais. quand les douleurs deviennent chroniques, il est nécessaire de raser la tête et d'appliquer des médicaments qui aient la forme d'un emplâtre ou d'un cérat; quand les chèveux sont très-courts, on a recours à des médicaments plus humides que dans les autres cas. On choisit les médicaments refroidissants dans la classe de ceux qui guérissent l'érésipèle, et on compose les échauffants avec des substances échauffantes, par exemple le médicament à l'euphorbe. Il suffit d'ajouter une once d'euphorbe à une livre d'huile douce et à trois onces de cire. On guérit le 10 mal de tête qui tient à l'orifice de l'estomac en évacuant aussi vite que possible l'estomac, à l'aide de vomissements; mais, si rien n'est évacué par les vomissements, bien que les malades soient tiraillés, on tempère les mauvaises qualités des humeurs par des aliments qui contiennent de bons sucs. On est dans les plus fâcheuses conditions quand des humeurs 11 mauvaises ont été résorbées par l'orifice de l'estomac [de manière qu'il est difficile de les enlever à l'aide d'un lavage]; dans ce cas, le meilleur

^{4.} Φάρμακον ΑΒΡ. — 5. τε om. ΒΡ. τέον Gal.; om. Codd. — 9. ἐμδαλεῖν — 6. τοῖς ὑγροτέροις Codd. — 8. συνθε- ΒΕΡ. — 10. σΙομάχου ΑΒΡ.

- 12 σικρά. Οδυνώδους δὲ ἐπωρατούσης Θερμότητος ἀποκρουσλική Θεραπεία χρησλέον ἐκ τῆς τῶν ψυχόντων δυνάμεως γινομένη μετὰ δὲ ταῦτα τῶν σαρηγορικῶν τε καὶ σεπλικῶν Φαρμάκων μιγνύναι χρη τοῖς ἀποκρουσλικοῖς, εἶτα τῶν διαΦορητικῶν τι καὶ λεπλυνόντων
  13 σροσθετέον. Τῆς ἐπὶ μεγέθει συρετῶν γινομένης κεΦαλαλγίας 5 ἰάματά ἐσλιν αὶ ψυχραὶ σοιότητές τε καὶ δυνάμεις, διὰ ἐλαίου τε 14 καὶ ὀξυρροδίνου καὶ μήκωνος κωδυῶν ἐπιβροχαί. Τοῖς δὲ ἐξ οἴνου 15 κεΦαλαλγοῦσι χρεία κενώσεως καὶτῆς ἐμψυχούσης δυνάμεως. Ρόδινον οὖν ἤ τι τοιοῦτον ἀρκεῖ σροσΦερόμενον, ὕπνος τε καὶ ἡσυχία καὶ
  - 16 εἰς ἐσπέραν λουτρὸν καὶ τροΦαὶ εὕχυμοι, οὐ Θερμαίνουσαι δέ. Ἐπὶ 10 δὲ τῆς διὰ κατάπὶωσιν ἢ ωληγὴν κεΦαλαλγίας, ἐπειδὴ Φλεγμονή τις συνίσὶαται, Φλεβοτομία χρησίεον εἰ δέ τι κωλύει, διὰ κλυσίῆρος τὴν κένωσιν ωριησόμεθα.
- 12 remède est le purgatif amer. Quand c'est une chaleur douloureuse qui prédomine, on emploie un traitement répercussif composé de médicaments doués de propriétés refroidissantes; après cela, on mêle des médicaments calmants et maturatifs aux répercussifs; ensuite on ajoute une
- 13 certaine quantité de médicaments qui dissipent et atténuent. Les moyens de guérir les maux de tête qui tiennent à l'intensité de la fièvre sont les propriétés froides et les médicaments froids qui consistent en embrocations d'huile ou d'un mélange de vinaigre, d'huile aux roses et de têtes
- 14 de pavot. Ceux qui ont mal à la tête par suite d'un excès de vin ont be-
- 15 soin d'une évacuation et de l'emploi des médicaments refroidissants. Il suffit donc d'appliquer l'huile aux roses ou quelque autre médicament semblable, de dormir, de se reposer, de se baigner le soir et de prendre des aliments qui contiennent de bons sucs, mais qui n'échauffent pas.
- 16 Contre le mal de tête qui est la conséquence d'une chute ou de coups, on fait une saignée lorsqu'il survient quelque inflammation; s'il y a obstacle à la saignée, on pratique une évacuation à l'aide d'un lavement.

6-7. ἐσʔὶν αί ψυχραὶ.... μήκωνος οm. BP. — 8-9. τῆς ἐμψυχούσης.... προσ-Φερόμενου om. BP. — 10. καὶ τρυφαῖς ταῖς εὐχύμοις BFP. — Ib. οὐ Gal. Aĕt.; om. Codd. — Ib. Θερμαινούσαις δέ BFP. — 10-11. Επὶ δὲ τῶν διά BP. — 12. Φλεβοτόμφ χρησθέον F; Φλεβοτομη-τέον Α.

ιθ'. Περί κεφαλαίας.

Επὶ τῆς κεφαλαίας τὰ μὲν μετὰ βάρους ἀλγήματα ωλῆθος δηλοῖ, 1 τὰ δὲ μετὰ δήξεως ἢ ἀτμῶν ἢ χυμῶν δριμύτητα, τὰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ φλεγμονὴν, τὰ δὲ μετὰ τάσεως, εἰ μὲν ἄνευ βάρους καὶ σφυγμοῦ, ωνεύματος ἀπέπ ου καὶ φυσώδους ωλῆθος, εἰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ, δ φλεγμονὴν ὑμενώδους σώματος, εἰ δὲ μετὰ βάρους, ωλῆθος ἐντὸς τῶν ὑμένων ἰσχόμενον. Εἰ μὲν οὖν ωλῆθος εἴη ωεριεχόμενον ἀτμῶν 2 ἢ χυμῶν, ἐπισκοπεῖσθαι ωότερον διὰ τὴν τοῦ μέρους ἀρρωσ τὰς, ἢ διὰ τὴν ἐν ωαντὶ τῷ σώματι ἐγένετο ωλησμονὴν, ἢν ἰάση ταῖς τοῦ ὁλου σώματος κενώσεσιν τὴν δὲ ἐπὶ ἀσθενεία τοῦ μορίου ἰάση, τὸ 10 μέν τι ωάντη τοῦ σώματος ἀντισπῶν, τὸ δέ τι ταῖς τοῦ μέρους ἰάσεσιν.

19. DU MAL DE TÊTE CHRONIQUE.

Dans le mal de tête chronique, si les douleurs sont accompagnées de 1 pesanteur, elles indiquent de la plénitude; s'il y a en même temps des picotements, elles signifient qu'il existe des vapeurs ou des humeurs àcres; accompagnées de pulsation, elles révèlent une inflammation; accompagnées de tension, sans qu'il existe des pulsations ou de la pesanteur, elles indiquent une grande quantité de gaz mal cuit et flatulent; s'il y a en même temps des pulsations, il s'agit de l'inflammation de quelque corps membraneux; enfin, si la tension est accompagnée de pesanteur, des humeurs surabondantes sont retenues dans l'intérieur des membranes. Lorsqu'il existe à l'intérieur une surabondance de va- 2 peurs ou d'humeurs, on doit examiner si cet état tient à la faiblesse de la partie ou à la plénitude qui existe dans tout le corps; car on guérira la dernière affection par une évacuation générale de tout le corps, tandis qu'on guérira le mal de tête tenant à la faiblesse de la partie, d'un côté en opérant une révulsion dans toutes les directions du corps, et de l'autre côté par des médicaments appliqués sur la partie elle-même.

CII. 19; ł. 4. καί om. BP. — Ib. δυσώδους F; δυσώδος BP. — 4-5. εἰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ... ωλῆθος om. BP. — 6. ἰσχομένων BP. — Ib. οὖν om. Λ. — Ib. ἐκ ωλήθους Α. — Ib. σεριεχομέ-

νων Α. — 8. ἐγένετο e Gal.; om. Codd.
— Ib. ήν] ἴνα BDFP. — Ib. ταῖs]
τῶν Α. — 9. ἰἀση ex em.; ἴασιν Codd.
— 10. τι om. BP. — Ib. ἀντισποῦν BFP.

κ'. Περί ήμικρανίας.

Θεραπεύειν τις έγχειρῶν ἡμικρανίαν ἐπισκεψάσθω πρότερον ὁποτέρας δεῖται καθάρσεως ἡ Φλεβοτομίας ὁ κάμνων, εἶτα οὐτως ἐπὶ τὰ τῆς κεΦαλῆς αὐτῆς ἀΦικόμενος βοηθήματα, διά τε τῶν δακτύλων τῆς ἑαυτοῦ χειρὸς καὶ διὰ σινδόνων ἀνατρίβων τὸ ἡμισυ μέρος τοῦ μετώπου ἐκθερμαινέτω πρὸ τῶν παροξυντικῶν ώρῶν · μετὰ δὲ τὸν 5 παροξυσμὸν τοῖς καλουμένοις ἡμικρανικοῖς Φαρμάκοις χρήσθω, Θερμασίας μὲν πολλῆς ἐν ταῖς ἐδύναις αἰσθόμενος τοῖς ἔχουσί τι ψυκτικὸν, ἄνευ δὲ ταύτης τοῖς ἱκανῶς Θερμαίνουσιν · μεμίχθω δὲ ἐκατέροις τῶν τονούντων τι, σθυπθικὴν ἔχον δηλονότι ποιότητα.

Ονίνησι δὲ τούτους καὶ εἰς τὸ οὖς ἐγχεόμενον ἔλαιον χλιαρὸν ἐμ- 10 βεβλημένου βραχέος εὐΦορβίου, εἰς χ μίαν Γο C".

20. DE LA MIGRAINE.

Quand on commence à traiter l'hémicranie (migraine), on doit examiner d'abord si le malade a besoin d'être purgé ou saigné; ensuite, passant aux remèdes qui s'appliquent sur la tête elle-même, on réchausse, avant l'heure de l'accès, la moitié du front, en frottant avec les doigts de la main et avec des linges de coton; après les accès, on emploie les médicaments appelés hémicraniques (c'est-à-dire qui agissent spécialement contre la migraine); et, quand le malade ressent une grande chaleur au moment où il a ses douleurs, on se sert de ceux qui ont quelque chose de refroidissant; si ce symptôme manque, on a recours à ceux qui échaussent suffisamment; mais, dans les deux cas, on ajoute à ces médicaments quelque ingrédient rensorçant, doué, bien entendu, de 2 propriétés astringentes. On soulage aussi les gens affectés de migraine en faisant dans l'oreille une injection d'huile tiède, dans laquelle on a mis un peu d'euphorbe, une demi-once par livre

Ch. 20; l. 1. τις om. BP. — Ib. ἐπιχειρῶν BP. — Ib. ἡμικρανίαν Gal.; ἡμικραίραν Α; ἡμικραίνας BFP. — 2. ὁποτέρας ex em.; ὁποίας Codd. — 5. προσώπου Λ.— Ib. παροξυσμῶν BP. — 7. μέν Gal.; δέ Codd. — Ib. αἰσθομένοις BF; αἰσθανομένοις P; αἰσθανόμενος Gal. — 8. Θερμ. αd Eun. Gal.; ἐπθερμ. Codd. — Ib. μεμίχθαι BP. — 9-10. ποιότητα... ἐγχεόμενον om. BP.

na'. Πρὸς σεισοπεφάλους. Επ τῶν Διοσπορίδου.

Στοιχάδα βοτάνην διὰ ὕδατος ἢ ύδρομέλιτος δίδου ωίνειν, καὶ] ἀπαλλάσσονται.

κε'. Πρὸς σειριῶντα *σαιδία*. Τοῦ αὐτοῦ.

Κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπιτιθέναι χρὴ ἡλιοτροπίου τοῦ σκορπιούρου 1 καλουμένου Φύλλα, κολοκύνθης ξέσματα, σικύου ωέπονος τὸ ωερι- 5 κείμενον τῆ σαρκὶ δέρμα, σΊρύχνου κηπαίου τῶν Φύλλων τὸν χυλὸν . μετὰ ῥοδίνου.

κγ'. Περί άλωπεκίας και οφιάσεως. _.

Διὰ μοχθηρίαν ύγρῶν ἀλωπεκίαι συνίσθανται καὶ ὀΦιάσεις. — 1 ὁποία δέ ἐσθιν ἡ μοχθηρία τῶν ὑγρῶν διὰ τῆς χρόας τοῦ τῆς κεΦαλῆς 2 δέρματος γνώση, καὶ δώσεις καθαρτήριον τοῦ ωλεονάζοντος χυμοῦ

Donnez-leur à boire, dans de l'eau ou de l'hydromel, l'herbe ap-1 pelée lavande à toupet, et ils seront délivrés de leur mal.

22. REMÈDES CONTRE LES CONVULSIONS DES PETITS ENFANTS. —
TIRÉ DU MÊME AUTEUR.

Appliquez sur le sommet de la tête des feuilles de l'espèce d'hélio-1 trope qu'on appelle queue de scorpion, ou des raclures de courges, ou la membrane qui entoure la chair des pastèques, ou du suc de feuilles de morelle cultivée avec l'huile aux roses.

23. DE L'ALOPÉCIE ET DE L'OPHIASIS.

L'alopécie et l'ophiasis proviennent de la mauvaise qualité des hu- 1 meurs. Or vous reconnaîtrez à la couleur de la peau de la tête de quelle 2 nature est cette mauvaise qualité des humeurs, et vous donnerez un purgatif capable d'évacuer l'humeur surabondante, en prenant cette

Ch. 21; l. 1. βοτάνην om. BP. — BP. — Ch. 23; l. 7-p. 431, l. 10. Δίὰ Ch. 22; l. 3-4. τοῦ... καλουμένου om. BP. — b. τῆ om. BP. — Ib. τὰ Φόλλα om. BP.

3 κενωτικόν, ἐκ τῆς χρόας τὸν ωλεονάζοντα τεκμαιρόμενος. Ε΄γὼ δὲ ἀεὶ διὰ τῆς ἱερᾶς καθαίρω, ωροσβάλλων ἐνίοτε μὲν ἐλλεβόρου μέλανος, εἰ μελαγχολικώτερον δέοι κενῶσαι χυμόν ἐνίοτε δὲ σκαμμωνίας, εἰ ωικρόχολον εἰ δὲ Φλεγματικόν, οὐδὲν ἔμιξα. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὅλου σώματος κάθαρσιν ἀποΦλεγματισμόν ωαραληπίδον, 5 εἶτα οὕτω χρῆσθαι τοπικοῖς βοηθήμασι, τουτέσὶι τοῖς διαφοροῦσι μετρίως, οἶόν ἐσίι τὸ εὐφόρβιον καὶ ἡ Φαψία κηρωτῆ μιγνύμενα. 5 Ευρᾶν δὲ δεῖ τὰς τρίχας καὶ ἀνατρίβειν ὁθόνη τὸ ωεπονθὸς δέρμα καὶ οὕτω σκεπάζειν τῷ Φαρμάκῳ, ἐκ τῆς τρίψεως ἐρεύθους ἐπιγενομένου. Θσα ἀπλᾶ ωρὸς ἀλωπεκίας καὶ ὀφιάσεις, εὐφόρβιον μὲν 10 ωάνυ Θερμὸν, ἤτῖον δὲ αὐτοῦ Φαψία, εἶτα νᾶπυ καὶ κάρδαμον καὶ ἀδάρκη, τούτων ἐφεξῆς σῖρούθιον καὶ ὁ τοῦ νίτρου ἀφρὸς, καὶ τὸ βερενίκειον, καὶ ἐλλέβοροι ἀμφότεροι, καὶ τὸ δάφνινον ἔλαιον, καὶ τὰ ἀλκυόνια, καὶ αὶ ρίζαι τοῦ καλάμου καὶ ὁ Φλοιὸς καυθέντα ἄμφω,

3 couleur pour signe de celle qui prédomine. Je me sers toujours du médicament sacré pour purger; quelquefois j'y ajoute de l'ellébore noir, lorsqu'il faut évacuer une humeur plus ou moins atrabilaire; d'autres fois j'y mets de la scanmonée, quand il s'agit d'une humeur de la nature de la bile amère; mais, quand il s'agit de la pituite, je 4 n'ajoute rien du tout. Après la purgation de tout le corps, employez un apophlegmatisme, et passez ensuite à l'usage des médicaments locaux, c'est-à-dire à ceux qui dissipent modérément, comme l'euphorbe 5 et la thapsie avec du cérat. Il faut raser la tête et frotter la peau malade avec un linge, pour la recouvrir ensuite du médicament, quand cette 6 friction a produit de la rougeur. Parmi les médicaments simples qui conviennent contre l'alopécie et l'ophiasis, l'euphorbe est tout à fait chaud, la thapsie l'est moins que lui, et ensuite viennent la moutarde, le cresson d'Alep, l'adarcé, puis la saponaire, l'écume de soude, la soude brute de Bérénice, les deux espèces d'ellébore, l'huile aux baies de laurier, les diverses espèces d'alcyonium, les racines et l'écorce de roseau odorant, brûlées l'une aussi bien que les autres, le goudron, la résine de cèdre

6. τουτέσ 7ι om. A. -9-10. ἐπιγεν. τρου ὁ ἀ φ . A. -13. βερενίκειον ex em.; επιγιν. Codd. -10. ὄσα] Hic βερενίκιον Codd.; βερενικάριον Gal. -10. πον um inchoat caput A. -12. τοῦ νί- Ib. τό om. BP.

καὶ ή ύγρὰ ωίτλα καὶ ή κεδρία ἄρκτου τε σλέαρ. Τούτοις κέχρησο, 7 τοῖς μὲν ἰσχυροῖς κηρωτὴν μιγνὺς, τὰ δὲ ἀσθενῆ δαΦνίνῳ ἐλαίω.

κδ'. Περί φεουσών τριχών.

Οὔτε ἐπειράθην, οὔτε ἐπινοῶ κρεῖτῖον ἔσεσθαι Φάρμακον ἐπὶ ι ρεουσῶν τριχῶν τοῦ μιχθέντος ἔκ τε τοῦ λαδάνου καὶ τοῦ σχινίνου. 5 εἰ δὲ ωολλὴ ρύσις εἴη διὰ ἀραιότητα τοῦ δέρματος μεγάλην, οὐκ ἀνεπιτήδειον ωρὸς τὰ ωαρόντα καὶ μυρσίνινον ἀντὶ σχινίνου μίγνυσθαι τῷ λαδάνῳ. Πρόδηλον δὲ ὅτι ωροηγεῖσθαι δεῖ τρίψιν τε τῆς κεΦαλῆς 2 καὶ τῶν ωολλῶν τριχῶν ἀΦαίρεσιν. ἐκ νόσου δὲ ρεουσῶν τῶν τριχῶν τῆς ἀναληπίκης διαίτης ἐσῖὶ χρεία. Λωτὸς δὲ τὸ δένδρον 4 10 ρεούσας τρίχας ἐπέχει. Καὶ ἀδροτόνου ἡ τέΦρα μετά τινος τῶν 5 ἐλαίων βραδέως ἀνιόντα γένεια ωροκαλεῖται. Τὴν δὲ χωρὶς νόσου 6

et la graisse d'ours. Employez ces médicaments en ajoutant du cérat 7 pour ceux qui sont actifs, et de l'huile aux baies de laurier pour les faibles.

24. DE LA CHUTE DES CHEVEUX.

L'expérience ne m'a pas enseigné de meilleur médicament contre la 1 chute des cheveux, et je ne m'imagine pas non plus qu'il puisse en exister de meilleur, qu'un mélange de ladanum et d'huile au lentisque; s'il tombe beaucoup de cheveux à cause d'une grande raréfaction de la peau, il n'est pas sans utilité, dans ce cas spécial, de remplacer l'huile de lentisque par l'huile aux feuilles de myrte, pour l'ajouter au ladanum. Il est clair qu'avant d'appliquer ce médicament on doit frotter la 2 tête et enlever la plupart des cheveux. Quand les cheveux tombent par 3 suite d'une maladie, on a besoin d'un régime restaurant. L'arbre appelé lotus arrête la chute des cheveux. La cendre d'aurone, combinée 5 à une huile quelconque, active la croissance de la barbe qui pousse lentement. La chute des cheveux qui ne tient pas à une maladie est 6

^{1.} παὶ ἡ κεδρία om. BP. — Ib. ἄρκτου Gal.; άρκου Codd. — Ib. τε Gal.; om. Codd. — 2. κηρωτήν Gal.; κηρωτή ABP; κηρωτή F. — Ch. 24; l. 3. ἐπινοῶ Gal. Aἔt.; νοῷ Α; ἐπινῶ F; ἐπὶ νῶ BP. —

lb. πρεῖσσον Α. — 7. τοῦ λαδάνου ΒΡ. — 8-9. Ἐπ νόσου..... τῶν ex em.; Τῶν δὲ ἐπ νόσου ῥεουσῶν Codd. — 10. τὰς τρίχας ΒΡ. — 11. προσπαλεῖται ΑΒΡ.

ρύσιν ἰᾶται κράμβη ξηρά λεία μετὰ ὕδατος καταπλασσομένη, ἢ λωτοῦ
7 ρίζα ὁμοίως. — Πρὸς τὸ μὴ ἀπορρεῖν τρίχας, ὁ ἐπαινεῖ ὁ Γαληνὸς,
λάδανον ἀποβρέχων ἐν οἴνω λέαινε ἐναλλὰξ παρεπιχέων μυρσίνινον ἔλαιον καὶ οῖνον ὡς μέλιτος ἔχειν πάχος, καὶ χρίε τὴν κεφαλὴν
8 πρὸ βαλανείου καὶ μετὰ βαλανεῖον. Βέλτιον δέ ἐσῖι καὶ ἀδιάντου τὸ
ἤμισυ μέρος τοῦ λαδάνου προσβάλλειν καὶ χρῆσθαι μετὰ τοῦ μυρ0 σινίνου ἢ μετὰ ναρδίνου. Ἐκ πυρικαύτου τρίχας φῦσαι · συκῆς φύλλα
10 λειοτριβηθέντα κατάπλασον τὸν τόπον. Πρὸς δὲ τὰς ἐκ τῶν ὀφρύων
τοίχας κεδρίαν καύσας τῇ αἰθάλη κατάχριε.

κε'. Όσα λεπθυντικά ἐσθι τριχῶν.

1-2 Κριθαλ, πύαμοι, ὄροδοι, ἀφρόνιτρον, νίτρον. Τὰ δὲ σφοδρότερα 10 τάδε· τῶν περαμίδων τὰ ὄσΙρακα καλ τὰ τοῦ πριδάνου, πίσηρις ἄκαυσίος, ἀλκυόνια, ἕλλέδοροι, βρυωνίας ῥίζα, καλ ή τοῦ δρακον-

guérie par du chou sec trituré, quand on l'emploie comme cataplasme 7 avec de l'eau; il en est de même de la racine de lotus. — Médicament que Galien préconise pour empêcher la chute des cheveux : Triturcz du ladanum en le macérant dans du vin, et ajoutez tour à tour de l'huile aux feuilles de myrte et du vin jusqu'à ée que le mélange ait acquis la consistance du miel, et employez-le comme liniment pour la tête, aussi

8 bien avant qu'après le bain. Il est préférable d'ajouter aussi du capillaire en quantité moitié moindre que le ladanum, et d'administrer le médicament avec de l'huile aux feuilles de myrte ou de l'huile au nard.

9 Moyen de faire pousser des poils sur les cicatrices des brûlures : Appliquez sur l'endroit dont il s'agit un cataplasme de feuilles de figuier

10 triturées. Contre les poils des sourcils on brûle de la résine de cèdre, et on emploie la suie comme liniment.

ia suie comme imment.

25. REMÈDES QUI AMINCISSENT LES CHEVEUX.

De l'orge, des fèves, de l'ers, de l'aphronitron, de la soude brute. Les remèdes suivants agissent plus efficacement dans le même sens: les tessons de poterie et ceux des petits fours, la pierre ponce non brûlée, les diverses espèces d'alcyonium, les deux espèces d'ellébore, la racine

ή-5. μέλιτος.... βαλανεῖον om. BP. — 8. πατάπλασσε Λ.

τίου, καὶ ἀρισΊολοχία, καὶ κάχρυ. Εὐώδη δὲ αὐτὰ τοιῆσαι βουλό- 3 μενος μίξεις κυπέρου καὶ μελιλώτου καὶ ρόδων ξηρῶν καὶ σχοίνου ἄνθους, ἴρεώς τε καὶ σΊάχυος, νάρδου τῆς τε ἰνδικῆς καὶ τῆς κελτικῆς, καὶ μαλαβάθρου Φύλλου καὶ ἀμώμου καὶ κόσῖου.

κς'. Περί ωιτυριάσεως.

Η ωιτυρίασις διὰ μοχθηρούς γίνεται χυμούς τορόδηλον οὖν ὅτι 1 διαφορητικά τε καὶ ρυπλικὰ προσακτέον ἐσλὶ φάρμακα. Πιτύρων 2 χοίνικος τὸ ήμισυ βρέξας ἐν ὕδατος κοτύλαις δύο, μετὰ δὲ ταῦτα τρίψας καὶ διηθήσας τὸν χυλὸν έψησον μετὰ ὅξους ἡμικοτυλίου μέχρις οὖ γλοιοῦ ωάχος λάξη, καὶ τούτω τὴν κεφαλὴν ἀπόσμα, εἶτα κλύζε ὕδατι σεύτλου ἐναφηψημένου, ἢ τήλεως, ἢ Θέρμων τρίσματι δὲ χρῶ ἰρίνου μύρου ὑποσλάθμη. Τοῦτο τὸ φάρμακον διαφο- 3 ρητικόν ἐσλιν ἀδήκτως. Πρὸς δὲ τὰς χρονιζούσας ωιτυριάσεις χαλ- 4 de coulcuvrée et celle de serpentaire, l'aristoloche et l'armarinte. Si on 3 veut donner une bonne odeur à ces médicaments, on y ajoute du souchet, du mélilot, des roses sèches, du jonc odorant, de l'iris, de l'épi de nard, que ce soit du nard de l'Inde ou du nard celtique, des feuilles de fausse cannelle, de l'amome ou du costus.

26. DE LA PITYBIASIS.

La pityriasis provient d'humeurs mauvaises; il est donc clair qu'il I faut y appliquer des médicaments qui dissipent et détergent. Macérez 2 une demi-chénice de son dans deux cotyles d'eau; triturez, passez le suc au tamis, et faites-le bouillir dans un demi-cotyle de vinaigre, jusqu'à ce qu'il prenne la consistance de la crasse des baignoires; détergez la tête avec cette préparation et lavez-la ensuite avec de l'eau dans laquelle on a fait bouillir de la bette, du fenugrec ou des lupins; comme liniment, employez le sédiment de l'huile parfumée à l'iris. Ce médicament dissipe sans causer des mordications. Contre la pityriasis chro-

^{4.} Φύλλου Gal.; Φύλλων Α; Φύλλα — Ib. ταύτας BP. — 8. μετά] διὰ BP. BFP. — Ch. 26; l. 5. Ĥ om. BP. — 9. γλοιοῦ Gal.; οἴνου Codd. — 10-6. προσαπθέον Λ. — 7. σχοίνικος BP. — 11. χρίσμασι BFP. — 12. Π. δὲ τ. χρου- lb. ΰδατι ΑΒΡ. — Ib. κοτύλας δύο P. νίας Α; Π. δὲ τ. χρονίσας BP.

5

κάνθου, Θείου ἀπύρου, ἀΦρονίτρου, τὸ ἴσον οἴνω ἀναλύσας ἀναλάμ-Εανε ἐλαίω σχινίνω, καὶ ποιήσας γλοιοῦ πάχος ὑπάλειΦε τὰς τρίχας-

κζ'. Πρός Φθειριάσεις.

Σταφίδος άγρίας μέρη δύο, σανδαράκης καὶ νίτρου ἀνὰ μέρος ἕν · σὺν ἔξει καὶ ἔλαίφ ἄλειφε τὴν κεφαλήν.

κη'. Πρός άχώρας καὶ κηρία.

Εν τῷ δέρματι τῆς κεΦαλῆς ταῦτα συνίσ αται λεπ οῖς τρήμασι κατατετρημένα νοτίδα λεπ ην καὶ ἀλμυρὰν ἔχουσιν τὸ δὲ κηρίον
 μείζονας ἔχει τὰς κατατρήσεις. Δῆλον οὖν ὅτι κενῶσαι δεῖ τοὺς ἐργαζομένους τὸ ϖάθος χυμούς εἰ δὲ ἐπιρρέοιεν ἔτι, κωλῦσαι ϖρό-

nique, prenez des parties égales de vitriol bleu, de soufre brut et d'aphronitron, que vous dissoudrez dans du vin, et que vous incorporerez dans l'huile de lentisque; après avoir donné ainsi à ce mélange l'épaisseur de la crasse des baignoires, vous vous en servirez pour oindre le dessous des cheveux.

27. REMÈDE CONTRE LA PHTHIRIASE.

I Staphisaigre, deux parties; réalgar et soude brute, de chacun une partie; ajoutez du vinaigre et de l'huile, et faites avec le mélange des onctions sur la tête.

28. REMÈDES CONTRE LES ACHORES ET LES FAVUS.

- 1 Ces affections se développent sur la tête; les régions qui en sont frappées sont percées de petits trous qui contiennent un liquide ténu et salé; mais les trous du favus sont plus grands que ceux de l'achore.
- 2 Il est clair qu'il faut évacuer les humeurs qui causent l'affection, et les arrêter dans leur marche si elles affluent encore; à cet effet, on amène

^{1.} ἀναλύσας ex em.; ἀναχύσας Codd. τατιτραμένου BFP. — Ib. έχουσι Gal.; — Ch. 28, l. 6. Εν δέ τῷ BP. — 7. κα- έχοντι BP; έχοντα AF.

τερον την ἐπιρροην τῆ τε τῆς κεφαλῆς κενώσει, καὶ ωρὸ αὐτῆς ὅλου τοῦ σώματος, ὡς ἐπὶ τῶν ἀλωπεκιῶν εἴρηται · ἀρμόσει δὲ τοπικὰ φάρμακα τὰ τέμνοντα. Ενια μὲν οὖν τῶν φαρμάκων τοὺς ἀρχομέ- 3 νους ἀχῶρας ἰᾶται, ὅταν ἀπέριτθον ἢ τὸ ὅλον σῶμα, σθυπθικήν τε καὶ ἀποκρουσθικήν ἔχοντα δύναμιν, οἶά ἐσθι μυρσίνη τε καὶ μύρτα καὶ ὁ τῆς ωίτυος φλοιὸς, βάτος τε καὶ συκάμινος · ἔνια δὲ ἀπειλήν μεγάλην ἐχόντων τῶν ἀχώρων ἐνίσθαται ταῖς αὐξήσεσιν, ἄμα μὲν ἀποκρουόμενα τὸ ἐπιρρέον, ἄμα δὲ καὶ συμπέτθοντα καὶ διαφοροῦντα τὸ ωεριεχόμενον μικτῆς ὅντα δυνάμεως οἶον τό τε μυρσίνινόν τοῖς ἐπιπολῆς καὶ μικροῖς ἀρήγει μόνοις διαφορητικῆς ὄντα καὶ ἡυπθικῆς δυνάμεως ἄνευ Θερμασίας αἰσθητῆς, οἶόν ἐσθι τὸ τεῦτλον καὶ ἡ κεκαυμένη κιμωλία · ἄλλα δὲ ἰσχυρότατα ταῖς δυνάμεσίν ἐσθιν.

une déplétion de la tête. Seulement, avant de s'occuper de la tête, on fait une évacuation générale de tout le corps, comme il a été dit pour l'alopécie (chap. 23); en fait de topiques, ce sont les médicaments incisifs qui sont les meilleurs. Il y a des médicaments qui guérissent 3 les achores commençants quand le corps est exempt de superfluités; ces médicaments ont des propriétés astringentes et répercussives; c'est à cette classe qu'appartiennent les feuilles et les baies de myrte, l'écorce du pin, la ronce et le mûrier; d'autres empêchent les progrès des achores qui menacent de devenir très-graves, attendu qu'à cause de leurs propriétés mixtes ils repoussent ce qui afflue, en même temps qu'ils dissipent et qu'ils amènent à maturité ce qui est contenu dans la partie malade; on peut ranger dans cette classe l'huile aux feuilles de myrte, l'huile aux roses, le lentisque, le souchet et les lentilles; d'autres médicaments encore ne produisent de l'effet que sur les affections légères et superficielles; ces médicaments ont des propriétés détersives et dissipantes, sans posséder une chaleur appréciable aux sens; on peut citer comme exemple la bette et la terre de cimole brûlée; enfin il y a une quatrième classe de médicaments douée de propriétés

^{7.} έχοντα BFP. — Ib. τῶν om. A. Codd. et sic fere semper. — 11. τοῖς... 8. ἀποκρουομένου BP. — 9. μύρσινον μόνοις Gal.; om. Codd.

ώς καὶ τοὺς ὑπὸ ϖαχέων καὶ γλίσχρων ὑγρῶν γεγονότας ἀχῶρας δύνασθαι κενοῦν, ὁποῖόν ἐσὶιν ἄλες καὶ χαλκῖτις, καὶ ἡ κεκαυμένη τρὰξ τοῦ οἴνου καὶ ἡ σανδαράκη καὶ ἡ ἀκατάσθεσ ος τίτανος καὶ αὶ 4 χολαὶ τῶν Θερμῶν καὶ ξηρῶν ζώων. Θξος ἐπιτηδειότατόν ἐσὶιν ἐν ϖαντὶ καιρῷ ϖρὸς ἀχῶρας τὸ δριμύτατον τούτῳ γὰρ δεὐων ἄλ-5 λοτε ἄλλο τῶν μεταλλικῶν ἰάση τοὺς ἀχῶρας. Εἀν δὲ Φλεγμονώδης ἀχῶρ ἡ, δῆλον ὡς ϖρότερον τὸ Φλεγμονῶδες ϖαύσεις τῷ ϖαρύγρῳ 6 καλουμένῳ Φαρμάκῳ. Εσὶι δὲ ἐπιτήδεια καὶ ἀπλᾶ τάδε · μήκωνος ἀγρίας καὶ ὑοσκυάμου τὰ Φύλλα τρίψας μετὰ οἴνου κατάπλασσε. 7 Ἡ σκωρίαν σιδήρου καὶ ῥόδων τὸ ἴσον τρίψας μετὰ οἴνου ἐπιτίθει. 10 8 Ενιοι δὲ ἀναλαμβάνουσι κηρωτῆ ῥοδίνη.

nθ'. Πρὸς τὰ τῆς κεΦαλῆς ἑλκύδρια.

1 Μολιβδαίνης καὶ μήκωνος Φύλλων τὸ ἴσον τρίψας μετά οἴνου

très-actives, de manière à pouvoir chasser aussi les achores qui proviennent d'humeurs épaisses et visqueuses : ce sont le sel, le cuivre pyriteux, la lie de vin brûlée, le réalgar, la chaux non éteinte, la bile des animaux chauds et secs. Le vinaigre très-âcre est un médicament fort approprié à toutes les époques du développement des achores : en effet, vous guérirez cette affection en trempant dans ce liquide tantôt l'un, tantôt l'autre des médicaments appartenant au règne minéral. Si les achores sont enflammés, il est clair qu'il faut d'abord faire cesser cette complication, en employant le médicament dit parhygrum. Les médicaments simples suivants conviennent aussi contre ces affections : triturez des feuilles de pavot sauvage et de jusquiame et faites-en un cata-7 plasme avec du vin. Autre : Triturez des quantités égales de scories de 8 fer et de roses et faites-en un cataplasme avec du vin. Quelques-uns emploient le cérat à l'huile aux roses comme excipient pour le dernier médicament.

29. REMÈDES CONTRE LES PETITS ULCÈRES DE LA TÊTE.

1 Triturez avec du vin des quantités égales de galène et de feuilles de

ί. ἐσθιν om. A. — 8. λεγομένω ΒΡ. — 9. κατάπλ.] ἐπιτίθει ΑΒF.

ἀναλάμβανε μυρσινίνω έλαίω, ώσιε κηρωτής έχειν ωάχος, καὶ τούτω ἐπαλείφων χρώ. Ἡ καλαμίνθης ἀπαλής τὰ φύλλα καὶ ψιμμιθίου τὸ 2 ἔσον τρίψας καὶ διαλύσας κωδυών ἀφεψήματι ἀναλάμβανε μυρσινίνω ἐλαίω, ὡς γλοιοῦ ἔχειν ωάχος, καὶ χρῶ ωρὸς τὰ ἡηγνύμενα 5 τῶν ψυδρακίων καὶ ἐπωδυνα.

λ'. Πρός δυσωδίαν πεφαλής.

Βαλάνου μυρεψικής ἀποπίεσμα καὶ νάρδον ἴσα τρίθων ἐν τῷ τ αὐτῷκαὶ πάχος ποιῶν μέλιτος ἄλειΦε σμηξάμενος τὴν κεΦαλὴν μετὰ οἴνου παλαιοῦ.

λα'. Πρός τὰς τῆς ἡινὸς δυσωδίας.

Σμύρνης, ἀκακίας, ἀμώμου ἀνὰ ∠α΄ κόψας καὶ σήσας ἀναλάμ- 1 δανε μέλιτι έφθῷ· ἐκ τούτου κέλευε ωροσκολλᾶσθαι τῷ ἀκρῷ τῆς 10 ῥινὸς διαφράγματι.

pavot, incorporez ce mélange dans de l'huile aux feuilles de myrte, de manière à lui donner la consistance du cérat, et employez cette préparation comme liniment. Ou triturez des quantités égales de feuilles ten-2 dres de calaminthe et de céruse, délayez-les dans une décoction de têtes de pavot, incorporez le mélange dans de l'huile aux feuilles de myrte, de manière à lui donner l'épaisseur de la crasse des baignoires, et employez-le contre les petites bulles de la tête qui se rompent et causent de la douleur.

30. REMÈDE CONTRE LA MAUVAISE ODEUR DE LA TÊTE.

Triturez ensemble des quantités égales de nard et de tourteau d'huile le de ben, donnez à ce mélange l'épaisseur du miel, et faites-en, avec du vin vieux, un liniment que vous appliquerez sur la tête préalablement détergée.

3.1. REMÈDE CONTRE LA MAUVAISE ODEUR DU NEZ.

Pilez, passez au tamis et incorporez dans du miel cuit des quantités à égales de myrrhe, de suc d'acacia et d'amome; puis faites coller ce médicament sur l'extrémité de la cloison du nez.

2. ἐπαλείζων ex em.; ὑπαλείζων Codd. τρίδων ex em.; τρίδειν Codd. - - 7. καί. - Ib. Åλλο. Η BFP. — Ch. 3ο; l. 6. om. BFP.

λ6'. Πρός ὑπώπια.

Το Νείλου κολλύριον δια ρόδων ὕδατι διεὶς ἐπίχριε, ἀφεψήματι συριῶν μελιλώτου τε καὶ τήλεως, κατὰ ἀρχὰς μὲν ἀμφοτέρων, μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τήλεως μόνης, καὶ τῷ διὰ σμύρνης κολλυρίῳ. ὅταν δὲ μὴ δράση ταῦτα, τὸ διὰ σάνδυκος κολλύριον χρήσιμον.

λγ'. Πρὸς ἐκχυμώματα κεχρονισμένα.

Ράφανος καταπλασσομένη σοιεῖ · ἀφαίρει δὲ αὐτὴν ὅταν ἄρξηται
2 δάκνειν. Η ῥαφάνου χυλὸν μετὰ ψιχῶν κατάπλασσε.

λδ΄. Πρός χείλη κατεβρωγότα.

Λροῦ τὸν ἐντὸς ὑμένα ὡς σπληνίον ἐπιτίθει· τὸ δὲ αὐτὸ ποιεῖ καὶ
 τὰ ἀράχνια τὰ ἐν τοῖς δοκοῖς τὰ λευκά. Τὰς δὲ βαθυτέρας ἐπιρρήξεις ἐπάλειΦε σθέατι βοείω, ἢ αἰγείω, ἢ μυελῷ βοείω καὶ ἡητίνη.

32. REMÈDES CONTRE LES ECCHYMOSES DE LA PAUPIÈRE INFÉRIEURE.

1 Employez comme liniment le collyre aux roses de Nilus dissous dans de l'eau, en administrant comme fomentation une décoction de mélilot et de fenugrec; seulement, au début, vous mettrez les deux herbes dans la décoction; plus tard, vous prendrez une décoction de fenugrec seul; 2 on peut aussi recourir au collyre à la myrrhe. Si ces médicaments ne produisent aucun effet, le collyre à l'oxyde rouge de plomb peut encore être utile.

33. REMÈDES CONTRE LES ECCHYMOSES CHRONIQUES.

Un cataplasme de raifort est efficace dans ce cas; mais il faut l'enlever quand il commence à produire des mordications. Autre : faites un cataplasme de suc de raifort et de mie de pain.

34. REMÈDES CONTRE LES GERÇURES DES LÈVRES.

1 Appliquez en cataplasme la membrane interne de l'œuf; le même effet est produit par les toiles d'araignée blanches qu'on trouve sur les poutres. 2 Quand les gerçures sont plus profondes, employez un liniment de graisse de bœuf ou de chèvre ou de moelle de bœuf avec de la résine.

CH. 32; totum caput om. BP Ra- 1. 6. χυλφ BFP. — CH. 34; 1. 9. έπαsarius. — 3. ταῦτα om. BFP.— CH. 33; λειφε αι Ευπ.; ἐνάλειφε Codd. λε'. Πρός έφήλεις καὶ σπίλους καὶ φακούς. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Αμπέλου άγρίας οἱ βότρυες ἐΦήλεις καὶ σπίλους ὅσα τε τοιαῦτα ὶ κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιπολῆς γίνεται, Θεραπεύουσιν. Αμύγδαλα ωικρὰ ἔΦηλιν ἀποκαθαίρει, καὶ αἱ ῥίζαι τούτου τοῦ δένδρου ἐΦθαὶ 2 καταπλασσόμεναι. Κόσιος ωρὸς ἔΦηλιν ωοιεῖ μετὰ ΰδατος ἡ μέλιτος. 3 Κράμβη ωρὸς ἐΦήλεις καὶ Φακούς ὅσα τε ἄλλα δεῖται μετρίας ῥύ- 4 ψεως, καὶ σηπίας ὅσιρακον καυθὲν τὰ αὐτὰ ωοιεῖ.

λς'. Περί ἰόνθων. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Εν τῷ κατὰ πρόσωπον δέρματι γίνεται καὶ ὁ καλούμενος ἴονθος 1 ὄγκος σμικρὸς καὶ σκληρός. Χρεία οὖν ἐπὶ αὐτοῦ Φαρμάκων μα- 2 λατΤόντων τε καὶ διαφορούντων. Πρὸς ἰόνθους Μέλιτος ἀτΤικοῦ 3 10 κυάθφ ἐνὶ ὄξους δριμυτάτου τὸ ἴσον μίξας ἐπιμελῶς ἐπίχριε τοὺς

35. REMÈDES CONTRE LES ÉPHÉLIDES, LES TACHES LENTICULAIRES ET AUTRES.

Les raisins de la vigne sauvage guérissent les éphélides, les taches et les autres affections superficielles analogues qui surviennent à la peau. Les amandes amères enlèvent les éphélides; il en est de même des racines de l'amandier bouillies et employées sous forme de cataplasme. Le 3 costus a de l'efficacité contre les éphélides quand on l'applique avec de l'eau ou du miel. Le chou agit contre les éphélides, les taches lenticu-4 laires et toutes les autres affections qui ont besoin d'être modérément détergées; les os de sèche brûlés produisent le même effet.

36. des varus. — tiré de galien.

Ce qu'on appelle varus se développe également sur la peau de la face, 1 sous la forme d'une petite tumeur dure. Dans cette affection, on a donc 2 besoin de médicaments qui ramollissent et dissipent. Médicament contre 3 les varus: Mêlez à un cyathe de miel d'Attique une quantité égale de vinaigre très-âcre, appliquez avec soin ce mélange, à l'aide du doigt, sur

CH. 35; l. 4. woisĩ ex em.; om. Codd. l. 8. αὐτῶν ΑΕ. — 10. πυάθφ ἑνί ex — Ib. ή Gal.; καί Codd. — CH. 36; em.; κύαθος εἰς Codd.

5

- 4 Ιόνθους τῷ δακτύλω καὶ σαράτριβε. Αλλο· σχισί ην λεάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε τερμινθίνη καὶ μαλάξας ἐπιτίθει.
  - λζ'. Περί τῶν ἐπὶ τοῦ γενείου συκωδῶν ἐπανασ7άσεων. Εκ τῶν Γαληνοῦ.
- 1.9 Λιθαργύρου, μίσυος ώμοῦ τὸ ἴσον τρίψας κατάπλασσε. Αλλο · λιβάνου ∠β΄, λιθαργύρου ∠β΄, άλῶν ὀρυκτῶν ∠β΄, σανδαράκης ∠β΄ · λείοις κατάπλασσε.

λη'. Πρὸς τὰς τῶν μασχαλῶν δυσωδίας.

1.2 Στυπ Ιηρίας ύγρᾶς μέρη δύο, σμύρνης μέρος έν. Εν οἴνω διαλύσας χρω.

λθ'. Περὶ ὀφθαλμίας. Επ τῶν Γαληνοῦ.

- Φλεγμονή τοῦ σεριοσίεου τε καὶ σερικρανίου καλουμένου χιτῶνός ἐσίιν ἡ ὀΦθαλμία ἀποκρουσίικὰ δὲ σαραληπίεον ἐπὶ αὐτῆς
- 4 les varus, en les frottant en même temps. Autre remède: Triturez avec soin de l'alun de plume, incorporez-le dans de la résine de térébenthinier et appliquez ce remède après l'avoir pétri.
  - 37. DES PROTUBÉRANCES QUI RESSEMBLENT À DES FIGUES ET QUI SE DÉVELOPPENT SUR LE MENTON. TIRÉ DE GALIEN.
- Triturez des parties égales de litharge et de sulfate de cuivre déli-2 quescent cru et appliquez-les comme cataplasme. Autre remède: Encens, deux drachmes; sel fossile, deux drachmes; réalgar, deux drachmes; triturez ces substances et appliquez-les sous forme de cataplasme.
  - 38. REMÈDE CONTRE LA MAUVAISE ODEUR DES AISSELLES.
- 1-2 Alun liquide, deux parties; myrrhe, une partie. Employez ces médicaments dissous dans du vin.

39. DE L'OPHTHALMIE. - TIRÉ DE GALIEN.

1 L'ophthalmie est une inflammation de la membrane qu'on appelle périoste ou périorâne (c'est-à-dire du périoste des os de l'orbite); dans cette

1. σερίτριδε F. - CH. 37; 1. 5. λείους Codd.

φάρμακα τὰ μὴ τραχύνοντα, τουτέσιι μὴ σφοδρὰν ἔχοντα τὴν σιύψιν. Δε τὸ σολὸ οὖν ἀρκεῖ τὸ λευκὸν τοῦ ἀοῦ μετὰ τῶν ἐπιτη- 2 δείων φαρμάκων ἐκθεραπεύειν τὰς ὁφθαλμίας, τῶν καλουμένων μονοημέρων κολλυρίων · ἐπὶ δὲ τῆς ὑσιεραίας ἡμέρας τῷ καλουμένω μὲν οὖν ἀπικρατεῖ τὰ σιύφοντα σλεῖσιον εἶναι δεῖ τὸ λευκὸν τοῦ ἀρῦ, βραχύτατον δὲ τοῦ φαρμάκου · ἐπὶ ὧν δὲ τὰ σεπικὰ σλεονάζει, βραχὺ σαχυτέρω χρησίεον. Πυρία δὲ χρησίεον διὰ σπόγγου, με- 4 τρίως μὲν ὀδυνωμένοις ἄπαξ ἡ δὶς τῆς ἡμέρας · εἰ δὲ σφοδρότερον 10 ὀδυνώμενοι τυγχάνοιεν, ἄμεινόν ἐσιι καὶ τρὶς καὶ τετράκις καὶ σλεονάκις χρῆσθαι · ἡ συρία δὲ διὰ ἀφεψήματος γινέσθω μελιλώτου καὶ τήλεως.

μ'. Περί τῶν ἐν ὀΦθαλμῷ Φλεγμονῶν.

Πλήθους μεν υποκειμένου Φλεβοτομητέον, η καθαρτέον, η κλυ- 1 maladie, on emploiera des médicaments répercussifs qui ne produisent pas d'aspérités, c'est-à-dire qui ne sont pas doués d'une astringence très-forte. Pour guérir complétement les ophthalmies, il suffit donc le 2 plus souvent d'employer le blanc d'œuf avec les médicaments qui conviennent en pareil cas, c'est-à-dire avec ceux qu'on appelle collyres d'un seul jour, et d'oindre le lendemain les yeux avec le collyre dit collyre au nard, pour faire revenir ces organes à leur état naturel et pour les renforcer. Si les substances astringentes prédominent dans le médicament, la quan- 3 tité du blanc d'œuf qu'on emploiera sera très-considérable et celle du médicament très-petite; si ce sont, au contraire, les substances maturatives qui ont le dessus, on peut se servir du médicament à une consistance plus épaisse. On fomentera donc avec une éponge; si les douleurs 4 sont modérées, on fera cette opération une ou deux fois par jour; si elles sont plus violentes, il est préférable de la faire trois, quatre fois, ou même davantage; la fomentation consiste en une décoction de mélilot ou de fenugrec.

40. DES INFLAMMATIONS DES YEUX.

S'il existe de la pléthore, on saigne, on administre un purgatif, on I

σίεον, ἢ ἀσιτίαν ωαραληπίεον, καὶ οὕτω ταῖς ὑπαλείψεσι χρησίεον διὰ τῶν ἀποκρούεσθαι δυναμένων τὴν ἐπιφοράν · μὴ ὄντος δὲ ωλήθους, ἀλλὰ εἰ διά τινα διάθεσιν μετρίαν ωερὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οὖσαν ρευμάτιον Φέροιτο, χρησίεον ἐν ἀρχῆ ὑπαλείψει, ωραΰνοντας τὸν ἐρεθισμὸν τοῖς Φαρμάκοις καὶ τὸν ρευματισμὸν σίελλοντας, οἶόν ἐσίι το τὸ Νείλου διὰ ρόδων καὶ τὸ μηδικὸν καὶ τὸ νάρδινον. ἐὰν δὲ ωερὶ τὴν κεφαλὴν μόνην ωλεονάζη τὰ ὑγρὰ, σφηνώσεως οὕσης, σικύας δεῖ ωροσδάλλειν τῷ ἰνίῳ καὶ κατασχάζειν τὸ δέρμα, ἢ βδέλλας ωροσδάλλειν κατὰ τὸν ἀλγοῦντα ὀφθαλμὸν τοῖς ωερὶ τὸν κρόταφον τόποις συνεχέσιερόν τε τοῦ ἀροῦ τῷ λευκῷ ἢ τῷ γάλακτι ἐγχυματί- 10 ζειν, καὶ ἀποπραΰνειν διὰ τούτων τὰ ἀλγήματα · ἐπὶ ὧν δὲ Θερμὸν καὶ ωυρῶδές ἐσίι τὸ ρεῦμα καὶ δριμὸ ἢ ἀλμυρὸν, καὶ καταπλάσματι χρῆσθαι τῷδε · ἄρτου καθαροῦ τὸ ἐντὸς βρέχε ὕδατι καὶ λεαί- νων ὁλίγον ροδίνου ωρόσμισγε καὶ ἐπιτίθει τῷ ἄνω βλεφάρῳ. Ĥ κωδυῶν ἀφεψήματι ωάλην ἀλφίτων ἐνέψων κατάπλασσε ὀλίγον 15

donne un lavement, ou on prescrit l'abstinence des aliments; ensuite on oint les yeux avec des médicaments qui peuvent répercuter l'écoulement de larmes; s'il n'y a pas de pléthore, si, au contraire, la fluxion a été attirée par un vice léger existant dans les yeux, on oint ces organes, dès le début, avec des médicaments capables de calmer l'irritation et de réprimer la fluxion, comme le collyre aux roses de Nilns, le collyre de Médie et le 2 collyre au nard. Si la tête seule est le siége d'une surabondance d'humeurs enclavées, on applique des ventouses sur l'occiput, on scarifie la peau, ou on applique des sangsues sur la région des tempes, du côté où se trouve l'œil douloureux; on fait assez fréquemment des injections de blanc d'œuf ou de lait dans les yeux, et, à l'aide de ces remèdes, on apaise les douleurs ; dans le cas où la fluxion est chaude , ignée et âcre ou salée , on emploie aussi le cataplasme suivant : Trempez dans l'eau la partie intérieure d'un pain pur; ajoutez, en le triturant, un peu d'huile aux roses et ap-3 pliquez le médicament sur la paupière supérieure. Autre : Mettez de la poussière d'alphiton bouillie dans une décoction de têtes de pavot et

^{2.} ὑποπρούεσ7αι BP. — 2-3. τοῦ ωλή- — 9. κατὰ δὲ τόν BFP. — 10. τε om. θους BP. — 3. εἰ ex em.; om. Codd. BFP. — 15. ωάλην ex em.; ωάλιν BFP, — Ib. διά τινα om. BP. — Ib. ωαρά BP. ωάλιν δέ Α.

ροδίνου παραμιγνύς. Περιχρίειν δὲ τὰ βλέφαρα τῷ διὰ ρόδων ἀφε- 4
ψήματι κωδυῶν διείς. Παρακολλήμασι δὲ καὶ ἐπιχρίσιοις χρησιέον, 5
ὅταν τὰ περὶ τὸ μέτωπον καὶ τοὺς κροτάφους ἀγγεῖα κυρτούμενα
διατείνηται τῆς δὲ ἐπιφορᾶς διὰ τῶν ἐν βάθει γινομένης ἀγγείων,
5 ἀφεκτέον τούτων. Εἰ δὲ ἐπὶ ἀπέπιφ πλήθει γένοιτο φλεγμονὴ, κα- 6
θαρτηρίφ κενοῦν ἀθρόως δεῖ. Καὶ τὸ λουτρὸν δὲ ἐπιτήδειον τούτοις 7
ἐνδούσης τῆς φλεγμονῆς, καταπλάσμασί τε θερμοῖς κατὰ ἀρχὰς
χρησιέον. Πάχους δὲ ὄντος τοῦ τὴν ὀφθαλμίαν ποιοῦντος, θερα- 8
πεύειν πρὸ πάντων μὲν τὴν κοιλίαν εὐλυτον ποιοῦντα, τὰς ὑπα10 λείψεις δὲ φαρμάκοις, μήτε ἐμπλάσσουσι, μήτε παχύνουσι τὰ
ὑγρὰ, ἀλλὰ διαχέειν τε καὶ ὑγραίνειν καὶ ἐκκρίνειν δυναμένοις, οιόν
ἐσιι τὸ χιακόν περιίσιασθαι δὲ ἐπὶ τούτων τὰ ἀνώδυνα καταπότια
καὶ ὀσφραντὰ καὶ καταπλάσματα καὶ περίχρισια φάρμακα, θᾶτιον
δὲ λούειν αὐτοὺς, καὶ ὀρὸν γάλακτος διδόναι.

faites-en un cataplasme, en ajoutant un peu d'huile aux roses. On pra- 4 tique des onctions sur les paupières avec le collyre aux roses délayé dans une décoction de têtes de pavot. Quand les vaisseaux du front et 5 des tempes sont saillants et distendus, on a recours aux emplâtres agglutinatifs et aux liniments appliqués sur cette région; si l'écoulement de larmes provient des vaisseaux profonds, on s'abstient de recourir à ces moyens de traitement. Quand l'inflammation tient à une surabon- 6 dance d'humeurs non amenées à maturité, on provoque une évacuation abondante et subite à l'aide d'un purgatif. Le bain convient aussi dans 7 ce cas, quand l'inflammation commence à céder, et, au début, on applique aussi des cataplasmes chauds. Si l'ophthalmie est causée par des 8 humeurs épaisses, le traitement consiste à rendre avant tout le ventre libre et à oindre les yeux avec des médicaments qui n'empâtent ou n'épaississent pas les humeurs, mais qui peuvent les dissiper, les liquéfier et les expulser, comme le collyre de Chio; dans ces cas, on laisse de côté les pilules pour apaiser la douleur, les médicaments à flairer, les cataplasmes et les onctions des paupières; mais on fait baigner ces malades plus tôt que les autres, et on leur donnera du petit-lait.

^{6.} δεί om. BP. — Ib. τό om. A. — Α. — 12. τὸ χιατικόν BP. — 13. ὀσφραν-Ib. δέ om. BP. — 10. μήτε wax. om. τικά Α. — Ib. ωεριχρήσλοις ABP.

μα'. Περὶ τῶν ἐν ὀΦθαλμοῖς ὀδυνῶν. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Ταν δε εδύναι γενωνται σφοδρότεραι κατά τους δφθαλμους, επισκέπιου κατά τίνα διάθεσιν δουνάσθαι συμξαίνει τον δφθαλμον εν ταις φλεγμοναις ήτοι γαρ επί τῷ δάκνεσθαι σφοδρώς ὑπὸ τῆς τῶν ἐπιρρεόντων δριμύτητος, ἢ διὰ τὸ τείνεσθαι καὶ ωεπληρῶσθαι τους χιτῶνας, ἢ διὰ ἔνσιασίν τινα ωαχέων ὑγρῶν ἢ χυμῶν ἢ ωνευμάτων 5 φυσωδῶν αὶ δδύναι γίνονται κατὰ αὐτους σφοδραί. Τὰς μὲν οῦν δήξεις διὰ τῶν καθαρτηρίων κενοῦντας Θεραπεύειν ωροσήκει, καὶ τοῦ ψοῦ τὸ ὑγρὸν ἐγχέοντας ωροπεπεμμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς ἤδη καὶ ἀπερίτιου τοῦ σώματος ὄντος, ἐπιτηδειότατα τούτοις ἐσίὶ λουτος. Τὰς δὲ ἐπὶ ωληρώσει φλεγμονὰς διά τε κενώσεως αίματος καὶ 10 γασιρὸς ὑπαγωγῆς καὶ τρίψεως τῶν κάτω μορίων ἰᾶσθαι ωροσήκει τὰς δὲ ἐνσίάσεις ωροκενώσαντα τὸ ωᾶν σῶμα, καὶ μέντο: καὶ ἀντι-

41. DES DOULEURS DES YEUX. - TIRÉ DE GALIEN.

Lorsqu'il y a des douleurs plus ou moins violentes des yeux, on examine à quelles conditions tiennent celles qui se développent dans l'inflammation de cet organe; en effet, des douleurs violentes surviennent dans les yeux, soit parce que l'âcreté des humeurs qui affluent vers ces parties y excite des mordications très-fortes, soit parce que leurs tuniques sont distendues et remplies, soit parce qu'il y a un arrêt d'humeurs 2 ou de liquides épais ou de souffle flatulent. Il convient de traiter les mordications en provoquant une évacuation à l'aide des purgatifs, et en faisant des injections de blanc d'œuf; si l'inflammation a déjà été amenée à maturité avant l'invasion des douleurs, et si le corps est 3 exempt de superfluités, les bains conviennent très-bien. On guérira les inflammations qui tiennent à la réplétion en évacuant du sang, en provoquant des selles et en faisant des frictions sur les parties inférieures; on commencera le traitement des obstructions par une évacuation gé-

Cu. 41; l. 3. τῆ φλεγμονῆ BP. — 4. καί om. BP. — Ib. ωεπληρωμένουs BP. — 7. ωροσήκει Gal.; om. Codd. — 8. ἐγχέοντες ABP. — 9. ἐπιτηδειότατον

BP. — 9-16. λουτρόν BP. — 11. προσήμει Gal.; προσήμεν BFP; προσήμον A. — 12. προμενωσάντων BFP. — 13 et p. 446 1. ἀνασπάσαντα BP. σπάσαντα κάτω την ροπην των χυμών, έξης αὐτοῖς τοῖς τοπικοῖς τοῖς διαφοροῦσι Θεραπεύειν. Πυριατέον οὖν αὐτοὺς καὶ τὸ της τη. 4 λεως ἐγχυτέον ἀφέψημα. Επὶ ὧν δὲ ἡ ἔνσιασίς ἐσιιν αϊματος ωα- 5 χέος ἐν τοῖς τῶν ὀφθαλμῶν φλεβίοις ἄνευ ωληθωρικης διαθέσεως ἐν 5 δλω τῷ σώματι, οἴνου χρησθαι ωόσει διαθερμαίνειν τε δυναμένου καὶ κενοῦν καὶ ἐκφράτιειν.

με. Περί χημώσεως. Εκ τῶν Δημοσθένους.

Χήμωσιν λέγουσιν όταν ύπο Φλεγμονῆς ἐσχυρᾶς ἀμφότερα τὰ 1 βλέφαρα ἐκτραπῆ, ὡς μόλις ὑπὸ τῶν βλεφάρων τοὺς ὀφθαλμοὺς καλύπ εσθαι : Θεραπεύειν δὲ αὐτὴν Φλεβοτομία, καὶ καθαρτικῷ δὲ, 10 καὶ τῷ διὰ ῥόδων κολλυρίω μετὰ γάλακτος ἢ ῷοῦ τῷ λευκῷ ϖεριχρίειν τὰ βλέφαρα, τῷ δὲ αὐτῷ καὶ κροτάφους καὶ μέτωπον. Κεκε- 2 νωμένου δὲ τοῦ σώματος, ἐπὶ ωλέον, ἐὰν ἀνέχωνται, ωυριῷν διὰ

nérale de tout le corps et en opérant une révulsion des humeurs vers le bas, pour passer ensuite à l'emploi des médicaments locaux qui dissipent. On fera donc chez ces malades des injections avec une décoc-4 tion de fenugrec. Dans les cas où du sang épais s'est arrêté dans les 5 petites veines des yeux, sans qu'il y ait un état pléthorique dans l'ensemble du corps, on donne à boire du vin qui puisse réchauffer, évacuer et désobstruer.

42. DE LA CHÉMOSIS. - TIRÉ DE DÉMOSTHÈNE.

On se sert du mot chémosis lorsque les dèux paupières ont été renversées par une inflammation grave, de façon que ces voiles peuvent à peine recouvrir les yeux; on traite cette maladie par la saignée, et aussi par un purgatif, ainsi que par le collyre aux roses, qu'on emploie comme liniment sur les paupières, avec du lait ou du blanc d'œuf; on applique ce collyre de la même manière sur les tempes et sur le front. Quand on a fait une déplétion générale du corps, on fomente avec as-

1. αὐτάς Α; αὐτό ΒΡ. — Ιδ. τῆς τοπικῆς ΒΡ. — 2. τοῖς διαφέρουσι ΒΡ. — Ιδ. Πυριασίέου ΑΒΡ. — Ιδ. τά ΒΡ. — 3. ἀφεψήματα ΒΡ. — 4. ωληθωρικιοῖς Α 1° m. ΒΡ. — 6. ἐμφράτίειν BP. -- Ch. 42; l. 7. Χήμ. λέγ. om. BP. -- Ib. ἐπί BP. -- Ib. ἀμφότ. om. BP. -- 9. καί om. BFP. -- Ib. δέ on. Α. -- 10. τὸ λευκόν BP. -- 11. τὸ δὲ αὐτό BP. -- 12. ἐνέχ. Α. σπόγγων, καὶ καταπλάσμασι χρησίεον ἀλεύρω τε καθαρῷ καὶ ωάλη
ἐλφίτου ἐν ὑδρομέλιτι ἡψημένη, συνεχῶς τε ἀλλάσσειν τὰ καταπλάσματα, καὶ σέριν δὲ καὶ σίρύχνον μιγνύναι τῆ ωάλη τοῦ ἀλφίτου, καὶ κατὰ ἀρχὰς μὲν μὴ ὑπαλείφεσθαι, ἀρκεῖσθαι δὲ μόνω τῷ
ἐγχυματισμῷ τοῦ γάλακτος: μετὰ δὲ τὴν ὑσίεραίαν ἡμέραν τοῖς 5
πρὸς τὰς Φλεγμονὰς χρῆσθαι, μάλισία τῷ διὰ ῥόδων. Ενδούσης δὲ
τῆς Φλεγμονῆς, κενοῦν τε διὰ κανθοῦ καὶ ὑπαλείφειν τοῖς δριμυτέροις.

μγ'. Περί φλυκταινών. Εκ τών Δημοσθένους.

Θεραπεύειν τὰς Φλυκταίνας δὲ οὐτως τρὸ πάντων μὲν Φυλατίομένους λαλιὰν πλείω, πίαρμοὺς, Ουμοὺς, κατοχὴν πνεύματος; 10 συσίξλλειν καὶ τὸ ποτὸν καὶ τὸ σιτίον ώς μάλισία, κενώσει δὲ χρῆσθαι μὴ δριμεῖ κλύσματι, καὶ διαιτᾶσθαι ἐν τόποις σκοτεινοῖς.

siduité, si les malades peuvent le supporter, avec des éponges, et on applique des cataplasmes de farine pure ou de poussière d'alphiton cuite dans de l'hydromel; on change fréquemment les cataplasmes et on ajoute de la chicorée ou de la morelle à la poussière d'alphiton; on n'oint pas les yeux, on se contente de faire seulement des injections de lait; plus tard, le second jour, on se sert des médicaments qu'on emploie contre les inflammations, mais surtout du collyre aux roses. Quand l'inflammation baisse, on pratique une évacuation au grand angle de l'œil et on oint les yeux avec des médicaments plus ou moins âcres.

43. DES VÉSICULES. - TIRÉ DE DÉMOSTHÈNE.

On traite les vésicules [des yeux] de la manière suivante : éviter, avant tout, de parler beaucoup, d'éternuer, de se mettre en colère et de retenir l'haleine; diminuer autant que possible la quantité des aliments et des boissons; pratiquer une évacuation à l'aide d'un lavement qui ne

1. τε om. BP. — Ib. πάλιν BP. — 2. έψημ. BP et sic fere semp. — Ib. τε om. BP. — 3. πάλαι BP. — 4. παί om. BP. — 5. ύσγεραίαν ex em.; ύσγεραν Codd. — 6. δέγ τε B

FP. — 7. τε διὰ παθαρτηρίου καί BFP. — Ch. 43; tit. Ἐπ τῶν Δ. Vers antiq.; om. Codd. gr. — 9. Θεραπευτέον Α. — Ib. οὐτως om. A. — 9-10. Φυλατλομένων BP. — 11. συσλ. δὲ καί ABP.

Τοὺς δὲ ἐπιδέσμους καὶ τὰ πθύγματα παραιτεῖσθαι δεῖ, καταπλά- ^{2} σμασι δὲ χρῆσθαι κουφοτάτοις καὶ ὑποσθύφουσιν. Κολλύριον δὲ ^{3} άρμόζει τὸ Νειλέως διὰ ρόδων διὰ γάλακτος ἐγχεόμενον.

μδ΄. Πρός τὰς ἐν ἀφθαλμοῖς φλυκταίνας. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων χρήζουσιν αἱ ἐν ὀφθαλμοῖς φλύ- 1 5 κταιναι. Αἱ μὲν οὖν πρόσφατοι καὶ ἔτι φλεγμαίνουσαι τοῖς διὰ σμύρ- 2 νης καὶ λιβανωτοῦ καὶ κρόκου καθίσθανται αἱ δὲ χρονιώτεραι τοῖς καὶ τῶν διαφορητικωτέρων τι προσλαμβάνουσιν.

με'. Περί ἀνθρακώσεως.

Κατά άρχας δεῖ κενοῦν, κλυσθήρι πρῶτον, εἶτα τῷ γάλακτι τῷ ι ἀπέΦθῳ συμμέτρως καθαίρειν, εἶτα σπόγγῳ πυριάσαντα κατα-

soit pas âcre, et séjourner dans des endroits obscurs. On doit rejeter 2 l'emploi des bandages et des compresses et employer des cataplasmes très-légers doués d'une faible astringence. Il convient aussi de faire, à 3 l'aide du lait, des injections du collyre aux roses de Nilée.

44. REMÈDES CONTRE LES VÉSICULES DES YEUX. — TIRÉ DE GALIEN.

Les vésicules des yeux réclament des médicaments qui dissipent. Les 1-2 vésicules récentes et qui présentent encore de l'inflammation sont amendées par l'emploi des collyres à la myrrhe, à l'encens et au safran; celles qui existent depuis plus longtemps le sont par ceux qui contiennent une certaine quantité de substances douées de propriétés plus fortement dissipantes.

45. DE L'ANTHRAX [DES PAUPIÈRES].

Au commencement, on opère une déplétion, en donnant d'abord un lavement, et en produisant ensuite une purgation modérée à l'aide du lait fortement bouilli; après cela, on fait des fomentations avec une éponge, ét on applique un cataplasme de farine d'ers ou de froment

1. τὰ σθύσματα ΒΡ. — 3. Νειλέως τοῖς ex em.; om. Codd. — Ch. 45; l. 8. ex em.; Nείλου Codd. — Ch. 44; l. 6. τῷ ante ἀπέζθω ex em.; om. Codd.

πλάσσειν ἀλεύρω ὀροδίνω ἢ συρίνω χρὴ ἐν μελικρατῷ ἐΦθῷ, ἐνίστε δὲ καὶ ἴριν λεπ/ὴν σροσεμπλάσσοντα, καὶ γαλακτι ἐκκλύζειν τὸν ¿φθαλμόν ἐἀν δὲ νέμηται τὰ ἔλκη, φακῷ καταπλάσσειν μετὰ μέλιτος, ἢ μήλων κυδωνίων ἐφθῶν · ἐπὶ σλέον δὲ νεμομένων, ἐλαίας φύλλοις ἐφθοῖς ἢ σιδίοις ἐν οἴνω ἡψημένοις λείοις μετὰ μέλιτος. 5 ½ Ἐπισίαθείσης δὲ τῆς νομῆς καὶ τῆς ἐσχάρας ἐκπεσούσης διὰ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου τοῦ εἰρησομένου καὶ καθαρῶν τῶν ἐλκῶν γενομένων καταπλάσσειν λεκίθοις ὀπίαῖς λείαις μετὰ κρόκου καὶ ¾ μέλιτος μέχρι κατουλώσεως. Τὸ δὲ φάρμακόν ἐσῖι τόδε · σποδίου ∠δ', κρόκου ὀδολοὺς γ', λίθου σχισίοῦ ∠δ', σμύρνης μὴ ἄγαν σε - 10 4 φωσμένης ὁδολοὺς γ'. Λεάνας οἴνω ἀμιναίω ἔως ὰν ξηρανθῆ μίσγε γλυκέος κρητικοῦ σαλαιοῦ, καὶ συλλεάνας ὑγρὸν ἀνελοῦ εἰς συξίδα κεραμιαίαν καὶ ὑπάλειΦε.

cuite dans de l'eau miellée; quelquesois on incorpore aussi de l'iris réduit en poudre dans le cataplasme; enfin on lave l'œil avec du lait; si les ulcères ont un caractère envahissant, on met un cataplasme de lentilles et de miel, ou de coings bouillis; si ce caractère est plus prononcé, le cataplasme sera composé de feuilles d'olivier bouillies ou d'é-2 corces de grenades bouillies dans du vin et combinées au miel. Quand on a arrêté les envahissements de l'ulcère, que l'escarre est tombée par l'emploi du médicament qui va être décrit et que les ulcères se sont mondifiés, on aura recours à un cataplasme de jaunes d'œuf grillés et triturés avec du safran et du miel, dont on continuera l'emploi jusqu'à 3 la formation de la cicatrice. Le médicament dont nous parlions est le suivant : cendres de zinc, quatre drachmes ; safran, trois oboles ; pierre fissile, quatre drachmes; myrrhe qui ne soit pas trop fortement grillée, 4 trois oboles. Triturez ces substances dans du vin aminéen jusqu'à ce qu'elles se dessèchent, ajoutez du vieux vin de Crète d'un goût sucré, triturez de nouveau le tout ensemble, mettez le médicament de côté, pendant qu'il est encore humide, dans un réservoir en terre cuite, et employez-le pour oindre les yeux.

^{4.} νεμομένου F; νεμωμένου BFP. λίθου σχισίου... ό6. γ' Λ et Paul.; om. 5. μετὰ μέλ. om. BP. — 10-11. Codd.

μς'. Περί μυδριάσεως.

Όταν ή κόρη τῷ μὲν χρώματι μηδὲν ἀλλοιοτέρα γένηται, ωλα- ι τυτέρα δὲ ωολλῷ τοῦ κατὰ Φύσιν, καί ωστε μὲν ὁλοσχερῶς ἐμπο- δίζη τὸ ὁρῷν, ωστὲ δὲ ἐπὶ ωολὺ, καὶ τὰ ὁρώμενα ωάντα αὐτοῖς δοκεῖ μικρότερα εἶναι, μυδρίασις μὲν τὸ ωάθος, αἰτία δὲ αὐτοῦ ωε- 5 ριτιωματική τις ὑγρότης ἐσιίν. Θεραπεύειν οὖν δεῖ αὐτὴν Φλεβο- 2 τομοῦντας ἀπὸ ἀγκῶνος, ἢ καθαίροντας εἰ δὲ μὴ, τὰς γοῦν ἐν τοῖς κανθοῖς διαιρεῖν Φλέβας, εἶτα σικύαν τῷ ἰνίῳ ωροσβάλλειν, καὶ Θαλάσση ωροσαντλεῖν τὸ ωρόσωπον καὶ τοὺς ὀΦθαλμούς εἰ δὲ μὴ ωαρείη Θάλασσα, άλμη ἢ ὀξυκράτῳ. Φαρμάκοις δὲ χρησίεον 3 τοῖς καὶ ωρὸς Φλυκταίνας ἀρμόζουσιν.

μζ'. Περί Φθίσεως ὀΦθαλμῶν καὶ ἀτροΦίας.

 Φ θίσις έσθλ τῆς κόρης στενουμένης καλ ἀμαυροτέρας καλ ἡυσοτέ- Ι

46. DE LA MYDRIASE.

On donne le nom de mydriase à la maladie qui a lieu quand la pupille, tout en ne présentant aucun changement par rapport à la couleur, est beaucoup plus large que dans l'état normal; cette maladie empêche la vision quelquesois complétement, d'autres sois à un degré très-prononcé, et tous les objets visibles semblent être beaucoup plus petits qu'ils ne le sont réellement; la cause de cette maladie consiste dans une humeur excrémentitielle. On traite la mydriase par une saignée au pli du 2 bras, ou par une purgation, ou, si cela ne se peut pas, on incise du moins les veines des angles des yeux; ensuite on applique une ventouse sur l'occiput et on pratique sur la face et sur les yeux une affusion d'eau de mer; si on n'a pas d'eau de mer à sa disposition, on la remplace par de l'eau salée ou de l'eau vinaigrée. On emploie les médicaments qui 3 conviennent aussi contre les vésicules.

47. DE LA PHTHISIE DES YEUX ET DE LEUR DÉFAUT DE NUTRITION.

La phthisie des yeux a lieu lorsque la pupille devient plus étroite, plus 1

CH. 46; l. 4-5. μυδρίασις μὲν.... τις om. Codd. — lb. καθαιροῦντας BFP. υγρότης ἐσθίν Paul.; om. Codd. — 5. — 8. δέ om. BP. — 10. ἀρμότθουσιν οὖν Paul.; om. Codd. — 6. ἀπό Αἔτ.; BP. 2 ρας γινομένης τὰ δὲ ὁρώμενα ἐπὶ τούτοις μείζονα Φαίνεται. Διαφέρει δὲ ἡ Φθίσις τῆς ἀτροΦίας τούτω ἡ μὲν γὰρ Φθίσις σῖενωτέραν ωοιεῖ τὴν κόρην, ἡ δὲ ἀτροΦία ὅλον τὸν ὁΦθαλμὸν μικρότερον

¾καὶ ταπεινότερον. Θεραπεύειν δὲ τούτους χρὴ γυμνάζοντας τὰ ἄνω
μέρη, καὶ τρίδοντας ἐπιμελῶς τὴν κεΦαλὴν καὶ τὸ ωρόσωπον καὶ 5
τοὺς ὀΦθαλμοὺς, καὶ ὕδατι ωροσαντλοῦντας τὸ ωρόσωπον, καὶ
χρίοντας τὴν κεΦαλὴν μύρω τινὶ Θερμαίνοντι, ὑπαλείΦειν δὲ τοὺς
ὀΦθαλμοὺς ἀραιοῦντι δριμυτέρω Φαρμάκω, οἶόν ἐσῖι τὸ ὑποτεταγμένον ἀμμωνιακοῦ ∠α΄, κροκομάγματος ∠δ΄, κρόκου ∠၆΄, ἰοῦ ∠α΄.

4 Λεάνας ἐν ὕδατι ἀναπλάσας χρῶ.

, μη΄. Περὶ νυκτάλωπος. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Νυκτάλωπα δὲ λέγουσιν, ὅταν συμβῆ τὴν μὲν ἡμέραν βλέπειν, δυομένου δὲ ἡλίου ἀμαυρότερον ὁρᾶν, νυκτὸς δὲ γενομένης οὐδὲ ὅλως

obscure et plus ridée qu'elle ne l'était; les objets visibles semblent plus 2 grands qu'ils ne le sont. Voici quelle est la différence entre la phthisie des yeux et leur défaut de nutrition : la phthisie rend la pupille plus étroite, et le défaut de nutrition rapetisse l'œil tout entier et l'enfonce 3 davantage dans l'orbite. On prescrit aux malades les exercices des parties supérieures, des frictions faites avec soin sur la tête, la face et les yeux, une affusion d'eau sur la face, comme liniment sur la tête quelque luile échauffante, et en onction sur les yeux quelque médicament relâchant plus ou moins âcre, tel que le suivant : gomme ammoniaque, une drachme; tourteau d'huile parfumée au safran, quatre drachmes; safran, deux drachmes; vert-de-gris, une drachme. Triturez le médicament dans l'eau et façonnez-le avant de l'employer.

48. DE LA NYCTALOPIE. - TIRÉ DE GALIEN.

Le mot nyctalopie est usité lorsqu'il arrive qu'on y voit le jour, qu'on voit moins distinctement quand le soleil est couché, et qu'on ne voit

^{5.} τρίβωνας BFP. — 5-6. καί.... BP. — CH. 48; tit. Ε΄κ τῶν Γαλ. Vers. ἐφθαλμούς om. BP. — 8. ἀραιοῦντες antiq.; om. Codd. gr.

όρᾶν. Θεραπεύειν οὖν χρη τούτους κενοῦντας ἀπὸ ἀγκῶνος καὶ τῶν 2 κανθῶν, καὶ ἐξῆς καθαίροντας ἢ κενοῦντας κλυσῆρι, εἶτα ἀποφλεγματίζειν κελεύοντας ἢ ωΠαρμοὺς κινεῖν · διδόναι δὲ ὑρὸ τροφῆς ὑσσωπον ωίνειν ἢ ωήγανον. Εἀν δὲ μὴ ὑπακούη, ωάλιν δοτέον τὸ 3 διὰ τῆς σκαμμωνίας καὶ τοῦ κασθορείου καθαρτικόν · ἐγχρίειν δὲ μέλιτι ἀπηφρισμένω καὶ καμμύειν ωιεζοῦντα καὶ συνέχοντα τὰ ὑγρὰ, ἢ ἐλαίω ωαλαιοτάτω ὁμοίως ἐγχρίειν, ἢ σθυπθηρίας αἰγυπθίας κεκαυμένης μέρη δύο, ἀλὸς ὀρυκτοῦ μέρος ἐν, λεία μετὰ μέλιτος ὑπαλείφειν.

 $\mu\theta'$. Περὶ γλαυκώματος καὶ ὑποχύματος. Εκ τῶν Ῥού φ ου.

10 Γλαύκωμα καὶ ὑπόχυμα οἱ μὲν ἀρχαῖοι ἕν τι ἡγοῦντο εἶναι· οἱ ὶ δὲ ὕσῖερον τὰ μὲν γλαυκώματα τοῦ κρυσῖαλλοειδοῦς ὑγροῦ ϖάθος

pas du tout aussitôt que la nuit est venue. On traite ces malades d'abord 2 par des déplétions sanguines au pli du bras et aux angles des yeux, puis par une purgation ou par une évacuation à l'aide d'un lavement; après quoi on ordonne d'employer des apophlegmatismes ou de provoquer des éternuments; avant le repas, on donne à boire de l'hysope ou de la rue. Si la maladie ne cède pas à l'emploi de ce traitement, on administre de nouveau le purgatif à la scammonée et au castoréum, on oint les yeux avec du miel dont on a enlevé l'écume, en ordonnant de fermer les yeux, de comprimer et de retenir les liquides; ou on emploie de la même manière de l'huile très-vieille comme liniment, ou bien on se sert d'un liniment composé de deux parties d'alun d'Égypte brûlé et d'une partie de sel de roche; on triturera ces substances et on les appliquera avec du miel.

49. DU GLAUCOME ET DE LA CATABACTE. — TIRÉ DE RUFUS.

Les anciens croyaient que le glaucome et la cataracte étaient une seule I et même chose; mais les médecins plus modernes sont d'avis que le glaucome est une affection de l'humeur cristalline, qui change de cou-

5. τοῦ Paul.; om. Codd. — lb. κασ7ο- om. Codd. — 8. λεῖφ ΒΡ. — Ch. 49; tit. ρίου ΒΓΡ et sic fere semper. — 7. ἢ Ρούφου] Δημοσθένους Αët. — 10. ἢγοῦν- ἐλαίφ παλαιστάτφ ὁμοίως ἐγχρίειν Αët.; ται ΒΡ.

ἐνόμιζον τρεπομένου καὶ μεταβάλλοντος ἐκ τῆς οἰκείας χρόας ωρὸς
τὸ γλαυκὸν, τὰ δὲ ὑποχύματα ὑγρῶν ωαρέμπὶωσιν ωηγνυμένων
μεταξὸ τοῦ ραγοειδοῦς καὶ τοῦ κρυσιαλλοειδοῦς. Εσὶ δὲ ωάντα τὰ
κρανκώματα ἀνίατα, τὰ δὲ ὑποχύματα ἰατὰ οὐ ωάντα. Θεραπεύειν
δὲ τοὺς ὑποχύσει ωειραζομένους αἴματος ἀφαιρέσει ἀπὸ ἀγκῶνος καὶ το καθάρσει καὶ κενώμασι δριμυτέροις, καθάπερ τοῖς διὰ κενταυρίου
ἀφεψήματος ἢ σικύου ωικροῦ, καὶ κοιλίας λύσει συνεχεσίερα, καὶ
τοικύας τῷ ἰνίω ωροσβάλλειν μετὰ κατασχασμοῦ. Δεῖ δὲ καὶ ὑδροποτεῖν ωαρὰ ὅλην τὴν δίαιταν, καὶ κεχρῆσθαι τροφαῖς λεπίυνούσαις.

5 Συνοίσει δὲ χρόνου διελθόντος καὶ ἀποφλεγματισμὸς διά τινων 10 ἡμερῶν. Φαρμάκοις δὲ χρησίεον τὸ μὲν ωρῶτον ἀπλοῖς, καθάπερ μέλιτι καὶ ἐλαίω καὶ μαράθρου χυλῷ, ὑσίερον δὲ καὶ τοῖς συνθέτοις,
οἴόν ἐσίι καὶ τόδε· σαγαπηνοῦ ∠ξ΄, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ἑλλεβόρου λευκοῦ ἀνὰ ∠ς΄· οἱ δὲ ∠ε΄· ωηγάνου ἀγρίου ∠α΄, ἀφρονίτρου ∠ς΄·

leur et passe de sa couleur propre au gris, tandis que la cataracte consiste dans l'introduction de liquides coagulés entre l'uvée et le cristal-2 lin. Tous les glaucomes sont incurables et toutes les cataractes ne sont 3 pas curables. On traite ceux qui sont attaqués de cataracte par une évacuation de sang pratiquée au pli du bras, par la purgation et par des évacuants plus ou moins âcres, comme est une décoction de centaurée ou de concombre amer, par l'emploi assez fréquent des laxatifs; on ap-4 plique aussi des ventouses scarifiées sur l'occiput. Pendant toute la durée du traitement, on s'astreint à boire de l'eau et on se sert d'aliments 5 atténuants. Après un certain temps, il est utile d'employer aussi, à quel-6 ques jours d'intervalle, des apophlegmatismes. D'abord on se sert de médicaments simples, par exemple d'une combinaison de miel, d'huile et de suc de fenouil; plus tard, on aura recours à des médicaments composés, comme le suivant : Gomme sagapène, deux drachmes; suc de Cyrène, ellébore blanc, de chacun six drachmes (d'autres veulent qu'on prenne cinq drachmes); rue sauvage, une drachme; aphronitrum, six drachmes (d'autres veulent qu'on prenne cinq drachmes);

^{6.} τῷ ΒΡ. — 7. ἀφεψήματι ΒΡ; ἀφε- ΑΒΡ. — 11. ἀπαλοῖε ΑΓ, ἀπαλοῖε ΒΡ. ψήμασι Γ 1° m. — Ιδ. συνεχέσ1ερον — 13. καί om. ΒΡ.

οὶ δὲ ∠ε΄· μέλιτος κοτύλαι η΄. Η καυκαλίδος χυλοῦ, χαμαίδρυος, 7 κορωνόποδος, ἐκάσθου ἴσον. Λεάνας σοίει κολλύρια.

ν'. Περί ἀμαυρώσεως καὶ ἀμβλυωπίας.

Αμαύρωσίς έσιι σαντελής ώς έπὶ τὸ σολὺ τοῦ ὁρᾶν σαρεμπο- 1 δισμὸς χωρὶς Φανεροῦ σάθους σερὶ τὸν ὀΦθαλμὸν, ἀμβλυωπία δὲ 5 ἀμυδρότης τοῦ ὁρᾶν ὑπό τινος ἀδήλου αἰτίας γενομένη. Θεραπεία δὲ 2 ἀρμόζει κοινῶς σᾶσι τοῖς ἀμαυρωθεῖσιν ἄμΦω τὰς ὄψεις ἀπὸ ἀγκῶνος Φλεβοτομία, καὶ ἀπὸ κανθῶν κένωσις, ἔπειτα σερισπᾶν τὰ ὑγρὰ ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους διὰ κενώματος μετὰ ταῦτα δὲ καὶ σικύαν σροσβάλλειν ἰνίω, καὶ βδέλλας τοῖς κροτάφοις, καὶ τρίβε-10 σθαι τὰ κάτω μέρη, ὑδροποτεῖν τε καὶ τροφαῖς εὐδιαφορήτοις χρῆσθαι. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ τοῖς σταρμοῖς χρησίεον, καὶ νήσιεσιν 3

miel, huit cotyles. Autre: Suc de petite boucage, de germandrée lucide 7 et de pieds de corneille, quantités égales de chacun. Triturez et faites 8 des collyres.

50. DE L'AMAUROSE ET DE L'AMBLYOPIE.

L'amaurose est l'impossibilité absolue de voir, survenant le plus souvent sans affection manifeste aux yeux, tandis que l'amblyopie est l'obscurcissement de la vue tenant à quelque cause cachée. Le traitement qui 2 convient, en général, pour tous ceux qui ont une amaurose aux deux yeux consiste en une saignée pratiquée au pli du bras et en une évacuation faite aux angles des yeux; après quoi on exerce sur les humeurs, à l'aide d'un évacuant, une action révulsive vers les parties inférieures; ensuite on applique une ventouse à l'occiput et des sangsues aux tempes; on frictionne les parties inférieures, on fait boire de l'eau seule et on fait prendre des aliments qui se dissipent facilement. A mesure que le 3 temps avance, on a aussi recours aux éternuments, aux vomissements

^{1.} οἱ δὲ ∠ε΄ οm. BP. — Ib. καυκαλίδος ex em.; καυκαλίδων Paul.; om. Codd. — Ch. 50; l. 3-4. σαραποδισμός AF. — 5. ἀμυδρότερος τοῦ ὁρᾶν BP.

^{— 7.} Φλεδοτομητέον Α. — 1b. παρασπάν BP. — 8. διά πενιομάτων BP. — 11. τοῖς πλαρμιποῖς BP. — 1b. νησλικοῖς Α.

εμέτοις, καὶ ὑπαλείψεσι, τὸ μὲν ωρῶτον διὰ μέλιτος καὶ ελαίου ἔσων, ἔπειτα τῷ ὑπογεγραμμένω συνθέτω. Κρόκου ὁβολοὶ β΄, χολῆς ὑαίνης ∠α΄, ωεπέρεως κόκκοι ωε΄, νάρδου, μαράθρου χυλοῦ ἀνὰ ∠ις΄, ἀμμωνιακοῦ Θυμιάματος ∠α΄, ἰοῦ ∠α΄, μέλιτος κοτύλαι δ΄.

Λεῖα ωἀντα ωοιήσας ἐπίχες τοῦ μαράθρου τὸν χυλὸν, ἔπειτα λεάνας
 ἀναξήρανος, καὶ τότε τὸ μέλι μίξας καὶ ἀνελόμενος εἰς ωυξίδα
 χαλκῆν χρῶ. Πρὸ δὲ τοῦ ἐγχρίειν ἀποπυρία, σπόγγω τοὺς ὀΦθαλ-΄
 μοὺς εἰς Θερμὴν Θάλασσαν βάπλων.

να'. Περί σ7ραδισμοῦ.

Αἱ ἐκ γενετῆς σΊραδότητες τῶν νηπίων Θεραπεύονται προσωπείου περιθέσει, ὅπως εἰς τὸ εὐθὺ βλέπωσι, καὶ τοῦ λύχνου δέ τι- 10
 θεμένου ἀντικρύ, καὶ μὴ ἐκ πλαγίου παραφαίνοντος. Καὶ ὅταν ἔτι πρὸς τὴν ρῖνα συννεύσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, κροκίδας φοινικίνας

à jeun et aux onctions des yeux, qu'on pratique d'abord avec un mélange de parties égales de miel et d'huile, et ensuite avec le médicament composé suivant : safran, deux oboles; bile d'hyène, une drachme; poivre, quatre-vingt-cinq grains; épi de nard et suc de fenouil, de chacun seize drachmes; gomme ammoniaque, une drachme; vert-degris, une drachme; miel, quatre cotyles. Réduisez tous les ingrédients [secs] en poudre impalpable, versez le suc de fenouil dessus, puis desséchez en triturant; ajoutez ensuite le miel, et mettez le médicament de 5 côté dans une boîte en cuivre avant de l'employer. Faites sur les yeux, avant de pratiquer l'onction, une fomentation avec une éponge trempée dans de l'eau de mer chaude.

51. DU STRABISME.

On guérit le strabisme des petits enfants qui date de leur naissance en appliquant un masque qui les force à regarder directement et en plaçant la lampe droit devant eux, de manière qu'elle n'envoie pas de rayons latéraux. Si [après l'emploi de ces moyens] les enfants tournent encore les yeux vers le nez, on collera des fils de laine colorés en pourpre vers

^{2.} τῷ ἐπιγεγραμμένῳ Λ. — Ch. 51; Α; προσώπου F; πρόσωπου BP. — 11. 1. 9-10. προσωπείου Paul.; προσωπίου ἔπι (sic) BFP.

σαρακολλάν καὶ τοῖς σρὸς τοὺς κροτάφους κανθοῖς, ὅπως σρὸς ταύτας ἀτενίζοντες διορθώσι τοὺς ὀφθαλμούς.

ν6'. Περί ἐκπιέσμοῦ.

Εκπιέζονται οἱ ὀΦθαλμοὶ ἐνίστε ώσὶε διαμένειν ἐξέχοντας. Τοὺς 1.2 μὲν οὖν ὑπὸ ἀγχόνης ἐκπιεσθέντας ἀπὸ ἀγκῶνος Φλεξοτομεῖν· εἰ 5 δὲ ἄλλως γένοιτο, Φαρμακεύειν ἐλλεβόρω μέλανι, ἢ σκαμμωνία. Τὰς δὲ ἐκ τῶν ἀδίνων ἐκθλίψεις τῶν ὀΦθαλμῶν ωολλάκις μὲν καὶ 3 αἱ ἐν τοκετοῖς ἐπιγινόμεναι καθάρσεις λύουσιν, ὅθεν δεῖ συνεργεῖν ταύταις. Επὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν μετὰ τὴν Φλεβοτομίαν εἰ μὴ κατασλαίη- 4 σαν, σικύαν τῷ ἰνίω ωροσβάλλειν, ἐπιτιθέναι δὲ ἔριον μέλιτι κε10 χρισμένον, ἢ κροκύδα μετὰ ΰδατος, ἄνωθέν τε ωθύγμα ἐπιδεῖν ἡσυχῆ. Συμφέρει δὲ τούτοις καὶ Θάλασσα ψυχρὰ ωροσαντλουμένη 5 τῷ ωροσώπω, καὶ σέρεως χυλὸς καὶ ωολυγόνου μετὰ μηκωνείου ἐπιχριόμενος, καὶ τἄλλα ὅσα δύναται σθέλλειν καὶ συνάγειν.

les angles des yeux qui se rapprochent des tempes (angles externes), afin qu'en regardant fixement ces fils, les enfants redressent leurs yeux.

52. DE L'EXOPHTHALMIE.

Quelquesois les yeux sont expulsés de l'orbite de manière à rester saillants. On pratique une saignée au pli du bras chez les gens dont les yeux ont été expulsés de l'orbite par suite de strangulation; si cet accident tient à une autre cause, on sait une purgation avec l'ellébore noir ou avec la scammonée. L'exophthalmie causée par les douleurs de l'accouchement est souvent guérie par la purgation qui survient à l'époque des couches : il faut donc savoriser cet écoulement. Lorsque, chez les hommes, l'exophthalmie ne cède pas après l'emploi de la saignée, on applique une ventouse sur l'occiput, on place sur cette région de la laine enduite de miel, ou un fil de laine trempé dans l'eau, sur lequel on met une compresse qu'on assujettit doucement avec une bande. C'est aussi un traitement utile dans ce cas que de faire sur la face une affusion d'eau de mer froide, d'y pratiquer des onctions avec un mélange de sucs de chicorée, de bistorte et de pavot, et d'employer tous les autres moyens capables de réprimer et de contracter.

3

Ch. 52; l. 10. ή om. BFP. — 13. ἐπιχριόμενον F; ἐπιγχριόμενον (sic.) BP.

υγ'. Περί συγχύσεως.

1 Τὰς μὲν οὖν ἐκ σληγῆς συγχύσεις Φλεβοτομία τε ἀπὸ ἀγκῶνος,

καὶ αἵματος νεοσΦαγοῦς, μάλισῖα μὲν τρυγόνος εἰ δὲ μὴ, καὶ σερισῖερᾶς ἐκπληροῦντας ὅλον τὸν ὀΦθαλμὸν Θεραπεύειν, εἶτα ἐπιτιθέναι ἔριον μαλακὸν, βρέξαντας εἰς ἀρὸν ἀνακεκομμένον μετὰ οἴνου

2 καὶ ῥοδίνου καὶ ἐπιδεῖν. Τῆ δὲ ἑξῆς τὸ αὐτὸ σοιεῖν, καὶ τῆ τρίτη 5 ἀποπυριᾶν καὶ γάλακτι ἐγχυματίζειν, καὶ καταπλάτῖειν τοῖς ἐπιτηδείοις, εἶτα ὑπαλείΦειν τοῖς σρὸς τὰς σαλαιὰς διαθέσεις, οἶόν ἐσῖι τὸ χιακόν.

νδ'. Περί μυωπιάσεως.

Μυωπίαι λέγονται οἱ ἐκ γενετῆς τὰ μὲν ἐγγὺς βλέποντες, τὰ δὲ
 ἐξ ἀποσίάσεως οὐχ ὁρῶντες. Ανίατος δέ ἐσίιν ἡ τοιαύτη διάθεσις. 10

53. DE LA SYNCHYSIS.

On traite la synchysis, suite de coups, en pratiquant une saignée au pli du bras et en remplissant tout l'œil du sang d'un animal fraîchement tué; à cet effet, on choisit de préférence une tourterelle, et, si l'on n'a pas de tourterelle, on se sert de sang de pigeon; ensuite on applique de la laine molle trempée dans un œuf battu avec du vin et de l'huile aux 2 roses, qu'on assujettit avec un bandage. Le lendemain, on fait la même chose; le troisième jour, on pratique des fomentations et des injections de lait et on applique les cataplasmes convenables; après cela, on oint les yeux avec les collyres qui conviennent contre les affections anciennes, comme celui de Chio.

54. DE LA MYOPIE.

On appelle myopes ceux qui, depuis leur naissance, distinguent bien les choses rapprochées, mais ne voient pas les objets éloignés. Cette ma-

Ch. 53; l. 1. μὲν οὖν Αὐτ.; μέν Codd. Paul.; ἐκπληροῦν Codd. — Ib. Θερα-Ib. ἀπό om. BP. — 3. ἐκπληροῦντας πεύειν Paul.; om. Codd.

Ευαντία δὲ ωάσχουσιν οἱ γηρῶντες τοῖς μύωψιν· τὰ γὰρ ἐγγὺς μὴ 3 ὁρῶντες τὰ ωόἐρω βλέπουσιν.

νε'. Περί δακρυβροούντων.

 $\dot{\mathbf{Y}}$ παλείφειν δεῖ τοὺς δακρυβροοῦντας τοῖς ἐμπλασΊικοῖς καὶ ψύ- $\mathbf{1}$ χουσι καὶ σΊύφουσι φαρμάκοις, καὶ ωροσκλύζεσθαι τῷ ὀξυκράτω.

νς'. Περί έγκανθίδων.

Ε΄ Ε΄ γκανθὶς δέ ἐσὶι σαρκὸς αὕξησις ἐκ τοῦ μεγάλου κανθοῦ γινο- 1 μένη τοῦ τόπου ἐλκωθέντος. Η μὲν οὖν ἀκακοήθης ἀναλγής ἐσὶι, 2 μαλακὴ, ὑπόσομφος ἡ δὲ κακοήθης σκληρὰ, ἀνώμαλος, νυγματώ- δεις πόνους ἔχουσα. Δεῖ δὲ τὰς κακοήθεις ἀπαγορεύειν, τὰς δὲ ἀκα- 3 κοήθεις Θεραπεύειν, τὰς μὲν μικρὰς φαρμάκοις ξηροῖς, ὡς τῷ διὰ χαλκίτεως καὶ καδμείας ψωρικῷ, τὰς δὲ μείζονας τῆ χειρουργία.

ladie est incurable. Les vieillards présentent des symptômes opposés à 3 ceux de la myopie; en effet, ils distinguent les objets éloignés et ne voient pas les choses placées près d'eux (presbytie).

55. DE L'ÉCOULEMENT DES LARMES.

On oint les yeux de ceux qui ont un écoulement de larmes avec des 1 médicaments emplastiques qui refroidissent et resserrent, et on les lave avec de l'eau vinaigrée.

56. DE L'ENCANTHIS.

L'encanthis est une protubérance charnue qui pousse dans le grand 1 angle de l'œil, par suite d'une ulcération de cette région. L'encanthis 2 bénin est exempt de douleur, mou et un peu spongieux, tandis que l'encanthis malin est dur et inégal et excite des douleurs piquantes. Re-3 fusez de traiter les encanthis malins, mais soignez les encanthis bénins, quand ils sont petits, avec des médicaments secs, comme le médicament contre la psore, contenant du cuivre pyriteux et de la tutie; quand ils sont trop grands on les soumet à une opération.

νζ'. Περί Φθειριάσεως.

- Θεραπεύειν χρη τούτους σρότερον έκκαθαίροντας τοὺς Φθεῖρας,
   εἶτα σροσκλύζοντας Θαλάσση χλιαρᾶ, εἶτα σροσαπλομένους τοῦ ταρσοῦ τῷ ὑπογεγραμμένῳ Φαρμάκῳ στυπληρίας σχισλῆς μέρη
   δύο, σλαΦίδος ἀγρίας μέρος ἕν. Λείοις χρῶ.
  - νη'. Περὶ ἐμπεφραγμένων μυξωτήρων. Επ τῶν Αρχιγένους.

57. de la phthiriase [des paupières].

On traite ceux qui ont cette affection en enlevant d'abord les poux et en lavant ensuite l'œil avec de l'eau de mer tiède; puis on touche le bord de la paupière avec le médicament suivant : alun de plume, deux 2 parties; staphisaigre, une partie. Triturez le médicament avant de l'employer.

58. DE L'OBSTRUCTION DES NARINES. - TIRÉ D'ARCHIGÈNE.

Quand le nez est obstrué, attendu que de l'air s'y est manifestement arrêté, on essaye d'abord de relâcher le ventre; ensuite on applique des sangsues sur le nez; trois jours après, on recouvre la partie du nez qui s'étend depuis l'espace intermédiaire entre les deux sourcils jusqu'à la pommette, d'un des emplâtres dont on vante les propriétés dissipantes. On continue ce traitement pendant quinze jours, après lesquels on relâche le ventre avec le médicament amer à l'aloès, ou avec le pur-

Ch. 57; l. 1. ἐπκαθαίροντας Paul.; ἐπκαθαίροντας FFP.
— Ib. τούς Φθεῖρας Paul.; τὰς Φθείρας Codd. — 2-3. τοῦ ταρσοῦ Paul.; τῷ ταρσῷ Codd. — Ch. 58; l. 6. ϖρότερον

— Ib. ωειράσθαί τι BP; ωειραθέντας A. — 7. δέ om. BFP. — Ib. σπληνίον B FP. — 9. ἐπαγγελλομένων om. BP. — Ib. δέ Aët.; om. Codd. — 10. δὲ ταύτας Αἔτ.; ταῦτα Codd. τῆς κοιλίας ἢ τῆ ἱερᾳ τῆ διὰ κολοκυνθίδος, εἶτα ἀποΦλεγματισμῷ χρησιέον, καὶ μετὰ ταῦτα μαλάσσοντι Φαρμάκῳ τὴν ρῖνα ωεριβλητέον καὶ τὸ μέτωπον, εἶτα ωιαρμικοῖς χρησιέον, καὶ μετὰ τοῦτο σιναπισιέον τὴν κεΦαλὴν ἄχρι μετώπου, καὶ λουσιέον. Καὶ ὀσΦραν-3 τὸν δὲ ωροσαγέσθω κασιόριον ὅξει ωεΦυραμένον. Μετὰ δὲ τοὺς 4 σπαραγμοὺς τούτους εἰ ἔτι τινὸς δέοι, ωαραληπιέος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ῥαΦανίδων ἔμετος διὰ ὀξυμέλιτος δεδευμένων. Τῆ δὲ ἑξῆς ἀψινθίου 5 χυλοῦ ὅσον κοχλιαρίου ἡμισυ χρήσιμον ωροποτισθῆναι, ἢ ὑσσώπου ἢ τραγοριγάνου. Αρμόσει δὲ καὶ μαλάγματος ἐπίθεσις ἕως ὅτου 6 ἐκορύΦωσεν ἰόνθους. Ταῦτα καὶ δις καὶ ωλεονάκις ωρακτέον ωρὸς 7 τὰς ἀπειθεσιέρας διαθέσεις.

νθ΄. Περί ἀπαγχομένων. Εκ τῶν Θεοφράσ7ου.

Των ἀπαγχομένων ἀνάκλησις γίνεται όξους έγχύσει καὶ ωθερίδος 1

gatif sacré à la coloquinte; ensuite on a recours à un apophlegmatisme; après cela on entoure le nez et le front d'un médicament ramollissant; puis on se sert de sternutatoires, après lesquels on appliquera sur la tête un sinapisme qui s'étende jusqu'au front, et on fera prendre un bain. On fait aussi respirer du castoréum malaxé avec du vinaigre. Si, après 3-4 un traitement aussi actif, on a encore besoin d'appliquer quelque autre remède, on aura recours au vomissement provoqué par des radis trempés dans du vinaigre miellé. Il est utile de faire boire le lendemain, 5 avant le dîner, une demi-cuillerée de suc d'absinthe, d'hysope ou d'origan de bouc. Il convient aussi d'appliquer un malagme et d'en continuer 6 l'usage jusqu'à ce qu'il ait fait lever des varus. On répétera ce traitement 7 à deux et à plusieurs reprises dans les cas où la maladie cède plus difficilement que de coutume.

59. DE LA STRANGULATION. - TIRÉ DE THÉOPHRASTE.

Pour rappeler les étranglés à la vie, on leur fait [dans le nez] une 1

ή ex em.; om. Codd. — Ib. διὰ τῆς κολοκυνθ. BP. — 4. σιναπισθέον Λετ.; σιναπισμό Codd. — 5. δέ post τόν om. Α. — 7. δεδευμένων conj.; δεδευμένος

ΒΡ; ήδυσμένος ΑΓ. — 8. ωστισθήναι Α; ωροποτισθή βΡ. -- 9. μαλάγματα Β Ρ. — 10. ἐπορύφωσεν ex em.; πορύφωσεν Codd. — Ib. ωολλάκις ΑΓ.

- 2 ή κυίδης κάρφει ἐν ὄξει τριφθέντι δριμυτάτω καὶ καθιεμένω. Ἐργω3 δῶς δὲ καταδέξονται, ἀλλὰ καταδιάζονται. Διαλυομένων δὲ τῶν
  ωερὶ τὸν τράχηλον ἐρυθημάτων, εὐθὺς ἀναδλέπουσι καὶ ἀνίενται.
  4 Ἐχει δέ τι ωαραπλήσιον αὐτῶν τὸ ἀνακαλεῖσθαι καὶ ναυαγῶν, καὶ
  δλως τῶν ἐκπνιγομένων · ἀναζωπυρεῖται γὰρ τούτων τὸ Θερμόν.
- injection de vinaigre et on y introduit un rameau d'ortie ou de fougère frotté avec du vinaigre très-âcre. Ils montrent de la répugnance à se lais3 ser introduire ces objets, mais on doit les contraindre. Quand la rougeur qui existe autour du cou se dissipe, ils ouvrent immédiatement les yeux et ils se sentent soulagés. Les moyens propres à rappeler à la vie les naufragés, et en général ceux qui étouffent, ont quelque chose d'analogue à ceux que nous venons de décrire; car, dans tous ces cas, il s'agit de ranimer la chaleur.
  - 1. κάρφει ex em.; καρπῷ Codd. 2. καταμυάζουται BFP.

ΛΟΓΟΣ Θ'.

α'. Περὶ αϊματος ἀναγωγῆς ἐκ κατάρρου. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Τοὺς μὲν ἐπὶ κατάρὸφ ωθύσαντας αἶμα, Φλέθα τεμών εὐθὺς ἐν ὶ ἀρχαῖς, ἢ κλύσματι δριμεῖ χρησάμενος, εἶτα τρίψας τὰ σκέλη καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ ωλεῖσθον ἄμα Φαρμάκφ Θερμαίνοντι καὶ διαδήσας, ξυρήσας τε τὴν κεΦαλὴν ἐπιθήσεις τὸ διὰ τῆς κόπρου τῶν ἀγρίων 5 ωερισθερῶν Φάρμακον, ώρῶν τε τριῶν μεταξὺ γενομένων ἐπὶ τὸ βαλανεῖον ἄγε, καὶ λοῦς ἄνευ τοῦ ψαῦσαι λίπος τῆς κεΦαλῆς, εἶτα σκεπάσας αὐτὴν συμμέτρφ ωίλφ τρέΦε ροΦήματι μόνφ αὐσθηρῶν ὁπωρῶν ἔχοντι, εἶτα ὑπνοῦν μέλλοντι τὸ διὰ τῶν ἐχιδνῶν δίδου Φάρμακον νεωσθὶ ἐσκευασμένον, καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τὰ ἄλλα ωάντα

LIVRE IX.

1. DU CRACHEMENT DE SANG SUITE D'UN CATARRHE. - TIRÉ DE GALIEN.

Il faut saigner dès le début les malades qui crachent du sang à la suite d'un catarrhe, ou leur administrer un lavement âcre; ensuite on pratique sur les jambes et les bras des frictions très-prolongées avec un médicament échauffant et on entoure ces membres d'un bandage; on rase la tête et on applique sur cette partie le médicament aux excréments de pigeons sauvages; puis, après un intervalle de trois heures, on envoie les malades au bain; seulement, en prenant leur bain, ils feront attention à ce qu'aucune graisse ne vienne leur toucher la tête; après cela, on recouvre cette partie d'un bonnet de moyenne épaisseur, et on nourrit uniquement avec des bouillies qui doivent contenir quelques fruits légèrement âpres; quand le malade va se coucher, on administre le médicament aux vipères récemment préparé; le second jour, on frictionne

CH. 1; tit. Ε΄ν τῶν Γαληνοῦ. Vers. antiq.; om. Codd. gr. — 1. Φλέβα τεμών Αἔτ.; Φλεβοτομῶν F; Φλεβοτομεῖν

ΑΒΡ. — 3. τὰς τρίχας χεῖρας ΒΡ. — 6. λίπους ΒΓΡ. — 9. κατεσκευασμένον Codd.

τοῦ σώματος τρίψας ωλην κεφαλης καὶ ἐν ησυχία φυλάξας αὖθις εἰς εἰς ἐσπέραν δίδου τὸ διὰ ἐχιδνῶν. Σταλέντος δὲ ἐπὶ τούτω τοῦ κατάρρου, τῆ τρίτη τῶν ἡμερῶν ἔωθεν δίδου μέλιτος ἡψημένου μικρὸν, ἐπὶ ἡσυχίας τε φύλατιε, καὶ ωᾶν ἀπότριβε τὸ σῶμα, τροφήν τε δίδου ωϊσάνης χυλὸν σὺν ἄρτω βραχεῖ, κἄπειτα τῆ τετάρτη τῶν 5 ἡμερῶν ἔωθεν μὲν τοῦ διὰ ἐχιδνῶν φαρμάκου δίδου άμα συχνῷ μέλιτι, τῆ κεφαλῆ δὲ τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου ωάλιν ἐπιθεὶς, εἶτα λούσας καὶ βρέψας μετρίως ἐκκάθαιρε λοιπὸν σφοδρότερον τὸν ωνεύμονα τῆ ωέμπιη τῶν ἡμερῶν, εἶτα αὖθις καὶ αὖθις ἐκ διαλειμμάτων χρῶ, κατὰ μὲν τῆς κεφαλῆς τῆ συνήθει κηρωτῆ τῆ διὰ βαψίας, τὴν δὲ 10 3 ὅλην τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν ἀναθρεπίικὴν ωοιοῦ. Τοὺς δὲ ἐπὶ ψύξει τῶν ἀναπνευσικῶν ὀργάνων αἵμα ωιὐοντας φλεβοτομήσεις ωαραχρῆμα, ἐπαφαιρήσεις τε δὶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ κατὰ πατὰ

toutes les parties du corps, à l'exception de la tête, on fait reposer les malades et on leur donne de nouveau, le soir, le médicament aux vipères. 2 Si, avec ce traitement, on a réussi à réprimer le catarrhe, on donne, le matin du troisième jour, un peu de miel cuit, on prescrit aux malades le repos et des frictions générales sur tout le corps; on donne pour nourriture de la crème d'orge mondé avec un peu de pain; au matin du quatrième jour on prend le médicament aux vipères avec beaucoup de miel, on applique ensuite le même médicament sur la tête; puis, après avoir administré un bain et avoir modérément nourri, le cinquième jour, on purge le poumon d'une manière suffisamment efficace; après cela, on applique de temps en temps, mais à plusieurs reprises, sur la tête le cérat à la thapsie dont nous avons l'habitude de nous servir, tandis que les soins qu'on donne à l'ensemble du corps sont dirigés de ma-3 nière à en restaurer les forces. Saignez immédiatement les malades qui orachent du sang par suite d'un refroidissement des organes de la respiration, et répétez cette opération pour la seconde fois le même jour, pour faire également deux saignées le second jour; puis, le premier

τὸ διὰ τῶν ἐχ. Φάρμακον ΒΡ. —
 δίδου Αἔτ.; διδόναι. Codd. — 7. ἐπιτιθείs Α F. — 9. καὶ αῦθις Gal.; om. Codd. — Ιb. ἐκ τῶν διαλειμμάτων F. — 10.

μέν om: BP. — Ib. την συνήθη κηρωτήν διά $\otimes$ αψίας BP. — 11. όλην] όλην BP. — Ib. επίμελε (sic) BP. — 13. τε] δέ BP.

τὴν ὑσ Γεραίαν ὁμοίως δὶς, εἶτα τρίψει τῶν κώλων καὶ δεσμοῖς ἐν τῆ πρώτη χρησάμενος, εἰς ἐσπέραν δώσεις τὸ διὰ σπερμάτων · ἐν δὲ τῆ δευτέρα μετὰ τὴν ἐπαφαίρεσιν ἐπιθήσεις καντὶ τῷ Θώρακι τῆς διὰ τῆς Θαψίας κηρωτῆς, εἶτα ἄρας αὐτὴν εἰς ἐσπέραν, ὅπως μὴ Θερμανθῆ κε5 ραιτέρω τοῦ κροσήκοντος, ἐν τῆ τρίτη κάλιν ἐπιθεὶς ώραις κου τρισὶ λοῦς τὸν ἄνθρωπον καὶ τρέφε τρίσὶν ἐφεξῆς ἡμέραις, ταῖς μὲν κρώταις δύο ἡμέραις ἡοφήμασι, τῆ τρίτη δὲ κρὸς τῷ χυλῷ τῆς κὶισάνης δίδου καὶ ἰχθύν τινα τῶν εὐπέπλων ἀπλῶς ἡρτυμένον. Δίδου δὲ ὁμοίως εἰς ὁ ἐσπέραν τοῦ διὰ σπερμάτων φαρμάκου ἔν τε τῆ δευτέρα καὶ τῆ τρίτη 10 τῶν ἡμερῶν · ὑπνοποιόν τε γάρ ἐσλι καὶ ἀνώδυνον καὶ ξηραντικόν. Ἡδη οὖν τῶν τε μορίων ἐν εὐκρασία γενομένων καὶ τῆς φλεγμονῆς 5 καυσαμένης, ἀνακαθαίρειν ἐπιτεταμένως δυνήση, καὶ μετὰ τοῦτο χρήσασθαι τῷ διὰ τῶν ἐχιδνῶν φαρμάκο, μετὰ ὁ τῆ τε γαλακτοποσία καὶ τῆ ἄλλη τροφῆ δεόντως ἀν χρήσαιο. Οὕτω μὲν τοὺς κατὰ 6

jour, frictionnez les membres et appliquez-y des bandages; le soir, donnez le médicament aux graines; le second jour, après la seconde saignée, recouvrez toute la poitrine de cérat à la thapsie; puis enlevez-le le soir, de peur que ce médicament ne s'échausse plus qu'il ne le faut; le troisième jour, appliquez encore, durant un espace de trois heures, le même médicament; quant à la nourriture qu'on donne durant ces trois jours consécutifs, on s'en tient, les deux premiers, aux bouillies seules, mais, le troisième, on ajoute à la crème d'orge mondé quelque poisson facile à digérer, qu'on sert avec un assaisonnement simple. Donnez éga- 4 lement, le soir du deuxième et du troisième jour, le médicament aux graines; car ce médicament provoque au sommeil, apaise les douleurs et dessèche. Quand les parties ont déjà repris leur bon tempérament habi- 5 tuel, et que l'inflammation est apaisée, vous pouvez instituer un traitement expectorant vigoureux, que vous faites suivre de l'administration du médicament aux vipères; après cela, c'est le moment d'en venir au traitement par le lait donné sous forme de boisson et à l'administration des autres substances nutritives. Voilà comment vous guérirez les ma-6

^{2.} σπέρματος BP. — 3. τήν om. BP. e Gal. et Aët; om. Codd. — 10. τε om. — 3-4. τῆ.... πηρωτῆ BP. — 5. ἐπὶ BP. — Ιδ. ξηρόν BFP. — 14-p. 465, τὴν τρίτην BP. — 6-7 ταῖς.... ἡμέραις l. 1. Οὔτω.... ἰάσαιο ἀν om. BP.

αὐτὴν τὴν πρώτην ἡμέραν έαυτοὺς ἐγχειρίσαντας ἰάσαιο ἄν · οὐ μὴν τούς γε μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἄπαντας, ἀλλὰ ἐνίοτε αὐτῶν τινες ἢ ἀνίατον ἔσχον τὸ ἔλκος. Χαλεπωτέραν δὲ ἔχει τὴν ἴασιν τὰ ἐν τῷ ωνεύμονι συνιστάμενα τῶν ἐλκῶν, καὶ χρὴ παραχρῆμα τέμνειν τὴν ἐν ἀγκῶνι Φλέβα τὴν ἔνδον, ἐπαφαιρεῖν τε δίς που ἢ καὶ τρὶς, τρί- 5 βειν δὲ καὶ διαλαμβάνειν ὅλα τὰ κῶλα δεσμοῖς · ἐπειδὰν δὲ ταῦτα πραχθῆ, πρῶτον μὲν ὀξύκρατον ὑδαρές τε καὶ χλιαρὸν διδόναι πίνειν, ὅπως, εἴ τις εἴη Θρόμβος ἐν τῷ σπλάγχνω, διαλυθεὶς ἐκβληθείη, καὶ τοῦτο οὐδὲν κωλύει καὶ δὶς καὶ τρὶς ἐργάσασθαι · μετὰ δὲ ταῦτα διδόναι τῶν ἐμπλατίοντων τε ἄμα καὶ σίυφόντων Φαρμάκων, ἤτοι 10 διὰ ὑδαροῦς ὀξυκράτου τὴν πρώτην, ἢ διὰ ἀφεψήματος μήλων ἢ μύρτων ἤ τινος ἄλλου τῶν σίυπίικῶν, εἰς ἐσπέραν τε πάλιν ὁμοίως 8 διδόναι τὸ Φάρμακον, εἴργοντα πάσης τροφῆς. Κάλλισίον δὲ καὶ τῆ

lades qui se confient à votre direction dès le premier jour; mais vous ne guérirez pas tous ceux qui ne réclament vos soins que le deuxième ou le troisième jour; parfois, au contraire, quelques-uns de ces malades 7 auront un ulcère incurable [au poumon]. Les ulcères qui se forment au poumon sont plus difficiles à guérir que les affections dont nous avons parlé jusqu'ici; on fait donc immédiatement une saignée à la veine interne du pli du bras, et on revient à cette opération pour la deuxième ou même pour la troisième fois; on frotte les membres et on les lie avec des bandes dans toute leur étendue; puis on donne d'abord à boire de l'eau vinaigrée tiède qui contienne peu de vinaigre, pour dissoudre et faire rejeter les caillots qui pourraient s'être formés dans le viscère, et rien n'empêche de revenir, pour la deuxième ou la troisième fois, à l'administration de cette eau vinaigrée; après cela, on donne des médicaments qui ont à la fois la propriété de resserrer et de boucher les conduits, et on les administre le premier jour, soit dans de l'eau légèrement vinaigrée, soit dans une décoction de pommes, de baies de myrte ou de quelque autre substance astringente; le soir, on prescrit de nouveau, de la même manière, le médicament, et on interdit complétement 8 l'usage des aliments. Ce qu'on peut faire de mieux, c'est de répéter le

^{1.} λάσαιο ἄν ex em.: λάσαιο AF. — — Ib. τε] δέ A. — 6. τε καί ABP. — 4. σαραυτίκα A. — 5. την ενδον om. A. 7. καί om. BP. — 10. καὶ τῶν σΊνφ. F.

ύσ εραία έπα φαιρεῖν αὖθις ὀλίγον, καὶ τρο φαῖς καὶ φαρμάκοις ὁμοίως χρῆσθαι μέχρι τετάρτης ἡμέρας, καὶ βρέχοντα κύκλω τὸν Φώρακα, Φέρους μὲν μηλίνω καὶ ῥοδίνω, χειμῶνος δὲ ναρδίνω. Χρῶ δὲ κατὰ ο αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐμπλασθοῖς φαρμάκοις, οἶά ἐσθι τὰ διὰ ἀσφάλτου καὶ ὀξους. Μόνοι δὲ ἀνιάτως μοι δοκοῦσιν ἔχειν οἱ διὰ κακοχυμίαν 10 ἀναδρωθέντες.

β' . Περὶ ἀναγωγῆς αἴματος. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Ο πρώτος κίνδυνός έσ]ι τῆς τοῦ αἵματος ἀναγωγῆς κατὰ αὐτὴν την ἄμετρον κένωσιν · βοηθεῖν οὖν ἐκ τοῦ παραυτίκα τοῖς πάσχουσι δυνήση διὰ τῶν ὑπογεγραμμένων · τὴν γὰρ ὅλην διάθεσιν ἰατρῶν 10 ἔργον ἰάσασθαι. Ανδράχνη ἐσθιομένη ποιεῖ · δρασ]ικώτερος δὲ ὁ χυλὸς αὐτῆς πινόμενος · βαλαύσ]ιον, βάτου ὁ καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος, · 2

second jour la saignée, qui, cette fois, sera petite, d'observer jusqu'au quatrième jour les mêmes règles par rapport aux aliments et aux médicaments, en faisant sur tout le pourtour de la poitrine des embrocations, en été, d'huile aux coings ou d'huile aux roses, et, en hiver, d'huile au nard. On applique aussi sur la poitrine des médicaments emplastiques, par exemple celui qui contient du bitume de Judée et du vinaigre. Les seuls malades que je considère comme incurables sont 10 ceux qui ont une érosion [des vaisseaux du poumon] causée par la mauvaise qualité des humeurs.

2. DU CRACHEMENT DE SANG. - TIRÉ DE GALIEN.

Le danger le plus pressant qu'amène le crachement de sang consiste dans la quantité excessive de l'écoulement; vous pourrez donc, dans les premiers instants, prêter secours aux malades à l'aide des médicaments que nous allons énumérer ci-dessous; mais c'est l'affaire des médecins d'entreprendre la guérison complète de cette maladie. Le pourpier est efficace quand on le mange; toutefois le suc de cette plante est plus actif pris en boisson; les fleurs de grenadier sauvage, ainsi que le fruit

^{3.} καί om. BP. — Ib. ναρδίνω Gal.; antiq.; om. Codd. gr. — 8. εύμετρον BP. νάρδω Codd. — 4. ἐμπλασ1ικοῖς Φαρ. — 10. Θεάσασθαι BP. — Ib. ἐθισμένη BFP. — Ch. 2; tit. ἐκ τῶν Γαληνοῦ Vers. BP.

δρυὸς τὸ ὑμενῶδες τὸ ὑπὸ τῷ Φλοιῷ τοῦ πρέμνου, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου · μάλισῖα δὲ ἔψοντες αὐτῷ χρῶνται · Φηγοῦ 3 δὲ καὶ πρίνου δρασιικώτερα. Αλθαίας τῆς ῥίζης ἀφέψημα · ἡδύοσμον πρὸς τὰς προσφάτους * κενταυρίου τοῦ μεγάλου ∠β΄ διδόμεναι τοῖς μὲν πυρέσσουσι μετὰ ὕδατος, τοῖς δὲ ἀπυρέτοις μετὰ οἴνου · ρῆον, σχίνου τῶν Φύλλων ὁ χυλός. Σάμιος ἀσῖηρ πρὸς πᾶσαν ὁμοίως 5 καὶ λημνία σφραγίς. Πρὸς δὲ αϊματος Φρομβώσεις ποιεῖ πυτία ποθεῖσα, καὶ μάλισῖα ἡ λαγώα. Διαχεῖ δὲ Φρόμβους καὶ ἡ συκίνη κονία μετὰ ὕδατος ποθεῖσα, καὶ Θύμος ἡ Θύμβρα μετὰ ὅξους.

γ'. Περί ἐμπύων. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Εμπύους καλοῦσι τοθς κατά θώρακα καὶ ωνεύμονα ωύον ἀθρόον 10

et la fleur de la ronce [agissent contre le crachement de sang]; la partie membraneuse qu'on trouve sous l'écorce du tronc du chêne et celle qui est placée sous la pelure du gland [ont les mêmes propriétés]; on les emploie surtout bouillies; mais ces parties ont encore plus d'efficacité 3 quand on les prend sur le chêne à glands doux ou sur l'yeuse. Autres: Décoction de racine de guimauve; menthe, contre les crachements de sang récents; deux drachmes de grande centaurée, pourvu qu'on les donne dans de l'eau quand il y a de la fièvre, et dans du vin quand il 4 n'y en a pas; rhapontic et suc de feuilles de lentisque. La terre étoilée de Samos convient également contre toutes les espèces de crachement 5 de sang, et il en est de même de la terre sigillaire de Lemnos. Boire de la présure est bon pour combattre la formation des caillots, surtout si 6 on emploie de la présure de lièvre. Les-cendres de bois de figuier dissipent les caillots, si on en boit avec de l'eau; il en est de même du thym et du thymbre, si on en prend avec du vinaigre.

3. DE LA SUPPURATION DE LA POITRINE. — TIRÉ DE GALIEN.

On appelle suppurés (empyématiques) ceux qui ont une grande quan-

1. τὸ ὑπὸ τῷ... ϫρέμνου om. A F.—
Ib. τό ad Eun. Gal.; καὶ τῷ BP.— Ib. ὑπὸ τῷ Φλοιῷ ad Eun.; ὑπὸ Φλ. B P.— 1-2
καὶ τὸ... τῆς om. B P.— 2. βαλάνου om.
B P.— 3. δέ om. B F P.— 5. μέν om.

BP. — 6. ὁ χυλός ad Ean.; Gal.; ὁ Φλοιός Codd. — 7-8. συτία σοθ. ex em.; σιτύα σοθ. AF. συτ. σοιεί σοθ. BP. — 8. δὲ καὶ Θρ. BP; om. Λ. — 8-9. καὶ ἡ .... σοθ. om. Λ.

έχοντας · περιέχεται δὲ μετὰ τὴν ῥῆξιν ἐν τῆ μεταξὸ Θώρακός τε καὶ πνεύμονος χώρα τὸ πόον, ὁ περ εἰ μὴ διὰ ταχέων ἀναπθυσθείη, Φθινώ δεις ἀποτελοῦνται · πυρέτθουσι δὲ ἀεὶ λεπθῶς ἐκτικὸν πυρετό». Ρή- 2 γνυται δὲ τὸ πύον, τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω · καὶ τῶν κάτω τὸ μὲν εἰς διὰ ἀγγείων τινῶν γινομένης · ὁσα δὲ ἀνω ῥήγνυται, κινδυνωδέσθερὰ ἐσθιν. Δεῖ δὲ πρῶτον μὲν τῆ πέψει τοῦ ἐμπυήματος συνεργεῖν διά 3 τε σπόγγων πυριῶντας καὶ καταπλάσματα προσάγοντας ἐξ ἀλεύρων κριθῆς, προσμιγνυμένων καὶ ἰσχάδων ἐΦθῶν, ὀλίγου δὲ καὶ ἡητίνης νει καὶ διαφορεῖ. Συνεργεῖ δὲ τῆ ῥήξει καὶ ἡ ἐπὶ τὸ ἀπαθὲς πλευρὸν 4 κατάκλισις. ΚαταρροΦείτωσαν δὲ ἐκ διασθημάτων μελίκρατον καὶ 5 χυλὸν πθισάνης μετὰ μέλιτος · οι δὲ εὐτονώτεροι προποτιζέσθωσαν ὕσσωπον ἡ Θύμον. Συνεργεῖ δὲ πρὸς τὴν ῥῆξιν καὶ ταριχοφαγία, 6

tité de pus dans la poitrine et dans le poumon; après la rupture de la collection, ce pus est contenu dans l'espace qui existe entre les parois de la poitrine et le poumon'; s'il n'est pas rapidement rejeté par les crachats, les malades deviennent phthisiques, et ils ont toujours une petite sièvre hectique. Le pus se fraye une route ou par le haut ou par le bas; 2 si c'est par le bas, il est transporté ou dans l'estomac et les intestins, ou dans la vessie, transport qui a lieu par certains vaisseaux; les ruptures qui ont lieu par le haut sont plus dangereuses que les autres. On favo- 3 rise d'abord la rupture de la collection par des fomentations avec une éponge, par des cataplasmes de farine d'orge dans lesquels on met des figues sèches bouillies, ainsi qu'un peu de résine, d'excréments de pigeon, de soude brute et de guimauve; ces médicaments atténuent et dissipent. C'est encore un moyen de favoriser la rupture de la collection 4 que de coucher sur le côté sain. Les malades avaleront de temps en 5 temps de l'eau miellée ou de la crème d'orge mondé contenant du miel; ceux qui sont plus robustes boiront avant le repas de l'hysope ou du thym. D'autres moyens pour favoriser la rupture de la collection con- 6

^{1.} τήν om. BP. — 5. καὶ ἔντερον γον δέ BFP. — 11. ἀπαθὲς ωλευρὸν] BFP. — 7. ἐκπυήματος BP. — 9. ὀλί- ἀληθὲς λευκόν BP. — 13. ωστιζέσθωγου δὲ καί e conj.; ὀλίγον δὲ καί Α; ὀλί- σαν BP.

καὶ τῆς διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾶς καταπότια πρὸς κοίτην λαμβανόη μενα. ἀρξαμένου δὲ ἐκκρίνεσθαι τοῦ πύου δίδοναι ὕσσωπον ἐν μελικράτῳ έψηθὲν, καὶ καταπλάτ]ειν γῦριν ἐν μελικράτῳ καὶ ἐλαίῳ
8* ἐψηθεῖσαν. Δυσανακαθάρτου δὲ τῆς ἑλκώσεως οὕσης μελικράτῳ συνεχέσ]ερον χρησ]έον, ἐνηψημένων δυοῖν ἢ τριῶν ἀσ]ραγάλων ἴρεως.
9 Χρήσιμος δὲ καὶ τῆς γλυκείας ῥίζης ὁ χυλὸς λεαινόμενός τε καὶ σησάμω συμπλεκόμενος.

δ'. Περὶ Φθίσεως. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Φθίσις έσδιν έλκος έν ωνεύμονι γίνεται δε έπί τε τοῖς έμπύοις καὶ τοῖς ρευματικοῖς χρονίζουσι, καὶ ἐπὶ ταῖς τοῦ αἴματος ωθύσεσιν, ὅταν τῆς αἰμορραγίας ἐπισχεθείσης μήτε κολληθῆ τὸ ἔλκος, μήτε 10 εἰς οὐλὴν ἔλθη. Θεραπεύειν δε χρὴ ωρὸς τὸ εὐανάγωγα ταῖς βηξὶ γίνεσθαι τὰ ωαρακείμενα, καὶ ἕτερα μὴ ἐπισυλλέγεσθαι. Κεφαλω-

sistent à manger du poisson salé et à prendre, avant de se coucher, du purgatif sacré à la coloquinte. Quand le pus commence à être rejeté, on donne de l'hysope bouilli dans de l'eau miellée et on applique un cataplasme de farine de froment de qualité supérieure bouillie dans de l'eau miellée et de l'huile. Quand l'ulcère se mondifie difficilement par l'expectoration, on use assez fréquemment d'eau miellée dans laquelle on a fait bouillir deux ou trois tubercules d'iris. C'est aussi un bon remède dans ce cas que le suc de réglisse trituré et combiné avec du sésame.

4. DE LA PHTHISIE. - TIRÉ DE GALIEN.

La phthisie est un ulcère du poumon; c'est une conséquence de la suppuration ou des fluxions chroniques [de la poitrine], ainsi que des crachements de sang, dans les cas où l'écoulement sanguin a été arrêté sans que l'ulcère ait été recollé ou cicatrisé. Le but qu'on se propose d'atteindre en traitant la phthisie consiste à faire que les liquides qui existent déjà dans le poumon se prêtent facilement à être rejetés par les crachats et qu'il ne se forme pas de nouvelle collection. C'est donc un

3. έψηθέν... μελιπράτφ om. BP. — Ib. Ιb. δύο ἢ καὶ τριῶν Α. — Ch. 4; tit. ἐπ έψηθέντα F. – 5. ἐν ἡψημένων BP. — τῶν Γαληνοῦ Vers. antiq.; om. Codd. gr.

τὸν οὖν ἀρμόσει πράσον ἐν πισάνη συντακὲν, ἤδη δὲ καὶ ἑτέροις ροφήμασι συνεψηθὲν ἢ πόλτοις. Καὶ κατὰ ἐαυτὸ δὲ δὶς ἡψημένον 4 λαμβανέσθω. Τὸ δὲ πινόμενον ὕδωρ ὅμβριον ἔσιω, καὶ ἐπὶ ἰκανὸν 5 καθηψημένον. Καταπλάσματα δὲ παραληπίξον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν δι ἀνέσεων τὰ διὰ λινοσπέρμου καὶ γύρεως διὰ ἀφεψήματος τήλεως ἢ μαλάχης, ἐλαίου τε καὶ μέλιτος. Παραμιγνύσθω δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς γ ἀλθαίας φύλλα. Χρόνου δὲ παρελθόντος ἐπὶ τὰς κηρωτὰς μεταβα- 8 τέον τὰς διὰ βουτύρου καὶ δαφνίνου καὶ κυπρίνου καὶ ἴρεως · μετὰ δὲ ταῦτα μαλάγματι χρησίξον, τὸ μὲν πρῶτον τῷ διὰ τεσσάρων ἐκ ἐνπλάσιρω τῆ Μνασέου · ρευματιζομένων δὲ τῶν τόπων τὴν διὰ ἰτεῶν προσακτέον. Τῶν δὲ φαρμάκων ἀπλούσιατον μέν ἐσιι μελί- υ κρατον κατὰ ἑαυτὸ καὶ σὺν ἀμύλω · ἐπιτήδειον δὲ καὶ ἴρεως δύο ἢ τρεῖς ἀσιράγαλοι συνεψηθέντες τῷ μελικράτω μετὰ γλυκείας ρίζης.

remède convenable dans ce cas que des oignons de poireau qu'on laisse désagréger dans de la ptisane, et même dans d'autres bouillies ou aliments semi-liquides. On peut aussi prendre ces oignons seuls, 4 pourvu qu'ils soient bouillis deux fois. On donne à boire de l'eau de 5 pluie fortement bouillie. Quand il se produit du relâchement, on em- 6 ploie des cataplasmes de graine de lin et de farine de froment de qualité supérieure qu'on prépare avec une décoction de fenugrec ou de mauve, de l'huile et du miel. On met aussi dans les cataplasmes des 7 feuilles de guimauve. A une époque plus avancée du traitement, on 8 passe aux cérats préparés avec du beurre, de l'huile aux baies de laurier, de l'huile à l'alcanna, ou de l'iris; après cela, on se sert d'un malagme, d'abord du malagme aux quatre ingrédients composé de parties égales de cire, de résine de térébenthinier, d'iris et de suint de laine, et plus tard, de l'emplâtre de Mnaséas; quand les parties affectées sont le siège d'une fluxion, on applique le médicament aux feuilles de saule. Le plus simple des médicaments qu'on puisse employer dans ce cas est 9 l'eau miellée, prise soit seule, soit avec de l'amidon; mais il est convenable aussi de prendre deux où trois tubercules d'iris bouillis dans de

^{10.} οἰσύπου ex em.; ὑσύπου F; ὑσσώ- ἑαυτὸ καὶ σύν ἀμ. Aët.; ἑαυτὸ σύν ἀμ. που ABP; et sic fere semper. — 1.3. Codd.

10 Βηχὸς δὲ χαλεπῆς ἐνερειδούσης Эύμος λεῖος καὶ ὕσσωπος ἀναλαμβάνεται μέλιτι ἀπέΦθω μεγέθει ψηΦίων καὶ ὑπὸ τῆ γλωτῖη
11 διακρατεῖται. Αρμόσειε δὲ ἀν καὶ ἡ μιθριδάτειος ἐκ διασῖημάτων
12 λαμβανομένη καὶ ἡ διὰ ἐχιδνῶν. ΣυμΦορώτατον δὲ Φθίσει καὶ ἡ

γαλακτοποσία.

- ε'. Περί ἀσθματικών. Εκ τών Γαληνού.
- Τοῖς λεγομένοις ἀσθματικοῖς ἀρμόσει τὰ τέμνοντα Φάρμακα χωρὶς τοῦ Θερμαίνειν σΦοδρῶς, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοὺς κάλλισῖα ὀνίνησιν ὅξος τε σκιλλιτικὸν, αὐτή τε ἡ σκίλλα, καὶ τὸ διὰ τοῦ τοιούτου 2 ὅξους ὁξύμελι. Συνενέγκοι δὲ ἂν τῷ ὀρθοπνοϊκῷ κίσηρις μετὰ νίτρου καὶ τρὺξ οἰνηρὰ κεκαυμένη μετὰ σχοίνου ἄνθους, καὶ ἀρσενικὸν μετὰ 10 3 ἀλκυονίου. Φίλιππος δέ Φησιν ἐγνωκέναι τινὰ ὅς δύο μέρη κισήρεως καὶ ἐν μέρος ἀΦρονίτρου κόπῖων καὶ σήθων ωροσέπασσε τῷ ἀλείμ-
- 10 l'eau miellée avec de la réglisse. Si une toux pénible oppresse la poitrine, on incorpore dans du miel cuit du thym ou de l'hysope triturés; on fait avec cette préparation des morceaux gros comme de petites bri-11 ques, qu'on tient sous la langue. Il convient encore de prendre de temps
- 12 en temps le médicament de Mithridate ou le médicament aux vipères. Il est éminemment utile aussi, dans la phthisie, de prendre du lait comme boisson.

5. DES ASTHMATIQUES. — TIRÉ DE GALIEN.

- Les médicaments qui conviennent aux malades dits asthmatiques sont ceux qui ont des propriétés incisives sans échauffer très-fortement; pour cette raison, le vinaigre scillitique, la scille et le vinaigre miellé, préparé avec cette espèce de vinaigre, procurent le plus grand soulagement.
- 2 L'orthopnée est amendée par une combinaison de pierre ponce et de soude brute, par de la lie de vin brûlée à laquelle on ajoute du jonc
- 3 odorant et par de l'orpiment combiné à l'alcyonium. Philippe prétend avoir connu quelqu'un qui pilait ensemble et passait au tamis deux parties de pierre ponce et une partie d'alcyonium, et qui saupoudrait ensuite
  - 3. Αρμόσειε ex em.; άρμόσει ABP.; Cu. 5; tit. Επ τῶν Γαληνοῦ. Vers. άρμόση F. Ib. ἀν om. A. Ib. μιθρι- antiq.; om. Codd. gr. 9. ἀν ex em.; δάτου. AF. Ib. ἐν διασθήματος ABP. om. Codd.

ματι, ἔπειτα ἀνέτριξε, καὶ συφρός καὶ αἰματώδης ἐγίνετο, καὶ τοῦτο σοιῶν ἄσθμα, βῆχα, καὶ συώδη διάθεσιν ἀπετρίξετο. Τὰ δὲ 4 μείζω τῶν ἰαμάτων κάθαρσις μὲν συνεχεσθέρα ἀπὸ Φαρμάκων ἰσχυροτέρων, καὶ ἔμετοι ἀπὸ ῥαΦανίδων καὶ μαλάγματα δὲ ὅσα ἐλκοῖ την ἐπιΦάνειαν καὶ ἔλκει ἰχῶρας. Καὶ ἀρισθολοχία δὲ ἡ σθρογγύλη το μετὰ ὕδατος σινομένη ἀσθματικοῖς βοηθεῖ κενταυρίου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα, σπονδυλίου ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα, καλαμίνθης ὁ καρπὸς, καὶ ὕσσωπος, καὶ ἔρις, μελάνθιον. Ονων τῶν ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις ξεσθὴν ο βαλών εἰς ἄγγος κεραμεοῦν Φρῦγε ἐπὶ ἀνθράκων λευκανθέντας δὲ τροΦῆς. Καλο Σκίλλης ώμῆς τὸν χυλὸν ἔκθλιξε καὶ μίξας αὐτῷ τροΦῆς. Κάλο Σκίλλης ἀμῆς τὸν χυλὸν ἔκθλιξε καὶ μίξας αὐτῷ τροΦῆς. Κάλος τροΦής.

avec ce mélange le liniment dont il voulait se frictionner [en prenant un bain]; puis, après avoir fait ces frictions, il devenait rouge et couleur de sang; en agissant ainsi, il s'était débarrassé de son asthme, de sa toux et de sa maladie purulente. Les remèdes les plus importants [contre 4 l'asthme] sont une purgation assez fréquemment répétée et provoquée par des médicaments assez actifs, des vomissements à l'aide du raifort, et les malagmes qui ulcèrent la surface du corps et attirent les liquides séreux. L'aristoloche ronde soulage les asthmatiques, pourvu qu'on la 5 prenne comme boisson avec de l'eau; il en est de même de la racine de grande centaurée, de la racine et de la graine de la grande berce, du fruit de la calaminthe, de l'hysope, de l'iris et de la nielle. Jetez un se- 6 tier de millepieds qu'on trouve sous les seaux dans un vase en poterie et torréfiez-les sur des charbons; quand ils sont devenus blancs, triturezles, incorporez-les dans du miel et donnez un mystre de ce miel à lécher avant le repas. Autre remède : Exprimez le suc de la scille crue, 7 ajoutez-y une quantité égale de miel, faites bouillir ce miel sur des charbons et donnez-en un mystre avant et après le repas.

καί ante αἰματώδης om. BP. —
 δέ Αët.; om. Codd. — 5. τὴν ἐπιφανείαν Λët.; om. Codd. — 8. καί om.
 ABP. — Ib. Ονων τῶν Paul.; Ονον τόν

ΒΕΡ; Ονους δὲ τούς Α. — Ιδ. ξεσ/ήν Paul.; ἔξεσ/ιν ΒΕΡ; οm. Α. — 9. βαλών ΒΡ; ἐμβαλών Α; βλαβών Ε 2° m.; λαβεῖν Ε 1° m.

ς'. Περί τῶν ἐν καρδία σαλμῶν.

Οἴδά τινα, Φησὶ Γαληνὸς, κατὰ ἐνιαυτὸν ῆρος ώρα πάσχοντα τὸ τοῦ παλμοῦ σύμπ ωμα τῆς καρδίας κάπειδη τρισὶν ἔτεσιν ἐπειράθη Φλεβοτομίας ἀΦελούσης, ἔΦθασεν ἐπὶ τοῦ τετάρτου Φλεβοτομηθεὶς πρὶν ἀλῶναι τῷ συμπ ωματι, καὶ οὐτως ἔπρατίε κατὰ τὸ ἑξῆς πλειόνων ἐτῶν.

ζ'. Περί ωλευρίτιδος. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Η ἀκριθής ωλευρίτις ἐν ωρωτοπαθεία τοῦ ὑπεζωκότος γίνεται · 2 διὸ μέχρι κλειδὸς καὶ ὑποχονδρίων ὁ ωόνος ἐξικνεῖται. Εἰ μὲν οὖν εἰς κλεῖν ὁ ωόνος διατείνει, Φλεβοτομίας χρεία · εἰ δὲ εἰς ὑποχόν-δριον, καθάρσεως · εἰ μέντοι μέτριον εἴη τὸ ἀλγημα καὶ μὴ νυγμα- 3 τῶδες, οὐ μεγάλης δεῖται βοηθείας. Δώσομεν οὖν τοῖς οὕτω κάμνουσι 10 Φάρμακα τῆς λεπΊονούσης δυνάμεως, μέτρια μὲν ἐπὶ τῶν Φλεγμαι-

6. DES PALPITATIONS DE COEUR.

Je connais quelqu'un, dit Galien, qui, chaque année, à l'époque du printemps, éprouvait des palpitations accidentelles du cœur; s'étant aperçu, trois années de suite, que la saignée lui faisait du bien, il prévint sa maladie, la quatrième année, en se faisant saigner avant d'en être pris, et il agit de même, depuis ce temps, plusieurs années de suite.

7. DE LA PLEURÉSIE. - TIRÉ DE GALIEN.

1 La pleurésie proprement dite consiste en une affection primaire de la membrane qui revêt les côtes : pour cette raison, la douleur s'étend 2 jusqu'à la clavicule et jusqu'aux [fausses] côtes. La douleur s'étend-elle jusqu'à la clavicule, la maladie exige une saignée; descend-elle jusqu'aux hypocondres, on doit purger; cependant une douleur modérée et non 3 pongitive ne réclame pas un traitement très-actif. Dans ces conditions, nous prescrivons des médicaments doués de propriétés atténuantes; durant l'inflammation, ils doivent être de force moyenne, et nous réser-

Cu. 7; tit. ἐπ τῶν Γαληνοῦ. Vers. BP. — 9. μή om. BP. — 11. μέτρια antiq.; om. Godd.gr. — 7. καί om. BP. om. F. — 11-p. 474, l. 1. ἐπὶ τῶν — 8. ἡ ὀδύνη ΑΒΡ. — 8-9. ὑποχόνδρια φλεγμονῶν Α; om. F.

νόντων, όσα δὲ ἰσχυρότερα κατὰ τὰς σαρακμὰς τῶν Φλεγμονῶν. Μέτρια μὲν οὖν ἐσθιν ὁ τε τῆς σθισάνης χυλὸς καὶ τὸ μελίκρατον· 4 ἰσχυρότερον δὲ τὸ τῆς ἀκαλήΦης σπέρμα καὶ ὅταν ἐμβληθῆ τι τῷ μελικράτῳ τῶν δριμειῶν βοτανῶν, οἶον ὀριγάνου καὶ ὑσσώπου καὶ 5 καλαμίνθης, γληχοῦς τε καὶ ἴρεως.

η'. Πρὸς ωλευρῶν ὀδύνας. Επ τῶν Γαληνοῦ.

Πλευρών δε δδύνας άνευ συρετών βδέλλιον ίᾶται, καὶ κόσιος. 1 Κράμβης καυλών καυθέντων τῆ τέφρα μιγνύντες σιέαρ σαλαιόν, 2 εἰς τὰ τῶν σιλευρών ἀλγήματα χρώμεθα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον έτερον · διαφορητικὸν γὰρ ἰσχυρώς ἐσιι τὸ Φάρμακον.

θ'. Πρός τιτθούς.

10 Πάτος Φλεγμαινόντων τιτθών βοήθημά ἐσΊι δρασΊικώτατον ἐπι- ι τιθέμενον· ἐὰν δὲ ξηρότερόν σοι Φαίνηται, κυπρίνω μάλατΊε ἢ ῥοδίνω.

vons les médicaments plus forts pour la période de déclin. La crème 4 d'orge mondé et l'eau miellée sont des médicaments de moyenne force; mais la graine d'ortie et l'eau miellée dans laquelle on a mis quelque plante âcre, comme l'origan, l'hysope, la calaminthe, le pouliot et l'iris, sont des médicaments plus forts.

8. REMÈDES CONTRE LES DOULEURS DE CÔTÉ. — TIRÉ DE GALIEN.

Le bdellium et le costus guérissent les douleurs de côté non accom-1 pagnées de fièvre. Nous employons contre les douleurs de côté et contre 2 toutes les affections analogues des cendres de tiges de chou brûlées, auxquelles nous ajoutons de la vieille graisse; car ce médicament est capable de dissiper vigoureusement.

9. REMÈDES CONTRE LES [AFFECTIONS DES] MAMELLES.

La crasse des palestres appliquée sur les mamelles enflammées est un 1 médicament très-efficace; si cette crasse semble trop sèche, ramollissez-

4. δριμειῶν ex em.; δριμέων Codd. BFP; γλήχωνος A. — Cii. 8. Ἐκ τῶν Gal. - 5. γληχοῦς ex em.; γλίχους Γαληνοῦ Vers. antiq.; om. Codd. gr.

- 2 Καὶ πρὸς τὸ ἐκ τοκετῶν δὲ σβέσαι γάλα τυρωθὲν κατὰ τοὺς μασθοὺς
- 3 χρήσιμου ίκανῶς ἐσΊιν. Ὠῷ ὁλῷ ὡμῷ χρώμεθα μιγνύντες ῥοδίνου, οὐ μόνου ἐπὶ τιτθῶν Φλεγμαινόντων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων ϖλειόνων
- η μορίων. Ο ρύπος ο έν ταῖς παλαίσηραις ἴαμα Φλεγμονῆς έσηι τιτθῶν καὶ γὰρ τὸ πυρῶδες αὐτῶν σδέννυσι, καὶ τὸ ἐπιρρέον ἀνα- 5
- 5 σΙέλλει, καὶ τὸ σεριεχόμενον διαφορεῖ. Κυάμων ἄλευρον μασΙῶν καὶ διδύμων ἀγαθόν ἐσΙι κατάπλασμα · φιλεῖ γὰρ ταῦτα τὰ μόρια μετρίως ψύχεσθαι φλεγμαίνοντα, καὶ μάλισΙα ὅταν τυρωθῆ τὸ γάλα.
- ο Τὸ τῆς ναξίας ἀπόνης ἀπότριμμα τιτθούς τε σαρθένων πωλύει σρὸ
- 7 ώρας ἐμφυσᾶσθαι καὶ ταίδων ὄρχεις. Χοῖρον ἐκτεμὼν κατάχριε τῷ 10
- 8 αἴματι τοὺς μασῖοὺς, καὶ οὐκ αὕξονται. Τὰς σπαργανώσεις τῶν μασῖῶν ἀποκαθίσῖησι Φακὸς έψηθεὶς ἐν Ṣαλάσση καὶ καταπλασσόμενος, ἢ ἡδύοσμον σὺν ἀλΦίτω καταπλασθέν, ἄλμη ωυριωμένη.
- 2 la avec de l'huile à l'alcanna ou de l'huile aux roses. Ce remède est trèsutile aussi pour dissoudre le lait qui s'est transformé en fromage dans
- 3 les seins après l'accouchement. Nous appliquons un œuf cru entier, non-seulement sur les mamelles enflammées, mais aussi sur plusieurs
- 4 autres parties qui le sont également. La crasse des palestres est un remède contre l'inflammation des seins, car elle éteint ce que ces inflammations ont de brûlant, réprime ce qui afflue, et dissipe ce qui est con-
- 5 tenu dans la partie enflammée. La farine de fèves est un bon cataplasme pour les seins et pour les testicules; car ces parties aiment à être modérément refroidies quand elles sont enflammées, et surtout quand le lait
- 6 s'est transformé en fromage. La raclure de la pierre à aiguiser de Naxos empêche les seins des jeunes filles et les testicules des garçons de se
- 7 gonfler avant l'âge. Châtrez un jeune porc, oignez les mamelles avec
- 8 le sang [qui s'écoule de la plaie], et elles ne grandiront pas. Un cataplasme de lentilles bouillies dans l'eau de mer, la menthe employée sous forme de cataplasme avec de l'alphiton, ou une fomentation d'eau de mer ramènent les seins à leur état normal quand l'abondance de lait

^{1.} δέ om. BP Gal. — 1b. τὸ γάλα μινου BP; Κυάμων δέ Λ. — 9. τε] καὶ ΒΕΡ. — 2. ροδίνω ΑΒΡ. — 3. ἐπὶ τῶν ΒΡ. — 10. καὶ παίδων Gal.; καὶ παιδίων τιτθῶν Λ. — 4. δ om. ΑΒΡ. — 6. Κυά- Codd.

Σεέννυαι δε μετά ταῦτα ἄλευρον κυάμινον κατά έαυτο καὶ σὺν ἀλφίτω 9 καταπλασθεν, κιμωλία σὺν ὅξει καταχριομένη, γάλα γυναικεῖον μετὰ κωνείου χυλοῦ, κωνείου φύλλα καταπλασσόμενα, ἄλμη συριωμένη. Τοὺς δε χονδριῶντας μασθοὺς σαύει ἡδύοσμον σὺν ἀλφίτω 10 καταπλασθεν, κρόκος σὺν γάλακτι καταχριόμενος, ἄλευρον κυάμινον κατὰ έαυτὸ καὶ σὺν ἀλφίτω καταπλασθεν, κυδώνια έφθὰ σὺν μέλιτι. Οὐκ έᾳ δε ἐπὶ τῶν τιθηνουσῶν γάλα τυροῦσθαι κηροῦ λευμοῦ δέκα τὸν ἀριθμὸν κεγχριαῖα τὸ μέγεθος κατὰ ἡμέραν καταπινόμενα.

ι'. Περὶ τῶν τοῦ σθόματος τῆς γασθρὸς ωαθῶν. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Τοῖς τὴν κυνώδη καλουμένην ὄρεξιν ἔχουσι, τουτέσ]ι τοῖς ἀπαύ σ]ως λιμώτ]ουσιν, οἶνον διδόναι χρὴ δαψιλῆ τῶν ἱκανῶς Θερμαι-

les rend turgescents. Le lait est ensuite dissous par un cataplasme de 9 farine de fèves, soit seule, soit combinée à l'alphiton; par la terre de Cimole employée comme liniment avec du vinaigre, par un mélange de lait de femme et de suc de ciguë, par un cataplasme de feuilles de ciguë, par une fomentation d'eau de mer. Un cataplasme de menthe et 10 d'alphiton, du safran employé sous forme de liniment avec du lait, un cataplasme de farine de fèves, soit seule, soit combinée à l'alphiton, des coings bouillis combinés au miel, dissipent les grumeaux des seins. Des 11 pilules de cire blanche du volume d'un grain de millet empêchent le lait des nourrices de se transformer en fromage, pourvu qu'elles en prennent dix chaque jour.

10. DES AFFECTIONS DE L'ORIFICE DE L'ESTOMAC. - TIRÉ DE GALIEN.

Aux malades qui ont ce qu'on appelle la faim canine, c'est-à-dire qui le ne cessent pas un seul instant d'avoir faim, il faut donner comme un souverain remède une grande quantité de vin d'une espèce suffisam-

3-4. ἄλμη ωυρ. Diosc, ad Eun.; om. Codd. — 4. Τοὺς δὲ χονδρ. μασθοὺς ωαίει Diosc.; Τοὺς δὲ χονδρ. ωαίει άλμη ωυριωμένη ad Eun.; om. Codd. — 5-6. κυάμινον κατὰ ἑαυτὸ καὶ σύν ἀλφίτω ad Eun. Diosc.; om. Codd. —

Ιb. καταπλ. ad Eun.; om. Codd. — 7. γάλα Diosc.; τὸ γάλα Codd. — 7-8. κηροῦ λευκοῦ Diosc. κηροῦ ad Eun.; om. * Codd. — 8-9. δέκα τὸν ἀριθμὸν.... καταπινόμενα om. A. — Ch. 10; l. 11. δαψιλῆ ad Eun.; δαψιλῶς Codd.

νόντων ώς μέγα ἴαμα · τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ κιρροὶ τὴν χρόαν ἢ ἐρυθροὶ χωρὶς τοῦ σθύρειν · αἱ γὰρ λιμώδεις ὀρέξεις διὰ ψυχρότητα

2 τοῦ σθομάχου συνίσθανται. Εἰκότως οὖν ὁ τοιοῦτος οἶνος αὐτὰς καύει · χρεία δὲ αὐτοῖς, ὅταν ἐπὶ τὸ ἄρισθον ἀφίκωνται, πρῶτον διδόναι τὰ λιπαρὰ καὶ ἐλαιώδη τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τὰ ἄλλα δὲ 5 καύτα διὰ ἐλαίου πολλοῦ σκευάζοντα καὶ μηδέν αὐσθηρὸν καὶ σθρυφον ἔχοντα · μετὰ δὲ ταῦτα τὸν οἶνον κὰν μηδέπω διψῶσι κελεύειν προσφέρεσθαι · πραΰνεται μὲν γὰρ αὐτοῖς εὐθέως ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆ τοιαύτη διαίτη, πλείονι δὲ χρόνω πρατθύντων οὕτω καταπαύεται.

3 Τοῖς δὲ λύζουσι διδόναι χρὴ πήγανον μετὰ οἴνου, ἢ νίτρον ἐν μελι- 10 κράτω, ἢ σέλινον, ἢ κύμινον, ἢ σκιλλιτικὸν ὅξος, ἢ καλαμίνθην ἢ ἀσαρον, ἢ νάρδον κελτικὴν, ἰδία ἔκασθον καὶ ὁμοῦ. Κασθόρειον τοῖς ὑπὸ πλήθους λύζουσιν ἐπὶ ψυχροῖς καὶ γλίσχροις χυμοῖς δίδου πίνειν διὰ ὀξυκράτου · καὶ κατὰ τοῦ δέρματος δὲ ἐπιτιθέμενον ὼφελεῖ ἄμα

ment échauffante : tels sont les vins paillets ou rouges, mais qui n'ont aucune astringence; car la faim canine tient à ce que l'orifice de l'es-2 tomac est froid. Il est donc tout simple qu'un tel vin supprime cette faim; au moment du déjeuner, il est nécessaire de donner d'abord des aliments gras et huiteux, d'assaisonner même tous les autres mets avec une grande quantité d'huile, et de faire en sorte que ces mets n'aient aucune âpreté, soit forte, soit faible; après cela, on ordonnera de prendre le vin, lors même que les malades n'auraient encore aucune soif; par suite d'un tel régime, la faim s'apaise tout de suite, et, si l'on continue à agir ainsi pendant un espace de temps assez long, elle cesse 3 complétement. A ceux qui ont le hoquet, on donnera de la rue avec du vin, ou de la soude brute dans de l'eau miellée, ou du céleri, ou du cumin, ou du vinaigre scillitique, ou de là calaminthe, ou du cabaret, ou du nard celtique, soit chacune de ces substances séparément, soit toutes 4 ensemble. Donnez à boire du castoréum dans de l'eau vinaigrée à ceux qui ont un hoquet causé par des humeurs froides et visqueuses; ce médicament appliqué sur la peau avec de l'huile de Sicyone ou de la vieille

4. αὐτῆς BFP; αὐτούς Α. — 9. διαίτη — 10. χρή om. Λ. — 12. ἔκ. τούτων Α. Gal.; om. Codd. — Ib. καταπραύνεται Α. — 13. διδόναι BP. — 14. δέ om. ABP.

σικυωνίω ἢ σαλαιῷ ἐλαίω. ὅταν δὲ ὑπὸ σληρώσεως ὑγρῶν γένηται 5 λυγμὸς, τοὐπίπαν δὲ οὕτω συνίσιαται, βιαίας δεῖται κενώσεως τοῦτο δὲ σιαρμὸς ἐργάζεται. Αἱ δὲ ναυτίαι γίνονται σρὸς ἔμετον ὁρμώσης 6 τῆς γασιρὸς, σοτὲ μὲν σλήθους βαρύνοντος αὐτὴν, σοτὲ δὲ δήξεως 5 ἢ ὅλως μοχθηρῶν χυμῶν. Τινὲς δὲ σπαράτιονται μὲν, ἐμοῦσι δὲ 7 οὐδὲν, ἐπὶ ῶν οὕτε σολύς ἐσιιν ὁ λυπῶν χυμὸς, οὕτε κατὰ τὴν εὐρουχωρίαν τῆς γασιρὸς, ἀλλὰ αὐτοῖς σεριέχεται τοῖς χιτῶσιν, ἐνίοις μὲν ὡς ὕδωρ ἐν σπόγγω, ἐνίοις δὲ ἐμπεπλασμένος δυσαπολύτως. Η 8 δὲ ἴασις ἐν τρισίν ἐσιι κειμένη κεφαλαίοις, σέψει καὶ ἐπικράσει 10 καὶ κενώσει. Πέτιονται μὲν οὖν οἱ φλεγματωδέσιεροι καὶ ὡμοὶ τῆ θα τε ἡσυχία καὶ ἀσιτία καὶ ὑπνων τῶν δὲ ἄλλων τοὺς λεπίοὺς τὴν σύσιασιν καὶ μετρίως ἐσφηνωμένους ἐκδάλλειν ἐμέτοις, σοτὲ μὲν επὶ τῷ τῆς σισάνης χυλῷ γενομένοις ἢ μελικράτω, σοτὲ δὲ ἐπὶ

huile est également bon. Le hoquet qui tient à une surabondance 5 d'humeurs, or c'est là, en général, sa cause la plus ordinaire, exige une évacuation violente; on obtient ce résultat à l'aide d'un éternument. Les nausées ont lieu quand l'estomac s'apprête à vomir, étant opprimé 6 soit par la surabondance des humeurs, soit par leurs mordications, ou, en général, par leur mauvaise qualité. Quelques-uns éprouvent seu- 7 lement des tiraillements, mais ne vomissent rien; chez eux, l'humeur qui incommode n'est pas contenue dans la cavité de l'estomac, mais dans les tuniques mêmes de cet organe; quelquesois elle l'est comme de l'eau dans une éponge, et d'autres fois elle y est fixée de manière à s'en détacher difficilement. Le traitement de la nausée doit, en résumé, 8 satisfaire à trois indications principales : celles d'amener à maturité, de tempérer et d'évacuer les humeurs. Or les humeurs crues et plus ou 9 moins pituiteuses sont mûries par le repos, l'abstinence des aliments et le sommeil; quant aux autres humeurs, celles qui ont une consistance ténue et se trouvent modérément enclavées doivent être rejetées par les vomissements qu'on provoquera quelquefois à l'aide de la crème d'orge mondé ou de l'eau miellée, d'autres fois à l'aide de l'eau

ύδατι μόνφ. ὅσοι δὲ γλίσχροι τέ εἰσι καὶ παχεῖς δυσλύτως ἐμπε10 πλασμένοι τῆ γασθρὶ τῶν λεπθυνόντων χρήζουσι τοὺς χυμούς. Ενθα
δὲ ὑγρότης μοχθηρὰ διέβρεξε τοὺς χιτῶνας τῆς γασθρὸς, ἡ διὰ τῆς
ἀλόης πικρὰ χρησίμως ἐκκαθαίρει ταύτην, τὰ δὲ σθύφοντα βλάπθει
γενναίως, ώσπερ πάλιν ἐπὶ ὧν ὑγρότης πολλὴ χωρὶς κακίας χυμῶν, 5
ὅταν οἶον πλάδος τις ἢ, τῷ ποσῷ λυποῦσα μόνφ, τὰ σθύφοντα μὲν
ἀφελιμώτατα γίνεται, τὸ δὲ διὰ τῆς ἀλόης φάρμακον εἰς μαρασμὸν
11 ἄγει πάντως τοὺς χρησαμένους. Μίξεις δὲ ἄν τις τοῖς σθύφουσι καὶ
τῶν Θερμαινόντων τι ψυχρᾶς τῆς διαθέσεως αἰσθανόμενος ἱκανὸν δὲ
γνώρισμα τοῦ ψυχροτέραν τὴν διάθεσιν εἶναι τὸ ἄδιψον ὅταν γὰρ 10
μήτε διψώδης ὁ κάμνων ἢ, μήτε καύματος αἴσθηται κατὰ τὸ τῆς
12 κοιλίας σθόμα, δῆλόν ἐσθιν δὐκ εἶναι διάθεσιν Θερμήν. Αἱ δὲ φλεγμοναὶ τοῦ σθόματος τῆς κοιλίας καὶ τοῦ ἤπατος δέονται τῆς τῶν
σθυψόντων παραπλοκῆς ἐὰν γὰρ διὰ τῆς χαλασθικῆς ἀγωγῆς μόνης

seule; tandis que les humeurs épaisses et visqueuses qui sont fixées dans l'estomac de manière à ne pouvoir s'en détacher que difficile-10 ment exigent l'emploi d'ingrédients qui les atténuent. Lorsque les tuniques de l'estomac sont imbibées d'une humeur vicieuse, le médicament amer à l'aloès expulse cette humeur d'une manière utile, tandis que les astringents causent un dommage considérable; au contraire, lorsque les humeurs pèchent uniquement par excès de fluidité, sans avoir aucune [autre] mauvaise qualité, lorsqu'il y a une espèce de clapotement, et que, par conséquent, elles ne sont nuisibles que par la quantité, les astringents deviennent éminemment utiles, tandis que le médicament à l'aloès jette infailliblement dans le marasme ceux qui y 11 ont recours. Si on s'apercevait d'une affection froide, on pourrait ajouter quelque substance échauffante aux astringents; or c'est un signe suffisant pour reconnaître une affection froide de l'orifice de l'estomac que l'absence de soif : en effet, quand le malade n'est pas altéré et ne sent aucune ardeur dans cette partie, il est clair que son affection n'est pas 12 chaude. Les inflammations de l'orifice de l'estomac et du foie exigent qu'on ait recours à des astringents; si on les traite par la méthode relà-

^{4.} τὰ σ1ύφ. δέ ABP. — 7. ἀφελιμώ- ΄χροτέρου BP. — 14. παραπλ. ad Eun.; τερα BP. — 1b. γίνονται ABP. — 10. ψυ- περιπλουῆε Codd.

Θεραπεύη τις, κίνδυνον ἐπάξει ωερὶ τῆς ζωῆς. Δεῖ τοίνυν, εἴτε 13 ἔλαιον εἴη τὸ ἐπαντλούμενον τοῖς ωεπονθόσι τόποις, εἴτε κατάπλασμα, ωαραπλέκειν τι τῶν σθυφόντων, οῖον ἀψίνθιον, ἢ νάρδινον μύρον, ἢ μήλινον, ἢ κυδώνιον ἐψήσαντα. — Κηρωτὴ ἢ συνεχῶς χρώ- 14 5 μεθα· Κηροῦ λευκοῦ Γο α΄, ναρδίνου χειμῶνος μὲν Γο α΄, Θέρους δὲ ∠ζ΄, ἀλόης, μασθίχης ἀνὰ ∠α΄. Εἰ δὲ ωλείονος δέοιτο σθύψεως, 15 ἀτονίας οὕσης, ὡς μηδὲ τῶν τροφῶν κρατεῖν, ωροσμιγνύσθω καὶ ὀμφακίου τὸ ἴσον. Μιγνύσθω δὲ ἐν τῆ κηρωτῆ ωρῶτον τὸ ὀμφάκιον, 16 εἶτα οὕτω τἄλλα· μιγνύειν δὲ ώσπερ τὸ ὀμφάκιον, οὕτω καὶ ἀψιν-10 θίου χυλόν· ἔσθι δὲ ὅτε καὶ ἄμφω, καὶ τρίτον γε ἐπὶ αὐτοῖς τῆς ὑποκισθίδος καὶ οἰνάνθης καὶ ροῦ χυλόν. Παραύξειν δὲ χρὴ τῆς κη-17 ρωτῆς τὸ ωλῆθος ἀνάλογον τῷ τῶν ἄλλων Φαρμάκων ἀριθμῷ· χρονιζούσης δὲ τῆς Φλεγμονῆς καὶ σκληρυνομένης ἤδη, ωοικιλώτερα

chante seule, on met les malades en danger de mourir. Il faut donc, 13 soit qu'on fasse des affusions d'huile sur les parties affectées, soit qu'on y applique des cataplasmes, ajouter à ces préparations médicamenteuses quelque substance astringente comme l'absinthe, l'huile parfumée au nard ou aux coings, ou des coings bouillis. - Cérat dont nous nous servons 14 fréquemment : Cire blanche une once, huile de nard, en hiver, une once, et en été sept drachmes, aloès et mastic, de chacun une drachme. Si l'on 15 a besoin d'une astringence plus prononcée, parce qu'il existe un relâchement tel que les malades ne peuvent même pas retenir les aliments, on ajoutera une quantité égale de verjus. On mêle en premier lieu le 16 verjus au cérat [simple], et après lui les autres ingrédients; cependant le verjus n'est pas indispensable; on peut aussi remplacer ce liquide par du suc d'absinthe; quelquesois nous mettons ces deux liquides à la fois, ou même nous les remplaçons par du suc d'hypocistis, de fleurs de vigne sauvage ou de sumac. On augmentera la quantité de cérat 17 [simple] en proportion du nombre des autres médicaments, et, quand la tumeur inflammatoire traîne en longueur et commence à se durcir,

^{1.} περί om. BP. — 3. περιπλέπειν ante ὀμφ. ad Eun.; om. Codd. — 11. F. — 5. ναρδίνου ex em.; νάρδου ΑF; Παράξειν Α. — 1b. χρή ad Eun. Gal.; καὶ νάρδου Gal. Ευροτ.; om. BP. — 8. τὸ om. Codd. — 13. ποικιλώτατα BFP.

φάρμακα προσφέρειν χρη, καὶ τῶν ἀρωμάτων ἔχοντά τι καὶ τῶν μαλακτικῶν καὶ τῶν διαφορητικῶν, οἴόν ἐσἰι καὶ τὸ διὰ μελιλώτου 18 σκευαζόμενον. Ὁ χλωρὸς ἴασπις ἀφελεῖ τόν τε σίόμαχον καὶ τὸ σίόμα τῆς γασίρὸς περιαπίόμενος, καὶ πεῖράν γε ἱκανην δέδωκε, καὶ χρη ποιοῦντας ὁρμαθὸν ἐξάπιειν τοῦ τραχήλου σύμμετρον οὕ- 5 τως ὡς ψαύειν τοῦ σίόματος τῆς γασίρὸς. Ἐπὶ δὲ τῶν Θερμῶν τοῦ σίομάχου δυσκρασιῶν, καὶ καυσουμένων μετὰ ἐκλύσεως, ἢ δλιγοψυχίας, ἢ τινος ἀνορεξίας ἐξ οἱασδήποτε προφάσεως πλην πυρετοῦ, ψυχρὸν ὕδωρ δίδου, μετὰ ὅμφακος χυλοῦ, ἢ μηλων κυδωνίων ἀφέψημα, ἢ ἐλίκων ἀμπέλου, ἢ σικύου σπερμάτια ὡς ὁκτὸ 10 λεῖα μετὰ ψυχροῦ, ἢ κλωνίον ἡδυόσμου λεάνας δὸς πίνειν · ἐπιτίθει δὲ ἔξωθεν ἐπὶ τὸν σίόμαχον κύσιν πληρώσας ὕδατος ψυχροῦ, ἢ χιόνα ἐπίξαλλε, ἢ κολοκύνθης ξέσματα. — Ἐκκαιομένοις

taine quantité d'aromates et de substances capables de ramollir et de dissiper; tel est le médicament au mélilot tel qu'on le propose habi18 tuellement. Le jaspe vert, employé sous forme d'amulette, soulage l'œsophage et l'orifice de l'estomac; ce médicament a suffisamment fait ses preuves; on en fabrique un collier qu'on suspend au cou et auquel on donne une longueur suffisante pour qu'il touche l'orifice de l'estomac.

19 Lorsqu'il existe un tempérament vicieux de l'orifice de l'estomac, péchant par la chaleur, et que les malades éprouvent des ardeurs accompagnées de faiblesse, de défaillance, ou de quelque inappétence, quelle que soit la cause de ces accidents, pourvu que ce ne soit pas la fièvre, on donnera de l'eau froide combinée au suc de raisins verts, ou une décoction soit de coings soit de vrilles de vigne, ou bien de l'eau froide dans laquelle on aura trituré soit huit graines de concombre soit un rameau de menthe; à l'extérieur, on appliquera sur l'orifice de l'estomac

il faut appliquer des médicaments plus variés, qui contiennent une cer-

une vessie pleine d'eau froide, ou de la neige, ou des raclures de courge. 20 — Pilale pour étancher la soif, destinée aux malades qui éprouvent des

^{3.} τόν τε σλόμαχον ad Eun.; τον σλό- μέτρως Codd. — 10. ή έλίκων Gal. Euμαχον Codd. — 5. σύμμετρον Gal.; συμ- por.; ή έλικος Codd.

άδιψον καταπότιον. Σικύου ἡμέρου σπέρματος ∠η', τραγακάνθης ∠ς'. Λύε την τραγάκανθαν ἀρῶν ἀμῶν προσφάτων τῷ λευκῷ, 21
καὶ ὁταν διαλυθῆ, τρίψας ἐπιμελῶς ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, καὶ
μίζας ἀνάπλατης καταπότια, καὶ ξηράνας ἐν σκιᾳ δίδου ἐν ὑπὸ τὴν
5 γλῶσσαν κατέχειν, καὶ τὸ διαλυόμενον ὑγρὸν καταπινέτω. Καὶ 22
τοῦτο καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ψυκτικόν τε άμα καὶ τονωτικὸν πλαδῶντός
ἐσης σηρμάχου διάθεσιν ἔχοντος ὑγρὰν καὶ Θερμήν. — Αλλο. Ῥόδων 23
χλωρῶν τῶν Φύλλων ∠ς', γλυκυβρίζης ∠δ', νάρδου ἰνδικῆς ∠δ'.
Οἴνω γλυκεῖ ἀναλάμβανε καὶ ποίει καταπότια, καὶ δίδου ἐν ὑπὸ τὴν 24
10 γλῶτηων κατέχειν, ἢ διαλύων ὑδατι ψυχρῷ ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος,
δίδου πίκειν. Ἐπὶ δὲ τῶν κατεψυγμένων καὶ ἐπὶ τῶν διὰ πάχος τοῦ 25
Φλέγματος Θερμαίνεσθαί τε καὶ τέμνεσθαι δεομένων χρήσιμόν ἐσηι
τόδε μαράθρου ρίζης Φλοιοῦ Γο ς', ὄξους ξα', μέλιτος κα', ἀλόης

ardeurs: Graine de concombre cultivée huit drachmes, gomme adragant six drachmes. Dissolvez la gomme adragant dans du blanc d'œufs frais 21 crus; quand la dissolution a eu lieu, vous triturez avec soin et vous ajoutez le mélange aux autres ingrédients; vous broyez le tout ensemble et vous en faites des pilules, que vous séchez à l'ombre, et dont vous donnez une à tenir sous la langue et pour avaler le liquide qui se forme à mesure que la pilule se dissout. Ce médicament 22 et celui que nous allons décrire maintenant refroidissent et renforcent simultanément l'orifice de l'estomac frappé d'une affection humide et chaude qui y occasionne du clapotement. — Autre remède: Feuilles de 23 roses vertes six drachmes, réglisse quatre drachmes, nard indien quatre drachmes. Employez comme excipient du vin d'un goût sucré, faites 24 des pilules et donnez-en une à tenir sous la langue, ou dissolvez dans l'eau froide gros comme un pois chiche de ce mélange, et donnez cela à boire. Le médicament suivant est utile chez les malades dont 25 l'orifice de l'estomac s'est refroidi et qui doivent être soumis à un traitement échauffant et incisif à cause de la présence d'une pituite épaisse : écorce de racines de senouil six onces, vinaigre un setier, miel une livre,

^{4.} έν Gal.; om. Codd. — 11. δίδ. των. Eupor.; έφ' ων Codd. — 13. λ α' Gal.; Gal.; om. Codd. — 18. ἐπὶ τῶν Gal. om. Codd.

26 Γο γ΄. Αι ρίζαι σὺν τῷ ὄξει ἔψονται, εἶτα ὅταν έφθαὶ γένωνται, ἐκθλιβεῖσαι ρίπΙονται καὶ ἐπιχεῖται τὸ μέλι καὶ ἔψεται, εἶτα ἐπιπάσσεται ἡ ἀλόη· δίδου κοχλιάρια τρία σὺν ὕδατι· τινὲς ἄνευ ἀλόης ο σκευάζουσιν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀποξυνόντων τὴν τροφὴν χρήσιμον τόδε

27 σκευάζουσιν. Επι σε των αποζυνοντων την τροφην χρησιμον τόδε το φάρμακον Πεπέρεως Δα', ανήθου σπέρματος Δα', κυμίνου Δδ'. 5

28-20 Λειώσας δίδου εἰς κοίτην κοχλιάριον ἐν ἐν οἴνῷ κεκραμένῷ. Ἐπὶ δὲ .
τῶν γεννώντων χολὴν μέλαιναν καὶ Φυσωμένων τὸν σΊδμαχον ἐπιτίθει, καὶ μάλισῖα ἐν ταῖς ἐπιθέσεσι, σπόγγους ὅξει δριμυτάτῷ βεβρεγμένους μετὰ δὲ τούτους εἰ ἐπιμένοιεν, σῖυπῖηρίαν ὑγρὰν 30 μετὰ χαλκάνθου λείου μέλιτι ἀναλαμβάνων ἐπιτίθει. Τῷ δὲ διατει- 10

30 μετα χαλκανθου λείου μελιτι άναλαμδάνων επιτίθει. Τῷ δὲ διατεινομένω καὶ ωνευματουμένω τὸν σΊομαχον καλαμίνθης ἀπόζεμα ἐξηθριασμένου τοῦ ὕδατος μίξας ὁλίγον μέλιτος καὶ ωεπέρεως δίδου.

31 Πρὸς δὲ τὰς ἀνατροπὰς τοῦ σΙομάχου ῥοᾶς ὀξείας τῶν ωυρήνων

26 aloès trois onces. On fait bouillir les racines avec le vinaigre, ensuite, quand elles sont suffisamment cuites, on les exprime et on les jette, on verse le miel dessus et on fait bouillir de nouveau; après quoi on jette par pincées l'aloès sur cette préparation; donnez-en trois cuillerées avec

27 de l'eau; quelques-uns préparent ce médicament sans aloès. Le médicament suivant est utile aux malades dont les aliments s'aigrissent [dans l'estomac]: Poivre une drachme, graine d'aneth une drachme, cumin

28 quatre drachmes. Triturez le mélange et donnez-en une cuillerée dans

29 du vin coupé d'eau quand le malade va se coucher. Chez les malades dont l'orifice de l'estomac est distendu par les gaz et engendre de la bile noire, vous appliquerez des éponges trempées dans du vinaigre trèsàcre, traitement qui convient surtout pendant l'exacerbation des accès; si les accidents persistent, on appliquera un mélange d'alun liquide et

30 de vitriol bleu trituré, incorporés dans du miel. On donnera au malade dont l'orifice de l'estomac est distendu et gonflé par les gaz, une décoction de calaminthe, préparée avec de l'eau exposée au grand air

31 et dans laquelle on aura mis un peu de miel et de poivre. Contre le renversement de l'orifice de l'estomac, administrez trois parties de

2. ἐκθλιβεῖσαι ῥίπλονται και ἐπιχεῖται ad Eun.; om. Codd. — Ib. τὸ μέλι ex em.; τοῦ μέλιτος Gal. Eupor.; om. Codd. — Ib. καὶ έψεται ad Eun.; om. Codd.

8. ἐν ταῖς ἐπιθέσεσι ad Eun.; ἐν ταῖς ἐπιτάσσεσιν Codd. — 9. εἰ om.
 BFP. — 10. χαλκάνθου Gal.; χαλκοῦ Codd.

χυλοῦ μέρη τρία, ἡδυόσμου χυλοῦ μέρος ἔν, μέλιτος ἀτλικοῦ μέρος ἔν. Βαλών εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἔψε κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν 32 συσλραφῆ, ἄρας ἀπόθου ἐν δὲ τῆ χρήσει δίδου πρὸ τροφῆς μύσλον ἔν.

ια'. Περί ωνευματώσεως έν γασθρί. Επ των Γαληνού.

5 Ἡ τῶν ϖνευμάτων ἐν γασΊρὶ γένεσις χυμῶν ἢ σιτίων εἰς ἀτμοὺς 1 διαλυομένων ὑπὸ Θερμότητος συνίσΊαται χλιαρᾶς ἡ μὲν γὰρ ψῦξις τῷ μὴ ϖεΦυκέναι λεπΊὑνειν καὶ διαλύειν οὐ γεννῷ ϖνεύματος οὐδέν ἡ δὲ σΦοδρὰ Θερμότης οὐ λεπΊὑνουσα καὶ διαλύουσα μόνον, ἀλλὰ καὶ διαΦοροῦσα κωλύει τὴν σύσΊασιν τοῦ ϖνεύματος ἡ δὲ ἐλάτῖων 10 Θερμότης χεῖ μὲν καὶ μεταβάλλει τὴν τροΦὴν, ἐλλιπέσΊερον δὲ, κἀντεῦθεν ἡ γένεσις τῶν ϖνευμάτων. Λεπῖὑνειν οὖν αὐτὰ διὰ τῶν 2 Θερμαινόντων Φαρμάκων ϖροσήκει, ἀΦέψοντας ἐν ἐλαίφ κυμίνου

suc de graines de grenades aigres, une partie de suc de menthe et une partie de miel d'Attique. Mettez ces médicaments dans un vase en po- 32 terie, faites bouillir en remuant continuellement; enlevez le vase du feu quand les substances se sont amassées et mettez-le de côté; vous en donnerez un mystre avant le repas.

11. DE L'ACCUMULATION DE GAZ DANS L'ESTOMAC. - TIRÉ DE GALIEN.

La formation de gaz dans l'estomac tient à une chaleur tiède qui dissout en vapeurs les humeurs ou les aliments existant dans cet organe; en effet, le froid ne produit aucune espèce de gaz parce qu'il n'est pas conforme à sa nature d'atténuer ou de dissoudre; de son côté, une chaleur forte ne se borne pas à atténuer et à dissoudre, mais dissipe aussi, et elle empêche ainsi la formation des gaz; une chaleur plus faible, au contraire, liquéfie et transforme les aliments, mais à un degré insuffisant, et c'est justement là ce qui produit des gaz. On doit donc atténuer à l'aide de médicaments échauffants; à cet effet on fait bouillir dans de l'huile des graines de cumin, de céleri, de grande berce ou de daucus

μέρος ἔν Gal, Eupor.; om. Codd. tiq.; om. Codd. — 7. καὶ διαλ. om. F.
 — Ch. 11; tit. ἐκ τῶν Γαλ. Vers. an — 8. οὐ λεπθύνει καὶ διαλύει ΒΡ.

καὶ σελίνου καὶ σπονδυλίου καὶ δαύκου σπέρμα · ψύξεως δὲ προσούσης τῆ διαθέσει, πήγανον καὶ δαφνίδας καὶ μελάνθιον καὶ μάραθρον ἐνέψειν τῷ ἐλαίῳ καὶ μιγνύειν ἄσφαλτον καὶ ἔλαιον δάφνινον · ἐἀν δέ τις καὶ φλεγμονὴ συνῆ ταῖς ὀδύναις, ἀντὶ τῶν Θερμαινόντων χρήση τοῖς χαλασὶικοῖς, τὸ ἄνηθον ἐνέψων καὶ μιγνύς σίεαρ ὅρνιθος 5 καὶ χηνός. Ποιεῖ δὲ πρὸς τοὺς πνευματουμένους καὶ πολίου δεσμίδιον καθεψόμενον καὶ πινόμενον, ἢ καλαμίνθης ἀφέψημα μιγνυμένου φέλιτος ὀλίγου καὶ πεπέρεως ∠α΄. Ταῦτα μὲν οὖν ὀδύνης σφοδρᾶς ἐμπεσούσης προσακτέον · ἐπὶ δὲ τῆς μετρίας ἀρκέσουσι καὶ πυρίαι 5 διὰ κέγχρου καὶ ἡ διὰ τῶν ἀμολίνων. Σικύα δὲ εὐμεγέθης περι- 10 καμβάνουσα τὸν ὀμφαλὸν ἀθρόως πολλάκις ἀπαλλάτιει τοὺς πάσοχοντας τοῦ συμπιώματος. ὑφελεῖ δὲ καὶ τὸ κασιόρειον αὐτοὺς πινόμενόν τε διὰ ὀξυκράτου καὶ ἔξωθεν σὺν ἐλαίῳ σικυωνίῳ ἐπιτι- θέμενον, κὰν μετὰ σιρόφου τυγχάνωσιν αὶ ἔμπνευματώσεις. Καὶ

de Crète; si la maladie est compliquée d'un refroidissement, on fait bouillir dans l'huile de la rue, des baies de laurier, de la nielle ou du fenouil, et on ajoute du bitume de Judée ou de l'huile aux baies de laurier; si les douleurs sont accompagnées de quelque inflammation, on remplace les échauffants par des relâchants; on fait donc bouillir de 3 l'aneth dans l'huile et on ajoute de la graisse de poule ou d'oie. La décoction d'une botte de polium ou la décoction de calaminthe dans laquelle on a mis un peu de miel et une drachme de poivre sont des re-4 mèdes efficaces contre l'accumulation des gaz [dans l'estomac]. Voilà les remèdes qu'il faut employer quand il est survenu une douleur trèsforte; si, au contraire, les douleurs sont modérées, il suffit de faire des 5 fomentations au millet ou avec du linge écru. Une très-grande ventouse qui recouvre le nombril délivre souvent instantanément les malades de 6 leurs accidents. Soit qu'on prenne le castoréum à l'intérieur dans de l'eau vinaigrée, soit qu'on l'applique à l'extérieur avec de l'huile de Sicyone, il soulage les malades dont il s'agit, lors même que l'accumulation de 7 gaz serait accompagnée de coliques. Un astragale de cochon, brûlé et

^{3.} ἐνέψειν ex em.; έψειν Codd. -- 13-11. ἐπιτιθέμενον Gal.; τιθέμενον 5. ἐνέψων éx em.; έψῶν Codd. — Codd.

ύειος δὲ ἀσηράγαλος καυθεὶς καὶ σοθεὶς σηρόφους καὶ ἔμπνευματώ σεις ἰᾶται, καὶ ἀρισηολοχία σηρογγύλη. Τὰς δὲ διὰ ἔμφραξιν τῆς 8 κοιλίας ὀδύνας, ἢ διὰ σαχύτητα γινομένας αϊματος, ἢ διὰ ψῦξιν οἶνος σινόμενος ἀκρατέσηερος μετὰ τροφὴν ὀνίνησιν : ὑπνου δὲ ἐπιγενομένου καὶ τελείως αὐτὰς ἀποπαύει.

ιβ'. Περί τῶν σαρὰ Φύσιν τῆς γασθρὸς ἐκκρίσεων.

Εν ταις σαρά φύσιν της γασιρός έκκρισεσιν, όταν μέν ισχυραί η σροθυμίαι συμβαίνωσιν, έκκρισεις δε γίνωνται, σιμελώδεις μέν τὰ σρώτα καὶ μυξώδεις, ύσιερον δε καὶ ξυσματώδεις, εἶτα καὶ βραχέος αϊματος ἔκκρισις ἐπεσιαγμένου τῷ διαχωρήματι, οὐκ ἀναμεμιγμέ-10 νου, σερὶτὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον ἡ διάθεσις ἐνερριζῶσθαι φαίνεται, καὶ καλεῖται τεινεσμὸς τὸ σάθος · ὅταν δε ἄνευ τοῦ σροηγήσασθαι σιμελώδεις ἐκκρίσεις ἐπὶ ταις χολώδεσιν εὐθέως αὶ ξυσματώδεις

donné délayé dans l'eau, guérit les coliques et les accumulations de gaz; l'aristoloche ronde a les mêmes propriétés. Quand on boit après le repas 8 du vin à peu près pur, cela soulage les douleurs qui tiennent à une obstruction de l'estomac, à la présence d'un sang épais dans cet organe ou à son refroidissement; s'il survient du sommeil, ce remède fait entièrement cesser les douleurs.

12. DES DIVERSES ESPÈCES DE SELLES CONTRE NATURE.

Les excrétions alvines contre nature qui sont accompagnées d'envies 1 pressantes d'aller à la garde-robe, qui commencent d'abord par des déjections graisseuses et muqueuses, lesquelles sont remplacées plus tard par des matières ressemblant à des ractures, faisant place à leur tour à des selles sanguinolentes où le sang n'est pas mêlé aux autres matières, mais seulement répandu goutte à goutte sur elles, proviennent d'une maladie qui s'est enracinée dans le rectum et à laquelle on donne le nom de ténesme; les selles bilieuses immédiatement suivies de selles qui ressemblent à des ractures et qui n'ont pas été précédées d'excrétions graisseuses, lorsque ces ractures sont accompagnées toujours de mor-

γίνωνται, μετά δήξεως μέν σάντως, ενίστε δε καὶ μετά σηρόφων, φαίνηται δε άναμεμιγμένα τοῖς διαχωρουμένοις τὰ αἰματώδη, τηνικαῦτα τεκμαιρόμεθα τῶν λεπηῶν ἐντέρων τὴν ἔλκωσιν εἶναι · εἰ δε
ἡ κάτωθεν τάσις ἐλάτηων εἴη, τὰ δε σιμελώδη τε καὶ αἰματώδη
φαίνοιτο μὴ μεμιγμένα τοῖς διαχωρήμασιν, ἐν τοῖς σαχέσιν ἐντέροις
τὴν διάθεσιν εἶναι τεκμαιρόμεθα · δυσεντερικαί τε διαθέσεις κυρίως
ἄμφω καλοῦνται. Συμβαίνει δε σετε σολλοῦ αἴματος ἔκκρισιν γενέσθαι μόνου · ταύτην ἔνιοι τῶν ἰατρῶν αἰματηρὰν ὀνομάζουσι δυσ3 εντερίαν. Τούτων δε ἔξωθέν ἐσηιν ἄλλη τις διάθεσις ἐν τοῖς κατὰ
γασηέρα τόποις καὶ τὰ ἔντερα, κατὰ ἡν μετὰ τὴν σροσφορὰν τῶν 10
σιτίων ἡ διαχώρησις αὐτοῖς γίνεται ταχέως οὐδεμίαν ἐσχηκότων
μεταβολὴν, ἀλλὰ ὡμῶν καὶ ἀτρίπηων καὶ ἀχυλώτων διαχωρούντων,
4 καὶ σάντες ἀνόμασαν τὸ σάθος λειεντερίαν. Ταύτην τὴν διάθεσιν

dications et quelquefois de coliques, et que nous remarquons des stries sanguinolentes, indiquent qu'il existe une ulcération aux intestins grêles; enfin, si la tension est moindre vers le bas, s'il n'y a ni graisse ni sang mêlé aux autres matières, on doit reconnaître que la maladie a son siége dans les gros intestins; les deux maladies décrites en dernier lieu 2 sont appelées maladies dyssentériques proprement dites. Il arrive parfois qu'il survient une excrétion abondante de sang pur; quelques méde-3 cins appellent cet accident dyssenterie sanguinolente. Outre les maladies que nous venons de décrire, il y en a encore une autre qui appartient à la région de l'estomac et des intestins, et dans laquelle les malades, peu de temps après avoir mangé, rendent les aliments sans qu'ils aient subi aucune transformation, c'est-à-dire sans avoir été digérés, triturés ou changés en chyle; tous les médecins appellent cette maladie lienterie. 4 Nous prétendons que cette maladie tient à une ulcération superficielle

3-4. τῶν..... τὰ δέ e conj.; in gracilioribus esse intestiñis, sed si Ras.; τῶν λεπΤῶν κατω τάσις ἐλάτΤων εἰ (ἢ F) τὰ δέ BF Ν τῶν λεπΤῶν κάτωθεν ἐντέρων τὴν τάσιν εἶναι καὶ τά Λ; qui in tenues (sic) intestina sunt ulcera, si autem in inferioribus sunt partibus, conatio minor est ct

quæ per ventrem egeruntur. Vers. antiqua (Cod. 621); quia tenuis intestina (sic) ulcerata sunt, si antem ad inferiores parles conationes minores sint et qui. Vers. antiqua (Cod. 626). — 5. μή om. A. — 6. κυρίως om. BP. — 7. δέ ωστε om. A.

η διά έλκωσιν ἐπιπολῆς γίνεσθαί Φαμεν κατά ὅλον τὸ ἔντερον, ἢ διὰ ἀτονίαν τῆς κοιλίας οὐ δυναμένης ἀνασχέσθαι τῶν σιτίων. Πολ- 5 λάκις δὲ καὶ ἀτονοῦντος τοῦ ήπατος ἐκκρίνεται διὰ γασίρὸς οἶον κρεῶν νεοσΦαγῶν ἀποπλύματι παραπλήσιον. ἔσιι δὲ καὶ ἐτέρα 6 5 ἰδέα ἐκκρίσεως ὑδαρεσίέρα, πετίούσης μὲν ἀκριδῶς τῆς γασίρὸς, τῆς ἀναδόσεως δὲ μὴ γινομένης. Ἐκκρίνεται μήν ποτε καὶ αἷμα με- 7 λάντερον τοῦ κατὰ Φύσιν καὶ σιιλπνὸν, μὴ πέτιοντος καλῶς τοῦ ήπατος τὴν ἀναδιδομένην τροΦήν.

ιγ'. Τεινεσμοῦ Θεραπεία.

Κατὰ ἀρχὰς εὐθέως ἐμβρεκτέον ἐλαίφ μυρσινίνφ ἢ ῥοδίνφ μετὰ 1 10 οἴνου τό τε ἦτρον καὶ τοὺς βουβῶνας καὶ τὸν ϖερίνεον, εἶτα δοτέον αἰγείου γάλακτος κοτύλης μὴ ἔλατίον νεοβδάλτου · δοτέον δὲ μὴ ἀθρόως, ἀλλὰ μεμερισμένως. Τῆ δὲ ἑξῆς τὸ ἐξικμασθὲν διδόσθω γάλα · 2

de tout le canal intestinal ou à un relâchement de l'estomac, qui ne peut supporter les aliments. Souvent, quand le foie est relâché, on rejette 5 par les selles des matières qui ressemblent à de la lavure de chair d'animaux fraîchement tués. Il y a encore une autre espèce d'excrétion 6 alvine plus ou moins aqueuse, qui a lieu lorsque l'estomac digère parfaitement bien, mais sans que les aliments soient distribués dans le corps. Quelquefois encore on rejette du sang rutilant et plus noir que 7 dans l'état normal, ce qui a lieu lorsque le foie ne digère pas bien les aliments qui lui sont envoyés.

3. TRAITEMENT DU TÉNESME.

Dès le début, on fait sur le pubis, les aines et le périnée, des embrocations avec de l'huile aux feuilles de myrte, ou de l'huile aux roses combinées au vin; ensuite on donne une quantité de lait de chèvre récemment trait qui ne soit pas moindre d'un cotyle; seulement, on ne donne pas ce lait d'un seul coup, mais par portions. Le lendemain, on 2 administre du lait dont on a enlevé les parties les plus liquides; à cet ήψήσθω δὲ μέχρι ἡμίσους ἢ διμοίρου, τῆς ἐΦισλαμένης λάμπης
3 ἀΦαιρουμένης. Πρὸς τοὺς κάτω δὲ τόπους ἐμβροχὴ διὰ ἐλαίου γι4 νέσθω, κύμινον λεῖον ἢ σέλινον ἐμπεπασμένον ἔχοντος. Ενιέσθω δὲ
εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ωλισάνης χυλὸς ῥόδων ἐνηψημένων, ἢ γάλα,
5 ἢ χόνδρος, ἢ Φακῆ καὶ σιδίων. Βιαιοτέρας δὲ οὔσης τῆς Φλεγμονῆς 5
ἔλαιον γλυκὺ ωροσηνῶς Θερμὸν ἐνεθὲν καὶ κατασχεθὲν ὡραις ωλείοσι
6 τὴν ωεριωδυνίαν ἔλυσεν. Καὶ ωυρία δὲ ωαραληπλέα κατὰ μὲν ἤτρου
διὰ σακκίου ωεΦρυγμένην κέγχρον ἢ άλας ἔχοντος : εἰς δὲ τὴν ἔδραν
διὰ σπόγγων ἢ ἀγαθίδος τεθλιμμένης, ἢ μυρσίνης ἢ βάτου ἢ σιδίων
ἀΦεψήματος.

ιδ'. Δυσεντερίας Ιασις.

Ε΄ ἀν μὲν αὐτὸ τοῦτο μόνον ἕλκωσις ἢ, μηδενὸς ἐπιρρέοντος ἔτι, διὰ μιᾶς ἐνέσεως ἰσχυροῦ Φαρμάκου ρύπθεταί τε καὶ Θεραπεύεται

effet, on le réduit par la coction à la moitié ou aux deux tiers, en en
3 levant la graisse qui se rassemble à la surface. Sur les parties inférieures
on fait une embrocation avec de l'huile saupoudrée de cumin ou de

4 céleri réduits en poudre impalpable. On injecte dans le rectum de la
crème d'orge mondé, dans laquelle on a fait bouillir des roses, ou du
lait, ou de l'alica, ou des lentilles cuites dans lesquelles on a également

5 fait bouillir des écorces de grenade. S'il existe une inflammation plus
violente, l'acuité des douleurs est réprimée par un lavement d'huile
douce qu'on injecte à une température tiède et qu'on fait garder plu
6 sieurs heures de suite. Il faut aussi recourir à une fomentation pratiquée sur le pubis avec un sachet contenant du millet grillé ou du sel,
tandis qu'on fomente le rectum avec une éponge ou un écheveau de fil
comprimé et trempé dans une décoction de feuilles de myrte, de ronce
ou d'écorces de grenade.

14. TRAITEMENT DE LA DYSSENTERIE.

S'il n/y a absolument rien qu'une ulcération, et s'il n'existe plus aucun assilux, il sussit ordinairement, pour faire disparaître et guérir cette maladie, de donner un seul lavement composé d'un médicament actis;

9. dyabidos e conj.; dyabida Paul.; dnaniav Codd.

τοὐπίπαν · εἰ δὲ μὴ, δευτέρας γοῦν προσλεθείσης, οὐκέτι δέονται τρίτης. Απὸ μὲν οὖν τῆς ξανθῆς χολῆς εἰ γένοιτο δυσεντερία, ἰώμεθα 2 τοὐπίπαν αὐτήν · εἰ δὲ ἀπὸ μελαίνης χολῆς, ἀνίατός ἐσλιν, οὐδὲν διαφέρουσα καρκίνου τοῦ μετὰ ἐλκώσεως.

ιε'. Πρός δυσεντερικούς και κοιλιακούς. Εκ των Γαληνού.

5 Αημνία σφραγ)ς καὶ τὴν ἤδη νεμομένην δυσεντερίαν ἰᾶται ωινομένη τε καὶ ἐνιεμένη · δεῖ δὲ ωροαποκλύζειν τὴν ἔλκωσιν μελικράτω
ωρῶτον ἀκρατεσθέρω, κἄπειτα ἄλμη, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν λημνίαν
ἐνιέναι διὰ ἀρνογλώσσου χυλοῦ · ωινέσθω δὲ διὰ ὑδαροῦς ὀξυκράτου.
Γάλα τὸ τυρῶδες · γίνεται δὲ τοιοῦτον κοχλάκων διαπύρων ἐμβλη10 θέντων εἰς αὐτὸ καὶ ἐψόμενον ἄχρις ἀν ἀναλωθῆ τοῦ ὀροῦ τὸ ωλεῖσθον · κάλλισθόν ἐσθιν ἴαμα δυσεντερικοῖς καὶ ωᾶσι τοῖς κατὰ
γασθέρα δριμέσι ῥεύμασιν. Κυνείαν δὲ κόπρον λείαν τῷ οὕτω σκευα3

quand cela ne suffit pas, on n'a qu'à donner un second lavement de même nature, et les malades n'en auront pas besoin d'un troisième. Nous guérissons ordinairement la dyssenterie, si elle tire son origine 2 de la bile jaune; mais, si elle provient de la bile noire, elle est incurable, attendu qu'elle ne dissère en rien du carcinome ulcéré.

15. REMÈDES CONTRE LA DYSSENTERIE ET CONTRE LE FLUX CÉLIAQUE.

— TIRÉ DE GALIEN.

Qu'on donne à boire ou qu'on administre sous forme de lavement 1 la terre sigillaire de Lemnos, elle guérit la dyssenterie, même lorsque cette maladie a déjà produit des ulcères envahissants; mais on doit d'abord laver les ulcères avec de l'eau miellée contenant moins d'eau que de coutume, et ensuite avec de l'eau salée; après cela on injecte la terre sigillaire délayée dans du suc de plantain; on la boit avec de l'eau vinaigrée contenant peu de vinaigre. Le lait caséeux (on communique 2 cette qualité au lait en y mettant des cailloux incandescents et en le faisant bouillir jusqu'à ce que la plus grande partie du sérum soit consumée) est un excellent remède contre la dyssenterie. Si vous ajoutez des excré- 3

^{3.} τούπίπ. om. A. — CH. 15; tit. Εκ τῶν Γαλ. Vers. antiq.; om. Codd.

σθέντι γάλακτι μίξας Φάρμακον σοιήσεις ἄκρως ὡΦελοῦν δυσεντερικούς · δεῖ δὲ τὸν κύνα μηδὲν ἔτερον ἢ ὀστᾶ Φαγεῖν · γενήσεται γὰρ ισυως ἡ κόπρος οὔτε δυσώδης καὶ λευκή. Ξηραίνει δὲ τὰ κατὰ κοιλίαν ρεύματα καὶ ὡὰ διὰ ὄξους έψηθέντα καὶ βρωθέντα · εἰ δὲ καὶ μῖξαί τι βουληθείης τῶν σρὸς δυσεντερικὴν ἢ κοιλιακὴν διάθεσιν 5 ἀρμοτθόντων, ταγηνίσας τε ἐπὶ ἀκάπνου συρὸς δοίης σροσενεγκέσθαι, μεγάλως ὀνήσεις τὸν ἄνθρωπον. Χρησιμώτατον δέ ἐσθι σρὸς τὴν χρῆσιν ὀμφάκιον, ροῦς ἐρυθρὸς καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ, τέφρα κοχλιῶν ὅλων ὀπθηθέντων, σίδια, κηκὶς, γίγαρτα, μέσπιλα, μύρτα, κράνα. Κοχλιῶν καυθέντων μετὰ τῶν ὀσθράκων τῆς τέφρας μέρη δ΄, 10 κηκῖδος μέρη β΄, σεπέρεως μέρος ἔν · χνοώδη σοιήσας ταῦτα, τοῖς τε ὄψοις ἐπιπάτθων δίδου ἐν ΰδατι ἢ οἴνώ λευκῷ καὶ ὑδαρεῖ σίνειν. Γενναίως ὡΦελεῖ τοῦτο δυσεντερίας, ὅσαις οὐδέπω σηπεδονῶδες εἰγεγόνει τὸ ἔλκος. Ανδράχνης χυλὸς ἐπιτήδειος δυσεντερικοῖς σι-

ments de chien triturés à du lait ainsi préparé, vous obtiendrez un médicament éminemment utile contre la dyssenterie; mais le chien ne doit avoir rien mangé que des os; car, de cette manière, ses excréments 4 deviendront blancs et perdront leur odeur. Des œufs bouillis dans le vinaigre et mangés dessèchent les flux de ventre; si vous voulez, en outre, ajouter à ces œufs quelqu'un des médicaments qui conviennent contre la dyssenterie ou le flux céliaque et que vous les donniez à manger frits dans une poêle placée sur un feu qui ne fume pas, vous soulagerez 5 beaucoup. Les médicaments qui se prêtent le mieux à cet usage sont le verjus, le sumac rouge et le suc de cette substance, la cendre d'escargots grillés en entier, les écorces de grenades, les noix de galle, les 6 pepins de raisin, les nèfles, les baies de myrte et les cornouilles. Cendre d'escargots brûles avec leurs coquilles quatre parties, noix de galle deux parties, poivre une partie; réduisez ces substances en poudre impalpable, saupoudrez-en les mets accessoires et donnez-les à boire dans de 7 l'eau ou du vin blanc et aqueux. Ce remède est d'un secours efficace contre la dyssenterie, quand l'ulcère n'est pas encore devenu putrila-8 gineux. Le suc de pourpier pris sous forme de boisson convient contre

^{3-4.} πατά τήν π. ABP. — 5. τι om. BFP. — 6-7. ωροσενέγηασθαι ABP.

νόμενος. Άρμότ ει δὲ καὶ ἀρνόγλωσσον, καὶ βάτου ὁ καρπὸς καὶ τὰ ο φύλλα. Αλθαίας τῆς ρίζης τὸ ἀφέψημα πρός τε δυσεντερίαν καὶ 10 διάρροιαν ἀφέλιμον ἐσ είν. Καὶ ἵππουρις γενναϊόν ἐσ είν φάρμακον 11 διὰ ὕδατος ἢ οἴνου πινομένη, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ὁμοίως. Τὰς διαρ- 12 5 ροίας ἱᾶται ἀδίαντον, παλιούρου τὰ φύλλα καὶ ἡ ρίζα, πίτυος καὶ πεύκης φλοιὸς, φακὴ δίσεφθος, τοῦ προτέρου ὕδατος ἀποχυθέντος. Γίγαρτα πᾶσι τοῖς κατὰ γασ είνα καὶ ἔντερα πάθεσι ροώδεσιν ἰκανῶς 13 βοηθεῖ νάρδου σ άχυς, ὀξυακάνθου ὁ καρπὸς ἐσθιόμενος τε καὶ πινόμενος. Ακανθα λευκὴ κοιλιακοὺς καὶ σ Ιομαχικοὺς ἀφελεῖ. Μορέας 14-15 10 ὁ ἄωρος καρπὸς ξηρανθεὶς σ εγνωτικὸν ἱκανῶς γίνεται φάρμακον, κῶσ ε καὶ πρὸς δυσεντερίας ἀρμότ ειν καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις καὶ τὰς ἄλλας ὅσαι ροώδεις κόπ εται δὲ καὶ τοῖς ὅψοις μίγνυται, καθάπερ ὁ τῆς ροῦ καρπὸς, ἢ εἴ τις ἐθέλοι, διὰ ὕδατος ἢ οἴνου πίνεται.

la dyssenterie. Le plantain, ainsi que le fruit et les feuilles de la ronce sont également bons. Une décoction de racine de guimauve est utile 10 contre la dyssenterie et la diarrhée. La prêle est aussi un médicament 11 efficace, quand on la prend sous forme de boisson avec de l'eau ou du vin; il en est de même du suc de cette plante. La diarrhée est guérie 12 par le capillaire, les feuilles et la racine d'argalou, l'écorce du pin ordinaire ou du pin à torches, les lentilles bouillies pour la seconde fois, après qu'on a jeté la première eau. Les pepins de raisin sont très-profi- 13 tables pour toutes les maladies de l'estomac et des intestins qui tiennent de la nature des flux; l'épi de nard et le fruit du buisson ardent, qu'on le mange ou qu'on le prenne sous forme de boisson, sont aussi des remèdes contre la diarrhée. Le cnicus ferox procure du soulagement 14 aux gens affectés de flux céliaque ou de maladies de l'orifice de l'estomac. Si on sèche le fruit vert du mûrier, on obtient un médicament 15 assez fortement resserrant pour qu'on puisse l'employer avec efficacité contre la dyssenterie, contre le flux céliaque et contre toutes les autres maladies qui tiennent de la nature des flux; on le pile et on le mêle aux mets accessoires, comme on le fait pour le fruit du sumac; ou, si on aime mieux, on le prend sous forme de boisson avec de l'eau ou du

16 Μᾶλλον δέ ἐσΊιν ἐΦεκτικώτερα τὰ βάτινα ὁμοίως ξηραινόμενα καὶ ἀποτιθέμενα.

ις'. Περὶ εἰλεοῦ.

- 1 Χαλεπόν έσ ιν ὁ είλεὸς τὸ σάθος, καὶ σπανίως ἐσώθη σεριπεσών 2 τις αὐτῷ. Μάλισ α δὲ ὁ δυσώδης καλούμενος ἐσ ιν ὁλέθριος, κατὰ δν ἤτοι κόπρος ἐμεῖται, ἢ δυσώδης ἐσ Ιν ἡ ἐκπνοὴ, σολλάκις δὲ καὶ 5 ἡ ἐρυγὴ τοιαύτη γίνεται, καί σοτε καὶ σᾶν ἀποτελεῖται τὸ σῶμα 3 δυσῶδες. Θαυμασ ιῶς δὲ σοιεῖ σρὸς αὐτοὺς, κὰν ἐμῶσι κόπρον, εἰς ἔλαιον καὶ ὕδωρ ἄνηθον έψηθὲν καὶ σοθέν · μετὰ δὲ τὸ σιεῖν ἄρτον εἰς Θερμὸν ὕδωρ ἐμβαλών εὐθὺς δὸς Φαγεῖν Θερμοὺς τοὺς ψωμούς ·
- 4 σωθήσεται γάρ κάν ήδη ωνίγηται. Πρός δε τούς ωυκνά έμοῦντας καὶ 10 μη κατέχοντας ροῦν καὶ κύμινον τρίψας εν τῷ αὐτῷ δὸς ωιεῖν εν
- 16 vin. Les mûres de la ronce resserrent encore plus fortement le ventre que celles du mûrier, si toutefois on les sèche et si on les met également en réserve.

16. DE L'ILÉUS.

- 1-2 L'iléus est une maladie grave, et il est rare qu'on en revienne. Mais c'est surtout l'iléus dit de mauvaise odeur qui est pernicieux; dans cette maladie, on vomit des excréments, ou l'air expiré a une mauvaise odeur; souvent même les éructations acquièrent les mêmes qualités, et quel-3 quefois tout le corps sent mauvais. C'est un remède merveilleux pour les malades, lors même qu'ils vomissent des excréments, que de boire un mélange d'eau et d'huile dans lequel on a fait bouillir de l'aneth; après avoir fait prendre cette boisson, on met du pain dans de l'eau chaude et on fait immédiatement prendre des morceaux de ce pain; de cette manière le malade réchappera, lors même qu'il est déjà en proie à 4 l'étouffement. Contre la fréquence des vomissements et l'impossibilité de retenir les aliments, donnez à boire, dans six cyathes ou dix onces
  - CH. 16; l. 5. καί om. BFP. 6. τόωρ om. BP. 9. εὐθὸς ωροσφ. BP. καί ante ωᾶν om. BP. 8. καί ante 11. ἐν post ωιεῖν Vers. ant.; om. Codd.

de vinaigre miellé, du sumac et du cumin triturés ensemble, ou donnez

δξυμέλιτος κυάθοις ς' ἢ Γο ι' · ἢ ἀμπέλου Φύλλα ἢ ἕλικας χυλίσας μετὰ ἀλΦίτου δὸς ωιεῖν.

ιζ΄. Πρὸς τὰς τῆς ἔδρας διαθέσεις. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Εψήσας κηκίδα την ξανθην και λειώσας κατάπλασσε τὰς ἐν ἔδρα 1 Φλεγμονὰς και προπιώσεις, ισχυροτέρου μὲν χρήζων τοῦ βοηθήματος 5 οἴνω, πραστέρου δὲ ἐνέψων ὕδατι. Και ὁ χυλὸς δὲ τῆς σχίνου ποιεῖ 2 πρός τε τὰς τῆς ἔδρας και τὰς τῆς ὑσιέρας προπιώσεις. — ἄλλο· 3 Πίτυος Φλοιοῦ Δη΄, κυπαρίσσου σφαιρίων ξηρῶν Δ6΄, μολιβδαίνης Δ6΄. Προαπονίψας οἴνω σιρυψνῷ λείοις κατάπασσε. Πρὸς δὲ τὰς 4-5 πυρώδεις ὀδύνας τῆς ἔδρας ὡοῦ ὀπίοῦ λέκιθον λειώσας οἴνω λευκῷ 10 και ῥοδίνη κηρωτῆ ἀναλαβών διάχριε και ἔμπλασσε. Αρμόζει δὲ 6

à boire avec de l'alphiton du suc exprimé de feuilles ou de vrilles de vigne.

17. REMÈDES CONTRE LES AFFECTIONS DU SIÉGE. - TIRÉ DE GALIEN.

Soumettez des noix de galle jaunes à l'ébullition, triturez-les et faites-1 en un cataplasme pour les inflammations et les chutes du rectum; si vous avez besoin d'un remède très-actif, faites bouillir ces noix dans le vin; si vous désirez un médicament plus doux, servez-vous d'eau. Le 2 suc de lentisque agit aussi contre les chutes du rectum et de l'utérus. — Autre remède: Écorce de pin huit drachmes, boules sèches de cyprès 3 deux drachmes, galène deux drachmes. Lavez d'abord la partie avec du 4 vin très-âpre et saupoudrez-la ensuite de ces substances réduites en poudre impalpable. Triturez le jaune d'un œuf grillé dans du vin blanc, 5 incorporez cette préparation dans du cérat à l'huile aux feuilles de myrte, et employez ce médicament comme liniment et comme emplâtre contre les douleurs brûlantes du siége. C'est aussi un remède convenable qu'un 6

post καί om. ABP. — lb. τῆς om. BP. — 8. κατάπλ. Codd. — 10. καὶ ἐμπλάστρον F 2ⁿ m. BP; om. F 1ⁿ m. — 10-p. 495, l. 1. Αρμόζει δὲ ἐπὶ αὐτῶν καί Gal; om. Codd.

^{1.} ή ex Vers. antiq. (Cod. 626) quæ habet autem; om. Codd. — Ib. Γο t' ex em.; λα' BP; ∠α' AF. — Ch. 17; tit. Επ τῶν Γαλ. Vers. antiq.; om. Codd. — 5. ἐν οἴνω Codd. — 6. τάς

έπὶ αὐτῶν καὶ κατάπλασμα ἄρτου καθαροῦ λελειωμένου ὕδατι καὶ ῥοη δίνω ω ροσλαμδάνοντος καὶ ώοῦ λεκίθου $\delta\pi$ Ίῆς. — Κ΄λλο $\cdot$ Ρόδων ξηρών Ly', φων οπίων λεκίθους 6', οἴνφ λευκώ λειώσας καὶ ροδίνη κη-8 ρωτή ἀναλαδών διάχριε. Πρὸς δὲ τοὺς κνησμοὺς γῆν κιμωλίαν λειώ-9 σας αναλάμβανε πηρωτή μυρσινίνη και χρώ. Και ή πηρωτή δε 5 10 όμοίως ποιεί. Πρός δὲ τὰς ἐν δακτυλίφ καὶ αἰδοίφ ἡαγάδας σποδοῦ Ευσμάτων δθονίων κεκαυμένων καὶ ἀμύλου ἴσον λεάνας καὶ ἐλαίας 11 φύλλων χυλον μίξας κατάχριε. Αἰμορροίδας δὲ ωλεοναζούσας ἐφίσίησιν άλδη καταπασθείσα ή λεπὶς σιδήρου, μόλιβδος κεκαυμένος, 12 εξυκράτου προσάντλησις καὶ τῶν σθυμμάτων. Ανασθομοῖ δὲ αἰμορ- 10 δοίδας μυτίωτον έσθιόμενον, αμαράκινον ή ίρινον σεριχριόμενον. 13 Επέχει δὲ σαραχρῆμα ἀκακίας κιρρᾶς Δδ', μολιβδαίνης Δδ', τρα-14 γακάνθης 26'. Κατά εν λειώσας καὶ μίξας καὶ δεύσας ύδατι ἔμπλασσε cataplasme de pain pur trituré dans de l'eau et de l'huile aux roses, et 7 auguel on a ajouté un jaune d'œuf grillé. — Autre remède : Triturez dans

du vin blanc trois drachmes de roses sèches et deux jaunes d'œuf grillés, incorporez-les dans du cérat à l'huile aux roses, et faites avec ce mélange 8 des onctions sur le pourtour de l'anus. Triturez de la terre de Cimole,

incorporez-la dans du cérat à l'huile aux feuilles de myrte, et em-9 ployez-la contre les démangeaisons [du siége]. Le cérat produit le

10 même effet. Triturez parties égales de cendres de raclures de lingc brûlées et d'amidon, ajoutez du suc de feuilles d'olivier, et employez ce mélange comme liniment contre les fissures à l'anus et au membre

11 génital. L'aloès, les battitures de fer et le plomb brûlé répriment, quand on les en saupoudre, les hémorroïdes trop nombreuses; une affusion d'eau vinaigrée ou de substances astringentes produit le même

12 effet. On rompt les hémorroïdes en faisant manger de la sauce à l'ail

13 ou en employant comme liniment l'huile à la marjolaine ou à l'iris. Le médicament composé de quatre drachmes de suc d'acacia rouge, de quatre drachmes de galène et de deux drachmes de gomme adragant,

14 réprime à l'instant même les hémorroïdes. Triturez ces substances en-

4. γην] τήν AF. - 6. αίδοίοις BFP. — 12. μιβράς om. BFP. — Ib. μολιβ-Salvys Aët.; om. Codd. - Ib. L& ex Aët.; qui ảvà Lô' habet; om. Codd. -13-p. 496, 1. 2. Κατά εν λειώσας.... σχισίης L6' om. BP.

εἰς δθόνιον καὶ ἐπιτίθει. Αἰμορροίδας δὲ αἴρει Φαυμασίῶς κωνείου 15 ξηροῦ ∠β΄, ὑοσκυάμου χυλίσματος ∠β΄, σινπίηρίας σχισίῆς ∠β΄, χαλκάνθου ∠β΄, σινωπίδος ∠α΄, ψιμμιθίου ∠α΄, κηρωτῆ ροδίνη ἀναληφθέντα. Καὶ ροᾶς δξείας λέπη λεῖα σὺν ὅξει ἐπιπλασθέντα. 16 5 Εὰν δὲ ἐνδοτέρω ὦσιν, ὡς μαζίον ἐντίθει. Ποιεῖ δὲ καὶ τοῦτο Φαυ- 17-18 μασίῶς σανδαράκης, ἀρσενικοῦ, σχισίῆς ἀνὰ ∠η΄ ἐπίχριε προεσχηματισμένω. Απονεκροῖ καὶ ἀποπίπίει ἐν ἡμιωρίω ἀποξηραι- 19 νομένη καὶ ἀπὸ τῆς βάσεως ἀποκυλιομένη ἀνίεται δὲ σίακτῆ. Κύκλω δὲ χρίεται κηρωτῆ, καὶ χίνεται ἐν ἡλίω ἢ παρὰ πυρί. 20

ιη'. Περί τῶν ἐν ἡπατι ωαθῶν. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

10 . Φλεγμονής οὖν οὔσης ωερί τὸ ήπαρ δδύνη τε συνεδρεύει καὶ 1

semble, broyez-les, humectez-les d'eau, puis étendez-les sur un linge et appliquez cet emplâtre. Les hémorroïdes sont admirablement enlevées 15 par le médicament suivant : deux drachmes de ciguë sèche, quatre de suc de jusquiame, deux d'alun de plume, deux de vitriol bleu, une drachme de minium de Sinope et une de céruse incorporées dans du cérat à l'huile aux roses. Des cataplasmes de pelures de grenades aigres 16 triturées avec du vinaigre produisent le même effet. Si les hémorroïdes 17 sont placées plus haut à l'intérieur, introduisez ces remèdes sous forme d'un petit pain. Le médicament suivant produit aussi un effet admi- 18 rable : réalgar, orpiment et alun de plume, de chacun huit drachmes. Employez-le comme liniment après avoir donné une position convenable au malade. La tumeur se mortifie; desséchée et arrachée de sa 19 base, elle tombe dans l'espace d'une demi-heure; on délaye ce médicament dans de la lessive filtrée. On pratique des onctions avec du cérat 20 alentour, opération qui doit se faire au soleil ou près du feu.

18. DES AFFECTIONS DU FOIE. - TIRÉ DE GALIEN.

Lorsque le foie est enflammé, il y a toujours de la douleur dans la 1

3. σιναπίδος ΒΡ. — 5. δσιν οπ. Α. χηματισμένον Codd. — 9. Κύκλω] Κλύδω
 — Ιδ. ἐπιτίθει ΑΓ; ἐντιθέναι ΒΡ. — ΒΡ. — Ch. 18; tit. Ἐκ τῶν Γαλ. Vers.
 6-7. ωροεσχηματισμένω Diosc.; ωαρεσ- antiq.: om. Codd.

συρετός σάντως σληθωρικοῦ δὲ ὄντος τοῦ σώματος κένου τε ἄμα καὶ σερίσπα τὸ σεριτίὸν τοῦ αἴματος τέμνων Φλέβα τὴν ἐν ἀγκῶνι τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ ὡς ἔδεσμα μὲν σιισάνην δίδου κατὰ ἀρχὰς, ὡς Φάρμακον δὲ ὁξύμελι κεκραμένον ὑδαρέσιερον, καὶ ἀΦέψημα σελίνου. Μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη σετιομένης τῆς Φλεγμονῆς, καὶ ἀσάρω 5 χρήση καὶ κελτικῆ νάρδω καὶ σετροσελίνω, καὶ σχοίνου ἄνθει, καὶ τοῖς ὑπάγουσι δὲ, ἀκαλήΦη καὶ λινοζώσιει καὶ ἐπιθύμω κατὰ δὲ ὰ τὰς σαρακμὰς καὶ σολυποδίω. Δεῖ δὲ κενοῦν καὶ διὰ κλυσιήρων, ἐν ἀρχαῖς μὲν μελικράτω μετὰ άλῶν καὶ νίτρου, σαρακμῆς δὲ ἐνεσιώσης μηνύειν ὕσσωπον ἢ ὀρίγανον ἢ κολοκυνθίδα. χρεία γάρ ἐσιι 10 τῷ σπλάγχνω ῥαδίως σκιβρουμένω τῶν ῥυπίόντων. ὅταν δὲ ὀδύνη χωρὶς συρετοῦ συμπέση, χρὴ γινώσκειν, ἔμΦραξιν εἶναι σερὶ τὸ σπλάγχνον σφοδρὰν ὑπὸ σαχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν γενομένην.

région hépatique et de la fièvre; si le malade est pléthorique, faites une saignée au pli du bras droit, pour évacuer et pour opérer une révulsion de la partie surabondante du sang; puis, donnez au commencement, comme aliment, de la ptisane, et comme médicament du vinaigre miellé, dans lequel il y a plus d'eau que de coutume, et une 2 décoction de céleri. Après cela, quand l'inflammation mûrit. vous employez du cabaret, du nard celtique, du persil et du jonc odorant, ainsi que les médicaments qui relâchent le ventre, comme l'ortie, la mercuriale et l'agourre; à l'époque du déclin, servez-vous aussi de la fouge-3 role. Il faut encore opérer des évacuations à l'aide de lavements composés, au commencement, d'eau miellée qui contienne du sel ou de la soude brute; mais, quand on est arrivé au déclin, on y met de l'hysope, de l'origan ou de la coloquinte; car le foie a besoin de substances déter-4 gentes, attendu qu'il est facilement pris de squirre. Lorsqu'il survient une douleur [du foie] non accompagnée de fièvre, il faut reconnaître que ce viscère est frappé d'une obstruction grave causée par des humeurs

1-2. κένου τε άμα...... τοῦ αἴματος om. A. — 1. κένου τε ex em.; κενοῦ τε ad Εαπ.; κενοῦται F 2^a m. BP; κενεῖται F 1^a m.; κενωτέον Gal. — 2. καί ad Εαπ. Gal.; τε καί Codd. — Ib. περίσπα

ex em.; περισπᾶν ad Eun.; περισπᾶται Codd. — Ib. τήν om. F. — 3. καί om. A. — Ib. πλισάνης BP. — 11. ὅτε BF P. — 13. καί] ή BP; δέ Λ. — Ib. χυμῶν] ύγρῶν Α.

Αρχόμενον οὖν σκίβρον ἰάσαιτο ἄν τις χρονίσαντα δὲ οὐδαμῶς το ὑδεριῶσι γὰρ οῖς ἀν σκιβρωθῆ, καὶ ἐν πλείονι χρόνω διαφθείρονται τοὺς δὲ οὖν Θεραπευθῆναι δυναμένους διὰ τῶν Θερμαινόντων καὶ λεπΊυνόντων ἰασάμεθα φαρμάκων, ἐπιμιγνύντες αὐτοῖς τὰ μαλάττοντα. Τῆς δὲ ἀτονίας τοῦ ἡπατος δυσκρασίαι μέν εἰσιν αἰτίαι δο δυσφωρατόταται δὲ ἰκανῶς καὶ ποικίλας καὶ χαλεπωτάτας ἐπά γουσαι συμπθωμάτων ἰδέας, μηδὲ τοῖς τεχνίταις αὐτοῖς εὐμεταχειρίσθους. Αγνου σπέρμα σκιβρούμενον ἡπαρ ἀφελεῖ καὶ ἐμπεφραγ τρένον, ἀρνογλώσσου ξηροῦ αὶ βίζαι καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, 10 μυάκανθος, καὶ μάλισθα τὸ σπέρμα καὶ αὶ βίζαι, δάφνης βίζης ὁ φλοιὸς πινόμενος τριώβολον ἐν οἴνω εὐώδει, εὐπατόριον καὶ μετὰ τοῦ τόνον ἔντιθέναι τῷ μορίω Θέρμων πικρῶν ἀφέψημα μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως πινόμενον καὶ τὸ ἄλευρον αὐτῶν καταπλασσόμενον, κάπνιος μετὰ τοῦ τόνον ἐντιθέναι, ναρδου σθάχυς πινομένη 15 καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, ἷρις, πισθακίου ὁ καρπὸς, πράσιον, ἀμύγ-

épaisses et visqueuses. On peut guérir un squirre commençant; mais, 5 quand cette affection est devenue chronique, il n'y a plus moyen; car les malades deviennent hydropiques, et ils meurent après un espace de temps assez long; ceux qui étaient susceptibles d'être traités nous les avons guéris à l'aide de médicaments échauffants et atténuants, auxquels nous ajoutions des substances ramollissantes. Les vices du tempérament 6 sont la cause de la faiblesse du foie; mais ces vices sont très-difficiles à reconnaître et amènent des symptômes variés très-graves, dont les gens du métier ne triomphent même pas facilement. La graine de gattilier 7 est utile en cas d'obstruction ou de squirre du foie; il en est de même des racines, du fruit et des feuilles de plantain desséché, de l'asperge, et surtout de la graine et des racines de cette plante, de l'écorce de racine de laurier, dont on doit boire trois oboles dans du vin odoriférant, de l'eupatoire, qui donne, en outre, du ton au viscère, d'une décoction de lupins amers, qu'on prend sous forme de boisson avec de la rue ou du poivre, d'un cataplasme de farine de ces légumes, de la fumeterre, qui donne, en outre, du ton au viscère, de l'épi de nard, qu'on le prenne sous forme de boisson ou qu'on l'applique à l'extérieur, de

- 8 δαλα. Δρακουτίου ή δίζα διακαθαίρει τὰ σπλάγχνα ωάντα καὶ λε-
- 9 πλύνει τοὺς σαχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς ἀγαρικόν. ἀνθεμὶς ἢ χα
- 10 μαίμηλον εὐμενές ἐσΊιν ὑποχονδρίοις πάντων μάλισΊα. Κιχόρια καὶ σέρις ταῖς Θερμαῖς τοῦ ἢπατος δυσκρασίαις ἄκρως ἀρμότῖουσι· τόνον
- 11 τε γὰρ ἐντιθέασι τῷ μορίῳ καὶ διαρρύπλουσιν αὐτό. Δίδου τοίνυν κιχορίου χυλίσματος ἢ σέρεως κύαθον ἔνα μετὰ ὕδατος κυάθων τριῶν,
- 12 μελιτος άτθικοῦ ἐπιβαλών κοχλιάριον ἔν. Χρήσιμος δε οὐ μόνον ὁ χυλὸς αὐτῶν ωρόσφατός τε καὶ ἐξηραμμένος, ἀλλὰ καὶ τὰ φύλλα ξηρὰ κοπθόμενα μετὰ ἐπιμελείας, εἶτα ἐπιπατθόμενα τῷ ωοτῷ.
- 13-14 Κάν άφεψήσας δέ τις αὐτὰ ωίνη, καλῶς ἐνεργεῖ. Θερμῆς δὲ οὐκ 10 οὕσης δυσκρασίας, ἀλλὰ ἐμφράξεως μόνης αἰ ωόαι ωινόμεναι διὰ
  - $_{15}$ οἴνου λευκοῦ καὶ λεπ
Τοῦ μεγάλως ώ φ ελοῦσιν. ਜπαρ λύκου λειοῦται
  - 16 μετὰ ἀκριβείας καὶ δίδοται Δα' μετὰ οἴνου γλυκέος. Τοῦτο ωεῖραν ἱκανὴν δέδωκε, καὶ ωάσαις ἀρμότθει ταῖς δυσκρασίαις, ὡς ἰδιότητι
  - 8 l'iris, des pistaches, du marrube et des amandes. La racine de serpentaire mondifie tous les viscères et atténue les humeurs épaisses et vis-
  - 9 queuses; il en est de même de l'agaric. L'anthémis ou camomille est, 10 plus qu'aucun autre médicament, favorable aux hypocondres. L'endive
  - et la chicorée conviennent éminemment bien quand le tempérament du foie pèche par le chaud; car ces herbes donnent du ton au viscère et le
  - 11 nettoient en même temps. Prescrivez donc un cyathe de suc d'endive ou de chicorée avec trois cyathes d'eau, auxquels vous ajouterez une
  - 12 cuillerée de miel attique. Mais ce n'est pas seulement le suc de ces herbes, soit frais, soit desséché, qui est utile; il en est de même des feuilles desséchées, pourvu qu'on les pile avec soin et qu'on en sau-
  - 13 poudre ensuite la boisson du malade. De plus, une décoction de ces
  - 14 plantes produit aussi un bon effet. Quand il existe uniquement une obstruction du foie et que le tempérament de ce viscère ne pèche pas par le chaud, ces herbes sont très-utiles prises sous forme de boisson
  - 15 dans du vin blanc et ténu. On triture avec soin un foie de loup, et on
  - 16 en donne une drachme dans du vin d'un goût sucré. Ce médicament a fait suffisamment ses preuves, et il convient contre tous les vices de tempérament [du foie], attendu qu'il n'agit pas en vertu de quelque

^{1.} ή om. A. — 10. αὐτά om. F. — 13. ∠ ad Fun.; κύαθος Codd.

τῆς οὐσίας ἐνεργοῦν, καὶ οὐ κατά τινα ποιότητα. Πυρετῶν δὲ ὄντων 17 οὐκ ἀμυδρῶν βέλτιον αὐτὸ διὰ ὕδατος διδόναι, καὶ ἔτι κάλλιον διὰ τινος τῶν εἰρημένων χυλῶν, οἴός ἐσΊιν ὁ τῆς σέρεως. Καὶ τὸ Φί- 18 λωνος δὲ Φάρμακον Θαυμασίῶς ὁπως ἐνίοτε δοθὲν ἀπαξ ἰάσατο 5 Θερμὴν δυσκρασίαν ἤπατος. — Σύνθετον ἐκΦράτιον· ἀμυγδάλων 10 πικρῶν ∠γ', κυμίνου ∠α', σελίνου σπέρματος ∠α'. Δίδου πίνειν 20 κοχλιάριον ἐν ἐν οἴνω. — Τροχίσκος· ἀνίσου, σελίνου σπέρματος, 21 ἀσάρου, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων, ἀψινθίου ἀνὰ ∠δ'. Υ΄δατι ἀναλαδών ἀνάπλατίε τροχίσκους ἔχοντας ἀνὰ ∠α'. ἀπυρέ- 22-23 10 τοις μετὰ οἴνου κεκραμένου δίδου, πυρέτιουσι δὲ μετὰ ὑδρομέλιτος.

ιθ'. Περί ήπατος άτονίας.

Δυσηρασίαι μεν αλτίαι της ατονίας του ήπατός ελσι, διαθέσεις δε 1 έν αὐτῷ διαΦόρους ἐργάζονται. Αἱ μέν οὖν Θερμαὶ δυσκρασίαι qualité [élémentaire], mais par les propriétés spéciales de sa substance. Lorsque la fièvre est assez forte, il est préférable de prendre ce remède 17 avec de l'eau; mais il vaut encore mieux l'administrer dans un des sucs dont nous avons parlé, par exemple dans le suc de chicorée. Le médi- 18 cament de Philon a guéri quelquesois d'une manière admirable le soie dont le tempérament était trop chaud, bien qu'on n'en eût donné qu'une seule prise. - Médicament composé qui désobstrue : Amandes amères trois 19 drachmes, cumin une drachme, graine de céleri une drachme. Donnez 20 à boire une cuillerée de cette composition dans du vin. - Pastille : Anis, 21 graine de céleri, cabaret, amandes amères mondifiées, absinthe, de chacun quatre drachmes. Employez l'eau comme excipient et faites des 22 pastilles pesant chacune une drachme. Quand il n'y a pas de fièvre, 23 vous donnerez ce médicament avec du vin coupé; dans le cas contraire, yous yous servirez d'hydromel.

9. DE LA FAIBLESSE DU FOIE.

Les vices du tempérament du foie sont la cause de la faiblesse de ce viscère, et ils y produisent des maladies diverses. Quand le tempérament du foie est trop chaud, il torréfie les humeurs qui se trouvaient

1

κατοπίωσι τούς τε προϋπάρχοντας εν αὐτῷ χυμούς αί δε ψυχραὶ παχύν μεν καὶ δύσρουν καὶ δυσκίνητον εργάζονται τον ήδη περιεχόμενον εν αὐτῷ, Φλεγματικον δε καὶ ώμον καὶ ἡμίπεπίον τον ἀνα3 Φερόμενον. Καὶ ἡ μεν ξηρά δυσκρασία ξηροτέρους καὶ παχυτέρους εργάζεται τοὺς χυμούς ἡ δε ὑγρά λεπίομερεσίερους καὶ ὑδατωδε4 σίερους. Θερμῆς μεν οὖν οὔσης τῆς δυσκρασίας, συντήξεις γίνονται πρῶτον μεν τῶν χυμῶν, εἶτα δε καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῆς τοῦ ἡπατος, καὶ κενοῦται διὰ γασίρὸς δυσώδης πάνυ χολὴ παχεῖα κατακορὴς τῆ χρόα ψυχρᾶς δε τῆς δυσκρασίας οὔσης, οὔτε συνεχεῖς ἐκκρίσεις, οὔτε πολλαὶ γίνονται, χρονίζει δε τὸ πάθος καὶ διὰ ἡμερῶν τινων 10 καταρρήσσει ἡ γασίὴρ αὐτοῖς ἀθροώτερον ἡ δε ἰδέα τῶν ἐκκρινομένων ὡς αϊματος σεσηπότος ἐσίὶν, ὧσπερ τις ὶλὺς αϊματος παχέος.
5 Επὶ δε τῆς ξηροτέρας δυσκρασίας ξηρότερα τὰ ἐκκρινόμενα, καὶ ἐπὶ τῆς ὑγροτέρας ὑγρότερα.

dans ce viscère; quand il est trop froid, il épaissit les humeurs qui y existent et rend leur écoulement et leur transport difficiles, tandis qu'il laisse celles qui remontent au foie dans un état de crudité et de demi-3 maturité, et qu'il les convertit en pituite. Le tempérament trop sec du foie rend les humeurs de ce viscère plus sèches et plus épaisses qu'elles ne l'étaient, et le tempérament trop humide les rend plus ténues et plus 4 aqueuses. Quand le tempérament du foie pèche par le chaud, il survient de la colliquation, qui 's'attaque d'abord aux humeurs et ensuite à la chair même de ce viscère; alors les malades évacuent des selles composées de bile très-épaisse, qui exhale une mauvaise odeur et présente une couleur très-foncée; si le tempérament pèche par le froid, les selles ne sont ni fréquentes ni copieuses, mais la maladie qui résulte de ce tempérament est chronique, et les malades ont, à quelques jours d'intervalle, des excrétions alvines violentes qui surviennent assez subitement; pour l'apparence, les matières qu'ils rejettent ressemblent à du sang 5 pourri; c'est, pour ainsi dire, la boue d'un sang épais. Un tempérament trop sec du foie augmente la sécheresse des matières excrétées, et un tempérament trop humide augmente leur liquidité.

κ'. Περί ήπατος σκίρρου. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Αρχόμενον μὲν ἤπατος σκίρρον ἰασάμεθα σολλάκις, ἐκταθέντα 1 δὲ εἰς σλείους ἡμέρας, οὕτε αὐτὸς ἠδυνήθην, οὕτε ἄλλον τινὰ εἶδον ἰάσασθαι δυνηθέντα. Πᾶσι μὲν οὖν τοῖς οὕτω σαθοῦσιν ὕδερος ἔπε- 2 ται · διαφθείρονται δὲ οἱ σλείους ἐν χρόνω μακροτέρω. Ἐπιτείνειν 3 δὲ χρὴ τὰ κατὰ τὴν Θεραπείαν τῆς Φλεγμονῆς αὐτοῦ τῆ μίζει τῶν μαλακτικῶν · ἦν δὲ ἐκεῖνα τὰ διὰ ἀψινθίου κόμης καὶ νάρδων ἀμφο-τέρων, ἔτι δὲ κρόκου καὶ οἰνάνθης, καὶ μύρου τοῦ διὰ νάρδου σία-χυος καὶ μασίιχίνου καὶ σχινίνου. Τούτοις οὖν ἀμμωνιακὸν καὶ 4 βδελλιον, οἴ τε μυελοὶ καὶ τὰ σίέατα μιγνύμενα τὸν γεννώμενον τοιβρόνον ἐν ἤπατι ἰάσαντο μετὰ τῆς σροσηκούσης διαίτης καὶ τῶν σινομένων Φαρμάκων σκοπὸν ἐχόντων ἐκφράξαι καὶ διαρρύψαι τὸ

20. DU SQUIRRE DU FOIE. - TIRÉ DE GALIEN.

J'ai guéri souvent un squirre commençant du foie; mais, quand 1 cette maladie existait depuis plusieurs jours, il m'a été impossible d'en triompher, et je ne connais aucun autre médecin qui ait été plus heureux. Tous les malades qui ont cette affection sont pris d'hydropisie, et 2 la plupart meurent après un temps assez long. On augmente l'intensité 3 des médicaments qu'on emploie dans le traitement de l'inflammation du foie, en y ajoutant des substances ramollissantes; or ces médicaments ont pour ingrédients principaux les feuilles d'absinthe, les deux espèces de nard, et, de plus, le safran et les fleurs de vigne sauvage, ainsi que l'huile parfumée à l'épi de nard, et celles de mastic et de lentisque. Ces 4 médicaments peuvent suffire à guérir le squirre du foie qui est encore en voie de formation, pourvu qu'on y ajoute de la gomme ammoniaque, du bdellium, ou les diverses espèces de moelle et de graisse; toutefois j'ai combiné l'emploi de ces médicaments avec celui d'un régime convenable et des potions qui ont pour but de désobstruer et de nettoyer

Ch. 20; tit. Επ τῶν Γαλ. Vers. antiq.;
 Ib. τὴν μίξιν Codd. — 8. καὶ σχιν.
 om. Codd. — 5. ταῖς φλεγμοναῖς BFP.
 om. BP. — 9. γενόμενον ABP.

σπλάγχυου· έσ]ι δε τσάντα ταῦτα καὶ τῶν εν νεφροῖε λίθων Φρυπ]ικά· μιγνύναι δε χρη τοῖε τοιούτοιε καὶ τῶν οὐρητικῶν τι.

κα'. Περί παχεξίας. Επ τῶν Φιλουμένου.

1 Την άρχην τῶν ὑδρωπικῶν παθῶν καχεξίαν καλεῖν εἰθίσμεθα Θεραπεύειν δὲ αὐτην χρη Φλεβοτομοῦντας μεμερισμένως, ἄχρι τρί-2 της καὶ τετάρτης ἡμέρας ποιοῦντας την ἐπαφαίρεσιν. Εσίω δὲ τὸ 5 πῶν πλήθος μήτε τριῶν κοτυλῶν πλεῖον, μήτε δυοῖν ἔλατίον ἐπὶ ῶν ἢ αἰμορροϊδος ἀποκοπείσης ἡ καταμηνίου καθάρσεως ἡ διάθεσις συνἐσίη ἐπὶ γὰρ τῶν διὰ ἐτέρας προφάσεις ἐμπεσόντων εἰς τὸ πάθος σπανίως Φλεβοτομητέον τῆς δυνάμεως πάνυ προτρεπούσης πρό τε τοῦ Φλεβοτομήσαι πάντας τοὺς κατασχεθέντας τῷ πάθει τούτῷ 10 3 καθαρτέον τῆ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερᾳ. Ἡ δὲ δίαιτα ἔσίω λεπίη καὶ 4 ξηραίνουσα. Καὶ χρῆσις παραλαμβανέσθω αὐτοφυῶν ὑδάτων σίν-

un viscère quelconque; toutes ces potions ont aussi la propriété de briser les calculs qui existent dans les reins; on ajoutera aussi à ces potions quelque ingrédient qui pousse aux urines.

21. DE LA MAUVAISE COMPLEXION. - TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Nous avons l'habitude d'appeler mauvaise complexion le commencement des maladies hydropiques; il faut traiter cette maladie par de petites saignées répétées, dont on continuera l'emploi jusqu'au troisième 2 et au quatrième jour. La quantité totale du sang évacué ne dépassera pas trois cotyles et ne restera pas en deçà de deux dans les cas où la maladie a tiré son origine d'une rétention des hémorroïdes ou des règles; car, chez les malades qui ont été pris de cette affection à propos d'autres causes, on doit saigner rarement, et quand l'état des forces le permet complétement; au lieu de saigner, on purgera avec le purgatif sacré à la coloquinte tous ceux qui sont en proie à la mauvaise complexion.

3-4 Le régime sera ténu et desséchant. On aura aussi recours au traitement par les eaux minérales alumineuses, ou plutôt à l'emploi des eaux alca-

CH. 21; tit. Επτών Φιλ. Vers. antiq.; om. Codd. — 6. δυσίν BFP. — 7. π... καθάρσεως Paul.; om. Codd. — 9. σπα-

νίως ex Vers. antiq. (Cod. 626) qui habet rara; σάντως Codd. — 10. φλεβοτόμου ΒΕΡ.

πηριωδών καὶ νιτρωδών μᾶλλον, εἶτα θειωδών· τὸ δὲ ἄλλο λουτρὸν σπανίως σαραλαμβανέσθω. Θαυμασθώς δὲ ὀνίνησιν αὐτοὺς καὶ σρο- 5 ποτισμὸς ἐνδελεχὴς ἀψινθίου καὶ κοτθαβισμοὶ καὶ δρώπακες.

κ6'. Περὶ ὑδέρων.

Γίνεται μὲν ὕδερος ἢ διὰ ψῦξιν ὑπερβαλλουσαν τοῦ ήπατος, ἢ 1 5 διὰ πλῆθος αἴματος ψυχροῦ κατὰ ὅλον τὸν ὅγκον πλεονάσαντος, ἤ τινων ἐτέρων μερῶν ἰσχυρῶς κατεψυγμένων καὶ συνδιαθεῖναι τὸ ἢπαρ ὁμοίως ἐαυτοῖς δυναμένων ἄνευ γὰρ τοῦ καταψυγῆναι τὸ ἤπαρ οὐδαμῶς ἀν ὑδρωψ συσθαίη συνδιατίθεται δὲ τὸ ἢπαρ σπληνὶ καταψυγέντι καὶ κοιλία καὶ ἐντέροις, καὶ μάλισθα τοῖς κατὰ νῆσθιν, 10 πνεύμονί τε καὶ νεθροῖς καὶ διαθράγματι. Συνίσθαται δὲ καὶ διὰ 2 ἄμετρον αἰμορροῖδος κένωσιν καὶ ροῦν γυναικεῖον καὶ καταμηνίων ἐπίσχεσιν. Διαθοραὶ δέ εἰσι τῶν ὑδρώπων τρεῖς · ὁ μὲν γὰρ ἀσκίτης 3

lines, et plus tard à celui des eaux sulfureuses; on usera des bains ordinaires avec discrétion. Ce sont encore des remèdes merveilleux pour 5 ces malades que de boire constamment de l'absinthe avant le repas, de jouer au cottabus, et d'appliquer des emplâtres de poix.

22. DES DIVERSES ESPÈCES D'HYDROPISIE.

L'hydropisie provient ou d'un refroidissement excessif du foie, ou 1 d'un surcroît de sang froid qui abonde dans tout le corps, ou de ce que certaines autres parties ont éprouvé un refroidissement intense et ont pu mettre le foie dans le même état; car jamais il ne se formera d'hydropisie, à moins que le foie ne soit refroidi; mais ce viscère participe à un refroidissement de la rate, de l'estomac, des intestins, et surtout du jejunum, du poumon, des reins et du diaphragme. L'hydropisie peut 2 provenir aussi d'une évacuation démesurée par les hémorroïdes, d'un flux utérin ou d'une rétention des règles. Il y a trois espèces d'hydropisie : la première s'appelle hydropisie ascite; dans cette maladie, la ré-

CH. 22; l. 5. αἴματος ad Eun.; om. Codd. — lb. ωλεονάσαντα ABP. — 8. συσθαίη ad Eun.; συνέσθη Codd. — lb.

σπληνί om. BP; σπληνός Gal. — 12. Διαφοραί om. Gal. — Ib. δὲ τῶν ὑδρώπων (om. εἰσι) BP; τούτων δέ Α. καλεῖται, κατὰ ὁν ὑγροῦ λεπίοῦ πληροῦται τὰ χωρία τὰ κάτω τοῦ Θώρακος ἄλλος δέ ἐσίι τις τυμπανίας, πνεύματος τὰ προειρημένα χωρία μεσίὰ ποιῶν ὁ δὲ τρίτος ὑποσαρκίδιος μὲν ὀνομάζεται πᾶν δὲ διοιδίσκεται τὸ σῶμα κατὰ αὐτὸν νεκρῷ παραπλήσιον γενόμενον.

Ε΄σίι δὲ ἡ Θεραπεία τῶν ὑδερικῶν οὐ παντάπασιν εὕκολος καὶ χρή- 5 ζουσα τῆς τοῦ τεχνίτου παρουσίας λεχθήσεται δὲ ὅμως τινὰ πρὸς 5 ἴασιν ἐπιτήδεια τῶν δυναμένων καὶ ὑπὸ σοῦ πράτιεσθαι. Βόλδιτον βοὸς ἀγελαίας ξηρὸν ἀκριδῶς λειώσας ἔψε ἐν ὁξυκράτω καθάπερ τὴν ὼμὴν λύσιν, καὶ Θείου τέταρτον μέρος προσεμπλάσας ὅλω τῷ τῆς γασίρὸς ἐπίβαλλε κύτει ἡ σπυράθους αἰγὸς ἐν οὕρω παιδὸς ἡ 10 ὁ αἰγὸς γλοιοῦ ποιῶν πάχος κατάπλατίε. Διὰ γασίρὸς ἄκρως αὐτοὺς καθαίρει. Δίδου δὲ καὶ πίνειν καθέψων τὴν ῥίζαν τῆς καλαμίνθης, ἡ σελίνου, ἢ ἄρου ῥίζης Φλοιὸν ἐν οἴνω· ἡ σίκυον ἄγριον οἴνω

gion placée au-dessous de la poitrine est remplie d'un liquide ténu; il y a une autre espèce d'hydropisie nommée tympanite, qui remplit la région susdite de gaz; la troisième espèce d'hydropisie porte le nom d'hydropisie sous la chair (anasarque); dans cette espèce, tout le corps 4 est tuméfié et ressemble à un cadavre. Le traitement des hydropiques n'est pas du tout facile et réclame l'intervention d'un homme de l'art; cependant j'énumérerai quelques moyens propres à les guérir parmi 5 ceux que vous pouvez également mettre en usage. Triturez avec soin des excréments d'une vache qui vit en troupeau, faites-les bouillir dans du vinaigre miellé comme on le pratique pour les cataplasmes généralement usités, incorporez dans cette masse le quart de son poids de soufre, et appliquez le médicament sur toute l'étendue du ventre, ou faites, avec de la fiente de chèvre et de l'urine d'enfant ou du même animal, une préparation de la consistance de la crasse des baignoires, et 6 appliquez-la en cataplasme. Ce remède purge efficacement les hydro-7 piques par les selles. Donnez aussi à boire de la racine de calaminthe ou de céleri, ou de l'écorce de racine de gouet, bouillies dans du vin; ou encore macérez pendant trois jours un concombre sauvage dans du vin

^{4.} γινόμενον BFP. — 7. καί om. BP. Eupor. — Ιδ. κύσ7ει BP. — Ιδ. ή om. — 10. ἐπίβαλε BP; κατάπλασσε Gal. BFP.

ἐναποβρέξας αὐσΊηρῷ ἡμέραις τρισὶ δίδου κύαθον ἕνα ωροσΊιθεὶς κατὰ βραχὺ ἕως κυάθων τριῶν ἡ λεπίδος ∠α΄, ἄρτου τῷ ἐντὸς ἀναλαβών καταπότια ωοιῶν δίδου. Σφοδρῶς ὕδωρ ἄγει. — Επίθεμα · 8-9 Τήλεως Γο δ΄, κριθίνου ἀλεύρου Γο γ΄, κόπρου ωερισΊερᾶς Γο δ΄, ἡη-5 τίνης φρυκτῆς κα΄, κηροῦ κα΄, ἀξουγγίας ωαλαιᾶς κβ΄. Τὰ τηκτὰ 10 τήξας κατάχει τῶν ἄλλων ωρολελειωμένων ἐν ἄξει καὶ χρῶ.

κγ'. Περί σπληνόs.

Φλεγμήνας ὁ σπλην τάχισια σκιρβοῦται τοῦ ἐν ταῖς Φλεψὶν ι αἰματος σφηνωθέντος διὰ ωαχύτητα χρεία τοίνυν λεπιυνόντων φαρμάκων ἄνευ τοῦ σαφῶς Θερμαίνειν, οἶς βραχὺ ωαραπλέκειν δεῖ 10 τι τῶν σιυφόντων, ἴνα τονούμενον τὸ μόριον σώζη την οἰκείαν ἐνέργειαν τοιοῦτον δέ ἐσιιν αὐτοφυῶς ἀλὸς ἄνθος ἰώμενον σκιβρους

légèrement âpre, et donnez-en un cyathe; puis augmentez peu à peu la dose de ce médicament, jusqu'à ce que vous arriviez à trois cyathes; ou encore incorporez une drachme de battitures de cuivre dans de la mie de pain et faites-en des pilules, que vous administrerez au malade. Ce remède expulse vigoureusement les urines. — Topique: Fenugrec 8-9 quatre onces, farine d'orge trois onces, excréments de pigeon quatre onces, résine torréfiée une livre, cire une livre, vieille graisse de porc deux livres. Faites fondre les substances qui en sont susceptibles, ver- 10 sez-les sur les autres ingrédients préalablement triturés avec du vinaigre, et employez ce mélange.

23. DE LA RATE.

Quand la rate est enflammée, elle est très-facilement prise de squirre, attendu que le sang contenu dans les veines y demeure enclavé à cause de son épaisseur; cette affection réclame des médicaments qui atténuent sans échauffer manifestement, et auxquels il faut ajouter une petite quantité de substances astringentes, afin qu'en renforçant la partie on lui conserve son activité propre; la nature nous a fourni un médicament qui réunit toutes ces propriétés dans les fleurs de sel, qui guérissent

2. τῷ ex em.; τό Codd. — 5. κηροῦ l. 10, τι om. BFP. — 11. τοιοῦτον ad om. BP. — 6. κατέχ. BP. — Ch. 23; Ευπ.; τοῦτο Codd. — Ib. Ιώμενος AP.

2 σπληνῶν ἐπιτιθέμενον ἐν κύσθει. Χρησθέον δὲ ἐπὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς
3 ἰσχυροτάτοις Φαρμάκοις · ἀνέχεται γὰρ αὐτῶν ἀλύπως. Καππάρεως
τῆς ρίζης ὁ Φλοιὸς οὐδενὸς ἔλατθον ἀΦελεῖ σκιρρουμένους σπλῆνας
ἔξωθέν τε ἐπιτιθέμενος καὶ ωινόμενος ἐν ὄξει καὶ ὀξυμέλιτι ἡ λεῖος,
ξηρὸς κοπθόμενος · κενοῖ γὰρ οὕτω ωσθεὶς ωαχεῖς καὶ γλίσχρους 5
χυμοὺς, ἔσθιν ὁτε δὲ καὶ αἰματώδεις οὐ διὰ οὔρων μόνον, ἀλλὰ καὶ
διὰ γασθρὸς, καὶ τοῦ μικροῦ κενταυρίου ὁ χυλὸς ἔξωθέν τε ἐπιτιθέμενος καὶ ωινόμενος, κυκλάμινος καὶ ωρόσΦατος ἐπιπλατθομένη
καὶ ξηρὰ, λευκοΐων αὶ ρίζαι μετὰ ὅξους, ἄκορον, ἀμμωνιακὸν, κόπρος
αἰγὸς καταπλατθομένη διὰ ὀξυκράτου μετὰ κριθίνων ἀλεύρων, ἀμ- 10
πέλου λευκῆς ἡ ρίζα ωινομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη μετὰ σύκων,
ωικρῶν Θέρμων ἀΦεψημα μετὰ ωηγάνου καὶ ωεπέρεως ωινόμενον,

2 les squirres de la rate, si on les applique dans une vessie. Sur ce viscère, on appliquera aussi les médicaments les plus actifs; car il supporte leur 3 emploi sans en être péniblement affecté. L'écorce de racine de câprier est plus profitable qu'aucun autre médicament à la rate affectée de squirre, qu'on l'applique à l'extérieur, qu'on la donne à boire dans du vinaigre simple ou du vinaigre miellé, ou qu'on la pile quand elle est sèche pour la réduire en poudre impalpable; si on prend comme boisson cette dernière préparation, elle évacue les humeurs épaisses et visqueuses, et quelquefois même les humeurs sanguinolentes, nonseulement par les urines, mais aussi par les selles; le suc de petite centaurée, appliqué à l'extérieur ou pris sous forme de boisson, un cataplasme de pain de cochon soit frais, soit desséché, des racines de giroflée combinées au vinaigre, le faux acore, la gomme ammoniaque, un cataplasme de fiente de chèvre et de farine d'orge préparé avec de l'eau vinaigrée, la racine de couleuvrée blanche, qu'on la prenne sous forme de boisson ou qu'on l'applique à l'extérieur avec des figues, une décoction de lupins amers prise à l'intérieur avec de la rue et du poivre, un cataplasme de farine de ces mêmes lupins, conviennent encore pour

^{2.} τοῖε ἰσχυροτέροιε Β P. — 3. οὐδε- Codd. — 4-5. λεῖος.... κοπλόμενος ad νός ad Eun.; οὐδέν Codd. — 4. ἐν δξε: Eun.; om. Codd. — 10-11. ἄμπελος ad Eun.; om. Codd. — Ib. καὶ ἀξυμ. λευκή Λ; om. ΒP. — 11. ἡ ρ. om. ABP. Gal.; om. Codd. — Ib. ἡ Gal.; om. — Η. πίνομ. τε om. Β P.

τὸ δὲ ἄλευρον αὐτῶν καταπλατί όμενον. Σιδήρου διαπύρου σολλάκις 4 ἐναποσθεσθέντος ὕδατι συρέσσουσι μὲν κατὰ ἑαυτὸ δίδου σίνειν τὸ ὕδωρ, ἀπυρέτοις δὲ μετὰ οἴνου. Κατάπλασσε δὲ τέφρα ἐκ χαλκείου 5 μετὰ ὅξους, ἢ καππάρει ἐν ὅξει βεβρεγμένη λεία ἀνειλημμένη κη-5 ρωτῆ κυπρίνη · ἢ τρύγα ὅξους δριμέος ἐπιτίθει. — Κατάπλασμα · 6 Τήλεως Γο δ΄, κριθίνων ἀλεύρων Γο γ΄, καρδαμώμου Γο α΄, σύκων λιπαρῶν κα΄, σερισίερεῶνος βοτάνης Γο α΄. Αποβρέξας τὰ σῦκα 7 ὅξει δριμυτάτω, καὶ εὐτόνως κόψας ἐν ὅλμω ἐπίβαλλε τὰ λοιπὰ καὶ ἐνώσας χρῶ.

κδ'. Περί τῶν ἐν νεφροῖς καὶ κύσ Γει σαθῶν. ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Τὸ ὁρῶδες ϖερίτ ωμα τῷ λεπ οτάτῳ αἴματι κατὰ τὰς Φλέβας 1 ἀναμεμιγμένον ἔλκειν εἰς ἐαυτοὺς οἱ νε Φροὶ ϖε Φύκασιν. Ἐπειδὰν 2 οὖν οἱ ϖόροι, διὰ ὧν ἔλκεται τοῦτο, ϖλέον τοῦ ϖροσήκοντος εὐρυνθῶσι, συνδιηθεῖσθαί τι τῷ λεπ ἱῷ καὶ τῆς ϖαχυτέρας ὑλης εἰκὸς,

la rate. Donnez à boire de l'eau dans laquelle on a éteint à plusieurs re- 4 prises un fer incandescent, administrez-la seule aux malades qui ont de la fièvre, et avec du vin à ceux qui n'en ont pas. Appliquez un cataplasme 5 ou de cendres de forge avec du vinaigre, ou de câpres macérées dans du vinaigre pour les réduire ensuite en poudre impalpable et les incorporer dans du cérat à l'huile à l'alcanna; ou encore appliquez de la lie de vinaigre âcre. — Cataplasme: Fenugrec quatre onces, farine d'orge 6 trois onces, cardamome une once, figues grasses une livre, herbe dite verveine une once. Macérez les figues dans du vinaigre très-âcre, pilez- 7 les vigoureusement dans un mortier, ajoutez-les aux-autres ingrédients, faites-en une seule masse et appliquez le cataplasme.

24. DES MALADIES DES REINS ET DE LA VESSIE. - TIRÉ DE GALIEN.

Les reins, par leur nature, attirent à eux les résidus séreux, qui, 1 dans les veines, se sont mêlés à la partie la plus ténue du sang. Lors 2 donc que les conduits à travers lesquels ces liquides sont attirés se sont élargis plus qu'il ne le fallait, il en résulte qu'une partie des matériaux plus épais passe avec ces liquides ténus; puis, si alors les reins ont un

CH. 24; tit. Εκ τῶν Γαλ. Vers antiq.; om. Codd. - 13. τε BP.

είτα έὰν τύχωσι συρωδεσίέρας τε καὶ δριμυτέρας οἱ νεΦροὶ κράσεως, αναγκαϊόν έσ ι την σαχυτέραν ύλην Θερμαινομένην τε καί ξηραινομένην εls ίδεαν ψάμμων τε καί σωροειδών λίθων συνίσιασθαι. 3 Τοῖς ΦρύπΙουσιν οὖν καὶ τέμνουσι χρῆσθαι δεῖ Φαρμάκοις ἄνευ τοῦ Δερμαίνειν έπιφανώς· ή γάρ ωλείων Δερμότης συνίστησι μάλλον - 5 ξηραίνουσα τοιαύτα δέ έσ]ιν αί τε των βασιλικών άσπαράγων δίζαι, καὶ αὶ τοῦ βάτου, καὶ ἡ ὕαλος ἡ κεκαυμένη, ἀγρώσιεώς τε ἡ δίζα, καὶ τὸ ἀδίαντον, καὶ τὸ βδέλλιον, καὶ δάΦνης τῆς δίζης ὁ Φλοιός, και άλθαίας τὸ σπέρμα, και ἐρεβίνθων οἱ κριοὶ, καὶ μάλισία οί μέλανες, κεράσου τε τοῦ δένδρου, καὶ κοκκυμηλέας τὸ κόμμι, 10 κυπέρου τε ή ρίζα, καὶ σαλιούρου ὁ καρπὸς, καὶ τριβόλου ὁ καρπὸς, 4 οί τε ἀπὸ τῶν σπόγγων λίθοι, καὶ τὸ διὰ τῆς σκίλλης ὅξος. Μαλάχης άγρίας ρίζαν, καὶ τηγάνου άγρίου ρίζαν, καὶ σελίνου ρίζαν 5 έψε μετά οἴνου. Τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας δίδου κυάθους δύο καὶ ὕδατος τὸ 6 ἴσον. Οἱ μὲν οὖν ἐν τοῖς νεφροῖς λίθοι συνίσλασθαι ωεφύκασιν ἐπὶ 15 τῶν σαρακμαζόντων, οἱ δὲ ἐν ταῖς κύσιεσιν ἐπὶ τῶν σαίδων. --

dessèchent, et s'amassent nécessairement en graviers et en calculs 3 semblables à du tuf. Il faut donc recourir aux médicaments qui brisent et incisent sans échauffer manifestement, car une chaleur trop forte solidifie plutôt en desséchant; les médicaments suivants appartiennent à cette classe: les racines des asperges royales et celles de la ronce, le verre brûlé, la racine de chiendent, le capillaire, le bdellium, l'écorce de racine de laurier, la graine de guimauve, les pois chiches dits béliers, et surtout ceux qui sont noirs, la gomme de cerisier et de prunier, la racine de souchet, le fruit de l'argalou, le fruit de la macle, les pierres 4 qu'on retire des éponges et le vinaigre scillitique. Faites bouillir avec du vin de la racine de mauve sauvage, de rue sauvage ou de céleri. 5 Exprimez le liquide de ces médicaments et donnez-en deux cyathes avec 6 une quantité égale d'eau. Les calculs des reins se forment naturel-lement vers l'âge du déclin, et ceux de la vessie chez les enfants. —

^{7.} αἱ ῥίζαι Λ. — Ib. καὶ αἱ τοῦ ex em.; ἐν om. BP. — Ib. συνισ7άμενοι BFP. καὶ τοῦ Codd.; αἴ τε τοῦ Gal. — 15. — 16. παιδίων ΑF.

Κατάπασίον φρὸς λιθιώντας · Βαλσάμου καρποῦ, λίθου τοῦ ἐν τοῖς το σπόγγοις, γλήχωνος ξηρᾶς, μαλάχης ἀγρίας τοῦ σπέρματος ξηροῦ ἴσα. Κόψας σήσας δίδου κοχλιάριον μετὰ οἴνου κεκραμένου κυά- 8 θων 6'. Η κατὰ τοὺς νεφροὺς φλεγμονὴ καὶ κύσιιν ἐξαίρετον ἔχει τὴν 9 5 Φεραπείαν · τὸ γὰρ ὀρῶδες περίτιωμα διὰ αὐτῶν ἐκκαθαίρεται, διὰ ὁ περ εἰ μὲν εἴη δριμὰ καὶ χολῶδες τοῦτο κατὰ πᾶν τὸ σῶμα, τῶν διουρητικῶν οὐδενὶ χρῆσθαι προσήκει · βλάψει γὰρ τὰ τοιαῦτα τοὺς δακνώδεις ἐπάγοντα χυμοὺς τοῖς φλεγμαίνουσι μορίοις · εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον εἴη, μηδὲ κακόχυμον ὑπάρχοι τὸ σῶμα πᾶν, τοῦ μελιικράτου δίδου πίνειν ὑδαρεσίέρου · λύει γὰρ τὰς φλεγμονὰς ἀδήκτως κενοῦν τοὺς ἐσφηνωμένους χυμούς · καὶ γὰρ τέμνει καὶ λεπίψει καὶ ἀραιοῖ. Τὰ δὲ ἐπὶ μέλιτος εἰρημένα παραδείγματος ἕνεκα δυνατόν 10 ἐσιι μεταφέρειν ἐπὶ πάντα τὰ λεπίψοντα καὶ τέμνοντα χωρὶς δή-

Médicament dont on saupoudre les boissons et qu'on emploie contre les calculs: Fruit du baumier, pierre qu'on trouve dans les éponges, pouliot desséché, graine desséchée de mauve sauvage, en quantités égales. Pilez, passez au tamis, et donnez une cuillerée de ce médicament avec deux cyathes de vin coupé. L'inflammation des reins et de la vessie a un traitement spécial; en effet, les résidus séreux sont expulsés à travers ces organes, et, pour cette raison, on ne doit employer aucune substance qui pousse aux urines, lorsque, dans tout le corps, ces résidus ont des propriétés âcres et bilieuses, attendu que les diurétiques feraient, dans ce cas, du tort aux parties enflammées, en amenant sur elles des humeurs qui causent des mordications; si, au contraire, il n'existe rien de pareil, et si l'ensemble du corps n'est pas imprégné d'humeurs mauvaises, donnez à boire de l'eau miellée contenant plus d'eau que de coutume; cette boisson résout l'inflammation, en évacuant, sans causer de mordications, les humeurs enclavées, attendu qu'elle a des propriétés incisives, atténuantes et raréfiantes. Ce que nous venons 10 de dire du miel, à titre d'exemple, peut s'appliquer à toutes les substances qui sont douées de propriétés atténuantes et incisives sans causer

^{5.} γάρ om. Codd. — 5-6. διόπερ Α. ρου F. — 13. ἐσῖι om. F; καί ΒΡ. — 9. εἰη ἢ ΒFΡ. — 10. ὑδατωδεσῖέ- Ιδ. τά om. BFΡ.

- 11 ξεως. Όσπερ δὲ πᾶσι τοῖς μορίοις Φλεγμαίνουσιν, οὕτω καὶ τούτοις ἄμεινον ἦν ἡσυχάζειν ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον ἡσυχάζειν οὐρητικοῖς οὖσιν αὐτοῖς ὁργάνοις, ὀλίγιστον διδόναι δεῖ τὸ ποτὸν, ὅπως, ὡς δυνατὸν, 12 πλείονα χρόνον ἡσυχάζη. Σκεπίξον δὲ μή ποτε τὸ πᾶν σῶμα μεσίον ἐσιι δριμέων περιτιωμάτων τούτου γὰρ τυγχάνοντος, κὰν 5 ἐπὶ τὴν κύσιν καὶ τοὺς νεφροὺς ὑγρὰ φέρηται, μᾶλλον ἀνιάσει τωλεῖον δὲ διδόντων τὸ ποτὸν ῆτιον, ἀμβλυνομένης ὑπὸ αὐτοῦ τῆς δριμύτητος, καὶ μάλιστα μιγνύντων ἡμῶν τῶν τὰς δήξεις ἀμβλυμακα προσάγειν χρὴ, καὶ αἰονήσεις διὰ ἐλαίου τε καὶ τῶν ἄλλων 10 τῶς Φλεγμονὰς κοις τῶν νεφρῶν καὶ 15 τῆς κύσιεως Λινοσπέρμου ∠ε΄, ἀμύλου ∠α΄. Δίδου ἐν ὑδατι κο-
- 11 de mordications. De même que pour toutes les autres parties enflammées, le repos serait préférable pour les reins et pour la vessie; mais cela leur étant impossible, parce que ce sont des organes destinés à la transmission des urines, on doit donner très-peu à boire, afin 12 qu'ils se reposent le plus longtemps possible. Considérez si l'ensemble

16 γλιάριον σύμμετρον σίνειν. Αλγήματα σερί λαγόνας καί έκ δια-

- du corps n'est pas rempli de résidus âcres, car, s'il en est ainsi, les liquides, en se portant vers les reins et la vessie, aggraveront leurs souffrances; si, au contraire, on augmente la quantité des boissons, ces organes seront moins incommodés, parce que les boissons amortissent l'âcreté des liquides, surtout quand on y met des substances 13 qui amortissent les mordications. A l'époque de l'inflammation, on
- 13 qui amortissent les mordications. A l'époque de l'inflammation, on emploie des cataplasmes, des médicaments, des affusions d'huile, et tous les autres moyens de traitement qui amènent la résolution des
- 14 inflammations. Remède contre les maladies inflammatoires des reins et de la vessie : Graine de lin deux drachmes, amidon une drachme.
- 15 Donnez à boire dans de l'eau une cuillerée de moyenne grandeur de ce
- 16 médicament. Des douleurs dans la région des iles, des horripilations

^{2.} ἀδύνατόν ἐσΊιν Α. — 5. τῶν ϖ ε- ἀν ἰάση F; ἰάση BP. — 7. τό om. F. — ριτΊωμάτων Α. — Ib. τοῦτο τυγχάνον 11. ὅσα τε φ λ. Α. — Ib. φ λεγμονώδη τε BP. — 6. ἀνιάσει ad Eun.; ἀνιῶσι A; διάθεσιν BP. — 12. τῆς om. BP.

λειμμάτων ἀνώμαλοι Φρίκαι, συρετοί τε ἐπὶ τούτοις ἄτακτοι σημαίνουσιν ἐν νεΦροῖς ἀπόσιασιν, ἢς σεΦθείσης σύον διὰ οὔρων ἐκκριθὲν ἔλκος ἀποδηλοῖ, ταχείας χρῆζον τῆς βοηθείας εἰ γὰρ μὴ εὐθὺς ἀπουλωθείη, δύσκολον τὴν ἴασιν ἔχει. — Διορίζειν δὲ τῶν ἐν νεΦροῖς 17 δ ἐλκῶν τὰ κατὰ τὴν κύσιιν ἔκ τε τῆς Θέσεως καὶ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ἰδιότητος αὐτῶν τῆς οὐσίας καὶ τῆς δυνάμεως · ἐκ μὲν τῆς Θέσεως, κύσιεως μὲν σασχούσης εἰς κτένα καὶ ὑπογάσιριον αἴσθησις γίνεται τῆς ὀδύνης · νεΦρῶν δὲ κατὰ τὰς ψόας ὀπίσω · ἐκ δὲ τῆς ἐνεργείας δυσουρία μὲν καὶ σιραγγουρία διοχλεῖ τῆς κύσιεως τὴν θότων · ἐκ δὲ τῆς τοῦ σώματος ἰδιότητος, σάρκες μὲν ἰνώδεις ἐκ νεΦρῶν δὶ τῆς δὶ τῆς δὶ τῆς δὶ τῆς δὶνάμεως, κύσιεως μὲν ἰσχυρῶς ὀδυνωμένης ἐπὶ ταῖς ἐλκώ-

irrégulières survenant par intervalles, et après' cela des fièvres désordonnées, indiquent qu'il existe un abcès dans les reins; si, après la maturation de cet abcès, il se fait une excrétion de pus par les urines, ce signe révèle l'existence d'un ulcère qui exige qu'on le traite sans tarder, car, si cet ulcère n'est pas immédiatement cicatrisé, il devient difficile à guérir. - Les signes qui servent à distinguer les ulcères des reins de 17 ceux de la vessie sont tirés de la position, de la fonction, de la spécialité de la substance, et de l'intensité; les signes tirés de la position consistent en ce que, dans les affections de la vessie, les malades sentent de la douleur au pubis et dans la partie inférieure du ventre, tandis que, dans celles des reins, les douleurs ont leur siége en arrière à l'intérieur des lombes; quant à la fonction, les malades, dans les affections de la vessie, évacuent difficilement les urines et les rendent goutte à goutte, tandis que, dans les affections des reins, l'émission de ce liquide n'éprouve pas d'obstacle, eu égard à la spécialité de la substance des organes urinaires; en cas d'ulcération, les reins laissent échapper des chairs fibreuses, et la vessie des écailles membraneuses; enfin, pour ce qui regarde l'intensité, la vessie occasionne des douleurs intenses

^{2.} ἀποσίασεις ΒΡ. -- 3. ἀποδηλοῖ e -- Ib. τήν om. A. -- 7. κύσίεως ωασχ. conj.; ἀποτελεῖ Codd. -- 5. τά om. F. γάρ A. -- 9. μέν om. A.

AFFECTIONS DES REINS ET DE LA VESSIE. 513

σεσι, νεφρών δὲ ἀμυδρώς, καὶ ώσπερ ἐγκειμένου ταῖς ψόαις βάρους
18 αἴσθησιν ἐχόντων. Καὶ ἐν τοῖς οὐρητικοῖς δὲ ϖόροις συνίσθαταί ϖοτε
ἔλκωσις, καὶ ϖύον οὐρεῖται καὶ αἴμα · κεῖνται δὲ οὖτοι μεταξὺ νε-

19 Φρών τε καὶ κύσ εως. Αἰδοίου δὲ έλκωθέντος σύον καὶ αῖμα διαχω-

20 ρεῖται καὶ χωρὶς οὔρων. — Πρὸς τὰ ἐν νεΦροῖς ἀποσθήματα καὶ κύσοι: Λινοσπέρμου, σικύου σπέρματος, μήκωνος λευκῆς σπέρματος,

21 τραγακάνθης ἀνὰ ∠6', ἀμύλου ∠δ'. Τροχίσκους ἀνάπλατθε καὶ δί-

22 δου. — Πρός τὰ ἐν κύσιει ἔλκη μετὰ Φλεγμονῆς· Στροβίλια κ', σικύου ήμέρου σπέρματος κόκκους μ', ἀμύλου, νάρδου ἀνὰ ∠α', σελίνου 23 σπέρματος ∠ε'. Εν ξέσιη ὕδατος ἔψεται νάρδος, σέλινον, εἶτα τοῦ 10

23 σπερματός Σε. Εν ζεστή σοατός εφεται ναρούς, σελίνον, ειτά του 24 ἀφεψήματος μίγνυνται τοῖς προγεγραμμένοις κύαθοι 6'. Πρός τοὺς

αίμορραγούντας ἀπὸ κύσιεως. Σχισίῆς Δα', τραγακάνθης Δ6', κόμ-

25 μεως ὀβολοί ε΄. Εν γλυκεῖ δίδου.

quand elle est ulcérée, et les reins en causent de sourdes, qui donnent, pour ainsi dire, la sensation d'un poids situé à la région intérieure des

18 lombes. Quand parfois il se forme une ulcération dans les canaux urinaires, canaux qui sont placés entre les reins et la vessie (*uretères*), les 19 malades urinent du pus et du sang. Si le membre génital est ulcéré,

il passe du pus et du sang même en dehors de l'émission des urines. — 20 Contre les suppurations des reins et de la vessie : graine de lin, graine de

concombre, graine de pavot blanc, gomme adragant, de chacune deux

21 drachmes, amidon deux drachmes. Faites des pastilles et administrez-

22 les. — Remède contre les ulcères de la vessie compliqués d'inflammation : vingt pignons doux, quarante pepins de concombre cultivée, amidon

23 et nard de chacun une drachme, graine de céleri cinq drachmes. On fait bouillir le nard et le céleri dans un setier d'eau, après quoi on ajoute deux cyathes de cette décoction aux [autres] substances énumé-

24 rées. — Remède contre les écoulements de sang venant de la vessie : alun de plume une drachme, gomme adragant deux drachmes, gomme ordi-

25 naire cinq oboles. Donnez ces ingrédients dans du vin d'un goût sucré.

33

^{2.} έχοντες BP. — Ib. δέ om. AF.

κε'. Περί σκληρίας νεφρών. Εκ τών Ρούφου.

Οσαι δε σκληρότητες κατά νεφρούς γίνονται, δδύνας μεν οὐκετι 1 παρεχουσι, δοκεῖ δε ώσπερ τι βάρος αὐτοῖς εκ τῶν κενεώνων κρεμασθαι, καὶ ναρκώδεις μεν εἰσι τὰ ἰσχία, ἀκρατεῖς δε σκελῶν, οὐροῦσί τε δλίγα την δε δλην έξιν τοῖς ὑδατουμένοις μάλισια ἐοίκασοιν. Τούτους ἀπαλύνειν κηρωταῖς καὶ μαλάγμασι καὶ τρίψεσι καὶ 2 πουριάμασι, καὶ οὐρητικὰ προσφέρειν, καὶ την γασιέρα ὑποκλύζειν.

κς'. Περί ἀτονίας νεφρών.

ΕσΊι δὲ καὶ ήδε ή νόσος νεφρών· οὐ δύνανται τὰ οὖρα ήθεῖν, 1 ἀλλὰ εὐρύτεροι ὄντες χαλῶσί τι καὶ τοῦ αἴματος ἐκ τῆς Φλεδὸς, καὶ ἄλλας σαχύτητας ἐῶσιν. Τούτοις συμφέρει σῖτα σΊρυφνὰ, καὶ 2

25. DE L'INDURATION DES REINS. -- TIRÉ DE RUFUS.

Les indurations qui se développent dans les reins ne causent aucune douleur, mais il semble aux malades qu'un poids est suspendu à leur corps dans la région des iles; ils sentent de la torpeur aux hanches, ne peuvent diriger les mouvements des jambes, et urinent peu; pour l'habitude générale du corps, ils ressemblent surtout aux hydropiques. Dans ce cas, il faut amollir les reins à l'aide de malagmes, de frictions, 2 administrer des substances qui poussent aux urines, et relâcher le ventre avec des lavements.

26. DE LA FAIBLESSE DES REINS.

La maladie suivante a encore son siége dans les reins : ces organes ne l peuvent filtrer les urines, mais, comme ils sont trop largement percés, ils laissent échapper aussi une partie du sang des veines et encore d'autres matières épaisses. Ce qui convient en un tel état, ce sont les ali- 2

Ch. 25; l. 4. τε Ruf.; δέ Codd.; Codd. — Ch. 26; l. 7. ἢθεῖν Ruf.;
 — Ib. ὑδατουμένοις Ruf.; οἰδουμένοις ἔσχειν ΑF; ἔχειν ΒΡ. — 8. καί Ruf.;
 Codd. — 6. ὑποκλύζειν Ruf.; ἀποκλύζειν om. Codd.

οἶνοι μέλανες, καὶ τῶν οὐρητικῶν ἀπέχεσθαι, καὶ λαγνεύειν ὅτι ἤκισῖα, καὶ ωίνειν τὰ τῶν αἰμορραγιῶν Φάρμακα, μάλισῖα σολυγόνου χυλὸν, καὶ τραγάκανθαν ἐν οἴνῷ βεβρεγμένην, καὶ συμφύτου τῆς ρίζης τὸ ἀφέψημα · ἐπιτιθέναι δὲ καὶ τῆ ὀσφίι ἔξωθεν τὰ σρὸς τοὺς ροῦς καὶ τὰς σίνσεις τοῦ αἴματος · μετὰ δὲ ταῦτα ἀνατρέφειν 5 γάλακτι ὀνείῷ καὶ σιταρίοις καὶ κρέασιν. Εἰ δὲ κατὰ σερίοδον αἴματος οὕρησις γίνεται, σρὶν ἡ μὲν κενωθῆναι τοῦ αἴματος βαρεῖς κατὰ ὀσφὸν καὶ ἐπώδυνοί εἰσιν · κενωθέντες δὲ ὑποκουφίζονται. Χρὴ οὖν φλέβα τέμνειν ἐν ἀγκῶνι ὀλίγον σρὸ τῆς σεριόδου, διαιτᾶν δὲ ώσῖς σληθώραν μὴ ἐγγίνεσθαι.

κζ'. Περί ψωριώσης κύσζεως.

1 Όταν σιτυρώδη λέμματα μετά τῶν οὔρων ἐκκρίνηται, σημαίνει

ments fortement astringents, les vins noirs, l'abstinence des substances qui poussent aux urines, une modération aussi grande que possible dans l'usage des rapprochements sexuels, les boissons médicamenteuses qu'on prescrit contre les écoulements de sang, surtout celle du suc de bistorte, de la gomme adragant macérée dans le vin, et la décoction de racine de consoude; on place à l'extérieur sur les lombes les médicaments qu'on emploie contre les écoulements et le crachement de sang; après cela, on restaure le corps avec du lait d'ânesse, des aliments farineux et de la viande. S'il survient un écoulement périodique de sang par les urines, les malades éprouvent, avant l'expulsion du sang, de la pesanteur et des douleurs aux lombes, tandis qu'ils se sentent soulagés 4 quand l'écoulement a eu lieu. On pratique une saignée au pli du bras peu de temps avant l'accès, et on prescrit un régime qui empêche le développement de la pléthore.

27. DE LA PSORE DE LA VESSIE.

1 Lorsque les malades rejettent avec les urines des pellicules qui res-

^{1-2.} λαγνεύειν..... Φάρμαπα om. BP. ἐππρίνονται ABP. — Ib. σημαίνη A; — 8. πενωθέντα BFP. — Ch. 27; İ. 11. σημεῖον BP.

ψωριᾶν τὰς Φλέβας ἢ τὴν κύσιιν · διορισθήσεται δὲ τῆ λεπτότητι καὶ τῷ ωάχει τῶν οὖρων · τὰ μὲν γὰρ λεπίὰ ωεπονθέναι τὰς Φλέβας ἐνδείξεται · τὰ δὲ οὐ λεπίὰ τὴν κύσιν.-

κη'. Περὶ φλεγμονῆς κύσ Γεως. Εκ τῶν Ρούφου.

Χαλεπώτερον καὶ Φανατωδέσ ερόν ἐσ ι Φλεγμονὴ κύσ εως · το το ρέτ ο το τε γὰρ ὀξέως καὶ ἀγρυπνοῦσι καὶ παραπαίουσι καὶ ἐμοῦσι χολώδη ἄκρατα, καὶ οὐρεῖν οὐ δύνανται. Τούτοις, ἢν δύνη, Φλέβα 2 τέμνε, μὴ εἰς μακρὰν δὲ τέμνε, καὶ τοῖς ἐπιβρέγμασι συνεχῶς Φέρμαινε. Ηψήσθω δὲ ἐν τῷ ἐλαίῳ πήγανον καὶ ἄνηθον καὶ ἀλθαίας 3 ρίζα, καὶ ἡ κοιλία ὑποκλυζέσθω μαλακῷ κλύσματι · ἄμεινον δὲ εἰ 10 καὶ μήκωνα συνέψων τῷ ἐλαίῳ, καὶ εἰ χηνὸς σ είαρ διατήκων, ἢ ὄρνιθος ἐγχέοις. Εγὰ δέ ποτε καὶ ὁποῦ μήκωνος ἡμιωβόλιον μετὰ 4

semblent à du son, c'est un signe que les veines ou la vessie sont frappées de *psore* : si les pellicules sont minces, elles indiquent que les veines sont le siége de l'affection; si elles ne le sont pas, la vessie est malade.

28. DE L'INFLAMMATION DE LA VESSIE. - TIRÉ DE RUFUS.

L'inflammation de la vessie est plus grave et menace plus fortement 1 la vie des malades [que celle des reins]; en effet, dans cette inflammation, les malades ont une fièvre aiguë, de l'insomnie, du délire, des vomissements de bile pure et ne peuvent uriner. Vous pratiquerez 2 donc une saignée, si vous le pouvez, mais ne différez pas longtemps; réchauffez constamment par l'emploi des embrocations. Donnez un lave-3 ment émollient pour relâcher le ventre avec une décoction d'aneth et de racine de guimauve, dans de l'huile de rue; mieux vaut encore faire bouillir aussi du pavot dans l'huile, ou donner un lavement de graisse fondue d'oie ou de poule. Quelquefois aussi j'ai dissous dans l'huile 4 une demi-obole de suc de pavot avec de la myrrhe et un peu de safran,

CH. 28; l. 6. Τούτοις, ην δύνη] Τούτοις ημης (ημης P) οδύνη ΒΡ. — 7. τέμνε Ruf. τέμνειν Codd. — Ιb. μακράν δὲ τέμνε Ruf.; μακράν τέμνειν Codd. —

Θέρμαινε ex em.; Θερμαίνειν Codd.
 — 9. ἐπικλυζέσθω BFP. — 10. καὶ εἰ
 Ruf.; καὶ BFP; ἢ καὶ Α. — 11. ἐγχέων
 BFP.

σμύρνης καὶ κρόκου ὀλίγου διαλύσας εἰς ἔλαιον ὑπέθηκα, ὡσπερ τοὺς πεσσοὺς ταῖς γυναιξὶ, καὶ παραχρῆμα ἢ τε ὀδύνη ἐπαύσατο, 5 καὶ ἐκοιμήθη ὁ ἄνθρωπος. Καὶ πυρίαις δὲ χρῆσθαι συμφέρει, καὶ εἰς ὑδωρ Θερμὸν ἐγκαθίζειν ἔσθω δὲ ἀφέψημα λινοσπέρμου καὶ τήλεως τὸ ὑδωρ, καὶ κηρωτὰς δὲ ἐπιτιθέναι διὰ ὑσσώπου καὶ κασθορείου πεποιημένας.

nθ'. Περὶ ἡήξεως ἀγγείου ἐν κύσ⁷ει.

Οξεῖα νόσος ἐσθὶν ἐν κύσθει καὶ ρῆξις ἀγγείου τοῦ δὲ αἴματος τὸ μὲν ἔξω διαδίδοται, τὸ δὲ εἴσω ϖήγνυται. Πρὸς μὲν οὖν τὴν αἰμορραγίαν ϖροσάξεις τὰ αὐτὰ ὅσα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰμορραγιῶν, σωίνειν τε διδοὺς τὰ ἐπιτήδεια Φάρμακα καὶ ἔξωθεν ἐπιδάλλων. Οἶς 10 δὲ ϖήγνυται τὸ αἴμα ἐν τῆ κύσθει, τὰ μὲν ϖρῶτα ϖειρᾶσθαι λύειν αὐτὸ Φαρμάκοις, τῆς τε ἀρτεμισίας διδόντα ϖίνειν, καὶ τοῦ ἑλιχρύ-

et j'en ai fait un suppositoire que j'appliquai de la manière dont on introduit les pessaires chez les femmes; la douleur cessa immédiatement 5 et le malade s'endormit. Il est également utile d'employer des fomentations et d'administrer des bains de siége d'eau chaude; seulement cette eau doit consister en une décoction de graine de lin ou de fenugrec; on applique aussi des cérats préparés avec de l'hysope et du castoréum.

2Q. DE LA RUPTURE D'UN VAISSEAU DANS LA VESSIE.

La rupture d'un vaisseau dans la vessie est une maladie aiguë; une partie du sang est transmise à l'extérieur, tandis qu'une autre partie se 2 coagule à l'intérieur. Contre l'écoulement de sang, administrez les mêmes remèdes que contre les autres hémorragies; ayez donc recours à des médicaments convenables, dont vous donnerez une partie à boire, tan-3 dis que vous appliquerez l'autre partie à l'extérieur. Chez les malades dont le sang se coagule dans la vessie, on tâche d'abord de dissoudre les caillots à l'aide de médicaments; à cet effet, on donne à boire soit

^{1.} ὀλίγου Λ F. — Ιb. ὑπολύσας Λ. — αὐτά ex em.; ταῦτα A F; τοιαῦτα Β P. — 3. ξυμφέρει Β P. — Ch. 29; l. 9. τὰ 10. ἐπίδαλλε Β P. — 11. τῆ om. Β P.

σου, καὶ τοῦ ὀποῦ τοῦ κυρηναϊκοῦ, καὶ τοῦ σιλφίου, καὶ τῆς κονύζης, καὶ τοῦ ἀψινθίου, καὶ ραφανῖδος τοῦ σπέρματος, καὶ βάτου χυλοῦ, καὶ σελίνου χυλοῦ, ἐν ὄξει κεραννύοντα ἔκασθον, ἢ λαγωοῦ ωυτίαν, ἢ νεβροῦ, ἢ ἐρίφου, διέντα οἴνω μετὰ δὲ ταῦτα εἰ μὴ δλύοιτο, τέμνειν κάτωθεν τὸν ωερίνεον ὥσπερ ἐπὶ τῆς λιθιώσης κύσθεως, καὶ κομισάμενον τοὺς Θρόμβους τἄλλα ώς τὰ αἰμοβραγικὰ ωειράσθαι Θεραπεύειν.

λ'. Περὶ τῶν ἐν κύσ $7ει^*$ φυμάτων.

Όσα δὲ ἐν κύσθει Φύματα ωεπανθῆναι χρήζει, τὸ μὲν κράτισθόν ι ἐσθιν ἔτι ἀρχομένων ωειρᾶσθαι διαλύειν, ἵνα μὴ εἰς ἔμπυον τραπῆ· 10 εἰ δὲ ἀδύνατον εἴη ωεπαίνειν, οἶς καὶ τοὺς νεΦροὺς ἔΦαμεν κατα-

de l'armoise, du bouton d'or, du suc de Cyrène, du silphium, de la conyse, de l'absinthe, de la graine de raifort, du suc de ronce ou de céleri, médicaments qu'on mélange chacun en particulier avec du vinaigre; soit de la présure de lièvre, de faon ou de chevreau, délayée dans du vin; si, après cela, les caillots ne se dissolvent pas, on fait en bas une incision sur le périnée, comme cela se pratique pour les calculs de la vessie, et on enlève le sang coagulé; du reste, on tâche d'instituer le même traitement que celui qu'on emploie dans les [autres] écoulements de sang.

30. DES TUBERCULES DE LA VESSIE.

Pour tous les tubercules de la vessie qui ont besoin d'être amenés à 1 maturité, ce qu'on a de mieux à faire, c'est d'essayer de les dissoudre au début pour empêcher qu'ils n'arrivent à suppuration; s'il est impossible de les faire mûrir, on applique les mêmes cataplasmes dont il a déjà été question à propos des reins, et, en outre, ceux de cresson d'Alep,

2-4. καὶ βάτου... ἐρίφου om. BP.—
3. κεραννύοντα ex em.; κεραννύων AF.
— 4. ωιτύαν A Ruf.; ωιτυίαν F.— Ib.
διέντα ex em.; διείς Codd.; — 5. τὸν
ωεριτόναιον BP. — Ib. ἐπί Aĕt.; om.

Codd. — Ch. 30; l. 9. ἐσθιν om. BP. — Ib. ότι BP; om. F. — 10. οῖς Ruf.; ἐν οῖς BFP. — Ib. φαμέν BFP. — 10-p. 519, l. 1, καταπλάσσειν Aët.; om. Codd.

AFFECTIONS DES REINS ET DE LA VESSIE. 519

πλάσσειν, καὶ ωροσέτι καρδάμω καὶ ἀλεύρω ὀροδίνω μετὰ μέλιτος, καὶ ωερισθερών κόπρω μετὰ ἰσχάδων, καὶ τοῖς ωυριάμασιν.

λα'. Περὶ τῶν ἐν κύσ7ει ἑλκῶν.

1 Τῶν δὲ ἐλκῶν τῶν ἐν τῆ κύσθει Θεραπεία ἡ αὐτὴ τοῖς κατὰ νεφροὺς ἔλκεσιν· μέγισθον δὲ κάνταῦθα αὶ γαλακτοποσίαι καὶ ἡ ὑπό2 λοιπος χρησθὴ δίαιτα. Παρηγορεῖν δὲ καὶ Φαρμάκοις, τοῦτο μὲν 5
ἄνωθεν τῷ ἤτρῳ ϖεριβάλλοντα κηρωτὰς διά τε οἰσύπου ϖλυτοῦ καὶ
βουτύρου καὶ σθύρακος καὶ χηνείου σθέατος, τοῦτο δὲ εἰς τὸν οὐρητῆρα ἐγχέοντα καὶ ὕδωρ καὶ γάλα καὶ ῥόδινον Θερμαίνοντα, τοῦτο
δὲ καὶ εἰς τὸ ἔντερον ἐγχέοντα ϖθισάνης χυλὸν καὶ βούκερων, καὶ
σικύου σπέρμα μετὰ γάλακτος τετριμμένον, ἐπισθάζοντα ἐκάσθῳ 10
3 τοῦ ῥοδίνου. Κλύζειν δὲ ἐν γόνασι κλίνοντα · οὕτω γὰρ ἀΦίσθανται

de farine d'ers combinée au miel, et d'excréments de pigeon avec des figues sèches; de plus, on a recours à des fomentations.

31. DES ULCÈRES DE LA VESSIE.

Le traitement des ulcères de la vessie est le même que celui des ulcères des reins; le point le plus important consiste également à boire habituellement du lait et à bien régler les autres détails du régime.

2 On apaise aussi les souffrances du malade à l'aide de médicaments, soit en appliquant à la région du pubis des cérats préparés avec du suint de laine lavée, du beurre, du styrax et de la graisse d'oie, soit en injectant dans l'urètre, de l'eau, du lait, ou de l'huile aux roses, chauds, soit enfin en donnant des lavements de crème d'orge mondée, de fenugrec, et de graine de concombre triturée avec du lait; dans chacun de ces lavements on fera tomber quelques gouttes d'huile aux roses. Pour administrer les lavements, on place le malade sur les genoux, car, de cette manière,

1. καί om. BP. — Ch. 31; l. 3. ἐν κύστει ABP. — 4. μέγιστον Ruf.; μέγιστα AF; μεγίστη BP. — 6. σεριδάλλοντα Ruf.; σεριλαμδάνοντα AF; σεριλαμδάνοντα BP. — 8. ἐγχέοντα Ruf.; ἐγχέονταs AF; ἐγχέας BP. — Ib. καί Ruf.; om. AF; τὸ BP. — 9. τὰ ἔντερα BP. — Ib. ἐγχέοντας Ruf.; ἐγχέοντας

ΒFP; έγχρίοντας Α. — Ιb. καὶ βούκερων ex em.; καὶ βούκερων Ruf.; καὶ βούτορω BP. — 10. σικνίου F. — Ιb. ἐπισ]άζοντα Αἔτ.; ἐπισ]άζων F Ruf.; ἐπισ]άζον BP; ἀποσ]άζων F. Lib. ἑπάσ]ω Ruf.; ἐκασ]ον Α; ἑκάσ]η F; ἑκάσ]ου BP. — 11. ἐν γόνασι Ruf.; ἐν γόνατι Codd.

αί κύσθεις καὶ χαλῶσι τὸ ἔντερον, ὥσθε εὐπετῶς δέξασθαι τὸ κλύσμα. Πυκνὰ δὲ καὶ εἰς Θερμὸν ἐγκαθίζειν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα εἴρηται ϖερὶ 4 τῶν ἐν νεΦροῖς ϖοιεῖν.

λ6'. Περί διαθήτου. Εκ τῶν Γαληνοῦ.

Εμοῖ δοκοῦσιν οἱ νεφροὶ ωεπονθέναι καὶ κατὰ τὸ ωάθος ὁ τινες ι 5 μεν ὕδερον εἰς ἀμίδα, τινὲς δὲ διάρροιαν εἰς οὖρα, τινὲς δὲ διαξήτην, ἔνιοι δὲ δίψακον ὁνομάζουσι, σπανιώτατα γινόμενον· διψῶσί τε γὰρ ἀμέτρως οἱ ἐν τῷ ωάθει τούτῳ τυγχάνοντες, ωίνουσί τε διὰ αὐτὸ τοῦτο δαψιλὲς, οὐροῦσί τε τὸ ωοθὲν ἐν τάχει τοιοῦτον οἶον ἐπόθη. ἀτονίαν δὲ ἄν τις αἰτιάσαιτο τῶν νεφρῶν.

λγ'. Διαβήτου ίασις. Εκ τῶν Ρούφου.

10 Μέγισθον ἴαμα τῆ νόσφ ωιόντα ἐξεμεῖν αὐτίκα, ωίνειν δὲ ψυ- ι

la vessie s'éloigne [du rectum] et donne du relâchement à l'intestin, de façon qu'il admet facilement le liquide. On donne aussi fréquemment 4 des bains de siége, et on a recours aux autres moyens de traitement dont nous avons conseillé l'emploi à propos des ulcères des reins. (Cf. chap. 24, p. 512-513.)

32. DU DIABÈTE. — TIRÉ DE GALIEN.

Il me semble que les reins sont aussi le siége de la maladie que les uns appellent hydropisie vers le vase de nuit, les autres, diarrhée vers les urines, d'autres encore, diabète, et quelques-uns ensin, maladie de la soif; c'est une maladie extrêmement rare; ceux qui en sont frappés ont une soif démesurée, et, pour cette raison même, ils boivent abondamment et rejettent rapidement par les urines les boissons dans le même état où elles ont été avalées. On pourrait regarder la faiblesse des reins 2 comme la cause de cette maladie.

33. TRAITEMENT DU DIABÈTE. — TIRÉ DE RUFUS.

Le remède souverain pour cette maladie consiste à vomir immédiate-

2. δσα] ώς ABP. -- Ch. 32; l. 7. καὶ ωιν. τε F; καὶ ω. BP. -- 8. δαψιλώς AF.

AFFECTIONS DES REINS ET DE LA VESSIE. 521

χρότατον, καὶ τῆ ἄλλη δὲ διαίτη ὡς ψυχροτάτη χρῆσθαι, τῶν τε ήψημένων λαχάνων ἐσθίοντα, καὶ κυκεῶνα ωίνοντα, καὶ ωΊισάνης χυλὸν ροφοῦντα· οὐρητικὸν δὲ μηδὲν ωροσφέρειν, ἀντισπῷν δὲ καὶ 2 εἰς ἰδρῶτας. Αρισίον δὲ εἰ ἐν ωίθῳ ωυριῷτο ὑπερέχων ἄνω τὴν κεφαλὴν, ὥσίε τὸ μὲν ἄλλο σῶμα Θερμαίνεσθαι, ψυχρὸν δὲ ἔλκειν 5 3 ἀέρα, καὶ τὰ ἄλλα ὥσπερ καῦσον Θεραπεύειν. Τήν τε οὖν ωάλην τοῦ ἀλφίτου φυράσας ὅξει καὶ ροδίνῳ κατάπλατίε τὸ ὑποχόνδριον, καὶ φύλλα ἀμπέλου τρίψας ἀπαλὰ, καὶ κοτυληδόνα, καὶ ἑλξίνην, καὶ ἀνδράχνην, καὶ ὅσα ἄλλα, ωροπότιζέ τε ωολυγόνου χυλὸν συνεχῶς καὶ ἐλένιον ἐν οἴνῳ μέλανι, καὶ φοινίκων ἀπόδρεγμα, καὶ μύρτων 10 4-5 καὶ ἀπίων. Κατὰ ἀρχὰς δὲ καὶ φλέδα ἐν ἀγκῶνι τέμνειν. Χρησόμεθα δὲ ἐνίοτε καὶ τοῖς ναρκωτικοῖς φαρμάκοις.

ment après avoir bu; on boira de l'eau très-froide, et, sous tous les autres rapports, on suivra un régime aussi froid que possible, en mangeant des herbes potagères cuites, en buvant du cycéon, et en prenant de la crème d'orge mondé; seulement on n'administre aucune substance qui pousse aux urines, mais on opère une révulsion vers les sueurs.

- 2 Il est très-bon aussi que le malade prenne un bain de vapeur dans le tonneau en tenant sa tête dehors, de manière que son corps soit échauffé, pendant qu'il inspire de l'air froid; du reste, on prescrira le
- 3 même traitement que pour la fièvre ardente. On appliquera donc sur l'hypocondre un cataplasme de poussière d'alphiton mélangé avec du vinaigre et de l'huile aux roses, ou de feuilles tendres de vigne triturées, ou de cotylédon, de pariétaire de Judée, de pourpier, ou de toute autre substance analogue; avant le repas, on donne fréquemment à boire du suc de bistorte, de l'aunée dans du vin noir, ou une macéra-
- 4 tion de dattes, de baies de myrte ou de poires. Au commencement, on
- 5 fait aussi une saignée au pli du bras. Quelquefois on a recours aux médicaments stupéfiants.

1-2. τῶν τε ἐψημένων F; τῶν τε ἐψομένων ΛΒΡ. — 4. ὑπάρχων ΒΡ. — 6. Τό τε Α. — Ιb. ωάλην Αἔι.; ωάλιν Codd. — 8. καὶ κοτυληδόνα Ruf.; καὶ κοτυληδόνος Codd. — Ib. καὶ ἐλξίνην Ruf.; καὶ

έλξίνης Codd. — 9. καὶ ἀνδράχνην Ruf.; καὶ ἀνδράχνης Codd. — Ιδ. προπότιζε τε ex em.; προποτίζεται Codd.; προπότιζε δέ καί Ruf. — 10-11. καὶ Φοινίκων. . . . . καὶ ἀπίων om. Λ. — 11. τέμνων Λ F.

λδ'. Περί τῶν ἐν αἰδοίοις καὶ ἔδρα ἐλκῶν.

Τὰ δὲ ἐν αἰδοίοις ἔλκη καὶ τὰ κατὰ τὴν ἔδραν χωρὶς Φλεγμονῆς ι ὅντα ξηραινόντων πάνυ δεῖται Φαρμάκων, οἶά ἐσιι τό τε διὰ τοῦ κεκαυμένου χάρτου, καὶ ἄνηθον κεκαυμένον ξηρὸν, καὶ κολοκύνθη κεκαυμένη. Τοῖς δὲ ἀνίκμοις καὶ προσφάτοις τῶν ἐλκῶν καὶ ἡ ἀλόη 2 5 Φάρμακον ἀγαθὸν ἐπιπατιομένη ξηρὰ χνοώδης. Πάντων δὲ αὐτῶν 3 ἀνωδυνώτατόν τε καὶ οὐδενὸς ἤτιον δρασιήριον ὁ πομφόλυξ ἐσιίν εἰ δὲ ὑγρότερα τύχοι τὰ ἔλκη, πίτυος ὁ Φλοιὸς κατὰ ἑαυτὸν, καὶ λίθος αἰματίτης. Εἰ δὲ καὶ βάθος αὐτοῖς τι συνείη, τοῖς εἰρημένοις 4 μάννης μικτέον. Αἱ δὲ κατὰ μήτραν ἡ κύσιν ἐλκώσεις, τῶν αὐτῶν 5 10 δεόμεναι Φαρμάκων, ὀργάνων χρήζουσι τῶν εἴσω παραπεμψόντων αὐτά διὸ τῶν τηκτῶν καλουμένων Φαρμάκων ἐπιτηδειότερα τὰ ξηρότερα, οῖός ἐσιι κρόκος καὶ πομφόλυξ καὶ ἀλόη μιγνύμενα ῥαδίως εἴτε ἀρνογλώσσου, εἴτε ἐτέρου τοιούτου χυλῷ.

34. DES ULCÈRES DES PARTIES GÉNITALES ET DU SIÉGE.

Les ulcères des parties génitales ainsi que ceux du siége exigent l l'emploi de médicaments fortement desséchants, comme le médicament au papier brûlé, l'aneth desséché et brûlé, et la courge brûlée. C'est 2 un bon remède contre les plaies récentes et dépourvues d'humidité que de les saupoudrer d'aloès sec réduit en poudre impalpable. De tous les 3 médicaments usités en pareil cas, les fleurs de zinc sont celui qui cause le moins de douleur, bien qu'il n'en soit pas moins efficace; quand les ulcères sont trop humides, il vaut mieux appliquer l'écorce de pin seule ou la pierre hématite. Si les ulcères ont, en outre, de la profondeur, on 4 ajoute de la poussière d'encens aux médicaments énumérés. Les ulcères 5 de la matrice et de la vessie exigent l'emploi des mêmes médicaments; mais, en outre, il est nécessaire d'introduire ces médicaments dans l'intérieur à l'aide d'un instrument; voilà pourquoi les médicaments un peu secs leur conviennent mieux que ceux qu'on nomme fusibles; à la première classe appartiennent le safran, les fleurs de zinc et l'aloès qu'on mélange facilement soit avec du suc de plantain, soit avec celui d'une autre plante analogue.

λε΄. Πρὸς τὰς τῶν διδύμων καὶ τοῦ αἰδοίου διαθέσεις.

Πρὸς τοὺς τοῦ ὀσχέου καὶ τοῦ αἰδοίου πόνους βουτύρω καὶ ρητίνη ἴσοις χρῶ· ἢ λινόσπερμον μετὰ ὕδατος έψήσας, καὶ μίξας σμύρνης ὅσον δέκατον μέρος, καὶ ρητίνης ἴσον κατάπλασσε. Πρὸς δὲ τὸ οἰδοῦν αἰδοῖον ἀμπέλου Φύλλα τριάκοντα, λιβανωτοῦ ∠α΄, ψιμμιθίου ∠ε' τρίψας κατάπλασσε. Χρῶ δὲ καταντλήσει Φαλάσση 5 ψυχρᾶ, καὶ ἀναπαύσει καὶ ἀναδέσει τοῦ καυλοῦ. ἐὰν δὲ ἀπὸ ἰδρωτων ἔλκη ἐν ὀσχέω γένηται, κηκῖδα λείαν, ἢ σθυπθηρίαν ἐπίπασσε. Πρὸς δὲ τὰ ἐν αἰδοίοις Φυόμενα Φυμία ἐλατήριον ἐπίπασσε, ἀπίου σπέρμα τρίψας ἐπιτίθει, ἢ μαινίδων εἰκοσιπέντε κεφαλὰς τρίψας ὁ ἐπίπασσε, καὶ τραγεία χολῆ περίχριε. Ῥαγάδας δὲ τὰς ἐν αἰδοίοις 10 ἀφελεῖ ρητίνη Φρυκτὴ σὺν ροδίνω τριβεῖσα ἄχρις οῦ γλοιωθῆ, μι-

35. REMÈDES CONTRE LES MALADIES DES TESTICULES ET DU MEMBRE VIRIL.

Employez contre les douleurs du scrotum et du membre viril des quantités égales de beurre et de résine, ou faites bouillir de la graine de lin dans de l'eau, et préparez-en un cataplasme en ajoutant la dixième 2 partie de myrrhe et une quantité égale de résine. Contre la tuméfaction du membre viril appliquez un cataplasme de trente feuilles de vigne, d'une drachme d'encens et de cinq drachmes de céruse triturées en-3 semble. Ayez aussi recours à une affusion d'eau de mer froide, au repos 4 et à la déligation du membre viril. Si les sueurs ont produit des plaies au scrotum, saupoudrez-les de noix de galle ou d'alun réduits 5 en poudre impalpable. Pour combattre les petites thymes qui poussent sur les parties génitales, saupoudrez-les de suc de concombre sauvage, ou des têtes triturées de vingt-cinq mendoles [salées], ou appliquez des pepins de poire triturés, ou employez comme liniment de la bile de 6 bouc. Les fissures des parties génitales sont soulagées par de la résine torréfiée, qu'on triture avec de l'huile aux roses jusqu'à ce qu'elle ait acquis la consistance de la crasse des baignoires, et à laquelle on ajoute

CH. 35; l. 1. καὶ τοῦ om. BP. — 3. ABP. — 10. Καὶ ραγ άδας δὲ τάς ἐν αἰδ. όσον Gal.; om. Codd. — Ib. κατάπασσε BFP.

γυυμένης καὶ ఢιοῦ λεκίθου ὀπίῆς, κισσοῦ Φύλλων ξηρῶν κεκαυμένων ή τέΦρα τριβεῖσα σὺν ἐλαίφ ἐν Θυία μολιβδίνη.

λς'. Πρός τὰς τῶν διδύμων Φλεγμονάς.

Σταφίδας ἐκγεγιγαρτισμένας καὶ κύμινον τρίψας ἐπιτίθει · ἢ ἄλευ- 1 ρον κρίθινον ἑψήσας ἐν μελικράτῳ ἢ ἀμπέλου Φύλλα ἀπαλὰ τρίψας 5 μετὰ ἀλφίτου ωάλης ἐπιτίθει · ἢ κύμινον τρίψας μετὰ βουτύρου καὶ ρητίνης ἴσων τακέντων. Πρὸς δὲ τοὺς ἀφθῶντας διδύμους γῆ κιμω- 2 λία μετὰ ὕδατος ωροκαταχρίσας ἔασον ξηρανθῆναι, καὶ κατανίψας ὕδατι Θερμῷ μυρσίνην ξηρὰν λείαν καὶ σμυρνίου μικρὸν τρίψας κατάπλασσε. Τὰς δὲ ἐκσαρκώσεις τὰς ἐπὶ τῶν διδύμων τέφρα κλημα- 3 10 τίνη σὺν νίτρῳ καὶ ὕδατι φυραθεῖσα ἰᾶται καταπλασσομένη.

un jaune d'œuf grillé, ou par des cendres de feuilles de lierre desséchées et brûlées, cendres qu'on triture avec de l'huile dans un mortier de plomb.

36. REMÈDES CONTRE LES INFLAMMATIONS DES TESTICULES.

Appliquez des raisins secs dont on a enlevé les pepins et du cumin 1 triturés ensemble, ou de la farine d'orge qu'on a fait bouillir dans de l'eau miellée, ou de jeunes feuilles de vigne triturées avec de la poussière d'alphiton, ou du cumin trituré dans un mélange de parties égales de beurre et de résine qu'on a fondus ensemble. Pour combattre les 2 aphthes de [l'enveloppe] des testicules (scrotum), on les enduit d'abord d'un mélange de terre de cimole et d'eau qu'on laisse sécher; après quoi on les lave avec de l'eau chaude et on applique un cataplasme composé de feuilles de myrte sèches et réduites en poudre impalpable, et d'un peu de smyrnium trituré. Les chairs luxuriantes qui viennent à pousser 3 sur [l'enveloppe] des testicules sont guéries par l'application d'un cataplasme de cendres de sarments qu'on mélange avec de la soude brute et de l'eau.

CH. 36; 1. 7. ἀφθῶνας ΒΡ.

λζ'. Περί γονοββθίας καὶ σατυριασμοῦ.

Γονόρροια σπέρματος ἀπόκρισις ἀκούσιός ἐσθι συνεχῶς γινομένη χωρίς τῆς κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐντάσεως ἐπὶ δὲ τοῦ σατυριασμοῦ πάλλει τὸ αἰδοῖον, ὥσπερ εἰ καὶ ἔτερόν τι τοῦ σώματος πάλλοι, καὶ εἰ μὴ παύσαιτο ὁ παλμὸς τοῦ αἰδοίου, κατασκήπθειν εἴωθεν εἰς πάρεσιν τῶν σπερματικῶν ἀγγείων, ἢ σπασμόν. Σύντονον δέ ἐσθι τὸ αἰδοῖον 5 ἐν τοῖς σατυριασμοῖς διὰ παντὸς, καὶ ἀπόλλυνται ὀξέως οἱ οὕτω παθόντες τελευτῶντες δὲ Φυσῶνται γασθέρα καὶ ἰδροῦσι ψυχρὸν, ὁποῖα καταλαμβάνει καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἄλλοις σπασμοῖς ἀπολλυμέσους. Εσθι δὲ τὸ νόσημα σπάνιον μὲν καὶ γυναιξὶ δὲ συμβαῖνον. 4 ὑταν οὖν πάλλη τὸ αἰδοῖον, τέμνειν χρὴ τὴν Φλέβα καὶ δίαιταν 10 ἐφεξῆς λεπθήν τε καὶ ἄοινον διαιτᾶν, καὶ καθῆραι μὲν μηδέποτε, 6 ζωσθιδος ὁλίγον τούτοις μιγνύμενον, καὶ τῶν κογχαρίων ὁ ζωμός. Οὐ

37. DES PERTES SÉMINALES ET DU SATYRIASIS.

Les pertes séminales sont une excrétion fréquente et involontaire de sperme sans érection du membre viril; dans le satyriasis, au contraire, ce membre palpite comme pourrait le faire quelque autre partie du corps, et, si cette palpitation ne cesse pas, la maladie se transforme habituellement tout d'un coup en paralysie ou en convulsions des vaisseaux 2 spermatiques. Dans le satyriasis, le membre viril est toujours tendu, et les malades meurent vite; aux approches de la mort, leur ventre se gonfle et ils ont des sueurs froides, accidents qu'on observe également chez ceux dont la mort est amenée par les autres espèces de convulsions. 3 Cette maladie peut aussi survenir chez les femmes, mais cela est rare. 4 Contre la palpitation du membre viril, on pratique une saignée, et on prescrit un régime ténu, dans lequel on supprime le vin; de plus on 5 amaigrit doucement les malades, mais on ne les purge jamais. Les meilleurs remèdes pour obtenir cet effet sont la bette et la mauve, aux-6 quelles on ajoutera un peu de mercuriale et le suc des coquillages. Il

κάκιον δὲ καὶ ἀπλῶς κλύζειν τὰς δὲ οὐρητικὰς δυνάμεις Φυλακτέον ἐπιφέρειν δὲ καὶ τῆ ὀσφύι τῶν ψυχόντων, οἴον σΙρύχνου χυλὸν, ἢ ἀνδράχνης, ἢ ὑοσκυάμου, ἢ κωνείου. Αναγκαῖον δὲ καὶ τὸν καυλὸν 7 καὶ τὸν περίνεον τῶν πραϋνόντων ψυκτηρίων τινὶ καταχρίειν, οἴον δ λιθαργύρω καὶ κιμωλία καὶ ψιμμιθίω, ὅξει δὲ διιέναι πάντα ἢ ΰδατι ἢ οἴνω γλυκεῖ ἢ σιραίω. Υπίον δὲ ἀναπαύεσθαι βλαξερόν. Πίνειν 8-9 δὲ Φάρμακα τὴν τῆς νυμφαίας ῥίζαν καὶ ἴριν καὶ ἀδίαντον τοῦ δὲ πηγάνου συμφέροι ἀν καὶ τῷ γονορροϊκῷ καὶ τῷ σατυριῶντι.

λη'. Περί ὀνειρώξεως.

Τοὺς δὲ ὀνειρωγμοὺς κωλύειν χρη διαίτη τε ἐνδεεσθέρα καὶ ἦτθον 1
10 Θερμαινούση καὶ κόπων Φυλακῆ. Προσωφελοῖ δὲ ἄν καὶ σθρωμνη 2
ψυχροτέρα καὶ κλίσις σώματος ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἀρισθερὰ, καὶ ὅσα Φάρμακα ψυχρὰ ὑποχριόμενα τῆ ὀσΦύι, ὁποῖά ἐσθι τό τε κορίαννον καὶ

n'est pas trop mauvais non plus de donner un lavement simple, mais on doit éviter les médicaments qui poussent aux urines, et on applique sur les lombes des substances refroidissantes comme le suc de morelle, de pourpier, de jusquiame ou de ciguë. Il est nécessaire d'enduire le 7 membre viril et le périnée de quelque substance refroidissante qui apaise en même temps, comme la litharge, la terre de cimole ou la céruse; on délaye tous ces médicaments dans de l'eau, dans du vin d'un goût sucré ou du vin doux cuit. Il est nuisible de se coucher sur le dos. 8 On boira, à titre de médicaments, de la racine de nénufar, de l'iris ou du 9 capillaire; quant à la rue, elle peut convenir également au malade affecté de perte séminale et de satyriasis.

38. DE LA POLLUTION NOCTURNE.

On réprime les pollutions nocturnes à l'aide d'un régime plus restreint et moins échauffant qu'auparavant, et aussi en évitant la fatigue. User d'un lit plus frais que d'habitude, se coucher sur le côté droit ou 2 le côté gauche, oindre les lombes avec des médicaments froids, quels qu'ils soient, par exemple avec la coriandre, le céleri, la ciguë, la céruse

^{7.} Φάρμακον ΛΒΡ. — Ib. καὶ ἀδίαν- Paul.; προσωφελεῖ δὲ καὶ τάδε ὁποῖα τον om. ΒΡ. — Ch. 38; l. 12. ὁποῖα Codd.

AFFECTIONS DES REINS ET DE LA VESSIE. 527

τὸ σέλινον καὶ τὸ κώνειον καὶ τὸ ψιμμίθιον καὶ ἡ ἀνδράχνη · σάντα δὲ μετὰ ὄξους ἀμείνω.

λθ'. Περί πριαπισμού.

Ο ωριαπισμός έσθιν αύξησις αίδοίου μόνιμος εἰς μῆκός τε καὶ κύκλον ὀγκουμένου χωρὶς ὁρμῆς τῆς ωρὸς τὰ ἀφροδίσια. Φυσῶδες δέ ἐσθι ωνεῦμα δηλονότι τὸ ἐξογκοῦν τὸ μόριον τικτόμενον ἐξ ὑγρῶν 5 γλίσχρων καὶ ωαχέων ὑπὸ Θερμότητος μετρίας. Πρόδηλον οὖν ὡς οὐ δεῖ τὰ μόρια Θερμαίνειν, ἀλλὰ ψύχειν ἐπιεικῶς τῆ ῥοδίνη κηρωτῆ μετὰ ὑδατος ἀνακοπθομένη, καὶ διὰ τοῦ χαμαιμήλου, τῷ τε αἰδοίῳ καὶ ταῖς ψόαις ἐπιτιθέντα. τὰ δὲ ἐν διαίτη καὶ Φαρμάκοις ωροσάγειν τῆς λεπθυνούσης δυνάμεως ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν ἐπιφανῶς. 10 ωροσάγειν δὲ καὶ τὰ Φυσικῶς ἐνεργοῦντα διὰ τῆς ωείρας εὐρημένα, καὶ τήν τε νυμφαίαν ωίνειν διδόναι, καὶ τοῦ ἄγνου τὸ σπέρμα, καὶ

ou le pourpier, tout cela agit efficacement; les médicaments susdits ont encore plus d'action quand on les applique avec du vinaigre.

39. DU PRIAPISME.

Le priapisme est une augmentation persistante du volume du membre viril, qui sc tuméfic aussi bien dans le sens de sa longueur que dans sa circonférence, sans qu'il y ait de l'excitation aux rapprochements sexuels; c'est certainement un souffle flatulent qui gonfle la partie, et ce souffle est le produit de l'action d'une chaleur modérée sur des li-2 quides visqueux et épais. Il est donc clair qu'on ne doit pas échauffer les parties, mais les refroidir doucement, soit avec du cérat à l'huile aux roses battu avec de l'eau, soit avec de la camomille; on applique ces médicaments sur le membre viril et sur les lombes; les moyens de traitement qui sont du ressort du régime et de la matière médicale doivent avoir des propriétés atténuantes sans échauffer manifestement; on administre aussi des remèdes qui agissent en vertu des propriétés de leur substance considérée comme un tout (spécifiques) et que l'expérience nous révèle; on fait donc boire du nénufar et de la graine de gattilier,

ωήγανον χλωρόν τοις όψοις μιγνύντα τουτο δε κατά άρχας μη διδόναι, Θερμαίνει γαρ ίκανως άλλα ύσιερον μετά την χρησιν των άλλων λεπιυνόντων κενώσει δε χρώμενον δια έμέτων τουτο ωοιείν αί γαρ δια της κατω γασιρός ρευματίζουσι ωολλάκις τα γειτνιώντα 5 μόρια.

μ'. Περί αίμορροίδων.

Οἶς ἄν μᾶλλον τοῦ δέοντος αἰμορραγῶσιν, ύδατοῦσθαι την έξιν 1 συμβαίνει, καὶ τὰς ὀρέξεις εἶναι ωονηροτέρας καὶ ἀποσίτους. Τῶν 2 δὲ οὕτω διακειμένων καὶ αὶ Θεραπεῖαι ἐργώδεις κίνδυνος γὰρ ἐπισχεθέντος ωστὰ τοῦ αἴματος....*, λάβρου τῆς αἰμορραγίας οὕσης 10 κατὰ ἔνδειαν καὶ ἀσθένειαν ωαθεῖν τι. Διὰ τοῦτο ωλειόνων οὐσῶν 3 τῶν αἰμορροϊδων μίαν ὑπολείπεσθαι χρη καθάρσεως ἔνεκα. ἦλλα δε 4

et on ajoute de la rue verte aux mets accessoires; seulement on ne donne pas le dernier de ces médicaments au commencement, puisqu'il échauffe assez fortement, mais plus tard, après avoir administré les autres substances atténuantes; or on n'emploie ces substances qu'après avoir pratiqué une évacuation à l'aide des vomissements, car les évacuations par le ventre inférieur attirent souvent des fluxions sur les parties avoisinantes.

40. DES HÉMORBOÏDES.

Chez les malades dont les hémorroïdes laissent couler plus de sang 1 qu'il ne le faut, il se forme une hydropisie, et l'appétit se perd ou devient plus dépravé qu'il n'était. Le traitement n'est pas facile à instituer: 2 en effet, on peut craindre, si on réprime le sang...., et s'il survient un écoulement excessif de ce liquide, que le malade ne succombe par inanition et par faiblesse. Pour cette raison on doit, lorsqu'il existe un 3 assez grand nombre d'hémorroïdes, en laisser subsister une en vue de la purgation. Il y a d'autres hémorroïdes qui sont situées plus haut 4

4. τῆς γασ⁷ρὸς τῆς κάτω A. — Ib. τά Paul.; om. BFP. — CH. 40; l. 8-11. κίνδυνος... αἰμοῥροίδων] ad damnandas emorroidas et si iterum non damnantur extenuati corpore et animo deficiunt quorum si fuerint damnatæ. Vers. antiq. είσιν άνωτέρω καὶ μὴ Φαινόμεναι, δυσιατότεραι οὖσαι· αἱ δὲ τυΦλαὶ ἀποκρίνουσι μὲν αἰματῶδες οὐδὲν, ἐπώδυνοι δὲ μᾶλλον ἐκείνων εἰσίν. Κυκλαμίνου χυλὸς αἰμορροίδας ἀνασΊομοῖ.

μα'. Πρός τὰς τῆς ὑσ7έρας διαθέσεις.

Πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς ὑσθέρας ϖνιγμοὺς ἀρμόζει ϖινόμενα ἀγαρικοῦ ∠α' ἐν οἴνῳ, ἀρνογλώσσου καρπὸς καὶ ὁ χυλὸς σὺν οἴνῳ, ὄνυξ 5 ὁ ἐκ κογχυλίου ϖινόμενος, ὅξος σκιλλιτικὸν καταρροφούμενον.
Οσφραινόμενα δὲ διεγείρει τὰς ϖνιγομένας ἄσφαλτον, κασθόρειον, χαλβάνη, ϖίσσα ὑγρὰ, κεδρία, ἐλλύχνια ἀπθόμενα καὶ ἀποσβεννύθενα, τρίχες καεῖσαι, ϖήγανον, σίλφιον, κρόμμυον, σκόροδον. ἡποθυμιᾶται δὲ ϖρὸς ταὐτὰ γαγάτης λίθος, ὄνυξ ὁ ἀπὸ τῶν ϖορφυρῶν, 10 ἀσφαλτον, κασθόρειον, χαλβάνη, σίλφιον, κέρας ἐλάφου. Προσθίθεται δὲ τῷ δακτυλίφ ϖήγανον σὺν μέλιτι ἐρίφ ἀναληφθέν.

et qu'on ne voit pas; elles sont plus difficiles à guérir que les autres; les hémorroïdes borgnes ne produisent pas d'écoulement sanguin, mais 5 elles sont plus douloureuses que celles dont nous venons de parler. Le pain de cochon fait couler les hémorroïdes.

AL REMÈDES CONTRE LES MALADIES DE LA MATRICE.

1 Une drachme d'agaric ou le fruit ou le suc de plantain qu'on prend avec du vin, l'onyx provenant d'un coquillage, administré en boisson, et le vinaigre scillitique sont des remèdes convenables contre la suffocation 2 utérine (hystérie). Les femmes qui éprouvent cette suffocation sont tirées de l'engourdissement quand on leur fait flairer du bitume de Judée, du castoréum, du galbanum, du goudron, de la résine de cèdre, des mèches qu'on allume d'abord et qu'on éteint ensuite, des poils brûlés, de 3 la rue, du silphium, de l'oignon ou de l'ail. On fait, dans le même but, des fumigations avec du jais, avec l'onyx qui provient des pourpres, avec le bitume de Judée, le castoréum, le galbanum, le silphium, ou la 4 corne de cerf. On introduit dans l'anus de la rue avec du miel, en employant de la laine comme excipient.

Ch. 41; l. 6. δ ad Eun. Gal.; om. A; om. A.— lb. τῷ δακτυλίφ Gal.; κατὰ τοῦ δε BFP.— lb. ἐκ cm. BFP.— 12. δέ δακτύλου AP; καὶ τοῦ δακτύλου F.

μ6'. Περί ὑπερκαθάρσεως.

Πρῶτον μὲν διασφίγγειν τὰ ἄκρα ωροσήκει διδόναι δὲ ωίνειν ι αὐταῖς δξύκρατον. Καὶ ωροσαντλήματι δὲ κεχρήσθω τῷ όξυκράτω, 2 καὶ ψίχας ἐν τῷ όξυκράτω λαμβανέτω, ἢ χόνδρον ωλυτόν, ἢ ὅρυζαν, ἢ ὑὸν ἀπαλὸν ψυχρόν. Εν τόπω δὲ Φαρμάκων ωρὸς τὴν αἰμορραγίαν 3 διδόσθω ωίνειν βαλαύσιον μετὰ όξυκράτου, ἢ ὑποκισιόδος, ἢ ἀκακίας χυλὸν, ἢ τῆς σαμίας γῆς ἀσιέρα ωάντων δὲ κρατεῖ σήσαμον όξυκράτω βρεχόμενον ἄχρις οὖ γένηται ἀπαλὸν, εἶτα ἐσθιόμενον. Καὶ 4 τὸ ῥῆον δὲ ωοιεῖ μετὰ ὀξυκράτου. Καὶ ωροσιθέμενον δὲ διὰ τοῦ 5 γυναικείου κόλπου σιέλλει τὰς αἰμορραγίας, ὡς ὁ τῆς ὑποκισίιοι δος χυλὸς, καὶ ὁ τῆς ἀκακίας μετὰ ὅξους καὶ μάννης λεανθέντες. Αρήγει δὲ Θαυμασίως καὶ σπόγγος καινὸς ὑγροπίσση δευόμενος, 6 εἶτα καιόμενος καὶ λεῖος ωροσιθέμενος. Καὶ Φελλὸς δὲ ἐκ τῶν κε-7

42. DE LA PURGATION UTÉRINE EXCESSIVE.

Il faut d'abord serrer les extrémités, après quoi on donnera aux 1 femmes de l'eau vinaigrée à boire. On aura aussi recours à une affusion 2 d'eau vinaigrée, et on fera prendre, dans le même liquide, de la mie de pain, de l'alica lavé, du riz, ou un œuf à la coque froid. Contre l'é- 3 coulement sanguin, on donne à boire, dans de l'eau vinaigrée, des fleurs de grenadier sauvage ou du suc d'hypocistis ou d'acacia, ou l'espèce étoilée de terre de Samos; mais le remède qui, dans ce cas, l'emporte sur tous les autres est le sésame, qu'on laisse tremper dans de l'eau vinaigrée jusqu'à ce qu'il devienne mou, après quoi on le mange. Le rhapontic a également de l'efficacité, si on l'administre avec de l'eau 4 vinaigrée. On applique encore des médicaments par le vagin pour ar- 5 rêter les écoulements de sang, par exemple, le suc d'hypocistis ou d'acacia triturés avec du vinaigre et de la poussière d'encens. On pro- 6 duit aussi un effet merveilleux en introduisant de la même manière une éponge neuve, qu'on trempe dans du goudron pour la brûler ensuite et la réduire en poudre impalpable. Il en est de même du liége qui a 7

ραμίων τῶν σαλαιοτέρων καίεται μέχρις ἀνθρακωθῆ, εἶτα τρίβεται, καὶ τὸ μὲν τῷ σοτῷ ἐπιπάσσεται, τὸ δὲ ἐν σεσσῷ ὑποτίθεται.
8 Συλλαμβάνει δὲ εἰς ἐποχὴν τοῦ αἴματος καὶ τὰ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενα, μάλισια δὲ τὸ διὰ τῆς ταυροκόλλης ταυροκόλλα γὰρ καλὴ καὶ διαυγὴς ὁξυκράτῳ βρέχεται μέχρις ἀν διαλυθῆ, ἔπειτα εἰς ῥάκος λινοῦν εἰμπλάσσεται, καὶ κατακολλᾶται τοῦ τε ἤτρου καὶ τῆς ὀσφύος. Ἐνεργοι δὲ σρὸς τοῦτο καὶ αἱ κολλητικαὶ ἔμπλασίροι.

μγ'. Μή κυϊσκομέναις Θεραπεία.

Διαιτῶν δὲ χρὴ τὰς μὲν γυναῖκας μήτε ἀπόνως, μήτε ταλαιπώ ρως. Καὶ λουτρὰ μήτε συνεχῆ, μήτε διὰ ϖλείσθου, σῖτα δὲ καὶ ϖοτὰ
 ἀρκεῖ ἐκ τῶν ϖαρόντων τὰ εὐπεπθότατα. Τό γε μὴν μέγισθον μὴ 10
 ϖεριορᾶν ϖιαινόμενον τὸ σῶμα, μήτε τοῦ ἀνδρὸς, μήτε τῆς γυναικός

servi pendant assez longtemps à boucher des cruches en poterie [contenant du vin]; on brûle ce liége jusqu'à ce qu'il soit réduit en charbon,
on le triture et on l'administre à la fois en en saupoudrant les boissons
8 et sous forme de pessaire. Les médicaments qu'on applique à l'extérieur contribuent aussi à arrêter le sang; c'est surtout le médicament
à la colle de taureau qu'on emploie de la façon suivante : on trempe
dans de l'eau vinaigrée de la colle de taureau belle et transparente jusqu'à ce qu'elle se dissolve, ensuite on en enduit un linge de fil et on
9 colle ce linge sur le pubis et les lombes. Les emplâtres agglutinatifs ont
pareillement de l'efficacité contre cette affection.

43. TRAITEMENT POUR LES FEMMES STÉRILES.

On prescrit aux femmes stériles une manière de vivre qui ne soit ni trop oisive ni trop fatigante. Elles ne doivent ni prendre des bains trop fréquemment, ni mettre entre eux un trop grand espace de temps. On se contente de choisir parmi les aliments et les boissons qu'elles ont à leur disposition ceux qu'elles 'digèrent le plus facilement. Le point le plus important c'est de faire attention à ce que ni le mari ni la femme

^{1.} παλαιστάτων ABP. — 2. τῷ ποτῷ Ib. ἀν om. BFP. — Ch. 43; l. 10. ἀρ-cx cm.; τῷ τόπω BFP; τῷ μετόπῳ Λ. κεῖ... παρόντων om. A. — Ib. τά om . — 5. ἀξυκρ. Paul.; ἐν ἀξυκρ. Codd. — BFP. Aël. - Ib. ἀπεπ1ότατα Λ.

ούτε γαρ ὁ ωίων ἀνηρ ἐπιτήδειος εἰς ωαιδοποιίαν διὰ τὸ μη άρμόζειν τοῖς αἰδοίοις καὶ ὀλίγον σπέρμα ἀΦεῖναι τοὺς ωίονας. Οὐδὲ τὸ ἄγαν δέ λεπΙυνθήναι κυητήριον. Μήτε άχαν σολλά έσΙω τὰ καταμήνια, μήτε άγαν βραχέα. δήλον δέ ώς εί καὶ ύδωρ ή έτερον τι έκκρίνοιτο. 5 ώς άτεκνον Φυλάσσεσθαι. Φυλακτέα δὲ καὶ τὰ ἀπὸ χιόνων ὕδατα, καὶ όσα ἄλλα σκληρά, καὶ τὰ άλμυρα καὶ λιτρώδη. Καὶ τὰ διαχωρούντα ωλέον κωλύει κυήσαι διά άσθένειαν. ΔΦελοί δέ άν ωάντα τὰ Θερμαίνοντα καὶ ήσυχη ωνευματοποιούντα. Οἴνους τε οὖν ωρὸ ύδροποσίας έπαινεῖν, καὶ λαχάνων τὸ ὅρμινον καὶ τὸ ἐρύσιμον καὶ 10 τὸ εὔζωμον, καὶ εἴ τι ἄλλο ωροτρέπει μίσγεσθαι· ωήγανον δὲ καὶ μίνθην σάντων μᾶλλον Φυλακτέον. Χρή δε σλησίον ήκούσης τῆς 10 καθάρσεως την μέν έναιμον και δαψιλέσ ερον διητημένην άφαιρου-

n'engraissent : en effet, un homme gras n'est pas propre à engendrer des enfants, parce que ses parties génitales ne s'adaptent pas [à celles de la femme], et parce que les sujets gras excrètent peu de sperme. Cependant ce n'est pas un bon moyen non plus pour favoriser la conception que de devenir trop maigre. Les règles ne doivent être ni trop abondantes ni en trop petite quantité; il est clair aussi qu'il faut combattre, comme un obstacle à la fécondité, des écoulements séreux ou de toute autre nature que la femme pourrait avoir. On évitera les eaux qui proviennent de la fonte des neiges, ainsi que toutes les autres eaux dures, et celles qui sont salées ou alcalines. Les excrétions alvines trop abondantes empêchent aussi la conception par suite de faiblesse. Tous les moyens qui échauffent et qui provoquent un léger développement de gaz peuvent être utiles. Comme boisson, on préférera le vin à l'eau, et, en fait d'herbes potagères, on donnera de l'hormin, de l'erysimum, de la roquette, et toutes celles qui excitent aux rapprochements sexuels; mais on évitera plus que toute autre chose la rue et la menthe. Quand l'époque 10 des règles approche, la femme qui a beaucoup de sang et qui a suivi

λακτέου A. - Ib. τὰ ἀπὸ χιόνος A.F ; τὰ άπὸ χρόνων BP. - 6. τὰ ante άλμυρά om. BP. — 6-7. Καὶ.... ἀσθένειαν om. A. -- 8-p. 533, 1. 6. Οίνους.... σμύρνιον om. A.

6

8

^{3.} δέ om. ABP. — 3-4. Μήτε... βραχέα e Vers. antiq. quæ habet : et neque nimis sit menstruorum habundantia neque nimia exiguitas; om. Codd. - 4-5. dñλου..... Φυλάσσεσθαι οπ. Α. — 5. Φυ-

σαν τῆς προσφορᾶς, τὴν δὲ ἀναιμοτέραν προσλιθεῖσαν, τῆς τε τῶν σιτίων καὶ πομάτων ὡς μάλισθα συμμετρίας Φροντίζειν καί τι τῶν ἐρεθισλικῶν εἰς κάθαρσιν λαμβάνουσαν, οἶά ἐσλι τὰ τε εὐώδη λάχανα καὶ τὰ δριμέα · ταῦτα γὰρ καὶ εἰς τὴν ὑσλέραν ἄγει, καὶ μάλισθα σκάνδιξ, καὶ τὸ κρῆθμον καὶ τὸ μάραθον καὶ τὸ σέλινον καὶ τὸ 5 11 σμύρνιον. Εἰ δὲ διὰ κακοχυμίαν τινὰ μὴ κυΐσκοιτο, ταύτην ἐκκα-

12 θαίρειν, ἢ κατακιρυᾶν τῆ χρησ]ῆ διαίτη. Εἰ δὲ διὰ ψυχρότητα τῆς ὑσ]έρας μὴ γίνοιτο σύλληψις, τά τε ἄλλα ἐκπονοῦσαν καὶ συρίαις

13 σάσαις συριωμένην ἀνακαλεῖσθαι τὸ Θερμόν. Καὶ οὐδὲν ἄπο τρόπου κασθόρειον σίνειν, καὶ τῶν εὐωδῶν σπερμάτων τό τε κύμινον καὶ 10 τὸ ἄνισον καὶ γληχοῦς κόμην καὶ ἀρκευθίδων καρπὸν ἑκάσθφ σε-

14 πέρεως μίσγουσαν. Κάλλιον δὲ χρῆσθαι τῷδε τῷ Φαρμάνω· ἐπίθυμον, εὐΦόρδιον καὶ ϖέπερι καὶ δαύκου σπέρμα καὶ ϖετροσελίνου 15 σπέρμα, ϖάντα τρίψας ὅσον ∠6΄ δοῦναι ϖιεῖν. Τοῦτο καὶ τὰ κατὰ

jusque-là un régime trop succulent diminuera la quantité de ses aliments, tandis que celle qui est plutôt anémique en augmentera la dose et aura le plus grand soin de garder la mesure en fait de boissons; elle prendra aussi quelque substance qui provoque les règles, comme sont les herbes potagères odoriférantes et âcres : en effet, ces herbes poussent vers la matrice, et ce sont surtout l'aiguillette, le fenouil de mer, le fenouil ordinaire, le céleri et le smyrnium, qui jouissent de cette

11 propriété. Si une femme ne conçoit pas par suite d'humeurs mauvaises,
12 il faut purger ces humeurs ou les tempérer par un bon régime. Si la conception ne se fait pas parce que la matrice est trop froide, la femme

doit ranimer sa chaleur par toutes sortes de fomentations et en se fati-

13 gant sous tous les autres rapports. Il n'est pas du tout déraisonnable non plus de boire du castoréum, de choisir pour boisson parmi les graines odoriférantes le cumin et l'anis, et de prendre de la même manière des feuilles de pouliot ou des baies de genévrier; dans chacune de ces bois-

14 sons on mettra un peu de poivre. Il vaut mieux encore recourir au médicament composé d'agourre, d'euphorbe, de poivre, de graine de daucus de Crète et de graine de persil; on triturera toutes ces substances

15 ensemble et on en donnera à boire la quantité de deux drachmes. Ce

^{4.} els conj.; καί F; om. BP. — 14. τά om. ABP.

γασί έρα ἄγει καλῶς καὶ τὴν ὑσί έραν Θερμαίνει, ὥσίε σολλαῖς ἤδη καὶ καταμήνια ἔρρηξε τέως οὐ καθαιρομέναις. Εἰ δὲ μὴ ἔξαρκεῖ κα- 16 θῆραι κάτω, ἐμέτοις χρῆσθαι τὸ γὰρ Φλέγμα κενοῦν σάντα τρό- πον συμφέρει. Αἱ δὲ αὐτῶν τῶν ὑσίερῶν συρίαι, τοῦτο μὲν ἀτμοὶ 17 5 ἔσίωσαν, τοῦτο δὲ Θερμὸν ὕδωρ. Τοὺς μὲν οὖν ἀτμοὺς καλὸν δέ- 18 χεσθαι καθίζουσαν ἐπὶ δίφρου, τὸ δὲ ὕδωρ σροσκλύζεσθαι ἔψουσαν ἐν αὐτῷ ἔλελίσφακον καὶ ἀρτεμισίαν καὶ σήγανον καὶ κύπερον καὶ

τὸ ἦτρον τούτων ἐκάσιο. Αγαθὸν δὲ καὶ τὸ τοῦ Πολυάρχου ἐπίθεμα. 19
10 Αἴ γε μὴν τρίψεις τοῦ ἤτρου καὶ τῆς ὀσΦύος οὐδενὸς ἦσσον συμφέ- 20
ρουσι, καὶ ωροσθετὰ δὲ ωροσιθέναι τῆ ὑσίερα τῶν Θερμαινόντων ·
τὰ δὲ ωροσθετὰ ἔσιω διὰ σμύρνης καὶ ωηγάνου καὶ χαλθάνης καὶ κασιορείου ωεποιημένα. Χρὴ δὲ ωροπυριαθεῖσαν μελικράτο ἢ Θα- 21
λάσση, ωοτὲ μὲν καταντλεῖν αὐτὴν, ωοτὲ δὲ διὰ ὄξους συγκεκρα-

γλήχωνα καὶ ἄκορον καὶ τὰ εὐώδη σπέρματα · καταπλάτ[ειν δέ καὶ

médicament provoque convenablement les excrétions alvines et échauffe l'utérus; aussi a-t-il provoqué des règles abondantes chez plusieurs femmes où cet écoulement faisait défaut. S'il ne suffit pas de purger 16 par le bas, on aura aussi recours à des vomissements, car il importe d'évacuer la pituite de toutes les façons. Les fomentations de la matrice 17 consisteront, d'un côté, en vapeurs, et, d'un autre côté, en eau chaude. Il est bon que la femme reçoive la vapeur étant assise sur une chaise, 18 et qu'elle se lave [les parties génitales] avec de l'eau dans laquelle elle fera bouillir de la sauge, de l'armoise, de la rue, du souchet, du pouliot, du faux acore, et, en général, les graines odoriférantes; elle appliquera encore sur le pubis des cataplasmes faits avec chacun de ces ingrédients en particulier. Le topique de Polyarque est bon aussi dans ce 19 cas. Les frictions du pubis et des lombes soulagent autant qu'aucun 20 autre remède, et les femmes introduiront dans les parties des pessaires échauffants qui seront préparés avec de la myrrhe, de la rue, du galbanum ou du castoréum. La femme se fera d'abord une fomentation 21 d'eau miellée ou d'eau de mer, ensuite des affusions, d'autres fois elle

^{3.} ἐμέτοις χρ. Aët.; ἐμέτους Codd. — — 4. συμφ. om. A. — Ib. αὐτῶν Paul.; Ib. τὸ γὰρ φλέγμα ex em.; τὸ γὰρ κάτω αὐταί Codd. — 5. καλόν ex em.; καλῶς φλ. Codd. — Ib. ϖάντας τρόπους BFP. Codd.

μένου προσλίθεσθαι τὰ Φάρμακα, κατειλοῦσαν ὀθονίφ λεπλῷ, ἢ ἐρίφ μαλακῷ, ὅπῶς μή τι τὸν χρῶτα δάκνη καὶ ἐλκοῖ προσκαθίζοντα.

22 *Τεκμηριοῖ δὲ τὰς ψυχροτέρας τῶν ὑσλερῶν ἡ τοῦ ἐμμήνου ἐπίσχεσις καὶ δίαιτα οὐ χρησλή ὑπὸ παχύτητος, καὶ τι ναρκῶδες γινόμενον *

23 περί τε ἦτρον καὶ ὀσΦὺν καὶ σκέλη. Αἱ δὲ ἀν εἰς τέλος ἐψυγμέναι 5

24 ὧσιν, οὐδὲ ἀΦροδισίων ἐΦίενται. Περὶ μὲν οὖν τὰς ψύξεις οὕτω χρὴ ποιεῖν περὶ δὲ τὰς Θερμοτέρας τῶν ὑσλερῶν τεκμαίρεσθαι μὲν ὧδε τῷ τε ἄλλφ σώματι Θερμοτέρφ ὄντι, καὶ τοῖς καταμηνίοις ὸλίγοις καὶ σὺν πόνφ καὶ τῷ ἐλκοῦν τὰ αἰδοῖα τῆς γυναικὸς, εἰ ξηρότερα

25 ὑπὸ πολλῆς Θέρμης εἴη. Σιτία δὲ ὑγρότερα συμφέρει · μάλισλα δὲ 10

ἀν ἀρμόσεις, λαχάνων μὲν Θριδακίναι καὶ μαλάχαι καὶ βλίτον καὶ κολοκύνθη καὶ σίκυος πέπων καὶ ἀτράφαξυς καὶ ἀνδράχνη, καὶ πάντα ὅσα ὑγρότερά ἐσλιν ἐν ὅλη τῆ διαίτη · δεῖ δὲ καὶ τῆ κύσλει καὶ τῆ ὀσΦύι καὶ τῷ ἐπισείφ προσάγειν ψυκτήρια καταπλάσσοντα

usera de pessaires faits avec un rouleau de laine douce ou de linge fin imbibés de vinaigre coupé, pour qu'ils ne causent ni mordications 22 ni ulcères à la surface en s'y collant. Les signes qui révèlent le froid de la matrice sont la rétention des règles que leur trop d'épaisseur ne laisse pas couler convenablement, et une certaine sensation de torpeur 23 qui se développe au pubis, aux lombes et dans les jambes. Les femmes qui sont complétement froides ne recherchent même pas les trappro-24 chements sexuels. Voilà ce qu'il faut faire en cas de refroidissement; les signes suivants vous feront supposer que la matrice est trop chaude : tout le corps est plus chaud que d'habitude, les règles sont peu abondantes, coulent péniblement, et ulcèrent les parties génitales de la femme, 25 si ces parties sont trop sèches par excès de chaleur. Des aliments où l'humidité prédomine conviennent à ces femmes; en fait d'herbes potagères, ce sont surtout la laitue, la mauve, la blette, la courge, la pastèque, l'arroche et le pourpier, qu'il faut préférer; il en est de même de tous les détails de l'ensemble du régime; on doit y rechercher la prédominance de l'humidité; on appliquera aussi sur la région de la vessie, les lombes et le pubis, des agents capables de refroidir, auxquels on donnera soit la forme de cataplasmes, soit celle de sucs que l'on emploie

^{2.} μή τι ex em.; μή τε Codd. — 11. άρμόσειε ex em.; άρμόση Codd.

καὶ τοῖς χυλοῖς ἐπιχρίοντα. ὅταν δὲ δῆλον γένηται τοῖς καταμηνίοις 26 χρησιῶς ἰοῦσι, τηνικαῦτα ἤδη μίσγεσθαι ληγούσης τῆς καθάρσεως. ὅταν δὲ ὑγρότητι τῶν ὑσιερῶν οὐ κυἴσκωνται, δίαιτα μὲν ξηρὰ 27 ἀρμόζει, πόνοι τε τῶν ἄνω πλείους, τρίψεις τε καὶ ἔμετοι πλείους.
5 ξηρότης δὲ καὶ μετριότης σίτου, καὶ ἡ δίαιτα πᾶσα ξηροτέρα. Εὖ 28 δὲ ἄν ἔχοι καὶ τὴν ὑσιέραν σιρυφνοῖς φαρμάκοις συγκρατύνειν, οἶά ἐσιι σχίνου τε ἀφέψημα καὶ μύρτων καὶ ῥόδων, καὶ ῥοῦ, ἔτι τε ῥοιᾶς ἄνθους, καὶ βάτου τῶν ἀπαλῶν, καὶ κηκῖδος. Ἡν δὲ ὑπὸ χυμῶν 29 παχυτέρων κωλύηται κυἴσκεσθαι, σκέψαι τὸν χυμὸν, καὶ εὶ μέν τις 10 εἴη τῶν δακνόντων, καθῆραι τὴν γυναῖκα ὡς ἐκάσιως χυμῷ οἰκεῖόν ἐσιι, κάπειτα τῷ ὀρῷ τοῦ γάλακτος κατακλύσαι, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξευρεῖν δίαιταν γοησιοτέραν. Τοὺς δὲ Ολεγματώδεις καὶ ὑδατώδεις 20

έστι, κάπειτα τῷ ὁρῷ τοῦ γάλακτος κατακλύσαι, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξευρεῖν δίαιταν χρηστοτέραν. Τοὺς δὲ Φλεγματώδεις καὶ ὑδατώδεις 30 τούνοις καὶ ἱδρώτων ἐκβολαῖς καὶ ἐμέτων τιμωρεῖσθαι. Αρκέσει δὲ 31

comme liniment. Lorsqu'un écoulement régulier des règles indique [que 26 les médicaments ont produit leur effet], c'est le moment de recourir au coît quand cessent les règles. Lorsque les femmes ne conçoivent pas à 27 cause de l'humidité de la matrice, il convient de prescrire un régime sec, de fatiguer davantage les parties supérieures, et d'ordonner des frictions et des vomissements assez nombreux; puis les aliments seront secs et en quantité modérée, et tout l'ensemble du régime sera plus sec que d'habitude. Il est bon aussi de renforcer la matrice à l'aide de médica- 28 ments fortement astringents : par exemple une décoction de lentisque, de baies de myrte, de roses, de sumac, et, en outre, de fleurs de grenadier, des parties tendres de la ronce, et de noix de galle. Si l'obstacle à 29 la conception consiste en des humeurs trop épaisses, on examine de quelle humeur il s'agit, et, si c'est une humeur qui cause des mordications, on purge la femme de la manière appropriée à chaque humeur particulière; ensuite on lui administre un lavement de petit lait, et on tâche d'imaginer pour elle un régime meilleur. Les humeurs pituiteuses 30 et aqueuses doivent être corrigées à l'aide d'exercices et d'évacuations opérées par les sueurs et les vomissements. Il suffit aussi de boire du 31

¹⁻p. 538, l. 5. ὅταν... πυΐσκειν om. A. — 3. διὰ ὑγρότητα Paul.; ὑγρότητι καιρῷ F; ὑγροτάτφ καιρῷ BP. — 4. τε ante τῶν om. F. — 5. ξηρότης Paul.;

ξηρόν BFP. — Ιδ. μετριότερον σίτον (sic) BP. — 6-7. οἶά τέ ἐσῖι BFP. — 9. κυΐσκεσθαι ex em.; κυΐσκειν F; κυίσκειν BP. — 10. τήν om BP.

32 καὶ τοῦ κασθορίου ωίνειν καὶ τοῖς θυμιάμασι ωυριᾶσθαι. Ἐπεὶ δὲ καὶ ωνεύματα ἐν τῆ ὑσθέρα ἐνόντα κωλύει κυἴσκεσθαι, ωρῶτον μὲν ἐνδεέσθερον διαιτᾶν, ἔπειτα ωροσφέρειν κύμινον καὶ ἄνισον, καὶ σελίνου σπέρμα καὶ ωηγάνου, καὶ ἄνηθον, καὶ τῶν ἀρωμάτων τὰ ωολλὰ, καὶ τὰ μὲν διδόναι ωιεῖν, τὰ δὲ σκευάζοντα ωροσθιθέναι. 5
33 Τὰς δὲ μεμυκυίας ὑσθέρας σθομοῦν χρὴ ωροσκλύζοντα τοῖς εὐώδεσι, καὶ ωυριῶντα, καὶ ωροσθετοῖς φαρμάκοις, ωρότερον δὲ μαλακὰ ωροσφέρειν ωροσκλύσματα εμει οὖν τήν τε μαλάχην καὶ τὸ λινόσπερμον καὶ τὸ βούκερας ἐπιχέων ἐλαίου χρησθοῦ εσθι δὲ ὅτε καὶ μέλιτος ἐπὶ δὲ τοῖς μαλακοῖς καὶ τῶν ἰσχυροτέρων τήν τε ἀρ- 10 τεμισίαν καὶ τὴν κόνυζαν καὶ τὴν καλαμίνθην καὶ τὴν γλήχωνα καὶ τὴν ἀνθεμίδα τὰ δὲ ωροσθετὰ ἔσθω ἡητίνη τερμινθίνη καὶ νίτρον 34 καὶ σύκου τὸ λιπαρὸν καὶ κασία καὶ ὀρὸς ωίσσης. Αῖς δὲ κέχηνε τὸ σθομα ωλέον τοῦ καιροῦ, δίαιτα μὲν ξηροτέρα ἀρμόζει, καὶ ωυρίαι

32 castoréum et de fomenter à l'aide de fumigations. Si la conception est empêchée par la présence de gaz dans la matrice, on prescrit d'abord un régime plus restreint, ensuite on administre du cumin, de l'anis, de la graine de céleri ou de rue, de l'aneth, ainsi que la plupart des aromates; on donne une partie de ces substances comme boisson, et on 33 applique l'autre sous forme de pessaire préparé d'avance. La matrice estelle bouchée, on l'ouvre par l'emploi d'injections faites avec des substances odoriférantes, de fomentations et de pessaires médicamenteux; d'abord on use d'injections émollientes; on fera donc bouillir de la mauve, de la graine de lin ou du fenugrec, en versant dessus de l'huile de bonne qualité et quelquefois aussi du miel; après cela, on prescrit sous la même forme quelques substances plus actives, comme l'armoise, la conyse, la calaminthe, le pouliot ou la camomille; les pessaires doivent être composés de résine de térébenthinier, de soude brute, de la partie 34 grasse des figues, de fausse cannelle et d'eau de goudron. Aux femmes dont l'orifice de l'utérus est plus béant qu'il ne faut, il convient de

prescrire un régime sec, d'administrer des fomentations sèches et des

^{3-4.} παὶ σελ.... ἀνηθον οπ. F. — Codd. — 8. ωροσφ. Λέτ.; οπ. Codd. — 6. ωροσκλύζοντα Paul.; ωροσκλύζοντας 11. τήν ante γλ.ex em.; τόν Codd.

ξηραί, Φάρμακά τε ξηρά, ύπο ών το κεχηνος μύσει καὶ σιύμματα δὲ κύτινοι ροιών καὶ σχῖνος, καὶ ρίζα βάτων καὶ μύρτα. Τὰς δὲ 35 διασιροΦὰς συρίαις ἐξευθύνειν μάλισια γὰρ ἐπὶ ταῖς συρίαις εὐάγωγον καὶ τοῖς μαλακοῖς σροσθετοῖς. Καὶ μῖξις δὲ ἡ ἐξόπισθεν μάλισια 36 5 δοκεῖ κυίσκειν.

μδ'. Απνου Θεραπεία.

Οσαι μεν διά ωλησμονήν καὶ ἐπίσχεσιν αιματος ἀπνοοῦσι, Φλέβα 1 τέμνειν αὐτίκα χρή εὐθὺς γὰρ ἀναπνέουσιν καὶ τὰ ἄλλα ἐνδεέσιερον διαιτᾶν εἰ δὲ τύχοιεν κατὰ ωολλήν ψῦζιν καὶ ἀσθένειαν τοῦ ἐν τῆ καρδία Θερμοῦ ἀλισκόμεναι τῆ νόσω, τὰς κενώσεις Φυλάτιεσθαι, 10 μή τι ἄρα κενοῦντες ἐπὶ ωλέον καταψύζωμεν. Αμεινον οὖν ἐσίιν 2 ἐγεῖραι τὸ Θερμὸν ἐκ ωροσαγωγῆς ἐξ ἄπαντος τρόπου, ἵνα τῆ τῆς διαψύζεως ἐπιθυμία σπάσωσι τὸν ἔξωθεν ἀέρα, εἰς ὅπερ ἀΦικόμεναι Θεραπείας οὐδεμιᾶς ἐτέρας δεηθήσονται.

médicaments secs, sous l'influence desquels l'orifice béant se ferme, et, à titre de substances astringentes, des fleurs non écloses de grenadier, du lentisque, de la racine de ronce et des baies de myrte. On redresse 35 les distorsions de la matrice à l'aide de fomentations, car ce sont surtout les fomentations et les pessaires émollients qui rendent cet organe facile à déplacer. Les rapprochements sexuels qui se font par derrière semblent 36 aussi favoriser particulièrement la conception.

44. TRAITEMENT DE LA FEMME SANS RESPIRATION.

Saignez immédiatement les femmes qui ont perdu la respiration par suite de réplétion ou d'une rétention de sang, car elles respirent aussitôt; du reste, on leur prescrit un régime plus sévère; mais, si les femmes sont attaquées de cette maladie par suite d'un refroidissement intense et de la faiblesse de la chaleur qui réside dans le cœur, évitez les évacuations, de peur qu'en évacuant vous n'aggraviez le refroidissement. Il est donc préférable d'exciter peu à peu la chaleur de toutes les façons, afin que, par le besoin de se refroidir, elles attirent l'air extérieur; car, si nous arrivons à ce résultat, elles n'auront plus besoin d'aucun autre traitement.

^{5.} πυίσκειν ex em.; κυίσκεσθαι BFP.

με'. Περί υσζερῶν ωνιγός. Εκ τῶν Φιλουμένου.

Περὶ τὴν πρώτην συναίσθησιν, ἢ καὶ ἤδη κατειλημμένης τῆ ὑσθερικῆ πνιγὶ, διαδέσμοις τὰ ἄκρα χρὴ καταλαμβάνειν καὶ τρίβειν ἰγνύας ἰσχυρῶς, μετὰ δὲ τῶν διαδέσμων, καὶ κνήμας καὶ ὅλα τὰ σκέλη, ὀσφραντά τε τῆ ῥινὶ τὰ δυσώδη προσφέρειν. Καὶ σικύας δὲ κολλᾶν προσήκει βουδῶσι καὶ μηροῖς καὶ ὑπογασθρίω, ἐνιέναι δὲ δεῖ καὶ διὰ κλυσθῆρος ἐν τοῖς μηκυνομένοις τὰ τῶν πνευμάτων ἀγωγὰ [καὶ] τῷ δακτυλίω καὶ τῷ κόλπω τῷ γυναικείω προσθιθέναι, οἴόν ἐσθι τόδε, πήγανον λειοτριβεῖται σὰν μέλιτι καὶ προσλαμβάνει βραχὺ κυμίνου καὶ νίτρου, καὶ χρίεται δαψιλὲς κατὰ ἐκατέρων τῶν τόπων. Καὶ εἰς αὐτὴν δὲ τὴν ὑσθέραν τὰ εὐώδη τῶν μύρων ἐγχεό- 10 μενα κατασπᾶν αὐτὴν πέφυκε. Σὺν τούτω δὲ καὶ ἐμβοάτω τις αὐταῖς τραχυτέρα τῆ φωνῆ, ὑσθερον δὲ καὶ πλαρμικὰ παραλαμβα-

45. DE LA SUFFOCATION UTÉRINE. — TIRÉ DE PHILUMÈNE.

Dès le premier avertissement de cette maladie, ou quand la femme en est déjà atteinte, on lie les extrémités avec des bandes et on frotte fortement les jarrets, les jambes et tout le membre inférieur, mais en laissant les bandes en place, et on approche du nez des substances 2 de mauvaise odeur pour les faire flairer. Il convient aussi de mettre des ventouses aux aines, aux cuisses et à la partie inférieure du ventre, et, dans les cas qui traînent en longueur, on injecte, sous forme de lavement, des substances qui chassent les flatuosités, substances qu'on applique aussi à l'anus et dans le vagin : par exemple, on triture de la rue avec du miel, on y ajoute un peu de cumin et de soude brute, et on fait des onctions dans les parties susdites avec une grande quan-3 tité de cette préparation. Des injections d'huiles de bonne odeur dans la matrice elle-même sont de nature à faire descendre cet organe. 4 En outre, on crie dans les oreilles avec une voix rauque, et plus

CH. 45; l. 3. ἰγνύας...... κνήμας om. Codd. — 8. ἐστι ex em.; ἐπί BFP; om. A. — Ib. δέ om. BP. — 7. ἀγωγά om. A. — Ib. τόδε om. A. — 12. καί Paul.; ἀγωγήν Codd. — Ib. [καί] conj.; om. ABP.

+

νέσθω. Ανενεχθείσης δε ἀπό τοῦ παροξυσμοῦ Φλεβοτομητέον, εὶ μή 5 τι κωλύει · βέλτιον δε ἀπό σφυροῦ ποιεῖσθαι τὴν ἀφαίρεσιν. Δια- 6 σῖήσαντες δε ὅσον ἐπῖὰ ἡμέρας τῆς διὰ κολοκυνθίδος ἰερᾶς δώσομεν, εἶτα χρησόμεθα τῆ τοῦ κασιορίου δόσει · πολλάκις γὰρ τοῦτο 5 μόνον ἀπήλλαξε τῆς διαθέσεως τὴν καμοῦσαν · κιρνάσθω δε τὸ μελίκρατον διὰ ἀρτεμισίας ἀφεψήματος. Καὶ πεσσοὶ δε μαλακτικοὶ 7 καὶ τὰ ἐγκαθίσματα δέοντως ἀν παραλαμβάνοιτο.

μς'. Περὶ ῥοῦ γυναικείου.

Χωρίς τοῦ σεπουθέναι τὴν μήτραν ὁ καλούμενος ἡοῦς γυναικεῖός 1 ἐσῖιν, ὅλου τοῦ σώματος ἐκκαθαιρομένου καὶ κενουμένου διὰ τῆς 10 ὑσίέρας τοιοῦτον δέ ἐσῖι τὴν ἰδέαν τὸ ἐκκενούμενον οἷον καὶ τὸ σλεονάζον, τὸ μὲν ἐρυθρὸν ἰχώρ αἵματος, ἔτερον δὲ λευκὸν ἀπὸ Φλέγματος, ὡχρὸν δὲ ἄλλο σικρόχολον, ὁτὲ δὲ ὑδατῶδες. Εἰ δὲ 2 αἴμα καθαρὸν ὡς ἐν Φλεβοτομία Φέροιτο, σροσέχειν ἀκριβῶς μή τις

tard on emploie des sternutatoires. Quand la femme est revenue de son 5 accès, il faut la saigner, si rien ne s'y oppose; le mieux est de faire la déplétion aux malléoles. Après avoir attendu sept jours, on admi- 6 nistre le médicament sacré à la coloquinte, et ensuite on a recours au castoréum, car souvent ce médicament a suffi à lui seul pour délivrer la malade de sa maladie; mais on tempère l'eau miellée avec une décoction d'armoise. On fait bien aussi d'employer des pessaires et des bains de 7 siége émollients.

46. DU FLUX DES FEMMES.

Ce qu'on appelle le flux des femmes a lieu quand tout le corps est purgé 1 et débarrassé par la matrice, sans qu'il y ait aucune affection de cet organe; l'aspect de la matière qui s'écoule est le même que celui de l'humeur surabondante; si le flux est rouge, ce sont les liquides séreux du sang; mais il y a un autre flux blanc qui provient de la pituite, et encore un autre flux jaune pâle, qui tient à la bile amère; quelquefois aussi le flux est aqueux. Lorsqu'il s'écoule du sang pur comme dans la saignée, il 2 faut examiner avec soin s'il n'existe pas quelque érosion dans la matrice.

^{5.} μόνον om. A. — CH. 46; l. 10. τό om. BFP.

3 ἀνάβρωσις γέγους εν τῆ μήτρα. Χρὰ οὖν τοῖς ξηραίνουσι βοηθεῖν, ὑγροῦ τοῦ πάθους ὄντος χωρὶς τοῦ Θερμαίνειν ἐπιφανῶς, καὶ τρίψεις ὅλου τοῦ σώματος παραλαμβάνειν καὶ χρίσεις διὰ μέλιτος ἱκανῶς ἐψηθέντος, καὶ διουρητικὰ φάρμακα διδόναι, οἶόν ἐσὶιν ὕδωρ ἐνεψηθέντος αὐτῷ ἀσάρου καὶ σελίνου · κενοῦν δὲ καὶ διὰ γασίρὸς ὅλον τὸ σῶμα.

μζ'. Πρὸς ὀοῦν γυναικεῖον ὁσα ἀπλᾶ.

- Ανδράχνη ἐσθιομένη καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ωινόμενος, βαλαύσλιον, βάτου ὁ καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος, δρυὸς τὸ ὑπὸ τῷ Φλοιῷ τοῦ ωρέμνου
   τὸ ὑμενῶδες καὶ τὸ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου. Ἱππουρις μάλισλα τὸν ἐρυθρὸν ὡφελεῖ ῥοῦν ωινομένη διὰ ὑδατος ἢ οἴνου · ὑποκισλίς. 10
   Σχοίνου ὁ καρπὸς φρυγεὶς καὶ μετὰ οἴνου ωινόμενος τὸν ἐρυθρὸν ῥοῦν ἐπέχει · σάμιος ἀσλὴρ, λημνία σφραγίς.
- 3 Quand la maladie est de nature humide, il faudra recourir aux substances desséchantes qui n'échauffent pas manifestement, à des frictions de tout le corps, et à des onctions pratiquées avec du miel fortement cuit, et aux médicaments qui passent par les urines, par exemple, de l'eau dans laquelle on a fait bouillir du cabaret ou du céleri; on évacue tout le corps par les selles.

47. MÉDICAMENTS SIMPLES CONTRE LE FLUX DES FEMMES.

- Manger du pourpier ou boire le suc de cette plante est un remède contre le flux des femmes; il en est de même des fleurs de grenadier sauvage, du fruit et de la fleur de la ronce et de la partie membraneuse qui se trouve sous l'écorce de la tige du chêne, ainsi que de celle qui
- 2 existe sous la pelure du gland. La prêle convient surtout en cas de flux rouge, si on la prend en boisson avec de l'eau ou du vin; l'hypocistis
- 3 est encore un remède contre le flux des femmes. Le fruit du jonc grillé et bu avec du vin réprime le flux rouge; la terre étoilée de Samos et la terre sigillaire de Lemnos ont de l'efficacité contre le flux des femmes.

μη'. Περί Φλεγμονής ύσθέρας.

Εμβροχή ωρώτον χρησίεον διὰ οἰνορροδίνου, εἶτα τή τρίτη διὰ ι ελαίου καθαροῦ · ωιλήματα δε νενοτισμένα τὰ μεν τή ὀσφύι, τὰ δε τῷ ἤτρῷ ἐπερρίφθω δίχα ἐπιδέσεως, καὶ μετὰ τὴν τρίτην Φλεβοτομία ωαραλαμβανέσθω · γινέσθω δε ἀπὸ ἀγκῶνος ἡ ἀφαίρεσις. Τροφή 2 δε ἔσιω χόνδρος ἐκ μελικράτου, καὶ ἄρτος διάβροχος, καὶ ῷὸν ῥοφητόν. Ανέσεως δε γενομένης, καταπλάσμασι χρησίεον · γίνεται δε ἀνώ- 3 δυνον κατάπλασμα καὶ ὕπνου ωσιητικὸν εἴ τις κωδύας ἐν μελικράτῷ εψήσας αὐτὰς μεν ἐκβάλλοι, ωροσμίξας δε τὸ ἔλαιον τοῖς τοῦ καταπλάσματος ἐμπλάσειεν. Εἰ δε ἀγανακτοίη ωρὸς τὰς Θερμασίας ἡ 4 Φλεγμονὴ διαθέσεις ἐρυσιπελατώδεις ἔχουσα, τούτων μεν τῶν καταπλασμάτων ἀποχωρεῖν ωροσήκει, χρῆσθαι δε τῷ διὰ τῶν ῷῶν καὶ τοῦ μελιλώτου. Τὸ μεν οὖν μελίλωτον ἐν γλυκεῖ εψεται καὶ 5 λειοῦται · τῶν δε ῷῶν αὶ λέκιθοι συλλειοτριβοῦνται, καὶ ωροσπλέκε-

48. DE L'INFLAMMATION DE LA MATRICE.

On fait d'abord des embrocations avec un mélange de vin et d'huile 1 aux roses, puis, le troisième jour, on remplace ce mélange par de l'huile simple, et on place de la laine feutrée humectée, d'un côté sur le pubis, et de l'autre sur les lombes, mais sans l'assujettir par un bandage; après le troisième jour, on a recours à une saignée et on fait cette opération au pli du coude. Les aliments consistent en alica qu'on prend 2 avec de l'eau miellée, en pain trempé et en œufs à la coque. S'il y a du 3 relâchement on se sert de cataplasmes; pour avoir un cataplasme qui apaise la douleur et procure du sommeil, on fait bouillir des têtes de pavot dans de l'eau miellée, on les jette, pour mêler et broyer ensuite l'huile avec les ingrédients qui forment le cataplasme. Si l'inflammation 4 se trouve mal de la chaleur parce qu'elle est compliquée d'un état érésipélateux, on renonce à l'emploi de ces cataplasmes et on a recours à celui qui est composé d'œuss et de mélilot. On se sert de vin d'un goût 5 sucré pour faire bouillir et pour triturer le mélilot, ensuite on triture de nouveau des jaunes d'œuf avec le mélilot ainsi préparé, et on ajoute

Ca. 48; l. g. έμπάσσειεν BFP. — 12-13. καὶ τοῦ μελ.... δὲ ἀῶν om. BP.

6 ται ρόδινον ἢ μήλινον. Παρακμῆς δὲ γενομένης ἀποχωρεῖν μὲν τῶν ψυκτικῶν, ἐπὶ κηρωτὴν δὲ μεταβαίνειν ωροσήκει ωαρὰ ὅλην δὲ τὴν Θεραπείαν καὶ τοῖς ἐγκαθίσμασι χρησίεον.

μθ'. Περί τῶν ἐν μήτρα ἀποσίημάτων.

1 Εἰ ἡ Φλεγμονὴ τῆς μήτρας εἰς ἐμπύημα τρέποιτο, συνεργητέον ἐσΊὶ τῆ ἐμπυήσει διὰ τήλεως καὶ λινοσπέρμου, καὶ μᾶλλον τῷ κρι- 5 2 θίνω ἀλεύρω. Τούτοις δὲ σῦκον ἐΦθὸν ωαραπλεκέσθω, ωστὲ δὲ καὶ 3 ωερισίερᾶς ἄφοδος. Καὶ συνεχέσίερον τὰ ἐγκαθίσματα ωαραλαμ- βανέσθω · ωεσσοὶ δὲ ὑποτιθέσθωσαν οἱ Θερμαίνειν καὶ ἐρεθίζειν 4 δυνάμενοι. Γνωσίξον δὲ τὴν σύρἡηξιν γίνεσθαι, ωστὲ μὲν διὰ τοῦ σιομίου τῆς ὑσίξρας, ωστὲ δὲ διὰ τῆς κύσίεως · ωλεισίάκις δὲ εἰς 10 ἀπευθυσμένον συρἡήγνυται.

υ'. Περί τῶν ἐν μήτρα ἑλκῶν.

1 Δεόντως Θεραπευθείη αν τὰ ἐν μήτρα έλκη διά τε ἐγκαθισμάτων

6 de l'huile aux roses ou aux coings. Quand l'époque du déclin est arrivée, on renonce à l'emploi des topiques refroidissants et on passe à celui des cérats; pendant toute la durée du traitement on administre des bains de siège.

49. DES ABCÈS DE LA MATRICE.

1 Si l'inflammation de la matrice se termine par la suppuration, on favorise cette terminaison à l'aide du fenugrec et de graine de lin, mais 2 surtout avec de la farine d'orge. On ajoute à ces ingrédients des figues 3 bouillies et quelquefois des excréments de pigeon. On fait un usage plus assidu de bains de siège, et on applique des pessaires qui peuvent 4 échauffer et irriter. Il faut savoir que la rupture de l'abcès se fait tantôt par l'orifice de l'utérus, tantôt par la vessie, mais le plus souvent par le rectum.

50. DES ULCÈRES DE LA MATRICE.

1 Pour traiter comme il convient les ulcères de la matrice, on se sert

CII. 49; l. 5-6.-τῷ κριθίνω ἀλεύρω 6. ἐφθόν om. BP — 8. ὑποθέσθωσαν ex em.; τὸ κρίθινον ἀλευρον Codd. — ABP.

καὶ ἐμδροχῶν καὶ καταπλασμάτων. ἱδιαίτερον δὲ ἀφελεῖ τὸ τοιόνδε 2 φάρμακον · κρόκος κάλλιστος λεαίνεται μετὰ γυναικείου γάλακτος, εἶτα ἀναλαμδάνεται κηρῷ τυβρηνικῷ διειμένω μετὰ ροδίνου καὶ χηνείου στέατος · ἐπιχρίεται δὲ εἰς κροκύδα. Τούτου δέ ἐστι σπου- 3 δαιότερον καὶ πρὸς περιωδυνίας ἀρμόζον τὸ σκευαζόμενον οὕτως κωδύαι μήκωνος ἐν γλυκεῖ βρέχονται κεκραμένω ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, ἔπειτα ἔψονται μέχρις ἀν τακερωθῶσιν αὐτάρκως · μετὰ δὲ τοῦτο δεῖ λαβεῖν ρόδων ἄνθους, ἢ Φύλλων κεκομμένων καὶ σεσησμένων ∠ε΄ καὶ κρόκου ∠γ΄, καὶ κοινῆ συλλεαίνειν, παραμιγνυμένου τοῦ τῶν 10 κωδυῶν ἀφεψήματος. Κηροῦ δὲ τυβρηνικοῦ ∠β΄ τῆξαι δεῖ σὺν ἴσω 4 ροδίνω καὶ καταχέαι τῶν ἐν τῆ Ξυία καὶ συμμαλάξαι, ἔχειν τε ἐν κασσιτερίνω ἀγγείω τὸ Φάρμακον · ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἀνιέναι ροδίνω καὶ προστιθέναι ἐν πεσσῷ.

de bains de siége, d'embrocations et de cataplasmes. Le médicament 2 suivant a une efficacité tout à fait spéciale dans ce cas : on triture du safran de qualité tout à fait supérieure avec du lait de femme, après quoi on l'incorpore dans de la cire d'Étrurie délayée dans de l'huile aux roses et de la graisse d'oie; on enduit un fil de laine de ce médicament. Le médicament qu'on prépare de la manière suivante est encore plus 3 digne de louanges que le précédent, et il convient aussi contre l'intensité des douleurs: on trempe pendant deux ou trois jours des têtes de pavot dans du vin d'un goût sucré coupé d'eau, ensuite on les fait bouillir jusqu'à ce qu'elles soient devenues suffisamment diffluentes; après cela on prend cinq drachmes de fleurs ou de feuilles de rosier pilées et passées au tamis, et trois drachmes de safran, et on triture ces médicaments ensemble, en ajoutant la décoction de têtes de pavot. On fait fondre deux drachmes de cire d'Étrurie avec une quantité égale 4 d'huile aux roses, on verse ce liquide sur les substances qui se trouvent dans le mortier, et on les broie ensemble; puis on conserve le médicament dans un vase en étain; quand on veut s'en servir, on le délaye dans de l'huile aux roses et on l'applique sous forme de pessaire.

^{1.} καταπλάσματος BP. — 5. τό ex A. — Ib. συμμαλάξαι ex em.; συμμαem.; om. Codd. — 7. ἀν om. BFP. — λάξας A; μαλάξαι BFP. — 12. δέ om. 8. δεῖ λαμβάνειν BP. — 11. τῶν om. BFP.

να'. Περί τῶν ἐν μήτρα καρκινωμάτων.

Ανίατα μέν έσ ι ταῦτα · σαρηγορεῖν δὲ αὐτὰ καὶ τοὺς σόνους μετριωτέρους σοιεῖν σροσήκει διὰ τῶν ἐγκαθισμάτων τῶν διὰ τή
2 λεως καὶ μαλάχης ἀφεψημάτων. Λίαν δὲ σέφυκε σαρηγορεῖν ἐν αὐτοῖς σροσαγόμενον τοῖς σαροξυσμοῖς εἴ τις μαλάχης τῆς ἀλθαίας τὰ φύλλα τακερώσας ἐν μελικράτῳ λειώσειε σαραπλέκων καὶ ψίχας δλίγας καὶ ῥόδινον μετὰ ἰσχάδων, μελιλώτου τε καὶ σηγάνου. Ενίστε τὰ σκληρὰ διαλύει. Μετὰ δὲ ταῦτα κηρωτὰς σροσακτέον τὰς σαρηγορεῖν δυναμένας. Κουφίζει δὲ αὐτὰς καὶ γάλα γυναικεῖον ἐγχυματιζόμενον, καὶ χυλὸς ἀρνογλώσσου Θερμὸς, καὶ σεσσοὶ διὰ κρόκου καὶ ὁπίου καὶ οἰσύπου καὶ γυναικείου γάλακτος σκευαζόμενοι.

ν6'. Πρὸς ραγάδας ἐν μήτρα.

ἷριν μετὰ μέλιτος καὶ τερμινθίνης συμμαλάξας ωροσθίθει.

51. DES CARCINÔMES DE LA MATRICE.

1 Ces affections sont incurables, cependant on doit les apaiser et modérer les douleurs à l'aide de bains de siége préparés avec des décoctions de fenugrec et de mauve. On prépare avec les feuilles de l'espèce de mauve appelée guimauve un médicament capable de produire un soulagement très-marqué, lors même qu'on l'applique pendant les accès; à cet effet, on rend ses feuilles diffluentes en les jetant dans l'eau miellée, après quoi on les triture en ajoutant un peu de mie de pain et de l'huile aux roses dans laquelle on a mis des figues sèches, du mé-3 lilot et de la rue. Quelquefois ce médicament dissout les tumeurs dures. 4 Après cela on applique des cérats doués de propriétés calmantes. On 5 soulage aussi soit avec des injections de lait de femme ou de suc de plantain chaud, soit à l'aide de pessaires préparés avec du safran, de l'opium, du suint de laine et du lait de femme.

52. DES FISSURES DE LA MATRICE.

Appliquez un pessaire d'iris broyé avec du miel et de la résine de Ch. 51; l. 4. εί τις ex em.; ἢ τῆς ΛΒΡ; είτα F. — 5. καί om. AF.

Καὶ ἐγκάθισμα δὲ ἀρμόσει τὸ διὰ ωΤισάνης εἰς χυλὸν ωαχὺν λελυ- 2 μένης ἢ τὸ διὰ σύκων ἀφεψήματος. Μετὰ δὲ τὸ ἀπαλυνθῆναι τοὺς 3 τύλους ἀρμόσει τὸ διὰ καδμείας ἀνιέμενον ῥοδίνω.

νγ'. Περί φίμου ἐν ὑσλέρα.

Γίνεται Φῖμος περὶ τὸ σθόμα τῆς ὑσθέρας ἢ διὰ ἔλκωσιν προ- 1 5 ηγησαμένην, ἢ διὰ Φλεγμονὴν σκιβρωθεῖσαν. Θεραπεύειν δὲ δεῖ ἐγκαθίσμασί τε μαλάσσοντα τοῖς διὰ ὑδρελαίου καὶ τήλεως ἀΦεψήματος, καταπλάσσοντά τε ώσαύτως, καὶ πεσσοὺς μαλακτικοὺς προσάγοντα. Εἰ δὲ ἐγχρονίζοι τὰ τῆς διαθέσεως, χρησθέον ὑπατμι- 2 σμοῖς καὶ Θυμιάμασι τοῖς διὰ ἀρωμάτων. Λύει δὲ τὸν Φῖμον καὶ ὁ 3 10 διὰ οἰσύπου καὶ νίτρου καὶ ἡητίνης τερμινθίνης πεσσός.

νδ'. Περί έμπνευματώσεως μήτρας.

 $\dot{\mathbf{E}}$ μπνευματούται ή μήτρα σοτέ μέν, σνεύματος έν τ $\ddot{\eta}$ εὐρυχωρία Ι

térébenthinier. Il convient aussi d'administrer un bain de siége fait avec 2 une gelée épaisse d'orge mondée ou avec une décoction de figues. Quand 3 les callosités se sont ramollies, il est bon de recourir au médicament à la tutie délayée dans l'huile aux roses.

53. DU RÉTRÉCISSEMENT [DU COL] DE LA MATRICE.

L'orifice de l'utérus devient le siége d'un rétrécissement par suite 1 d'une ulcération antérieure ou d'une inflammation qui s'est convertic en squirrhe; on traite cette affection en ramollissant les parties à l'aide de bains de siége préparés avec un mélange d'huile et d'eau ou avec une décoction de fenugrec et en appliquant également des cataplasmes et des pessaires émollients. Si la maladie traîne en longueur, on aura recours aux 2 bains de vapeur et aux fumigations faites avec des substances aromatiques. Le rétrécissement est également dissous à l'aide du pessaire composé 3 de suint de laine, de soude brute et de résine de térébenthinier.

54. DE LA MATRICE GONFLÉE PAR LES GAZ.

Quelquefois les gaz gonflent la matrice parce qu'ils se trouvent em- 1

CH. 53; l. 7. παταπάσσοντάς τε BP. ρητίνης παί τερμινθ. Codd. — CH. 54; — 8. προσάγοντας ABP. — 10. παὶ l. 11. ή om. ABP.

τοῦ κύτους ἀπολαμβανομένου · συμβαίνει δὲ διογκοῦσθαι τὸ ἤτρον, σοτὲ δὲ καὶ ὅλον τὸ ὑπογάσθριον οὐκ ἔλατθον ἢ ἐπὶ τυμπανίτου ὑδρω-2 πος. Βοηθεῖν δὲ χρὴ εὐθὺς κατὰ ἀρχὰς τῆ σασχούση · χρονίσαν γὰρ 3 ἀνίατον γίνεται τὸ σάθος. Εν ἀρχῆ τοίνυν, εὶ μηδὲν κωλύει, Φλεβοτομίαν σαραληπθέον, ἢ κάθαρσιν τὴν διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερᾶς, εἶτα καταπλάσματα διὰ ἰσχάδων, ὑσσώπου, νίτρου, σηγάνου, καὶ σικύας μετὰ κατασχασμοῦ, καὶ τὸ Πολυάρχου μάλαγμα · ἐγκάθισμα δὲ τὸ διὰ ἀΦεψήματος ἐβίσκου καὶ ἰσχάδων καὶ σεσσὸν σκευαζόμενον διὰ τερμινθίνης, χαλβάνης, σμύρνης, ἴρεως καὶ οἰσύπου.

νε'. Περί προπίώσεως ύσίέρας.

1 Κατασθέλλειν δε δεῖ τὴν ωροπεσοῦσαν ὑσθέραν ωρότερον κλύ- 10 σμασι χρησάμενον ωρὸς τὴν κομιδὴν τῶν σκυθάλων ὡσαὑτως δε

prisonnés dans l'espace qui forme la cavité de cet organe; alors le pubis, ct quelquesois même toute la partie inférieure du ventre, devient le siège d'une tumésaction qui, dans le dernier cas, est tout aussi considérable que celle que produit la tympanite. On doit alors prescrire un traitement dès le début, car, si cette affection traîne en longueur, elle devient incurable. On a d'abord recours, si rien ne s'y oppose, à la saignée, ou bien on administre le purgatif sacré à la coloquinte; ensuite on applique des cataplasmes saits avec des sigues sèches, de l'hysope, de la soude brute et de la rue, ainsi que des ventouses scarissées et le malagme de Polyarque; ensin on donne un bain de siège préparé avec une décoction de guimauve ou de sigues sèches, puis on met un pessaire sait avec de la résine de térébenthinier, du galbanum, de la myrrhe, de l'iris et du suint de laine.

55. DE LA CHUTE DE LA MATRICE.

Pour réduire une chute de matrice, on commence par donner des lavements dans le but d'enlever les excréments durs; de même, s'il y a

^{5.} την διά της κολοκ. ex em.; διά σκευαζομένους BFP. — Ch. 55; l. 10. της κολοκ. F; διά κολοκ. ABP. — 8-9. δέ om. ABP.

καὶ εἰ ἐν κύσὶει ϖερίτιωμα συνειλεγμένον εἴη, καὶ τοῦτο διὰ καθετῆρος ἐκληπίέον εἶτα σχηματίζειν τὴν ϖάσχουσαν ἐπὶ κλίνης ὑπίαν ἀνάρροπον συνηγμένας ἔχουσαν τὰς ἰγνύας καὶ ἐν διασιάσει τὰ σκέλη, ἔπειτα λαβεῖν σύσιρεμμα ἐρίου ἀπαλοῦ καὶ σχήματι καὶ 5 ϖάχει ἀναλογοῦν τῷ κόλπῳ τῷ γυναικείῳ, ϖεριβάλλειν τε λεπίῷ ὁθονίῳ καὶ καταβάπιειν εἰς χύλισμα ὑποκισιίδος, ἢ ἀκακίας οἴνῳ διειμένον, ϖροσιιθέναι τε τῆ ὑσιέρα, καὶ δίχα βίας ἀναβιβάζειν ϖᾶν τὸ ϖροπεπίωκὸς, ἄχρις οῦ ὁ ὄγκος ὅλος ἐν τῷ κόλπῳ γένηται, καὶ σκεπάζειν ἔξωθεν σπόγγῳ τὸ ἦτρον ἀποτεθλιμμένω ἐξ ὁξυκράτου, κατακλίνειν τε τὴν ἄνθρωπον ἐκτεταμένα καὶ συνηρμοσμένα ἔχουσαν ἀλλήλοις τὰ σκέλη, ἢ τὸ ἔτερον κατὰ τοῦ ἐτέρου κείμενον. Μετὰ 2 δὲ τοῦτο σικύας ϖαραληπίξον μετὰ Φλογὸς ϖλείονος ἄνω ϖρὸς ὀμ-Φαλὸν κατὰ ἑκατέραν λαγόνα. Τῆ δὲ τρίτη τῶν ἡμερῶν, ἐγκειμένου 3 τοῦ ἐρίου, ἐγκαθιζέτω ἡ γυνὴ εἰς οἶνον μέλανα, αὐσίπρὸν ϖοσῶς 15 κεχλιασμένον, ἢ εἰς ἀΦεψημα βάτου, ἢ μυρσίνης, ἢ σιδίων. Μετὰ 4

une accumulation de résidus dans la vessie, on l'évacuera à l'aide d'un cathéter; ensuite on couche la malade sur le dos dans un lit en lui donnant une position élevée et en lui ordonnant de fléchir les jarrets et de tenir les jambes écartées; puis on prend une masse de laine molle à laquelle on donne une forme et une épaisseur correspondantes aux dimensions du vagin, on entoure cette masse d'un linge fin et on la trempe dans du suc d'hypocistis ou d'acacia délayé dans du vin; après cela, on l'applique contre la matrice et on repousse la partie de cet organe qui est tombée jusqu'à ce que toute la tumeur se trouve rentrée dans le vagin, on recouvre, à l'extérieur, le pubis avec une éponge exprimée dans de l'eau vinaigrée, et on couche la femme de manière qu'elle tienne les jambes étendues et appliquées l'une contre l'autre, ou placées l'une sur l'autre. On applique alors en haut, près de l'ombilic, de chaque 2 côté des flancs, des ventouses avec une flamme vive. Le troisième jour, 3 la femme prend, pendant que la laine est encore en place, un bain de siège, auguel on donne une température doucement tiède, et qui se compose soit de vin noir et légèrement âpre, soit d'une décoction de ronce, de feuilles de myrte ou d'écorces de grenade. Après cela, on en- 4

^{1.} είη Sor.; ή ABP; εί F. — 7. διειμένον ex em.; διειμένω F; διειμένης ABP.

δὲ ταῦτα τὸ μὲν ἐγκείμενον ἔριον αἰρέσθω, ἔτερον δὲ ἐντιθέσθω τῷ αὐτῷ νενοτισμένον Φαρμάκῳ, καταπλάσματά τε ἔξωθεν ἐπιρριπίέσθω κατὰ κατὰ τοῦ ὑπογασίρίου τὰ διὰ Φοινίκων καὶ ἀλφίτων ἢ Φακῆς ἢ σιδίων · διὰ τρίτης τε ωάλιν τὰ αὐτὰ γινέσθω μέχρι ωεῖσμα βέδαιον λάδωμεν ωερὶ τοῦ μένειν τὰ κατεσίαλμένα σώματα.

νς΄. Περί σοδάγρας και άρθρίτιδος και ίσχιαδικών. Εκ τών Γαληνού.

Τῆς ἰάσεως ὁ σκοπὸς τούτων κοινός ἐσῖι πρὸς τὰ Φλεγμαίνοντα ·
διαφορηθῆναι γὰρ χρὴ τὸ ῥυἐν εἰς τοὺς τόπους εἰ μέν λεπὶὸν εἴη ,
ἐν ἐλάτιονι χρόνω · παχὺ δὲ ὑπάρχον ἢ γλίσχρον ἐν πλείονι , καὶ
πολύ γε ἔτι μᾶλλον, εἰ γλίσχρον ἄμα τε εἴη καὶ παχὺ , δεήσεται
χρόνου μακροτέρου . Ποβρωτέρω μέντοι τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν 10
οὐκ ἀν ἐκταθείη τῆς Φλεγμονῆς ἡ Θεραπεία, τοῦ τε ἰατροῦ δηλονότι
πράτιοντος ὀρθῶς ἄπαντα καὶ τοῦ κάμνοντος εὐπειθοῦς ὑπάρχοντος.

lève la masse de laine qui se trouve encore dans le vagin, et on la remplace par une autre qu'on a trempée dans le même liquide, et on applique, à l'extérieur, sur la partie inférieure du ventre, des cataplasmes faits avec des dattes et de l'alphiton ou des lentilles, ou des écorces de grenade; tous les trois jours, on prend de nouveau les mêmes mesures jusqu'à ce qu'on ait acquis la certitude que les parties réduites resteront en place.

56. DE LA PODAGRE, DE LA GOUTTE ET DE LA SCIATIQUE. — TIRÉ DE GALIEN.

Le but qu'on se propose en traitant ces maladies est le même que pour les parties enflammées; en esset, il faut dissiper les humeurs qui ont coulé vers les parties affectées; si ces humeurs sont ténues, on arrive à ce résultat assez promptement; si, au contraire, elles sont épaisses ou visqueuses, il faut plus longtemps; et on a besoin, à plus forte raison, d'un temps suffisamment long, si ces humeurs sont à la sois visqueuses et épaisses. Toutesois le traitement de l'inflammation ne dépassera jamais quarante jours, pourvu que le médecin prenne toutes les mesures convenables et que le malade suive bien les conseils qu'on

lui donne. Quelquesois l'humeur qui tombe sur les articulations est 3 sanguine, mais le plus souvent elle est pituiteuse ou mixte; cependant, si on veut s'exprimer avec une plus grande exactitude, on dira, non pas que l'humeur pituiteuse prédomine le plus souvent chez les goutteux, mais que c'est l'humeur appelée spécialement crue; or cette humeur est épaisse et ressemble en quelque sorte, sous le rapport de la consistance, à du verre fondu; si elle séjourne longtemps dans les articulations, non-seulement son épaisseur, mais aussi sa viscosité augmentent. C'est aux dépens de cette humeur que se forment les 4 tophi, et, quand ils se sont une fois formés, on ne saurait espérer que l'articulation revienne jamais complétement à son état primitif. On com- 5 mence le traitement par l'évacuation de l'humeur qui incommode, et, si le malade est pléthorique, on a recours, avant tout autre moyen de traitement, à une saignée; ensuite on donne une purgation qu'on fait suivre de l'emploi des médicaments locaux qui doivent être appliqués en temps opportun et dans l'ordre convenable; sur les mains et sur les pieds nous appliquons des médicaments qui répercutent la fluxion, tandis que nous évitons l'emploi de cette méthode pour l'articulation de la hanche; en effet, comme cette articulation est profondément située, le sang qui vient

^{1.} κατασκόπ λων Δ 1* m.; κατασκέπων ΒΡ. - - 7. έκ τούτων Codd.

ελαύνεται τὸ ἐκ τῶν ωεριεχόντων ἀγγείων καὶ μυῶν αἴμα ωρὸς εκείνην. Παρηγορικῶν οὖν ἐν ἀρχῆ χρεία Φαρμάκων ἐσὶν ἐπὶ τῆς κατὰ ἰσχίον ὀδύνης, οὕτε τῶν ψυχόντων σΦοδρῶς, οὕτε τῶν Θερ- μαινόντων ἰσχυρῶς, ὁποίων ὕσΙερον δεῖται. Τοὺς μὲν οὖν γασθριμάργους καὶ κακῶς διαιτωμένους οὐδὲ ἐπιχειρεῖν δεῖ Θεραπεύειν· 5 ὅσοι δὲ εὐπειθεῖς εἰσιν, ὀνήσεις αὐτοὺς μέγισθα κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἤρος ωροκενώσας μὲν ωρῶτον, ἐΦεξῆς δὲ ἐπὶ γυμνάσια καὶ δίαιταν δύγιεινὴν ἀγαγών. Οὐκ ὀλιγάκις δὲ ὑπὸ ωλήθους αϊματος γινομένης τῆς ἰσχιάδος Θεραπεύομεν αὐτὴν τάχισθα τῶν κατὰ ἰγνύαν ἢ ωαρὰ τὰ σΦυρὰ Φλεδῶν τεμνομένων. Εὰν δέ τις ωρὶν κενῶσαι τὸ ωᾶν 10 σῶμα δριμέσι Φαρμάκοις ἐπὶ ἰσχιάδι χρήσηται κατὰ τοῦ ωεπονθότος μορίου, δυσιατοτάτην ωοιοῖ ἀν τὴν διάθεσιν, σΦηνουμένου τοῦ ωλήθους αὐτόθι. ὑΦελοῦσι δὲ καὶ οἱ ἐμετοὶ τοὺς ἰσχιαδικοὺς μᾶλλον 11 τῶν διὰ τῆς κάτω γασθρὸς κενώσεων. ἐπὶ ὧν δὲ σΦήνωσις γένοιτο σΦοδρὰ καὶ δύσλυτος, διά τι τῶν δριμέων Φαρμάκων, σικύα βοηθεῖ 15

6 des vaisseaux et des muscles environnants reflue vers elle. Au commencement des affections douloureuses de la hanche, on a donc besoin de médicaments calmants et non de ceux qui refroidissent vigoureusement ou échauffent fortement, comme ceux qu'on devra employer plus tard.

7 Il ne sert de rien de traiter les malades qui sont gourmands ou qui suivent un mauvais régime; au contraire, on soulagera notablement ceux qui observent bien nos prescriptions, si on pratique préalablement chez eux une évacuation au commencement du printemps, et si on les fait passer 8 ensuite aux exercices et à un régime salubre. Quand la sciatique est

8 ensuite aux exercices et à un régime salubre. Quand la sciatique est causée par la surabondance de sang, nous la guérissons assez souvent très-vite en pratiquant une saignée aux veines du jarret ou à celles

9 qui longent les malléoles. Si on met sur la partie affectée de sciatique des médicaments âcres avant d'avoir fait une déplétion générale de tout le corps, on rend la maladie très-difficile à guérir, attendu que

10 les humeurs surabondantes s'enclaveront sur place. Les vomissements sont également plus avantageux contre la sciatique que les évacuations

11 par les selles. Dans les cas où il existe une obstruction grave et difficile à résoudre qui a été amenée par l'emploi de quelque médicament

^{12.} φοιοί άν ex em.; φοιοί Α; φοιείται ΒΡ.

μέγιστα, καὶ ὁ διὰ τῶν καθαρτικῶν γινόμενος κλυσμὸς, οἶός ἐστιν ὁ διὰ τῆς κολοκυνθίδος.

νζ'. Πρός ποδαγρικάς άρθρων ρευματικάς διαθέσεις καὶ σκίρρους.

Αριστολοχία ωινομένη μετὰ ὕδατος ἀφελεῖ. Κυάμων ἄλευρον 1-2 έψηθὲν καὶ ωροσλαβὸν ὑείου στέατος καλῶς ωοιεῖ. Δε δὲ Αδαμάν- 3 τιος ἔλεγε, κραμβῶν ξηρῶν ῥιζῶν καὶ καυλῶν κεκαυμένων τέφρα μετὰ ὑείου στέατος καλλίστως ωοιεῖ, ὁδυνωμένων μὲν νεαροῦ ἀνάλου, διαφορήσεως δὲ δεομένων μετὰ ωαλαιοῦ ἀλισθέντος. Αλώπεκας ὅλας ε ἔψοντες ἐν ἐλαίω τινὲς ἀρθριτικοὺς Θεραπεύουσιν, οἱ μὲν ζώσας ἐμβάλλοντες μεγίστω λέβητι, οἱ δὲ καὶ τεθνεώσας ὁ ὑριως δὲ καὶ τὰς τοὐς ἔψουσιν, ωριοῦντες διαφορητικὸν ἔλαιον, εἶτα ωνέλους αὐτῷ ωληροῦντες ἐνεβίβαζον αὐταῖς ὅλους τοὺς ἀρθριτικοὺς, ἐνδιατρίβειν

âcre, on obtient de très-bons résultats de l'emploi d'une ventouse et d'un lavement compose d'ingrédients purgatifs, comme est celui qu'on prépare avec la coloquinte.

57. REMÈDES CONTRE LES AFFECTIONS FLUXIONNAIRES ET LES SQUIRRHES DES ARTICULATIONS TENANT À LA GOUTTE.

L'aristoloche soulage quand on la boit avec de l'eau. La farine de 1-2 fèves bouillie produit un bon effet quand on la combine avec de la graisse de porc. Comme le disait Adamantius, les cendres de racines et 3 de tiges desséchées et brûlées de chou ont un grand succès quand on y ajoute de la graisse de porc; seulement, s'il existe des douleurs, on y met de la graisse fraîche non salée, tandis qu'on se sert de vieille graisse salée quand l'état des malades exige qu'on favorise la perspiration. Certains médecins, pour traiter les goutteux, font bouillir dans de l'huile des renards tout entiers; quelques-uns les mettent vivants et d'autres morts dans une très-grande chaudière; d'autres encore font bouillir de la même manière des hyènes; ils obtiennent de cette façon une huile douée de propriétés dissipantes dont ils remplissent ensuite des baignoires où ils font descendre les goutteux, leur ordonnant d'y séjourner

χρόνω τινὶ συχνῷ κελεύοντες, ἐκ τούτου τε συνέβαινεν οὐ μόνον τοὺς ωερὶ τὰ ἄρθρα ὄγκους, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν σῶμα κενοῦσθαι. 5 Περὶ δὲ τῶν ωώρων εἴρηται μὲν καὶ ἐν τῷ ἑβδόμω, ἡηθήσεται δὲ καὶ νῦν.

νη'. Θεραπεία τῶν ἐν ἀρθρίτισι σκίρρων.

1 Λευκοΐων αὶ ῥίζαι μετὰ ὄξους τὰς σκιρρουμένας ἐν τοῖς ἄρθροις 5
2 Φλεγμονὰς ἰῶνται. Τυρῷ τῷ δριμυτάτῳ καὶ χρονιωτάτῳ ἐπὶ ἀρθριτικοῦ πώρους ἔχοντος ἐν τοῖς ἄρθροις ἔχρησάμην ὑείου κρέως ταριχηροῦ ἀφεψήματι δεύσας, καὶ ἐν Θυία καλῶς λειώσας ἐπιμελῶς ἐπέθηκα κατὰ τῶν πώρων, καὶ μεγάλως ἀφέλησεν διαβρηγυυμένων γὰρ αὐτομάτως αὐτῶν τοῦ δέρματος ἄνευ τομῆς ἀνέπλεεν ἀλύπως 10
3 ἐκάσηςς ἡμέρας μόρια τῶν πώρων. Πλατάνου Φύλλα χλωρὰ λεαν4 θέντα τὰς ἐν γόνασι Φλεγμονὰς ὀνίνησιν. Εὐφόρδιον λεῖον μετὰ ἐλαίου μιγνὺς τετηκότα κηρὸν προσάγων πολλάκις ἐχρησάμην ἐπὶ

assez longtemps; il est arrivé, par suite de ce traitement, que non-seulement les tumeurs des articulations ont été dissipées, mais qu'il y a eu 5 aussi une déplétion générale de tout le corps. Nous avons déjà parlé des tophi dans le septième livre (chap. 34) et nous allons en parler encore.

58. TRAITEMENT DÉS SQUIRRHES QU'ON RENCONTRE DANS LA GOUTTE.

Les racines de giroflée combinées au vinaigre guérissent les inflammations des articulations qui se sont converties en squirrhe. Je me suis
servi, chez un goutteux qui avait des tophi sur les articulations, de fromage
très-âcre et très-vieux que j'humectai de bouillon de porc salé; ensuite
je le triturai convenablement dans un mortier, je l'appliquai avec soin
sur les tophi; il produisit un excellent effet, puisque la peau de ces tumeurs se rompit spontanément sans incision, et que chaque jour des fragments de ces tumeurs vinrent se porter à la surface sans causer aucune
incommodité. Des feuilles vertes de platane triturées sont utiles dans les
inflammations des genoux. Je me suis souvent servi d'euphorbe trituré
avec de l'huile, auquel j'ajoutais de la cire fondue; j'applique ce médi-

γόνατι κατὰ ψυξιν όδυνωμένω, καὶ ἐπὶ ἄλλων μορίων, καὶ ἀνώδυνοι ταχέως ἐγένοντο.

νθ΄. Πρὸς σπίβρους τὸ Φιλαγρίου ἐν τῷ ε΄ Τῶν ποδαγρικῶν.

Πευκεδανοῦ ῥίζης, ἀσσίου λίθου ἄνθους εἰ δὲ μὴ παρείη, ἀλῶν 1 ἀμμωνιακῶν, προπόλεως λιπαρᾶς ἀνὰ Γο β΄, ἀμμωνιακοῦ Φυμιάμα-5 τος Γο α΄, ἐρίων οἰσυπηρῶν κεκαυμένων Γο α΄, ἀρισθολοχίας σθρογγύλης, κισήρεως, κυνείας κόπρου, ἰοῦ ξυσθοῦ, λεπίδος χαλκοῦ, μίσυος ἀνὰ Διη΄, κασθορείου Γριβ΄, σμύρνης Γο γ΄, ἰξοῦ δρυΐνου Γο γ΄, κηροῦ Γο ιβς", πιτυΐνης Γο ιβς", πίτθης βρυτθίας Γο ιβς Γριβ΄, ἐλαίου παλαιοῦ τὸ ἀρκοῦν, ὄξους δριμυτάτου τὸ ἀρκοῦν.

ξ'. Ποδάγρας ωροφυλακτικόν.

10 Οἱ άλες σὺν ἐλαίῳ λειοτριβούμενοι ϖάντας τοὺς ϖροΦυλατΊομέ- 1 νους ἐμπεσεῖν εἰς τὸ ϖοδαγρικὸν ϖάθος ὀνινᾶσι μεγάλως, εἰ μὴ

cament sur le genou ainsi que sur d'autres parties douloureuses par suite d'un refroidissement, et les malades furent rapidement délivrés de leur douleur.

59. MÉDICAMENT DE PHILAGRIUS CONTRE LES SQUIRRHES; — TIRÉ DU CINQUIÈME LIVRE SUR LA GOUTTE.

Racine de fenouil de porc, efflorescence de pierre d'Assos, ou, à dé-1 faut de cette substance, sel ammonien, propolis grasse, de chacun deux onces; gomme ammoniaque une once, laine en suint brûlée une once; aristoloche ronde, pierre ponce, excréments de chien, vert-de-gris râpé, battitures de cuivre, sulfate de cuivre déliquescent, de chacun dix-huit drachmes; castoréum douze grains, myrrhe trois onces, glu de chêne trois onces, cire douze onces et demie, résine de pin douze onces et demie, poix de Calabre douze onces et douze grains, vieille huile en quantité suffisante, vinaigre très-âcre en quantité suffisante.

60. REMÈDE POUR PRÉVENIR LA GOUTTE.

Le sel trituré avec de l'huile est très-profitable à tous ceux qui 1 craignent d'être pris de la goutte, à moins qu'ils n'aient une dyscrasie

ωάνυ ξηρὰν ἔχοιεν δυσκρασίαν · δεῖ δὲ χρῆσθαι αὐτῷ ἔωθέν τε καὶ εἰς ἐσπέραν χρωμένους διὰ ωαντὸς τοῦ βίου · καὶ μετὰ τὰς ωαρ2 ακμὰς δὲ τῶν Φλεγμονῶν αὐτῷ χρησίσον. ἦλλο ωρὸς ωοδαγρικούς ·
Παλαιότατον ἔλαιον έψε ἔως οὖ σύσίασιν λάβη ἐμπλασίώδη, καὶ ἐπιπάσας λειότατον νίτρον ἀναλαβὼν χρῶ ἐμπλάσας ὀθόνη.

ξα'. Πρός Ισχιαδικούς.

Θέρμων, ωικρών ἀλεύρω καταπλάτθουσι τοὺς ἰσχιαδικοὺς ἐν ὅξει
 ἡ ὀξυμέλιτι, ἡ ὀξυκράτω ἐψοντες. Καλαμίνθη καταπλάτθουσί τινες
 τοὺς ἰσχιαδικοὺς, ὡς γενναίω βοηθήματι. Καππάρεως τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς τὰς κατὰ ἰσχίον ὀδύνας ὀνίνησι ωινόμενός τε καὶ ἔξωθεν τοῖς
 ἐπιτηδείοις καταπλάσμασι μιγνύμενος. Κόσθω μετὰ ἐλαίου τοὺς 10
 ωαραλελυμένους καὶ ἰσχιαδικοὺς ἀνατρίβειν ὡφέλιμον. Γάρος καὶ ἡ

tout à fait sèche; on fait usage de ce médicament durant toute sa vie, 2 et on s'en sert le matin et le soir. Autre remède contre la goutte (voy. III, 50): Faites bouillir de l'huile très-vieille jusqu'à ce qu'elle prenne la consistance d'un emplâtre, saupoudrez-la de soude brute réduite en poudre extrêmement fine, enlevez le médicament et étendez-le sur un linge avant de l'employer.

61. REMÈDES CONTRE LA SCIATIQUE.

On applique, chez les malades affectés de sciatique, un cataplasme de farine de lupins amers bouillie dans du vinaigre simple ou miellé, ou dans de l'eau vinaigrée. Quelques-uns appliquent, chez les mêmes ma-lades, un cataplasme de calaminthe comme un remède très-efficace. L'écorce de racine de câprier soulage les douleurs de la hanche, soit qu'on la prenne comme boisson, soit qu'on l'applique à l'extérieur, en l'ajoutant aux cataplasmes appropriés. Il est utile de frictionner les malades affectés de paralysie ou de sciatique avec une combinaison de costus et d'huile. On prescrit contre la sciatique des lavements de garon ou de

3. ποδαγριπούς. Εν τῷ γ' κατὰ τὸ ν' κεφαλ. κεῖται. Παλαιότ. ΒΡ. — 4. έψε e lib. III; έψαι Codd. — Ib. οῦ om. A. — Ib. ἐμπλασ7ώδη e lib. III; ἐμπλασ7ρώδη Codd. — Ch. 61; l. 7, έψον δέ A. —

Ib. τινές om. BP.— 8. γενναίφ ad Eun.; γενναΐον Codd. — Ib. βοηθήματι ad Eun.; βοήθημα BP. Φάρμακον καὶ βοήθημα A. — 9. ωινόμενός τε καί Paul.; ωινομένη τε καί Codd.

ἀπὸ τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων ἄλμη ἐνίεται τοῖς ἰσχιαδικοῖς. Θλάσπεως σπέρμα διὰ ἔδρας ἐνιέμενον ὀνίνησι τῷ αἰματώδη κενοῦν. Κενταυρίου τοῦ μικροῦ ἀφέψημα ἐνιᾶσί τινες ὡς ἄγον χολώδη, καὶ ὅταν αἰματώδη κενώση, ἀφελεῖ μᾶλλον. Τινὰ δὲ καὶ ποτήματα πεπείραται ὡς τελείως ἀπαλλάτιοντα τῆς διαθέσεως. Απλούσιατον μὲν τὸ

ραται ως τελείως άπαλλάτ/οντα τῆς διαθέσεως. Απλούσθατον μέν τὸ ο διὰ τεσσάρων· χαμαίδρυος κα', γεντιανῆς Γοθ', ἀρισθολοχίας σθρογγύλης Γοθ', πηγάνου σπέρματος ξηροῦ ξε' α'. Κόψαντα δεῖ καὶ 10 σήσαντα διδόναι κατὰ ἐκάσθην ἡμέραν κοχλιαρίου πλῆθος άδροῦ νήσθει τε καὶ εὐπέπθω μετὰ ὕδατος ψυχροῦ κυάθων β' ἐπὶ ἐνιαυτόν.

10 Τὸ δὲ διὰ τῶν ἐπλὰ τοιόνδε ἐσλίν · ὑπερικοῦ Γο α΄, κενταυρίου Γο γ΄, 11 χαμαιπίτυος Γο γ΄, γεντιανῆς Γο ε΄, ἀρισλολχίας σλρογγύλης Γο α΄, ἀγαρικοῦ Γο γ΄, ωετροσελίνου Γο α΄, μέλιτος ἀτλικοῦ χ ε΄. Ἡ δόσις 12 ∠α΄ μετὰ ὑδατος κυάθων γ΄ · ἡ δὲ λοιπὴ χρῆσις ἡ αὐτή.

saumure de poissons salés. Un lavement de graine de tabouret soulage parce qu'il évacue des matières sanguinolentes. Quelques-uns administrent un lavement de petite centaurée, dans le dessein de chasser les matières bilieuses; cependant ce lavement fait encore plus de bien quand il évacue des matières sanguinolentes. L'expérience nous a enseigné qu'il existe certaines potions qui délivrent complétement de la maladie. La plus simple est celle qui se compose de quatre ingrédients : germandrée lucide une livre, gentiane neuf onces, aristoloche ronde neuf onces, graine desséchée de rue un setier. On pile 10 ces ingrédients et on les passe au tamis pour en donner, durant toute une année, chaque jour, à jeun, une grande cuillerée, quand le malade a bien digéré, avec deux cyathes d'eau froide. Voici quel est le 11 médicament aux sept ingrédients : millepertuis une once, centaurée trois onces, ivette trois onces, gentiane cinq onces, aristoloche ronde une once, agaric trois onces, persil une once, miel d'Attique cinq livres. La 12 dose est d'une drachme qu'on prend avec trois cyathes d'eau; du reste, la manière de l'administrer est la même [que pour le médicament précédent].

^{2.} τῷ om. BPV. — 4. ποτίσματα BP. — 8. άδροῦ ex em.; άδρόν ΑΒΡ.

ΟΡΕΙΒΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΕΥΝΆΠΙΟΝ.

[ΠΕΡΙ ΕΥΠΟΡΙΣΤΩΝ.]

· -{mpòoimion.]

Εξ ων ήμιν διελέχθης, Εὐνάπιε κράτισ ε καὶ λογιώτατε, δηλος γέγονας ἰάσεις βουλόμενος ἐκμαθεῖν ὅσων οἰόντε νοσημάτων ἀπλᾶς καὶ εὐπορίσ ους, αἶς χρήσαιο ἀν ἔν τε ὁδοιπορίαις καὶ κατὰ ἀγρούς καὶ ὁπωσδήποτε μὴ ωαρόντος ἰατροῦ, ραδίως καὶ ὡφελίμως τοῖς ἐξαίφνης ωροσπίπ ουσιν ἀνθισ ο άμενος, καὶ μάλιστα τοῖς διὰ ὁξύ- 5

TRAITÉ D'ORIBASE

SUR

LES MÉDICAMENTS FACILES A SE PROCURER,

ADRESSÉ A EUNAPE.

PRÉAMBULE.

Par l'entretien que vous avez eu avec moi, très-excellent et très-éloquent Eunape, j'ai compris que vous aviez un grand désir de connaître, autant que cela peut se faire, le mode de traitement des maladies, quel qu'en soit le nombre, par des remèdes non composés et faciles à se procurer, afin que, soit en voyage, soit à la campagne, soit partout ailleurs, lorsque vous n'avez pas de médecin sous la main, vous puissiez promptement et d'une manière appropriée aux maladies, sans aucun instrument ni appareil médical, que vous ne trouveriez que difficilement, vous servir de cette connaissance pour les cas subits, surtout

τητα πολλήν μηδε άναδολήν επιδεχομένοις, μήτε ὀργάνου τινὸς μήτε σκεύους ἰατρικοῦ προσδεηθεὶς μηδενὸς δυσπορίσῖου. Καί μοι 2 δοκεῖς προσηκόντως ἐπὶ τοῦτο ἐληλυθέναι γινώσκεις γὰρ, οἶμαι, τῶν μὲν κατὰ ἀλήθειαν ἰατρῶν πολλήν τινα νῦν οὖσαν τὴν σπάνιν, 5 τῶν δὲ ὑποκρινομένων τὴν τέχνην καὶ ὄνομα μόνον ἰατροῦ κεκτημένων πολύ τι τὸ πλῆθος, ἐοικὸς ἐρέταις, οὐκ εἰδόσι μὲν, ἐπιχειροῦσι δὲ κυδερνᾶν · ὡσπερ γὰρ τῶν ναυτῶν τούτων τινὲς, οὐκ ἀρκούμενοι τῷ ἐρέσσειν μόνον, ἡνίκα προσίασει ὁ κυδερνήτης, ἀλλὰ καὶ κυδερνᾶν τολμῶντες πίαίουσι πολλάκις · οὐτω καὶ τῶν Φλεδοτομεῖν τε καὶ σικυάζειν καὶ ἀποσχάζειν καὶ τὰ άλλα τῆς ὑπηρετικῆς ἐμπειρίας μόνα μεμαθηκότων οἵτινες ἐπιτρέπουσιν αὐτοῖς πῶσαν τὴν ἰατρείαν, οὕτε τὴν ποιότητα τῶν βοηθημάτων οὕτε τὴν ποσότητα γινώσκοντες, ἀλλὰ οὐδὲ τὸν καιρὸν οὐδὲ τὴν τάξιν αὐτῶν εὐρίσκοντες, ὅπερ ἴδιον τοῖς κατὰ ἀλήθειαν ἰατροῖς, τοὺς μὲν δυσιάτοις ἢ καὶ ἀνιάτοις πάθεσι περιδάλλουσιν, ἔσῖι δὲ οῦς

pour ceux qui sont très-aigus et demandent des soins instantanés. Ce 2 désir me paraît raisonnable, car vous savez certainement combien, de nos jours, est petit le nombre de ceux qu'on peut appeler médecins avec vérité, tandis que ceux qui prétendent à la connaissance de l'art médical, et ne sont médecins que de nom, font soule; en cela ils sont semblables aux rameurs, qui ignorent la manœuvre, et qui cependant veulent se mêler de conduire le navire; comme ces derniers, en effet, non contents de pousser la rame lorsque le pilote le commande, osent s'ingérer encore dans la direction du vaisseau, et le plus souvent le font échouer, de la même façon agissent ceux dont toute la science consiste à ouvrir la veine, à poser les ventouses, à scarifier, à remplir, dans la pratique, divers offices des esclaves, et qui néanmoins s'arrogent le droit d'exploiter tout le domaine de la médecine, eux qui ne connaissent ni la qualité des remèdes, ni la dose, ni le temps favorable, ni l'ordre dans lequel ils doivent être donnés, ce qui est surtout le propre d'un bon médecin, traînent les uns en des maladies dont la cure devient impos-

^{6.} ἐοικώς V. — 8. προσθάσσοι Μ. — 12. ἰατρείαν οίτινες ούτε Codd. — 15. 11. μεμαθηκότες ἐπιτρέπουσιν Codd. — δυσιάτους ἢ καὶ ἀνιάτους Codd.

3 καὶ διαφθείρουσιν. Διὰ ταῦτα ἐπαινῶ σου τὴν προαίρεσιν τὴν πρὸς τούτοις, ἐπειδὴ πράγματος ἀντέχει δυνατοῦ σοι καὶ ἀναγκαίου καὶ τῆς σῆς παιδεύσεως ἀξίου · τῶν γὰρ ἐν ἰατρικῆ πραγματεία ὁσα μὲν ἱκανῆς δεῖται Θεωρίας καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἔργων ἀσκήσεως, ταῦτα ἴδια τοῦ τεχνίτου μόνου, τὰ δὲ εὐμεταχείρισῖα καὶ τοῖς φιλια- 5 4 τροῦσιν ἐφικτά. Σὰ δὲ [ὁσφ] πλέον ἢ προσήκει τοῖς φιλιάτροις ἐπὶ τὴν Θεωρίαν τῆς τέχνης ἐλήλυθας, τοσούτφ ὑπάρξει σοι τὸ δύνασθαι μὴ μόνον ἀφελεῖν αὐτόν τε καὶ ἐτέρους ἔν τισι τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ κρίνειν ἐπὶ τῶν μειζόνων τὴν τῶν ἰατρῶν διαφωνίαν, 5 αἰρεῖσθαί τε τὸ κρεῖτίον καὶ ἀφελιμώτερον. Εἰ μὲν οὖν ἐσώζετο τὰ 10 τῷ Θαυμασίφ Γαληνῷ γραφέντα περὶ τῶν εὐπορίσίων φαρμάκων, εἶχες ἀν τὸ σπουδαζόμενον ἐξ αὐτῶν · ἐπεὶ δὲ οὔτε ταῦτα ἦλθεν εἰς ἡμᾶς, τὰ τὲ γραφέντα Διοσκορίδη καὶ Απολλωνίφ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν εὐπόρισῖα παύντως εἰσὶν ἀδιόρισῖα καὶ οὔτε ἀσφα-

3 sible ou difficile, et tuent les autres. C'est pourquoi j'approuve fort votre dessein, à Eunape, d'autant plus que vous désirez une chose qu'il est en votre pouvoir de mettre à exécution, dont la nécessité est évidente, et qui est digne de votre savoir; tout ce qui, en effet, dans l'exercice de la médecine, demande une étude théorique et un exercice préalable, est du domaine du seul praticien, mais, pour les choses que l'on a sous la main et qui sont d'une triture facile, les simples amis de 4 la médecine (philiatres) peuvent y prétendre. Vous notamment, comme vous avez fait dans notre art plus de progrès qu'aucun de ces derniers, vous êtes d'autant mieux en état non-seulement d'être utile dans quelques cas à vous et aux autres, mais encore, dans ceux d'une gravité extraordinaire, de discerner les différences dans les avis des médecins 5 et de choisir ce qu'il y a de meilleur et de plus avantageux. Si nous avions encore l'ouvrage que l'admirable Galien a écrit Sur les médicaments faciles à se procurer (Euporista), vous y trouveriez surabondamment ce que vous cherchez, mais, puisqu'il n'est pas arrivé jusqu'à nous, et qu'en outre les écrits de Dioscoride, d'Apollonius et de tous les autres sur le même sujet, manquent tout à fait d'ordre et ne me paraissent ni devoir

^{1.} τήν] καί V. — 5. τοῦτο Μ. — ἀσφαλῶς Μ. Ιn ora γραφ. καὶ οὐτε κα. 6. [ἄσφ] om. Godd. — 14. καὶ οὐ ταῦτα λῶς.

λῶς οὐτε ἰκανῶς ἔχειν μοι δοκεῖ, διὰ τοῦτο ἐτοίμως ὑπήκουσά σου τῆ βουλήσει. Γέγραπ αι δὲ καὶ Ρούφω τῷ μεγάλῳ πραγματεία 6 τις πρὸς τοὺς ἰδιώτας, ήτις οὐδὲ αὐτὴ μὲν ὅσον γε ἐμὲ γινώσκειν πάντα Φέρει, διδάσκει δὲ μόνα τὰ καὶ τοῖς ἰδιώταις δυνατὰ δρᾶν.

5 Εγὼ δὲ ἐπὶ πλέον ἐκτεῖναι τὰς ἰάσεις ἔγνωκα, σιοχαζόμενος τῆς 7 τε σῆς καὶ τῆς τῶν παραπλησίως σοι Φιλιατρούντων ἔξεως · εὐδηλον γὰρ ὡς καὶ συνορᾶν τὰ δέοντα καὶ πράτιειν τὰ δόξαντα μᾶλλον δυνήση τῶν παντάπασιν ἀπείρων ἰατρῶν · ποιήσομεν γοῦν μνήμην ὀλιγάκις καὶ Φλεβοτομίας καὶ καθάρσεων ὀλίγον, καὶ τῶν μάλιστα εὐδοκίμων, εἰδότες ὡς οὐκ ἀδύνατον ὑμῖν προσιάτιειν τοὐτοις τοῖς τρίβαξι ταῦτα ἐνεργεῖν τε καὶ σκευάζειν πλείσιος οὖσιν ἀπανταχοῦ · μεσίαὶ γοῦν οὐχ αὶ πόλεις μόνον αὐτῶν εἰσιν, ἀλλὰ καὶ πάντες ἀγροί. Πειράσομαι οὖν κατὰ δύναμιν, ὡς ἤθουλήθης, τούς 8 τε σκοποὺς τῶν ἰάσεων καὶ τὰς εὐπορίσιους ὁλας συναγαγεῖν ἔκ τε

être employés sûrement, ni être suffisamment approfondis, j'accède sans balancer à votre désir. A la vérité, Rufus, homme d'un grand talent, a 6 écrit un livre adressé aux personnes qui ne sont pas du métier; cependant ce livre ne renferme pas tout ce qu'à mon avis on doit savoir, mais seulement ce que le vulgaire peut faire. Pour moi, j'ai le dessein 7 de m'étendre plus longuement sur les traitements, ayant en vue l'instruction que vous possédez et celle des autres amis de la médecine; car il est évident que vous êtes plus capable de voir ce qui convient et de faire ce qui vous paraîtra le plus à propos que des médecins tout à fait inexpérimentés. Je parlerai très-peu de la saignée, peu des purgations et évacuations, des autres modes d'évacuations ainsi que des médicaments composés qui sont connus de tous, sachant qu'il vous est facile de les commander aux gens dont c'est le métier de connaître leurs vertus et de savoir les préparer; or de telles gens sont répandus partout; ce ne sont pas seulement les villes, mais les campagnes qui en sont pleines. J'entreprendrai donc, suivant la nature de mes forces et comme 8 vous le désirez, d'exposer les divers modes de traitement et tous les remèdes faciles à préparer, tirant cette exposition en partie des écrits

^{4.} ωᾶν Φέρεται Codd. — 9. ολίγων Codd.; leviorum Ras. — 11. είδώς Codd.

τῶν Γαληνοῦ πραγματειῶν ' περιέχεται γὰρ ἐν αὐταῖς καὶ ἡ τῶν εὐπορίσιων γνῶσις ' ἔκ τε τῶν Ρούφου τοῦ Εφεσίου καὶ τῶν τοῖς ἔκλοις γεγραμμένων, ἐκλέγων τὰ χρήσιμα πρὸς τὰ παρόντα καὶ ο ῶν μάλισια καὶ αὐτὸς ἐν πείρα γέγονα. Δυνατὸν δὲ ποιήσασθαι τὴν διδασκαλίαν τὴν περὶ τῶν εὐπορίσιων ἰάσεων κατὰ τρεῖς τρόπους ' 5 κατὰ ἔνα μὲν ἐκάσιου τῶν ἀπλῶν τάς τε καθόλου δυνάμεις καὶ τὰς κατὰ μέρος χρήσεις διελθόντα ' κατὰ δεύτερον δὲ ἐκάσιου πάθους τὰ ἰάματα καταλέξαντα ' καὶ τρίτον, ὅταν ἄμα τῷ μορίῳ κατανοήσας τις τὸ κατὰ αὐτὸ πάθος ἐπὶ τὴν διήγησιν ἀφίκηται τῶν ἰωμέ-10 νων αὐτὸ. Καὶ διελεύσομαί γε τοὺς τρεῖς τούτους τρόπους οὕτως, 10 ὡς εὐπορώτερον ἔσεσθαί σε τῶν ἐκάσιοτε πρακτέων οἰόμενος ' ἐπεὶ δὲ ἐκέλευσας μνημονεῦσαί με καὶ τοῦ ὑγιεινοῦ μέρους, ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν ποιήσομαι.

de Galien où l'on trouve l'indication de ces remèdes, en partie de ceux de Rufus d'Éphèse et d'autres médecins, en faisant un choix de ce qui rentre dans mon dessein et dont j'aurai moi-même fait l'expérience.

9 On peut suivre trois méthodes différentes pour écrire un traité sur les médicaments faciles à se procurer : on expose, d'après la première, les propriétés générales et les utilités particulières de chaque médicament simple [considérées indépendamment des lieux affectés — livre II]; d'après la deuxième, on indique le choix des médicaments qui conviennent à chaque affection [livre III]; dans la troisième, en même temps qu'on reconnaît la partie malade et le genre d'affection dont elle est le siège, on arrive à l'exposition des moyens de traitement [livre IV].

10 C'est cette triple méthode que je suivrai afin de mettre sous vos yeux un plus grand nombre d'exemples de ce qu'il convient de faire dans chaque cas; je dois aussi, pour me conformer à vos ordres, parler de cette partie de la médecine qui consiste dans la conservation de la santé; c'est par là que j'entrerai en matière [livre I].

^{12.} ἐνταῦθα Codd.

α'. Περί ταιδίου τροφης.

Τῷ νεογενεῖ παιδίω κατὰ ἀρχὰς ἡ τροφὸς διαιτάσθω, πόνοις τε ι καὶ σιτίοις τοῖς ἀρμότλουσιν εὐγαλακτοτάτην έαυτὴν παρασκευάζουσα. Πονείτω μέν οὖν εἰς τοὺς ἐναντίους τόπους βαδίζουσα καὶ ῦφαίνουσα καὶ πλίσσουσα καὶ κάδω ἱμῶσα · σιτείσθω δὲ πλισάνης τε χυλὸν καὶ ἔτνην πισῶν τε καὶ δολίχων, καὶ ἰχθῦς τοὺς μὴ κητώδεις καὶ σκληροσάρκους, μηδὲ λιμναίους, καὶ ὄρνιθας καὶ ἀπαλὰ κρέη. Καὶ οἶνον γλυκὺν καὶ εὐώδη πινέτω, τυρῶν δὲ, τραγημάτων, καὶ τῶν ἄλλων λαχάνων ἀπεχέσθω, θριδακίνας δὲ ἐσθιέτω μόνας · ἀγαθαὶ γάρ εἰσιν εἰς εὐχυμίαν, καὶ εἰς ὕπνον ἄγουσαι τὰ παιδία.

10 Λαμβάνοι δὲ ἀν καλῶς καὶ φοινίκων · διουρητικοὶ γὰρ ὄντες καθαί- 4 ρουσι τὸ αἷμα καὶ χρησλὸν τὸ γάλα παρασκευάζουσι. Πονηρότατα 5 δὲ μίνθη καὶ ὤκιμον, φθείροντα τὸ γάλα · καὶ τῶν ἀφροδισίων δὲ παντελῶς εἰργέσθωσαν · καὶ γὰρ τοῦτο φθείρει τὸ γάλα μαλισλα

1. DE LA MANIÈRE D'ÉLEVER LES PETITS ENFANTS.

On donnera immédiatement à l'enfant nouveau-né une nourrice dont le genre de vie, les exercices et le régime, favorisent la production du meilleur lait possible. Elle s'exercera à la marche, dans les lieux qui 2 montent et descendent, au tissage, au battage, à puiser de l'eau; elle se nourrira de crème d'orge (suc de ptisane), de bouillies de pois et de haricots, de poissons (mais non pas de ceux du genre des cétucés, qui aient la chair dure, ni de ceux qui vivent dans les marais), de poules, de chairs tendres. Elle boira du vin d'un goût sucré et odorant; on lui interdira 3 le fromage, les pâtisseries et les légumes, excepté la laitue, car elle produit de bons sucs et porte l'enfant au sommeil. Elle pourra aussi faire 4 usage de dattes, lesquelles, poussant aux urines, purifient le sang et améliorent le lait. La menthe lui est très-contraire ainsi que le basilic, car 5 ces substances corrompent le lait; elle doit aussi s'abstenir complétement

CH. 1; 3. ἐναντία V; ἐναντ' M; ascentiqua; per loca quæ antorsum vergunt sio collis aut deambulando Versio an-Ras.

6 σάντων. Els δε το σλήθος του γάλακτος συντελεί μεν σλέον άπάντων δ κύτισος ώμός τε έσθιόμενος, καὶ έφθὸς μετὰ ωΊισάνης · σύν γὰρ τῷ ωλήθει καὶ ἡδύ τὸ γάλα ωοιεῖ · συντελεῖ δὲ καὶ ἡ τοῦ άνηθου κόμη χλωρά, καὶ τοῦ μαράθρου αἱ ρίζαι σαραπλησίως, καὶ τὸ εὔζωμου, σέλινου τε καὶ σμύρυιου καὶ ἐρέβινθοι κατασπῶσι 5 7 δὲ γάλα καὶ ἀνεμῶναι ωροσ1ιθέμεναι. — Τὸ δὲ ἄρισ1ον γάλα τοῦ μοχθηροῦ δύναταί τις διακρίνειν οὕτως • τὸ μὲν γὰρ ἄρισΊον καὶ τῆ όσμῆ καὶ τῆ γεύσει ωροσηνὲς καὶ ἡδύ ωου Φανήσεται, καὶ λευκὸν καὶ κατὰ σύσθασιν ὁμαλῶς τε καὶ μέσως ἔχον σαχύτητα καὶ ύγρό-8 τητα: μοχθηρον δέ το τὰ έναντία τούτων κεκτημένου. - Ταῦτα μὲν 10 σρος την τροφόν · τοῦ δὲ σαιδίου καὶ τῶν ἄλλων τροφῶν οίου τε όντος ήδη τροσφέρεσθαι, μηδαμώς ταις προθυμίαις έμποδών γίνεσθαι, Φυσικώς δρμώντος έπλ τὰ γυμνάσια καλ τροφάς οὐ γὰρ ἔσλαι ωλησμονή ωλείονος του αίματος είς την αυξησιν απαναλισκομένου. 9 Φροντίζειν μέν τοῦ καιροῦ τῆς τροΦῆς καὶ σάνυ σροσήκει, κωλύειν 15 δέ ωρό των τρίψεων καὶ τοῦ λουτροῦ σιτεῖσθαι.

6 des rapports sexuels, car rien ne gâte plus le lait. La luzerne en arbre mangée soit crue, soit cuite avec de l'orge, est tout ce qu'il y a de meilleur pour donner une grande abondance de lait; en outre il le rend agréable au goût; la cime de l'aneth vert, la racine de fenouil, la roquette, le céleri, le smirnium et les pois chiches ont la même propriété; une appli-7 cation d'anémones sur le sein attire également le lait. - Vous distinguerez ainsi le bon lait de celui qui est vicié : le bon lait est agréable à l'odorat et au goût, et en quelque sorte doux; il est blanc et d'une consistance égale, tenant le milieu entre l'épais et le clair; le lait vicié 8 se reconnaîtra aux qualités opposées. — Mais en voilà assez sur la nourrice; lorsque l'enfant pourra user d'aliments plus solides, on ne devra point lui refuser ce qu'il demande, car c'est de la nature qu'il tient le penchant aux exercices et le besoin des aliments : on n'a pas à craindre la plénitude, attendu qu'il se fait une grande consommation de sang 9 dans la croissance. On doit cependant veiller sévèrement à ce que les heures des repas soient réglées, et se garder de donner de la nourriture avant les frictions et le bain.

β'. Δίαιτα τῶν μεταξὸ ἡλικιῶν waiδòs καὶ γέροντος.

Τῆς αὐξήσεως τοῦ σώματος ἰκανῶς γεγενημένης, δέος οὐ μικρου 1 . πληθώραν συσίηναι καὶ τὰ ἐκ ταύτης νοσήματα, μηκέτι τῆς τροΦῆς ἀναλισκομένης πάσης διὰ τὸ τὴν αὕξησιν πεπαῦσθαι · δεῖ οὖν ἐνδεέσιερον τε διαιτᾶσθαι κατὰ τὰς ἡλικίας ταύτας, καὶ πάντα τρό5 πον εὐρίσκειν κενώσεως τῶν περιτίῶν · πρὸ τῶν σιτίων οὖν πονείτωσαν διὰ τῶν ἔργων τῶν εἰθισμένων αὐτοῖς · καὶ γὰρ ἀΦελιμώτερον τοῦτο, καὶ ἀναγκαῖον τὸ μὴ ὑπολιπεῖν τὰς οἰκείας πράξεις.
Εσθιέτω δὲ ἔκασίος τὰ εἰωθότα, καὶ ῶν εὐπορεῖν οῖός τε, μόνου 2 τοῦ βλάπιοντος ἀπεχόμενος · οῖον δὲ ἐσιι τοῦτο οὐδενὶ ἔσιαι παρὰ τοῦ ἰατροῦ μαθεῖν, τῆς πείρας αὐτὸν ἱκανῶς διδασκούσης τί μὲν 10 εὕπεπίον ἐσιι, τί δὲ δύσπεπίον, καὶ τί μὲν ἐπιτήδειον πρὸς ὑπαγωγὴν γασίρὸς, τί δὲ τοὐναντίον ἀποτελεῖ, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως.
Καὶ τῷ πλήθει δὲ τῶν ἐσθιομένων αὐτὸς ἐπιθήσει μέτρον, τῆ 3 τε προθυμία καὶ τῷ τῆς γασίρὸς ὄγκῳ τὸ αὔταρκες ἐξευρίσκων,

2. DU RÉGIME À SUIVRE ENTRE L'ENFANCE ET LA VIEILLESSE.

Lorsque le corps aura pris un suffisant accroissement, il y a gran-1 dement lieu de craindre la pléthore et les maladies qui en résultent à ce moment où, la croissance étant complète, les aliments ne sont plus entièrement consumés; il faut, en conséquence, à cet âge, moins nourrir le corps et ne négliger aucun moyen d'évacuer ce qui est superflu: avant le repas on se livrera aux travaux accoutumés; on s'en trouvera bien; car il est nécessaire de ne pas omettre ses occupations familières. Que chacun mange ce qu'il a l'habitude de manger et ce qu'il a sous 2 la main, s'abstenant seulement de ce qui est nuisible; or ce qui est nuisible, il est inutile que le médecin vous l'enseigne, l'expérience vous apprendra suffisamment quel aliment est digéré facilement, quel autre l'est avec peine; quel relâche le ventre, et quel le resserre, et ainsi des autres choses semblables. Quant à la quantité exacte où ils doivent 3 être pris, vous pourrez vous-même la déterminer sans peine, d'après l'activité ou la pesanteur du ventre et en tenant compte aussi de l'habi-

CH. 2; 6. διά τε τῶν Codd. — 8. οἶον δέ ἐσ7ι τουτέσ7ιν οὐδὲν ἔσ7αι Codd.

καὶ τῷ ἔθει ωροσέχων καὶ ωόσα τὰ ωροεκκριθέντα λογιζόμενος διὰ 1 γασίρὸς ἢ διὰ ἰδρώτων. Δεῖ δὲ μὴ ωροσεθίζειν ἑαυτὸν ἐνὶ τρόπῳ διαίτης ἀνάγκης γάρ ωστε καταλαβούσης ἐτέρᾳ διαίτη χρήσασθαι, μεγάλως ἀνιάσεται τῷ ξενισμῷ κάλλιον οὖν εὔκολον εἶναι ωρὸς τὰς μεταβολὰς, μὴ μονοειδῶς, ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλως διαιτώμενον. Εἰ 5 δὲ τις ἀμετρότερον ὀρεχθείη ἢ ἄλλως ωως ὑπερπληρωθείη, ὅτι τάχος ἐξεμείτω ωρὸ τῆς τῶν σιτίων διαθθορᾶς, καὶ τῆ ὑσίεραίᾳ διαιτηθεὶς λεπίστερον ἐπανίτω κατὰ βραχὸ ωρὸς τὸ σύνηθες εἰ γὰρ διαθθαρῆναι Φθάσειε τὰ σῖτα, ωολλὰ ἀν συμπέσειε δυσκόλως. 6 Κωλύοντος δὲ τινος ἐμεῖν, ἢ σίηθους ἢ αὐχένος ἐμπαθῶν ὅντων, ἢ 10 καὶ Φάρυγγος, ἡυείσης μὲν τῆς γασίρὸς ωροχωρήσει καλῶς εἰ δὲ μὴ, κοιμηθῆναι συμθέρει ωλέον καὶ θερμοῦ ωιεῖν συνεχῶς ὑδατος τὰς τὰς τε γὰρ δήξεις ἀμβλύνει καὶ διακλύζει τὸ ἔντερον. Πεφθέντος δὲ τοῦ σιτίου καὶ μάλισία τῆς γασίρὸς διαχωρησάσης, λουτρῷ

tude et de la quantité des évaluations qui s'opèrent par les selles ou par 4 les sueurs. Il ne faut pas non plus s'habituer au même genre de régime; car, s'il arrive parfois que la nécessité vous force à changer la manière de vivre, il résultera un grand trouble de cette nouveauté; il est donc plus avantageux de se mettre en mesure de supporter aisément les changements en ne s'habituant pas à une seule espèce de nourriture, mais en mangeant tantôt une chose et tantôt une autre. 5 Si quelqu'un a un appétit immodéré, ou si, d'une façon ou d'une autre, il s'est rempli à l'excès, qu'il ait promptement recours au vomissement avant que les aliments soient corrompus (digérés); le jour suivant il devra être plus sobre, et peu à peu revenir à son régime accoutumé; en effet, si les aliments sont déjà corrompus, il en ressentira un grand 6 malaise. Lorsqu'il existe certains obstacles au vomissement, par exemple, lorsqu'on souffre de la poitrine, du col ou de la gorge, et que le ventre se relâche, tout va bien; mais, si cela n'a pas lieu, il convient de se livrer à un sommeil prolongé et aussi de boire souvent de l'eau 7 chaude; cette boisson adoucit les mordications et nettoie l'intestin. Dès que la coction des aliments est opérée, surtout si le ventre est relâché,

^{5.} διαιτώμενα M 1° m.; διαιτωμένους 2° m. et V.

χρήσθαι, καὶ ωροσ[Φορᾶs] ἐλάτΙονος καὶ ωόματος ὑδαροῦ λαμβάνειν.
Εἰ δὲ ἡ τροΦὴ ωεΦθείη καλῶς καὶ ἡ γασθὴρ μὴ διαχωρήση μετὰ ε βαρέος καὶ δυσκινήτου σώματος, ἐνυπάρχοι δὲ καὶ ὅκνος τις τῆς γνώμης, καὶ ὑπνώδης εἴη, γινώσκειν χρὴ ωλησμονὴν εἴναι κατὰ τὰς Φλέβας ὑπερεμπιπλάμεναι γὰρ ωνευματοῦνται καὶ τείνονται καὶ ἐμΦράτΙονται, καί ωστε καὶ ῥήγνυνται, καὶ τὰ ἄλλα τὰ μέγισία καὶ ἀλεῖσθα τῶν νοσημάτων ὑπὸ τῆς ωληθώρας ἀποτελεῖται διόπερ ὅταν διὰ τὴν ωλησμονὴν κοπώδης καὶ ἡ αἴσθησις γένηται, μέχρι μὲν τῆς ωξψεως τῶν ἐν γασθρὶ σιτίων ἡσυχάζειν, μετὰ δὲ τοῦτο γυμνασίοις ἐπαναλίσκειν τὴν ὑποτραΦεῖσαν ωληθώραν τοῦτο γάρ ἐσθι τὸ ωαρὰ τῶν ἀρχαίων εἰρημένον κόπον κόπον λύειν.

γ'. Περὶ τῶν διαφθειρόντων τὰ σιτία.

Όταν δε ή γασίηρ διαφθείρη τὰ σιτία, σαραχρήμα μέν ύπελ- ι

on fera usage du bain, d'une alimentation légère et de boissons aqueuses. Si la coction des aliments est régulière, mais si le ventre reste serré, 8 avec accompagnement d'un sentiment de pesanteur du corps et de difficulté à se mouvoir; si, en même temps qu'une certaine torpeur s'empare de l'esprit, on éprouve une propension au sommeil, on saura que les veines sont pleines; dans ce surcroît de plénitude, elles sont enflées, tendues et dures; quelquefois même elles se rompent, sans parler de bien d'autres espèces de maladies très-dangereuses produites par la plénitude; en conséquence, dès que la plénitude produit une sensation de lassitude, on prendra du repos jusqu'à la parfaite coction des aliments ingérés; la coction faite, la plénitude qui subsistera devra être dissipée par l'exercice; c'est en effet le cas de mettre en pratique le dicton des anciens, que la lassitude guérit la lassitude.

3. DE CEUX QUI DIGÈRENT MAL.

Lorsque le ventre corrompt les aliments, si les portions corrompues 1

1. wpos (sic) Codd.; balneo uti; cibos aquosam Vers. ant.; lavacro utendum erit vero mediocriter accipiat et potionem utatur et paulo post potus dilutior sumendus Ras.

θόντων τῶν διαφθειρόντων οὐδὲν ἐπακολουθήσει δύσκολον · μὴ διαχωρούντων δὲ τοῖς πραστέροις ἐρεθίζειν τῷ τε Διοσπολιτικῷ τῷ τὸ νίτρον ἴσον τοῖς ἄλλοις ἔχοντι, καὶ τῷ διὰ τῶν ἰσχάδων, καὶ τοῦ κνήκου καὶ τοῖς ὁμοίοις. Τοῖς δὲ συνεχῶς Φθείρουσι τὰς τροφὰς συμφέρει πρὸ τροφῆς ἐμεῖν οἴνου γλυκέος πίνοντας, καὶ Φεύγειν 5 μὲν τὰς κνισσώδεις καὶ βρομώδεις προσφορὰς, καὶ πάσας τὰς εὐφὰρτους, αἰρεῖσθαι δὲ τὰς εὐχύμους. Καὶ τὴν γασίξρα δὲ ὑπάγειν ἐκ διαλειμμάτων συμφέρει τοῖς μετρίως κενοῦσιν, ὁποῖόν ἐσίιν ἡ πίκρὰ φάρμακον · συγχωρήσας γάρ τις ἀθροίζεσθαι τὴν κακοχυμίαν, δυσιάτοις ἢ ἀνιάτοις ἀλώσεται παθήμασι, ποδάγρα καὶ 10 ἀρθρίτιδι καὶ νεφρίτιδι, πολλάκις δὲ καὶ ὀξεῖ νοσήματι περιπεσεῖται.

δ'. Περὶ κόπου διὰ ωόνον ἄμετρον.

Εί δε διά τινα σύνον ἄμετρον καὶ ἀήθη καὶ σύντονον συσίηναι

sont expulsées aussitôt, il ne sensuit aucune incommodité; si l'expulsion n'a pas lieu, elle devra être excitée au moyen de médicaments qui agissent doucement, tels que le Diospoliticon, où il entrera autant de natron que des autres ingrédients; on fera usage aussi du médicament aux sigues sèches, du médicament au carthame et d'autres de même espèce. Chez ceux qui habituellement digèrent mal, il sera utile de provoquer le vomissement avant le repas au moyen de vin d'un goût sucré, d'éviter les mets qui sentent la graisse brûlée ou qui aient quelque autre odeur désagréable et tout ce qui se corrompt facilement, et de choisir, au contraire, ceux qui contiennent un bon suc. Il sera bon aussi de soulager le ventre de temps en temps par de légers purgatifs, comme est la picra; car, si on laisse s'accumuler les sucs de mauvaise qualité, on sera certainement exposé à des maladies ou difficiles à guérir ou incurables, telles que la podagre, l'arthrite, la néphrite, et souvent même à des maladies aigués.

4. DE LA LASSITUDE PROVENANT D'UNE FATIGUE EXCESSIVE.

1 Si une fatigue excessive, insolite et prolongée, a produit de la lassi-

^{6.} προσφθοράs M 1° m. V.

συμβαίη κόπου, ήσυχάζειν μέν συμφέρει καὶ ἀνατρίβεσθαι δαψιλεῖ καὶ γλυκεῖ τῷ ἐλαίῳ μαλακῶς · λούεσθαι δή κατὰ ἀρχὰς μὲν εὐθὺς μετὰ τοὺς πόνους Θερμότερον καὶ διαιτᾶσθαι λεπτότερον · λύει γὰρ κόπου ἔνδεια τροφῆς ὡς οὐδὲν ἔτερον. Προσέχειν δὲ μή τις περιο- 2 δική κίνησις γένοιτο τῷ κοπωθέντι · Φέρει γὰρ πυρετοὺς ἀμελησάντων ὡς τὰ πολύ · λύειν μὲν αὐτήν λεπίστέρα διαίτη καὶ εὐπέπίω καὶ εὐπέπίω

ε'. Περί ἐγκαύσεως διὰ ωόνον ἄμετρον.

Ε΄γκαυθεὶς δέ τις ἐν ὥρᾳ Θέρους διὰ ωόνον ἄμετρον ὡς Θερμό- 1 τατον καὶ ξηρότατον συσθήναι κατὰ ωαντὸς τοῦ σώματος, μήλων, 10 κερασίων καὶ κοκκυμήλων καὶ ωερσικῶν καὶ σικύου καὶ ωέπονος ἐσθιέτω, καὶ κολοκύνθης καὶ σύκων ψυχρῶν καὶ μέλκης ψυχθείσης. Αλλὰ ταῦτα μὲν κακόχυμα, δυνατὸν δὲ καὶ ἄλλως τὸν αὐχμὸν 2 ψύξαι τε καὶ ὑγρᾶναι · μετὰ γὰρ τὸ λουτρὸν ὕδατος ωιέτω ωρῶ-

tude, on doit prescrire le repos, des frictions douces avec une abondante quantité d'huile douce, puis, dès le début, aussitôt après la fatigue, des bains, une nourriture plus chaude et moins abondante, car la diète, mieux que toute autre chose, dissipe la lassitude. On veillera à 2 ce qu'aucun mouvement périodique ne se produise chez le malade; sans cette précaution la fièvre survient souvent; la lassitude sera guérie par une nourriture légère, d'une coction facile et qui produise des sucs de bonne qualité; le tout joint à un repos pris dans des conditions agréables.

5. DE LA CHALEUR CAUSÉE PAR UNE FATIGUE EXCESSIVE.

Si, pendant la saison d'été, on se trouve incommodé par la chaleur, à la suite d'un travail trop prolongé, au point que tout le corps devienne très-chaud et très-sec, on fera usage de pommes, de cerises, de prunes, de pêches, de concombres, de pastèques, de courges, de figues froides ou de melca refroidi. Ces fruits donnent, il est vrai, des sucs de mau-2 vaise qualité, cependant ils ont la vertu d'éteindre le chaud et d'humecter; après le bain, on donnera pour boisson d'abord de l'eau, ensuite du

τον, εἶτα οἴνου μετρίως ὑδαροῦς, κάπειτα ἐμέσας, Ͽριδακίνης μὲν πρῶτον, εἶτα διὰ ὅξους καὶ γάρου πόδας ὑείους λαμδανέτω καλῶς ἡψημένους καὶ ἀλεκτορίδων ἢ χηνὸς κοιλίας καὶ πίηνῶν, ἢ τινος τῶν ἀπαλοσάρκων ἰχθύος ταγηνισίοῦ. Γευέσθω δὲ εἰ βούλοιτο καὶ τῶν μὴ κακοχύμων λαχάνων καὶ κολοκύνθης · μετὰ δὲ ταῦτα πινέτω 5 αάνυ ψυχρῷ κεκραμένον οἶνον. Δύναται δὲ καὶ [ἐν] οἰνομέλιτι χόνδρος, ἢ οἴνῳ ψυχρῷ ἔγκαυσιν ἄνευ κακοχυμίας ἰάσασθαι. Τισὶ δὲ ἤρκεσε καὶ πίσάνης χυλὸς ποθεὶς ἱκανῶς ψυχθείς. Οἱ μὲν οὖν ἐν ἀσχολίαις ὅντες τοιούτοις τισὶν ἰάθησαν · οἱ δὲ κατὰ προαίρεσιν βιοῦντες, εἰ μὲν γυμνάζοιντο, σπανίως ψυχροῦ δεήσονται [μὴ] γυμ- 10 ναζόμενοι δὲ, ἡνίκα ἀν μέσου Θέρους καυσωθῶσι, πηγαῖον πινέτω ψυχρόν · ἡ γὰρ χιὼν κὰν ἐν τῷ παρόντι μηδὲν Φαίνηται βλάπίουσα τοὺς νέους, ἀλλὰ ἀναισθήτως καὶ κατὰ ὀλίγον αὐξανομένης τῆς βλάβης · προϊόντος τοῦ χρόνου δὲ, τῆς ἡλικίας παρακμαζούσης,

vin légèrement trempé; après quoi on provoquera le vomissement, puis on donnera de la laitue, ensuite des pieds de porc bien cuits avec du vinaigre et du garon, le ventre et les ailes de coq ou d'oies, ou quel-3 ques poissons à chair molle et cuits dans la poêle. On pourra même manger des légumes potagers dont le suc ne soit pas de mauvaise qualité, et des courges; ensuite on boira du vin trempé d'eau très-froide. 4 La boisson faite avec l'alica et du vin miellé ou du vin froid peut aussi calmer ce grand feu, s'il ne s'y joint quelque malignité dans les hu-5 meurs. Pour quelques-uns même la crême d'orge bien refroidie prise 6 en boisson suffit à les guérir. Tel est le mode de traitement pour ceux qui ont une vie forcément occupée; au contraire, ceux qui vivent à leur guise, s'ils se livrent habituellement à des exercices, auront rarement besoin de rafraichissements; mais, s'ils ne s'exercent pas et qu'en été ils souffrent de la chaleur, ils devront boire de l'eau fraîche de fontaine, car la neige, bien que, dans le cas présent, elle ne semble pas contraire aux jeunes gens, leur nuit pourtant insensiblement, et le dommage qu'elle cause augmente peu à peu avec l'âge; en effet, lorsque, avec

^{3.} σΓερῶν Gal. Cf. Thesaurus linguæ græcæ voce σΊτν. — 6. ἐξ οἰνομέλιτος Gal.; μαὶ οἰνομέλιτι Codd. — Gal.; μή Codd. — Ib. [μή] e Gal.; om.

δυσίατα καὶ ἀνίατα συνίσαται αάθη κατὰ ἄρθρα καὶ νε $\~$ υρα καὶ σπλάγχνα.

ς'. Περί ωυκνώσεως τοῦ σώματος.

Πυκνωθέντος δὲ τοῦ σώματος διὰ ψύξιν ἢ λουτρὸν σΊυπΊπριῶδες, ι γνωρισεῖς μὲν τὴν διάθεσιν ἐξ ἀχροίας λευκῆς καὶ σκληρότητος 5 τοῦ δέρματος κἀκ τοῦ μὴ ραδίως ἐκθερμαίνεσθαι, μηδὲ τοὺς ἐξ ἔθους ἱδρῶτας προχεῖσθαι. Θεραπεύσεις δὲ ξερμαίνων γυμνασίοις 2 τε καὶ λουτροῖς καὶ κυλινδεῖσθαι ποιῶν ἐπὶ λίθου τινὸς ἐν τῷ λουτρῷ, τῶν χαλασΊικῶν ἐλαίων ἐνὰς ἐπιχυθέντος αὐτῷ · μηδὲ ψυχρὸν ἄγαν ἔσὶω τὸ ΰδωρ τὸ ἐν τῷ ψυχροδόχῳ, μηδὲ ὅλως ἐγχρονιζέτω 10 κατὰ αὐτό. Μέλλων δὲ ἐνδύεσθαι, γλυκεῖ καὶ λεπίομερεῖ καὶ παλαιῷ 3 τῷ ἐλαίῳ χριέσθω · κάλλισίον δὲ ἐσῖι τὸ ἀνήθινον καὶ μάλισία ἐκ χλωροῦ γεγονὸς ἀνήθου. Χρησιμώτατον δὲ ταῖς πυκνώσεσι τοῦ ι δέρματος, ώσπερ καὶ τοῖς ἰσχυροῖς κόποις, τὸ διὰ τῆς αἰγείρου ἄκοπον.

le temps on avance en âge et qu'on commence à décliner, elle expose à des maladies difficiles à guérir ou incurables des articulations, des nerfs ou des viscères.

6. DE CEUX DONT LA PEAU DEVIENT DENSE.

A la décoloration blanchâtre et à la dureté de la peau, à la difficulté 1 de se réchauffer et à la suppression des sueurs habituelles, vous connaîtrez le corps de celui dont la peau est devenue dense par suite du froid ou d'un bain alumineux. On guérira cette affection en réchauffant 2 par l'exercice, par les bains, et en faisant rouler le patient sur une pierre dans le bain, tandis que quelqu'un verse sur lui une huile relâchante; mais l'eau du frigidarium ne doit pas être très-froide, et le malade ne doit pas y rester longtemps. Au moment où il va s'habiller on le fric-3 tionnera avec de l'huile douce, à particules ténues, et vieille; la meilleure est l'huile à l'aneth, surtout celle à l'aneth vert. L'acope à peu-4 plier noir est le meilleur remède contre la densité de la peau et aussi contre les grandes lassitudes.

10. ἐνδύεσθαι e Gal.; λούεσθαι Codd.

ξ'. Περί τῶν ἐπί σιτίοις γυμνασίων καὶ λουτρῶν βλαψάντων.

Επὶ ωλήθει σιτίων γυμναζομένοις ωολλοῖς βλάβαι ωαρακολουθοῦσιν οὐ σμικραὶ, κεφαλῆς τε ωληρουμένης καὶ ἐμφρατιομένου τοῦ
ήπατος εὐθὺς οὖν Θεραπεύσεις τὴν μὲν κεφαλὴν διὰ τῶν ωεριπάτων, μετὰ τροφὴν. μὲν τῶν βραδυτάτων, ωρὸ τροφῆς δὲ διὰ τῶν
ἐπιεικῶς συντονωτέρων τὸ δὲ ἤπαρ διὰ τῶν ἐκφρατιόντων. Κάλ- 5
λισίον δὲ ἐσιι τὸ ὀξύμελι, καὶ τὸ ἀπλούσιερον διὰ τριῶν ωεπέρεων.
3 Πίνειν δὲ ἀψινθίου κόμης ἀπόβρεγμα, καὶ τὸ διὰ αὐτοῦ καὶ ἀννήσου,
καὶ τῶν ωικρῶν ἀμυγδαλῶν διὰ ὀξυμέλιτος, ωρὸ λουτροῦ κατειργασμένων τῶν ἐν γασιρὶ, καὶ τὸ διὰ καλαμίνθου δὲ λαμβάνειν,
ὁμοίως διὰ ὀξυμέλιτος, φυλατιόμενον αὐτοῦ τὴν συνεχῆ χρῆσιν 10
4 τῶν ωικροχόλων. Πάντων δὲ ἀπέχεσθαι δεῖ τῶν ωαχυχύμων τε καὶ
γλίσχρων ἐδεσμάτων, μέχρις ἀν ωαύσηίαι τὸ σύμπίωμα, τοῖς δὲ
λεπίύνουσι χρῆσθαι.

7. DE CEUX QUI SONT INCOMMODÉS PAR L'EXERCICE OU PAR LE BAIN PRIS APRÈS LE REPAS.

Beaucoup de ceux qui se livrent à des exercices après un repas copieux s'en trouvent fort mal; car la tête se remplit et le foie s'obstrue; on commencera donc sans retard le traitement: pour la tête, par des promenades; elles seront, après le repas, très-lentes, et avant plus rapides, mais encore modérées; pour le foie on prendra des apéritifs.

Le meilleur est l'oxymel, et le plus simple, le médicament aux trois espèces de poivre. On fera boire aussi avec succès une infusion de tête d'absinthe seule ou avec de l'anis, des amandes amères avec de l'oxymel; avant le bain, lorsque les aliments sont arrivés à coction, on donnera le médicament à la calaminthe, semblablement avec l'oxymel; cependant ceux qui ont une prédominance de bile amère ne doivent pas en faire un usage trop fréquent. On évitera tous les mets visqueux et qui produisent des sucs épais; au contraire on fera usage des atténuants jusqu'à ce que l'affection soit guérie.

η'. Περί τῶν μὴ γυμναζομένων, εὐωχουμένων δὲ μόνον.

Πολλούς άγυμνάσ ους, εὐωχουμένους δὲ μόνον ἔσ ιν ἰδεῖν καί ι τινας αὐτῶν οὐ πολλάκις νοσοῦντας, ὅταν ὧσιν ἀραιοὶ καὶ εὐδιά πνευσιοι τρη οὖν μὴ μετάγειν ἐπὶ ἔτερον ἔθος τοὺς τοιούτους τῶν δὲ συνεχῶς νοσούντων τὰς νοσοποιοὺς αἰτίας κωλυτέον. Εἰσὶ δὲ ἐκ 2 τοῦ σώματος ὁρμώμεναι πλῆθος καὶ κακοχυμία τῶν μὲν οὖν ταχέως ἀθροιζόντων πλῆθος, ἀφαιρεῖν προσήκει τῶν τροφῶν τῆς ποσότητος, μετὰ τοῦ ὀλιγότροφα μᾶλλον ἀντὶ τῶν πολυτρόφων προσφέρειν τῶν δὲ τὴν κακοχυμίαν ἀθροιζόντων, ἐπειδὴ τοὺς μὲν ὁρῶμεν φλέγμα, τοὺς δὲ ξανθὴν χολὴν, τοὺς δὲ μέλαιναν ἀθροίζοντας, ἀπέχεσθαι τῶν τροφῶν ἐκείνων ποιήσομεν, ὅσαι τὸν εἰωθότα πλεονάζειν χυμὸν γεννῶσι. Πάντων δὲ τούτων ἡ γασιὴρ εὔκολος 3 παρασκευαζέσθω.

θ'. Περί τῶν άρμοττουσῶν κενώσεων τοῖς ὑγιαίνουσιν.

Των δε σαλαιών τισιν έξαρκεῖν έδόκει σρός ύγίειαν έφήμερα 1

8. DE CEUX QUI NE PRENNENT POINT D'EXERCICE ET S'ADONNENT UNIQUEMENT AUX PLAISIRS DE LA TABLE.

Parmi ceux qui ne prennent aucun exercice et s'adonnent unique 1 ment aux plaisirs de la table, on en peut voir beaucoup qui ne sont pas souvent malades, leur corps étant rare et la perspiration s'y faisant aisément; ceux-là il ne convient pas de les faire changer de manière de vivre; mais, chez ceux qui sont habituellement maladifs, on doit prévenir les causes de leurs maladies. Ces causes, qui surgissent de la profondeur du 2 corps, sont la plénitude ou la malignité des humeurs; en conséquence, pour ceux en qui la plénitude s'opère rapidement, on doit diminuer la quantité des aliments, et, en même temps, au lieu d'aliments qui nourrissent beaucoup, donner des aliments qui nourrissent peu; quant à ceux chez lesquels les humeurs malignes s'accumulent et produisent soit la pituite, soit la bile jaune, soit la bile noire, on leur retranchera tout aliment qui pourrait favoriser l'humeur dominante. Chez tous le ventre doit 3 être tenu libre.

9. DES ÉVACUATIONS QUI CONVIENNENT AUX PERSONNES EN SANTÉ.

Quelques anciens ont pensé qu'il suffit, pour la conservation de la !

κενοῦσθαι διὰ γασΊρὸς καὶ οὐρων ἀμέμπΊως καὶ ἱκανῶς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐσθιομένων καὶ πινομένων καὶ γινομένων δὲ, συνήργουν τῆ μὲν οὐρήσει σκάνδικι καὶ σελίνω καὶ μαράθρω καὶ ἀσπαράγω, τῆ δὲ κοιλία ἡητίνην τερμινθίνην διδόντες ἐλαίας μέγεθος καταπίνειν εἰς ὑπνον τρεπομένοις μᾶλλον δὲ ὑπάγειν βουλόμενοι νίτρον 5 βραχὺ κατεμίγνυον. Ἐπιτήδεια δὲ ὁσα πρὸς ἐπαγωγὴν γασΊρὸς καὶ λαχάνων τεῦτλα καὶ μαλάχας καὶ κράμβας, καὶ τῶν κογχαρίων τῶν ζωμῶν καὶ ἴσως ἐξαρκεῖ ταῦτα, μηδενὸς μεγάλου κωλύοντος. 3 Εἰσὶ μὴν οἱ καὶ τῶν σφοδροτέρων χρήζοντες καὶ ἐσῖιν οὐρητὰ μὲν, ἄνευ τῶν εἰρημένων, πετροσέλινον, δαῦκος, ἄννησον, καλα-10 μίνθη καὶ ὀρίγανος καὶ ἀψίνθιον καὶ ἄγρωσῖις καὶ σκολύμου ρίζα καὶ κύτισος καὶ ἀδίαντον εκασίον οὖν τούτων ἐν ΰδατι ἀφεψῶντα ἐν οἴνω πίνειν καθαίρει γὰρ διὰ οὕρων ταῦτα τὸ αἷμα καὶ ἔσῖιν οὐ σμικρὸν ὄφελος ὡς ἄν τις οἰηθείη κινητικὰ δὲ τῆς γασῖρὸς λινόζωσῖις ἐν ὕδατι μετὰ ἀλῶν ἐψηθεῖσα καὶ ἐσθιομένη, καὶ τὸ ἀφέ-

obstacle, et en suffisante quantité eu égard à celle des solides ou des liquides absorbés; s'il survient de l'irrégularité dans cette marche, il faut y porter remède; l'aiguillette, le céleri, le fenouil et l'asperge poussent aux urines; de la térébenthine de la grosseur d'une olive, prise au moment où l'on va s'endormir, rend le ventre libre; sì on veut donner à ce médicament plus d'efficacité, on y mêlera un peu de soude brute. 2 Pour relâcher le ventre on emploie avec succès, parmi les herbes potagères, la bette, la mauve, le chou et le bouillon de coquillages; cela peut 3 suffire, s'il ne survient pas d'obstacle considérable. Il en est qui ont besoin de médicaments plus énergiques : outre ceux que nous avons nommés on emploiera donc, comme diurétiques, le persil, la carotte, l'anis, la calaminthe, l'origan, l'absinthe, le chiendent, la racine de cardousse, la luzerne en arbre, et la capillaire; chaque espèce, bouillie dans l'eau, est donnée en boisson avec du vin ; elles purgent le sang par les urines et produisent un effet non petit, comme on pourrait se l'imaginer; pour relâcher le ventre on prescrira la mercuriale bouillie dans l'eau salée, prise comme nourriture, ou sa décoction donnée en boisson, et

santé, que le ventre se vide chaque jour, et que l'urine s'écoule sans

ψημα αὐτῆς ωινόμενον, καὶ τῆς ἀκτῆς τὰ Φύλλα ωαραπλησίως, καὶ τοῦ ωολυποδίου τῆς ρίζης, ὅσον δραχμαὶ β΄ ἐπιπασσόμεναι ταρίχει καὶ ἐν ωΠισάνη ροΦούμεναι. Τινὲς δὲ καὶ ἀλόης ἐπὶ δείπνω 4 λαμβάνουσιν ὅσον ἐρεβίνθους τρεῖς, καὶ τὸ ἐΦήμερα καλῶς αὐτοῖς τἡ γασηὴρ ὑπέρχεται, καθάπερ καὶ τοῖς κυήκους ἐμβαλοῦσιν εἰς ὅψα. Τῶν δὲ εἰρημένων κάλλισηον ἐπίθυμον ἐν οἴνω ωινόμενον το χρὴ δὲ τὸν ωίνοντα δειπνῆσαι μὲν συνήθως, ἐνδεέσηερον δὲ, καὶ οὕτως ἀναπαύεσθαι κενοῖ γὰρ ἐπιεικῶς ὁ δὲ σΦοδρότερον κενοῦσθαι δεόμενος ἔωθεν ἐπιθύμου ωινέτω Δς' ἐν ὀξυμέλιτι. Τοῦτο δὲ 6 τέως συνεσηῶτας χυμούς τοὺς ἐν χειμῶνι ωλεονάσαντας ρυῆναι ωρός τι μόριον τῶν ἐπικαίρων ἤ τι ωάθος ἀνήκεσηον ἢ κινδυνῶδες ἀπεργάσασθαι. — Συμφέρει δέ ωστε καὶ τοῦ αἴματος κενοῦν ἐπὶ ὧν τοῦ ῆρος ώραν ' ἀλλὰ ἔργον τοῦτο γεγυμνασμένου Φλέβας τέμνειν ωλεῖσηοι δὲ εἰσιν ἀπανταχοῦ τοιοῦτοι καὶ

semblablement des feuilles de sureau et de la racine de fougerole, à la dose de deux drachmes, saupoudrées de sel et avalées avec de la tisane d'orge. Certaines personnes, au souper, prennent de l'aloès gros comme 4 trois pois chiches, et chaque jour leur ventre se comporte bien; il en est de même chez ceux qui mêlent du carthame à leurs aliments. Ce 5 qui est encore meilleur que tous ces ingrédients, c'est l'agourre bue avec du vin; quand on a pris ce mélange, on peut, à la vérité, souper comme d'habitude, mais moins copieusement, et on doit se coucher ensuite; c'est un évacuant léger; celui qui aura besoin d'un purgatif plus énergique avalera le matin six drachmes d'agourre dans l'oxymel. Ce traite- 6 ment doit se faire au commencement du printemps, avant que les sucs, qui s'étaient accumulés pendant l'hiver, mais qui auront été retenus, n'entrent en effervescence, ne se répandent, ne tombent sur quelque partie importante et ne produisent une affection incurable ou dangereuse. - Il est 7 expédient aussi, au printemps, de tirer du sang à ceux qui en ont une trop grande quantité; mais cette opération doit être confiée à des hommes exercés à ouvrir la veine; or, comme il s'en trouve beaucoup partout, tu n'en

^{5.} πυήποις καὶ ἐμβαλ. Codd. — 6. κάλλισ7ος ἐπίθυμος ωινόμενος Codd.

DU RÉGIME. . : 🛷 575 ούκ ἀπορήσεις τῶν ἐνεργούντων εἰ δε μή, καὶ τὰς κνήμας ἀποσχάζων, ώς ὁ Περγαμηνὸς Απολλώνιος συνεβούλευε, σοιήσεις τὸ δέου · τοῦτο γὰρ τό τε σῶν σῶμα κουφίζει καὶ τὴν κεφαλὴν ὀνί-8 νησι· μάλισία καὶ σεριτίῆς άκριβείας οὐ δεῖται. Γυναιξὶ δὲ καὶ η καταμήνια μή προχωρούντα καλώς έρεθίζει. — Τοῖς δὲ κακοχύμοις 5 καὶ διὰ δριμύτητα σεριτίωματων έξανθήματα σοιοῦσι σερὶ τὸ δέρμα, καὶ δακνομένοις ήνίκα οὐροῦσί τε καὶ ἀποπατοῦσι, τὸ γάλα σίνειν συμφέρει μετά μέλιτος και τον δρρον του γάλακτος, δ διακρινούμεν έψωντες, έπειδαν αναζέη, καταχέοντες οίνον ή μελί-10 πρατον καὶ ἢθοῦντες · οὐτω γὰρ ὁ τυρὸς χωρίζεται. Πίνειν δὲ τὸ 10 σρώτον άλων μιγνύντας · σοριμώτερον γάρ αὐτὸν οἱ άλες σαρασκευάζουσι· τοῦ ωρώτου δὲ ύπελθόντος ωίνειν αὐτὸν ἤδη χωρὶς άλων έκ μικρων διαλειμμάτων, έως αν ή κάθαρσις ίκανή γένηται. 11 Τὸ δὲ ωληθος ἀρκέσει τῷ ωίνοντι τοῦ ὀρροῦ κοτύλαι ε' τὸ μέτριον. 12 Αρμότθει δε τοῖς ούτω διακειμένοις καὶ ὁ τῶν σαλαιῶν ἀλεκτρυό-13 νων ζωμός σινόμενος. Πολλούς δέ ώΦελοῦσι καὶ ἔμετοι κενοῦντες manqueras pas à l'occasion; si cependant il ne s'en trouvait pas, tu scari-

fieras toi-même tes jambes, selon le sentiment d'Apollonius de Pergame, et tu feras ainsi ce qui est nécessaire, car cette opération rend le corps plus léger, la tête surtout s'en trouve bien, et il n'y faut pas une grande 8 habileté. La scarification provoque aussi, chez les femmes, les menstrues, 9 quand elles sont supprimées. — Quand, par suite de la malignité des humeurs et de l'âcreté des superfluités, il naît des exanthèmes sur la peau, et qu'on éprouve de la cuisson en urinant et en allant à la selle, il est utile de boire du lait miellé et du petit-lait, que l'on sépare en versant, pendant qu'on fait bouillir le lait, du vin ou de l'hydromel; après quoi 10 on passe et on opère ainsi la séparation du fromage. On devra d'abord donner ce petit-lait en boisson après y avoir mis du sel; en effet, le sel donne au sérum la vertu de pénétrer plus vite dans le corps; après la première selle, vous pourrez le boire sans sel et à de petits intervalles, 11 jusqu'à ce que la purgation soit suffisante. Cinq cotyles de sérum suffiront 12 pour une purgation modérée. Il est également utile aux personnes ainsi 13 affectées de boire du bouillon de vieux coqs. Ceux qui ont une pituite

^{3.} ταῦτα Μ. — 9. ή] καί Μ. — Ib. καταρρέοντες Codd.

τοῦ Φλέγματος ἱκανῶς · ἀλλὰ οὐ χρὴ τεταγμένως, οὐδὲ ϖάντως αὐτοὺς ἀεὶ κενοῦν, ὅπως ἄν μὴ, διὰ ἀνάγκην τινὰ ϖαραλειΦθέντες, βλάθην ἐνέγκωσιν · ἀναγκαῖον δὴ τοίνυν ἢ οἰνωθέντας ϖαρὰ τὸ ϖροσῆκον ἐμεῖν, ἢ τροΦῆς ὑπερπλησθέντας ἢ τῆς ἄλλης ϖληθώρας 5 τῆς κατὰ τὸ σῶμα ϖᾶν ἀντιλαμβανομένους. Σημεῖα δὲ τῆς τοιαύτης 14 ἐσθὶ ϖληθώρας βάρος μετὰ ὄγκου καὶ ἄση καὶ νωθρότης, καὶ ὑπνος ϖλείων τοῦ συνήθους καὶ ϖαλμοὶ τοῦ σώματος, Φλεβῶν τε ἔντασις καὶ ἄτακτοι Φρῖκαι συμμιγεῖς Θερμότητι · ταῦτα γὰρ μάλισθα τὰς κατὰ ὅλον τὸ σῶμα ϖλησμονὰς διασημαίνει. Καὶ ἐπὶ τούτοις, εἰ 15 ἔλοιτό τις ἐμεῖν, λεπθὸν καὶ εὔρουν ϖαρασκευαζέτω τὸ Φλέγμα, ῥαφανῖδας ἐσθίων ἐν τῷ δείπνω καὶ ϖράσον καὶ κρόμμυον ἢ τάριχος ἢ ὀριγάνου ὀλίγον, καί τι τῶν ἀπὸ Θύμου καὶ νάπυος ὑποτριμμάτων. ΡοΦείτω δὲ ϖθισάνης, καὶ ἔτνη κρέα τε ἐρίφων ἢ ἀρνῶν ἢ 16 χοίρων ἐσθιέτω... τὸ μέλι, καὶ ϖλακούντων ἀπογευέσθω · ϖινέτω

abondante sont, pour la plupart, soulagés par le vomissement; cependant il n'en faut pas faire une règle ni user à tout propos de l'évacuation, de peur que, s'il devenait nécessaire de la négliger, il ne s'ensuivit quelque inconvénient; si donc on a bu une trop grande quantité de vin, si on a trop mangé, ou si toute autre surabondance d'humeurs occupe tout le corps, on aura recours au vomissement. Les signes de cette sur- 14 abondance sont la pesanteur avec sentiment de gonflement, le dégoût, l'engourdissement, le sommeil plus prolongé que d'habitude, les palpitations du corps, la tension des veines, des frissons irréguliers mêlés à de la chaleur; tels sont, en effet, les principaux signes de la plénitude générale. Outre cela, si on veut avoir recours au vomissement, on devra 15 d'abord s'attacher à diminuer la pituite et à la rendre coulante; pour cela on mangera à souper des raiforts, des poireaux, des oignons, de la salaison ou un peu d'origan, et aussi des sauces au thym ou à la moutarde. On avalera aussi une décoction d'orge, des purées; on fera usage 16 de chairs de chevreaux, d'agneaux ou de porcs, de miel, et on goûtera des

3. δεῖ Codd. — 7. ἐντὰ M qui habet ἐντέρων interl. et φλεδῶν in ora; venæ plenæ extensæ. Vers. ant.; intestinorum Ras. — 12-13. ἀποτριμμ. Codd. — 14. χοίρων ἐσθιέτω τὸ μέλι Codd. carnes...

porcinas elixas; post hæc vero edat pistacias et amigdalas integras in mel intinctas, et ipsum mel manducent; bibat etiam vinum dulcem. Vers. antiq. Cf. Coll. med. VIII, 21; t. II. p. 198.

δὲ γλυκὺν οἶνον μὴ ἄκρατον, καὶ διϊσθὰς ἀπὸ τοῦ δείπνου τοσοῦτον ώς κατασίηναι μέν την τροφήν, μηδέπω δε τρέπεσθαι σετίομένην, έμεῖν ὕδατος χλιαροῦ ἀθρόου ωροπιόντα· καὶ ωάλιν ὁμοίως ἀν 17 δέη ταῦτα σοιοῦντα. Καλῶς δὲ καὶ αὐτάρκως ἐμέσας ὀξυκράτῳ σροσκλυζέσθω το σρόσωπου καὶ διακλυζέσθω το σίομα· καὶ γάρ 5 όφθαλμοῖς τοῦτο καὶ ὀδοῦσιν ἀφελιμον · σήπονται γάρ οἱ ὀδόντες 18 τοῖς ἐμοῦσιν καὶ μὴ ποιοῦσιν ούτως. Πινέτω δὲ ἐπὶ τούτοις ὕδωρ Σερμότερον καὶ ἀναπαυέσθω τῶν σοδῶν ἀνατριβομένων ὑπό τινος 19 σράως. Εί δέ τις έμοίη μετά σλείονος δυσκολίας, σαραιτεΐσθαι μέν άμεινον επειγούσης δέ τινος άνάγκης έμεῖν έπεσθιέτω τοῖς 10 σροειρημένοις σέπονος ή σικύου σπέρματος μετά μέλιτος ή ρίζαν ξηράν κόψας τοῦ σέπονος μετά μέλιτος ταῦτα γάρ εὔκολον σοιεῖ 20 τὸν έμετόν. Τὰ μέν οὖν σερί τὰς κενώσεις ἐπὶ τοσοῦτον ἄν τις ώς [τὸ] ωλέον τῶν ἰατρῶν ωοιοίη.

gâteaux; on boira du vin d'un goût sucré non pur; puis, laissant après ce repas un intervalle suffisant pour que les aliments soient encore dans l'estomac, mais avant le commencement de la coction, on boira de l'eau tiède abondamment pour provoquer le vomissement; s'il est besoin, on

17 répétera la même opération. Dès que le patient aura bien et suffisamment vomi, il se lavera la face et se gargarisera la bouche avec de l'oxycrat, car cela est favorable aux yeux et aux dents; en effet, les dents se

18 gâtent chez ceux qui vomissent, s'ils n'emploient ce remède. On boira ensuite de l'eau chaude et on prendra du repos; pendant ce temps, on se

19 fera faire des frictions douces aux pieds. Si quelqu'un vomit avec trop de difficulté, il vaudra mieux ne pas provoquer le vomissement; mais, quand la nécessité l'exige, on prescrira, outre les substances que j'ai nommées plus haut, la graine de pastèque ou de concombre avec du miel, ou la racine sèche de pastèque pilée avec du miel; on obtient ainsi un vomis-

20 sement facile. Maintenant donc on en saura sur les évacuations autant que la plupart des médecins.

ν.

^{5.} σῶμα Codd. — 14. [τό] om. Codd.

ι'. Περὶ τῆς ταῖς ώραις άρμοτ ούσης διαίτης.

Καλώς δὲ ἀν ἔχοι καὶ πρὸς τὰς ώρας ἀφορώντα διαιτάσθαι · καὶ ι χειμώνι καὶ πλείοσι τοῖς πόνοις χρῆσθαι καὶ ἐσθίειν πλείονα, μάλιστα ὅταν ἡ κατάσιασις ἢ βορεία · νοτίας γὰρ οὕσης, πονεῖν μὲν ὁμοίως, ἐλάτιονα [δὲ] σῖτα καὶ ποτὰ προσφέρεσθαι, καὶ ὅλον τὸ σῶμα ξηρὸν ποιεῖν ἐν ὑγρὰ τῆ ώρα παντοίως, ώσπερ ἐν τῆ ψυχρὰ Βερμότερον διὰ τοῦ πόνου, καὶ ἐδωδῆς κρεῶν Βερμῶν ἐσθιομένων καὶ λαχάνων δριμυτέρων, καὶ οἴνου πλείονος. Εἰσβάλλοντος δὲ τοῦ 2 ἢρος ὁς μέν τις διὰ ἐμετῶν, ὁς δὲ διὰ γαστρὸς κενούσθω, καὶ ἄλλος φλέβα τεμὼν ἀφαιρείσθω τοῦ αίματος, ὁπως οὖν ἔκασιος ἔθους καὶ 10 προθυμίας ἔχων τυγχάνει · καὶ γὰρ ἰδεῖν ἔσιι τοὺς πολλοὺς σύνεσιν ἔχοντας ἐνίοτε τοῦ συμφέροντος κελεύοντάς τε τοῖς ἰατροῖς φλεβοτεμεῖν ἤ τι ἄλλο ποιεῖν τῶν συμφερόντων αὐτοῖς · οὕτως ἡ φύσις καὶ πρὸς ταῦτα ὁρμὰς ἐντίθησι προσηκούσας τοῖς ἀνθρώ-

10. DU RÉGIME À SUIVRE SUIVANT LES DIFFÉRENTES SAISONS.

On agira sagement si, dans le régime à suivre, on tient compte des l'divers temps de l'année; ainsi, en hiver, les travaux seront plus grands et la nourriture plus abondante, surtout si la constitution de l'air est boréale; si elle est australe, les travaux seront les mêmes, mais on sera plus réservé pour la nourriture et la boisson; le corps sera tenu sec lorsque la saison est humide, et, lorsqu'elle est froide, on le réchauffera par le travail et par l'usage des viandes mangées chaudes, des légumes âcres et du vin pris largement. Au commencement du printemps, on 2 purgera celui-ci par le haut, celui-là par le bas; à un autre on tirera du sang en ouvrant la veine, en se conformant aux habitudes de chacun et à ses préférences instinctives; nous voyons, en effet, que beaucoup de personnes sensées, sachant ce qui leur convient, demandent d'ellesmêmes au médecin de leur faire une saignée ou de leur prescrire quelque autre médication convenable; c'est ainsi que la nature met en nous ces mouvements qui nous poussent à rechercher ce qui est utile à notre con-

3 ποις. Δίαιτα δὲ ἡ ἄλλη κατὰ ἔαρ εἴη, καὶ τῶν ϖόνων τι [καὶ] τῶν τροφῶν ὑφαιροῦσα, τοῖς ϖόμασι δὲ ϖροσιιθεῖσα, διότι καὶ ἡ ὥρα βερμοτέρα τοῦ χειμῶνος. Κατὰ δὲ τὸ θέρος ἀνάπαυσις συμφέρει καὶ τῶν ϖόνων, καὶ τῶν τροφῶν ἐλάτιωσις, καὶ εἴδους εἶναι ψυχροτέρας τὰς τροφὰς, τῷ τε ϖοτῷ δαψιλεῖ χρῆσθαι, καὶ ϖάντα ϖοιεῖν 5 τὰ εἰς ἀνάψυξίν τε καὶ ὑγρότητα συντελοῦντα. Κατὰ [δὲ] τὸ φθινόπωρον, ἐπειδὴ ϖαντοίως ἐσὶν ἀνώμαλον καὶ ἄτακτον καὶ ϖαντοβαπὰς ἐπιφέρον νόσους, ϖάνυ ϖεφυλαγμένως χρὴ διαιτᾶσθαι, μήτε ωρὶ τὰς ϖέψεις ἐξαμαρτάνοντας, καὶ ἀφροδισίων καὶ ψυχροῦ ϖόματος ἐγκρατεσίἔρους γενόμενους, καὶ τὸ μὲν κατὰ τὴν ἕω ψυχρὸν 10 τοῦ ἀέρος, κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν τὸ καυσῶδες ἐκκλίνοντας καὶ ὁπωρῶν δὲ μὴ ὑπερεμπιπλᾶσθαι · λυπηρὰ γὰρ οὐ τῷ ϖλήθει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ κακοχυμία καὶ τῷ φῦσαν ἐμποιεῖν · καὶ γὰρ οὖν καὶ αὶ κράτισίαι τῶν ὁπωρῶν, σῦκα καὶ βότρυες ϖνεῦμα τίκτουσιν, εἰ μή τις αὐτῶν λαμβάνει ϖρὸ τῶν ἄλλων σιτίων, καὶ φθείρουσι τὰς 15

3 servation. Le régime changera aussi au printemps; on retranchera quelque chose au travail et à la nourriture; les boissons, au contraire, parce que 4 la saison est plus chaude que l'hiver, seront plus abondantes. En été, on se trouvera bien du repos et de la modération dans le travail et l'alimentation; les aliments devront être d'une nature plus froide et la boisson plus abondante; on aura recours à tout ce qui contribue à refroidir et à 5 humecter. En automne, saison tout à fait inégale et mal réglée, qui amène des maladies de tout genre, on devra apporter un grand soin dans le régime et se garder de toute imprudence, eu égard aux digestions; on sera réservé dans les plaisirs de Vénus et dans l'usage des boissons froides; on évitera l'intempérie de l'air qui, froid le matin, est brûlant à midi; on se gardera aussi de manger avec excès des fruits de l'automne, qui nuisent non-seulement en raison de leur quantité, mais aussi par les humeurs malignes et les flatuosités qu'ils engendrent; en effet, ceux de ces fruits qui sont préférables à tous les autres, les figues et le raisin, produisent cependant des flatuosités, à moins qu'on ne les mange avant le repas, et corrompent les aliments déjà ingérés; mais, pris

^{1. [}καί] om. Codd. — 5. χρῆσθαί] — 10. εὐκρατέσ7ερον γενομένον Codd. ποιεῖσθαί Codd. — 6. [δέ] om. Codd.

τροφάς · προλαμθανόμεναι δὲ οὔτε ἐμφυσῶσιν καὶ οὔτε συνδιαφθεί~
ρουσι. Ψυχροτέρου δὲ γενομένου τοῦ ἀέρος, ἀνάλογον τὸ σῶμα 6
Θερμαίνειν καὶ πάντα ποιεῖν ὡς προσάγοντος τοῦ χειμῶνος. Κα- 7
λῶς δὲ ἀν ἔχοι [με]τὰ τὴν ἰσημερίαν καὶ κενώσει τινὶ χρῆσθαι
τῶν εἰρημένων, ὅπως ἀν μηδὲν περιτλὸν κατασχεθὲν τῷ χειμῶνι
γένηται λυπηρόν. Οὕτω μὲν καὶ πρὸς τὰς ὡρας ἀφορῶν διαιτῷτο 8
ἄν τις καλῶς.

ια'. Γερόντων δίαιτα.

Καὶ οἱ γέροντες, ἐπειδὴ ψυχρᾶς καὶ ξηρᾶς κράσεώς εἰσιν Θερ- ι μαίνεσθαι καὶ ὑγραίνειν δυναμένων. Καὶ ἀνατριθέσθωσαν δὲ κατὰ 2 10 τοὺς ὕπνους οἱ γέροντες σὺν ἐλαίω ταῦτα γὰρ αὐτῶν ἐπεγείρει τὸν ζωτικὸν τόνον. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περιπάτοις ἀκόποις καὶ 3 αἰώραις χρήσθωσαν κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν οἱ μὲν ἀσθενέστεροι ταῖς αἰωρήσεσιν ἀσκούμενοι μόναις οἱ δὲ ἰσχυρότεροι καὶ ἀμ- Φοτέροις χρώμενοι · Θᾶτίον δὲ ὁ ἀσθενέσιερος ταῦτα δράτω. Κάλ- 4

avant le repas, ils ne produisent aucune flatuosité et ne vicient pas les aliments. Lorsque la température deviendra froide, on réchauffera le corps 6 en proportion et on agira comme à l'approche de l'hiver. Après l'équinoxe, 7 il est bon aussi d'avoir recours à une des purgations dont nous avons parlé (chap. 9), afin qu'aucun des résidus formé et retenu durant l'hiver ne cause d'incommodité. Chacun pourra ainsi, ayant égard aux saisons 8 de l'année, régler sagement son genre de vie.

11. DU RÉGIME DES VIEILLARDS.

Les vieillards, parce qu'ils sont d'une constitution froide et sèche, doivent être réchauffés et humectés. Après leur réveil, on leur fera prendre 2
des frictions d'huile, cela réveille la force vitale. Ensuite ils feront, suivant 3
leurs forces, des promenades soit en litière, soit à pied, mais sans aller
jusqu'à la fatigue; les plus faibles se contenteront de la litière; ceux qui
sont plus robustes useront de l'un et de l'autre mode de promenade; plus
on sera faible, moins ces exercices doivent durer de temps. Le mieux est 4

^{4.} έχοιμι τὰ τήν Codd. — 5. κατασχεθέντων χειμῶνι Codd.

λιου γοῦν τὸν τοιοῦτον καὶ τρίτον ἐσθίειν κατὰ ὀλίγα · ωερὶ μέν τρίτην ώραν μετά μέλιτος καλλίσθου [άρτον], ή χόνδρον εν ύδατι ήψημένον, μιγνυμένου μέλιτος · ωερί δὲ έβδόμην λουσάμενον άρισίαν, καὶ ωρώτον μὲν τὰ λαπάτιοντα τὴν γασίερα ωροσφερόμενα · ἐφεξῆς δὲ ταῦτα, ἃ τοῦ τῶν εὐχύμων ἐσθὶ γένους καὶ τρίτον ἐπὶ τῷ 5 δείπνω διάβροχον άρτον οἴνω κεκραμένω λαμβάνειν ή τι άλλο τῶν 5 εὐχυμοτάτων καὶ δυσφθάρτων. Οὔτε δὲ οἶνον σαχύχυμον σροσφέρεσθαι χρή τὸν πρεσθύτην, ούτε έδέσματα τοιούτου πού τινος [είδους?] · καὶ γὰρ ΰδερον ἢ λιθίασιν ἐπάγουσι τοῖς ἐπὶ ωλέον αὐτοῖς χρησαμένοις γέρουσι, έμφραχθέντος καὶ τοῦ ήπατος ἢ καὶ τῆς 10 6 σπληνός ή νεφρών. Προπόμασι δέ εί βούλοιντο χρήσασθαι τοῖς δια μέλιτος κατασκευαζομένοις χρήσθωσαν, καλ μάλισλα ελ λιθιάσει 7 νεφρών, ή σοδάγρα καὶ άρθρίτιδι καταπονοῖντο. Μιγνύειν δε έπὶ μέν τῶν ἀρθριτικῶν τῷ οἰνομέλιτι ωετροσέλινον ἀρκέσει μόνον, ἐπλ [δέ] τῶν λιθιώντων καὶ τῆς βετΙονίκης ἐπεμβάλλειν, ήτις σαξίΦρα- 15 8 γος καλείται. Χρήσιμου δέ και τὸ άπλοῦν συντιθέμενον σόμα διά

que les vieillards de cette dernière catégorie mangent trois sois par jour et peu à la sois: à la troisième heure, du pain avec de très-bon miel ou de l'alica cuite dans l'eau avec du miel; à la septième heure, ils se baigneront, puis ils dîneront, ayant soin de manger d'abord des aliments qui relàchent le ventre, puis de ceux qui ont un suc de bonne qualité; au troisième repas, après le dîner, ils prendront du pain trempé dans du vin coupé ou autre chose qui ait un bon suc et se corrompe difficilement.

5 Les vieillards s'abstiendront des vins qui engendrent des sucs épais ou des mets qui ont de telles propriétés, parce que leur usage prolongé engendre soit l'hydropisie, soit les calculs par l'obstruction du soie, de la

6 rate ou même des reins. S'ils ont envie des boissons qui se font avec du vin et du miel, qu'ils ne s'en privent pas, surtout s'ils souffrent de la 7 pierre deux les reins, de la grante qui de deuleurs entirelleires. Deux

7 pierre dans les reins, de la goutte ou de douleurs articulaires. Dans cette dernière affection, il suffira de mèler du persil au vin miellé; pour les calculeux, on ajoutera la bétoine, qu'on appelle aussi saxifrage.

8 Une boisson simple au vin miellé, avec un peu de poivre et de rue, est

1. γοῦν e Gal.; γάρ Codd. — Ib. V. — 2. [ἄρτον] e Gal. et Vers. ant.; τῶν τοιούτων Codd. — Ib. κατὰ ὀλίγον οm. Codd. — 15. [δέ] e Gal.; om. Codd.

οἰνομέλιτος καὶ ὀλίγου σεπέρεως καὶ σηγάνου. Δεῖ μὲν οὖν, ὡς ἔΦην, Φεύγειν άεὶ καὶ τὸν γέροντα τὴν τῶν ἐμΦρατίοντων ωροσφοράν. κατά τινα δέ ωερίσλασιν εί ωροσενέγκοιτο έμφραχθέντων λαμβάνειν εύθὺς καὶ μάλισ α μέν τοῦ διὰ καλαμίνθης εἰ δὲ μὴ τοῦ διὰ 5 τριών σεπερέων · μηδετέρου δε τούτων σαρόντος καὶ σεπέρεως λευκοῦ χνοώδους ἐσθίειν σὺν τοῖς ὄψοις ἐπιπάτθειν [τε] τῷ τωματι. Συμ- 10 Φέρει δε κατά του καιρου τούτου και κρομμύου και σκορόδου γεύεσθαι · της γασίρος δε ύποκινηθείσης, ενίστε της Αηριακής λαμβάνειν. Καλ έπειδη άθροίζει συνεχῶς ὁ γέρων Φλεγματώδη σεριτλώματα 11 10 διά τὸ τῆς Φύσεως ἀσθενὲς, χρεία τῶν τεμνόντων καὶ τῆς λεπίυνούσης διαίτης · μη χρονίζειν δὲ ἐν τούτοις · ἀλλὰ εὐθὺς ἰέναι μᾶλλου καὶ ἐπὶ τὴυ ὑγραίνουσαν δίαιταν. Πρὸ σάσης δὲ ὀπώρας 12 αίρείσθω τὰ σέπειρα σύκα, τὰς δὲ ἰσχάδας ἐν χειμῶνι καὶ γάλα δὲ εἰ ωέτθειν αὐτὸ καλῶς δύναιντο καὶ μηδὲ ἡτισοῦν ἦ ωερὶ τὸ ἦ-15 παρ διάθεσις, προσφέρεσθαι μη κωλυέσθωσαν. Διὰ δὲ τὰ ὀρρώδη 13 καὶ Φλεγματώδη σεριτθώματα σελίνω καὶ μέλιτι καὶ τῷ οἴνω τῷ

également utile. Les vieillards doivent toujours, comme je l'ai dit, se garder de ce qui produit des obstructions; si, par suite d'une circonstance particulière, ils ont pris quelque chose de ce genre, ils auront recours au médicament à la calaminthe, et, à son défaut, au médicament aux trois espèces de poivre; si on n'a sous la main aucune des trois espèces, on mélangera aux aliments du poivre blanc lanugineux, ou bien on en saupoudrera la boisson. L'oignon et l'ail ne sont pas mauvais non plus pour les vieillards; 10 quand le ventre est relâché, on donne quelquefois de la thériaque. Comme 11 les vieillards, à cause de leur débilité, fabriquent continuellement des superfluités pituiteuses qui s'accumulent, ils ont besoin d'un régime incisif et atténuant; mais on doit ne pas s'y arrêter longtemps et revenir aussitôt que possible aux humectants. Parmi tous les fruits d'automne, on préfé- 12 rera les figues vertes, et, en hiver, les figues sèches; je ne défends pas non plus aux vieillards le lait, s'ils peuvent le bien digérer et s'ils n'ont pas une affection quelconque du foie. Comme [dans un corps affaibli par l'âge] 13 il se produit des superfluités séreuses et pituiteuses, on provoquera jour-

- 14 λεπί την ουρησιν επί ημέρα προτρεπέτω. Την γασίερα δε επεχομενώ ύπαγειν, ελαιον διδόντας προ των σιτίων καταρροφάν καί ποτε καὶ κατωθεν ενιέντας · μαλατίει τε γάρ τα περιτιώματα καὶ ελισθον έμποιεί · Φεύγειν δε τοὺς δριμείς κλυσίηρας ώς ξηραίνον-
- 15 τας τὸ ἔντερον. Ὑπάγει δὲ καὶ τὰ λάχανα ωρὸ τῶν ἄλλων σιτίων ἐσθιόμενα [ἐψ] γαρελαίω, καὶ σῦκα καὶ κοκκύμηλα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις ωροεσθιόμενα · χειμῶνος δὲ ἰσχάδες καὶ ἐλαῖαι ἀλμώδεις, καὶ ἡψημένα ἢ διαβεθρεγμένα Δαμάσκηνα ξηρὰ [ἐν] μελικράτω κα-
- 16 λου έχουτι το μέλι καὶ δαψιλές. Οὐ μὴυ, ὥσπερ εἰώθασί τινες, συμβουλεύσαιμι ἀν ἀλόης αὐης καμβάνειν ἢ τῆς ωικρᾶς ἀνευ τινος 10 ἀνάγκης μεγάλης κὰυ γὰρ ωαρὰ μίαυ ἡμέραν ἡ γασηρ ἐπὶ αὐτῶν ωοιοίη, μηδὲν Φαρμακῶδες ωροσΦέρειν ἐπὶ ωλέον δὲ ἐπεχομένης, ἀρκέσει τῆ τρίτη διδόναι τῆς λινοζώσηεως καὶ τοῦ κυήκου σὺν ωρισάνη καὶ τερεβινθίνης καρύου ωοντικοῦ μέγεθος ωολλάκις δὲ καὶ δύο καὶ τρία μετὰ γὰρ τοῦ λαπάτηειν καλῶς τον τε 15 ωνεύμονα καὶ τοὺς νεΦροὺς καὶ τὰ ἄλλα σπλάγχνα διακαθαίρει.
- 14 nellement les urines avec le céleri, le miel et le vin blanc. Si le ventre est resserré, on le relâchera au moyen d'huile prise avant le repas ou administrée en lavement; en effet, l'huile amollit les excréments et les rend coulants; mais on doit eviter les lavements âcres, attendu qu'ils desse-
- 15 chent l'intestin. Les légumes verts préparés à l'huile et au garon, les figues, les prunes et autres fruits du même genre, mangés avant les autres aliments, sollicitent le ventre; dans l'hiver les figues sèches, les olives confites dans le sel, les prunes de Damas sèches, cuites ou amollies dans un hydromel où il entre beaucoup de bon miel produisent le même effet.
- 16 Je ne conseillerais pas, comme le font volontiers quelques-uns, de donner aux vieillards de l'aloès en nature ou la picra, à moins qu'il n'y ait grande nécessité; en effet, lors même qu'un vieillard n'irait à la selle que tous les deux jours, il est inutile de lui faire prendre un purgatif; mais, s'il reste plus longtemps, le troisième jour, on prescrira la mercuriale et du carthame avec de la ptisane et de la térébenthine gros comme une noix de Pont (noisette), souvent gros comme deux ou trois; car, outre que le ventre s'en trouvera relâché, ce médicament purgera aussi le poumon,

Καλὸν δὲ, καὶ τὸ διὰ τῶν ἰσχάδων τῶν λιπαρῶν καὶ τοῦ κνήκου · 17 ἀφαιρείσθω δὲ ἀμφοτέρων τὰ ἔξωθεν ωερικείμενα καὶ ὁμοῦ κοπτέσθω · ωολλαπλασίων δὲ ἔσιαι ἡ ἰσχὰς τῷ σιαθμῷ τοῦ κνήκου, καὶ διδόσθω δύο ἢ τριῶν ἰσχάδων μέγεθος. Αμείβειν δὲ δεῖ τὴν χρῆσιν 18 5 τούτων · τοῦ γὰρ ἐνὸς ἡ Φύσις ἐν συνηθεία γινομένη καταφρονεῖν εἴωθε. Χρόνον δὲ ωλείονα τῶν νέων ἐπιμενέτωσαν οἱ γέροντες ταῖς 19 κλίναις, ὅπως ἀν ωεφθείη καλῶς ὑπὸ τῆς ἀλέας τὰ ωεριτιώματα αὐτῶν.

ιβ'. Περί οίνου δυνάμεως.

Χρη δε γινώσκειν τον σεφροντικότα της ύγιείας καὶ σερὶ οἴνου 10 δυνάμεως καὶ ἀφροδισίων ὁμοίως · ὁ τοίνυν οἶνος ἀναζωπυρεῖ μέν τὸ ἐν ἡμῖν Θερμὸν, καὶ διὰ τοῦτο αὶ σεψεις ἀμείνους γίνονται καὶ τὸ αἶμα χρηστὸν, την τε τροφην διάγει σανταχοῦ σόριμος ὤν · διὸ καὶ τοὺς ἐκ νόσων ἰσχνωθέντας εὐτρόφους ἀπεργάζεται · σοιεῖ γὰρ καὶ ὀρεκτικοὺς τροφῶν, καὶ τὸ μὲν φλέγμα λεπτύνει, την δε χολην 15 διὰ οὔρων ἐκκαθαίρει, καὶ τῆ ψυχη δε εὐφροσύνην καὶ ήδονην ἐμ-

les reins et les autres viscères. On fait encore un excellent médicament 17 avec des figues grasses desséchées et du carthame; mais on doit enlever l'enveloppe de ces fruits et les piler ensemble, en ayant soin de mettre un poids beaucoup plus fort de figues que de carthame; on donnera du mélange la grosseur de deux ou trois figues sèches. On doit alterner dans 18 l'usage de ces divers médicaments, car la nature, en s'habituant à un seul, finit par n'en plus tenir compte. Les vieillards doivent rester au lit 19 plus longtemps que les jeunes gens, afin que les superfluités arrivent par le repos à une coction complète.

12. DES EFFETS DU VIN.

Celui qui a souci de sa santé doit connaître les effets du vin et des plaisirs de l'amour; or le vin ranime en nous la chaleur; en conséquence, il facilite la digestion et produit un sang de bonne qualité; par la vertu pénétrante dont il est doué, il amène l'aliment dans toutes les parties du corps; aussi les personnes que la maladie vient d'amaigrir, le vin les restaure en leur donnant du goût pour les aliments, en atténuant la pituite, en purgeant la bile par les urines, en donnant à l'esprit la gaîté

ποιεῖ καὶ ρώμην παρέχει · τούτων μὲν οὖν τῶν ἀγαθῶν ὁ μέτρω
2 πινόμενος αἴτιος γίνεται · τῶν δὲ ἐναντίων ὁ ἄμετρος. Διὰ τοῦτο
οἱ μεθυσθέντες παρίενταί τε καὶ παρανοοῦσι καὶ καταφορικοὶ γίνονται · διὸ φεύγειν χρη την εἰς τοσοῦτον ἀμετρίαν τῆς τοῦ οἴνου
3 πόσεως. Διὰ χρόνου δὲ πλείονος ἐπιεικῶς συμφέρει πίνειν · την 5
τε γὰρ διὰ οὔρων καθαρσιν δαψιλῆ κινεῖ καὶ ἰδρῶτας προχεῖ ·
καλλιον δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ ἐμεῖν, μελικράτου προσλαβόντας,
4 ώς μηδὲ μικρὸν ὑπὸ αὐτοῦ βλαβῆναι. Κωθωνιζόμενος δὲ τις τῆς
μὲν ἄλλης τροφῆς μη ἀγαν ἐμπιπλάσθω · πίνων δὲ ἐν τῷ μεταξύ
κράμβην ἐφθην ἐσθιέτω · καὶ τραγημάτων γευέσθω, καὶ μᾶλλον τῶν 10
ἀμυγδαλῶν · ταῦτα γὰρ καὶ τὰς κεφαλαλγίας κουφίζει καὶ τοῖς
5 ἔμοῦσι οὐδαμῶς ἐσθι λυπηρά. Κάλλισθον δὲ καὶ τοῦ ἀψινθίου τὸ
ἀπόβρεγμα πρὸ τῶν ποτῶν λαμβάνειν · πάνυ γάρ ἐστιν ἀκραιπάδ λωτον. Εἰ δὲ καὶ δάκνοιντό τινες ὑπὸ τοῦ οἴνου, ψυχρὸν ὑδωρ ἐπιρροφεῖν, τῆ δὲ ὑσθεραία πάλιν τοῦ ἀψινθίου πίνειν · περιπάτοις 15

et l'enjouement, et en ranimant les forces; pris avec modération, le vin possède tous ces avantages; pris immodérément, il a les inconvénients 2 opposés. C'est par cette raison que les hommes ivres ne peuvent pas se soutenir, déraisonnent et tombent dans un profond sommeil; il faut donc 3 éviter l'usage du vin poussé jusqu'à cet excès. Boire à longs traits et en y mettant le temps est une bonne manière; de cette façon, on aura une abondante évacuation d'urines et de sueurs; une méthode encore préférable, c'est, après avoir ainsi bu, de vomir en prenant de l'hy-4 dromel, afin que le vin ne cause pas la moindre incommodité. Si quelqu'un veut boire abondamment, qu'il prenne d'ailleurs peu de nourriture et qu'entre chaque coup il mange du chou cuit, des gâteaux ou plutôt des amandes; ces mets allégent la tête et ne causent aucun inconvénient 5 quand on vomit. Ce qu'il y a de mieux encore, c'est, avant de boire, de prendre une macération d'absinthe; on empêchera ainsi complétement 6 l'ivresse. Si le vin donne parfois des mordications, on boira de l'eau froide, et le lendemain on reviendra à l'absinthe; les forces se relève-

^{10.} τραγήματα Codd. — 11. πεφα- ωλ' (sic) V; ebrietas Vers. antiq. Ras. λαλγίαs Paul.; ππεαs (sic) Μ; σπεαs Forsan πραιπάλαs.

τε καὶ ἀνατρίψεσι καὶ λουτρῷ καὶ ἐλάτθονι τροΦῆ χρησαμένους, ἀνακομισθῆναι.

ιγ'. Περί άφροδισίων.

Τὰ δὲ ἀφροδίσια βλαβερὰ μὲν σΤήθει καὶ ωνεύμονι καὶ κεφαλῆ 1 καὶ νεύροις τρέπει δὲ τὴν γνώμην ἐπὶ τὸ ἡμέτερον, ὡς μελαγχο
5 λίας καὶ μανίας καθιστάν, καὶ τῶν ἐρώντων τὴν ωροθυμίαν ἐλαττοῦν κὰν ἐταίρας μισῶσι. Τοῖς δὲ χρωμένοις μίζεσι φυλάττεσθαι 2
ωροσήκει ωλησμονὰς καὶ μᾶλλον τὰς ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔνδειαν,
τὴν ἐπί τε ἐμετοῖς καὶ ταῖς κάτω καθάρσεσι γενομέναις, καὶ εἴ τινι
γαστὴρ αὐτομάτως ῥυῆ · φυλάττεσθαι δὲ καὶ ἀπεψίας καὶ κόπους,
10 καὶ εἴ τι ἄλλο ωρὸς μέλλουσαν νόσον ὑποπτον. Ἡκιστα δὲ καὶ 3
ἐν φθινοπώρω μίγνυσθαι καὶ ἐν ἄλλη τινὶ ώρα νοσήματος ἐπιδήμια
φερούση. Καιρὸς δὲ ἐπιτήδειος μίξεως ὁ μετὰ τροφὴν ωρὸ τῶν 4
ὑπνων · καθυπνοῦντι γὰρ εὐθὺς καθίσταται ὁ κόπος · οῦτος δὲ καιρὸς

ront, en outre, par des promenades, des frictions, des bains et une nourriture modérée.

13. DES RAPPORTS SEXUELS.

L'usage des rapports sexuels nuit à la poitrine, au poumon, à la tête 1 et aux nerss, mais l'âme en reçoit un apaisement qui guérit la mélancolie et la folie, et la passion immodérée des amants en est tellement amoindrie, qu'elle se change en répulsion pour les courtisanes. Ceux qui se 2 livrent aux plaisirs vénériens doivent éviter la plénitude, surtout celle du vin, et la vacuité qui est produite soit par les vomitifs, soit par les purgatifs, soit ensin par un flux de ventre spontané; ils éviteront aussi les crudités, la lassitude et toute autre chose qui pourrait faire soupçonner l'invasion d'une maladie. On doit s'abstenir de l'amour dans l'automne 3 et dans toute autre saison où pourrait régner une maladie épidémique. Le moment convenable pour se livrer à la copulation est celui qui suit 4 le repas, avant le sommeil, car le sommeil vient aussitôt réparer les

καὶ εἰς ωαιδοποιΐαν διά τε τὰ ἄλλα καὶ ὅτι ἡ γυνὴ κατακοιμηθεῖσα 5 μᾶλλον κατέχει τὴν γονήν. Ἐπεὶ δὲ ἐξ ἀφροδισίων ἀραιότερόν τε καὶ ψυχρότερον [καὶ ξηρότερον] καὶ ἀσθενέσ ερον γίνεται τὸ σῶμα, τὰ ωυκνοῦντα δηλονότι καὶ Θερμαίνοντα καὶ ὑγραίνοντα καὶ ῥων- 6 νύντα δεῖ ωροσάγεσθαι. Τινὲς δὲ σπέρμα ωολὸ Θερμὸν ἀθροίζοντες, 5 εἶτα ἐπιγινόμενὸι ωρὸς ἀφροδίσια καὶ ἀποκρίνοντες αὐτὸ, τό τε σῶμα ἀσθενὲς ἔχουσι καὶ τὸν σιόμαχον ἔκλυτον, καὶ λεπίθνονταί τε καὶ ὑγραίνονται, καὶ ξηραίνονται, καὶ κοιλοφθαλμιώσιν · ἀπο σχόμενοι δὲ αὐθις διὰ ταῦτα ἀφροδισίων κεφαλήν τε βαροῦνται καὶ ἀσώδεις γίνονται · κἀπειτα εὐθὸς ὀνειρώξαντες ωάσχουσι τὰ αὐτά · 10 δεῖ τοίνυν τῶν μὲν ωολυσπέρμων μηδὲν ωροσφέρεσθαι, τῶν δὲ φθει ρόντων αὐτὸ καὶ τροφῆς καὶ φαρμάκων λαμβάνειν, καὶ μετὰ λουτρὸν ἀλείφεσθαι τὴν ὀσφὸν ῥοδίνω τε ἐλαίω ἢ μηλίνω καὶ ὀμφακίνω · βέλ τιον δὲ αὐτὸ ωαχύτερον ωοιοῦντας, χρίειν ὡς ἀν μὴ ἀπορὸρυῆ, κηροῦ

forces; ce moment est également favorable pour engendrer des enfants, 5 car la femme, en se livrant au repos, retient mieux la semence. Mais, comme Vénus rend le corps plus rare, plus froid, plus sec et plus faible, il s'ensuit que nous devons employer des moyens qui peuvent lui donner 6 de la densité, de la chaleur, de l'humidité et de la force. Certaines personnes ont en abondance une semence très-chaude, et, lorsqu'ils l'ont éjaculée, leur corps devient faible, l'orifice de l'estomac s'allonge; ils sont amaigris, épuisés, desséchés, et leurs yeux déviennent caves; puis, lorsqu'ils s'abstiennent, à cause de ces inconvénients, de l'acte vénérien, ils sont pris de lourdeur dans la tête et de dégoût pour les aliments par suite de réplétion; si parfois ils ont, en dormant, des rêves érotiques, ils éprouvent les mêmes accidents; en conséquence, on ne leur donnera aucun aliment ou médicament qui pourrait favoriser la production de la semence, mais plutôt ceux qui la tarissent; de plus, on prescrira, après le bain, des frictions sur les reins avec l'huile aux roses, aux pommes ou au verjus; mais, comme cette huile doit être épaisse, afin qu'elle ne coule pas quand on l'applique, on y ajoutera un peu de cire et quelque

^{3. [}nal ξηρότερον] e Gal.; om. Codd.

μιγνύντας τι καὶ χυλοῦ τινος τῶν ψυχόντων. Ποιεῖ δὲ οὕτω κηρ- 7 ελαιον · ἐν θυία ταῖς χερσὶν ἐπὶ πολὺ μαλάξας, τὸν ψύχοντα χυλὸν ἐπεγχέας, ἀκριδῶς ἔνωσον ἀναφυράσας ὡς ὅτι πλεῖσιον χρόνον. Ε΄σιι δὲ ψύχων χυλὸς ὁ τε τοῦ ἀειζώου καὶ ὁ τοῦ σιρύχνου, κοτυ- 8 ληδόνος τε καὶ ψυλλίου · κατὰ μὲν οῦν τὸ θέρος οῦτοι, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ώρας ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ ὁ τῆς θριδακίνης χυλὸς καὶ τὸ λινόσπερμον ἐψηθὲν ἐν ὕδατι, ψύχοντα ποιεῖ χυλόν. Καὶ λεπὶς δὲ 9 μολιβδίνη ταῖς ψόαις ὑποτιθεμένη κωλύει τοὺς ὀνειρωγμούς · καὶ βοτάναι δὲ ὑποσιρωννύμεναι τῶν ψυχουσῶν μετὰ πηγάνου καὶ τῶν 10 ἄκρων τοῦ ἄγνου τῶν ἀπαλῶν τὸ αὐτὸ ποιοῦσι · καὶ σπέρμα τοῦ ἄγνου καὶ τοῦ πηγάνου ἐσθιόμενα. Φυλάτιεσθαι δὲ δεῖ πάνυ σφο- 10 δρῶς ψύχειν τὰς ψόας, ὅπως μὴ βλαβεῖεν οἱ νεφροί.

suc qui ait la vertu de refroidir. Faites ainsi le cerelæon (composé d'huile 7 et de cire)? malaxez le plus possible [le mélange de cire et d'huile], puis versez le suc réfrigérant et amalgamez soigneusement en remuant aussi longtemps que possible. Le suc réfrigérant se tire de la joubarbe, 8 de la morelle, du cotylédon et du pulicaire; ces sucs conviennent pour l'été, mais, dans les autres saisons, on a recours à beaucoup d'autres plantes, telles que la laitue, la graine de lin cuite dans l'eau, lesquelles donnent un suc refroidissant. Une lame de plomb placée sur les reins 9 délivre des rêves érotiques; on obtient le même effet soit en mettant sur le lit des herbes réfrigérantes avec de la rue, les cimes tendres du gattilier, soit en donnant à manger la graine du gattilier et de la rue. Toutefois il faudra se garder de trop refroidir les lombes, de crainte de 10 nuire aux reins.

Donne οὐτε δὲ Θερμ. p. 193, 2; om. καὶ ἀτέραμνα, p. 193, 7; donne Θερμαίνεται καὶ ψύχεται, p. 193, 9-10; donne Τρέπεσθαι μὴ (1. μὲν) ἀρχόμ. p. 194, 9; οἱ δὲ καὶ τεῦτλα, 195, 9.

1. μιγνύντας Paul.; μιγνύειν Codd.

¹ Voy. la Préface sur ces références des chapitres parallèles du traité Ad Eunapium avec la Collection médicale et la Synopsis.

ιε'. Περί ἀέρων.

1 Καὶ ἀὴρ δὲ ὑγιεινότατός τε καὶ ἄρισίος ἐσίιν ὁ καθαρότατος νοσερὸς δὲ καὶ μοχθηρὸς ὁ ἔξ ἀναθυμιάσεως ἐπιθολούμενος λιμνῶν ἢ εἰῶν ἢ βαράθρου τινὸς δηλητήριον ἀναπέμποντος αὔραν. Μοχθηρὸς δὲ καὶ ὁ ἔκ τίνων ὀχετῶν ἐκκαθαιρόντων τὰς πόλεις Θολούμενος ὁμοίως, καὶ ὁ ἐκ λαχάνων τινῶν ἢ ζώων ἢ κόπρων σηπεδόνων. 5 3 Οὕτω δὲ καὶ ὅσίις διὰ ποταμὸν ἢ λίμνην γειτνιῶσαν ὀμιχλώδης ἐσίὶν οὐκ ἀγαθὸς, καὶ ὁ ἐν κοίλῳ δὲ χωρίῳ πανταχόθεν ἀπὸ ὀρῶν περιεχομένω, καὶ διὰ τοῦτο μὴ καταπνεομένω, μοχθηρός οἱ μὲν οὖν οὕτω μοχθηροὶ πῶσαν ἡλικίαν ὁμοίως βλάπίουσιν, ὥσπερ ὁ ἄρισίος ἀφελεῖ. Ἡ δὲ κατὰ ποιότητα, Θερμότητα λέγω καὶ ψυχρό- 10 τητα καὶ ξηρότητα καὶ ὑγρότητα διαφορὰ τῶν ἀέρων οὐχὶ ὁμοίως ἔχει πρὸς ἀπαντας τοῖς μὲν γὰρ εὐκράτοις σώμασιν ὁ εὔκρατος ἀὴρ ἀφελιμος, τοῖς δὲ δυσκράτοις ὁ τὴν ἐναντίαν ἔχων κράσιν.

15. DE L'AIR.

L'air le plus salubre et le meilleur est celui qui est le plus pur; est malsain, au contraire, et pernicieux, celui qui est rendu trouble par les émanations des étangs, des marais ou de quelque gouffre d'où sortent 2 des exhalaisons délétères. Celui-là aussi est mauvais qui est rendu trouble par les cloaques qui reçoivent les immondices des villes, ou par des lé-3 gumes, des cadavres ou des excréments en décomposition. De même on doit tenir pour mauvais l'air chargé des brouillards que produit le voisinage d'un étang ou d'un fleuve, et celui qui, retenu captif dans un endroit entouré de montagnes de tous côtés, n'est jamais renouvelé par aucun courant; les diverses espèces d'air ainsi corrompu sont donc nui-4 sibles à tous les âges, de même que l'air pur leur est favorable. Les différences de l'air, qui tiennent à ses qualités diverses, de chaud, de froid. de sécheresse et d'humidité, ne produisent pas le même effet chez tous, pour un corps doué d'un bon tempérament, l'air bien tempéré est salutaire, tandis que l'air qui conviendra à un corps mal tempéré est celui dont le tempérament est opposé à ce corps.

Cu. 15; 4, καί om. M. — 7. εἰρῶν ξηρότητα καὶ ὑγρότητα om. M. — 12. M; ἠρῶν V. Voy. Syn. I, 24. — 11. καὶ ἀήρ e Paul.; ἀκρον Codd.

CH. 16. = Syn. I, 27.

Om. καί, p. 44, 8; donne γάρ pour δέ avant εἰ, p. 44, 11; om. δέ après Τό. p. 44, 11; donne τε καὶ ἐπμαλάσσον, ωνεύματα διαχέον, p. 45, 2-3.

ιζ'. Περὶ τροφῆς δυνάμεως.

Χρη δε είπερ τι άλλο καὶ τὰς τῶν τροφῶν δυνάμεις ἐπίσλασθαι 1
τὸν τῆς ὑγιείας φροντίζοντα · τὰ μεν οὖν τῆς λεπλυνούσης δυνάμεως
5 ἐκφράτλει τε τὰς σλενὰς διεξόδους καὶ ἀπορρίπλει τὰ προσπλατλομενα γλίσχρα, τέμνει τε καὶ λεπλύνει τὰ παχέα · συνάγει δε τοῖς
χρονίσασι κατὰ τὴν ἐδωδὴν αὐτῶν ὀρρώδη καὶ χολώδη περιτλώματα ·
κὰν ἔτι μᾶλλον πλεονάση τις, μελαγχολικὸν τὸ αἴμα καθίσλαται ·
χρὴ οὖν ἀπέχεσθαι τῆς συνεχοῦς αὐτῶν χρήσεως, καὶ μάλισλα τοὺς
δρὸν καὶ γλίσχρον καὶ παχύν χυμὸν ἤθροικόσι. Τὰ δε τῆς παχυ- 2
νούσης τρόφιμα μεν ἱκανῶς ἐσλι κὰν ἔν τε τῆ γασλρὶ καὶ τῷ ἤπατι
πεφθῆ προσηκόντως, εὕχυμον αἴμα γεννᾶ · σπλῆνα δε καὶ ῆπαρ
ἐμφράτλει. Τούτων δε τινα μεν ἐσλι, παχύχυμα μόνον, ὡς φακὴ, 3

17. DES QUALITÉS DES ALIMENTS.

Celui qui prend soin de sa santé doit, avant tout, connaître les qualités 1 des aliments; ceux donc qui ont une vertu atténuante ouvrent les conduits étroits, en détachent les matières glutineuses qui y adhèrent, divisent et atténuent celles qui sont épaisses; mais, si on en fait un usage trop prolongé, il se produira des excréments séreux et bilieux; si on persiste encore davantage, il se formera un sang mélancolique; il ne faut donc pas en faire un usage continuel; recommandations qui s'adressent surtout aux personnes d'un tempérament bilieux; un tel régime ne convient qu'aux personnes chez qui se sont accumulées la pituite ou des humeurs crues, visqueuses et épaisses. Les aliments qui ont la vertu de 2 produire des sucs épais nourrissent beaucoup, et, si leur coction se fait convenablement dans l'estomac et dans le foie, ils produisent un sang de bonne qualité; cependant ils forment des obstructions dans la rate et dans le foie. Parmi ces aliments, certains ne produisent que des sucs 3 épais, comme les lentilles; d'autres un suc glutineux, comme la mauve;

τινά δὲ γλίσχρα ώς μαλάχη· τισὶ δὲ ἄμφω συμβέβηκε σαχυχύμους 4 τε είναι και γλίσχρους ώσπερ τοῖς ὀσθρακοδέρμοις. Ασφαλεσθέρα τοίνυν έσ]ὶν ή λεπ]ύνουσα δίαιτα ωρός Φυλακήν ύγιείας τῆς ωαχυνούσης μᾶλλον · δλιγότροΦος δέ οὖσα τόνον οὐκ ἐντίθησιν οὐδὲ δώμην τοῖς σώμασι · καὶ χρή σοτε καὶ τῶν σολυτρόφων σροσφέ- 5 ρεσθαι μετρίως ήνίκα τις ένδείας άντιλαμβάνεται · μάλισ α δε άν αμινδύνως μεταλαμβάνοιεν αὐτῶν, οἱ γυμνασίοις τε ωροσέχοντες 5 καὶ [οί] καθεύδοντες ἐπὶ όσον ἂν βούλοιντο. Πάντες δὲ όσοι ωρὸ τῶν σιτίων οὐχ οἶοί τέ εἰσι γυμνάζεσθαι, Φευγέτωσαν τὰς σαχυγύμους τροφάς · άργοι δέ μηδέ οὖτοι ταῖς τροφαῖς ωροσιέτωσαν · 10 μέγισ ου γάρ κακου είς την της ύγιείας Φυλακην ή σαντελής άργία καθέσληκεν, ώσπερ γε ή σύμμετρος κίνησις μέγισλον τῶν ἀγαθῶν. 6 Τὰ δὲ μεταξύ τῶν σαγυνόντων καὶ λεπθυνόντων ἐδέσματα κάλλισθα σάντων έσ] ι σύμμετρον αξμα γεννώντα κατά σύσ ασιν · κατάλληλος μέν οὖν ή τοίαυτη τοῖς σώμασι τροΦή ήμῶν ἐσθι · βλαβερὰ δὲ 15 7 ή κακόχυμος, ήν ἀεὶ χρή Φεύγειν. ΦυλάτΙεσθαι δέ καὶ τήν σοικι-

4 d'autres enfin fournissent l'un et l'autre, comme les testacés. Pour conserver la santé, un régime atténuant est préférable à un régime incrassant; cependant, comme il nourrit peu, il ne donne ni ton ni force au corps; aussi faut-il recourir quelquefois, mais modérément, aux aliments incrassants, alors que l'on est pris de besoin; cette substitution se fera sans danger pour ceux qui prennent de l'exercice et qui peuvent se livrer au sommeil autant qu'ils le veulent. Tous ceux qui ne peuvent s'exercer avant le repas doivent éviter les aliments d'un suc épais; il en est de même des personnes qui vivent dans l'oisiveté, car il n'y a rien de plus défavorable à la santé que la complète inaction, de même qu'un exercice modéré est le plus grand des biens. Les mets qui tiennent le milieu entre les atténuants et les incrassants sont les meilleurs de tous, car ils produisent un sang d'une juste consistance; ces aliments conviennent donc à notre corps; mais ceux qui produisent un suc de mauvaise qualité lui 7 sont nuisibles; il faut toujours s'en abstenir. On doit éviter aussi la di-

^{7.} μεταλαμβάνοιεν Paul.; ἀντιλαμβά- [οί] Paul.; οm. Codd. — 13. καὶ λεπ7υνοιεν Codd. — Ib. αὐτοῖε Godd. — 8. νόντων om. Μ.

λίαν τῶν τροΦῶν ἄμεινον, μᾶλλον ἐὰν ἐξ ἐναντίων ὧσι δυνάμεων · οὐ γὰρ ϖέτΙεται τὰ ληΦθέντα ϖροσηκόντως.

versité des mets, surtout s'ils sont opposés les uns aux autres par leurs qualités, car il en résulte que ce qu'on mange n'arrive pas à une coction 5 parfaite.

CH. 18: = Coll. méd. III, 2. Cf. Syn. IV, 1.

Οπ. κάρδαμα, t. I, p. 193, 1; μίνθη, 2; donne σισυάρια au lieu de σισύμε βριον, 2- 3; οπ. καὶ οὐκέτι... κοινῆ, p. 193, 4-8; σία, 8; donne ωλὴν εὶ διὰ μετά (sic) au lieu de ωλὴν εὶ μὴ διὰ μακροῦ, p. 194, 8-9; οπ. εὶ βούλοιο καὶ ἄφθονον, 10 10; τὰ γὰρ... εἰσι. Καί, 12-p. 195, 5; ἰουλίδος... εἰπεῖν, p. 195, 8-10; Μαλακή... μαλακή, 12-p. 196, 1; donne ἔχεις δέ au lieu de Ταῦτα οὖν ἔχεις, p. 196, 1; οπ. καὶ τούτοις..... νοῦν, 2-3; καὶ τοῦδε..... ἀπορήσαντα, 5-6; ὤσῖε καὶ..... ψῆτῖα, p. 196, 6-p. 197, 5; ajoute διὰ δξους δὲ μᾶλλον ἄμεινον καὶ δξυμέλιτος ἐσκευασμένου, ωροσφέρεσθαι τῶν ἐδεσμάτων τὰ ωλεῖσῖα, καὶ ωροταριχεύειν αὐτῶν ὅσα 15 δυνατόν après φυλάσσεσθαι, p. 198, 1; ajoute τὰ δὲ βραδυπορώτερα χείρω καὶ μᾶλλον εἰ σκληρὰ τυγχάνοι ἀλλὰ τούτων μὲν μὴ γεύεσθαι μηδενὸς ωλὴν τῶν εἰς ἀπόθεσιν ἐπιτηδείων, οἶά ωερ ἐσῖιν ἀπίων τε καὶ μήλων, καὶ σῖαφυλῶν οὐν όλίγα γένη τὰ δὲ μαλακώτερα μᾶλλον ἐσθίειν après κοιλίας, 3; οπ. τὰς..... Καί, 3-5; ὡς ἔπος εἰπεῖν, 10; donne λεπῖον γεννῆ χυμόν au lieu de λεπῖοῦ..... γεννητι-20 κόν, 10-11; οπ. Καὶ μὲν..... ἐσῖιν, 13-14.

Сн. 19. = Coll. méd. III, 3. Cf. Syn. IV, 2.

Om. καὶ ὁ καλ. τράγος, p. 199, 1; ἄπερ, 3; τὸ δὲ, 6; τὸ... ῥυπλικόν, 7-8; σησάμου σπέρμα, ἐρησίμου σπέρμα, 8-9; ajoute καὶ αἰ avant χῆμαι, p. 200, 1; donne ὅσα au lieu de ἀπλῶς, 2; donne ήπατα au lieu de ῆπαρ, 4; ajoute κοκύμηλα après 25 μύκητες et om. ἀρου ῥίζα, 9; om. κιτρίου ..... πέπειρα, 10-11.

Сн. 20. = Coll. méd. III, 4. Cf. Syn. IV, 3.

Om. τρυγόνων...... τε καί, p. 201, 5-6, et donne σολλά au lieu de μυρία p. 202, 1.

CH. 21. = Coll. méd. III, 5. Cf. Syn. IV, 4.

30 Donne γεννῶσι γλίσχρον χυμόν · ἐσΊι δέ au lieu de τοιοῦτοι, p. 202, g; κάλεσον au lieu de καλλωσόν, 10, et σαγκρέας au lieu de σᾶν κρέας, ibid.

CH. 22. = Coll. méd. III, 6. Cf. Syn. IV, 5.

Om. ώς... βίγεσιν, p. 203, 1-2; όταν... αὐτῆς, 3; ajoute διὸ προταριχεύοντες,

15

eis χρῆσιν ἄγουσιν αὐτά, après ζώων, 7; om. τυροί, 8; ajonte καὶ μὴ διαφθαρεῖσα, après ἐπισχεθεῖσα, 9.

Сн. 23. = Coll. med. III, 7. Cf. Syn. IV, 6.

Om. οὐκ..... Κοιλία, p. 204, 1-2; ajoute ἔτι avant ἔντερα, 2.

Om. βωλίται άμανίται, p. 204, 7.

CH. 25. = Coll. med. III, 9. Cf. Syn. IV, 8.

Donne προβάτων au lieu de όνεια, καμήλεια, άλωπ. κυνών, p. 204, 10: le nom. pluriel au lieu du génit. plur. pour Θύννων..... άπάντων, p. 205, 2-3; donne ώς σχίνου et om. λέγω, 5; om. καὶ βάτου καὶ κυνοσδ., 5-6; donne με- 10 λαγχολικώτερον, 7; πονηρών au lieu de μοχθηρών, 8; άπαλοί au lieu de παλαιοί, 9.

CH. 26. = Coll. med. III, 10. Cf. Syn. IV, 9.

Donne ωικρός καὶ λεπ Τόχυλος au lieu de λεπ Τός καὶ ωικρόχ., p. 205, 11.

CH. 27. = Coll. med. III, 11. Cf. Syn. IV, 10. CH. 28. = Coll. med. III, 12. Cf. Syn. IV, 11.

Cfl. 29. (Θσα ωολύτροφα) = Coll. med. III, 13. Cf. Syn. IV, 12.

Donne κάρα au lieu de καρδία, p. 207, 4; τρὶς ἐψηθέντες au lieu de τρίσεφθοι γενόμενοι, 7; καὶ τὰ ὅμοια au lieu de ὅσα τε.... δίδωσι, 8-9; om. ἄλλα, p. 208, 1; donne ωαραπλήσια, καὶ τῶν au lieu de τοιαῦτα. Τῶν, 2; om. ἢν καὶ βουθωνιάδα καλοῦσιν, p. 209, 1; ωάντων τῶν... ἐρυθροὶ καὶ ωαχεῖς, 5-7; ajoute μᾶλλον après 20 σθύφοντες, 8.

C_{II}. 30 (ὅσα ὀλιγότροφα). = Coll. med. III, 14. Cf. Syn. IV, 13.

Om. ώς..... Θάτ7ον, p. 210, 4-5; όπως..... εἰσίν, 7; λίνου σπέρμα, όρμινον, 11; ὁ τῶν..... μύρτα, 11-12; μιμαίκυλα... ἀλικ., p. 211, 2-3; λάπαθον... τρύχνος, 4-5; γογγυλίς, 5; κάδρ. σύρεθρον, 5-6; καὶ ἀμπελόπρασα. 7; δὲ..... τρόφιμον, 9-25 10; ὀλιγότροφος, 10.

S'arrête au mot oapul (oapulov dans Ad Eun.), p.212, 4.

CH. 32. = Coll. med. III, 15. Cf. Syn. IV, 14.

30.

Om. χείρω..... σ1ρουθ., p. 212, 11-p. 213, 1; καὶ μάλισ1α..... ταῦτα, p. 213 ,

13; ajoute χρή τῶν ἰχθύων après σοιεῖσθαι, 13; οπ. καὶ μέντοι.... ἐσθίν. p. 214, 13; κάλλισθον..... πλεῖσθον, p. 215, 3-7; donne ὁμοίως ταῖς σαρξὶν εθχυμα au lieu de διδόασιν ..... σάρκα, 10-11; οπ. ὁ γὰρ.... πεξοῖς, 12-p. 216, 6; καὶ μᾶλλον ὁ γλυκύτερος, p. 216, 4-5; κιρρός, 5.

CH. 33. = Coll. med. III. 16, Cf. Syn. IV, 15.

Om. Τῆς.... μελαγχολ., p. 217, 9; donne εἰσί au lieu de τισὶν ἢ, 11; om. ὁμοίως μ. δριμύτητος, p. 218, 4; ἦτ7ον.... ζώων, 12; τῶν.... ἐσθίειν, p. 218, 13-p. 219, 1; Τίφαι, p. 219, 1; ὅτε.... εὕχυμος, 1-2; κόκκυγες, 5; Καὶ.... πλῆθος, 7-11; ajoute περσικαὶ ροιαὶ, μέσπιλα κράνια προῦμνα, κέρατα αναπὶ ὁ τῆς. 10 p. 220, 1; ajoute σῦκα δὲ ῆτ7ον τῶν ἄλλων ὡραίων ἐσῖὶ κακόχυμα καὶ ἰσχάδες τοῖς πλεονάζουσιν ἐν αὐταῖς, οὐ πάνυ χρησῖὸν αἴμα γεννῶσιν, ὅθεν αὐταῖς καὶ τὸ τῶν Φθειρῶν ἔπεται πλῆθος αρτὰς γίνεται, p. 220, ¼; om. εἶτα, puis καὶ ἀνδρ. καί, puis καὶ λάπαθον, τ; τε τῶν ἄρων εἶσὶ καί, et ajoute εἰσὶ après γογγυλῶν, 11; om. ἀς βουνιάδας ὀνομάζουσι, 11-12; καὶ ἀμπελ. p. 221, 1; Ͽριδακίνη..... κιχώριον, 15 3-4; ajoute καὶ ἀπδεῖς avant καὶ αὐσῖηροί, 5.

CH. 34. = Coll. med. III, 17. Cf. Syn. IV, 16.

Om. τε καὶ ἀλεκτρυόνος, p. 222, 1; Πάντων τῶν, 10; παρακμ.... τῆς τῶν, 11-12; donne ῆπαρ au lieu de ήδιον, p. 223, 5.

CH. 35. = Coll. med. III, 18. Cf. Syn. IV, 17.

20 Αjoute δνώδη καὶ ξηρὰν καὶ διὰ τοῦτο δύσπεπ τον ἔχουσι τὴν σάρκα, après γηράσαντες, p. 223, 9; om. σπλάγχνα πάντα, 10; ἄπαν αἶμα, p. 224, 1; ἔτι, 3;
ajoute τῆς παλαιᾶς avant τρυγόνος, 4; δυσπεπ τοτερα καὶ ἰνωδέσ τερα τούτων,
après νήτ της et om. καὶ πλέον, 4; donne ἐθύκης au lieu d'αἰθνίας et om. ώς
τι.. εἰσι Φάρμακον, 6-8; om. καὶ.... κοιλίαν, 9; σάλπαι.... ἀετοί, mots qui sont
25 remplacés par γόγγροι, p. 225, 5-6; om. ὀπτά, 6; ὁ καλούμενος... δυσπεπ τ. 7;
καὶ..... ἀρτοι, 8; ἄχροι, 9; βίκος, 10; ἐρύσιμον, 11; βάλανοι, 11; καὶ οὖα, 12;
transporte καὶ σῦκα (l. 11) après πεπανθῆναι et ajoute τὰ μήπω πέπειρα, 12; om.
κίτριον.... δριμέων, p. 226, 1-3; Δύσπεπ τον, 6.

Cn. 36. = Coll. med. III, 19. Cf. Syn. IV, 18.

30 Om. τὸ ἀκανθώδη... ωροσήκει, p. 226, 12-227, 2; σισάρου..... Τό, p. 227, 3; ajoute ωαγουρ (sic. ωάγουρος?) après σκάνδικι, 4; Ω΄s... ἀλόη, 11-12.

CH. 37. = Coll. med. III, 20. Cf. Syn. IV, 19.

Om. Αρκευθίδες.... σπέρμα, p. 228, 1-2; λάπαθον δμοίως, 3; δμοίως, 6; τοῖς δὲ.... ἐσῖς, 7-8; καὶ γὰρ.... ἔμετον, p. 228, 10-p. 229, 1; ἀλλὰ οὐχ, p. 229, 2; 35 Δε.... ἀφρόνιτρον, 5-6.

CH. 38. = Coll. med. III, 22. Cf. Syn. IV, 21.

Om. ή ρίζα και τὸ σπέρμα, p. 230, 8; και γάρω, 10; ajoute κατὰ την έψησιν ἀποθέμενον ἄπαντα τὸν ἀΦρόν après μέλι τό et om. ἀπαΦρισθέν, 11; om. ὁπως..... εἰσίν, p. 231, 1-2; ἀρακοι, 3.

Om. Φάσηλοι, ὧχροι, p. 231, 4; donne κύαμοι, λοβοί δὲ ἤτΊον τῶν κυάμων, μᾶζα au lieu de Τῶν κυάμων... Ἡ μᾶζα, p. 231, 5-7; om. Φυσώδης... Ζύθος, 7-9; ούτε... ταύτην, p. 232, 7-8; donne ὁμοίως au lieu de Φυσῶδές ἐσΊιν, 9.

Сн. 40. = Coll: med. III, 24. Сf. Syn. IV, 23.

Οπ. πέπων, p. 232, 10; οἱ καὶ.... ἐναργῶς, p. 233, 1; donne καὶ ἀπορρύ- 10 π/ει καὶ ἐκφράτ/ει μάλισ/α διὰ ὀξυμ. au lieu de ἡ γοῦν.... διὰ ὀξυμ. 3-6; σιτίων ἐσθιομένη τεύτλων ὁ χυλὸς ρύπ/ει au lieu de σιτίων. ὑ ἐν.... λύει, 6-8; om. ὁμοίως.... ρίζα καί, 9-10; διὸ καὶ.... ἴαμα, 11-12; καὶ ἀμπελόπρασα, 13; ἐψηθέντα..... ἔτι, p. 234, 1-3; ἐπὶ... αὐτῶν, 4-5; ἀρκευθίδες... χυμούς, 6-8; donne δυνάμεις au lieu de διεξόδους et om. αὐτοῦ..... δυνάμεως, 12; donne ἀνάπτησιν au 15 lieu de ἀνάπ/υσιν, p. 235, 9.

CH. 41. = Coll. med. III, 25. Cf. Syn. IV, 24.

Om. μὲν.... τὸ δέ, p. 235, 11-p. 236, 1, et donne ὀροῦ au lieu de τούτου, p. 236, 1; om. οὐ... γλυκέων, 6-7; ἐμφραττομένοις.... εἰσίν, 8-11; τα-χέως..... Θώρακος, 236, 13-p. 237, 1; καὶ γλυκεῖς, p. 237, 1-2; καὶ μᾶλλον οἱ 20 χλωροί, 2.

CH. 42. = Coll. med. III, 26. Cf. Syn. IV, 25.

Om. καὶ μᾶλλον... μᾶλλον, p. 238, 1; ἐρύσιμον, βάλανοι, 2.

CH. 43. = Coll. med. III, 27. Cf. Syn. IV, 26.

Ajoute πάντα όσα κακόχυμα έσ7ὶν, ύγρὰ δὲ καὶ ὀλισθηρὰ καὶ ὑπεῖναι ῥαδίως δυ- 25 νάμενα après ὑπελθεῖν, p. 238, 8; donne ληφθέντα au lieu de βρωθέντα, p. 239, 2, et om. αὐτά τε διαφθείρεται, 2-3.

CH. 44. Coll. med. III, 28. Cf. Syn. IV, 27. CH. 45. = Coll. med. III, 29. Cf. Syn. IV, 28.

Donne καὶ κοχλίαι au lieu de καλούμενα, p. 240, 4; donne ή τε άλλα τὰ εἰρη- 30 μένα au lieu de ή τι..... εἶπον, 7-8; om. διὰ.... ωίτυρον, p. 241, 5-6; καὶ τῷ... ἔκκρισιν, 9; Ὠσπερ... διαχώρησιν, 241, 12-p. 242, 2; ἀνατροπῆε... ὄσον, p. 242, 5-6; είγε... ἀλῶν, 6-8; καὶ τὰ ἀκρεα αὐτῶν, 9; λάπαθον ἀκαλήφη, 10-11; καθαρᾶ... καὶ, p. 243, 1; διεξέρχεται.... ὁμοίως, 2-4; ἀλλὰ.... ὑπάγει, 5-7; μελικράτω,

7; donne μέσης πώς ἐσΊι δυνάμεως τῶν τε ὑπαγόντων καὶ ὑπεχόντων τὸ μέλι μόνον αυ lieu de ἐἀν μὲν.... Καὶ μόνον αὐτὸ τὸ μέλι, p. 244, 2-p. 245, 1; donne ὑπέρχεται, p. 245, et om. Φθάνει .... ἔντερον, 2-3; donne συμβάλλεται ἐπὶ τῆ au lieu de συλλαμβάνει τι βραχὸ τῆ, 4.

Cn. 46. — Coll. med. III, 30. Cf. Syn. IV, 30.

Om. ό δè... ά, p. 245, 7-8; καλοῦσι, et μέν, 8; ἐπέχει... γασθέρα, 245, 8-p. 247, 5, et donne à la place καὶ ἄπιοι ὁμοίως καὶ ῥοιαί (voy. p. 246, l. 4); donne ὀξους au lieu de ἀλῶν, p. 348, γ.

Ch. 47. = Coll. med. III, 31. Cf. Syn. IV, 3.

10 Om. ἀρκευθίδες et μετρίως, p. 249, 2; ἐρύσιμον.... σπέρμα, 3; δριμέα καὶ Φερμά, 6-7; δαῦκοι et Θερμαίνουσι σαφῶς, 7; ἀμπελόπρασον... δριμύτητα, 8-9; Θερμὸς... διψώδης, 10.

CH. 48. = Coll. med. III, 32. Cf. Syn. IV, 32.

Donne Μῆλα τὰ σ7ύφοντα καὶ τὰ ὀξέα καὶ τὰ ἄπια, καὶ ἄπιοι δὲ καὶ ἡοιαὶ ὁμοίως αἰ 15 τοιαῦται ψύχουσιν au lieu de Τὰ μὲν σ7ύφοντα..... ἔσ7ιν, p. 250, 8-251, 2; om. τοῦτο... σ7ύφουσαν ἔχει, p. 251, 4-8; διαδυόμενον εἰς βάθος, p. 252, 2-3.

CH. 49. = Coll. med. III, 23. Cf. Syn. 1V, 33.

Om. παραπλησίως... συμβέβηκεν, p. 252, 5-253, 1; ξηραίνει, p. 253, 1; ἔδεσμα ξηρ. γίνονται, 3; όσα δὲ ἐν ὕδατι..... ἐσθίν, 5-6; τὰ δὲ...... ὑγρότερα, 20 p. 253, 8-254, 1.

CH. 50. = Coll. med. III, 34. Cf. Syn. IV, 34.

Ajoute σούστινα (à la marge σούσινα) avant κοκκύμηλα et om. συκόμορα, p. 254, 6; μη διαφθ.....ληφθείη, 6-8; ύγραίνει, 8; ταύτης..... Ανδράχνη, 8-9; Υγροί..... σπέρμα, p. 254, 10-255, 3.

25 CH. 51. = Coll. med. III, 21. Cf. Syn. IV, 20.

Om. όσα.... ρίζαι, 5. 229, 7-10; λίνου σπέρμα, 11.

ν6. ὅτι γάλα ὀδόντας βλάπ/ει.

Γάλα βλάπθει τους οδόντας, εἰ συνεχῶς αὐτὸ χρῶτό τις, καὶ τὰ Ι

52. QUE LE LAIT NUIT AUX DENTS.

Le lait, si on en fait un usage trop continu, nuit aux dents et aussi 1

- 2 οὖλα. Ταῦτα μὲν ϖλαδαροῖ, τοὺς ὀδόντας δὲ εὐσήπλους τε καὶ ῥα-δίως βιβρωσκομένους ἐργάζεται · χρὴ τοίνυν ἐπὶ τῆ τροΦῆ τοῦ γάλακτος οἴνῷ κεκραμένῷ διακλύζεσθαι · καὶ βέλτιον δὲ εἰ καὶ μέλι ἐπεμβάλοι αὐτῷ.
- 2 aux gencives. It ramollit les gencives, et il dispose les dents à se carier et à se corroder; il convient donc, après avoir bu du lait, de se rincer la bouche avec du vin; le mieux est encore de mêler du miel au lait.

BIBAION B'.

[IIPOOIMION.]

Όσα μέν είδεναι τε σε καὶ ωοιεῖν δυνατὸν ἢν Φυλακῆς ενεκα τῆς τ ὑγιείας εἴρηται καιρὸς δὲ τάς τε δυνάμεις ἐπελθεῖν τὰς καθόλου τῶν ἀπλῶν καὶ εὐπορίσθων Φαρμάκων, καί τισι τῶν ωαθῶν οἰόν τε βοηθεῖν ἔκασθον τούτων. Καὶ μετὰ ταῦτα ώσπερ ἐπὶ τῶν τρο- 2 Φῶν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν Φαρμάκων ωράξομεν, τὰς ὕλας ἐκάσθης δυνάμεώς τε καὶ ἐνεργείας, εἰς εν ἀθροίσαντές τε καὶ ἀναγράψαντες εὐπορεῖν γὰρ ἡμᾶς τῶν ἐπιτηδείων ἰάσεων, ὧν ἀν ἐκάσθοτε δεώμεθα, τοῦτο μάλισθα ωάντων ωοιεῖν δυνήσεται.

α'. Κατά σλοιχεῖου.

A

Α΄γνου τὰ Φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, καὶ ὁ καρπὸς, Θερμὰ μέν ἐσῖι καὶ ι ξηρὰ τὴν δύναμιν σΦοδρῶς, λεπίομερῆ δὲ ἱκανῶς καὶ τὰς ἀΦρο-

LIVRE II.

[PRÉAMBULE.]

J'ai dit, Eunape, tout ce que tu pouvais savoir et faire pour la conservation de la santé; il est temps maintenant d'aborder les propriétés générales des médicaments simples et faciles à se procurer, et d'indiquer pour quelle affection chacun d'eux peut servir de remède (ch. 1). Après cela, agissant pour les médicaments simples comme pour les ali- 2 ments, je rassemblerai, en outre, et je décrirai la matière et la vertu de chaque catégorie de médicaments (ch. 2-23, les réchauffants, les réfrigérants, etc.); car c'est surtout grâce à cette méthode que nous pourrons trouver les médications dont nous avons besoin chaque jour.

δισίους δρμάς έπέχει διόπερ ου μόνον έσθιόμενα και ωινόμενα, σρός άγνείαν σεπίσ ευται συντελεῖν, άλλά καὶ ύποσ Γρωννύμενα. καὶ τρὸς ἦπαρ καὶ σπλῆνα σκιρρούμενα τε καὶ ἐμΦραττόμενα, τὸ 2 σπέρμα μᾶλλον άρμότιει τοῦ ωηγάνου. — Αγρώσιεως ή ρίζα μετρίως έσ λί ψυχρα και ξηρά, και διά τοῦτο κολλητική τῶν ἐναίμων 3 έλαων. Αὐτή δὲ ή σόα καταπλατιομένη ψύχει μὲν, οὐκ ἰσχυρως· 4 ξηρότητος δε καὶ ύγρότητος ἐν τῷ μέσφ καθέσθηκε. Τὸ δε ἐν τῆ όίζη δακνῶδές τε καὶ λεπίομερές ἐσίι μὲν ὀλίγον · εἴωθε δὲ ἐνίστε 5 καὶ λίθους Θρύπθειν, εἴ τις αὐτὴν ἀΦεψήσας ωίνοι. — Αγαρικόν διαφορεῖ, καὶ σάχος τέμνει · διακαθαίρει τε τὰς ἐν τοῖς σπλάγχνοις 10 έμφράξεις; και δια τοῦτο και ικτεριώντας ιᾶται, τους ἐπὶ ἐμφράξει 6 των κατά ήπαρ συνισθαμένους. Ονίνησι δέ και τους έπιληπθικούς καὶ τὰ ρίγη τὰ κατὰ σερίοδον, ὅσα σαχέων ἢ γλίσχρων χυμών η έσθιν έκγονα. - Αδίαντον ξηραίνει, λεπτύνει, διαφορεί καὶ γάρ άλωπεκίας δασύνει και χοιράδας και άποσθήματα διαφορεί και 15 λίθους Θρύπθει σεινόμενον · καλ ταῖς ἐκ Θώρακος καλ συεύμονος ἀναγωγαῖς τῶν γλίσχρων καὶ ωαχέων οὐ σμικρὰ συντελεῖ καὶ ῥεῦμα 8 ποιλίας ΐσθησι. Μέσον δέ έσθι κατά Θερμότητα καὶ ψυχρότητα τὴν 9 πρᾶσιν. - Αἰγίλωψ διαφορητικήν έχει δύναμιν τὰς γοῦν σκληρυ-10 νομένας Φλεγμονάς και αιγίλοπας και άλωπεκίας ιᾶται. - Αείζωον 20 έκάτερον καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα, ξηραίνει μέν πράως · κρατεῖ δε εν αὐτῷ ἡ ύδατώδης μᾶλλον οὐσία καὶ ψύχει σφοδρῶς · ταῦτα άρα καὶ ωρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἔρπητας καὶ ωρὸς τὰς ἐκ ῥεύματος 11 Φλεγμονάς άρμότιει. — Αίρα Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρώς καὶ 12 δρασίικῶς ώς έγγὺς είναι τῶν δριμέων. Ξηραίνει δε ίκανῶς. — Αί- 25 γείρου τὰ ἄνθη Θερμαίνει μέν σφοδρῶς, ξηραίνει δὲ μετρίως έσλι

13 δέ καὶ λεπΊομερής. Η ρητίνη δὲ αὐτῆς Θερμοτέρας δυνάμεως ἐσΊιν.
 14 — Ακακία ξηραίνει μὲν σφοδρῶς, ψύχει δὲ ἰκανῶς ἐπειδὴ ἀν ωλυνθῆ ·
 μὴ ωλυνθεῖσα δὲ μετρίως · οὐκ οὖσα γὰρ ὁμοιομερῆ ἔχει τινὰ μόρια

^{1.} δρμάς om. M. — 3. ἤπαρ] τὰ δέ εἰν ρευμάτων Gal.; ἐξ αἰματος MV; ἐκ MV. — 8. μέν om. F. — 10. διαφορη- φλέγματος F. — 28. ἀκακία] ἀκακία ἀκτικόν M. — 13. χυμῶν om. F. — 23. ρων προύμνων χυλός F in ora.

παρεσπαρμένα καὶ λεπίομερη καὶ Θερμὰ τὰ κατὰ τὴν πλύσιν ἀποχωροῦντα. — ἀκαλήθης τὰ Φύλλα καὶ ὁ καρπὸς διαφορητικής καὶ 15 λεπίομεροῦς ἐσίι δυνάμεως ἱκανῶς, ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν σφοδρῶς ἐᾶται γοῦν Φύματα καὶ παρωτίδας, καὶ τὰ ἐκ Θώρακος καὶ πνεύμονος ἀνάγει, καὶ τῶν ὑγρῶν τὰ παχέα τε καὶ γλίσχρα. Εχει δέ 16 τι καὶ Φυσῶδες, ῷ καὶ τὰς πρὸς συνουσίαν ὁρμὰς ἐπεγείρει, καὶ μάλισία δὲ ὅταν μετὰ γλύκεος πίνηται τὸ σπέρμα.— ἀκάνθης λευκής 17 ἡ ρίζα ξηραίνει μετρίως καὶ σίθρει, διὸ καὶ κοιλιακούς καὶ σίομαχικούς ἀΦελεῖ, καὶ τὰς τοῦ αἴματος ἀναγωγὰς ἐπέχει, καὶ τὰ οἰδήμοι ματα καταπλατίομένη προσίελεῖ, καὶ δδόντας ἀλγοῦντας ὀνίνησιν, εἴ τις διακλύζοιτο τῷ ἀΦεψήματι. Τὸ δὲ σπέρμα λεπίομεροῦς τε καὶ 18 Θερμῆς ἐσίι δυνάμεως, ώστε καὶ τοῖς σπωμένοις ἀρμότίει πινόμενον. — ἀκόρου ἡ ρίζα Θερμὴν ἔχει καὶ ξηρὰν τὴν δύναμιν σφοδρῶς, 19 καὶ λεπίομερῆ τὴν σύσίασιν, κινεῖ γοῦν οὖρα καὶ σπλῆνας ἀΦελεῖ σκιρρουμένους. — ἀλόη Θερμαίνει μὲν σφοδρῶς, ξηραίνει δὲ καὶ σίύ- 20 Φει μετρίως. Ε΄σίι δὲ εὐσίόμαγον τὸ Φάρμακον, εἴπερ τι καὶ ἄλλο. 21

Φει μετρίως. Ε΄σ ι δε εὐσ ιόμαχον τὸ Φάρμακον, εἴπερ τι καὶ ἄλλο, 21
 καὶ κόλπων κολλητικόν. Ι΄ᾶται δε καὶ τὰ δυσεπούλωτα τῶν ελκῶν 22
 καὶ μάλιστα τὰ κατὰ ε΄δραν τε καὶ αἰδοῖον · ἀΦελεῖ δε καὶ τὰς Φλεγμονὰς αὐτῶν ὕδατι διεθεῖσα καὶ κολλᾶ τραύματα κατὰ τὸν αὐτὸν
 τρόπον. Αρμότ ει δε ώσαύτως χρωμένω καὶ πρὸς τὰς εὐν σ ιόματι 23

και ρισί και όφθαλμοῖε φλεγμονάς και όλως ἀποκρούεσθαί τε και διαφορεῖν ἄμα ωέφυκε, μετὰ και τοῦ ρύπιειν ἐπι ὀλίγον, εἰς ὅσον Ελκεσι καθαροῖς ἄλυπον. — Αλες ωαραπλησίαν ἔχουσι δύναμιν οι 24 τε ὀρυκτοι και οι ἐκ τῆς Σαλάσσης ἐκ δυαῖν ωοιοτήτων ρυπικῆς

25 τε καὶ σθυπθικῆς ' ὅτι δὲ ἀμφότεροι καὶ ξηραίνουσι, δῆλον. Διὸ τὸ 25 μὲν ὑγρὸν τὸ ἐν τῷ σώματι ϖᾶν ἐκδόσκονται, τὰ δὲ σθερεὰ συν- άγουσι τῆ σθύψει, καὶ διὰ τοῦτο ταριχεύουσι, καὶ ἄσηπθα φυλάσσουσι τὰ σώματα. Οἱ δὲ κεκαυμένοι τὸ μὲν διαφορητικὸν ἔχουσι 20 μᾶλλον, τὸ ϖιλεῖν δὲ καὶ συνάγειν, οὐχ ὁμοίως. Αλὸς ἄνθος λεπθο- 27 30 μερέσθερόν ἐσθι τῶν κεκαυμένων άλῶν, δριμύ τε τῆ ϖοιότητι καὶ

6. τι Qυσῶδες MV.-12. δυνάμεώς -26. πάνυ μέν βόσκονται F.-28. τε καί MV:-15. σκιβρουμένη MV. μέν om. M .

- 28 διαφορητικόν ίκανῶς. Αμμι σπέρμα Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρῶς, λεπ]ομερές ὄν · ἔσΙι δὲ καὶ διουρητικόν καὶ διαφορητικόν.— 29 Αμόργη Θερμαίνει μέν, οὐ μην ἐπιφανῶς δάκνει εἰ δὲ έψηθείη, 30 γίνεται δυνάμεως Θερμής καὶ ξηρᾶς ἱκανῶς. — Αμπέλου λευκής, ήν δή καὶ βρυωνίαν καλούσιν, οἱ βλασίοὶ τὴν οὔρησιν κινούσι μετρίως. 5 31 ή δε ρίζα ρυπ Γικήν και ξηραντικήν και λεπ Γομερή δύναμιν έχει, καὶ συμμέτρως Θερμαίνει · διὸ καὶ σπληνας τήκει καὶ σκιβρουμέ-32 νους, σεινομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. Μετά δὲ σύκων, καὶ 33 ψώρας καὶ λέπρας ίᾶται. Η δε μέλαινα σαραπλήσιος εσίι τὰ σάντα 34 τῆ ωροειρημένη ωλὴν ἀσθενεσθέρα. — Αμύγδαλα τὰ μὲν ωικρά Φα- 10 νερῶς τῆς λεπΙυνούσης ἐσΙὶ δυνάμεως ώς ἔΦηλίν τε ἀποκαθαίρειν, καὶ ταῖς ἐκ Ξώρακος καὶ συεύμονος ἀναπθύσεσι τῶν γλίσχρων τε καὶ σαχέων χυμῶν ἱκανῶς συντελεῖν · άλλὰ καὶ ἐκΦράτ ει καὶ ἐκ-35 καθαίρει τὸ ἦπαρ, καὶ σπλῆνα, καὶ κῶλον, καὶ νεφρούς. Καὶ τὸ δένδρον αὐτὸ σύμπαν ὁμοίαν ἔχει τὴν δύναμιν, ὥσίε καὶ τούτου 15 36 τὰς ρίζας έφθὰς ἐπιπλάτθοντας, ἀποκαθαίρουσιν ἔφηλιν. Τὰ δὲ 37 γλυκέα τῶν ἀμυγδάλων ἀσθενέσ ερα τῶν ωικρῶν. — Αμμωνιακου μαλακτικής έσιι δυνάμεως έπιτεταμένης, ώσιε και τους έπι τῶν ἄρθρων σώρους διαλύειν καὶ σπληνας ἐσκιρρουμένους ἰᾶσθαι 38 καὶ χοιράδας διαφορείν. - Αμωμον έσικε την δύναμιν ακόρω 20 ωλην όσον ξηρότερον έσιι τὸ άκορον, ωεπτικώτερον δέ ωως τὸ 39 ἄμωμον. --- Αναγαλλὶς έκατέρα, ή τε τὸ κυανοῦν ἄνθος έχουσα, καὶ τὸ Φοινικοῦν, ὁυπ]ικῆς ἱκανῶς εἰσι δυνάμεως, ἔχουσαί τι καὶ ὑπό-40 θερμον καὶ έλκτικὸν, ώσιε καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶσθαι. Ο δέ χυλὸς αὐτῶν ἐκ ῥινῶν καθαίρει · καὶ καθόλου ξηραντικήν ἔχουσι δύναμιν 25 άδηκτου, όθευ και τραύματα κολλώσι και τοις σηπομένοις βοηθού-41 σιν. - Ανδράχνη ψυχρά μέν σφοδρῶς έσλιν, ύγρὰ δὲ ίκανῶς, όλίγου τινός αὐσθηροῦ μετέχουσα διὸ καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα,
  - 11. ἔφηλιν] ἐφ' ἡσ7έον (sic) MV. - Ib. τε om. MV. -- 15. δ. δὲ αὐτὸ MV.

καὶ μάλισ α τὰ χολώδη καὶ Θερμὰ μετὰ τοῦ μεταβάλλειν αὐτὰ, καὶ 42 άλλοιοῦν κατά την σοιότητα καὶ σφοδρῶς ἐμψύχειν. Ταῦτά τοι καὶ 30

τοὺς καυσομένους ὀνίνησιν εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ὑποχονδρίων. Αἰ- 43 μωδίας τέ έσιν ἴαμα, καὶ ὁ χυλὸς δὲ αὐτῆς ὁμοίως · ώσιε οὐ μόνον έξωθεν έπιτιθέμενος, άλλα και σινόμενος έμψύχει.. Τοῦτο μέν γε 44 καὶ αὐτῆ τῆ βοτάνη συμθέβηκεν όλη βρωθείση. Διὰ δὲ τὸ ὑποσθύ- 45 5 Φειν, καὶ δυσεντερικοῖς έσ]ιν έπιτήδειον έδεσμα καὶ γυναικείφ δῷ καὶ αίματος ἀναγωγαῖς · εἰς ταῦτα μέν τοι σολύ δρασ ικώτερος αὐτης της ωόας ὁ χυλός έσ]ιν. — Ανεμώναι ωᾶσαι δριμείας καὶ ἡυπ]ι- 46 κής είσιν έπισπασθικής τε καὶ ἀνασθομωτικής δυνάμεως · όθεν ή τε ρίζα διαμασωμένη Φλέγμα σροκαλεΐται, καὶ ὁ χυλὸς ἐκ ρινῶν κα-10 θαίρει, καὶ τὰς ἐν ὀΦθαλμοῖς οὐλὰς λεπΊύνει, καὶ τὰ ῥυπαρὰ δέ τῶν έλκῶν καθαίρουσι, καὶ λέπρας ἀφισίῶσιν, ἔμμηνά τε ωροκαλοῦνται [τροσ]ιθέμεναι], καὶ γάλα κατασπώσιν. — Άνηθον ἱκανῶς Θερμαί- 47 νει καὶ ξηραίνει, διόπερ εἰκότως ἐναΦεψημένον ἐλαίφ διαΦορητικόν τε καὶ ἀνώδυνον καὶ ὑπνοποιὸν καὶ ϖεπ[ικὸν ὡμῶν καὶ ἀπέπ]ων 15 όγκων υπάρχει. Καυθέν δέ, σφοδρώς Θερμαίνει και ξηραίνει, και 48 διὰ τοῦτο ωλαδαροῖς έλκεσιν ἐπιπατθόμενον ὀνίνησι καὶ μάλισθα τοῖς έν αίδοίφ · τὰ δὲ ἐπὶ τῆς σόσθης χρόνια καὶ ἐπουλοῖ καλῶς. Ϋγρό- 49 τερου δε δηλουότι και ήτιου Θερμόν έσιι το χλωρου, ώσιε σεπι-

20 Ανθεμὶς ἢ χαμαίμηλον Θερμαίνει καὶ ξηραίνει μετρίως, ἔσὶι δὲ καὶ 50 λεπλομερὴς, καὶ διὰ ταῦτα καὶ διαφορητικὴ καὶ ἀραιωτικὴ καὶ χαλασλική · διὰ καὶ πόνοις ἀρωγόν ἐσλιν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο καὶ ἀλγημάτων πραϋντικόν. Ανίησι δὲ καὶ χαλᾶ, τὰ συντεταμένα καὶ 51 μαλάτλει τὰ μετρίως σκληρά · καὶ πυρετῶν ὁπόσοι χωρὶς σπλάγ-

κώτερου μέν έσλαι τοῦ ξηροῦ μᾶλλου, διαφορητικόυ δέ ήτλου.

25 χνων Φλεγμονῆς ἐνοχλοῦσι λυτικὸν ὑπάρχει, καὶ τούτων μάλισ α τῶν ἐπὶ χολώδεσι χυμοῖς, ἢ ωυκνώσει δέρματος συνισ αμένων. Εσιι δὲ καὶ ὑποχονδρίω εὐμενὲς εἴπερ τι καὶ ἄλλο. Εξανθημάτων δὲ 52-53 διὰ τὴν ὑπερθολὴν τοῦ ωυρετοῦ γενομένων ἐν τῆ κεφαλῆ χαμαίμηλον [Θεραπεύει] εἰ μὲν εἴη χλωρὸν ἐναφεψημένον τῷ ἐλαίω, εἰ δὲ ξηρὸν,

^{12. [} προσ]ιθέμεναι] e Gal.; om. νου (sic) M 1 m.; γενόμενα 2 m. — Codd. — 27. ἐξανθήματα.... γενομέ- 29. [Θεραπεύει] e Vers aut. om. Codd.

54 ὅξει προνοτισθέν. ἐπιτήδειον δὲ καὶ ἐπὶ ὧν οὔπω τέλεων ἡ ὕλη πέπαυται τῆς ἀναφορᾶς την τε γὰρ οὐσίαν ἐν τῆ κεφαλῆ διαφορεῖ καὶ ἑτέραν οὐκ ἐπισπᾶται, ὅπερ οὐδενὶ τῶν ἄλλων συντετύχηκε 55 φαρμάκων. Αννήσου τὸ σπέρμα Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρῶς.

56 Ταῦτα ἄρα καὶ οὐρητικόν ἐσΊι καὶ διαΦορητικόν · ἐμπνευματώσεις 5

57 τε τὰς κατὰ γασθέρα καθίσθησιν. — Αρισθολοχία ή μακρὰ μὲν ἔλκη σαρκοῖ, καὶ ταῖς τῶν ὑσθερῶν συρίαις χρησιμωτέρα καθέσθηκεν.

58 Επὶ ὧν δὲ σαχὺν χυμὸν ἰσχυρότερον λεπίῦναι δεῖ, τῆς σΊρογγύλης [ή] χρεία · διὰ τοῦτο καὶ τὰ διὰ ἔμΦραξιν ἢ σάχος ἀπέπίου συνεύ-

59 ματος άλγήματα Θεραπεύει μᾶλλον ή σΓρογγύλη. Καὶ σκόλοπας 10 ἀνάγει καὶ σηπεδόνας ἰᾶται καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν έλκῶν · καθαίρει

60 καὶ ὀδόντας καὶ οὖλα λαμπρύνει. Βοηθεῖ δὲ καὶ ἀσθματικοῖς καὶ λύζουσιν, ἐπιληπ]ικοῖς τε καὶ δριμέσι χυμοῖς, καὶ ποδαγρικοῖς μετὰ ὑδατος ωινομένη, καὶ ῥήγμασι δὲ καὶ σπάσμασιν, εἴπερ τι καὶ

- 61 ἄλλο Φάρμακον, ἐπιτήδειόν ἐσΊιν. Αρνόγλωσσον ἰκανῶς ψύχει 15 καὶ ξηραίνει καὶ σΊύΦει · διὸ καὶ πρὸς ἔλκη κακοήθη καὶ ρεύματα καὶ σηπεδόνας ἀρμότῖει · καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρὸς δυσεντερίας, καὶ αἰμοβροϊδας ἴσῖησι, καὶ, εἴ τι διακαὲς ἐμψύχει, καὶ κολλῷ κόλπους.
- 62 Εσι δε και των άλλων έλκων προσφάτων τε άμα και παλαιών ἴαμα · ξηραίνει γὰρ ἀδήκτως και μετέχει ψύξεως μηδέπω ναρκού- 20
- 63 σης. Καὶ ὁ καρπὸς δὲ αὐτοῦ καὶ ἡ ῥίζα σαραπλησίας εἰσὶ δυνάμεως, σλὴν ὅτι ξηροτέρας τε καὶ ἦτΙον ψυχρᾶς ἀλλὰ ὁ μὲν καρπὸς
- 64 λεπΙομερέσΙερος, αἱ ῥίζαι δὲ ωαχυμερέσΙεραι. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ Φύλλα τῆς ωόας ξηρανθέντα λεπΙομερεσΙέρας τε καὶ ἦτΙον ψυχρᾶς
- 65 γίνεται δυνάμεως. Ταῦτα ἄρα, ταῖς μὲν ῥίζαις, καὶ ϖρὸς δδόντων 25. ἀλγήματα χρῶνται· διαμασωμέναις τε καὶ τοῖς διακλύσμασιν αὐτῶν ἐνεψομέναις · ϖρὸς δὲ τὰς κατὰ ἤπαρ καὶ νεΦροὺς ἐμΦράξεις, καὶ ταύταις μὲν, ἀλλὰ καὶ τοῖς Φύλλοις · καὶ ϖολὺ μᾶλλον ἔΊι τῷ
- 66 καρπ $\tilde{\varphi}$. Åρον ρυπ
Ιικής έσΙι δυνάμεως, οὐκ ἰσχυρᾶς, ώσπερ τὸ
- 67 δρακόντιον Επραίνει δε ίκανῶς καὶ Θερμαίνει. Αἰ ῥίζαι δε αὐτοῦ 30:

9. [ή] om. Codd. — 11. ίᾶται om. — 13 τε om. MV. — 27. ἐνεψομέλαις MV. — 12. λαμπρύνει] λεπ7ύνει MV. ἐνιεμέναις MV.

τέμνουσιν έσθιόμεναι σάχος χυμών οὐ μετρίως, ώστε καὶ ταῖς έκ $\Im$ ώρακος ἀναπθύσεσ ℓ ν εἰσιν ἐπιτήδειοι. — Αρσενικὸν καυσθικῆς ἐσ ℓ ι $_{68}$ δυνάμεως, άκαυσθόν τε καὶ κεκαυμένον. Χρώνται δὲ αὐτῷ καὶ εἰς τὰς 60 ψιλώσεις τῶν τριχῶν ὡς ἀποκαίοντι, καὶ εἰ χρονίσειέ γε, καὶ αὐ-5 τοῦ τοῦ δέρματος ἄπθεται.— Αρτεμισίαι Θερμαίνουσι, καὶ ξηραίνου- 70 σιν ίκανῶς · είσὶ δὲ καὶ λεπίομερεῖς μετρίως, ώστε καὶ ωρὸς τοὺς έν νε ϕ ροῖς λίθους άρμότlει μετρίως καὶ εἰς συρίας ὑσlερῶν. — $\dot{A}$ σά- 71ρου αἱ ρίζαι σαραπλήσιαι μὲν ταῖς τοῦ ἀκόρου, ἐπιτεταμέναι δὲ μᾶλλου, ώσιε, έξ ών περί έκείνου προείρηται, και περί τούτων 10 χρη γινώσκειν. — Ασπάλαθος έξ ἀνομοιομερῶν σύγκειται δριμέων 72 τε καὶ σουφόντων. Καὶ τοῖς μέν δριμέσιν έαυτοῦ μέρεσι Θερμαίνει, 73 τοῖς δὲ σθύφουσι ψύχει, ὥσθε ξηραίνει κατὰ ἄμφω καὶ διὰ τοῦτο σρός τε σηπεδόνας καὶ ῥεύματα χρήσιμος ὑπάρχει. — Ασπάραγος 74 μυακάνθινος ρυπλικής έσλι δυνάμεως · ούτε δέ Θερμαίνει σαφώς, 15 ούτε ψύχει. Ταῦτά τοι καὶ νεφρών καὶ ήπατος ἐκφρακτικὸς ὑπάρ- 75 χει · καὶ μάλισ α αἱ ῥίζαι τῆς βοτάνης καὶ τὸ σπέρμα. Καὶ μὲν δὴ καὶ 76 όδονταλγίας ἰᾶται τῷ ξηραίνειν ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν. — Ασίαφὶς 77 ή μεν ήμερος σεπιική τέ έσιιν άμα και συπιική και διαφορητική μετρίως · ή δε άγρία, δριμεῖα ἰσχυρῶς, ἀποΦλεγματίζει τε καὶ 20 ρύπ ει σφοδρώς, ώσιε καὶ ωρὸς ψώρας άρμότιειν. Μετέχει δέ καὶ 78 καυσ ικής τινος δινάμεως. — Ασφοδέλου ή δίζα χρήσιμος ώσπερ 79 άρου καὶ ἀσάρου καὶ δρακοντίου ἡυπ ικῆς ὑπάρχουσα δυνάμεως. Καυ- 80 θείσης δὲ αὐτῆς, ή τέφρα Θερμοτέρα καὶ ξηραντικωτέρα καὶ λεπίομερεσθέρα καὶ διαφορητικωτέρα γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ άλωπε-25 κίας ἰᾶται. — Ατράφαξις ύγρὰ μέν ἐσθιν ἱκανῶς, ψυχρὰ δὲ μετρίως · 81 σθύψεως δε οὐ μετέχει, άλλὰ έσθιν ύδατώδης όμοίως τῆ μαλάχη. Είσὶ δὲ ύγρότεραι μὲν αἱ κηπευόμεναι σολύ καὶ ψυχρότεραι τῶν 82 άγρίων · διὸ καὶ Φλεγμοναῖς ταῖς άρχομέναις ἐπιτήδειαι, ταῖς ἀκ-

μαζούσαις δὲ καὶ σαρακμαζούσαις αἱ ἄγριαι συμφορώτεραι. Ο δὲ 83 30 καρπὸς ρυπλικῆς ἐσλι δυνάμεως, ὅθεν καὶ σρὸς ἰκλέρους, τοὺς ἐπὶ

^{17.} ΑσΊαφίς] Αγρίας ἀσΊαφίδος τὸ λῶς τὰς ἐν τῆ πεφαλῆ ἡυπαρίας τῶν σαισπέρμα ἐψόμενον μετὰ ἐλαίου λεῖον πα- δίων ἰᾶται ἀλειφόμενον F in ora.

PROPRIÉTÉS DES MÉDICAMENTS SIMPLES. 605.

84 ήπατος ἐμφράξεις, χρήσιμος ὑπάρχει. — ἀφρόνιτρον ἡυπλικὴν ἔχει δύναμιν, ὥσλε μὴ μόνον ἀποσπᾶν, ἀλλὰ καὶ κνῆσιν ἰᾶσθαι, διαφο-85 ρουμένων ὑπὸ αὐτοῦ τῶν ἐργαζομένων αὐτὴν ἰχώρων. — ἀψίνθιον 86 Θερμὸν μὲν μετρίως ἐσλὶ, ξηρὸν δὲ σφοδρῶς. Ο δὲ χυλὸς αὐτοῦ πολὺ τῆς πόας Θερμότερον · ῥύπλει δὲ καὶ τονοῖ διὰ τοῦτο, καὶ 5 τοὺς ἐν τῆ κοιλία χολώδεις χυμούς · ἐπί τε τὴν κάτω διαχώρησιν ἀπάγει, καὶ διὰ οὔρων καὶ μᾶλλον τὸ ἐν Φλεψὶ χολῶδες καθαίρει.
87 Διὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ Φλέγματος ἐν τῆ κοιλία περιεχομένου προσφερόμενον οὐδὲν ὀνίνησιν · ἡ γὰρ σλυπτικὴ δύναμις ἐν αὐτῷ τῆς πιρᾶς ἐσλιν ἰσχυροτέρα · τῷ δὲ καὶ δριμύτητός τινος μετέχειν 10 πλείονι μέτρῳ Θερμόν ἐσλιν ἤπερ ψυχρόν.

P

 Βάλσαμον ίκανῶς Θερμαίνει καὶ ξηραίνει · ἔσὶι δὲ καὶ λεπίομε-2 ρές. Ο δε δπός αὐτοῦ, λεπίομερεσίερος, οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε Θερμός, εls όσον οἴονταί τινες ύπο τῆς λεπλομερείας έξαπατώμε-3 νοι. Ο δέ καρπὸς αὐτοῦ σαραπλήσιός έσ]ι κατὰ τὴν δύναμιν · ἀπο- 15 4 λείπεται δὲ μακρὸν κατὰ τὸ λεπΤομερές. — ΒαλαύσΤιόν ἐσΤι μέν ἄνθος ἀγρίας ροιᾶς ισχυρώς δε σίψθει την γεῦσιν, καὶ ξηραντικής δέ καὶ ψυκλικής έσλι δυνάμεως, καὶ σαχυμερούς, καὶ εί ωαρατρίμμασι καὶ τοῖς έλκεσιν ἐπιπάτλοις αὐτὸ, τάχισλα ἀν ίδοις είς ούλην ίόντα· διά ταῦτά τοι κάπὶ τῶν ἀναγόντων αἶμα 20 5 σάντες αὐτῷ χρῶνται. — Βάτου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασΊοὶ δὲ διαμασώμενοι ἄφθας τε καὶ τὰ ἄλλα έλκη τὰ ἐν σΊοματι Θεραπεύ-6 ουσι · καὶ μέντοι καὶ τραύματα κολλᾶ. Ο δὲ καρπὸς, εἰ μὲν εἴη σέπειρος, έχει τι καὶ συμμέτρου Θερμότητος · ὁ δὲ ἄωρος ὑπὸ ψυχρᾶς οὐσίας καὶ γεώδους ἐπικρατεῖται, καὶ διὰ τοῦτο σφοδρῶς 25 7 ξηραντικός έσ1ι. Ξηρανθείς δὲ ἀποτίθεται, ώσπερ καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆς· καὶ ωοιοῦσι ωρὸς δυσεντερίας καὶ ῥεύματα γασίρὸς καὶ ἀτονίας

^{10.} καί om MV. — 16. μακρόν Gal.; ψυχρᾶς οὐσίας καὶ γεώδους post Ξηρανμακρῷ F; μερικῶς MV. — 24-25. ὑπὸ θεὶς δέ (1. 26) repet. MV.

καὶ τὰς τοῦ αίματος ωθύσεις. Η δὲ ῥίζα ωρὸς τῷ σθύφειν ἔτι καὶ λεπίομερης έσιι καὶ διὰ τοῦτο τοὺς έν νεφροῖς Αρύπίει λίθους.— Βδέλλιον μαλακτικής έσ1ιν ἰσχυρῶς [καὶ] δρασ1ηρίου δυνάμεως • καὶ χρῶνταί τινες ἐπί τε βρογχοκήλων καὶ ύδροκήλων ἀσίτφ ωθυέλφ 5 δεύοντες, ώς έμπλασίωθες γενέσθαι καὶ τὰς τῶν ἀπέπίων συευμάτων διαδρομάς έξιαται καὶ σόνους σλευρών καὶ ῥήγματα. — Βλίτον 10 τὸ λάχανον ύγρόν τε καὶ ψυχρόν ἐσθιν ἱκανῶς. — Βολδὸς Φυσώδης 11 καὶ ἀφροδισιασ1ικός ἐσ1ιν ἐσθιόμενος · ἐπιπλατ1όμενος δὲ κολλητικὸς γίνεται καὶ ξηραντικός. — Βούτυρον *ωεπ*Γικῆς ἐσΓι δυνάμεως, 12 10 έχου δλίγου τι τῆς διαφορητικῆς, ὤσίε καὶ σαρωτίδας καὶ βουδῶνας καὶ τὰς ἐν τῷ σθόματι Φλεγμονὰς, καὶ ἄλλα δὲ μύρια σολλάκις αὐτὸ μόνον ἰᾶται ταιδικῶν σωμάτων καὶ γυναικείων. Αλλὰ κάπὶ τῶν 13 Φυόντων τοὺς ὀδόντας ταιδίων διαχριόμενον συνεχῶς, οὐδέν ἦτλον μέλιτος λεπίύνει τὰ οὖλα, καὶ μέντοι καὶ καταποθέν, συνίελεῖ με-15 γάλως ταις έκ συεύμουος ἀναπθύσεσι μετὰ τοῦ συμπέτθειν τὰς Φλεγμονάς. -- Βούφθαλμον δριμύτερον έσλι τῆς ἀνθεμίδος καὶ διὰ τοῦτο 14 καὶ διαφορητικώτερον μέχρι τοῦ καὶ σκληρίας ἰᾶσθαι μιγνύμενον κηρωτῆ. — Βράθυ τῶν Θερμαινόντων ἐσθὶ καὶ ξηραινόντων σφοδρῶs 15 καὶ διαφορούντων διά λεπλομέρειαν, καὶ καταμηνίων έσλιν άγωγον 20 είπερ τι άλλο, καὶ διὰ οὔρων αἷμα κινεῖ καὶ τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει, τά τε νεκρά έμβάλλει. Ένιοι δὲ καὶ ἀντὶ κιναμώμου δι- 16

Γ

πλάσιον αὐτὸ βάλλουσιν.

Γάλα τὸ εὐχυμώτατον πρὸς τὰ δριμέα καὶ δάκνοντα ἡεύματα συμ-Φορώτατόν ἐσὶιν. Εὔτρεπίον δὲ ὂν, καὶ μάλισια ὅταν τὸ περιέχον 25 Θερμὸν ἢ, ἀποβάλλει πολὺ τῆς δυνάμεως, εἰ μή τις αὐτῷ χρῷτο Θερμῷ τῶν τιτθῶν ἐκχυθέντι. Μάλισια μὲν γυναικὸς εὐεκτούσης τε καὶ καλῶς διαιτωμένης, γάλακτι χρησίεον εἰ δὲ μὴ αἰγὸς ἢ ἵππου

^{3. [}καί] e Gal.; om. Codd. — 5. ἀπέμ- παγιοῦνος F in ora. — 9. ἐσθι δυνάμ. om. πων V; ἀναπέμπον Μ. — 6. Βλίτον] Λακ- F. — 21-22. διπλάσιον] διάθεσιν Μ.

4 ή βοὸς ή ὄνου ή προδάτου. ὁ δὲ ὀρρὸς αὐτοῦ ῥυπλικὴν ἔχει δύναμιν καὶ ὑπαγωγῆς γασίρὸς ἔνεκα λαμβάνεται, καὶ διὰ κλυσίήρων ένίεται, σεριβρύπ ων τε καὶ σεριπλύνων άδηκτως τὰς ἐν τοῖς ἐντέροις δριμύτητας, έλκη τε δριμέα καὶ ἰχῶρας ἔχοντα κατακλυζόμε-5 νου. Επὶ δέ δυσεντερικῶν καὶ σάντων τῶν κατὰ γασθέρα δριμέων 5 ρευμάτων προαφεψημένω τῷ γάλακτι, διαπύρους κάχληκας ἐμβάλλειν χρή, καὶ έψειν τὸ γάλα μέχρις ἂν ἐκδαπανηθή τὸ ωλεῖσίον 6 αὐτοῦ τῆς ὀρρώδους ὑγρότητος. Ἐὰν δέ τις σιδήρους κυλίνδρους δια-7 πύρους ἐμβάλλη βελτίονα τὴν δύναμιν ἀπεργάζεται. Τὸ δέ ὅλον γάλα ωρός τε τὰ κατὰ τοὺς ὀΦθαλμοὺς ῥεύματα δριμέα άρμότθει 10 καὶ ωρὸς τὰ ὑποσφάγματα καὶ ὑπώπια· καὶ μέντοι κατὰ τῶν βλε-Φάρων ἔξωθεν ύπνοῦν μελλόντων ἐπιτιθέμενον ἄμα ῥοδίνφ καὶ ὡῷ ωέτθει τὰς Φλεγμονάς· γυναικὸς δὲ ἔσθω τὸ γάλα ωρόσφατον ἐκ 8 των τιτθων έπισ αζόμενον. Ενίεμεν δέ αὐτὸ καὶ μήτραι» ήλκωμέναις, καὶ ωρὸς ωάντα δὲ τὰ ωαρηγορίας δεόμενα διὰ Φλεγμονήν, ή 15 9 δήξιν, ή κακοήθειαν καλώς αὐτῷ χρώμεθα. — Γή σᾶσα ξηραντικήν έχει δύναμιν, καὶ όταν ἀκριβῶς ἢ συρώδους ἄμικτος οὐσίας, ἀδηκτότατα ξηραίνει · συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο αὐτῆ τὸ ωεπλῦσθαι, καὶ τῆς γεωργουμένης ή λιπαρὰ σᾶσα γῆ, χρήσιμος εἰς Θεραπείαν έσθιν άπάντων τῶν ξηρανθήναι δεομένων μορίων, ὅθεν αὐτῆ κατά 20 10 Αλεξάνδρειάν τε και Αίγυπίον χρώνται. Είδον γοῦν ύδερώδεις τε καὶ σπληνώδεις ενίους χρωμένους τῆ Αίγυπλία γῆ καὶ χριομένους. 11 Κατά δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, τὰς σαλαιὰς Φλεγμονὰς καὶ τὰ χαῦνα τῶν οἰδημάτων ὀνίνησιν ὁ σηλὸς ὁ αὐτὸς, ώσθε ἐνίους οἶδα καὶ όλην την έξιν οἰδαλέους έξ αἰμορροϊδων ἀμέτρου κενώσεως γενομέ- 25 12 νης, ώφεληθέντας έναργῶς. Καί τινες άλγήματα χρόνια, κατά τινα 13 μόρια έσθηριγμένα, τῷ ϖηλῷ τούτῳ τελέως έξιάσαντο. Η δὲ Λημνία γῆ, ἄλλοτε ἄλλφ τῶν ὑγρῶν ἀνιεμένη, Φάρμακον ἐπιτήδειον γίνεται ωρός τε την τῶν [ωροσφάτων] τραυμάτων κόλλησιν καὶ 14 τῶν χρονίων ἢ δυσεπουλώτων ἢ κακοήθων ἴασιν. Η δὲ Σαμία γῆ 30

καὶ μᾶλλον ὁ Σάμιος ἀσθήρ καλούμενος, χρήσιμος εἰς τὰς τοῦ αἵματος ωθύσεις, όθεν αν γινόμεναι τύχωσιν, ώσπερ καὶ ή Δημνία σφραγίς. Φφελοῦσι δὲ καὶ τὰς ἐκ μήτρας αἱμορραγίας καὶ τὰς δυσ- 15 ευτερικάς έλκώσεις, πρίν σηπεδονώδεις γενέσθαι. Η δέ Σαμία καὶ 16 5 σαρηγορεῖ Φλεγμονὰς, μάλισῖα [δὲ] τὰς ἐν τιτθοῖς καὶ ὄρχεσι καὶ σᾶσι τοῖς άδενώδεσι. Χρή δὲ λειοῦν αὐτήν μετά ὕδατος, εἶτα οὕτως 17 μιγνύειν ρόδινου τοσούτον όσον το μιχθέν ούκ έάσει ξηρανθήναι τὸ Φάρμακον · ἀγαθὸν γὰρ τὸ οὕτως σκευασθέν ὅπου μετρίως ψύξαι βουλόμεθα μετά τοῦ σαρηγορεῖν, ώς Φαίνεσθαι τῆς Σαμίας τὴν 10 δύναμιν είναι μετρίως ψυκτικήν. Ρυπίικαι δέ είσι μετρίως ή τε Σε- 18 λινουσία καὶ ή Χία· διὸ καί τινες τῶν γυναικῶν ἐπὶ τὸ ωρόσωπον αὐταῖς χρῶνται. - Γίγαρτα ξηραίνει μέν ἱκανῶς, ψύχει δὲ μετρίως 19 καὶ σθύφει · διὸ καὶ σᾶσι τοῖς κατά γασθέρα σάθεσι τοῖς ῥοώδεσιν ίκανῶς άρμότιει. — Γλαύκιον σιύφει και ψύχει σαφῶς, ώσιε θερα- 20 15 πεύειν καὶ έρυσιπέλατα όσα γε μὴ ἰσχυρά. — Γλήχων Θερμαίνει καὶ 21 λεπίύνει σφοδρώς · τὰ γοῦν ἐκ Ξώρακος καὶ σνεύμονος ύγρὰ σαχέα καὶ γλίσχρα ράδίως ἀναπθύεσθαι σοιεῖ, καὶ καταμήνια σροτρέπει.— Γλυκυβρίζης ο χυλός τραχύτητας έκλεαίνειν σεφυκεν, οὐκ έν άρτη- 22 ρία μόνον, άλλα και έν ψωρώδει κύστει. Εσίι δε ή σύμπασα κρᾶσις 23 20 αὐτῆς χλιαρά ἐπεὶ δὲ ὑγρόν ἐσΊι τῆ πράσει, δεόντως ἄδιψόν ἐσΊι τὸ Φάρμακον. — Γλυκυσίδης ή ρίζα, τῆς καὶ σαιονίας, καταμήνια 24 κινεῖ, μέγεθος ἀμυγδάλου σὺν μελικράτω ωινομένη. Εκκαθαίρει δὲ 25 καὶ ἦπαρ ἐμπεΦραγμένον καὶ νεΦρούς τῆ σθύψει δὲ τὰ κατὰ γασ-1έρα ρεύματα ίσθησιν, έν οἴνω τινὶ τῶν αὐστηρῶν κατεψηθεῖσα καὶ 25 σοθείσα. Όλως δε ξηραντική την δύναμίν έσ] το Ισχυρώς · ώσιε ούκ 26 άπελπίσαιμι καὶ ωεριαπίομένην αὐτὴν εὐλόγως ωεπισίεῦσθαι ωαιδίων ἐπιληψίας ἰᾶσθαι. Εστι δὲ ἡ δύναμις αὐτῆς λεπτομερὴς μὲν 27 καὶ ξηραντική· Θερμή δὲ οὐκ ἐπιφανῶς. — Γογγυλίδος τὸ σπέρμα 28 σρος άφροδίσια σαροξύνει, φυσώδες ον και ή ρίζα δε αύτοῦ φυ-

^{1.} $n\alpha i$ om. MV. — 5. $\mu d\lambda i \sigma / \alpha$ om. V; om. M. — 23. δέ] $n\alpha i$ F. — 26. αv -MV. — Ib. $[\delta \epsilon]$ om. Codd. — 14. Γλαύ- τὴν εὐπόλως εὐλόγως F. — 28. Γογγυπιον] Βιόλα F interl. — 22. $\pi i \nu \delta \mu \epsilon \nu \nu$ λίδος] $\delta \epsilon \pi i \alpha$ F interl.

PROPRIÉTÉS DES MÉDICAMENTS SIMPLES. 609

29 σώδης έσ] καὶ σπέρματος γεννητική. — Γύψος ξηραντικής έσ] 30 καὶ ἐμπλασ]ικής δυνάμεως. Καυθεῖσα δὲ τὸ μὲν ἐμπλασ]ικὸν οὐχ ὁμοίως ἔχει, λεπ]ομερεσ]έρα δὲ καὶ ξηραντικωτέρα γίνεται καὶ μέντοι καὶ ἀποκρουσ]ική καὶ μάλισ]α ὅταν ὀξυκράτω δευθή.

Δ

Δαῦκος, ὁ καὶ σῖαφυλῖνος, Θερμαντικῆς ἐσῖι δυνάμεως καὶ 5 , λεπΙυντικής. Η δε ρίζα τρος τοῖς εἰρημένοις καὶ Φυσῶδές τι κέκτηται καὶ ἀφροδισιαστικόν · τὸ δέ σπέρμα τὸ μέν τοῦ ἡμέρου ἔχει τι καλ αὐτὸ σαροξυντικόν εἰς ἀΦροδίσια· τὸ δὲ τοῦ ἀγρίου τελέως έσθιν ἄφυσον, καὶ διὰ τοῦτο διουρητικόν τε καὶ καταμηνίων 3 πινητικόν. — Δάφνης τοῦ δένδρου τὰ Φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ξηραίνει 10 μ καὶ Θερμαίνει σφοδρῶς καὶ μᾶλλόν γε ὁ καρπός. Ο δέ φλοιὸς τῆς ρίζης ἦτιον ἐστι δριμύς, ωικρός δε μᾶλλον καί τι σιύψεως ἔχει · διὸ 5 καὶ λίθους Θρύπ ει καὶ ἡπατικοὺς ἀΦελεῖ. Πίνεται δὲ σὺν οἴνφ εὐώδει $_6$ τριοβόλου σ ${
m l}$ αθμός. — ${
m \Delta}$ έρματα ${
m w}$ αλαιὰ ἀπὸ τῶν κατ ${
m l}$ υμάτων καυθέντα πρὸς τὰ ἐκ τῶν ὑποδημάτων ἕλκη, παυσαμένης τῆς Φλεγμονῆς 15 ώφελεῖ. ξηραντική γάρ ἐσΊιν ή τοιαύτη τέφρα, καὶ εἰκότως καὶ τὰ συρίκαυσία τῶν έλκῶν καὶ τὰ καλούμενα σαρατρίμματα κατὰ τοὺs 7 μηρούς γινόμενα Θεραπεύει. — Διφρυγές μικτής έσ1ι σοιότητος και δυνάμεως σιυφούσης και δριμείας διό και των κακοήθων έλκων 8 ἀγαθόν ἐσΊι Φάρμακον. — Δίκταμνον λεπΊομερεσΊέρας ἐσΊὶν οὐσίας 20 9 ή κατά γλήχωνα, τὰ δὲ ἄλλα σαραπλήσιον αὐτῆ. Τὸ δὲ καλούμενον 10 ψευδοδίκταμνον ἀσθενέσ1ερον εἰς ἄπαντα τοῦ δικτάμνου. — Δρακόντιον δριμύτερον έσΙι τοῦ άρου καὶ ωικρότερον, καὶ Θερμαντικώτε-11 ρου καὶ λεπλομερέσλερου. Εχει δέ τιυα καὶ σλύψιυ βραχεῖαυ σὺυ τῆ δριμύτητι καὶ σεικρότητι · δρασθήριον οὖν γίνεται Φάρμακον ἐν τοῖs 25 12 μάλισία. Η γοῦν ρίζα διακαθαίρει τὰ σπλάγχνα σάντα τούς τε

σαχεῖς καὶ γλίσχρους λεπθύνουσα χυμούς, καὶ τῶν κακοήθων έλκῶν

^{7.} σπέρμα σφόδρα τὸ μέν F. — 16. τικώτερον.... ωικρότητι om. MV. — καὶ τά om. MV. — 23-25. καὶ $\mathfrak{S}$ ερμαν- 26. ωάντα om. F. — Ib. τε om. V.

ἄρισίον έσιι Φάρμακου. Αποκαθαίρει τε καὶ ἀπορρύπιει γενικῶς 13 τά τε ἄλλα τὰ ρύψεως δεόμενα, καὶ ἀλφοὺς σὺν ὅξει. Τὰ δὲ Φύλλα 14 ἔλκεσι καὶ τραύμασι νεοτρώτοις ἀρμότιει, καὶ ὅσῷ γε ἀν ἤτιον ἢ ξηρὰ, τοσοῦτον μᾶλλον κολλᾶ τὰ γὰρ ξηρότερα δριμύτερά ἐσίιν 5 ἢ ὡς τραύμασι ωρέπειν. — Δρυὸς ωάντα τὰ μόρια σιυφούσης μετ- 15 έχει ωσιότητος, ἐπιπλέον δὲ τοῦ ἔνδον τὸ ὑπὸ τῷ Φλοιῷ τοῦ ωρέμνου ὑμενῶδες, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου τὸ ωερὶ τῆ σαρκὶ τοῦ καρποῦ διὸ καὶ ωρὸς ροῦν γυναικεῖον, αἰματός τε ωιὑσεις καὶ δυσεντερίας καὶ γασιρὸς ρεύματα χρόνια, χρήσιμον εἶναι 10 ωεπίσιευται σφοδρότερον δὲ ἔτι σίψει. Φηγὸς καὶ ωρῖνος τούτων 16 καὶ τῆς δρυὸς τὰ Φύλλα καταπλασσόμενα ξηραίνειν οὐκ ἀγεννῶς ωέφυκε κολλᾶ γοῦν καὶ τραύματα καταπλασσόμενα κατὰ τοῦ ωέριξ χωρίου ωαντὸς τοῦ τραύματος.

E Εδίσκος ή άλθαία · έσθι δέ μαλάχη [ή] άγρία διαφορητική, χα-15 λασθική, ἀΦλέγμαντος, ωραϋντική, ωεπθική Φυμάτων δυσπέπθων. Καὶ ἡ ρίζα δὲ αὐτῆς καὶ τὸ σπέρμα, τὰ μὲν ἄλλα, ὁμοίως ἐνεργεῖ τῆ ωόα, λεπιομερεσιέραν δὲ καὶ ξηραντικωτέραν ἐκείνης καὶ ωροσέτι ρυπθικωτέραν έπιδείκνυται δύναμιν, ώσθε καὶ άλφους άπορρύπθειν, καλ τὸ σπέρμα τοὺς ἐν νεΦροῖς λίθους διαιρεῖν. Τὸ δὲ τῆς 20 ρίζης ἀφέψημα καὶ ωρὸς δυσεντερίαν καὶ διάρροιαν καὶ ωρὸς αϊματος άναγωγην ώφελιμόν έσλιν, ώς έχούσης τινά δύναμιν σλυπλικήν. Ελαίας οἱ μἐν Φαλλοὶ τοσοῦτον μετέχουσι ψύξεως ὅσον καὶ σΙύψεως · ὁ δὲ καρπὸς ὁ [μὲν] ἀκριδῶς ϖέπειρος Θερμὸς συμμέτρως έσλιν, ο δε άωρος έσλι σλυπλικώτερος και ψυχρότερος. — Το δε 25 έλαιον τὸ έξ αὐτῶν, ὑγραντικόν ἐσΊι συμμέτρως καὶ Θερμόν· τὸ δὲ ἐκ δρυπετοῦς μάλισ α τοῦ καρποῦ, γλυκύ γινόμενον · τὸ δὲ ώμοτριθὲς είς όσον σθύψεως μετείληφεν, είς τοσούτον και ψύξεως. Τὸ δὲ σα-

^{14. [}ή] Gal.; om. Codd. — 15. 22. Φαλλοί Gal.; Θερμοί Codd. — 23. πραϋντική Gal. F; πρεσθυτέρα MV. — [μέν] Gal.; om. Codd.

λαιον έλαιον το έκ του γλυκέος, θερμότερον τε και διαφορητικώτερόν ἐσΊι καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἀμοτριβοῦς δὲ, ἐπειδάν δὲ ἀποβάλλη 7 τελέως την σΙύψιν, όμοιοῦται τῷ ἄλλφ. Τὸ δὲ λεπΙομερὲς, τοιοῦτο δέ έσΙι τό τε καθαρὸν καὶ διαυγές ὁρῶντι, καπειδάν ὀλίγον ληΦθέν έπιπλεῖσίου έκιείνηται τοῦ σώματος έαυτῷ μένη συνεχές, ἀνα- 5 πίνηταί τε ωρὸς τοῦ χρωτὸς, ἡγεῖσθαι κάλλισθόν τε καὶ τὴν ἐλαίου 8 μάλισθα κεκτημένον ἀρετήν. — Ελλέβορος έκατερος ἡυπθικῆς τε ἄμα καὶ Θερμῆς δυνάμεως έσλι διὸ καὶ σρὸς άλφους καὶ ψώρας καὶ 9 λέπρας και λειχήνας άρμότ Τουσι. Και μέν δή και είς σύριγγα τετυλωμένην ὁ μέλας καθιέμενος ἐν δύο σου καὶ τρισὶν ἡμέραις, ἀΦ- 10 ίσησιν αὐτῆς τὸν τύλον · καὶ δδόντας δέ σὺν ὅξει διακλυζόμενος 10 δυίνησι Θερμαίνων και ξηραίνων σφοδρώς. — Ελξίνη, ένιοι δέ σερδίκιου· ή δύναμις αὐτῆς ρυπ]ική τε καὶ ἀτρέμα σ]υπ]ική μετά ύγρότητος ύποψυχροῦ, δθεν ίᾶται Φλεγμονάς σάσας, ἐν άρχῆ τε καὶ ἀναβάσει μέχρι τῆς ἀκμῆς, καὶ μάλισῖα τὰς Θερμάς καὶ μέν 15 11 δή καὶ ἀρχομένοις Φυγέθλοις ἐπιπλάτθεται. Καὶ ὁ χυλὸς δὲ αὐτῆς μετά ροδίνου προς ώτων άλγήματα Φλεγμαινώδη μετρίως ποιεί.— 12 Ελυμος, ή [καὶ] μελίνη, ξηραντική ἐσθιν· ἴσθησι γοῦν καὶ τὰ κατὰ 13 γασθέρα ρεύματα, καθάπερ ο κέγχρος. Εἰ δὲ ἔξωθεν ἐπιπλασθείη, 14 ξηραίνει καὶ ψύχει. — Ερέβινθος γάλακτος καὶ σπέρματός ἐσΊι γεν- 20 15 νητική · σροτρέπει δὲ καὶ καταμήνια. Εἰσὶ δὲ οἱ κριοὶ καλούμενοι 16 τῶν ἄλλων οὐρητικώτεροι. Τὸ δὲ ἐΦέψημα αὐτῶν καὶ λίθους τοὺς 17 έν νεφροῖς ΘρύπΙει, καὶ μάλισῖα τὸ τῶν μελάνων. Τὸ δὲ ἔτερον γένος των έρεβίνθων καλούνται μέν όροβίαι · δυνάμεως δέ εἰσιν έπισπασ]ικής, διαφορητικής, τμητικής, φυπ]ικής · είσὶ γάρ Θερ- 25 18 μοί μέν και μετρίως ύγροί. Μετέχουσι δέ και σικρότητος, διά ήν καὶ ἦπαρ καὶ σπλῆνα καὶ νεφρούς ἐκκαθαίρουσι καὶ ψώρας, καὶ

λειχῆνας ἀπορρύπ Ιουσι καὶ σαρωτίδας καὶ διδύμους σκιβρουμένους

^{2.} ἐκ om. MV. — 5. μένη e Gal.; μέν ὀν M; μέν ὁ FV. — 12. Ἑλξίνη] hic F. Dioscor. IV, 39, exscrib. — 18. ἢ [καὶ] μελ. Cf. Coll. med. XV. 1, t. II, p. 633,

 ^{2;} ή μελ. Codd. — 20. σπέρματος] αίματος F. — 23. ἐν τοῖς νεφροῖς F. —
 1b. τό ante τῶν om. F. — 25. γάρ] καί F. — 27. ψώρας] ἤλους P.

- διαφορούσι, καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν ἰῶνται, μετὰ μέλιτος. 19 Ερπυλλον Θερμαντικής εἰς τοσοῦτόν ἐσθι δυνάμεως ώς καταμήνια καὶ
- 20 οὖρα κινεῖν. Ε΄ρια τὰ μέν ρυπαρὰ τὰ καλούμενα οἰσυπηρὰ, ἐπιτιθέμενα κατὰ τῶν τεθλασμένων καὶ συντετριμμένων μορίων, συνεργεῖ ταῖς ἐπιβροχαῖς πρὸς τὴν ἀΦέλειαν τὰ δὲ καθαρὰ καυθέντα 5 δύναμιν ἔχει δριμεῖάν τε καὶ Θερμὴν ἄμα λεπλομερεία, ώσλε καὶ 21 τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ἀποτήκειν τάχισλα. Καίεται δὲ καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων τὰ πλεῖσλα, καινῆς χύτρας πληρουμένης ἐξ αὐτῶν, εἶτα πωμαζομένης ὁπὰς πλείονας ἔχοντι τῷ πώματι.
- 22 Εὐπατόριον ή σόα λεπίομεροῦς καὶ ἡυπίικῆς καὶ σίυπίικῆς καὶ 10 τμητικῆς ἐσίι δυνάμεως, ἄνευ Θερμότητος ἐπιΦανοῦς· ὅθεν καὶ τὰς
- 23 κατά ήπαρ έμφράξεις άποκαθαίρει. Μετέχει δὲ καὶ σθύψεως βρα-
- 24 χείας, διὰ ἡν καὶ τόνον ἐντίθησι τῷ σπλάγχνῳ. Εὐφόρδιον
   25 καυσθικῆς ἐσθι καὶ λεπθομεροῦς δυνάμεως. Εχίδνης αἱ σάρκες
- άρτυόμεναι ώς έγχέλεις έλαίφ καὶ άλσὶ, καὶ ἀνήθφ καὶ πράσφ καὶ 15
  ὕδατι συμμέτρφ, καὶ ἐσθιόμεναι, παν ἐκκαθαίρουσι τὸ σῶμα διὰ
- 26 τοῦ δέρματος οὕτως, ώς τοὺς ἐλεφαντιῶντας ἰᾶσθαι. Ἐπεὶ δὲ ἔνιοι τῶν φαγόντων [αὐτὰς] δίψει ἐάλωσαν σφοδροτάτω, φεύγειν χρη τὰς παρὰ τῆ Θαλάσση καὶ τόποις άλμυρίδας ἔχουσι διαιτωμένας · άλμυ-
- 27 ρὰν γὰρ ἔχουσι τὴν σάρκα · καλοῦσι δὲ αὐτὰς διψακούς. Εστιν οὖν 20
  ἡ σὰρξ τῶν ἐχιδνῶν ξηραντικὴ δυνάμει μετρίως · ἐπείγεται δὲ, ὡς
  ἔοικεν, ἡ δύναμις αὐτῆς ἐπὶ τὸ δέρμα, διὰ τούτου κενοῦσα τὰ κατὰ
  τὸ σῶμα ϖεριττώματα δαψιλῆ · καὶ τοῦ δέρματος ἀΦίσταται καὶ
  ἀποπίπτει καθάπερ τις λοπὸς ἡ ἐπιδερμὶς ὀνομαζομένη κατὰ ἣν αἴ τε
  ψῶραι καὶ αἱ λέπραι καὶ αἱ ἐλεφαντίασεις γίνονται.

Z

Ζύμη λεπίομερής ἐσίι καὶ μετρίως Ξερμή · διὰ τοῦτο τοίνυν ἀδήκτως τε καὶ ἀλύπως ἐπισπᾶταί τε άμα ἐκ τοῦ βάθους καὶ δια-Φορεῖ.

2-p. 614, 6. έρπυλλου... άλλη om. F in lac. — 18. [αὐτάs] e Gal.; om. Codd.

H

Ηδύοσμος, ένιοι μίνθην, Θερμή την δύναμίν έσλι σφοδρώς δια δε την έκ τοῦ κηπεύεσθαι ωροσοῦσαν ύγρότητα ωρός άφροδίσια 2 ωαρορμά μετρίως. Εχει δε τι καλ ωικρόν, ῷ τὰς ελμινθας ἀναιρεῖ, καλ σλρυφνη δε ἐσλι διὰ ὀξυκράτου ωινομένη τὰς ωροσφάτους αἴ-3 ματος ἀναγωγὰς ἐπέχει. Καλ λεπλομεροῦς δε ἐσλιν οὐσίας, εἴπερ 5 τις καλ ἄλλη.

 Θ

1 Θαψία δριμείας ἐσίὶν ἰσχυρῶς καὶ Θερμαντικῆς δυνάμεως σὺν ύγρότητι · έλκει τοιγαρούν έκ βάθους βιαίως καὶ αὐτὸ διαφορεί τὸ 2 έλχθέν · χρόνω δὲ ἐργάζεται ωλείονι ταῦτα. — Θέρμος ὁ μὲν ἐσθιόμενος τῶν ἐμπλασ]ικῶν ἐσ]ι Φαρμάκων · ὁ δὲ τὴν σύμφυτον ἔχων 10 3 ωικρότητα, ρυπίικός τε καὶ διαφορητικός υπάρχει. Αναιρεί δέ καὶ έλμινθας έπιπλατίδμενός τε καὶ μετά μέλιτος έκλειχόμενος, ή μετά 4 δξυκράτου σενόμενος. Οὐ μὴν ἀλλά καὶ τὸ ἀΦέψημα αὐτοῦ τὰς έλμινθας εκβάλλειν σεφυκε καὶ μέν γε καταντλούμενον, έξωθεν ουίνησιν άλφους, άχῶρας, έξανθήματα, ψώρας, γαγγραίνας, έλκη 15 5 κακοήθη · ξηραίνει γαρ άδήκτως. Εκκαθαίρει δε καὶ ήπαρ καὶ 6 σπληνα μετά ωηγάνου και ωεπέρεως. Επισπάται δε και καταμήνια 7 και έμβρυα σύν μυρσίνη και μέλιτι ωροσλιθέμενον. Εσλι δε και τὸ άλευρον τῶν Θέρμων ἀδήκτως διαφορητικόν οὐ γάρ τὰ σελιδνά μόνον, άλλα και χοιράδας και Φύματα σκληρά Θεραπεύει · έν όξει 20 8 δὲ ἔψειν αὐτὸ χρὴ τηνικαῦτα ἢ ὀξυμέλιτι ἢ ὀξυκράτφ. Διαφορεῖ δὲ και ωελιδυά, και τὰ άλλα όσα εἴρηται ωρόσθεν τὸ ἀφέψημα δρᾶν, 9 άπαντα καὶ τὸ ἄλευρον ἐργάζεσθαι ϖέφυκε.— Θεῖον έλκτικῆς ἐσθι

8. αὐτό Gal.; αὐτή Codd. — 11. ωικρότητα] Θερμότητα MF 1° m. — 13. δξους καταπινόμενος M; όξυκράτου καταπινόμ. V. — 15. γαγγρ. γεγραμμένας

Μ. — 16-17. ἦπαρ..: Ἐπισπᾶται δὲ καί om. Μ. — 22. εἰρηται τηνικαῦτα πρόσθεν καὶ τό Μ. — 23. πάντα Gal.; πᾶν F; ἄπαν Μ; ἄπαντα V.

δυνάμεως, Θερμόν τε δν καὶ λεπίομερες, ώς προς πολλά τῶν ἰοδόλων ἀνθίσιασθαι. Καὶ ψώρας καὶ λέπρας καὶ λειχῆνας ἰᾶται μετὰ 10 ρητινῆς τερμινθίνης ἀπορρύπιει γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα πάθη πάντα χωρὶς τοῦ πρὸς τὸ βάθος ἀποκρούεσθαι. — Θλάσπεως τὸ σπέρμα 11 δριμὰ τὴν δύναμίν ἐσιι τὰ γοῦν ἐντὸς ἀποστήματα ρήσσει ποτιζόμενον, καὶ καταμήνια κινεῖ, καὶ ἔμβρυα Φθείρει, καὶ διὰ ἔδρας ἐνιέμενον ἰσχιάδας ὀνίνησιν, αἰματώδη κενοῦν. — Θρίδαξ ὑγρὸν καὶ 12 ψυχρόν ἐσιιν, οὐ μὴν ἐσχάτως διὰ τοῦτο, πρὸς μὲν τὰς Θερμάς Φλεγμονὰς ἀρμότιει καὶ πρὸς τὰ μικρὰ καὶ κοῦΦα τῶν ἐρυσιπελά-10 των. ἔσι δὲ καὶ ἄδιψον ἔδεσμα. Τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον ἐπέχει 13-14 γονορροίας, ὅθεν καὶ τοῖς ὀνειρώτιουσι δίδοται. — Θύμος Θερμαίνει 15 καὶ ξηραίνει σΦοδρῶς, καὶ τέμνει σαΦῶς, καὶ διὰ τοῦτο οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ ἔμβρυα κατασπᾶ, καὶ τὰ σπλάγχνα διακαθαίρει πινόμενος, ταῖς τε ἐκ Θώρακος καὶ πνεύμονος ἀναπίύσεσι 15 συνεργεῖ.

ĭ

Ϊξὸς ἐκ τοῦ βάθους έλκει σφοδρῶς ὑγρότητας, οὐ τὰς λεπλὰς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ၹαχυτέρας, διαχεῖ τε καὶ διαφορεῖ. Ἐσλι δὲ τῶν οὐκ εὐθὸς ἐκθερμαινόντων φαρμάκων, ἀλλὰ χρόνου δεομένων, ώσπερ

3

ή Φαψία. — Ιου τὰ μὲν Φύλλα τὴν ὑδατώδη καὶ ὑπόψυχρον οὐσίαν 20 ἐπικρατοῦσαν κέκτηται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ κατὰ ἑαυτὰ καὶ μετὰ ἀλΦίτων ἐπιπλατθόμενα τὰς Φερμὰς Φλεγμονὰς παρηγορεῖ. — Ιὸς δριμεῖαν ἔχει ποιότητα, διαφορητικός τε καὶ καθαιρετικὸς καὶ σμηκτικὸς ὢν, οὐχ ἀπαλῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ σκληρᾶς σαρκός. Εἰ δέ τις αὐτοῦ μίξειεν ὀλίγον κηρωτῆ πολλῆ ρυπθικὸν ἀδήκτως γίνεται 25 τὸ μιχθὲν ἐξ ἀμφοῖν. — Ἱππουρις σθυπθικὴν μετὰ πικρότητος ἔχει ποιότητα καὶ διὰ τοῦτο ξηραντικὴν ἰσχυρῶς τε ἄμα καὶ ἀδήκτως. Τραύματά τε οὖν τὰ μέγισθα καταπλατθομένη κολλᾶ, κὰν νεῦρα διατετμημένα τύχη, καὶ τὰς ἐντεροκήλας ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς

cm. F. — 13. τά om. MV. — 17. τάς

om. M.V. ... 22, καθαρτικός Codd.

3. δ ἀπορρ. Ε. — 4. προ βάθους Μ.

- 8. τds om. MV. - 9. Φλεγμουάs

τὰς ἀναγωγὰς τοῦ αἴματος καὶ πρὸς τὸν ῥοῦν τὸν γυναικεῖον, καὶ μάλισια τὸν ἐρυθρὸν, ἔτι δὲ δυσεντερίας καὶ τάλλα τὰ κατὰ τὴν γασιέρα ῥεύματα γενναῖόν ἐσιι Φάρμακον ἡ πόα πινομένη διὰ ὕδα-

- 8 τος ἢ διὰ οἴνου. Ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς αἰμορραγίας τε τὰς ἐκ ρινῶν ἀΦελεῖ, καὶ τὰ κατὰ τὴν γασθέρα ροώδη ωάθη σύν τινι τῶν αὐσθηρῶν οἴνων ωινόμενος, ἢ καὶ διὰ ὕδατος, ἄν ωυρέτθοντες τυγχάνω-
- 9 σιν. Ισάτις ήμερος ή οἱ βαφεῖς χρῶνται, ξηραντικής ἰσχυρῶς ἐσὶι δυνάμεως, οὐδέπω δακνούσης · ἔσὶι δὲ ϖικρά τε άμα καὶ σίυ-πὶικὴ, ταῦτά τοι καὶ τὰ μεγάλα τραύματα τῶν σκληρῶν σωμάτων κολλᾶ, κὰν ἐν ταῖς τῶν μυῶν ὦσι κεφαλαῖς, καὶ κατὰ τῶν αἰμορ- 10 ραγούντων ἀφελίμως ἐπιπλάτιεται, καὶ τοὺς οἰδηματώδεις ὄγκους ἰκανῶς διαφορεῖ τε ἄμα καὶ προσιέλλει καὶ πρὸς ἄπαντα κακοήθη
- 10 έλκη δραστικώς ἀνθίσταται. Ιτέας τοῖς Φύλλοις χρήσαιτο ἄν τις
- 11 εἰς τραυμάτων ἐναίμων κόλλησιν. Εσίι δε αὐτά τε καὶ τὸ ἄνθος αὐτῆς
- 12 δυνάμεως άδήκτως ξηραντικής, ήρέμα καὶ σΊυΦούσης. Ενιοι δὲ καὶ 15 χυλὸν ἐξ αὐτῶν σοιοῦντες ἄδηκτόν τε καὶ ξηραῖνον ἴσχουσι Φάρμα-
- 13 κον εἰς σολλὰ χρήσιμον. Καὶ ὁ Φλοιὸς δὲ τοῦ δένδρου σαραπλήσιος, κλην ὅσον ξηρότερος ἀλλὰ τοῦτόν γε καίουσι ἔνιοι καὶ χρῶνται τῆ τέΦρα σρὸς ὅσα σερ ἀν ἰσχυρῶς δέωνται ξηραίνειν.
- 14 Τούς γοῦν καλουμένους ήλους τε καὶ τύλους καὶ μυρμηκίας έξαίρου- 20 σιν αὐτὴν δεύοντες ὄξει δριμεῖ.

K

- 1-2 Καλαμίνθη Θερμή καὶ ξηρά σφοδρῶς ἐσῖι καὶ λεπῖομερής. Πινομένη δὲ αὐτή τε κατὰ ἑαυτὴν ξηρὰ, καὶ διὰ μελικράτου, Θερμαίνει τε σαφῶς καὶ ἰδρῶτας κινεῖ καὶ διαφορεῖ καὶ ξηραίνει τὸ σύμπαν 25
  - ³ σῶμα. Τοῦτο γοῦν αὐτῆ τινες ἐχρήσαντο καὶ ϖρὸς τὰ κατὰ ϖερίοδον ῥίγη, ἔξωθεν μὲν, ἐναΦεψῶντες ἐλαίω, καὶ συναλείΦοντες ὁλον τὸ σῶμα μετὰ τρίψεως γενναίας, ἔσωθεν δὲ λαμβάνοντες, ὡς εἴρηται,

^{14.} τραύματα ἐναίμων την κ. Μ. — 27-28. ὅλον....λαμδάν, om. Μ 1° m.

καὶ μέν γε καὶ καταπλάτ Τουσί τινες αὐτὴν κατὰ ἰσχίων ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ὡς γενναῖον βοήθημα καὶ γὰρ ἔλκει τὰ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν, καὶ Θερμαίνει σύμπαν τὸ ἄρθρον, ἐπικαίει τε σαφῶς τὸ δέρμα καὶ τὰ καταμήνια ωινομένη τε καὶ ωροσίι-

5 θεμένη προκαλείται πάνυ δραστηρίως. Αγαθόν δε και τῶν έλε- 4 Φαντιώντων Φάρμακον, τῷ διαφορεῖν και λεπτύνειν ἰσχυρῶς και τέμνειν τοὺς παχεῖς χυμούς · οὕτω δε και οὐλὰς μελαίνας λαμπρύνει και ὑπώπια διαφορεῖ. Κάλλιον δε ἐπὶ τῶν τοιούτων εψοντας ἐν 5 οἴνω, καταπλάσσειν αὐτὴν, και χλωρὰν μᾶλλον ἢ ξηράν · ἰσχυρο-

δε καὶ ελμινθας ὁ χυλὸς αὐτῆς ενιέμενός τε καὶ ωινόμενος ἀναιρεῖν ωέφυκεν. Ονίνησι δε καὶ τοὺς ἀσθματικοὺς καὶ τοὺς ἰκτεριώδεις τῷ 7 ρὑπῖειν τε καὶ διακαθαίρειν τὰς κατὰ τὸ ἦπαρ ἐμφράξεις. Εσῖι δε 8 εἰς ἄπαντα τὰ ωροειρημένα ωρακτικωτέρα ἡ ὄρειος. — Καλάμου 9 Φραγμίτου ρίζα ρυπῖικῆς μετέχει δυνάμεως, οὐκ ὀλίγης ἡκισῖα δοιμείας. Τὰ μέντοι Φύλλα τὰ χλωρά μετοίκες ἐμψίνες μετέχουσα 10

10 τέρα γὰρ ξηρανθεῖσα γίνεται καὶ καίειν έτοιμοτέρα. Καὶ ἀσκαρίδας

δριμείας. Τὰ μέντοι Φύλλα τὰ χλωρὰ μετρίως ἐμψύχει, μετέχοντα 10 καὶ αὐτὰ τῆς ρυπΊικῆς δυνάμεως. Ο Φλοιὸς δὲ αὐτοῦ καυθεὶς λεπΊο- 11 μεροῦς ἱκανῶς καὶ διαΦορητικῆς γίνεται δυνάμεως, ἔχων τι καὶ ρυπΊικὸν ὡς καὶ ξηραίνειν καὶ Θερμαίνειν σΦοδρῶς. — Καννάδεως 12

20 ὁ καρπὸς ἄΦυσός τε καὶ ξηραντικὸς εἰς τοσοῦτον ὡς, εἰ ωλείων βρωθείη, ξηραίνει τὴν γονήν. — Κάπνιος δριμείας ἄμα καὶ ωικρᾶς 13 μετέχει ωοιότητος · οὐκ ἀπήλλακται δὲ ωαντάπασιν, οὐδὲ τῆς σΊρυΦνῆς, ὅθεν οὖρά τε χολώδη ωροτρέπει ωολλὰ καὶ τὰς κατὰ ἦπαρ ἐμΦράξεις τε καὶ ἀτονίας ἰᾶται. Λαπάσσει δὲ καὶ γασίέρα 14
25 ξηρὰ λεῖα μελικράτῳ ἐμπλασσομένη · καὶ τονοῖ σίδμαχον ξηρὰ

δ ξηρά λεῖα μελικράτω ἐμπλασσομένη · καὶ τονοῖ σΊόμαχον ξηρά όμοίως οἴνω κεκραμένω ἐμπλασσομένη. — Καππάρεως τῆς ρίζης 15 δ Φλοιὸς ἐκ μαχομένων σύγκειται δυνάμεων · ρύπΊειν μὲν γὰρ δύναται καὶ διακαθαίρειν καὶ τέμνειν καὶ διαφορεῖν τῆ δριμύτητι, συνάγειν δὲ καὶ σΦίγγειν τῆ σΊρυΦνότητι · καὶ διὰ τοῦτο σπλῆνας

^{4-5.} ωροσθίθεμένη om. MV. — 6. F. — 21. την γονήν om. MV. — 23. ἰσχυρῶs] ἰκανῶs F. — 10. γάρ om. τροφῆs M; V 1ª m. σθροφῆs. — 27. μέν M. — 17. καὶ αὐτά om. MV. — εἰs om. om. MV.

σπιρρώδεις, εἴπερ τι καὶ ἄλλο καὶ τοῦτο τὸ Φάρμακον ὀνίνησιν, ἔξωθεν δὲ τοῖς ἐπιτηδείοις καταπλάσμασι μιγνύμενον, εἴσω δὲ τοῦ σώματος λαμξανόμενον, ἀφεψημένον ὅξει ἢ ὀξυμέλιτι, ἢ ξηρὸν λεῖον ἀναμιγνύμενον αὐτοῖς ' κενοῖ γὰρ σαφῶς τοὺς γλίσχρους καὶ ωαχεῖς χυμοὺς οὐτω ληφθὲν οὐ διὰ οὔρων μόνον, ἀλλὰ [καὶ] κατὰ 5 γασθερα. Πολλάκις δὲ καὶ αἰματώδη διαχωροῦσιν, ἐπὶ οῖς οἴ τε τπλῆνες ὀνίνανται καὶ αἱ κατὰ ἰσχίον ὀδύναι. Καὶ μὲν δὴ καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ ἀποφλεγματίζει ' καταπλατίσμενος δὲ τοῖς κακοήθεσιν ἔλκεσιν, ἀγαθὸν φάρμακον, καὶ ὀδόντων δὲ ωόνους ἀφελεῖ ' ἐνίστε μὲν ὅξει συνεψηθεὶς, ἐνίστε δὲ οἴνω, ωολλάκις δὲ αὐτὸς μόνος 10 18 ἐκδακνόμενος. Καὶ ἀλφοὺς δὲ ἀφαιρεῖ σὺν ὅξει καὶ χοιράδας, καὶ

όγκους σκληρούς διαφορεῖ, τοῖς ἐπιτηδείοις πρὸς ταῦτα φαρμάκοις
19 μιγνύμενος. Θαυμασίον δὲ οὐδὲν καὶ τοὺς ἐν ἀσὶ σκώληκας, ὁ χυλὸς

20 τῆς σόας ἀναιρεῖ διὰ τὴν σικρότητα. — Καρδάμου τὸ σπέρμα καυσ1ικῆς μετέχει δυνάμεως, ὥσπερ τὸ νᾶπυ, καὶ διὰ τοῦτο ἰσχιάδας καὶ 15 κεΦαλαίας καὶ ὁτιοῦν ἄλλο τῶν δεομένων Φοινίξεως ἐκθερμαίνουσιν

21 αὐτῷ, καθάπερ τῷ νάπυϊ. — Καρδάμωμον Θερμῆς ἐσΊι σΦοδρῶς
 22 δυνάμεως, ὡς καίειν ἐπιπλατΊόμενον. Ε΄χει δέ τι καὶ σικρότητος διὰ

ήν τὰς ἔλμινθας ἀναιρεῖ καὶ τὰς ψώρας ἰσχυρῶς ἀπορρύπθει σὺν ὄξει. 23 — Κασία Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σΦοδρῶς· ἔσθι δὲ καὶ λεπθομερής 20

ίκανῶς καὶ δριμεῖα, βραχύ τι καὶ σθύφον ἔχει· τέμνει τε οὖν ἄμα καὶ διαφορεῖ τὰ κατὰ τὸ σῶμα σεριτθώματα καὶ ῥώμην ἐντίθησι τοῖς

24 ὀργάνοις. Επιτήδειος δὲ καὶ ωρὸς τὰς τῶν ἐπιμηνίων ἐπισχέσεις ἐσθὶν, ὁτε ἀν ὑπὸ ωλήθους τε ἄμα καὶ ωάχους τῶν ωεριτθωμάτων,

25 αὐτάρκως κενοῦσθαι κωλύηται. — Καρύα τὸ δένδρον ἔχει μέν τι κάν 25 τοῖς βλασῖοῖς σῖυπῖικὸν, ἐναργὲς δὲ καὶ ϖλεῖσῖον ἐν τοῖς τοῦ κα-

26 ρύου λέμμασι. Θλίθοντες γοῦν αὐτὰ καὶ τὸν χυλὸν ὁμοίως τῷ τῶν μόρων καὶ τῷ τῶν βάτων ἔψοντες σὺν μέλιτι, σλομαχικῷ χρώ-

27 μεθα Φαρμάνφ. Τὸ δὲ λέπος τοῦ καρύου, τὸ ξηρὸν καυθὲν, λεπίο-

^{1.} τι άλλο F. — 5. άλλὰ [καὶ] κατὰ ωληγὰς ὄντας F ora. — 9. δέ om. F. γ. Gal.; άλλὰ κατὰ τὴν γ. MV; άλλὰ — 15. τοῦτο καὶ ἰσχ. MV. — 20-22. κατὰ γ. F. — 7. ἰσχίον] κατὰ μῆκος ἔσθι δὲ.... διαφορεῖ om. MV.

μερές τε γίνεται καὶ ξηραντικόν καὶ ἄδηκτον Φάρμακον. Τὸ δέ 28 λεπιοκάρυου ψυχρότερου καὶ αὐσιηρότερου ἐσιι τὰ δὲ ἄλλα σαραπλήσιον υπάρχει τῷ μεγάλφ. — Κασθόριον Θερμαίνει καὶ ξηραί- 29 νει, λεπίομερές τε ίκανῶς ὑπάρχει. Εσίι δέ τοῖς μέν διὰ ωλῆθος 30 5 σπωμένοις ή τρέμουσιν ώφελιμώτατον, τοῖς δὲ διὰ κένωσιν ἐναντιώτατον, τοῖς δὲ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον ἀΦελεῖ ταῦτα, καὶ κατά τοῦ δέρματος ἐπιτιθέμενον ἄμα σικυωνίω ἢ σαλαιῷ ἐλαίω. Τά δέ ωλείονος θερμότητος δεόμενα καὶ άνατρίβειν ωροσήκει διά 31

αὐτοῦ. ΔΦελεῖ δὲ καὶ εἴ τις αὐτὸ ἐπὶ ἀνθράκων θυμιῶν ἕλκη διὰ 32 10 τῆς εἰσπνοῆς καὶ μάλισῖα τὰ κατὰ τὸν συεύμονα καὶ ἐγκέφαλον ύγρα καὶ ψυχρα σάθη. Τά γε μὴν ληθαργικά καὶ καταφορικά σάντα 33 σάθη μετά συρετών, άμεινον ού τών είρημένων έλαίων τινί δεύοντας θεραπεύειν, άλλὰ [τὸ?] διὰ ροδίνου μᾶλλον ἐπιτιθέναι τῆ κεΦαλῆ · καὶ τῷ αὐχένι. — Κέδρος Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρῶς · τὸ δέ 34

15 αὐτῆς ἔλαιον σφοδρότερον, λεπίομερες ίκανῶς ὑπάρχον. Τὰς μέν 35 άπαλὰς σάρκας έτοιμως καὶ ἀνωδύνως σήπει τὰς δὲ σκληρὰς ἐν χρόνω ωλείονι: καὶ μάλισία μέντοι, τὰ τῶν νεκρῶν σώματα ξηραίνει τε καὶ ἄσηπία Φυλάτίει. Θαυμασίον δέ οὐδέν εἰ καὶ Φθεῖρας 36 καλ κόνιδας καὶ ἀσκαρίδας καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἀσὶ σκώληκας ἀναιρεῖν

20 σεφυκεν. Εμβρυα [τε] σροσ1ιθεμένη, τὰ μέν ζῶντα κατακτείνειν, τὰ 37 δὲ νεκρὰ ἐκδάλλειν, [καθάπερ καὶ αὐτὸ τὸ κατὰ συνουσίαν σπέρμα] **σ**εριαλειφομένη τῷ αἰδοίφ· καὶ διὰ τοῦτο, ἀτόκιον ἐσΊι φάρμακον τοῖς οὐτω χρωμένοις, οὐδενὸς δεύτερον. Καὶ τοῖς τρήμασι δὲ τῶν 38 δδοντων ένσλαχθεῖσα, τὰ μέν άλγήματα ωραύνει, Θραύει δέ αὐ-

25 τούς. - Κενταυρίου τοῦ μεγάλου ή ρίζα, δριμεῖά τε καὶ Θερμή καὶ 39 σθύφουσα μετά γεώδους σθύψεώς έσθι. Τῆ μέν οὖν δριμύτητι, τρο- 40 τρέπει καταμήνια, καὶ ἔμβρυα νεκρά κατασπᾶ, καὶ ζῶντα διαΦθείρει τε καὶ ἐκδάλλει· τῆ δὲ σθύψει κολλᾶ τε τραύματα, καὶ τοὺs αίμοπ Τοϊκούς ώφελει. Δίδονται δε αυτοις όλκαι β', τοις μεν συρέτ- 41

4. ὑπάρχει ου F. — 9. αὐτὸ κατὰ 19-21. ἀναίρει ἀλειΦομένη Μ. -ἐπί M V. — 11-12. ωάντα om. M V; 20. [τε] om. F. — 21. [καθάπερ..... wάθη om. Μ. — 18. τε καί] τὰ ξέ F. σπέρμα] e Gal.; om. Codd.

- 42 τουσι, μετὰ ὕδατος, τοῖς δὲ ἀπυρέτοις μετὰ οἴνου. ΔΦελεῖ δὲ καὶ ἡήγματα καὶ σπάσματα καὶ δυσπνοίας καὶ τὰς παλαιὰς βῆχας.—
- 43 Κευταύριου τὸ μικρὸυ ἰσχυρῶς ξηραίνει χωρὶς δήξεως, τά τε οὖν μεγάλα τραύματα κολλᾶ, καταπλασσόμενα ωρόσφατα ετι δε καὶ
- 44 τὰ ωαλαιὰ καὶ δυσκατούλωτα τῶν έλκῶν ἐπουλοῖ. Τὸ δὲ ἀφέψημα 5 τῆς ωόας, ἐνιᾶσί τινες ἰσχιαδικοῖς, ὡς ἄγον χολώδη καὶ ωαχέα· καὶ μὲν δὴ καὶ ὅταν ἐνεργήση σφοδρῶς [ὡς] αἰματώδη κενοῦν, ὡφε-
- 45 λεῖ μᾶλλον. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ σαραπλησίας ὑπάρχων δυνάμεως, τά τε ἄλλα τὰ σροειρημένα δρῷ καὶ ἔμβρυα σροσΓιθέμενος κατασπῷ
- 46 καὶ καταμήνια άγει. Κηκὶς ἡ μὲν ὀμΦακῖτις, σΊρυΦνὸν ἱκανῶς 10 ἐσῖι Φάρμακον, οὐσίας γεώδους τὸ ϖλεῖσῖον ἔχουσα, διὰ ἡν κατα- ἔπραίνει καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα, συνάγει καὶ σΦίγγει καὶ τονοῖ τὰ ἄῥρωσῖα μόρια, καὶ ϖᾶσι τοῖς ῥοώδεσι ϖάθεσι γενναίως ἀνθί-
- 47 σ1αται· ξηραίνει μὲν οὖν σφοδρῶς, ψύχει δὲ ἰκανῶς. Η΄ δὲ ἐτέρα
- 48 κηκὶς ή ξανθή καὶ χαύνη ξηραίνει μὲν καὶ αὐτή, ἀλλὰ ἦτῖον. Καυ- 15 θεῖσαι δὲ κηκίδες ἰσχαίμου δυνάμεως γίνονται : χρή δὲ διαπύρους
- 49 ἐπὶ ἀνθράκων ἐργασαμένας αὐτὰς ὄξει ἢ οἴνῷ σβεννύναι. Κηρὸς ἐν τῷ μεταξύ τως ἐσ1ι τῶν Θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων ὑγραινόντων τε καὶ ξηραινόντων, ὅθεν καὶ ὕλη τῶν ἄλλων ἐσ1ὶ Φαρμά-
- 50 κων. Αὐτὸς δὲ κατὰ έαυτὸν ἐκ τῶν ϖεπλικῶν ἃν εἴη τῶν ἀσθενῶν 20
- 51 ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος. Κισσὸς ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων · σθύθει τε γὰρ καὶ ψύχει καὶ δριμύς ἐσθι καὶ Θερμὸς, ὑδατώδους τε οὐσίας μετέχει χλιαρᾶς ὁ χλωρός · οὖ τὰ Φύλλα έψηθέντα ἐν οἴνω, μεγάλων τραυμάτων ἐσθὶ κολλητικὰ καὶ τῶν κακοήθων ἰατικά ·
- 52 έπουλοῖ δὲ καὶ τὰς ἐκπυρώσεις. Σὺν όξει δὲ έψηθέντα τὰ Φύλλα, 25
- 53 σπληνικούς ώφελεῖ. Τὰ δὲ ἄνθη αὐτοῦ ἰσχυρότερά πώς ἐσίιν, ώς
- 54 μετὰ κηρωτῆς λειούμενα, τοῖς συρικαύσλοις ἀρμότλειν. Ο δὲ χυλός ἐσλι μὲν καὶ ἔρρινον, καὶ τὰ χρόνια δὲ τῶν ὤτων ἰᾶται ρεύματα, καὶ τῶν ἑλκῶν τὰ σαλαιὰ κατά τε τὰ ὧτα καὶ τὰς ρῖνας ἐὰν δὲ δριμύτερος Φαίνηται, κατὰ μὲν τὴν χρῆσιν ροδίνω ἐλαίω μίγνυται 30

τὸ δὲ δάκρυον αὐτοῦ, Φθεῖρας κτείνει καὶ τρίχας Φιλοῖ. — Κολο- 55 κύνθη ύγραίνει καὶ ψύχει ἱκανῶς, ὅθεν καὶ τῶν ξυσμάτων αὐτῆς ὁ χυλός σερός ώταλγίας τὰς κατά Φλεγμονήν άρμότ ει, σύν ροδίνω χρωμένοις. Ούτω δὲ καὶ δλη καταπλασσομένη, τὰς Θερμάς Φλεγμο- 56 5 νας έμψύχει. -- Κόμμι ξηραντικής τε έσ]ι και έμπλασ]ικής δυνά- 57 μεως και δήλου ότι και τραχυτήτων ιατική. - Κουία καυσ ικήν 58 μέν έχει Θερμότητα, τῷ λεπίομερεῖ δὲ τῆς οὐσίας ἀνωδύνως καίει. Κόνυζα καὶ ἡ μείζων καὶ ἡ μικροτέρα, Θερμαίνουσι καὶ ξηραί- 59 νουσι σφοδρώς. Αφεψηθεῖσαι γοῦν ἐν ἐλαίφ, τῶν κατὰ ϖερίοδον 60 10 ριγῶν ἀλεξιτήριον γίνονται. Τὰ δὲ ἄνθη αὐτῶν σὺν τοῖς Φύλλοις 61 τρίψαντές τινες σύν οἴνω σοτίζουσιν ύπὲρ τοῦ καταμήνια κινῆσαι βιαίως καὶ ἔμβρυα ἐκβάλλειν. — Κορίανον ἢ κόριον ἐξ ἐναντίων 62 δυνάμεων σύγκειται, πολύ μέν έχουσα πικρᾶς οὐσίας, ήτις λεπίομερής έσλι γεώδης, οὐκ ὸλίγον δὲ καὶ ὑδατώδους ὑγρότητος χλια-15 ρᾶς κατὰ δύναμιν. Εχει δέ τι καὶ σθύψεως ὸλίγον, έξ ὧν αὐτῶν 63 ένεργεῖ σοικίλως. -- Κόπροι αἰγῶν σπύραθοι δὲ ἰδίως ὀνομά- 64 ζονται δριμείας καὶ διαφορητικής οὖσαι δυνάμεως. Τοῖς σκιρρουμέ- 65 νοις όγκοις άρμότλουσιν, ούκ έπὶ σπληνός μόνον, άλλὰ καὶ έπὶ άλλων μερών · έγωγε οὖν ἐπὶ γόνατος έχοντος ὄγκον χρόνιον, 20 έχρησάμην αὐταῖς διὰ ὀξυκράτου, καταπλάτθεσθαι κελεύσας ἀλεύρων κριθίνων έπεμβαλλομένων · καὶ Φαυμασίως ὁ ἄνθρωπος ώνητο. Καλ κατά ἄλλων δε μορίων οὖτος ὁ τρόπος ἀΦελιμώτατος • δριμύ- 66 τερον δέ έσθιν, η ώσθε γυναϊκας άσθείας η σαιδία θεραπεύειν, η

όλως τους μαλακοσάρκους. Και μέντοι καυθείσα λεπίομερεσίέρα 67 25 μέν, οὐ μὴν δριμυτέρα σαφῶς γίνεται · διὸ καὶ ωρὸς άλωπεκίας άρμότιει καὶ σάντα όσα ρυπιόντων δεῖται Φαρμάκων, οἶον λέπρας τε καὶ λειχῆνας καὶ ψώρας, ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα. Τῶν δὲ βοῶν αἱ 68

σίμως άπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ · κατὰ δὲ τρίχας (voc. eras.). Λάδανον καὶ σχοινέλαιον dλειΦε F in ora. — 5. τέ om. F. — 12. Keplavov | Kolavopov F in ora. -- 23. waidas MV.

^{1-2.} πολοκύνθη | Πρός τὸ μη γίνεσθαι woλιάς. Λαθών κολόκυνθαν άγρίαν τρύπησου καὶ ωλήρωσου αὐτὴν δαφνελαίου, καὶ ωρόσβαλε δοσκυάμου άρσενικοῦ, είτα άζες ήμέραν μίαν, καὶ άλειψου χρη-

κόπροι ξηραντικής δυνάμεως είσιν · έχουσι δέ καὶ τής έλκτικής ως 69 δηλούσιν ώφελούσαι τα των μελιτίων τε και σφηκών νύγματα. Καί 70 τους υδερικους δέ τις καταχρίων έν ήλίφ κατέκλινε. Τῶν νομάδων δὲ σερισίερῶν τῆ κόπρφ ώς Θερμαίνοντι Φαρμάκφ συνεχῶς εἰς σολλά χρώμεθα μετά καρδάμου σπέρματος άντὶ νάπυος, έπὶ τῶν 71 Φοινιγμοῦ δεομένων. Τῆ δὲ τῶν ἀλεκτορίδων χρῶνταί τινες ἐπὶ τῶν ύπὸ μυκητῶν έδωδῆς συιγομένων καὶ έμοῦσιν οἱ λαβόντες Φλεγματώδη σαχύτατον χυμὸν, ἐπὶ ῷ τελείως σαύονται τοῦ συμπθώμα-72 τος. Δεῖ δὲ ἐπιπάτ]εσθαι λελειωμένην αὐτὴν κυάθοις τρισὶν ἢ τέτ-73 ταρσιν δξυκράτου τε καὶ δξυμέλιτος. Εσίι δὲ τῆς τῶν σερισίερῶν 10 74 ήτθον ή κόπρος αύτη θερμή. Η δέ τῶν κροκοδείλων τῶν χερσαίων κόπρος, ρυπθικήν τε καί ξηραντικήν δύναμιν έχει ώς καί 75 τῶν ψαθρῶν ὅταν ὄρυζαν μόνην ἐσθίωσιν. Ἡ γοῦν τῶν κροκοδείλων κόπρος ώσπερ την έφηλιν ἀπορρύπ ειν σεφυκεν, ούτω και άλφούς 76 καὶ λειχῆνας. — Κόσιος βραχείας μὲν σάνυ τῆς σικρᾶς, σλείσιης 15 δὲ τῆς δριμείας καὶ Θερμῆς μετέχει σοιότητος, ώς ἤδη καὶ έλκοῦν: διὸ δὲ ἔξωθεν ἀνατρίβουσιν αὐτῷ μετὰ έλαίου τὸ σῶμα σᾶν σρὸ τῆς είσβολης έπὶ τῶν κατὰ σερίοδον ριγούντων ούτω δὲ κάπὶ τῶν σαραλελυμένων τε καὶ ἰσχιαδικών, καὶ ὅλως ἐπὶ ὧν ἤτοι τι Θερμηναι πρόκειται μόριον ή έκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν έλκῦ- 20 77 σαί τινα χυμόν. Εσίι δε και ούρητικός και έμμηνων άγωγον και σρός ρήγματα καὶ σπάσματα καὶ σόνους σλευρών άρμότθει, καὶ ωλατείας έλμινθας άναιρεῖ, καὶ ωρὸς έφηλεις αὐτῷ χρώνται μετά 78 ύδατος ή μέλιτος. Ενυπάρχει δὲ αὐτῷ τι Φυσώδους ύγρότητος διὰ 79 ήν καὶ ωρὸς ἀΦροδίσια ωαρορμᾶ μετὰ οἰνομέλιτος. — Κοτυληδών 25 μικτης έσ ι δυνάμεως ύγρας ύποψύχρου καί τινος άμυδρας σ υφούσης καὶ σὺν αὐτῆ βραχείας ωικρᾶς, ὅθεν ἐμψύχει καὶ ἀποκρούεται καὶ ρύπθει καὶ διαφορεῖ Φλεγμονάς τε οὖν τὰς έρυσιπελατώδεις καὶ έρυσιπέλατα Φλεγμονώδη Θεραπεύει καὶ κατὰ σΙομάχου καυ-

80 σουμένου χρήσιμον ίκανῶς ἐσθιν ἐπίπλασμα. — Κράμθη ξηραντι- 30

^{1.} καί οπ. Μ·V. — 2. δήγματα Μ·V. νονται τοῦ F. — 19-20. ήτοι Εερμ. — 6. χρ. δέ τινες Μ·V. — 8. ῷ τε λεπ?ύ- ωρόκ. τι μόριον Μ. — 24. Υπάρχει V.

κης έσλι δυνάμεως, ού μην ήδη γέ σως και δριμείας έναργως, άλλα ώσιε καὶ τραύματα κολλάν καὶ τὰ κακοήθη τῶν έλκῶν ἰᾶσθαι καὶ Φλεγμονάς τὰς ἤδη σκληρυνομένας τε καὶ δυσλύτους καὶ τῶν ἐρυσιπελάτων τα τοιαύτα και έρπητας. Εχει δέ τι και ρυπ ικον έν έαυτη 81 5 κατά δ καὶ λέπρας Θεραπεύει. Τὸ δὲ σπέρμα σινόμενον ελμινθας 82 άναιρεῖ, καὶ ἐΦήλεις τε καὶ Φακούς ὀνίνησιν. Οἱ δὲ καυλοὶ τῆς 83 κράμβης, καυθέντες ἰσχυρώς, ξηραίνουσαν ωοιούσι τέφραν, ώς ήδη τι, καὶ τῆς καυσ ικῆς μετέχειν δυνάμεως κατά τοῦτο οὖν αὐτῆ καὶ μιγνύντες σίξαρ φαλαιον, είς τε τὰ τῶν φλευρῶν ἀλγήματα χρῶνται, 10 καὶ εἴ σού τι τοιοῦτον έτερον εἴη · διαφορητικόν γὰρ ἰσχυρῶς ἀποτελεῖ τὸ Φάρμακον.— Κριθαὶ ξηραίνουσι καὶ ψύχουσι μετρίως, ἔχουσι 84 δέ τι καὶ ρυπιικον ολίγον. Τὰ δὲ ἄλφιτα σολύ τῶν κριθῶν ἐσιι 85 ξηραντικώτερα. — Κρίνου τὸ ἄνθος λεπίομερές έσιι. Τὸ δὲ έξ αὐ- 86-87 τοῦ ἔλαιον διαφορητικής τε άδήκτου καὶ μαλακτικής ἐσΊι δυνάμεως, 15 καὶ ταῖς τῆς μήτρας σκληρότησιν ἐπιτήδειον. Καὶ ἡ ῥίζα δὲ καὶ τὰ 88 Φύλλα κατά έαυτά λειούμενα ξηραίνει καὶ ρύπ ει καὶ διαφορεί μετρίως: ἐπὶ γοῦν τῶν κατακαυμάτων άρμότθει: τὴν μὲν οὖν ῥίζαν όπλησαντες, είτα άμα φοδίνω λειώσαντες, ἐπιτιθέασι τοῖς κατακαύμασι μέχρι συνουλώσεως έσθι γάρ καὶ ἄλλως άπάντων έλκῶν 20 εἰς ἐπούλωσιν ἀγαθὸν Φάρμακον. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑσθέρας μαλάτ- 89 τει καὶ καταμήνια σροκαλεῖται. Τὰ δὲ Φύλλα σροαφέψοντες ἐπι- 90 τιθέασι καὶ αὐτὰ μέχρι κατουλώσεως, οὐ τοῖς κατακαύμασι μόνον, άλλα καὶ τοῖς έλκεσιν. Εἰ δέ τις τὸν χυλὸν τῶν Φύλλων έψήσας 91 σύν όξει και μέλιτι ωλείονα τον χυλον έκασιου βαλών, εύδοκιμον 25 έξει Φάρμακον είς σάντα τὰ ξηραίνεσθαι σφοδρῶς δεόμενα, χωρίς τοῦ δάκνεσθαι, καθάπερ όσα τραύματα μεγάλα καὶ μάλισία κατά τάς κεφαλάς γίνεται τῶν μυῶν, όσα τε ωλαδαρά καὶ χρόνια καὶ δυσεπούλωτα τῶν έλκῶν ἐσθιν. — Κρόκος Θερμαίνει μὲν ἰκανῶς, 92

ξηραίνει δὲ μετρίως, καὶ διὰ τοῦτο καὶ σεπθικὸν ἔχει τι, συντελού-30 σης εἰς τοῦτο καὶ τῆς βραχείας σθύψεως. — Κρόμμυον σφοδρὰ 93 Θερμαίνει, σαχυμεροῦς οὐσίας ὂν, ὅθεν καὶ τὰς αἰμορροΐδας ἀνασιομοῖ σροσιθέμενον, καὶ σὺν ὅξει καταχριόμενον, ἐν ἡλίφ τοὺς ἀλφοὺς ἀπορρύπιει, καὶ σαρατριβόμενον ἀλωπεκίας Θᾶτιον ἀλκυο-

94 νίου παρορμά τὰς τρίχας. — Κύαμος τῆς μέσης ἐγγυτάτω κράσεώς ἐσΊιν· μετέχει δέ τινος ἐπὶ ὀλίγον καὶ ῥυπΊικῆς δυνάμεως καὶ 5

- 95 σΊυπΊικῆς. Καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος, ἀλύπως ἔηραίνει · ἐπὶ μὲν ποδαγρικῶν, διὰ ὕδατος ἐψόμενος, εἶτα μιγνύμενος ὑείφ σΊέατι, ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ τὰ νεῦρα θλασμάτων καὶ ἐλκῶν διὰ ὀξυμέλιτος τὸ ἄλευρον ἐπιτιθέμενον, ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη Φλεγμαινόντων ἐκ πληγῆς
- 96 σθυ ἀλΦίτοις. Καὶ διδύμων δέ ἐσθι καὶ μασθῶν ἀγαθὸν κατάπλασμα · 10 Φιλεῖ γὰρ ταῦτα τὰ μόρια μετρίως ψύχεσθαι Φλεγμαίνοντα, καὶ μάλισθα ὅταν ἐκ γάλακτος τυρωθέντος οἱ μασθοὶ Φλεγμαίνωσι · καὶ γὰρ οὖν καὶ τὸ γάλα σθέννυται πρὸς τοῦ τοιούτου καταπλάσματος, ὅσπερ καὶ τὸ τῶν παίδων ἐΦηθαῖον ἐπιπλασσόμενον ἀλεύρω
- 97 κυαμίνω μέχρι ωλείονος, άνηθον διαμένει. Κυμίνου το σπέρμα 15 Θερμαντικής έσ1ι δυνάμεως σφοδρώς, άφυσον, διουρητικόν. —
- 98 Κυπαρίσσου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασθοὶ καὶ τὰ σφαιρία, τὰ νέα καὶ μαλακὰ, μεγάλων τραυμάτων ἐν σκληροῖς σώμασίν ἐσθι κολλητικά.
- 99 Εξ οῦ δῆλου ώς ξηραντικής ἐσθι δυνάμεως, οὐδὲν ἐπιφανῶς ἐχούσης δριμύ· ωλεῖσθον δὲ ἔχει τὸ ωικρὸν καὶ ωολὺ ωλεῖον ἔτι τὸ σθρυφνόν. 20
- 100 Διὰ τοῦτο τὰς κατὰ βάθος ὑγρότητας, ἐν ταῖς πλαδαραῖς καὶ σηπεδονώδεσι διαθέσεσιν ἀλύπως τε ἄμα καὶ ἀσφαλῶς ἐκδόσκεται ἔτέρας
- 101 οὐκ ἐπισπώμενα. Καὶ τοὺς ἐντεροκηλικοὺς δὲ ὡφελεῖ ξηραίνοντα καὶ τόνον ἐντιθέντα τοῖς διὰ ὑγρότητα χαλαροῖς σώμασιν, ὡς ἂν τῆς σθύ-
- 102 Φεως εἰς βάθος διαδυομένης διὰ τὴν μεμιγμένην Θερμότητα. Κυ- 25 πέρου χρήσιμα μάλισλά εἰσιν αὶ ῥίζαι Θερμαίνουσαι καὶ ξηραίνουσαι χωρὶς δήξεως ὅθεν καὶ διὰ ὑγρότητα πολλὴν ἔλκη δυσεπούλωτα Θαυμασλῶς ὀνίνησιν ΄ ἔχουσι γάρ τι σλυπλικὸν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ 103 τοῖς ἐν σλόμασιν ἔλκεσίν εἰσιν ἐπιτήδειοι. Καὶ μὴν καὶ τμητικήν
- 103 τοῖς ἐν σθόμασιν ἔλκεσίν εἰσιν ἐπιτήδειοι. Καὶ μὴν καὶ τμητικήν τινα δύναμιν ἔχουσι, διὰ ἡν καὶ λιθιῶσιν ἀρμότθουσι καὶ οὖρα καὶ 30

20 τητα έν ύδατι βρεχθείς.

καταμήνια κινούσιν. — Κυκλάμινος δύπθει καὶ τέμνει καὶ διαφο- 104 ρεί και άνασιομοί και έπισπάται· ὁ γοῦν χυλὸς αὐτῆς αίμορροίδας άνασθομοῖ καὶ ωροκαλεῖται βιαίως εἰς ἀπόπατον ἐν κροκύδι ωροστιθέμενος. Σφοδρά δε ούτως έσθιν ή δύναμις αὐτοῦ, ὤσθε και έπὶ 105 5 τοῦ ἐπιγασθρίου καταχριόμενος, κοιλίαν ὑπάγει καὶ ἔμβρυα δια-Φθείρει ἐν σεσσῷ σροσΙιθέμενος. Η δὲ ῥίζα τοῦ χυλοῦ μέν ἐσΊιν 106 άσθενεσθέρα, σφοδρά δέ έσθι καὶ αὐτή, καὶ γάρ ἔμμηνα κινεῖ ωινομένη τε καλ ωροσ ιθεμένη, καλ ικτεριώντας δυίνησιν, ού μόνον έκκαθαίρουσα τὸ σπλάγχνον, άλλα καὶ τὴν ἐν ὅλφ τῷ σώματι χο-10 λην έκκρίνουσα διά ίδρώτων. Χρη δέ διδόναι το σενόμενον αὐτης 107 ωληθος δραχμάς τρεῖς μετά γλυκέος ἢ μελικράτου. Ρύπ ει δὲ καὶ τὸ 108 δέρμα καὶ άλωπεκίας καὶ τὰς ἐΦηλίδας, ἄπαντά τε τὰ ἐξανθήματα Θεραπεύει. Ονίνησι δέ και τους σκληρούς σπληνας, έπιπλατίομένη 109 σρόσφατός τε καὶ ξηρά. — Κυτίσου τὰ Φύλλα διαφορητικής ἐσίι 110 15 δυνάμεως, ἐπιμεμιγμένης ύδατώδους χλιαρᾶς. -- Κώνου καρπός, ὃν 111 δή και κόκκαλον ὀνομάζουσιν, όλος μέν χλωρὸς, έχει δέ τι μετά ύγρότητος ωικρου και δριμύ, και διά τοῦτο και τοῖς έμπύοις, ὅσοι τε άλλοι δέουται, τα κατα Θώρακα και συεύμουα ραδίως άναπθύειν, έπιτήδειός έσ1ιν. Ο δὲ έδώδιμος έξ αὐτοῦ καρπὸς έκλεαίνει τραχύ- 112

Λ

Λάπαθον διαφορητικής μετρίως έσ ι δυνάμεως το δε δευλάπαθον μικτής άμα γαρ τη διαφορητική και άποκρουσ ικής τι μετέχει. Το δε σπέρμα αὐτῶν ἔχει τι σαφῶς σ υπ ικον, ως δυσεντερίας και διαρροίας ιᾶσθαι και μάλισ ατο τοῦ δξυλαπάθου. — Λευκοίου 25 και σύμπας μεν ὁ Θάμνος, ρυπ ικής ἐσ ι και λεπ ομεροῦς δυνάμεως ἐπὶ μᾶλλον δε αὐτης μετέχει τὰ ἄνθη, και τούτων τὰ ξηρότερα μᾶλλον, ώσ ιε και καταμήνια τὸ ἀφέψημα αὐτῶν προτρέπει,

10. διδον.] είδέναι F. — 11. δραχμάς τρεῖς] πύαθον F. — 19. ὁ δὲ δίδυμος F.

PROPRIÉTÉS DES MÉDICAMENTS SIMPLES. 625 καὶ χόρια καὶ ἔμβρυα τεθνεῶτα ωροκαλεῖται· καὶ εἰ ωοθείη δὲ, 4 Φθόριον έσλι Φάρμακον. Καὶ εἴ τις αὐτοῦ τὸ σΦοδρὸν τῆς δυνάμεως ύδατος έπιμιξία σολλοῦ σραϋνειεν, έξει [καὶ σρὸς] Φλεγμονήν άγαθὸν Φάρμακον · οὕτως οὖν τὸ ἀΦέψημα αὐτοῦ τὰς έν μήτρα Φλεγμονὰς 5 ίᾶται σεροσαντλούμενον, καὶ μάλισθα ὅσαι σκιβρώδεις εἰσίν. ὁ δὲ καρπός της αὐτης ών δυνάμεως σινόμενος όσον Δ6' ή σροσίθέμενος, καταμήνιά τε καὶ ἔμβρυα τὰ μέν ζῶντα διαφθείρει, τὰ δὲ ο νεκρά έκβάλλει. — Λιβανωτός Θερμαίνει μέν ίκανῶς, ξηραίνει δέ 7 μετρίως · ἔχει δέ τι καὶ ὑπόσθυφον ὀλίγον, καὶ μᾶλλον ὁ λευκός. Ο δέ Φλοιδς αὐτοῦ, τὴν σθυπθικὴν δύναμιν ἐναργῆ κέκτηται, διὸ καὶ 10 ξηραίνει γενναίως. ἔσ]ι δὲ καὶ ταχυμερής ήκισ]α δριμύτητος μετ-8 έχων. — Λιβανωτίδες αἱ τρεῖς ὁμοίας εἰσι δυνάμεως, μαλακτικῆς, 9 διαφορητικής, ρυπλικής τε καὶ τμητικής. Ο δέ χυλὸς αὐτῶν τῆς. ρίζης καὶ τῆς σόας μέλιτι μιγνύμενος, ἀμβλυωπίας, ὅσαι διὰ σά-10 χος ύγρῶν γίνονται, Θεραπεύει. — Λίθος αἰματίτης τοσοῦτον ψύ- 15 ξεως μετέχει, όσον καὶ σΙύψεως · μόνω γοῦν ἐχρησάμην αὐτῷ 11 τραχέων γεγονότων βλεφάρων. Εἰ μὲν ἄμα φλεγμονῆ τοιαῦτα εἴη γεγονότα, διὰ ὤοῦ τὴν ἄνεσιν τοιούμενος, ἢ μᾶλλον ἔτι διὰ τή-12 λεως ἀφεψήματος · εἰ δέ χωρὶς φλεγμονῆς διὰ ὕδατος. Άρχου δέ ἀπὸ μετρίως ύγροῦ διὰ τῆς μήλης ἐγχέων · ὅταν δὲ Φέρη τὴν 20 δύναμιν αὐτοῦ ὁ Θεραπευόμενος, ταχύτερον ἀεὶ καὶ μᾶλλον έργά-

ζου, καὶ τελευτῶν ούτω σαχὺ σοιήσεις, ώς διὰ μήλης συρήνος 13 ύπαλείφειν, κατά ύποβολήν [ή] ἐκτροπὴν τοῦ βλεφάρου. Ο δὲ αὐτὸς λίθος όμοίως ἐπὶ ἀκόνης ἀποτριβόμενος, αϊματος ωθύσεσιν άρ-

14 μόζει καὶ σᾶσιν έλκεσιν. Ξηρὸς δὲ λειωθεὶς ώς χνοώδης γενέσθαι, 25

15 κατασθέλλει τὰ ύπερσαρκοῦντα. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ κατὰ τοὺς ὀΦθαλμούς έλκη συνουλοῖ · μόνος αὐτὸς ἀποτριβόμενος ὡς εἶπον ἐγχυμα-

16 τιζόμενος, ἢ ὑπαλειφόμενος. — Λίθοι ἐν τοῖς σπόγγοις ϿρυπΊικῆς

^{3. [}καὶ ωρὸς] e Gal.; om. Codd. — 6. αὐτῆς ών Gal.; αὐτῶν F; αὐτῆς MV. Ib. ∠α' M V. — γ. μέν] τῶν M V. - 10. δύν. έχει έναρ. F. - 13. τε om.

F. — 17. Εἰ μὲν οὖν ἄμα Μ V. — Ib. τοιαῦτα Gal.; ταῦτα Codd. — 18. δια ωδοῦ Gal.; διὸ οὐ F; δι' αὐτοῦ (ora διὰ οὖ) M.-1 q. χωρίs om. F. - 23. [ή] Gal.; om. Codd.

δυνάμεως εἰσιν ὤσιε τοὺς ἐν κύσιει λίθους Ͽρύπιειν. — Λιθάργυ- 17 ρος ξηραίνει μὲν ὡς καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ μεταλλικὰ καὶ γεώδη καὶ λιθώδη · μετριώτατά γε μὴν τοῦτο ποιεῖ, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας δὲ ποιότητας καὶ δυνάμεις ἐν τῷ μέσῳ πώς ἐσιν, οὕτε Θερμαίνουσα 5 σαφῶς, οὕτε ψύχουσα, καὶ τοῦ ῥύπιειν τε καὶ σιύφειν μετρίως μετέχει, διὸ καὶ ὡς ὕλη χρώμεθα αὐτῆ, μιγνῦντες τοῖς ἰσχυρὰν ἔχουσι δύναμιν ἢ δάκνουσαν ἢ σιύφουσαν ἤ τι ἄλλο ποιοῦσαν. — Λινόσπερμον Θερμαίνει μὲν μετρίως, ὑγρότητος δὲ καὶ ξηρότητος 18 μέσον ἐσιί. — Λίτρον ξηραίνει μὲν καὶ διαφορεῖ καὶ εἰ εἴσω τοῦ 19 το σώματος ληφθείη, τέμνει καὶ λεπιύνει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς πολὺ μᾶλλον τῶν άλῶν. Αφρόνιτρον δὲ, μὴ μεγάλης ἀνάγκης 20 οὕσης, οὐδὲ καταπίνει τις, ὡς ἀν κακοσιόμαχον ὄν · ἐπὶ γοῦν μυκήτων ἐχρῆτό τις αὐτῷ ἄγροικος, καὶ εὐδοκίμει. Λίτρῳ δὲ κε- 21

15 Λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν τωετρῶν ἡυπ ικῆς τε ἄμα καὶ μετρίως ψυκτικῆς 22 καὶ σισφούσης δυνάμεως, καὶ ξηραντικῆς ἐσιν οὐδὲν οὖν Θαυμασιον ἀφλέγμαντον ὑπάρχειν αὐτόν. — Λωτὸς ἤμερος, δν καὶ τρί- 23 Φυλλον ὀνομάζουσι, σιυπικῆς μετρίως ἐσιὶ δυνάμεως καὶ ξηραντικῆς, μέσος ὢν κατὰ τὸ Θερμαίνειν καὶ ψύχειν. — Λωτὸς τὸ 24

καυμένω και άκαύσω και ήμεις έπι των τοιούτων χρώμεθα.

20 δένδρον σθύφει μὲν μετρίως ἔσθι δὲ λεπθομερὲς καὶ ξηραντικόν.
Τὰ γοῦν ρινήματα τῶν ξύλων αὐτοῦ, πρός τε ροῦν γυναικεῖον ἀρ- 25 μότθει καὶ δυσεντερίας καὶ κοιλιακούς. Εναφέψεται δὲ ποτὲ μὲν 26 ὑδατι, ποτὲ δὲ οἴνω, ὡς ἀν ἡ χρεία κελεύη, καὶ οὐκ ἐνίεται δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ πίνεται. Καὶ μὴν καὶ τὰς ρεούσας τρίχας ἐπέχει. — 27

25 Λύκιον ξηραντικής έσ]ι δυνάμεως, έξ έτερογενῶν οὐσιῶν συγκεί- 28 μενον, τής μèν ἐτέρας λεπ]ομεροῦς τε καὶ διαφορητικής ἰκανῶς καὶ Θερμής, τής δὲ ἐτέρας γεώδους ψυχρᾶς ὸλίγης, ἐξ ἢς καὶ τὸ σ]ύφειν ἔχει. Διὸ καὶ ϖρὸς διαφέροντα ϖάθη χρῶνται τῷ φαρ- 29 μάκφ, ὡς ῥυπ]ικῷ μèν, ὅταν ὡς ἀποκαθαῖρον αὐτὸ τὰ ἐπισκοτοῦντα

 [.] ὅσῖε τούς Gal.; ὡς τούς F; om. — Ib. ξηρότητος] Θερμότητος F. —
 M V. — Ib. ῥύπῖει M; ῥύπῖειν V. 23. καί om. M V. — 25. οὐσῶν M;
 -- 7. τι om. M V. — 8. μέν om. F. ὀσῖῶν F.

ταϊς πόραις παραλαμβάνουσιν, ώς συνακτικώ δε κοιλιακοῖς τε καὶ 30 δυσεντερικοῖς καὶ ρόφ γυναικείφ προσφέροντες. Χρώνται δε αὐτῷ καὶ πρὸς ὑπώπια, καὶ πρὸς τὰς ἐν ἔδρα καὶ σθόματι φλεγμονὰς καὶ ἐλκώσεις, ἔρπητάς τε καὶ σηπεδόνας καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἐλκῶν 31 καὶ ὧτα πυοβροῦντα καὶ παρατρίμματα καὶ παρωνυχίας. Τὸ δε Ινδικὸν λύκιον ἰσχυρότερόν ἐσθιν εἰς πάντα.

M

Μαλάχη ή μεν άγρία διαφορήτικής καὶ μαλακτικής άτρέμα μετ-2 έχει δυνάμεως ή δε κηπευομένη ἀσθενεσθέρα ταύτης. Ο δε καρπὸς αὐτῶν εἰς τοσοῦτον ἰσχυρότερος ἐσίιν, εἰς ὅσον καὶ ξηρότερος, ή δὲ δενδρομαλάχη καὶ ἀλθαία καλουμένη τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους 10 3 έσ1ὶ, διαφορητικωτέρα δὲ τῶν εἰρημένων. — Μανδραγόρας ψύχει μέν σφοδρώς, μετέχει δέ τινος καὶ Θερμότητος κατά γε τὰ μῆλα, καὶ ύγρότητος, όθεν καὶ κωματώδη τὴν δύναμίν ἐσΊι ταῦτα τῆς ρίζης δε ο Φλοιός Ισχυρότατος ών ου ψύχει μόνον, άλλα και ξη-4 ραίνει, τὸ δὲ ἔνδον ἀσθενὲς ὑπάρχει. — Μάραθρον Θερμαίνει μὲν 15 σφοδρώς, ξηραίνει δε μετρίως διά τοῦτο καὶ γάλακτος γεννητικόν 5 έσλιν, ούκ άγεννῶς. Εσλι δέ και ούρητικού και καταμηνίων άγωγόν. 6 — Μασίζη σύνθετος έξ έναντίων έσιι δυνάμεων, σιυπιικής [και] μαλακτικής. διὸ σλομάχου καὶ κοιλίας καὶ ἐντέρων καὶ ήπατος 7 Φλεγμοναϊς άρμότθει, Θερμαίνουσα καὶ ξηραίνουσα ίκανῶς. — Με- 20 λάνθιον Βερμαίνει μέν καὶ ξηραίνει σφοδρώς, λεπλομερές ου, ούτω γοῦν καὶ τοὺς κατάρρους ἰᾶται, Θερμον ἐν ὀθονίφ ωροσφερόμενον, 8 ώς δσμᾶσθαι συνεχῶς. Καὶ μέν δή καὶ ἀφυσώτατον έστι ωινόμενον. 9 Αναιρεῖ δε καὶ ελμινθας, οὐ μόνον εσθιόμενον, άλλὰ καὶ κατὰ τῆς 10 γασίρδε επιτιθέμενον έξωθεν. Λέπραε δε καὶ ήλους καὶ μυρμηκίας 25

έκβαλλει, καὶ καταμήνια ωροτρέπει, τὰ διὰ ωάχος καὶ γλισχρό-

10. ἀλθαία] ἄλθη V; ἄνθη Μ. — 18. [nai] Gal.; om. Codd.

νῶς. Ἐσ]ι δὲ ἀπλῆς ὡς ἔνι μάλισ]α δυνάμεως τῆς Φυσικῆς. Εψηθὲν 12-13 δὲ ἦτίον γίνεται δριμύ καὶ ῥυπίικον, ὅθεν εἰς τὰς τῶν κόλπων αὐτῷ κολλήσεις χρῶνται. — Μελίλωτον μικτῆς ἐσΊι δυνάμεως, ἔχει μἐν ₁₄ γάρ τι καὶ ρυπΓικόν, άλλὰ καὶ διαφορεῖ καὶ συμπέτΓει · ωλέον γὰρ 5 έν αὐτῷ τὸ τῆς Θερμῆς οὐσίας ἐσΊὶν ἤπερ τὸ τῆς ψυχρᾶς. — Μεσπίλων σ1ρυφνός ίκανῶς έσ1ιν ὁ καρπός καὶ μόλις έδώδιμος, 15 έφεκλικός ἰσχυρῶς γασλρός. — Μήκων σᾶσα ψυκτικῆς ἐσλι δυνά- 16 μεως · ή δὲ κηπευομένη μετρίως ύπνώδης ἔχει τὸ σπέρμα καὶ λευκόν. Ταῦτα ἄρα καὶ τοῖς ἄρτοις ἐπιπλάτΙουσιν αὐτὸ, καὶ σὺν 17 10 μέλιτι δεύσαντες ἐσθίουσι. Τῆς δὲ ἄλλης, ῆς ἀπορὸεῖ τὸ ἄνθος, 18 ίσχυρότερον ψύχει τὸ σπέρμα, ώσιε οὐκ ἄν τις αὐτῷ μόνῳ χρήσαιτο ἀλύπως, ὥσπερ τῆς κηπευομένης. — Μηλείας Περσικῆς τὰ 19 Φύλλα καὶ οἱ βλασθοὶ τὴν ωικράν ἔχουσιν ἐπικρατοῦσαν ωοιότητα · διὸ καὶ τὰς ἔλμινθας ἀποκτείνει σοθέντα, καὶ κατὰ τοῦ ὁμ-15 Φαλοῦ ἐπιτιθέντα· καὶ ὅλως διαΦορητικόν ἐσΊι Φάρμακον. ἡ δὲ 20 καρπὸς αὐτοῦ ὑγρός ἐσΊι καὶ ψυχρός. — Μῆον Θερμαίνει μὲν σφο- 21 δρώς, ξηραίνει δε ίκανώς, διό οὖρά τε κινεῖ καὶ τὰ καταμήνια, κε-Φαλαλγές καὶ Φυσώδες. — Μόλυβδος ύγρασίαν ἔχει ωλείσην ύπο 22 ψύξεως σεπηγυίαν · εί γοῦν τις θυίαν σκευάσας έκ μολύβδου μετά 20 δοίδυκος μολυβδίνου βαλών εἰς αὐτὴν ὀμφάκινον έλαιον ἢ ὕδωρ ἢ ρόδινον ή τι άλλο ύγρὸν, τρίβοι τῷ γινομένῳ χυλῷ χρῆσθαι εἰs τὰs έν έδρα μετὰ έλκῶν ἢ σΙολίδων ἀνεξασμένας Φλεγμονάς, εἴς τε τὰς έν αίδοίοις καὶ ὄρχεσι καὶ τιτθοῖς βούλοιτο, ἄρισΊον έξει Φάρμακον. Όμοίως δε καὶ κατὰ τῶν ἄλλων Φλεγμονῶν τῶν ἀρχομένων ὅσα τε 23 25 βουβώσιν ή ωοσίν ή τοις άλλοις άρθροις έγκατασκήπ Γει καὶ μέντοι καὶ τοῖς έλκεσι καὶ τοῖς κακοήθεσιν, ώσθε καὶ πρὸς τὰς καρκινώδη χρησάμενος αὐτῷ Βαυμάσεις τὸ Φάρμακου. Εί δέ Βέλεις διὰ τα- 24 χέων ωλεῖσΙον άθροῖσαι τοῦ μολύβδου χυλὸν, ἐν ἡλίφ ωειρῶ τρί-6ειν, ἢ όλως ἐν ἀέρι Θερμῷ. Πολύχρησίον δὲ ἔσίαι σοι τὸ Φάρμα- 25

2. όθεν καὶ εἰς MV. — 4. συμπίπ1ει λαγγες F. — 25. ἐγκατασκήπ1ει om. MV. — 17-18. κε φ αλαλγές] καὶ φ ά- MV. — 27. βούλοιο MV.

30 που, εί και των συπθικών χυλών έναποτρίβοις, οδον άειζώου και

κοτυληδόνος καὶ σέρεως καὶ Φριδακίνης καὶ ψυλλίου καὶ ὅμφακος.

 $_{20}$ Λ επὶς δὲ μολύβδου λεπӀὴ γενομένη καὶ καλῶς ἐπιδεθεῖσα κατὰ $_{27}$ γαγγλίου τελέως ἀΦανίζει αὐτό. — Μορέας ὁ καρπὸς, ὁ μὲν ϖ έπει-

ρος, υπάγει γασθέρα, ο δε ἄωρος ξηρανθείς σθεγνωτικόν ίκανῶς γίνεται Φάρμακον, ώσθε καὶ ωρός δυσεντερικούς καὶ κοιλιακούς άρ-

28 μότλειν· κόπλεται δὲ καὶ τοῖς ὄψοις μίγνυται. Ο δὲ Φλοιὸς τῆς ῥίζης τοῦ δένδρου καθαρτικῆς μετέχει δυνάμεως μετά τινος ωικρότητος,

29 ως καὶ ωλατεΐαν έλμινθα ἀποκτείνειν. — Μυελὸς μαλακτικῆς τῶν

30 σκληρυνομένων καὶ σκιββουμένων σωμάτων ἐσθὶ δυνάμεως. Καλλίσθου δὲ ἐπειράθην ἀεὶ τοῦ τῶν ἐλάφων, ἐφεξῆς δὲ τοῦ τῶν νέων 10

31 βοῶν. Ο δὲ τῶν τράγων καὶ ταύρων δριμύτερός ἐσΊι καὶ ξηραντικώτερος, ὤσΊε οὐ δύναται διαλύειν σκληρότητας σκιβρώδεις.—

32 Μυρρίνη έξ έναντίων οὐσιῶν σύγκειται, ἐπικρατεῖ δὲ ἐν αὐτῷ τὸ γεῶδες ψυχρόν· ἔχει δέ τι καὶ λεπΊομερὲς Θερμὸν, ὅθεν ἰσχυρῶς

33 ξηραίνει. Εστι δὲ καὶ τὰ Φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ οἱ βλαστοὶ καὶ ὁ 15

34 χυλός, οὐ σολλῷ τινι διαφέροντα κατὰ τὴν σθύψιν. Ἡ μέντοι τῷ σθελέχει τε καὶ τοῖς κλάδοις αὐτῆς ἐπίφυσις ὀχθώδης ἡν ἔνιοι μυρτίδα καλοῦσιν, εἰς ὁσον ἐσθὶ ξηροτέρα τῶν εἰρημένων, εἰς τοσοῦ35 τον καὶ σθύθει καὶ ξηραίνει σθοδρότερον. Επιτίθενται δὲ αὐτὴν

35 του καὶ σθύφει καὶ ξηραίνει σφοδρότερου. Επιτίθευται δὲ αὐτὴν ἔνιοι κόπθουτες καὶ ἀναλαμβάνουτες οἴνω καὶ τροχίσκους ἀναπλάτ- 20

36 τουτες. Εσίι δέ καὶ τὰ ξηρὰ Φύλλα τῶν χλωρῶν ξηραντικώτερα.

N

Νάρδου σλάχυς Θερμαίνει μέν μετρίως, ξηραίνει δὲ ἰκανῶς σύγκειται δὲ ἐκ σλυφούσης αὐτάρκους οὐσίας καὶ δριμείας Θερμῆς οὐ σολλῆς, καί τινος ὑποπίκρου βραχείας εὐλόγως οὖν σερὸς ήπαρ καὶ σλόμαχον ἀρμότλει, σινομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη καὶ 25 οὖρα κινεῖ καὶ δήξεις ἰᾶται σλομάχου, καὶ τὰ κατὰ γασλέρα ρεύματα ξηραίνει καὶ σρὸς τούτοις ἔτι τὰ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν

⇒ώρακα. Γενναιοτέρα δε έσ]ιν ή Îνδική, μελαντέρα τῆς Συριακῆς 2 οὖσα. Ἡ δὲ Κελτική παραπλησίας μὲν ἔσ]ι δυνάμεως τῷ σ]άχυϊ, 3 οὐρητικωτέρα δε. — Ναρκίσσου ἡ ῥίζα ξηραντικῆς ἐσ]ι δυνάμεως, 4 ως κολλᾶν τραύματα μέγισ]α, μέχρι καὶ τῶν περὶ τοὺς τένοντας 5 διακοπῶν. ἔχει δέτι καὶ ῥυπ]ικὸν καὶ ἐπισπασ]ικόν. — ΝυμΦαίας 5 ἤ τε ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα δύναμιν ἔχει ξηραντικὴν ἄδηκτον · ἐπέχει τοιγαροῦν καὶ τὰ τῆς γασ]ρὸς ῥεύματα καὶ τὸ σπέρμα τὸ κατὰ τοὺς ὀνειρωγμοὺς καὶ ἄλλως ἀμετρότερον Φερόμενον · ὀνίνησι δὲ καὶ δυσεντερικούς. Ἡ δὲ τὴν λευκὴν ἔχουσα ῥίζαν σΦοδροτέρας ἐσ]ὶ 6 δυνάμεως, πίνεται δὲ [καὶ αὕτη, καὶ ἡ τὴν μέλαιναν ἔχουσα ῥίζαν] ἐν οἴνω μέλανι αὐσ]ηρῷ · μετέχουσι δὲ τῆς ῥυπ]ικῆς δυνάμεως, ώσ]ε καὶ ἀλΦοὺς ἰῶνται δευόμεναι σὺν ὕδατι, ἀλωπεκίας δὲ, σὺν ὑγρῷ πίτ]η.

0

Οξος μικτῆς οὐσίας ἐσθὶ Ξερμῆς καὶ ψυχρᾶς, ἀμφοῖν λεπθομε- 1 15 ροῖν ἐπικρατεῖ δὲ τῆς Ξερμῆς ἡ ψυχρά. Ξηραντικὸν δέ ἐσθι σφο- 2 δρῶς ὅτε ἄν [γε] ἰσχυρὸν ὑπάρχη. — ὀξυακάνθου ὁ καρπὸς οὐ 3 μόνον ἐσθιόμενος, ἀλλὰ καὶ ωινόμενος, ἐφεκτικός ἐσθιν ἀπάντων ροώδων ωαθῶν. — ὀποπάναξ μαλάτθει καὶ διαφορεῖ καὶ Ξερμαί- 4 νει σφοδρῶς, ξηραίνει τε ἱκανῶς. — ὀπὸς ὁ μὲν Κυρηναῖος, ἀπάν- 5 των ἐσθὶ Ξερμότατος καὶ λεπθομερέσθατος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορητικώτατος. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ξερμοί εἰσι καὶ ωνευ- 6 ματώδεις ἱκανῶς, τουτέσθιν ὁ τε Μηδικὸς καὶ ὁ Συριακός. — ὀρίγανοι ωᾶσαι τμητικῆς τε καὶ λεπθυντικῆς καὶ Ξερμαντικῆς καὶ Τέμοντικῆς σφοδρῶς εἰσι δυνάμεως ἡ δὲ τραγορίγανος ωροσείληφέ τι καὶ σθύμως. — ὄροδος ξηραίνει μὲν ἱκανῶς, Ξερμαίνει δὲ με- 8 τρίως καὶ τέμνει καὶ ρύπθει καὶ ἐκφράτθει ωλέον δὲ ληφθεὶς αῖμα διὰ οὕρων ἄγει. — ὄσθρακα κηρύκων καὶ ωρρφύρων καυθέντα ξη- 9

cæt. e Gal. - 16. [γε] e Gal.; om.

7. τούς om. MV. - 10-11. σινε-

ται (ωίνοντες F)..... δυνάμ. om. M_iV);

ραντικής ίκανδις έσ ι δυνάμεως καὶ τῶν ὀσ ρέων δὲ τὸ ὅσ ρακον καυθὲν ὁμοίας ἐσ ὶ δυνάμεως, ῷ χρῶμαι πρὸς τὰς ἐκ τραυμάτων χρονίας καὶ δυσσαρκώτους κοιλότητας, ὅσαι συραγγώδεις εἰσὶ καὶ βαθεῖαι, σεριτιθεὶς ἔξωθεν αὐτὸ μετὰ παλαιοῦ σ λέατος ὑείου, καὶ εἰς τὸν κόλπον ἐμβαλών τι τῶν τὰ τοιαῦτα σαρκούντων, οἰόν ἐσ ι το καὶ τὸ κεκαυμένον δι ρυγὲς ὁ καλοῦσι σπεκλάριον. Αλλὰ καὶ λεπ ιὐνει τοὺς ὀδόντας ἡ τῶν τοιούτων ἀπάντων τέ ρα, καὶ τῷ ἡυπ ικῷ μὲν τῆς δυνάμεως, καὶ τῷ τῆς οὐσίας δὲ τραχεῖ καθάπερ ἡ κίσσηρις ἐν μὲν οὖν τῆ τοιαύτη χρήσει οὐ πάνυ σφόδρα λειοῦν, ἀναγκαῖόν ἐσ ι τὰ οὐτω καυθέντα, τοῖς δὲ κακοήθεσιν ἔλκεσιν ἐπὶ πάν 10 των ἀκριδῶς προλειώσεις. Καὶ τὰ ὑπερσαρκοῦντα δὲ μετρίως καθαίρει καὶ προσ ελλει. Μετά γε μὴν ἀλῶν πάντα τὰ τοιαῦτα καυθέντα, ποιεῖ μὲν καὶ ὀδόντων σμῆγμα δρασ ικώτερον, ὡς καὶ τὰ πλαδαρὰ τῶν οὐλων ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἐλκῶν ἀφελεῖ.

П

Παλιούρου τὰ Φύλλα καὶ ἡ ρίζα συπηικής μέν οὐκ ἀσαφῶς μετείληφε δυνάμεως ὡς καὶ τὴν ρέουσαν ἐπέχειν γασθέρα, διαφορη2 τικής δὲ εἰς τοσοῦτον, ὡς καὶ τὰ Φύματα Θεραπεύειν. Θσα γε μὴ
3 λίαν ὑπάρχει Φλεγμονώδη τε καὶ Θερμά. Ὁ δὲ καρπὸς τμητικής εἰς
τοσοῦτον μετέχει δυνάμεως, ὡς καὶ τοὺς ἐν κύσθει λίθους Θρύπθειν, 20
4 καὶ ταῖς ἐκ Θώρακος καὶ ϖνεύμονος ἀναπθύσεσι βοηθεῖν. — Πενταφύλλου ἡ ρίζα ξηραίνει μὲν ἱκανῶς, ἤκισθα δὲ ἐσθι δριμεῖα, διὸ
5 καὶ ϖολύχρησθος ὑπάρχει. — Πεπέρεως τὸ μὲν ἄρτι βλάσθανον,
τὸ μακρόν ἐσθι, διὸ καὶ ὑγρότερον ὑπάρχει τὸ δὲ οἶον ὅμφαξ, τὸ
λευκόν ἐσθι ϖέπερι, δριμύτερον ὑπάρχον τοῦ μέλανος ἐκεῖνο γὰρ
6 οῖον ὑπερωπθημένον ἐσθὶν ἤδη καὶ ὑπερεξηραμμένον. Αμφότερα δὲ
7 ἰσχυρῶς Θερμαίνει καὶ ξηραίνει. — Πετροσελίνου τὸ σπέρμα δριμὸ

6. σφεκλάριον FV; σφλεκάριον Μ. — δὲ οἶον δμφαξ, ὁ παρπὸς, τό Codd. — 13. μέν] δέ ΜV. — 17. ἄσζε καί ΜV. 26. ὑποπζημένον ΜV. — Ib. ἤδη] ἰδεῖν — 24. τὸ δὲ οῖον ὁμφαξ, τό e Gal.; τὸ ΜV. — 27. ἰκανῶς ΜV.

μετά σικρότητός έσ]: διά τοῦτο καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ οὖρα σροτρέπει δαψιλώς. Εσίι δὲ καὶ ἄφυσον, θερμαῖνον καὶ ξηραῖνον 8 ίσχυρῶς. Πήγανον τὸ μὲν ἄγριον σΦοδρότατα Θερμαίνει καὶ ξη- 9 ραίνει, καὶ τὸ ήμερον δὲ σφοδρῶς. Εσίι δὲ οὐ δριμύ μόνον, ἀλλά 10 5 καὶ ωικρόν. Τέμνει τε καὶ διαφορεί τους σαχείς καὶ γλίσχρους 11 χυμούς και διά ούρων κινεῖ. Και μέν δή και λεπίομερές έσιι και 12 άφυσον και διά τοῦτο σερός τε τὰς έμπνευματώσεις άρμότζει, και τάς είς άφροδίσια προθυμίας έπέχει και διαφορεί και ξηραίνει γενναίως. - Πίσσα ή μεν ξηρά Θερμαίνει τε ίκανῶς καὶ ξηραίνει, ή 13 10 δε ύγρα μετά τούτων μετέχει τι καὶ λεπίομεροῦς, ώς καὶ τοὺς άσθματικούς και τούς έμπύους ώφελεῖν. Πληθος δε έκλείχειν άρκεῖ 14 κύαθον μέλιτος μιγνύντας. Αλλά και δυπ ικον έχουσί τι και συμ- 15 πεπ ικου και διαφορητικου. Ούτω γέ τοι και λεπρούς ουυχας έξά- 16 γουσι μιγνύμεναι κηρώ, καὶ λειχηνας ἀπορρύπθουσι. Συμπέτθουσι 17 15 δέ καὶ τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπέπιους ὄγκους ἐπεμβαλλόμεναι καταπλάσμασιν. Ισχυροτέρα δε εἰς ἄπαντα ή ύγρά. — Πίτυος ὁ Φλοιδς 18-19 έπικρατούσαν έχει την συνπικήν δύναμιν, ώς και σαρατρίμματα καταπλασσόμενος ίᾶσθαι, κάλλισθα καὶ κοιλίαν ἐπέχει, εἰ σοθείη. Καὶ κατακαύματα δὲ ἐπουλοῖ. Καὶ ὁ τῆς ωςύκης δὲ Φλοιὸς ὅμοιος 20-21 20 μεν αὐτῷ, μετριώτερος δε κατά τὴν δύναμιν. Εν δε τοῖς Φύλλοις 22 άμφοτέρων τῶν δένδρων δύναμίς ἐσΊι κολλητική τραυμάτων. Η δέ 23 λιγυθς ή ἐκ τῶν εἰρημένων ωρὸς ωθίλα βλέφαρα καὶ μύδωντας κανθούς καὶ σεριβεβρωμένους καὶ δακρύοντάς ἐσΊι χρήσιμος. — Πλά- 24

τανος ύγροτέρας καὶ ψυχροτέρας ἐσθιν οὐσίας · διὰ τοῦτο τὰ Φύλλα 25 τα χλωρά λειωθέντα καὶ καταπλασθέντα τας έν γόνασι Φλεγμονάς ονίνησιν. Ο δε φλοιός αὐτῆς καὶ τὰ σφαιρία ξηραντικώτερα, ώς τὸν 25 μεν [εν] όξει καθεψόμενον είς όδοντων άλγήματα σαραλαμδάνεσθαι. τὰ δὲ σφαιρία μετὰ σθέατος ἐπὶ τῶν ωυρικαύτων έλκῶν.— Πομφόλυξ 26

3. Πήγανον hic Dioscoridem, IV, -- 11. ἀρκεῖ om. MV. -- 24. καί om. 4, describit F in ora. — 4. 8é om. F. Μ. — 26-28. ξηραντικώτερα.. ... τὰ — 5. διαφορεί] λεπ7ύνει MV. — 8. δε σφαιρία om. MV. - 27. [έν] Gal.; ωροθυμίας om. MV. — 10. έχει MV. om. F.

PROPRIÉTÉS DES MÉDICAMENTS SIMPLES. 633

εὶ ωλυθείη, σχεδον ἀπάντων ωρῶτον ἐσΙιν, ὅσα ξηραίνειν ἀδήκτως ωέφυκεν, ὅθεν εἴς τε τὰ καρκινώδη τῶν ἐλκῶν ἐσΙιν ἐπιτήδειος, καὶ 27 ωρὸς τὰ ἄλλα τὰ κακοήθη ωάντα. — Πράσιον Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρῶς, ἤπάρ τε ἐκφράτΙει καὶ σπλῆνα καὶ τὰ κατὰ Θώ-28 ρακα καὶ ωνεύμωνα διακαθαίρει · κινεῖ τε ἔμμηνα. Καὶ καταπλασσόμενον, ῥύπΙει τὰ καὶ διαφορεῖ · καὶ διὰ ῥινῶν ἰκτερικοὺς καθαίρει ·

29 και προς ώτων οδύνας κεχρονισμένας ποιεί. — Πρόπολις θερμαίνει σφοδρώς και ρυπικής ισχυρώς έσιι δυνάμεως, έλκτικής τε ίκα30 νώς ισχυράς, και λεπιομερής την ούσίαν. — Πτελέας τὰ φύλλα

ωρόσφατα τραύματα κολλᾶ, συπθικήν τε καὶ ρυπθικήν έχοντα 10 31 δύναμιν. Ο δὲ φλοιὸς έτι μᾶλλον, ὥσθε καὶ λέπραν ἰᾶται σὺν ὄξει.

32 Καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῆς αὐτῆς εἰσι δυνάμεως, ὥσῖε καὶ τῷ ἀΦεψήματι
33 καταντλοῦσί τινες, ὅσα σωρώσεως δεῖται κατάγματα. — Πτέ-

ρεως ή ρίζα ἀναιρεῖ ωλατεῖαν ἕλμινθα, δραχμῶν τεσσάρων ωοθεισων ἐν μελικράτῳ · καὶ ἔμβρυα τὰ μὲν ζῶντα διαφθείρει, τὰ δὲ νε- 15 34 κρὰ ἐκβάλλει. ὑμοίαν δὲ αὐτῆ καὶ ἡ ΞηλύπΓερις δύναμιν ἔχει. —

35 Πυρέθρου ή ρίζα καυστικήν έχει δύναμιν, κατά ήν δδόντων τε τών έψυγμένων δδύνας ίᾶται, καί σορός τῶν κατά σερίοδον ρίγῶν ἀνα-

τρίβεται μετά έλαίου, καὶ τοὺς ναρκώδεις καὶ παρειμένους ώφελεῖ.

36 — Πυρὸς ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος μετρίως Θερμαίνει, οὐ μὴν οὕτε 20

ύγραίνειν ούτε ξηραίνειν έπιφανῶς σεέφυκεν, ἔχει δε τι καὶ γλίσχρον
37 καὶ ἐμφρακτικόν. Τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενον ἄμυλον ψυχρότερόν
τε καὶ ξηραντικώτερον αὐτοῦ γίνεται, καὶ τὸ ἐξ ἄρτου δὲ κατάπλασμα διαφορητικωτέρας ἐσθὶ δυνάμεως, ἤπερ τὸ ἐκ τῶν συρῶν,

ώς ἄν καὶ ἀλῶν καὶ ζύμης προσειληφότος τοῦ ἄρτου · δυνάμεως γὰρ 25
38 ἐπισπασΓικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἐσΓὶν ἡ ζύμη. — Πυτία πᾶσα
δριμείας ἐσΓὶ καὶ λεπΓυντικῆς καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως καὶ ξη-

39 ραντικής, γάλα δὲ τεθρομβωμένον ἐν κοιλία διαλύει. Καλλίων δὲ 40 αὐτῶν ἐσ7ιν ἡ λαγῷα. Διαλύει δὲ καὶ τεθρομβωμένον αἷμα κατὰ _

κοιλίαν δμοίως σοθεῖσα μᾶλλον μὲν ἴσως τῶν ἄλλων ἡ λαγῷα, οὐ 30 μὴν [δὲ] μόνη.

4. κατά om. M. -31. [δέ] om. Codd.; οὐ μὴν μόνη γε ὧς τινες ἔγραψαν Gal.

p

Ραφανίς Θερμαίνει σφοδρώς, και ίκανώς ξηραίνει. Το δέ σπέρμα 1 δρασθικώτερον τοῦ Φυτοῦ: διαΦορητικωτέρα δέ ἐσθιν ἐν αὐτοῖς ἡ δύναμις, ώσιε και ωρός ύπώπια και τα άλλα ωελιδυά, ώφελίμως σαραλαμβάνεσθαι. — Pñov μικτῆς έσΙι κράσεως · έχει γάρ τι καὶ 2 5 γεῶδες ψυχρόν· σύνεσ]ι δέ τις αὐτῷ καὶ Θερμότης· μετέχει δὲ καὶ λεπΙομερείας · σπάσματά τε οὖν καὶ ῥήγματα καὶ δρθόπνοιαν ἀΦελεῖ, καὶ σελίωμα καὶ λειχῆνας ἰᾶται μετὰ ὄξους ἐπαλειΦόμενον καὶ αίμοπ Ιοϊκούς τε και κοιλιακούς και δυσεντερικούς ώφελεῖ. — Ρητί- 3 ναι σᾶσαι Θερμαίνουσι καὶ ξηραίνουσι καὶ διαφορούσιν, αὶ μέν 10 ωλέον, αί δε έλατίον. Προκέκριται δε είκοτως άπασων ή σχινίνη · 4 μασλίχην δε αὐτὴν ὀνομάζουσι · ωρὸς γὰρ τῷ σλύψεως ὁλίγης μετέχειν, ώς και τὰς κατὰ σίδμαχον και γασίέρα και ήπαρ ἀτονίας ίᾶσθαι, καὶ Φλεγμοναῖς άρμότθει έτι καὶ ξηραίνειν άλύπως αὐτῆ σάρεσιν· ήκισια γάρ έσιι δριμεῖα καὶ μαλισια ή λεπιομερήs. Τών 5 15 δε άλλων ή τερμινθίνη τρωτεύει. Διαφορεῖ δε μᾶλλον τῆς μασθίχης 6 καὶ ρύπθει, ώς καὶ ψώρας ἰᾶσθαι καὶ τὰ κατὰ βάθος έλκειν μᾶλλον των άλλων. — Ρόδων ή δύναμις έξ ύδατώδους Θερμής άναμε- 7 μιγμένης δυσί σοιότησιν έτέραις έσλί της τε σλυφούσης και της σικρᾶς. Τὸ δὲ ἄνθος αὐτῶν ἔτι μᾶλλον τὸ τῶν ῥόδων ῥυπΙικόν ἐσΙι, 8 20 καὶ δηλουότι διὰ τοῦτο καὶ ξηραντικόν. — Ῥύπος ὁ ἀπὸ τῶν ἀν- 9 δριάντων διαφορητικός έσθι καὶ μαλακτικός, καὶ ἄπεπθα φύματα διαφορεῖ. Ο δὲ ἐν ταῖς ωαλαίσθραις, ὃν καὶ ωάτον ὀνομάζου- 10 σιν, άρισίον ἴαμα Φλεγμονῆς τιτθῶν ἐσίι καὶ γὰρ τὸ συρῶδες αὐτῶν σθέννυσι καὶ τὸ ἐπιρρέον σθέλλει καὶ τὸ ωεριεχόμενον 25 διαφορεῖ.

Σ

Σανδαράκη καυστικής έστι δυνάμεως, ώσπερ τὸ άρσενικόν · εἰ- 1 4. καί om. M. — 5. δέ om. F. — 7. καὶ ωελίωμα om. M.

- κότως οὖν εἴς τε διαφορητικάς δυνάμεις αὐτὴν μιγνύουσι καὶ τὰς 2 ρυπικάς. Σατύριον ύγρόν ἐσιι καὶ Θερμὸν τὴν κράσιν, ωεριττωματικὴν καὶ φυσώδη τὴν ύγρότητα κεκτημένον· καὶ διὰ τοῦτο
- 3-4 παρορμά πρὸς ἀφροδίσια. Ταῦτα δὲ καὶ ἡ ῥίζα αὐτοῦ δρά. Σέλινον Θερμὸν εἰς τοσοῦτόν ἐσΊιν, ώς οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖν. 5
- $_{5-6}$ Εσ ^{7} ι δὲ καὶ ἄ ^{7} ουσον καὶ μᾶλλον τῆς ^{7} σοας τὸ σπέρμα. ^{7} Σέρις
- 7 ψυχρᾶς καὶ ξηρᾶς κράσεως ἐσΙι μετρίως. Σεσελέως τὸ σπέρμα τῶν Θερμαινόντων εἰς τοσοῦτόν ἐσΙιν ως ἰκανῶς οὐρητικὸν ὑπάρ-
  - 8 χειν. Διὰ λεπλομέρειαν, καὶ πρὸς ἐπιληψίαν καὶ ὀρθόπνοιαν ἀρ-
- 9 μότιει. Σήσαμον έμπλασιικόν έσιιν άμα καὶ μαλακτικόν καὶ 10 10 μετρίως Θερμόν. Τῆς [δὲ] αὐτῆς δυνάμεώς έσιι καὶ τὸ έξ αὐτοῦ
- 11 ἔλαιον, καὶ τὸ ἀφεψημα τῆς σόας. Σίκυος ὁ μὲν ἤδη σεπων λεπιομερεσιέρας οὐσίας ἐσιὶν, ὁ δὲ μὴ τοιοῦτος σαχυμερεσιέρας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ῥυπικῆς τε καὶ τμητικῆς μετείληφασι δυνάμεως, ὅθεν οὐρητικοί τε εἰσὶ καὶ λαμπρύνουσι τὸ σῶμα καὶ μᾶλλον εἰ ξη- 15 ρανθείη τὸ σπέρμα, κἄπειτα κόψας τε καὶ σήσας, ῥύμματι χρῶτο.
- 12 Κρατεῖ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡ ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ κρᾶσις ἰκανῶς · εἰ μέντοι τὸ σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα ξηρανθείη, οὐκέτι οὐδὲ τῆς ὑγρᾶς ἐσῖι Φύσεως,
- 13 άλλὰ ήδη της ξηραινούσης μετρίως. Σικύου άγρίου τοῦ καρποῦ ό χυλὸς, ὁν ἐλατήριον ὀνομάζουσιν, οὐχ ήκιστα δὲ καὶ ὁ τῆς ῥίζης 20 τε καὶ τῶν Φύλλων, ἐπιτήδειοι τυγχάνουσιν εἰς τὰς ἰάσεις τὸ μὲν οὖν ἐλατήριον, ἔμμηνά τε ωροκαλεῖται καὶ τὰ κυούμενα διαφθείρει
- 14 ωροστιθέμενον. Αγαθον δε καὶ τοῖς ἐκτερικοῖς ἐγχεόμενον ταῖς ῥισὶ
- 15 μετὰ γάλακτος · ούτω δὲ χρωμένων καὶ κεφαλαίας ἰᾶται. Ο δὲ τῆς
- 16 ρίζης χυλὸς καὶ τῶν Φύλλων ἀσθενέσΤερος τοῦ ωροειρημένου. Η 25 δὲ ρίζα ρύπΤει καὶ διαφορεῖ καὶ μαλάτΤει καὶ ξηραίνει διαφορητι-
- 17 κώτερος δὲ αὐτῆς ὁ Φλοιός. Σιλφίου Θερμότατος μὲν ἔσιι ὁ ὁπὸς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ χυλὸς καὶ ἡ
- 18 βίζα Φερμαίνει γενναίως. Έσλι δὲ Φυσωδεσλέρας οὐσίας ἄπαντα καὶ
- 19 κατά τοῦτο καὶ δύσπεπία. Εξωθεν μέντοι ἐπιτιθέμενα, δρασίηριω- 30

δέσθερα, καὶ μάλισθα πάντων ὁ ὁπὸς ἐλκτικῆς ἰκανῶς ὑπάρχων δυνάμεως. Καὶ μὲν δὴ καὶ καθαίρετικόν τι καὶ ἀποτηκτικὸν ἔχει 20 διὰ τὴν προειρημένην αὐτοῦ κρᾶσιν. — Σπόγγος ὁ μὲν κεκαυμέ- 21 νος δριμείας ἐσθι καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως ποιεῖ γοῦν καὶ πρὸς 5 αἰμοβραγίας τὰς ἐκ τραυμάτων δευόμενος ἀσφάλτω καὶ καιόμενος, ώς γενέσθαι ξηρὸς, μὴ παρούσης δὲ αὐτῆς, πίτθη. Καινὸς δὲ ὁ 22 σπόγγος αὐτὸς κατὰ ἑαυτὸν ξηραίνει σαφῶς εἴση δὲ χρησάμενος ἐπὶ τραύματος αὐτῷ μόνω μετὰ ὕδατος ἢ ὀξυκράτου ἢ οἴνου κολλήσει γὰρ αὐτὰ παραπλήσιως τοῖς ἐναίμοις φαρμάκοις. — Σφον- 23 10 δυλίου ὁ μὲν καρπὸς δριμείας ἐσθὶ καὶ τμητικῆς δυνάμεως, ώσθε καὶ πρὸς ἄσθματα καὶ πρὸς ἐπιληψίαν ἀγαθόν ἐσθι φάρμακον. Ονί- 24 νησι δὲ καὶ τοὺς ἰκτερικούς. Καὶ ἡ ῥίζα δὲ ὁμοία οὖσα τὴν δύνα- 25

μιν έπὶ τῶν αὐτῶν ἀρμότιει, προσέτι δὲ καὶ τοὺς ἐκ συρίγγων τύλους ἀΦαιρεῖ· χρὴ δὲ περιξύσαντας ἐντιθέναι. — Στέαρ τὸ τῶν 26 15 ὑῶν ὑγρότατόν ἐσιι σχεδὸν ἀπάντων τῶν ἄλλων καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐνέργειαν ἐγγύς ἐσιιν ἐλαίω, μαλακτικώτερόν γε μὴν καὶ πεπίικώτερον ἐλαίου· καὶ διὰ τοῦτο τοῖς πρὸς Φλεγμονὰς ἀρμότιουσι καταπλάσμασι μίγνυται. Τοῖς [δὲ] δακνομένοις τὰ κατὰ τὸ ἀπευθυσμέ- 27

νου ή κατά το κώλον ενίεμεν το αίγειον μᾶλλον σίεαρ διότι
20 ωήγνυται ράδιως διά ωάχος, ἀπορρεῖ δε το ὕειον, όμοιως τῷ ελαίφ
χρώμεθα ωαρηγοροῦντες τὰς δήξεις ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν τι καὶ
τεινεσμοδῶν. Τοὺς δε κατά τὸ βάθος δάκνοντας ἰχώρας τὸ χήνειον 28
σίεαρ μᾶλλον ἀμβλύνει διὰ τὴν λεπίομέρειαν εσίι δε καὶ Θερμό-

τερον τοῦ ὑείου · μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐσΊι τὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. Απά- 29
25 σης μὲν οὖν ωιμελῆς δύναμίς ἐσΊιν ὑγραντική τε καὶ Θερμαντική ·
άλλὰ τὸ μὲν τοῦ ὑὸς μετρίως ἐσΊὶ Θερμὸν, τὸ δὲ τῶν ταύρων ωολὺ Θερμότερον καὶ ξηρότερον, τὸ δὲ μόσχειον ἀπολείπεται τοῦ τῶν ταύρων τε καὶ τῶν ἐρίψων καὶ τῶν αἰγῶν καὶ τῶν τράγων · αὐτὸ

5. τραύματος MV. — 7. αὐτόν FM. [δέ] Gal.; om. Codd. — 19. ἐν. δὲ αἰγ. — Ib. εἰση δέ om. F. — 9. ἐναίμοις γε Codd. — 22. τό om. MV. — 25. οὖν Φαρμάποις MV. — 12. καὶ anie τούς om. F. — Ib. ὑγρά M; ὑγρᾶν V. — om. F. — 14. ξύσαντες MV. — 18. 26. ταύρων] ἀντρων MV.

δὲ πάλιν τὸ τῶν ταύρων τοῦ τῶν λεόντων · διαφορητικώτατον γάρ εσθι πάντων τῶν ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ γὰρ Θερμότατόν ἐσθι καὶ λεπθομερέσθατον · χρονίζον δὲ πῶν σθέαρ ἑαυτοῦ γίνεται Θερμότε-

30 ρόν τε καὶ λεπιομερέσιερον, ώσιε καὶ διαφορητικώτερον. — Σκάνδιξ Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρώς · οὐρητικὸς οὖν εἰκότως ἐσιὶ

31 καὶ τῶν σπλάγχνων ἐκΦρακτικός. — Σκίλλα τμητικῆς ἰκανῶς ἐσθι

32 δυνάμεως, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε Ξερμῆς. Αμεινον δὲ ὁπίῶντας ἢ εψοντας αὐτῆ χρῆσθαι· ἐκλύεται γὰρ οὕτω τὸ σΦοδρὸν τῆς δυνά-

33 μεως αὐτῆς. — Σκολύμου ή ρίζα Θερμή καὶ ξηρά ἰκανῶς ἐσΊι, ωλῆθος δὲ οὔρων ἄγει δυσωδῶν, εἴ τις αὐτὴν ἐν οἴνω κατεψήσας 10

σίνοι · καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς δυσωδίας ἰᾶται τῶν μασχαλῶν καὶ ὁλου

34 τοῦ σώματος. — Σκόρδιον έκ διαφόρων δυνάμεων σύγκειται · καὶ γὰρ ωικρὸν ἔχει τι καὶ σΊρυφνὸν καὶ δριμύ · διακαθαίρει τε οὖν ἄμα καὶ Θερμαίνει τὰ σπλάγχνα, καὶ καταμήνια καὶ οὖρα κινεῖ, καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα καὶ ωλευρών ἀλγήματα κατὰ ἔμφραξιν 15 καὶ ψύξιν ἰᾶται ωινόμενον, καὶ κολλᾶ μὲν μεγάλα τραύματα χλω-

ρου έμπλασσόμενου, άνακαθαίρει δὲ τὰ ἡυπαρὰ καὶ εἰς οὐλὴν ἄγει 35 ταῦτα. — Σκόροδου Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρότατα καὶ βδέλ-

36 λας ἐκβάλλει ώς μηδενὸς ἐτέρου δεῖσθαι. — Σμύρνα τῶν ἰκανῶς Θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων ἐσθίν ἐπιπατθομένη γοῦν τὰ ἐν 20

37 κεφαλή τραύματα κολλά. Αναιρεί δὲ καὶ ἔλμινθας καὶ ἔμβρυα κτεί-

38-39 νει τε καὶ ἐκβάλλει. Ὑπάρχει δὲ αὐτῆ καὶ τὸ ῥυπΙικόν. — Σμύρνιον Θερμὸν καὶ ξηρὸν σΦοδρῶς ἐσΙι καὶ οὐρητικὸν, καὶ ἐμμήνων

40 ἀγωγόν. — Στοιδής ὁ καρπὸς καὶ τὰ Φύλλα σῖυπῖικὴν ἔχει δύναμιν ἄδηκτον καὶ ξηραίνουσαν ἰκανῶς, διὰ ἦς τὸ μὲν ἀΦέψημα αὐ- 25 τῶν καὶ δυσεντερικοῖς ἐνίεται καὶ ἀσὶ συοβροῦσι, καὶ κολλητικὸν

41 ύπάρχει μεγάλων τραυμάτων. Εναργέσ ερου δε ταῦτα σοιεῖ μετὰ οἴνου μέλανος αὐσ προῦ · ξηραίνει γὰρ ἰσχυρῶς σάσας τὰς σαρὰ

42 Φύσιν ύγρότητας. Τὰ δὲ Φύλλα χλωρὰ καταπλασσόμενα δύναμιν

1-3. γάρ..... λεπίομερ. om. F. — τοὺς δυσώδεις MV; δυσωδίας F. — 14. 2. τετράποσι Gal.; τέσσαρσι MV. — 4. καὶ τὰ καταμ. F. — 17. ἐπιπασσόμεώσιε om. F. — 11. τὰς δυσωδίας Gal.; νον MV. — 28. μέλανος om. F.

έφεκτικην αίμορραγίας έχει και τας έκ ωληγης δε συγχύσεις των δφθαλμών δνίνησι καταπλασσόμενον. — Στύραξ Θερμαίνει, μα- 43 λάτιει, συμπέτιει διο και βηχας και κατάρρους και κορύζας και βράγχους δυίνησιν, έμμηνά τε ωροτρέπει ωινόμενον και ωροσιθέ5 μενον. — Σύκα ξηρά Θερμαίνει μετρίως, έχει δε τι και λεπίομε- 44 ρές εξ άμφοιν σύν τούτων ίκανα συμπέτιειν εσίι τούς σκληρούς

των όγκων · εὐθὺς δε αὐτοὺς καὶ διαφορεῖ. Τὰ δε των ερινεων σῦκα 45 δριμείας εσθὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως · οὕτως δε καὶ των ἡμε-ρων οἱ ὄλυνθοι. — Σχῖνος εξ ύδατώδους οὐσίας ἀτρεμα Θερμῆς καὶ 46

10 γεώδους, ψυχρᾶς οὐ πολλῆς σύγκειται. Επραίνει μεν οὖν ίκανῶς.
Εν δε τῆ κατὰ Φερμότητα καὶ ψυχρότητα διαφορᾶ μέσος πῶς ἐσΓιν, 47 ὁμοίαν δε ἐν ἀπασιν ἔχει τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσιν καὶ σΤύψιν. Καὶ εἰ 48 χυλὸν δε ἐκθλίψαις ἐκ χλωρῶν τῶν Φύλλων αὐτοῦ, καὶ οὖτος ὁμοίας ἐσΓὶ κράσεως, ὁθεν πινόμενος ἰᾶται δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς διαθέ15 σεις καὶ [πρὸς] αἴματος πθύσεις καὶ τὰς ἐκ μήτρας αἰμορὸαγίας καὶ

προπλώσεις έδρας τε καὶ ὑσλέρας, ἐπιτήδειός ἐσλιν. — Σχοίνου 49 ἄνθος Θερμαίνει μετρίως καὶ σλύφει μετριώτερον, οὐκ ἀπηλλαγμένον τῆς λεπλομεροῦς φύσεως · διὰ ταῦτα καὶ οὐρητικόν ἐσλι καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. ဤφελεῖ δὲ καὶ τὰς κατὰ ἤπαρ καὶ κοιλίαν καὶ σλό- 50 μαχον φλεγμονάς.

T

Τερμίνθου καὶ ὁ Φλοιὸς καὶ τὰ Φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ἔχουσί τι σθυπθικὸν, ἀλλὰ καὶ Θερμαίνουσιν ἱκανῶς · ξηραίνουσι δὲ ὑγροὶ μὲν ὄντες μετρίως, ξηρανθέντες δὲ ἱκανῶς, καὶ ἔτι μᾶλλον. Ὁ καρπὸς ταύτης καὶ οὐρητικός ἐσθι καὶ σπλῆνας ὀνίνησιν. — Τεῦτλον 25 λιτρώδους τινὸς μετείληφε δυνάμεως · διὸ ῥύπθει καὶ διαφορεῖ καὶ διὰ ῥινῶν καθαίρει. Εψηθὲν δὲ τὸ μὲν λιτρῶδες ἀποτίθεται, γίνεται δὲ ἀφλεγμάντου δυνάμεως ἀτρέμα διαφορητικῆς. Ἰσχυρότερον δὲ εἰς τὸ ῥύπθειν καὶ διαφορεῖν ἐσθι τὸ λευκὸν, ὡς τό γε μέλαν, ἔχει τι καὶ σθύψεως καὶ μᾶλλον κατὰ τὴν ῥίζαν. — Τῆλις Θερμὴ μέν 15. [πρός] e Gal.; om. Codd. — 28-29, τι καί om. Μ. — 20, καὶ κατά Μ.

3

4

5

έσλιν ίκανῶς, ξηρά δὲ μετρίως, καὶ διὰ τοῦτο τὰς μὲν ζεούσας Φλεγμονὰς σαροξύνει, τὰς δὲ ἦτλον Θερμὰς, καὶ ὅσαι σκιρρωδέ-

7 σΓεραι, διαφορεῖ. — Τιθύμαλλοι σάντες ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχουσι την δριμεῖαν καὶ Θερμην δύναμιν ὑπάρχει δὲ αὐτοῖς καὶ σικρό-

8 της. Ισχυρότατος μέν ὁ ὀπὸς, ἐφεξῆς δὲ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα, 5 μετέχει δὲ καὶ ἡ ῥίζα τῶν εἰρημένων δυνάμεων, ἀλλὰ οὐκ ἐπίσης αὐτη μὲν οὖν ἐψομένη σὺν ὄξει, ὀδόντων ἀλγήματα, καὶ μάλισῖα 9 ὅσα βεβρωμένοις αὐτοῖς γίνεται, Θεραπεύει. Ὁ δὲ ὀπὸς τὰς τρίχας ἀφαιρεῖ ωεριχριόμενος ἐπεὶ δὲ σφοδρός ἐσῖιν, ἐλαίω μίγνυται.

καὶ εἰ σολλάκις τοῦτο γένοιτο, τελέως αἱ ρίζαι τῶν τριχῶν ἀπόλ- 10 10 λυνται καυθεῖσαι, καὶ ψιλὸν αὐτῶν γίνεται τὸ σῶμα. Κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ ἀκροχόρδονας καὶ μυρμηκίας καὶ σῖερύγια καὶ

11 θύμους άφαιροῦσιν. ΑπορρύπΙουσι δε καὶ λειχῆνας καὶ ψώρας. —

12 Τίτανος, ή μὲν ἄσβεσίος, καίει σφοδρῶς ὡς ἐσχάραν σοιεῖν· σβεσσοδεῖσα δὲ σαραχρῆμα μὲν ἐσχαροῖ, καὶ αὐτὴ μετὰ ἡμέραν μίαν ἡ 15

13 δευτέραν · μετὰ δὲ χρόνον, οὐδὲ ὅλως. Θερμαίνει δὲ καὶ διατήκει τὰς

14 σάρκας. Εί δὲ ἐκπλυθείη, τὴν μὲν δῆξιν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι καὶ

15 ωοιεῖ τὴν καλουμένην κονίαν · ἡ δὲ ἀδηκτως ξηραίνει. Καὶ εἰ δὶς ἢ καὶ τρὶς ἢ καὶ ωλεονάκις. ωλυθείη, τελέως ἄδηκτος γίνεται, καὶ

16 ξηραίνει γενναίως ἄνευ δήξεως. — Τραγάκανθα σαραπλησίαν έχει 20 τῷ κόμμει τὴν δύναμιν, ἐμπλασΓικήν τέ τινα καὶ δριμυτήτων

17-18 ἀμβλυντικήν. Καὶ δὴ καὶ ὁμοίως ἐκείνῳ ξηραίνει. — Τρίβολος ψύχει · ἐπικρατεῖ δὲ ἐν μὲν τῷ χερσαίῳ τὸ σθύφον καὶ ξηραῖνον, ἐν

19 δε τῷ ἐνύδρῳ, τὸ ύδατῶδες. Αμφότεροι δε ωρὸς τὰς γενέσεις τῶν

20 Φλεγμονῶν καὶ ὅλως πρὸς πάσας τὰς ἐπιρροὰς ἀρμότλουσι. Τοῦ δὲ 25 χερσαίου λεπλομερὴς ὁ καρπὸς ὑπάρχων, τοὺς ἐν νεΦροῖς λίθους

21 Φρύπ ει ωινόμενος. — Τρύχνου ἢ σ Γρύχνου τὸ ἐδώδιμον καὶ ἐν τοῖς κήποις Φυόμενον ἄπαντες γινώσκουσι καὶ χρῶνται ωρὸς ὁσα ψύξαι τε καὶ σ Ιύψαι δέονται.

1. ταϋτα τάς MV. — 8. όσα Gal.; — 12. σΊερύσεις MV. — 16. τάς om. όταν F; om. MV. — 9. δέ om. MV. F.

Y

Υδροπέπερι Θερμαίνει μέν, άλλα οὐκ εἰς ὅσον σεέπερι, καὶ μέν- 1
τοι καὶ χλωρὸν ἔτι τὸ βοτάνιον ἄμα τῷ καρπῷ καταπλασθέν.
Υπώπιά τε καὶ τοὺς σκληρυνομένους ὅγκους διαφορεῖ. — Υσοκύα- 2-3
μος ἐπιτήδειος σκρὸς ἰάσεις, ὁ τὸ σπέρμα καὶ τὸ ἄνθος λευκὸν ἔχων ·
5 ψύχει δὲ σφοδρῶς. — Υσσωπον Θερμαίνει καὶ ξηραίνει σφοδρῶς · 4
ἔσΙι δὲ καὶ λεπΙομερές.

Φ

Φακοὶ σιύφουσι μὲν οὐκ ἰσχυρῶς, Θερμότητος δὲ καὶ ψυχρότη- 1
τος ἐν τῷ μέσῳ καθεσίηκασι. ἔηραίνουσι δὲ ἰκανῶς · αὐτὸ μὲν οὖν
αὐτῶν τὸ σῶμα ἔηραίνει τε καὶ Ἰσίησι τὴν γασίερα · τὸ δὲ ἀφέ10 ψημα προτρέχει. — Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, ὑγρᾶς ἰκανῶς καὶ 2
ψυχρᾶς ἐσίι κράσεως. — Φοίνικος ὁ καρπὸς καὶ μάλισία ὁ γλυκὸς 3
οὐκ ὀλίγης μετέχει Θερμότητος, οὐ μόνον δὲ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος ·
τονοῖ καὶ ἔηραίνει καὶ συνάγει καὶ πιλοῖ καὶ πυκνοῖ, ἀλλὰ καὶ ώς
σιτίον λαμβανόμενος. — Φῦκος ὑγρόν ἐσίι καὶ χλωρόν · ἐξαιρού- 4
15 μενον δὲ τῆς Θαλάσσης, ἰκανῶς ψύχει καὶ ἔηραίνει καὶ σίψφει
μετρίως.

X

Χαλβάνη μαλακτικής τε καὶ διαφορητικής ύπάρχει δυνάμεως, 1 ξηραίνουσα μέν ίκανῶς, Θερμαίνουσα δὲ σφοδρῶς.

Ψ

Ψιμμύθιον έμπλασθικόν τε καὶ ψυκτικόν έσθι. Τὸ δέ γε Φῦκος, 1-2 20 την ψύξιν τοῦ ψιμυθίου Φυλάτθον, λεπθομέρειαν προσείλη Φεν.

7. μέν] γάρ F. — 17. δυνάμεως om. F.

Δον το μέν λευκον και λεπίον, ῷ και προς τους δΦθαλμους γρώμεθα, των άδηκτοτάτων έσ λ Φαρμάκων · χρησθαι δέ τοις προσφά-2-3 τρις. Τῆ πράσει δέ έσ]ι ψυχρότερον δλίγφ τοῦ συμμέτρου. Χρησ] έον οὖν οὐ μόνον έπὶ τῶν ὀΦθαλμῶν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ έπὶ τῶν ἄλλων άπάντων όσα τῶν ἀδημτοτάτων δεῖται Φαρμάκων, ώς τὰ κατὰ έδραν 4 τε καὶ αἰδοῖον έλκη καὶ τὰ κακοήθη σάντα. Εσίι δὲ καὶ ή λέκιθος 5 τῶν ἀῶν ἄδηκτος έψηθέντων ἢ ὀπΊηθέντων. Όλω δὲ χρώμεθα μιγνύντες ρόδινον έπὶ τῶν κατὰ βλέφαρα καὶ ὧτα καὶ τιτθοὺς Φλεγμονῶν, όσαι τε ωληγέντων αὐτῶν ἢ καὶ ἄλλως γίνονται, καὶ κατὰ τῶν νευρωδών δε σωμάτων, οἷον άγκῶνος καὶ τῶν κατὰ τοὺς δακτύλους 10 τενόντων, ή άρθρων έν ποσί τε καὶ χερσί καὶ πρὸς κατάγματα δέ σαραχρημα ώμον έπιτιθέμενον, ώφέλιμον έσθιν, εί τε άναλαδών έρίω μαλακώ, τὸ λευκὸν αὐτοῦ μόνον, εἴ τε καὶ σὺν τῆ λεκίθω ωᾶν ἀναδεύσας ἐπιθείης· καὶ γὰρ ἐμψύχει μετρίως καὶ ἀδήκτως ξηραίνει. 15

CH. 2. = Coll. med. XIV, 13. Cf. Syn. II, 1.

Om. μάκερ et Φηλυπθέρεως, p. 501, 1; ὑακίνθου ὁ καρυός, et Σελινουσία, et καὶ, 3; καὶ Σαμία, et λίθος γαλακτίτης, 4.

Сн. 3. Оба Эгриавие. = Coll. med. XIV, 14-15. Cf. Syn. II, 2-6 1.

Αγνου τὰ Φύλλα καὶ τὸ σπέρμα Θερμαίνει μετρίως ἀκαλήΦης ὁ καρπὸς καὶ τὰ 20 Φύλλα, ἀμύγδαλα τὰ γλυκέα, ἀναγαλλίδες ἀμΦότεραι, ἀλόη, ἄνθεμις ἢ καὶ χαμαίμη-λον, Φακὴ, ἀψίνθιον · Θερμότερος δὲ ὁ χυλός · βάτων ὁ πέπειρος καρπὸς , γλυκυσίδης

¹ Nous avons dû reproduire la première partie de ce troisième chapitre, attendu que les chapitres 14 et 15 de la *Coll. med.* y sont mélangés, comme on le voit par les références ci-dessous indiquées, que les diverses parties de ces chapitres n'ont pas même conservé leur ordre régulier, qu'enfin il y a de notables et nombreuses différences dans les passages parallèles; par conséquent le lecteur aurait eu beaucoup de peine à se retrouver au moyen d'une simple concordance.

Ch. 3; l. 20-21. Αγνου.... $d\mu$ Φότε- qui appartient à 14, p. 501. $\stackrel{\cdot}{-}$ 22- ρ αι. Coll. med. XIV, 14, p. 501. $\stackrel{\cdot}{-}$ 21- p. 642, l. 1. βάτων.... μ ράμδη, 14, 22. ἀλόη... χυλός, 15, p. 506, sauf φ αχή p. 501.

ή δίζα, έλαίας καρπός ὁ σέπειρος, ζύμη, κράμδη, λάδανον, λινόσπερμον, μαλαδάθρου τὸ Φύλλου, νάρδου σΊάχυς · ἀσθενεσΊέρα δὲ ἡ Κελτική · οἶνος γλεύκινος, ὅρο-60s, συρδε έξωθεν επιτιθέμενος· ρητίναι σάσαι· ή δε σευκίνη σλέον της τερμινθίυης, καὶ ταύτης έτι μᾶλλου ή σ7ροδιλίνη· μέσαι δὲ αὐτῶν εἰσιν ή ωιτυίνη τε καὶ ή 5 έλατίνη· δριμείας δέ έσ1ιν ή κυπαρισσίνη δυνάμεως· σήσαμον, σχοίνου άνθος, Φοινίκων ὁ καρπὸς, καὶ μᾶλλον ὁ γλυκύς · ἀμπέλου λευκῆς τῆς καὶ βρυωνίας ἡ ρίζα. ακάνθης λευκής ή ρίζα, αρισΤολοχίαι, ασφοδέλου αι ρίζαι και μαλλον καυθεισών ή τέφρα· δαῦκος ὁ καὶ σΊαφυλῖνος· χαμαιδάφνη, δρακόντων ἡ ῥίζα, μᾶλλον τῆς τοῦ άρου · έλαιον γλυκύ σαλαιόν, έλενίου τῆς σόας ἡ ρίζα, ἐρέδινθοι, ἔρπυλλον, ἰξὸς, 10 λιγυσθικόν, νάρθηκος σπέρμα, σαγάπηνον, σατύριον, σέλινον, σίνων, σθύραξ, σάρnes έχιδυῶυ, σθέαρ, σιμελή, σίελου. — Ιπανῶς δὲ Θερμαίνει γλήχων, δάφνης τὰ 2 Φύλλα, καὶ μᾶλλον ὁ καρπός · ἦτ Τον δὲ ὁ Φλοιὸς τῆς ῥίζης · δίκταμνον ὁμοίως γλήχωνι· έλελίσφακος, έρύσιμον, έρια κεκαυμένα, ζιγγίβερι, καρδάμωμον, όπος, καὶ σάντων μᾶλλον ὁ Κυρηναϊκὸs, σίλΦιον, τρίχεs κεκαυμέναι, άλεs οἱ χαῦνοι μᾶλλον τῶν 15 άλλων, αξμα, χολή.

Сн. 3 (suite). = Coll. med. XIV, 16.

Om. επιτεταμένης, p. 506, g, et p. 507, 5; συμπληρ. p. 507, 4; ωληρουμένης, p. 507, 9; om. κάλαμος άρωμ. p. 506, 10-11; λυχνίς.... σπέρμα, p. 506, 11-507, 1; donne μελίοινος au lieu de μέλι, μυρρίς, p. 507, 1; om. ένιοι.... οίνος, 20 1-2; ή ρίζα.... μᾶλλον, 2; συμπεπληρ. πολύκνημον, 3; συμπληρουμένης.... έπιτεταμένης, 4-5; σισάρου ή δίζα, 6; τεύκριον, 8.

Сн. 3 (suite). = Coll med. — XIV, 17.

Om. ἀρχομένης, p. 507, 10; ἀσθενέσ ερα.... Φύλλα, 11; κινάμωμον, κλινοπ. p. 508, 2; λεοντοπετάλου.... λευπάς, 5; donne ήμερον au lieu de άγριον, 6; om. 25 ή άρμαλα.... όρειον, 6-7; άρχομένης, 7 et 13; δνωνίδος δ Φλ. 8; σαρωνυχία, 8-9; ωήγανου..... ξηρὸν, 9; ή ἀγρία..... δρασίκ. 10; σησαμοειδές..... σκορπ. 11; σ/άχυς.... ρίζα. 12; χαμαιλεύκη.... ωληρουμένης, 14.

CH. 3 (suite). = Coll. med. XIV, 18.

Om. άμπελόπρασον et ajoute Salía avant κεδρίας, p. 509, 1; om. κληματίδος 30 τὰ Φ. ἀρχομ. 1-2; λεπίδιον, 2; τὸ..... ὁΦιοσκ. 3; χελιδόνιον..... ἀρχομένης, 5.

CH. 4. = Coll. med. XIV, 19-22. Cf. Syn. II, 7-11.

Om. καταπλ. μετρίως, p. 509, 7; αὐσ7ηροὶ..... ἀπρέμ. 7-8; donne ἀνδράφαξυς

- 1-3. λάδανον ἐπιτιθ. 15, p. 506. p. 503. — 9-10. ελενίου.... σίνραξ, - 3-6. ρητίναι... γλυκύς, 14, p. 502. 14, p. 504. - 10-11. σάρκες.... σίε-— 6. ἀμπέλου.... ρίζα, 14, p. 5ο3. λου, 14, p. 505. - 11-14. γλήχων...
- κεκαυμέναι, 15, p. 502-3. 14-15. — 7-9. ἀρισΤολοχίαι.... ωαλαιόν, 14. άλες.... χολή, 14, p. 504.

- 7. ἀκάνθης λ. ή ῥίζα, 15, p. 506.

PROPRIÉTÉS DES MÉDICAMENTS SIMPLES. 643

au lieu de βουδώνιον et ajoute après σΊόψεως ἀπαπία ἄπλυτος, 9; ajoute γίγαρτα après Θαλάσσιον, 11; om. δορύπνιον....δρασΊηρίω, p. 509, 11-510, 1; ἔλαιον... μετρίως, p. 510, 2-3; donne Θρίδαξ au lieu de ἐπιμήδιον μετρίως, 4-5; om. πώνειον ἀπρως, 6; après ωετρῶν ajoute πέγχρος, πριθαί, 6; om. μήπωνες..... ἀπός, 6-7; donne ἀπρατα au lieu de εὐπρατα, 8-9; ajoute ωλάτανος avant πιτρίου, 9; om. μύππτες..... ἰπανῶς, 9-10; ajoute ῥάμνος après μετρίως, 10; om. σιδηρῖτις.... σΓρατιώτης, 11-12; ajoute σέρις avant τρίδολοι, 12; om. ἀλλά..... γεώδη, 12-13; om. ὁ δὲ σχίσῖος ἤτῖον, p. 511, 2. — Les mots ajoutés dans Ad Eunap. constituent le chapitre 20 dans Coll. med.; seulement Ad Eunap. omet ἢν..... σέρεως, p. 511, 8-9.

CH. 4 (suite). = Coll. med. XIV, 21.

Om. ωαραπλήσια.... ωληρουμένης, p. 511, 12-512, 2.

CH. 4 (suite). = Coll. med. XIV, 22.

Om. σολύγονον..... Φλοιός, p. 512, 5-7; ύπήκοον..... μήκωνος, p. 512, 8-9.

CH. 5. Θσα ξηραίνει. = Coll. med. XIV, 23-27. Cf. Syn. II, 13-17 1.

Τ Επραίνει δὲ μετρίως ἀγρώσιεως ἡ ρίζα, ἀδίαντον, ἀείζωα ἀμφότερα, αἰγείρου τὰ ἀνθη καὶ ἡ ἡητίνη, ἀκάνθης κευκῆς ἡ ρίζα, ἀκτῆ ἡ τε δενδρώδης καὶ ἡ χαμαιάκτη, ἀμπέλου λευκῆς τῆς καὶ βρυωνίας ἡ ρίζα ἀπαρίνη, ἀπιοι καταπλασσόμεναι, μᾶλλον τοῦ ἀλεύρου τῶν κυάμων τοῦ χωρὶς τῶν λεμμάτων τὰ δὲ ἀλφιτα καὶ τῶν κριθῶν πλέον 20 κρόκος, λιδανωτὸς, μάραθρον, οἶνος γλευκίνος, ἀσπάραγος, μυακάνθινος, ἀσπάλαθος, βολδὸς ἐπιπλασσόμενος ἔλυμος [ή] καὶ μελίνη, καταπλασσομένη, ἰσατις, κόμμι, κράμδη ἐσθιομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, κρίνου τὰ φύλλα καὶ ἡ ρίζα, καὶ ἡ Θπλύπτερις, τὸ ἀπὸ τοῦ σίτου ἀμυλον, ἡητῖναι πᾶσαι, ὑπερικὸν, λιθάργυρος, ὄστρακον, μᾶλλον δὲ τὸ ἐκ τῶν κριβάνων πυτία, ῥύπος, σίέαρ ταύρειον τῶν ἀλλων μᾶλ-25 λον ἀνοῦ λέκιθος ἀπιπθεῖσα, σέρεως πάντα τὰ είδη σικύου πέπονος τὸ σπέρμα καὶ ἡ ρίζα ξηρανθεῖσα, τῆλις. — ἶκανῶς δὲ ξηραίνει ἀγνου τὰ φύλλα καὶ τὸ σπέρμα αῖρα, ἀμάρακον, ἀσπάλαθος, ἀμόργη, ἀνηθον, ἀρνόγλωσσον καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ, [ὁπο]δάλσαμον, γίγαρτα, ἐλαφόδοσκος, κέγχρος, ἀρισιολοχία καὶ μᾶλλον ἡ σίρογγύλη ολοφοδέλου ἡ ρίζα, καὶ μᾶλλον καυθείσης ἡ τέφρα ἀφάκη μᾶλλον φανῆς 30

1 Mêmes remarques que pour le troisième chapitre.

Ch. 5; l, 16·19. Ξηραίνει.... ἀχρά-δες. Coll. med. 23, p. 512-13. — 19-21. ἀνθεμίς..... γλευπίνος, 25, p. 520. — 21·22. ἀσπάρ. μυακ. ἀσπάλ. 23, p. 513. — 22-23. βολβός.... κόμμι· κράμβη... ῥίζα, 23, p. 514 et 515. — 23-26. καὶ ἡ Φηλ... ἀπθηθεῖσα, 23.

p. 516-17. — 26-27. σέρεως.... τῆ-λις, 25, p. 520. — 27. ἀγνου...... σπέρμα, 23, p. 512. — 28. αἶρα.... ἀμόργη, 26, p. 520. — 28-29. ἀνηθον.... κέγχρος, 26, p. 521. — 29-30, ἀρισΤολοχία... τέφρα, 23, p. 513. — 30. ἀφάκη μ. φακῆς, 23, p. 514.

10

15

λιδανωτοῦ Φλοιὸς, λύπιον, μαλαβάθρου Φύλλα, μασλίχη Χία, ή δὲ Αίγυπλία μᾶλλου. μέλι, κιτρίου ὁ Φλοιὸς καὶ τὸ σπέρμα καὶ τοῦ δένδρου τὰ Φύλλα, μήου αἱ ῥίζαι, νάρδου σίαχυς, νάρδος Κελτική, οίνος, όροβος, όποπάναξ, πίσσα, ραφανίς, σκολύμου ή ρίζα, σμύρνα, σχίνος, τερμίνθου ό Φλοιός και τὰ Φύλλα και ό καρπός και μάλισ]α 5 Επρανθέντα· Φακοί, Φύκος χλωρον, έτι καὶ ύγρον έξαιρούμενου τῆς Θαλάσσης. χαλβάνη. -- Σφοδρῶς δὲ ξηραίνει ἀβρότονον καὶ μᾶλλον τὸ καυθέν · ἀκακία, ἀκο- 3 ρου, άλόη, άμμι, άνηθου καυθέν; άννησου, άρκευθος, άσάρου ρίζα, άσφοδέλου ή δίζα και μάλλου παυθείσης ή τέφρα · άψίνθιου, βράθυ, βαλαύσλιου, τών βατίνων δ . άωρος καρπός, ξηρανθείς δε μᾶλλον·όμοίως καὶ τὸ ἀνθος· παιωνίας ἡ ῥίζα, δάΦνης 10 τὰ Φύλλα, καὶ μᾶλλον ὁ καρπὸς, ἦτ Τον δὲ ὁ Φλοιὸς τῆς ῥίζης · δρυὸς ἄπαντα τὰ μόρια καὶ μᾶλλον Φηγοῦ καὶ πρίνου · έλλέβορος έκάτερος, ἐπίθυμον, Θύμα, ἰτέας τοῦ Φλοιοῦ ή τέφρα, παλαμίνθη, παλάμου Φραγμίτου ὁ Φλοιὸς παυθεὶς, παρώ, πασία. κέρδροι αμφότεροι, κόνυζα ή μείζων και ή μικροτέρα ή γαρ δυσωδεσθέρα και εν ύγροῖς χωρίοις γινομένη ἀσθενεσθέρα· λευκακάνθου ἡ ῥίζα, λιβανωτοῦ αἴθαλος, με-15 λάνθιον, κιτρίου τὸ ὑπὸ τὸ σπέρμα τὸ ὀξύ · οἶνος ὁ ἱκανῶς παλαιὸς, ὅξος ὅταν ἰσγυρου υπάρχη, νυμφαίας ή ρίζα, ή δε λευκήν έχουσα ρίζαν, σφοδρότερου · ορίγανοι σᾶσαι, σάπυρος καυθεῖσα, ἦτ7ον δὲ τῆς τέΦρας τοῦ χάρτου· σενταΦύλλου ἡ δίζα. σετροσέλινον, σμύρνιον, σευκεδάνου ή ρίζα, ὁ δὲ οπὸς μᾶλλον· σήγανον ήμερον. πόλιον τὸ μικρότερον, μελισσόφυλλον, πράσιον, ροῦς, σάμψυχον, σ⁷οιδῆς ὁ καρ-20 πός και τὰ Φύλλα, τρίφυλλον, οἱ δὲ ἀσΦάλτιον · ὕσσωπον, χαμαίδρυς, χαμαιλέοντος έπατέρου ή ρίζα, χαμαίπιτυς, άλες, [άφρο]νίτρα, γύψος, παυθεΐσα δὲ μᾶλλον · καδμεῖαι ωᾶσαι καὶ ωάντα τὰ μεταλλικὰ καὶ λιθώδη, σκωρία ωᾶσα, ή δὲ τοῦ σιδήρου μάλισία · κόπρος φάσα, ή δὲ τῶν χηνῶν καὶ τῶν ἱεράκων ἄχρησίος ἐσίι διὰ δριμότητα, καὶ ή τῶν ἀετῶν· σάρκες ἐχιδνῶν, σὰρξ κοχλίων, κεΦαλαὶ ταριχηρῶν μαινίδων κε-25 καυμέναι, κέρας έλάφου καὶ αίγὸς κεκαυμένα, κασθόριον, ὀσθά κεκαυμένα · δέρμα σαλαιον από τῶν κατΙυμάτων καυθέν, ὀσΙρέων καὶ σορφύρων τὸ ὄσΙρακον καυθέν, σηπίας δο Τρακον, έρια κεκαυμένα, τρίχες κεκαυμέναι, καρκίνων ή τέφρα, γάρος, άλμη τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων. - Σφοδρότατα δὲ ξηραίνει, κεδρέας τὸ έλαιον, κονία 4. ξηραντικωτάτη καὶ ρυπ/ικωτάτη τασοῦν ἐσ/ιν ή τε ἐκ τῆς συκίνης τέφρας, καὶ ἡ τῆς 30 των τιθυμάλλων, καὶ σχεδὸν ήδη τῆς καυσθικῆς δυνάμεως κράμθης οἱ καυλοὶ καυθέντες Ισχυρώς ξηραίνουσαν ωοιούσι τέφραν ώς ήδη τι και καυστικής μετέχειν δυνάμεως · ναπυ, σήγανον άγριον, σκόροδου.

1-5. λιβανωτοῦ... φ ακοί, 26, p. 521. — 5-6. φ ῦκος.... χαλβάνη, 26, p. 522. — 6-7. ἀδρότονον... ρίξα, 27, p. 522. — 7-8. ἀσφοδέλου..... τέ φ ρα, 23, p. 513. — 8. ἀψίνθιον, βράθυ, 27, p. 522. — 8-11. βαλαύσΓιον.... ϖ ρίνου, 23, p. 514. — 11. ἐλλέβορος.... $\Im$ ῦμα, 27. p. 522. — 11-12. ἰτθάς.... τέ φ ρα, 23, p. 514. — 12-16. καλαμίνθη.... $\mathring{v}$ πάρχη, 27, p. 522. — 16. νυμφαίας.... σφοδρότερον, 23, p. 516.
— 16-17. ορίγανοι ωᾶσαι, 27, p. 522.
— 17. ωάπυρος... χάρτου, 23, p. 516.
— 17-21. ωενταφύλλου.... χαμαίπιτυς, 27. p. 522-523. — 21-22. άλες... λιθώδη, 23, p. 516. — 22-28. σκωρία.... ἰχθύων, 23, p. 517. — 28. κεδρέας τὸ έλαιον, 28, p. 523. — 28-32. κονία.... δυνάμεως, 23, p. 514-515.
— 32. νᾶπυ.... σκόροδον, 28, p. 523.

CH. 6. = Coll. med. XIV, 24. Cf. Syn. II, 12.

Om. ἐρείνη καὶ διαφορεῖ et ἀδήντως, p. 518, 4; Φαλίηντρον..... ἀγριος, 5-6; Καγκάνου..... μετρίως, 10-11; ajoute κάρυα avant καὶ τά, 12, et donne ωαραπλησίας ἐσῖὶ δυνάμεως, au lieu de ωαραπλήσια.... μεγάλοις, p. 518, 12-p. 519, 1; om. κόκκος βαφ. p. 519, 3; μετὰ..... βλασῖοί, 6-7; νευράς, 7; ωάνυ· ωαρωνυχία, 8; τίτανος ωλυθεῖσα, 10; φοίνικος.... φιλεταίριος, 10-11; λίθος..... ωέτρα, 519, 13-520, 1; ψωρικὸν..... χαλκίτεως, p. 520, 6-7.

CII. 7 (ὅσα ὑγραίνει). = Coll. med. XIV, 29-30. Cf. Syn. II, 19-20.

Ajoute Υγραίνει δε μετρίως avant Αλσίνη, p. 523, 9; om. γλαυξ ή ωόα, 9; ωολύγαλον, p. 525, 1; σατύριον, σ ρατιώτης, 1-2.

Cn. 7 (suite). — Coll med. XIV, 30.

CH. 8. — Coll. med. XIV; 31. Cf. Syn. II, 21.

Om. βήχων.... δμοίως, p. 524, g; δορύκνιον... μετρίως, 8-g; πολύγονον... σιδηρίτις, 11; σόγχος.... ένυδρός, 12; δπήποον, 13.

CH. 10. = Goll. med. XIV, 35. Cf. Syn. II, 24.

CH. 11. Coll. med. XIV, 36. Cf. Syn. II, 25.

Om. Επιμον επιπλασσόμενου, p. 532, 9.

CH. 12. — Coll. med. XIV, 37. Cf. Syn. II, 26.

Om. Τά... ἐππυΐσκει, p. 533, 1-535, 14; donne Χρησιμώτατόν ἐσθιν, au lieu 20 de Επιτηδειότατον οὖν ἐσθιν, p. 534, 14; om. αὐτός p. 535, 3; ἔηραντικώτερον... ἐσθί, 4-5; donne καί au lieu de ἐπὶ τῶν, 6, et Θερμαῖς καὶ ζεούσαις, ibid.; om. χόνδρος... πυρίνου, 10-13; τὸ μὲν... Οὔτως οὐκ, p. 536; 1-4; ἄσα... ὑγρά, 5-6; Εππυΐσκει δέ, 8; τό τε.... ῥαΦ. καί, 11. Finit avec le mot Σικυώνιον, 12.

CH. 13 (ὅσα μαλάτ?ει). — Coll. med. XIV, 38. Cf. Syn. II, 27.

Om. Τὰ δε... δήπου καί, p 538, 5-539, 4; commence ainsi: Τῶν μαλακλικῶν Φαρμάκων ἐσλὶ τότε αἰγειον σλέαρ καὶ τὸ τῆς ἀλεπτ. 4-5; donne διαφορητικώτερα δὲ τούτων καὶ μαλακτικώτερα τὸ λεοντ. 9-10; ajoute καὶ τὸ τῆς avant ὑαἰνης, et om. τε καὶ χηνός, 10; δν.... ὀνομάζ. 12-13; τὸ γὰρ... συμμετρίας, p. 540, 1-6; donne Καλλίω δέ ἐσλιν τῶν εἰρημένων ὅσα νέα παλαιούμενα γὰρ δριμύτερα γίνεται καὶ 30 ἔπραντικώτερα, 6-7; om. Τοῦτο... σλέαρ, γ-9; οὐτε τοῦτο et donne τὰ μαλακτικά au lieu de οὐτε τάλλα ὅσα μαλάτλει, 10; om. καὶ τὸ ὑσοκ. 12; τῆς... ἀσθενέσλερα, p. 541, 2-3; ajoute καί après Θερμινθίνη, 4 et om. τῆς σχινίνης, 5; om. ὁμοίως .... μασλίχη, 6; σμύρνα..... χυλός, 8.

10

CH. 14 (ὅσα ἐκΦρακτικὰ καὶ καθαρτικὰ τῶν ωόρων). — Coll. med. XIX, 47. Cf. Syn. II, 23.

Om. Αναγύρου.... Φλοιός, p. 558, 3; ἀμάραντον, h; ἀμπελόπρασον, 5; ἀκάνβου.... ρίζα, 5-6; ἐρέβινθος ἀγριος, 8; ἰσόπυρον, 10; κάρδαμον.... κασία, 10-11;
5 κέσθρον.... κυκλάμινος, 11-12; μηδίου Φλοιός, p. 559, 1-2; περικλυμένου....
Φύλλα, 2; καὶ Ֆηλ... ἀκρέμονες, 3-5; τεύπριον, 5; καθ... εἰρηται, 6. om. ὅτε...
νίτρου, 8; καὶ ἀλες.... ἀβρότονον, et ajoute καὶ ἐλαία, 8-9; ὤσπερ τοῖς.... χυμούς, 12-13; après ρίζῶν, p. 560, 5, ajoute καὶ τῶν τοιούτων et om. σκολοπενδρίον.... πόσες, 5-6.

CH. 15. - Coll. med. XIV, 28. Cf. Syn. II, 35.

Om. τὸ δὲ... ἀλυσσον, p. 560, 11; τῆς ἀσθεν. 13; om. ἀνδροσαίμου... Φύλλα, p. 561, 1-2, et ajoute πᾶσαι après ἀνεμῶναι, 2; om. ἀνθύλλιοι..... ἀργεμ. 2-3; ἀρπτων.... ὅμοιον, 3; δαμασωνίου.... ἔδενος, 6-7; κίκεως.... κρῆθμον, 11-12; λαμψάνη.... μετρίως, 13-14; καὶ ἡ.... ξηρότερα, p. 562, 1; καρκ.... μετρίως, 1-2; πάνακος.... μετρίως, 3-4; λειοῦντες.... συνισθαμένης, 6-8; σησαμ..... μετρίως, 9-10; τραγίου.... ἀνθεσιν, p. 562, 13-563, 1; χαμαισύκη... ῥύπει, p. 563, 2-3; ajoute (Cf. Simpl. med. IX, 3, 10, et XII, p. 218-219) les mots ἰός μετὰ πολλῆς κηρωτῆς ἀδήκτως ῥύπτει après Κρητινή, l. 3; om. λίθος ὁ ἐξ.... κεραμίων, 5-6.

20 CH. 16 (Θσα οὐρητικά). — Coll. med. XIV, 49. Cf. Syn. II, 35.

Οπ. Επειδάν.... τοιαῦτα, p. 563, 8-10; ἀμπελόπρασον.... ῥίζα, 12-13; βούνιον ψευδοβ. p. 564, 1; δάφνη.... καὶ ἡ, 2-3; καὶ τὸ.... καλ. 3; κάλαμος ἀρωματικός, ἱ; καρπήσιον, 5; κροκ. τὸ σπέρμα, 6; λιγυσθικοῦ... σπέρμα, 7; αὶ ῥίζαι, μᾶλυ, 8; ξύρεως... φλοιός, 8-9; καὶ ὁ καρπός, et καὶ.... καὶ ὁ, 10; σίον, 11; δσθρύχνου.... καλῆθος, p. 565, 4-7; Ονοβρυχίδος.... κινεῖ, 10-11; Υπὸ, jusqu'à la fin du chapitre.

CH. 17 (ὅσα ἀναπαθαίρει τὸν Θώρακα καὶ τὸν ωνεύμονα). — Coll. med. XIX, 51.
Cf. Syn. II, 39.

Om. Επεί.... έσλι, p. 567, 9-568, 4; τε, 4; χρυσοκόμης.... μελικρ. 6.

30 CH. 18 (Θσα τοὺς νεφροὺς καθαίρει). — Coll. med. XIV, 53. Cf. Syn. II, 40.

Om. Καλ... τέ ἐσθι, p. 569, 12-570, 1; τε, 2; ξηροῦ, p. 570, 2; donne wαιωνίας au lieu de γλυκυσίδης, 4.

CH. 19 (Θσα-άραιωτικά τοῦ δέρματος). — Coll. med. XIV, 54. Cf. Syn. II, 41.

Om. Τὰ δὲ..... φύσεως, p. 570, 6-571, 8; δνοβρυχὶς..... ωάντα, 11-12.

CH. 20 (Θσα ἀνασίομοῖ τὰ σίόματα τῶν ἀγγείων).— Coll. med. XIV (suite de 54, depuis κυκλάμινος, p. 571, l. 12). Cf. Syn. II, 42.

Om. σποαμοειδούς... σπέρμα, 13, puis il donne: μύρου ἰρίνου καὶ ἀμαρακίνου ἡ ὑποσΊάθμη ήτις καὶ τὰς αἰμορροίδας ἀνασΊομοῖ, au lieu de τῶν μύρων.... ἀνασΊομοῖ, p. 571, 14-p. 572, 2; om. Τὰ δὲ..... διά, p. 572, 2-6.

GH. 21 (Θσα ύπνωτικά). — Coll. med. XIV (suite de 54, depuis ύδατος, p. 572, 1.6.) Cf. Syn. II, 43.

5

10

Au lieu de : ΰδατός τε..... τελμάτων, p. 572, 6-8, on lit : Υ΄δωρ..... τελμάτων, comme dans Syn. II, 43. — Le reste comme dans Coll. med. jusqu'au mot νεκρωτικαί, p. 572, 13.

CH. 22 (Θσα έλκτικῆς ἐσίιν δυνάμεως). — Coll. med. XIV, 59. Cf. Syn. II, 49.

Om. Ελκτικαὶ....ἐσ1ιν, p. 579, 7-580, 3; ἐρέδ. ἀγριος, 4; ξύρεως.... ἀνωθεν, 5-6; ωυκνοκόμου.... Φύλλα, 7; τῆς.... διαφορά, 8-9, et donne ἡ δὲ ωερισθερᾶς ἰκανῶς ἐσ1ιν ἑλκτική (l. 9); om. τὸ δὲ.... τοῦτο, p. 580, 9-581, 2; ἔλκτικής ἐστι δυνάμ. 581, 2; καὶ εἰ.... τούτοις, 3; τραγίου... Φόρμιον, 6-7; κόπρος... 15 Θερμότητα, 7-11.

CH. 23 (Ora διαφορεί). — Coll. med. XIV, 60. Cf. Syn. II, 50.

Om. Πλησίον.... τις, p. 582, 3-8; ἀγήρατον et αἰγίλωψ, 8; ἀπάνθου τὰ φύλλα, 9; ἡ βοταν. ἄλυσσον, 10; ἀναγύρου.... ἀνδρόσακες, 10-12; κυνοκράμξη... ἀργεμώνη, 582, 12-p. 583, 1; δαῦκος... αὐτῆς, 5-6; κίκινον... κέδριον, p. 583, 8-9; κί- 20 κεως.... φύλλα, 10-11; κροκοδειλίου..... κυκλάμινος, 12: λεοντοπετάλου... καρπός, 584, 2; μαλάχη.... ἀναδενδρ. 3-4; ξανθίου.... ἀνωθεν, 7-9; ὀνοδρυχίς, 9; παρωνυχία.... ὀπός, 11; πλαρμική.... φύλλα, 12-13; καὶ.... ῥαφανίς, p. 585, 2; donne δαδίνη, au lieu de λάριξ, 3, et om. Αἰγ. μασλίχη, 3; om. σίον σισύμεριον, 5-6, et donne λιπαρώτεραι au lieu de δριμύτεραι, 6; om. τραγίου.... δα- 25 κρυον, 8-9; κύανος.... χρυσοκόλλα, 12; donne πᾶσα au lieu de πάνυ, p. 586, 1, et om. καὶ.... βόειον, 5.

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ΄

[IIPOOIMION.]

Ο μέν οὖν τρῶτος τῆς διδασκαλίας εἴρηται τρόπος, νῦν δὲ ὁ ὶ δεύτερος λεχθήσεται τῶν ταρὰ Φύσιν διαθέσεων τὰς εὐπορίσλους ἰάσεις ἐξηγούμενος, τῶν τε ἐσχάτως ὀξέων, ἐπὶ ὧν ἀναμένειν τὸν ἰατρὸν οὐκ ἀσφαλὲς, καὶ τῶν εὐμεταχειρίσλων καὶ ἄνευ τεχνίτου τὴν ἐπανόρθωσιν δεχομένων.

CH. 1. = Syn. VI, 24.

Om. κοινά τε.... καὶ p. 298, 4-5; τὰ δὲ .... κράσεως, 299, 12-13.

β'. Εφημέρων συρετών ίάσεις.

Οἱ μέν ωλείους τῶν ωυρετοῖς ἀλισκομένων, τῆς τοῦ ἰατροῦ ὶ ωαρουσίας χρήζουσιν · εἰσὶ δὲ οἱ δύνανται καὶ ἄνευ τοῦ ἰατροῦ

LIVRE III.

PRÉAMBULE.

Maintenant que nous avons fait connaître la première méthode d'envisager les moyens de traitement faciles à se procurer (livre II, voy. la fin de la *Préface* à Eunape), nous passons à la seconde, c'est-à-dire à l'emploi de ces moyens eu égard aux états contre nature et aux maladies franchement aiguës, pour lesquelles il n'est pas prudent d'attendre l'arrivée du médecin, enfin aux affections dont il est aisé de triompher et qu'on guérit sans le secours d'un homme de l'art.

2. DU TRAITEMENT DES FIÈVRES ÉPHÉMÈRES.

La plus grande partie de ceux qui sont pris de fièvre ont besoin du 1 médecin; cependant il en est qui peuvent guérir sans son secours.

CH. 2; l. 7. δέ] μέν Codd.

2 βοηθείας τυγχάνειν. ἐπὶ γοῦν τῶν ἐΦημέρων, τοὺς μὲν διὰ κόπον συρέξαντας, ἐλαίω δαψιλῷ μαλακῶς ἀνατρίβειν χρὴ, καὶ λούειν τοὺς δὲ διὰ ξηρότητα τρίβειν μὲν ἔλατΙον, λούειν δὲ σλεονάκις τοὺς δὲ διὰ λύπας καὶ Φροντίδας καὶ ἀγρυπνίας ὁλιγάκις μὲν λούειν, σλέονι δὲ ἐλαίω καὶ χλιαρῷ σΙύψιν οὐδὲ ἡντινοῦν ἔχοντι μὴ ἐπὶ 5 3 σολὺ τρίβειν. Τοὺς δὲ διὰ ἔγκαυσιν, κατὰ ἀρχὰς μὲν τοῖς ψύχουσιν ἰᾶσθαι, μετὰ τοῦ σλείονα λούειν, μὴ σολλῷ δὲ τῷ ἐλαίω, μηδὲ 4 ἐπὶ σολὺ τρίβειν. Ρόδινον δὲ ἔσΙω τὸ ψῦχον, καὶ ὀμφάκινον ἔλαιον χωρὶς ἀλῶν ἐσκευασμένον ψύχειν δὲ αὐτὰ Θέντες ἐν ΰδατι ψυχρῷ ἢ χιόνι σεριπλάτΙοντας, καὶ διαβρέχειν τὴν κεφαλὴν κατὰ τοῦ 10 βρέγματος, ἐξ ΰψους καταχέοντας διὰ ἐρίου τὸ ψυχθὲν ἔλαιον τοῦς διὰ ψύξιν δὲ συρέξαντας, ἐν ταῖς σαρακμαῖς ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν. Καὶ τοὺς διὰ ψύξιν δὲ συρέξαντας, ἐν ταῖς σαρακμαῖς ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν κατάρρου δὲ σαρακολουθήσαντος, δεῖ μὲν ψύχειν μὴ λούειν 6 δὲ, σρὶν σέψιν γενέσθαι. Τοὺς δὲ διὰ ἔγκαυσιν κὰν ἢ κατάρρους, 15

2 En conséquence, ceux qui, par suite de lassitude, sont pris d'une fièvre éphémère doivent être doucement frottés d'huile en grande quantité et mis au bain; si la fièvre tient à la sécheresse, on insistera moins sur les frictions, mais plus sur les bains; si cette sièvre provient de soucis, de chagrins et de veilles, on doit employer rarement les bains, mais on fera des frictions peu prolongées avec de l'huile en abondance, tiède, de qua-3 lité supérieure, et qui n'ait aucune astringence. Quand la fièvre provient de l'insolation, on prescrit, au début, les réfrigérants et en même temps 4 des bains fréquents et des frictions peu prolongées, avec peu d'huile. Comme réfrigérant on fera usage d'huile aux roses froide, ou d'huile d'olives vertes, huiles préparées sans sel; on refroidit ces substances en trempant dans l'eau froide le vase qui les contient, ou en l'entourant de neige; on pratique des affusions sur la tête à la région du sinciput en versant de haut l'huile froide à travers une pièce de laine; on continuera jusqu'à la fin de l'accès, 5 après quoi on mènera le malade au bain. Celui qui est pris de fièvre par suite de froid sera mis au bain vers le déclin de l'accès; si la fièvre est compliquée de fluxion, on doit, à la vérité, refroidir, mais non user 6 des bains avant l'achèvement de la coction. Dans la fièvre par échauffe-

^{9.} ἐσκευασμένον e Syn.; ἐσκευασθέντων Codd.

λουσίεου. Επὶ δὲ τοῖς λουτροῖς τὴυ κεΦαλὴυ ἑκατέρωυ ἐπιδρέ- τευ τοῖς αὐτοῖς οἶς καταρχάς · ψύχουσι μὲυ ἐπὶ τῶυ διὰ Θερμό- τητα παθόντων, Θερμαίνουσι δὲ, ἐπὶ τῶυ διὰ ψύξιυ. Σύμμετρα δὲ ε ἔσίω τὰ Θερμαίνουτα, οῖου τό τε ἴρινου καὶ υάρδινου μύρου · χρῆ- 5 σθαι δὲ αὐτοῖς ἐν ταῖς παρακμαῖς μετὰ τὸ λουτρόυ. Τοὺς δὲ διὰ 9 σίξυνωσιν πυρέξαντας ἀΦελεῖ λουτρὸυ γλυκέων ὑδάτων, καὶ τρί- ψεις, καὶ γυμνάσια ἀραιωτικὰ καὶ δίαιτα γλυκύχυμος · τὰ δὲ σίὐ- Φοντα καὶ ψύχοντα, καὶ τὰ ἐμπλάτίοντα τοὺς πόρους καὶ τὸ δέρμα ὑπερξηραίνοντα βλάπίει σΦοδρῶς. Τοὺς δὲ διὰ ἀσιτίαν, τοῦ πρώτου 10 10 παροξυσμοῦ παρακμάσαντος, εἰσάγοντας εἰς τὸ βαλανεῖον, δαψιλές ἔλαιον χλιαρὸν καταχέειν καὶ ἀνατρίβειν προσηνῶς, ποιεῖν τε χρονίζειν ἐν τῷ τῆς Θερμῆς ἐμβάσεως ὑδατι. Λουσαμένου δὲ 11 ἀναπαύειν ὡς ἀνακτήσασθαι τὴν δύναμιν, καὶ πάλιν εἰσάγειν εἰς τὸ βαλανεῖον · εἶτα ἐξελθόντος, μετὰ τὸ πίνειν εὐθὺς ὑδατος, χυ- 15 λὸν διδόναι πίσάνης, καί ποτε καὶ Θριδακίνης · εἶτα ὑσίερον τῶν

ment, lors même qu'une fluxion se produit, on fera baigner. Dans les deux cas, au sortir du bain, on humectera la tête des malades avec les mêmes ingrédients qu'avant le bain : avec les refroidissants dans les fièvres causées par le chaud, avec les réchauffants dans celles qui proviennent du froid. On n'emploiera que des substances qui réchauffent modérément, comme l'huile à l'iris ou l'huile au nard; on en fera usage après le bain, au déclin de l'accès. Chez ceux dont la fièvre est produite par le resserrement de la peau, il convient de prescrire les bains d'eau douce, les frictions, les exercices qui raréfient, et un régime qui produit de bons sucs; les astringents, les refroidissants, ce qui colle les pores et dessèche la peau, leur sont fort nuisibles. Ceux qui ont la fièvre par suite de 10. privations d'aliments devront être mis au bain dès le déclin du premier accès; on fera des affusions avec de l'huile tiède en grande quantité, on pratiquera des frictions douces, et on les laissera longtemps dans la piscine chaude. Après le bain, le malade se reposera afin de réparer ses 11 forces; puis on le remettra au bain; lorsqu'il en sera sorti et qu'il aura immédiatement après bu de l'eau, on lui donnera de la crème d'orge, quel-

^{1.} ἐπί e Gal.; ἐν Codd. qui habent ἐπί ante ἑκατέρων. — 12. τῷδε Codd.

12 ἀπαλοσάρκων τινὸς ἰχθύων διὰ ζωμοῦ λευκοῦ γεγονότων. Κοινὴ δὲ σᾶσιν ἀρμότ ει τοῖς εἰρημένοις συρετοῖς, εὔπεπ ος δίαιτα, μηδαμῶς ἐμφράτ ουσα τοῖς μὲν ἐγκαυθεῖσι καὶ θυμωθεῖσι μετὰ τοῦ ψύχειν καὶ ὑγραίνειν, τοῖς δὲ ψυχθεῖσι μετὰ τοῦ μετρίως θερμαίνειν, τοῖς δὲ λυπηθεῖσι καὶ φροντίσασι καὶ ἀγρυπνήσασι μετὰ 5 τοῦ ὑγραίνειν καὶ ὕπνον ἐπάγειν. Καὶ τοῖς μὲν κοπωθεῖσιν, τροφιμώτερον ἔσ ω τὸ εἶδος τῆς διαίτης, τοῖς δὲ ψυχθεῖσι ἀτροφώτερον, 14 τοῖς δὲ ἄλλοις τὸ μέσον. Οἶνον δὲ διδόναι σᾶσι τοῖς εἰρημένοις, εἰ καὶ μὴ κεφαλὴν ἀλγοῖεν, τὸν ὑδατώδη καὶ λεπ ον τοῖς δὲ σ ε γνωθεῖσιν, εἰ μὲν μὴ σφοδρῶς τοῦτο σάθοιεν ἄνευ σληθώρας διδό 10 ναι καὶ τούτοις οἶνον τοὺς δὲ σάνυ σ εγνωθέντας μετὰ σληθώ

ναι και τουτοις οινου τους δε σάνυ σ'Ιεγνωθέντας μετά σληθώ15 ρας, κωλύειν σροσφέρεσθαι. Καὶ τοῖς θυμωθεῖσι δε τοῦ σάθους
ἐκτὸς σαντελῶς γινομένοις διδόναι μὴ σαυσαμένοις δε τελέως, οὐκ
16 ἀσφαλες σροσφέρειν. Τοὺς δε ἐπὶ βουδῶσι συρέξαντας, λούειν,

ωρότερον τοῦ έλκους ωρόνοιαν ωοιησαμένους, ἐπὶ ῷ γέγονεν ὁ 15

quesois de la laitue, et enfin certains poissons à chair molle, préparés à la sauce blanche. Au reste, une nourriture qui arrive facilement à coction et n'obstrue en aucune manière les conduits convient dans toutes ces espèces de sièvres, pourvu qu'on ait soin d'employer, dans la sièvre de chaleur ou de colère, les refroidissants et les humectants; dans la sièvre de froid, les réchaussants modérés; dans la sièvre de chagrins, de soucis ou de veilles, les humectants et les substances qui procurent le sommeil. De même

13 les humectants et les substances qui procurent le sommeil. De même on donnera une nourriture plus substantielle à ceux qui sont fatigués, moins substantielle à ceux qui sont refroidis; pour les autres on gardera

un juste milieu. On permettra à tous ces fébricitants, excepté à ceux qui ont mal à la tête, du vin aqueux et ténu; de même à ceux qui ont la fièvre par suite du resserrement de la peau, mais sans plénitude, à moins que le mal ne soit violent, tandis qu'on interdira le vin quand la peau est très-dense avec plénitude. Si la fièvre vient de colère, et que les malades soient tout à fait remis de leur trouble, on peut per-

16 mettre du vin; autrement il n'est pas prudent d'en donner. Pour la fièvre qui survient à un bubon, on prescrira le bain, au déclin de l'accès,

^{6-7.} ποπωθεῖσι ἀτροφώτ. et ψυχθεῖσι τροφιμώτ. Codd. Cf. Gal.

βουθών, κατά την σαρακμήν τοῦ σαροξυσμοῦ· κωλύειν δε αύτους οίνου σροσφέρεσθαι σρίν τούς βουδώνας λυθήναι, καὶ λεπίότερον διαιτάν. Υπό δε του ψυχρού σόματος οι τούς δριμείς και καπνώ- 17. δεις χυμούς άθροίζοντες δυίνανται σάντες · ύγιαίνονταί τε καί τινι 5 τῶν ἐΦημέρων συρετῶν ἀρρωσ Γήσαντες, ὅταν ἐν συνηθεία τύχωσιν όντες · ώς έν γε τούτω τῷ καιρῷ κατάρχεσθαι τοῦ τοιούτου σόματος αὐτοῖς οὐκ ἀσφαλές. Καὶ τρέφειν δέ τινας τούτων κατά τὸν 18 σρώτον σαροξυσμόν άναγκαῖον εκχολούνται γάρ έπὶ τών σικροχόλων Φύσεων, [καλ] Φρίτθειν ἄρχονται · διδούς εἰς οἶνον κεκρα-10 μένον άρτου τι ωροσενέγκασθαι, τήν τε Φρίκην εὐθὺς ωαύσεις, καὶ τον συρετον διώξεις. Της Φρίκης δέ σαυσαμένης, και του συ- 19 ρετού γινομένου, κατά μέν τὸν καιρὸν τοῦτον μηκέτι τρέφειν **σ**αρακμάσαντος δε τοῦ φαροξυσμοῦ, σαραχρῆμα Θρέψεις, μη σεριμείνας την άπυρεξίαν εν γάρ τοῖς αὐχμώδεσιν έξεσιν, οὐκ ἀν 15 σαύσαιτο σαφώς ὁ σαροξυσμός, σρίν λουτροῖς καὶ ύγραινούσαις τροφαίς χρήσασθαι. Κατά δέ τάς σικροχόλους κράσεις, και άπε- 20

après avoir toutefois porté un jugement sur la plaie qui a produit le bubon, mais on ne donnera pas de vin avant la résolution de la tumeur et on recommandera un régime plus sévère. Tous ceux chez qui s'accu- 17 mulent des sucs âcres et fumeux sont soulagés par les boissons froides, s'ils sont accoutumés à ces boissons, ils guérissent en les continuant lorsqu'ils sont pris de quelque espèce de fièvre éphémère; mais il n'est pas prudent, quand on est pris de cette sièvre, de commencer pour la première fois l'usage de l'eau froide pendant la fièvre. Il est quelquefois nécessaire 18 de permettre de la nourriture dans le premier accès de ces fièvres, car l'eau se change en bile quand la constitution est bilieuse, et les malades sont pris de frissons; si alors on donne un peu de pain avec du vin trempé, le frisson cessera aussitôt et la fièvre sera éloignée. Lorsque le frisson a 19 cessé, si la fièvre lui succède, on ne doit point permettre de nourriture; mais, au déclin de l'accès, on donnera de suite à manger, sans attendre la complète apyrexie; en effet, quand l'habitude du corps est comme souillée, l'accès ne cessera pas complétement avant l'usage des bains et d'une nourriture humectante. Chez les individus où abonde la bile amère, en 20

^{4.} ύγιαίνοντας Codd. — 9. [καί] om. Codd. — Ib. ἄρξονται Codd.

ψίαι συρετούς ἐξάπ ουσι διαφθειρομένης τῆς τροφῆς ἐπὶ τὸ κυισσώδες κενωθέντων μὲν οὖν τῶν διαφθαρέντων μορίων λούειν καὶ τρέφειν σροσήκει κατὰ τὴν σαρακμὴν τοῦ συρετοῦ τῆς γασθρὸς 21 σρονοουμένους σρότερον. Αμέτρου δὲ γενομένης τῆς κενώσεως καὶ καθαιρουμένης τῆς δυνάμεως, τρέφειν ἄνευ τοῦ λούειν σρονοησαμές 5 22 νους καὶ νῦν τῶν κατὰ γασθέρα. ἔτι μὲν οὖν διαχωρούσης τῆς γασθρὸς [διαδρέχειν] διὰ ἐλαίου καὶ ἀψινθίου · δήξεως δὲ τινὸς ἢ σόνου σαρακολουθήσαντος, σορφύρας σίλημα θερμὸν καὶ ξηρὸν ἢ βεθρεγμένον ἐν ἐλαίω καὶ μύρω ναρδίνω ἐκπεπιεσμένον σφοδρῶς, ἐπιτιθέναι · τοῦ σθομάχου δὲ ἀτονοῦντος, μικτέον τῷ νάρδω μασθίση χην λεῖαν καὶ δεύσαντες ὡς γλοιῶδες γενέσθαι, εἶτα βρέξαντες ἐν 23 αὐτῷ τὴν σορφύραν ἐπιτιθέναι. Θερμὰ δὲ σροσάγειν σάντα τὰ τοιαῦτα · τὸν γὰρ τόνον ἐκλύειν σέφυκε τὰ χλιαρά. Τῆς γασθρὸς δὲ ἔτι διαχωρούσης, μηλίνω σροσφάτω χρησθέον ἀντὶ τοῦ νάρδου.

25 Χρήσαιτο δὲ ἄν τις καὶ κηρωτῆ τοιαύτη κηροῦ καὶ νάρδου ἴσον, 15

raison de leur nature, les fièvres se produisent aussi par le défaut de coction, les aliments se corrompant en prenant une qualité nidoreuse; en conséquence, lorsqu'on aura évacué les parties corrompues, il conviendra, au déclin de la fièvre, de faire baigner et de nourrir, en tenant 21 compte de l'état de l'estomac. S'il survient une trop grande évacuation alvine et que les forces soient amoindries, on se passera du bain et on donnera de la nourriture, toujours en ayant égard à l'état de l'estomac.

22 Le ventre reste-t-il relâché, on fera des embrocations avec de l'huile et de l'absinthe; s'il survient de la mordication (tranchées) ou de la douleur, on appliquera un feutrage d'étoffe de pourpre chaud soit sec soit imbibé d'huile à laquelle on mêle de l'onguent de nard; ce feutrage doit être bien exprimé; si toutefois l'orifice de l'estomac est affaibli, on ajoute au nard du mastic broyé, de sorte que le mélange soit gluant, et on placera 23 sur cette région la pourpre trempée dans ce mélange. Tous ces ingrédients

doivent être appliqués chauds, car ce qui est tiède a pour effet de dimi-24 nuer le ton [au lieu de le relever]. Le ventre étant encore relâché, au

25 lieu de nard, on usera d'huile aux coings récemment préparée. On pourra aussi se servir du cérat suivant : cire et nard, parties égales; aloès et mas-

^{7. [}διαβρέχειν] e Gal.; om. Codd. — 11. γλοιώδες Gal.; λειώδες Codd.

αλόης δὲ καὶ μασθίχης τὸ ὄγδοον. Θερμῆς δὲ οὔσης τῆς γασθρὸς 26 καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ νάρδου τῷ μηλίνῳ χρησθέον. Εσθι δὲ καὶ διὰ οἰ- 27 νάνθης καὶ ὑποκύσθιδος καὶ βαλαυσθίων καὶ Φοινίκων σαρκὸς, ἐπιτήδεια Φάρμακα. ΤροΦὴν δὲ διδόναι, ὑπιούσης μὲν ἔτι τῆς γασθρὸς, 28 ὅ ἄλΦιτα διὰ ὑδατος μὲν, ἐνίοτε δὲ Θερμοῦ σΦοδρῶς, ἐνίοτε δὲ ἤτοι διὰ χυλοῦ ροιῶν ἢ ἀπίων ἢ μήλων. Μηκέτι δὲ ρεούσης αὐτῆς, χόν- 29 δρος ἐπιτήδειος σαραπλησίως ἠρτυμένος σθισάνη καὶ ὅξους ἔχων καὶ οἱ σετραῖοι δὲ ἰχθύες ἐν λευκῷ ζωμῷ καὶ τῶν ὁπωρῶν τις τῶν σθυΦουσῶν, μόνη ἢ μετὰ ἄρτου. Ταῦτα δὲ καὶ ἐκρινούσης αὐτῆς 30 ἐπιτήδεια καὶ μετὰ ταῦτα αἰονῷν τὰ τε ὑποχόνδρια καὶ σύμπασαν τὴν γασθέρα. Κινεῖσθαι δὲ ἀρχομένης τῆς γασθρὸς, συνεργεῖν διὰ 31 σροσθέτων ἢ διὰ ἐνεμάτων βοηθοῦντας καὶ ταῖς ἄλλαις δήξεσι καὶ ταῖς ἐμπνευματώσεσιν, εἰ σαρεῖεν ταῖς μὲν οὖν σΦοδραῖς δήξεσι βοηθεῖν, ἔλαιον ἐκχέοντας ἑνωθέντος αὐτῷ χηνείου σθέατος ἢ ἀλεκτορίδος ἢ αἰγὸς ἢ ὑὸς καὶ κηροῦ τι βραχύ ταῖς δὲ ἐμπνευμα-

tic, un huitième. Si l'estomac est chaud, au lieu de nard on emploiera 26 l'huile aux coings. On se trouvera bien aussi des médicaments qui se font 27 avec la fleur de vigne sauvage, l'hypocystis, la fleur de grenadier et la chair de dattes. Pour nourriture, le ventre étant encore relâché, on 28 donnera de la bouillie d'alphiton, tantôt avec de l'eau très-chaude, tantôt avec du jus de grenade, de poires ou de pommes. Lorsque le 29 ventre s'est resserré, il conviendra de prescrire de l'alica préparé comme l'orge, c'est-à-dire aiguisé avec du vinaigre, des poissons saxatiles à la sauce blanche et quelques-uns des fruits de saison astringents, soit seuls, soit avec du pain. Toutefois ce régime convient aussi pendant le 30 flux de ventre; après cela on fomentera les hypocondres et tout le ventre. Dès que le ventre commencera à s'amollir, on devra aider son 31 action par des applications de suppositoires, des clystères, et remédier soit aux tranchées soit aux flatuosités, s'il en existe; on traitera les tranchées violentes par des clystères d'huile dans laquelle on aura mis de la graisse d'oie, ou de poule, ou de chèvre, ou de porc, en y mêlant un peu de cire; et les flatuosités, par de l'huile dans laquelle au-

^{2.} διά om. M. — 14. ἐνεθέντος ἐν αὐτῷ Codd.

τώσεσιν ἔλαιον συνεψήσας ωηγάνου τι καὶ σελίνου σπέρμα καὶ 32 κυμίνου καὶ μαράθρου. Κενωθείσης δὲ τῆς γασΊρὸς διδόναι τροφήν εὐθὺς χωρὶς τῶν σἸυφόντων.

γ'. Τριταίων γνησίων ίάσεις.

Το Εὐπορήσεις δὲ ἰαμάτων καὶ ἐπὶ τῶν διαλειπόντων συρετῶν, ὡς δίνασθαι καὶ χωρὶς ἰατροῦ βοηθεῖν τοῖς κάμνουσι. ἔσἰι δὲ ὁ μὲν 5 τριταῖος ὀξύτατός τε ἄμα καὶ οὐ κακοήθης. Καὶ ὁ μὲν εἴσω τῶν δώδεκα ώρῶν σαυόμενος, ἀκριβὴς καλεῖται τριταῖος ὁ δὲ ὑπερβαί-4 νων ταύτας, οὐκ ἀκριβής. ὨΦελήσεις οὖν τὸν ἀκριβῆ τριταῖον οὕτως ἐπεὶ τὴν γένεσιν ἔχει χολῆς σλεοναζούσης καὶ κινουμένης, ὑγραίνειν καὶ ψύχειν τὸν κάμνοντα σροσήκει, καὶ κενοῦν ἐρεθί-10 ζοντας τὴν χολὴν διὰ γασῖρὸς καὶ διὰ ἐμέτων ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ αὐτομάτως συμβαίνει τοῖς ἀκριβέσι τριταίοις σὸ δὲ καὶ διὰ οὕρων καὶ διὰ ἰδρώτων κένου τὸ χολῶδες, σελίνου τε καὶ ἀνήθου διδοὺς ἀφέψημα σένειν, καὶ λούειν ἐν ὕδατι Θερμῷ καὶ γλυκεῖ τοῦτο

ront bouilli de la rue, de la graine de céleri, du cumin ou du fenouil. 32 Après l'évacution du ventre, on nourrira le malade en supprimant les astringents..

3. DU TRAITEMENT DE LA FIÈVRE TIERCE LÉGITIME.

Dans les fièvres intermittentes, les remèdes ne vous manqueront point à l'aide desquels vous pourrez soulager le malade sans médecin. La fièvre tierce est en même temps très-aiguë et sans malignité. Celle qui ne dure que douze heures est la fièvre tierce vraie; celle qui dure plus longtemps est la fièvre tierce non vraie. Vous traiterez ainsi la première : comme elle est produite par la surabondance de la bile en mouvement, il convient d'humecter et de rafraîchir le malade; on provoquera l'évacuation de la bile par les selles et le vomissement chez ceux que la bile met en éréthisme; cela se produit spontanément dans les tierces vraies; mais vous pouvez aussi évacuer la bile par les urines et les sueurs; pour cela vous ferez boire une décoction de céleri et d'aneth et vous prescri-

rez des bains d'eau chaude et douce; ce traitement, non-seulement dis-

γάρ οὐ διαφορεῖ μόνον τὴν χολὴν, ἀλλὰ καὶ τῆ σοιότητι μεγάλως
ἀφελεῖ, ψῦχον καὶ ὑγραῖνον τῆ δυνάμει. Λοῦε δὲ χωρὶς νίτρου χρή- 5
σεως, ἔλαιον Θερμὸν σεριχέων, καὶ οὕτως ἐμβιβάζειν, καὶ ἐγχρονίζειν ἐπιτρέπων ταῖς Θερμαῖς ἐμβάσεσιν ἐπὶ ὅσον ἀν σροθυμῶν5 ται τοὺς δὲ φιλολούτρους κὰν δεύτερον λούσης, ἀφελήσεις. Οἶνον 6
δὲ ἐν ἀρχαῖς μὲν, μηδόλως ἐπιδιδόναι, μετὰ ταῦτα δὲ, λευκὸν καὶ
λεπίὸν καὶ ὑδαρῆ, τέως καὶ ὀλίγον, ὕσίερον δὲ τῆς λύσεως ἤδη τοῦ

νοσήματος ωροσδοκωμένης, και ωλείονα. Σιτία δε τοῖς ἀκριβέσι 7

τριταίοις άρμότιει τὰ ψύχοντα καὶ ύγραίνοντα · λαχάνων μὲν οὖν
10 ἐπιτήδεια βλίτον, ἀτράφαξις, μαλάχη, Φριδακίνη καὶ κολοκύνθη ·
τῶν δὲ ἄλλων κατὰ ἀρχὰς μὲν, χυλὸς ωισάνης καὶ ρόφημα τὸ ἐκ
χόνδρου · μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἰχθύων οἱ ωετραῖοι καὶ τῶν ωιηνῶν
τὰ μαλακόσαρκα, καὶ τῶν μὴ τοιούτων τὰ ωιερὰ, καὶ τῶν χοίρων
οἱ ωόδες καὶ ἐγκέφαλοι · τῶν δὲ νέων καὶ ἡ σὰρξ δίσεφθος ·
15 καὶ ὁπωρῶν δὲ τῶν μὴ δυσπέπιων συγχωρεῖν ἐσθίειν · εἴργειν δὲ

15 καὶ ὀπωρῶν δὲ τῶν μὴ δυσπέπθων συγχωρεῖν ἐσθίειν· εἴργειν δὲ σαντὸς Θερμοῦ καὶ δριμέος. Τοὺς μὲν οὖν σολλοὺς οὕτω διαι- 8

sipe la bile, mais encore soulage beaucoup par sa vertu rafraîchissante ct humectante. Faites prendre le bain sans saupoudrer d'abord les ma-5 lades de nitre; mais, après avoir pratiqué des affusions d'huile, mettez-les dans la piscine et laissez-les séjourner dans l'eau chaude aussi longtemps qu'ils le voudront; vous agirez même dans l'intérêt de ceux qui se plaisent aux bains en leur permettant d'en prendre deux par jour. Au début on 6 proscrira le vin; plus tard on autorisera ceux qui sont blancs, ténus, aqueux, mais encore en petite quantité; plus tard encore, quand la solution de la maladie paraîtra prochaine, on en donnera davantage. Les 7 aliments rafraîchissants et humectants conviennent aux fièvres tierces vraies : parmi les légumes, la blette, l'arroche, la mauve, la laitue et le concombre; parmi les autres aliments, on choisira, au début, la crème d'orge et la bouillie d'alica, ensuite des poissons saxatiles, des volatiles à chair tendre, et les ailes seulement de ceux qui ont la chair dure; des pieds et des cervelles de cochon, de la chair deux fois cuite des cochons. de lait; quant aux fruits, on ne tolérera que ceux qui se digèrent facilement; on écartera les aliments chauds et âcres. Tel sera donc le régime 8

³⁻h. ἐμβιβάζων καὶ χρονίζων Μ. — 15. συγχωρῶν Codd.

τήσεις, τοὺς δὲ ἄνευ τρυΦῆς ζῶντας, χυλὸν ωθισάνης διδοὺς μέχρι πρίσεως.

δ', Τεταρταίου ιάσεις.

1 Ο δὲ τεταρταῖος μακρότατός τε ἐσθι καὶ ἀκινδυνότατος ὅσον ἐπὶ 2 ἐαυτῷ. Δεῖ δὲ τοὺς κάμνοντας αὐτοὺς κατὰ ἀρχὰς μὲν μήτε ἰσχυροῦ δώσει Φαρμάκου συγκινεῖν, μήτε κενοῦν σΦοδρῶς, διαιτᾶν δὲ τοῖς 5 ἀΦύσοις, καὶ τὴν γασθέρα ὑπομαλάτθειν τοῖς συνήθεσιν, μήτε δὲ χοιρείων λαμβανέτωσαν κρεῶν, μήτε ὅλως τῶν γλίσχρων καὶ σαχυχύμων ἐδεσμάτων ἀπεχέσθωσαν δὲ καὶ τῶν ψυχόντων καὶ ὑγραινόντων σάντων οἴνῳ δὲ λευκῷ καὶ λεπθῷ [καὶ] Θερμαίνοντι χρησάσθωσαν, καὶ τῶν σθηνῶν τοῖς μὴ ἐν ἔλεσι καὶ λίμναις διαιτω- 10 μένων, καὶ τοῖς εὐπέπθοις καὶ μηδὲν ἔχουσι γλίσχρον τῶν ἰχθύων, 3 καὶ ταρίχει δὲ καὶ νάπυῖ. Καὶ σέπερι δὲ αὐτοὺς ὡΦελήσει λεπθὸν 4 καὶ χνοῶδες ἐπιπατθόμενον ὕδατι Θερμῷ καὶ σινόμενον. Τρίψεων δὲ καὶ σεριπάτων, μὴ εἰργέσθωσαν · λουτροῦ δὲ εἰ δύναιντο σαν-

du plus grand nombre; ceux qui ne mènent pas une vie plantureuse vous les nourrirez jusqu'à la crise avec la ptisane.

4. DU TRAITEMENT DE LA FIÈVRE QUARTE.

1 La fièvre quarte est très-longue et très-peu dangereuse de sa nature.
2 Au début on ne donnera pas aux malades de médicaments violents et on ne fera pas de fortes évacuations; dans le régime on évitera les aliments venteux, et on amollira le ventre avec les moyens accoutumés; les malades s'abstiendront de chair de porc, surtout des mets visqueux et qui engendrent un suc épais; ils éviteront aussi tout ce qui refroidit et humecte; ils boiront du vin blanc, ténu et chaud; parmi les volatiles ils écarteront ceux qui vivent dans les étangs et les marais; on donnera des poissons qui se digèrent facilement et n'aient rien de visqueux, du poisson salé et de la moutarde. Le poivre aussi sera d'un bon effet, si on le prend réduit en poudre impalpable, saupoudré comme un duvet sur de 4 l'eau chaude. On ne défendra pas aux malades les frictions et la promenade; mais, si cela est possible, il vaut mieux s'abstenir entièrement du

CH. 4; 1. 9. [nal] e Syn.; om. Codd.

τελώς ἀπέχεσθαι, κάλλιον. Κατά ἀρχὰς μέν οὖν οὕτως την 5 άκμην δε, λεπίστερον τε διαιτάν και έάν ήσυχάζειν έπι ωλέον. αἰονῷν τε τὰ ὑποχόνδρια, καὶ καταπλάτθειν τοῖς μαλάσσουσι καὶ χαλῶσιν · εἶτα οὐτως τοῖς οὐρητικοῖς κεχρῆσθαι. Καὶ τῆς σαρακμῆς 6 5 ύποφαινομένης, καθαίρειν σφοδρότερον τῷ τὴν μέλαιναν κενούντα χολήν, αύτη γάρ γεννά το νόσημα ωλεονάσασα: καὶ διδόναι τῆς θηριακής έφεξής, ή τι των άλλων των σείρα δεδωκότων, ολόν έσι τόδε τὸ σάνυ δοκιμώτατον, ὁποῦ κυρηναϊκοῦ, σεπέρεως, σμύρνης, σηγάνου Φύλλων ἀνὰ Δα΄. Λειωθέντα καὶ μιχθέντα, ἀναλαμβάνε- 7 10 ται άτθικῷ μέλιτι καὶ δίδοται σρὸ όλίγου τῆς ἐπισημασίας σὺν δξυμέλιτι ωλήθος δ6ολών δύο. Εί τις τοῦ τοιούτου Φαρμάκου κατά 8 άρχὰς δοίη, άπλοῦν μέν ὄντα σολλάκις, διπλοῦν κατασκευάσει τὸν τεταρταῖον ἢ μείζονά τε καὶ χαλεπώτερον σάντως, διπλοῦν δὲ τυγχάνοντα τριπλοῦν ωοιήσει. — Τὰ δὲ κατὰ ωερίοδον ἰᾶται ρίγη 9 15 σάντα όσα σαχέων καὶ γλίσχρων χυμών έκγονα τυγχάνει, τό τε άγαρικον και ή καλαμίνθη διά μελικράτου σεινομένη και ένεψη-

bain. Tel sera le traitement au début; quand la fièvre atteint son plus 5 haut point, on nourrira moins, et le malade se reposera longuement; on fera des fomentations et on appliquera des cataplasmes relâchants et émollients sur les hypocondres; ensuite on donnera des diurétiques. Lorsqu'on approchera du déclin, on purgera assez fortement avec un mé- 6 dicament qui entraîne la bile noire; c'est en effet de sa prédominance dans le corps que naît le mal; puis on administrera la thériaque ou un autre des médicaments que l'expérience a consacrés; par exemple, et celui-là est le plus célèbre, le médicament ainsi composé : suc de cyrène, poivre, myrrhe, feuille de rue; de chacun une drachme. Le tout étant 7 broyé, mêlé et incorporé dans du miel attique, on en donnera deux oboles avec de l'oxymel, un peu avant le moment de l'accès. Si on pres- 8 crivait ce médicament au début de la maladie, on risquerait souvent de changer soit une quarte simple en quarte double, ou du moins en une sièvre plus forte et plus maligne, soit une quarte double en une triple. - L'agaric et la calaminthe, bus avec du mélicrat, ou la calaminthe cuite 9 dans de l'huile dont on frictionnera fortement tout le corps, dissipent

^{2.} δέ om. M.

5

θείσα έλαίφ τοῦ σώματος όλου γενναίως ἀνατριβομένου καὶ ὁ κόσιος ὁμοίως, καὶ σύρεθρον τοῦτο δὲ καὶ τοὺς ναρκώδεις καὶ τοὺς
10 σαρειμένους ἀφελεῖ. Παύει δὲ ρῖγος καὶ ἄγνου σπέρμα ὁμοίως
ἐλαίφ έψηθέν καὶ δαφνίδες, καὶ κόκκος κνίδιος μετὰ ἐλαίου καὶ
γίτρου.

ε'. Αμφημερινών ιάσεις.

1 Αμφημερινός δε καὶ μακρότατος εσθὶ καὶ οὐκ ἀκίνδυνος ὑπὸ 2 φλέγματος πλεονεξίας γεννώμενος. Δεῖ δε αὐτὸν ἰᾶσθαι ὀξυμέλιτί τε χρώμενον μετὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, καὶ τοῖς οὖρα κινοῦσι δα-3 ψιλῶς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπασι τοῖς τμητικοῖς. Μετὰ δε ταῦτα προνοοῦντες τῆς γασθρὸς, ἔπειτα ἐμούντων ἀπὸ ῥαφανίδων καὶ τοῖς 10 4 φλέγμα κενοῦσι χρώμενοι καθαρτηρίοις. Τὰ δε ἄλλα τῆς διαίτης 5 εὖδηλα· Θερμαίνειν γὰρ ὡφελεῖ καὶ τέμνειν. ἐπεὶ δε ἀκμῆς καὶ παρακμῆς ἐμνημονεύσαμεν, εἰδέναι χρὴ τὸν μὲν τεχνίτην πάντας τοὺς καιροὺς τῶν νοσημάτων διαχινώσκειν ἔκ τε τῶν οὖρων, μάλισθα καὶ τῶν σφυγμῶν· σοὶ γὰρ ἀρκέσει γνωρίζειν ἐπὶ τῶν κατὰ 15

les frissons périodiques qui sont produits par des humeurs épaisses et visqueuses; on obtient le même effet du costus et du pyrèthre, qui sou10 lagent aussi dans l'engourdissement et l'affaiblissement. On emploie encore contre les frissons la semence de gattilier cuite de même dans l'huile, les baies de laurier et les baies de Cnide avec de l'huile et du nitre.

5. DU TRAITEMENT DE LA FIÈVRE QUOTIDIENNE.

La fièvre quotidienne est très-longue et n'est pas sans danger; elle provient de la surabondance du flegme. Dans les premiers jours on aura recours à l'oxymel, puis aux diurétiques et à toutes les substances qui ont une vertu incisive. On s'occupe ensuite de l'état de l'estomac; on fera vomir avec des raiforts, et on emploiera les médicaments qui évacuent le flegme. Le reste du régime est clairement indiqué; il ne s'agit, en effet, que de réchauffer et d'inciser. En ce qui regardé les périodes d'état et du déclin auxquelles nous avons fait allusion, sachez qu'un médecin habile doit connaître les divers temps des maladies d'après les urines, et surtout d'après le pouls; mais il vous suffit, dans les maladies

σερίοδον νοσούντων την μέν ἀκμην έκ τοῦ τοὺς σαροξυσμοὺς μένειν ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρόνων τε καὶ συμπίωμάτων, τὰς δὲ σαρακμὰς ἐκ τοῦ καὶ τὸν χρόνον ἐλατίοῦσθαι τῶν σαροξυσμῶν καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σλῆθος τῶν συμπίωμάτων μειοῦσθαι.

ς'. Περί τῶν συντηκτικῶν συρετῶν.

5 Επειδάν χυμός σαραπλήσιος τῆ ξανθῆ χολῆ διὰ γασίρος ἐκ-
κρίνηται συρρότερος τῆ χρόα καὶ δυσώδης καὶ γλοιώδης τὴν σύσίασιν, καὶ ἐλαιώδης ὀΦθῆναι, γινώσκειν χρὴ σιμελῆ καὶ νεοπαγῆ
σάρκα τήκεσθαι σρὸς τοῦ συρετοῦ διακαεσίάτου καὶ σΦοδροτάτου
τυγχάνοντος · χρονίσαντος δὲ αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν σίερεῶν αὐτῶν
10 γίνεσθαι σύντηξιν · διὸ καὶ χαλεπώτατος ἐσὶν ἀπάντων συρετῶν ὁ τοιοῦτος. Εὐδηλον οὖν ὡς σξεσίπρίοις ἰάμασι χρησόμεθα, 2
ψυχρόν τε ἄγαν σροσφέροντες ὑδωρ σίνειν, καὶ καταπλάσματα
ψύχοντα κατὰ τὰ τοῦ Θώρακος καὶ τῶν ὑποχονδρίων καὶ ἐπιθέματα τοιαῦτα, καὶ τροφὰς ψυχούσας.

périodiques, de savoir que la fièvre est [dans son ensemble] à sa période d'état quand les accès durent le même temps, avec les mêmes symptômes, et que le déclin approche, lorsque les accès sont plus courts et que la gravité et le nombre des symptômes diminuent.

6. DES FIÈVRES COLLIQUATIVES.

S'il s'échappe par en bas une humeur semblable à de la bile jaune, 1 plus foncée cependant et d'une odeur plus fétide, ayant la consistance de la crasse des baignoires, et d'une apparence huileuse, on saura qu'une chair grasse et nouvellement coagulée est mise en dissolution par une fièvre très-brûlante et très-intense; si le mal s'aggrave, la colliquation s'étendra même à quelqu'une des parties solides; ce qui fait que cette fièvre est de toutes la plus maligne. Il s'ensuit clairement qu'on doit 2 avoir recours aux remèdes qui éteignent ce feu; on donnera donc à boire de l'eau très-froide, on appliquera des cataplasmes refroidissants et des épithèmes de même nature sur la région du thorax et des hypocondres; on prendra aussi des aliments froids.

^{13.} κατά] καί Μ; καὶ τά V.

ζ'. Περί λειποθυμίας.

Αὐτὸ μὲν τὸ πρᾶγμα τῆς λειποθυμίας ἔν ἐσὶιν · αἰτίαι δὲ αὐτοῦ πλείους, καὶ Θεραπεῖαι κατὰ ἐκάσὶην αὐτῶν ἴδιαι · τοσοῦτον οὖν ὑπὲρ αὐτῶν νῦν ἐροῦμεν, [εἰς] ὁσον ἄν τις μαθὼν ἰκανὸς εἴη τοῖς ἐξαίφνης προσπίπιουσιν ἐνίσιασθαι παροξυσμοῖς. Τοῖς μὲν οὖν ἐπὶ χολέραις καὶ κοιλίας ρύσεσι καὶ ταῖς ἄλλαις κενώσεσι ταῖς 5 ἀμέτροις λειποθυμοῦσιν ὕδωρ τε προσραίνειν ψυχρὸν καὶ ἀνατρίξειν τήν τε ρίνα καὶ τὸ σίόμα τῆς γασίρὸς, καὶ σπαράτιειν δακτύλων ἢ πίερῶν καθέσει καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν · χεῖρας, σκέλη τε καὶ πόδας διαδεῖν πλείοσι καὶ σφοδροτέροις δεσμοῖς · τὰ ἄνω μὲν ἐν ταῖς κάτωθεν κενώσεσι, τὰ δὲ κάτω ἐν ταῖς ἄνωθεν. Βοηθεῖ δὲ ταῖς 10 τοιαύταις ἐκλύσεσι καὶ οἶνος ψυχρῷ κεκραμένος. — Λουτρὸν δὲ τοῖς μὲν εἰς τὴν γασίερα ρεύμασιν ἐπιτηδειότατον, τοῖς δὲ διὰ αἰμορρα-

7. DES DÉFAILLANCES.

La défaillance est une en elle-même, mais elle a plusieurs causes, dont chacune a son traitement propre; ici nous n'en dirons que ce qui est nécessaire pour mettre chacun en état de connaître quels secours 2 il faut administrer dans les cas qui se présentent à l'improviste. Ceux donc chez qui la défaillance se produit par suite d'un débordement de bile, de flux de ventre ou d'autres déplétions immodérées, on les aspergera d'eau, on fera des frictions sous le nez et sur la région de l'orifice de l'estomac (épigastre); en introduisant le doigt ou une plume dans la bouche, on les fera vomir; les bras et les jambes seront liés avec des bandes nombreuses et fortement serrées : les membres supérieurs dans les évacuations qui se font par le bas, et les membres inférieurs lorsque 3 la déplétion s'opère par le haut. Le vin trempé d'eau froide est aussi 4 d'un bon effet. — Le bain est très-utile contre les flux qui se font vers l'estomac, mais très-contraire quand on est pris de défaillance par

Ch. 7; l. 1. πρᾶγμα] πάθος F. — ρας, σκέλη τε καὶ πόδας e Gal.; σκέλη
 Ib. αὐτοῦ] αὐτῆς M. — 2. αὐτῶν om. F. τε καὶ χεῖρας MV; χ. τε καὶ πόδας F. —
 -3. [εἰς] Gal.; om. Codd. — 8-9. χεῖ 10. κάτωθεν] κάτω FM.

γίαν ἢ ίδρώτων ἀμετρίαν λειποθυμοῦσι πολεμιώτατον · ψύξεως γὰρ οὖτοι καὶ σιὑψεως, οὐ χαλασμοῦ δέονται · ψυχρῷ δὲ ὕδατι κεκραμένος οἶνος αὐτοῖς ἐπιτήδειος. Οὕτε δὲ διαδεῖσθαι συμφέρει τού- 5 τους, οὕτε ἐμεῖν οὕτε ὅλως κινεῖσθαι · ψύχεσθαι δὲ ἀρμότιει καὶ 5 πυκνοῦσθαι · διὸ πνεύματά τε ψύχοντα κατασκευάσομεν εἰσρεῖν, καὶ τὸν ἀέρα τοῦ οἴκου τρέψομεν εἰς ψυχρὰν καὶ σιύφουσαν ποιότητα διὰ μυρσίνων καὶ ρόδων καὶ ἐλικῶν ἀμπέλων εἰς κομιδήν. Τούτους 6 μὲν βοηθεῖν οὕτως, ἔν γε τῷ παραχρῆμα. Τῶν δὲ διὰ πλῆθος λει- 7 ποθυμούντων, ἀνατρίδειν ἐπιπλεῖσιον καὶ θερμαίνειν καὶ διαδεῖν 10 τὰ κῶλα · τροφῆς δὲ αὐτοὺς καὶ οἴνου καὶ λουτροῦ εἴργειν εἰ πυρέτιοιεν, διδόναι δὲ μόνον μελίκρατον ἢ ὀρίγανον ἢ ὕσσωπον ἢ γλήχωνα ἢ θύμον συνεψημένον ἔχον · διδόναι δὲ καὶ ὁξυμέλιτος. — Ομοίως δὲ καὶ τὰς ἐπὶ ὑσιέραις ἐκλυομένας θεραπεύομεν χωρὶς 8 τοῦ διδόναι τοῦ ὀξυμέλιτος. Διαδεῖν δὲ καὶ τρίδειν αὐτῶν τὰ σκέλη 9 καὶ πυρίας προσάγειν, αῖς μὲν ἐκκρίσεις πολλαὶ γίνονται κατὰ

suite d'une hémorragie ou de sueurs excessives; dans ce cas, il faut en effet des réfrigérants et des astringents et non des relâchants; aussi le vin trempé d'eau froide produit alors un bon effet. On ne doit point 5 leur appliquer de bandes, ni les faire vomir, ni leur permettre aucun mouvement; ils exigent, au contraire, des remèdes refroidissants et condensants; en conséquence nous leur ménagerons l'arrivée de vents froids et nous entretiendrons avec soin les qualités froides et resserrantes de l'air de leur maison, en répandant avec soin sur le sol des rameaux de myrte, des roses et des vrilles de vignes. Tel est le traitement qui con- 6 vient à ces malades pour le premier moment. — Quand la défaillance 7 provient de plénitude, il faut frictionner autant que possible, réchauffer et lier les membres; on ne permet aucune nourriture, ni vin, ni bain, s'il y a de la fièvre, mais soit du mélicrat seul, soit du mélicrat dans lequel on aura fait cuire de l'origan, de l'hyssope, du pouliot ou du thym; on peut aussi donner de l'oxymel. - Nous traitons de la même manière les 8 femmes qui tombent en défaillance par suite d'affections hystériques; seulement nous supprimons l'oxymel. On doit aussi, chez ces femmes, 9 lier et frictionner les jambes, ou faire aussi des fomentations aux mamelles,

^{1.} σ7ύφεως Μ. — 5. ψύχοντα post εἰσρεῖν ΜΥ. — 7. διά... ρόδων om. ΜΥ.

τῶν μασίῶν · αἶς δὲ ἀνέσπασίαι μήτρα καὶ παρέσπασίαι, κατὰ βουεώνων καὶ μηρῶν · καὶ ὀσΦραντὰ, ταῖς μὲν ῥισὶ δυσωδέσίατα, ταῖς δὲ μήτραις, τὰ εὐώδη καὶ τὰ Θερμαίνοντα καὶ τὰ χαλῶντα προσά-10 ξομεν. — Διὰ ἀτονίὰν δὲ τοῦ σιομάχου λειποθυμίας γενομένης, ἐπι-

10 ξομεν. — Διὰ ἀτονίαν δὲ τοῦ σΤομάχου λειποθυμίας γενομένης, ἐπιπλάσμασι χρησόμεθα κατὰ τοῦ μορίου τονοῦσι διὰ Φοινίκων καὶ οἴνου καὶ ἀλΦίτων καὶ κρόκου καὶ ἀλόης καὶ μασΤίχης, ἐμβροχαῖς δὲ ταῖς διὰ ἀψινθίου καὶ μασΤιχίνου καὶ μηλίνου καὶ ναρδίνου καὶ 11 οἴνου. Θέρμης δὲ οὔσης καὶ ἐγκαύσεως, τούτοις μιγνύναι τι τῶν

ψυχόντων, ἢ τῆς κολοκύνθης, ἢ τῆς Φρίδακος τὸν χυλὸν καὶ τοῦ 12 σΙούχνου καὶ τοῦ ὄμφακος. Ὠφελεῖ δὲ αὐτοὺς γενναίως καὶ ἡ τῶν 10

13 ἄμρων ἀνάτριψις. [Εἰ δὲ] ἐπὶ τούτοις βέλτιον [μη] διατεθῶσι, τοὺς μὲν ἐγκαιομένους εὐθὺς ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν, τοῖς δὲ διὰ ψύξεως τινος αἴσθησιν ἔχουσι τὸ διὰ τριῶν ωεπέρεων, ἢ καὶ κατὰ ἑαυτὸ τὸ 14 ωέπερι δώσεις, καὶ ἀψινθίου ωίνειν. — Εἰ δὲ διὰ χυμοὺς μοχθηροὺς

s'il se produit une trop grande excrétion [par la vulve?] aux aines et aux cuisses, si la matrice est tirée en haut ou sur les côtés; on emploiera encore des substances odorantes, mettant les odeurs repoussantes sous les narines, et dans le vagin les odeurs agréables; enfin on use de réchauf10 fants et de relâchants. — La défaillance vient-elle de la faiblesse de l'orifice de l'estomac, on prescrira les topiques qui peuvent lui donner du ton, par exemple ceux que l'on prépaire avec du vin, des dattes, de l'alphiton, du safran, de l'aloès, du mastic; on pratique également des embrocations avec l'huile à l'absinthe, au mastic, aux pommes, au nard et au vin.

11 S'il y a de la chaleur et un sentiment de brûlure, on ajoute des réfrigérants, comme sont le suc de courge, de laitue, de morelle ou de verjus.

12-13 On obtiendra aussi un bon effet des frictions faites aux extrémités. S'il

ne se produit pas quelque amélioration, mettez au bain les malades brûlants; à ceux, au contraire, qui éprouvent une sensation de froid, prescrivez en boisson le médicament aux trois espèces de poivre, ou le poivre

14 ordinaire seul, et l'absinthe. — Quand ce sont des humeurs viciées ou
 2. δοΦραντικά MV. — Ib. δυσωδέ- ἀν βέλτιον Codd. — 13. ἡ κατὰ αὐτό M.

σ⁷ερα MV. — 3. τά ante χαλῶντα om. MV. — 11. [Εἰ δέ] Gal.; om. Codd. — Ib. [μή] Gal.; om. Codd. — Ib. τούτοις — Ib. τό om. F. — 14-p. 653, l. 1. Εἰ δὲ διὰ χυμούς μοχθηρούς... Θερμόν ὕδωρ repet. F. καὶ δάκνοντας ἔκλυσις παρακολουθείη, πίνειν διδούς Θερμὸν ὕδωρ ἢ ὑδρέλαιον, ἐμεῖν ποίει. Δυσεμὴς δὲ εἴ τις εἴη, Θερμαίνειν πρό- 15 τερον τὰ περὶ τὸν σἰόμαχον καὶ χεῖρας καὶ πόδας εἰ δὲ μηδὲ οὕ- τως ἐμοίη, δακτύλους ἢ πίερὰ καθιέτωσαν · μηδὲ οὕτως δὲ δυνα- μένων, ἔλαιον Θερμὸν πινέτωσαν · τοῦτο δὲ πολλάκις οὐκ ἔμετον κινεῖ, τὴν γασίέρα δὲ ἐρεθίζει · καὶ χρησιμώτατον ἐσίι · διὸ κἄν μὴ γένοιτο, συνεργεῖν ἡμᾶς ἄμεινον προσθέτοις χρωμένους. Βέλ- 16 τιον δὲ ἐπὶ τούτοις διατεθέντι, κόμην ἀψινθίου διδόναι πίνειν ἐν μελικράτω συνεψηθεῖσαν, καὶ παντοίως ρωννύναι τὰ μόρια διά τε 10 τῶν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένων καὶ διὰ τῶν ἔσωθεν λαμβανομένων. Οὐ 17 μὴν κατὰ ἀρχὰς οὕτω ποιεῖν προσήκει, ἀλλὰ μετὰ τὴν κένωσιν τῶν μοχθηρῶν χυμῶν. — Εἰ δὲ Φλέγματος ἀθροισθέντος ἐν σἰομάχω 18 πολλοῦ καὶ ψυχροῦ τὰς ἐκλύσεις συμβαίνει γίνεσθαι, καταιονήσεις τὸ μόριον ἐπιπλεῖσίον ἐλαίω ἀψινθάτω · καὶ δώσεις μελίκρα- σεις τὸ μόριον ἐπιπλεῖσίον ἐλαίω ἀψινθάτω · καὶ δώσεις μελίκρα-

mordantes [à l'orifice de l'estomac] qui causent la défaillance, faites boire de l'eau chaude ou de l'hydrelæon (mélange d'huile et d'eau) et provoquez le vomissement. Si l'individu a de la difficulté à vomir, réchauffez 15 d'abord la région de l'orifice de l'estomac, puis les mains et les pieds; si, même après cela, il ne peut vomir, on introduit les doigts ou une plume dans sa bouche; si ce moyen reste de nouveau sans effet, qu'il boive de l'huile chaude; souvent ce remède ne provoque pas le vomissement, mais les selles, et il est alors très utile; si cependant l'évacuation alvine n'a pas lieu, ce qu'il y a de mieux, c'est de la déterminer par des suppositoires. Lorsque le malade se trouvera en meilleur état, on lui fera boire une in- 16 fusion de sommités d'absinthe cuites dans le mélicrat, et on fortifiera les parties de toutes les façons possibles avec les remèdes qui s'appliquent extérieurement ou qui se prennent à l'intérieur. Cela ne doit pas se faire 17 au début, mais seulement lorsque les humeurs corrompues auront été expulsées. - Si la défaillance est le résultat d'un flux abondant de pituite 18 froide accumulée vers l'orifice de l'estomac, faites de larges affusions sur cette région avec de l'huile à l'absinthe, puis donnez du mélicrat dans lequel on aura fait bouillir de l'hysope ou quelque chose d'équivalent,

^{1.} έλκυσις MV. — 10. έσω G. — 11. ωροσήκεν MV.

τμητικώτερον γὰρ εἶναι χρὴ τὸν σύμπαντα τρόπον τῆς βοηθείας.—
19 ὅταν δὲ ἐπὶ ψύξεσιν ἰσχυραῖς λειποψυχήση τις, βοηθήσεις ωᾶσι
τρόποις ἐκθερμαίνων, οἶνόν τε διδοὺς κεκραμένον Ξερμῷ καὶ τροφὰς
20 Θερμαινούσας, καὶ ἀνατρίθων ωαρὰ ωυρί. — Τἀναντία δὲ ωοιήσεις ἐπὶ τῶν διὰ ωλείονα Θερμασίαν λειποψυχούντων, ἐν ἀέρι ωνι
γώδει διατριψάντων καὶ ἐν λουτρῷ χρονισάντων · τονώσεις οὖν
αὐτοὺς ἐν τῷ ωαραχρῆμα ψυχρὸν ὑδωρ ἐπιδιδοὺς ωίνειν καὶ ρἰπίζων καὶ καταπνεῖσθαι ωοιῶν, καὶ ἀνατρίβων τὸν σλόμαχον · μετὰ
21 δὲ ταῦτα καὶ οἶνον καὶ τροφὰς διδούς. — Εἰ δὲ διὰ φλεγμονῆς
ὑπερβολὴν ἢ κακοήθειαν ωυρετῶν λειποθυμοίη τις ἐν ταῖς εἰσβολαῖς 10
μετὰ τοῦ καταψύχεσθαι ωόδας, Θερμαίνων καὶ ἀνατρίβων σφοδρότερον καὶ διασφίγγων τὰ ἄκρα, κατακοιμᾶσθαί τε κωλύων, καὶ ωά22 σης εἴργων ωροσφορᾶς σιτίου καὶ ωδιατος ἀναρρώσεις. — Τοῖς δὲ
συγκοπῆναι διὰ ξηρότητα κινδυνεύουσιν, ἄρτου τι σὺν οἴνφ δώσεις

ou de l'oxymel et du poivre; dans ces cas, en effet, tout l'ensemble du 19 traitement doit avoir une grande vertu incisive. - Si, à la suite d'un refroidissement violent, quelqu'un tombe en défaillance, on lui portera secours en le réchauffant de toutes les manières possibles : avec du vin trempé d'eau chaude, des aliments réchauffants et des frictions faites 20 près du feu. - Pour ceux qui sont pris de défaillance par suite d'une trop grande chaleur, qui ont respiré un air méphitique, ou sont restés trop longtemps dans le bain, le traitement sera l'opposé; on doit les ranimer sans retard en leur faisant boire de l'eau glacée, en les éventant, en soufflant sur eux, et en leur pratiquant des frictions sur la région de l'orifice de l'estomac, après quoi on leur donnera du vin et des ali-21 ments. — Si la défaillance vient d'un excès d'inflammation ou de la malignité de la fièvre, au milieu de l'accès et lorsque le froid envahit les pieds du malade, on devra faire tous ses efforts pour le réchauffer en frictionnant énergiquement et en liant les extrémités; on empêchera le sommeil et on achèvera de ranimer le malade en éloignant de lui toute nour 22 riture et toute boisson. - A ceux qui sont en danger de tomber en défaillance par suite de sécheresse, on donnera un morceau de pain

^{1.} τμητικωτέρους M V. -3. Θερμαί- FV. -11-12. ἀνατρίδων Θερμὰν σφοδρ. νων V. -7. πίνειν] ποιεῖν M; πιεῖν MV. -14. τι om. M. -1b. σὰν τῷ οἶνω M.

ἢ χόνδρου σαντάπασιν ὸλίγου σλείονος γάρ εἰ ἐπιδοίης ἢ δυσπέπου σιτίου, συγκοπήσονται ταχέως. — Εἰ δὲ διὰ ἔμφραξιν καιρίου 23 τινὸς μορίου λειποψυχία σαρείη, τό τε ὀξύμελι δίδου καὶ μελίκρατον ἐναφεψηθέντος αὐτῷ γλήχωνος ἢ ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου, καὶ τὰς 5 τμητικωτέρας τῶν τροφῶν ἀνατριβέσθω δὲ καὶ διαδείσθω καὶ τούτων τὰ κῶλα, καὶ τοῖς διουρητικοῖς δὲ χρησάσθωσαν. Ρῷον δὲ 24 ἐπὶ τούτοις διατεθέντες, καὶ οἴνου λευκοῦ καὶ λεπίοῦ μὴ σάνυ σαλαιοῦ σινέτωσαν. — Εἰ δὲ διὰ ἀθρόαν σύου κένωσιν, ἀρκέσει τούτους 25 τοῖς ὀσφραντοῖς ἀνακτησαμένους, ῥοφήμασιν εὐπέπιοις διατρέφειν.

10 — Εἰ δὲ διὰ ἡδονῆς ὑπερβολὴν ἢ λύπης ἢ θυμοῦ ἢ φόβου ἢ ἐκπλή- 26 ξεως λειποψυχία συσιαίη, τοῖς τε ὀσφραντοῖς, καὶ ταῖς τῶν ῥινῶν καταλήψεσιν ἀνακτησαμένους, ἐμεῖν ἀναγκάζειν. — Οἱ δὲ διὰ 27 κωλικὴν διάθεσιν ἢ τινὸς ἄλλου μορίου μεγίσιην ὀδύνην λειποθυμοῦντες, διά τε τῶν συριαμάτων καὶ τῶν ἀνατρίψεων κατασία-

avec du vin, ou de l'alica, mais en petite quantité; car, si on donnait trop de nourriture ou une nourriture indigeste, la défaillance reviendrait bien vite. — Si la défaillance provient de l'obstruction de quelque par- 23 tie noble, on donnera de l'oxymel ou du mélicrat dans lequel on aura fait bouillir du pouliot ou de l'origan, ou de l'hysope, et les aliments les plus incisifs; on fera des frictions, on liera les membres, et on emploiera les diurétiques. S'il y a un peu d'amélioration, le malade 24 boira du vin blanc, ténu et pas trop vieux. - Si la défaillance est pro- 25 duite par une évacuation soudaine et abondante de pus, il suffira, après qu'on aura ranimé le malade en lui faisant respirer des parfums, de donner des bouillies de facile digestion. - Quand la lipopsychie est 26 causée par un excès de joie ou de chagrin, ou de colère, ou de crainte, ou de frayeur, faites respirer des parfums, serrez les narines, et, une fois la connaissance revenue, vous provoquerez le vomissement. — Ceux 27 qui tombent en défaillance à la suite d'une colique ou de toute espèce de très-grande douleur dans une autre partie, on les ranime par l'usage des fomentations et des frictions.

10

η'. Πρός διαφορουμένους δια ίδρώτων.

Των δε διαφορουμένων τους ίδρωτας ίσθησι καταπασσομένα γῆ Σαμία, λιθάργυρος, γύψος, κηκὶς, σχισθή, μυρρίνη, ἔλαιον οινάνθινου, ρόδινου, μήλινου, σχίνινου καταχριόμενα δέ μάννα καὶ ἄμυλον σύν ὢοῦ τῷ λευκῷ.

θ'. Πρός μαρδιακούς.

Καρδιακούς δε ώφελει καταπλασσόμενα κατά του σλομάχου βά- 5 του Φύλλα μετά κηρωτῆς ὀλίγης ἡ ἄρτου, ἡ μυρρίνης Φύλλα ἡ έλικες άμπέλου ή άρνόγλωσσον σύν άρτω ή κηρωτή όλίγη, ή μήλα 2 κυδώνια ή Φοίνικες. Καὶ ένέματα δὲ σαραλαμβάνεται ἀΦελίμως σ Ισάνης χυλος καθηψημένων άκροκωλίων. Καταχρίεται δέ αὐτῶν καὶ τὰ ἄκρα ἀΦελίμως κηρωτή ύγρα μετὰ νάπυος λείου.

ι'. Περί βουλίμου.

ı

Ο βούλιμος διὰ κατάψυξιν τοῦ σλομάχου συνίσλαται καὶ διὰ έν-

8. DU TRAITEMENT DE CEUX QUI SE RÉPANDENT EN SUEURS.

La terre de Samos, la litharge, le gypse, la noix de galle, l'alun de plume, le myrte, l'huile à cenanthe, aux roses, aux pommes, aux lentisques, dont on enduit le corps, arrêtent les sueurs profuses; il en est de même des onctions avec la manne, ou l'amidon, délayés dans un blanc d'œuf.

9. TRAITEMENT DES CARDIAQUES.

Dans la cardialgie, les feuilles de ronces avec une petite partie de cérat ou de pain, les feuilles de myrte ou les vrilles de vigne, ou le plantain, soit avec du pain, soit avec un peu de cérat, les coings, les dattes, sont employés avec succès, si on les met en cataplasmes sur l'orifice de l'es-2 tomac. On donnera aussi avec avantage, comme lavement, de la crème d'orge dans laquelle auront cuit des abatis. Il sera bon aussi d'oindre les extrémités avec du cérat liquide et de la moutarde pulvérisée.

10. DE LA FAIM IMMODÉRÉE.

La faim immodérée est produite par le refroidissement de l'orifice de CH. 8: 1. 1. δέ om. M V. - 4. το λευκου M V.

δειαν καὶ ἀτονίαν τῆς δυνάμεως ὑπὸ τῆς ἔξωθεν ψύξεως καταπιπῖούσης συνεδρεύει δὲ αὐτῷ ϖείνη κατὰ ἀρχὰς, μὴ ϖαραμένουσα
μέχρι ϖαντός. Τοῖς μὲν οἶν ἐν ὁδοιπορίαις ἢ καὶ ἄλλως ϖως βουλι- 2
μιῶσι διὰ τῶν ὀσΦραντῶν βοηθήσομεν, μάλισῖα δὲ κρέα [ὕεια] ϖροσ5 άγοντες ὀπῖὰ ταῖς ῥισὶν, ἢ ἐρίΦεια καὶ τὰ ἄλλα τὰ κνισσώδη, καὶ
διακρατοῦντες τὰ ἄκρα, τάς τε τρίχας ἀνασπῶντες, καὶ τὰς σιαγόνας διαμοχλεύοντες. Αναρρωθεῖσι δὲ αὐτοῖς, ἄρτον ἐν οἴνῷ κε- 3
κραμένῷ δώσομεν ἤ τι ἄλλο τῶν ταχέως ἀναλαμβανόντων τὴν
δύναμιν.

ια'. Περί χολέρας.

Την δε χολέραν δύναιτο ἄν τις κωλύειν, εμῶν ὁσάκις ἄν ὑπερ- 1 πληρούμενος τυγχάνη ωρό τῆς ωροσφορᾶς τῶν σιτίων καὶ ἤδη δε τρεπομένων αὐτῶν, κωλύσειεν ἄν τις την χολέραν εἰ μελικράτου λαθῶν ἢ χλιαροῦ ὕδατος, 'ἐμοίη, εἶτα ωυριάσας ἐλαίω την γασθέρα καὶ σκεπάσας ἐρίοις, κατακοιμηθείη χρόνον ωλείονα τοῦ εἰωθότος.

l'estomac, par le besoin, ou par l'affaiblissement qui résulte de l'action du froid extérieur; le besoin [réel?] de manger qui existe au début, mais qui ne dure pas toujours, s'y associe. En conséquence, on viendra en 2 aide à ceux qui, en voyage ou dans d'autres circonstances, sont pris d'une faim extraordinaire, soit en leur faisant respirer des substances odorantes, surtout en approchant de leurs narines de la chair de porc cuite, de bouc ou d'autres animaux à odeur forte, soit en liant leurs extrémités, en leur tirant les cheveux, en remuant leurs mâchoires. Quand le soulagement 3 est opéré, on donnera du pain avec du vin trempé ou quelque autre mets qui puisse réparer promptement les forces.

11. DU CHOLÉRA [NOSTRAS].

On pourra empêcher le choléra, si, chaque fois qu'on sent de la réplétion, on s'excite au vomissement avant de prendre d'autres aliments; quand déjà on est sur la pente du choléra, on arrêtera le mal en prenant du mélicrat ou de l'eau chaude; puis on vomira; ensuite on fera des fomentations d'huile sur le ventre; on l'entourera d'étoffes de laine, et on

^{4. [}δεια] e Gal.; om. Codd. — 7. ἀναμοχλεύοντες Μ. — Ch. 11, l. 10. δέ om. V.

2 Συσ Ίπναι δὲ αὐτῆς Φθασάσης, καὶ κενουμένων ἄνω καὶ κάτω μετὰ συντονίας, οὐ μόνον τῶν Φθαρέντων, ἀλλὰ καὶ ἐτέρας ὑλης τοῦ σώματος συνεφελκομένης, εἰ μὲν δήξεις σφοδραὶ ωαρακολουθοῖεν, μελίκρατον ωίνοντα κατακεραννύειν εἰ δὲ εῖεν ἐπιεικεῖς, ἀμβλύνεικ αὐτὰς ὑδατι, καὶ μὴ κωλύειν τὴν ἔκκρισιν, τήν γε μὴ ἄμετρον. 5 ἡπερκενώσεως δὲ γενομένης, καὶ σπασθῆναι κινδυνεύοντος τοῦ ωάσχοντος καὶ ἀσφύκτου ὄντος, καὶ τὰ ἄκρα καταψυχομένου, καὶ ψυχρὸν ἱδροῦντος, τοῦ τεχνίτου χρεία μόλις γὰρ ἀν ὁ οὕτω διακείμενος, καὶ ὑπόντος ἰατροῦ, σωθείη. Μὴ ωαρόντος δὲ, ωάντα ωοιεῖν τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ταινίαις μὲν ἢ ἐρίοις τὰ ἄκρα διαδεῖν, ἀνατρί 10 ξειν δὲ τὰ κατεψυγμένα μιγνύντα ἐλαίω κηροῦ τι καὶ ωεπέρεως καὶ νίτρου ἢ ἰρίνω μύρω μετά τινος τούτων ἢ σικυονίω μετὰ κασίορείου ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς σπαραγμοῖς βοηθεῖ. Διδόναι δὲ ἐφεξῆς τροΦήν κὰν ἐμέση, ωάλιν διδόναι, ἄχρις ἀν κατάσχη καὶ τῆ

2 restera au lit plus longtemps qu'à l'ordinaire. Si le choléra est confirmé et qu'une violente évacuation ait eu lieu par le haut et par le bas, nonseulement d'humeurs corrompues, mais même d'une autre matière sortie en même temps du corps, alors, s'il existe aussi de fortes tranchées, on les calmera en buvant du mélicrat; sont-elles légères, l'eau suffira pour les dissiper, et on laissera l'évacuation suivre son cours, pourvu qu'elle 3 ne soit pas trop abondante. Quand les déjections deviennent excessives, que le malade est en danger d'avoir des spasmes (crampes), qu'il est sans pouls, que ses extrémités se refroidissent, qu'il est pris d'une sueur froide, alors il faut un médecin habile; il est même douteux que le mé-4 decin, si on en a un sous la main, puisse sauver le malade. Si on n'en trouve pas, on aura recours à tous les expédients dont on peut disposer; par exemple, entourer les extrémités avec des bandes ou de la laine, frictionner les parties refroidies avec un mélange, soit d'huile, de cire, de poivre, ou de nitre, soit d'huile à l'iris et de quelqu'un des mêmes ingrédients, soit d'huile de Sicyone et de castoréum; tout cela, en effet, 5 calme les spasmes. Ensuite on donnera des aliments au malade; s'il les rejette, on lui en donnera de nouveau jusqu'à ce qu'il les tolère; après

τροφή προσεπιδιδόναι τι τῶν ῥωννύντων τὸν σθόμαχον ὁπωρῶν, μήλου, ἀπίου ἢ βότρυος ἤ τινος τοιούτου. Μάλισθα δὲ οἶνος τοὺς ε χολεροὺς ὀνίνησιν ὑπνον γὰρ ἐπάγων πολλάκις ἐλπίδας παρέχει τῆς σωτηρίας. Θερμότητος δὲ πλείονος περὶ τὰ σθέρνα καὶ ὑπο- 7 χόνδρια συνούσης, ἐπιψύχειν ῥοδίνω ἐμερεχομένοις ὀθονίοις, καὶ ἄλφιτα ἐπιρριπθοῦντας λειότατα μετὰ ῥοδίνου καὶ γλυκέος διδόναι δὲ αὐτοῖς καὶ τὸν οἶνον ψυχρόν.

ι6' Περί όδύνης.

Όταν εν δδύνη τινὶ τυγχάνη μόριον, σολυπραγμόνει την σρό- 1 Φασιν, εἰ διά τι τῶν ἔξωθεν γέγονεν σολλοὶ γὰρ κατὰ τὸ λελη10 θὸς εν τῷ καθεύδειν ἔβλάβησαν οὐκ ὀλιγάκις ἔν τε ἀθρόαις ἐπισΙροΦαῖς καὶ οὐ καλῶς ἐπεσχηματισμένον τὸ μόριον ἔχοντες. Καὶ 2
ψυχόμενα δὲ μέρη, τίλμασι καὶ σπάσμασι σεριπίπιοντα σφοδροτάταις ὀδύναις ἀλίσκονται. Γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ ῥευμάτων ἐπώδυνα 3

le repas on fera manger un des fruits qui fortifient l'orifice de l'estomac: pomme, poire, grappe de raisin, ou quelque chose de même nature. Le 6 vin est particulièrement utile dans cette affection; car, en amenant le sommeil, il offre souvent une chance de salut. Si un trop grand feu a envahi 7 la poitrine et les hypocondres, on rafraîchira ces parties avec des linges imbibés d'huile aux roses, ou en les aspergeant de farine d'orge bien écrasée, et mélangée avec de l'huile aux roses ou du vin d'un goût sucré; on peut aussi donner du vin froid.

12. DE LA DOULEUR.

Quand une partie du corps est prise de quelque douleur, le méde- l cin en cherche avec soin la cause pour savoir si elle est produite par un accident extérieur; fréquemment, en effet, on se blesse pendant le sommeil et on ne s'en souvient pas, par exemple, dans des mouvements brusques, et si quelque membre se trouve avoir porté à faux. En outre, 2 les membres refroidis sont pris de contractions et de spasmes, d'où résultent de violentes douleurs. Enfin la douleur vient très-souvent d'une 3

4 μόρια συνεχῶς. Εὰν οὖν τῶν προειρημένων μηδὲν αἴτιον ἢ τῆς ὁδύνης, τὴν προηγησαμένην ἐπίσκεψαι δίαιταν τοῦ πάσχοντος, εἰ ἀργοτέρα τοῦ συνήθους, καὶ εἰ ἐνεπίπλατο σιτίων οὐκ εἰωθὼς, ἢ τοῖς πολυτρόφοις ἐχρήσατο, καὶ εἰ κένωσίς τις εἰωθυῖα γίνεσθαι πρότερον νῦν μὴ γίγνοιτο τούτων γὰρ ἢ πάντων ἢ τινῶν συμβεβη- 5 κότων, πλῆθος αἴτιον εἶναι τῆς ὁδύνης ὑποληπθέον καὶ χρὴ κενῶσαι διὰ φλεβοτομίας ἢ διὰ καθάρσεως, εἰ κακοχυμία φαίνοιτο πλεονάσαι, τὴν ὑλην ἀπάγοντας διὰ τῶν πλησίον, οῖον ἐν κεφαλῆ μὲν τῆς ὑλης οὕσης διὰ ρινῶν ἢ ὑπερώας, ἢ ἀντισπάσει μετάγοντας εἰς 10 τοὺς ἐναντίους τόπους τὸ πλῆθος, ἀνατρίβοντας δριμέσι φαρμάκοις τὰ κῶλα καὶ διαδοῦντας. Ὠφελείας δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ γενομένης, πρόδηλον μὲν ὡς σφήνωσίς ἐσθι τοῦ λυποῦντος, καὶ διαφορεῖν αὐτὸ προσήκει φαρμάκοις. Διὰ πνεύματος δὲ ἔνσθασιν τῆς ὀδύνης συμ-

4 fluxion qui envahit les membres. Si on ne peut rapporter la douleur à aucune de ces causes, on devra examiner le régime que suivait auparavant le malade : s'il s'est abandonné à un repos inaccoutumé, si, contre son habitude, il s'est surchargé de nourriture, s'il a usé d'aliments très-substantiels, si une évacuation à laquelle on était accoutumé a été supprimée; si, dis-je, tout cela ensemble, ou un de ces cas seulement est observé, on soupçonnera que la cause de la douleur est la pléthore; aussi faut-il évacuer, soit en ouvrant la veine, soit en purgeant, si l'on croit que la 5 cause du mal est dans la surabondance des humeurs malignes. Quand il n'y a pas lieu d'agir ainsi, on aura recours soit à la dérivation afin d'éloigner la matière par le lieu le plus proche du siége de la douleur : par les narines ou le palais, si elle est dans la tête; soit à la révulsion qui chasse la surabondance des humeurs dans le lieu opposé, résultat qu'on obtiendra au moyen de frictions avec des médicaments âcres et 6 en liant les membres. S'il ne s'ensuit aucun bien, il est clair que le mal s'est fixé comme un coin dans la partie affectée; on devra donc em-7 ployer les médicaments qui dissipent. La douleur provient-elle de la résis-

^{2.} ωρ. δὲ ἐπισκέψασθαι M V. — 7. διὰ τόλης] οδύνης F. — 11. ἀνατριδων Codd. om. M V. — 8-9. χρησθέον Codd. — 10. — 12. καὶ om. M V. — Ib. διαδέων Codd.

δαινούσης προσκαρτερεῖν χρή τοῖς λεπθύνουσιν ἐδέσμασί τε καὶ πόμασι καὶ ἐνέμασιν ἀραιοῦντας τὸ πάσχον σῶμα, διά τε πυρίων καὶ καταιονήσεων καὶ καταπλασμάτων. Αἰτίου δὲ ὅντος ὅγκου παρὰ 8 Φύσιν, ἰάση δηλονότι τοῦτον. Δακνώδους δὲ ὑγροῦ ποιοῦντος τὴν 9 5 ὀδύνην πολεμιώτατα τὰ λεπθύνοντα καὶ Θερμαίνοντα κατάλληλα δὲ, εἰ μὲν ἰᾶσθαι μέλλοι, τὰ κενοῦντα τὸν λυποῦντα χυμὸν διὰ τῶν ἀδήκτως ἡυπθύντων. Εἰ δὲ τοῦτο μὴ εἴη δυνατὸν, τὰ κατακεράσαι 10 δυνάμενα καὶ τούτου δὲ ὅντος ἀδυνάτου, τὰ ναρκωτικὰ Φάρμακα τὰ μὲν γὰρ ὄντως ἀνώδυνα Φάρμακα λεπθομερῆ τε εἶναι χρὴ καὶ 10 μετρίως Θερμὰ, μηδὲ ἡσθινοσοῦν μετέχοντα σθύψεως, οἶόν ἐσθι τὸ ἀνήθινον ἔλαιον ὑπὲρ τοῦ κενῶσαι καὶ συμπέψαι καὶ ὁμαλῦναι πᾶν ὅσον ἐν τοῖς ὀδυνωμένοις ἐσθὶ μορίοις. Τὰ δὲ λεγόμενα μόνον 11 ἀνώδυνα, ψύχει πᾶν τὸ σῶμα, καὶ ναρκοῖ τὴν αἴσθησιν, καταφοράν τε ἐργάζεται, καὶ χρὴ γινώσκειν ὡς ὅμοιόν τι νεκρώσει πάσχοντα 15 τὰ μόρια καὶ τῶν ὀδυνώντων αἰτίων ἀναίσθητα γίνεται. Καὶ πολ- 12

tance du pneuma intérieur, on insistera pour raréfier le corps malade par les aliments, les boissons et les lavements atténuants et aussi par les fomentations, les affusions et les cataplasmes. La douleur est-elle causée par une tumeur contre nature, il faut remédier à cette tumeur. Lorsqu'une humeur mordicante produit la douleur, les remèdes atténuants et échauffants sont tout à fait nuisibles: au contraire, ceux-là conviennent, si vous voulez guérir, qui expulsent l'humeur malfaisante, en nettoyant sans produire de tranchées. Si cela ne peut se faire, ayez recours aux 10 médicaments capables de tempérer la douleur; si cela est encore impossible, employez les narcotiques; en effet, les véritables anodins doivent être ténus, modérement chauds, et n'avoir aucune astringence : telle est l'huile à l'aneth, dont l'effet est d'évacuer, ou de cuire, ou de rendre uni tout ce qui existe de mal dans la partie affectée. Mais les médica- 11 ments qu'on appelle simplement anodins refroidissent tout le corps, engourdissent les sens, procurent un sommeil profond; il faut même savoir que les membres malades paraissent comme ceux des morts et qu'ils deviennent insensibles à ce qui cause la douleur. Beaucoup, par l'usage 12

^{2.} καὶ ἐν αἴμασιν Ϝ; om. M V. -- 9. σᾶσαν νόσον Godd. — 13. ναρκῶν Μ οὕτως Μ 1° m. — 12. σᾶν όσον Gal.; 1° m.; ναρκῶν 2° m. — 14. τε] δέ M V.

15

20

25

λοὶ τῶν συνεχῶς τὰ τοιαῦτα λαμβανόντων εἰς ἀνίατον ψύξιν ἤγαγον τὰ μόρια· καὶ εἰ βραχεῖ δὲ ωλείω ωοθείη Θάνατον ἐπιφέρει.

prolongé de ces médicaments, ont refroidi leurs membres d'une manière irremédiable, et, s'ils en avaient bu plus longtemps, ils se seraient donné la mort.

Donne καυθέν au lieu de κατὰ έν, p. 225, l. 3-4; κατά au lieu de ἐπί, 225, 6; om. μηλέας, 326, 7; κάν..... σωμάτων, 227, 4-6; donne ωλασσόμενα, 327, 11.

CH. 14. (Πρός τραύματα ωεριωδυνοῦντα καὶ Φλεγμαίνοντα.) = Syn. VII, 1 (suite, depuis Πρός δὲ τά, p. 328, 4).

Donne σαρκωτόν au lieu de σαρκωτικον Φάρμακου, p. 329, 1; donne le texte 10 des Codd. (om. καί) qui figure dans les variantes, 329, note 8-9; om. μετρίας, 329, 13.

CH. 16. = Syn. VII, 3.

Сн. 17. = Syn. VII, 4.

Donne λεπίς καταπλασσομένη au lieu de λεπίδα κατάπασσε, p. 331, 11.

Сн. 18. = Syn. VII, 5.

Ajoute woιησάντων entre ούτω et wolldnis, p. 332, 7.

CH. 19. (Πρὸς τὰ ἐξ ὑποδημάτων ωαρατρίμματα). = Syn. VII, 5 (suite, depuis Πρὸς δὲ τὰ, p. 332, 12).

Ajoute σαλαιόν après δέρμα, p. 333, 1.

CH. 20. = Syn. VII, 6.

Donne κατάχριε au lieu de κατάπλασσε, p. 334, 1; om. άλευρον... κατάπλασσε, p. 334, 1-2; ἐμπλάσσων..... δθόνην, 334, 5-7; donne Φλοιὸς καταπλασσόμενος ἐπουλοῖ ωίτυος Φλοιὸς λείας, ἢ ἀδιάντον, 334, 9; om. ἢ ὡς Åδαμάντιος. .. κατάχριε, 335, 2-3.

2. ωλείω ή Ε; ωλεῖον Μ. V.

5

Donne εἰ μή au lieu de καὶ μή, p. 335, 6; φρύξαs au lieu de φώξαs. 336, 5; om. ή avant σεῦτλον, 336, 6.

Сн. 23. = Syn. VII, 9.

Om. le second ωάλιν, p. 337, 12.

Donne *Ισχυρώς* au lieu de *ἰχώρος*, p. 338, 11; τάχισία, au lieu de ἐν τάχει, 339, 7.

10 CH. 25. = Syn, VII, 11.

Om. έλκύδρια... Κολοκύνθης, p. 340, 12-13, et donne τῆς avant ξηρᾶς, 13; ajoute τῶν ὀνομαζομένων ἰδίων ὀσΤρέων κεκαυμένοις entre ΘσΤράκοις et χρώμεθα, 341, 7; donne ἤ au lieu de Πρὸς τὰ Φηριώδη, 342, 8.

Ch. 26. (Πρὸς τους ἐν τοῖς ἔλιεσι σκώληκας.) = Syn. II (suite, depuis Tous δὲ σκώληκας, p. 343, 2).

Om. παθαρού, μήτε, p. 344, 8.

Donne προσλαμβανούσης au lieu de λαμβανούσης, p. 346, 3; ούτω, au lieu de 20 ἐν τῷ, 346, 9.

Om. ωοιεί.... δέρματος, p. 347, 3-4; donne Eίδη au lieu de Είδος, p. 347, 10; ajoute δέ après Δέρμα, 348, 1.

25 Donne Τὰ δὲ ἡήγμ. p. 348, 6.

Donne ἀρισ ολοχία σ Τρογγύλη άμμ. δέ σύν μ. καὶ ύοσκ. p. 350, 9.

PLAIES, TUMEURS, MALADIES DE LA PEAU. 675

CH. 33. (Πρὸς τὰ ωερὶ τοὺς ὄνυχας ωάθη.) = Syn. VII, 18.

CH. 34. (Πρὸς τὰ ἐν τοῖς δακτύλοις ω/ερύγια.) = Syn. VII, 18 (suite, depuis Πρὸς δὲ τὰ, p. 352, 10).

Сн. 35. = Syn. VII, 19.

 $G_{\rm H}$. 36. = $S_{\gamma n}$. VII, 20.

ŧ

Place αίμοδραγία... Φαρμάκων, p. 355, 13-356, 1 après συμπιπ7. 356, 3; donne ὑπίωσι an lien de ὑπολειΦθῶσι, 358, 7; om. ἐν οἴνφ... λεάνας, 358, 14-359, 1.

CH. 37. (Πρός οὐλάς καὶ σ7ίμματα καὶ μώλωπας.) = Syn. VII, 21. *

Сн. 38. = Syn. VII, 22.

Donne λεπ τυνόντων au lieu de λεπ το μερών, p. 361, 1-2; om. Τήν, 362, 8; ψυ- 10 χρόν, 362, 11; donne δεῖ το ίνυν au lieu de δεῖ τι, 363, 4; om. ἐὰν μὲν... ἀλεύρον, 363, 14-364, 1.

Сн. 39. — Syn. VII, 22. (Suite, depuis Тпито̀и Фарцанои, р. 364, 6).

CH. 40. (Πρὸς ἔληη πεφαλ.) = Syn. VII, 23.

CH. 41. == Syn. VII. 24.

Om. Ε΄κ τῶν Γαληνοῦ, titre, et ainsi toujours; om. ἐν δὲ ταῖς..... διαφορητικοῖς, p. 366, 5-6; Θερμάς... πρὸς τάς, 366, 14, 367, 1.

CH. 42. = $S\gamma n$. VII. 25.

Donne προσφάτω au lieu de προφάσει, p. 369, 2; έχοντι, au lieu de πάσχοντι, 369, 7.

CH. 43. = Syn. VII, 28.

CH. 44. == Syn. VII, 29.

Om. φύματα, p. 375, 1; donne τερεδινθίνη au lieu de τερμινθίνη, 375, 6.

Сн. 45. = Syn. VII, 3o.

Сн. 46. — Syn. VII. 31.

Donne εἰργασμένων au lieu de ἠργμένον, p. 377, 7.

CH. 47. = Syn. VII, 32.

Donne woré au lieu de ore, p. 378, 11; Hhyvuras au lieu de Miyvuras, 379, 6.

5

15

20

25

CH. 48. (ψύχουσα κηρωτή.) = Syn. VII, 32. (Suite, depuis Ψύχουσα κηρωτή, p. 379, 7-8).

Donne ωελιανόν au lieu de ωελιδνόν, p. 380, 6; om. γενέσθαι.... ωελιδνόν, 380, 7-8.

5 Сн. 49. = Syn. VII, 33.

Om. μήτε ἀνδρ. ἢ ἀείζ., et donne ώs au lieu de ἢ τι τῶν οὔτω, p. 381, 14; donne χυλῷ au lieu de χυλόν, 382, 13, et om. οἴνω, 383, 1; donne τρύγγνου (sic) au lieu de τεύτλου.

Сн 50. = Syn. 34.

10 Om. οἶόν.... σκίβρων, p. 384, 6-11.

CH. 51. = Syn. VII, 35.

Donne ἐππιέσεις au lieu de ωιέσεις, p. 385, 1; Καὶ χρονικόν au lieu de Κεχρονικός, 385, 9.

ν6' Πρὸς σκίδας (?).

15 Βδελλίφ μάλισ α χρώνταί τινες ἐπί τε βρογχοκηλικών καὶ ὑδροκηλικών ἀσίτου ω Τυάλου δεύοντες [ώς] ἐμπλασ Ιώδη σύσ Ιασιν σχεῖν. Κυπαρίσσου τὰ Φύλλα καὶ οἱ βλασ Τοὶ τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ ἀπαλὰ τοὺς ἐντεροκηλικοὺς ὡΦελεῖ καὶ γὰρ ἔπραίνει καὶ τόνον ἐντίθησι τοῖς ὑγροτέροις χαλαροῖς σώμασι.

Сн. 53. = Syn. VII, 41.

20 Donne καὶ καταμίζας au lieu de κατάπλασσε.... μίζας, p. 388, 8-9.

CH. 54. = Syn. VII, 42.

Om. Φύλλα.... έαυτὸν καί, p. 388, 11-389, 2.

Cn. 55. = $S\gamma n$. VII, 43.

Om. τε μυρμ. καί, p. 389, 7; έξαίρει... μυρμηκίας, 389, 10-11; ajoute λεπίς 25 μολίβδου λεπτή καλῆς ἐπιτεθεῖσα κατὰ γαγγλίου τελέως ἀφανίζει après ἐκβάλλουσιν, 390, 3. (Voy. Syn. VII, 44.)

Сн. 56. = Syn. VII, 45.

Om. ἢ σῦκα..... κατάπλασσε, p. 391, 5-6.

10

CH. 57. = Syn. VII, 46.

CH. 58. = Syn. VII, 48.

Donne μέλιτος au lieu de ὀξυμέλιτος, p. 394, 5.

 C_{H} . 59. = Syn. VII, 49.

CH. 60 (Τροχ. πρὸς λειχ.). = Syn. VIII, 49. (Suite, depuis Τροχίσκος πρὸς 5 λειχ. p. 396, 10).

CH. 61. = Syn. VII, 50.

Om. καὶ κατά..... διαφορούντα, p. 397, 8-9; donne σαρηγορητικόν et διαφορητικόν, au lieu de σαρηγορητικά et διαφορητικά, p. 397, 9-10 et 11; φαρμάκοις au lieu de ἐμπλάστροις, 398, 3.

 C_{H} . 6_{2} . = $S_{\gamma}n$. VII, 5_{1} .

Donne φλεδοτομούμεν au lieu de προφλεδοτομούμεν, p. 399, 13.

ξγ'. Περί τῶν δηλητηρίων καὶ τῶν ἰοδόλων.

Περλ τῶν δηλητηρίων οὕτε ἀδιορίσως γράφειν ἀσφαλές, οὕτε ἐκάσθου λέγοντος τὰς ἐπαγομένας βλάβας γράφειν, οὕτε τὰς Θε- 15 ραπείας · ωαράσχοι γὰρ ἀν ἡ τοιαύτη διδασκαλία τοῖς μοχθηροῖς ἀφορμὴν κακουργίας · ὅσα δὲ κοινῶς βοηθεῖν ωεπίσθευται τοῖς Θανάσιμον εἰληφόσι φάρμακον, ταῦτα γράψαι καλῶς ἀν ἔχοι. Κελεύειν

63. DES POISONS ET DES ANIMAUX VENIMEUX.

Il n'est pas prudent d'écrire sur les poisons sans y mettre de la réserve, ni de faire connaître soit les propriétés nuisibles que chacun leur attribue, soit les divers modes de traitement; celui en effet qui entrerait dans ces détails donnerait occasion aux méchants de faire heaucoup de mal; je crois, du moins, qu'il convient de parler des remèdes approuvés 2 par l'expérience commune dans le cas d'empoisonnement. Ainsi on fait

δὲ χρὴ τοὺς εἰλη Φότας εὐθὺς, ἀνυπερθέτως προλαμβάνοντας συνεχῶς [ὡς] πλεῖσιον ὑδρέλαιον, κὰὶ πάλιν παντοδαπὰ σιτία λαβόντας εἰς κόρον, αὖθις ἐμεῖν ἢ γὰρ συνεκκενωθήσεται τὸ Φάρμακον, ἢ ἐπικραθὲν ἀμβλυτέραν ἔξει δύναμιν. Εἰ δὲ ἐγκαίοιντο τὴν γασιέρα μετὰ 3 τὸν ἐμετὸν, ὑδροροδίνω ποτίσας αὖθις ἐμεῖν κέλευε. Δίδου δὲ καὶ 4 τῆς Ֆηριακῆς μετὰ οἴνου δυναμένης καὶ μόνης ἀντιβαίνειν τοῖς δηλητηρίοις μὴ παρούσης δὲ αὐτῆς, ἀρκευθίδας ἐννέα καὶ πηγάνου εἴκοσι Φύλλα λειώσας πότιζε, ἢ χαμαιπίτυος βοτάνης μετὰ οἴνου, καὶ ὑπνου μὲν παντελῶς εἴργων, ψηλαφία δὲ τῶν ἄκρων χρώμενος 10 κὰν ὑποβιβασθῆναι τὸ δηλητήριον προσδοκηθῆ, διὰ τοῦ δάκνεσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι τὴν κάτω γασιέρα, κλυσίῆρσι δὴ δριμέσι χρῆσθαι, μέλι δαψιλὲς καὶ ἀφρόλιτρον ἢ ἔτερόν τι τῶν ὑπακτικωτέρων μιγνύς.

boire aussitôt, sans aucun retard, et d'un seul trait, de l'huile battue avec de l'eau en aussi grande quantité que possible, puis on les gorge d'aliments de toute espèce et aussitôt on excite le vomissement: de cette manière le poison sera rejeté avec les aliments, ou sa malignité sera tempérée par le mélange. Si, après le vomissement, le ventre est pris d'une 3 chaleur brûlante, on prescrira un mélange d'eau et d'huile aux roses, et on fera vomir de nouveau. Donnez aussi la thériaque dans du vin; elle 4 peut par elle-même neutraliser le poison; si vous n'avez pas de thériaque à votre disposition, broyez et faites prendre soit neuf baies de genévrier et vingt feuillets de rue, soit l'ivette avec du vin; le malade doit être privé entièrement de sommeil; pour le tenir éveillé, on chatouillera les extrémités; le poison semble-t-il descendu attendu qu'il cause des tranchées dans le ventre inférieur, on administrera des lavements âcres dans lesquels on mettra du miel en abondance et de l'écume de soude, ou quelque autre des spécifiques qui relâchent davantage le ventre.

^{, 2. [}ω΄s] om. Codd. — Ib. λαδόντας] 9. υπνου] οἶνου M.V. — Ib. ψηλάφα F. διδόντας M.V. — 6. καί om. M.V. — 11. δέ Codd.; om. F.

5

ξδ΄. Κοινά πρός πάντα θανάσιμα φάρμακα.

1 Χαλβάνης Δδ', σμύρνης Δα' · ταῦτα τρίψας καὶ διεὶς οἴνφ γλυ2 κεῖ σότιζε. — Αλλο. Πηγάνου Φύλλα κ', κάρυα βασιλικά β', ἀλός χόνδρον α', ἰσχάδας β' · ταῦτα ἐσθίειν δίδου, καὶ ὑπὸ οὐδενὸς βλα3 βήσεται Θανασίμου Φαρμάκου. Ποιεῖ δὲ καὶ ὀριγάνου, ὄρνιθος καθηψημένης καὶ συντακείσης ζωμὸς, [καὶ] ὁποβάλσαμον σὺν γάλακτι γυναικείφ ἢ ὑδατι.

ξε'. Πρός τους ύπο μυκήτων ωνιγομένους.

Τοὺς δὲ ὑπὸ μυκήτων συιγομένους [κουφίζει] δξύμελι μετὰ νίτρου συνόμενον, καὶ ὀρνίθων τῶν κατοικιδίων ἄφοδος μετὰ ὀξυμέλιτος 2 δίδου δὲ τρίψας μετὰ ὑδατος. Δίδου δὲ καὶ ῥαφανίδας ὅτι σλείσιας ὀπιὰς ἐσθίειν, ἢ τρύγα οἴνου καύσας καὶ τρίψας μετὰ ὑδατος δίδου 10 σίνειν.

64. REMÈDE COMMUN CONTRE TOUS LES BREUVAGES EMPOISONNÉS.

Prenez galbanum, quatre drachmes, myrrhe, une drachme; pilez et délayez dans du vin d'un goût sucré et donnez à boire. — Autre. Vingt feuillets de rue, deux de noyer royal (noyer ordinaire), un grumeau de sel, deux figues sèches; faites manger; quiconque usera de ce remède ne craindra aucun poison. — On attribue les mêmes propriétés au bouillon de poule cuite avec l'origan, jusqu'à ce que la chair soit réduite en bouillie, et aussi à l'opobalsamum pris avec du lait de femme ou avec de l'eau.

65. TRAITEMENT DE CEUX QUI SONT ÉTOUFFÉS PAR LES CHAMPIGNONS.

L'oxymel bu avec du nitre, la fiente de poules domestiques délayée dans de l'oxymel, soulagent ceux qui sont étouffés par les champignons;
 donnez avec de l'eau, après avoir broyé. Donnez aussi à manger des raiforts aussi cuits que possible, ou encore calcinez de la lie de vin, broyez et faites boire la poudre avec de l'eau.

Сн. 64; 1. 5. [nai] om. Codd. — Сн. 65; 1. 7. [novoissi] Gal.; om. Codd.

ξς'. Πρὸς γάλα τυρωθέν.

Όξος ωότιζε, η γλυκύ ωότιζε, η ωυτίαν ώς ωλείσην μετὰ ύδατος κρηναίου δίδου, η σίλφιον καὶ Θεῖον ἴσα· τρίψας διὰ ὀξυκράτου ωότιζε.

ξζ'. Πρὸς βδέλλας.

Οξει ως δριμυτάτω ωότιζε, η οξάλμη. Χρησίεον δε και τοις την 1-2 5 κοιλίαν λύουσι τουνεκτρέχειν γαρ εἰωθασι τοις διαχωρήμασι. Ποιεί 3 δε και χυλος ἀναγαλλίδος ωινόμενος, και Θύμος λείος σύν όξει δριμεί ωινόμενος. Ημείς δε δια σκορόδων βρώσιν ἐκδάλλοντες αὐτας, 4 οὐδενος των εἰρημένων χρηζομεν.

ξη'. Πρὸς τὰς τῶν σφηκῶν καὶ μελισσῶν ωληγάς.

Μαλάχης Φύλλα τρίψας ἐπιτίθει, ἢ σησάμου Φύλλα, καὶ αὐτὸ 1 10 τὸ σήσαμον κατάπλασσε.

66. CONTRE LE LAIT CAILLÉ DANS L'ESTOMAC.

Faites boire du vinaigre, ou du vin d'un goût sucré, ou de la présure en abondance avec de l'eau de fontaine, ou du silphiam et du soufre à doses égales; broyez et donnez à boire avec de l'oxycrat.

67. CONTRE LES SANGSUES AVALÉES.

A ceux qui auront avalé des sangsues on fera boire du vinaigre trèsfort ou de la saumure. On usera aussi des médicaments qui relâchent le ventre, car les sangsues sortent le plus souvent avec les excréments. On pourra boire également le sud de mouron ou du thym pilé dans du vinaigre très-fort. Mais, pour nous, qui chassons les sangsues en faisant manger de l'ail, nous ne nous servons d'aucune des recettes précédentes.

2

68. CONTRE LES PIQÛRES DES GUÊPES ET DES ABEILLES.

Pilez des feuilles de mauve et appliquez-les sur les piqures, ou employez en cataplasme soit les feuilles de sésame, soit le sésame tout entier.

ξθ'. Πρός σκολόπενδραν.

1 · Οξάλμη δριμεία Θερμῆ κατάντλει, καὶ τέφραν μετὰ ὄξους κατάπλασσε.

ο'. Πρός μυγαλᾶς.

Σκόροδα συντρίψας σὺν τοῖς λεπίσμασι, καὶ κύμινον ἴσον ὄγκῳ, διεὶς ἐλαίῳ κατάπλασσε τὸ δῆγμα καὶ συνάλειΦε τοὺς κύκλῳ τό-2 πους. Αν δὲ ἐκραγῆ καὶ ἔλκος γένηται, ὁξάλμη κατάντλει καὶ 5 κριθὴν κατακαύσας κατάπλασσε ἐπὶ τὰ ἔλκη · οὐκ ἐκραγήσεται δὲ εἰ μὴ κύουσα δάκυῃ μυγαλῆ.

οα'. Πρός κυνοδήκτους και ανθρωποδήκτους και σιθηκοδήκτους.

Σπόγγον ὄξει δεύσας ἐπιτίθει· ἢ μαράθρου ῥίζαν κόψας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει, ἢ ἴριν ἰλλυρικὴν λείαν μετὰ μέλιτος, ἢ σῦκον ἢ ἀμύγδαλα ωικρὰ τρίψας ἐπιτίθει· ἢ λιθάργυρον καὶ ἄλας λεάνας 10

69. CONTRE LA SCOLOPENDRE.

Lavez avec de la saumure très-forte et chaude l'endroit qui a été piqué par une scolopendre; on peut aussi appliquer de la cendre délayée dans du vinaigre.

70. CONTRE LA MUSARAIGNE.

Pilez de l'ail avec ses enveloppes et du cumin en quantité égale; dé-L'ayez dans l'huile; mettez un cataplasme sur la morsure, et avec le jus 2 oignez les parties voisines. S'il y a une rupture et une plaie, on l'arrosera de saumure et on y appliquera de l'orge grillée; mais il n'y aura pas de rupture, si la morsure est faite par une musaraigne qui n'est pas pleine.

71. CONTRE LES MORSURES DE CHIEN, D'HOMME OU DE SINGE.

Appliquez, soit une éponge imbibée de vinaigre, soit de la semence de fenouil broyée avec du miel, soit de l'iris d'Illyrie avec du miel, soit des figues, soit des amandes amères pilées, soit de la litharge et du sel

CH. 70; 1. 5. ἐκ ῥαγῶν M; ἐκ ῥαγῆ V. — 7. εἰ] ἡ Codd. — Ib. δαῆ Codd.

επιτίθει. Πρός δὲ τὰ ἤδη σεπυωμένα, ὄροβον λεῖον μετὰ μέλιτος 2 επιτίθει. Πρὸς δὲ τὰ Θερμαίνοντα λιθαργύρφ λείφ μετὰ ΰδατος 3 κατάχριε.

ο6'. Πρός λυσσοδήκτους.,

Καρκίνους ζώντας ἐπὶ λοπάδος Θεὶς ἐξ ἐρυθροῦ χαλκοῦ καίειν ι

5 δεῖ ἄχρις οὖ τεφρωθώσιν ὡς εὐκόλως λειοῦσθαι· καίειν δεῖ μετὰ
Κυνὸς ἐπιτολὴν, ὄντος ἡλίου μὲν [ἐν] Λέοντι, τῆς δὲ σελήνης ὀκτωκαιδεκαταίας, καὶ ωριεῖν φάρμακον· οἰς (τῆς ?) μὲν τῶν καρκίνων
τέφρας ἐμβάλλοντα μοίρας δέκα, γεντιανῆς δὲ μοίρας ε΄ καὶ λιβανωτοῦ μοῖραν μίαν, καὶ δίδου ωίνειν ἐξ αὐτοῦ τοῖς λυσσοδήκτοις κατὰ

10 ἐκάσην ἡμέραν ἄχρι τῆς μ΄, ἐπιπάσσων ὕδατι κοχλιάριον ἐν εὐμέγεθες· εἰ δὲ μετὰ ἡμέρας τινὰς τοῦ δηχθῆναι ωρονοῆ τοῦ δεδηγμένου, δύο κοχλιάρια δίδου. Κατὰ δὲ τοῦ τραύματος, χρῶ φαρμάκω 2 λαμβάνοντι (?) μίαν μὲν λίτραν τῆς Βρυτίας ωίτης, δριμυτάτου δὲ ἔξους ξέσην ἶταλικὸν καὶ ὀποπάνακος οὐγγίας τρεῖς. Τούτοις εἶ 3

broyé. Si la suppuration est déjà établie, on emploiera la poudre d'ers 2 avec du miel. Les plaies enflammées, enduisez-les avec de la litharge pilée 3 et délayée dans de l'eau.

72. CONTRE LA MORSURE DES CHIENS ENRAGÉS.

Mettez des crabes vivants dans un plat de cuivre rouge et laissez-les 1 brûler jusqu'à ce qu'ils soient réduits en une cendre parfaitement uniforme; mais cette opération doit se faire après le lever du Chien, lors du passage du soleil dans le Lion, et au dix-huitième jour de la lune; préparez le médicament de la manière suivante : pour dix parties de crabes, mettez cinq parties de gentiane et une d'encens; jetez-en une grande cuillerée dans de l'eau, et faites boire chaque jour, pendant quarante jours, à ceux qui ont été mordus par un chien enragé; mais, s'il s'est écoulé quelques jours depuis la morsure quand vous entreprenez le traitement, donnéz deux cuillerées. Appliquez sur la blessure elle-même 2 le médicament où il entre une livre de poix de Brutium, un setier italien de vinaigre très-fort, et trois onces d'opopanax. En usant de ce médi-

^{2.} επιτίθει om. MV. -- CH. 72; l. 4. Καὶ εἰ δεῖ Codd. -- 6 [ἐν] om, Codd.

4 τις χρῷτο, σώσει τοὺς λυσσοδήκτους ἀεί. Η ξηρὰ δὲ καλαμίνθη πρὸς τὰ τῶν ἰοδόλων δήγματα ποιεῖ, ἑαδίως ἐκ τοῦ βάθους ἐπι5 σπωμένη πρὸς ἐαυτὴν πᾶσαν τὴν περικειμένην ὑγρότητα. Καὶ τὸ κέσθρον δὲ ἐπιπατθόμενον τοῖς ἔλκεσι βοηθεῖ πᾶσι τοῖς τῶν Ͽη6 ρίων δήγμασι, καὶ τὸ εἰς ὀθόνιον ὁμοίως. Πινόμενα δὲ πηγάνου 5 ἀγρίου σπέρμα, πυτία νεαροῦ λαγωοῦ, σεύτλου ῥίζης χυλὸς, ταῦτα σὺν οἴνφ λαμβανόμενα.

ογ'. Πρός τὸ λαμβάνειν ἐχίδνας ἀλύπως.

Δρακουτίου τῆς ῥίζης χυλῷ ἐἀν τις συγχρίση τὰς χεῖρας, λαμβά-2 νοι ἀν ὁ τοιοῦτος ἐχίδνας ἀλύπως. Åλλὰ τί ταῦτα γράφομεν πρὸς σὲ πεπειραμένον τῆς διὰ ἐχιδνῶν Эηριακῆς, καὶ γινώσκοντα σαφῶς 10 ὡς ἐναργῆ καὶ διὰ ταχέων βοηθεῖ τοῖς ὑπὸ τῶν ἰοβόλων δηχθεῖσι, καὶ τοῖς προσενεγκαμένοις τι δηλητήριον, ἢγε ἄρισῖα κατασκευασθεῖσα, δηλονότι μετὰ ἐπιμελείας τῆς πολλῆς καὶ ἐμπειρίας

cament, on guérira toujours ceux qui auront été mordus d'un chien en4 ragé. La calaminthe sèche est bonne aussi contre la morsure des
animaux venimeux, car cette plante attire facilement à elle toute l'hu5 midité répandue dans les diverses parties du corps. Le cestrum, si on
en saupoudre les plaies, ou si on l'étend sur un linge, guérit également
6 les morsures des animaux venimeux. La graine de rue sauvage, la présure de levraut, le suc de la racine de bette, sont aussi employés avec
du vin.

73. COMMENT ON PEUT PRENDRE LES VIPÈRES SANS DANGER ET COMMENT ON PRÉPARE LA THÉRIAQUE.

Si on enduit ses mains avec le suc de la racine de serpentaire, on pourra prendre les vipères sans courir de danger. Mais pourquoi vous écrire ces choses à vous, Eunape, qui avez une grande habitude de la thériaque aux vipères, à vous qui n'ignorez pas que c'est un spécifique infaillible et prompt pour ceux qui ont été mordus par des animaux venimeux, ou qui ont pris quelque poison, pourvu toutefois que la thériaque soit excellemment préparée, c'est-à-dire avec le plus grand soin,

ακριβεσίατης, και των εμβαλλομένων την οικείαν τε άρετην έχόντων και μήτε δια χρόνων μήτε δια γένους ασθενών ύπαρχόντων ·
ώς ή γε ύπο των πολλών δια έμπειρίαν κατασκευαζομένη τε και
πιπρασκομένη χρυσίου μόνον ὄνομα κέκτηται πόρρω της είρημε5 νης ένεργείας οὖσα, τῷ, τὰ μὲν διὰ τὸ ἀγνοςῖσθαι, τὰ δὲ διὰ
τὸ τίμια τυγχάνειν πολλὰ των ἀπλων μὲν βαλλεσθαι Φαρμάκων.
Αλλὰ αὐτός γε οὐκ ἀπορήσεις της καλλίσης Θηριακής, οὐδὲ οἱ 3
παραπλησίως σοι Φιλιατροῦντες · λήψεσθε δὲ ἀεὶ παρὰ ἡμῶν τε
καὶ τῶν ὁμοίως ἡμῖν σκευαζόντων · διόπερ οὐδὲ τὴν γραφὴν αὐτὴν
10 ἐγράψαμεν, δυσχερεσίατην αὐτῆς εἰδότες τὴν ἀρίσην κατασκευὴν,
ωσιε οὐδὲ τοὺς ἰατροὺς πάντας ταύτης εὐτυχηκέναι τῆς ἐμπειρίας.

par un homme qui en ait une expérience parfaite, et en employant des ingrédients qui aient conservé toute leur vertu et à qui ni le temps ni l'espèce n'aient rien enlevé de leur force; tandis que celle qu'on fabrique ordinairement d'après des recettes empiriques et qu'on débite aux malades, n'ayant de l'or que le nom, est loin de posséder les qualités que j'ai décrites, ce qui tient en partie à ce que les marchands ne connaissent pas les médicaments simples qui sont requis, en partie à ce que beaucoup de ces médicaments, étant trop chers, n'entrent pas dans sa composition. Quant à toi, tu n'ignoreras pas, et ceux aussi le sauront qui, 3 comme toi, méritent le titre de philiatres, quelle est la meilleure thériaque; tu en recevras toujours de nous et de ceux qui la font d'après notre méthode; c'est pour cela que je n'ai pas cru devoir en donner ici la formule, convaincu que la bonne manière de la préparer est très-difficile à enseigner, si bien que les médecins eux-mêmes ne parviennent pas très-facilement à ce degré d'expérience.

10. αὐτοῦ Codd.

BIBAION Δ' .

[IIPOOIMION.]

Συμπληρουμένου καὶ τοῦ σερὶ τῶν διαθέσεων λόγου, καιρὸς ἤδη τῶν σεπονθότων τόπων τὰς ἰάσεις διελθεῖν, ἀπὸ τῶν σερὶ τῶν κεφαλὴν συνισΊαμένων σαθῶν ἀρξάμενον.

α'. Περί κεφαλαλγιών καὶ σειρίων.

Τὰ μὲν ἐπὶ ταῖς ἐγκαύσεσι κεΦαλῆς ἰᾶσθαι ωροσήκει ἀνάλῳ ροδίνω ωᾶν καταθρέχοντα τὸ βρέγμα, Φειδόμενον τοῦ ὅπισθεν τῆς 5 κεΦαλῆς μέρους τοῦ κατὰ τὸ ἰνίον · οὕτε γὰρ ἐγκαίεται ῥαδίως · καὶ, ἐνταῦθα οὕσης τῆς ἀρχῆς τοῦ νωτιαίου, ωαρακολουθήση τις βλάβη. Μὴ ωαρόντος δὲ τοῦ ῥοδίνου, τῷ ὀμΦακίνω ἐλαίω χρήση.

LIVRE IV.

PRÉAMBULE.

Après avoir achevé le livre où il est parlé des diathèses (états pathologiques généraux), il est temps d'arriver au traitement des lieux affectés (maladies spéciales), et c'est par les affections de la tête que je commence.

1. DES DOULEURS ET DE L'INFLAMMATION DE LA TÊTE PAR INSOLATION.

On guérit les douleurs de tête qui viennent de l'extrême chaleur en oignant le sinciput d'huile aux roses non salée, en s'abstenant de toucher la partie postérieure de la tête qui est proche de la nuque, car la tête en cet endroit n'est pas facilement atteinte par l'excès de la chaleur; puis, comme la moelle épinière y prend son origine, il pourrait s'ensuivre quelque dommage [par suite du refroidissement que cause 2 l'huile aux roses]. Si vous n'avez pas d'huile aux roses sous la main,

Παραλήψη δὲ τὸ χαμαιμήλινον ἐπί τε τῶν παίδων καὶ τῶν γυναικῶν 3 καὶ τῶν ἀπαλοσάρκων, ἐπὶ ὧν δεῖ μὲν ἐμψύξεως, οὐ μὴν [δὲ] σφοδροτέρας. Ψύχειν δὲ δεῖ ταῦτα καὶ οὕτω προσφέρειν ἱσιῶντας ἐν 4 ὑδατι ψυχρῷ, καὶ, εἰ παρείη, χιόνι περιπλάτιοντας τὸ ἀγγεῖον. 5 ἀπορίας δὲ οὕσης τούτων συμπλέκειν ὄξους [μέρος ἐν] τοῦ ροδίνου μέρεσι τέτιαρσι. Σφοδρῶς δὲ ἐγκεκαυμένης τῆς κεφαλῆς, χυλὸν 5 ἀειζώου ἢ ἀνδράχνης ἢ Φριδακίνης ἢ ψυλλίου, ἢ ὀμφάκιον σιαφυλῶν ἀώρων, μιγνύς ποτε καὶ χύλισμα τῶν ξεσμάτων τῆς κολοκύνθης. — Τὰς δὲ ἐπὶ ταῖς ψύξεσιν ἰάσεις καταιονῶν τὸ βρέγμα, πηγα-6 10 νίνω ἢ δαφνίνω ἐλαίω. Σφοδροτέρας δὲ εἴ ποτε Θερμασίας δεηθεὶς, 7 εὐφορδίου ἐπεμβαλεῖς τῷ ἐλαίω βραχύ, καὶ ἀλείψεις δὲ ναρδίνω μύρω καὶ ἀμαρακίνω τὸ μέτωπον, χρίσεις τινὶ τῶν Θερμαινόντων καὶ τῶν ρινῶν καὶ τῶν ἄτων τοὺς πόρους. Τινὲς δὲ καὶ τὰ τῶν 8 ποδῶν ἴχνη καὶ τὴν ἔδραν χρίουσι. —Χρονιζούσης δὲ τῆς κεφαλαλ-9

15 γίας διά θερμήν ή ψυχράν δυσκρασίαν, ξυρᾶν δεῖ τὴν κεφαλήν καὶ

vous pourrez vous servir d'huile au verjus. L'huile à la camomille convient 3 pour les enfants, les femmes et les personnes dont la chair est molle, qui réclament, il est vrai, une réfrigération, mais qui ne la souffrent pas très-forte. On refroidit préalablement tous ces médicaments en les 4 plaçant dans un vase rempli d'eau très-froide, ou en entourant le vasc de neige, si on peut s'en procurer; à défaut d'eau ou de neige, on ajoutera à quatre parties d'huile aux roses un quart de vinaigre. Si la tête est 5 en proie à une chaleur extrême, on emploiera le suc de joubarbe ou de pourpier, de laitue, de pulicaire, ou de jus exprimé de raisins verts, en y mêlant quelquefois du suc de raclures de la courge. — Quant aux 6 douleurs qui sont produites par le froid, on les traitera en arrosant le sinciput avec de l'huile à la rue ou aux baies de laurier. Si on a besoin 7 d'une chaleur plus forte, on ajoutera à l'huile un peu d'euphorbe, on enduira le front avec l'onguent de nard et de l'origanum maru, puis on oindra les ouvertures des narines et des oreilles avec quelque substance réchauffante. Certains médecins oignent aussi la plante des pieds 8 et l'anus. - Lorsque la douleur de tête, provenant d'une intempérie 9 chaude ou froide, s'est invétérée, on rasera la tête et on emploiera les

^{2. [}δέ] om. Codd. — 5. [μέσος έν] Gal.; om. Codd. Vers. antiq.

χρῆσθαι τούτοις έμπλάσθοις τε καὶ κηρωτοειδέσι Φαρμάκοις, ψύχοντας μέν τὰς Θερμὰς δυσκρασίας διὰ τῶν ἰωμένων τὰ έρυσιπέλατα, Θερμαίνοντας δε τας ψυχράς δια των Θερμαινόντων, όποϊόν έσ]: καὶ τὸ άπλοῦν διὰ εὐΦορθίου, μίαν μὲν έχων οὐγγίαν τοῦ εὐ-10 Φορβίου, τρεῖς δὲ κηροῦ, καὶ ἐλαίου λίτραν α΄. — Ἐπὶ δὲ τῶν διὰ 5 δριμών χυμόν κεφαλαλγούντων κατά το σίομα τῆς γασίρος άθροιζομενον καὶ άτμους εἰς τὴν κεφαλὴν ἀναπέμποντα, μάλισ α μὲν διὰ 11 έμετῶν κενοῦν ωροσήκει τὸν λυποῦντα χυμόν. Εἰ δε ὁ ωάσχων έμεῖν μὴ δύναται, τρέφειν αὐτὸν τάχισ α χρή εὐπέμπ ω καὶ εὐσ ομάχφ τροφή και συμμέτρφ τή ωοσότητι τή δε ύσθεραία διδόναι 10 σιεῖν ἀψίνθιον καὶ τοῦ λοιποῦ διαιτᾶν αὐτὸν οὕτως, ώς σέτθοντας άπριδώς · σερί δε τρίτην ώραν ή τετιάρτην άρτου τι σροσφέρεσθαι, τοσοῦτον ώς αὐταρκες διάσθημα σχεῖν ἄχρι τῆς ώρας τοῦ 12 λουτροῦ. Εἰ δὲ μή τις δύναιτο καὶ αὐτὸν ἐσθίειν ἄρτον, ἐλαιῶν ἢ σίαθυλών ή Φοινίκων ή τινδε τοιούτου σροσφερέσθω, τὸ κάλλιον 15 13 ἐκ τῆς σείρας αἰρούμενος. Κακίσθη δὲ διάθεσις ἐπὶ μοχθηροῖς συνίsubstances déjà indiquées, puis les emplâtres et les cérats, de façon à refroidir les intempéries chaudes avec les choses qui conviennent pour le traitement de l'érésipèle, et à réchauffer les froides avec les médicaments qui réchauffent, comme est le médicament simple à l'euphorbe, dans lequel il entre une once d'euphorbe, trois onces de cire et une livre 10 d'huile. - On traitera par les évacuations, surtout au moyen des vomissements, afin d'expulser l'humeur nuisible, la douleur de tête produite par l'humeur âcre amassée à l'orifice de l'estomac et qui envoie des Il vapeurs à la tête. Si le malade ne peut vomir, on lui donnera sans retard, mais en quantité modérée, des aliments de facile digestion et qui conviennent à l'estomac; le jour suivant on lui fera boire de l'absinthe et on réglera le reste du régime de façon à favoriser la digestion; on ne lui

ment en quantité suffisante pour le mener jusqu'au moment du bain. 12 Dans le cas où le malade ne peut manger de pain, on lui donnera des olives, des raisins, des dattes ou quelque chose de semblable, en choi-

accordera du pain que vers la troisième ou quatrième heure, et seule-

13 sissant ce que l'expérience indiquera comme préférable. L'affection cau-5-6. διαδρομήν V. — 11. αὐτούς Gal. (qui supra plur. habet) Codd. Vers. antiq. σ αται χυμοῖς, ἐπειδὰν ἀναποθῶσιν οἱ χυμοὶ εἰς τοὺς χιτῶνας τῆς γασ ρὸς, οὐς κενοῦν χρὴ τῆ διὰ τῆς ἀλόης ωικρᾳ. — Εἰ δὲ Θερμότης 14 ἀμα φυσωδεῖ ωνεύματι τὴν κεφαλαλγίαν ἐργάζοιτο, καταρχὰς μὲν διὰ τῶν ψυχόντων τῆ ἀποκρουσ ικῆ Θεραπεία χρησόμεθα μόνη. 5 μετὰ δὲ ταῦτα ωροσπλέξομέν τι τοῖς ἀποκρουσ ικοῖς τῶν ωαρηγορεῖν καὶ συμπέτ ιειν δυναμένων εἶτα ωροσθήσομέν τι καὶ τῶν διαφορητικῶν, ἐλατ οῦντες καὶ δλίγον τὴν ἀποκρουσ ικὴν δύναμιν ὡς ωλεῖσ ιον μὲν γενέσθαι τὸ λεπ ιυνοῦν καὶ διαφοροῦν, ἔλατ ιον δὲ τὸ συμπέτ ιον καὶ ωαρηγοροῦν, βραχύτατον δὲ τὸ ἀποκρουσ ικόν το ωλλάκις γὰρ σφήνωσις γίνεται κατὰ τοὺς ωδρους ἀτμώδους ωνεύματος ἢ καὶ χυμῶν ωαχέων καὶ γλίσχρων οὕτως, ὡς μόλις ἐν ωλείονι χρόνω λύεσθαι τὴν γεγονυΐαν ἔντασιν. — Εἰ δὲ διὰ ὑπερ- 15 δολὴν ωυρετῶν συσ ιαίη κεφαλαλγία, μὴ δηλοῦσα κρίσιν, ψύχων τῆ τε ωσιότητι καὶ τῆ δυνάμει τῶν ωροσαγομένων ἰάση διὰ [ὑδρ]ελαίου 15 καὶ ὁξυροδίνου καὶ κωδυῶν ἐνεψηθεισῶν ἐλαίω. — Καὶ τὴν διὰ οἴνου 16

sée par les humeurs peccantes est très-grave lorsque ces humeurs sont logées dans les tuniques du ventricule; il est urgent de les évacuer avec la picra à l'aloès. - La chaleur jointe aux flatuosités est-elle la cause 14 de la douleur de tête, nous n'emploierons d'abord que le traitement répercussif à l'aide des réfrigérants; puis à ces médicaments nous joindrons ceux qui adoucissent et ont la faculté de cuire; ensuite nous ajouterons quelque remède diaphorétique, diminuant peu à peu la force des répercussifs de façon que ce qui atténue et digère soit supérieur en force, ce qui adoucit et cuit soit plus faible, et que soient beaucoup plus faibles enfin les répercussifs; il arrive souvent, en effet, qu'il se produit dans les méats un enclavement du pneuma flatulent ou de sucs épais et glutineux; cet enclavement est quelquefois si grand, que l'obstacle n'est écarté qu'après un long intervalle de temps. - Si la violence de la fièvre cause 15. le mal de tête et n'annonce pas la crise, recourant aux substances douées de qualité et de puissance réfrigérantes, employez un mélange d'eau et d'huile, d'huile et de vinaigre, et de l'huile où l'on a cuit des têtes de pavot. — On traitera aussi par les réfrigérants les douleurs de 16

ι 4. [ύδρ]ελαίου Gal.; έλαίου Codd.; oleo Vers. antiq.

σόσιν ἄμετρον κεφαλαλγίαν τοῖς ψύχουσι Θεραπεύσεις. Θερμοί γάρ είσιν οί την κεφαλήν άνιωντες άτμοί · ρόδινον δε άρκει μη σάνυ 17 ψυχρον προσαγόμενον. Συμφέρει δέ και ήσυχία και ύπνος, τῆ τε έσπέρα λουσάμενον τροφαίς εὐχύμοις χρησθαι μη Θερμαινούσαις, οἷαί είσι ωθισάνης χυλὸς καὶ ῥόφημα χόνδρου καὶ ώὰ ῥοφητά γά- 5 ρου χωρίς, καὶ Αριδακίνη ψύχουσά τε καὶ εὐχυμωτάτη τυγχάνουσα, καὶ κράμθη · ξηραίνει γὰρ τοὺς ἀτμούς · ὁμοίως δὲ καὶ Φακή · ωινέτω 18 δὲ ωάντως μεν ύδωρ. Εἰ δὲ ἀνατρέποιτο ὁ σλόμαχος, ῥοιᾶς ἐπι-19 λαμβανέτω, καὶ μήλου έφθοῦ ἢ ἀπίου. Υπνου δὲ ἐπὶ τούτοις γενομένου, τῆ έξῆς λούειν αὐτὸν, Θερμὸν ὕδωρ καταχέοντας σολλάκις 10 μετά τοῦτο δὲ σάλιν ύπνώσαντα ἢ ήσυχάσαντα, λούειν δεύτερον 20 καὶ τρέφειν ὁμοίως. Εἰ δὲ ἄμεινον διατεθείη καὶ μὴ φέρη τὴν ύδροποσίαν, οίνον ύδατώδη σείνειν έπιτρέπειν ύδαρέσ ερον τρεφέσθωσαν δὲ ἰχθύων ωετραίων καὶ τῶν ἀπαλοσάρκων, καὶ ωερισΓερῶν νεοτίων έψημένων χωρίε γάρου καὶ οἴνου, κατά τοὺς άπαλοὺς ζω- 15 μοὺς ἐξ ὕδατος μόνου καὶ ἀνήθου καὶ ωράσου βραχέος σκευαζομέ-

loureuse étant chaudes, il suffit d'appliquer en topique l'huile aux roses

17 attiédie. On se trouvera bien aussi du repos et du sommeil; les malades se
baigneront le soir et feront usage de mets d'un bon suc et non échauffants, tels que la ptisane d'orge, la crème de froment, les œufs à la coque
sans garum, la laitue, qui rafraîchit et donne un excellent suc; le chou, car
il dessèche les vapeurs; les lentilles agissent de même; l'eau sera l'unique
18 boisson. Si l'estomac se soulève, on mangera soit de la grenade, soit une
19 pomme, soit une poire cuites. Après le sommeil qui survient ordinairement, le malade prendra un bain d'eau chaude avec de fréquentes
affusions; après quoi il dormira ou se reposera et de nouveau entrera
20 au bain; la nourriture sera la même. Quand l'état commence à devenir
meilleur, et si le patient ne peut supporter l'eau, donnez-lui pour boisson du vin aqueux bien trempé, et pour nourriture des poissons saxatiles dont la chair est tendre, des pigeonneaux cuits sans garum et sans
vin, dans des jus simples faits seulement avec de l'eau; de l'anet et un

tête causées par l'excès du vin; car les vapeurs qui rendent la tête dou-

νου, καὶ ἀλῶν συμμέτρων ἐπεμβαλλομένων μετὰ τὴν ἔψησιν τὴν αὐτάρκη. Απομείναντος δέ τινος λειψάνου τῶν ἀτμῶν ἢ χυμῶν, 21 παραμενούσης δὲ τῆς σφηνώσεως καὶ δδύνης, τὸ μὲν ῥόδινον μηκέτι προσφέρειν, χαμαιμηλίνω δὲ χρῆσθαι Θερμῷ μετρίως καὶ 5 ὕσίερον ἰρίνω κατὰ τοῦτο μὲν ταῦτα μιγνύειν, ποτὲ μὲν ἀμαρακίνου, ποτὲ δὲ νάρδου. — Τὴν δὲ ἐπὶ πληγῆς κεφαλαλγίαν ἢ κατα- 22 πίωσεως γινώσκειν μὲν μηδὲ φλεγμονῆς διαφέρειν εἰ δὲ εἴσω τοῦ κρανίου διαδοθείη τὰ τῆς φλεγμονῆς οὐκ ἀκίνδυνον τὴν τοιαύτην κεφαλαλγίαν νομισίεον. Χρὴ οὖν ἀπὸ φλεβοτομίας καὶ κλυσίηρων 23 σπόγγων, καὶ πίλημα ἐκ μαλακῶν ἐρίων ἐλαίω Θερμῷ δεδευμένον ἐπιτιθέναι, καὶ ἄλλα ποιεῖν, ὅσα ἐπὶ ταῖς φλεγμοναῖς. — ἐπὶ δὲ 24 τῶν σειριώντων παίδων ὡφελίμως κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπιτίθεται κολοκύνθης ξέσματα, ἢ σικύου τοῦ πέπωνος τὸ παρακείμενον τῆ

peu de poireaux, jus dans lequel, après une coction suffisante, on met une quantité modérée de sel. Si les vapeurs ou les humeurs laissent 21 quelques reliquats, que l'enclavement et la douleur persistent, on ne se servira plus d'huile aux roses, mais d'huile à la camomille tiède, et ensuite de l'huile à l'iris; on peut même y mêler tantôt l'huile à l'origanum maru, tantôt l'huile au nard. — Quant à ceux qui souffrent de 22 la tête par suite d'une blessure ou d'une chute, on saura que ce cas ne diffère en rien d'une inflammation; si l'inflammation pénètre jusque dans l'intérieur du crâne, la douleur de tête ne sera pas sans danger. En conséquence, on commencera le traitement par la saignée et les 23 lavements; on fera des fomentations avec des éponges, et on appliquera des gâteaux de charpie de laine douce trempée dans l'huile chaude; enfin on fera tout ce qui convient contre les inflammations. — Pour l'affection dite siriasis (insolation) qui se produit chez les enfants, on place utilement sur le sinciput des raclures de courge, ou la pellicule qui,

Επὶ δὲ τῶν σειριώντων παίδων ἀΦελίμος κατὰ τοῦ βρέγματος.... μετὰ ροδίνου om. Verss. antiq. Cf. Synopsis, VIII, 22; Paul. I, 13.

^{7.} γιγώσκειν μέν....διαφέρειν] cognoscendum est si multa est inflammatio et tumor in testa capitis Verss. antiq. — Ib. φλέγμονήν Codd. — 12-p. 691, 1. 2.

σαρκὶ δέρμα, ἢ σΊρύχνου τοῦ κηπαίου τῶν Φύλλων ὁ χυλὸς μετὰ ροδίνου.

β'. Περί κεφαλαίας.

Την χρονίαν καὶ δύσλυτον κεφαλαλγίαν, καὶ σαροξυνομένην σφοδρῶς ἐπὶ μικραῖς αἰτίαις οὕτως ὡς μήτε ψόφον μήτε μείζονα 2 φωνὴν Φέρειν μήτε αὐτὴν σφοδροτέραν, κεφαλαίαν καλοῦσιν. Καὶ 5 δεῖ σκοπεῖσθαι σότερον σλῆθός ἐσῖι τὸ σοιοῦν αὐτὴν, ἢ ἔμφραξις ἢ Φλεγμονή τις ' εὐρήσεις γὰρ τὰς μὲν μετὰ βάρους ὀδύνας διὰ σλῆθος γινομένας, τὰς δὲ μετὰ δήξεως ἢ διὰ ἀτμῶν ἢ χυμῶν δριμύτητα, τὰς δὲ μετὰ σφυγμοῦ διὰ Φλεγμονὴν ὑμενώδους σώματος, μέτ δὲ βάρους διὰ σλῆθος εἴσω τῶν ὑμένων κατεχομένων. Εὰν 10 μὲν οὖν σλῆθος αἴτιον εὕρης χυμῶν ἢ ἀτμῶν, εὶ μὲν διὰ τὴν τοῦ σαντὸς σώματος σλησμονὴν, τὸ σᾶν σῶμα κενώσας, ἰάση τὴν κε-

dans la pastèque, adhère à la chair, ou le suc des feuilles de morelle potagère avec de l'huile aux roses.

2. DE LA CÉPHALÉE.

On appelle céphalée la douleur de tête invétérée dont la guérison est difficile et qui s'exaspère grandement par les plus petites causes, de telle sorte que le malade ne peut supporter ni le bruit, ni les éclats de 2 la voix, ni une lumière éclatante. On devra examiner si le mal vient de plénitude, d'obstruction, ou bien d'inflammation; en effet, les douleurs gravatives, vous le reconnaîtrez aisément, dénotent la surabondance des humeurs; les douleurs rongeantes, l'acrimonie des vapeurs ou des humeurs; les douleurs pulsatives, l'inflammation d'un corps membraneux (méninges); tandis que la pesanteur indique une grande quantité d'humeurs répandue dans les membranes. Si donc la douleur est produite par une surabondance des vapeurs ou des humeurs, et si cette surabondance envahit tout le corps, vous traiterez la céphalée par une évacuation générale; si, au contraire, le mal tient à la faiblesse de la tête, on

^{. 1.} μετά] κατά Μ. — Ch. 2; l. 8. γινο- evacuandus est corpus fleuotomo et catarμέναs] δηλούσάς Μ. V. — 12. κενώσας] tico Verss. antiq.

φαλαλγίαν εἰ δὲ διὰ τὴν ἀσθένειαν, παρηγορουμένης (?) ἀντισπᾶν τὴν ὕλην εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ οὕτως ἰάση τὸ μόριον κλύσμασι μὲν οῦν ἀντισπάσεις καὶ διαδέσεσι καὶ τρίψεσι τῶν κάτω μερῶν πολλάκις, καί ποτε διὰ αἴματος κενῶν. Θεραπεύσεις δὲ τὸ μόριον, 4 ἡνίκα μὲν κέχρηται τοῖς ἀντισπασίκοῖς, διὰ τῶν ἀποκρουσίκῶν αἰονήσεων, μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τῶν κενούντων, εἶτα διὰ τῶν ῥωννύντων ἀποκρούεται μὲν οῦν τὸ ὁμφάκινον ἔλαιον καὶ ῥόδινον καὶ ὁξυρόδινον καὶ τὸ διὰ κωδυῶν καὶ Θαλλῶν ἀπαλῶν ἐλαίας καὶ κισσοῦ κορύμθων ἡδυόσμου τε χλωροῦ σκευαζόμενον. Προσάγειν δὲ 5 ταῦτα χλιαρὰ μὲν, ψυχροτέρου καὶ ἀμοτέρου τοῦ πλήθους ὅντος, ψυχρὰ δὲ Θερμοτέρου καὶ χολωδεσίερου. Διαφορεῖ δὲ τὸ Θερμὸν 6 ἔλαιον, καὶ μᾶλλον τὸ παλαιὸν, καὶ τὸ ἀνήθινον καὶ τὸ σικυώνιον. Εἰ δὲ παχύτερον εἴη τὸ πλῆθος σφονδύλιον ἡ ἔρπυλλον ἐνέψων τῷ τὲλαίω ἡ γλήχωνος κόμην ἡ καλαμίνθην ἡ ἡδύοσμον κενώσεις αὐτό. Ταῦτα δὲ καὶ τόνον ἐντίθησι τῷ μορίω, διὸ καὶ μέχρι παντελοῦς 8

adoucira cette partie et on révulsera la matière dans tout le corps, ce qui soulagera la partie affectée; or c'est au moyen des lavements, de bandes, et de frictions répétées sur les parties inférieures, que l'on produit cette révulsion; quelquefois aussi on évacuera par la saignée. Après 4 l'usage des révulsifs, vous traiterez utilement la partie elle-même en employant des affusions douées d'une force répercussive, puis les évacuants, enfin les remèdes confortatifs : ce sont l'huile au verjus, aux roses, le mélange d'huile aux roses et de vinaigre, les médicaments préparés avec les têtes de pavots, les rejetons tendres de l'olivier, les sommités de lierre et la menthe odoriférante verte. Lorsque la matière accumulée 5 est froide et crue, ces substances doivent être employées tièdes; si elle est chaude et bilieuse, on les emploiera froides. L'huile chaude, sur- 6 tout celle qui est vieille, les huiles à l'anet et aux concombres sauvages, ont une force discussive. Si la matière épaisse domine, vous l'é-7 vacuerez avec la berce, le serpolet, le chevelu du pouillot, la calaminthe ou la menthe odoriférante cuits dans de l'huile. Ces substances, outre 8 qu'elles évacuent le trop plein, donnent aussi de la force à la partie; il

^{1.} σαρηγορουμένης?] si... capitis ac- ἀσθενής ὑπάρχουσα ἡ κεφαλή δέχεται τὰ cessiones fiunt Verss. antiq.; εἰ δὲ ὡς ἀναφερόμενα Gal.; Aët. II, II, 48.

ο ίσσεως χρήσθαι αὐτοῖς ωροσήκει. Καὶ χρείας γενομένης καὶ καθαίρειν διά τε ἡινῶν καὶ ωῖαρμοῖς, καὶ ἐν τοῖς λουτροῖς δὲ ἀνατρίβειν δεῖ τὴν κεφαλὴν ξηραῖς σινδόσι, καὶ διαπάτιειν άλσί τε καὶ νίτρω καὶ νάπυϊ χωρὶς ἐλαίου.

γ'. Περὶ ἡμικραίρας.

1 Καὶ τὸ ήμισυ δὲ τῆς κεΦαλῆς ὁδυνῶνταί τινες διὰ ἐπιρροὴν ἀτ- 5 μῶν ἢ χυμῶν ἢ ἀμΦοτέρων · καθαίρειν οὖν αὐτοὺς ἢ Φλεβοτομεῖν δεῖ πρότερον καὶ οὕτω τοῖς τοπικοῖς χρῆσθαι βοηθήμασι, ἀνατρίβοντας διά τε σινδόνων καὶ διὰ δακτύλων τῆς χειρὸς τὸ ἡμισυ μέρος τοῦ μετώπου, καὶ μάλισῖα τὸ κατὰ τὸν κροταΦίτην μῦν πρὸ τῶν παροξυντικῶν ὡρῶν · μετὰ δὲ τὸν παροξυσμὸν τοῖς ἡμικρανικοῖς. 10 2 Θερμασίας μὲν οὔσης αἰσθήσεως ἐν ταῖς ὀδύναις, τοῖς ἔχουσί τι ψυκῖικόν · μὴ παρούσης δὲ ταύτης τοῖς Θερμαίνουσιν ἱκανῶς · με- 3 μίχθω δὲ ἐκατέροις τῶν τονούντων τι διὰ τοῦ σῖύφειν. Κάλλισῖον

o convient donc de s'en servir jusqu'à parsaite guérison. Si le besoin s'en fait sentir, on pourra aussi purger par les narines au moyen des sternutatoires; il sera également utile de frotter la tête dans le bain avec des linges rudes et de faire une aspersion de sel, de natron et de moutarde, sans huile.

3. DE L'HÉMICRANIE (MIGRAINE).

1 Chez quelques-uns la douleur occupe la moitié de la tête; cette affection est produite par l'afflux soit des vapeurs, soit des humeurs, soit des unes et des autres; on doit donc d'abord ou purger ou saigner; puis on en vient à la médication topique: elle consiste à frotter avec des linges ou avec les doigts la moitié malade du front, surtout à l'endroit du muscle temporal, et cela avant l'heure de l'accès; après l'accès, on emploiera 2 les médicaments dits hémicraniques. Si un sentiment de chaleur se joint à la douleur, on usera des médicaments qui ont quelque vertu styptique, sinon de ceux qui réchauffent fortement; dans l'un et l'autre cas, on mêlera quelque substance qui donne de la force par sa faculté astrin-3 gente. La meilleure onction réchauffante est la suivante: euphorbe,

^{2.} δέ om. MV. — Ch. 3; l. 7-8. ἀνατρίδοντα Codd. — 8. διά om. MV.

δὲ ἐσῖὶ χρίσμα Θερμαῖνον τὸ διὰ εὐφορδίου μὲν ἔχον Γο α', κηροῦ δὲ γ', ἐλαίου δὲ λίτραν τινὸς τῶν λεπιομερῶν κρίειν δὲ τούτω τὸ ἡμισυ μέρος τοῦ μετώπου μετὰ τοῦ κροταφίτου μυός. Χρησιμώ- 4 τατον δὲ ἐσῖὶ πρὸς τὰς ψυχρὰς διαθέσεις, ὡς πολλάκις ἄπαξ χρι- 5 σθὲν πρὸ τοῦ βαλανείου τῆς ὅλης ὁδύνης ἀπαλάτιειν. Ὠφελεῖ δὲ 5 τοὺς οὕτω πάσχοντας καὶ εἰς τὸ οὖς ἐγχεόμενον χλιαρὸν ἔλαιον, εὐφορδίου βραχέος ἐμδεδλημμένου, ὡς ἀρκεῖν εἰς λίτραν μίαν τοῦ ἐλαίου οὐγγίαν ἡμισυ τοῦ εὐφορδίου.

δ. Περί σεισοκεφάλου.

Στοιχάδα διὰ ὕδατος ἢ ύδρομέλιτος δίδου ωίνειν, καὶ ἀπαλάσ- 1 10 σονται.

ε'. Περί άλωπεκίας καὶ όφιάσεως.

Αλωπεκία καὶ δφίασις κοινὴν τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως ἔχουσαι, 1 κοινῆς καὶ τῆς ἰάσεως δέονται. Κέκληται δὲ δφίασις μὲν, διὰ τὸ 2

une once; cire, trois onces; huile à parties ténues, une livre; on en oindra la moitié du front et le muscle temporal. Ce remède est si 4 expédient dans les affections froides, que des onctions faites une fois seulement dans le bain ont pu enlever toute douleur. Cette affection est 5 aussi soulagée par l'instillation dans les oreilles d'huile tiède à laquelle on a mêlé une petite quantité d'euphorbe; il suffira d'une demi-once d'euphorbe pour une livre d'huile.

4. DE CEUX QUI ONT LA TÊTE TREMBLANTE.

Ceux qui ont la tête tremblante se guériront en buvant la lavande à 1 toupet avec de l'eau ou de l'hydromel.

5. DE L'ALOPÉCIE ET DE L'OPHIASIS.

L'alopécie et l'ophiasis ayant la même origine, leur traitement est l aussi le même. L'ophiasis est ainsi appelée parce que la peau présente 2

CH. 4; l. 9-10. ἀπαλάσσονται] cataplasmare Verss. antiq.

όφει τὸ σχήμα σαραπλησίου ἔχειν, ἀλωπεκία δὲ, διὰ τὸ τὴν ἀλώ
3 πεκα τοιαύτη διαθέσει συνεχῶς ἀλίσκεσθαι. Διὰ τὸ μοχθηρίαν δὲ
ύγρῶν συνίσθαται, καὶ τὸ εἶδος τῆς μοχθηρίας ἡ χροία τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς καταμηνύει σοι · λευκοτέρα μὲν γὰρ οὖσα, φλεγματικὼτέραν αὐτὴν δηλώσει, μελαντέρα δὲ μελαγχολικωτέρα, ἀχρο
4 τέρα δὲ σικρόχολος. Καὶ κενοῦν χρὴ τὴν κακοχυμίαν ἢ τοῖς διὰ
ἀλόης καὶ κολοκυνθίδος καταποτίοις, ἢ τῆ ἱερῷ τῆ ἀναγραφησομένη, εἰ μὲν ὁ μελαγχολικὸς σλεονάζοι χυμὸς, μέλανα ἐλλέβορον
αὐτῆ μιγνύντας, εἰ δὲ σικρόχολος, σκαμμωνίαν · εἰ δὲ τὸ φλέγμα,
μηδὲν μιγνύντας, καθαίροντας δὲ άπαν τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν κε10
νοῦντας τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς, οὐτω σροσφέρειν τὰ τοπικὰ βοηθήματα τὰ διαφορητικὰ τῆς κακοχυμίας ὅντα καὶ λεπθομεροῦς οὐσίας.

5 Εἰ δὲ σρὸς τῷ διαφορεῖν καὶ ἐπισπᾶσθαι τὸ αἷμα δέοιτο,
6 καθάπερ ἡ Θαψία, κάλλισθον ἀν εἰη τὸ τοιοῦτον. Ξυρῶντας δὲ τὴν

l'apparence de celle du serpent (ιφις); l'alopécie a reçu ce nom parce que 3 le renard (ἀλώπηξ) est sujet à cette affection. Le plus souvent l'alopécie naît d'humeurs viciées renfermées dans la tête; la couleur même de la peau indique l'espèce de l'humeur: blanche, elle annonce l'humeur pi-4 tuiteuse; noire, l'humeur mélancolique; pâle, la bile jaune. On évacuera les humeurs malignes avec les pilules d'aloès, de coloquinte ou par la hiera composée suivant la formule; si l'humeur mélancolique domine, vous ajouterez de l'ellébore noir; si c'est la bile amère, de la scammonée; si c'est la pituite, n'ajoutez rien, mais purgez tout le corps, puis vous désemplirez la tête avec des apophlegmatismes, et vous aurez recours, pour dissiper les humeurs malignes, aux topiques diaphorétiques 5 d'une substance ténue. S'il y a besoin non-seulement de dissiper, mais aussi d'extraire le sang, comme le fait la thapsie, il n'y a pas de 6 meilleur remède. Il est bon encore de raser la tête et de la frictionner;

^{7.} καταπ., ή.... ἀναγραφ.] « catapu-« tiis qui recepit aloe epatite Liii coloquin-« tida Liiii scamonia Lviii. absentii sucus

[«] Liiii. cum suco brassicæ facis cataputias « et das secundum virtutem vel ætatem aut

[«]certe. gera. Verss. ant. — 9-10. εί δὲ ωμρόχ.... μιγνύντας οπ. Μ.; εἰ δὲ τὸ Φλ.... μιγνύντας οπ. Verss. ant. — 13. δέοιτο] ἐπιτήδειον είη Gal.; δύναιτο Codd.; possunt Verss. ant.

κεφαλήν καὶ ἀνατρίδοντας σκοπεῖν εἰ γὰρ μετὰ ὀλίγην τρίψιν ἐρυθραίνοιτο τὸ μέρος, εὐίατον ὑπολαμδάνειν τὴν διάθεσιν εἰ δὲ μετὰ τὴν προσφορὰν τοῦ φαρμάκου μή ποτε διὰ σφοδρότητα περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἔξεθέρμηνε τὸ δέρμα δῆλον δὲ ἐσθὶ τοῦτο ξανθότερον τὴν χρόαν ὀφθέν ἐπικαυθῆναι γὰρ κίνδυνος τὸ δέρμα πολλάκις τῷ αὐτῷ χρησαμένων ἡμῶν ἀλλὰ, ἢ μεταδαίνειν ἐπί τι χρὴ τῶν μαλακωτέρων, ἢ τῷ αὐτῷ χρωμένους, ἐκλύειν χρὴ τὴν δύναμιν αὐτοῦ κηρωτῆς ἢ σθέατος μίξει. Προσαγέσθω δὲ ἐν τὰ ἀέρι Θερμῷ πάντως τὰ τοιαῦτα βοηθήματα, χωρὶς αὕρας ἐν ἡλίῳ. Τοιαύταις διαθέσεσι, Θερμότατόν ἐσθι τὸ εὐφόρδιον, καὶ μετὰ αὐτὸ Θαψία καὶ νᾶπυ καὶ κάρδαμον κατὰ ἔτερον δὲ τρόπον οὐδενὸς ἔλαττον ἢ λιμνῆσθις ἡ καὶ τὸ ἀδάρκιον καὶ τὸ βερενίκειον, ἀμφότεροί τε οἱ ἐλλέδοροι, καὶ τὸ τοῦ εὐζώμου σπέρμα καὶ τὸ δάφνινον ἔλαιον, 15 ἀλκυόνιά τε ἀμφότερα κεκαυμένα, καὶ αἱ ῥίζαι τοῦ καλάμου καὶ ὁ

après quoi, observez la peau avec attention : si, après une courte friction, la partie devient rouge, sachez que l'affection se guérira facilement; mais, si cette rougeur ne se produit qu'après l'usage d'un médicament, voyez si ce n'est pas quelquefois la trop grande véhémence de ce médicament qui a augmenté la chaleur de la peau; ce qui nous est indiqué clairement par l'apparence de la peau, qui paraît plus jaune; il y a danger, en effet, que l'usage réitéré de ce médicament ne brûle la peau; il faut donc ou le remplacer par un autre plus doux, ou, si l'on se sert du même, en affaiblir la force par un mélange de cérat ou de graisse. Tous ces remèdes 7 doivent être employés au soleil, quand l'air est chaud et calme; pendant l'hiver, dans le bain. Des divers remèdes appropriés à ces affections, le 8 plus chaud est l'euphorbe, puis la thapsie, la graine de moutarde et le cresson d'Alep; sous un autre rapport, l'adarcé ne le cède à aucun médicament; ensuite vient la soude brute de Bérénice, l'un et l'autre ellébores, la semence de la roquette, l'huile aux baies de laurier, l'un et l'autre alcyonium réduits en cendres, la racine et l'écorce de roseau

φλοιδε καυθέντα, καὶ ωίτλα δὲ καὶ κεδρία, ή τε τῶν μυῶν κόπρος, καὶ χήνειον σλέαρ, τὰ τε ωικρὰ τῶν ἀμυγδάλων ὅλα καυθέντα.

Τούτων τοῖε μὲν ἰσχυροῖε, ὑγρὰν κηρωτὴν μιγνύειν, τὰ δὲ ἀσθενέσλερα δεύειν ἐλαίω δαΦνίνω ἢ ὑγρῷ ωίσσᾳ καὶ τὰε μὲν χρονίας καὶ δυσιάτους τοῖε ἰσχυροῖε Θεραπεύειν, τὰς δὲ ἀρχομένας καὶ εὐϊάτους, τοῖε ἀσθενεσλέροις.

ς'. Περί δεουσῶν τριχῶν.

1 Ρύσις γίνεται τριχών, ἀραιωθέντος τε τοῦ δέρματος καὶ τῆς τρε2 Φούσης αὐτὰς αἰτίας οὐκ ἐπιρρεούσης. Σκοπὸς οὖν ἐσῖὶ τῆς ἰάσεως
ἐπισπάσασθαι μὲν αἶμα, ωυκνοῦν δὲ ἠρέμα καὶ σΦίγγειν τὸ κεχαυνωμένον δέρμα διά τινων Φαρμάκων τοιαῦτα δὲ ἐσῖὶ τό τε λάδανον 10
καὶ τὸ σχίνινον ἔλαιον αὐτοΦυῶς ἐλκτικῆς γάρ ἐσῖιν ἄμΦω καὶ
συνακτικῆς δυνάμεως, ώσιε ἐπινοῆσαι δυνατὸν [οὐκ] ἐσῖὶν ἄμεινον
Φάρμακον ωρὸς ρεούσας τρίχας τοῦ μιχθέντος ἔκ τε τοῦ λαδάνου

odorant brûlées, la poix, la résine de cèdre, les crottes de rat, la graisse 9 d'oie et les amandes amères brûlées entièrement. Mêlez aux substances les plus fortes du cérat liquide, aux plus faibles de l'huile aux baies de laurier ou de la poix liquide; traitez par les remèdes puissants les affections invétérées et d'une guérison difficile, par les remèdes plus faibles celles qui commencent et sont facilement guérissables.

6. DE LA CHUTE DES CHEVEUX.

Les cheveux tombent quand la peau est raréfiée et que le suc nourricier ne parvient pas jusqu'à eux. Le but du traitement doit, en conséquence, consister à dériver le sang, à resserrer peu à peu la peau relâchée et à la raffermir par certains médicaments, tels que le ladanum et l'huile qui coule naturellement du lentisque, lesquels suffisent par eux-mêmes; l'un et l'autre médicaments, en effet, ont une vertu attractive et resserrante telle, qu'il ne paraît pas que l'on puisse imaginer des remèdes plus puissants contre la chute des cheveux que celui qui se compose de ladanum

CH. 6; l. 12. [οὐν] om. Codd.; ἀνεπιτήδειον Gal.; utilis Verss. antiq.

καὶ τοῦ σχινίνου ἐλαίου. Δῆλον δὲ ὅτι ξυραμένοις μὲν, ϖαχύτερον 3 χρὴ ϖροσφέρειν τὸ φάρμακον, ἐν χρῷ δὲ κειραμένοις, ὑγρότερον. Πολλῆς δὲ οὕσης τῆς ῥύσεως καὶ ἀραιότητος ὑποπὶευομένης μείζο- 4 νος χρησίμως μιχθείη ἀν ἀντὶ τοῦ σχινίνου τῷ λαδάνῳ τὸ μύρσινον 5 ἔλαιον· μιχθείη δὲ ἀν δεόντως ϖοτὲ καὶ τὸ νάρδινον μύρον ἐπὶ ψυ- χρᾶς ἡλικίας καὶ ὥρας χειμερινῆς. Πρὸ δὲ τῆς τοῦ φαρμάκου χρή- 5 σεως, ἀνάτριψις ϖαραλαμβανέσθω τῆς κεφαλῆς. Συμβαίνει δὲ ἡ 6 ῥύσις τῶν τριχῶν, ϖλεονάκις μὲν τοῖς νοσοῦσι· καὶ χρεία διαίτης τούτοις ἀναληπὶικοῖς, ὡς χωρὶς φαρμάκων τοὺς ϖολλοὺς ὑγιάζεσθαι 10 τελείως. Ἐσὶ δὲ ὅτε καὶ χωρὶς νόσου ῥυἰσκονται, ἐπὶ ὧν τοῖς εἰρη- 7 μένοις χρησόμεθα· [ἡ] ἀκτὴν καύσας μετὰ κηρωτῆς μίξον καὶ χρῶ· τοῦτο αὐξει καὶ ϖυκνὴν ϖοιεῖ τὴν τρίχα, ὡσὶε μὴ ῥεῖν· [ἡ] μελαν- θίον καύσας καὶ μετὰ ὕδατος τρίψας, κατάπλατὶε· ἔνθα δὲ ἀν βουληθῆ μάλισῖα ἀναφυῆναι τρίχας, μάλισία δὲ ἐπὶ ὀφρύων. Ἐκ 8

et d'huile de lentisque. Il est évident que, si les cheveux sont rasés, il 3 faut appliquer un médicament plus épais que s'ils sont simplement tondus près de la peau. Quand la chute des cheveux est considérable et 4 qu'on soupçonne une grande raréfaction de la peau, on substituera utilement au lentisque l'huile de myrte associée au ladanum; on ajoutera aussi quelquefois avec profit, par exemple dans un âge où le tempérament est froid et en temps d'hiver, l'onguent de nard. On prendra la 5 précaution de frictionner la tête avant d'employer le médicament. Sou- 6 vent les cheveux tombent pendant le cours d'une maladie; on doit alors suivre un régime réconfortant, ce qui a suffi pour guérir plusieurs malades sans l'usage des topiques. Il arrive également que les cheveux 7 tombent en l'absence de toute maladie; dans ce cas nous faisons usage des médicaments déjà indiqués; ou bien, brûlez du sureau, mêlez-le avec du cérat et faites-en usage; ce remède augmente et épaissit la chevelure, de façon qu'elle ne tombe plus désormais; ou encore brûlez de la nielle, broyez-la avec de l'eau et oignez-en l'endroit où vous voudrez faire naître des poils, principalement aux sourcils et aux paupières. Si 8

^{8.} νοσοῦσι] ex egritudine et ex uso- antiq.; om. Codd. — 12. [ħ] om. Codd. detis Verss. antiq. — 11. [ħ] aut Verss. et Verss. antiq.

συρικαύτου τρίχας ἀναφυῆναι συκῆς φύλλα λειοτριθηθέντα καὶ καταπλασθέντα σοιεῖ.

ζ'. Περὶ τῶν Φθειρόντων τὰς τρίχας [καὶ τῶν τοιούντων] καλλίτριχας.

Τρεῖς εἰσι τῶν Φθειρόντων τὰς τρίχας διαφοραὶ, τὰ ψίλωθρα,
τὰ λεπΊνοντα, τὰ ϖαντελῶς ἀφανίζοντα ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπισφαλερὰν τὴν χρῆσιν ἔχει ὁ ωολλάκις γὰρ οὐ μόνον τὰ χρισθέντα 5
μόρια ψιλοῖ καὶ ἄτριχα τοῦ λοιποῦ ωοιεῖ, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ωᾶν
τὸ σῶμα ψιλοῦται καὶ διαμένει τοιοῦτον τἄλλα δὲ ἀμφότερα τὴν
χρῆσιν ωαρέχει ἀσφαλῶς. Τῶν μὲν οὖν ψιλούντων ἀσφαλῶς ἢ τε
κονία σιακτὴ χρήσιμος καὶ ἀρσενικὸν καὶ σανδαράκη καὶ τίτανος
ἄσθεσίος, τῶν σφοδρῶν δηλονότι Θρανομένων τἢ τῶν ἀσθενεσίε- 10
3 ρων μίξει. Τὰ δὲ λεπίνοντα τὰς τρίχας ἡυπίκὰ κατὰ δύναμιν
ἐσίὶν, ὧν μετρία μὲν καὶ κυάμων καὶ ὀρόδων ἄλευρον, ἀφρόλιτρόν

les cheveux tombent par suite de brûlures, les feuilles de figuier broyées et appliquées en cataplasme seront d'un grand secours pour leur reproduction.

7. DES CHOSES QUI ALTÈRENT LES CHEVEUX OU QUI LES RENDENT BEAUX,

Il y a trois choses qui altèrent les cheveux : les épilatoires, les atténuants, et enfin ce qui les fait entièrement disparaître; l'usage du premier de ces moyens est très-dangereux, parce que souvent il en résulte que non-seulement les parties ointes sont dépouillées et restent glabres pour toujours, mais aussi que le corps entier est dénudé de poils et demeure dans cet état; l'usage des deux autres moyens est exempt d'inconvénients. Parmi les substances qui rendent sans danger les parties glabres, on recommande la lessive qui filtre à travers les cendres, l'orpiment, la sandaraque et la chaux vive; on mêle à ce qui agit le plus fortement quelque substance plus faible. Les médicaments qui atténuent les poils ont une vertu abstergente : l'orge, les fèves, la farine d'ers, l'écume de soude, la soude brute, n'ont qu'une vertu moyenne;

Сн. 7; 1. 9. novía σΊαντή] lisciva (lexiva La) a saponariis Verss. antiq.

τε καὶ λίτρον · ἰσχυρὰ δὲ τὰς μεγάλας καὶ σκληρὰς τρίχας λεπίσνοντα, κεκαυμένον τὸ λίτρον καὶ τῶν κεραμίδων καὶ τοῦ κριξάνου τὰ ὅσῖρακα, καὶ κίσσηρις ἄκαυσῖος καὶ κεκαυμένη, κηρύκων τε καὶ σορφύρων καὶ τῶν ἄλλων ὀσῖρεων κεκαυμένα τὰ ὅσῖρακα · 5 τὸ δὲ τῆς σηπίας, καὶ ἄκαυσῖον · ἀλκυόνιά τε καὶ ελλέδοροι, καὶ ἡ τῆς βρυονίας ρίζα. Βουλόμενος δὲ αὐτὰ σοιεῖν εὐώδη, 4 μίξεις κυπέρου καὶ μελιλώτου καὶ ρόδων ξηρῶν καὶ ἀμώμου καὶ σχοίνου ἄνθους. — Κνίδης ἀγρίας τὸν καρπὸν τρίψας, ελαίω ἀνά- 5 τριδε, καὶ ἀπορρυήσονται αὶ τρίχες. — Μέλιτι ἀπέφθω δρωπάκιζε 6 10 ὸν ἀν βούλη τόπον, καὶ οὐκέτι φυήσονται. — Ψίλωθρον · Λειοποιήσας 7 ἀσδέσῖου μέρη δ΄, ἀρσενικοῦ μέρος α΄ · ταῦτα βαλών εἰς θυΐαν μολυξύνην καὶ ὕδωρ ἐπιχέας [ἢ] σὶισάνης χυλὸν, τρίδε · καὶ ὅταν μέλαν γένηται, θερμήνας κατάχριε. — Ορυζαν, κυάμους, βρεχθέντας, 8 ἐπισάνην εψε ἐν ὕδατι καὶ τούτω χρησάμενος ἀντὶ ὕδατος · καὶ διατος · καὶ · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατος · καὶ διατο

les substances énergiques qui atténuent les poils longs et durs sont la soude brute calcinée, les têts des vases de terre et des fourneaux, la pierre ponce non brûlée ou brûlée, les têts brûlés des buccins, des pourpres et autres coquillages, la sèche non brûlée, l'alcyon, les deux ellébores, enfin la racine de bryone. Si l'on veut rendre ces substances 4 odorantes, on ajoutera du souchet, du mélilot, des roses sèches, de l'amome et des fleurs du jonc odorant. - Pilez la graine de l'ortie sau- 5 vage, ajoutez de l'huile, frictionnez, et les poils tomberont. — Oignez 6 fortement avec du miel cru quelque partie que vous voudrez, et les poils ne repousseront plus. — Épilatoire: Pulvérisez deux parties de chaux 7 vive, une partie d'orpiment; jetez dans un mortier en plomb et pilez après y avoir versé de l'eau ou de la crème d'orge; lorsque le mélange aura noirci, faites chauffer et oignez. - Autre : Faites cuire dans l'eau du 8 riz ou des fèves détrempées, ou de l'orge, et usez de cette décoction au lieu d'eau; puis mêlez-y de l'orpiment, de la chaux vive, et faites cuire l'épilatoire de la manière accoutumée; ensuite ajoutez une

^{2-3.} πριβάνου ex emend.; πλιβάνου — 8. Κνίδους Codd. — 12. [#] Gal. Gal.; clibano Verss. antiq.; πρινίου Codd. Verss. antiq.; om. Codd.

καὶ μετὰ ταῦτα μιγνύεις σμύρνης γο' μίαν, μασθίχης γο' μίαν, κισσήρεως ώμῆς γο' ήμισυ.

η'. Ωσίε σολιάς μη γενέσθαι.

1 Λαβών κολοκύνθην ἀγρίαν, τρύπησον καὶ κάθαρον τὰ ἔσω [εῦ]μάλα, εἶτα πληρώσας αὐτὴν ἐλαίου δαφνίνου καὶ πρόβαλλε ὑοσκύαμον [καὶ] ἀρσενικὸν, μὴ τρίψας, ἄφες ἡμέραν μίαν, καὶ ἄλειφε χρη5 σίμως ἄπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ. — ἐπὶ παιδίων ποιεῖ καλὰς καὶ πυκνὰς
τὰς τρίχας, καρύου λέπυρον καἐν καὶ τριβὲν οἴνῷ καταχριόμενον. —
3 Λωτοῦ τοῦ δένδρου τὰ φύλλα, ἀπόπατος καμήλου καεὶς, [καὶ καλῶς]
4 σὰν ἐλαίῷ χρησθείς. — Ξανθὰς ποιεῖ τὰς τρίχας Θέρμων λέπη
ἀποβραχέντα σὰν νίτρῷ ἡμέρας ι' καὶ μετὰ ταῦτα σμώμενα λωτοῦ 10
5 τοῦ δένδρου πρισμάτων ἀφέψημα. — Μελαίνας δὲ ποιεῖ, σμώμενα
κηκίδος ἀπόβρεγμα, καὶ χαλκάνθου καὶ σιδίων λάδανον μετὰ μυρonce de myrrhe, une once de mastix, une demi-once de pierre ponce
crue.

8. CONTRE LA CANITIE.

Pour empêcher le développement de la canitie, prenez une courge sauvage; après l'avoir percée et en avoir soigneusement vidé l'intérieur, remplissez-la d'huile aux baies de laurier, en ajoutant de la jusquiame et de l'orpiment sans les piler; laissez reposer pendant un jour; oignez une 2 fois l'an; cela réussira. — Pour rendre, chez les enfants, les cheveux beaux et épais, pratiquez des onctions avec l'écorce du noyer brûlée et 3 pilée dans du vin. — Autres: Feuilles de l'arbre appelé lotus; excréments de chameau brûlés, délayés dans l'huile et appliqués convenablement 4 en onctions. — Pour rendre les cheveux couleur d'or, faites macérer pendant dix jours des écorces de lupins avec du natron et frottez-en les cheveux; la décoction de ractures de l'arbre appelé lotus a une vertu 5 semblable. — Pour rendre les cheveux noirs, frottez soit avec une macération de noix de galle, de vitriol bleu ou d'écorce de grenadier; soit

CH. 8; I. 3. [εὖ]μαλα Gal.; μάλα Codd. — 5. ἀρσεν. om. Gal. Aët. II, 11, 58; habent Verss. antiq.; καί addidi ex emend. — 8. καμήλου καπόν.... χρησθείς V; καμ. καπόσι.... χρησθείς M;

καμ. καεῖσα σὺν ἐλαίφ καὶ καταπλασθεῖσα καλῶς Diosc.; camili stercus hustum et cum oleo inlitus Verss. antiq. — 10. σὺν νίτρφ ἡμέρας ι'] in oleo, diebus octo aut (et Li) decem Verss. antiq.

σινίνου ἀλείμματος. — Βράδιον πολιοῖ, ἔλαιον τὸ ἐξ ἀγρίας 6 ἐλαίας κατὰ ἡμέραν ἀλειφόμενον, μᾶλλον δὲ εἰ μυρσίνην τις αὐτῷ ἐναποβρέξει. — Βράδιον δὲ αὔξεσθαι ποιεῖ τὰς ἐπὶ τῶν ἀνή- 7 εων τρίχας καταχριόμενον, ἀμπέλου δάκρυον σὺν ἐλαίῳ, καὶ τὸ 5 ἀπὸ τοῦ χλωροῦ κλήματος καιομένου ἱδρούμενον ὑγρὸν, κυάμινον ἄλευρον καταπλασσόμενον.

θ'. Περί ωιτυριάσεως.

Η ωιτυρίασιε ύπο μοχθηρών χυμών συνίσταται σκοπός οὖν 1 ἐστιν ἐνδαπανῆσαι τούτους διὰ τῶν ῥυπτόντων καὶ διαφορούντων φαρμάκων, ωροκαθαίροντας τὸ σῶμα εἰ μεστὸν εἴη κακοχύμου.
10 Βουλόμενοι δὲ τινὲς ῥωννύναι τὴν κεφαλὴν ἔμιξαν τοῖς εἰρημένοις 2 τῶν στυφόντων τι.

ι'. Πρός σίτυρα.

Πιτύρων χοίνικος ήμισυ βρέξας έν ύδατος κοτύλαις 6', καὶ μετά 1

avec du ladanum uni à l'huile aux baies de myrte. — Les onctions faites 6 chaque jour avec l'huile d'olives sauvages rendent la canitie plus tardive, surtout lorsqu'on y fait macérer du myrte. — La séve de la vigne em-7 ployée en onction avec de l'huile retarde, chez les impubères, la naissance des poils aux endroits accoutumés; il en est de même de la liqueur que laissent suinter en brûlant les sarments verts; la farine de fèves employée en liniment a le même effet.

9. DU PITYRIASIS.

Le pityriasis est produit par des humeurs corrompues; notre but doit 1 donc être de les dissiper au moyen de médicaments abstergents et dissipants, après avoir cependant purgé le corps, si les mauvais sucs y dominent. Certains médecins, pour fortifier la tête, ont mêlé quelque 2 chose d'astringent à ces médicaments.

10. CONTRE LE PITYRIASIS.

Faites macérer une demi-chénice de son dans deux cotyles d'eau; après 1

1. πολιοί Diosc.; ποιεί Codd. — 3-4. ἀνήθων Diosc.; ἐννόμων Codd.

10

ταῦτα ἐπιτρίψας καὶ διηθήσας τὸν χυλὸν, ἔψησον μετά ὄξους ήμικοτυλίου μέχρις οὖ σάχος λάβη γλοιοῦ καὶ τούτω τὴν κεφαλὴν άπόσμα, εἶτα κλύζε ἐν ΰδατι σεύτλου ἐνεψομένου ἢ τήλεως ἢ θέρμων· χρίσματι δὲ ἰρίνου μύρου χρῶ· τούτφ χρησίεον ὡς ἐπι-2 τηδειοτέρφ καὶ δρασθικφ Φαρμάκφ. — Γῆς κιμωλίας, Θείου ἀπύ- 5 ρου το ἴσον τρίψας μετὰ ὄξους ἐν βαλανείφ ἀπόσμα, καὶ Θερμῷ ύδατι ἀπόπλυνε· τούτφ καὶ καταχρίειν δεῖ μὴ μόνον ἐν βαλανείφ $_3$ χρῆσθαι $\cdot$ πάσας γὰρ ἔχει τὰς δυνάμεις ὧν δεῖται τὸ πάθος. — Λ ιθαργύρου, σηγάνου, έλαίου, όξους κοτύλης τέταρτον τρίψας, την κεφα-4 λην κατάχριε. Δέδωκεν ημίν τοῦτο σείραν ίκανῶς.

ια'. Περί Φθειριάσεως.

Τίκτεται σολλάκις έν τῆ κεφαλῆ φθειρών σλῆθος άθρόως, έν τῷ βάθει τοῦ δέρματος σεριτίων ύγρων και μετρίως Θερμών συσίάντων· δεῖ τοίνυν τροσάγειν ξηραίνοντα Φάρμακα καὶ κενοῦν καὶ avoir remué et filtré le mélange, vous ferez bouillir cette liqueur avec un demi-cotyle de vinaigre jusqu'à ce qu'il prenne une consistance visqueuse, et vous détergerez la tête avec ce mélange; puis vous ferez des ablutions avec une eau dans laquelle auront cuit de la bette ou du fenugrec, ou des lupins; pour les onctions, servez-vous de l'huile à l'iris comme du médicament le plus convenable et le plus efficace. -2 Autre : Broyez avec du vinaigre parties égales de terre de Cimole et de soufre que le feu n'a pas touché, faites des détersions dans le bain et lavez à grande eau chaude; vous pourrez faire usage de ce moyen nonseulement dans le bain, mais partout ailleurs, puisqu'il possède toutes 3 les vertus nécessaires pour combattre l'affection. — Autre : Broyez dans la quatrième partie d'un cotyle de vinaigre de la litharge, de la rue, de 4 l'huile, et oignez-en la tête. Ce remède nous a donné un résultat satisfaisant.

11. DE LA MALADIE PÉDICULAIRE.

Souvent une grande quantité de pous s'engendrent sur la tête, lorsque des humeurs superflues et d'une chaleur modérée s'y amassent dans la

τούτω Gal. Syn. VIII, 26; ούτω Codd. 2. γλοιοῦ Gal.; οἴνου Codd.; vini Verss. - 8. χρᾶσθαι M. antiq. (Voy. Synopsis, VIII, 26.) - Ib.

έλκειν σεφυκότα. Κεδρία φθεῖρας καὶ κονίδας ἀναιρεῖ καὶ κισ- 2 σοῦ τὸ δάκρυον ὁμοίως. Σλαφίδος ἀγρίας μέρη 6', σανδαράκης καὶ 3 νίτρου ἀνὰ μέρος ἕν σὺν ὅξει καὶ ἐλαίω, ἄλειφε τὴν κεφαλήν ἡ ὁξυλαπάθου ῥίζης σὺν ἔλαίω ὁμοίως ἡ ἐλλέβορον λευκὸν καὶ σλαφίδα 5 ἀγρίαν καὶ νίτρον, ἴσα ἐν βαλανείω μετὰ ἐλαίου χρῶ ἡ [ἐν] Θαλάτλη ἡ [ἐν] ἄλμη ἀκράτω μετὰ ὅξους κατάντλει.

ι6'. Περί ἀχώρων και κηρίων.

Ο καλούμενος ἀχώρ ἐν τῷ τῆς κεΦαλῆς συνίσιαται δέρματι λεπίὰς 1 κάνυ κατατρήσεις ἔχων διὰ ὧν ἀπορρεῖ λεπίὸς ἰχὼρ γλίσχρος μετρίως. Ομοιον δὲ ἐσίὶν αὐτῷ κάθος καὶ τὸ καλούμενον κηρίον τὰς 2 10 κατατρήσεις μείζονας ἔχον ὑγρὸν κεριεχούσας μελιτῶδες. Σκοπός 3 ἐσίιν οὖν κενῶσαι τοὺς κοιοῦντας τὸ κάθος χυμοὺς, ἐπιρρέοντας δὲ αὐτοὺς ἔτι δὲ κωλῦσαι, κενοῦντας τὴν κεΦαλὴν καὶ κρὸς ταύτης τὸ κᾶν σῶμα, ὡς ἐπὶ τῶν ἀλωπεκιῶν εἴρηται. Μικρᾶς δὲ οὔσης τῆς 4 profondcur de la peau; il faut donc avoir recours aux médicaments desséchants et qui ont la propriété d'attirer et d'évacuer. La résine de cèdre 2 tue les pous et les lentes; les pleurs du lierre ont la même vertu. Prenez 3 deux parties de staphisaigre, une de réalgar et de soude brute, avec du vinaigre et de l'huile, et oignez-en la tête; ou des racines de patience, ou de l'ellébore blanc, ou de la staphisaigre, parties égales; servez-vous-en dans le bain, ou bien lavez la tête avec l'eau de mer ou avec la saumure pure et du vinaigre.

12. DES ACHORES ET DU FAVUS.

La maladie appelée achore occupe la peau de la tête; elle est percée 1 de petites ouvertures par lesquelles s'écoule un pus tenu et modérément visqueux. L'affection dite favus est semblable à celle-ci; il y a cependant 2 des ouvertures plus grandes d'où sort une humeur semblable à du miel. L'indication thérapeutique doit donc être d'évacuer les humeurs qui 3 produisent le mal et d'arrêter la marche des humeurs qui se dirigent encore vers la tête en purgeant cette partie et tout le corps, comme nous l'avons dit dans le chapitre Sur l'alopécie (ch. 5). Comme c'est une affec- 4

5 et 6. [&v] Gal.; om. Codd.

διαθέσεως ήρκεσε τολλάκις τὰ τοπικὰ βοηθήματα τοιαῦτα δὲ ἐσίὶ 5 τὰ τέμνοντα καὶ διαφοροῦντα τὸ πάχος τοῦ χυμοῦ. Ενια δὲ τῶν Φαρμάκων ίᾶται τοὺς ἀρχομένους ἀχῶρας, ὅταν ἀπέριτ ον ή τὸ σώμα, σθυπθικήν [έχοντα δύναμιν]· είσὶ δὲ τοιαῦτα μυρσίνη, καὶ 6 ὁ τῆς ωίτυος Φλοιός. Τινὰ δὲ τοῖς ἐπιπολαίοις καὶ μετρίοις βοη- 5 θεῖ, διαΦοροῦντα μὲν καὶ ῥύπΙοντα, χωρὶς αἰσθητῆς Θερμασίας, οὐ μὴν ἐρεθισ]ικὸν ἔχοντά τι· τοιοῦτον δὲ ἐσ]ὶ τὸ τεῦτλον καὶ ἡ η κεκαυμένη κιμωλία. Τινὰ δὲ οὕτω σφοδρά την δύναμιν ἐσΊὶν, ὡς δύνασθαι κενούν τους σαχείς σάνυ και γλίσχρους χυμούς, αιτίους γενομένους ἀχώρων, κὰν ἤδη σκιβρώδεις ὧσι, διαλύειν αὐτάς · 10 8 τοιαῦτα δὲ ἐσῖὶ χαλκίτης καὶ τρὺξ οἴνου καὶ τίτανος ἄσθεσίος. Τὸ δὲ ὄξος χρησιμώτατόν ἐσίιν ἐν σαντὶ καιρῷ σρὸς ἀχῶρας, τέμνον καὶ διαφοροῦν καὶ ἀποκρουόμενον · δεῖ δὲ ἀκριδῶς ὀξύ τυγχάνειν αὐτὸ καὶ μηδέ ἡντινοῦν ἔχειν οἴνου σοιότητα τούτω γάρ ἀνα-9 μιγνύς ἄλλοτε τῶν μεταλλικῶν ἐξιάση τοὺς ἀχῶρας. Αρχεσθαι δὲ 15 σροσημεν ἀπὸ ἀσθενεσθέρων, καὶ μάλισθα ὅταν σὺν ὁδύνη τυγχάνω-

tion légère, les remèdes extérieurs suffisent ordinairement; ces remèdes 5 sont ceux qui divisent et dissipent la partie épaisse de l'humeur. Quelques-uns de ces remèdes, doués d'une vertu styptique, guérissent les achores au début, lorsqu'il n'y a aucune superfluité dans le corps ; ce 6 sont le myrte et l'écorce de pins. Quelques autres guérissent les affections superficielles et peu graves, en dissipant et en abstergeant sans produire une chaleur sensible et sans posséder aucune vertu irritante; 7 tels sont la bette et la terre de Cimole brûlée. D'autres médicaments ont une énergie si grande, qu'ils peuvent évacuer les humeurs épaisses et glutineuses qui produisent les achores et les dissoudre, quoiqu'ils soient déjà durcis; de ce genre sont le cuivre pyriteux, la lie de vin et 8 la chaux vive. En toute circonstance, le vinaigre est très-utile contre les achores par sa vertu incisive, digestive et dissipante; mais il doit être · complétément aigre et ne conserver aucune des qualités du vin; vous guérirez les achores en ajoutant au vinaigre quelque substance métal-9 lique. Toutefois il convient de commencer par les plus faibles, surtout

45

^{4. [}έχουτα δύναμιν] Gal.; om. Codd.; quæ sunt stiptica virtute Verss. antiq.

σιν. Εἰς τοῦτο γοῦν χρήσιμος Κρητική καὶ Σαμία γῆ, πομφόλυξ τε 10 καὶ σπόδιον καὶ λιθάργυρος. Μηδέν δὲ ἀνυώντων τούτων, τὸ διὰ χάρ- 11 του ξηρὸν ἐπίχριε δεύσας ὅξει· μὴ παρόντος δὲ τοῦ διὰ χάρτου κατὰ αὐτὸν χάρτην καύσας καὶ δεύσας ὅξει, χρήση δεόντως ἐπὶ 5 τῶν σκληροσάρκων. ὅταν δὲ Φλεγμονώδης ἢ ἀχὼρ ἢ μετὰ ὀδύνης, 12 δῆλον ὡς παρηγορήσεις αὐτὸν πρότερον πεπίικῷ καὶ μαλατικῷ καὶ ὑγρῷ Φαρμάκῳ καὶ ἀδήκτω, οἶα τὰ ἑδρασικά ἐσιιν.

ιγ'. [Πρὸς τὰς τῶν ὀΦθαλμῶν ταράξεις.]

Τὰς τῶν ὀΦθαλμῶν ταράξεις ὑπό τε καπνοῦ γινομένας καὶ ἐγκαύ- ι σεως, ἢ κόνεως, ἢ ἀτενὲς ἐνιδόντων αὐγὴν, ϖαύσεις ῥαδίως ἐκσlὰς 10 μὲν τοῦ καπνοῦ, καὶ τὴν κεΦαλὴν σκέπων, ὡς μὴ καθικνοῖτο ὁ ἤλιος, καὶ εἰς σκιὰν ϖορευόμενος. ἀπονίπθων δὲ τῶν ὄψεων, τὴν κόνιν 2 ϖρότερον μὲν χλιαρῷ ὕδατι Θερμῷ καὶ γλυκεῖ, ψυχρῷ δὲ ὕσθερον, καὶ τὴν αὐγὴν ἀποσθρεΦόμενος, καὶ ἐπιμύων τοῖς ὀΦθαλμοῖς ἐπὶ

quand il y a douleur. On emploiera utilement pour cela la terre de Crète, 10 celle de Samos, les fleurs de zinc et la litharge. Si ces substances ne 11 vous réussissent pas du tout, employez le médicament sec au papier délayé dans du vinaigre; si vous n'en avez pas sous la main, vous brûlerez du papier, et, après l'avoir trempé dans le vinaigre, vous vous en servirez avec succès pour les personnes qui ont les chairs dures. Si l'achore 12 est accompagné d'inflammation et qu'il s'y joigne de la douleur, il est évident qu'il faut d'abord adoucir, et cela, avec un médicament maturatif, émollient, liquide et sans acuité, comme sont ceux qui conviennent pour le siège.

13. DES TROUBLES DE LA VUE.

On guérira facilement le trouble des yeux causé par la fumée, la chaleur ou la poussière, ou parce que le regard s'est fixé sur une clarté éblouissante, en ordonnant au malade de se mettre à l'abri de la fumée, de se couvrir la tête pour se défendre du soleil, et de se retirer à l'ombre. Pour chasser la poussière des yeux, on les lavera d'abord avec de l'eau douce et tiède, puis avec de l'eau froide; on détournera les yeux de la

2. δέ om. M. — Ib. ἀνιώντ. Codd.; δεύσας Gal.; δεύρο Codd.; infusum Verss. μη παυομένου δὲ ἐπὶ τούτοις Gal.; nihil antiq. — Ib. δέ om. M. — Ch. 13; l. 9. autem hæc peragentibus Verss. antiq. — 3. αὐγη Codd.; aut intentus visui Verss. ant.

τούτοις γὰρ καθίσιαται μηδενὸς ἐτέρου προσδεηθέντος, ἀλλὰ ἢ
3 μόνον ἐνδεέσιερον διαιτηθέντος. Ποτῷ δὲ καὶ πλείονι χρῆσθαι διὰ
τὰς ἐγκαύσεις · εἰ γὰρ ὕπνος ἐπιλάβοι βαθύτερος καὶ ὀΦθαλμία προσδοκηθεῖσα, πεφθήσεται · διὸ μηδὲ τῶν λουτρῶν ἀπέχεσθαι, διαιτᾶ4 σθαι δὲ ἀκριβέσιερον. ὀΦθαλμίας τινὸς ἀρχομένης καὶ ἡσυχάζειν · 5
ἐπιχρίειν δὲ τὰ βλέφαρα τῶν διὰ ῥόδων ἢ διὰ κρόκου Φαρμάκῳ τινί ·
5 παρὰ γὰρ πολλοῖς ἀπορία τούτων οὐκ ἔσιι. Τὰς δὲ λήμας καὶ τὰς
ἐν νυκτὶ γινομένας κολλήσεις διακαθαίρει τε καὶ ἀνίησι καλῶς τὸ
δξύκρατον, καὶ κατὰ ἐαυτὸ ὕδωρ ψυχρὸν, καὶ τῶν ξηρῶν τι τῶν
6 ὀΦθαλμῶν ἀποδακρύειν πράως ποιοῦν. ΔΦελεῖ δὲ καὶ γασίρὸς 10
ὑπαγωγή.

ιδ'. Πρός φλεγμονήν καὶ όδύνην όφθαλμῶν.

Φλεγμονῆς δὲ καὶ δδύνης κατεχούσης τοὺς δΦθαλμοὺς, ἰατροῦ μὲν ἔργον ἴασις τούτων· μὴ σαρόντος δὲ, τέως σοιεῖν αὐτὸν τὰ ἐνδεχόμενα μέχρι τῆς τοῦ ἰατροῦ σαρουσίας, ἵνα μή τι χαλεπώτε- 2 ρον συμπέση. Σιτίων δὲ οὖν ἀπέχεσθαι καὶ ἡσυχίαν ἄγειν ἀρμότ- 15

lumière en clignotant; par ce moyen, tout trouble disparaîtra sans autre secours; seulement la nourriture sera donnée en plus petite quantité. La boisson, au contraire, sera donnée en grande abondance lorsque le mal vient de la chaleur; car, si le malade tombe dans un sommeil profond, l'ophthalmie qui semblait se montrer se résoudra; il importe donc de recourir aux bains et de régler soigneusement le régime. Quand une ophthalmie se déclare, ordonnez le repos et oignez les paupières avec le remède aux roses ou au safran; chacun a ces substances sous la main. L'oxycrat ou l'eau froide, par son action propre, enlèvent et dissolvent parfaitement la chassie et l'agglutination des paupières qui se forme pendant la nuit; à quoi on peut ajouter quelque substance sèche qui tire doucement les larmes des yeux. Les évacuations alvines soulagent aussi.

14. CONTRE L'INFLAMMATION ET LA DOULEUR DES YEUX.

Lorsque les yeux sont enflammés et douloureux, laissez le soin du traitement à un médecin; s'il n'y en a pas, faites ce que vous pourrez en attendant sa venue, afin que le mal ne s'aggrave pas. Ainsi il con-

τει, καὶ τὴν αὐγὴν ἐκκλίνειν, καὶ μήτε τοῖς ψόφοις, μήτε ἄλλη τινὶ κινήσει τὰς ὀδύνας ἐπιτείνειν, καὶ τοὺς ωόδας ψηλαφᾶν καὶ διαδεῖν ἐνίοτε τὰ ἄκρα : ωερισπασ1ικὰ γὰρ ταῦτα τῶν ὀδυνῶν. Ποιεῖ δὲ ωρὸς 3 Φλεγμονὰς καὶ ἴου τὰ Φὐλλα ἐπιτιθέμενα, καὶ γάλα γυναικεῖον 5 ωρόσφατον σὺν ὼῷ [καὶ] ῥοδίνῳ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον.

ιε'. Πρός ρεύμα όφθαλμῶν.

Ρεύματος δὲ ἐνοχλοῦντος, ἀνακόλλημα ποιεῖν κατὰ τοῦ μετώπου, λιβανωτὸν λεῖον μετὰ γύρεως ἀοῦ τῷ λευκῷ μιγνύντα. Καὶ μετέω ρον ἔχειν τὴν κεφαλὴν συμφέρει καὶ ἡσυχάζειν καὶ διαδέσμοις χρῆσθαι τῶν ἄκρων. Αλμυροῦ δὲ ὅντος καὶ δριμέως τοῦ ῥεύματος, ἐγ 3 χέοντα γλυκαίνειν τῷ γάλακτι καὶ τῷ λευκῷ τοῦ ἀοῦ τάς τε λήμας ἀφαιρεῖν εὐαφῶς καὶ μαλακῆ σπογγιᾳ. Μεγάλης δὲ οὕσης τῆς ἐπιφρρᾶς μετὰ περιωδυνίας, κατάπλασσε τούτων (?), ρόδων ξηρῶν δραχμὰς δ΄, κρόκου δραχμὰς α΄ ἀναλάμβανε μελιλώτων ἀφεψήματι [ἤ] γλυκεῖ.

vient d'ordonner la diète et le repos, puis de faire en sorte que le malade évite le grand jour et qu'aucun bruit ou mouvement ne viennent augmenter les douleurs; vous frotterez les pieds et quelquefois vous lierez les extrémités; ce sont des moyens qui diminuent la douleur. Les feuilles de violette et le lait nouveau de femme, appliqués extérieurement avec un œuf et de l'huile aux roses, combattent les inflammations.

15. CONTRE LA FLUXION DES YEUX.

1

2

Si l'œil est tourmenté par un flux, on placera sur le front un médicament agglutinant : mêlez de l'encens broyé et de la fleur de farine à un blanc d'œuf. Il est utile aussi de tenir la tête élevée, de garder le repos et de lier les extrémités. Si le flux est salé et âcre, on l'adoucira en versant du lait et un blanc d'œuf; on enlèvera légèrement la chassie avec une éponge douce. Lorsque le flux est violent et qu'il est accompagné de douleur, appliquez un cataplasme dans lequel entrent quatre drachmes de roses sèches, une drachme d'opium et une drachme de safran; incorporez dans une décoction de mélilot ou dans du vin d'un goût sucré.

5. [nal] Gal. LL; om. Codd. — CH. 15; 1. 14. [*] aut LL; om. Codd.

ις'. Πρός τὰς τῶν ωρεσθυτέρων ἀμβλυωπίας.

1 Τὰς δὲ τοῖς πρεσθύταις εἰωθυίας συμβαίνειν ἀμβλυωπίας παραμυθήση τρίψεσι καὶ αἰωρήσεσι, καὶ συμμετρία τροφῶν καὶ δριμυφαγία, καὶ τῆς κεφαλῆς κτενισμοῖς, καὶ τοῦ ἀψινθίου πόσει πρὸ τῶν 'σιτίων, καὶ τοῦ ἀπὸ Θύμου καὶ ὀριγάνου, καὶ ὀξυμέλιτι 2 σκιλλητικῷ, καὶ ὑπαλείψεσι τοῖς ὀξυδέρκοις ἐπαγγειλαμένοις. Συμφέρει δὲ καὶ πίαρμοὺς κινεῖν τι κατὰ ἡμέραν, χρίειν δὲ τὸ φαρύγγεθρον καὶ ἀποχρέμπιεσθαι τοῦ Φλέγματος.

ιζ'. Πρός ἐπὶ τῶν βλεφάρων πριθάς.

Τὰς δὲ κριθὰς τὰς ἐπὶ τῶν βλεΦάρων ωυριῶν κηρῷ λευκῷ δια-2 Φορήσεις οὕτω. Χρὴ δὲ τήκουτα τὸν κηρὸν ωροσΦέρειν καὶ Θερμῆ 3 τῆ μήλη ωροσάπ εσθαι. ΔιαΦορεῖ δὲ καὶ χαλβάνη μετὰ ὁλίγου νί- 10 τρου τιθεμένη.

ιη'. Πρός τους νυκταλωπιώντας.

Τοὺς δὲ νυκταλωπιῶντας ἦπαρ τράγειον ὀπθήσας τὸν ἐν τῆ ὀπ-

16. CONTRE L'AMBLYOPIE DES VIEILLARDS.

On combattra par les frictions et les promenades en litière l'amblyopie familière aux vieillards, puis en prescrivant un régime modéré et
l'usage des substances âcres (drymyphagie), en peignant la tête, en faisant boire avant le repas de l'absinthe, du thym, de l'origan et l'oxymel
scillitique, et en oignant les yeux avec les substances qui passent pour
éclaircir la vue. Il sera bon aussi d'exciter chaque jour les éternuments,
d'oindre la gorge et de provoquer ainsi l'expectoration de la pituite.

17. CONTRE LES ORGÉOLETS QUI NAISSENT SUR LES PAUPIÈRES.

On dissoudra les orgéolets qui naissent sur les paupières par un liniment de cire blanche. On approchera la cire en fusion, et avec une sonde chaude on l'appliquera sur le mal. On dissipe aussi ces tumeurs avec le galbanum, auquel on ajoute une peu de soude brute.

18. CONTRE LA NYCTALOPIE (HÉMÉRALOPIE).

Pour guérir la nyctalopie faites cuire le foie d'un bouc; pendant qu'il

CH. 16; l. 6. κινεῖν τι ex Aetio, II, III, θεμένη] Quidam autem de pane cataplasma 47; κινοῦντι Codd. — CH. 17, l. 9 οὕτω] imponant, et cum suporatum fucrit ape-Voycz les notes. — CH. 17; l. 11. τι- riunt add. L.L.

τήσει συντηκόμενον ιχώρα συναγαγών, έγχριε, και αὐτὸ τὸ ήπαρ έσθίειν δίδου. Καὶ ὀνίδα ωρόσφατον χυλίσας, ὑπάλειφε. Νυκταλω- 2-3 πίασις δέ έσ] ιν όταν την ημέραν άμέμπ]ως βλέπωσι, της δε νυκτός προσαγούσης χείρω.

ιθ'. Πρὸς διὰ ωληγην ύφαιμον τῶν ὀφθαλμῶν.

Τά δε διά ωληγην ύφαιμον τοῦ όφθαλμοῦ, καταρχάς, ἔτι φλεγ-5 μουής ούσης, περισθεράς αίμα θερμόν ή τρυγόνος διακαθαίρει. καὶ συρίαι διὰ σπόγγων άλῶν ὸλίγων τῷ ΰδατι μεμιγμένων, εἰ μλ χιτών ἀνεξεσμένος είη τοιούτου δέ τινος συμβάντος, τῷ ύδατι μόνφ συριάν. Καλῶς δὲ ἀν έχοι καὶ έριον ἀοῦ μετὰ ροδίνου δεύ- 2

10 σαντος κοῦφον ἐπιβάλλειν τῷ ὀφθαλμῷ. Καὶ σΊοιβῆς δὲ χλωρὰ 3 Φύλλα καταπλασσόμενα, ώφελεῖ καὶ Φύλλα κράμθης καταπλασσόμενα. Χρονισάντων δέ αὐτῶν, ἀν ἐπιμένη αἰμάλωψ ὑσσώπου κόμην λείαν λαδών, εls λινοῦν ράκος καθιείς εls ζέον ύδωρ σροσάπλου τῷ ὀΦθαλμῷ, καὶ ἀκολουθεῖ τὸ αἶμα, ώσλε [ἐκ]πιεζῆσθαι

cuit recueillez le suc qui s'en échappe et oignez-en les yeux, puis faites manger le foie lui-même. Ou encore, exprimez le suc du fumier frais 2 d'âne et oignez-en les yeux. On appelle nyctalopes ceux qui voient fort bien pendant le jour, mais dont la vue s'affaiblit à l'approche de la nuit.

19. DES YEUX ATTEINTS DE SUFFUSION SANGUINE À LA SUITE DE BLESSURE.

Lorsqu'un œil est le siége d'une suffusion sanguine à la suite d'un coup, au début, si l'inflammation existe encore, on absterge le lieu avec du sang chaud de colombe ou de tourterelle; ou bien on fait une fomentation avec une éponge imprégnée d'eau légèrement salée, pourvu cependant que la membrane de l'œil n'ait pas été lésée, car, si elle l'a été, on ne devra employer que l'eau pure. On se servira utilement aussi de .. 2 laine trempée dans du blanc d'œuf et de l'huile aux roses, laine qu'on applique légèrement sur l'œil. Un liniment fait avec les seuilles vertes de la pimprenelle épineuse soulagera, ainsi que l'application des feuilles de chou. Si le mal devient invétéré, il prend le nom d'hæmalops; broyez alors la chevelure de l'hyssope; après l'avoir liée dans un linge, jetez-la dans l'eau bouillante, puis fixez le sac sur les yeux; le sang sortira de

3

CH. 18; l. 14. [ἐκ]πιεζῆσθαι Gal.; ωιεζῆσθαι Codd.; expressum Verss. antiq.

5 τοῦ ὀθονίου. — Συσθάντων δὲ οἰδημάτων ἀπὸ τῆς ωληγῆς, ωυριῷν τῷ σπόγγῳ συνεχῶς · εἶτα καινὸν σπόγγον ὀξυκράτῳ βρεχόμενον 6 μετὰ ὕδατος [ἐπιτιθέναι. Ετι δὲ ωαλαιὸν νᾶπυ τριβόμενον μετὰ ὕδατος], ωροσθιθέναι συνεχῶς καὶ ἀφαιρεῖν.

πρὸς τριχιῶντα βλέφαρα.

- 1 Οἱ δὲ τριχιῶσαι βλέφαροι καὶ τριχολαδίδι τίλλουσαι τὰς τρίχας, 5 μικρὸν ὑσῖερον ὀδυνῶνται, μειζόνως ὑποφυομένων αὐτῶν καὶ νυσσου-2 σῶν. Πρὶν [μὲν] ἀν βλάβην τινὰ παρασχεῖν ἀμείνους αἱ κολλήσεις 3 αἱ πρὸς τὰς κατὰ φύσιν διά τε πίσσης καὶ κόμμεως. Καλὸν δὲ καὶ τοῦτο ἔχειν παρεσκευασμένον μασθίχην καὶ κηρὸν καὶ λιβανωτὸν καὶ ξηρὰν πίσσαν ἐνῶσαι μαλασσόμενα ὡς ὅτι μάλισῖα, καὶ ποιῆ- 10 σαντας τροχίσκους, ἀποτίθεσθαι. Τῆς δὲ χρείας καλούσης, μηλωτίδος πεπυρωμένης τήκειν τοῦ φαρμάκου καὶ κολλᾶν.
- 5 façon à être exprimé à travers le linge. Si la plaie donne lieu à un gonflement, on fomentera continuellement avec une éponge, puis on en 6 appliquera une nouvelle trempée dans le vinaigre. Si la tumeur devient chronique, on appliquera et on enlèvera sans relâche de la graine de moutarde pilée avec de l'eau.

20. DES POILS DES PAUPIÈRES QUI IRRITENT LES YEUX (TRICHIASIS).

- Quand on arrache avec une petite pince épilatoire les poils des paupières qui irritent l'œil, la douleur revient vite, car les poils renaissent bientôt en plus grand nombre et tourmentent le malade. Avant d'en arriver à causer cette nuisance, il est préférable d'agglutiner avec de la poix et de la gomme ces poils aux poils qui poussent naturellement. On fera bien aussi d'avoir tout préparé le médicament suivant : mastic, cire, encens et poix sèche; ces substances doivent être soigneusement pétries et mélangées; ensuite on en fera des trochisques qu'on mettra en réserve. 4 Lorsqu'on aura besoin de s'en servir, on prendra le médicament avec
  - 3-4. [ἐπιτιθέναι... τδατος] e Gal.; om. factam, senapem tritum cum aqua LL.—Codd.; superponis. Inveterata vero passione Cn. 20; l. 7. [μέν] Gal.; om. Codd.

une sonde chauffée, de façon qu'il se liquéfie, et, par ce moyen, les

poils s'agglutineront.

κα'. Πρὸς τὰς ἐκ χιόνος ὀΦθαλμίας.

Πυρῆνα μήλης καθέντες εἰς σκόροδον ὡς χρωσθῆναι τῷ χυλῷ, ἐγ- $_1$ χρίομεν. — Πυροὺς ἐπὶ διαπύρων σιδήρων ὀπλήσαντες σὺν οἴνῷ κα- $_2$ ταχρίομεν τὰ βλέ φ αρα.

κ6'. Πρὸς σ7ίλους καὶ τρίχας μή έχοντας.

Μυόχοδον καὶ κόπρος τράγου ταῦτα καὶ μίλφας ἀφελεῖ, καὶ 5 ἀνάγει τρίχας.

κγ'. Πρὸς τὰ ἐν τοῖς ὀΦθαλμοῖς ἕλκη.

Κρόκον βρέξας γάλακτι γυναικός καὶ τρίψας, μίξας τε κόμμεως λευκοῦ σύμμετρον, ώσιε συσίηναι τὸν κρόκον ἀναπλάσας κολλύριον χρῶ μετὰ γάλακτος γυναικὸς ἐνσιάζων.

κδ΄. Πρὸς λευκώματα καὶ ἀμαυρώσεις καὶ ἀρχομένην ὑπόχυσιν καὶ ἀμ-Ελυωπίαν, καὶ ἀχλὸν καὶ ἐπικαύματα καὶ ὀξυδέρεκιαν καὶ ωθερύγια καὶ βαφήν.

Λευκώματα ταχέως ἰᾶται νίτρον μετὰ έλαίου λεανθέν έπιμελῶς καὶ

21. DES OPHTHALMIES CAUSÉES PAR LA NEIGE.

Plongez la pointe d'une sonde dans un ail, de façon à ce qu'elle soit enduite, et oignez-en les yeux. — Rôtissez du blé sur un fer chaud, et, ajoutant du vin, oignez-en les paupières.

22. DES PAUPIÈRES GLABRES OU QUI N'ONT POINT DE CILS.

La crotte de rat ou de bouc sont utiles contre la chute des cils, et les font repousser.

23. DES ULCÈRES DES YEUX.

Faites macérer du safran dans du lait de femme; pilez et ajoutez autant de gomme blanche qu'il en faut pour que le mélange ait de la consistance; faites un collyre et servez-vous-en par instillation après l'avoir délayé avec du lait de femme.

24. CONTRE LE LEUCOMA (ALBUGO), L'AMAUROSE, LA SUFFUSION (CATARACTE?)
COMMENÇANTE, L'AMBLYOPIE, L'ACHLYS, L'ÉPICAUMA; POUR RENDRE LA VUE
PERÇANTE; CONTRE LE PTÉRYGION ET LES TACHES DES YEUX.

La soude brute soigneusement pulvérisée dans l'huile et employée 1

Cn. 21; l. 2. σπόροδον Gal; in alio Verss. antiq. els podov Codd.

2-3 ἐγχριόμενον. Λεπίύνει δὲ καὶ ὁ χυλὸς ἀνεμώνης ἀπάσης. — ἀμαύροωσιν δὲ ωᾶσαν καὶ ἀρχομένην ὑπόχυσιν Θεραπεύει γυπὸς χολῆς μέρη δύο, ωρασίου χυλοῦ καὶ μέλιτος ἀτίκοῦ, ἀνὰ μέρος ἔν ἢ μαράθρου χυλὸς καὶ ταυρεία χολὴ ὑγρά ἴσα μετὰ διπλασίονος μέλιτος τη κολὴ ἀρκεία μετὰ ὕδατος διπλασίου. — Καπνίου χυλὸς, ὁξυδερκής 5 ἐσίιν ἐπισπώμενος οὐκ ὀλίγον δάκρυον. — Λιβανωτίδος τῆς τε ρίζης καὶ τῆς ωόας ὁ χυλὸς μέλιτι μιγνύμενος ἀμβλυωπίας, ὅσαι διὰ ωάρισος ὑγρῶν γίγνονται, Θεραπεύει. Ποιεῖ καὶ ωρασίου χυλὸς μετὰ μέριτος. — Θρίδακος ἀγρίας ὁπὸς ἄργεμά τε καὶ ἀχλύας ἀποκαθαίρει καὶ ωρὸς ἐπικαύματα ωοιεῖ μετὰ γυναικείου γάλακτος ὑπαλειφόρ 10 μενος. — Οξυδερκές ' Ροίων τῶν κόκκων χυλὸν ἐκπιέσας, βάλε εἰς ἄγγος ἀτίκον, καὶ ὀθονίω ωεριδήσας, Θὲς εἰς ήλιον, ἔως ἀν ωάχος σχῆ μέλιτος, καὶ ἴσον ωρὸς ἴσον βάλε τῷ χυλῷ μέλι, καὶ ἀνελόμενος εἰς ὀσίράκινον ἀγγεῖον Φύλασσε · ωαλαιούμενον γὰρ βέλτιον

9 γίνεται. Όταν δὲ καθεύδειν μέλλωσιν, ύπόχριε τούτφ κούφως τοὺς 15 2 comme liniment guérit rapidement les taies. Le suc de toutes les es-3 pèces d'anémones les dissipe aussi. Deux parties du fiel d'un vautour, suc de marrube et miel attique, chacun une partie; ou suc de fenouil et fiel de taureau, parties égales, avec le double de miel, ou fiel d'ours 4 avec le double d'eau. - Le suc du fumeterre àiguise la vue en faisant 5 couler abondamment les larmes. — Le suc de la racine et de la tige d'armarinte mêlé au miel guérit toutes les amblyopies qui sont produites 6 par des humeurs épaisses. Le suc de marrube avec du miel est utile aussi 7 dans ce cas. — Le suc de la laitue sauvage, employé en liniment, déterge l'argéma et l'achlys; avec le lait de femme, il guérit l'ulcération des yeux 8 dite épicauma. — Médicament rendant la vue claire : Exprimez le suc des grains d'une grenade, versez-le dans un vase attique, entourez le vase d'un linge et exposez-le au soleil jusqu'à ce que le liquide ait acquis la consistance du miel; ajoutez du miel en quantité égale, puis retirez-le, placez-le dans un vase de terre cuite et mettez-le en réserve : en effet, 9 ce médicament se bonifie en vieillissant. Oignez-en légèrement vos yeux

^{3.} χυλοῦ om. MV. — 3-4. ἡ μαρά- MV. — 9. ἄργεμα..... ἀποκαθ. om. MV. θρου..... μέλιτος om. MV. — 8. Ποιοῦν — 12. περιδινίσας MV.

οφθαλμούς. Τοῦτο ζωγράφοις καὶ δακτυλιογλύφοις καὶ χρυσοχόοις 10 άρμότιει καὶ πρεσθύταις. — ἄλλο· Υαίνης χολὴν μετὰ μέλιτος 11 άτικοῦ μίξας χρῶ· τοῦτο ἀμβλυωπίας ἀνασιέλλει, καὶ τὰς ἀρχομένας ὑποχύσεις διασκίδνησι· βέλτιον δὲ παλαιούμενον γίνεται. — 5 Πτερυγίου δὲ μεγάλου μὲν ὄντος καὶ σκληροῦ γεγονότος, χειρουρ- 12 γία ἐσιὶν ἡ ἴασις καὶ τοῦ ἰατροῦ χρεία· τὸ δὲ μικρὸν καὶ μαλακὸν Θεραπεύσεις αἰγείρου ὀπῷ μετὰ διπλασίονος μέλιτος ἐγχρίων. Καὶ 13

τὸ κατὰ τοὺς ὀΦθαλμοὺς ϖῖερύγιον. — Βάψεις δὲ τὰ λευκώματα ροιὰς 14
10 γλυκείας σάρκα τρίψας, ϖαρασῖάζων ὕδατος ὀλίγου καὶ ϖοιῶν λεῖον
ϖολλάκις, καὶ ἐγχρίων ἡ ὑοσκυάμου χυλὸν ἐπὶ ἡμέρας ιε' τοῦτο
βάπῖε, καὶ ἀΦανῆ ϖοιεῖ ἐπὶ ἐνιαυτόν.

σηπίας δὲ ὄσΙρακον καυθέν καὶ μιχθέν άλσὶν άνορύκτοις άποτήκει

κε'. Καλλιβλέφαρον [φάρμακον].

Μάλισια δὲ τοιεῖ νηπίοις καὶ τοῖς ἀπαλοσάρκοις σίζιμεως Δις,

avant de vous mettre au lit. Ce mélange convient aux peintres, aux gra- 10 veurs d'anneaux, aux orfévres et aux vieillards. — Autre: Mêlez à du 11 miel attique le fiel d'une hyène et faites-en usage; ce médicament arrête l'amblyopie et dissipe les suffusions à leur début; il est meilleur lorsqu'il a vieilli. — Si le ptérygion est étendu et devenu dur, le traite- 12 ment sera du domaine de la chirurgie et on appellera un homme de l'art; s'il est mou et petit, vous le traiterez par des onctions faites avec le suc de peuplier noir et le double de miel. Les écailles de sèche brû- 13 lées et mêlées à du sel fossile dissipent aussi le ptérygion. Pour baigner 14 le leucoma, pilez la chair d'une grenade douce, en versant de temps en temps un peu d'eau et en broyant continuellement; puis oignez les yeux; ou encore, pendant quinze jours baignez avec le suc de la jusquiame; il fait disparaître entièrement le leucoma dans l'espace d'une année.

25. POUR RENDRE LES PAUPIÈRES BELLES.

. Pour les enfants et pour ceux qui ont une chair molle on se sert, avec une utilité particulière, du mélange où entrent seize drachmes d'an-

1. ζωγράφοις] γράφουσι F. — Ib. δαπτύλφ γλύφοις Codd.; pictoribus et aurificibus Vers. antiquiss.; lectoribus et scripto-

ribus Verss. ant.— 9. κατὰ τοὺς ὀΦθαλμom. MV.— Ch. 25; l. 13. νηπίους] pueris Verss. antiq.: faucibus turpis V. antiquiss. μολίβδου Δη', πρόπου Δα', ρόδων ἄνθους, σμύρνης, ναρδου Ινδικῆς, ωεπέρεως λευκοῦ, λιβάνου ἄρρενος ἀνὰ Δα', Φοινίπων ὀσία λ'· ωάντα βαλών εἰς ἄγγος περαμεοῦν, ὅπία Φιλοπόνως, εἶτα τρίψας ἐν Φυΐα ἐπίβαλε ὀποβαλσάμου ποχλιάρια β', καὶ ἀνακόψας καὶ ξηράνας χρῶ.

κς'. Πρὸς τὰς ῥήξεις τῶν ὀΦθαλμῶν.

 Λίθον αἰματίτην διεὶς ἐπὶ ἀκόνης γάλακτι γυναικείω, σολλάκις ὑπόχριε τῆς ἡμέρας [ἢ] ἄγνου Φύλλα τρίψας μετὰ ὕδατος καὶ
 ἀλΦίτου, κατάπλασσε.

κζ'. Πρός βλέφαρα σαχέα καὶ ύφαιμα καὶ κεγχραμίδων ὑπόπλεα.

Εκσηρέφων το βλέφαρον ἀπολέαινε μήλη Θερμή, ἡ φύλλφ συκής καὶ μέλιτι ὑπάλειφε ἡ οἶνον αὐσηρὸν μέλιτι μιγνὺς, ὑπά- 10 λειφε.

timoine, huit de plomb, une de safran; fleurs de rosier, myrrhe, nard indien, poivre blanc, encens mâle, de chacun une drachme; des noyaux de dattes au nombre de trente; tous ces ingrédients sont soigneusement cuits dans un vase de terre, puis pilés dans un mortier avec deux cuillerées d'opobalsamum; on laissera sécher le tout, on concassera et on réservera pour l'usage ultérieur.

26. DES RUPTURES DANS L'OEIL.

Vous frotterez sur une pierre, avec du lait de femme, une pierre hématite et en oindrez souvent l'œil dans le jour; ou bien pilez des feuilles d'agnus-castus avec de l'eau et de la polenta, et appliquez.

27. POUR LES PAUPIÈRES TROP ÉPAISSES, OU QUI SONT SOIT LE SIÈGE D'UNE SUFFUSION SANGUINE, SOIT PLEINES DE GRAINS DE MILLET.

Retournez les paupières et rendez-les lisses avec une sonde chaude; ou oignez-les avec des feuilles de figuier et du miel; ou oignez avec du vin âpre au goût mêlé avec du miel.

CH. 26; l. 7. [ή] ex emend.; om. Codd.

— Ib. άγνου] agnu Verss. antiq.; οίνου
Codd. — 8. κατάπλασσε] malum cidonium
coctum in vino puro teris et cataplasma imponis, add. Verss. antiq. — CH. 27; l. 9.

Éπογρέφων] recorgis Verss. antiquiss.
—10-11. ὁπάλειφε] Item alium: Fel caprinum cum aqua, obtimum si inunguatur ad racomatas (drac. 621) et grossas palpebras sanat, Verss. antiquiss.

κη¹. Πρὸς ψωροφθαλμίαν.

Ροιᾶς γλυκείας καὶ ὀξείας χυλὸν έψήσας έως λάβη μέλιτος ωάχος · ὑπόχριε.

nθ'. Πρὸς τὰ λεπρώδη βλέφαρα.

Τὰ δὲ λεπρώδη τῶν βλεφάρων ὑγιάζει συκῆς ὀπὸς καταχριόμενος. Αλὸς ἄχνη λεία χρῶ.

λ'. Πρός σκληρά βλέφαρα καὶ δυσκίνητα.

Μυελον μόσχειον καὶ κηρον ἴσα τήξας μετὰ ροδίνου, κατάπλασσε ἢ τερεβινθίνης μέρη έπλὰ, λιθαργύρου μέρος ἕν μετὰ κηροῦ καὶ ἐλαίου τήξας εἰς δθόνιον · κατάπλασσε.

λα΄. Πρὸς τὰ ἐν τοῖς ὀΦθαλμοῖς ἐμπίπ?οντα.

Υ΄δατι ή γάλακτι έγχυματίζων, διάκλυζε, ή μέλιτι ή έλαίφ έγ- 1 χριε, ώσιε δάκρυον εκκριθηναι, ή διαδλέπειν κέλευε εἰς ὕδωρ ή εἰς

28. CONTRE LA PSORE DES YEUX.

Faites cuire le suc d'une grenade douce ou acide jusqu'à la consistance du miel, et oignez-en les yeux.

29. POUR LES PAUPIÈRES AFFECTÉES DE LÈPRE.

Les onctions avec la liqueur du figuier guériront la lèpre des paupières. Faites aussi usage des fleurs d'écume de sel broyée.

30. CONTRE LES PAUPIÈRES DURES ET QUI SE MEUVENT DIFFICILEMENT.

On fera fondre avec de l'huile aux roses parties égales de moelle de veau et de cire, et on appliquera en cataplasme; ou on liquéfiera sept parties de térébenthine, une de litharge avec de l'huile et de la cire, et on appliquera le tout enveloppé dans un linge, en forme de cataplasme.

31. DES CHOSES QUI TOMBENT DANS LES YEUX.

Versez de l'eau ou du lait et faites des lavages; ou oignez soit avec du miel, soit avec de l'huile, de façon à tirer des larmes; ou ordonnez au

Cn. 28; l. 1. γλυπείας καί (pro ἢ?) δξείας] malagranata dulces et acidas Verss. antiquiss.; malagranata dulcia et acidonica Verss. antiq. — 2. ὅπόχριε] El caput de senape facto gargarismo per os purgare debet Verss. antiquiss. — Ch. 31;

1. 8. γάλακτι] lacte muliebri Verss. antiquiss.

2 οἶνον. Τὰ δὲ ἐγκαθήματα, ῥητίνη ωροσφάτω ψαύων, ἀφαίρει (?)
3 τριχὶ μάλισῖα μὲν ἀνθρωπίνη εἰ δὲ μὴ, ὑεία. Τὰ δὲ ἐμπεπηγότα
4 καταλαδών τὸν ὀφθαλμὸν, ἔξαιρε λαδιδίω. Τὰ δὲ ὑπὸ τὸ βλέφαρον ἐκσῖρέφων ἔξαιρε, καὶ γάλακτι διάκλυζε.

λ6'. Πρὸς τὰς ἐν τοῖς βλεφάροις καὶ ὀφρύσι φθειριάσεις.

Τὰς δὲ Φθειριάσεις τὰς ἐν τοῖς βλεφάροις καὶ ὀφρύσι Θερα- 5
πεύει σὺν μέλιτι ἢ οἴνφ καταχριόμενα σανδαράχη, σίαφὶς ἀγρία.

λγ'. Πρὸς αἰγίλωπας καὶ χαλάζια.

- 1 Αἰγίλωπας Φεραπεύει ἐπὶ ὧν μὲν διὰ βάθους [μὴ | ἔφθαρται τὸ ὀσθέον, ἀνθέμιδος φύλλα μασηθέντα καὶ ἐπιτεθέντα, ἢ αἰγίλωπος τοῦ ἐν τοῖς σιτίοις χυλοῦ σὺν ἀλεύρω σιτανίω καταπλασσόμενος, ἀρνο-2 γλώσσου φύλλα μασηθέντα καὶ ἐπιτιθέντα. Μετὰ δὲ τὸ ἀνασθομω- 40 θῆναι, καρύων βασιλικῶν τὸ ἐντὸς μασησάμενον ἐπιτίθει, ἢ λίβανον καὶ ϖερισθερᾶς κόπρον λείαν μίξας ἐπιτίθει μέχρι ἀπουλώσεως:
- 2 malade d'ouvrir les yeux dans de l'eau ou dans du vin. Vous enlèverez ce qui est entré dans l'œil en touchant l'objet avec de la résine fraîche, attachée de préférence à un cheveu d'homme, sinon, à de la soie de 3 porc. On enlèvera avec une petite pince les corps implantés dans l'œil après 4 avoir fixé cet organe. Ceux qui se cachent sous la paupière, enlevez-les en la retournant, puis lavez avec du lait.

32. DES POUS DES PAUPIÈRES ET DES CILS.

La sandaraque et la staphisaigre employées en onctions avec du miel ou du vin détruisent les pous des paupières et des cils.

33. CONTRE L'ÆGILOPS ET LES CHALAZES.

- Les feuilles de la camomille mâchées et appliquées guérissent l'ægilops lorsque l'os n'est pas profondément gâté; ou faites des cataplasmes avec le suc de l'égilops qui naît dans le blé et de la farine de froment, ou
   avec des feuilles de plantain mâchées. Lorsque la tumeur est ouverte, on applique la partie intérieure mâchée de la noix, ou la fiente de colombe pulvérisée et mêlée avec de l'encens, jusqu'à la cicatrisation: ce mélange,
  - 1. ἀφαίρεν Codd.; tollendus est 621; CH. 33; l. 7. [μη] Diosc.; non Verss. tangenda est 626; tollis Verss. antiq. antiquae: om. Codd.

λιθοῦται δὲ καὶ ἐπιμένει. Πρόπολις καὶ τερμινθίνη μετὰ χόνδρου ἐν σπληνίω: ἢ σθυπθηρία σχισθὴ, καὶ ὅτι ωλείσθὴ τερεδινθίνη ἀναληΦθεῖσα. — Χαλάζια δὲ διαφοροῦσιν ὅλυνθοι ἑφθοὶ καταπλασθέντες, [ἢ] τὰ τῆς συκῆς Φύλλα.

λδ΄. Περὶ τῶν συμβαινόντων ωερὶ τὰ ὧτα ωαθῶν. — Περὶ δυσηποίας καὶ κωφώσεως.

5 Χυμός τις εν τοῖς ἀκουσλικοῖς πόροις σφηνωθελς τὰς δυσηκοΐας καὶ κωφώσεις συνίσλησι · δεῖ οὖν ἐπὶ ἡμέρας πλείους κλύζειν ὅξει λευκῷ καὶ ὕδατι ἴσοις ἐζεσμένοις σὺν λείφ νίτρφ. Καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν κλύζειν ὕδατι Θερμῷ μόνφ καὶ οὕτως ἐγχυματίζειν τοῖς πρὸς τὰς δυσηκοΐας ἀναγεγραμμένοις τοῖσδε · μέλανος ἐλλεβόρου ρίζαν λειώσας μετὰ ὅξους καὶ μέλιτος τρίψας, ἄχρι τῆς ἀκοῆς ἐντίθει, καὶ ἔα τὸ Φάρμακον, ἐπὶ ἡμέρας ε΄, ἢ καρδάμου τὸ ἰκανὸν, καὶ νίτρου βραχὺ, σύκων σαρκίοις ἄνευ τῶν κεγχραμίδων ἀναλαβών ποίει κολ-

en effet, prend la dureté de la pierre et ne se dérange pas. On étend sur une compresse le propolis et la térébenthine avec de l'épeautre, ou l'alun scissile mêlé à une aussi grande quantité que possible de térébenthine.

— Un cataplasme de petites figues rondes ou les feuilles de figuier dissipent les chalazes.

3

34. des maladies de l'oreille. — de la dureté de l'ouïe et de la surdité.

Une certaine humeur amassée dans les méats de l'oreille est cause qu'on entend difficilement ou pas du tout; il faut alors laver pendant plusieurs jours, avec parties égales de vinaigre blanc et d'eau, bouillies avec de la soude brute pulvérisée. Ensuite on emploiera l'eau chaude seulement, puis on instillera les substances qui sont formulées contre la difficulté de l'ouïe, telles que la racine de l'ellébore noir pilée avec du vinaigre et du miel; versez ce médicament dans l'oreille et laissez-l'y pendant cinq jours, ou prenez une quantité suffisante de cresson d'Alep, un peu de soude brute, et placez ce mélange sur de la chair de figues après en avoir enlevé les grains, puis faites un collyre qui corresponde

1. [ή] aut Versiones antiquae; om. positum resolutum cum aceto add. Verss. Codd. — Ib. Φύλλα] aut sagapinum super- antiquae.

λύριον άρμότ1ον τῷ ϖόρφ τῆς ἀκοῆς· κομίζου δὲ αὐτὸ τριταῖον· τοῦτο ἄγει ῥύπον ἱκανὸν καὶ ϖαραχρῆμα κουΦίζει.

λε΄. Περί τῶν κατὰ τὰ ὧτα ὀδυνῶν.

1 Τὰς δὲ δοθύνας τῶν ὅτων εἰ μὲν ἀπὸ ψύξεως γένοιντο τὰ Ξερμαίνοντα Ξεραπεύει τάχισῖα κρόμμυον οὖν ἢ σκόροδον ἀποζεσθὲν
ἐλαίω καὶ ἐγχυθὲν ἰᾶται καὶ εὐφορείου δὲ δλίγισῖον ἐλαίω πολλῶ 5
2 μιχθὲν, ἢ πεπέρεως ἀκριδῶς λελειωμένον. Ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸ ἀμαράκινον καὶ ἀρίσῖη ἡ νάρδος καὶ πηγάνινον ἐκ λεπίομεροῦς καὶ
μὴ σίύφοντος ἐλαίου.

λς'. Περί ύδατος σεριεχομένου κατά ὧτα.

Εἰ δὲ ΰδωρ ϖεριέχοιτο κατὰ τὸν ἀκουσ ικὸν ϖόρον, συνεχῶς ἔλαιον ἐγχεῖν ϖροσῆκεν, ἐγκλύζοντας αὐτὸ καὶ διὰ ἐρίου μαλακοῦ 10
 σπογγίζοντας καὶ ϖάλιν ἐγχέοντας. Παρηγορεῖ δὲ αὐτοὺς, ὼοῦ τὸ λευκὸν καὶ λεπ ον, καὶ γάλα γυναικεῖον · ϖάντα δὲ ὤτων ἔσ ο

par ses dimensions au méat auditif; laissez-le dans l'oreille pendant quatre jours; il en enlève toutes les ordures, et le soulagement sera instantané.

35. DE LA DOULEUR D'OREILLE.

Les substances chaudes guérissent rapidement les douleurs d'oreille, si elles viennent du froid; on instillera donc l'huile où ont bouilli un oignon et de l'ail, ce qui calmera la douleur; ou bien encore une petite quantité d'euphorbe mêlée à beaucoup d'huile, ou du poivre soigneusement pilé. L'huile à l'origanum maru soulage également; le nard est excellent aussi; on peut user encore d'huile à la rue faite avec de l'huile à parties ténues et non astringente.

36. DE L'EAU CONTENUE DANS LES OREILLES.

S'il y a de l'eau dans le méat auditif, il convient de verser incessamment de l'huile; vous instillez l'huile avec la seringue, vous épongez 2 avec une laine molle, puis vous instillez de nouveau. Un blanc d'œuf ténu et le lait de femme adoucissent le mal; mais que toutes les subs-

Ch. 35; 1. 5. ἐγχυμένον MV. — Ib. ωολλῷ..... ἀμαρ. καί om. M. — 6. λεωολλῷ | tepido Verss. antiq. — Ib.-6. λευομένον MV.

Θερμά τὰ προσφερόμενα. Καὶ τὸ χήνειον δὲ σίξαρ αὐτοὺς ἀφελεῖ. Εἰ δὲ τις καὶ ἐπὶ ἐνὶ ποδὶ τῷ κατὰ τὸ πάσχον οὖς ἄλλοιτο, παρεκκλίναντά πως ἑαυτὸν, ἐκκρίνεται ῥαδίως. ἄκρως δὲ καὶ ὁ διὰ τοῦ σίδματος ἐκμυζησθμὸς ἐπισπᾶται.

5

4

λζ'. Περί φλεγμονής ώτων.

5 Φλεγμονής δὲ οὔσης τινὸς, νάρδινον μύρον ἐγχεῖν μετὰ βραχυτάτου βασιλικοῦ. Μεγάλης δὲ οὔσης τῆς ὀδύνης, ἀναγκαῖον [χρῆσθα] τοῖς ναρκοῦσι τὴν αἴσθησιν, γυναικείω γάλακτι μιγνύντας καὶ τοῦ ἀοῦ τῷ λευκῷ μήκωνος ὀπόν · μιγνύειν δὲ καὶ κασλορίου πρὸς μὲν τὰς σφοδροτέρας ὀδύνας, ἴσον · πρὸς δὲ τὰς κουφοτέρας 10 διπλάσιον. Ύγρὸν δὲ ἔσλω τὸ ἐκ τοῦ γλεύκους ἔψημα, καὶ ἐν τῆ χρήσει δὲ τῷ μὲν έψήματι ἀνιέσθω · παρασκευάζεσθαι δὲ ἄμεινον ἐκ πολλοῦ μεμιγμένον τὸ φάρμακον. Χρὴ δὲ μηδὲ ὅλως ψαύειν τοῦ ἀκουσλικοῦ πόρου κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὀδύνης · πυρίαν δὲ διὰ μη-

tances qu'on emploie soient chaudes. La graisse d'oie convient dans cette affection. Si, porté sur le pied du côté de la partie affectée, on saute en tenant la tête penchée, l'humeur qui est dans l'oreille en sera facilement expulsée. La succion avec la bouche appliquée contre l'oreille pompe aussi l'humeur.

37. DE L'INFLAMMATION DES OREILLES.

S'il y a une certaine inflammation, on instillera le baume de nard avec une petite quantité du remède royal. Quand la douleur est grande, il est nécessaire de recourir aux médicaments qui émoussent la sensibilité: en conséquence nous mêlerons le suc du pavot avec du lait de femme et un blanc d'œuf, en ajoutant du castoréum à poids égal contre les douleurs violentes, à poids double dans celles qui sont plus légères. Le liquide dans lequel vous délayerez ce médicament doit être du vin d'un goût sucré, et, quand vous voudrez vous en servir, vous le délayerez encore dans cette même décoction; mais il est important de préparer ce médicament longtemps à l'avance et de le mettre en réserve. Lorsque la douleur se fait sentir gardez-vous de toucher le méat auditif, mais faites

Ch. 37; l. 6. βασ.] et tetrafarmacus dicitur Verss. antiquiss. — 6-7. [χρῆσθαι] τῷ ἀτῷ τοῦ λευκοῦ MV.—11. μέν om. MV. λωτίδος ἐρίω μαλακωτάτω τὸ δὲ Φάρμακον ἔμδαλε οὕτω ωως ·
ἔσηω κεχλιασμένου ἀτεγχύτη, καὶ τὴν μηλωτίδα βάπηων, ἐπιτίθει μαλακὸν ἔριον · τῆ τε ἀρχῆ τοῦ ωόρου καὶ ωαντὶ τῷ ἀτίω ωυριᾶς,
δε εἴρηται, νάρδω μιχθέντος ὀλιγίσηου τῆς τετραΦαρμάκου. Θέρους δὲ καθεσίῶτος ἢ Θερμασίας ἀντιλαμβανομένου τοῦ κάμνοντος, 5
κατὰ τὸ ωάσχον διὰ ροδίνου ἡ ωυρία γιγνέσθω. Καὶ ωαχὺν δὲ χυμὸν ἢ γλίσχρον ἢ ωνεῦμα Φυσῶδες ὑπονοήσας ἐσΦηνῶσθαι μίξεις
τι καὶ τῶν ἐκΦρατίοντων. Τεχνικῶς δὲ ἀν σιοχάσαιο τοιοῦτόν τι
τυγχάνειν τὸ αἴτιον, τὰ τε ωροηγούμενα τοῦ ωόνου καὶ τὰ ωαρόντα
ωολυπραγμονήσας · διὰ μὲν γὰρ ψύξιν ωροηγησαμένην ωνεῦμα 10
Φυσῶδες συνίσιαται, διὰ δὲ δίαιταν κακόχυμον καὶ ωνευματώδη,

des fomentations avec une sonde autour de laquelle est enroulée de la laine la plus douce possible; vous userez à peu près ainsi du médicament : qu'il soit attiédi dans l'instrument à injection pour les oreilles; cela fait, trempant la sonde dans le liquide, vous appliquez la laine qui est attachée à cette sonde; après quoi vous fomentez, comme il a été dit [au commencement de ce chapitre], l'orifice du méat et toute l'oreille avec du nard, en mêlant à ce baume une très-petite quantité du mé-5 dicament appelé tétrapharmaque (onquent royal ou basilic). Si l'on est en été, ou que la chaleur domine chez le malade, on oindra le lieu 6 malade avec de l'huile aux roses. Quand on soupçonne qu'une humeur épaisse et glutineuse, ou qu'un pneuma flatulent sont renfermés dans l'oreille, on mélange quelqu'une des substances qui enlèvent 7 l'obstruction. Vous vous rendrez compte, suivant les principes de l'art, d'une de ces causes du mal, en considérant mûrement les circonstances qui ont précédé et les symptômes qui se manifestent actuellement; car, si le malade a été exposé au froid, c'est le pneuma flatulent qui a engendré la maladie; si le régime a été composé de substances de mauvais suc ou venteuses, et s'il y a concomitance de pesanteur à la tête, la 8 cause doit être attribuée aux sucs épais. Dès que vous aurez reconnu

^{1.} ἐμβάλλειν Codd.; fluere facis Versiones antiquae. Mittere (mitt. 621)... oportit Verss. antiquiss. Voy. les notes. — 2. ἐν ἀτεγχύτη Gal.; ἐν ἀτινῷ γὲ

έγχυτῆρι Codd.; om. Verss. antiquae et Verss. antiquiss. — Ib. μηλωτίδα] spatomile Verss. antiq. et Verss. antiquiss. — 5. πάσχοντος MV. — 6. ή om. F.

βάρους τε τῆς κεφαλῆς ὄντος, σαχεῖς αἴτιοι χυμοί. Καὶ ἐπειδὰν 8 τοιοῦτόν τι σαρακολουθείη, λίτρον καὶ ἀφρόνιτρον τοῖς ἀτικοῖς μίξεις φαρμάκοις, καὶ λευκὸν καὶ μέλανα ἐλλέβορον, ἀμύγδαλά τε σικρὰ, καὶ ἀρισθολοχιῶν τὴν σαροῦσαν, καὶ σικύου ἀγρίου καὶ βρυωνίας ῥίζαν, ἄρου τε καὶ δρακοντίου, καὶ κασίαν καὶ κενταύρειον τὸ μικρόν · διαρύπθει γὰρ ταῦτα τοὺς σόρους καὶ λεπθύνει τὰ ἐμπεφραγμένα. Τὰς δὲ ἐπιεικεῖς καὶ μὴ σφυγματώδεις φλεγμονὰς ἰκα- 9 νὸν ἰᾶσθαι καὶ ὀξυρόδινον χλιανθὲν, καὶ γλαύκιον ἐπὶ ἀκόνης ἰατρικῆς ἀποτριβόμενον μετὰ ὄξους:

λη'. Περί τῶν ἐν ἐπιφανεία ἀτίου φλεγμονῶν καὶ οἰδημάτων.

Τὰς δὲ ἐν τῆ ἐπιφανεία ἀτίου Φλεγμονὰς καὶ τὰ οἰδήματα καὶ τὰ ὶ ἐρυθήματα διὰ ἐπιρροὴν ἢ πληγὴν γεγονότα, Φακὸν ἑψήσας ἐν ὕδατι, κατάπλασσε, τρίψας μετὰ μέλιτος ἢ σθέαρ χήνειον καὶ βούτυρον καὶ σμύρναν μίξας, ἐπιτίθει.

cela, mêlez de la soude brute et de l'aphronitron aux médicaments que l'on emploie contre les affections des oreilles; vous y ajouterez aussi l'un et l'autre ellébore; des amandes amères, parmi les diverses aristoloches celle que vous aurez sous la main, des racines de concombre sauvage, de bryone, de gouet, de serpentaire, la fausse canelle et la petite centaurée; en effet, ces substances désobstruent les méats et atténuent ce qui est enclavé intérieurement. Contre les inflammations légères dans 9 lesquelles il n'y a pas de battements des vaisseaux, il suffit d'employer l'oxyrodinon tiède et le glaucium; ce dernier doit être broyé sur une pierre médicinale avec du vinaigre.

38. CONTRE LES INFLAMMATIONS ET LES TUMEURS QUI NAISSENT SUR LA PARTIE EXTÉRIEURE DE L'OREILLE (PAVILLON).

Les lentilles cuites dans l'eau et broyées avec du miel guérissent les l inflammations qui naissent à la partie externe des oreilles, ainsi que les tumeurs et les rougeurs qui ont pour cause un flux ou un coup. Ou encore appliquez la graisse d'oie mêlée avec du beurre et de la myrrhe.

8 ἀπόνης ἐατρικῆς in cute (lis. cote) oculari Verss. antiquiss.

10

λθ'. Πρὸς τὰ ήλκωμένα ὧτα καὶ συοβροῦντα.

Τὰ δὲ ήλκωμένα τῶν ἄτων καὶ συορροῦντα Θεραπεύσεις γλαυκίφ μετά έξους· όταν δὲ μετὰ ῥεύματος, τοῖς τροχίσκοις, οἶός ἐσίιν 2 ὁ τοῦ Ανδρωνος καὶ ὁ [τοῦ] Πολυείδου. Κάν συορροή χωρὶς ὀδύνης μή 3 σφοθρώς, τοῖς αὐτοῖς Θεραπεύσεις. Μηδεν δε ενεργούντων αὐτῶν, τῷ σφοδρῷ χρησόμεθα· σιδήρου σκωρίαν χνοώδη τοιήσαντες καὶ 5 καθεψήσαντες εν όξει δριμυτάτω μέχρι γλοιώδους καὶ μελιτώδους 4 συσλάσεως. Πρὸς δὲ τὰ ἐκ ωληγῆς ήλκωμένα ἄρτου ~~Θ~~ερμοῦ τὸ ἐντὸς τρίψας μετὰ μέλιτος, ἐπιτίθει ἡ, σμύρναν μίξας τὸ ἡμισυ μέρος, · 5 ἐπιτίθει. Μήτε δὲ ἐπίδει ταῦτα, μήτε συνεχῶς ἀΦαίρει τὰ ἐπιτιθέμενα.

μ'. Πρὸς τὰ τεθλασμένα καὶ κεκλασμένα καὶ τὰς αἰμοβραγίας τῶν ὧτων, και τὸν ἐξαίΦνης ἦχον, καὶ εἰ ἐμπέση τι λιθάριον, ἢ κύαμος, ἢ τι τοιοῦτον, ή ζῶόν τι εἰς αὐτά.

Τὰ δὲ τεθλασμένα τῶν ἄτων σμύρναν, μάνναν, λιβανωτὸν, γῆν

30. DES OREILLES ULCÉRÉES ET PURULENTES.

On guérira les oreilles ulcérées et purulentes avec le glaucium mêlé au miel; s'il y a un flux, on emploiera les trochisques; tels sont ceux 2 d'Andron et de Polyide. Şervez-vous-en même dans le cas où le pus 3 coule sans grande douleur. Si ces remèdes ne réussissent pas, employezen de plus efficaces : par exemple la scorie de fer réduite en poudre et bouillie dans du vinaigre très-fort jusqu'à la consistance de pâte ou de 4 miel. Pour les oreilles ulcérées par suite d'une blessure, broyez la mie de pain chaud avec du miel et appliquez-la; ou mêlez-y la moitié de 5 myrrhe, et appliquez. Ne mettez point de bandages et ne renouvelez pas fréquemment l'application du topique.

10. CONTRE LES OREILLES MEURTRIES OU BRISÉES; CONTRE LES HÉMORRAGIES, LE BOURDONNÉMENT SPONTANÉ, CONTRE LES PIERRES, LES GRAINES OU AUTRES CHOSES SEMBLABLES ET LES PETITS ANIMAUX QUI ENTRENT DANS LES OREILLES.

Pour les oreilles meurtries, incorporez soigneusement de la myrrhe,

Cu. 39; 1. 3. [τοῦ] om. Codd. — 8. μετὰ μ. ἐπιτίθ. om. MV. — Ib. ἢ] καὶ MV.

μέλαιναν ἢ σμῶνται, καλῶς ἐνώσας κηρωτῆς ποιῶν πάχος κατάπασσε, μηδενὶ τρόπω ἐρεθίζων · ἢ Θεῖον ἄπυρον, ἢ λιβανωτὸν μετὰ πίσσης ὑγρᾶς εἰς σπληνίον ἐπιτίθει. — Ἐπὶ ὧν δὲ κέκλασῖαι 2 τὰ ὧτα, κεραμικῆς γῆς τὰ ἐντὸς πληρώσας ὁταν ξηρανθῆ σῖρύχνον 5 μετὰ ψιμυθίου ἐπάλειΦε μέχρις ἀν κατασῖῆ. — Αἰμορραγίας δὲ ἐξ 3 ὤτων γινομένης, ώσῖε μὴ ἐνθρομβοῦσθαι, πρασίου τὸν χυλὸν καὶ ὅζος μίξας, ἐγχυμάτιζε · ἢ ροιᾶς ἐν ὅξει ἐψημένης τὸν χυλὸν ἐκθλίψας, ἐγχυμάτιζε. — ΕΦεκτικὸν δὲ τῆς αἰμορραγίας · βάτων 4 καὶ κηκίδων ἐν ὅξει ἐψημένων τὸν χυλὸν ὁμοῦ μίξας καὶ ἐγχυματίσας. — Επὶ δὲ τῶν ἐξαίΦνης ἤχων, ὅξος μετὰ ροδίνου ἔγχει, ἢ 5 κύμινον καὶ ἔλαιον, μέλιτος ποιήσας πάχος, ἢ σικύου ἀγρίου τὸν χυλὸν τῆς ρίζης. Εἰ δὲ ἐπιμένη, κατακλίνας τὸν πάσχοντα καὶ λί- 6 τρον ἀμὸν λεῖον ἐμπλάσας εἰς τὸ οὖς, ὅξος δριμὸ χλιαρὸν ἔγχει. Επὶ 7 δὲ τῶν μετὰ νόσον ἤχων, ἀψινθίου ἀΦεψήματι πυριάσας ὁξυρόδινον

de la manne, de l'encens, de la terre noire, celle dont on se sert pour se frotter, délayez soigneusement, réduisez à la consistance de cérat et appliquez en prenant garde de ne plus irriter le lieu; ou encore appliquez sur une compresse de l'encens avec de la poix liquide. - Lorsque 2 les oreilles sont brisées, prenez de la terre de potier et remplissez-en intérieurement les oreilles; lorsque cette terre sera sèche, imbibez-la d'un mélange de suc de solanum et de céruse jusqu'à ce que l'oreille prenne de la solidité. — Si le sang coule des oreilles, pour qu'il ne se forme pas 3 de caillots, vous instillerez du suc de marrube et du vinaigre mêlés ensemble, ou du suc de grenade cuit dans le vinaigre. - Autre hémostatique : 4 Exprimez le suc de la ronce et des noix de galle cuites dans du vinaigre; mêlez et instillez. — Contre les bourdonnements spontanés des oreilles, 5 versez du vinaigre et de l'huile aux roses; ou faites réduire du cumin et de l'huile à la consistance du miel et instillez; ou usez du suc de racine de concombre sauvage. Si le bourdonnement persiste, vous ferez coucher 6 le malade sur le côté et vous introduirez de la soude brute crue pilée dans l'oreille, puis vous verserez du vinaigre âcre tiède. Pour les bour-7 donnements qui viennent de maladie, après une fomentation faite avec

^{3.} ἐπὶ ὧν δὲ κέκλασθαι] quod si incli- χρι κατασῆῆ Codd. — 11-13. ἀγρίου... naverint aures Verss, antiquiss. — 5. μέ- ἐμ. om. MV.

ἔγχει, ἢ ραφάνου χυλὸν μετὰ ροδίνου, ἢ ωρασίου χυλὸν μετὰ γάλακτος γυναικείου, ἢ ροδίνου · ἢ σικύου ἀγρίου φύλλα λειώσας καὶ
8 χυλίσας ἐγχυμάτιζε. — Λιθαρίου δὲ ἢ κυάμου, ἢ τινὸς τοιούτου
ωαρεμπεσόντος εἰς τὸ οὖς εἰλλίσας ωερὶ μηλωτρίδα ἔριον βάπλων
εἰς τερεβινθίνην, ἢ εἴς τι τῶν ἐχεκόλλων, καὶ καθεὶς ωράως ἐπισπῶ. 5
0 Μὴ ὑπακούσαντος δὲ, ωλαρμικὸν εἰς τὰς ρίνας ἐνιεὶς, τὸ σλόμα
ἔμφρατλε καὶ τοὺς ρώθωνας · κατὰ γὰρ τὴν γινομένην ἔντασιν,
10 ἐκφυσᾶται τὸ ἐμπεσόν. Ποίει δὲ συνεχῶς τοῦτο, μέχρις ἀν ἐκπέση
τὸ ἐνόν · ἐμμείναντος γὰρ, εἰ ἐπιφλεγμήνεις τὸ οὖς, σπασμοὶ συμ11 πεσοῦνται. Ζώου δὲ ἐμπεσόντος, σκαμμωνίαν διεὶς ὅξει ἢ ἀψινθίου 10
χυλὸν, ἢ ωευκέδανον, ἢ Θεῖον καὶ νίτρον μετὰ χυλοῦ ραφάνου,
ἔνσλαζε.

μα΄. Πρὸς τοὺς ἐν ἀσὶ σκώληκας, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ εἰσδυόμενα εἰς αὐτά.

Πρὸς σκώληκας δὲ τοὺς ἐν ώσὶ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ εἰς τὸν ϖόρον

une décoction d'absinthe, vous instillerez l'oxyrodinum, ou le suc de raifort avec l'huile aux roses, ou le suc de marrube avec du lait de femme, ou de l'huile aux roses; ou pilez les feuilles de concombre sau-

- 8 vage et instillez-en le suc. Si une petite pierre ou toute autre chose tombe dans l'oreille, attachez à une sonde un morceau de laine trempée dans la térébenthine ou autre substance glutineuse; introduisez dans
- 9 l'oreille et tirez légèrement le corps étranger. Si la sonde n'attire rien, vous donnerez un sternutatoire en comprimant la bouche et les narines,
- 10 car le corps étranger sera violemment expulsé par le souffle. Faites cela jusqu'à ce que tombe le corps étranger, car, s'il ne sort pas, l'oreille
- 11 s'enflammera et il s'ensuivra des convulsions. Si c'est un animal qui est entré dans l'oreille, on instillera de la scammonée délayée dans le vinaigre, ou du suc soit d'absinthe, soit de fenouil, ou du soufre et de la soude brute, avec du suc de raifort.

41. CONTRE LES VERS ET TOUTES AUTRES CHOSES QUI ONT PU ENTRER DANS LES OREILLES.

Contre les vers et tout ce qui a pu entrer dans le méat auditif, ins-

ά, έμπεσόντος ΜV. - 7. κατά] καί ΜΥ. - 10. Ζώου δὲ τινός ΜΥ. - 12. καί ένσ?. ΜΥ.

τῆς ἀποῆς εἰσδυόμενα ὀξέλαιον ἔνσΊαζε, ἢ καππάρεως χυλὸν, ἢ καλαμίνθης χυλὸν, ἢ ἐλλέβορον λευκὸν μετὰ οἴνου ἐγχυμάτιζε.

μ6'. Πρός του ρύπου του έν ώσί.

Λίτρον ὀπίον ἔμπλασον εἰς τὸ οὖς καὶ ὄξος ἐπίσῖαζε, καὶ ἔριον ι ἐνθεὶς ἔνωσον διὰ νυκτός τῆ δὲ ὑσῖεραία κλύσον ὕδατι καὶ ἐλαίω 5 Θερμῷ.

μγ΄. Πρὸς κάθυγρα ὧτα.

Μίσυ καύσας εν δθονίφ καὶ λειώσας εμφύσα ή κηκίδα λειώσας η καὶ καύσας σαραπλησίως χρῶ ή σθυπθηρίαν δπθήσας καὶ λειώσας εκαιου προσεγχέας εμφύσα.

μδ'. Πρός τὰς ἐν ἀσὶν ὑπερσαριώσεις.

Τὰς δὲ ὑπερσαρκώσεις τὰς ἐν ὼσὶν ἀΦαιρεῖ ταχέως τρὺξ μετὰ 1 10 ἀσδέσθου καὶ κονίας σθακτῆς λεία, γλοιώδης διὰ ἐρίου καὶ μηλωτίδος προσθεθεῖσα.

tillez un mélange de vinaigre et d'huile, ou encore du suc de câpres ou de calaminthe, ou du vin dans lequel a macéré l'ellébore blanc.

42. CONTRE LA CRASSE DES OREILLES.

Introduisez dans l'oreille de la soude brute cuite, puis instillez du vinaigre et mettez de la laine qu'on laissera toute la nuit; le jour suivant, lavez avec de l'eau et de l'huile chaude.

43. CONTRE LES OREILLES HUMIDES.

Insufflez du sulfate de cuivre déliquescent brûlé dans un linge et l'pulvérisé, ou employez de la même manière des noix de galle brûlées et pilées; ou bien faites cuire de l'alun; pulvérisez et introduisez après avoir d'abord versé de l'huile dans l'oreille.

44. CONTRE LES EXCROISSANCES DE CHAIR DANS L'OREILLE.

La lie de vin, délayée avec la chaux vive et de la lessive de cendre, le tout réduit à la consistance de pâte, détruit promptement les excroissances de chair dans l'oreille, lorsqu'on introduit ces substances sous forme de pâte, avec de la laine enroulée autour d'une sonde.

CH. 14; l. 10. γλοιώδης] ad mel crassitudinem 621, 626; gliodis et glyodes L.L.

με'. Περί σαρωτίδων.

1 Ουχ ώς έπὶ τῶν ἄλλων μορίων Φλεγμαινόντων χρώμεθα τοῖς ἀποκρουσθικοῖς, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ωαρωτίδων, τοὐναντίον τοῖς ἐλκτικοῖς, σπεύδουτες τὸν λυποῦντα χυμὸν ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπᾶσθαι
ωρὸς τὸ δέρμα, καὶ συνεργεῖν τῆ Φύσει διὰ ἀποσκημμάτων ἰωμένη
τὸν ωυρετόν. ἱκανὴν δὲ ὁρμὴν τῆς Φύσεως ἐχούσης ἡσυχάζομεν 5
ἡμεῖς τὸ ωᾶν ἐπιτρέποντες αὐτῆ, ωαρηγοροῦντες μόνον καὶ συμπέτθοντες τοὺς συνδεδομένους χυμοὺς, ἐκπυηθέντας δὲ αὐτοὺς διαφοβρεῖν σπουδάζοντες. Σκληρία δὲ εἰ Φαίνοιτο, μίξομεν τὰ μαλακτικὰ
τοῖς ἐλκτικοῖς. Τὰς μέντοι μετρίας ωαρωτίδας, ἐπὶ ὧν μήτε ωλῆθος
ἐσθὶ τὸ ἐπιρρέον, μήτε ὀδύνη βίαιος, μήτε ἐκπυήσεως ωροσδοκία, 10
ραδίως ἱασόμεθα, ωυρία δὲ άλμης καὶ καταπλάσμασιν καὶ Φαρμάκοις διαφορητικωτέροις, οἶα εἰσὶν ἡ τε Μνασέου καὶ ἡ διαχυλοῦ,
καὶ τούτων μαλακώτεραι αἱ κηρωτοειδεῖς, καὶ διὰ βουτύρου καὶ οἰσύπου. Κήρυκες κεκαυμένοι καὶ ωορΦύραι καὶ ὅσθρεα ἐπὶ τῶν ἤδη

45. DES PAROTIDES.

Pour les parotides, nous ne nous servons pas de répercussifs, comme pour certaines autres parties enflammées; au contraire, nous employons les attractifs; nous cherchons, en effet, à attirer promptement des parties profondes vers la peau l'humeur nuisible, aidant ainsi la nature qui guérit 2 aussi la sièvre par un transport des humeurs (dépôts). Quand le mouvement de la nature est bien réglé, nous pouvons nous reposer et nous en rapporter à elle, nous bornant à adoucir et à cuire les humeurs amas-3 sées, ou', si elles se tournent en pus, à faire en sorte de les dissiper. S'il 4 y a de la dureté, nous mêlons les émollients aux attractifs. Nous guérirons facilement les parotides légères, lorsqu'il ne s'y fait pas un flux abondant, que la douleur est supportable, et que la suppuration n'est pas à craindre; nous emploierons pour cela les fomentations avec la saumure, les cataplasmes et les médicaments ayant une grande vertu dissipante : tels sont le médicament de Mnaséas, le diachylon, les cérats adoucissants et ceux que l'on fait avec du beurre et la crasse de laine en suint. 5 Les têts calcinés des buccins, des pourpres, des huîtres, conviennent

Cn. 45; l. 8-9. µадантий тої єднтиної] malatica daltuis Li; malatice lotices La.

σκιρρουμένων καὶ χρονιζουσῶν παρωτίδων ἐπιτήδεια· γίγνεται γὰρ ἄλυπόν τε καὶ ἄδηκτον Φάρμακον, οὐ μόνον εἴ τις μέλιτι δεύσειεν αὐτῶν τὴν τέΦραν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ παλαιὸν σθέαρ ὑὸς ἄναλον ἐξινιάσας μίξειεν· ἀλυπότατα γὰρ τοῦτο διαΦορεῖ πάσας τὰς χρονι5 ζούσας Φλεγμονὰς, κὰν ἐκ ρευματικῆς ὧσι διαθέσεως. Αρμότθει δὲ 6 ἐπὶ τῶν ἤδη σκιρρουμένων καὶ ἰσχὰς ἐψημένη ἐν Θαλάτθη ἢ ἄλμη ὁμοίως καὶ Θέρμων πικρῶν τὸ ἄλευρον έψηθὲν μετὰ μέλιτος, ὁλίγης ἀσδέσθου μιγείσης, καταπλασσόμενον.

μς'. Περί τῶν τῆς ρινὸς σαθῶν, ὀζαίνων καὶ σολύπων.

Κοινή Θεραπεία όζαίνων καὶ σολύπων ξηρᾶναι σρῶτον καὶ ρῶ- 1 10 σαι την κεφαλην, έπιτιθέντας κατά αὐτης η την διὰ ἀνεμώνης, η την δια κοχλιών, ης ή σύνθεσις έσ τν αύτη σμύρνης, λιβάνου ανά γο α, κοχλίους όλοκλήρους ε', ὦῶν τὰ λευκὰ β', όλμοκοπήσας καὶ μίξας άπαυτα, κατάχριε ἐπιτιθεὶς ὀθόνη καὶ ἐῶν ἐπὶ ἡμέρας 😅 καὶ οὕτω τοῖς τοπικοῖς χρῶ. — Επὶ τοίνυν τῶν σολύπων, τῷ διὰ τῶν ῥοιῶν 2 contre les parotides invétérées et qui sont déjà devenues dures; on en fait un médicament qui ne cause ni douleur ni mordication, nonseulement en délayant cette cendre dans du miel, mais surtout si l'on y mêle de la vieille graisse de porc non salée après l'avoir dépouillée de ses fibres; en effet ce médicament dissipe ainsi sans douleur toutes les inflammations invétérées et qui tiennent à une affection rheumatique. Les figues sèches cuites dans l'eau de mer ou dans la saumure convien- 6 nent contre les parotides qui sont devenues dures; il en est de même de la farine de lupins amers, cuite avec du miel, à laquelle on ajoute un peu de chaux vive, et qu'on applique sur la tumeur.

46. DES AFFECTIONS DU NEZ : DE L'OZÈNE ET DES POLYPES.

Le traitement commun des ozènes et des polypes consiste à sécher et la fortifier la tête; puis on donnera le médicament à l'anémone ou aux limaçons; de ce dernier, voici la composition: myrrhe, encens, de chacun une once; cinq limaçons entiers, deux blancs d'œuf; pilez et mêlez le tout dans un mortier; faites un liniment que l'on étendra sur un linge et qu'on laissera en place pendant neuf jours; telle est la manière de se servir des topiques. — Pour les polypes, nous usons d'un médicament 2

CH. 46; 1. 12. nai] μή MV, Verss. antiq.

3 χρησόμεθα · ωάνυ γὰρ ἄκρως ἐνεργεῖ. Λαμβανέσθωσαν δὲ ἴσαι κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν ἀριθμὸν, αἴ τε αὐσῖηραὶ καὶ ὀξεῖαι καὶ γλυκεῖαι · κοπέσθωσάν τε καὶ συνθλάσθωσαν ὅλαι ωρόσφατοι καὶ ωέπειροι, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν ἐκθλιβέσθω καὶ ἐν ἀγγείω κατατιθέσθω κασαιτερίνω, ωρότερον ἐπὶ ὁλίγον ἐψημένος εἰ Φαίνοιτο τοῦ 5 ωροσήκοντος ὑγρότερος. Τὸ δὲ ὑπολειΦθὲν αὐτῶν σῖερεὸν κόπῖειν ἀκριβῶς καὶ λειοῦν ωάλιν ἐν Θυἴα καὶ ἀναπλάσσειν κολλυρίοις ὅμοια ἀρμόζειν δυνάμενα τῆ ρινὶ τοῦ ωάσχοντος ἐναρμόζεται γὰρ τῷ ωόρω τῆς ρινὸς, ἐν ῷ ὁ ωολύπους ἐσῖίν · ἄνευ γὰρ δήξεως καὶ συμπαθείας, τὸ αὐτὸν ἐργάζεται τοῖς δριμέσι Φαρμάκοις ἐν ωλείονι 10 χρόνω τὸν ωολύπους ἀναλίσκων. ἐὰν μὲν οὖν ὑγρότερος καὶ ωλαδαρώτερος ὁ ωολύπους σοι Φανῆ, τῶν αὐσῖηρῶν ροιῶν ωλέον ἐμβαθοίς ἐκληρότερος, τῶν γλυκείων. Δυσφορίαν δὲ τοῦ κολλυρίου ωαρέχοντος ἢ διὰ ωαντὸς ἐγκαίοιτο, διακόπῖειν χρὴ τὴν γρῆσιν, καὶ κατὰ ὁν καιρὸν οὐκ ἐντίθεται, τῷ ἐκτεθλιμμένω χυλῷ 15

3 composé aux grenades et qui a beaucoup d'efficacité. On prendra des grenades àpres, acides et douces, en nombre égal et d'égale dimension, et, lorsqu'elles sont encore nouvelles et mûres; après les avoir concassées et broyées, on en exprimera le suc, qu'on versera dans un vase d'étain; on le fera d'abord quelque peu cuire, s'il paraît trop liquide.

4 Ce qui est resté de dur sera mis en morceaux et amolli dans le mortier,

puis on fera des collyres qui pourront s'adapter aux narines du malade, car ils s'accommodent dans le méat du nez où se trouve le polype; en effet, ce médicament, sans produire ni mordication, ni retentissement fâcheux, aura, avec le temps, autant de succès que les médicaments âcres pour détruire le polype après un intervalle de temps plus long. Si le polype vous paraît plus flasque et plus chargé d'humidité, vous mettrez dans le médicament un peu plus de grenades âpres; s'il vous semble plus dur,

6 un peu plus des douces. Lorsque le collyre est difficilé à supporter ou qu'il produit une sensation persistante de cuisson, il faut le supprimer, et, pendant le temps qu'on en cesse l'usage, on emploiera le suc exprimé des grenades, comme nous l'avons dit (l. 1), et l'on oindra avec une plume

^{5.} εψόμενος Codd.; ἀΦεψήσαντα Gal.; bulliat Verss. antiq.

χρησίεου, τόν τε σεπουθότα τόπου διαχρίουτα, καὶ τὸν ἔνδου τοῦ σίοματος κατὰ ὰ μέρη συντέτρηται σρὸς τὸν οὐρανίσκου ἡ ρὶς ἡ σίεροῖς, ἢ ἐρίω σεριβεβλημένω μηλωτρίδι. Καὶ τὸ δίφρυγες δὲ τ δαπανῷ σολύπουν ἐν σλείονι χρόνω. Εἰ δέ τινι διὰ ἀπαλότητα καὶ 8 το ἀτὰ δακνώδη φαίνοιτο, ρόδα λεῖα σροσάγειν. Θαυμασίῶς γὰρ ἀφελεῖ τὰ μαλακὰ καὶ ὑγρὰ σώματα. Δῆλου δὲ ὡς συνεχῶς δεῖ τὰ θ τοιαῦτα σροσάγειν. ἐκκλύζεται γὰρ ὑπὸ τῆς ὑγρότητος.

μζ'. Πρὸς τὰ ἐν τοῖς σόροις τῆς ῥινὸς ἔλκη.

Τὰ δὲ ἐν τοῖς ωόροις τῆς ρινὸς ἔλκη Θεραπεύουσιν, ὅ τε τοῦ Ι Ανδρωνος καὶ ὁ τοῦ Πολυείδου ἀνιέμενος διὰ οἴνου, ωοτὲ μὲν γλυ10 κέος, ωοτὲ δὲ αὐσ προῦ, ωολλάκις δὲ καὶ διὰ ὅξους. Εἀν μὲν οὖν 2
δριμὺ μόνον ὑγρὸν ἐπιρεύση τοῖς ωόροις, δυσίατα μὲν ἕλκη συνίσταται, χωρὶς δὲ ὀσμῆς μοχθηρᾶς · ἐὰν δὲ μετὰ δριμύτητος καὶ
σηπεδονῶδες ἢ τὸ ἐπιρρέον, αὶ ὅζαιναι γίνονται. Θεραπεύσεις δὲ 3
αὐτὰς, καλαμίνθης χυλὸν ἐγχυματίζων, ἢ μέλι ἐνιεὶς ταῖς ρισὶ, καὶ

ou avec une sonde entourée de laine le lieu affecté et la partie interne de la bouche, là où il existe une communication entre le palais et les narines. Le deutoxyde de cuivre fondu dissipe les polypes, mais après un 7 laps de temps fort long. Si l'on trouve que ces substances sont trop 8 mordantes, vu la mollesse du corps étranger, on appliquera des roses pilées; elles réussissent admirablement contre les corps mous et humides. Il est manifeste que ces substances doivent être renouvelées souvent, 9 car elles sont humectées et délayées par l'humeur.

47. CONTRE LES ULCÈRES QUI SE FORMENT DANS LES NARINES.

On guérit avec les pastilles d'Andron et de Polyide, délayées tantôt l dans du vin d'un goût sucré, tantôt dans du vin âpre, ou le plus ordinairement dans du vinaigre, les ulcères des narines. S'il y a seulement 2 une humeur âcre qui coule par les méats, la cure des ulcères est, il est vrai, difficile, mais ils n'ont pas de mauvaise odeur; si, au contraire, le flux d'humeur est acrimonieux et corrompu, il se produit l'ozène. Le 3 traitement consistera à verser du suc de calaminthe dans les narines, ou

^{7.} τοιαῦτα ωάντα MV, Verss. antiq.; τοῦ om. F. — 11. μόνον] μᾶλλον MV; ωάντα om. F. 621, 626. — Ch. 47; l. 8. solus La; om. Li.—12. μετὰ τῆς δριμ. MV.

διασείσας ω Παρμικοῖς τὰς ἐφελκίδας ἐκδαλών, εἶτα ἐλλέβορον λευκὸν ω οιῶν ἀνασπᾶν τὸν ω άσχοντα ὡς ωλεῖσ Πον τῆ ῥινί καὶ
μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ἀμόργης μετὰ μέλιτος διάχριε. Διάχριε δὲ τοὺς
δω όρους χαλκίτιδι ἢ χαλκάνθω μετὰ μέλιτος. Ἐἀν δὲ ω αλαιὰ ἢ, καὶ
δξος δριμὸ ωρόσβαλε.

μη'. Περὶ κατάρρου καὶ κορύζης.

Τοὺς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς κατάρρους ἀμεληθέντας σολλῶν αἰτίους κακῶν γίνεσθαι συμβαίνει τὸ μὲν οὖν Φλεγμῆναι τὸν γαργαρεῶνα καὶ τὰς ἀντιάδας : ἐπὶ αὐτοῖς μέτριον : τὸ δὲ βραγχώδες συσῆναι χρονίαν διάθεσιν : οὐ μικρόν : αἶμά τε γὰρ ἤδη τινὲς ἔπθυσαν ἐκ κατάρρου, καὶ σῦον ἀνήνεγκαν, καὶ Φθινώδεις ἐγένοντο, καὶ τὴν 10 2 φωνὴν ἐβλάβησαν. Χρὴ οὖν ἰᾶσθαι σαντοίως τὸν κατάρρουν τῷ τε ἐνδεέσθερον ταῖς τροφαῖς χρῆσθαι, καὶ τῷ σίνειν ἔλατθον : ἰρίνου τε ὑποσθάθμη καταχρίειν τὸ βρέγμα, καὶ ἐπιβρέχειν ἀφεψήματι

à les enduire de miel, et à expulser par les secousses des éternuments les pellicules de l'ulcère; après quoi, faites aspirer au malade de l'ellébore blanc en aussi grande quantité que possible; puis vous oindrez les 4 parties avec du marc d'huile et du miel. Enduisez les narines avec du 5 cuivre pyriteux ou du vitriol bleu et du miel. Si les ulcères sont anciens, ajoutez du vinaigre âcre.

48. DU CATARRHE ET DU CORYZA.

I Si on néglige les humeurs qui descendent de la tête, elles causent diverses maladies; en effet, ou bien elles enflamment la luette et les amygdales, ce qui n'est qu'un mal léger; ou elles engendrent la raucité, laquelle est une affection de longue durée, ce qui est un mal non petit; plusieurs même, par suite de catarrhe, ont rendu du sang et du pus par l'expectoration, se sont émaciés (phthisie?) et ont perdu la voix. Il faut, en conséquence, user de tous les moyens pour guérir le flux : on diminuera la nourriture et la boisson; on oindra le sinciput avec du marc d'huile à l'iris, puis on fomentera avec une

^{3.} μετά ταῦτα διυψῶν (δι' ύψῶν Μ) ἀμόρχη μετὰ μέλιτος. Διάχριε ΜV.

ωηγάνου, καὶ δαφνίνω ἐλαίω · ωέτ ει γὰρ ταῦτα καὶ ωαχύνει τὸν κατάβρουν. Συνεργεῖν δὲ καὶ τῆ σκέπη, καὶ μὴ καθεύδειν ὑπ λιον · 3 τοῖς γὰρ οὕτω κλινομένοις ράδιως εἰς ἀρτηρίαν τὸ ὑγρὸν συνδίδο-ται. Δεῖ δὲ καὶ ἀνακογχυλιάζεσθαι συνεχῶς τοῖς σθύφουσι, ἢ ρόδα 4 δ ἐν ὑδατι ἀφεψῶντα ἢ ροῦν ἢ σχῖνον, ἢ ὀξύκρατον. Οὐ χεῖρον δὲ καὶ 5 εἰς τὴν ρίνα ωαροχετεύειν τὸν κατάβρουν ὀσφαντοῖς μὲν, τῷ μελανθίω καὶ τῷ ἀνίσω, ἐγχύτοις δὲ καὶ τῷ μελανθίω μὲν μετὰ ὄξους τετριμμένω, καὶ τεύτλου δὲ καὶ ἀναγαλλίδος χυλῷ · ρυὲν γὰρ ἐνταῦθα τὸ ὑγρὸν ρύεται τοῦ κινδύνου τὸν ωνεύμονα. Τά γε τῆς κο-6 ρύζης μικρὰ ἐνοχλήσαντα, ράδιως καθίσλαται τῷ τε ἰρίνω καὶ τῷ δαφνίνω χρησαμένων (?), καὶ λίνου σπέρματι ἐν ἐλαίω ἑψηθέντι, καὶ ωηγάνω, καὶ τῆ σκέπη, καὶ ωερὶ τὴν δίαιταν ἐνδεία.

 $\mu\theta'$. Πρὸς σλαρμούς συνεχεῖς καὶ κορύζας.

Μελάνθιον ξηρον ένδήσας εἰς ὀθόνιον καὶ διατρίψας χερσὶ τοῦτο Ι

décoction de rue et d'huile aux baies de laurier, car ces ingrédients cuisent et épaississent ce qui coule. Il est bon aussi de dormir la tête couverte 3 et de ne pas se coucher sur le dos, car chez ceux qui dorment dans cette position l'humeur s'introduit aisément dans la trachée artère. On doit 4 encore se gargariser assidûment avec des astringents, par exemple avec une décoction aqueuse de roses ou de sumac, ou de lentisque, ou avec de l'oxycrat. Il n'est pas mauvais non plus de dériver le flux vers les narines au moyen de substances odorantes, comme sont la nielle et l'anis, ou de substances pulvérisées qu'on injecte, par exemple la nielle ellemême pilée avec le vinaigre, ou le suc soit de bette, soit de mouron; car la dérivation de l'humeur met le poumon à l'abri de tout danger. L'usage d'huile à l'iris et aux baies de laurier, d'huile où l'on ait fait 6 cuire de la graine de lin et de la rue, le soin de se couvrir la tête, un régime modéré, dissipent aisément les coryzas de peu d'importance.

49. CONTRE LES ÉTERNUMENTS FRÉQUENTS ET LE CORYZA.

On liera de la nielle sèche dans un linge et on la broiera avec les I mains; puis on ferà violemment aspirer par les narines la poussière conte-

^{11.} χρισαμένοις (?); inlitus LL. - Ib. λίνου] λοιγοῦ Codd.; linum LL.

10

έν τῷ ἐθονίῳ τὴν ὀσμὴν ἐπὶ ωλέον ἀνασπᾶν κέλευε. — Η Θύμον σίέατι φυράσας εἰς τέφραν ἔγκρυψον, καὶ ὅταν ὀπίηθῆ συντρίψας κέλευε την δσμην άνασπαν τοις μυκτηρσιν. — Ĥ σμύρναν διείς έν οἴνφ εὐώδει διάχριε τοὺς μυκτῆρας [ώς] ταχυτάτφ.

υ'. Προς ὑπώπια.

Τὰ ὑπώπια συριᾶν δεῖ μελιλώτου καὶ τήλεως ἀΦεψήματι, εἶτα 5 2 ἀνιέντα κολλύριον τὸ Νείλου διάροδον τῷ ἀφεψήματι χρίειν. Μετὰ δε ταῦτα, μόνης τῆς τήλεως ἀΦέψημα συριᾶν, τό τε διάσμυρνον 3 πολλύριον ἐπιχρίειν. Τούτω τῷ τρόπω Θεραπεύσεις καὶ τὰ ὑπώπια, έὰν μη χρόνια τυγχάνη σαντάπασιν : ἐπὶ ὧν χρῆσθαι δεῖ τοῖς γενναίως διαφορούσι τοῖς άναγραφησομένοις.

να'. Πρός τὰ ἀρχόμενα ὑπώπια.

Νεαλής τυρός καταπλασσόμενος Θεραπεύει, ή κυάμινου άλευρον μετά μέλιτος δευθέν, ή ώοῦ λέκιθος μετά μέλιτος όμοίως τα δέ κεγρουηκότα καὶ ήδη μελαυθέντα, ράφανος καταπλασσομένη άφαι-

nue dans le linge. — Autre: Mettez sous la cendre du thym pétri avec de la graisse; dès que vous reconnaîtrez qu'il est cuit, pilez et faites aspirer l'odeur par les narines. - Autre : Délayez de la myrrhe dans du vin odorant et oignez les narines avec la partie la plus épaisse.

50. CONTRE L'HYPOPION.

Fomentez les hypopions (tuméfaction livide qui siége au dessous des yeux) avec une décoction de mélilot et de fenugrec; puis dissolvez dans cette dé-2 coction le collyre aux roses de Nilée et faites un liniment. Ensuite n'employez que la décoction du fenugrec et oignez avec le collyre à la myrrhe. 3 Vous guérirez ainsi les hypopions, à moins qu'ils ne soient tout à fait invétérés; pour ces derniers on se servira des substances qui sont inscrites comme jouissant de la vertu de dissiper fortement.

GONTRE LES HYPOPIONS COMMENÇANTS.

Le fromage nouveau guérit les hypopions commençants; on emploie aussi la farine de fève délayée avec du miel, ou un jaune d'œuf également délavé avec du miel; mais, pour ceux qui sont anciens et ont pris une couleur noire, il faut employer le raifort, que l'on enlèvera lorsqu'il ρεῖν δὲ αὐτὴν ὅταν ἄρξηται δάκνειν· καὶ ἄρου ῥίζα τεθεῖσα καὶ μιγεῖσα μέλιτι καταπλασσομένη. Τὰ δὲ μετὰ Φλεγμονῆς ὑπώπια 2 ωυριῶν ὑδατι Θερμῷ, κατάπλασσε έΦθῆ Φακῆ λεία μετὰ μέλιτος.
Εἰ δὲ μετὰ διακοπῆς εἴη, τῆ μὲν-διαιρέσει τῶν ἐναίμων τι ἐπιτίθει· 3 τὰ δὲ ἔζωθεν κατάπλασσε τοῖς ωοιοῦσι ωρὸς τὰ χωρὶς διακοπῆς.

ν6'. Περί ἰόνθων.

Ονκος σκληρός καὶ μικρός ἐσθι καλούμενος ἴονθος ἐν τῷ κατὰ ι πρόσωπον δέρματι συνισθάμενος. Τῶν μαλατθόντων καὶ διαφο- 2 ρούντων χρήζων βοηθημάτων, μέλιτος ἀτθικοῦ κύαθον ὅξους δριμυτάτου τὸ ἴσον μίξας, χρίε ἐπιμελῶς τοὺς ἰόνθους τῷ δακτύλῳ παραμαλάξας ἐπιτίθει. Πρὸς δὲ τοὺς κεχρονισμένους καὶ τετυλωμένους, 3 σάπωνος γαλλικοῦ ∠δ', ἀμμωνιακοῦ ∠α', ὑδατι διαλύσας, ποίει κηρωτῆς πάχος, καὶ ἐπιχρίσας, καὶ διασθήσας ὡραν μίαν, ἀπόνιπθε χλιαρῷ. — ἄλλο · νίτρου, κόμμεως λευκοῦ τὸ ἴσον ὅξει διαλύσας 4

commencera à exciter de la mordication; on pourra appliquer encore la racine de gouet broyée avec du miel. Fomentez avec de l'eau chaude les 2 hypopions accompagnés d'inflammation; puis vous poserez un cataplasme fait avec des lentilles cuites et broyées avec du miel. S'il y a solution 3 de continuité de la peau, mettez dans la plaie quelqu'une des substances appropriées aux plaies saignantes; mais placez alentour celles qui conviennent aux hypopions non accompagnés de division de la peau.

52. CONTRE LE VARUS.

On appelle varus une petite tumeur dure qui paraît à la peau du visage. 1 Elle demande des remèdes émollients et dissipants : mêlez un verre de 2 miel attique à un verre de vinaigre très-fort, et oignez-en soigneusement les varus en les frottant avec les doigts; ou pulvérisez avec soin de l'alun de plume, incorporez dans de la térébenthine, et, après avoir amolli le mélange, vous le placerez sur le mal. Quant aux varus qui sont invété-3 rés et sont devenus calleux, prenez quatre drachmes de savon de Gaule, une de gomme ammoniaque; faites dissoudre dans l'eau, réduisez à la consistance du cérat et enduisez les tumeurs; une heure après lavez-les avec de l'eau tiède. — Autre : Faites dissoudre dans du vinaigre parties 4

καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ ξήραινέ ἐν σκιᾳ, ἐπὶ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύων ἐπίχριε ΄ ὅταν δὲ ξηρανθῆ, σάπωνι δ ἀπόσμηχε. Ποιεῖ τοῦτο καὶ ωρὸς τὰς ὀχθώδεις διαθέσεις καὶ ωρὸς [τοὺς] ἐπὶ τοῦ ωροσώπου κυησμούς.

νγ'. Πρός τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου συκώδεις ἐπανασλάσεις.

1 Λιθαργύρου, μίσυος ώμοῦ ἴσα τρίψας κατάχριε, ἢ κόλλαν τεκτο- 5
2 νικὴν μετὰ μίλτου κατάχριε. — ἄλλο σφόδρα γενναῖον 'Ελατηρίου,
άλῶν ὁρυκτῶν ἴσα μίξας κατάπλασσε, παραπτόμενος πυρὴν μύλης
3 καθύγρου, ὅσῖε τὸ φάρμακον προσκαθίσαι. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ φαρμάκου ἐπίθεσιν, χρησίεον λίνου σπέρματι λειωθέντι μετὰ ὕδατος.
4 Καθύγρων δὲ ὄντων τῶν ἐλκῶν, ἀπὸ ὧν ὕδωρ καθαρὸν ἀπορὸρεῖ, 10
5 χρησίεον τῷ ἄνδρωνος τροχίσκω. — Πρὸς δὲ τὰ ἐπὶ τῶν γενείων
ἐξανθήματα σίδηρον πεπυρακτωμένον ἐπίβαλε ξύλω παλιούρου

égales de soude brute et de gomme blanche, pilez avec soin, faites des trochisques et laissez sécher à l'ombre; quand vous voudrez en faire usage, délayez dans du vinaigre et oignez; quand cette pâte a séché sur place, 5 détergez avec du savon. Ce médicament est aussi employé utilement contre les excroissances tuberculeuses et le prurit du visage.

53. CONTRE LES ÉRUPTIONS QUI RESSEMBLENT À DES FIGUES ET QUI SE DÉVELOPPENT AU MENTON.

1 Broyez parties égales de litharge et sulfate de cuivre déliquescent cru, et enduisez; ou de la colle de charpentier avec de la terre rouge, et en2 duisez. — Autre très-efficace: Mêlez parties égales d'elaterium (suc de concombres sauvages) et de sels fossiles, et appliquez avec le bouton d'une
3 sonde humectée afin que le médicament adhère. Après l'application du médicament, vous ferez usage de la graine de lin broyée avec de
4 l'eau. Si les ulcères sont tellement humides, qu'il en coule de l'eau pure,
5 on aura recours aux pastilles d'Andron. — Quant aux exanthèmes qui naissent au menton, prenez un fer chauffé à blanc et placez dessus du bois de paliure, puis recueillez la liqueur qui en découle et oignez-en

3. τds om. M.—Ib. [τούs] om. Codd.—CH. 53; l. 11. Aνδρ.] άντρφ; Andronius LL.

καὶ τὸ ἐπιγιγνόμενον ὑγρὸν, λαθών κατάχριε· ἢ μύρτα λειώσας οἴνω κατάχριε, ἢ χάλκανθον ὄξει λειώσας κατάχριε. —

A la fin de ce chapitre se trouve sans numéro le chapitre xxxv du livre VIII de la Synopsis, avec ces différences: μετὰ ὑγρομέλιτος, au lieu de: μετὰ ὑδατος 5 ἡ μέλιτος; p. 440, l. 4; σηπίας ὀσΊρακα καυθέντα πρὸς ἐΦήλεις καὶ Φακοὺς ποιεῖ, l. 6.

νδ'. Πρόσωπα λαμπρύνοντα καὶ τετανοῦντα καὶ σΓιλπνοῦντα, καὶ εὐχροιαν παρέχοντα, καὶ ὑπὸ ἡλίου μὴ ὑποκαίεσθαι, καὶ τὴν γενομένην ἐπίκαυ- σιν ἰᾶσθαι.

Σίκυος έδώδιμος καὶ ὁ μὲν ἤδη ωέπων λαμπρύνουσι τὸ σῶμα καὶ 1 μάλισῖα εἰ ξηράνας τις τὸ σπέρμα, κἄπειτα κόψας τε καὶ σήσας ῥύμματι χρῷτο. Κροκοδείλου χερσαίου κόπρος, λαμπρόν τε καὶ τετανὸν 2 10 ἐργάζεται τὸ ωρόσωπον. Ομοία δὲ ἐσῖν αὐτῆ καὶ ἡ τῶν ψαρῶν, 3 ὅταν ὅρυζαν μόνην ἐσθίωσιν. ἀπορῥύπῖουσιν οὖν καὶ ἐψῆλιν. — Σι- 4-5 κύου ἀγρίου τὰς ῥίζας κόψας, Φώξον, καὶ ἐψήσας διὰ ὕδατος, τρίψον λεῖα καὶ κατάπλασσε· τετανὸν ωριεῖ καὶ λευκὸν τὸ ωρόσωπον. Ομοίως καὶ βρυωνίας ῥίζαι ἐν ἐλαίφ ἐψηθεῖσαι καὶ χριόμεναι σῖιλ- 6 15 πνὸν ωριοῦσι τὸ ωρόσωπον. — Ορόδους οἴνφ εὐώδει λειώσας κατά- 7

l'exanthème; ou faites la même chose avec des baies de myrte pilées dans du vin; ou encore servez-vous de vitriol bleu délayé dans du vinaigre.

54. DES SUBSTANCES QUI RENDENT LE VISAGE BRILLANT, PLEIN ET BIEN COLORÉ, LE PROTÉGENT CONTRE L'ACTION DU SOLEIL ET LE GUÉRISSENT QUAND IL EN A ÉTÉ BRÛLÉ.

Le concombre comestible, quand il est déjà mûr, donne au corps un laspect brillant, surtout si, après avoir séché, broyé et tamisé la graine, on emploie la poudre comme un détersif. Les excréments du crocodile de 2 terre donnent de l'éclat au visage et rendent la peau sans rides. Il en est 3 de même des excréments des étourneaux, lorsqu'ils n'ont mangé que du riz. Ces remèdes dissipent aussi les éphélides. — Autre: Concassez, faites 4-5 griller des racines de concombre sauvage, cuisez dans l'eau, pilez et appliquez; cela rend le visage plein et le blanchit. De même les racines de 6 bryone cuites dans l'huile et employées en onctions donnent du brillant au visage. — Autre: Appliquez de la farine d'ers délayée dans du vin odorant; 7

MAUVAISE ODEUR DES AISSELLES ET DE LA BOUCHE. 737

πλασσε ἢ, σεμιδάλεως χυλον κατασθήσας, ἀπόχεε το ύγρον, καὶ τῆ
ύποσθάθμη πρόσμιξον ἀοῦ το λευκον, ποιῶν μέλιτος πάχος καὶ
8 τοῦτο χρίε το πρόσωπον ἐν ἡλίω μέλλων διατρίδειν. ἀπὸ δὲ τοῦ
9 ἡλίου γενόμενος πρόσκλυζε ψυχρῷ πολλῷ. Ποιεῖ καὶ γῆ Χία χρω10 μένη, καὶ μασθίχη. Εὕχρουν το πρόσωπον καὶ πᾶν το σῶμα ποιῆσαι, πελεκήματα κυπαρίσσου καὶ πρίνου ἐν τῷ αὐτῷ ζέσας, τῷ
11 ἀποζέματι ἄλειψε πᾶν το σῶμα. Πρὸς δὲ το ὑπὸ ἡλίου μὴ ὑποκαίεσθαι καὶ τὴν γινομένην ἐπίκαυσιν ἰᾶσθαι, βολβὸν λευκον μετὰ μέλιτος λεῖον κατάχριε.

νε'. Πρός τὰς ἐν ταῖς μασχάλαις δυσωδίας καὶ τοὺς τράγους.

 Διάχριε σμύρναν μετὰ σΊυπ πρίας, ἢ κροκομάγματι ἢ [κυπαρίσ- 10
 σου] πρίσμασι μετὰ σΊυπ πρίας καὶ οἴνου εὐώδους. Δίδου δὲ σκολύμου ῥίζαν ἐψομένην πίνειν.

νς'. Πρός τὰς ἐν τῷ σθόματι δυσωδίας.

1 ΣΊδματι δὲ εὐωδίαν ωαρέξεις, ἴριν ἀποδρέχων οἴνω εὐώδει ωαou faites déposer une décoction de froment sémidalite, jetez l'eau, et à ce
qui restera, comme du marc, mêlez un blanc d'œuf, réduisez à la con-

sistance du miel et oignez-en votre visage, si vous devez rester au soleil. 8 Si le visage a été brûlé par le soleil, lavez-le avec beaucoup d'eau froide.

- 9-10 La terre et le mastic de Chios agissent de même. Pour donner une bonne couleur au visage et à tout le corps, on lavera avec une décoc-
  - 11 tion de copeaux de cyprès et d'yeuse cuits dans le même vase. L'oignon blanc broyé avec du miel et appliqué en onctions préserve des brûlures du soleil (coups de soleil) ou les guérit quand on n'a pu les éviter.
    - 55. contre la fétidité des aisselles et l'odeur de bouc.
    - I Faites des embrocations avec la myrrhe ou l'alun, ou le marc de safran ou les raclures de cyprès unies à de l'alun et à du vin odoriférant.
    - 2 Donnez aussi à boire une décoction de racine de cardousse.

56. CONTRE LA MAUVAISE ODEUR DE LA BOUCHE.

Pour donner une bonne odeur à la bouche, faites macérer de l'iris

Cu. 55; l. 10-11. [κυπαρίσσου] Diosc.; l. 2. Στόματι δὲ εὐωδίαν παρέξεις....

om. Codd. — Ch. 56; l. 13-p. 738, τινά om. Verss. antiq.

λαιῶ καὶ διακλυζόμενος συνεχῶς, καὶ κατέχων ἐν τῷ σλόματι χρόνον τινά. Τὰς δὲ οὔσας ἐν τῷ σθόματι δυσωδίας ωεριαιρεῖ 9 οίνος άκρατος μετά σμύρνης διακλυζόμενος, καὶ σχοίνου ἄνθος σαρατριβόμενον. Διαμασώνται δε τινες ίριν, άννησον, ή τι τοιούτον. 3

νζ'. Πρός χείλη κατεόρωγότα.

Κηκίδα, δμφακίτιν λείαν αναλάμδανε τερεδινθίνη ή οἰσύπω ή με- 1 5 λιτι, καὶ ἐπίχριε. Πρὸς δὲ τὰς βαθυτέρας ἐπιβρήξεις, ἐπάλειΦε αἰ- 2 γείω τεθεραπευμένω λίπει, η μυελώ βοείω η σθέατι χηνείω.

νη'. Πρὸς σειομένους ὀδόντας, καὶ σερὶ τῶν κατὰ τοὺς ὀδόντας σάντων matin.

Όταν διά γῆρας οἱ δδόντες σείωνται, βραχείας τῆς βοηθείας 1 τυγχάνουσι διά τῶν σΙυφόντων καὶ τὰ οὖλα σφιγγόντων τὰ ωερὶ 10 τους δδόντας. Όταν δε δια άλλην αιτίαν σείωνται, τεμμαίρεσθαι χρή 2 διὰ ύγρότητα σολλήν χαλᾶσθαι τὸ νεῦρον τὸ καθῆκον εἰς τὰς ῥίζας

dans du vieux vin odorant et rincez-vous souvent la bouche avec ce vin, en l'y retenant quelque temps. Le vin pur avec de la myrrhe enlève 2 l'odeur fétide de la bouche, ainsi que le jonc odorant broyé. Quelques- 3 uns mâchent de l'iris, de l'anis ou quelque autre substance de même nature.

57. DES LÈVRES FENDUES.

Pilez des noix de galle vertes, incorporez dans de la térébenthine, ou 1 dans de la laine en suint, ou dans du miel, et oignez-en les lèvres. Si les 2 fissures sont profondes, oignez avec du suif de chèvre purifié, de la moelle de bœuf ou de la graisse d'oie.

58. DES DENTS ÉBRANLÉES ET DE TOUTES LES ESPÈCES D'AFFECTIONS DES DENTS.

Lorsque, par suite de la vieillesse, les dents sont branlantes, on tire 1 quelque faible utilité des remèdes astringents qui fortifient les gencives. Si elles sont ébranlées par une autre cause [que la vieillesse], on exami- 2 nera si cet ébranlement tient à une humidité si excessive que le nerf qui

3. oxolvov Gal.; olvov Codd.; vini Verss. antiquiss. — Ch. 58; l. 8. Όταν] έπειτα δὲ τῷ ἐλαίφ ἐπίμιξον Φάβαν άλε-In ora F : Πρὸς τὸ λευκᾶναι ὀδόντας. —

Ελαιοροδίνω διάκλυζε τὸ σ7όμα συνεχῶς. σίον, καὶ ωοίει δμοίως.

739

αὐτῶν, καὶ χρήζειν Φαρμάκων τῶν ξηραινόντων · σίυπίηρίαν οὖν 3 σΙρογγύλην μετὰ άλὸς διπλοῦ σερίπλασσε τοῖς ὀδοῦσιν. Η σΙελέας 4 Φλοιον εν οἴνφ εψήσας, διακράτει. Αλλά και τὰ τρήματα τῶν δδοντων διὰ ἐπιβροὴν ὑγρῶν δριμέων ἀποτελεῖται δῆλον οὖν ὅτι καὶ 5 ταῦτα χρήζει τῶν ξηραινόντων τὴν κακοχυμίαν. Πολλῆς μέν ούσης 5 τῆς ὑγρότητος, τῆς κεφαλῆς ωρονοήσομεν ἢ καὶ τοῦ σώματος ωαντός · έλάτ Τονος δὲ οὔσης, τοῖς τοπικοῖς ἀρκεσθησόμεθα βοηθήμασιν · έν άρχαϊς μέν διὰ τῶν ἀποκρουομένων ἀνασθέλλοντες τὸ ἐπιρρέον · σολλάκις γάρ σρό της Φλεγμονής διά τούτων ύγιης ο σάσχων γίνεται· Φλεγμονής δε έπισυμβάσης, τοις άδήκτως Θερμαίνουσι καὶ 10 6 πενοῦσι χρησόμεθα. Τῆς ὀδύνης δὲ μηδὲ ἐπὶ τούτοις εἰξάσης, τὰ σφοδρῶς Θερμαίνοντα ωροσάξομεν, οἶον ἐσλὶ τό τε ωέπερι καὶ 7 τρύξ κεκαυμένη καὶ σύρεθρον καὶ εὐφόρδιον. Εντιθέναι δὲ τούτων τι 8 δεῖ τῷ τρήματι. Καὶ ωοτὲ καὶ τοῖς ναρκωτικοῖς ἐπὶ τῶν ἀγρυπνούντων διά σφοδράν δδύνην χρησθαι. 15 -

se répand dans leurs racines se trouve relâché; dans ce cas on usera de médicaments desséchants; en conséquence, on enduira les dents avec l'alun 3 rond (ou astragalote) et le double de sel. Ou encore faites cuire l'écorce 4 d'orme dans du vin, et gardez la décoction dans la bouche. Le flux des humeurs âcres forme aussi des trous dans les dents, ce qui prouve la né-5 cessité de dessécher les mauvaises humeurs. S'il y a beaucoup d'humidité, nous nous occuperons de l'état de la tête et même de celui de tout le corps; si l'humidité est moindre, nous nous en tiendrons aux remèdes topiques, usant, au début, de substances répercussives pour arrêter le flux; car il arrive souvent que, par l'usage de ces remèdes, le malade se trouve guéri avant que l'inflammation se produise; lorsque l'inflammation se montre, nous userons des remèdes qui réchauffent et évacuent sans 6 mordication. Quand la douleur ne s'apaise pas par ces remèdes, nous emploierons ceux qui jouissent d'une très-grande chaleur, tels que le poivre, 7 la lie de vin brûlée, le pyrèthre et l'euphorbe. On doit en introduire 8 quelque partie dans le trou de la dent. Il arrive aussi quelquefois que. par suite de la douleur excessive, qui entraîne la privation du sommeil, on doit recourir aux narcotiques.

^{1.} χρήζει Ε.

νύ΄. Πρός βεβρωμένους όδόντας καὶ μύλας, καὶ ωεπελιδνωμένους καὶ όδυνωμένους.

Πρὸς βεβρωμένους δδόντας κηκίδα λείαν λυκίω ἢ τερμινθίνη, ι ἀναλαβών ωερίπλατιε, ωερικαθάρας ωρότερον. Πέπερι ἢ καχρὸ 2 ἀπίω ἀναλαβών, ἐντίθει εἰς τὸ βρῷμα, ἢ ωύρεθρον μετὰ σμύρνης, ἢ ὁπὸν Κυρηναϊκὸν καὶ ωέπερι ἴσα μετὰ χαλβάνης. Πρὸς δὲ βεβρω- 3 μένην μύλην, μελάνθιον Φώξας καὶ τρίψας μετὰ ὄξους δριμέως κατάπλασσε τὸ βρῶμα, καὶ οὐκέτι βρωθήσεται. — Ἑλλεβόρου μέλανος, 4 ἢλίκον ὀρόβιον σὰν μέλιτι ἐΦθῷ ἐπιτίθει. — Καὶ τοὺς ωεπελιδνω- 5 μένους δὲ διὰ τῶν ξηραινόντων, ὡς ἀν ἐξ ἐπιρροῆς ὑγρῶν μοχθηρῶν τοῦτο ωάσχοντας, ὁμοίως δὲ Θεραπεύσεις τοῖς βεβρωμένοις. — Οδυ- 6 10 νωμένων δὲ δδόντων χωρὶς Φλεγμονῆς οὔλων, ωστὲ μὲν αὐτὸ τὸ σῶμα τὴν ὀδύνην ἔχει, ωστὲ δὲ τὸ καταφυόμενον νεῦρον· σφοδροτέρων οὖν δέονται Φαρμάκων, εἴτε ἀποκρούεσθαί τις εἴτε διαφορεῖν βούλοιτο τὸ τῆς ὀδύνης αἴτιον, εἴτε χυμὸς εἴτε Φυσῶδες ωνεῦμα εἴη· διό καὶ τὰ ωλεῖσια αὐτῶν διὰ ὄξους σκευάζεται δριμυτάτου.

59. DES DENTS ET DES MOLAIRES CORRODÉES ET DE CELLES QUI SONT NOIRES

Pour les dents rongées, frottez avec la noix de galle broyée dans le 1 suc de petit nerprun ou dans la térébenthine, après avoir préalablement nettoyé la place. Prenez aussi du poivre et de la graine de romarin mèlée 2 à l'opium et mettez-en dans la partie corrodée, ou du pyrèthre avec de la myrrhe, ou le suc de Cyrénaïque et du poivre, parties égales, avec du galbanum. Pour les molaires rongées, brûlez de la nielle, écrasez-la 3 dans du vinaigre très-fort, et remplissez le trou; la dent ne se corrodera plus. - Autre: Appliquez de l'ellébore noir gros comme un petit grain 4 d'ers avec du miel cuit. - Vous guérirez avec les médicaments dessé- 5 chants, qui conviennent pour les dents corrodées, les dents qui sont devenues noires, si c'est par suite d'un flux d'humeurs viciées. - Si les 6 dents sont douloureuses sans qu'il y ait d'inflammation aux gencives, quelquefois c'est le corps même de la dent qui souffre, quelquefois c'est le nerf qui s'y insère; il faut donc, si l'on veut ou repousser ou dissiper la cause de la douleur, et si cette cause est soit une humeur soit un pneuma flatulent, employer des remèdes plus efficaces; aussi, dans la plupart de ces remèdes, doit-on faire entrer du vinaigre très-fort.

ξ'. Πρός όδόντων άλγήματα καί περί τῶν ἐψυγμένων καὶ τῶν σειομένων.

Αρνογλώσσου ρίζαι διαμασόμεναι τε καὶ διακλυζόμεναι ἀφεψηθεϊσαι, ἢ μυρσίνης κλωνία μετὰ ὅξους ἀνεζεσμένα, ἢ ϖενταφύλλου
ρίζα καθεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ, ἢ κηκὶς ἐν ὅξει ἰκανῶς ἐψηθεῖσα, ἢ ἐλλέβορος μέλας ὅξει διακλυζόμενος, ἢ καππάρεως ρίζης Φλοιός. Ἐπὶ
δὲ τῶν ἐψυγμένων, ϖυρέθρου ρίζα, οἴνου τρὺξ Θερμὴ, ὕσσωπον, 5
σιαφὶς ἀγρία, γλήχων μετὰ ὀξυμέλιτος, ὑοσκυάμου τὸ σπέρμα καὶ
φύλλα σὺν ὅξει ἢ ὀνείῳ γάλακτι διακλυζόμενα τοῦτο καὶ τοὺς
σειομένους σιερεοῖ. Πυριάσεις δὲ ἔξωθεν μὲν, διὰ ἀλῶν ϖεφωγμέ4 νων ἢ κέγχριον εἰς μαρσύπους. Αὐτὸν δὲ τὸν ὀδόντα ϖυριάσεις,
ὀριγάνου ξηροῦ κλωνίον εἰς ζεσίον ἔλαιον βάπίων τῷ ϖονοῦντι 10
ὀδόντι ἀνωθεν ἐπερείδων.

ξα'. Αποφλεγματισμοί όδονταλγίας.

1 Σταφὶς ἀγρία διαμασηθεῖσα ἰδία καὶ μετὰ γλήχωνος · ἢ σκορό-

GO. CONTRE LA DOULEUR DE DENTS; DES DENTS QUI ONT SOUFFERT DU FROID ET QUI SONT ÉBRANLÉES.

Macher des racines de plantain ou les faire bouillir et user de la décoction en collutoires; user également en collutoires de la décoction des rameaux de myrte cuits dans le vinaigre, ou de la racine de quintefeuille cuite dans le vin, ou de l'ellébore noir avec du vinaigre, ou mâcher de 2 l'écorce de la racine de caprier. Pour les dents qui sont douloureuses par suite du froid, employez la racine de pyrèthre, la lie de vin chaude, l'hysope, le raisin sauvage, le pouliot avec l'oxymel, les graines et les feuilles de la jusquiame avec du vinaigre ou du lait d'ânesse: tout cela 3 raffermit aussi les dents vacillantes. On fomentera les parties extérieures 4 avec des sachets où l'on mettra soit du sel grillé, soit du petit millet. Vous fomenterez aussi la dent elle-même: trempez une branche sèche d'origan dans l'huile bouillante et appliquez-la sur la couronne de la dent douloureuse.

61. APOPHLEGMATISMES CONTRE LES DOULEURS DE DENTS.

La staphisaigre seule ou mâchée avec du pouliot tire la pituite de la Ch. 60; l. 8. σειομένους] ωόνους MV.

δων συρήνας σέντε, μυρσίνης μελαίνης Φύλλα δλίγα σύν όξει, κινών σπάθη δαδίνη, έψε μέχρις ήμίσους, καὶ δίδου διακλύζεσθαι καὶ διακρατεῖν εἶτα χαίνοντας έἄν ἀπορρεῖν τὸ Φλέγμα.

ξβ'. Πρὸς τὸ ὀδόντα καὶ μύλην ἀπόνως ἄραι.

Αλεύρου Δα' Φυράσας εν όπῷ τιθυμάλλου επίθες κατὰ τοὺς ὀδόν- 1 5 τας. Καὶ ἐπάνω κισσοῦ Φύλλα, καὶ ἐάσας ώραν αἶρε αὐτό · αὐτομά- 2 τως γὰρ Θριβήσεται.

ξγ΄. Πρὸς τοὺς ἦσθενηκότας ὀδόντας ἡ μύλας καὶ τοὺς τριδομένους καὶ τοὺς αἰμοδιῶντας.

Μέλι καὶ κηρὸν ἐν ἡλίφ ἴσα Θερμῷ ὕδατι ἀνεὶς, ϖίσσης τὸ ήμισυ 1 πρόσμιζον καὶ δίδου διαμασᾶσθαι · ἐὰν δὲ ἢ ξηρὸν, βραχὺ ἔλαιον πρόσμιζον. Καλὸν δὲ καὶ μασΊίχη μασωμένη. Τοὺς δὲ τριδομέ- 2-3 10 νους δδόντας ὡς ἀν ὑπὸ μαλακότητος τοῦτο πάσχοντας, σκληροτέ-

tête; ou mettez dans du vinaigre et remuez avec une spatule de sapin cinq gousses d'ail et quelques feuilles de myrte noir; faites réduire à moitié par la cuisson; on lavera la bouche avec ce mélange et on l'y gardera; ensuite on ouvrira la bouche toute grande afin que la pituite puisse s'écouler.

62. MANIÈRE D'ARRACHER SANS DOULEUR LES DENTS ET MÈME LES MOLAIRES.

Pétrissez une drachme de farine de froment avec le suc de tithymale, 1 et vous en entourerez les dents. Je loue aussi l'application des feuilles 2 de lierre, que vous laisserez pendant une heure; après quoi vous enlèverez le tout : la dent tombera d'elle-même en petits morceaux.

63. DES DENTS OU DES MOLAIRES FAIBLES ET QUI SE BRISENT AISÉMENT, OU QUI SONT AGACÉES.

On délayera dans de l'eau chauffée au soleil du miel et de la cire à 1 poids égal, en y mêlant la moitié de poix, puis on fera mâcher ce mélange; s'il est trop sec, on ajoutera un peu d'huile. Le mastic mâché est 2 utile aussi. On rend plus dures avec des médicaments astringents les 3 dents qui se brisent aisément, la mollesse paraissant en ètre la cause.

Ch. 63; l. 8-9. διαμασᾶσθαι έὰν δὲ... ή ξηρὸν μασΊιχη μασωμένη MV; διαμμασΊιχη μασωμένη c Gal.; διαμ. έὰν δὲ καλὸν δὲ καὶ ξηρὰ μασΊιχη F.

4 ρους ἀποτελεῖν χρή διὰ τῶν σΊυΦόντων. Αἰμωδίας δε ἴαμα ἐσΊὶν ἀνδράχνη, αὐτή τε καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς, ἢ ἔλαιον διακρατούμενον.

ξδ΄. Πρός τὰ όδοντοφυοῦντα βρέφη.

Επὶ δὲ τῶν ὀδοντοΦυούντων βρεΦῶν ἐὰν ὧσιν ἐπαλγεῖς, κυνείω γάλακτι ωερίχριε, ἢ λαγωοῦ ἐγκεΦάλω ωοιεῖ καὶ ἐσθιόμενος.
 Εὰν δὲ δυσχερῶς ὀδοὺς ἐκΦύηται, κύπερον μετὰ βουτύρου καὶ σου 5 σίνου χρίε κατὰ τῆς ἐκΦύσεως.

ξε'. Πρός φυλακήν όδονταλγίας και ρώσιν και εὐπρέπειαν όδόντων.

Τιθυμάλλου ρίζας έψήσας έν οἴνω μέχρις ἡμίσους, δὶς τοῦ μη2 νὸς διακλύζου, καὶ οὐδέποτε ὀδόντα ἀλγήσεις. Αρισία δὲ πρός τε φυλακὴν ἀλγημάτων καὶ ρῶσιν καὶ εὐπρέπειαν τὰ ὑπογεγραμμένα σμήγματα · λαγωοῦ κεΦαλὴν καύσας καὶ λεάνας σμήχου · ἢ ἄλας 10 καὶ μέλι λεάνας μέχρι κηρωτοειδὲς γένηται, καθαρῷ ὀθονίω δήσας καῦσον, εἶτα μίξας ἴριν ὀλίγην σμήχου.

4 Le pourpier, son suc, ou l'huile dans laquelle il a été macéré, gardés dans la bouche guérissent l'agacement.

64. DE LA DENTITION DES ENFANTS.

- Pour calmer les douleurs des enfants durant la dentition, on oindra leurs gencives avec du lait de chienne ou avec la cervelle d'un lièvre; il 2 sera bon aussi de donner ces substances pour nourriture. Si les dents sortent difficilement, on fera, dès qu'elles paraîtront, des onctions avec du souchet et du beurre, ou avec l'huile de lis.
  - 65. MÉDICAMENT QUI PRÉSERVE DE LA DOULEUR DES DENTS, LES RAFFERMIT ET LEÙR DONNE DE L'ÉCLAT.
- 1 Faites cuire dans du vin, jusqu'à réduction de moitié, des racines de tithymale et lavez-en la bouche deux fois par mois; aucune douleur ne 2 se fera sentir. Les remèdes détersifs dont je vais donner le détail sont excellents aussi pour garantir les dents contre la douleur, les fortifier et leur donner de la beauté: brûlez la tête d'un lièvre, faites une poudre et frottez-en les dents; ou mêlez du sel et du miel jusqu'à ce qu'ils acquièrent la consistance de cérat, enveloppez-les dans un linge blanc et brûlez-les; ajoutez un peu d'iris et frottez-en les dents.

CH. 65; l. 8. οδόντα om. MV. — 9. εὐπρέπειαν] et honesti fient Verss. antiq.

ξς'. Λαμπρυντικά όδόντων καὶ τὰ ωλαδαρά τῶν οὐλων ξηραίνοντα.

Λαμπρυντικά δὲ δδόντων έσ ὶν δσηρέων καὶ κηρύκων καὶ σορφύ- ρων καυθέντων ἡ τέφρα μὴ σάνυ λειουμένη, κίσσηρις· κριβάνων ὅσηρακα ὁμοίως. Μετὰ ἀλῶν δὲ καυθέντων σοιεῖ μὲν καὶ τῶν δδόν- 2 των σμῆγμα δρασηικώτερον, καὶ τὰ σλαδαρὰ δὲ τῶν οὔλων ξηραί- 5 νει. Σηπίας ὅσηρακα ἄκαυτα κοπί όμενα ὁμοίως ὀδόντας λαμπρύνει. 3 Κέρας ἐλάφου τε καὶ αἰγὸς λαμπρύνει τε τοὺς ὀδόντας, καὶ τὰ σλα- 4 δαρὰ τῶν οὔλων ξηραίνει.

ξζ'. Περί των κατά τὰ οὖλα σαθων τὰ διὰ Φλεγμονὴν δδυνώμενα καὶ τὰ ρευρατιζόμενα καὶ τὰ βεθρωμένα, καὶ σερὶ ἐπουλίδων.

Ούλων δε διά Φλεγμονήν δδυνωμένων ἄρισίον έσίιν σχίνινον 1 εὔκρατον κατά Θερμότητα διακρατούμενον. Ε΄σίω δε νέον καὶ εν 2 10 διπλώματι Θερμαινέσθω· ἀποκρούεται γὰρ ἄνευ τραχύτητος καὶ διαφορεῖ χωρὶς δήξεως, ὧν μάλισία χρεία τοῖς Φλεγμαίνουσι. Ποιεῖ δε καὶ τὰ πρὸς δδονταλγίας ἀναγεγραμμένα· ἰδιαίτερον δε ὄξος 3

66. SUBSTANCES QUI DONNENT DE LA BLANCHEUR ET DE L'ÉCLAT AUX DENTS ET DESSÈCHENT LES GENCIVES.

La cendre un peu grosse des huîtres, des buccins, des pourpres, la 1 pierre ponce, les têts des fourneaux, blanchissent les dents. Si l'on brûle 2 ces substances avec du sel, elles ont encore plus d'effet sur les dents, en même temps qu'elles dessèchent les gencives très-humides. L'écaille 3 de la sèche non brûlée et pilée donne aussi de l'éclat aux dents. La corne 4 de cerf et de chèvre blanchit les dents et tarit l'humidité des gencives.

67. AFFECTIONS DES GENCIVES: INFLAMMATION, FLUX, CORROSION, ÉPULIS.

L'huile pure de lentisque est un excellent remède pour les gencives l'enflammées et douloureuses; on la tiendra chaude dans la bouche. L'huile doit être nouvelle et chauffée dans un vase double: car, dans 2 de telles conditions, ce remède repousse sans piquer et dissipe sans mordication, qualités qui sont surtout utiles contre l'inflammation. On 3 doit aussi rappeler ici les substances désignées contre les douleurs de

CH. 66; l. 6-7. κέρας... ξηραίνει om. Verss. antiq. — CH. 67; l. 8. Οὔλων δὲ διὰ φλεγμ. ὀδυν.] Gal.; Οὔλων δὲ δ. φλ. γινομένων καὶ όδ. Codd.; Ad gingivarum inflammationem cum dolore existentem Verss. antiq. — 9. διὰ Θερμοτ. F. 4 ἐναφεψημένης ὑοσκυάμου ρίζης. Επὶ δὲ τῶν ρευματιζομένων καὶ ωεριβεβρωμένων μετὰ ἐξοιδήσεως τε καὶ ὀδύνης καὶ ὑπονεμομένων ἄκρως, ποιεῖ πυρία ήδε μηλωτίδι ἔριον περιειλήσας εἰς ζεσίὸν ἔλαιον ἀπόβαπὶε καὶ προσάγαγε τοῖς οὔλοις, ἔως ἐξομαλισθῆ, καὶ λευκὰ τὰ οὖλα κύκλῳ γένηται 'οὕτω γὰρ ἴσὶαταί τε ἡ νομὴ, καὶ 5 ἐξ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς τὸ περιβρωθὲν τρέφεται. Μετὰ δὲ ταῦτα χρῶ προστρίμματι τῆ κηκίδι λειοτάτη ὡς ὀξίβαφον μετὰ σμύρνης, ὡς κυάμου τὸ μέγεθος 'χρῶ λείοις ξηροῖς. — Επὶ δὲ τῶν ἐπουλίδων προσάπλου χαλκάνθου καὶ μυρσίνης ἴσα μετὰ ὀλίγης σχισίῆς.

ξη'. Περί τῶν αίμασσομένων οὐλων.

Αἰμασσομένοις δὲ οὔλοις ἄπρως ποιεῖ ὑγρὰ σθυπθηρία μετὰ δι- 10
 πλοῦ ἀλόης συναπθομένης. Ἡ σχισθῆ καὶ μυρσίνη λειοτάτοις παράτριξε σθυφθέντων δὲ, μέλιτι χρίε.

dents; mais le vinaigre dans lequel aura cui la jusquiame est un des re4 mèdes les plus appropriés. Pour les gencives qui sont attaquées d'un
flux, corrodées, tuméfiées, douloureuses et profondément rongées, on
emploiera utilement la fomentation suivante : enroulez de la laine autour
d'une sonde; trempez cette laine dans l'huile bouillante et appliquez-la sur
les gencives jusqu'à ce qu'elles soient égalisées et qu'elles blanchissent
circulairement; on arrête ainsi la corrosion et ce qui était rongé se
5 nourrit de chair saine. On emploie ensuite le dentifrice où entre de la
noix de galle réduite en poudre impalpable, autant qu'en peut contenir
un oxybaphe, avec de la myrrhe gros comme une fève : après avoir pilé
6 et séché, faites-en usage. — Contre l'épulis (petite excroissance de chair
sur les gencives), employez le vitriol bleu et la myrrhe, parties égales,
avec une petite quantité d'alun de plume.

68. DES GENCIVES SANGUINOLENTES.

L'application de l'alun liquide avec le double d'aloès est le remède par excellence pour les gencives sanguinolentes. Ou encore frottez avec de l'alun de plume et de la myrrhe pilés très-fin; puis oignez avec du miel quand l'astringence est opérée.

^{5.} ή νομή] ήνομένου V; ήνωμένου Μ.

ξθ'. Περὶ τῶν ἐν τῷ σθόματι ωαθῶν, Φλεγμονῆς καὶ ἄΦθας.

69. DES AFFECTIONS DE LA BOUCHE, DE L'INFLAMMATION ET DES APHTHES.

Lorsqu'il y a une inflammation dans la bouche, si tout le corps 1 semble pléthorique ou plein de mauvaises humeurs, nous avons avec succès recours à la saignée, aux purgations, aux lavements et à la diète. Si aucun de ces deux cas n'existe, nous employons les remèdes exté- 2 rieurs, et d'abord les astringents et les réfrigérants, tels que le médicament aux mûres mêlées avec du verjus, ou la fleur du rosier, ou les roses elles-mêmes sèches, le grenadier sauvage, les premières fleurs du grenadier, la noix de galle verte, l'alun, le sumac, le glaucium et une décoction de myrte et d'alun de plume. Ensuite, pour amener l'inflamma- 3 tion à coction, il suffira du médicament aux mûres où entrent du safran et de la myrrhe. Lorsque l'inflammation sera mûre, on aura recours aux 4 résolutifs : l'aphronitron, la soude brute, le soufre vif, substance qui est, entre toutes, la plus efficace. Quelquesois nous ajouterons du vin 5 cuit ou du mélicrat où l'on aura fait cuire de l'origan, ou de l'hysope, ou du pouliot, ou du thym, ou de la sarriette, ou de la calaminthe; en esset les médicaments qui ont une vertu moyenne ont été imaginés afin

^{7.} κύτ. Gal ; κωτίνη Codd. — 11. [τι] Gal.; om. Codd. — 14. ή θύμου om. M.

6 ἀρμότιοντα. Κατὰ μέντοι τὰς ἀκμὰς τῶν Φλεγμονῶν ὀλιγάκις μὲν χρῆσθαι δεῖ τοῖς σιοματικοῖς Φαρμάκοις, διακλύσμασι μὲν καὶ ἀνακογχυλίσμασι παρηγορητικωτέροις πέπιειν τὴν Φλεγμονὴν, οἴον ἐσιὶ τό τε διὰ τῶν ἰσχάδων καὶ τὸ διὰ τῶν πιτύρων ἀφέψημα, καὶ τὸ σχίνινον ἔλαιον ἐπὶ διπλοῦ σκεύους χλιαινός το μενον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ σιοματικὸν ἐν ταῖς ἀκμαῖς ἀνακογχυλίσασθαι δύναταί τις μιγνύμενον ὑδαρεῖ τε μελικράτω καὶ Θερμῶ σιραίω. μὴ παρόντων δὲ τούτων, ὕδατι Θερμῷ. Τούτων μεμνημένος (?) ῥαδίως ἐκ τῆς παρούσης ὑλης εὐπόρισιον συντιθέναι δυνήση φάρμακον. — Τῶν δὲ ἐλκῶν τῶν ἐν τοῖς σιόμασι, ὁσα μέν ἐσιι 10 πλαδαρὰ, τῶν ξηραινόντων ἰσχυρῶς δεῖται Φαρμάκων, οῖον τοῦ διικαὶ τὸ τοῦ Μοῦσα, καὶ ὁ τοῦ ῥοῦ χυλὸς, καὶ ὀμφάκιον. Τὰ [δὲ] ἀπλούσιερα τῶν ἐν τοῖς σιόμασιν ἐλκῶν ἱκανὰ Θεραπεύειν ἐσιὶ τὰ πλούσιερα τῶν ἐν τοῖς σιόμασιν ἐλκῶν ἱκανὰ Θεραπεύειν ἐσιὶ τὰ

12 σλοματικά · τό τε διὰ μόρων καὶ βάτων. Καὶ τὰ ἄλλα ὅσα δε ἰκανῶς 15 que, le besoin s'en faisant sentir, on pût mêler ceux qui conviennent. 6 Dans la période d'état de l'inflammation il faut user rarement des médicaments stomatiques; cependant on doit rincer la bouche et se gargariser avec ceux qui procurent la coction de l'inslammation : tels sont une décoction de figues ou de son, et l'huile de lentisque chauffée dans un 7 vase double. Toutefois, dans la période d'état, le médicament même qui est dit stomatique peut être employé pour rincer la bouche, pourvu qu'on le mêle à l'hydromel trempé d'eau et à du vin cuit chaud, ou à l'eau 8 chaude, si on n'a pas ces derniers sous la main. Vous souvenant de tout cela, vous pourrez confectionner un médicament avec une matière qui 9 se trouve facilement sous la main. - Parmi les ulcères de la bouche, ceux qui sont très-humides demandent des médicaments qui dessèchent fortement, comme est le deutoxyde de cuivre, soit seul, soit avec 10 du miel ou du vin miellé. On emploie aussi utilement les pastilles de Il Musa, le jus du sumac et le verjus. Les ulcères simples de la bouche peuvent être guéris par les médicaments dits stomatiques, tel que celui qui 12 se fait avec des mûres et des ronces. Il y a danger que les ulcères de la

^{3.} σέπ7ειν Gal.; σεριτ7εύειν Codd.; quæ hoc ergo memoravi LL. — 12. ἢ οἰνομέ-digerunt LL. —8-9. μεμνημένους Codd.; λιτος om. LL.—13. [δέ]Gal.; om. Codd.

ύγρὰ τῶν ἐν τοῖς σθόμασιν ἐλκῶν ωλησίου ἐσθὶν ὀσθῶν καὶ κίνδυνος σφακελίσαι, σφοδροτάτων δεῖται φαρμάκων καὶ δὴ λεαίνοντας τῶν εἰρημένων τροχίσκων τινὰ ξηρὸν ἐπιτιθέναι τὸ φάρμακον διὰ γὰρ τὴν ὑγρότητα καὶ Θερμότητα τῶν ἐν τῷ σθόματι μορίων, ταχέως ἐπιγίνεται σηπεδών διὸ καὶ τοῖς ἰσχυροτάτοις φαρμάκοις ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι ωολλάκις ὑπὸ αὐτῶν. Ἰσχυρότερα δὲ ἐσθὶν 13 ὅσα τὴν καλουμένην ἐσχάραν ἐργάζεται ωαραπλησίως τοῖς καυτηρίοις. Τὰς δὲ ἐπιπολῆς ἐλκώσεις ἐν τοῖς σθόμασιν γινομένας 14 ἄφθας ἀναφέρουσι γίνονται δὲ τοὐπίπαν αὖται τοῖς βρέφεσιν, ἐπὶ τοῖς μετρίως σθύφουσιν ἰώμεναι τὰ ωολλά. Ποτὲ μὲν καὶ χρονί 15 ζουσιν ἢ δύσλυτοι, καὶ τῷ χρόνῳ σηπεδονῶδες ἴσχουσί τι τὴν καλουμένην νομήν. Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν βρεφῶν, ὅσα ψωμίζουσιν αὶ 16 τροφοὶ, φακὴν μετὰ βραχέος ἄρτου καὶ μυελοῦ μοσχείου ἢ ἐλαφείου διδόναι χρή · μιγνύειν δὲ τῆ τροφῆ καὶ μήλων κυδωνίων καὶ τῶν δλλων ὅσα σθύφει τῶν ἀπίων καὶ οὖων καὶ μεσπίλων καί ωστε

bouche qui sont très-humides et proches des os ne soient frappés de sphacèle; ils exigent donc les médicaments les plus énergiques; en conséquence, nous faisons une poudre avec une des pastilles susdites et nous l'appliquons sèche; car, à cause de la chaleur et de l'humeur des parties qui sont contenues dans la bouche, la pourriture se produit promptement; aussi est-on forcé de recourir, pour ces ulcères, aux médicaments les plus énergiques. Ces médicaments sont ceux qui peuvent, 13 comme les cautères, produire une escarre. — On appelle aphthes les ul- 14 cérations superficielles de la bouche; ils naissent la plupart du temps chez les enfants, et on les traite surtout par les remèdes peu astringents. Quelquefois ils deviennent chroniques ou sont d'une guérison difficile, 15 car ils produisent la pourriture et engendrent une affection qui est dite νομή (c'est-à-dire qui corrode en serpentant). Il convient, en conséquence, 16 de donner aux enfants à qui les nourrices permettent déjà de manger, des lentilles avec un peu de pain et de la moelle de veau ou de cerf; on mêlera à leur nourriture des coings et autres fruits qui ont une vertu astringente, tels que les poires, les cornouilles, les nèfles; si les aphthes sont enflammés,

καὶ Φριδακίνης μιγνύειν τῷ ψωμίσματι, διαπύρου τῆς ἄφθης ὑπαρτο χούσης. Εἰ δὲ μηδέποτε δύναιτο ψωμίζεσθαι, τὴν τροφὸν ἐπὶ τοῖς
το τοιούτοις διαιτὰν. Καὶ μέντοι καὶ διαχρίειν τὰ βρέφη φαρμάκοις,
ὑπερύθρων μὲν οὐσῶν τῶν ἀφθῶν, ἐν ἀρχῆ μὲν τοῖς μετρίως ψύχουσί τε καὶ σθύφουσιν, ἐφεξῆς δὲ τοῖς διαφοροῦσιν ἀδήκτως ὑποξάνθων δὲ τοῖς αὐτοῖς μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ψύχουσιν εἰ δὲ
ὑπόλευκοι καὶ φλεγματικώτεροι τυγχάνοιεν, τοῖς ἡυπθικοῖς εἰ δὲ
τοκληρὰ σώματα ἐχόντων ἤρκεσε μίσυῖ χρῆσθαι μετὰ οἴνου σθύφοντος, εἰ δὲ ὑπορύπαρος ἡ ἄφθα γένοιτο, σὺν οἰνομέλιτι τρίδειν 10
τοῖς δὲ ἰσχυροτέροις ἢ κατὰ τὸ μίσυ φαρμάκοις χρήζουσι, [ὁ ἰὸς]
20 σὺν οἴνφ τε καὶ οἰνομέλιτι χρήσιμον [ὁμοίως]. Τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα

20 σύν οἴνφ τε καὶ οἰνομέλιτι χρήσιμον [ὁμοίωs]. Τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα δρασθήρια · μέτρια δὲ καὶ μάλισθα πρὸς τὰς ἀρχομένας διαθέσεις, 21 ὀμΦάκιον σύν οἰνομέλιτι, καὶ ῥοῦς ὁμοίως. Ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων

άρχεῖ καὶ τὸ τῶν ῥόδων ἄνθος καὶ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρά.

17 on ajoutera de la laituc à la nourriture de l'enfant. Lorsque l'enfant ne 18 mange pas encore, on fera prendre tous ces aliments à la nourrice. Il convient aussi d'oindre la bouche des petits enfants avec des médicaments; si les aphthes sont rougeâtres, on appliquera, au début, les médicaments qui rafraîchissent et resserrent modérément; puis on usera de ceux qui dissipent sans mordication; s'ils sont jaunâtres, on emploiera les mèmes remèdes, mais surtout les rafraîchissants; s'ils sont blanchâtres et pituiteux,

19 les abstergents; s'ils sont noirs, les résolutifs énergiques. Chez les enfants plus grands et chez ceux dont les chairs sont fermes, il suffira de donner du cuivre déliquescent dans du vin astringent; si l'ulcération aphtheuse est un peu sordide, on prescrira le sulfate de cuivre déliquescent avec du vin miellé; quant aux aphthes qui demandent des remèdes plus énergiques que cette espèce de cuivre, il sera également bon de prescrire le

20 vert de gris broyé avec du vin et du vin miellé. Les médicaments dont nous venons de parler sont efficaces; mais les suivants ont une vertu moyenne, surtout au début des affections: le verjus avec du vin miellé,

21 le sumac préparé de la même manière. Chez les petits enfants, la fleur des rosiers et les roses sèches suffiront.

^{1-3.} διαπύρου..... φαρμάποις om. LL. om. LL. — 11. [ὁ tòs] Gal.; om. Codd. — 7-8. τοῖς ἡυπ7ιποῖς..... γενναιότερον — 12. [ὁμοίως] Gal.; om. Codd.

ο'. Περί τῶν τοῦ κίονος ταθῶν.

Φλεγμαίνοντος τοῦ κίονος, τῶν ἀνασῖελλόντων βοηθημάτων 1 χρεία · σῖυπῖικῆς οὖν αὐτὰ δεῖ δυνάμεως εἶναι. Μετρίας μὲν οὕσης 2 ἐπιβροῆς, μετρίως σῖυφούσης, σφοδροτέρας δὲ, τῆς σῖρυφνῆς. Δια-3 κλύσματα μὲν οὖν μέτρια, τά τε διὰ τῶν φοινίκων ἐσῖιν ἐναφεψη-5 μένων, ποτὲ μὲν ὑδατι μόνω, ποτὲ δὲ καὶ βραχέος μέλιτος ἐμβε-βλημένου · καὶ [τὸ διὰ] ῥόδων, ἐλίκων ἀμπέλου καὶ βάτου, σχίνων, καὶ τερμίνθων καὶ κύπρου καὶ ὑποκυσῖίδος · τούτων δὲ ἰσχυρότερα τό τε τῆς μυρσίνης ἀφέψημα, καὶ τὸ τῶν σῖρυφνῶν κυδωνίων μηλων, ἀκρεμίνων τε πρίνου καὶ φηγῶν, βαλάνων τε αὐτῶν, μεσπί-10 λων τε καὶ κράνων καρπῶν · γενναιότατα δὲ κηκίδων τε καὶ ῥοῦ καὶ βαλαυσῖίων καὶ κυτίνων [καὶ] σιδίων. Τούτων ἐκάσῖου κατὰ μό- 4 νας [ἢ] μετὰ ἀλλήλων ἐψηθέντων, ἀνακογχυλιάζεσθαι δεῖ τῷ ὕδατι. Επροῖς δὲ λειωθεῖσι προσάπῖεσθαι τοῦ γαργαρεῶνος, ἀτρέμα πως 5 προσάγοντα πρός τε τὴν ἄνω χώραν καὶ τὴν ἐκτὸς, ὡς ἐπὶ

70. DES AFFECTIONS DE LA LUETTE.

Lorsque la luette est enflammée, recourez aux remèdes qui répriment; ils doivent avoir une vertu astringente. Si le flux est faible, la faculté 2 astringente doit être faible aussi; si le flux est violent, elle doit être plus forte. Ainsi les collutoires doux sont ceux qui se font avec des 3 dattes cuites dans l'eau seulement ou avec un peu de miel; on a aussi le médicament aux roses, ceux aux vrilles de vigne, aux ronces, au lentisque, aux fruits de térébenthinier, à l'alcanna et à l'hypocystis; les médicaments les plus énergiques sont les décoctions de myrte, de coings âpres, de branches d'yeuse et de hêtre, ou de leurs fruits, de nèfles, de cornouilles; les plus généreux sont la décoction de noix de galle, de sumac, de fleurs de grenadier sauvage, de fleurs et d'écorce de grenadier. On fera cuire ces substances, soit ensemble, soit séparément, et l'on se 4 gargarisera avec la décoction. On touchera avec ces substances séchées et 5 réduites en poudre la luette, qu'on aura attirée peu à peu vers la région supérieure et antérieure du côté de la langue; on projettera avec une

CH. 70; l. 6. [τὸ διά] Gal. om. Codd. — [καί] Gal.; LL; om. Codd. — 12. [†] aut 10. κράνων καρπῶν] castaneæ LL. — 11. LL.; om. Codd. — 14. προσάχοντος Codd.

την γλώσσαν εἰμεεβλήσθω δε κοχλιαρίω λελειούμενα ξηρά τὰ φάρμακα διὰ γὰρ τῶν τοιούτων εἰε την κατὰ Φύσιν ἐπανάγειν ωροσήκει τὸν γαργαρεῶνα ωαντὶ τρόπω, καὶ μη σπεύδειν ἐκτέμνειν. ό ὅταν δε ἰσχνὸς καὶ ἰμαντώδης γένηταί ωστε τηνικαῦτα ἀΦαιρεῖν τοιοῦτον δε αὐτὸν ἐργάζεται χρόνος μακρός. Μετὰ την τομην δε δ ἀεὶ τῷ διΦρυγεῖ μόνω ωαραχρημά τε καὶ μέχρι συνουλώσεως χρησθαι την γὰρ οὐλην ἀκριεῶς ἐσΦιγμένην ἐργάζεται καὶ τούτου τοῦ μορίου, καὶ ωάντων τῶν ἡλκωθέντων.

οα'. Περὶ τῶν κατὰ παρίσθμια Φλεγμονῶν.

Τὰς δὲ κατὰ τὰ σαρίσθμια Φλεγμονὰς καὶ ἀντιάδας ἀναπιέζειν δεῖ Φαρμάκο τινὶ τῶν ἀΦελῆσαι δυναμένων σροχρίσαντες τοὺς 10 δακτύλους μάλισῖα γὰρ ἐπὶ τῶν ἀδένων τῶν τῆδε Φλεγμαινόντων, τρόπος οὖτος τῆς Βεραπείας ἀρμότῖει καῦνοι γὰρ ὀντες καὶ σηραγγώδεις οἱ τόποι ῥαδίως τε δέχονται τὸ ῥεῦμα καὶ σροπετέσῖεροι γίνονται καὶ σνευματοῦνται. ὅταν δὲ ἐπὶ σροσήκοντι τῷ χρόνο

cuiller les médicaments séchés et réduits en poudre; car, de cette façon, on arrivera à ramener la luette à son état parfaitement normal; il ne 6 faut pas se hâter de l'inciser. Si, s'allongeant, elle devient grêle et semblable à une courroie, comme il arrive après un long espace de temps, alors on fera l'excision. Après l'opération, on usera du deutoxyde de cuivre immédiatement et jusqu'à ce que la cicatrice soit formée; cette substance, en effet, produit une cicatrice étroitement fermée dans cette partie et dans toutes celles qui ont été ulcérées.

7 t. DE L'INFLAMMATION DES AMYGDALES.

Dans les inflammations des amygdales et les tumeurs dites ἀντίαδες, on introduira les doigts enduits d'avance d'un médicament approprié, et on pressera la glande; en effet, pour les glandes enflammées, ce moyen de traitement convient parfaitement, attendu que ces parties, étant lâches et caverneuses, sont disposées à recevoir facilement le flux de l'humeur et 2 à se gonfler. Lorsque, en temps voulu, l'inflammation a mûri et que les

^{7.} ἐσφιγμένην] ἐσφαγίσμενην Gal.; ωροσχρίσαντε: Codd. — 12. γάρ] tamen constrictam Verss. antiq. — Cit. 71; l. 10. Verss. antiq.

τά τε της φλεγμονης είδη ωέτθηται, καί τινος ύγροῦ γλίσχρου ωλήρεις ὧσιν οἱ ἀδένες, ωροσμιγνύντες τῷ σθοματικῷ φαρμάκῳ νίτρον ἢ ἄλας ἢ τι τῶν τοιούτων, κενώσομεν τὸ φλέγμα. Της μέν- 3 τοι φάρυγγος αὐτης φλεγμαινούσης, οὔτε φαρμάκῳ τοιούτῳ χρη-5 σθέον, οὔτε ἀναπιεσμῷ διὰ τὴν ἀπαλότητα τῶν σαρκῶν.

οβ'. Περί συνάγχης.

Όταν δε ύπο συνάγχης ωνίγωνταί τινες, γινώσκειν μεν ώς επι- 1 κίνδυνός εσίν ή διάθεσις, καὶ ωλέον είσω τῆς Φλεγμονῆς ερειδούσης, ώς μηδεν εξω διασημαίνειν καὶ ετι μαλλον εἰ ἀμφότερα τὰ ωαρίσθμια Φλεγμαίνει, καὶ εἰ ὁ γαργαρεών συμπάσχοι. Προσήκει 2 10 δε ώς ὅτι τάχισία κενῶσαι διὰ Φλεβοτομίας τὸ ωᾶν σῶμα. Μὴ 3 ωαρόντος δε τοῦ τὴν Φλέβα τεμεῖν δυναμένου, σχάσαντες τὰς κνήμας συγχωρεῖν ώς ὅτι ωλεῖσίον ἀπορρεῖν χρῆσθαι δε καὶ κλυσίῆροι δριμέσι, καὶ ἐν ἀσιτία Φυλάτιειν τὸν ἄνθρωπον ἄρρωσίον, ώς μετὰ ταῦτα ωεριλαμβάνειν τὸν τράχηλον ελκτικὴν δύναμιν ἔχοντι

glandes sont remplies d'une certaine humeur glutineuse, nous mêlerons au médicament stomatique de la soude brute, ou du sel, ou quelque substance de même nature, et ainsi nous évacuerons la pituite. Lorsque 3 la gorge elle-même est enflammée, on n'usera pas de ce médicament et l'on ne recourra pas non plus à la pression, à cause de la mollesse de la chair.

72. DE L'ANGINE.

Lorsqu'une angine cause de la suffocation, il est bon de savoir qu'il 1 y a du danger, surtout si l'inflammation se fixe à l'intérieur quoique rien n'apparaisse au dehors; mais un danger bien plus grand menace, si l'inflammation envahit les deux amygdales et la luette. Il est alors néces-2 saire d'évacuer au plus tôt tout le corps par la saignée. S'il n'y a per-3 sonne qui puisse pratiquer la saignée, on scarifiera les jambes en laissant couler longtemps le sang; on usera aussi de lavements âcres, et le malade ne prendra aucune nourriture; puis vous appliquerez sur le cou un médicament qui possède des vertus attractives; si en effet la matière qui

CH. 72; l. 11. σχάσαντες] calaxandi sunt Verss. antiquiss.

φαρμάνω της γάρ σφηνωθείσης έν τοῖς μορίοις ὕλης έλκυσθείσης,

4 ώς οἰδήσαντα ἔξω, πᾶσα έλπὶς τοῦ σωθήναι τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἀνακογχυλιάζειν δὲ τῷ τῆς πλισάνης χυλῷ συμφέρει λεπλοτέρω μετὰ
μέλιτος, καὶ τῷ τῶν ἰσχάδων ἀφεψήματι, καὶ τοῦ ὑσσώπου καὶ τοῦ
ὀριγάνου καὶ πρασίου · διαφοροῦνται γὰρ οἱ ἐν τοῖς μορίοις σφη5 νωθέντες γλίσχροι καὶ παχεῖς χυμοί. Ποιεῖ δὲ ἄκρως πρὸς συνάγχην κυνεία κόπρος λευκή ξηρανθεῖσα, λειωθεῖσά τε καὶ σεισθεῖσα
6 μέλιτι δευομένη καὶ διαχριομένη. Γενναιότερον τούτου φάρμακον
ἐπὶ συνάγχης, οὐκ ἄν τις εὐροι · χρη δὲ ὀσία μόνον φαγεῖν τοὺς
7 κύνας. Λίνα πλείονα καὶ μάλισλα τῶν ἀπὸ τῆς Φαλατλίας πορφύρας 10
εἰ περιδαλών ἐχίδνης τραχήλω πνίξειας αὐτὴν τὴν ἔχιδναν, εἶτα
περιάπλοις ἕν ἐκ τῶν λίνων τῷ τραχήλω, Φαυμασλῶς ὁσονπερ
ὀνίνησι, παρίσθμιά τε καὶ ὁσα περὶ τράχηλον ἐκδλασλάνει.

ογ'. Πρός τὰ καταπινόμενα ὀσίξα καὶ ἀκάνθας.

Τὰ δὲ καταπινόμενα ὀσθέα ἢ ἀκάνθας καὶ ἐμπηγνύμενα τῷ σθο-

s'est fixée dans ces parties en est chassée, de façon que la tumeur se 4 porte au dehors, on aura tout espoir de conserver le malade. Alors on se gargarisera soit avec le suc très-ténu de ptisane, mêlé au miel, soit avec une décoction de figues sèches, ou d'hysope, d'origan et de marrube; on dissipera ainsi les humeurs glutineuses et épaisses qui se sont fixées dans 5 les parties. Les excréments blancs du chien, séchés et réduits en poudre, passés au crible, délayés dans du miel, et dont on fait des onctions, 6 ont un effet merveilleux contre l'angine. On ne trouverait pas contre l'angine un remède plus efficace; mais il faut que le chien n'ait mangé 7 que des os. En outre, si on lie des fils, surtout ceux qui se font avec la pourpre marine, au cou d'une vipère, et qu'on l'étrangle avec ces fils, puis qu'on en attache un au cou de la personne malade, on soulagera notablement les amygdales et les incommodités de toute espèce qui attaquent le cou.

73. DES ARÊTES ET DES OS FIXÉS DANS LE GOSIER.

On extraira les arêtes et les os qui se sont enclavés dans le gosier,

12. όπερ Codd.; quomodo Verss. antiq.

μάχφ κομίζουσι σπόγγιον, ἢ κρεάδινον ἐντετμημένον ἐνάψας λίνφ καὶ ἀναγκάσας καταπίνειν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνασπάσας ἀθρόως διὰ τοῦ ἀπηρτημένου λίνου εἴωθε γὰρ συνεΦέλκεσθαι τὸ ἐμπεπηγός.
Δεῖ δὲ καὶ ἄρτου ἀπαλοῦ τὸ ἐντὸς διδόναι καταπίνειν, καὶ σῦκα 2 5 ξηρὰ μεμασημένα.

οδ'. Περὶ τῶν σΙοματικῶν Φαρμάκων τῶν Φλεγμαινόντων σαρισθμίων ἡ σΙαφυλῆς ἡ τινος ἄλλου μέρους.

Διὰ μόρων ἀπλοῦν · Τῶν μόρων τοῦ χυλοῦ κοτύλας ϖέντε, ϖρο- ι εψήσας ἄχρι γλοιώδους συσλάσεως, ϖρόσβαλλε μέλιτος λίτραν μίαν καὶ έψε μέχρι μελιτώδους συσλάσεως. Επὶ δὲ τῆς χρήσεως, 2 ἐν μὲν ταῖς ἀρχαῖς μίγνυε καθάπερ εἴρηται τὰ ἀποκρουσλικά · κατὰ 10 δὲ τὰς ἀκμὰς τὰ ϖέτλοντα καὶ ϖαρηγοροῦντα · κατὰ δὲ τὰς ϖαρακμὰς, τὰ διαφοροῦντα. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ διὰ τοῦ 3 χυλοῦ τῶν λεμμάτων τῶν καρύων, ϖοιήσεις σλοματικὸν φάρμακον, καὶ διὰ τοῦ γλεύκους έξ αὐσληρῶν σλαφυλῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ χυλοῦ τῶν ροιῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν αὐσληρῶν καρπῶν τῶν ἐχόντων χυλόν. Παχεῖ μὲν οὖν φανέντι τῷ χυλῷ μέλι μιγνύειν εὐθέτως ϖροσῆκεν · 4

avec une éponge ou avec un morceau de chair appendus à un fil, et que le patient s'efforcera d'avaler, après quoi on tirera subitement l'éponge ou le morceau de chair au moyen du fil qui a servi à les introduire; ce qui s'était fixé dans le gosier sortira en même temps. On donnera aussi à 2 manger la mie de pain tendre et on fera mâcher des figues sèches.

74. DES MÉDICAMENTS STOMATIQUES; DE L'INFLAMMATION DES AMYGDALES,
DE LA LUETTE OU DE TOUTE AUTRE PARTIE.

Médicament simple aux mûres: Faites cuire cinq cotyles de suc de 1 mûres jusqu'à ce qu'il devienne gluant, ajoutez une livre de miel et faites réduire à la consistance du miel. Lorsque vous voudrez vous 2 servir de ce médicament, mêlez-y, au début de la maladie, comme il a été dit (chap. 70), des répercussifs; dans la période d'état, des digestifs et des lénitifs; dans le déclin, des dissipants. — On fait également un 3 médicament bon pour la bouche avec le suc de l'enveloppe des noix, avec le moût de raisins âpres, avec le suc des grenades et autres fruits âpres dont on peut tirer du suc. Le suc paraît-il épais, on devra y ajou-4

5 εί δε ύγρότερος είη, προεψηθέντι. Δέχεται δε δ μεν τῶν ἀπίων καὶ τῶν μήλων χυλός, ἔτι τε τῶν ωλείσθων ὀπωρῶν, ἴσον έαυτῶν τὸ μέλι· τῶν σΊρυΦνῶν δε ἱκανῶς, οἶόσπερ ἐσΊὶν ὁ τῆς κρανείας καρ-6 πδς, ενίστε μεν διπλάσιον [έσ]ι δε ότε καὶ τριπλάσιον.] Τοῖς μεν οὖν μή Φέρουσι τὰς Φαρμακώδεις σοιότητας, ἐπὶ μὲν τῶν μετρίων Φλεγμονῶν σαρισθμίων ἢ σΊαφυλῆς ἢ ἄλλου τινὸς μέρους, ἀρκοῦσι τῶν η εἰρημένων ἄρτι καρπῶν οἱ χυλοὶ, καὶ ὁ ροῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα. Πρὸς δὲ τὰς μείζονας τῶν ροιῶν χρή τῶν αὐσ[ηρῶν τὸν χυλὸν ή τῶν κυδωνίων μήλων καὶ ἀμφοτέρων κατά την εἰρημένην ἀναλογίαν μίξαι 8 μέλιτος, καὶ γίνεται σύμμετρον. Κάλλιον δὲ καὶ σφόδρα ἀν τὰς ὅλας 10 9 πόψας ζοιάς ένεψήσας γλεύπει. Δεῖ δὲ μὴ μόνον ἀποπρουσ ικὸν έγειν Φάρμακου, άλλα καὶ διαφορητικόυ εἰ σκιρρούμενου τι Φαίνοιτο: τοῖς εἰρημένοις οὖν μέσοις ἐμβαλεῖς έψομένοις γλήχωνος ἢ ύσσώπου ή δριγάνου ή θύμου ή καλαμίνθης διειθίσας ούτω γάρ έξεις έπιτήδειον Φάρμακον. 15

ter du miel en suffisante quantité; s'il est trop liquide, on le fera re-5 cuire. On peut mêler aussi une partie égale de miel au suc des poires, des pommes et de beaucoup d'autres fruits d'automne; s'ils sont trèsâpres, comme ceux du cornouiller, on mêlera quelquesois le double de 6 miel, quelquefois le triple. Quand les personnes qui supportent difficilement les substances médicamenteuses sont prises de légères inflammations des amygdales, de la luette ou de toute autre partie, il suffira de donner le suc des fruits dont je viens de parler, puis le sumac comes-7 tible. Pour les grandes inflammations, on emploiera le suc des grenades âpres ou des coings, ou des deux, incorporé, comme on l'a dit (l. 2), 8 avec du miel; on obtient ainsi un médicament d'une force modérée. Le mieux, certes, est de couper les grenades en quartiers et de les faire 9 cuire dans du vin d'un goût sucré. S'il se produit quelque dureté, le médicament doit avoir, outre la force répercussive, une vertu résolutive; on joindra donc aux substances de qualités moyennes que nous avons indiquées, après une demi-coction, du pouliot, ou de l'hysope, ou de l'origan, ou du thym, ou de la calaminthe; ensuite vous passerez à la chausse: on obtiendra ainsi un médicament convenable.

4. [ἔσ7ι δὲ ὅτε καὶ τριπλάσιον] Gal.; om. 6-7. ἀρκοῦσι... καρπῶν om. LL.—9. ἀνα-Codd.; interdum autem ettripliciter LL.— λογίαν Gal.; rationem LL; ἀλόης Codd.

οε'. Πρός τὰς ἐν σ7όματι σηπεδύνας.

Χάρτου κεκαυμένου μέρη γ', άρσενικοῦ μέρος εν, λείοις χρω· ι ἄνωθεν δε τιλτον προσεπιτίθει βάψας εις ρόδινον και εκθλίψας. —
Αλλο προς μεγάλας σηπεδόνας τὰς εν τῷ σθόματι και τὰς εν 2 ἄλλφ μέρει τοῦ σώματος · χαλκίτεως μέρος εν, κονίας ἀσεξεσθου τὸ 5 ἴσον, ἀρσενικοῦ τὸ ἡμισυ · λεῖα μίξας, χρῶ. — ἐὰν δε ξηραίνηται τὸ 3 σθόμα και τὸ σίελον μὴ δύνηται καταπίνεσθαι, σύκα εψήσας εν οἴνφ αὐσθηρῷ ἀκράτφ, δίδου Θερμὸν καταρροφεῖν · ἐὰν δε μὴ δύνηται, παρέγχει κατὰ ὀλίγον.

ος'. Περί τῶν ἐν τῆ τραχεία ἀρτηρία ἑλκῶν.

Τὰ ἐν ταῖς τραχείαις ἀρτηρίαις συνισθάμενα ἔλκη τὸν ἔνδον αὐ- 1
10 τῶν χιτῶνα Θεραπεύομεν ἔξωθέν τι τῶν ξηραινόντων ἐπιτιθέντες
Φαρμάκων, ὑπθιόν τε κατακλίνοντες, εἶτα διδόντες ὑγρὸν Φάρμακον τὸν ωρὸς τὰ ἔλκη. Τοιαῦτα ἐν τῷ σθόματι κατέχειν καὶ βραχύ 2
τι ωαραβρεῖν ἐἄν εἰς τὴν ἀρτηρίαν ωαρακελεύομεν.

75. CONTRE LES ULCÉRATIONS PUTRIDES DE LA BOUCHE.

Prenez trois parties de papier brûlé, une d'orpiment; pilez et faites 1 en usage; appliquez par-dessus des brins de fil enduits de suc de rose et exprimez. — Autre médicament efficace contre les grandes ulcérations putrides 2 de la bouche et d'autres parties du corps: Prenez une partie de cuivre pyriteux, autant de chaux vive, une demi-partie d'orpiment; pilez, mêlez et faites en usage. — Si la bouche est sèche et qu'on avale difficilement 3 la salive, faites cuire des figues dans du vin âpre et pur et donnez à boire cette décoction chaude; si le malade ne peut l'avaler, entonnez-la-lui petit à petit.

76. DES ULCÈRES DE LA TRACHÉE-ARTÈRE.

On traitera par l'application à l'extérieur d'un médicament desséchant les ulcères qui attaquent la membrane interne de la trachée artère; le malade doit être, en outre, couché sur le dos; puis on versera dans la bouche du malade un médicament liquide approprié à ces ulcères. Il le 2 gardera quelque temps dans sa bouche et l'avalera goutte à goutte afin qu'il coule insensiblement dans le gosier et arrose la trachée.

οζ'. Πρός φωνής ἀποκοπήν.

1 Χυλὸν κράμδης μετὰ μέλιτος ἐψήσας, δίδου ἐκλείχειν. — Αλλο ·
2 ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχας · Λινοσπέρμου κεκαυμένου καὶ σεσησμένου, σλαφίδων λιπαρῶν, χωρὶς τῶν γιγάρτων, σλροδήλων πεφωγμένων, καρύων ποντικῶν κεκαθαρμένων, ἴσα λεάνας καὶ μέλιτι
3 ἀπέπτω ἀναλαδών, δίδου κοχλιάριον ὑπὸ γλώτλης. — Πρὸς τὰς 5
τῆς φωνῆς ἀποκοπάς · Γλυκυρίζης ∠ η', σμύρνης ∠ κδ', τερεδινθίνης ∠ ς', τραγακάνθης ∠ η' · ἔκασλον τῶν ξηρῶν κόπλε κατὰ ἰδίαν καὶ σῆθε · τὴν δὲ ῥητίνην εἰς ὅλμον βαλών, κόπλε καταπάσσων τὰ ξηρά · εἶτα ἐνώσας, ἀνάπλατλε κυάμου αἰγυπλίου [τὸ] μέλ γεθος, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾳ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, δίδου ἐν ἢ β΄ ὑπὸ 10
5 τὴν γλῶτλαν κατέχειν, καὶ τὸ τηκόμενον παραπέμπειν. Δεῖ δὲ τὸ φάρμακον ταχέως ἀναπλάτλειν καὶ ἐν τῷ κόπλεσθαι · ξηραίνεται γὰρ τάχισλα.

77. DE L'EXTINCTION DE VOIX.

Faites cuire du jus de chou avec du miel et donnez ce mélange en 2 éclegme. — Autre qui est bon aussi pour la toux : Broyez à parties égales de la graine de lin brûlée et passée au crible, des raisins secs gras après en avoir enlevé les pepins, des fruits du pin rôtis, des noix du Pont mondées, le tout incorporé avec du miel cru; on introduira une 3 cuillerée du mélange sous la langue. — Contre l'extinction de voix : Huit drachmes de réglisse, vingt-quatre de myrrhe, six de térébenthine, trente-huit de gomme adragante; lorsque ces ingrédients sont secs, pilez chacun séparément et passez-le au crible; puis mettez de la résine dans le mortier et pilez en versant les poudres sèches; incorporez exactement et faites des pilules de la grandeur d'une fève d'Égypte, 4 puis laissez sécher à l'ombre. Quand vous voudrez faire usage de ces pilules vous en donnerez une ou deux à tenir sous la langue, et le ma-5 lade les avalera au fur et à mesure qu'elles se liquéfieront. On doit se hâter dans la confection et dans la division de ce médicament, car il se dessèche promptement.

οη'. Περὶ βηχὸς καὶ δυσπνοίας καὶ κατάρρου καὶ κορύζης καὶ βράγχου,
καὶ τῶν ἐκ Θώρακος καὶ συεύμονος σθύσεων.

Βηχὸς αἴτιόν ἐσΊιν ὑγρὸν τὸ καταφερόμενον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, 1 ώς ἐν κατάρροις, ἢ τὸ ἐν ταῖς τραχείαις ἀρτηρίαις περιεχόμενον, ὡς ἐν πλευρίτισι καὶ περιπνευμονίαις. Γίνονται δὲ καὶ τραχύτητες φά- 2 ρυγγος καὶ ἀρτηρίας τῆς τραχείας αἴτια βηχὸς, καὶ τὰ παρεμπί- 5 πΊοντα πινόντων ἢ ἐσθιόντων, καὶ δυσκρασία ψυχρὰ ἀναπνευσΊικῶν ὀργάνων. ΒήτΊονσι δὲ μετρίως οἱ διὰ δυσκρασίαν βήτΊοντες καὶ 3 οὐδὲν ἀνάγουσιν, οὕτω δὲ καὶ ἀβιάσῖως ὡς μὴ μόνον [ἑαυτοὺς?] κατέχειν δύνασθαι καὶ κωλύειν αὐτὴν τὴν κατοχὴν τοῦ πνεύματος, ἀλλὰ καὶ ἰᾶσθαι πολλάκις αὐτὴν, τῆ τῆς ἀναπνοῆς ἐπισχέσει τὰ 10 κατεψυγμένα τῶν μορίων ἐκθερμαίνοντας. Σημεῖα δὲ τῶν οὕτω βητ- 4 τόντων ἐσῖὶ τὸ κατὰ τὰς ἀθρόας οῦς ἀν (οὕσας?) εἰσπνοὰς ἐρεθίζεσθαι, δηλονότι τῆς ψύξεως ἐπιτεινομένης ὁτε οὖν πράως τε εἰσπνέωσι, καὶ ἐν οἴκω Θερμῷ διατρίδωσιν, ἢ μικρὸν ἢ οὐδὲ ὁλως βήτῖουσιν. Αὶ δὲ μετὰ γαργαλισμοῦ συνισίάμεναι βῆχες ἐνδείκνυνται σαφῶς 5 ἀπὸ τῆς κεφαλῆς συνδίδοσθαι τὸ ῥεῦμα εἰς ἀρτηρίαν τε καὶ πνεύ-

78. DE LA TOUX, DE LA DIFFICULTÉ DE RESPIRER, DU CATARRHE, DU CORYZA, DE LA RAUCITÉ DE LA VOIX, DES CRACHATS QUI SORTENT DU THORAX ET DU POUMON.

L'humeur qui descend de la tête est la cause de la toux, comme on le voit dans les catarrhes; ou bien c'est l'humeur contenue dans la trachée-artère, comme on le remarque dans les pleurésies et les péripneumonies. Les aspérités de la gorge et de la trachée-artère produisent 2 aussi la toux; ce qui s'engage dans cette artère, quand nous buvons ou mangeons, la produit également, ainsi que l'intempérie froide des organes de la respiration. La toux qui vient d'une intempérie est légère, sans 3 expectoration, et tellement bénigne, qu'on peut non-seulement s'empêcher de tousser et retenir sa respiration, mais aussi, par cette rétention même, porter remède à cette affection en réchauffant les parties refroidies. Les signes caractéristiques de cette toux, c'est qu'elle arrive dans 4 les inspirations soudaines, attendu que le froid devient plus intense, tandis qu'on toussera peu ou point si l'on inspire doucement et qu'on habite une maison bien chauffée. Lorsque la toux est accompagnée de 5 picotément, c'est une preuve que le flux provient de la tête et se dirige

6 μονα. Μηδενός μέν οὖν ἀναπΙυομένου, λεπΙον εἶναι χρη γινώσκειν 7 τὸ καταφερόμενον · ἀναπ Ιυόμενον δὲ τινὸς, τὸ ἐναντίον. Ἰασόμεθα δὲ τὴν μὲν ἐπὶ λεπίῷ ἡεύματι γιγνομένην βῆχα, καὶ τὴν ἐπὶ τραχύτητι, σαχύνοντες τῆ διὰ κωδυῶν ἤ τινι τῶν ἀνωδύνων καλουμένων Φαρμάκων · τῆς δὲ διὰ σάχος, καὶ γλίσχρον χυμὸν ἐγκείμενον 8 διὰ τῶν λεπ υνόντων. Κενταυρίου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα δυσπνοίαις 9 καὶ ταῖς σεπαλαιωμέναις άρμόζει βηξί. Μελάνθιον κατάρρους ἰᾶται 10 θερμον εν δθονίφ σροσαγόμενον, ώς συνεχώς δσμάσθαι. Σθύραξ βήχας, κατάρρους, καὶ κορύζας, καὶ βράγχους δυίνησιν έκλεικτόν. 11 Στρόβιλου βαλών όταν ή λιπαρός μάλισία, τουτέσίιν έν κύκλφ 10 σολλήν έχων έμπερικεχυμένην την ίδίαν ρητίνην, έψησον εν ύδατι

μετὰ ωρασίου ωροσφάτου, εἶτα τῷ ἀφεψήματι μίγνυε μέλι συμμέτρως, έψησον σάλιν τοῦτο μέχρι μελιτώδους συσθάσεως, καὶ χρῶ σρὸς τὰς ἐκ Θώρακος καὶ συεύμονος σθύσεις. CH. 79. (Περὶ ἀναγωγῆς καὶ Θρομδώσεως αἴματος). = Syn. IX, 2. 15

Om. τὸ..... Καὶ τὸ, p. 467, 1; Καὶ μάλισ7α..... ποθεῖσα, p. 467, 8-9.

CH. 80. (Πρὸς ἀσθματικὰ καὶ ἔμπυϊκούς). = Sýn. IX, 5.

Om. Τοῖς λεγομένοις.... Καί, p. 471, 6; 472, 5; καὶ μετὰ τροφήν, p. 472, • 13.

6 vers la trachée-artère et le poumon. Si l'on n'expectore rien, on saura 7 que le flux est ténu; dans le cas contraire, ce sera l'opposé. Nous traiterons la toux que produit un flux ténu et l'aspérité [qu'il cause?] en épaississant ce suc par l'usage du diacode (médicament aux têtes de pavot), ou de quelqu'un de ceux qui sont dits ἀνώδυνα (anodins); nous emploierons les atténuants contre la toux qui est causée par une hu-8 meur épaisse et visqueuse fixée dans la partie. La racine de la grande 9 centaurée guérit la difficulté de la respiration et les toux opiniâtres. La nielle, mise chaude dans un linge et approchée souvent des narines, 10 arrête les catarrhes. Les toux, les catarrhes, les enchifrènements, les 11 raucités, sont soulagés par le styrax pris en éclegme. Faites cuire dans l'eau, avec du marrube frais, les fruits du pin lorsqu'ils sont très-gras, c'est-à-dire lorsqu'ils sont entourés d'une résine abondante; ajoutez du nuel à la décoction, en faible proportion, et faites cuire de nouveau jusqu'à ce que le tout prenne la consistance du miel; puis ordonnez ce médicament pour l'expectoration qui vient du thorax ou du poumon.

15

ωα'. Πρός ωλευριτικούς καὶ ωρός ωλευρών όδύνας.

Επὶ τῶν ωλευριτικῶν, τῶν Θερμασμάτων μὴ λυόντων τὴν ὀδύ- ι νην, κένου τὸ ωᾶν σῶμα, καὶ ωυρία τῆ ἀκινδυνωτάτη χρῶ τῆ ἀδήκτω καὶ ὑγρᾳ, οἶά ἐσὶιν ἡ τε διὰ ὑδατος γλυκέος καὶ ἐλαίου ἐν κύσιες.

5 Om. Η ἀπριβής..... βοηθείας, p. 473, 6-10; ajoute ή καὶ τελέως αὐτῶν ωεπαυμένα après Φλεγμονῶν, p. 474, 1; τοῖς τοιούτοις après οὖν, p. 474, 2; donne τι βραχὸ μέλιτι, au lieu de τι τῷ μελικράτῳ, 474, 3-4.

CH. 81. (Suite.) =
$$S\gamma n$$
. IX, 8.

ωβ΄. Πρὸς Θώραπος άλγήματα χρόνια.

Πρός άλγήματα χρόνια τὰ ἐν Φώρακι χωρὶς συρετῶν συνεψεῖν 1
10 τήλει χρη λιπαροὺς Φοίνικας, ἐκθλίψαντας δὲ τὸν χυλὸν, εἶτα μέλιτι μίξαντας δαψιλεῖ · κάπειτα έψήσαντας αὐτὰ ἐπὶ ἀνθράκων ἄχρι σάχους συμμέτρου, χρῆσθαι σρὸ σολλοῦ τῶν σιτίων.

Ch. 83. (Πρὸς τιτθοὺς καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς γάλα.) = Syn. IX, 9.
 Om. Χοῖρον.... μασ7ῶν, p. 475, 10-12.

 $C_{H.}$ 84. = $S_{YR.}$ IX, 10.

Om. μοχθηρά.... γασίρός, p. 479, 3.

81. CONTRE LA PLEURÉSIE ET LES DOULEURS DE CÔTÉ.

Dans la pleurésie, quand les applications chaudes ne dissipent pas la douleur, évacuez tout le corps, servez-vous des fomentations les moins dangereuses, c'est-à-dire de celles qui n'ont aucune mordication et sont liquides; tel est le mélange d'huile et d'eau dans une vessie.

82. CONTRE LES DOULEURS CHRONIQUES DU THORAX.

Contre les douleurs chroniques du thorax, non accompagnées de 1 fièvre, faites cuire, avec du fenugrec, des figues grasses, exprimez le jus, mêlez-le à une quantité assez abondante de miel; ensuite mettez le vase sur des charbons ardents jusqu'à ce que le liquide ait pris une consistance modérée; puis servez-vous-en longtemps avant le repas.

Ch. 82; l. 12. ωρὸ ωολλοῦ Gal.; ωρὸ ωολλῶν Codd.; multum ante LL.

CH. 85. = Syn. IX, 10 (suite, depuis Кпрыти, р. 480, 4).

Om. Οίνφ.... διαλύων, p. 482, 9-10; δίδου ωίνειν, 11.

C.H. 86. = Syn. IX, 10 (suite, depuis Προς δε τας ανατροπάς, p. 483, 13).

Сн. 87. = Syn. IX, 11.

Om. οὐδέν, p. 484, 7; Καὶ.... ἐμπνευματώσεις, p. 485, 14-486, 1; donne καὶ ἀρισΤολοχία σΤρογγύλη διὰ ἔμφραξιν ἢ παχύτητα πνεύματος ὀδύνας Θεραπεύει τὰς δὲ διὰ ἔμφραξιν τῆς κοίλης ὀδύνας ἢ διὰ παχύτητα γινομένας, οἶνος, au lieu de καὶ ἀρισΤολοχία.... οἶνος, 486, 2-4.

πη'. Περί κωλικών.

1 Οἶς ἀν ἐν τῷ κώλῳ καὶ τοῖς ἐντέροις ἐνίζη τις δακνώδης χυμὸς, βλάπιονται μὲν ὑπὸ τῶν Ֆερμῶν τροΦῶν καὶ Φαρμάκων, καὶ ἀσι- 10 τοῦντες παροξύνονται · διατίθενται δὲ ἄμεινον τοῖς κατακερασίι- κοῖς χρώμενοι. Δεῖ οὖν περικλύζειν ἐνήματι πρότερον μελικράτῳ ἢ χυλῷ πίσάνης, καὶ τροΦὰς εὐχύμους καὶ δυσΦάρτους παραλαμ- ξάνειν · Φεύγειν δὲ τὰ λεπίθνοντα καὶ Θερμαίνοντα · χρὴ γὰρ ἢ κενῶσαι τὸν χυμὸν ἢ κατακεράσαι · μηδετέρου δὲ τούτων δυνατοῦ 15 γενομένου, καταΦεύγειν ἐπὶ τὴν τῶν ναρκωτικῶν χρῆσιν · τοὺς γὰρ ἐν τοιαύτη διαθέσει, οὐ μόνον τὸ ναρκοῦν τὴν αἴσθησιν ἐπικουΦί- ζει τῆς ὀδύνης, ἀλλὰ καὶ τῷ παχύνειν τὴν λεπίστητα τῶν ὑγρῶν

88. DE LA COLIQUE.

Quand une humeur mordicante s'est fixée dans le colon et les intestins, les aliments et les médicaments chauds nuiront, et l'abstinence exaspère le mal, tandis que l'usage des substances tempérées améliorera 2 l'état du patient. En conséquence, on commencera par faire prendre un lavement préparé avec du mélicrat ou du suc de ptisane, puis on donnera des aliments d'un bon suc et qui se corrompent difficilement; on rejettera tout ce qui atténue et échauffe, car les humeurs doivent être ou évacuées ou tempérées; quand vous ne pouvez faire ni l'un ni l'autre, il faut recourir à l'emploi des narcotiques; dans ce cas, en effet, nonseulement la douleur est endormie par les narcotiques, mais, en outre, les malades sont grandement soulagés par l'épaississement des humeurs καὶ ἐμψύχειν τὴν Θερμότητα, μεγάλως ἀφελεῖ. Παχέων δὲ 3 ὅντων καὶ γλίσχρων χυμῶν τῶν τῆς δδύνης αἰτίων, μηδαμῶς προσφέρειν τὰ ναρκωτικά κουφίζονται μὲν γὰρ ἐπὶ τῆ χρήσει τούτων ναρκουμένης τῆς αἰσθήσεως μόνης, πάλιν δὲ ἴσχουσι κά-5 κιον, παχυνομένων ἐπὶ πλέον τῶν χυμῶν καὶ δυσεκκρίτων γινομένων. Θεραπεύσομεν οὖν τούτους οὐδὲ τοῖς σφοδρῶς Θερμαίνουσιν ματουμένων, ἀλλὰ τοῖς ἄνευ τοῦ Θερμαίνειν σφοδρῶς τέμνουσι καὶ τοῖς ἀφύσοις. Ἐπεὶ δὲ τὸ σκόροδον πάντων ἐσῖν ἀφυσότατον, εἰ τοῖς ἀφύσοις. Επεὶ δὲ τὸ σκόροδον πάντων ἐσῖν ἀφυσότατον, εἰ τος, τῆ διὰ τῶν κέγχρων πυρία χρησόμεθα καὶ ἐνεψήσαντες ἐλαίω λεπίομερεῖ. τῶν ἀφύσων τι σπερμάτων, εἶτα διηθήσαντες καὶ μίξαντες τῷ ἐλαίω σίέαρ χηνὸς ἡ ὄρνιθος ἀνάλογον ἐνήσομεν. Μὴ 6

ténues et l'abaissement de la chaleur. Quand les humeurs qui causent 3 la douleur sont épaisses et glutineuses, on ne devra en aucune façon user de narcotiques; car les sens seulement étant stupéfiés, le mal paraît s'apaiser pendant l'emploi des narcotiques, mais ensuite il y a aggravation, les humeurs devenant plus épaisses et plus difficiles à dissiper. Aussi, ce n'est point par l'emploi des médicaments qui échauffent for- 4 tement, car ils ne font qu'augmenter la douleur en épanchant les humeurs et en remplissant de pneuma, que nous traiterons ces malades, mais au moyen des incisifs doués d'une chaleur modérée et ne développant pas de pneuma. Comme l'ail est de toutes les substances celle qui 5 développe le moins de pneuma, nous le prescrirons avec la thériaque s'il n'y a point de sièvre, et nous soulagerons essicacement ainsi ces affections; mais, s'il y a de la sièvre, nous serons des somentations avec du millet, puis nous ferons cuire dans de l'huile à parties ténues quelqu'une des semences qui sont dépourvues de pneuma; puis, passant le tout et ajoutant à l'huile de la graisse d'oie ou de poule, nous en ferons un lavement. Si cela n'apaise pas la douleur, nous donnerons un nou- 6 veau lavement, en ajoutant à l'huile du castoréum et de l'opium, de

^{4.} ναρκούμενον Codd.; obstupefactum sensum La.; aut stupefacto sensum Li.

τῷ ἐλαίῳ κασλορίου τε καὶ ὀπίου, μέγεθος ἐκατέρων μὴ μεῖζον κυάγ μου, εἰς κοτύλην τοῦ ἐλαίου. Δύναιτο δὲ ἄν τις ἀναλαμβάνων ἐκ τοῦ
φαρμάκου τούτου κροκίδα μέχρι ωλείσλου κατὰ τὸν δακτύλιον ἐντιθέναι · δεῖ δὲ ἀποδεσμεῖν ἰσχυρὸν νῆμα τῆς κροκίδος, ἰνα, ὅταν δέῃ,

8 ῥαδίως λαμβάνηται. Λύκων κόπρος διδομένη, καὶ μάλισλα ἡ λευκὴ 5
μετὰ ὕδατος ἢ οἰνου λεπτοῦ κατὰ τὴν σύσλασιν, ἄκρως ἀφελεῖ τοὺς
κωλικοὺς, οὐ μόνον ἐν ωαροξυσμοῖς, ἀλλὰ καὶ [ἐν] διαλείμμασιν · ἢ
γὰρ ωαύει τελέως τὸ νόσημα, ἢ ωραότερον καὶ διὰ χρόνου γίνεσθαι ωαρασκευάζει. Μέλλει δὲ, εἰ μὴ ωεπλωκιῖαν ἐπὶ τῆς γῆς εὕ10 ροιμεν τὴν κόπρον, ἀλλὰ ἐπί τινος Φάμνου καὶ βοτάνης. Καὶ ὀσλᾶ 10
δὲ εὐρίσκεται διαφυγόντα τοῦ ζώου τὴν ωέψιν, ἄτινα λεῖα διδόμενα
ωίνειν, ὀνίνησι τοὺς κωλικούς · δεῖ δὲ καθαριωτέροις διδόντας, ἀλῶν
11 καὶ ωεπέρεως μιγνύειν, ἤ τινος τῶν ἡδέων. Θαυμασλῶς δὲ ὁπως
καὶ ωεριαπλομένη ταῖς λαγῶσιν ἀφελεῖ σαφῶς · χρὴ δὲ ἐκ λυκοβρώτου γενομένω ῥάμματι τὸ ωεριάπλον ἐξαρτᾶν, ἐν δέρματι 15

7 chacun gros comme une fève dans une cotyle d'huile. On pourra aussi tremper des flocons de laine dans ce médicament et les introduire le plus avant qu'il sera possible dans l'anus; un fil résistant attachera la 8 laine afin qu'on puisse les retirer facilement quand il le faudra. Les excréments du loup, surtout ceux qui sont blancs, donnés dans de l'eau ou du vin blanc de consistance ténue, ont une grande efficacité dans la colique, non-seulement dans les accès, mais aussi dans les rémissions : ce remède, en effet, ou guérit radicalement le mal ou le rend plus sup-9 portable et recule les accès. Il sera préférable que les excréments n'aient point touché la terre, mais qu'ils soient reçus sur des broussailles ou

ces excréments des os non digérés par l'animal, lesquels pilés et donnés en boisson sont aussi d'un bon effet dans les coliques; on doit toutefois, pour les personnes qui recherchent la propreté, y mêler du sel et du 11 poivre ou quelque substance agréable au goût. Appliqué sur les lombes, ce remède procure un soulagement merveilleux; mais ces excréments doivent être enveloppés dans de la peau d'un cerf et fixés avec une corde

10 de l'herbe; puis on prendra soin de les couvrir. On trouve aussi dans

faite avec la laine d'un mouton mordu par le loup; si vous n'avez pas sous

την κόπρον έλαφείω βαλόντας · μη εύπορούντων δὲ έρίων έκ λυκοβρώτων καὶ τὸ ἄρτημα γίνεσθαι ἐξ ἱμάντος ἐλαΦείου. Καὶ κόρυδος 12 δὲ [καὶ] τὸ σ1ρουθίον ἀΦελεῖ τοὺς αὐτοὺς [ἐν τῷ] ζωμῷ λαμβανόμενα.

CH. 89. = Syn. IX, 15.

5 CH. 90 (Πρὸς διάββοιαν καὶ κοιλιακούς καὶ σ1ομαχικούς καὶ νεΦριτικούς). = Syn. IX, 15 (suite, depuis Tas διαβροίαs, p. 492, 4).

4α'. Πρὸς ἔλμινθας.

Τούς μέν σηρογγύλους έλμινθας ίκανὸν ἀποκτεῖναι ἀψίνθιον, άβρότονον, καλαμίνθη, καρδάμωμον, κράμβης σπέρμα, ήδύοσμος, θέρμος σικρός ἐπιπλατίόμενός τε καὶ ἐκλειχόμενος μετά μέλιτος, 10 ἢ μετὰ ὀξυκράτου σεινόμενος, μελάνθιον οὐκ ἐσθιόμενον μόνον, άλλὰ καὶ καταπλασσόμενου τῆς γασίρος ἔξωθευ, σερσικῆς λεῖα Φύλλα κατά την κοιλίαν τιθέμενα. Τάς δὲ ἀσκαρίδας ἐνιέμενα ἀναιρεῖ καλαμίνθης ὁ χυλὸς, καὶ ἡ κεδρέα. Τὰς δὲ ωλατείας ἀναιρεῖ μορέας της ρίζης ὁ Φλοιὸς, ωθερίδος ή ρίζα Δδ' ἐν μελικράτφ λαμδανο-15 μένη, καὶ χαμαιλέοντος λευκοῦ ἡ ῥίζα ωλῆθος ὀξυδάφου μετὰ οἴνου αὐσ Ιηροῦ. Αναιρεῖ δέ αὐτάς καὶ κόσ los.

la main le poil d'un animal mordu par le loup, on pourra le remplacer par une lanière de la peau d'un cerf. En outre, l'alouette et le moineau 12 cuits dans leur jus et mangés guérissent ces maladies.

4

4

Q1. CONTRE LES VERS.

Sont bons pour détruire les vers ronds, l'absinthe, l'armoise, la calaminthe, le cardamome, la graine de chou, l'hédyosme, le lupin amer, employé soit sous forme de cataplasme ou d'éclegme avec du miel, soit en boisson avec de l'oxycrat, la nielle, non pas seulement mangée, mais appliquée en cataplasme sur le ventre, les feuilles broyées de pêcher et également mises sur le ventre. Le suc de calaminthe et la résine de cèdre en lavement tuent aussi ces vers. L'écorce de racine de mûrier, quatre grammes de racine de fougère mâle pris dans du mélicrat, la racine de caméléon blanc, plein un oxybaphe avec du vin âpre, détruisent les vers plats. Le costus les détruit également.

3. [nai] om. Codd. — Ib. [ἐν τῷ] Gal.; om. Codd. — Ib. λαμβανόμενος Codd.

5

10

CH. 92. = Syn. IX, 16.

Om. nai vowp..... εὐθὸς δός, p. 493, 8-9.

CH. 93. (Πρὸς τὰς τῆς ἔδρας διαθέσεις , Φλεγμονὰς καὶ αλώσεις.)= Syn. IX , 17.

CH. 94. = Syn. IX, 17 (suite, depuis Πρός δε τάς, p. 494, 8). Om. άρμόζει δε επὶ αὐτῶν καὶ κατάπλασμα, p. 494, 10-495, 1.

Cn. 95. = Syn. IX, 17 (suite, depuis Προς δε τους πυησμούς, p. 495, 4).

Сн. 96. = Syn. IX, 17 (suite, depuis Про̀s δε τας εν δακτυλίφ, p. 495, 6).

Ajoute καὶ αίμοβροίδας après βαγάδας, p. 495, 6.

Сн. 97. = Syn. IX, 18.

CH. 98. = Syn. IX, 18. (Suite, depuis Σύνθετον ἐκφράτθον, p. 500, 5.)

CH. 99. = Syn. IX, 22.

Donne ωληροῦται τὰ κάτω ἀγγεῖα ωάντα τοῦ Θώρακος, p. 505, 1-2.

ρ'. Περί ιπτέρου.

Οἱ μὲν ἐπὶ λόγφ κρίσεως ἴκτεροι συνισθάμενοι ῥαδίως καθίσθανται λουτρῶν γλυκέων ὑδάτων παραληΦθέντων, καὶ τρίψεων 15 μετὰ ἐλαίου τῶν διαφορητικῶν τινος οἶόν ἐσθι τὸ χαμαιμήλινον καὶ τὸ ἀνήθινον, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν κρίνων, καὶ τὸ ἀμαράκινον. Τοὺς δὲ ἐπὶ ἐμΦράξει τοῦ ἤπατος συσθάντας, προεκφράξας τις τὸ σπλάγχνον, εἶτα χολαγωγῷ χρήσαμενος Φαρμάκφ ῥαδίως ἰάσεται τὸν πάσχοντα 3 καὶ ταχέως. Αρμότθει δὲ καὶ τοῖς ἐπὶ Φλεγμονῆς τοῦ ἤπατος ἰκτε- 20
4 ριῶσι, πάντα ὅσα τὰς Φλεγμονὰς ἱᾶται. Καρπὸς ἀτραφάξυος ἀΦελεῖ τοὺς ἱκτεριῶντας, καλαμίνθη, κυκλαμίνου ἡ ῥίζα · καὶ γὰρ ἐκ-

100. DE LA JAUNISSE.

Quand les malades deviennent jaunes en raison d'une crise, l'usage des bains d'eau douce, les frictions avec quelque huile résolutive telle que l'huile à la camomille, à l'anet, aux fleurs du lis, à l'origanum maru,

2 les guérissent facilement. Si la jaunisse est produite par l'obstruction du foie, on guérira facilement et promptement le malade en dissipant cette

3 obstruction, puis en employant un médicament qui évacue la bile. Tous les remèdes qui guérissent les inflammations conviennent à la jaunisse

4 lorsqu'elle provient de l'inflammation du foie. La graine d'arroche, la calaminthe et la racine de cyclame dissipent également la jaunisse, en

καθαίρει τὸ σπλάγχνον καὶ τὴν ἐν ὁλφ τῷ σώματι χολὴν ἐκκρίνει διὰ ἰδρώτων χρὴ δὲ εἶναι τὸ ωινόμενον ἄχρι ∠γ' μετὰ γλυκέος ἢ μελικράτου. Χρὴ δὲ καὶ συνεργεῖν τοῖς ἰδρῶσιν. — ἄλλο · Ἐρεδίν- 5-6 θων ξηρῶν ξα', ἀδιάντου δέσμιον χειροπληθὲς, ἀσπαράγων ἐλείων 5 τῶν ριζῶν χειροπληθὲς, ὕδατος κοτύλη · καὶ καθεψήσας καὶ διυλίσας τὸ ὑγρὸν δίδου ωυρέτθουσι διὰ ὕδατος, ἀπυρέτοις διὰ οἴνου. Καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ωετρῶν δὲ ἢ κεραμίδων ωδτιζε λειχῆνας, 7 διὰ ὑδρομέλιτος. Πρασίου χυλὸν διὰ ρινῶν ἴκτερον καθαίρει, ἐλα-8 τήριον ὁμοίως ἐγχεόμενον ταῖς ρισὶ μετὰ γάλακτος. ὅταν δὲ τὸ 9 10 μὲν ἄλλο σῶμα κατὰ Φύσιν ἔχῃ, οἱ δὲ ὸΦθαλμοὶ μένωσιν ἀχροὶ, δίδου ἐν βαλανείς ὅξους δριμυτάτου κοχλιάριον διὰ τῶν μυκτήρων ἀνέλκειν · ἀπορρεῖ γὰρ χολῶδες ωολύ · ἢ μελάνθιον ἐν ὅξει δριμεῖ διαδρέχων ωρὸ μιᾶς [ἡμέρας], εἶτα τῆ ὑσθεραία σὺν ὅξει ωάλιν λειῶν καὶ ἐγχέων εἰς τὴν ρῖνα διὰ τῶν μυκτήρων, ωοιεῖ ἀναρρο-

purgeant le viscère et en expulsant par les sueurs la bile qui est répandue dans le corps ; on en donnera jusqu'à trois drachmes en boisson avec du vin d'un goût sucré ou du mélicrat. On favorisera aussi les sueurs. - Autre : 5-6 Prenez un setier de pois chiches, un fascicule de capillaire, autant que vous en pourrez tenir dans votre main, et une poignée de racines d'asperges de marais et une cotyle d'eau; faites cuire, passez le liquide, donnez le liquide coupé avec de l'eau aux fébricitants, aux non fébricitants avec du vin. Donnez aussi pour boisson avec de l'hydromel les lichens 7 qui naissent dans les pierres ou les vases de terre. Le suc du mar-8 rube aspiré par le nez purge l'ictère; il en est de même de l'élatérium instillé dans les narines avec du lait. Lorsque les autres parties du corps 9 sont revenues à leur état normal et que les yeux demeurent jaunâtres, donnez une cuillerée de très-fort vinaigre que le malade, placé dans le bain, attirera par l'inspiration avec les narines; cela expulse une grande partie de la bile; ou encore faites macérer de la nielle dans du vinaigre très-fort, et le jour suivant on le broiera de nouveau dans du vinaigre et on l'instillera dans le nez à travers les narines; faites en sorte que le malade aspire; quelquefois même vous pulvériserez la nielle dans de

^{3.-}p. 767, 1. 7. Åλλο... τέσσαρας om. F. — 13. [ἡμέρας] Gal.; om. Codd.

10 φήν · ἐνίστε δὲ ἐν ἐλαίφ σαλαιῷ λειῶν τὸ μελάνθιον. — ἦλλο σάνυ σεπειραμένον · Ῥαφάνων χλωρῶν σὺν τοῖς φύλλοις τὸν χυλὸν λαβών δίδου κύαθον ἔνα ἢ δύο νήσθει, εἰς τὴν Θερμὴν ἐμβαίνειν 11 μέλλοντι, καὶ ὄψει τὴν χολὴν σροχεομένην. — ἦλλο σολλὴν δεδωκὸς σεῖραν · Αφρονίτρου ∠β΄ βρέχων ἐν οἴνφ Αμιναίφ κυάθ. β΄, καὶ ἐξαιθριάσας ὅλην τὴν νύκτα, δὸς νήσθει σιεῖν ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας.

Ch. 101. (Пері ты́ν той отхипидь тавы́ν.) = Syn. IX , 23.

Donne niver au lieu de nevor, p. 507, 5.

CH. 102. (Περὶ τῶν ἐν νεφροῖε καὶ κύσθει σαθῶν, καὶ σκρὸς λιθιῶντας.) = 10 Sγκ. IX, 24.

Donne ἐκ δὲ τῆς ἐνεργείας κύσθεως μὲν τὴν αἰτίαν ἐχούσης δυσουρία καὶ σθραγγουρία διοχλεῖ, ἀκώλυτοι, p. 512, 8-10; ajoute, Åντίδοτος πρὸς πυορροῦντας · Αμυγδάλων πικρῶν $\mathcal{L}'$ — σικύου σπέρματος $\mathcal{L}$ δ΄, μήκωνος λευκῆς σπέρματος $\mathcal{L}$ δ΄, τραγακάνθης $\mathcal{L}$ 6΄, μαλάχης σπέρματος $\mathcal{L}$ 6΄, μύρτων μελαίνων $\mathcal{L}$ 6΄, ἀμώμου $\mathcal{L}$ δ΄, 15 σθροβίλων $\mathcal{L}$ δ΄, ἀῶν λεκίθων ὀπθῶν β΄, μέλιτος ξε΄. α΄. Η δόσις κοχλ. τὸ ζ΄, μετὰ συγκράσεως (?) après κύαθοι β΄, p. 513, 11.

CH. 103. (Πρὸς τὰς τοῦ αἰδοίου, καὶ τῆς έδρας καὶ τῆς μήτρας καὶ τῆς κύσθεως έλκώσεις.) == Syn. IX, 34.

Ch. 104. (Πρὸς τὰς τοῦ ὀσχέου καὶ τοῦ αἰδοίου διαθέσεις.) == Syn. IX, 35.
 Om. εἰκοσιπέντε après μαινίδων, p. 523, g; ἀχρις οῦ γλοιωθῆ.... τριβεῖσα,
 p. 523, 11-524, 2.

Сн. 105. = Syn. IX, 36. Сн. 106. = Syn. IX, 39.

ρξ'. Όσα τὰς εἰς συνουσίαν ὁρμὰς ἐπεγείρει καὶ ἐντάσεις τοιεῖ.

1 Απαλήφης παρπός, βολόδς, γογγυλίδος σπέρμα, δαύπου ή ρίζα 25.

- 10 l'huile vieille. Autre tout à fait confirmé par l'expérience: Prenez le suc de raiforts verts avec les feuilles, donnez-en à jeun un verre ou deux quand le malade est sur le point d'entrer dans l'étuve; vous verrez
- 11 alors la bile s'écouler. Autre dont nous avons fait bien des fois l'expérience: Faites tremper en plein air, pendant toute la nuit, deux drachmes d'aphronitron dans six verres de vin d'Aminée [en Bithynie], et donnez-en à boire à jeun pendant trois ou quatre jours.

107. DES SUBSTANCES QUI EXCITENT À LA COPULATION ET PRODUISENT LES ÉRECTIONS.

1 Le fruit de l'ortie, l'oignon de vaccet, la graine de navet, la racine de

καὶ μετρίως τὸ σπέρμα, ἡδύοσμος, κόσιος, ωαρορμᾶ μετὰ οἰνομέλιτος, σατύριον, εὔζωμον, ἐρέβινθος, κύαμοι, ωολυπόδων, κῶνος, ὁρμίνου σπέρμα, ἄννησον, ἄρου ῥίζα ἐΦθὴ ἐσθιομένη. Τὰ ωερὶ τοὺς 2 νεΦροὺς τῶν σκίγκων ὡς ἐντατικὰ τῶν αἰδοίων ωίνεται. Πέρδικος ἡ ὑὰ εἰς συνουσίαν διεγείρει. Πράσου σπέρμα ἐν οἴνῷ ἀκράτῷ ωινό- 4 μενον, ἀλώπεκος ὅρχεις ξηροὶ ωινόμενοι, ωλῆθος κοχλιαρίου ἀβλαβῆ καὶ ἀδιάψευσιον τὴν ἔντασιν ωοιοῦνται.

ρη'. Όσα ἐπέχει τὰς ἀφροδισίας ὁρμάς.

Αγνου τὸ σπέρμα ωεΦρυγμένον καὶ ἄΦρυκτον, καὶ τὰ Φύλλα δὲ 1 καὶ τὰ ἄνθη τὰς ἀΦροδισίας ὁρμὰς ἐπέχειν ωεπίσ ευται, οὐκ ἐσθιό10 μενα μόνον καὶ ωινόμενα, ἀλλὰ καὶ ὑποσ Γρωννύμενα. Πήγανον 2 ὁμοίως ἐπέχει. Τὸ τῶν Φακῶν ἀΦέψημα ωαύειν Φασὶ τὰς ἐντάσεις. 3 Ανδράχνη ἐσθιομένη, Θρίδακος σπέρμα ωινόμενον.

ρθ'. Πρὸς γονόβροιαν καὶ τοὺς ὀνειρωγμούς.

Θρίδακος σπέρμα τινόμενον ἐπέχει γονορροίας · ὅθεν καὶ τοῖς 1

daucus, sa graine, mais plus modérément, l'hédyosme, le costus, avec du vin miellé excitent à la copulation; l'orchis non en poudre, la roquette, le pois chiche, la fève, la fougerole, le pin, la graine d'ormin, l'anis, la racine de gouet cuite et mangée. On boit, pour produire les 2 érections, ce qui avoisine les reins des crocodiles de terre. Les œufs 3 de perdrix poussent à la copulation. La graine de poireau bue dans du vin 4 blanc pur, les testicules secs du renard pris en boisson, plein une cuiller, procurent une érection exempte de danger et qui ne trompe pas.

108. DES SUBSTANCES QUI EMPÉCHENT LES DÉSIRS AMOUREUX.

La graine, grillée ou non grillée, de gattilier, les feuilles et les fleurs 1 empêchent les désirs amoureux; cela est prouvé, non-seulement quand on les boit ou qu'on les mange, mais aussi quand on se couche dessus. La rue agit de même. On prétend que la décoction de lentilles empêche 2-3 aussi les érections. Le pourpier mangé, la décoction de graine de laitue, 4 ont une vertu semblable.

109. contre la gonorrhée et les pollutions nocturnes.

La graine de laitue prise en boisson arrête la gonorrhée; c'est pour 1

2 δυειρώτ1ουσι δίδοται. Οΰτω δὲ καὶ τῆς ἀγρίας κανάθεως ὁ καρπὸς, εἰ

-3 ωλείω ωοθείη, ξηραίνει την γονήν. Μολύβδου ωλάτυσμα ταῖς ψόαις

4 ύποτιθέμενον τοὺς ὀνειρώτ Ιοντας ὀνίνησιν. Νυμφαίας ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα ἐπέχει σπέρμα κατὰ τοὺς ὀνειρωγμοὺς, καὶ ἄλλως ἀμετροτέρως Φερόμενον έν οἴνφ μέλανι αὐσθηρῷ ωινόμενον άνήθου σπέρμα.

ρι'. Πρός ἐνουροῦντας.

Κύσλιν αλγείαν ή προβάτου κεκαυμένην πότιζε διά δξυκράτου, 2 έσπέρας [τε] διψώντας, κοιμάσθαι. Ποιεί δὲ καλ ἀετοῦ ἐγκέΦαλος, όσον έρεβινθος μετά χηνείου σθέατος ίσου [καὶ] κόμμεως τοῦ αὐτοῦ, 3 καταπινόμενα ή συμφυραθέντα άλφίτω καὶ έσθιόμενα. Λαγωοῦ όργιν 10 4 έπιζέσας εls οίνον εὐώδη δὸς ωιεῖν, καὶ ἀπαλλάσσεται. Καλαμίν-

5 θην και σμύρναν έν οἴνφ δος ωιεῖν ωρο τοῦ δείπνου. Καταχριέσθω δέ τὸ αἰδοῖον κιμωλία μετὰ σερδικίου χυλοῦ.

CH. 111. =
$$Syn.$$
 IX, 41.

Donne δὲ κατά τοῦ δακτυλίου, p. 529, 12.

15

la graine de chanvre sauvage, si l'on en boit abondamment, tarit la se-3 mence. Une plaque de plomb attachée sur les reins remédie à la pollu-4 tion nocturne. La racine et la graine de nénuphar bues avec du vin noir âpre arrêtent l'écoulement de la semence pendant le sommeil et dans les autres occasions où elle s'échappe trop abondamment; il en est de même de la graine d'aneth.

2 quoi on la donne aussi contre les pollutions nocturnes. La décoction de

110. DE CEUX OUI URINENT EN DORMANT.

Faites brûler une vessie de chèvre ou de brebis, buvez la cendre 2 avec de l'oxycrat, et le soir couchez-vous avec la soif. Est également efficace la cervelle d'aigle, gros comme un pois chiche, avec partie égale de graisse d'oie et de gomme, le tout pris en boisson ou grillé avec de 3 l'alphiton et mangé. Faites bouillir un testicule de lièvre dans du vin de

4 bonne odeur, donnez à boire, et l'infirmité disparaîtra. Donnez à boire 5 avant le repas de la calaminthe et de la myrrhe dans du vin. Frottez aussi la verge avec de la terre de Cimole unie à du suc de pariétaire.

CH. 110; 1. 8. [72] Diosc.; om. Codd. — 9. [xal] Diosc.; et 626; om. Codd.

ρι6'. Περί ἐμμήνων πινήσεων.

Προτρέψαι βουλόμενος τὰ καταμήνια, πρὸ ἡμερῶν τριῶν ἢ τεσ- ἱ σάρων τῆς προθεσμίας τῆς κινήσεως, Φλέβα τεμών, ἢ ἀποσχάζων, κενοῦ τοῦ αἴματος βραχὺ Θατέρου τῶν ποδῶν, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ ἐτέρου πάλιν κένωσον ὁμοίως, λεπΊυνούση διαίτη χρησά- 5 μενος, νῦν τε καὶ πρὸ ε' ἢ ς' ἡμερῶν τῆς Θεραπείας ἀρχόμενος. Μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ σφυροῦ κένωσιν, δίδου κασΊδρειον μετὰ γλή- 2 χωνος ἢ καλαμίνθης κινεῖ γὰρ ἄκρως. Προτρέπει δὲ καταμήνια 3 καλῶς καὶ γλήχων καὶ καλαμίνθη, έψόμενα σὺν μελικράτω καὶ ξηρὰ δὲ κοπέντα καὶ χνοώδη γενόμενα, τῷ μελικράτω καταπάσσο- 10 μενα. Προσίθεμένη δὲ καλαμίνθη δρασίκῶς ἐνεργεῖ. Ταύτης δὲ 4-5 τῆς πόσεως καιρός ἐσῖι ἐπιτήδειος μετὰ τὸ λουτρὸν ἀπομασομένοις ἔτι. Δρασίκώῖερα δὲ καὶ εὐτονώτερα τούτων ἐσῖὶ τὸ τε 6 δίκταμνον καὶ τὸ βράθυ, παραπλησίως διδόμενα. Χρησίμως δὲ δίδο- 7 ται κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον καὶ ἡ πικρὰ τῆς μὲν ἀλόης ∠ ρ' τῶν δὲ

112. DE LA MANIÈRE DE PROVOQUER LES MENSTRUES.

Si vous voulez provoquer les menstrues, trois ou quatre jours avant 1 le temps où elles devraient paraître d'elles-mêmes, vous ouvrirez la veine [à la cheville] d'un des deux pieds, ou vous scarifierez et tirerez ainsi un peu de sang; le lendemain vous agirez de même pour l'autre pied, sans oublier d'ordonner un régime atténuant; le traitement peut toutefois commencer cinq ou six jours avant l'époque ordinaire de l'apparition des menstrues. Aussitôt après une saignée à la cheville, donnez 2 le castoréum avec du pouliot ou de la calaminthe; cela provoquera efficacement les règles. On obtiendra un effet identique de ces plantes cuites 3 dans du vin miellé; il en est de même si, après les avoir séchées, pilées, réduites en poudre fine, on en saupoudre le mélicrat. La cala- 4 minthe en pessaire agit aussi avec énergie. C'est après le bain qu'il 5, convient surtout de donner la boisson susdite, lorsque la malade est encore à jeun. Le remède fait avec le dictame de Crète et la sabine a 6 beaucoup plus d'efficacité et de vertu; on le fera prendre de la même manière. A ce moment on donnera utilement aussi l'espèce de picra 7

8 ἄλλων ἀνὰ ∠ς΄. Κινεῖ καὶ ἀμπελόπρασον, ὅταν ὑπὸ ψυχροῦ καὶ
ωαχέος ἴσχηται χυμοῦ· ἐρέδινθοι, Θερμῶν ωικρῶν ἀφέψημα σὺν
μυρσίνη καὶ μέλιτι ωροσλιθέμενον, καὶ τὸ ἄλευρον καταπλασσόμε9 νον · Θύμος, καππάρεως τῆς ρίζης ὁ Φλοιὸς, κασία. ὅταν ὑπὸ ωλήθους τε ἄμα καὶ ωάχους τῶν ωεριτλωμάτων ἐπέχηται κενταυρίου 5
τοῦ μεγάλου ἡ ρίζα, κενταυρίου μικροῦ ὁ χυλὸς ωροσλιθέμενος · μά10 ραθον, μελάνθιον. ὅταν διὰ γλισχρότητα καὶ ωάχος χυμῶν ἐπέχηται, ωετροσέλινον, ωράσιον, σέλινον, σκόροδον, σμύρνιον, σλύραξ
ωινόμενος καὶ ωροσλιθέμενος, ραφανὶς ἐσθιομένη, ἀδίαντον, ἄμω11 μον. Εγκαθίσματα δὲ ἄγει ἀφεψημένα μετὰ ὕδατος ἀκτῆς τὰ Φύλλα · 10
12 ἀρτεμισία, δίκταμνον, δάφνη, κόνυζα. Καταπλάσσεται δὲ ωρὸς
λόχια, καὶ ἔμμηνα κινεῖ ἀρτεμισία ωολλὴ κατὰ τῶν ὑποχονδρίων.
13 Επιτεταμένως δὲ ἄγει, ώσλε καὶ ἔμβρυα ἐκδάλλειν, αἴρινον ἄλευ-

qui contient cent drachmes d'aloès et six drachmes de chacun des autres 8 ingrédients. Les poireaux des vignes activent les menstrues lorsqu'elles sont arrêtées par une humeur épaisse et froide; il en est de même des pois chiches et de la décoction de lupins amers épaissie avec de la myrrhe et du miel pour pessaires; de la farine de lupins employée comme cataplasme; du thym, de l'écorce de la racine du câprier et la 9 fausse cannelle. Lorsque la purgation est arrêtée par des superfluités abondantes et épaisses, on applique en pessaire la racine de la grande centaurée et le suc de la petite; le fenouil et la nielle agissent égale-

ρον, πράσου χυλῷ Φυραθέν, κυκλαμίνου χυλὸς σύν έλατηρίω καὶ

et le styrax en boisson ou en pessaire; le raifort comme aliment; le capillaire, l'amome. La décoction de feuilles de sureau cuites dans l'eau, celles d'armoise, de dictame de Crète, de laurier, de conyze, sont

et épaisses, on donne le persil, le marrube, le céleri, l'ail, le smyrnium

12 efficaces sous forme de bains de siége. Pour provoquer les lochies et pousser aux menstrues, on applique de l'armoise en abondance sur les

13 hypocondres. La farine d'ivraie délayée dans le suc du poireau, le suc du cyclame avec de l'élatérium et la farine d'ivraie agissent si puissamment, qu'ils provoquent l'expulsion du fœtus; il en est de même de

^{4.} Ŏθεν F.

αἰρίνω ἀλεύρω · μυελὸς ἐλάφειος, χαλβάνη, ἀμμωνιακὸν καὶ ἔλαιον
ἴσα, ὁποπάνακος ὁβολὸς, κολλύριον ωοιήσας, ὑπόθες. ἀκίνδυνόν ἐσ?ι 14
καὶ ωεπειραμένον · ἐκβάλλει δὲ μηνῶν γ' ἢ δ'. — Ἐκβόλια · Βράθυ καὶ 15
τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει, καὶ τὰ νεκρὰ ἐκβάλλει. Καὶ τοῦ 16
5 μεγάλου κενταυρίου ἡ ρίζα τὰ αὐτὰ δρῷ, καὶ καλαμίνθης ὁ χυλὸς
ωινόμενός τε καὶ ωροσθιθέμενος, σμύρνα καὶ κεδρέα ωροσθιθεμένη. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κατὰ τὰς συνουσίας ωεριαλειφόμενον τῷ 17
αἰδοίω · καὶ διὰ τοῦτο ἀτόκιόν ἐσθι φάρμακον · οὕτω χρωμένοις,
οὐδενὸς δεύτερον. Θέρμων ωικρῶν τὸ ἀφέψημα σὰν μυρσίνη καὶ 18
10 μέλιτι ωροσθιθέμενον, καὶ τὸ ἄλευρον αὐτῶν καταπλασσόμενον ἐκβάλλει. Κενταυρίου τοῦ μικροῦ ὁ χυλὸς ωροσθιθέμενος ἐκβάλλει · 19
κυκλαμίνου ὁ χυλὸς χριόμενος κατὰ τοῦ ὑπογασθρίου · καὶ γὰρ
φθόριον ἐσθιν ἰσχυρὸν ἐν ωεσσῷ σὰν μέλιτι ωροσθιθέμενον. Ελα- 20
τήριον τὰ κυούμενα φθείρει ωροσθιθέμενον. Κασθορίου μετὰ γλή- 21

la moelle de cerf, du galbanum, de la gomme ammoniaque et de l'huile à parties égales; ajoutez une obole d'opopanax, faites un collyre (pessaire), et appliquez-le dans le vagin. Ce collyre est éprouvé et n'offre pas de 14 danger; il expulse le fœtus à trois ou quatre mois. — Abortifs: La sa- 15 bine tue les fœtus vivants et expulse ceux qui sont morts. La racine de 16 la grande centaurée produit le même effet, ainsi que le suc de calaminthe pris en boisson ou appliqué sous forme de pessaire; la myrrhe et la résine de cèdre ont la même vertu. Il en est de même de ces médicaments lors- 17 qu'on en fait des onctions sur le membre viril au moment du coït; c'est, par conséquent, un moyen de rendre stérile; on aura, si l'on s'en sert ainsi, un médicament à nul autre inférieur. Les pessaires faits avec une 18 décoction de lupins amers épaissie par de la myrrhe et du miel, la farine de ces mêmes lupins, expulsent le fœtus. Le suc de la petite centaurée, 19 sous forme de pessaire, a la même vertu, ainsi que celui du cyclame, dont on oint le bas-ventre; ce suc, appliqué en pessaire avec du miel, a une très-forte action abortive. L'élatérium en pessaire tue les fœtus. J'ai 20-21 expérimenté que le castoréum, mêlé au pouliot ou à la calaminthe, a la

^{5.} καί om. F. — 7. τὰς συνουσίας om. Verss. ant. Voy. plus loin, ch. 116, σπέρμα ωεριαλειθόμενον. Godd.; σπέρμα p. 777.

χωνος ἢ καλαμίνθης ἐπειράθην ἐκδαλόντος ἀεὶ χόρια κατεσχημένα. $_{22}$ Κράμβης χυλὸς μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου ωροσ $^{-1}$ ιθέμενα.

ριγ'. Περί ροῦ γυναικείου.

- 1 Οὐκ ἴδιον πάθος ἐσθὶ τῆς μήτρας ὁ καλούμενος γυναικεῖος ῥοῦς, 2 ἀλλὰ ἐκ τοῦ παυτὸς σώματος ἡ κένωσις διὰ αὐτῆς γίγνεται. Συμβαίνει δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀπαλοσάρκων καὶ Φλεγματοδεσθέρων ὡς 5
  3 ἐπὶ πολύ. Κενοῦται δὲ λευκὸν ἀπὸ Φλέγματος, ὡχρὸν δὲ ἐνίστε
  4 τῆς πικρᾶς χολῆς πλεοναζούσης, καὶ ὑδατῶδες ἐνίστε. Διὸ καὶ πολλάκις ἤρκεσεν εἰς ἴασιν ἡ ἐκ τοῦ παυτὸς σώματος κέ5 νωσις τοῦ πλεονάζοντος χυμοῦ. Σκοπὸς δέ ἐσθι τῆς ὅλης Θεραπείας ξηραίνειν ἄνευ τοῦ σφοδρῶς Θερμαίνειν, τό τε σύμπαν σῶμα, 10
  καὶ τὰ περὶ τὴν μήτραν χωρία διὸ καὶ χρήσαιτο ἄν τις ἐκ δια6 λειμμάτων ἐπὶ αὐτῶν τοῖς σθύφουσιν. Ἐκκαθαίρειν οὖν τὸ σῶμα
  προσήκει διά τε γασθρὸς καὶ οὕρων, καὶ διαφορεῖν ἀραιοῦντα διὰ
  τοῦ δέρματος, ἀνατρίβοντά τε τὴν πᾶσαν ἐπιφάνειαν καὶ χρίοντα τοῖς
  7 ἐπιτηδείοις. Ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ῥοῦν ἀνδράχνη αὐτή τε ἐσθιομένη καὶ 15
- ο χυλὸς αὐτῆς ωινόμενος, βάτου καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος, δρυὸς τὸ ὑπὸ 22 vertu d'expulser l'arrière-faix retenu. Le suc du chou, appliqué en pessaire avec la farine d'ivraie, produit le même effet.

113. DU FLUX DES FEMMES (FLUEURS BLANCHES).

1 Ce qu'on appelle *flux des femmes* n'est pas proprement une affection de l'utérus, mais une évacuation de tout le corps qui se fait par l'utérus.

2 Cela arrive ordinairement à celles qui ont des chairs molles et qui sont

3 plus flegmatiques. L'écoulement est blanc, s'il vient de la pituite; il est quelquesois jaunâtre, lorsque la bile amère domine; quelquesois aqueux.

4 Aussi suffit-il souvent, pour la guérison, d'expulser du corps l'humeur

5 surabondante. Dans le traitement nous devons avoir pour but de dessécher tout le corps et les parties contiguës à l'utérus, sans cependant trop échauffer; nous pourrons donc, par intervalles, appliquer les astrin-

6 gents sur ces parties. En conséquence, il faut purger tout le corps, par le ventre, par les urines, et dissiper les excréments en les poussant à travers la peau par des frictions et des onctions faites sur toute la surface 7 avec les substances que nous jugerons convenables. Contre le flux des

femmes, on donne à manger le pourpier et son suc en boisson, le fruit

τῷ Φλοιῷ τοῦ πρέμνου ὑμενῶδες, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ κελύΦει τῆς βαλάνου μάλισῖα δὲ ἔψοντες αὐτοῖς χρῶνται τὰ δὲ τοῦ Φηγοῦ καὶ πρίνου δρασικώτερα. Ἱππουρις, καὶ μάλισῖα τὸν ἐρυθρὸν, ἀΦελεῖ πινομένη διὰ ὑδατος ἢ οἴνου. Ολοσχοίνου ὁ καρπὸς Φρυγεὶς πινόμενος 9 μετὰ οἴνου τὸν ἐρυθρὸν ἐπέχει. Σάμιος ἀσῖὴρ, λημνία σΦραγὶς, 10 σχοίνου τῆς ῥίζης ἀΦέψημα, ἐλάΦου κέρας κεκαυμένον σὺν ὁξυκράτω, μήκωνος μελαίνης σπέρμα σὺν οἴνω, ῥόδων ἄνθος σὺν ὀξυκράτως σπύραθοι αἰγὸς σὺν λιβανωτῷ προσιθέμεναι δεῖ δὲ ἐνειλεῖν ἐν ἐρίοις αὐτάς · λύκιον σὺν γάλακτι προσιθέμενον, καὶ κηκίδος τὸ ἐνείοις καὶ τὸς μετὰ λιβάνου καὶ ὑδατος ὁμοίως. Καὶ εἰς ἐγκαθίσματα δὲ καὶ 11 εἰς ἐπιθέματα κατὰ τοῦ ὑποχονδρίου προχωρεῖ τὰ σιὑΦοντα.

ριδ'. Πρὸς Φλεγμονὰς ὑσθέρας καὶ ἀλγήματα καὶ ἐλκώσεις καὶ ὁδαξησμούς καὶ κυησμούς κόλπων, καὶ ωροπθώσεις καὶ ὅσα ωερὶ τὰς συλλήψεις καὶ τὰ ἔμβρυα.

Πρὸς Φλεγμονὰς ὑσθέρας καὶ ἀλγήματα ἀφεψόμενα καὶ εἰς ἐγ- 1 et la fleur de la ronce, la partie membraneuse du chêne qui se trouve sous l'écorce du tronc ou sous l'enveloppe du gland; on use surtout de la décoction de ces substances; les mêmes parties dans le hêtre et dans l'yeuse sont plus efficaces. La prêle prise avec de l'eau ou du vin guérit 8 surtout le flux rouge. Le fruit du jonc grillé, pris avec du vin, arrêtera aussi ce flux. La terre étoilée de Samos, la terre sigillaire de 10 Lemnos, la décoction de racine de jonc, la corne de cerf brûlée avec l'oxycrat, la graine de pavot noir avec du vin, la fleur du rosier avec de l'oxycrat, agissent contre le flux; les crottes de chèvre avec de l'encens, en pessaire : ce mélange doit avoir de la laine pour support; le suc de petit nerprun mêlé avec du lait; la partie interne des noix de galle avec de l'encens et de l'eau conviennent contre les flux. En outre on em-11 ploiera les astringents pour les bains de siége et les topiques que l'on appliquera à la région des hypocondres.

114. CONTRE L'INFLAMMATION, LES DOULEURS, LES ULCÉRATIONS DE LA MATRICE, LES MORDICATIONS, LES PRURITS DE LA VULVE ET DU VAGIN, LA CHUTE DE LA MATRICE, ENFIN CONTRE TOUS LES ACCIDENTS QUI CONCERNENT LA CONCEPTION ET LE FOETUS. Contre les inflammations et les douleurs de la matrice, on emploie

10-11. δέ καὶ εἰς ἐπιθέμ. om. F.

καθίσματα, ώφελουσιν άρτεμισίαι άμφότεραι, δάφνη, ίρις, κασία, κενταυρίου μεγάλου ρίζα, λευκοΐων ἄνθη ξηρά, μάλισθα ἐπὶ τῶν χρονίων · μαλάχη, μελίλωτον, κρίνων ἄνθη, σύκα ξηρά μετά τήλεως 2 ή ωλισάνης, τηλις, λινόσπερμον. Υποθυμιώμενα δε ώφελει άγνου 3 σπέρμα, κασία, βδέλλιον, λάδανον, σμύρνα. Προσλιθέμενα δέ ώΦελεῖ, άλθαίας ρίζα έΦθη έν μελικράτω, μιχθεῖσα σθέατι χοιρείω νεαρώ, καὶ τερεβινθίνη, τήλεως χυλὸς μιγεὶς σθέατι χοιρείω, ή βουτύρω προσφάτω, πρίνου ρίζα όπλη σύν ροδίνω και τα άνθη σύν κηρωτή καὶ μυελώ καὶ σθέατι, ύσσωπον σύν βουτύρω καὶ 4 μελικράτφ. - Πρὸς τὰς έλκώσεις τῆς μήτρας άρμόζει ἀμόργη ωε- 10 ριχριομένη έφθη μετά κηρωτής, ή λύκιον όμοίως, ή χυλός άκακίας. 5 — Οδαξησμούς δε μήτρας σαύει και κυησμούς κόλπων ανδράχυης χυλὸς έγχυματιζόμενος, λινόσπερμον έφθὸν έν μελικράτω, τῆλις 6 δμοίως, τραγάκανθα σύν ύδατι. — Τάς δὲ τῆς μήτρας ωροπίώσεις σθέλλει ακακίας χύλισμα ή βατου χυλός ή σχίνου ή ροός έρυθροῦ 15 χυλὸς διαχριόμενος, ἴου Φύλλα καταπλασσόμενα, ἀρισΙολοχία λεία pour bains de siége les deux espèces d'armoise, le laurier, l'iris, la fausse cannelle, la racine de la grande centaurée, les fleurs sèches de la giroflée, surtout dans les maladies de longue durée, la mauve, le mélilot, les fleurs du lis, les figues sèches avec du fenugrec ou de la ptisane, 2 le fenugrec, la graine de lin. Pour les sumigations, prenez la semence de gattilier, la fausse cannelle, le bdellium, le ladanum, la myrrhe. 3 Comme pessaires, choisissez la racine de mauve cuite dans du mélicrat, mêlée à la graisse de porc nouvelle, la térébenthine, le suc du senugrec mêlé à la graisse de porc ou à du beurre nouveau, la racine du lis cuite avec de l'huile aux roses, puis ses fleurs avec du cérat, de la moelle et de 4 la graisse, l'hysope avec du miel et du vin miellé. — Contre les ulcérations de la matrice on emploie utilement le marc d'huile cuit en onctions avec du cérat, ou le lycium de la même manière, ou le suc de 5 l'acacia. Le suc de pourpier en injection, la graine de lin cuite dans le mélicrat, le fenugrec et la gomme adragante avec de l'eau, adoucissent 6 les mordications de la matrice et les prurits du vagin. — Pour remédier aux chutes de la matrice, prescrivez le suc de l'acacia, celui de la ronce

^{7.} νεαρώ... χοιρείω om. F.—14. Tàs δέ om. F.—15-16. ή σχίνου... χυλός om. F.

δὲ ἐν ωεσσῷ μετά τινος τῶν σουφόντων, καὶ τὸ ἀπόζεμα αὐτῆς εἰς ἐγκαθισμα καὶ ὑπατμισμὸν, ἢ κηκίδος ἀφέψημα, ἢ σιδίων, ἢ σχίνου εἰς ἐγκαθισμα. — Πρὸς δὲ τὰς συλλήψεις συνεργεῖ σοιφυ- 7 λίνου καρπὸς ωινόμενος, καὶ ἡ ρίζα ἐσθιομένη. Προσοιθέμενα δὲ 8 συνεργεῖ ἄμμι μετὰ μυελοῦ ωρὸ τῆς συνόδου, λαγωοῦ ωυτία σὺν βουτύρω, ἀλώπεκος ἀφόδευμα μετὰ ροδίνου ωεσσῷ ωροσοιθέμενον καὶ ὑποχριομένη δὲ συγγινέσθω. Αρτεμισίαν λείαν ωρόσθες, 9 καὶ συλλήψεται. Χηνὸς σθέαρ καὶ ρητίνην τερεβινθίνην διαχριέσθω 10 ἐπὶ ἡμέρας δύο, τῆ δὲ τρίτη συγγινέσθω, καὶ συλλήψεται άρρεν. 10 Λινοζώσοιως σπέρμα ἢ χυλὸς ἀντὶ ωεσσοῦ, καὶ τῆς μὲν ἄρρενος 11 τὸ σπέρμα μετὰ τὴν σύλληψιν εὐθὺς ωροσοιθέμενον ἀρρενοτοκεῖν φασι ωαρασκευάζειν τῆς δὲ θηλείας λινοζώσοιως θηλυτοκεῖν. Φυλάσσειν δὲ ἰσορεῖται τὸ συλληφθὲν καὶ ωηγνύμενον ωροσοιθεὶς 12 δ ἐν τῆ σαμία γῆ εὐρισκόμενος λίθος. Αετίτης λίθος ωεριαποίμε- 13

ou du lentisque, ou du sumac rouge employé en onctions, les feuilles de la violette appliquées en cataplasmes, l'aristoloche broyée avec quelque astringent et mise en pessaire; une décoction de la même plante pour bains de siége ou employée en fumigation; une décoction de noix de galle ou d'écorce de grenade ou de lentisque pour bains de siége. - La semence de la carotte, prise en boisson, et sa racine donnée comme nourriture facilitent la conception. L'application en pessaire de l'ammi avec de la moelle, la présure du lièvre avec du beurre, sont utiles avant le coït; avant l'approche de l'homme, la femme usera, pour pessaire et pour onctions, des excréments d'un renard mêlés à de l'huile aux roses. Mettez en pessaire de l'armoise broyée, et la femme concevra. Oignezla de graisse d'oie et de résine de térébenthine pendant deux jours; le troisième qu'elle ait commerce avec un homme, et elle concevra un enfant mâle. Lorsqu'on se sert de la semence ou du suc de la mercuriale 11 sous forme de pessaire, la semence de la mercuriale mâle, introduite aussitôt après la copulation, fait, dit-on, engendrer un mâle, tandis que la semence de la mercuriale femelle fait engendrer une femelle. On 12 a écrit aussi que l'introduction dans la vulve d'une certaine pierre que l'on trouve dans la terre de Samos conserve le fœtus conçu et déjà en voie de conformation. On affirme encore que la pierre d'aigle et le re-

9 - 10

14 νος, μαλάχης άγρίας ρίζα όμοίως. Τηρεῖ δὲ καὶ ή σιδηρίτης βοτάνη τὰ ἔμβρυα σεριαπίομένη.

ριε'. Πρός δυσλοκίαν.

1 Λίθον ἴασπιν τῷ μηρῷ ϖεριάπλειν δεῖ · ἢ κυκλαμίνου ῥίζαν ξη2 ρὰν ὁμοίως. Αδίαντον λεῖον μετὰ οἴνου καὶ ἐλαίου ϖινόμενον ὡΦε3 λεῖ, καὶ ϖλαμικοῦ ϖροσαγωγὴ τοῖς ῥώθωσι. Δίκταμνον διὰ οἴνου
ἢ ΰδατος ϖότιζε, ἢ βόλδους ϖικροὺς τρίψας διὰ γλυκέος, ἢ ὕειον
4 γάλα ἐν μελικράτῳ ϖινέτω. Γλήχωνος εἰς ὕδωρ δεσμίδιον βαλών,
ωοίει ϖερικαθίσαι τὴν γυναῖκα.

ρις'. Πρός άσυλληψίαν.

- Πρὸς δὲ τὸ μὴ συλλαθεῖν ποιεῖ περίδος ῥίζα μετὰ γλυκέος πει 10 νομένη, καὶ Эηλυπερίδος ὁμοίως, ἰτέας ἄνθη καὶ τὰ Φύλλα, κράμθης ἄνθη μετὰ οἴνου, μετὰ σύλληψιν προσείθεται δὲ πρὸς τὸ μὴ συλλαμθάνειν πρὸ τῆς συνόδου ἡδύοσμον λεῖον, καὶ τὸ αἰδοῖον δὲ τοῦ ἀνδρὸς τῷ χυλῷ περιχρισθέν. Κράμθης ἄνθος λεῖον, ἐν πεσσῷ
- 14 cine de mauve sauvage attachée sur la femme ont la même vertu. La plante appelée *sidéritis* conserve aussi le fœtus, si on l'attache sur la femme.

115. POUR FACILITER L'ACCOUCHEMENT LABORIEUX.

Attachez à la cuisse de la femme de la pierre de jaspe, ou de la racine
sèche de cyclame. Sont également efficaces du capillaire broyé et bu avec du vin et de l'huile, ainsi que l'introduction dans les narines d'un

3 sternutatoire. — Buvez du dictame de Crète avec du vin ou de l'eau, ou des oignons de vaccet amers broyés dans du vin d'un goût sucré, ou

4 du lait de truie dans du mélicrat. Jetez une poignée de pouliot dans de l'eau et faites-y asseoir la femme.

116. POUR EMPÊCHER LA CONCEPTION.

Pour empêcher la conception, buvez de la racine de fougère mâle ou de fougère femelle dans du vin d'un goût sucré, des fleurs et des feuilles de saule, des fleurs de chou dans du vin, après la copulation; mais, quand on veut, avant la copulation, prévenir la conception, on oint le 2 membre viril de l'homme avec du suc d'hédyosme. De la fleur de chou

μετὰ τὴν σύλληψιν οὐκ έᾳ ωήγνυσθαι · ωελεκίνου σπέρμα ωρὸ τῆς συνουσίας έγκλυζέσθω.

ριζ'. Πρός κοιλίαν κατερρωγυΐαν και μασθούς και μηρούς και ίσχία.

Κοχλίου Φαλάσσιου του ὑπόμακρου καύσας καὶ λειώσας, πρόσ- 1. δαλε ἀοῦ τὸ λευκὸυ ἢ ὄυειου γάλα, [καὶ] κατάχριε. — Αλλο· 2

5 Διαφανὲς κόψας καὶ τρίψας διὰ ὅξους, ὅταν εἰς βαλανεῖου εἰσέρχηται κατάχριε πρὶν ἀλείψασθαι ἐπὶ ἡμέρας κ΄, καὶ Θεραπεύσεται.

— Πρὸς δὲ τὸ κοιλίαν ἢ ὑποχόνδριου μὴ ῥυτιδοῦσθαι ἐν τοκετῷ, 3
κιμωλία καὶ μάννης ἑκάσιου ἴσον ἀναλάμβανε ἀοῦ τῷ λευκῷ, καὶ κατάχριε μετὰ κηρωτῆς κυπρίνης.

ριη'. Πρὸς τὰ ἐν τοῖς ἰσχίοις ἐμφυσήματα.

10 Αρτου τὸ έντὸς καὶ μελαντηρίαν συμφυράσας ἐπιτίθει · τοῦτο ι καθίστησιν.

broyée et appliquée en pessaire après la copulation ne permet pas à la semence de se coaguler; avant la copulation, on injecte dans le vagin une décoction de graine de coronille.

117. CONTRE LES FISSURES DU VENTRE, DES MAMELLES, DES CUISSES ET DES HANCHES.

Brûlez, broyez et délayez dans du blanc d'œuf ou dans du lait 1 d'ânesse des coquillages de mer, un peu maigres, et faites des onctions.

— Autre: Concassez, broyez de la pierre lapidaire dans du vinaigre, et, 2 quand la femme va entrer au bain, enduisez-la avant qu'elle fasse les onctions; cela doit se pratiquer pendant vingt jours, et elle guérira. — Contre les rides du ventre ou des hypocondres après l'accouchement, 3 faites un enduit avec de la terre de Cimole, et l'une et l'autre manne à poids égaux puis délayées dans un blanc d'œuf; joignez-y du cérat cyprin.

118. CONTRE LES ENFLURES DES HANCHES.

Broyez de la mie de pain avec du sulfate de fer et appliquez; ce to- l pique réprime le gonflement.

CH. 117; l. 4. [nai] Gal.; Verss. antiq.; om. Codd.

5

οιθ'. Πρός έξομφαλον.

1-2 Κηκίδια καύσας, τρίψον μετὰ ὕδατος, καὶ κατάπλασσε. — Ομφαλὸν ἐκ τοκετοῦ μέγαν καὶ καλὸν ωοιῆσαι · Λαβών βύσμα ἀπὸ ληκύθου βίβλινον, ωεριείλησον (?) ὀθονίω, εἶτα μάνναν ἀοῦ τῷ λευκῷ ἀναλαβών κατάχρισον καὶ ἔνθες εἰς τὸν ὁμφαλὸν καὶ ἐπίδει ωροστύπως.

ρα'. Περί σοδάγρας και άρθρίτιδος και Ισχιάδος.

Επὶ τῶν σοδαγρικῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ρευματικῶν σαθῶν, σάντως μέν ἀσθενῆ τὰ μόρια χρὴ τυγχάνειν τὰ τὸ ρεῦμα δεχόμενα.

2 Δυνατὸν μὴν, ἀπερίτιου τοῦ σώματος ὄντος, μηδαμῶς ὑπὸ ῥεύματος ἐνοχλεῖσθαι τὰ μέρη, διότι μηδὲ ἐσιὶν ὅλως ωεριτιὸν, ὅπερ δὴ καὶ τῶν ωαθῶν τὴν γένεσιν, ἐπὶ τὰ μόρια Φερόμενον, συνίσιησιν · 10 εἰ δὲ μηδέποτε ἐπιρρέοι τοῦτο, δῆλον ὡς οὐδὲ τὰ ωάθη συσιήσε-

3 ται σοτέ. Κωλύειν οὖν χρη την ἐπίρροιαν διὰ τοῦ τὸ σῶμα σαρασκευάζειν ἀπέριτ ον γυμνασίοις τε συμμέτροις, καὶ ταῖς τῶν τροφῶν εὖπεψίαις, Φεύγοντας ἀργίαν, καὶ τὰς ὑπὲρ κόρον ἐδωδὰς, καὶ

119. CONTRE LA PROÉMINENCE DU NOMBRIL.

1 Brûlez et broyez avec de l'eau des noix de galle et appliquez en cata-2 plasmes. — Pour*rendre beau le nombril devenu trop proéminent après l'accouchement: Prenez le bouchon d'un vase de vin de Bibline, enveloppez-le d'un linge, enduisez ce linge de manne incorporée dans un blanc d'œuf, placez-le sur le nombril et fixez-le exactement.

120. DE LA PODAGRE, DE L'ARTHRITIS ET DE LA SCIATIQUE.

Dans la podagre et les autres maladies qui proviennent d'un flux d'humeurs, ce sont les parties faibles qui doivent, de toute nécessité,

2 être atteintes par ce flux. Il peut toutefois arriver que, si tout le corps est exempt de superfluités, les parties ne soient nullement lésées par un flux, puisqu'il n'existe aucune de ces superfluités qui engendrent ordinairement les maladies en se portant sur une partie; or, s'il ne coule

3 rien, il est clair qu'il ne peut naître une maladie fluxionnaire. En conséquence, c'est le flux qu'il faut arrêter; on y parviendra en préparant le corps de façon à le rendre pur, soit par des exercices modérés, soit

τας αμέτρους οἰνοποσίας, και μάλισία ωρό τροφης · βλάπίουσι γαο το νευρώδες, καθάπερ και αι συνουσίαι. Και είς σοδάγρας γένεσιν 4 ού μετρίως συντελεί και ή των άφροδισίων χρήσις διόπερ κατά του σαλαιου χρόνου ολίγοι σαντελώς εποδάγρουν. Τους δέ οξυ 5 5 άλισκομένους θεραπεύειν, κενοῦν σρότερον, εἶτα τοῖς τοπικοῖς βοηθήμασιν άποκρουόμενον μέν χειρών καλ σοδών ρευματιζομένων τοῦ δὲ κατὰ ἰσχίου ἄρθρου ρευματισθέντος, Φυλατίδμενον την άπδκρουσιν. βάθος γὰρ ἰκανὸν ἔχοντος αὐτοῦ, συνελαύνεται ραδίως εἴσω τὸ λυποῦν σερίτ ωμα καὶ γίνεται χρεία βοηθημάτων ἐπὶ τῶν ἰσχιαδι-10 κῶν. ὑταν δὲ ωλῆθος αίματος μόνον αίτιον ἢ τῆς δδύνης τοῦ ἰσγίου, 6 Φλέψ τμηθεΐσα κατά σφυρόν, ή κατά την Ιγνύαν ήρκεσεν Ιάσασθαι τάχισθα την δδύνην, ώς έάν γέ τις πρό της κενώσεως τοῦ σαντός σώματος δριμέσι χρήσηται (?) κατά τοῦ ἰσχίου Φαρμάκοις, σφηνώσας το ωλήθος, δυσιατώτατον κατασκευάσει την διά-15 θεσιν, σαχύνας καὶ τρόπον τινὰ κατοπίήσας τὴν ὕλην. Ἐπὶ ὧν 7 οὖν διὰ ἀμάρτημα τοιοῦτον σΦήνωσις γέγονε, σικύαν τῷ ἰσχίω

par des aliments de facile digestion; en fuvant l'oisiveté, en n'arrivant jamais jusqu'à la satiété dans le manger, en ne dépassant jamais la mesure dans le boire, surtout avant le repas; ces excès, en effet, nuisent aux nerfs, comme le font les plaisirs de Vénus. Ces plaisirs ne contri- 4 buent pas peu à engendrer la goutte; aussi était-elle tout à fait rare dans l'ancien temps. C'est par l'évacuation que l'on doit commencer le 5 traitement de cette maladie; si le flux se porte sur les mains et sur les pieds, on usera des répercussifs; mais, si la hanche est entreprise, on s'en abstiendra; comme cette articulation est assez profonde, les superfluités nuisibles refluent facilement dans son intérieur; dans ce cas il faut recourir aux médicaments qu'on donne pour la sciatique. Lorsque 6 la douleur de la hanche n'est causée que par la surabondance du sang, il suffira, pour guérir immédiatement cette douleur, d'ouvrir la veine de la cheville ou du jarret; de telle sorte que, si l'on employait, avant l'évacuation de tout le corps, les médicaments âcres pour la hanche, on enclaverait les superfluités et l'on rendrait l'affection presque incurable en épaississant et en brûlant, pour ainsi dire, la matière. Lorsqu'un tel 7 enclavement survient par suite de la faute que je signale, on posera une

σροσακτέου μεγίσ¹ην καὶ κάθαρσιν διὰ κλυσ¹ήρων τῆς κολοκυνθίg δος καὶ τῶν τοιούτων ἐνιέντων. Γινώσκειν μὲν οὖν τοὺς σωφρόνως βιούντας μέν και διαιτωμένους και μη σφόδρα χρονίσαντας έν τοῖς σοδαγρικοῖς σάθεσι, δυνατὸν εἶναι κουφίζεσθαι τοῦ σάθους, κενουμένους ήρος ώρα κατά άρχας, ή δια Φλεβοτομίας ή δια καθάρ- 5 σεως · τούς δε οἰνουμένους καὶ ἀδδηΦαγούντας, οὐδεν ὑπὸ τῶν κενώσεων δυιναμένους · σάλιν γάρ εν τάχει σλήθος ώμων χυμων άθροί-9 ζουσιν ἀκολάστως διαιτώμενοι. — Κατὰ τὰς ἀρθρίτιδας δὲ, ἐπὶ ὧν άν σώροι συσίωσιν, εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάσιασιν έλθεῖν τὸ ἄρθρον, άδύνατον, άλώπεκας ζώσας, οἱ δὲ τεθνεώσας έψουσιν ἐν ἐλαίω, 10 τινές δε ύαίνας, και ποιούντες διαφορητικόν το έλαιον, είς ποιόλον τε έμβάλλοντες, τούς άρθριτικούς έμβιβάζουσι, σᾶν τὸ σῶμα καλύπλουτες καλ χρουίζειν σοιούντες, μεγάλως ώφελούσιν, έκκενούντες σάσαν την νοσοποιόν ύλην άλλα ή μοχθηρά δίαιτα σάλιν, 10 αὐτοὺς ωληροῖ. - Κυάμινον ἄλευρον έψηθεν εν ύδατι, καὶ ωροσλαθών 15 11 ύείου σθέατος, καλώς ωοιεί ωρός Φλεγμονάς. Λευκοίων αι ρίζαι

avec de la coloquinte et avec d'autres substances de la même espèce. 8 Sachez que ceux qui mènent une vie réglée, qui observent le régime et chez qui la goutte n'est pas fort invétérée, peuvent être guéris par une saignée ou une purgation prescrites au commencement du printemps; quant à ceux qui usent immodérément du vin et des plaisirs de la table, les évacuations ne leur seront d'aucun secours, car, retombant bientôt dans l'intempérance, ils se rempliront de nouveau d'humeurs 9 crues. - Contre les douleurs articulaires dans lesquelles il s'est formé des callosités qui ne permettent pas aux membres de revenir à leur premier état, quelques-uns font cuire dans l'huile ou des renards vivants ou des renards morts, ou des hyènes, et en font une huile résolutive dont ils remplissent un bassin de métal dans lequel ils font entrer et séjourner les arthritiques, ayant soin de couvrir tout le corps; ce procédé est très-efficace, car on évacue ainsi toute la matière qui cause la maladie; mais ordinairement le mauvais régime ramène bientôt cette 10 matière. — On emploie utilement contre les inflammations la farine de Il fèves cuite dans l'eau et incorporée dans de la graisse de porc. Les ra-

grande ventouse à la hanche et on purgera à l'aide de lavements faits

μετὰ ὄξους τὰς σκιρρουμένας ἐν τοῖς ἄρθροις Φλεγμονὰς ἰῶνται.
Τυρὸς δριμύτατος καὶ χρονιώτατος, ἀΦεψήματι κρέως ὑείου δευ- 12
θεὶς καὶ ἐνωθεὶς ἐν Ͻυἴα καλῶς, τοὺς ἐν τοῖς ἄρθροις πώρους ἐντιθέμενος διαλύει· ἡηγυυμένου γὰρ τοῦ δέρματος ἄνευ τομῆς, ἀλύπως
δ ἀνέπλεεν κατὰ ἐκάσθην ἡμέραν τὰ μόρια τοῦ πώρου. — ἄλλο· 13
Πλατάνου Φύλλα χλωρὰ λειωθέντα καὶ καταπλασθέντα τὰς ἐν
γόνασι Φλεγμονὰς ὀνίνησιν.

ρκα'. Ποδαγρικοῖε καὶ ἀρθριτικοῖε ἀνώδυνον ἐπίθεμα κατὰ αὐτοὺε τοὺε παροξυσμοὺε χρωμένων.

Οποῦ μήκωνος, κρόκου ἀνὰ ∠δ' λειώσας μετὰ γάλακτος βοείου ἢ αἰγείου καὶ ἄρτου τὸ ἐντὸς ἐπιβαλών τρῖβε Φιλοπόνως, ὥσῖε εὐα10 Φὲς γενέσθαι· καὶ μαλάξας ωαραπίδμενος ῥοδίνω χρῶ καταπλάσματι ἐπιρρίπῖων καὶ ἔξωθεν, Φυλακῆς χάριν, Φύλλα σεύτλου ἢ
Φριδακίνης. Εσῖι δὲ ὅτε τὸ ὅπιον καὶ τὸν κρόκον μετὰ γάλακτος

cines de giroflées avec du vinaigre guérissent les inflammations qui ont produit des callosités dans les articulations. Le fromage très-âcre et très-12 vieux, délayé, arrosé d'une décoction de chair de porc et broyé soigneusement dans un mortier, dissipe les callosités des articulations; comme en effet la peau se rompt sans aucune section, il se détache chaque jour sans inconvénient quelques fragments de ces callosités. — Autre: L'application, sous forme de cataplasmes, des feuilles vertes du 13 platane broyées guérit les inflammations des genoux.

121. TOPIQUE APAISANT LA DOULEUR DE LA GOUTTE DES PIEDS ET DE CELLE DES MAINS ET DONT ON FERA USAGE UN PEU AVANT L'ACGÈS.

Prenez suc de pavot, safran, de chacun quatre drachmes; broyez avec du lait de vache ou de chèvre, ajoutez de la mie de pain, broyez de nouveau avec soin pour que le mélange devienne moelleux; amollissez encore avec de l'huile aux roses et appliquez, en recouvrant en dehors de feuilles de bette ou de laitue les cataplasmes pour les protéger. Quelquefois nous appliquons, étendus sur un linge, l'opium et le

2. Τυρόs Gal. (cf. Syn. IX, 58); Κηρόs Codd. — 4-5. δέρματος.... ἀνέπλεεν Gal. (cf. Syn. IX, 58); ῥεύμα-

τος.... ἀναπλεῖ Codd.; et currentem reumam absque incisione sine molestia desiccat Verss. antiq.

- λειώσαντες ἀναλαμβάνομεν κηρωτή διὰ ροδίνου καὶ εἰς ὀθόνιον ἔμ-3 πλάσσαντες ἐπιτίθεμεν. — Τοὺς δὲ ἰσχιαδικοὺς, Θερμῶν ωικρῶν ἀλεύρφ καταπλάσσουσιν [ἐν] ὄξει ἢ ὀξυμέλιτι ἢ ὀξυκράτφ ἑψῶντες.
- Α-5 Καὶ καλαμίνθη δὲ καταπλάτ ουσί τινες, ώς γενναίω βοηθήματι. Καππάρεως τῆς ρίζης ὁ Φλοιὸς τὰς κατὰ ἰσχίον ὀδύνας ὀνίνησιν, ἔξωθεν ξ
  τοῖς ἐπιτηδείοις καταπλάσμασι μιγνύμενος, ἔσωθέν τε ωρολαμβαο νόμενος. Γάρος καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων ἄλμη, ἐνιεμένη
  τοῖς ἰσχιαδικοῖς τοὺς ὀχλοῦντας χυμοὺς ἐπισπᾶται, καὶ διὰ τῶν ἐντέρων ἐκκενοῖ μάλισ α δὲ τῆ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων καὶ τῆ τῶν
  - 7 μαινίδων χρώνται. Θλάσπεως σπέρμα διὰ έδρας ἐνιέμενον ὀνίνησι 10 τῆ αἰματώδει κενώσει· ὁμοίως καὶ κενταυρίου τοῦ λεπίοῦ.

ρκθ'. Περί ὧν δεῖ προσαναφέρειν τῷ ἰατρῷ.

- Ταῦτα μέν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον ἰῷτο ἄν τις καὶ ὁ τὴν ἰατρικὴν οὐκ εἰδώς δεῖ δὲ καὶ τῶν ἄλλων Φροντίδα ἔχειν καὶ σημαίνειν τῷ ἰατρῷ τὰ συμβαίνοντα, πρὶν γενέσθαι μέγα τι καὶ δυσίατον ἢ ἀνία-
- safran broyés avec du lait et incorporés dans du cérat à l'huile aux roses.
- 3 Les cataplasmes de farine de lupins amers cuite dans le vinaigre,
- 4 l'oxymel ou l'oxycrat, sont utilement employés contre la sciatique. Quelques-uns même appliquent la calaminthe comme ayant une grande effi-
- 5 cacité. L'écorce de la racine de câprier, si on l'applique au dehors, sous forme de cataplasmes appropriés, et également si on la prend intérieu-
- 6 rement, soulage les douleurs de la sciatique. Le garum et la saumure des poissons confits dans le sel, administrés en lavements, dissipent les humeurs ischiatiques nuisibles et les évacuent par les intestins; on emploiera de préférence la saumure qui provient des silures ou des
- 7 mendoles confits dans le sel. La graine de tabouret, en lavement, soulage en évacuant des matières sanguinolentes; il en est de même de la petite centaurée.

122. CE QU'IL FAUT RACONTER AU MÉDECIN.

- Jusqu'ici celui même qui ne sait pas la médecine pourra prescrire, en un certain point, un traitement; mais il faut aussi avoir souci des autres choses et dévoiler au médecin ce qui arrive, avant qu'il se dé-
  - 3. [ev] Gal. om. Godd. (cf. Syn. IX, 61). Ib. des if om. M.

τον πάθος προδηλοῦται γὰρ τὰ πολλὰ πόρρωθεν ἢχοι γοῦν, καὶ ψόροι, καὶ σπασμοὶ μορίων τινῶν, χείλους τε τοῦ κάτω τρόμοι, καὶ ἀφωνία, καὶ λήθη, καὶ δυσώδεις δοκήσεις(), καὶ ὑπνοι βαθεῖς παρὰ τὸ εἰωθὸς ἢ ἐπιπόλαιοι καὶ φαντασιώδεις, καὶ ἐφιάλται το συνεχῶς πνίγοντες, πρὸς ἀφροδίσιά τε ἄμετρα ὁρμῆ, συνεχῶς καὶ οὐχ ἄπαξ ἢ δὶς προσπίπλοντα, ἀποπλεξίαν τινὰ γενήσεσθαι προσημαίνει, καὶ ἐπιληπλικὸν τρόπον ἢ παράπληκτον ἢ μελαγχολικὸν ἢ μανιώδη. Χρὴ οὖν διδάσκειν τὸν ἰατρὸν καὶ παρακαλεῖν ὡς ὅτι 2 τάχισλα βοηθεῖν ι ἴσως γὰρ οὐτως, ἢ φλέξα τεμών ἢ καθαρτήριον ζουσιν, εἴργει τὴν γένεσιν αὐτῶν. Καὶ τῶν ὑποχύσεων δὲ τῶν ἐν 3 ὀφθαλμοῖς ἀμβλυωπία τε προηγοῦνται καὶ τὰ προηγούμενα τῶν ὀφθαλμῶν οἰονεὶ κωνώπια ἢ τρίχες ἢ ἔτερον, καὶ πόνος τῆς κεφαλῆς. Καὶ ταῦτα οὖν διδάσκειν τὸν ἰατρόν χρήσαιτο γὰρ οὖτος 4 καθάρσει καὶ διαίτη ἀρμοτλούση καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀφελοῦσι.

clare une maladie grave, difficile à guérir et peut-être incurable; nous sommes en effet déjà avertis d'avance par plusieurs symptômes: ainsi les sons, les bruits, les spasmes de certaines parties, le tremblement de la lèvre inférieure, l'aphonie, la perte de la mémoire, l'haleine puante, le sommeil plus profond, ou plus léger, ou plus plein de visions que d'habitude, les cauchemars continus et suffocants, un désir immodéré et fréquent du coît, les chutes fréquentes du malade et ne tombant pas seulement une ou deux fois, présagent une apoplexie, ou une épilepsie, ou une paraplégie, ou la mélancolie, ou la folie. Il faut que 2 le médecin soit renseigné sur tout cela, qu'on le fasse appeler afin qu'il y remédie au plus vite; en effet, par la saignée, la purgation, ou par l'une et l'autre, et en employant tel autre remède qui lui paraîtra convenable, il empêchera la maladie de se déclarer. L'affaiblissement de la 3 vue précède les suffusions des yeux; il en est de même si le malade voit quelque chose qui court devant ses yeux, comme des moucherons ou des poils et autres choses, ou s'il ressent une douleur de tête. On 4 ne cachera rien de tout cela au médecin, car il emploiera les purgations, un régime approprié, et usera de tous les autres moyens qui

^{3.} Sucubleis Sounders] et odorem perdat Verss. antiq. Voy. les notes.

5 Κόποι δὲ αὐτόματοι καὶ ὕπνοι βαθεῖς ἢ Φαντασιώδεις ἢ ἀγρυπνίαι,
ἰδρῶτές τε μετὰ τοὺς ὕπνους, καὶ δίψα ωαρὰ τὸ εἰωθὸς καὶ σιτίων
6 ἀποσΊροΦὴ, ωυρετώδη ωάντα. Διὸ δὴ καὶ ταῦτα μαθὼν ὁ ἰατρὸς
7 ωοιήσει τὰ ωροσήκοντα. Καὶ τὴν ωερὶ θώρακα δὲ συμπίπῖοντα,
εἰ μὴ ἀνενέγκοι τις τῷ ἰατρῷ, κίνδυνον αἰμοπῖοϊκὸν ἢ ἐμπυϊκὸν 5
8 γενέσθαι. Καὶ μέλαν δὲ οὖρον νεΦρῶν ἐσῖιν, ὅτε λιθίασιν ωροσημαίνει, καὶ μᾶλλον ἐπὶ ωρεσθυτῶν ἀλλὰ εἰ μάθοι ὁ ἰατρὸς, ἔξευρήσει τινὰ ωροΦυλακτικὰ, διά τε τῶν οὐρητικῶν καθαίρων τοὺς
νεΦροὺς, κελεύων [τε καὶ] μὴ κατατείνεσθαι, [καὶ] μὴ γυμνάζεσθαι, χρώμενον ἰππασία, καὶ ὀχήματι, μήτε ἐπιπολὺ ἴσῖασθαι. 10
Ο Δεῖ δὲ μηδὲ τῶν ἀλγημάτων ὅταν ωερί τι ἄρθρον γένηται τοῦ ωροδὸς ἀμελῶς ἔχειν κὰν γὰρ ᾶπαξ συμπέση ῥαθυμησάντων, ἐπανέρται ωάλιν, κὰν ἐπιπολὺ διαλείπη, σὸν κακῷ μείζονι καὶ δυσϊάτω. Θεραπεύειν οὖν ἐν ἀρχαῖς ἄμεινον, ὅτε καὶ ἡ ἴασις ῥαδία.

5 peuvent soulager le malade. Les lassitudes spontanées, le sommeil profond ou troublé par les visions ou les insomnies, les sueurs après le sommeil, une soif inaccoutumée et l'aversion pour les aliments, tout 6 cela présage la fièvre. Lorsque le médecin aura connaissance de tous ces 7 symptômes, il fera ce qui est opportun. Si l'on n'instruisait pas aussi le médecin de ce qui se passe dans le thorax, il y aurait danger que le 8 mal n'arrivât jusqu'au crachement de sang ou à la suppuration. L'urine noire est un signe de maladie des reins; parsois elle présage le calcul des reins, surtout chez les vieillards; mais, si l'on prévient le médecin, il trouvera quelque remède prophylactique : il purgera les reins avec les substances diurétiques; il recommandera d'éviter les violentes extensions, de s'abstenir de tout exercice, si ce n'est de l'équitation ou de la pro-9 menade en litière, et encore cela peu longtemps. Si l'on sent quelque douleur dans une articulation, au pied, par exemple, il ne faut pas la négliger; en effet, quoiqu'elle se soit apaisée malgré le peu d'attention que nous y avons donné, elle reviendra de nouveau, même après un assez long intervalle, plus fâcheuse et plus difficile à guérir : occuponsnous-en donc dès le début, lorsque le traitement est encore facile.

^{9. [}τε καί].... [καί]; om. Codd.

10

Καὶ τὰς σολλάκις δὲ γινομένας ἀπεψίας καὶ διαρροίας ὑποπιεύειν, 10 καὶ τὰς ἐμπνευματώσεις καταμηνύειν τε τῷ ἰατρῷ σαρασιωπησάντων γὰρ, τὰ χαλεπώτατα συμπίπιει, οἰόν ἐσιι καὶ τὸ Φυσῶδες καλούμενον σάθος, [καὶ?] ὅπερ, Φόδου καὶ λύπης ἀλόγου σροσγενομένης, μελαγχολία καλεῖται. Πλεῖσια δὲ καὶ ἄλλα διὰ τὴν ἀμέλειὰν 11 εἰς ἀνήκεσιον κακὸν σροῆλθε διὸ χρὴ σερὶ μηδενὸς μήτε μικροῦ μήτε μεγάλου τῶν συμδαινόντων σαρὰ τὸ εἰωθὸς ἀποσιωπᾶν.

Επεὶ δε συνθέτων Φαρμάκων εγένετο μνήμη, τὰς γραφὰς αὐτῶν εφεξῆς διαγράψομαι.

Сн. 123. Syn. = II, 57.

Donne βουληθείε et μίξειε, au lièu de βουληθείημεν et μίξομεν, p. 83, 8 et 9.

ραδ΄. Τὸ σσάνυγρον.

Στέατος υείου σεροσφάτου καὶ έξινιασμένου Γο κδ', κηροῦ Γο κδ', 1 λιθαργύρου Γο ς' , ψιμμιθίου Γο ς' τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν χρόν φ δὲ συνίσιαται.

Nous devons aussi tenir pour suspectes les crudités, les diarrhées qui se 10 manifestent souvent, et signaler au médecin les flatuosités; car notre silence est cause souvent qu'il se produit les maladies les plus difficiles, telles que l'affection dite flatulente et celle qui, causée par la peur et le chagrin non justifiés, est nommée mélancolie. Il y a bien d'autres affections qui, 11 par négligence, ont pris un degré de malice tel qu'on ne peut en venir à bout; on ne doit donc rien taire de ce qui, léger ou grave, se produit extraordinairement.

Puisque nous avons fait mention des médicaments usuels, nous allons maintenant en donner la composition.

124. LIQUIDUM MEDICAMENTUM.

Adipis suilli recentis ejectis membranis unciæ quadraginta quatuor. ceræ unciæ viginti quatuor, lithargyri unciæ sex, cerussæ tantundem; eliquata aridis misceantur: tractu enim temporis consistent.

CH. 124; l. 13. Στέατος]. Voy. la préface.

ρκε'. Τετραφάρμακον βασιλικόν.

1 Κηρού, Φρυκτής, ωίσσης ξηράς, σθέατος ταυρείου ἀνὰ Δα΄.

2 Πρὸς δὲ τὸ τάχιον συμπέψαι καὶ σαρκῶσαι, προσθάλλομεν αὐτῷ (P) καὶ λιβανωτοῦ ποτὲ μὲν γ', ποτὲ δὲ δ'.

ρκς'. Τὸ διὰ χυλῶν.

1 Λιθαργύρου λ.Ε΄, κηροῦ Γο η΄, έλαίου λ.ς΄, τηλεως, λινοσπέρματος, έβισκου τῆς καὶ ἀλθαίας · καλεῖται δὲ καὶ ἀγρία μαλάχη, ἡ ἀλθαία · ψυλλίου ἀγρίου, σικύου, σιισάνης έψηθέντων τῶν τοιούτων τοῦ χυ-2 λοῦ Ε΄. Εψε μέχρις ἀμολύντου καὶ χρῶ.

ρηζ'. Τὸ Μνασέου μάλαγμα.

1 Λιθαργύρου λγ΄, έλαίου σαλαιοῦ λβ΄, κηροῦ λα΄, ὀξυγγίου σαλαιοῦ λα΄, Φρυκτῆς Γο ς΄.

ρκη'. Τὸ διὰ μέλιτος.

Κηροῦ λα΄, σθέατος χηνείου Γος΄, ελαίου παλαιοῦ λα΄, λιθαργύ- 10 ρου λα΄, τερεβινθίνης Γο β΄ οἱ δὲ μίαν · μέλιτος λα΄.

125. TETRAPHARMACUM BASILICUM.

1 Ceræ, resinæ frictæ, picis siccæ, sevi taurini singulorum libra una.

2 Ut autem celerius concoquat, et carnem creet, addimus thuris modo tres uncias, modo quatuor.

126. MEDICAMENTUM EX SUCCIS.

1 Lithargyri pondo duo, ceræ unciæ octo, olei pondo sex, fænugræci, lini seminis, ebisci, quæ etiam altæa dicitur (nam et agrestis malva althæa nominatur), psyllii, cucumeris agrestis, omnium ptisana decoc-

2 torum succi pondo duo. Coque usque dum non inquinent, postea utitor.

127. MALAGMA MNASÆI.

Lithargyri libræ duæ, ceræ libra, axungiæ veteris libra, resinæ frictæ unciæ sex.

128. EMPLASTRUM EX MELLE.

l Ceræ libra una, adipis anserini unciæ sex, olei veteris libra una, lithargyri tantundem, terebinthinæ unciæ duæ (alii habent una), mellis libra una

Сн. 129. = Syn. III, 5.

Donne ἐν ἐτέρα Φυΐα, au lieu de εἰς ἔγδιν, p. 97, 14; om. ἀγον.... ἐξυμενισθῆναι, 97, 17; ἐἀν... αὐτοῦ, p. 98, 1-3; om. χρῶ... ἔσ7ω, p. 98, 12-16; donne ἐν τῷ διατήκειν, au lieu de καὶ μᾶλλον... ἐλαίου, p. 98, 16-18.

ρλ'. Τὸ διὰ ωομφόλυγος.

5 Πομφόλυγος, λιθαργύρου, ψιμμυθίου ἀνὰ Γο δ', λαδάνου Γο α', ι ἀκακίας ∠ 6', ἐλαίου μυρσίνου Γο η' · κηροῦ τυβρηνικοῦ τὸ ἀρκοῦν, ἀῶν χωρὶς τῶν λεκύθων.

ρλα'. Τὸ διὰ μελιλώτων.

Νάρδου κελτικοῦ $\angle$ ι', κυπέρου, καρδαμώμου, ἴρεως, σμύρνης, άμμωνιακοῦ Θυμιάματος ἀνὰ $\angle$ η', μελιλώτου $\angle$ κε', τερμινθί-10 νης $\angle$ ν', κηροῦ νέου $\angle$ ρ', κοπρίνου κοτύλης ήμισυ, ὄξους τὸ ἰκανόν. Τινὲς ἀμμωνιακοῦ Θυμιάματος $\angle$ ρ'.

ρλ6'. Τροχίσκος ὁ Μούσα.

2

Σχισίῆς, ἀλόης, σμύρνης, χαλκάνθου ἀνὰ $\angle$ 6', λ. βάνου $\angle$ η', κυτίνων $\angle$ ι', ἀρισίολοχίας $\angle$ ι6', καὶ κικίδων ὀμ φ ακίνων $\angle$ η', γλυκέος τὸ αὔταρκες.

130. EX POMPHOLYGE.

Pompholygis, lithargyri, cerussæ, singulorum unciæ quatuor, ladani uncia, acaciæ denarii duo, olei myrtini unciæ octo, ceræ tyrrhenicæ quod satis sit, et item ova abjectis vitellis.

131. EX MELILOTO.

Nardi gallici drachmæ decem, cyperi, cardamomi, iridis, myrrhæ, ammoniaci thymiamatis, singulorum drachmæ octo, meliloti drachmæ viginti quinque, terminthinæ drachmæ quinquaginta, ceræ novæ drachmæ centum, cyprini heminæ dimidium, aceti quod satis est. Quidam guttæ ammoniaci ponunt drachmas centum.

132. MUSÆ PASTILLUS.

Pastillus Musæ: aluminis scissilis, aloes, myrrhæ, atramenti sutorii, singulorum drachmæ duæ, thuris drachmæ octo, capitulorum punici mali drachmæ decem, gallarum immaturarum drachmæ octo, passi quantum satis est.

10

ρλγ' δ Πολυείδους.

Σιδίων Δις', σμύρνης Δη', άλδης Δη', σχισίῆς Δε', λιβάνου Δα', χαλκάνθης Δγ', χολῆς ταυρείας Δς' · οἴνφ γλυκεῖ ἀναλάμβανε.

ρλδ΄. Τὸ διὰ χάρτου ξηρὸν πρὸς νομάς.

Χάρτου κεκαυμένου, χαλκοῦ κεκαυμένου, μολύβδου κεκαυμένου καὶ ωεπλυμένου, λεπίδος σιομώματος εκάσιου τὸ ἴσον, Θείου ἀπύρου τὸ ἤμισυ λείου.

ρλε': Ροδίνου σκευασία.

Τὸ ῥόδινον χωρὶς σΊυμμάτων σκεύαζεσθαι προσήκει, ῥόδων μόνων ἐμβαλομένων εἰς ἔλαιον ὀμΦάκινόν τε καὶ ἀμοτριβές χωρὶς ἀλῶν γεγονός · διότι Θερμαίνοντες οἱ άλες, ἀνεπιτήδειον αὐτὸ ποιοῦσιν.

ρλς'. Τὸ διὰ τῆς αἰγείρου ἀκοπον.

Τῶν ἀνθέων τῆς αἰγείρου μεμυκότων ἔτι μόδιος ἰταλικὸς ἐμβάλ-

ı

133. POLYIDIS.

1 Capitulorum mali punici drachmæ sexdecim, myrrhæ drachmæ octo, aloes drachmæ octo, aluminis scissi drachmæ quinque, thuris drachma una, atramenti sutorii drachmæ tres, fellis taurini drachmæ sex, vino dulci excipiuntur.

134. EX CHARTA, ARIDUS AD NOMAS.

Chartæ combustæ, æris usti, plumbi usti, et loti, squamæ stomomatis ut omnium par modus sit, sulfuris ignem non experti dimidium: lævigato.

135. ROSACEI CONFECTIO.

Rosaceum sine ullo vasculo parare convenit, rosis solum in oleum omphacinum, et omotribes conjectis; at sine sale conficitur, quoniam sal calefaciens minus.idoneum rosaceum reddit.

136. ACOPUM EX POPULI FLORIBUS.

λεται εls έλαιον τῶν λεπίομερῶν καὶ μὴ σίυφόντων λιε' ἡ κ'·κάλλιον δε εί καὶ μετρίως ενθλασθεν τὸ ἄνθος εμβληθείη, εί δε καὶ κατὰ έκασην ήμέραν κινοῖτο, καὶ μάλισηα όταν ήλιος ή Θερμός έν οἴκφ Θερμῷ, Θᾶτθον ἀν οὖτος καὶ μᾶλλον ή τῆς αἰγείρου τοιότης 5 τε καὶ δύναμις εἰς τοὔλαιον μετέλθοι, ὤσίε σε μετὰ δύο του καὶ τρείς μῆνας ἐκθλίψαντα τὸ ἄνθος αὐτὸ μὲν ἀπορρίψαι, τὸ δὲ ἔλαιον έχειν διανθήσαντας διά δθόνης άδήκτως διαφορητικόν. Καὶ μέντοι 2 καὶ κηρὸν καὶ ἡητίνην ἔξεσ ιν ἐμβαλεῖν · ἱκανὸν δὲ τοῦ μὲν κηροῦ τὸ τέταρτον μέρος, τῆς δὲ ῥητίνης τὸ δωδέκατον ἐμβάλλειν. Παχύ- 3 10 τερου δὲ εἴ σοτε γένοιτο τὸ ἐκθλιφθὲν ἔλαιον, ἰκανὸν καὶ τὸ σέμπλου μέρος μίγνυσθαι τοῦ κηροῦ, καί σοτε καὶ τὸ ἔκτου. Εψεῖυ θέ 4 άμεινον έπὶ αίγείου διπλοῦ, ἢ σάντως ἐπὶ συρὸς ἀσθενοῦς, οἶόν έσλι τὸ τῶν ἀνθράκων. Τοῦτο [δὲ] τὸ Φάρμακον ἐπιτήδειόν ἐσλι 5 τρος άπαντας τους κόπους, τούς τε αὐτομάτους καὶ τους οὐκ αὐτο-15 μάτους. Διαφορεῖ καὶ τοὺς κατὰ σάρκας τε καὶ τὸ δέρμα χυμοὺς 6 τούς μη σαντάπασιν σαχεῖς καὶ γλίσχρους.

aut viginti libras olei alicujus tenuium partium, et non adstringentis immittitur, accommodatiusque fiet, si florem modice contusum in oleum conjicies, sique medicamentum quotidie dimovebis, præsertim cum sol fervebit, ac in domo calida celerius et magis populi qualitas atque vis in oleum migrabit; itaque post duos treisve menses potes, expresso atque abjecto flore, et oleo per linteum percolato, ipsum habere oleum, quod citra morsum per halitum discutiat. Quinetiam ceram et 2 resinam licet injicere; ergo satis erit ceræ quartam partem, resinæ vero duodecimam addere. Si vero oleum quod expresseris, crassius videbitur, 3 satis erit vel quintam ceræ partem, vel quandoque sextam adjicere. Præstat autem id coquere in vase duplici, aut certe igni lento, qualis 4 prunarum est. Medicamentum hoc aptissimum est ad omnes lassitudines 5 seu sponte ortas, seu alia quoque ratione contractas. Et succos, quicun-6 que non admodum crassi, nec lenti in cute carneque resident, evaporant ac digerunt.

^{13. [}δέ] om. Codd. — 15. Διαφορεί και Gal.; Διαφορούν Codd.

ρλζ'. Περί τῶν ἄλλων διαφορητικῶν ἐλαίων.

1 Καὶ τὸ ἐκ τοῦ χαμαιμήλου δὲ ἔλαιον διαφορεῖ κατὰ ἑαυτό τε καὶ μᾶλλον ἐπεμβληθέντος ὁμοίως κατὰ τὴν αὐτὴν συσῖαθμίαν κηροῦ τε καὶ ῥητίνης. Διαφορητικὸν δέ ἐσῖι καὶ τὸ ἀνήθινον ἔλαιον εἴτε κατα3 μόνας, εἴτε σὺν κηρωτῆ καὶ ῥητίνη χρῷτὸ τις. Ἐψεῖν δὲ ἐπὶ ἀγγείου διπλοῦ τὸ ἀνήθινον · ἄμεινον δὲ εἰ καὶ χλωρὸν εἴη τὸ ἄνη4 θον. Καὶ ῥίζας δὲ τοῦ τεύτλου λευκοῦ καθεψήσας ἐν ἐλαίω καὶ ποιήσας ώς εἴρηται, διαφορητικὸν ἕξεις φάρμακον, ώσπερ καὶ τοῦ σικύου τοῦ ἀγρίου τὴν ῥίζαν καὶ τῆς ἀλθαίας καὶ τῆς βρυωνίας.

ρλη'. Τροχίσκος ὁ Ανδρωνος.

Σχισίης σμύρνης ἀνὰ $\angle \delta'$, χαλκάνθης $\angle \delta'$, λιθάνου $\angle \eta'$, κυπέρου $\angle \iota'$, ἀρισίολοχίας $\angle \iota \delta'$ ένιοι, η' καὶ κηκίδων ὀμφακί- 10 νων $\angle \eta'$, γλεύκους (?) τὸ αὕταρκες.

Сн. 139. = Coll. méd. V, 18.

Donne λαμδάνειν (μηδὲ τὰς λίαν μαλακὰς, παραιτεῖσθαι δὲ καὶ τὰς ἔξ ὑγρῶν λίαν χωρίων. Εμβάλλειν δὲ καὶ τὰς δέκα κωδύας, ὡς εἶπον, τὰς μέσας κατὰ τὸ μέγεθος.

137. DE ALUS OLEORUM DIGERENTIUM GENERIBUS.

Oleum quoque quod ex chamæmelo fit, digerit tum per se, tum multo magis injecta cera, et resina ad eandem mensuram. Sed digerit etiam anethinum: idque vel per se, vel si eo quispiam cum cera et resina utatur. Danda quoque opera est ut in vase duplici anethinum etiam inco-quatur: utiliusque fuerit, si anethum viride sit. Si præterea betæ albæradices in oleo coxeris, idque quod diximus, feceris, medicamentum digerens tibi pararis: quale etiam ex cucumeris agrestis radice, althææque, ac bryoniæ conficitur.

138. PASTILLUS ANDRONIS.

Aluminis scissilis, myrrhæ, singulorum drachmæ 1111, atramenti sutorii drachmæ duæ, thuris drachmæ octo, cyperi drachmæ decem, aristolochiæ drachmæ x11, aliqui drachmæ octo, gallarum omphacitidum drachmæ octo, passi quod satis est.

CH. 138; 1. 11. ydunéos Codd.

Δυνατόν δὲ καί τινας μὲν μείζονας, τινὰς δὲ ἐλάτλονας ἐμβάλλειν · σωθήσεται γὰρ οὕτως ἡ ἀναλογία. Τῆς δὲ ἑψήσεως ὅρος ἔσλαι σοι μέχρις ἄν ὅλαι τακεραὶ γένωνται, καὶ οὕτως ἐκθλιβέσθωσαν καὶ ῥιπλέσθωσαν αὶ κωδύαι. Τῷ δὲ ὕδατι μιγνύσθω), au lieu de λαμβάνειν εὐδηλον δὲ ὅτι.... ἀποτελεσθεισῶν. Μίγνυσθαι δὲ ἀξιῶ τούτω, p. 371, 5 10-373, 1; omet Καὶ διὰ τοῦ.... ἐπιτείνει, p. 374, 1-5; ὡς συνεψηθῆναι... χυλόν. p. 374, 6-7; ώσπερ.... μέλιτος, p. 374, 9-375, 1; σκοπὸν.... κατεπείγοντος, p. 375, 4-5; ῷ ωροσφέρεις, p. 375, 7; donne δώσεις ωλεῖσλον, au lieu de ἐκτενέσλερον, p. 375, 10; omet ὑπάρχει.... ἐσλίν, p. 375, 13.

ρμ΄. Ανώδυνον τὸ μυσ7ήριον πρὸς βηχικοὺς, Φθισικοὺς, κοιλιακοὺς, δυσεντερικοὺς, καταρροίζομένους.

Κρόκου, κασΊορίου, ἀσάρου, ὑοσκυάμου σπέρματι, ὀπίου, σΊὑ- 1
10 ρακος ἀνὰ ∠ δ', μέλιτι ἀναλαδών χρῶ ° ἔνιοι ὑοσκυάμου τὸ ἤμισυ.

ρμα'. Η Φίλωνος.

Κρόκου $\angle$ ε', συρέθρου, εὐΦορείου, νάρδου σΊάχυος ἀνὰ $\angle$ α', $_1$ σεπέρεως λευκοῦ $\angle$ κ', ὑοσκυάμου $\angle$ κ', ὁπίου $\angle$ ι'.

ρμ6'. Η ωικρά Γαληνοῦ.

Αλόης Δρ', κιναμώμου, νάρδου σΊάχυος, ξυλοδαλσάμου, μασίί- 1 χης, ἀσάρου, πρόπου ἀνὰ Δς'. Ε΄γὼ δὲ ἀλόης μὲν Δη', πρόπου δὲ 2 15 Δε' βαλὼν οὕτως αὐτῷ χρῶμαι. Ἡ δόσις Δα' ἐν ὕδατι.

140. MYSTERIUM DOLOREM SEDANS. VALET HOC MEDICAMENTUM AD EOS QUOS TUSSIS EXERCET, AD TABIDOS, AD COELIACOS, AD DYSENTERICOS, ET AD ALVI FLUOREM.

Capit autem hæc: croci, castorei, asari, alterci seminum, opii, styracis, 1 singulorum drachmas quatuor, easque melle excipito, atque utitor, quidam vero habent alterci dimidium.

141. PHILONIS MEDICAMENTUM.

Croci drachmæ quinque, pyrethri, euphorbii, spicæ nardi, singulorum drachma una, piperis albi, alterci, singulorum drachmæ viginti, opii drachmæ decem.

142. PICRA GALENI.

Aloes drachmæ centum, cinnamomi, spicæ nardi, xylobalsami, masti- l ches, asari, croci, singulorum drachmæ sex. Ego vero aloes drachmas no- 2 naginta, croci vero quinque conjicio, itaque utor. Datur drachma ex aqua. 3 ρμγ΄. Τὰ διὰ τῆς ἀλόης Γαληνοῦ καταπότια καθαρτικά.

Κολοχυνθίδος μέρος α', άλόης καὶ σκαμωνίας, έκατέρων β', άψινθίου χυλοῦ μέρος α'.

ρμδ΄. Η ἱερά.

Σικυωνίας τῶν ἐντὸς $\angle$ κ', χαμαίδρυος, ἀγαρικοῦ ἀνὰ $\angle$ ι', σαγαπηνοῦ, ὀποπάνακος ἀνὰ $\angle$ η', ωετροσελίνου, ἀρισθολοχίας σθρογγύλης, ωεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ $\angle$ γ', κιναμώμου, σθάχυος, κρόκου, σμύρνης, ωολίου ἀνὰ $\angle$ δ' · μέλιτι δεύσας τὸ ωλεῖσθον δίδου $\angle$ δ'.

ρμε'. ὁ Διοσπολίτης.

1 Κυμίνου, σεπέρεως μακροῦ ἢ λευκοῦ, σηγάνου, νίτρου, σάντων 2 ἴσων, καὶ γίγνεται ὑπακτικώτερος γασΊρος. Οταν δὲ λάβη τῶν μὲν 3 ἄλλων ἴσων, τοῦ νίτρου δὲ τὸ ἤμισυ, οὐχ ὁμοίως ὑπάγει. Ἐμβρεχέσθω δὲ τὸ κύμινον ὅξει δριμυτάτω, κἄπειτα εὐθέως τριβέσθω ἢ 10 σρότερον Φρυγέσθω μετρίως ἐν ἀγγείω κεραμείω τελέως ὼπλημένω. 4 Εσίω δὲ καὶ τὰ τοῦ σηγάνου Φύλλα σροεξηραμένα συμμέτρως.

143. CATAPOTIA PURGANTIA EX ALOE, GALENI.

1 Colocynthidos pars una, aloes et scamoneæ, singularum partes duæ, succi absinthii pars una.

144. HIERA.

I Interioris colocynthidis drachmæ viginti, chamædryos, agarici, singulorum drachmæ decem, sagapeni, opopanacis, singulorum drachmæ octo, petroselini, aristolochiæ rotundæ, piperis albi, singulorum drachmæ tres, spicæ nardi, cinnamomi, croci, myrrhæ, polii, singulorum drachmæ quatuor; melle diluito, datoque ad summum drachmas quatuor.

145. DIOSPOLITICUM.

Cumini, piperis longi, vel albi, rutæ, nitri, omnium par modus, atque ita magis ventrem solvit. Cum vero pari aliorum ponderi dimidium nitri miscetur, non ita subducit. Maceretur autem cuminum in aceto acerrimo, deinde continuo tundetur, aut etiam prius frigatur in vase 4 fictili, quod perfecte coctum sit. Sunto vero et rutæ folia modice Τούτοις τοῖς τέσσαρσιν ἐνίοτε μὲν ἀναμίγνυται μέλι ωροαπηφρι- 5 σμένον · ἐνίοτε δὲ οὐδὲν , ἀλλὰ μόνα ξηρὰ ωλισάνης ἐμβάλλεται χυλῷ, καὶ ὅτῷ ωερ ἀν τῶν ἄλλων ἐδεσμάτων μάλισλα ωρέπειν δοκεῖ. Λαμβάνεται δὲ καὶ κατὰ ἐαυτὸ τὸ φάρμακον τοῦτο ωρὸ τροφῆς 6 τε καὶ μετὰ τροφήν · καί ἐσλιν ἡδίων ἐν τῆ τοιαύτη χρήσει τὸ τῷ μέλιτι μιγνύμενον.

ρμς'. Τὸ διὰ τριῶν ωεπέρεων τὸ ἀπλοῦν.

Εἰς ν' Δ' ἐκάσλο τῶν τριῶν ϖεπέρεων ἀρκεῖ μιγνύειν, ἀνήθων ι καὶ Ֆύμων καὶ ζιγγιβέρεως ἐκάσλου Δη' Εμβάλλειν δὲ τῶν βοτανῶν την κόμην ἄμα τοῖς ἄνθεσιν ἀποκρίνοντα τὸ ξυλῶδες εἶτα τοῦν ἀντων ἄμα κοπέντων τε καὶ σησθέντων λεπλῷ κοσκίνο τὸ κάλλισλον ἀπηφρισμένον ἐπιμελῶς μιγνύσθω. Μέλι διδόναι δὲ αὐτὸ δεῖ 2 καὶ δὶς καὶ ϖλεονάκις ἐκάσλη ἡμέρα καὶ ἔωθεν καὶ ϖρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφὴν καὶ καθυπνοῦν μελλόντων. Τὸ δὲ ϖλῆθος ἐκάσλης δό- 3 σεως ἔσλω κοχλιαρίου μεσλὸν μικροῦ μὲν ἐπὶ μικρῶν σωμάτων, μετγίσλου δὲ ἐπὶ μεγίσλων.

siccata. His quatuor aliquando mel despumatum additur, aliquando 5 nihil, sed sola arida reponuntur, ac ptisanæ cremori, et aliis, quibus maxime convenire videntur, cibis injiciuntur. Sumitur et medicamen- 6 tum hoc et ante et post cibum: ad quem usum id quod mel accipit, est etiam jucundius.

146. SIMPLEX EX TRIBUS PIPERIS GENERIBUS.

Ad cujusque trium piperum drachmas quinquaginta satis est addere 1 anisi, thymi, zinziberisque, singulorum drachmas octo, herbarum autem coma cum floribus, abjecto eo quod lignosum sit, imponenda est; deinde omnibus simul contusis, et per tenue cribrum transmissis, mel optimum, ac diligenter despumatum admisceatur. Hocque medicamentum dari poterit semel, aut sæpius quotidie, et mane, et ante et post cibum, atque etiam dormitum euntibus. Datur autem cochlearii pleni 3 mensura: ac parvis quidem corporibus, parvi: maximis vero, maximi cochlearis.

ρμζ'. Τὸ διὰ καλαμίνθης.

1 Καλαμίνθης καὶ γλήχους καὶ σετροσελίνου καὶ σεσέλεως έκασίου ∠ιβ΄, σελίνου σπέρματος, θύμου, κορύμβων ἀνὰ ∠δ΄, λιβυ2 σίικὸν ∠ς΄, σεπέρεως ∠μη΄. Τὰ μὲν ξηρὰ καὶ σκληρὰ τῶν βοτανῶν ἀποβρίπθειν, λαμβάνειν δὲ τὰ ἄκρα τῶν βοτανῶν σὰν τοῖς
εὐθαλέσι Φύλλοις καὶ τοῖς ἄνθεσι, κόπθειν δὲ ἄμα σάντα καὶ διαττῆν λεπίοτάτω κοσκίνω μιγνύειν δὲ τὸ κάλλισίον μέλι ἀκριβῶς
3 ἀπηΦρισμένον. Ἡ δὲ χρῆσις αὐτοῦ γενέσθω μετὰ τὴν ἐωθινὴν ἀνά4 τριψιν σρὸ τῶν γυμνασίων καὶ λουτρῶν. Ἐξεσίι δὲ καὶ χωρὶς τοῦ
μίξαι τὸ μέλι, ξηρῷ τῷ Φαρμάκω χρῆσθαι σαραπλησίως ἀλσίν
ἔξεσίι δὲ καὶ εἰς σίισάνην ἐμβάλλειν ἢ εἰς ὅξος, ἢ τι τοιοῦτον ἀντὶ 10
5 σεπέρεως. Καὶ τὸ [σὰν τῷ] μέλιτι δὲ δυνατὸν ἀναμιγνύναι τοῖς
6 ἐδέσμασι. Μετὰ μέντοι τὴν τροΦὴν μηδέποτε διαλαμβάνειν μήτε
τοῦτο, μήτε ἄλλο τι Φάρμακον ἀνάδοσιν ἰσχυροτέραν ἐργαζόμενον.

147. MEDICAMENTUM EX CALAMINTHA.

1 Accipito calaminthes, pulegii, petroselini, seseleos, singulorum drachmas xII, seminis apii, cacuminum thymi, utriusque drachmas quatuor, libystici drachmas sexdecim, piperis drachmas duas de quin-2 quaginta. Atque herbarum quidem quicquid lignosum, durumque est, id abjiciatur: capiantur autem extremitates herbarum cum virentissimis foliis, et floribus: hæc omnia simul tundenda, ac tenuissimo cribranda sunt cribro, melque optimum, et accurate despumatum admiscendum. Usus ejus erit post matutinam frictionem, ante exercitationem et balneum. Licet etiam sine melle admixto siccum medicamentum conficere, et salis vice ad obsonia uti; possumus idem in ptisanam conjicere pro aceto, vel in ejusmodi aliquid pro pipere. Sed 6 potest etiam cum melle obsoniis admisceri. Post cibum tamen nunquam neque hoc medicamentum, neque aliud ullum, quod ad validiorem distributionem faciat, erit assumendum.

ρμη'. Τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν μήλων.

Τὸ δια τοῦ χυλοῦ τῶν μήλων ἐπιτήδειόν ἐσ ιι τοῖς τε ἀνορέκτοις 1 καὶ τοῖς μὴ καλῶς ϖέτΙουσιν. ἔσΙι δὲ ἡ σκευασία τοιαύτη • τῶν 2 κυδωνίων μήλων, των μειζόνων και ήδέων, του χυλου λαβόντας ξ δύο χρη μίξαι μέν μέλιτος ώς καλλίσθου τὸ ἴσον, ὄξους δέ ξ α΄ 5 καὶ ταῦτα ἐπὶ ἀνθράκων διακεκαυμένων έψήσαντα μετρίως καὶ ἀπα-Φρίσαντα μίξαι, ζιγγιβέρεως μέν Γο γ΄, ωεπέρεως δέ τοῦ λευκοῦ Γο β', καὶ οὕτω σαλιν ἐπὶ τῶν διακεκαυμένων ἀνθράκων ἐψῆσαι μέχρι μελιτώδους συσίασεως. Τοῦτο τὸ Φάρμακον οὐ μόνον τοῖς 3 άτονον έχουσι την γασίερα, άλλα και τοῖς τὸ ήπαρ ώφελιμόν 10 έσ]ιν. Εύδηλον δὲ ὅτι μάλισ αμὲν αὐτὸ νῆσ Γιν ωροσφέρεσθαι χρή 4 ωληθος όσον μύσιρον. Βλάπιει δε οὐδεν, οὐδε αν μετά την τροφην 5 αὐτό τις λαμβάνη. Καλῶς δὲ ἀν ωροσΦέροιτο καὶ εἰ ωροηρισίηκως 6 τις είη, είτα δειπνείν μέλλων λάβη. Κάλλισίος δε καιρός δ ωρό 7 τοῦ δυοῖν ή τριῶν ώρῶν τῆς τροΦῆς. Τοῖς μέντοι δύσκρατον 8. 15 έχουσι κατά θερμότητα την γασίερα καὶ τοῖς ὁπωσοῦν χολῆς ωληρουμένοις άφελών τό τε ζιγγίβερι, καλ το σέπερι, τον χυλον τῶν

148. MEDICAMENTUM EX SUCCO MALORUM.

Quod ex succo malorum conficitur, accommodatum est iis qui non 1 appetunt, quique non recte concoquunt. Ejus autem confectio est hæc: 2 malorum cydoniorum, quæ majora dulcioraque sint, succi sextarios duos; his optimi mellis tantundem miscebis, aceti sextarium unum, ac dimidium, hæc ubi ad ardentes carbones modice coxeris, spumamque detraxeris, zinziberis unçias tres, piperisque albi uncias duas immittes: deinde ad carbones ignitos iterum coques, usque dum mellis fiat spissitudo. Hoc medicamentum non modo salutare est iis quibus 3 ventriculus, sed etiam quibus jecur invalidum est. Constat etiam inter 4 omnes, hoc jejunis dandum esse ad mystri magnitudinem. Nihil etiam 5 lædit, si a cibo sumptum fuerit. Commode etiam dabitur, si quis pran-6 sus sit prius, et ante cænam id sumpserit. Maxime autem tempestive 7 dederis, si duabus, aut tribus ante cibum horis obtuleris. At si cui 8 venter intemperie calida laborat, aut bili quovis modo abundat, huic

μήλων, δίδου μετὰ όξους τε καὶ μέλιτος, έψήσας μόνον ἐν τῆ προγεγραμμένη συμμετρία.

CH. 149. = Collect. méd. V, 24 (depuis Μέλι τὸ κάλλισ τον, p. 395, 2).

Om. οὐ ταῖς... ἀηδέσ7ατου, p. 395, 8-396, 1; τὸ μὲν οὖν... ἐξ ἀρχῆς, p. 396, 7-11.

auferri piper, ac zinziber debet, ac succus malorum cum aceto ac melle tantum coctus modo præscripto dari.

AVERTISSEMENT.

On trouvera dans la Préface des renseignements sur les anciennes traductions d'Oribase, et la description des manuscrits qui les contiennent.

ANCIENNES

TRADUCTIONS D'ORIBASE.

LIVRE PREMIER

DE LA SYNOPSIS.

LIBER PRIMUS ORIBASII PERGAMINII AD FILIUM SUUM EUSTADIUM 1.

URIVASII LIBER PRIMUS AD EUSTATIUM FILIUM SUUM.

PRÉAMBULE p. 12.]

Aa

Ex jussione divi Juliani imperatoris collecti sumus probatissimi medici septuaginta et duo³, ex omnibus libris medicinalibus residentes (leg. recidentes) retractavimus volumina ex quibus septuaginta edidimus libros. De quorum congregatione ego nunc, fili dulcissime

Ex jussionem Juliani divi Augusti collecti sunt ex omni regione archiatri ex quibus elegit optimos ac probatos medicos numero septuaginta et duo, inter quae utilia essent sanitati omnes (curare) 5 quos et mea est electa parvitas ut de diversis antiquorum auctorum libros in uno congregatos ea quae utiliora sunt in curationibus, posita erant ad sanita-

1 Cette préface est reproduite, colonne de gauche, d'après le ms. de Paris, 621 (Aa), avec quelques variantes, en italiques, du ms. de Bruxelles (voy. p. 800, note 2), colonne de droite d'après le ms. de Laon (La), avec les variantes ou les additions du ms. de Leipzig en italiques, et entre parenthèses pour les variantes, entre crochets pour les additions.

² Ces chiffres renvoient aux pages du présent volume. J'ai ajouté aussi entre crochets le numéro des chapitres correspondants dans le texte et dans les traductions latines.

3 Sur cette singulière traduction, ou plutôt sur cette addition, qui est un souvenir évident de la traduction grecque (dite des Septante) de la Bible, voyez Littré, Œuvres d'Hipp, tom, IV, p. 442 et suiv. (Append.) Les Préfaces des Synagogues ou Collection médicale, de la Synopsis et des Euporistes se trouvent dans beaucoup de mss. latins anciens comme faisant partie d'une collection d'Epitres, de Dédicaces, ou de Préfaces prises en tête des ouvrages qui avaient cours dans la plus ancienne période néolatine de la médecine. -Je donne avec toutes leurs fautes (je change seulement pour le ms. 621 le b en v et réciproquement, quand la substitution de ces lettres peut troubler; car ce n'est qu'une question de paléographie dans les mss. en lettres onciales) les extraits de ces traductions. Les notes dépasseraient le texte en étendue, s'il fallait corriger toutes les bévues des co-

Eustathii, anc1 Sinopsim quam a me brevi sermone collectum fieri postulasti in novem libros, sub omni diligentia, conscribsi, quod tibi vel aliis longo iticredo necessarium, non solum his qui imperitius artem imitare noscuntur, sed etiam his qui studium disciplinae exercentes, medicinam sunt eruditi, anc Sinopsim, id est ex diversis congregatam 10 torem viva sermonem (doctore vivo sercodicibus, opus habent, ut, lecto capitulo, ea que docti sunt memoriam fuerit revocetur. Scribsi autem tibi sola adjutoria aegritudinum ea que in civitatibus vel agris facile erunt (poterint) inveniri, 15 sae (compendiori) et veraci doctrina a ut medicaminibus vel cibis facilius et citius possis subvenire; de cyrurgia vero nullam faciens mentionem quia nulla (leg. multa?) est difficultas ad operandum, maxime in epidimia (leg. apodimia) 20 potest. Scripsimus enim sola experimenferramentorum pondera fere. Similiter et de fracturis vel luxationibus, quam nisi ab infantia usu athletico (om.) fuerit doctus facere curam, id est fracta ut solidentur ordinare, et luxata ut in suo re-25 sunt, utilia, tradimus adjutoria quae vocentur (provocentur) loco adhibere non poterit perfectius. Unde nos pretermissis singulorum aegritudinum curationes medicamentorum vel ciborum tantum facimus mentionem 2.

tem hominum in parvis voluminibus omnia conte ue rentur; quo factum in septuaginta et duo libros a nobis conprehensa sunt. Ex quibus libris dulcisnere carpentibus esse non (non om.) 5 sime fili Eustati Sinobsin hunc tibi fieri sperasti, considerans quia non tibi soli utile sit in peregre ambulanti, sed et aliis qui [non] neglegunt discere medicinam qui prolixius laborandum a docmone) audierunt ad exercendam artem Synopsin hunc habebunt ad facilitam (facilitatem) actiones rependas (adpetendas); propter hoc quod conpendionobis sunt conpraehensa; recapitulantes sibi in memoria revocabunt quae legerant [et discere volentibus medicinam legentibus frequentius cum uso proficere tata (expedimenta) adjutoria, ad praesens quae facile invenire possunt, et ea quae cara sunt aut difficile citius inveniuntur in omnibus confecta quae medicis in uso fuisse probavimus et dietam competentem facere solent, chirorgiae artem commemorationem ullam (nullam) facientes quia difficilior 30 est ad faciendum et magis in apodiis

pistes, toutes les irrégularités grammaticales et lexicographiques, tous les changements arbitraires d'orthographe, tous les faux sens, les non-sens, les contre-sens, signaler tous les passages abrégés ou changés, toutes les additions ou omissions. Il suffit d'avertir le lecteur érudit; c'est pour lui seul que ces débris de traductions, si vénérables et si précieuses d'ailleurs, sont imprimés ici. Il voudra donc bien comparer le texte avec ces traductions, et il jugera aisément des fautes presque toujours évidentes et des simples différences. Je me contenterai de lui venir en aide, soit par des parenthèses, soit, dans les cas exceptionnels, par des notes. - J'ai pris soin de distinguer les phrases comme elles le sont dans le texte aussi exactement que le permet la barbarie de ces traductions, de sorte qu'il sera moins difficile de reconnaître les omissions, additions de quelque étendue, et les autres différences importantes qui existent entre ces traductions et le texte grec.

1 L'h manque souvent pour ce pronom dans Aa.

² Ces trois mots, illisibles dans Aa, sont donnés d'après un ms. du x° siècle appartenant

recuranda est; usus autem ipsius quam plurimae excogitatio ferramentorum genera nullo modo euporista sunt quemadmodum et in fracturis, saepius ex in 5 luxatis articulis. Horum autem vel ea quaecumque possunt solis manibus rectas fieri et in loco suo revocari quae utiliter ab his fit qui doctrina et in usu ab ineunte discunt etadte (aetate) et anthe-10 tlicas (athleticam) exercent artem. Haec ergo et quaecumque alia sunt ex manibus operari possunt ad sanitatem, melius ab his qui a pueritia discunt fiunt propter his permittuntur haec viguente 15 causa fieri absque dilationem ad sanandum in medicaminibus et dieta sicut a me dicenda sunt.

[CHAPITRE 1, p. 3.]

De praeparatione exercitationis.

Aa Antequam exercere quis incipiat corpus ipsius mediocriter calefieri debet, post aec ungui oleo et fricare nudis manibus donec bene calefieri possit, et corpus mollis reddatur, et apparescat ruhor suptilis, ita ut in tumore adduci ipse videatur corpus.

De frictionibus. Galenus.

Ante exercitationem calefacere moderate corpus oportet et sic frictionem frictionem utentes cum sindonem; et 20 utatur cum sindone; et post haec cum oleo nudis manibus donec concaleat bene et molle fiat corpus, et appareat subrubicundum subtiliter, et in tumorem ducatur. Haec frictio maximae illis 25 necessaria est qui paralysin incurrunt et quibus membra stupida sunt.

[CHAPITRE II, p. 3.]

De exercitatione.

De gymnasiis. Galenus.

Exercitatio corporis est commotio; finis autem exercitii esse debet frequens et spissa adspiratio. Exercitia

Gymnasia motiones sunt corporis per diversa exercitia; est fortissima exercitatio, est et citata, est et tertia de his duoautem tarde patientes preparat visce-30 bus composita; fortissime autem exerci-

a la bibliothèque de Bourgogne, de Bruxelles (10° 3701-15), ms. qui, précisément, renserme une de ces collections de préfaces, etc. que j'ai indiquées à la note 3 de la p. 799. Le texte est, à quelques différences près, le même que celui de Aa.

rum loca et fortiora ad officia sua trahendi; ex fortissimis cibis mutationem procurat et nutrimentum corporis meliorem facit probter corporis factam calefactionem; purgat autem et omnes poros, et evacuat ea quae sunt superflua in corpore, propter quod spiritus fortiter commovetur. Nutrimento jubato, oportet ergo exerceri neque repletum corpus crudis humoribus, neque indi-10 corpora et rubicunda efficiuntur et digestis cibis vel humoribus esse, ita ut in ventre aut intestinis retineatur cruditas; quia periculum est ut per exercitium ad loca vitalia trahantur indigesti vel crudi humores. Ideoque tunc 15 est ut hanc vectationem jejuni utantur: exercendum est quando utilis fit digestio. Nam exercitatio antequam cibus adcipiatur fieri debet. Oportuno tempore et prius adtendantur urinae colores; aquosa enim indigestum homi-20 autem esca in corpore per urinis esse nem significat; robea autem ex cholerum multitudinem esse estenditur; media autem, quam Greci ocra vocant, digestionem esse significat; cum ergo inter hur......1 yentres evacuare se homo debet, et sic exerceatur.

tationis finis est frequens respiratio et spissa ita ut vix respirare possint. Currendo his necesse est ut et sudor miltus erumpat ex corpore; haec exercitatio 5 illis est necessaria qui otio vacant et humecta videntur habere corpora, Nam quis ignorat quia velocissimus cursus extenuat corpora et omnes evacuat plenitudines et fortiora reddit viscerum gestionem fortiorum ciborum facilem reddit propter quod calefacit corpus: purgat etiam meatus et omnem corporis digestionem praeparat; sed melius nam ventre repleto vectatio molesta est: quia omnis esca dum cruda fuerit si commoveatur ex inde epar et splen frequenter egrotare consueverunt. Digesta cognoscitur; alba ergo urina indigestam esse ostendit escam; rufa vero urina et colerica si sit, jam digestam in ventre indicat escam; quae autem modicum alba et robea media fuerit, id est si 25 habet ruborem in initium digestionis esse significat. Expurgando quae superflua sunt propter spiritus fortissimam motionem et manere in agro, et longum ambulare iter. Tunc ergo debet 30 incipere exercere aut vectare vel currere; sed prius depositionem ventris vel urinae superfluitatis facere debent.

[CHAPITRE III, p. 5.]

De speciae exercitationis.

De generibus exercitationum et vectationibus. Galenus.

Quam quidem communis est corpori in omni re exercidium quia calefaciendo

Omnia vectionum vel exercitationum genera calorem corpori prestant; fortis

indiquent les mots ou parties de mots effacés, ou enlevés par un trou-

incrementum vitae operatur per singula membra; vehemens igitur exercidium est quod totis viribus, non cum velocitate efficitur, sed viriliter operatur, ex quo fortificantur musculi : qualia sunt ut fortiora leventur in manibus pondera et per agros longo ambulantes itinere, longas etiam mansiones facere. Vel clivos sulire (salire), aut descindere, necnon et trahere manibus fu-10 rere. Et contra clivum salire, et cum nem in trocleis adpenso pondere; nam et fodere non modica est exercitatio; vel horum similes exercidia. Citata autem exercitatio est cursus, luctari manibus, cum spera ludere; haec levia et 15 mensurae autem vectationum hae sunt : sine fortitudine sunt. Compositum est igitur ex utrumque, id est ex forti et vehementi velocitate, et dicitur mediurna: fortia exercitia fortificant membra, nam citatus forti si addatur exer-20 nuum aut complexiones vel rotationes, citio, in mediis bene operatur. Pectus enim et pulmones magis per manibus et crura pedibus fatigata juvantur, spinam vero et thoracem ex utrisque. Exerceri autem corpus oportet donec subtilis robor adpareat, et leviter caro elevetur in tumore. Sudor etiam si cum calore et vapore fuerit statim cessare debet se ab exercitatione; priusquam se incipiat adparere ut cadat corporis tumor vel 30 subrubeum fiat ex ipsa praeparatus mocolor ex robore in pallore mutetur, confestim ab exercidio debet declinare.

De gestatione. [Celsus.]

natis morbis aptissima sunt, utique et in his morbis qui jam ex toto febre careant, et adhuc per se exercitare non valent, vel his quibus lente morborum duntur (p. 60, l. 25-29). Lenissima est

igitur exercitatio musculis et nervis dat virtutem et augmentum fortitudinis; fortis autem exercitatio haec est quae non est citata sed cum fatigatione for-5 tissima praeparatam, per quam musculi et nervi restaurantur; haec est vectatio fortis id est fodere aut gravia onera levare et cum eadem ambulare, longum facere iter et saltus dare et impetu curfunibus in arbores ascendere, vel cum troclia trahere pondus et spherizare; sed tamdiu haec faciat donec renes et manus vel scapulas dolorem sentiant; cum sudores moventur et rubor in corpore apparet. Citata autem exercitatio est, absque fortissimum vel violentia, qualia sunt cursus, luctationes maaut cum parvis ferulis lusus; conposita autem tertia fit de forti et citata. Quae autem sunt fortes exercitationes hae fortioribus utuntur motionibus adhuc 5 adjugat citatis exercitationibus. Pectus magis quam manus aut crura fatigantur; sic autem spinam aut thoracem aut pulmonem. Exercere autem oportet donec in tumorem levetur corpus et tione et mediocres et bene fiat ordinatus. Hoc autem et cum sudorem videris cum calido vapore esse permixtum, pausandum est tunc et cessandum ab exer-Gestatio quoque longis etiam incli-35 citatione; quando in aliquo quae pracdicta sunt signa et videris tumorem cadere corporis qui se sublevaverat quod jam in tumore fuerat adductus, mox convenit pausare. Etenim et quod reliquiae manent et neque aliter eli-40 motum est vel qua cessare iterum videtur mox erit pausandum, et si in sugestatio cum navi vel in portu vel in flumine, vehementior autem in alto aut in mari, vel lecti motio aut veiculum. Adque haec ipsa et intendi et liniri possunt (p. 61, l. 6-9.)1.

doribus fit aliquid aut secundum multi. tudinem aut secundum qualitatem motionis; si enim modice frigidior fit pausandum est et perfundendus est 5 oleo curato ab vino, et post haec apotherapeutici frictionem ungues et consueti sunt ab infantia facere.

[CHAPITRE IV, p. 7.]

De generibus frictionum. Galenus.

Ex forti frictione solvitur corpus, de modica vero frictione constringitur; 10 ideoque si soluta sunt membra fortiter sunt perfricanda; quae autem constricta sunt corpora lenius sunt fricanda. Modica vero frictio nutrit corpus, fortis autem desiccat et extenuat; ideoque ubi 15 evacuare volumus aut extenuare forti utimur frictione; ubi vero macies et in corpore media utimur frictione; quibus nec nutrire nec extenuare opus est leni frictione utimur. Has tres differentias se-20 cundum qualitatem frictionum mutatae terno numero conjunctiones faciunt novem.

De frictionibus. [Celsus.]

De frictione vero corporis paucis ver-«Frictio si vehemens sit, durari corpus; si lenis, molliri; si multa, minui; si modica, impleri.» Sequitur ergo ut tunc utendum sit vehemens, cum adstrinItem alio modo. Celsus.

Defrictione quidem Yppocrates dicit: bis Ippocrates comprehendens dixit : 25 a Si vehemens sit durari corpus, si lenis molliri, si multa minui, si modica impleri.» Sequitur ergo ut tunc utendum sit cum aut stringendum sit corpus quod hebes est, aut molliendum quod indu-

Dans Aa, la fin du chap. 111, p. 6, l. 10-15 : καὶ μεν δή καὶ . . . woiεῖν, est remplacée par un fragment de Celse, 11, 15 (De gestatione). Puis ce même ms. et celui de Laon (La) donnent un autre fragment anonyme, mais qui est tiré de Celse, 11, 14 (De frictione), au milieu duquel se trouve dans Aa une partie du chap. Iv d'Oribase que j'ai mise en alinéa et entre deux =, encore la traduction est-elle fort différente du texte grec. Je place en regard, pour ce second fragment de Celse, le texte de Laon et celui de Aa, Pour Celse, je cite les pages et les lignes de mon édition; Leipzig, 1859.

gendum sit corpus quod aebes est vel demissum; lenem vero uti quando molliendum est in eo quod cupia nocit et constrictum est; modica autem frictio est utenda quando alendum est id quod tenue et firmum factum est. Quas tamen species si quis curiosus estimet, quod jam ad medicum non pertinet, facile intellegit, omnes ex una causa pendere, quae demit; nam et astringitur aliquid eo 10 dempto quod impositum est ut id laxaretur effecerat, et mollitur eo detracto quod duritatem creabat, et impletur non ipsa frictione sed eo cibo qui postea usque ad cutem digestione quadam facta, 15 quæ relaxata sunt penetrat. (P. 59, 1. 2-15.)

ruit, aut digerendum in eo quod copia nocit, aut valendum id quod tenue et infirmum. Quas tamen species si curiosius extimet quod jam ad medicum 5 non pertinet facile intellegit, omnes ex una causa pendere quae temit.

[CHAPITRE IV, p. 7.]

= Tribus ergo modis frictiones adhibentur in corpore, est enim aut vehemens aut lenis aut media; ita ut neque 20cessiones utrasque custodienda sunt vehimens neque lenis dicatur, sed media inter utrasque est tenenda. Et in his tribus modis secundum quantitatem et qualitatem ternas habent differentias, quae conjunctiones faciunt nove. =

Nam neque audiendi sunt qui numero finiunt quotiens quis perfricandus est. Id enim ex viribus hominis colligendum est; quod si est nimis infirmus, poterit quinquaties manum ducere; sin vero 30 robustus est poterit usque ducenties fieri; utrisque plus minusve manus sunt demovendae. (P. 60, I. 5-11.)

Hoc ergo certum est quia neque lenes, sed quantum possibile est has sucquia multa frictio extenuat et mediana secundum qualitatem frictionum transmutantur et nove faciunt conjonctiones.

[CHAPITRE V, p. 7.]

De exercitatione vocis.

De vociferationibus ex epadu, id est atluta ex vociferationibus.

Loquilla siquidem vel lectio aut can-

Si quidem vox bona, id est lenis et

tica dulci et suavi voce leniter composita ad sanitatem prestandam nihil pertinet; qui autem nimio clamore vocem emittunt vel nimio legunt, clamore multum juvari perspicitur homo; unde 5 in corpore castitatis propter quod et hoc studendum est ut hii quibus pro cura adhibendus est clamor quoquo modo voce magna conpellantur, quia multus aer e corpore cum respiratione adductus vel cum voce expulsus exten-10 perit; clamantes autem et loquentes vel dit thoracem et ventrem et omnes corporis poros adaperit; unde legentibus in clamore superflui de thorace umores purgantur et educuntur foras; qui ergo vociferant in lectionibus sic clament ut 15 ubi multum spuitus et mocci secuntur usque ad sudorem veniant; nam qui leniter legunt aut cantant per absconsos quidem meatos potest fieri aliqua digestio corporis; contingit enim ut superfluitas laxata prohiciatur per salivas 20 multam superflua expuentem et salivas vel muccos et fleumata excreetur soluta. Nam corpus clamando calefit et contra frigorem competens est adjutorium. Oportet igitur legere saepius, ut quietum corpus et infusas carnes in raritate 25 fit adjutorium secundum inspirationis deducat tendendo vel distendendo arterias; sed et omnis adspiratio in suo processu per clamorem gravitatem vocis emundat. Juvant autem thoracem, pulmonem et caput specialiter.

dulcis nihil praestat corpori ad sanitatem, gravis autem in magnitudinem sono vox utilissima est; ergo haec studendum est; haec enim multum aerem tollit inflationem ventositatis omnes fit in corpore digestio, cum adspirationem trahit ad se distendit thoracem et ventrem et diversos in corpore meatus adadiu legentes multum expuentes etiam sudore subsecuntur; intendentes enim lectionibus largiorem viam reddunt spiritui, et sensum aucmentat; ideo facilius officium ventris efficiatur; his legere vel clamare expedit quibus cerebrum humecta est; siccis vero contrario; contingit enim per subtilitatem currentes et moccus et flegma evacuationem facit et consumitur. Ouibus autem calefactionem opus habent propter frigdorem ut melius digerant conpetens officium. Oportet igitur legere sacpius ut adaperiantur membra omnes, et diffusus humor per membra rarefactus distendantur arteriae et omnis exitio 30 spiritualis ex gravi vociferatione loquille vox subito prestat. Ut autem oportet et vocis officia neque sine causa neque inconsideratae, sed neque prave corruptae quae splenis humoribus re-35 pletis neque in magnas et manifestas stomaci indigestiones a vocis exercitia perveniamur, ne multa anadosis ex indigestionem ipsa vapor in corpore fiat.

[CHAPITRE VI, p. q.]

De venerios actos.

Venus plenitudinem corporis evaquat et leviorem reddit, sed incrementum et vigorem virtutis auferit, et anima dissoluta sensu minore efficitur. Iratos vero animos propter quod melanchoficis et maniam patientibus hutilis est, et mentem insanam emendat; hutilis est etiam et qui ex flegmate aegrotant. Hutilior est pinguioribus quam gracicapiti, nervis, pulmoni. In hac etiam causa hutilis est calida et humida et frigida; inhutilis est autem qui sunt natura sicca et frigida aetatem vero seni-Ciborum vero indigesties, maxime vini ebrietas, sed et inedia, seu post vomitum vel ventris purgationem aut diarria patientibus vel fatigatis inhutilis est; cibum primo somno transactis qui tempus etiam conceptioni hutilis est. Opor-

tet autem cibos humidos et calidos ad-

cipere. Cavenda est Venus etiam per

vero actus importune inaerere non

laudo, sed magis ut se abstineant hor-

tor, maxime illos quos aliqua sollicitat

aegritudo.

Rufu de actos venerios.

Venerios actus juvamina sunt ista: ut qui multo sunt repleti humoribus ut evacuentur et leviores prestentur corpore et augmentatur et viriles apparet 5 in corpore; animae vero si frequens sit intellectum animae dissolvit. Nam iracundus temperat et mites facit, propter quod melancholicis magis quam et aliis sanitas utilissima est et expetens lioribus; nociva est enim Venus pectori, 10 conmixtio veneris. Conponuntur autem ex his adineorum sensum, et si ex alio modo insaniuntur vel his qui ex flegmate egrotant optima est Venus. Et his qui crassi sunt corpore si non repleti cibo bus ; tempus etiam aestas et autumnus, 15 misceantur ; hii autem qui frequenter evacuati liberantur. Natura autem ad haec expediens est ad venerios actos quae calida est et multiplex est ad luxuriam actio, et minus cibantibus aut utilis autem est ad utendum. Venos post 20 sicca et frigida sunt natura et actate non senes; tempus autem autumnus. Oportet autem dieta esse humida et calida, sit autem labor mediocres et cibos. Ouemadmodum et mediocres lalongo tempore siccantibus. In venerios 25 bores expediunt tantum et ad ipsam libidinem hortantur; ad hunc opus ad quaedam habitudinis consuetudinem prestandam. Oportet autem super haec et cibos amplius accipere, qualia sunt 3º de piscibus polipodes vel alia quae inritant; ex oleribus autem molles olera, maxime orminu et erissimum et erucam et rapa, et haec ut medicamen adsumenda sunt sicut et legumina, prinu 35 et faba et cicer et securicla et fasioli et pera, spiritum ventositatis replentibus et largos cibos. Ruta igitur quia vento-

sitatem conponit vel spargit, propterea commixtionis obtundit et repremit. Magnifice autem laudo ejus mensuras sanitatis ventositatem repletis sangui-5 neo procedentem humorem ad luxuria ut plenitudo recens a ruta sic absteneatur. Custodienda est et indigestio et aebrietas et penuria, malum enim est in his superfluitatibus Veneri admiscere 10 vel ante exercidium et balneum. Utilem autem est post cibos conmisceri non satis cibo repletis et poto; nam fortitudini sic expedit quia frigidioris factus minor efficitur. Ex labore autem faticato 15 pessima est Veneris admixtio, pro qua re post labore habenda est vel post vomitum factum similiter, aut post catharticum acceptum, aut post fluxum ventris ex se de subito facto, et qui per multis 20 dierum temporibus desiccantur vel his quibus sunt prolixas libidines. Nec hoc laudo sed jubeo ut amplius resistant, et maxime hii quibus egritudinem corporis frequentius incurrent.

[CHAPITRE VII, p. 12.]

De sanguinis emissione. Galiini.

De flebotomo. Galenus.

Aa Non solum qui plethorici sunt et ru- 25 bor fortitudinis in eis habundat et nutrimenta sanguinis in eo exuberant flevotomia magnifice jubat, verum etiam sine plenitudine sanguinis aliqua inflammatio quam Greci flegmonem vo-30 quaedam horiuntur in corpore, flevocant, flevotomandi sunt, sed et hii qui percutiuntur vel dolorem patiuntur aut defectum habent in vitalia loca. Vel si censerimus aegritudinem fieri grandem, flevotomia necesse est adhiberi35 et si dolor graves accedat aut defectio omnibus, quia nihil est sola plenitudinis cognitio nisi fiat et contemplatio

Non solum his qui repleti sunt sanguine vel habundant virtute quos greci paregemam appellant flebotomo dicimus expedire, verum etiam et his quibus absque olerutudine inflammationes tomus est adhibendus, vel hii qui percutiuntur vel quolibet modo extrinsecus sic percussus ut intrinsecus sanguis collectus per contritionem leditur, sed alicujus membri accedat. Ex quo magna credatur posse generari flebotomandi

etatis hominis et ipsius temporis vel consuetudinis auferendi sanguinem. Nam si major fuerit egritudo, et loca quas occupaverit non relinquat, et sit inabstinens cibo vel poto, flevotomandus est; sin vero nihil horum patiatur nisi tantum sola plethora sit et virtus vel actas prohibeat et sit incontinens in cibo et poto, ut ea percipiant in cibo et nutriunt, poterunt evacuari humoribus; quibus etiam addenda est frictio multa et balnei usus, diaforeticis et diversa exercidia, vel omnibus corporis motioetiam et unctionibus diaforeticis adhibitis velociter ex his evacuatur plenitudo, si non utique tibi videatur aliquam in eo spissitudinem sanguinis ris superfluitatem; sin vero spissus in eo sanguis dominatur et melancholicus continuo flevotomandus est sine intermissione: melancholiae autem hatas cum tensione sentitur in praecordia vel thorace, et omnis pars que super umbilico est graviora sunt a consuetudine; urina vero multa et pinguis est, pingue habent, sed et exanthimata, id est pustulae cum inflammatione, nigras apparent cum dolore; hos tales confestim flevotomabis et catarticis qui mequi autem adhuc crudum detinentur humore cum inceperint egrotare caute sunt flevotomandi; jam autem febrientes nullo modo flevotomabis. Similiter tur, nisi jam cruditate transacta et ca-

sunt, omnino cutem nulla exsistentem plenitudinem; et contemplari oportet tempus, aetas, virtus. Ex his flebotomus adhiberi possit omnes ad utrumque 5 quando haec in aliquibus apparet in his qui consueti sunt flebotomo uti vel hii qui non sunt usi flebotomiae cum nulla fuerit spes in magna passione; sciendum est universaliter flehotomiam notu que suptiliant et sanguinem minus 10 in omnibus magnis passionibus necessariam esse: flebotomiam et confestim adhibemus. Oui autem nihil talia patiuntur et totam membrorum partes inculpabiles habent duobus modis evanibus imperandum est ut faciat simul 15 cuationibus conponuntur; si enim dietam observandam incontinentes sunt flebotomi curantur; quod dietam observare possunt salutarem absque flebotomo consecuntur remedium, id est esse vel melancholicum habire humo-20 per frictionem multa et balnearum frequens usus et exercitationes el vectationes et deambulationes, adhuc etiam et unctiones diaforiticas ea quae velociter plenitudinem corporis evacuare bundantia his signis agnoscitur : gravi-25 possunt; quodsi haec utique displiceant et aliqua sanguinis plenitudo esse perspicitur, ut sit melancolici sanguinis plenitudo, tunc omnino necesse est uti flebotomo. Crudus autem existentes sedimen autem turbidum et spissum et 30 humores, antequam incipiant generare egritudinem, caute sunt evacuandi; jam autem febrientes nullo modo. Quodsi aliquis est conprachensus aegritudinem, nondum autem sit aliqua accidentia, lancholicum deducit humore purgabis; 35 hos flebotomari oportet in initio primum vir. Qui autem per singulos annos in state aegrotare consueverunt de plenitudinis passionem et hos flebotomari oportet primum ingredientem; siet eos qui facile ab egritudine capiun-40 militer autem et qui in primum vir consueti sunt 'aegrotare ingredientem dente simptomata. Hii vero qui per tempora consueti sunt egrotare, si primum vir (ver) spectant aegritudinem intrante primum vir flevotomentur; sin vero in state plethorae habundantiam 5 quis consuetus est egrotare deficiente primum vir flevotomandus est.

primum vir est flebotomandus; in statem autem frequenter aegrotantibus primum vir deficiente mox flebotomandus, maxime antequam incipiat aestas.

[CHAPITRE VIII, p. 14.]

De aparfereseos.

De apoferisin. Galenus.

Quibus evacuari expedit sanguinem et virtus, his convenit mitigare evacuationem, et in minorem facire detractionem, et iterum post modicum epaferesin facire modicam donec tertio ei auferatur sanguis; quod si modicum visum tibi fuerit tulisse, et tertio si vodum et in illis fit qui habent plethoram indigestorum humorum. Quando fervens sanguinis plenitudo adcendit acutissimam febrem, subetanea est evacuagustiam, adtendendo virtutem; scio etiam me aliquibus usque ad eminas sex mox sanguinem detraxisse, ita ut per nocte non piguit me incidere fortasse vena. Oportet autem cui sanguis 25 evacuare pulsum eis tenere currentem aufertur dum adhuc currit pulsum ejus tenere ut non lateat eum ne pro angustiam mors accedat.

His quibus evacuatio multa necessaria est fieri et virtus non est fortis, his 10 convenit differere evacuationem vel dilatare : et si causa urgueat ut auferatur inprimis minor est facienda detractio et apoferisin necesse est fieri secundo et tertio est sienda quemadmodum exilueris auferis sanguinem, quemadmo-15 gerit plenitudo indigestorum humorum. Quando autem ex calore sanguis multum exardescit et acuta de subito excitat febrem et evacuari est opus : et, si oportet, evacuetur usque ad angustia; tio opus, ita ut evacuetur usque ad an-20 contemplandum fortitudinem virtutis sicut in quendam scio me cotilas sex sanguinem detraxisse: mox etiam per notae non me pinguis itare et incidere fortassis vena. Convenit enim habetur adhuc sanguinem ut non cum aliquid lateat ne pro angustia mors proveniat.

[CHAPITRE IX, p. 15.]

De mensura evacuationis.

De mensura tollenda sanguinis.

Egritudinis magnitudo et virtus nasanguinis si sufficiat ad evacuandum, nam crescentibus amplius tolli debet quam declinantes, fysin in tantum

Magnitudo acgritudinis et fortitudo . turae est custodienda in evacuationem 30 virtutis prima est contemplatio flebotomiae; his ergo augmentatis multa evacuatio fieri potest; non augmentata autem virtutem sed deminuta, in tanta

quantitas evacuationis esse debet in quantum minorantur. Contemplandum est iterum qualem naturam, id est habitudinem corporis sit, qui flevotomandus est homo qui grandes habent venas et neque nimis pinguis neque nimis exiguus est, sed in utramque media est natura; et si fuscus est corpore securus auferis sanguinem; nam hii qui natura sunt corpore pingues, aut nimis exigui, 10 cuas eos; sanguinem igitur habent movel albo sunt corpore, aut molies habent carnes et delicati sunt, cum cautela parcius auferis sanguinem; quia minus in eis habundat vel dominatur sanguis, et facile angustias incurrunt, et cito mi-15 bentes; post autem quattuordecim annuantur virtute et deficiunt. Secundum ipsa etiam rationem neque pueri slevotomandi sunt usque ad decem et quattuor annos; post autem hos annos si congregata fuerit sanguinis plenitudo et 20 mari debet, et adhuc magis si passio tempus fuerit primum vir et regio temperata, et ipse puer naturaliter sanguinem habundat, auferis sanguinem; adhuc autem magis si aegritudinem malam incurrat. Evacuas autem in pri-25 dicamina. Eos vero qui jam septuaginta mis usque ad unam ut satis eminam; si autem videtur tibi virtutem esse fortem, addis in epaferisin mediam eminam. Quemadmodum et senioribus observandum est a septuagensimo anno 3º tutione sit : si pinguis est aut tenues et gerunt si fortes fuerint et aegritudo compulerit, adhuc et amplius poterunt flevotomari, sed cum timore. Oportet enim sanguinem currentem colorem adtendere et si spissum est aut tenuis vel pu-35 tridus aut si corruptus est, et maxime quando flegmonis causa flevotomia adhibentur.

quantitate evacuatio fieri debet in quantum minuitur virtus. Contemplandum est etiam post haec qualis sit natura hominis ipsius : quorum enim magnas 5 sunt venas et corpore magri sunt mediocriter, et non sunt albi, et neque floxas et molles carnes habent vel diligatas, hos securus amplius evacuas; qui autem et contrario sunt parcendo evadicum et nimium eventantes facilius deficiunt. Secundum hanc igitur rationem neque pueri flebotomandi sunt ante annos quattuordecim aetatem hanos si congregatus sit multitudo sanguinis et tempus sit primum vir, aut temperatus sit loci aer, et puer habundans sanguinem fuerit natura flebotovehemens supervenit. Evacuas ergo plerumque usque una emina; inprimis quodsi tibi videtur eum virtutem habere fortem adauges in apoferesin meannos gerunt, si virtute sunt fortes et flebotomari sunt consueti, flebotomari debet. Adtendere autem oportet currentem sanguinem quale colore vel constimaxime quando inflammationes causa sanguis detrahitur.

[CHAPITRE X, p. 16.]

Quales sunt venae incidendae.

Aa

Antispasin fit quando ex ipsa parte que infirmatur proximo patienti loco vena inciditur : splenem igitur patientem secus minore digito de manu sinistra, aut certe ex bracio vena jossana que cubito proxima est, auferendus est sanguis. Pleuriticis vero ex parte ipsa in qua dolor est flevotomandus est. Oculis autem dolentibus valde juvatur capitalis incidatur vena: in bracio enim tres sunt venae quae flevotomantur necessariac : capitalis que est superior, et media que dicitur matricalis, et tertia jossana. Nam josana flevotomatur quecumque sub cervicibus surgunt passiones; capitales vero quae circa caput aut faciem vel capite nascuntur aegricurrit laborantibus. Culpas autem flevotomiae sunt singulis venis; matrici venae nervus subjacet junctus, jossanae vero subacit arteria quam oportet caute incidi ne arteria tangatur; capitales 25 vena omnino sine periculo inciditur. Sed autem vena sine periculo inciditur si de semel fuerit percussa. Sed quia contingit ut bis aut ter percutiatur, ex qua re tumores et dolores frequenter nascuntur; nam cum matricalis vena 3º percussam dolorem facit; propter quod tangitur, cavendus est nervus, qui si pungatur multos et pessimos dolores patiuntur, ex qua etiam causa mortis incurrunt periculum. Nam de talo auferendus est sanguis sciaticis, vissicae 35 circa femora aut vissica aut in matrice passionibus vel matricis; in renum vero

Quales sunt in singulis passionibus incidendas per loca venas.

Antespar pareus igitur causa quae recta sunt ad eum locum qui patitur ut sanguis exinde fluat incidenda est vena splen patientem de sinistra manu secus digito majore; incidenda est vena aut de brachio sinistro quae est cubito proxima. Pleureticis autem ex ipsa parte quae dolet sanguis est auferendus. Ad oculorum vero dolores jubantur magnifice si capisi ex ipsa parte que plus dolit de bracio 10 tales incidatur vena; tres enim sunt venas in brachio: una quae est proxima cubito quae interior vocatur; alia est media matricales dicitur; tertia est superior quae vocatur capitales. Inferior inferior, gubito proxima, que dicitur 15 ergo quae est quam greci edo vocant, haec quae in inferioribus partibus membra sunt posita sub collo si lesa sunt loca flebotomus adhibetur; capitales flebotomatur si circa caput aut facie passio getudines; matricales autem utrisque suc-20 neretur, media vero utrisque partibus expediens est. Sub media igitur vena nervus subjacit conjunctus, sub interiora vena arteria subjacit conjuncta, et ideo caute flebotomandi sunt; capitales vero cum inciditur contingit ut dolores in ea incisionem consurgant et sit multo tempore; boc enim patientibus ideo fit qui vix de semel inciditur sed bis aut tertio oportet eam sine timore incidere cum multa cautilla. Secundum hunc modum quae inferiores sunt venas in talus vel in plantis tanguntur, in passionibus qui fiunt vel in renibus oportet, Enim incipassionem ex utraque parte est auferendus. Oportet autem incoante dolore antispasin facere, metucentisin autem, id est ex ipsa vicinitate auferendus est sanguis, quia diuturnas .... Quibus autem corporibus nihil patientem membrum succurrimus evacuando primum vir intrante : ut flevotometur melius est.

pientem inflammationem antespasin facere; in autem diuturnam inflammationem ex ipsis qui patiuntur locis, est tollendus de proximo sanguis. In quibus 5 autem corporibus nihil patitur membrus auferendus est sanguis in primum vir intrante omnis vena aequaliter media est incidenda; hoc omnibus utilissimum est.

[CHAPITRE XI, p. 18.]

De apto tempore flevotomiae.

Qualis tempus est utiles ad sanguinem tollendum.

In omni diei oras flevotomus adhi- 10 beri potest, vel in nocte; contemplandum est ut febrientes in declinatione auferatur; sine febri vero opus habentibus hoc adjutorium sécundum causae tale urguente utile est mane flevotomum adhiberi, ita tamen ut ante una ora vigilans sit, nam et post balneum aliqui hutilem esse; optimum est etiam opera flevotomare. Epaferesin vero tempus est eos quos simpliciter flevotomare volumus; post una ora fiat quibus antispasin, post alia die epaferesin facere melius est.

In omni die vel tempore flebotomum adhiberi potest, et in noctem contemplationem adhibit; febrientes vero in declinationem flebotomas, decidentem particularem commotionem; illi vero magnitudinem adhibendus est; nihil 15 qui sine febrae sunt, et hoc opus habent adjutorium, ex magnitudinem passionis in quibus flebotomari opus habent, non aliqua urguente aut prohibentem causa, optimum est matutinum tempus flebopost deambulationem aliquos et post20 tomo adhibere ut post somno una hora vigilasset, et duas vel plus et post balneum utile est flebotomus vel antequam tollant deambulantibus aliquas autem agentibus consuetas actiones non inpedit 25 post haec flebotomari. Apoferisin autem tempus est quos bis evacuare volumus, in ipsa die facimus antaspasin, utique si altera die fiat apoferisis utilius est.

[CHAPITRE XII, p. 19.]

De arteriothomia.

De arterias incidendas. Galenus.

Arterias enim dividuntur a medicis cindente reuma cum spiritus habundantiam; pos[t] auribus igitur incidunt

Arterias igitur incidunt medici in in temporibus probter oculorum des-30 temporibus propter reumam oculorum quae cum calida lacrima et ventositate spiritus proveniunt; de retro autem post propter scotosin capite patientibus, et maxime his qui multo tempore dolorem capitis cum calidis spiritus habundantiam patiuntur. Sed et aliarum passionum in capite longiquas consistentium arteriothomias post aures faciunt; alii igitur incidere arterias pigent, propter difficultatem fusione sanguinis repri-

mendam, et quoniam divisio ipsa in ci-

catrice veniens aneurisma facit.

aures scotomatici fiunt, et his maxime quibus dinturnus capitis dolor cum calore ventositatis arteriis patiuntur. Etiam et in aliis passionibus circa caput acce-5 dentibus diuturnis aliqui arteriothomiam utuntur de retro post aures; alii autem incisuras arteriarum pigent facere propter effusionem nimium sanguinis, et quia divisio ipsa in cicatrice 10 solent aniorisma facere.

[CHAPITRE XIII, p. 20.]

De cocurbitis, id est ventosis.

De cocurbitarum aso, Galenas,

Neque initio passionis neque plethoricis constitutis ventosas oportet adhiberi nisi antea evacuatio fiat corporis, ut non jam supercurrat umor in locis manserit humor et desuper non superfunditur educendus est foris. Caute tamen oportet ventosas ponere juxta mamillas, nam si infigantur mamillis, interdum evelli non possunt; si ergo so evellitur; quodsi haec evenerit, sponcontigerit, oportet spongeas ex calida aqua expressas ventosis superponere; per hoc largantur facile; sin minus infixe maneant, pertundendae sunt ut possint evelli.

Ventosas igitur neque in initio passionis neque plethoricis exsistentibus utilis sunt nisi prius antea evacuetur corpus et nullus jam supercurrit hupatientibus deinceps quod in loco re-15 mor; in ipso loco tunc imponi oportet ventosas et movere cum violentia et foras trahendum evellere. Cum cautella autem ventosa secus mamilla est inponenda; adfixa enim ventosa difficile giam calidam super ventosam oportet inponere; si enim largiori possunt; quodsi non relata fuerit pertundenda sunt.

[CHAPITRE XIV, p. 20.]

De incaraxatione tybiarum. Apolloni autoris 1.

De incaraxationem tibiarum. Apollonius.

Venam incidere per singulos annos non est hutile extimandum, quia simul cum sanguine multus emanat vitalis spiritus; hunc ergo consumptum conspissatum toto cor[por]e infrigdiscit, et 30 totus infrigdatur corpus et omnis na-. omnia naturalia officia pejora efficiun-

Vena incisa saepius in anno utilem non est existimandum quia simul cum multa sanguinis vitalis emmanat spiritus; hoc igitur deminuto frequentius turales operatio deteriorata consumi-

¹ Le chapitre De sanguisugas précède celui-ci dans Aa.

ur; temptavi ergo ego non propria loca que patiebantur, id est tibias, incaraxare, et exinde auferi sanguinem. Optimum enim hoc adjutorium inventum est ad sanitatem confirmandam vel ad recuperationem corporis cum fuerit aliqua passio generata; juvat igitur incaraxatio tibiarum oculorum diuturna reuma consistentem, vel ad omnes quae aut in thorace; nam de synance laborantibus et constipationes que in locis ipsis fiunt solvere possunt que in braciis ... si fiant .. incarationes.

tur; temptavi ergo non in propriis locis sed tantum in tibiis auferre sanguinem per caraxationem. Quam probavi utilissimum esse adjutorium ad sanitatem 5 conservandam et ad reparationem esse totius corporis cum fuerit factum; jubat autem haec incaraxatio in oculis diuturnam factam reumaticam passionem et ad capitis omnes quae fiunt circa caput esse constiterint passiones, 10 passiones; jubat et thoracis et ad synances, et constipationem omnium locorum factas dissolvit; oportet etiam et per ipsis locis patientibus fieri incaraxationes.

[CHAPITRE XV, p. 21.]

De sanquisugas.

De sanguisugas. Antellus auctor,

Sanguisugas antequam ponantur una 15 die et noctu abstinendae sunt, et sanguinem modice propter nutrimentum dari debet. Locum ubi pon[en]das sunt, nitrum delavas et unguis sanguine aliquo locum et vaporas; sanguisugas enim 20 fumentas; sanguisucas autem in aqua mittis in aqua tepida munda et cum spungia detergis omnem bromum ex ipsis; et sic ponis. Cum autem infixerint et per se cadere noluerint, spargis salem super os ipsarum aut cinerem. Et cum 25 mox cadent. Et cum ceciderint fumentas ceciderunt fomentabis spongiis locum; et si sanguis fluit nimis, galla usta aut spongea usta nova ti[n]cta in pecula pulver superspargis et carta aceto infusa superimponis.

Sanguisucas enim oportet habere ita ut absteneantur die una et modicum sanguinem in escam accipiant. Quando vero inponendae sunt ante cum nitro lavas et ipsa loca lenis sanguinem aut mittes tepidam munda; et sic eas ponis et superponis spongia ut plenas cadant. Quodsi se ab ulcere non dimittent salem supra os earum mittis aut cinerem, et cum spongia loca; quodsi sanguis multum fluit, galla husta aut spongia nova infusa in pecula et husta, pulver superspargis et superponis carta aceto in-3ò fusa.

[CHAPITRE XVI, p. 22.]

Galeni de catarticos.

De catharticis. Galenus.

Sana habentibus corpora molesta aut superflua est ventris purgatio; etenim comestiones vel tortiones excitat et diffici-

Sana corpora habentibus superfluum est dare catharticum, etenim stroßs et doloribus nimiis adfliguntur et difficile

Aa lis aut non nulla fit purgatio. Adhuc angustias patiuntur qui sani purgantur, aegrotantes autem si non anticipati fuerint in pejus gravantur; oportet ergo purgare eos intrante primum ver, qualia 5 vir purgentur epylemtici, asmaticis. sunt epilempticae passiones, astomatica, quae fleuma educunt, arthriticos autem, quam quidem simul calefaciant cholera, que autem cum tumore sunt frigidis humoribus generantur ex flegmatae. Opor-10 tet autem antea suptiliari vel extenuare spissos et pingues humores et meatus per quos transitum faciunt aut facturi sunt per catarticum relaxari vel aperiendi erunt, ut bene purgentur per omnia aegri- 15 sero similis, et adhuc tenues humores tudines. Initio ergo si orodes, hoc est tenues et aquosi sero similes humores fuerint, purgabis; nam pinguis et spissi vel glutinosi humores si cognoveris esse, spectabis digestionem fieri quia nature 20 gestio spectanda est; in autem acutis sunt tarde movi vel optunsi, qualia sunt flegmatici et melancholici humores; qui ergo jam his humoribus egrotant diuturnas incidunt passiones . . . . . digestio eorum spectetur humorum; in acutis au-25 uno infixus loco aliquo alio adjutorium tem passionibus quando urguit humoris habundantia, id est ipsa se natura humorum largaverit, possibile est cum cautela multa medicamina purgari, moto jam humore constituto cum largatus est 30 tinens sthomacus admixtio inventa est et fluit; nam qui in aliquo infixus loco fuerit constrictus, neque aliquo alio adjutorio oportet moveri, neque medicamine antequam digestione ipse humor faciat in quolibet tempore aegritudinis deter-35 minationem faciat. Purgativa autem medicamina malitiosa et odibiles sunt stomacho; ideo adinventa sunt suavia et delectabilia stomacho species ne catartici de subito tangendo eis submersionem ge-40 neret magis quam purgationem procuret.

fit purgatio. Ad hoc citius angustias patiuntur hii qui sani sunt, aegrotantes autem si minime evacuantur nocit; unde anticipare oportet ut intrante primum fleugmatici, artritici, qui autem calida sunt natura multum quod amara colera deponit dabis, qui autem corpori frigidi sunt quod flegma educit dabis. Oportet. autem ante extenuare et incidere pingues et gluttinosus humores et porus percussisti percurrunt et trahuntur catharticum aperiendi sunt haec utiliter fit omnia. In initio igitur orodes, id est si fuerint, spectanda est digestio quodsi pinguis sunt et gluttinosi qualia sunt flegma et melancolicus humor; in aegritudinibus autem diuturnis semper dipassionibus cum urguit etiam in initio possibile est catharticum dare cum cautela multa motus humores existentes et largos vel fluentes; in autem alicubi in oportet movere et neque catharticum dare priusquam digestionem faciat in quolibet tempore terminatio fiat. Purgativis autem medicaminibus non susbene ofentibus et suavibus seminibus vel herbis, ut non sola neque pura virtus eorum tangat stomachum et vomica excitet.

[CHAPITRE XVII, p. 24.]

· Onge sunt calartica io super ventre purgant que in uso sunt.

Elleborus niger purgat cholera, maxime nigra et flegma; datur autem mixtus diacridius ut in drauma una ellebori addas diacridiu obolos tres; si autem mitius et tritas pulver dabis in vino dulci aut eximelle pensum draumas duas; radices etiam ellebori si coquantur cum lenticla aut in suco ptysane vel in jus gallinae et hibatur; deducit humores. Optime autem 10 scamunia miscis triobolon unum cum datur elleborus si catartico admisceantur suavia et bene olentia, qualia sunt anesus, petroselinus et dauci semen, ut delectabilis fiat catarticus. - De coco cholera et magis acosos vel orodes purgat humores, est enim ignatam et acuta purgat. Dantur enim grana numero xxx; si autem mitius purgare volueris dabis dabis bibere; melius est si cum vino bibatur. Adcepta vero potione oleum modice sorbeat ut ejus fauces non in-

cendiantur. Adcipitur etiam et cum mel

riale : Mercurialis, herba quam Greci li-

nogusten vocant, molles ejus folia, si

coquantur et edantur, deponit stercora;

quod si et aqua ipsa ubi cocta est tem-

ventrem. - De polipodium : Polipodius

deducit flegma et cholera et aquosos

humores; dantur enim radices ejus rasae in mulsa aut aqua. Nam et cum sardinis

centur ante prandium, et sic postea pran-

Quae sunt quae purgant ventrem in usa.

Elleborus niger purgat ventrem colericum et flegmaticum humorem; datur autem mixta scamunia; si enim mitius volueris purgare, elleborum sufficit, trivolueris purgare radices ellebori siccas 5 tam siccam radicem supersparsam in dulce vino aut in oxymelle quantum pensum duas sunt grammas sed et cum lenticla cocta aut cum ptysanas aut cum jus gallinae sorbere dabis; si autem cum una gramma elleborum dabis. Utilius enim facis si cum elleborum admiscis anissum et petrosilinum et daucum propter suavitatis gratiam .- De cnidio anidio: Cnidio cocos purgat fleuma et 15 cocca: Cnidio coccus autem purgat flegma et colera et aquosus multum humores; est quidem ignitas et acute purgat. Das autem grana numero xxx; si autem mitius purgare vis dabis grana xxi. grana xxi.....mel et alfita et in mulsa 20 Purgatas et quae intrinsecus sunt trita cum mel et allita in mulsa bibere: melius autem facis cum vino bibat. Ubi enim biberit modicum oleo sorbat ut non indat guilam. Accipiuntur autem et cum cocto grana tunso. — De herba mercu-25 mel coctum trita granas. — Lynugusteos, herba mercurialis: Herbam mercurialis folia, molles cocta et comestas stercora sufficienter deponit; sed minus plus vero deponit si decoctionem ejus cum perata cum vino bibat amplius purgat 30 vino bibat temperato. - Polipodius vero deducit flegma et colera et acosus humores; das autem radices pensum Z ii incisa non trita; tritum cum mulsa aut aqua molitiosa non est. Et cum sardina vel in catara; radices ejus rasae mandu-35 incisa minutatim das manducare ante prandium. Purgat autem et in ptysanas

deant, deponunt ventrem. Purgant etiam et cum ptysane sucos aut in jus gallinae radix ejus fuerit cocta et pota. - De coloquintidas: Coloquintidas purgat flegma et cholera; dantur autem ejus interiones in mulsa drag.iii. Mitius autem si purgare volueris, evacuas coloquintidas et eius sementes ablatas carnes aut lanas ejus intra coloquintidas remittis et replis eas vino dulci et calefacis bene ad lenem 10 liat donec bene calefiat. Hoc das bibere ignem et cineres molles, et sic dabis bibere; sed melius est si ante pridie replis vino coloquintidas et sic mane calefacis. Deducit non fortiter; facit ad eos quibus in cote exanthemata livida 15 tem aptissimus; dandus est enim usque aut nigra nascuntur. - De aloe : Aloes acutus non est catarticus, sed stomacho aptissimus est; datur in mulsa. Deducit enim flegma et cholera. Optimum est etiam si cotidie accipiatur post cena; 20 ducit autem cibos non conrumpendo et educit stercora et cibos non corrumpit nec sitim facit, sed magis nutrit. Nam si catapotias ex eo fiant cum suco caulium ad ciceris vel fabae magnitudinem et post cena dentur duo aut tres, purgat 25 ciceris aut fabae, et exinde accipiantur ventrem. Melius est si cum resina terebintina facta catapotia dentur; etiam et si cum mel coctum fiant catapotia, similiter operantur; melius est si et modicum admisceatur diacridiu. — De epi-30 coctum, melius si et scamunia admisthimu: Epythimus cholera nigra deponit et flegma; datur enim tritus et tricoscinatus cum vino dulci draumas sex, et adhuc plus cum mel et sale admixtus. Datur autem quibus inflatio fit et ypocondriaci 35 vino dulce pinso Ziii; et adhuc amplius sunt et quibus epar gravis est et dyfoicis vel qui indigestione patiuntur.-De agaricu: Agaricus purgat fleuma et cholera sed non acute; datur autem pinsu Z ii cum sapa aut mulsa aut oximelle. — 40 vel hii qui difficile suspirant. — Aga-Datur etiam et hoc modo confectus,

coctas et in jus gallinae radix cocta das bibere flante vento dextro, id est aquilone. - Fycionia, id est coloquenteda: Coloquenteda purgat flegma et colera: 5 datur autem pinsu Z iii, interiones ipsius in mulsa. Mitius autem purgare volentibus semen igitur scioniae proicientes imples eam vinum dulce cum lanagine sua calefacis in cinere sit aut bulquibus non vis educere fortiter ventrem: dabis autem his quibus cutes exantisis et. fivida fit. - Aloes : Aloes autem acutus quidem non est catarticus; stomacho auad dragmas duas cum mulsa bibere. Educit autem flegma et colera. Optimus autem est ut etiam per singulos si accipiatur dies antequam dormitu vadat; destercora cum humoribus educit; unde nec sitem facit, et accepta esca bona efficitur. Unde desideratur et cum suco brassicae facias cataputias ad magnitudinem duo aut tres post cenam ut expediunt ad evacuandum. Utiliores antem sunt si cum resina terebentina aut larice fiant cataputias de aloe, aut cum mel ceatur in dragma una aloe scamunia Li. - Epythimum: Epythimus nigra colera purgat et flegma; dabis autem sic: teris epythimum et tricoscinas et das cum et cum mel salem admiscis cocliarium mesum. Expedit autem his quibus ventositas est, qui et yponcondriaci sunt vel indigeste sunt et quibus epar gravatur ricu: Agaricus purgat flegma et colera

per singulos menses aut post decem aut satis dies scrip. viii teritur cum aceto cocliariis duobus, cui addis mellis iiii et cum calida aqua dabis bibere vento dextra flante; accipitur hoc per singulos 5 Li, stercus columbino albo Li, mastice menses aut certe dies decem interpositis; facit podagricis et arthriticis, deponit enim spissos humores. Accipitur etiam et sic : agaricum scrip. iiii solvis cum aqua et addis laricem cocliarem 10 pullo, bacas lauri, semen rutae, genunum et cum calida aqua davis bibere, et sit jejunus usque ora vi; facit bene podagricis et artriticis. - De euforbia : Euforbiu purgat aquosos humores, saepius et cholericos; est autem acutissi- 15 dipnoicis, id est qui cum tusse hanelant mus et ignitus; datur enim ydropicis et cholicis et quibus venter frigidus est; nam ceteros turbat fortiter et sitim facit. Misceri autem oportet suavibus et beneolentibus seminibus; datur autem 20 in mulsa pinsum obolos tres. - De cnica: Cnicus purgat fleuma et cholera, non tamen fortiter. Oportet enim semen eius tritum cum aqua exprimere bibere; quod si anisum et mel et amigdalas misceantur simul fiunt cum semine ipso catapotia. Et dentur Liiii; ictericis utilissimum est. - De scamonia : minor est, sed omnibus est acutior et in virtute fortior: stomacho odibilis vel orridus et dolores vel strofos aut tortiones generat, nec non et sitem facit; unde dant accipere; alii etiam thymi comas et sale; alii autem bene olentia siminia admiscunt. Purgat flegma et cholera et robea fortiter. Datur autem pinsu drag. i. post accepto catartico vomica fiat : Si ac-

sed non acute; datur vero penso ZII cum mulsa aut oxymelle; - Itracoco ytropicis qui recipit haec: Calcu cecaumenu Li, euforbio Li, scamonia Li, ruta viride ∠i, mel dispumatum quod sufficit; das quasi electarium cum cocliarem ad manducandum. - Antidotam panta agata epaticis: Myrra aristolocia rotunda, sertiana ana uncias singulas facis pulvera tenuissima, collegis cum mel spumato, dabis in modum abellana magnitudinis epaticis febrientibus cum aqua calida, et vix spirat, ut tarde revocat spiritum dabis cum mel et acitum, et spleneticis cum condito; clauclosis, id est morbo regio, cum pusca; stomaticis cum vino et calida; intestinis doloribus, id est venenis, cum vino. - Catartico diacerasion: Cerasia nigra matura % i mellis optimi %i diagridio -: - 5, conficiens sic : sucus cerasiae simul coquis in vaso ficet sucum ejus cum jus gallinae dabis 25 tile: coquitur lente ad carbones et agitas de ferula quo usque ad sestarium veniat; diagridium autem teris et cribellas et in frigido mittis; teris omnia per triduum, et mittis in vaso vitrio et das cocliare Scamonia ad purgandum nulli catartico 3º unum cum aqua calida quiatis tribus; aut si forte erit dabis bis in oxymelle. ---Datur etiam hoc modo confectus per singulos menses aut post decem aut satis dies agaricu Z viii teris cum aceto coclianon sine causa aliqui aloen miscentes 35 riis duobus fortiter et admisces mel dispumato - iiii et cum calida aqua das bibere dextro flante vento. — De euforbio: Euforbius purgat acosus humores, saepius et colericus acosus humores saepius Nam si amplius datur vomica facit. - Si 40 et colericus; est etiam acutissimus et ignitissimus. Facit autem ad ydropicus et

Aa cepto catartico vomica generentur, appiu in aceto infusum masticare jubebis; similiter et olivas albas sale contasis edent: si contineat acinum salis in ore multum jubat; haec enim proibent vo- 5 olentibus : datur autem cum mulsa penmica fieri; nam et coriandrus et puleius et calamitis, si odorentur, prohibent vomica. His autem qui accepit catharticum requiescat in lectulo modice et calefaciat sibi ventrem et extremos pedes; quodsi o gomo gallinae et sorbere; si autem anisus mox acceperint et deambulaverint, vomica eis escitatur et in stomacho consurgunt dolores. Et cum ceperit eis venter solvi, surgant et deambulent lente moventes gressos; hoc enim magis concitat 15 ticorum minor est. Neque huic aliquis quam si cito deambulent. Facta igitur ventris depositione, lecto iterum conquiescat vigilando; magis enim confluunt per singula membra in ventre humores. Quodsi mordicatio nimia fuerit, ex 20 est odibile vel indelectabilis et nimiam intervallo paulatim sorbere modicum aqua calida debet, nam et mordicationes delabat et secessos procurat. Quodsi catarticus non movuerit ventrem mulsa sorbere dabis et nitru cum aqua solu-25 autem colera et flegma fortiter; purus, tum; melius autem est si balanos supponis de sale et nitro confectos, ut in suo ostendimus loco.

Filagrius 1.

Quodsi accepto catartico non fuerit ventri solutio, et nihil accipientem leserit, nulla ei adhibenda est cura. Quodsi nausiam postmodum patiatur cum ten-35 est autem requiescente modicum in lecto sione praecordiorum cum ardore stomaci aut membrorum, et angustias patiatur et venter constrictus non obaudiat et mordicatio sit totius corporis, in

colicus, et quibus frigidissimus est venter; expedit. Aliis autem omnibus turbationem fortem facit cum sitem. Pro qua re misceri oportet seminibus bene sum triobolon unum. - Cnicus : Cnicus purgat flegma et colera non quidem fortiter. Oportet autem semen terere et expremere in eo sucus et mescere cum et mel amigdalas simul admisceantur ad hictericus fiunt cataputia expedientes. Datur enim pinsum Z iiii sufficienter. -Scamunia autem nulli horum cathareorum acutior est neque in virtute fortior; est autem cardialges, id est stomaci faciens dolorem cum morsum; habet etiam et malum dolorem et stomacho excitati; pro qua re nec malus est; aliqui vero aloe admiscentes dant; quidam autem thimi coma et sale; alii vero sementes bene olentes admiscunt, Deducit autem datur pinsu Li. Si autem bibitur vomica movit; - Ut non vomant catharticum: quodsi catharticum acceptum vomitus fiat, appium intingues in aceto et Si accepto catartico infraxin passus fuerit. 30 dabis masticandum; sed et olivas albas in sale conditas masticet et salem acinum teneat in hore; haec ergo prohibit vomitum; ad hoc etiam et coriandos odoratus et puleius et calamenthis. Melius et tepefaciat ventrem et extremus pedes; quodsi mox deambulare voluerit multum vomitum et stomaci dolor et vertigines capitis accedunt. Cum autem in

¹ Ce chapitre, fourni par Aa, manque dans le texte grec.

halneo ex aqua dulci frequenter facis lavari oleo habundanti peruncto. Quodsi ardor sit nimius et tensio et gravitas sit membrorum, flevotomandus est, et maipsa natura, et oculos rubros et foris videantur a sua natura esse. Na..... nausietatem habuer.... vomere non possit frequenti balneo et vini potione diffusa liberabitur; quibus etiam si 10 etenim mordicationes in ventre delabat ventris constrictio est clisterem adhibis. Quodsi causa adhuc maneat in ca quae dicta sunt diutius observando ad sanitatem revertitur; enectionem vero utatur ex oleo rosalo aut ex ali-15 confectus. quibus aliis qui ventositatem amputare possit.

conpositionem solutiones venter coeperit venire tunc etiam deambulet jubendus est; et lente submovere se debet: hoc enim magis inritatur venter quam xime si naturaliter sanguinem habundat 5 si acute vel cum impetum ambulet. Veniente ergo evacuationem ventris sublavit se et requiescat; vigilans magis enim confluit. Tunc etiam sorbat paulatim cum aceto modico aqua calida, et evacuationes invitat. Oui autem non purgantur mulsa sorbat et nitrum tritum cum aqua dabis; melius tamen facis si balanon subponas de sale et nitro

[CHAPITRE XVIII, p. 29.]

De vomitu Rufini auctoris.

Rufu ad vomica movenda.

Vomica fleumam 'purgat et caput leviat, nam cum animositate cibos acsunt ergo que dicta sunt his qui vomere volunt et accipere que sunt stiptica et .. sicca, sed quam quidem dulciori modum et humidiori offerendi sunt cibi; de esse hutiles et erucae et sardinas veteres et origanus virides et cepas modice et porros. Haec enim expediunt [vo]mica facienda; e leguminibus autem ptysanae maxime carnes earum, unde non solum sucus eorum accipiendi sunt, sed ipsis granum glutiendi sunt. Et non sunt nimium masticandi; cocta autem sint cissimus est elligendus; haec enim su-Pernatant stomacho, nam et ipsam po-

Ut facile quis vomat modus dixit facile movere vomicam etenim flegma cipientibus valde nocet. Prohibenda20 evacuat et caput levem reddit et qui cum animositate manducantes indigesti fiunt et vinum multum accipientes leduntur. Prohibenda sunt igitur quae accipiunt non areptica et sicca sed acrimoniis vero reprobati sunt. Rafani 25 quam quidem dulciora et humida debent esse et quae acria sunt. Videtur autem in his cum rafanis bene probabiles sunt, et eruca et salsamenta veteres et origanu viride, et cepas modice et sucus cum mel et fabae farina et quam 3º porrus. Jubat autem vomentes, et legumina et ptysanas mel habentem et de faba farina et habundantius carnes, sed ut non solum sucus eorum accipiant, sed et totus granus simul gluttiant. omnia mollia. Vinus autem quam dul-35 Neque enim masticentur satis tricare debet vomere; in coctionem autem mollia omnia sint. Certum est autem quod

tionem tepidam utantur. Oportet etiam et amigdalas infusas in mulsa accipere et dulcia gustare; tunc et melones et cucumeris sementes infusas et tritas cum mel accipere. Et si radicem cucu- 5 dulcia gustanda sunt; tunc et melones et meris tritam cum mel accipiat, similiter prestat; qui autem fortiter vomere volunt, narcissi bulbus coctos in aqua edere cum vino temperata bibat. Provocat autem vomica si ex oleo yrino lotatur; bulbus ejus coctus in aqua et perunctos digitos et in gutture missos inritetur. His vero qui vomire habet non cesset vel intermittat donec omnia pervomantur. Post vomitum vero lavanda est facies vel os cum posca aut 15 mittere ad tres vomitus. Tunc os lavet aqua; hacc enim dentibus expedit et caput leviat.

Ex alio autore de rafanis 1.

Dantur autem rafani ter aut quater post cena; jejunis autem semel aut bis 20 cibum; jejunis autem facis ex rafanis erunt dandi. Eligendi sunt rafani acres nimis et recentes, et inciduntur in subtiles lamnas, et ante duas aut tres oras quam accipiantur in oxymelle infusas dabis ut manducent ad satietatem ex 25 oxymelle infunduntur; postea dabis ad pleno, et quidquid manducant ex ipso oxymelle saepius sorbeant; post haec usque ad oras duo deambulent, deinde bibat aqua calida multum et digito inmisso in gutture aut pinnas vomicam30 cipiat ad bibendum aqua tepida multum inritabis ita ut digitum aut pinnas in oleo cebario aut oleo yrino infundas. Item rafani cum elleboro albo dabis sic: ellebori albi radices draumas tres in rafanis inseris, antea ergo punguntur 35 L iii in rafanis inseruntur; ante vero ipsi rafani cum calamo et sic inseris

et vinus dulces elegendus est; iste enim supernatante et tepidus est bibendus. Oportet autem et amigdalas in mel intinctas comedere et quaecumque sunt cocumeres semen infusa et trita cum mel offerenda sunt. Sed et radix cocumeris trita cum mel datur; qui autem fortiter volunt vomere narcissum mutemperatur cum vino ortas ut bibat. Et post haec vomica provocas intinctos digitos yrino et sic vomica inritas. Est nimis emeticus et non cessare et interet faciem fumentare cum pusca acosa; hoc dentibus expedit et levior caput efficitur.

Ad vomicam cum rafanis aut cum elleboru faciendum. Filuminu.

Vomicam facis ter aut quater post semel aut bis. Si autem rafani acres nimis, id est radices recentes exfossas, et incidunt in petatalis tenuissimis ante duas aut tres horas quam accipiant in comedendum quantum ad satietatem sufficere possint rafani; manducando autem sorbat oxymelle; post autem comederit deambulet; tertia vero hora acquantum potuerit, sic dignitos aut pinnas in ore missas inritanda est vomica. Conficiuntur autem rafani alio modo cum elleborum albo sic: elleboro albo purgantur cum calamo ipse rafanis et

¹ Ce chapitre, fourni par Aa et La, manque dans le texte grec.

elleborum; nam alio modo non potest quia molles sunt radices ellebori; maneant igitur intra rafanos nocte tota; mane vero excutiuntur radices ellebori, et incisos rafanos das in oximelle infusos 5 nocte, alia die proiectas radices ellebori ut suprà de rafanis dictum est. Oximellem vero facis sic in quibus rafanos dare debeas: mel cyatum unum, aquae cyatos duo, aceti cyatos tres; coquis ad medietatem.

sic postea in ipsis foraminibus ellebori mittuntur radices; aliter autem inmitti non possunt propter quia molles sunt; radices ellebori et una sic permanent sanus et supraincisus et infusus in oxymelle. Et similiter ad aedendum dabis; et vomica facit.

[CHAPITRE XIX, p. 31.]

De clysteres lenes Rufi auctoris.

De clysteres Rufu.

Clysteres sunt lenes, sunt et acres; lenes ergo sunt, aqua per se ipsa propter producenda stercora in synocis febribus vel malitiosis et de longa infirmitate convalescentes cum difficultatem 15 ut provocem ventrem causa stercoris in stercora deponunt; ad eos enim qui ventositatem patiuntur calidam inicis, nam tepida magis ventositatem excitat. Feni greci autem decoctio inicienda est feminis et delicatis hominibus; malvarum 20 sed et flegma educunt ut recuperentur vero decoctionem in quibus siccietas est vel mordicatio utenda est. Furfurum autem sed et alicae et farris et panis sucorum decoctio nutriunt infirmum et continent corpus, et faciunt maxime post 25 vendum ventrem; ventositatem igitur evacuationem scibalarum, ut nutrimentum praestent; expedit igitur et his qui in summitate intestinarum tonicarum habent ulcera. Jubantur etiam hii tales si in ptisanae suco resolutus ini-30 causas vel qui delegati sunt corpore; tiantur. Betae autem decocti sucos si inicias per clysterem jubat eos qui intestinarum tortiones et spalmos patiuntur, solvit et scibala, mordicationes amputat. Andragnis, id est porclaclae, 35 foris autem enectiones fiunt sed et de autem suços hutile est ad ignitas interiores partes et quibus duras scibalas

Enectiones quae cum clystere fiunt sunt molles vel lenes, sunt acres, apali autem et lenes sunt, aqua tepida et oleum mixta quae illis sunt necessaria synocis febribus et causis malitiosis et his quibus ex diuturna egritudine detenit et ad infraxin epatis sive ad mistificationem capitis; et non solum squibala et infundantur; acres vero sunt qui cum mel et sale et de apozima coloquintidae et centaúriae et nitru fiunt; hi prosunt colo vel io aut scia patientibus ad solpatientibus calida; quae autem absque ventositate sunt tepida inicienda sunt et paulatim expremendum est. Feni greci vero decoctionem utimur ad mulierum malvas vero maxime ad eos utimur qui siccitatem corporis patiuntur; lini seminis autem apozima enicimus quibus mordicationes fiunt intestinis. De foralica vel pane aut farre quaedam ex se nutrimenta participant; et ideo saepius

venter producit, tensos etiam et ani meatos habentibus vel interioribus partibus eresipela sit generata, cui si admisceas ovum. Et oleum facit ad flegmones et quibus strofi fiunt ex ventosi- 5 bant autem ad haec si praedictis aut tatem; solvit etiam omnem ventositatem ex spiritus habundantiam generatam; ad inflammationes et tensiones et frigdores vel vulnerationes intestinarum clysterem bacae lauri; faciunt etiam 10 scybala et flegma fortiter; unde et ad haec ad eos qui ex frigdore febriunt. Lactes autem iniciuntur, ad ulcera uel flegmones in intestinis renibus vissicae vel matrici consistentibus admiscetur .....to, et ... mel et adeps anse-15 lis est ad eos quibus ignitas aliquas subrinus aut porcinus; ydreleon, id est aqua et oleum, adhibetur ubi tinsiones in visceribus detento istercore generantur; simili modo etiam asfaltus cum ex frigdore provenerit; butyrus enim tunc 20 sucum ovum. Et oleum et enices ad ominicitur quando inflammationem anus habuerit, et scibalas continetur et sordita in intestinis fuerit ulcere; malva decoctio ad longos strofos et inflammationes et intestinarum uel in ano factas 25 ruta aut cyminum aut anetum aut lausuccurrit. Mulsa vero inicitur quando sine dolore manent partes et insolubilis est stercus. Vinum autem et oleum aut sucum ptysanae aut malvae decoctionem tunc inicitur quando opium aliquis 30 narum et vissice et matricis cui ammisadceperit; vinum vero cum oleo roseo et vittella ovorum aut certe sapa et oleum tunc inicitur quando tenesmum patiuntur in initio. Mulsa vero aut lenticula decoctione cum mel et ab orobo simili-35 autem et asfaltus si frigdoris causas ter, aut ptysanae sucus cum oleo roseo, inicimus, quando apostema in interioribus locis rumpitur in intestinis aut choli intestino uel alibi. Mensura autem inectionis est non plus quam tres aeminas 40 tenetur in longaone intestino scybala et nec minus quam unam eminam. Fre-

cum evacuationem scybalarum nutrimentum corporis prestante adjuvant; ad ulcera vero intestinarum quae non sunt in alto haec enectiones subveniunt. Jucum ptysane sucus si adeps admisceatur porcinus. Bete autem sucus aut apozima eos enecimus qui tortiones patiuntur intestinorum aut dolores; deponit enim epaticus facit et ad spasmus; educit autem scybalas et diuturnis odaxismis resistit; daoxismus dicitur mordicatio sive proritus. Porcacle autem sucus utisecuntur causas et quibus venter scybalas duras facit; item ut meatus de ano nimium extendatur per scybala et ad erisipilatodes passiones admixtum ei nes inflammationes; hoc ipsum etiam jubat quibus strofi fiunt; ad ventositatem vero solvendas quae ex frigdore nascuntur facit si coquantur in oleo rum; hii eniciuntur, et qui ex frigdore febriunt similiter. Magnifice autem inicitur ad ulcera et inflammationes intestinarum lactes, nam ad tumores intesticenda est confortandi causa et mel et adeps anserinus aut porcinus; ydreleus autem enicitur ad scissuras extremarum partium stercoris exeuntis; similiter contingunt dolores et adhibitur; quodsi grandis fuerit infraxis enicies cum oleo asfalano sive butyrum; buturus autem quibus ex inflammationem consubdida sunt intestinis 'ulcera; malve

quenter etiam et duas enicimus eminas. Acres vero clysteres utimur sciaticis hortopnoicis vel si spiritus habundantia ventositatem stomachus opprematur; emagogum clysterem usus est onesiforus, id est qui sanguinem educit, garus de scluru et sale maritima. Conficitur autem sic: melle emina media, aqua. % i salis uncias iii olio aemina quartario; addunt etiam alii ova duo. Qui autem de fungus 10 cum vitella ovarum aut cum sapa et moriuntur, iniciuntur nitru et absentium et rafani sucos et rutae decoctione in ano: aut in histale intestino paralysin patientibus salemoriam inicis; quibus igitur ascaredas molestantur centauriae de-15 aut de herbu decoctionem; similiter aut coctionem cum sale inicitur, aut absenti vel lupini decoctionem aut aloe aut cedriam cum aliquibus superius dictis decoctionibus; - ego autem usus sum herbae miothida potum dedi diebus tri-20 tres medias, duas emina una. Saepius bus quartam partem sextarii et saepius sunt elisi; - lumbricis autem consistentibus lupinorum decoctione aut aqua in qua infunduntur aut rus aut salem iniciuntur; conationes inminentibus, 25 salem inicis; si autem sanguinem faciunt vulneratis intestinis poligoniae sucum aut plantaginis aut myrtae nigrae in vino coctae. Admiscendum est aut ypocistida aut sidia aut stiptiria. Quodsi ulcera intestinarum sine reuma sunt, lactem iniciendi sunt, caprunum aut bovinum cum lycio Z ii, aut gescera vel infusa, carta conbusta aut lentisci cinus aut trociscum diacartum cum aqua ubi stipticas herbas coctas fuerint iniciendi sunt.

autem sucus aut decoctio ad diuturnos strofus vel tumores intestinarum et ani conpatientes indignationem adhibetur. Mulsa enicitur quando sine dolore et 5 vitio manent loca intestinarum sterçore instituto molle. Vinus autem et oleus aut sucus ptysane miscimus cum jus malue et enicimus qui opium accipiunt, vinus autem cum oleo roseo enicitur et rosa cocta. -- Enectiones ad tenesmos : Ad tenesmum autem molestantem in initio aqua et oleo et mel enicimus, aut cum lenticla et decoctione et mel enicimus, ptysane sucus cum oleo roseo hi quibus apostema in stomacho aut colo rupta est enicimus. - De mensara clysteres: Mensura autem enectiones sunt eminas autem enicimus eminas et tres in quibus maxime inflammationes et ulcerationes in intestine sunt longaone, et repraemit que sunt superposita scybala. - De clysteres acros : Clysteres acros utimur ad sciaticos et suspirium patientibus, et ut non ad stomatico sit oppressio ventositatis spiritus clysteres emagogos onisifori fit clysteres de garo siigitur supradictis libanum aut acacia 30 luri piscis insalati ex aqua maritima. Est autem confectio ejus haec : mel emina media, aqua maritima eminas duas aut sali solice tres et aqua dulce oleo cotile tetarton unc. iiii. Ammiscent samia L iiii; reumatizantes vero ul-35 autem aliqui ova duo. — Clysteres ad mortales fungos: Qui fungos adulteros comedent eniciendi sunt de nitro et absentio et rafani sucus et rute decoctionem; - Clysteris ad paralisin: lon-40 gaonis intestina ad paralisin intestini longaonis cum enicitur non continent

Item clysteres disintericis Justi diatrosofistae.

Aa

Inprimis clysteres uteris de suco origanganthe resolutae aut cimi rose apozima inicis.

medicamen; quodsi non contenetur multi salmoria enicerunt; alii autem sales ammoniacos cocliario minore admiscuerunt enectioni; nos autem gomo zae myrta simul decocta partes tres tra- 5 insanatas olivas albas quantum cyati sunt sex inicimus; - Clysterem ad lumbricos ascaredas : quibus autem ascaredas nocent salemoriam aut centauriae decoctionem inicitur aut absenti aut lu-18 pini aut aloe aut cedria cum praedictis decoctionibus; a me autem experimentatum est sucus myatidos herbae potus per dies tres quantum est quarta pars sextarii; et saepius acceptus his quibus 15 ascaredas elidit; - Item ad lumbricus clysteris: quibus lumbrici molestantur lupinorum decoctionem enices, aut bregma ex hoc infundis aut ros aut salemoria; - Clysteres ad tenismun: qui-20 bus delectatio adstellationes frequenter fiunt, salemoria modice puram enices; quod si sanguinem facit aut ulceratio est intestini, poligonie aut plantaginis sucus aut myrtae nigrae in vino decoc-25 tae enicis. Quibus etiam admiscimus aut libanum aut acaciam aut yposistida aut sidias aut stiptirias. - Clysteres ad ulcera intestinarum in dysinteria. Disentericis ergo si ulcerata sunt intestina, si 30 sine reuma fuerit, cum lacte vaccino aut caprino admixto lycio Zii enicemus cum gessamias Z iiii; quod si cum reuma multa aut nimia effusione fuerit carte conbustae cinus aut lentisci husti cinus aut 35 diacarto trociscum cum aqua aut ex decoctionem stipticarum specierum enicis.

[CHAPITRE XX, p. 35.]

De balanis.

De balanis.

Balanus utimur saepius scibalarum . Balanus enim utimur saepius prop-

causa ut deducantur. Cum mel non coctum thimus inmixtus balanos facimus, Conficiuntur autem et ex resina terebentina et nitru: fiunt etiam et sale asso cum mel et nitro: interdum et cognidium modicu; cum haec et mordicacionis excitat, propter quod unguendus est anus oleo. Quodsi pyretrum et piper mixtum sit facit paralyticis et qui et centauria miscetur peci et cerae et fit ad veretri paralysin. Hutile etiam est infantihus acinum salis ano opponere. Etenim conficitur de ficis et nitrum aut uva passa cum nitro et cymino.

ter scybalas educendas et ad eos quibus clysteres propter alias causas non educunt stercora; finguntur autem balani cum sale asso et mel et de nitro. 5 Thimus autem cum non coctum melle mixtus. Fiunt etiam balani et resina terebentina et nitru et de coccognodio admixto mediocriter facit, sed mordicationem excitat, propter quod oportet ex frigdores inflationes patiuntur. Nam 10 loca ipsa oleo tangere. Adhuc autem et piretrum aut piper admiscendus est et fit utilis ad parilitycus et his quibus ex frigdore nimio inpneumatosis fit. Centauria autem admiscitur cum pice et 15 cera, et fit utilis ad eos quibus paralysis in virga patitur. Infantibus autem et grano salis ano impositus jubat. Fit autem et de ficos cum nitro balanus aut cum uva passa et nitro aut cymino.

[CHAPITRE XXI, p. 36.]

De capitis pargationem.

Ad caput purgandum.

Capiti consistentes humores per ore 20 aut per nares est purgatio adhibenda; quodsi non grandis sit causa masticem et piper das masticandum; quodsi plus purgare volueris dabis pyretrum et rizia masticandum. Nam et anemonis radix masticata flegma detrait et capparis radicis corticem masticata educit humores. Aquosa enim superfluitas ex his guis flegma fuerit gargarizius est adhibendus; fit igitur de senape cum oximelle aut sapa et origano aut ysopo decocta; ego autem miscui totum cum garizandum; nam gargarismum de sinape conficis sic: senapis & i, infun-

In capite residentes humores per sputa educuntur; si quidem parva fit humectatio molesta, admisces piper cum mastice et dabis masticandum; si autem amplius caput volueris evacuare stafidagria das cum mastice et [g]lyci-25 pyretrum aut stafidagria cum mastice dabis ad masticandum. Sed et anemones herbae utraeque radices masticate flegma educunt et capparis radices, cortices masticata; si est aliqua superque dicta sunt detrauntur; nam si pin-30 fluitas, educitur. Pingues autem et gluttinosa flegmatica per gargarismum extrahitur, id est senape cum oxymelle aut sapa aut origanum aut ysopi in eo decoctio; ego autem miscui cum oxyoxymelle et sinape; - et hoc dedi gar-35 melle senapem; aut certe hoc modo confectum origanum ÷i, glyciriza ÷i, piretro ÷i, ysopo ÷i, thimu ÷i, senape

Aa dis pridiae in aceto emina, alia die sublato de aceto teris diligenter, paulatim cum ipso addendo aceto; et cum fortiter ad suptilitatem triveris addis mellis dispumati eminam, et simul totum teris; et post haec singula quartaria per dies tres gargarizandum dabis; - Item alium gargarismum: Cefallicis ysopu 💠 i, origanu 💠 i, agria stafidos 🜣 i, senape 🔄 ii, puleiu fas-10 que anemones; omnes sucus infundunciculum unum, mellis lib. ii, sapa 🔆 ii, acetum i; coquis donec ad tertia veniat; partem sinapem solum tundis et in cocto postea mittis; - Item aliut qui dos agrias iii, elleboru albu iii, glycirizae radices iii, cyclaminus ysopu ∠ iiii, senape ∠ iiii, mel dispumatu & i, acetu & i, aqua de fonte % i; coquis herbas cum aceto et aqua, et pos-20 ad hec saponem repluis cum suco betae tea proieceris herbas mittis mel et gargarizet diebus tres. — Quodsi per nares purgari opus fuerit sucos anagallis aut anemones aut betae et folia cucumeris fusi purgant, aut simul mixtos cum decoctione betae facit bene. - Item purgatorium capitis ad crudos et spissos humores deponendos: Saponem solvis cum suco betae et ex eo medicamine unguis 30 mittitur; similiter autem et cum oleo palatum et uva; hoc ipsud etiam medicamen inrinon facit. Saepius eum usi sumus infundentes in naribus, Similiter etenim gitter cum aceto acro infusum ipso aceto teris diligenter et in naribus infundis. Eodem igitur modo et cum oleo tritus et injectus facit quod et Arcigenes in obclusione narium utchatur, illut autem superiorem cum aceto a 40 cia; quodsi pro nitro claterium mittis, for-Creton autor ad ictericos utebatur.

unc. i, ircus ÷i, stafidagria ÷ i, puleiu çi, caricas numero quinque; mel libra una, aceto sextarium i et 5, sapa in: coquis et das ex hoc gargarizandum can-5 tarum unum. - Si autem per nares purgare oportet inritantes cerebrum medicaminibus acribus, ex quibus aliqua ex eis sternutaverit ammovent. Purgat vero per nares anagallidis herbae sucus utretur in naribus vel inmittuntur, ipsi tantum per se uniuscujusque sucus, sed bete et cocumeris agrestis sucus de foliis in nares missus per se ipsum et cum betae extrahit totos humores principales; stafi-15 decoctionem aut sucus ipsius; ptarmi autem, id est sternutamenta crudis humoribus qui circa thorace et pulmones sunt et capitis contenentur partes non expedit. Ideoque inlinimenta oris fiunt et inlenis palatum et circa uva et bene purgat. Hoc irinon dicitur et cito invenitur, et cui mittitur ad fetra aut spiritum. Saepius autem usi sumus irinon silvatici sucos in naribus singulatim in-25 in naribus de gitter cum aceto acro tritum aut cum oleo; cum aceto acro hoc modo usi sumus : ante una die infunditur in aceto acro, et sic postridie tritum colas ad linteum et in naribus infusum et tritum vel colatum in naribus mittimus cum oleo. Enim Argigenis cum usus est in constipatione narium, cum aceto autem gitter usus est Criton ante una die in ipso aceto, alia die cum 35 auctor. - Ad hictericus: Cyclamini sucus cum mel ad hictericus bene purgatae equali mensura; fit autem inrimus puluer hoc modo confectus: cyclamini sicci radicis pulver i, nitro crithurus semuntiorem facis mixto pulvere cum canna aut

festula exsufflas in naribus; et cum in naribus miseris pulver sursum deorsum que eum caput ut adtendat faciant et sputent humores qui se in ore collegunt; 5 hec purgatio sine molestia fit .-- Item ad aurium causas hoc modo inrinum facis: Cyclaminis sicci pulver ∠xx, yreos ∠iiii, nitro erithu Li; hic evacuat caput et aures pristino revocat audito.-Inrinon ad 10 caput purqundum : Gitter i, sales amoniacas∠iiii, elaterin∠iiii, tritis admiscis oleo sycionio aut yrinum aut cyprinum donec ceroti habeat spissitudinem; reponis medicamen in buxide cornea et cum 15 opus fuerit inungues intrinsecus nares, et jubeat ut spiritum trahat ad se. Hoc inrinon jubat eos qui habent diuturnum capitis dolorem et qui oculorum nimia habent infusionem; epylemticus jubat; 20 educent de capite gluttinosus et spissos fortiter humores de cerebro qui ibi sunt, et sani fiunt.

[CHAPITRE XXII, p. 38.]

Ad menstrua deducenda.

Ad menstrna educenda.

Aa Omnia duoretica data purgat menstruam: brassicce radicis decoctio et poet crisantimus et dyptamnus et erucae semen. Purgat etiam et adpositio oris matricis qualia sunt ruta contrita cum mel, aut radices aneti ustae cinus cum tum, aut adpositum, aut murra soluta ni vino, aut leporis coagulum.

Quaecumque enim sunt diuritica omnia, brassicae radices decoctio pota tum datae purgant, perre radix et ruta 25 per se radix et ruta et crisantimum et diptamnum et eruce semen. Movit autem menstrua adposita horis matricis ruta trita cum mel, aut aneti radices hustae, aut cinus earum adpositum, aut mel aut cum porri sucus, aut alium tri-30 smirna trita cum vino, aut leporis coacolum.

[Chapitre XXIII, p. 39.]

Quae sudorem movent.

Ad sudorem provocandum.

Sudorem movent herba camimella Ad movendum sudorem est gamiLa trita, cum oleo menbra perunguis tota fricando siles, pyretrus, cacrios, anissos similiter in oleo missas et tritas, nitrus assos cum oleo, flos salis oleo temperata opu cyrinaico in aqua resolutum inlinito et fricato corpore adsumitur et si bibatur ad magnitudinem ciceris similiter operatur.

mella sicca et trita cum oleo si superficiem corporis cum eodem fortiter defricetur; siles, pyretrum, cacri, anisu similiter cum oleo adhibiti faciunt; nitro 5 assus non satis tenues tritus cum oleo facit, et absanthus cum cyprino oleo, opos yrinaicus cum aqua resolutum et infrictionem corporis adsumptus et potus,

[CHAPITRE XXIV, p. 39.]

De aerum qualitate. Galieni.

Ad aerum qualitatem. Galenus.

Optimus aer est omnino mundus si ludibus ascensum habeat turbulentum. neque ex aliquo baratru venenosa aura mittente ascendat. Sic et qui ex aliquo rivu vel cloaca qui purgat civitatim turvius nebolosus, et non utilis qui clevo aut montibus excelsis circumdatus nullam possidet auram.

Obtimus aer est si mundissimus est fuerit et neque nebulosos, neque ex pa-10 et non sit in eo odor neque ex lacis aut paludibus ascendens turbolentus neque ex aliquibus baratris venosa aura percurrens adpareat. Aut ex cloacis quae purgant civitatem, turbatis ex his aeres bulentus manat; malus est etiam et flu-15 pessimi sunt, et qui nebolosi sunt similiter inutiles sunt, quemadmodum et qui in cavo loco undique montibus altis circumvallatur nulla in se excipit auram.

[CHAPITRE XXV, p. 40.]

De fumentationibus et sacellis, et cataplasmatibus et ventosis.

De fumentationibus. Galenus.

Belaxare solent fumentationes cutem corporis et eventationem vel digestio-20 factionum fumentationes cutes corporis nem facire et in inflammationibus sanguinem subtiliare et digerrere et superfluos humores partes calefaciendo resolvere; oportet ergo ante fumentationem evacuare corpus flevothomo aut 25 toto corpore ampliore, ex suo calefactus catartico. Humidae vero fumentationes inflammationi éxpediunt qui ex colerico generantur humore; siccae autem fumentationes qui de suptili et aquoso sanguine fiunt; nam sine mordicatione 30 humorem generatas; siccae autem fufumentationes his qui cum mordicatione sunt humores erunt adhibendae:

Largare consueverunt omnes caleet facile eventare faciunt loca quae tument et in inflammationem facta sanguinis extenuatur et eventatur; et si superfluitas multa quaedam fuerit in locus solvitur fumentando; oportet ergo ante fumentationem evacuare totum corpus. Humidae quidem calefactiones inflammationes juvant sub colerico mentationes quae ex subtili et acoso sanguine flunt; sine mordicatione que autem mordentiam suptiliantur pingues et glutinosi humores. Calefacere autem praecordia vel stomacum fumentationibus et cataplasmatibus cum cautela semper oportet, sed in illis lanquoribus solum calefaciendum est in quibus nihil est superfluitas humorum totius corporis; habundantiam nam his qui humoribus sunt repleti nimis malum est. In initio vero veniente reuma adhuc 10 omnibus mala est in novissima. In iniin locis patientibus quae repellant vel repremant adhibiri oportit; quodsi jam desinet fluere a medicamen stiptico continentur spissi et pinguiores humores in loco patienti et ibidem generant pessi-15 tur pinguior facta, et postea tempus esse mam passionem, unde oportet laxativis medicaminibus que ducant et evacuent qui continentur humores; maxime autem quando in epar aut in ventre continentur superflui humores stipticis laxa-20 haec loca. Et sic post hec tempus fit ut tiva sunt miscenda; propria enim in illis locis continenda est virtus. Et quando tempus est ut digerantur illa que ibidem sunt infixa tunc oportit loca ipsa ex decoctione absenti cum oleo fumen-25 lino oleo aut scinino aut masticino. tari oportit aut emmelino aut scinino ant masticino. Similiter autem et cataplasmata sit composita calasticis qui relaxare et suptiliare possint cum ea autem patientibus aut aliis intestinis aut musculorum ypocondriis aut 'peritoneu admiscendum nihil tale est 'de rebus stipticis quemadmodum nec vissuperfunditur humor neque plenitudo aut superfluitas humorum in toto corpore est. Semeliter et ventosas utimur; nam si plenitudo humorum prius evatio passionis.

vero calefactiones quibus mordicant humores, expediunt mordicantes etiam calefactiones, extenuant pinguis et gluttinosos humores. Calefacienda est au-5 tem vpocondri et fumentationem et cataplasmata, sed non semper utilis est, nam in his solis inbecillitatibus adhibitur in quibus nulla superfluitas habetur in toto corpore; aliis autem tio autem adhibita reumatica passionem quia in eis ut reprematur adhibere oportet ut reprematur quod desuper fluit aut certe conspissata reuma receajam perspiciendus est ut laxetur quae contenentur et sic evacuetur; et maxime quando in epar aut ventre discendit superfluitas stipticis utere proprie ad diaforitica adhibeantur," ut ea quae constricta fuerunt, relaxata digerantur; ad haec autem fit ex decoctionem absenti in oleo fomentari oportet aut me-Simili autem modo et cataplasmata conpositam ad haec similiter habeto virtutem ex calasticis leptomerus, id est extenuantium habentium partem, et que stiptica et amara virtute sunt. Colo 30 amaras vel stipticas. Cholum autem patientibus aut aliorum intestinarum aut 'in praecordiorum muscolorum aut peretuneu a Grecis nominatum; miscenda nullatenus sunt quae stiptica esse sicae nec matrici; quando autem neque 35 probantur quemadmodum neque vissicae aut matrice neque, ut dictum est, ut supercurrit adhuc humor, adhuc etiam plenitudo inest superfluitatis in corpore toto. Ventositas autem uti oporcuamus et sic utimur, non tamen in ini- 40 tit corpus jam evacuato, et non in initio passionis utimur.

[CHAPITRE XXVI, p. 42.]

Item de cataplasmatibus Licii auctoris.

Spargit que congregata sunt et resolvit que collecta sunt et sudores extrahit et duritias vel scyros mollat et lesiones in sola manuum vel peduum sanat fermentum cum oleo sufficienti malaxatum 5 solarum sanat; oportet autem fermenadhibere; quodsi fortiorem volueris facire admiscis mediocriter nitrum. Si autem cum aceto fuerit resolutum et coquatur ut pinguior fiat hutilissimus est ad splenis et epatis sciron, nam si lo resolvas et coquas ut inpinguiscant. thimum et puleium et absentium his misceatur, cum fermento melius facit. Item si ficos pingues cum seminibus suis bene tritos ita ut ipsa semina trita sint diligenter cui addatur oleum iri-15 mentum. Ficos pinguis fortiter in pila num modice. Facit at duritias nervorum et nodorum collectiones duras factas et extensas ita ut nec eas flectere valeant vel ad isciron maxime viscerum et epatis facit. Quodsi adcipiant modi-20 et ad scyros ubi fuerint in articulis hucum nitrum rumpunt sinus vulnerum et sudes extraunt: si autem admisceantur ficis maturis puleius aut origanus aut thimi coma, aut absenti equali pondere, ydropicos jubat. Coctis autem ficis for 25 leium aut origanum aut thimum coma titer ut perexsolvantur et tritis iterum coquis cum aqua ipsa ubi addis farinas hordei et tritici ét coquis cataplasma uteris ad fymata que non cito maturanmittere addis butyrum. Quodsi rutae folia trita admisceantur cataplasme facit ad dolorem intestinarum ex ventositate factu; jubat etiam et cyminum similiter mixtum adjunctum oleo.

De cataplasmatibus. Lyco auctor.

Quae congregata sunt et dissolvit dura sunt haec cataplasmi et spinas et cannas vel filicem extrahit et seyros et duritias mollat et contritiones in pedibus tum acitum malaxare cum sufficientem oleo et sic eum impones; fortiorem autem si eum facere volueris, nitro admiscis mediocriter. Si autem cum acito utilissimus fit ad splenis et epatis scvros; si autem et thimum et puleium confirmetur et absentium cum fermentum admisceas obtimum fit medicacum seminibus tunsus ita ut nihil ex eis non tritum invenitur aliqua portio et hoc commiscetur yrino oleo modico; facit autem hec ad duritias nervorum mores remanserunt, maxime splenis et epatis. Quod si addas et nitrum modicum, rumpit vulnus et extrahit scolopas; quod si admisceas conficis sic factis puaut absentio terius tritu et tricoscyna, ydropicis expediens est. Nam et coctis sufficienter ficis ita ut solvi possint et resolutos iterum coquis cum aqua in qua tur. Si autem volueris pinguedinem 30 cocti sunt et admiscis hordei farina aut triticea et iterum coquis donec constitutio sit catapli: juvat autem fygmata quae non facile maturiscunt. Quod si aliquid unctum vis addere, butyrum miscis. Si autem 35 rutae folia trita admiscis in intestinis dolores ex ventositatem generatas sanat; et cyminus/similiter facit admixto oleo.

[CAP. XXVII, p. 44.]

De balneis et frigidis aquis.

Laudamus ergo frigidas aquas lavare, sed non laudamus; dico tamen eis expedire posse qui non multum cibos vel potiones utuntur et caute contenenter vivunt et labores expedientes utuntur. Expediunt etiam eis qui multum infrigdari opus habent natare autem extatis tempore juvenes constitutis repletis carnibus, sed ante calefactos mixti, neque labores fatigati, neque indigesti, neque post vomitum aut catartici potione accepti, neque insomnietatem patientibus expedit; istis enim

periculo labores solvit, plenitudines digerit et calefacta ab extu membra temperat et mollit, et spiritum diffusum in patum eventat et somnum facit et carnes replet. Est enim hutilissimum omnibus et viris et mulieribus, et infantibus, et senibus, et idiotis.

Nam calida balnea optima sunt, et sine

De balneo.

Laudis in aquis frigidis lavare; non existimo autem expedire his quicumque modo ad saturitate mesus accipiunt, sed his qui in laboribus degunt et cibos 5 sicut conpetit utuntur. Sufficit autem his qui multum opus habent infrigdari amplius in frigida nature (lis. natare) debent (lis. estatis) satis tempore juvenis et qui maxime carnes sunt repleti ante frictioni. Sint igitur neque luxuriis 10 calefactis frictionem. Sint autem neque mulierum commixti neque ciborum nimietatis refecti, neque indigesti, neque a vomitu vel ventris habentes solutiones, neque post vigiliis; periculosum periculosa sunt aquae frigidae lavatio. 15 est enim si quis sic utatur aquarum frigidas lavationes. Calida autem lavacra obtima sunt sine periculo corporis. -De calidis balneis; - calidum vero balneum gravissimus est et sine periculo, quolibet loco constrictum, vel constip-20 corpus solvens, id est indigestione, et plethoras digerit, id est plenitudines, eventat et quae calefacta sunt mitigat, et malaxat, et ventositatem spiritus diffusam et ubicumque infulta sunt relaxat, 25 et somnum facit, et carnem replet. Est autem ad omnes causas sine periculo, viro et mulieri et puero et seni.

[CAP. XXVIII, p. 45.]

De balniis ex epitideuseos, id est de balneis excogitatis. Antilli auctoris.

De balneis excogitans, Antillo.

Excogitata balnea ad calefacienda membra preparamus ubi frigidorem excludere vel auferre volumus; haec 30 vendum corpus aut spasmus mitigandos enim et doloris et spasmos mitigat et labores et frictiones causa; fiunt enim

Excogitatis igitur balneiş calida preparamus aut datum corpus aut ad solvel dolores et perfricationes causarum; fit autem ad calefaciendum lavacrus in

hoc modo confectae aquae calefacientes iste ubi mittis puleium aut origanum aut ysopum aut thimum aut satureia aut folia lauri aut pyretri radices et his similia. Diaforetica autem balnea faci- 5 retica autem sunt balnea quia subtiliare mus ubi suptiliare volumus omne corpus; fit autem diaforetica aqua si salem aut nitrum accipiat, sed et ipsa aqua marina per se facit. Et si mel misceatur in aqua fit diaforetica aqua si et acci-10 aqua diaforetica fit haec aqua sed et ex piat ex sarmentis vitium cineres aut ubi acentidas fuerint decoctas. Similiter ad tumores et ad duritias remoliendas et inflammationes malvarum decoctio facit nes vero et reumaticas passiones facit et plantago et poligonia cocta aut sidia aut rosa aut rubi cimas similiter coctas. Ad spasmos vero utimur ea que sine reumaxime igitur juvantur ydreleum ex aqua malvarum et s'enigreci decoctionem. Ad duritias autem que absque inflammatione sunt utimur que eventare et digerere possunt.

qua aqua decoquitur puleius aut origanus aut ysopus, thymus aut satureia aut laurus aut piretri radix vel his quae sunt similia; addimus autem et oleo. Diafovolumus totum corpus; fiunt autem balnea diaforitica ubi sales fuerint in aqua missa, aut aqua ex mare aut nitrum in aqua mixtum. Mel autem admixto sarmentis cinus aut de arciotidas decoctiocrus (?). Ad inflammationes vel duritias permanentes inflammatis locis utimur malvae decoctionem ubi admisct lini seminis et fenigreci. Ad flegmo-15 cimus linum semen et fenum grecum, id est post multos labores dolentes nervos vel ossa dure (dare?) sanitatem. Ad reumaticas vero passiones cum inflammationem exsistentem, ubi plantago et mate ad inflammationem scribsimus; 20 poligonia herbas incoquuntur, aut sidia aut rosa aut robi cimas. Ad autem spasmus sperantibus utimur quidem ad éa quae sine reuma sunt inflammationes, maxime autem jubantur ex ydroleo mal-25 vas et fenus grecus. Ad duritias autem que sine inflammatione sunt his ipsis utimur quae ad diforisin opus sunt ut exhibeantur. Infrigdare autem et constringere per balneis quae frigida est et 30 stiptica sunt materia adhibentur.

[CAP. XXIX, p. 46.]

De naturalibus aquis calidis.

Naturaliter igitur aquarum calidarum in usu haec abentur: sunt nitrodes, sunt sulforeas, sunt salsas, sunt stiptiriodes, sunt bitumineas, sunt calcansita ex omnibus supradictis. Omnium ergo aquarum calidarum virtus talis est De naturalibus aquis calidis.

De aquis naturaliter calidis est enim et rosa et salsa est, stiptiodes est, solforea est, aspaltodes est, calcantodes et sidirizonta, id est ferrea; est etiam et thodes, sunt ferrugineas, sunt compo-35 composita. Ex his igitur omnibus naturaliter aquis calidis virtute sunt calida et desiccativa quam plurime, et maxime

ut calefaciant et desiccent corpora humana; expediunt ergo humida et frigida qui sunt natura. Nam .... expediunt capiti et thoraci, reumatizantibus et stomacho infuso habentibus, ydropicis tumentibus ex egritudine flegmaticis; stiptiriodes autem aquas aemoptoicis et vomicam stomaci causa patientibus, mulieribus etiam inordinatae purgantipatiuntur. Solforeas igitur aquas nervis malactica est et calefactoria et doloris mitigativa, stomacum enim dissolvit et vertit. Bitumineas vero aquas caput recalefacit enim et mollat. Calcanthodes vero urit (ori Ab), tussis (tunsellis Ab) et uvae et veretri et oculis expedit. Ferruginea autem stomacho et splenu lenes facire ut virtus residens diu corpori penetrare possit.

expediunt humidis et frigidis. Jam autem quae nitrodes est vel salsa expediunt capiti et thoraci reumatizanti et stomacho humido et infuso habenti; 5 faciunt et ad idropes et tumores ex egritudinem patientibus vel flegmaticis; stiptiriades autem aquas faciunt ad eos qui sanguinem reiciunt et sanguinem stomacho habenti, et mulierum quae bus, et eis quae frequenter avorsum 10 non secundum ordinem purgantur et frequenter abortiant. Solforeas vero aquas calidas nervis malacticat et calefactoria et dolores omnes mitigat et stomaco dissolvit et evertit. Asfaltodes auplent et sensibilia loca male accipit; 15 tem caput replet et sensibilia loca ledit calefaciendo et mollat. Calcantodes enim ori, tonsillis et uve et oculis precipue utilia sunt. Sidirizonta, id est homa, et spleni utilissima sunt. Oportet hutilissima est. Oportit autem solia ipsa 20 autem lente in aqua piscine ingressum facere et virtus reparato corpore accedens perveniat.

[CAP. XXX, p. 48.]

De dropacis.

De dropacis.

Dropaces longis aegritudinibus expediunt; oportit autem admisceri simul que calefacere volumus amplius pyre-25 miscere eis sigalem super his quae trum, cacreos, asfaltu; si autem desiccare plus volumus amplius addamus sulfur vivum, salem, sarmentorum cinus; quodsi adaperire volumus.

Dropax igitur diuturnis maxime passionibus expediunt; oportet autem adcalefaciunt amplius, pyretron, caori, asfalton; si autem desiccare opus est solfor vivum, salis, cinus sarmentorum; si autem aperire vis, limnistem et eu-30 forbium.

[CAP. XXXI, p. 48.]

De senapismum.

De senapismu.

Senapismum enim fortior est dropaci et longissimis multum expediens passionibus; oportit igitur senapismum

Senapismus vero fortior est a dropacis, in diuturnis factis passionibus multum jubat; oportet autem senapem

Aa adhibere in pegris et stupentibus passionibus et in carnosis locis et non multum sensibilibus: mensura autem virtutis cius secundum locorum est qualitate et quantitate temperandus; in autem minus sensibilibus locis qui molestatur fortior est adhibendus, ita ut nigritiem in carne faciat et tumorem in gyro et post balneum vissicas faciat mediocres; in cute in autem facile et cito sentienti-10 cunda cutis corporis. Conficis autem bus locis mitius oportit uti sinapismum; mensura autem senapismi talis sit usque ad rubore carnem adducant. Confectio autem senapismi haec est: oportitautem ante una die caricas in aqua tepida infun-15 rantur, et sic postea acrum senapem. dere et altera die fortiter expremere et terere diligenter, et ita acrem senapem qualis est syriacus vel egyptius, et dum teritur superfundis paulatim aqua ubi caricas fuerint infusas; et cum bene fuerit 20 ubi infusas fuerunt caricas; post haec senapis tritus sic postea caricas tritas supermittis senapi trito; quod si acrem facere volueris senapismum, duas partes sinapis et unam de caricis mittis; si autem medium, equalia pondera mittis; sin 25 si autem medium vis facere equales vero mitiorem, senapis tertiam mittis partem et duas partes caricas admiscis. Cum autem tuleris medicamen, ducis ad balneum et in solio mittis; post balneum vero si dolores nimii aut robor grandis 3º dormires nimii aut rubor vel vissicas fefuerit vel vissicae se levaverint, linteum infusum in aqua et oleo roseo mixtum superponis; sit autem aqua aut ubi malva decocta est aut feni greci sucos, et post haec cerotum de oleo roseo factum aut 35 post haec cerotum de oleo roseo cum cum cerossa imponis. Hoc enim sciendum est quia ex aceto factus senapismus infirmior est et minus operatur; nam hoc et ergo experimentavi et alii plurimi qui ante me fuerunt nobilissimi medici. Pro-40 tum est, Optime autem scyaticis utiliter prie autem hoc medicamen sciaticis.

utere in pigras passionibus et in partes carnium quae non facile sentiunt et insensibilis sunt; mensura autem fortitudinis sit quod molestantur fortiter 5 patientem, ut libida caro fiat et altiora sint circa ea loca et post balneum vissicas in his mitius fiant in cute; quae autem facile sentiunt loca mitius utere senapismum cum mensura et sit rubisenapismum hoc modo: ficus aut caricas oportet autem una die in aqua tepidam infundere, et post haec alia ·die fortiter terere donec diligenter teaccipis qualis est syriacus et aegyptius, id est quibus ex labore nimio ossa et nervi dolent (voy. p. 837, 1, 3); singula tritus admiscis et superfundis paulatim bene collecta in uno caricas et senape simul permixtis; quod si nimis acrum facere vis senapismum duas partes senapem ad unam partem ficos admiscis; mittis partes; si autem leviorem vis uti mittis senapem tertiam partem et duas partes de ficis addis. Cum autem tuleris medicamen et balneum usus fueris, si cerit, lenteum infusum in aqua et oleo roseo superponimus, aqua autem sit de malvis apozima aut suci ubi fenus grecus bullierit vel decoctus fuerit; et psimithium utimus. Scientes vero quia in aceto senapis infusus imbecillior fit; cataplasma ergo sperimentavi cum acito, sed melius est cum aqua, ut dicfacit.

[CAP. XXXII, p. 50.]

De solio qui cum oleo fit.

De oleo facto.

Solium vero quod ex oleo fit ad eos hutilis est qui multo tempore cum frigidore febriunt vel qui nimium laborando perfrixerint et doloris patiuntur nervorum qui circa ossa sunt positi, quos sinodismos greci vocant, vel eis qui spasmos nervorum patiuntur, et ad cos qui urinae difficultatem patiuntur. Oportit autem quintam olei partem ad ignem calefacere, reliquam vero partem in 10 facere in balneis. solio mittere, et ita quando calit superfundere ut sit temperatum in quo aeger descindere possit.

Quos debemus in oleo his qui diuturnis cum rigore febribus laborant et eos qui copos patiuntur (ici la glose déplacée dans le ms.: id est..... do-5lent, p. 836, l. 17-18), qui febrientes dolores patiuntur, et his qui dysuriano vexantur. Oportet autem quinque partes olei ad ignem calefacere; caetera autem in balneo in solio sufficienter calida

[CAP. XXXIII, p. 50.]

De ydreleo.

De ydreleo.

Qui autem in ydreleo demittuntur, infirmantes cum sindone deponuntur in 15 qui imbecilli sunt cum sindone in solio ydreleo. Miscetur autem oleum et aqua aequali mensura.

Qui autem in ydreleo dimittuntur mittuntur. Admiscis autem in oleo aqua sufficienter autem nihil minus ab eo.

[CAP. XXXIV, p. 51.]

De recorporativa adjutoria. Galieni.

Galeni de recorporativis adjutoriis.

Omnibus diu aegrotantibus cum tarde comvalescunt et non facile relevantur metasincretica adjutoria, id est 20 nihil juvare videntur adjutoria recorporecorporativa, que a methodicis sunt appellata, quod etiam omnes medici adhibere solent; ego autem metasincretica adjutoria hoc modo usus sum distemperatus naturaliter de calido frigido sicco et humido a propria recedente natura, contraria contrariis adhibui; nam si a natura sua plus a ratione

Omnibus autem diuturnis passionibus quam plurime patientibus cum rativam quam Greci metasincreticam vocant, quam methoticam nominant curam omnes methodici solent facere; ego autem in quibus aut distemperancontemplando qualis vitalis locus est 25 tiam aliqua si sit humida aut frigida aut utreque mixta in patientibus locis consistens quae senape et tapsia sunt adhibentur medicamenta vel his quae sunt similia; nam siccis et calidis talia non

frigidior locus effectus est senapismum aut tapsia aut his similia eis adhibenda sunt que roborem corpori cum calefactionem inducunt, quod Greci finissint adpellant sicca et calida removendo. 5 dieta ciborum. Saepius enim medici offendunt non discernendo passiones : nam dum frigidas et umidas aegritudines patiendo malus nutritus cibos leduntur et sic in diuturnas incidunt passionis.

adhibeo. Saepius autem ledunt qui non cognoscunt passiones quia multos hominum frigidae et humidae passiones molestias ingerentes pessimos utentes

[CAP. XXXV, p. 51.]

De finissin, id est qui roborem corporis facit. Galieni.

Cardami semen roborem corpori inducit et calefacit quemadmodum et senapis; item aenule radix similiter operatur. Nec non et stercus silvestrium cum cardami semen contritum et cretum pro senape et ad sciaticos et emigranii dolores et ad scotomaticos et ad cefalicos et ad planontas et tenuntas aut huc ad nefreticis et cyliacis et ad podagricis et artriticis qui adhuc nondum poros fecerunt.

Ad humerorum dolorem 1.

Peci : i, pecula : ii, caricas : ii, saenape 🔆 ii, saenapi facis pulver; ca-25 ricas teris et resolvis pici et picolam supermittis et cum panno imponis. --Item ad dolorem musculorum, et humerorum: Fabace farina cum afronitro teris, addis aceti et ova et permixta 30 conficis, et cum stuppa imponis.

corpore et calefacit, quod Greci synissi

appellant quemadmodum et senapes; enolae vero radix similiter facit. Nam columborum satis subinde usus sum et 15 stercus columborum satis frequenter usus sum et cum nasturcii semen tritum et cretum pro senape usus sum ad scyaticos et emigranicos et scotomaticos et cefaleas et catapleuros aut omoplalumborum doloribus diuturnas, et ad-20 tas aut tenuntus, aut pro has dolentes sui, et adhuc ad nefreticas et cyliacas

passiones et podagricos et artiticos cum

nodo constitutos.

Quae sunt quae roborem inducunt

in corpore.

Nasturcii semen roborem inducit in

1 Ce chapitre, donné par Ab, manque dans le grec et dans les autres traductions.

FINIT LIBER PRIMUS.

LIVRE II.

DE LA SYNOPSIS.

Pour le livre II je note seulement quelques particularités : Les mss. de Paris 621 et 626 (Aa et Ab) ajoutent une petite préface que je publie d'après Aa. De même le ms. de Leipzig a aussi une préface, que je reproduis également.

De virtutibus simplicium medicamentorum diximus ¹, nunc de gradibus eorum tradimus. Simul etiam et pensas et mensuras et coctiones dicere habemus (Aa).

In primo enim libro de gemnasiis, flevotomum et catarticis, vel aliis loquuti sumus, nunc autem in hoc secundo libro de virtute simplicium medicamentorum erit (Li).

Voici une autre préface donnée par le ms. de lord Ashburnam (As). — Voyez la description de ce ms. en tête du volume.

Quecumque enim scire oportit medicum vel exercere ad salutem saecundum valitudinis sive contraria generalia curationum adjuturia in primo libro dedimus. saecundum ordenis tempus exiet ut de simplicium diversarum genera herbarum, seo pigmentarum. In hoc secundo libro uniuscujusque virtutis naturalis vel gratus earum aut quibus possint subvenire passionibus breviter dibeam explanare.

Les deux manuscrits de Paris omettent, pour le chapitre LvI (p. 69), en tout ou en partie, un certain nombre de paragraphes qui se trouvent dans le grec et dans les manuscrits de Laon et Leipzig. Ainsi manquent dans les manuscrits de Paris les paragraphes 41, 42, 43 (en partie), 52, 60, 61, 62, 64, 65, 67, 73, 75, 76, 77 (en partie), 78, 79, 80, 81, 89, 91, 92. — D'un autre côté, les ma-

¹ Ceci ne se rapporte pas au véritable livre I de la Synopsis, car (voy. la description des mss.) dans Aa le livre II en grec est devenu le livre III, attendu que le livre II de ce manuscrit latin n'est que la partie alphabétique des médicaments du livre II, Ad Eunapium. (Voy. dans ce volume, page 598 et suiv.) Dans Ab, cette partie alphabétique est fondue avec le véritable livre II de la Synopsis. — Dans Li, au contraire, la préface se réfère bien au vrai premier livre de la Synopsis.

nuscrits de Laon et Leipzig traduisent les paragraphes 60 à 62 de la manière suivante: Alos achnis (Ganus ganissa Li) eligenda est lenis et colore cyanon, equali et sine lapide et bono colore. Mais il est évident, si l'on compare ces paragraphes avec Dioscoride, V, 126, 128, 130, que le texte grec a deux lacunes et que les traductions latines ont été faites sur des manuscrits identiques à ceux que nous possédons et qui sont mutilés; seulement les traducteurs n'ont probablement pas tenu compte de tous les débris du texte et ils ont rapporté à l'efflorescence de sel ce qui appartient au carbonate de cuivre terreux.

ADDITION AU LIVRE II DE LA SYNOPSIS.

A la suite du livre II de la Synopsis (p. 95), les mss. Aa et Ab ajoutent une longue série de recettes dont la plupart semblent tirées, mais abrégées, d'un livre de Justus sur les clystères. Le texte de Aa est plus étendu que celui de Ab. C'est le texte de Aa que je reproduis, avec quelques variantes tirées de Ab, et mises entre parenthèses en lettres italiques.

DE CLYSTERE JUSTI IATROSEFISTE EN EPITOMI.

Sciendum est aute omnia quia quando febrium nimius fuerit ardor, subtrahendus est mellis quantitas ad iniciendum in initium egritudinis; nam tunc calida et sicca magis aumentantur, quia mel calidus est et siccus. Quod si multorum dierum fuerit passio que relaxent opus habent amplius; et ideo in ardentissima febre et cholerica passione, antequam initiatur, aqua potui danda est et sic est iniciendus.

Clystere in febribus de furfuribus. — Quibus in febribus multo tempore duritia permanit ventris ita ut scibalas velut lapides duras et siccas generentur et intestina arefacta non edocant stercora, forfores tridicias (triticias) decoquendis erunt et ex ipsa apozima erunt iniciendi.

Clystere de bete. — Betae autem apozima et maxime radicum ejus his expediunt, ubi plenitudo ex superfluis humoribus habundat et ignita sunt intestina et venter, et quibus patiuntur renes. Solent enim in febribus extendere dolores.

Clystere centauriae. — Centauria igitur cholera et flegma deducit et in febribus emitritaicis expedit, his qui fortem sunt virtute et egritudo eis aumentatur, in quibus olei subtrahenda est quantitas et mellis amplius est aumentandum. In forforum autem apozima oleus est aumentanda quantitas; in autem betae apozima utrique, id est oleus et mel equales esse debent; nitris (nitri) vero quantitas est augmentanda. Sciendum est ergo, ubi aliquis leditur, si ex pingues et spissos humores centauria est inicienda.

Clystere coloquentidae. — Coloquintida igitur non est centauriae similis virtute; coloquintida enim que circa caput sunt passiones juvat; id est freneticis utilissima est, et carumenis vel qui gravitatem capitis patiuntur. Facit etiam et ad maniodes vel melancholicis, maxime autem eis qui superfluos humores habent in

cerebro, unde et scotomum et caribarias patiuntur, et ad emicranii dolorem et qui auditu aurium gravantur, et oculorum gravitatibus vel doloribus ex flegmone patiuntur, et his qui in summitate (insomnietati) subrubeos (subrubeus) habent cum capitis gravitate et reuma in capite pinguist (pinguis est), et venter corum difficiles habet secessos.

Clystere calaminthis. — Calaminthis apozima enicitur pleureticis et hi qui yleos dolore patiuntur aut cordapsu vel his [68 v°] quibus pedes reumatizant et articolorum doloribus molestantibus, et quibus nervorum dolores sunt. Mellis et nitri minuenda est substantia et addenda est olei quantitas; ad ylei autem dolore vel intestinarum, quemadmodum et pleuriticis yperocos membranum torquetur.

Clystere de anetu. — Aneti autem apozima his facit quibus facile patitur stomachus, maxime si fastirius (fastidius) molestetur et bromodis qualitas ructus excitet insuaves, et si stomacus flegmonem patiatur. Superaddendum est igitur et cyminum in ipsa coctione et minus mittendus est oleus et nitrus, et amplius mittendus est mel 1.

Clyster apozima aprotani. — De aprotanu autem apozima enicitur his qui lumbricorum patiuntur molestia cum aliis tribus speciebus; sed plus admiscendus est nitrus.

Clysterem per etates. — Manifestum est igitur ut de singulis aetatibus qualiter conficiantur clysteres dicamus. Pueris enim qui humida sunt natura, ut desiccentur, nitrum et mel amplius addendum est; juvenibus minus est mel mittendus et oleus est aumentandus; senibus vero e contrario aumentandus mellis quantitas est, frigidi enim sunt.

Clyster cottidianariis. — Cottidianaris febribus nitru amplius est mittendus; mediocriter autem mel et modice oleum cum apozima centauriac.

Clystere tertianariis. — Tertianas febres patientibus amplius est oleus mittendus, cetera duo minus; apozima autem sit de beta, sepius autem de ydrorodino utimur.

Clysterem quartanariis. — Quartanariis autem hisorropon erit materiae qualitas; simul ergo cum aqua coquere oportet elleborum nigrum, et sic iniciendi sunt.

Clysteres eis qui cum frigore causon patiuntur. - His vero qui cum frigore cau-

¹ Le ms. Ab omet les six paragraphes suivants.

son sebr...... lini semenis apozima iniciendi sunt; coquendus est igitur sapa et levius iniciendi sunt tantum quantum continere potest. Plus hutilissimum autem hoc est et his quibus intestina acri humores consistunt.

Clysteres de papaberis apozima et ydroroseu. — Adhibendus est igitur his qui desiccati sunt plus a natura et ex hoc insomnietatem patiuntur. De ydreleon enim clisterem opus habemus quibus in renibus lapides generantur et non consistentem frigidam aut calidam lesionem, sed ipsa exsistente corporis substantia, quia ecticas febres et maragnius commemoravimus manifestum est et his que expediunt explanare, nam ectica ex nimio calore; marasmos autem siccidior appellatur, quod et gyras nominant, quod latini senecionem appellant. In prima egritudine quidem nimio manente calore lini seminis apozima est iniciendus. Inde declinatione effecta passionem pro apozima lini seminis adsumenda est ydroroseus. Quodsi contraria fuerit distemperantia, ydreleon, quia paulatim passione manente ad marasmon decedit. Infrigidata igitur per longo tempore passionem ydromellis est adhibendus; quod si jam totus maragmodis effectus est, oleum est admiscendum.

Enecter (aeneter) cholicis. — Cholicis clysterem imprimis uteris butyru partes duas, cedriae partem unam, oleum cotyla media; cyminum coquis in oleo et sic uteris, quam utilissimum in fortissima virtute stomaci consistentem; in quibus autem inbecillior virtus stomaci est adipes anserinos simul resolutos cum oleo laurino adhibendus est; juvat enim etiam si flegmon sit absque plenitudine humorum. Enicimus igitur [69 v°] ubi nimii et principales molesti sunt spissi humores. Enectionem qui de cedria et butyro conficitur adhibitus quidem es[t] probatissimus, qui cum fuerit adhibitus depositos humores et remanentes reliquias malitiae, adipe resoluta cum oleo, adhibemus; amplius autem jam dolore minuente sufficit solum cyminum in oleo frixum enicere moderatim; sed si forsitam tenesmodis apparuerit causa, ut frequentius surgant ad sellas necesse est frigidus insit humor, et ideo castoreum tritum diligenter cum oleo iniciendus est, simili modo et cyminus ethiopicus coctus cum oleo et ruta facit, maxime silvatica, nam etsi alius edatur, perfectius relaxat. Juvant etiam civi quales sunt cyminus et piper et puleius et his similia; haec enim omnia ad frigida distemperantia sunt adhibenda. In autem calida temperantia optimum medicamen est Filonius, et magis si recens est eniemenos; enicitur autem admixtus interdum aqua, interdum etiam oleo; flos (filus) est autem et quando cum suco coliandri quibus nimis infesti sunt dolores et insomnietatem patiuntur nimiam 1.

Clyster dysintericis. — Acacia partes duas, sucos orizae partes tres cum myrta simul decocta; ex his facta commixtio iniciendus est medicamen unc. iiii; sup-

¹ Ce qui suit, jusqu'au chapitre De cataplasmatibus, manque dans Ab.

tili mellis facta spissitudinem inicitur. Quod si aegritudo, malitiosa magis effecta, amplius opus habet medicamen inplasticon, ita ut altiora in intestinis ulcera non sint, sed in summitate consistant; quantum enim extenditur passio, in tautum oportet subtrahere inplastica; adde autem opus sunt stiptica.

Item aliad emplasticon medicamen. [scil. clyster.] - [70] Tragaganta soluta in apozime rosae addendus est etiam sucus orizae duobus . Haec ergo in initio adhibendum est; quod si jam cancer intestina occupaverit et fetor sit amplius expedit tunc ut iniciantur suco lenticlae cum mel mixtum et maxime ponticum: est autem et quando ei admiscemus steptiria rotunda; sic enim poterit ut mel et lenticla purgent et stiptiria desiccet. Quod si amplius cancer possideat intestina ut et membra quedam carnium putreda vel corrupta deponat, oportet prius cum sale inicere ammoniacum; est enim leptomeris communi sali. Quod si primum medicamen clysteriatus non fuerit juvatus de lenticla et mel, contemplandum est ue forte ex nigris choleribus initium fecerit aegritudo; et si ex hoc esse cognoveris causam suisse generatam; quantum igitur periculosior es[t] causa et pessima. tantum fortiora sunt adhibenda adjutoria; oportet ergo sales ammoniacos partem unam, aganthes aegyptias partes tres, elleboru nigra tantum quantum et sale miseris ammoniacos; coquis igitur cum aqua aganthen aegyptiam et elleborum. et in apozima ipsa resolvis salem et inicis. Quod si non fuerit juvatus et passio augmentata in pejus decedat et cancrus altius infixus ipsa intestina consumat. magis fortiora sunt adhibenda adjutoria; utendum est igitur ad haec sandaraces, arsenicu et asbestu, aequali pondere; hoc enim adjutorium his adhibendum est quibus putredo nimia in intestinis facta et carnes putridas deponunt, etiam in extremo debeniunt. Ubi autem jam modica [70 v°] salus est et in extremo detinentur infirmi nedum fortia iniciuntur; per enim his leviores sunt curandi, id est vinus myrtites cum acacia tritus aut certe vetustae cartae cinus cum vino stiptico resolutus. Oportet autem et Musa trociscum cum vino et mel enicere; quod si ad presens non fuerit, ali caccabum trociscum; sufficit enim hoc cum vino solo adhiberi denectionem; hic enim et purgat et cicatricem inducit et reuma instante repremit. Et haec quidem composita sunt, simplicia vero ad hac sunt : ros syriacus potus et per clysterem injectus juvat; sed et mali granati tunicas vel ipsi similiter; saepius autem arboris ipsius radicum cortices vel cimas de eo coctas in aqua injecimus et multum juvati sunt. Hoc ipsud autem facit et rubi radicibus aqua in qua decoctae sunt si iniciantur.

Item de clysterem Erodoti autoris. — Sive ex deliciarum usibus corporalium, sive naturalem facilitatem intestinarum patientia, sive defluente natura, sicut in Germania et Galatia et his similibus locis contingit, sive propter frequentem spiritu ventositatis exalationem vel strufos, sive propter frequentem dysinteriam et cholicam passionem, sive propter localem ani lesionem sive in aliis alteris quibus

rebus ut non sequatur venter prohibeatur ut clysterientur festinandum est ex habundantia aquae calidae aut aqua et oleo, aut feni greci, aut lini seminis, aut ficis siccis decoctionem pehise aque continentur intrinsecus evacuari possint. Hoc autem et in febribus est obserbandum.

Quibus materiis in usu ad clysteriandum sunt. — Decoctio centauriae, gentianae, absentiu, coloquentidae, epithimi, sucos ptisane cum sale, [71] ydromelle cum ova et sale, decocta feni greci, lini seminis, ficus (?), malvae, ydreleus, ydromelle, sales, aqua marina.

Acneme autem sunt utilia materiae medicinales. — Oleus per se et cum assalto et simul incocto cymino, aut absentio, aut ruta, aut adipes porcinos, vel sebi caprini, aut butyro et suci feni greci, lini seminis, tritici, alicae, orizae, lenticlae, rosae, myrtae, sidiae, rovilacte; ad enim educendum bentrem habundantius hutiles clysteres sunt mesiacres. Ad autem ex capite extrahentes vel a collu aut thorace acriores utendi sunt; addiuturna autem sciada acres injectionibus utendum est; ad autem dolores ypocondrion et intestinis cum oleo puro aut simul coctis ruta et cyminu et absentiu, aut de asfaltu cum oleo. Quod si squibalorum obclusio fuerit, de lini seminis et decoctione malvae et feni greci cum oleo. Quod si timor fuerit ulceris in decoctionibus sucorum et lacte per sae, aut cum amylo iniciendi sunt. Quodsi ad continendum stipticas species opus habuerint, de lenticla et rosa et sidiae decoctionem, cui admiscendum est et plantaginis et poligonis et ypocistidos et acacia et sucus ros; quae enim ulcerata sunt loca lycio et ros et ypocistidos sucum et lacte et amylo et plantagine curandi sunt; quae autem in apostemate suppuserantur intestina de lacte initiuntur, et sucum ptysinae cum ovis ad paragorizandum inecitur. Quod si multum fertur, cum his menestratis adjutoriis, eniciendi sunt trocisco melan [71 v°] aut Andronio cum lacte aut sapa aut aqua; si autem fortiorem eum uti volumus, cum vino, cancros autem cum supradictis curabis in intestinis trociscis. His enim medicamentis qui curandi sunt prius panem eis ante dandus est modicum ad edendum, qui febriunt cum aqua, qui vero non febriunt cum vino puro.

De cataplasmatibus Erodoti autoris. — Febrientibus, si inmineant dolores et viscerum inflammationes consurgant, cataplasmandi sunt de lini semine et feni greci, et hordei, aut tridici farinas, simul omnium, aut aliquibus ex eorum decoctis in ydromelli. Quod si dolores violenti extiterint perseberantes, ante decoquis radicem ibisci sine enterionem; et sic eas postea teris et tritas ipsas radices ibidem remittis; et iterum cum supradictis pollinibus coquis.

Ad epatis flegmonem. — Ad cpatis inflammationem facis cataplasma de hordei farina in ydromeliti, ubi antea decoquis camilean, aut camepitin, aut polion, aut

asaron, aut meu, aut daucu. Bene autem facit si ficos simul cocuntur cum radicibus evisci; sit autem ficorum equalitas pollinibus et herbarum partes tres. Quod si his adhibitis dolor non minuitur, addis cataplasmati resinam pytuinam aut picis siccae : iii.

Ad enpneumatoses. — Ad inflammationes vero addis hordei farinas, cyminu tritu partes tres, aut aneti semen, aut apii, aut fenuculi; haec autem coquentes cum oleo, et conficitur cm ss (cum supra scriptis) pollinibus; simul etiam coquentes rutam viridem et anetum plurimum. Si autem per haec dolores non solvuntur, addendum est in coctionem cataplasmae mel quartam partem [72] absentiu aut camilea, aut tragoriganu, aut centauriae comam, aut ruta trita cum mel, et calida superponenda est.

Ad inflammationes thoracis et ypezocotus. — In autem thoracis et ypezocota, id est menbrana qua generant pleureticos (qui gerant pliuriticis) admiscenda est iris illirica, aut si opus fuerit, ad purgandum hervi farina et tolu et erisum ¹.

Ad pinguem et inflatam ypocondria. — Quibus autem ypocondria pinguior cum humore in febribus diuturnis extiterint contra natura cum gravitate carnes adulteras vel alienas, cataplasma inponis de hordei farina aut tridici aut furfures non satis percretas cum aceto et mel coctas.

Ad splen (ad his pleniticis). — Spleneticis autem admiscendum est capparis radices tritas quartam partem et mirobalani sucos, aut cortices tritas, aut cyclaminu equali pensa admixta. Facit autem et evisci radices coctas in aceto et mel tritas superinpositas.

Cataplasma ad pas colligendum. — Ad pus vero faciendum tridici farinae addis picis aut resinae terebintinae ÷ iiii, et nitru et fimu columbinu ÷ i, simul admiscens et ficos. Aliqui etiam et fermentum de tridica simul admiscunt.

Ad reuma ventris et intestinorum. — Ventris autem reugmam abstinendam cataplasmamus ex hordei et tridici farina cum mel et aceto coctam, cui addimus mala cidonia, stipteria humida, acacia aut galla, aut ypocistida; quando quidem aliqua ex parte mittimus, quando autem omnio. Hutilissima autem sunt mali granati tunicas, id est sidia coctas, in posca et tritas, et cum ipsa posca farina hordei, et [72 v°] tridicae quod sufficit; et iterum simul cocta donec se totum colligat adhibetur.

¹ Le ms. Ab omet ces quatre derniers mots et les remplace par les douze derniers du paragraphe suivant, dont il omet ainsi tout le commencement.

Ad sciaticos. — Sciaticis autem cataplasma adhibenda est ex capparis radices corticem cum ficis aut ireos pollines cum feces siccas vini resolutis cum aqua, et coctas similiter, aut cum farinas hordei, aut tridici et inpositas, aut hordei farinas, aut tridici cum ruta in mulsa coctum adhibitur, aut pilas cupressi tritas cum vetustos adipes porcinos inponis, aut sales tritos cum pice liquida inponis. Facit autem et cucumeris silvestri radices pistas et coctas in mulsa cum lolii farina.

Ad aemorroidas thoracis. — Ad sanguinem ex thorace proicientibus cataplasma adhibenda est tridicea farina cum mannes mixta et ovi albumen temperata imponis. Item: Plantaginem aut rovi (rube) aut poligoni aut eleseni, seu singulatim sivae permixtae, cum alfita suptile simul tritis aceto; aut cum tridicea farina facta cataplasma inponis.

Ad cancrenas. — Ad nigredinem carnium cum inflammatione ortas in vulnere quod cancrenas vocantur cataplasma adhibes de hervi farina aut lolii cum mel et aceto, aut copressi pilas tritas, aut lenticla cum rosa aut plantagine, aut sedia cum pane, aut rafani corticem imponis.

Ad urinarum continentiam. — Hordei et tridici farina cum ruta cocta cataplasma inponis. Item: Apii semen per se solum aut cum farinas, cataplasmabis. Facit etiam et dauci cretici semen cum oleo sycionio; item. Evisci radices cum oleo sycionio et modicum aqua coctas et expresas, admixta suco rutae [73] tertiam partem, conficimus cum suprascribtas hordei et tridici farinas et utimur; interea et his sucis rutae cum castorio facto ceroto superponis.

Ad paralysin. — Paralyticis autem in initio cataplasma est adhibenda communis, in diuturna autem passionem de senape est adhibenda; quando quidem per se, quando autem cum ficis aut pane superponenda sunt¹.

Ad defectum. — Ad continendam vel relevandam dejectam virtutem hutilis est cataplasma de dactulis thibaicis, in vino infusos et tritos cum pane aut alfita, cui admiscenda est quando quidem sorba, quando autem mespila, quando etiam mala cydonia aut pira; frequenter enim mutari oportet et in stomaco cataplasma inposita et ventri vel thorachi.

Ad prohibita menstrua revocanda. — Cataplasma superponenda est pectini et lumbis vel coxis admixta humeli si artemisia trita et pulciu et centauria et thimu et ruta et alia omnia qui tali sunt virtute.

¹ Les deux paragraphes suivants sont omis par le ms Ab.

Ad causos stomacu. — Causos autem paragorizamus cataplasmata que fit cum aceto et mel cocto, hordei farina et tridici; aut cum posca cocta cataplasma et oleum (alio) et mel et dactulis patitis cum mala cydonia ¹ et alfita et rasura cucurbitae et melones; per se aut cum pane similiter et porcacla et vitium cimas et intyba et strignu et semperviva et coriandrum viridem cum oleo roseo admixto aut oleo melino; frigida enim cataplasma permaneant donec incalescant. Haec ergo mitigant, et commotiones febrium leniunt, nam calida cataplasma in declinatione est adhibenda ².

Ad lumbricos. — Quibus lumbrici molestantur farina lupini aut serifo aut absentio aut gitter aut semen coriandri; fortiores vero species singulae cum ydromelle coquis cataplasma, que autem [73 v°] leviores sunt cum farina lini seminis cui addis fel taurinum. Optimum autem est in his psilliu aqua calida coctum et mixtus ceteris.

Inflamatis cataplasmatibus. — Adhibetur autem ceteris inflammatis locis et in collo et tenontas posita dolores tollit.

Item ad lumbricos. — Farina lupini cum fel taurino distemperata et superposita umbilico extrahit lumbricos; asfaltus cum gitter tritus benefacit; persici folia in pila tunsa ventri et cerebro inposita hoc operatur.

Ad tumores catuplasma. — Sepius igitur salis cum oleo tritus et inlitus tollit tumores. Cataplasma vero adhibes tale: Ireos • i, herba perdiciados • i, capparis radicis corticem • i; teris diligenter et coquis cum aqua maritima aut salemoria; et remissa axungia vetere addis et superponis tumori sciron; quod si tumor sciron fecerit, medullas et adapes et farina tridici et feni greci et oleu cyprinu et coctas ibisci radices, mixta omnia simul. Est magnificum medicamen.

¹ Ab omet ces huit mots. — 2 Ab omet ce qui suit.

LIVRE III.

DE LA SYNOPSIS.

- 1. Emplastrum tetrafarmacum qui et basilicon (interl. écrit. cursive: ad pus faciendum vulneribus). Cera, sevu taurinu, colofonia pice sicca, aequalia pondera. Quodsi volucris cum facere ut cito digerat vulnera et carnem repleat, admiscis libanum partem unam ad partes tetrafarmaci duodecim, aut ut satis tredecim partes. Et dicitur basilicon aut macedonicus.
- 2. Emplastrum enneafarmacum. Enneafarmacus medicamen pus movit; sanat fistulas in thorace b et syringia post ablata callositate; facit etiam et ad matricis duritiam; et si ulcerata sit matrix sanat. Conficitur sic: cera, medulla cervina, adepes anserinos, scvu taurinu, terebentena, mel, oleum roseum, butyru, oleu, cicinu; singulas libras mittis, et conficis. Aliqui enim, pro roseu et cicinu, 10 mittent oleum susinum, quod est oleum liliacium, factus sicut roseus de flore lilii. Purgat igitur et cicatricat et carnes replet.
- 3. Emplastrum dia catmias ad cicatrices vulnerum ducendas. Catmia usta et cum vino tincta, calciteos assu ana libra una, cera libras duas, colosonia libras duas, oleu mirtyte libra una, vinu italicu quod sufficit: Teris calciteos et catmia cum vino donec humidum cerotum efficias; cera autem et resina mittis in ulla nova resolvis, et in mortario super species metallicas quae trita sunt effundes, et teris diligenter, et uteris ad diuturna vulnera ut confectus est, nam ad recentia vulnera cum ceroto olei rosei quem conficis sic: medicaminis $\angle$ viii cera $\angle$ viii, oleu roseu quod sufficit.
- 4. Emplastrum dia pepereos. Leuce Attali ° facit ad vulnera ulcera seniorum et carnes delicatas habentibus, et infantibus et mulieribus et enuchis, et vulnera humida habentibus, et tibias vulneratas sanat, vel scorticaturas sanat et vulnera maxime in geniculis facta et si ossa nuda sunt superinducit carnes. Conficitur sic: Litharguiru $\angle$ c, cerussa $\angle$ c, cera alba $\angle\angle$, terebentenis $\angle$ xxv, libanu 25 $\rightarrow$ iii; aut certe $\rightarrow$ i 5, stiptiria scitis $\angle$ vi, piper $\angle$ iii, oleum vetus cotylas duo, aqua cotylas duo, quod ad pensa faciunt libras binas. Litarguirum et cerussa tritas cum oleo aqua conmiscis, et quoquis ut fiat amolintum, id est ut jam non

^{*} L... et dicitur .... maced. om. LL.

L... pus movit; facit etiam ad inanis percussionis quae fiunt in thorace LL:

° L... Empl. attoalicem (ad talicia Li) album diapipereos et politium (obolu pro et polit. Li) LL.

quoinquinet digitos, ctiam ut sit modice subdurus; et sic mittis cera et resina; et cum se adunaverit, mittis libanum primo et postea stiptiria et piper facis mandalia; et uteris ad utcera narium vel scabias cum oleo roseo resolvis et uteris. Magnum est satis d.

- 5. Emplastrum fenicire qui et diacalciteos Galieni. Adapis porcinas veteris sine 5 sale siliquas duas, oleum vetus libras iii calciteos - iiii, lithargyru libras, iii 1 Calceteus tundis et cernis tricoscinu, mittas in mortario cum tribus libras, oleum teris diligenter donec tenuissimum fiat, ita supermittes lithargyru tenuissimum tricoscinatum quem iterum in alio mortario diligenter tenuissime teris diutis-10 sime multum tempore cum calceteus mixtum et maxime in sole, ut cum oleum humectandi causa permaneat; supermittis eis novissime axungia remissa libras ii, et sic postea simul cum oleo mittis in caccabo coquis agitas cum spata dactalicias sublata cortice viride de foris ut possit proprietatem humoris tradere medicamentum. Sufficit autem in coctionem finicon uniu cladus eos grossiore parte ligni 15 utere in spata et facturam, alteram autem spate partem frequentius eam incidis et purgat aut alba fiat ut possit in medicamen relinquere virtutem donec constitutionem mediocrem ceruti habeat; si enim ab initio mittas eam consumitur ex coctione sucum spate quem volumus permanere amplius medicamen propter quod stipticus est. Et de ipsa spata recidi oportet quaeque ad medicamen exhustum est, 20 et totum solum proiciendum est, caetera autem partes utenda sunt ut dimittat in medicamen ex se humorem. Hoc autem oportet fieri et bis et ter das siccata spata. Manifeste autem oportet spata viridem esse et ipsa incisa. Conficis et uteris 1 ad vulnera cruenta, et que vix cicatricem inducunt et vulnera que sinus habent desiccat e oleum resolvis medicamine; et facit ad omnes inflammationes et a5 ad podagras et artriticos, et in initio et in augmento et in statu et declinatione in quibus sunt dolores nimii, et ad inguinas et ad usturas et ad cimethlas et ad fracturas, et in omni reumatica passione; solvitur autem sic, oleum minus sit medicamini maxime in extate ita ut sint decem uncias medicaminis et novem olei 52.
- 30 6. Emplastrum clorathi. Curat cava vulnera h et mundat et replit resoluta oleo roseo. Recipit haec: Cera colofonia ana lib. ii, iu. - ii: oleum cotylas duas conficis et uteris. - Emplastrum decromum. Fit ad delicatas et molles carnes ha
  - d L... et piper ..... satis] et piper aliqui pro piper cyperum mittit, curat hoc medicamen ulcera senum (renum Li) et eis qui habent carnes molles et ulcera humida, sanat autem et scorticaturas, facit autem magnifice et ad tibias et jenuculos vulneratos et his quorum ossus carnem nudatus est LL.

. L ... glutinat LL.

L ... in initio .... declinatione] in omni tempore LL.

E L... Ad plagas autem et vulnera aequali pondere medicaminis et cera et alis ad osso (ure Li) solvuntur LL.

h L .. curat .... vulnera] senus (re-

num Li) vulnerum LL.

bentibus, facit et ad cruenta vulnera, et ad nervorum incisiones. Recipit haec : calcu cecaumenon — i, stiptiria scistes — i, ammoniacu thimiamatos, — i, cera colofania axungia porcina lib. singulas, acetum i 3.

- 7. Emplastrum pentatheon. Cera, sevu taurinu, colofonia, pice spana, calce viba; solvis species et tollis de igne, et postea spargis calcem. Facis mandalia quas solvis sic: medicaminis iiii, cera iii, oleum lib. i 4.
- 8. Emplastrum siptacam. Colofonia, cera, axungia, yoscyami sucos aut folia equalia pondera; conficis et uteris.
- 9. Emplastrum myrsinatum. Lytharguiru vi, cera lib. i, oleum myrtite lib. ii, vinum quod sufficit. Conficis et uteris, facit ad usturas et ad papulas inflammatas 10 et ulcera leves generatas. Emplastrum diasiricu. Ad ea que supra. Lytharguiru i, plumbu ustu i, syricu ii, oleum myrtite lib. i. Emplastrum diapsimithiu. Psimithiu ii, lytharguiru ii, adapes porcinas recentes lib. ii, cera lib. ii, oleu roseu vi. Conficis et uteris.
- 10. Emplastrum album. Ad ut supra, maxime ad usturas. Lytharguiru i, 15 thui apiru i, psimithiu i, cera iiii, oleu myrtite quod sufficit ⁵.
- 11. Emplastrum copton platisma. Ju i, terebenthines ii s, cera v, lepidos calcu i, cabibliopega occultatum sicca; in mortario teris cera cum resina, donec se adunent, aut in pila, et pulvera superaspargis, et tamdiu tundis donec se omnia adunent; et uteris platisma aequalem vulneris magnitudinem 20 factam et semel in die solvis 4.
- 12. Emplastros aenemos, sive afra, sive barbara. Facit ad majores passiones, maxime in capite syringia facta, et ad vulnerum sinus, et ad fracturas, et ad epaticos et splenicos bene facit, et vulnus in quo ponitur inflammationem non patitur, et cito glutinat; et ad cartillagines incisas vel ossas mirabiliter operatur; facit 25 etiam ad reumatismos omnes¹; glutinat enim magnifice si excoriatur aliquod membrum mablato humore, si imponitur; est autem et eiscemos (loxaupos), id est sanguinem fluentem ex vulnere reprimit; facit autem et ad emptoicos, si duo plagella de alutas inductas et inpositas una in pectus et alia in metafrenas de retro, et sanguinem abstinet, et locum sanat unde fluit sanguis; facit et ad canis 30 morsum vel hominis, et omnino ad omnes res inpositus sine tumore curat; omnes plagas recentes victor existit. Solbendus est medicamen desuper vulnere,

^{· . . .} cera lib. i, frictis (et Li) lib. i LL.

L. . . facit. . . omnes] adhuc facit etiam

et ad ypiforas et senus LL.

in hieme die tertio"; in extate autem cottidie °7. — Conficitur autem sic: Cera lib. i, pice sicca lib. i, asfaltu lib. i, putuinis resina lib. i, mannis — vi, psimithiu — iiii, opupanacus — ii, oleu cotila una, hoc est lib. media, acetu \(\xi_s \) i. Cera, asfaltu tritu, oleu et acetu modicum in ulla rude mittis et resolvis; et postquam resoluta fuerint supermittis pice et resina; et cum mezococta fuerint tollis ollam de foco et refrigeras modicum; et sic mittis calcanthu tritu cum aceto ex illis duobus eminis, et paulatim mittis ne ebulliat et exeat foris; et cum totum permiseris reponis super focum lenem. Et cum amolintum fuerit levas de foco et mittis opopanaca ante una die infusa in aceto ex supradicta mensura, ita ut bene solbatur; et sic postea superspargis psimithium pulver et mannis simul trita diligenter, et ubi se coeperit infrigdando coagulare caute ne aduratur opopanax et mannis, et mannis mittitur; et sic effunditur in mortario, et teritur; et cum se infrigdaverit, facis magdalia, et uteris 8.

13. Emplastros dia geranios. Facit ad pinguissimos et spissos vel glutinosos. 15 residentes humores, et ad periculosam paralysin debilitata loca, et ad reumas omnes in articulis consistentes, vel in locis ubi humores contingunt, vel ad eos quibus debilitata loca sunt resoluta, et ad incylomata, vel ad ea loca que violenter evulsa P sunt. Jubat etiam si et in gubito aut in geniculo aut in aliquo alio membro piger humor et spissus insederit, aut si aliqua spiritus vento-20 sitas fuerit generata in quocumque loco; ganglyas q igitur sanat, et omnes collectiones r, et steatomata et atheromata; et omnem pigrum humorem qui in tunicis continetur solvit et desiccat et ad sanitatem perducit; facit etiam et ad aneurismata et cyradas et fimata; mollat omnem duritiam, et super apostemas inpositus pus facit, et rumpit, et suptiliat et glutinat, et ad sanitatem perducit. - Confi-25 citur autem sic : statuae aereae sordidae etodes rasurae, aque velut inlota superresidet, unc 5 xxiiii, cera - xxiiii, sandicu - xii, sandaraces - xii, terebentinis xii; quodsi siccior fuerit rasura, mittis terebentina xxiiii, geraniu, id est gruem, prensam; omnes pinnas ejus sublatas, mittis in olla rude, coperis et de luto inlitam in gyro coperturam in forno mittis; et cum pinnas ustas jam esse 30 credis, quando creta vel olla ignita est tollis; et ablato pinnas usturas colligis et diligenter tritas reponis; deinde cera resolvis ad lenes prunas et cum resina supermittis, sandarace et sandicu pulvis et agitas donec bene misceatur; post haec mittis in pila rasuram statuae tunsae et supermittis que sunt soluta et tundis fortiter ut permisceantur omnia in pila secundum rationem; et cum bene permix-35 tum fuerit tunc super spargis pulvera de pinnas et tundis iterato fortiter, donec omnia bene misceantur et fiat emplastrodes; et sic colligis et reponis; et ubi usus exigerit, uteris.

[&]quot; Per dies tres LL.

° L... in . . . . cottid. om. LL.

P L... sub violentiam octuslicipota (us-

liputa La) sicut ex audita fit sonitus. —

^{*} Contractionem LL.

14. Emplastrum diadiptamnu. Recipit haec: Diptamnu - xxv, camepiteos viii, camedrios - xii, camimelu - xiiii, trifallu - iiii, prasiu - xii, sfagnu v, pentafilu — iiii, artemesias — iiii, cyperu — vii, aristolocia longa unc. xxxy, ireus - vii, poliu - xii, centauria - xii, gentiana - xii, libanotidos vi, gagatu vii, lytharguiru cl, oleu vetere xlviii, cera xii, resina 5 nituina sicca xxxii, colofonia 1, terebenthines xiiii, ges ampelitidos xxv; quodsi non fuerit pro ampelitidos pice sicca mittis - xii; ammoniacus thimiamatos - xxxv, lepidos calcu ustu - xviii, propoleos - xii, difriges aut miltu sinopicu ..... psimithiu — xii*, aloes — xvi, calciteos — x, calcanthu - xxiiii, libanu albu - xii, smyrnes - vii, galvanes - xxv, opopa- 10 nacos - vii. Conficis autem sic: ante bullit oleum ad lene prunas, et sic mittis litharguiru tritu paulatim agitando cum spatula, donec colorem mutet et aliquantum consistat; et sic mittis picem aut ampelotidem una e duobus quod habueris; post haec mittis cera, et pos[t] cera resinam pytuinam, et colofoniam siccam tritum; post haec lepida, sic sinopidem aut difriges, deinde calciteos et 15 calcantu et cerussa; sic libanutu et murra et aloe, deinde terebenthina et galbana et opopanaca. Omnia ergo mixta competenter subtrahis ab igne et sic superspargis herbas pulvera facta, agitantes cum spata lignea; post haec novissime rhittis camimella 8 bis. Uteris autem medicamen ad nervos incisos et ad vulnera antiqua, et ad serpentium morsos et canis morsum et scorpionis ictus, et ad con- 20 dilomata et ganglyas et cyradas et parotidas, et fimata et syringia et cyronia, et ad mala ulcera. Extrahit igitur os fracta aut corrupta, et surculos et spinas infixas et sagittas et cannas et filicas, et sinus vulnerum digerit et glutinat et purgat et replit carnes et cicatricem ducit, et flegmones solvit 9. In thorace vero vel viscera bene facit, et duritias et scyros resolvit, ydropicis etiam prodeest; sed et 20 exsolutos habentes articulos restringit et ossarum fracturas solidat et cito ad sanitatem perducit, et vulnera difficilia curat, et cancros et nervos incisos et contritos vel fractos curat, et putrida et apostimas et cimetla et antracas et quecumque mollare oportet. Et reuma oculorum superpositus fronti sistit; resolutus oleo roseo facit ad aures pus fundentes aut ex veretro vel ano. Suffumigatus 30 autem ex eo facit ad frigidam et malitiosam matricem et ad eas que non concipiunt; educit autem et menstrua; et infantem s bis vivum sine periculo educit, sed et secundas si non sequantur extrahit. Jubat enim et periodicas aegritudines in panno inductus et fronti ante accessionem positus. Nam et in domibus subfumigatus serpentibus effugatis liberat et venena omnia amputat 10. 3 1

15. Emplastrum dia linu spermus. Facit ad cas passiones quae in thorace fiunt et malaxat et digerit et inflammationis nervosis corporibus mitigat; facit autem ad commutionis et ad tensionis podagricis et porus in articolis solvit. Lini semen

^{*} L... difriges (melox ii add. La) psymithiu xii LL. -- * bis L... intantem] pecus La.

partes duas, farina hordei partes tres, resina colosonia partes xxx, cera partes iii, resina copressina partes ii, thlaspeus partem unam, gamemillino partem, i, et cypressi pelas teneras et virides permixtas partem unam, oleo vetus partes duas, Resolvis cera cum resina ad carbones et mittis oleum et agitas cum spata; permixtum autem totum bene et tollis ab igne, et superaspargis copressi pilas minutatas, adtende ut non medicamen quae bulleat inslatus supermittis in caccavo; postea farina et sic lino semen, et ita thlaspeus, et gamemilla, et post haec iterum super igne reponis et agitas donec bene misceatur et collegat se in uno; et sic mittis copressi resina, resolutis omnibus, et relevas ab ignem medicamen et refundis in mortario et sic postea malaxas et uteris. (D'après LL.)

- 16. Emplastram de ieras herba, quam alii columbaria dicunt. Facit ad capitis dolorem diuturnum et recentem et ad emigranium impositus in frontem et in temporibus; facit autem et ad dentium doloris et ad oculorum reuma, et ad difficultate urinae subventrale positus, et ad scorpionis percussum et ad inflammationis nervorum locis. Jeras herba quam greci peristereonus vocant partes N v, colofonia partes xxiiii, cera partes x, oleo partes duas. (D'après LL.)
- 17. Emplastrum elefanis de durigniu. Facit autem ad articulorum et ecilominus et porus et fracturas; mollat enim et solvit culpabiles nascentias, quod difficiles ad solvendum duritias et [in] digesta; est enim et diacyticon et diaforeticus et 20 malacticus operativus nimis; et menima elefantus inponisse medicamini admisce usque dies x malaxas. Conficis autem sic: Dirignio recentem viridem aut siccum in umbra partes x, mandragorae radices sive virides sive siccas partes viii, panace radices partes v, colofonia partes xx, resina humida pituinis partes iiii, opopanacus partes ii, terebentina partes xii, cera partes xii, bdellio partes xx, acetum 25 album agrissimum cotila una aut amplius si suscipit medicamen. Durignio autem si fuerit virides totum cum radices collectum mittis in pila et tundis eum fortiter, superdistillas paulatim acetum; talia conficis admiscis mandragora. Radices autem panaces tundis et cernis sola mittis ibi et bdellio, et sic ante confrangis eum in ulmo, id est in pila, superdistillandum acetum et tundis fortiter ut 30 emplastrodis fiat, et commisces simul ante praeparatas et tundis; resina autem et cera solvis ad mollis prunas ante coquis donec emplastrum et amolentus fat, et sic mittis opopanaca ante trita et resoluta acetum; et post haec mittis in mortario tundis et teris fortiter donec se colligat medicamen totus, et post haec levas et manibus malaxas fortiter, et in vasum testeo novum aut aereum acetum ante in-35 fusum mittis medicamen et non eventetur, et non in dio dissicatus imbecillior fiat. (D'après LL.)
  - 21. Emplastrum, dia iteas t que reuma desiccat fortiter. Salicis folia virides

L... Empl. dia itaas quem Megas (ego egus La) adinvenit (invenit inveni La) LL.

sublata duritia de peccullis tundis in pila, et post haec mittis in ulla rude, et mittis vinum veterem album quantum sufficere possit ut infundatur, et cooperiantur folia contusa, et coquis diu ad ignem mollem, post haec sublatum de foco iterum mittis in pila et tundis fortiter, et post haec cum linteo spisso culas diligenter et exprimis ut facias de suco unam eminam 10 bis. Colofonia lib. ii, cera iii, oleu ii, resina cum oleo resolvis ad lenes carbones et sic mittis cera et agitas donec se resolvat. Tollis ab igne et cum tepuerit ita ut manus sufferri... poss.... mittis sucos salicis paulatim ne effundatur..... Et agitas donec totum unum corpus fiat, permixtus enim colligitur in vaso marmores, ita ut prius unguatur ipse vasus de suco suprascripto; et sic repositum uteris 11.

- 23. Emplastrum ad tinea capitis. Euforbium et tapsia ana $\angle$ ii, sulfor vivum et elleborum ana $\angle$ i, si nitrum non invenies album mittis albam cera $\angle$ iii. Cum oleo laurinum resolvis teris et uteris. Huic non invenies fortiorem medicamen ad diuturnas et incurabiles alopicias, id est tineam. Quodsi tapsia non inveneris pro tapsia mittis cardamonium semen aut erucac semen. Quodsi oleum non inveneris pro laurino mittis picem liquidam. [D'après LL.]
- 24. Item aliad Adamantium ad alopicias et ad ypopias. Alii combusti cinus cum mel uteris. [D'après LL.] Emplastrum " dia ytecis aenemos quem usus est Creton autor, sic scribens: Dia iteon emplastrum sanat igitur omnes vulnera cruenta, et articulos resolutos confirmat, et syringia inpositus sanat, et infusas carnes desiccat, et maxime si in summitate fuerit; facit etiam et ad crisipelas et ad alia multa preter usturas. Conficitur autem hoc modo: Miseos, calciteos, iu, psimithiu, gallas asianas non pertusas, stipteria scistes, stipteria rotunda, melantherias ana vi; resina pituina, cera, pice sicca, asfaltu, salicis folia, ana lib. ii, oleu ξ i, et iiii, calcanthu vi, sidia vi, acetu ξ vi; cum aceto folia salicis infusas dies tres; quarto die coquis donec excoquatur ad tertiam partem et remaneant ξ ii; sic cetera trita habeto; et mittis primo, iu et psimithiu, et melantherias, et folia salicis trita; et iterum teris diligenter; et sic alia que sicca sunt pulvera trita et tricoscinata mittis in mortario et teris omnia donec misceantur; et sic postea que liquata sunt superfundis et permixtum uteris ^{12} .
  - 22. Emplastrum dia cyricon diaforeticum. Digerit omnes vulnera: Litharguiru $\angle$ xvi, conciliarum cines $\angle$ xvii, oleu vetus emina una, psimithiu $\angle$ xx, tereventhenis $\angle$ xvii, libanu $\angle$ viii, aqua ξ ii, conficis.
  - 34 (suite). Emplastrum ad plagas et vulnera apalacrotas. Ad eos qui molles et delicatas habent carnes quos greci apalacrotas vocant, ad vulnera que vis sanan-

[&]quot; L... Emplastrum gloriosum et utilissimum dia LL.

tur: Cera lib. i, oleu roseu lib. i, psimithiu — viii, solfur vivu — ii, sales ammoniacos $\angle$ iiii, lepidos cyprias — ii, libanu — i, sidion — i, calce viva — i, stipteria scistes — i. Conficis et uteris.

- 39. Emplastrum dialon faciens ad apostemata, cyradas et ad omnia quae ferro aperiri possunt ut sine rumpant et aperiant. Sales ammoniacos lib. i, molibdenis lib. i, oleu lib. i, lexiva de cinere sarmentorum facta lib. i, fimus columbinu iii; mittis in mortario sales et cum lexiva teris diligenter ut omnino soluta sit salis, supermittis molibdina et oleum et fimus columbinum iterum, teris omnia simul ad spissitudine mellis et mittis in caccabu, coquis molli igne ut amolitum fiat, et uteris.
  - 34. Emplastrum ad fracturas. Pice brutcia lib. i : iiii, litharguiru ~ xvi, livanu ~ viii, terebenthenis ~ viii, sevu taurinu ~ xvi, galvanu ~ i, opopanacos ~ i, cera ~ iiii, oleu vetere lib. i, acetu ~ x; conficis.
- 25. [82] [Aliud] ad cancros, et vulnera fagedenica. Ad cancromata jam vulnerata emplastrum mitigatorium. Litharguiru (en cursive: id est spuma argenti) lib. i, cera lib. i, adipes porcinos lib. i, vitella ovarum assa, id est cocta, decem oleu cyatos viii. Litharguiru teris cum aqua mediocriter; superfudis et oleum, et sic vitella ovorum mittis et teris simul; adipes autem resolutas cum cera in mortario ubi litharguiru cum ova et oleum tritus est supermittis remissam ceram cum adipe et reponis. Et cum usus exigerit resolvis cum oleo roseo et cum mutaria lanea aut linea quemadmodum expedire videris superponis. Dolore autem jam mitigato admiscere medicamini oportet murra, ireos, aristolocias ana £ iii, hoc et qui sine vulnere est expedit 13.
- 26. Emplastrum ad carcinos satis magnum, et si jam cancer in multa aegritudine est occupatus. Et si se aperiendo aut serpiendo excomedit mirabilis est et operatibus, et usque ad sanitatem perducit; dicitur autem Adrianus. Confictur sic: Vinu Adrianu optimu £xx, ros quod coci utuntur quem greci libanotidos (en carsive: id est ros marinu) vocant lib. i; copressi pilas teneras, id est virides, lib. i, gallas asianas non pertusas vi, cassia fistula optima vi. Confracta haec omnia, infundis in vino supradicto diebus quatuor, et postea coquis donec tertiam pars aut quarta remaneat. Agitari autem oportet dum coquitur spata copressina; deinde expres sucus colatur et fit sicut mellis spissitudo et reponitur in ampulla vitrea; et cum opus fuerit utimur medicamen purum. Si jam nigra fuerint cancri vulnera facta, quodsi jam spissior fuerit medicamen humectandus est vino, et maxime mulieribus. Expedit ad dolores de cancro in matrice patientibus, cum lacte resolvendus est medicamen et jubat mirabiliter.

^{&#}x27; I... serpendo] nomades La.

- 30. Emplastrum ad cancrum, que dicitur corax. Libanu ii, i, u, iiii, terebenthenis viii, calcanthu xvi, cera viii, galla asiana viii, sebu taurinu viii, mel viii, oleu myrtite viii; acetum quod sufficit ad solvenda que sicca sunt; alia vero resolvis in caccabo. Et postea mittis libenu et superfundis in mortario et uteris.
- 27. Ad hernias, et gutturosos, et meliceredas, ad interoceticos. Copressi pilas virides et molles, cortices mali granati ana iii, vinu nigru quod sufficit. Coquis donec omnino excoquantur, et sic mittis in mortario et teris diligenter; et cum triveris mittis adipes porcinos veteres ut emplastri modum facias; deinde inducis in linteo et sic superponis; ante tamen reprimis intestina in loco suo et super 10 medicamen, molle spongia superponis. Solvis autem die tertio aut quarto.
- 28. Item aliat ad interocelicos, Adamanti autoris. Gallas asianas, herbe alica gnides radices coquis in vino bono stiptico, ut sit ceroti modus; et uteris cataplasma toto peritoneo, id est super pectine; et ipsum pectinem diebus septe et sanus erit; primo vero que labsa sunt intestina in loco suo ante revocanda sunt quam 15 imponatur cataplasma. Item ad interocelicos et meliceris Adamanti. Uva passa a[b]sque seminibus lib. i, cymini pulver vi, nitru vi, similiter utere; vide enim si propter ut se contineat, si necesse habet cia mastice superspargis.
- 41. Item ad bubonococelicos. Taurocolla $\angle$ i, sidia $\angle$ i, libanu $\frown$ i, ypocystidos cylu $\frown$ i. Sapa quod sufficit.
- 29. Item ad meliceredas et his similia Adamanti. Cera ii, terebenthinis ii, lepidos calcu ii, nitru alexandrinu i, solfur vivu i, canabi silvatici radices siccas $\angle$ xxxv; sin minus aristolocia rotunda ipsa pensa mittis *, stercus colunvinu $\angle$ xxxv, olcu vetere lib. i, coquis in oleo radices suprascripte. Et inblatas radices conficis et uteris **.
- 28 (suite). Item ad interocelicos. Copressi folia et cimas et pilas inmaturas et molles teris; ponis cataplasma et ligas. Aliqui etiam in vino coquunt; primo autem talia faciunt; maxime autem fit hoc infantibus vel his quibus humida natura est , et laxa, siccat enim fortiter et virtutem imponit $^{13 \text{ bis}}$. 28 (suite). Ad ydrocelicos. Uva passa sine seminibus $\angle$ viii, ameos $\angle$ xx, nitru rubeu $\angle$ viiii, ^{30} 0 terebenthenis $\angle$ viiii, mel pinguissimu $\angle$ xvi. Coquis mel et resina ut emplastri habeat spissitudinem; sicca autem facta pulvera uvae passe tritae admiscis; et cum bene tritum fuerit supermittis mel et resina resoluta; post haec malaxas col-

L... sin minus ..... mittis om. La. L... et virt. imp.] et roborat inpositus

[&]quot; Et inblatas . .... uteris om. LL. LL.

y L. . infusa corpora LL.

ligis et uteris; adsumis testiculum et virgam. Ut pausit aegrotans enim non lavet; solvis autem alia die et cum spongeas fomentas testiculum, eterum recentem medicamen superponis. — Item. Ad bruncocelàs, et ydrocelas, id est, ad gutturosos, et qui aquam in testiculis habent. — Bdelliu jejunus cum sputo mollas ut emptastri qualitatem habeat et uteris a. — Item ad bruncocelas Adamanti. — Galla asiana — i, lithu piretu $\angle$ iii, piretru $\angle$ ii, nitru $\angle$ i, terebenthenis $\angle$ ii, silfiu $\angle$ is, sandaraces $\angle$ ii, cera — iii, pice sicca — iii, adapes porcinos vetustos — ii, stipteria humida — i. Que sicca sunt vino italico coquis et alia teris, et liquida supermittis, levas et uteris.

- 31. Item. Ad bruncocylas quos gotturosos dicimus. Emplastrum dia alon, ad gutturosos et ygrocelas vel ubi necesse fuerit desiccare humores: Sales communes asas ita ut perurantur cinus ipsarum lib. i, cerossa lib. i, oleu vetere lib. i. Coquis ut sit amolintum et uteris 14.
- 34 (fin). Item ad haec Antemio, qui habet sulfor duplo, similiter lippidus
- 35. Ad vulnera putrida et fagedenica; ad vulnera fagedenica. Cata genus: Psimithiu viii, solfur vivu ii, lepidos calcu i, libanu i, sidion i, iu i, sales ammoniacos ii, stipteria scistes i, asbestu, id est calce viva i, cera i, oleu roseu i. Cera et oleum solvis, cetera teris et cerotum in mortario super pulvera mittis, et iterum teris diligenter. Uteris autem platisma equalem vulneri; et super platisma ponis spongia ex aqua frigida expressa.
- 36. Item. Ad fagedenica et antiqua vulnera, et vix ad cicatricem venientia, Adamantis: Bulbos scilliticos (en cursive: id est squilla) quod molle est in oleo & is, mittis coquis ad tertias et ex ipso oleo uteris, perunguens vulnus pinnas sine mortario. Hoc enim purgat carnem et replit, et cicatricem ducit, et quamvis grandis ulcus sit muscae in eo non sedunt, si ex hoc medicamine fuerit unctus. Item aliut ad hoc ipsut, Adamanti auctoris, ad fagedenica vulnera: Stafilinu folia trita cum mel superponis, optime curat, et si silvatica sit melius, sin vero domestica 14 bis.—

  Ad omnem pestiferam vulnus c, et fagedenica: Opu cyrinaicu i, ungula asini usta i, gambaros fluviales ustos i, plumbu conbustu iiii, catmias iiii, livanu iiii. Ungulae pulvis teris cum lacte asinae, gabbaris autem pulvis teris [84 v] cum aqua plumbum vero et catmia teris cum oxyrodino, singulatim teris; teris opu cyrinaicu et libanu cum oleu myrtite modicum; et post haec omnia miscis in uno mortario et facis quomodo anacollima et infundis linteum et superponis; et cum siccaberit, mutas frequenter inquinatum a tabu.— [Aliut] ad vulnus pessimum,

^a Li omet cette formule. — ^b Ll... id est qui se comedent LL. — ^c L... ad omnes cacoeticas ulcera LL.

et vix ad cicatricem venientem et diuturnum et putridum d: Lemnias sfragis (en cursive : id est auripimentum) talia vulnera juvat magnificae si adhibeatur in modum loti tritum cum vino; nam si sordidus e fuerit cum aceto acro, sin minus cum posca aut oxymelle aut mulsa aut aqua, ut visum fuerit curae ratio.-[Aliut.] Ad vulnera carcinosa et malitiosa maxime quae fiunt in veretro et testiculis, et ano, et in mamillis tumoribus ragadis et omnibus vitiis. In mortario plumbeo et pistillo plumbeo teris ad modum mellis aut oleum roseum, aut sucum sempervivae, aut cotilidonos haervae, aut lactucae, aut psilliu, aut omfacos uvae; et inungues. - Item aliut : Centauria minore viride trita et inposita super ea que vix cicantur ad cicatricem perducit, et pessima ulcera sanat. - Item aliat, ad 10 ulcera humida f: Copressi folia et cimas et pilas ipsius tenera humida et infusa vulnera et putrida facile et caute depascitur, trita et inposita seu per se sive cum vino trita g. — Item aliut ad humida h ulcera : Cyperu radices humida vulnera ad cicatricem ducit. - Item aliat : Cucurbitae siccae ustae cinus qui sine tumore est vulnus et humidus est et putridus supersparsus sanat, et maxime in veretri 13 glande. Hoc ipsut autem facit et aneti radices ustae cinus. - Item, ad vulnera pessima et reumatica et putrida: Plantago viridis (rescriptum) trita et superinposita aut siccae herbae pulvis supersparsus sanat. — Item aliut. Ad vulnera pessima et reuma plena et putrida : Isates i herba quam tinctores herba bitrum (vitrum?) dicunt, goti ubisdile vocant, mirifice operatur, et resistit reumae que in vulne- 20 ribus fluit potridis et se comedent; trita et inposita sanat. Quod si k quis patitur delicatus est, oportet foliis tritis cum teruntur aut pane molle aut hordei aut tridici farinam aut alfita superaddenda est 14 bis. — Item ad cironia vulnera: Lepidos calcu L x, cera L x, stipteria scistes L ii. Cera malaxas calefacta inmiscis pulvera superscribta et lente inducis et superponis. — Item ad serpentium morsu: 25 Sidia usta teris et superspargis. — Item aliut : Ysopu Z iiii, uya passa Z iiii, nitru ∠ ii. Facis pulverem; et unguis vulnus de mel, et superspargis. — Item ad vulnera potrida et nigridinem occupata et nomos¹: Calciteteos, aurupimentu, calce viva; singula per se faciunt vel mixta invicem. - Item aliat: Prasiu in vino coctum superponis. - Item aliut : aprotanum tritum cum mel superponis. - Item aliut : 30 Olivae folia tenera cocta in vino trita superponis, et fumentavis aqua maritima m. - Ad vermes in vulneribus putridis generatas: Sucus calaminthis herbae intus mittis, aut ipsam viridem herbam tritam superinponis. - [Aliut,] ad vetusta vulnera in quibus caro difficile crescit et syringodes et cava vulnera ex reumate ge-

^d L... et infusa LL.

^{*} L... quod si fuerit ulcus et male olens et satis infusus et sordidus LL.

f L... infusa La.

ELL... add. usus sum ad haec frequen-

b L... humida et infusa LL.

L... Isatis domestica quam romei

herba vitro vocant, goti uvis dile (vertile

k L... si autem fortis esse videtur egrotantis virtus vel natura, admisci oportet cum foliis LL.

¹ L... Pascentia LL.

m L . . . aut salemoria.

neratas: Testas ostrearum ustas et tritas pulvis superaspargis. — Item: Peucedani radices siccas pulvis superaspargis; haec enim et purgat et cicatricem ducit. — Advulnus humidum": Lana usta pulvis superaspargis vulneri; humidas carnes desiccat et consumit cito. — Item: Platani corticem usta et trita adsparsa vulneri multum humida; et infusa vulnera sanat. — Ad vulnera que non cicatricant: Aloes, que in cicatrice non veniunt vulnera sanat, in ano vero et veretro maximum adjutorium est, juvat etiam et tumores factos in ano aut veretro, id est inflammationes, cum aqua dilutus sanat. — Ad vulnera diuturna: Vetusta vulnera sanat cera in sole malaxata et superasparsum pulver lepidos calcu, quam plurimi autem crisocolla, cum cera, ut supra dictum est, confecta utuntur. Oportet autem in linteo inductum imponere aut non auferre frequenter.

- 32. Ad tumorem ani: Ovi cocti vitellum, opiu obulum unum, crocu obulo uno, mel quod sufficit.
- 33. Entatica: Satyriu $\angle$ ii, crucae semen $\angle$ iiii, cacrios $\angle$ iii, veretru cervini rasura $\angle$ ii, scincu coda $\angle$ ii, euforbiu $\angle$ i, terebentena $\angle$ i, cera iiii, ova strutionis N iii, ascalabotas iii, oleu dadinu aut irinu quod sufficit. Infundis in aceto ascalabotas diebus xl, et ponis ipsum vas in stercolinio; et postmodum sic conficis 15.
- 37. Ad stigmata et cicatrices in facie vel totum corpus factus: Stiptiria, galla asiana, melantherias, sidion, trita omnia cum suco ampeloprason herba viridis quamdiu mollissimum ceroto fiat similis; prius ergo cum nitro lavas faciem et detergis et sic superinducis; quodsi in alio aliquo corporis membro sint, medicamen ipsum sic inlinimus. Item ad stigmata: Betae decoctione lavas, et superspargis nitri cocti et herbi pollines mixti pulvera; quodsi nigra fuerint stigmata calcantu admiscis. Item aliut: Superponis resina diebus quinque; post haec ligas acus in uno et percutis loca donec foramina spissa fiant, mediocriter; et post haec fricas loca ipsa et post media ora diei detergis spongia et ponis medicamen infra scribtum in unaquamque stigmata; tertia die solvis et si liberas sunt et non permanent curatae sunt. Quodsi aliqua reliquia est longius curari possunt, neque enim ulcus neque cicatrix aliqua aut quo nigrum fuit, post dies viginti non apparit. Medicaminis autem confectio haec est: Cera, nitru, afronitru, calce viva, libanu, aequalia pondera teris cum mel ad mollissimi ceroti modum pinguedinis; cera vero duplici vaso resolvis et sic miscis.
- 38. Ad ungues scabros : Terebenthena i $\S$, solfur vibu i, cantaredas N V, 35 teris et uteris "". Item aliut : [E]viscu querquenu arboris collectum confectum

^{*} L... infusum LL. — ** L... Cette recette manque dans LL.

- i, feni greci farina ii, thapsiae sucus ii, cantaredas i, sandarace ii, acetu quod sufficit.
- 39. Emplastrum dialon, faciens ad apostimas ciradas et omnia quae ferro aperire oportet: Sales ammoniaci lib. i, molibdinis lib. i, olei lib. i, lexiva ex cinere de sarmentis lib. i, stercus columbinum iii, mittis sale in mortario et lexiva teris donec solvatur salis et mittis molibdena et oleo et stercus simul teris omnia donec glyci fiat pinguidines et mittis in caccabo, cerotum qui facit ad nervorum tortura ad percussuram et luxum mox sine dolore fiunt et inflammationes tollit, axungia iii, coque ad molles ignes donec amolentum fiat; levas et uteris.

  [D'après LL.]
- 41. Ad bolionocelicus (bubonem cilicos, Li.) taurocolla sidia ana $\angle$ i, libano ypocistidus sucus ana $\angle$ i. Cum sapa facis medicamen et uteris. [D'après LL.]
- 48. De embrocas et cerotos. Embroca ad cos qui fustibus sunt caesi vel aliquo modo percussi, aut cadentes livorem aut contrituram fecerunt, ut sine tumore permaneant: Oleu partes quattuor, aceti partem unam, de sorculos aneti fasciculum unum; pones ad lenes prunas et agitas cum surculum aneti donec se acetus consumat; postca addis cera ut fiat ad mellis nan spissitudinem et cum lanas superponis nana 16.
- 47. Item embroca capitis: Oleu nardu ∴ ii, opubalsamu ii, mirra stacte ii, cedria laconica ii. Conficis et uteris.
- 52. Item embroca capiti quam ego usus sum : Oleu irinu ~ v, mirpa stacten ii, oleu nardu iiii, opubalsamu ii, oleu laurinu ii. Conficis et utcris 16 bis.
- 40. Item cerotum dia saponor. Qui facit ad parotidas ad fimata omnia, et ad furunculos °: Oleu vetere lib. i, cera lib. i, sapone lib. i, gutta, id est leva a saponarios, 25 lib. i, nitru lib. i. Cera et oleum resolvis ad igne; sapone vero cum lexiva in mortario teris cum nitro diligenter; et sic postea de mortario mittis in caccabo; et cum se miscuerit tollis et uteris 10 ter.
- 42. Item cerotum dia tessaron. Facit ad [sermata La, sinmata Li] scorticaturas et omnes percussuras, vel contrituras est et malacticus. Cera, sebu taurinu,
- nan L.. mellis] glyodes LL. nan L... et cum superponis] om LL. o Dethienas La; dotieus Li; id est forunculus LL. p L... Li add. butyro o iii, cera lib. i, galbanus o, conficis et uteris

resina frixa, axungia acquis ponderibus. — Item cerotum [calasticus ad inflammationes LL.], azanites, qui facit ad apostimas, post tertio die post incisione solutas pro tetrafarmaco aut macedonico cum oleo resolutus sanat vulnera cito. Cera resina pituina, ysopus cerotes, medulla cervina, ana — iii, sebu taurinu — vi, pice spana — vi 16 quater.

- 43. Item cerotum calasticum: Cera, resina frixa, resina pituina, adapes porcinas, ana lib. i, pice spana, ysopu cerotes, medulla cervina ana iii; conficis et uteris.
- 44. Item cerotum dia anethinis ypocondriacos: Oleum anethinum lib. ii, aqua maritima lib. i, anetu iii, scilla iiii, adapes porcinas recentes lib. i, cera lib. i.
  - 45. In febribus autem causodus et ignitas vel ad usturas aqua pluviale mittis pro salsa, et ancusa herba $\sim$ i ¹².
- 49. Item cerotum ad cardiacos: Cera solvis in oleo enantino, et supermittis ros syriacum, et unguis totum corpus.
  - 50. Cerotum podagricis profilacticon: Vetustissimum oleum coquis ad spissitudinem emplastri, et superspargis tritum suptiliter nitrum; et inductum linteo imponis.
- 51. Item cerotum chir: Cera v, sevu taurinu iii, butyru iii, ysopu 20 cerotes ii, terebenthenis ii.
  - 46. Ad herisipelas et herpitas medicamen. Ad herisipelas: Psimithiu $\angle$ viii, solfur vivu $\angle$ ii, opiu $\angle$ ii, acetu quod sufficit.
- 53. Item ad herisipelas et herpistica ulcera: Menta viride, solfur vivu, acacia, cerussa, aequalia pondera; cum sapa facis trociscos, et ubi usus exigerit cum 25 aceto resolvis et inlinis.
  - 54. De acoras. Lytharguiru $\angle$ xx, calce viva $\angle$ xx, acetum emina, oleu myrtite $\angle$ iiii; teris cum aceto diligenter, supermittis oleum et uteris.
  - 55. Unctio ad nerborum dolores et artriticos. Oleu tilinu lib. i, cera iiii, terebentina iii, ysopu cerotes iii; conficis et uteris 18.

PP Qui facit .... cito om. LL.

15

20

- 56. Epithimatum confectiones. Epithimam Mnaseu: Oleu lib. ii, cera lib. i, spuma argenti lib. iii, adipes porcinas lib. i, colofonia vi.
- 57. Epithima Amitaonos: Ad ypocondriarum tensuras, solvit enim omnem duritiam; facit etiam ad inmobiles articulos; splenicis enim satis hutilissima est. Ammoniacum thimiamatos xvi, cera xvi, terebenthenis viii, bdelliu viii, libanu iiii, smyrnes iiii, galbanis viii, oleu cyprinu iiii. Infundis murra libanu, bdelliu in vino; ammoniacum autem aceto resolvis; ceteras vero species mittis supra et tundis diligenter, et oleo cyprino unguis tritorium, donec diligenter resolvantur et adunetur et unum sit; hoc enim coptaria dicitur 4.
- 58. Epithima diaspermaton ad omnia: Ammoniacu $\angle$ viii, fenu grecu $\angle$ xxv, panacos $\angle$ xxv, ireos $\angle$ xxv, nitru $\angle$ xxv, sevu taurinu curatu $\angle$ xxv, mel viii, acetu emina, oleu cyprinu modice. Siccas species omnes tundis; ammoniacum vero teris et cernis et in oxymeli infundis, et reponis die una; alia autem die resolvis quae solvenda sunt et miscis omnia in pila et tundis fortiter ¹⁹.
- 59. Epithima diaptysanes: Fenu grecu emina, lini semen emina, ptisanas emina, melilotu ii, evisci radices lib. ii. Coquis in aqua ad tertias, de cujus sucu mittis lib. iii, oleu vetere lib. iii; iterum coquis ut remaneat oleum in quo mittis sevu taurinu vi, colofonia vi, cera lib. iiii s, galbanu uncia i, conficis et uteris.

Ici le manuscrit 621 ajoute: Epithima dia altheas: Diaforisin facit et malaxat duritias; facit bene ad splenicos: cera lib. i, colofonia lib. ii, pytuines (en cursive: id est resina pini) lib. ii, evisci folia cocta lib. i, oleu — ii. — Epithima lyxypyreton martyrii (mastici Li): Cera — vi, oleum roseum — viiii, vitella ovorum cocta N viii, crocu $\angle$ iiii 19 lis.

- 60. Item lyxypyreton aliut mirabilem. Qui facit ad febres causos, vel ad eos qui nimiam sitim in febribus patiuntur, aut de stomachi nimio calore sitiunt, vel ad inflammationem epatis et splenis et stomachi. Conficitur autem sic: cera vi, sevu taurinu recente iiii, oleu roseu xii, lini seminis sucum quod sufficit. Solvis que solvenda sunt et cum se remiserint tollis ab igne, et cum jam manu 30 inmissa sustinere calorem potueris mittis paulatim sucos et manibus conmiscis,
- dans LL, mais ils sont remplacés dans Li par la recette suivante: Îtem epit. dia tileus malactica cera viii, terebintinis vi, ysopo cerotis iiii, interdum et

frictis lib. i. Conficis et uteris. Voy. p. 627, l. 8.

r Ll add. facit et ad causos febres, adhuc etiam et qui sitem patiuntur et inflammationis epaticis et splenis. tantum mittis sucos quantum medicamen suscipere potest. Conficis autem lini semen sic, lini semen lavas diligenter et mittis in aquae ξ iii, linu semen emina, bulliat ad tertias colas et uteris ^{20} .

Lyxepyreton alium: Lytharguiru — ii, crocu — ii, lini semen sucus — ii, mel 5 — iii, adapes porcinas recentes — vi, cera alva — v, oleu roseu — vi, vinu amineu quod sufficit; conficis et uteris.

- 61. Epithima malactica diatileos: Cera viii, terebenthena vi, ysopu cerotes iiii, oleu cyprinu lib. i, iiii, feni greci farina xvi; interdum additur et resina frixa vi; conficis et uteris 20 bis.
- 62. Epithima Uribasi quam ipse adinvenit. Et usus est ad stomaci passiones: Cera lib. i, oleu nardu lib. i, (add. man. rec. terebinthini :), aloe iiii, mastice cia iiii, absentiu ponticu iiii, cassia fistula iii, storace iii, scynanthu iii; conficis et uteris. Ad diversas stomaci passionis 21.
- 63. Epithima tucureos: Splenicis, epaticis, sciaticis: Pice spana lib. iii, cera 15 lib. ii, pytuinis lib. ii, ammoniacu lib. ii, nitru rubeu lib. ii, baca lauri lib. ii, sevu taurinu lib. ii, feni greci farina \$i, cameleontes nigrae radices tritae pulvis \$i, cyminu pulvis, \$\epsilon\$ iina \$\epsilon\$ conficis et uteris.
- 64. Epithima diapsicon. Ad omnes duritias: Sucus de linu semen et fenu grecu et iviscu lib. ii, terebenthines lib. i, litharguiru lib. ii, frictes lib. ii, micas panis mundi interiores pulvis lib. iii, oleu lib. i, ireos ii, i. u. i, aristolocia rotunda ii, melilotu iii, mannes iii, alos anthus iii, coquis amolintum et uteris.
- 65. Epithima diafinicon: Fenu grecu lib. is, linu semen lib. is, melilotu iii, camimela iii, dactulos lib. ii, vinu optimu odoratu \(\xi\) viii, aqua lib. i, panis mundi peregrini de tras mare lib. v, litharguiru lib. ii, psimithiu lib. ii, oleu lib. ii, cera lib. i, colofonia lib. ii, terebenthena lib. i. Coquis usque ad amolintum et uteris 22.
- 66. Epithima diamelilotu: Faciens stomacicis, epaticis, et ad omnes ypocondriae inflammationes, et ad nervorum passiones: cera ∠c, ammoniacogutta ∠c,
  30 melilotu ∠xii, crocu ∠xii, murra ∠viii, oleu cyprinu lib. i; conficis et uteris.
  - 67. Epithima diamelilotu diabasilicon: Faciens stomacicis, epaticis, et ad omnem viscerum dolores vel tumores et duritias. Cera mnas tres, gutta ammoniaci mnas duas, resina fracta mna una, melilotum mna media, propoleos $\angle$ xxv,

smyrnis $\angle$ xxv, celtica $\angle$ xxv, cyperu $\angle$ xxv, ireos $\angle$ xxv, cardamomu $\angle$ xxv, panacos $\angle$ xxv, crocu $\angle$ xvi, cassia $\angle$ xvi, mastice $\angle$ xvi, opobalsamu $\angle$ xvi, amomu $\angle$ xvi, storace $\angle$ xxv, nardu indicis $\angle$ xxv, cxynanthus $\angle$ xxv, vinu italicu odoratu quod sufficit ad sicca terenda; oleu nardu asianu lib. i. Conficis et nteris ^{23} .

- 68. Epythimia cyvodos (ciphoides Li) ad epaticos et ad thorace omnes passiones. Uvae passe carnes $\angle$ xxv, aliqui autem $\angle$ c; croco $\angle$ i; [ali]qui autem treobolon; cassia treobolon, calamo $\angle$ ii, bdellio $\angle$ ii, cennamo treobulon, nardo triobulon, squinu antus $\angle$ ii, smirnis $\angle$ iiii, terebintina $\angle$ iiii, quidam $\angle$ xvi; aspalto limatura obulos ii; quidam $\angle$ ii; mel $\angle$ xvi, quod sufficit. Post (potest, Li.) autem et 10 de hoc medicamen suffumicari. [D'après LL.]
- 69. Epithima dia enanthes Filumini: Quae facit magnifice: ad fastidium stomaci patientibus et causon febrientibus, et angusteas patientibus, et ad fluxum ventris. Enantiu siccu i, galla asiana i, acacia i, rosa sicca i, omfaciu i, stipteria rotunda ii, aloe ii, oleu myrtite lib. i, cera lib. i, pice 15 spana lib. i, ros syriacu iiii. Vinu amineu quod sufficit.
- 75. Epithima mnaseu clydion filumini: Galla asiana i, ypocistidos i, stipteria rotunda i, viscu de querco factum $\angle$ iiii, gutta ammoniaci $\angle$ iiii, pice bruttia ii, cera ii, oleu myrtite iii. Galla et sidia coquis in vino quiatis nove, ut ad tertias revertatur; et post hace teris diligenter et miscis ceteris siccis 20 cum reliquo vino; ammoniacum autem aceto teris usque ad mellis grassitudinem, viscum vero cum modicum oleum malaxas; et sic cum pice et cera resolvis, et omnia permixta in mortario teris fortiter et uteris.
  - 70. Epithima Galini, ad flegmone, ad stomaci et epatis inflammationem : Cera pontica aut terennica hieme $\angle$ viii, state $\angle$ vii, oleu nardu i. Resolvis 25 in duplici vaso; et cum tepuerit sublatus ab igne addis aloe et mastice bene trita drag ε singulas. Quodsi opus fuerit amplius addere species stipticas propter defectum, ita ut nec cibum continere possint, aut ventris fluxum patiantur addis omfacui $\angle$ i. Mis etiam interdum absenti sucum, interdum etiam et ambos quemadmodum et ypocistidos, et enantiu, et interdum si contingat sucos ros. Aug-30 mentas, etiam et oleum nardum et cera ut ratio superior docet.
  - 71. De malagmatibus. Malagma. spleneticis, valde bona, [miro] balani farina iii, nitru iiii, cera $\angle$ xvi, terebentena $\angle$ viii, acetu, quod sufficit.
  - 72. Malagma diadafuidon: Spleneticis, ydropicis, solvit etiam omnem duritiam, ebibit enim de profundo humores et apostimas desiccat. Cera pytuinis, 35

pice bruccia sicca, nitru rubeu, baca lauri sicca, gutta ammoniaci, sevu vitulinu purgatu libras singulas. Quae resolvenda sunt resolvis, et sicca facta pulvera in mortario miscis et teris fortiter ²⁴.

- 73. Malagma Apollofanus Galini. Ad epatis duritias: Cera $\angle$ lxxx, gutta amm. 5 $\angle$ lxxx, bdelliu $\angle$ lxxx, ireos illiricis $\angle$ lxxx, mannis libanu $\angle$ xl, terebethena $\angle$ xl, oleu irinu ypostatmu quod sufficit; hoc non solvitur sed pila tunditur, et dicitur coptariu.
- 74. Mulagma sciaticis. Rutae silvaticae semen $\angle$ iiii, silfui $\angle$ iiii, dafnidon $\angle$ iiii, afronitru $\angle$ iiii, aprotanu $\angle$ iiii, coloquentidos $\angle$ iiii, cardamomu $\angle$ iiii, ameos $\angle$ iiii, ruta viride mnas octo, cera mnas octo, pice mnas octo, terebenthinis mnas viii, gutta ammoniaci mnas viii, sevu mnas viii; aliqui hoc aequalia pondera dragmas vicenas mittunt, galvanu $\angle$ vi, opopanacos $\angle$ iiii, solfur vivu $\angle$ iiii; conficis et uteris. [1]sti medicamini fortius nihil est ad calefaciendum et extrahendum humorem de profunditatem carnium, quibus molestantur humores.
- 15 76. Epyrrima infrigidatoria in febribus Galini. In expresso suco de lactuca aut strignu id est uva lupina, aut de oxallidos supermittis porcacla, et tundis fortiter cum suco suprascripto, et postea iterum exprimis in vas culatos; et ipsum vasum postea deponis in aqua frigidissima fontiva, cui suco admiscis modicum alfita subtile; et in hoc lintea infusa superponis stomaco vel ubi infrigidare volueris.

  20 Oportet enim subinde mutari donec qui patitur sentiat frigidorem.
- 77. De cataplasmatibus. Cataplasma de fermento diffundit et exsiccat que collecta sunt fortiter. Hutilis est furunculis et que a pus adducenda sunt miraviliter transmutationem facit; et que infixa sunt corpori deducit, et dura mollit. Multifariae enim sunt haec; si enim cum oleo mixta mollatur fermentus facit ad furunculos difficiles ad pus adducit; quodsi nitrum suptile tritum admisceas ei ubi acrior fuerit factum, et opus habemus fortiora. Dissolvimus fermentum et coquimus eum addentes modicum oleum communem aut vinum admiscentes utimur. Est et alio modo ejus confectio: aceto exsolvis fermentum ut sit sucus pinguis et sic coquis; hoc et epati et spleni in sciron positus hutilis est, si coma absenti aut ireos aut aprotanu aut thimu, aut puleiu admisceas ut dictum est spleni, sciromeuon et epatis facit bene.
  - 78. De pane cataplasma. De pane autem cataplasma sufficiens est prope omnibus inflammationibus, sunt autem ejus multae differentiae; quodsi panis aquae frigidae infundatur et teratur cum oleo roseo et cataplasma inponatur jubat

^{*} Ces trois mots sont omis par LL. — * Ces trois mots sont omis par LL. — * Et quae ... corpori] scolopa LT.

erisipelatodes flegmonas, si pro aqua quidem in posca infundas et sic facias magis enim non expedit eresipelatodies flegmoni; quodsi calidae aquae infundas et cum oleo teras et cataplasma calida inponas expedit durioribus et non calidis inflammationibus; nam si pro oleo butyrum mittas facis cataplasma hutiliorem, ad has passionis. Fit autem et hoc modo : aqua persolvitur panis ut suci ispissitudinem habeat, et huic admisceas oleum aut butyrum; et sic coquas ut conspissetur; hoc ergo ego scio omnibus melius ad inflammationes ex vulnere factas, et quod ad pus faciendum pertinet hutiliter facit. Ubi autem in nervis aut nervosis locis aliqua inlisio fit, in his ego et pice liquida modicum miscui scio multum juvasse. Hoc autem et podagricis inflammationibus utilissima est. — Alio modo con- 10 fecta cataplasma: Manibus fricatur interior panis ante pridie coctus, donec sablonosum fiat veluti farina, et mel admixto coquis mediocriter ut videatur esse spissior; et cum visum fuerit esse coctum, oleum superfundis, et omnia permixta. Fit hutilissima cataplasma in ypocondriis inflammationibus*, melius autem fit si modicum aqua addatur in mel quod quidem dum incoat bullire additur ne 15 aduratur. Cataplasma etiam et de farina tridicea*, eo modo facta cataplasmata hoc ipsut operatur.

- 79. De forfures cataplasma. Hoc modo facienda est : oportet ergo praeparare forfures, et iterum remaccinare ut fiat suptilissimum, aut in pila tundere et suptile cribro cernere; utendum est autem haec ad duritias vel sciros totius corporis 20 consistentem; sed et epatis et splenis similiter; coquenda est ergo cataplasma cum oxymelli cui etiam ammoniacum admiscetur, et calida cataplasma superinponitur. Melius etiam est si alterum ex altero mutetur cataplasma, ut vapor non deficiendo penetret interiora menbrorum loca. Nam et quando testiculi flegmonem habuerint utilissimum adjutorium fit, si absque acetum cum mel coquatur y. Facit etiam et ad furunculos, et aliis fimasin consurgentibus duris. Satis etiam et ad venenosa animalia expediunt aceto infusas forfures et frequenter mutata superponatur.
- 80. De ficos cataplasma. Multifaria multisque modis est ex ficis cataplasmata, si ficos fortiter in pila contunduntur, ita ut de seminibus eorum nihil non contusa 30 et trita remaneant, pars neque ipsius fici neque quantumcumque de semine non tritum relinquatur, et hoc facto mollandi causa oleum irinum non multum ei admisceatur. Facit ad omnes duritias nervorum et quae in articulis resident glutinosa, vel super mensura extensa sunt, et ad scirus maximae splenis; juvat autem et epar, quodsi modicum addas nitrum, rumpit sinus vulnerum, et surculos infixos educit. Quodsi similiter tunsas ficos addas puleium aut origanum aut thimu comas aut absenti quam suptilissima facta mixta sint ydropicis expediunt,

 $^{^{\}rm v}$ Ad praecordiorum inflammationis LL. — $^{\rm x}$ Etritecea La. — $^{\rm y}$ Ici Li est plus près de 621 que La.

si ponatur cataplasma in ypocondria tota et lumbis et dorsu totu. — Item alio modo fit: Coquuntur cum aqua fici donec exsolvantur, et postea teruntur et remittuntur in aqua ubi cocti sunt cui additur dum ferbit hordei aut tridici farina aut panis aut opori triti, aut ex utrumque admixtis cocta cataplasma diligenter inposita. Juvat fymata quae non facile maturantur et parotidis quas maturare oportet et dothienas. Pingue autem aliquo si vis mittere addis butyrum; quodsi et rutae folia trita admisceantur cataplasme quae in intestinis dolores surgunt ex ventositate inposita juvat, admixto oleo ubi ruta et qui minus coquitur.

- 82. De acopis et calasticis. Pentamyron. Storace i, mastice ii, cera alba 10 iii, opobalsamu iiii, nardu v; conficis et uteris.
  - 81. Acopu decamyron. Spica nardi, foliu, euforbiu, piper, costu, adarces, tana i, mastices i 5, opobalsamu vi, nardu lib. i, cera iii; conficis et uteris 25.
- 83. Acopu diacastoriu. Ad paralyticos; facit enim ad longiquas paralises a bis; est enim recorporativus: Ysopu cerotes iii, terebenthenis iii, medulla cervina iiii, gutta amm. ii, galbanis ii, castoriu ii, piper albu ii, euforbiu ii, adarces ii, afronitru ii, opu pacos ii, oleu storacinu iiii, oleu irinu viiii, oleu vetere £ i 5; pinsu xx, oleu laurinu iiii.
- 84. Acopu simplice. Butyru, colofonia, cera pumica recente; aequalia pondera; 20 resolvis et uteris.
- 85. Acopum. Ad menbra et pulvera ter frigida prae senectute. Uteris in balneo: Calaminthis, samsucu, ysopu, baca lauri, ros marinu, lapidem pyriten, salem, feces vini conbustas, nitru, pumica, omnia secundum rationem mittuntur; additur etiam modicum senape, et stafidagrias et cocognidiu. Et pulver in balneo utitur cum sudat.
- 86. Acopum in balneo. Utitur talem: Oleum nardinum et amaracinum et dulcem, equalia pondera, mnas quaternas, cocumeris silvatici radices et brioniae mnas dimidias, cacrios et piretru et euforbium, gingiber, alcioniu siccu, costu, ana ∠ lxxxiiii, piper longu, foliu, rododafanes, ana ∠ ii, solfur ∠ i, sucus tapsiae
  30. ∠ i. Teris omnia diligenter, et mittis olea et teris iterum fortiter et reponis. Facit etiam et ad paralyticos hutiliter subvenit.
  - ^a Usque ad pectine, omiss. et lumbis La.
  - * LL add, est autem fima (femina La) similis forunculo quae, etc.
- a has Acopo metasincriticon ad paraliticos unctio dia castoreo LL.
- et incomplète de ῥύμματι πυροῦντι.

Acopu simplice diabutyru. Butyru, colofonia, cera pumica recente, aequalia pondera; resolvis et uteris. [Répétition du chap. 84.]

- 87. Unquentum ad bonum colorem corporis faciendum. Bonum facit colorem olcus in quo coquuntur brioniae radices diutissime et exinde perunguatur a quater; hoc enim et tensa facit membra et nitida, et bonum b facit colorem in corpore. 5 Ad livores membrorum: Bulbos tritos $\angle$ vi, pulmones hircinos ustos $\angle$ vi, strutiu $\angle$ viii. Ex his cataplasma facis et superinponis; sed ante fumentabis de aqua ubi coxeris rafanos, aut herba absenti ^{28} .
- 88. Item entatica unctio Rust autoris. Smyrnes, solfor, cnicu, interiones ana $\angle$ i, gidder $\angle$ ii, pyretru, obulos duo, piperis grana xxx, coco gnidiu grana xx, 10 purgatos. Scilla $\angle$ i, teris. Haec ut bene sit tritum et resolvis cera modicum cum oleo cicino et mel; et superfundis in mortario et teris, et miscis omnia. Et uteris mel autem et oleus utrique sint cotylas singules. Aliqui autem ex hoc unguentum et anum sibi tangunt, et efficaciores inveniuntur b bis.
- 90. Unquentum diacissum. Faciens nervis fatigatis et omnium nervorum et musculorum passionibus succurrita. Fenu grecu, lib. i, lauri baca grana c, copressi pilas xx, herba sabina lib. i, libanotidos quod romani ros marinu vocant lib. i, oleu sabinu aut vetere lib. x, cera lib. i, pytuines lib. i, terebenthenis ÷ vi, gummen ederae ÷ iiii, aqua & iii. Herbas suprascriptas tundis et infundis in aqua dies tres et coquis cum oleo et aqua herbas; et cum defecerit aqua tollis coleum et colas, addis cera pytuines, et terebenthena; gummin vero in mortario teris, et liquata supermittis; tollis et uteris 20.
- 89. Unquentum sciaticis. Oleu cyprinu lib. i, axungia vetus lib. i, oleu vetere lib. i, cera $\dot{\sim}$ vi, adarces $\angle$ x, nitru $\angle$ xii, piper $\angle$ xvi, pyretru $\angle$ x, rutae mollis folia $\angle$ viiii, origanu $\angle$ xvi, baca lauri, euforbii ana $\dot{\angle}$ xii. Conficis et uteris bler. 25
- 91. Item alia unctio. Sciaticis magnificae sanans. Euforviu $\dot{\sim}$ v, piper $\dot{\sim}$ vi, opopanacos $\dot{\sim}$ vi, adarces $\sim$ v, castoreu lib. i, samsucu $\dot{\sim}$ ii, cyclopanacos $\dot{\sim}$ vi, pyretru $\dot{\sim}$ iiii, ysopu cerotes lib. ii, tereventhenis lib. ii, struthiu $\dot{\sim}$ iiii, oleu cyprinu lib. iii, oleu yrinu lib. iii, oleu laurinu lib. iii, oleu sicioniu lib. iii, cera lib. ii; conficis et uteris. Item unctio sciaticis ab Euthoniu bquater arciatru: Oleu vetere $\mathcal{E}$ i, cocumeris silvestris poma numero xxv, in alio autore lib. media, coquis

mulieri, unde habundanter detergat (erigat Li) LL.

h quater L . . . Eutronio La

aquator L.... et exinde perung. omitt. LL.

^b L... et nitida et bonum om. LL.

hbis Aliqui autem huic unguenta et anum unguent antequam se juvant (jungant La).

b ter L... Conficis et uteris] quae remittienda sunt super pulvera mittis I.I..

in oleo donec frigantur; tunc in ipso oleo mittis cera : vi, pyretru : i, solfur vivu : vi, terebenthenis : vi, euforbiu : ii, stafidagria : i, cacrios : i, tapsia : i, diptanu : ii, adarces : i; conficis et uteris.

- 92. Item unctio, sciaticis metasincretica, id est, recorporativa. Opopanacos, 5 ammoniacu, castoreu, terebenthenis, ysopu cerotes, euforviu, galbanis, adarces, ana ii, piper album, medulla cervina ana ii, oleu laurinu, oleu storacinu ana iiii, oleu yrinu vi, cera, oleu vetere, oleu amaracinu ana lib. i. Opopanacos in aceto resoluta teritur in mortario donec mellis spissitudinem habeat; cera et oleum solvis in caccabo, addis ammoniacum tritum et cretum, et sic cetera quae resolvenda sunt mittis in caccabo; et cum se omnia remiserint levas ab igne et spargis que sicca sunt facta pulvera; et superfundis oleo confecta vel composita, et de caccavo trasfundis in mortario ubi opopanax trita est, et simul terendo miscis omnia et uteris 30.
- 93. Trociscorum confectio. Andronios trociscus: Calcanthu ∠ ii, murra ∠ ii, 15 libanu ∠ iiii, stipteria scistes ∠ iiii, sidia ∠ viii, aristolocia ∠ viii. Vinu austeru quod sufficit.
- 94. Trociscus Musa. Stipteria scistes $\angle$ vi, aloe $\angle$ vi, smyrnes $\angle$ vi, crocu magmatos $\angle$ iii, calcantu $\angle$ vi, sidia $\angle$ vi. Vinu et mel, quod sufficit. Trociscus polydos: Sidia $\angle$ xvi, smyrnes $\angle$ viii, aloe $\angle$ viii, stipteria scistes $\angle$ v, libanu $\angle$ i, calcantu $\angle$ iii, fel taurinu $\angle$ vi. Vinu dulce.
  - 95. Trociscus o Aeres c. Ad ypopia et inpetigines et maculas lentiginosas, vel alio colore, si adpareant, tollit; et ad carnes supercrescentes vulneri et syringia sanat et alia multa. Sinopide, iu, xystu, libanu, auripimentu, stipteria scistes, equalia pondera facis trociscos.
- 96. Trociscos Hiras. Ad cancros omnes, maxime autem si in veretro aut in ore fiant: Crocu ∠ viii, stipterias ∠ c, smyrnes ∠ viii, acetum quod sufficit. Et cum opus fuerit cum aceto resolvis et uteris tigmata infusa id est motaria 30 bis.
- 97. Trociscus diacartu, ad cancros. Cartae combustura $\angle$ xxxii, calce viva i, arsenicu i, sandaraces i. Plantaginis sucos quod sufficit ad ea colligenda 31.
  - 98. Trociscus ad alfus, melas, leuces, inpetigines. Elleboru albu, piper longu, cacrios alcioniu, solfur vivu, calamu aromaticu, adarces, sandarace, aequalia

^{*} Varis (oaris Li) auctoris LL. - L... Egris La; Aeris Li.

pondera cum aceto facis trociscos; et ubi opus fuerit fricas partes cum panno aspro ad sole diu et cum aceto tritus trociscum inuguis loca.

- 102. Trociscum Pasianos. Lepidos calcu $\angle$ xii, caucucecaumenu, sales ammoniacos, stipteria rutunda in xystu ana $\angle$ viii, libanu $\angle$ viii, teris calcu, sale, iu, lepida et stipteria cum aceto in sole diu; et cum se bene triverit supermittis libanu, et teris fortiter, et facis trociscos; et cum opus fuerit aceto resolvis et superlinis.
- 103. Trociscus Procli podagricus. Sanat podagras sciaticus et universis haec uteris, salis omnibus artriticos ece et omnes dolores ita ut anno vertente bibatur, et omnem sensibilitatem acutiorem reddit, purgans mitius per hurinas totum cor- 10 pus saniorem praeparant; sanat epelemsias et scyrus epatis et splenis. — Gamitreos 🔆 viiii, centaurie tenue in caput (incarpo, Leipzig) 🔆 viii, aristologia longa de montibus collecta 🜣 vii, gentiana non pertusa 🜣 vi, yppiricu unc v, petroselino 🔆 iii, fu 🔆 i, agaricu 🔆 i; in alio agarico 🔆 ii; mel 💈 i. Singulatim tundis et cernis et admiscis cum mel et tundis bene et facis trociscos ana Li. Usus 15 autem bibatur, sed bene digestus et bibatur a (bibat hora, Leipzig) tertia; postea ventrem fecerit resolutum cum aqua calida quiatus duo; et cum acciperit deambulet vel exercetur. Si autem in qua re (inchoare, Leipzig) vult potionem non in [e]state incipiat sed alico alio tempore intervallo ad balneum aut cibum accipere tres horas sint; indigestionem autem mnovet (sic) et (indig. ut et vitat, 20 Leipzig) potionem donec impleatur totius anni dies numero. Sit autem dieta bona sucis digestibilis, non super mensura accepti [a]ut indigestus sentiatur; brassica enim comedere artriticis suadeo; habet autem aliquid contrarium; vinum vero mediocriter bibant uti oportet et mediocriter temperato cum cibo. [D'après LL.]
- 100. Trociscos ad inpetigines. Calciteos, miseos, sulfur vivu, calcantu, libanu, ^{25} ana $\angle$ iiii, folia fici virides $\angle$ vi. Acetum quod sufficit.
- 106. Trociscus emigranicus. Cardamomi semen $\angle$ iiii, rutae folia virides $\angle$ iiii opiu $\angle$ i; acetum quod sufficit. Cum aceto teris et inducis loco dolenti.
- 105. Trociscus dia acacias, qui faciunt podagricis, artriticis et ad flegmonem et ad pruditum mox in initio inlitus. Acacia nigra ÷ iiii, acacia rubea ÷ iiii, 30 glute tectonicus perlucida bene ÷ iiii, glute piscium ÷ iiii, gutta ammoniaci ÷ ii, glauciu ÷ ii, aloe ÷ ii, libanu masculi ÷ i, elleboru albu ÷ i, elleboru nigru ÷ i. Acetum squillitucum mittis quod sufficit et facis trociscos; et cum opus fuerit cum eo ipso aceto resolvis et linis loca et permittis siccare; et cum se

siccaverit, vadat ad balneum, et cum egressus fuerit de balneo, ex ipso iterum medicamine perunguis ipsa loca ^{52} .

- 99. Trociscorum confectio qui per ore dantur. Trociscus crocodes: Murra troclites $\angle$ ii, castoriu $\angle$ ii, crocu $\angle$ iii, opiu $\angle$ iii, anisu $\angle$ iiii, apii semen $\angle$ iiii, daucu $\angle$ iiii, storace $\angle$ iiii, yosquiami semen albi $\angle$ vi. Aqua quod sufficit facis trociscos triobolicos, id est pensantes aureas siliquas nove 33.
- 101. Trociscus ad disintericos, aemoptoicos, et ad fluxum sanguinis mulierum. Ypocistidos cilu, ges samia, galla asiana, acacia, cirra ana $\angle$ viii. Teris et cum aqua pluviale facis trociscos et uteris, ad dysintericos; enicis cum suco orizae aut lentis aut his simile; aemoptoicis vero in cotila una aquae frigide cum trociscu $\angle$ i das; bibat. Ad fluxum sanguinis mulierum similiter enicis cum aliquo suco, aut adponis floccum lanae resoluto trocisco cum suco strignu aut poligoniae aut plantaginis, et adponis 34.
- 104. Trociscus dia electru. Facit ad aemoptoicos et tussem diuturnam et re15 centem sanat; facit etiam ptisicis, anaforicis°*, empyicis, cyliacis, dysintericis, enpneumatomenis; est autem et auribus optima. Conficitur autem sic: psilliu

  * purgatu \(\Lambda \text{x1} \), aut xx, ireos, illirices, electru, id est sucini, limatura d crocu ana \(\Lambda \text{xxx} \), opiu \(\Lambda \text{xv} \). Psilliu mittis in aqua calida et infundit se ibi, et cum glutinosa facta fuerit aqua per linteum culas, et de sucos ipsos cum \(\overline{5}\)s species \(\text{o} \) facis trociscos, et das triobulu unu cum dormitu vadit; sit autem ubi infunditur psilliu aquae sextaria tres \(\frac{35}{5} \).
  - 107. Confectiones pulverum. Pulver, apuloticon, id est qui cicatricem vulneribus inducit: Ostraeae ustae $\angle$ ii, mannis $\angle$ i, catmias obuli quattuor. Teris et facis pulver et uteris ad cicatrices vulnerum inducendas, et ad cancros.
- 25 108. Item, aliut, apuloticon. Facit et ad mala vulnera et cancros; purgat enim et replit carnem et cicatricem inducit : Pini corticem ∠ vi, cornu cervini usti ∠ iiii, i. u, xystu ∠ ii, panacis radices ∠ ii. Facis pulver et uteris.
- 109. Pulver cafalicon, qui extrahit ossa corrupta, et cava vulnera replit. Ireos $\angle$ iiii, panacis radices $\angle$ iiii, aristolocias $\angle$ ii, livanu $\angle$ ii, mannis $\angle$ ii. Omnia 30 teris, cernis, miscis et teris per se aut cum mel 36.
  - 110. Pulver scaroticon, [scaros tollit LL]. Callos excidet si mittatur cum spatomile et prematur; est autem qui reprimere potest et carnes crescentes super plaga. Calciteos cruda $\angle$ viii, catmias $\angle$ iiii. Adsumpto aceto acerrimo et cum se siccaverit teris et facis pulver et uteris.

^{*} Anaforeticus LL. — d L... Limatura] inmaturos La; limatura qui et bruntio Li. — Cum ss (suprascriptas?) species om. LL.

- 112. Pulver rodia. Consumit carnes supercrescentes. Galla asiana $\angle$ viii, lepidos calcu $\angle$ v, calcanthu $\angle$ iii, stipteria scistes $\angle$ iiii. Mediam partem gallae conburis et extinguis vino, et sic facis pulver ^{36 bis}.
- 114. Alia pulver rodia e. Calciteos $\angle$ xx, miseos $\angle$ xx, lepidas ferri $\angle$ xvi, galla asiana $\angle$ viii e. Facit ad omnes supercrescentes et ad nomas, et ad aures pus fluentes, et sanguinem reprimit fortiter; nam et miseos et calciteos pulver fortiter purgat e.
- 111. Palber [septon LL] anodinon qui sine dolore putridas carnes excomedit. Arsenicu $\angle$ iiii, calciteos $\angle$ iiii, sandarace $\angle$ iiii, calce viva $\angle$ viiii. Conficis et uteris.
- 113. Pulver dia cartu. Cartae conbustae

  vi, arsenicu, sandarace viva ana

  ∠ iiii. Quodsi trociscum facere vis cum suco plantaginis aut vino austero facis.

  Facit enim hoc medicamen ad cancros ^{37 f}.
- 115. Confectio caustici qui sine mordicatione urit carnes. Calce viva : i 5, sfeclis \(\nabla \) vi, nitru \(\nabla \) vii. Teris et coquis cum lexiva de caprofico facta aut in aceto 15 donec duas aut tres partes bulliant; sit autem ante quam bulliat sapae pinguedinem. Quodsi emplastri modum volueris facere viscum supermittis aquae vaporem resolutum.
- 117. Collariorum confectiones. Collarium lybicinum ff. Stimeos [calcu cecaumenis LL] ustu et lotu $\mathcal{L}$ xii, catmias usta et lota $\mathcal{L}$ xvi, psimitiu lotu $\mathcal{L}$ xvi, amylu 20 $\mathcal{L}$ xvi, spodiu fonfoligos $\mathcal{L}$ viii, asteros samiu $\mathcal{L}$ vii, plumbu ustu et lotu $\mathcal{L}$ viii, tragaganthes $\mathcal{L}$ viii, smyrnes $\mathcal{L}$ ii, opiu [pefurmene La, performio Li] $\mathcal{L}$ ii, gummen $\mathcal{L}$ xii; pluviale aqua quod sufficit fff.
- 118. Collurium inlustres (synlustrion La, sanbustrion Li) Apollenaris. Psimithiu $\angle$ xiiii, catmias $\angle$ viii, calcu cecaumenu $\angle$ ii, smyrnes $\angle$ ii, aloes $\angle$ ii, crocu $\angle$ ii, $_{25}$ acacias $\angle$ iiii, tragaganthes $\angle$ xi, amylu $\angle$ vi, opiu $\angle$ xii, gummen $\angle$ xi; aqua pluviale.
- 119. Collaria cicneria. Cicnu xanthu bassu. Ad reuma oculorum, et ad epiforas, et cymoses et [ad nebula LL], myocefala; et ad omne reuma oculorum; et dolores et ulcera oculorum cum ova aut aqua inunguis. Catmia lota & xxxii, 30

11 L... livianum La; libanum Li.

m L..., gummen sufficit] ad colligendum ovarum recentium albumen xx uteris

° L... pulver ad nomas LL.

Facit..... purgat om.LL.

e* L...

Facit . . . . cancros om. LL.

psimithiu $\angle$ xvi, spodiu $\angle$ xvi, opiu pefosmenu $\angle$ viii, acacias cirras $\angle$ iiii, amylu $\angle$ iiii, tragaganthes $\angle$ iiii, gummen $\angle$ iiii; aqua pluvialis quod sufficit.

120. Collarium diericis carpu. Facit ad butria ^g oculorum ct ad reuma [calida ct doles incymatizas acosum ^{gg}. — Ericis carpu $\mathcal{L}$ ii, smyrnes $\mathcal{L}$ ii, opiu $\mathcal{L}$ ii, calcu cecaume $\mathcal{L}$ iiii, acacias $\mathcal{L}$ vi, catmias $\mathcal{L}$ vi, gummen $\mathcal{L}$ iii; pluviale aqua.

Collarium Sorani [i]bianum. Catmia lavata $\mathcal{L}$ v, ges asteros $\mathcal{L}$ x, stibeos $\mathcal{L}$ iiii, aut iii, opiu $\mathcal{L}$ i, gummin $\mathcal{L}$ v; aqua pluviale quod sufficit. (Manque dans LL.)

- 121. Collurium uranion. Ad oculorum ulcera et ad flyctenas et rixis, et usturas, et promptosis, et stafilomata, et ypopia, vel si se ulcera in oculis comedent et potrescent; ad antracas het ad omnes grandes passiones, et ad delicatos vel gratiosos oculos habentilus. In initio enim acosum incymatizas; quando autem tenues cum mordicatione et ignita reuma furit uteris cum lacte muliebri; quando autem sordidam et spissam au[t] pinguem reumam solvere volueris cum aqua. Ges samia assa : iii, spodiu lotu : i, catmia lota : ii, stimeos : ii, lepidos calcu : iiii, opiu \(\neq vi, gummin : iiii; aqua pluviali. \)
- 122. Colluriu acaristu [optalmicon LL]. Ad majores epiforas oculorum solum ipsum in egypto medici utuntur [pene cottidie LL]; facit maxime ad eos qui non dormiunt .— Catmias $\angle$ xvi, acacias $\angle$ viii, calcu cecaumenu lotu $\angle$ viii, opiu $\angle$ iiii, miricis carpu $\angle$ iiii, smyrnis $\angle$ iiii, gummin $\angle$ xvi. Aqua conficis. Uteris autem cum lacte muliebri. Quando autem passio in temperamento media est removeri oportet hoc colurium.
- 124. Collurium cicnos. Ad ulcera omnia et epiforas cum dolore nimio et ypopia oculorum [et ad duras palpebras La]. Spodiu k Z viii, ges samia Z iiii, amylu Z iiii, acacia Z iiii, opiu Z iiii, tragagantes Z ii, gummin Z iiii. Aqua pluviali. Inunguis cum ovi albumen.
  - 125. Collurium dialibanum. Ad reuma et cymoses : Catmias $\angle xx$, libanu $\angle xx$, psimithiu $\angle xi$, opiu $\angle vi$, gummin $\angle vi$, aqua pluviale.
    - 126. Collurium dia ceratos. Ad ulcera oculorum et flictedas, et cicatrices

⁸ L... butria La.

⁵⁵ L... Dolores inquimatisadus aquosus (acoras Li) LL.

h L... vel ... antracas] incaumata LL.

L... vel ... habent.] diabrosis ad no-

mas pustulas (pustellas Li) vel cattisius (gattusius Li) LL.

k L... Ad magnas apoferas oculorum et maxime acri (agri Li) adtoribus LL. pene cottidie LL.

kk L... pomfolugos] spodio LL.

tollit. — Corni cervini usti et loti $\angle$ iiii, libanu arrenos $\angle$ iiii, plumbu ustu et lotu $\angle$ iiii, lepidos calcu $\angle$ ii, opiu $\angle$ i, gummen $\angle$ iiii, aqua pluviale.

- 127. Colluriu demostenu nilu roseu ^{1} . Rosa [viride tenera aut LL] molle purgata $\angle$ iiii, crocu $\angle$ ii, opiu obulu unu, spica nardi obulu unu, gummen $\angle$ i, aqua. Facit autem ad cymoses et promptoses et flictedas et ulcera sordida et ad dolores et ad palpebras asperas oculorum.
- 128. Colluriu mediacu. Glauciu $\angle$ iiii, sarcocuila, crocu $\angle$ i, tragaganthes $\angle$ ii. Cum aquae facis colurium et ex eo frequenter inunguis resolutum.
- 129. Collariu spodiacu. Facit ad inflammationes oculorum et reumata; ad ulcera autem primo mulsa uteris diebus tribus et ^{m} sic hoc collurium uteris: libanu $\mathcal{L}$ ... [c LL], stimeos $\mathcal{L}$ ... [c LL], catmias $\mathcal{L}$ xxiiii, psimithiu $\mathcal{L}$ xxiiii, ges [samias LL] asteros $\mathcal{L}$ iii, opiu $\mathcal{L}$ iii, gummen $\mathcal{L}$ xi. Teris in suco olivae [tenera cimas quas greci vocant thallas LL omiss. foliis] foliis quod sucus conficitur sic: folia m[o]lles olivae colligis, lavas et tundis in pilo paulatim non satis, aqua superfundis et per lenteo mundo expremis; conficis et uteris.
- 130. Collurium nardinum. Catmias $\angle$ ii, calcu cecaumenu $\angle$ iii, stimeos $\angle$ xx, spica nardi syriaca $\angle$ iiii, acacias $\angle$ iii, crocus $\angle$ ii, gummen $\angle$ xx. Aqua pluviale.

Collurium nardinum. Recipit catmia usta et lota $\angle$ viii, calcu cecaumenu lotu $\angle$ vi, stimeos lotu $\angle$ xx, calciteos crudu $\angle$ i, nardi celtices $\angle$ i aloe $\angle$ i, foliu 20 aut cassia $\angle$ i, smyrnes $\angle$ ii, opiu $\angle$ i, psimithiu $\angle$ iiii, crocu $\angle$ i, castoreu $\angle$ ii, nardu indicis $\angle$ i, acacia $\angle$ xx, gummen $\angle$ xx, aqua [pluviale quod sufficit LL].

131. Colluria aromaticu. Fonfoligos ∠ i, calcu cecaumenu ∠ ii, smyrnes ∠ iiii, lithu aematitu ∠ iiii, piper albu grana xviii, crocu ∠ ii, gummin ∠ iii, vino falerno quod sufficit. In alio habit opiu ÷ v 38 bis.

Collurium dracomaticum et cyacus. Haec collurium neque ingluttinat neque inpinguat humores sed et fundunt et 25 purgant, qualis est aromaticus, qui recipit, ponfolicus $\angle$ i, calcu cecaumenu $\angle$ ii, smyrnes $\angle$ iii, litus matitu $\angle$ iiii, piper grana ñ xviii, croco $\angle$ ii, gummen $\angle$ iii, vino falerno quod 30 sufficit. Facit enim ad ulcera sordida et ad inflammationes oculorum.

¹ L... Columdi (demosteno Li) musterium nilu diarondon LL.

11 Spodiacu dia thallias qui facit ad trac-

mata (intraumata Li) in oculis factas hoc est plaga sit (sed Li) prius cum mulsa per dies tres inquimatizas et LL. 15

20

132. Colluria ciacu. Fonfoligos ∠ iii, calcu cecaumenu ∠ iiii, crocu ∠ i, smyrnes ∠ iiii, opiu ∠ i, piper albu grana xiii, gummin ∠ i. Teris vino albo 5 austero falerno aut certe italico ammineo. Faciunt istae et aromiticuz colluria ad ulcera sordida et putrida; purgant et sanant, et neque glutinant aut inpinguant humores, sed effundent et perpurgant ed ad sanitatem perducunt aromaticus et cyacus colluria.

Collarium apollinario ciacus. Collurium ad ulcera munda et ad iumunda et putrida et ad eas quae supercrescunt ulceribus adhuc etiam et antiquas curat passiones et asperas mundat palpebras et sinosis (sicosis Li) et luctropas (tropas Li) et callus et stafylomata et reumam omnem et dolores psoropthalmias tollit. Facit autem et ad maculas sine mordicationem extenuat recentes pinguis maculas, facit autem et ad antracosis id est pustulas malas vel sulpuseratas, digerit enim pus et ad universa haec utilissimus est in oculis; recepit haec, spodio Z iiii, calcu cecaumenur ∠ ii, croco ∠ i, smyrnes obulus iiii, [opio obulus iiii Li] piper albo grana xii, gummen Li, vino avasterum (austero Li) quod sufficit aut ameum (amineo Li).

- 133. Collurium xyro, ad scabros oculorum angulos. Calciteos $\angle$ v, catmias $\angle$ v. Teris bene et mittis in vasum testeum et in alio vaso mittis acetum, et depositum vas cum pulver ita ut deforis caccavus aceto fobeatur, et intus non ingrediatur, set deforis pulvera humectando aceti virtute inbibantur; et sit in aceto vas diebus vii, et post dies septe tollis pulvera de caccabo, et siccas, et iteris fortiter ad omnem suptilitatem, et uteris; et dicitur haec confectio psoricum.
- 135. Ygra Erasistrati (om. LL) [litterae erasae] pancristos: mirabilis. Facit ad flegmones oculorum, et initio ad dolores oculorum subvenit, et ad palphebras asperas, et pene ad omnes oculorum dolores efficaciter operatur; usus est etiam ad veretri ulcera, et ad aures purulentas, et ad tunsillas et vulva (uva LL) et [in alio LL] ad totius corporis ulcera; et nigredines de ulcera tollit; et in naribus facta ulcera similiter sanat. Calcu cecaumenu $\angle$ ii, smyrnis $\angle$ i, miseos assu $\angle$ i, piper scripulo uno, crocu triobolon. Vinu austeru (cyu LL) teris et sic mittis sapa emina una, et iterum teris usque dum permisecatur medicamen; et tunc in

aereo colligis vaso et coquis ad lene focu quamdiu fiat viscosus; et sic reponis medicamen in aenea buxide [et cum opus fuerit uteris securus ad causas superscriptas LL]; nam quidquid inveteraverit medicamen melior fit.

136. Collurium magnum ad munda ulcera et non munda et quibus supercrescent putredines et diuturnas passiones, et ad asperas palphebras et sicoses, et ectropas, et maculas et stofilomata et reuma omne, et ad dolores oculorum, et ad scabros oculos habentibus, et cicatrices recentes et pingues suptiliant; facit autem et ad andracas in oculis natas, vel ad eos quibus in oculis interius pus mascitur; extrahit pus mitigando dolores; et omuino optimum est ad omnia quae dicta sunt in oculis nasci intrinsicus. — Fonfoligos $\angle$ iii, calcantu $\angle$ ii, crocu $\angle$ i, gummin 10 $\angle$ i, opii obolos quatuor, piper albu grana 'N' xii, smyrnes obulos quattuor, vinu austeru quod sufficit aut admineu.

137. Collurium Cleonos. Ad munda ulcera etiam si opus habeant ut repleantur [103 v°], ef ad cicatricem veniant, quem et nos usi sumus; et hutile in omnibus profitemur satis enim alta ulcera replit in celeritate; et omnino vestigium cicatricis non relinquit et sine flegmone ulcera servat. — Conficitur sic: Spodiu $\angle$ iiii, plumbu ustu cum sulfure vivo $\angle$ iiii, lepidos stomomatos lotu $\angle$ i, et obulos tres, cummen $\angle$ ii. Aqua teris; facta colluria uteris, cum lacte muliebri aut ovi albumen.

Collurium Clionus ad munda ulcera oculorum et causa et opus habent ut repleantur (repremantur Li) et ut cica- 15 trices inducatur qui et nos usi sumus: nimis enim profunda ulcera cito replet, et omnino replet (tenuis Li) et invisibilis et cicatricis inducatur, et sine inflammationem conservat, recipit haec, 20 spodio Li, lippidas (lepidus Li) stomomatus id est ferrugine aciales (acciarii Li) lavato L i y, plumbo husto cum sulfor vivo hoc modo accipies, sulfor agitas super ardente sulfore 25 donec pulvis fiat plumbus (husto ..... plumbus om. Li) et nigriscat (necrescat Li) lavas tundis et cernes et mittis ex eo Liiii, croco Li, gummen Lii, aqua quod sufficit. Uteris autem cum 30 lacte muliebris aut ovi lacrimum.

139. Collurium pepihismenon vocatur. Hutilis est ad cicatrices et ectrofas et saxosas et grandinosas palphebras quas greci calagia vocant, et scirodes palphebras, et ad pterigia et ad incan-

Collurium qui dicitar pepiamenon (piperme Li) optimus est ad albugines et ad supercrescentes carnes, et ad asperas palphebras purgando et ad palphebras 35 reversatas et lapides et calagia et scy-

[&]quot; L... nam ..... fit om. LL

3 5

thedas, et scabrosos habentes oculos, et menbrana in oculis pingues colis pingues consistentes, et reuma plenas habentes sanat. — Conficis sic: Calcu 5 cecaumenu lotu obuli iiii, crocu ∠ i, smyrnes obulos iii, nardu indicu obolos ii, cinnamomu obolos ii, opiu obulos ii, piper grana N xv, gummen obolos iii; vinu austeru quod sufficit.

Quodsi addas spodiu ∠ iiii, fit ad omne reuma oculorum hutilis.

rodes in palphebris generatas passiones et ptyrgia id est ungielus et incandidas et proropthalmias (psmirothal Li) membranas in oculis inpinguatas reuma multa et pingui expurgat et aquosa reuma et multa repraemit, consumit enim et expurgat et extenuat et detergit (digerit Li) mordens sufficienter conpositus, servat cum suavitate oculos placens; recipit autem haec. Calcu cecaumenum luto obulos iiii, croco Li. smyrnes obolos iii, nardo indico obolos ii, opiu obolos ii, cennamomum obolos ii, piper grana xv, gummen obulos iii. vinum.cyo (cyu Li) quod sufficit. Quodsi huic addas spodio & iiii, fit ad omnes reumas et ad dolores oculorum utilissimus est.

- 140. Collurium quod vocatur anicitus. Ad antracas, ad carbunculos, si in oculis exeant, fit: Spodiu $\angle$ iiii, opiu $\angle$ i, yosquiami sucus $\angle$ i, acacia $\angle$ i, spica nardi obolos ii, lepidos calcu rubru obolos ii, libanu atomu ethalu obolos iiii, gummen $\angle$ iii, coniu sucus $\angle$ i. Est enim et superinunctio.
- 141. Item aliut collurium ad antracas. Opiu, acacias, yoscyamu mediam partem, miricis carpu, unicuique equali. Teris cum vino spissum superungue in 25 oculis natas anthracas vel in alium menbrum a.
  - 142. Collurium ad ptysin oculorum. Gutta ammoniaci $\angle$ i, crocumagmatos $\angle$ iiii, crocu $\angle$ ii, iu $\angle$ i. Aqua quod sufficit.
- 143. Ygrocollurium ad suffusiones oculorum. Fenuculi viridis sucos cum mel equale mensura mittis in caccabo, coquis ad mellis spissitudinem et uteris. Hoc et pterigia tollit et sanat. [Ygradius (ydrocollyrum dia Li) caucalidus non (nos Li) quidem maxime usi sumus sed ad plures causas facit. Caucale de herbae sucus et camedriae et coronopodii unicuique aequale mensura teris et facis colluria; interdum autem et othones sucus unam partem miscuerunt, hoc vero othonen (odonem Li) aliqui celidoniam vocant majorem ut Diocoredes observat autem ne minor sit celidonia quam Greci vocant piron agrion id est ignem agritem agra est enim

a LL om. cap. 142.

30

et vulnerat carnem. Galenus enim testificatur (id est ..... testific. om. Li) sine mordicatio esse majore celidonia LL.]

- 144. Ygrocollurius Arcigenus: ad caligines et suffusiones oculorum. Unisci piscis b pinguedine quod in ventre inveneris adsumis ÷ iii, scammonia ∠ iiii. His tritis, admiscis cedria ÷ i. Inunguis enim in balneo aut ad solis ardorem 39.
- 140. Ygrocollurius ad sycodes, epanastasis (consurgentes LL), id est consurgentes (om. LL) et ad omnes carnes increscentes (in oculis LL) et ad incanthedas. Miseos assu $\angle$ vi, calcantu $\angle$ iii, mel atticu quiato uno, id est $\div$ ii.
- 150. Item aliut ygrocullurium ad callositatem in oculis facta et ad omnem supercrescentem carnem. — Calcu cecaumenu $\angle$ ii, miseos ustu $\angle$ i, smyrnis $\angle$ i, 10 crocu $\angle$ i, omphaciu $\angle$ i, vinu austeru cyati viii, mel atticu lib. vii; conficis et uteris.
- 151. Ygrocullurium ad caliginem oculorum, et claucos. Perdicis fel $\angle$ i, mel atticu $\angle$ i, centauriae sucu $\angle$ i; conficis et uteris.
- 152. Ygrocullurium ad maculas abstergendas (ad cïcatrices inducendas La). 15 Leporis fel cum mel equale; miscis et inunguis.
- 148. Xyrocollurium ad xyroptalmias et sycoses et putredines et carnes adultes crescentes. Catmias $\angle x$, calciteos $\angle xx$, piperis grana xv, nardu celtices $\angle i$. Teris camias et calciteos cum vino; et cu[m] se siccaverit supermittis celtica et piper; pulvera facta iterum teris et uteris.
- 146. Anacollima ad reuma desiccanda (reprimendo LL) cleonos. Ges samia $\angle$ iiii, smyrnes $\angle$ i, mannis $\angle$ i. Teris et mittis albumen ovi et inducis in linteo, et ponis in toto fronte et tempora ⁴⁰.
- 147. Xyrocollurio caliblefaron pulver ad pulchras faciendas palpebras faciens ad infantes maxime: stimeus $\angle$ xvi, plumbo husto $\angle$ viii, lippidus calcu $\angle$ i, $_{25}$ croco $\angle$ i, rose flores $\angle$ i, smyrnes nardo indico libano yreus (arrenus Li) piper albo ana $\angle$ i, dactulorum ossa $\angle$ xxx. Omnia mittis in vaso testeo id est in ulla et assas fortiter et post haec mittis in mortario et teris supermittis balsamo cocliaria duo post haec teris siccas et uteris. [D'après le ms. de Laon et Leipzig. Manque dans 621.]

^b Ad caligines . . . . piscis] ad catarop- La) id est visum aguentes copisus (acodit tas (diapocima Li) est enim oxidericus (exid. omis copiscis Li) LL.

- 153. Anacollima ad pilos adulteros ligandos. Cera $\angle$ i, pice $\angle$ i, glute piscis $\angle$ i, simul resolvis; et cum opus fuerit calefacis spatomile et tangis medicamen, et ligas adulteros pilos ad ordinales °.
  - 154. Ad hordiolos et calagias. Sagapenu cum aceto teris et uteris.
- 5 155. Ad egylopas medicamen. Libauu ∠ viii, smyrnes ∠ viii, ladanu ∠ iiii, cera ∠ viii, stipteria scistes ∠ iiii, afronitru ∠ iiii, coagulu leporis ∠ iiii. Tundis cum olei yrini fecem et uteris.
  - 156. Cataplasma ad oculorum dolores. Rosa sicca $\angle$ iiii, opiu $\angle$ i, crocu $\angle$ i. Teris cum apozima melilote aut cum sapa, et uteris.
- 157. Ad oculorum dolores superinunctio. Aloe $\angle$ ii, lyciu $\angle$ ii, rosa viride $\angle$ ii, crocu $\angle$ ii, opiu $\angle$ ii, smyrnes $\angle$ ii. Cum vino teris diligenter et facis trociscos, et siccas in umbra, et cum opus fuerit cum sapa solvis et superinunguis oculos et frontem et tempora.
- 158. Colluriu diarodon Diagoru quem grandem vocant^a. Ad dolores oculorum, ad flytedas, epicaumata, stafilomata, promptosis, ypopia oculorum, reuma diuturna ed inveterata, oculorum passiones [et vix ad sanitatem revertentibus LL]. Rosa viride purgata & xxii, catmia usta et lota & xxiiii, crocu & vi, opiu & iii, stimeos & iii, calcu cecaumenu & ii, nardu indicis & i, smyrnis & iii, gummin & xxiiii; aqua pluviali.
- 20 159. Colluriu crocodes infantibus. Ad ypiforas et dolores et ad oculi percussura, fonfoligos $\angle$ xvi, crocu $\angle$ xvi, opiu $\angle$ xvi, tragaganthes $\angle$ viii. Aqua pluviale; et ad colligendum medicamen mittes [albumen LL] de ovis quattuor.
- 160. Collurium asclipidiacon Pactianu. Ad dolores et reuma suptile oculorum et multa, et ad epicaumata, flectedas, et ad membrana in oculis consurgentes, et ad dracomata, et ad diuturnas egritudines, et ad eos quibus de inunctionibus [105 v°] lesi sunt oculi confestim juvat. Catmia $\angle$ ..., calcu cecaumenu $\angle$ xii, crocu $\angle$ xii, lepidos calcu $\angle$ xii, smyrnes $\angle$ iiii, lithu aematitu $\angle$ iiii, rosa sicca $\angle$ iiii, nardu indices $\angle$ iiii, piper albi grana 'N' xxxiii, gummin $\angle$ xii, vinu austeru (cyo La) quod sufficit. Utere cum lacrima ovi. In alio grafadio: rosa 30 $\angle$ iii, et piper grana 'N' xxv.
  - 161. Ad caligine oculorum. Infundere oportet oculis per singulos dies; fit
  - ° Ad ordiales] ad alium vicinum qui non est adulter ut foras custodiat LL. d Diagoru ..... vocant om. LL.

autem sic: In aqua in mense uno mittis fenuculum viride in olla rude extrinsicus pice inlita; aqua autem sit pluvialis; tolles maratrum et uteris aqua ...

- 162. Confectiones smigmatum et dropaces et psilotron 40 ter. Smigma Asclepi. Sales communes frixas, sales ammoniacos, sales cappadocicos frixos, nitru frixu, pumice, afronitru albu, baca lauri sicca ana lib. i; elleboru albu, elleboru nigru, struthiu, stafidagria, senape, sulfur vivu, pyretru, feclis, scynanthos, cyperu, ana vi; samsucu, stipteria scistes, galla asiana, gummin, libanotu, alcioniu, piper, cacrios, cocumeris silvestris radices, camileontos, ireos, prasiu siccu ana iiii. Teris cernis et uteris.
- 163. Smigma ad desiccandum caput. Cymolia ∠ ii, nitru, brionia, cocumeris silvestri radices cortices siccas, fabae farina, lupini farina, ana singulas eminas. Facta pulyera et creta [miscis et La] uteris in balneo; et mox (mirabiliter La) adjuvat.
- 164. Sapone Constantini. Balaustia ÷ i, aloe ÷ i, galla asiana ÷ i, stipteria scistes ÷ 5, libanu ÷ i 5, foliu ÷ i, costu ÷ i, sidia ÷ i, spica 15 nardi ÷ i, [106] sapone gallicu ÷ vi, lupini apozima quod sufficit 40 quater.
- 165. Dropax galini. Colofonia lib. iiii, pytuines lib. jiii, resinae asclosae (lignose La) que sola in Italia nascitur lib. iiii; apocimatos pice sicca lib. iiii, cera lib. iii, frictes lib. xv, pice bruttia lib. ii, nitru lib. i, asfaltu ÷ vi, galbanes ÷ vi, adarces ÷ vi, pyretru ÷ vi, opopanacos ÷ iiii, euforviu ÷ iiii, elleboru albu 20 ÷ iiii, piper ÷ iiii, solfor vivu ÷ iii, castoreu ii, ammoniacu thimiamatos ÷ ii, stafidagria ÷ ii, oleu sicioniu lib. i, opobalsamu ÷ vi; conficis et uteris.
- 166. Dropax simplex. Cera lib. i, pice sicca lib. 5, pice bruttia lib. i, pytuines ri, frictes lib. i; et uteris 40 quioquies.
- 167. Psilotra conficienda. Origa (oriza La) aut fabae farina aut ptisana, coquis in aqua, et in suco ipso conficis sic: auripimentu $\div$ i, calce viva $\div$ iiii; et pos[t] haec addis smyrnes $\div$ i, masticis $\div$ i, pumice assu $\div$ i, opobalsamu cocliaria duo; conficis et uteris. [Psilotrum album. Ad artriticos, podagricos, stomacicos et ad omnes egritudines diuturnas (en cursive: i. e terra) sigilla amolu $\div$ i, cymolia $\div$ i, pumice $\div$ i, sandarace $\div$ i, [106 v°] stipteria $\div$ i, libanu 30 $\div$ i, (lithu asiu $\div$ i), stafidagria $\div$ i, elleboru albu $\div$ i, elleboru nigru $\div$ i, aurupimentu $\div$ i, [i]sta omnia facis pulvera, et quando vis facere psilotru coquis ebisci radices in aqua in qua mittis calée $\div$ iiii, sapone gallicu $\div$ vi; et ex

^{*} Tolles . . . . aqua] post haec projecis fenuculum habito apicamenon La.

pulvere suprascripto mittis scripulos dece semis, et aurupimentu ÷ i. Et in balneo inuguis corpus et cum coeperit sudare terge.]

- 168. Smigma Rufi f ad rugas corporis tollendas; subinde hoc si utatur aliquis, rugas corporis omnes tenduntur et aequantur in corpore. Brionia tunsa et farina 5 orobi, et saepia usta ossa et mixta in uno, mel paulatim; distillas donec unguenti modum fiat s.
- 169. Smigma ut faciem splendidam faciat, et forforia de facie auferat h. Lomentum ÷ ii, pumice purgatu ÷ ii, afronitru ÷ ii, fenuculi radices coctas in ptysana et lavatas postea de oxymelle et siccas, tritas et tricoscinatas ÷ ii, sapone gallicu lib. ii, semula ÷ ii. Miscis saponem cum ceteris [facis pilos et in balneo La] manibus contrectando, et uteris in balneo.
  - 170. Pulver ad dentium causas. Pulver Filagriu, ad oris vitia, id est gingivis et dentibus que se comedunt. Lentisci semen nondum nigrescentem $\angle$ iiii, galla asiana $\angle$ iiii, costu $\angle$ i, foliu $\angle$ i, conficis.
- 15 171. Item anthira Filumini (om. La), ad oris ulcera. Sandaracis $\angle$ iiii, ireos $\angle$ iiii, cyperu $\angle$ viii, crocu $\angle$ ii, smyrnes $\angle$ ii, stipteria sciste $\angle$ ii, rosae flores $\angle$ i. Conficis et uteris [aut per se aut cum mel La].
  - 172. Item smigma ad dentes ut nigri albi fiant, et se non comedant. Nitru ; i, testa saepiae ; i, smyrnes ; i. Teris [cernis pulver La] et uteris 41.
- 173. Confectio diamaron [Galeni L] (eras. in 621). Mel lib. i, sucus morae £ ii 5, crocu ∠ i, smyrnes ∠ i 5, stipteria scistes triobolu, omfaciu ÷ i, vinu austeru cyatos v. Sin minus uvae acerbae sucus cyatos quinque. Sucus autem morae coquis ad lentos carbones usque dum se spisset i, et sic mittis mel; et cum ad mellis spissitudinem venerit levas caccabum de foco et addis cetera; et cum se deposuerit agitas ut se permisceat. Bene hoc enim mediae virtutis est medicamen juvat mediocres inflammationes; si autem major flegmon fuerit quo modo in initio aut in aumento aut in statu vel declinatione adhibendum sit dicimus; nam induratas inflammationes cu[m] jam coeperit pausare et in statum venire etiam humor insuper currit admiscis diaforetica medicamenta; nam in initio flegmonis miscis que reprimant, qualia sunt omfacos aut rosae flors, aut ipsa rosa sicca, aut

f Smigma Rufi om. La.

⁵ Distillas . . . . fiat om. La.

h Ut faciem... lomentum] qui lucidum reddit corpus et forforibus tollit fabac farina La.

¹ Sin minus..... spisset] quodsi omfacio non habes mittis pro omfacio ros succus aut coquis succus solum donec glyo pinguedinem habeat La.

balaustia, aut mali granati corium, aut galla asiana, aut stipteria, aut ros, aut glautiu, aut decoctio myrtae, aut lintisci, aut robi; in aumento autem purum medicamen utimur; in statu vero quae digerant et mitigent; in declinatione autem quae digerant * tantum; digerit autem nitru Z iiii, solfor Z iiii, si addatur medicamini; in statum autem flegmonis quae mitigant et diaforisin faciant sunt admiscendae decoctiones de caricis et forforis et his similia.

174. Ad synances. — Bisasa medicamen qui facit ad disperatas synances. — Anissu ÷ i, apii semen ÷ i, ameos ÷ i, scinanthos ÷ i, stipteria scistes ÷ i, ireos ÷ i, bisasa (ibisas La) qui et armilla vocatur [alii ruta agrestis La] Z i, cinnamomu 🔆 i, smyrnes 💠 i, aristolocia longa 💠 i, cassia 💠 ii, crocu magma- 10 tos 🜣 ii, rosa sicca 🜣 ii, costu 💠 iii, hirundinis pullos ustos cinus recens 💠 iii, crocu ÷ i 5, spica nardi indices ÷ 5, amomu ÷ 5, gallas asianas viii. Teris et facta pulvera miscis et uteris medicamen resolutum cum mel. Resolvis autem sic in initio cum vino, aut sucos omfacii, aut aizou, aut uvae, aut robi, aut mali granati, aut sucos corticis nocis viridis; et haec ad fortia corpora; molliora cor- 15 pora, id est infantes, et non graves passiones cum diamaron; aut sucos cerasiae, aut plantaginis; similiter in augmentu; in stato autem cum sapa, aut carino, aut mulsa, aut apozima ex rosa facta; in declinatione vero cum mel, aut vino mulso, aut oxymelle 1. Item aliut ad synances. — Gambaros fluviales usti et cum aqua frigida emina una triti et ad lenteum colati synancico gargarismum hutilissimum 20 est; pingues enim et spissos educit humores, et desicca[t] fortiter et relevat statim synancicum.

175. Item aliut ad synancicos. - Stercus canis album tollis et siccas, tritum cernis et reponis, et cum opus fuerit resolvis pulver cum mel et tangis loca quae patiuntur. Fortiorem medicamen de hoc nullum scias esse (scio La) neque ad 45 synances neque ad tunsillarum grandem inflammationem neque ad antiadas periculossimam suffocationem; quando enim vis stercus album colligere canem clausum aut legatum, nihil aliut nisi ossa facis recentia rodere per dies plures et fit stercus ejus albus, et neque fetit neque aliquam habit austeritatem odoris; et erit hutilissimus ad alia multa m.

176. Ad uvam demissam, et nimis inflammatam. — Conficis medicamen sic: Mel lib, i, stiptiria humida lib. i, rosae flos lib. i, ypocistidos cylu L v. Coquis stipteria cum mel et sic pulvera super-

Ad uva inflammatam, ad uvam relaxatam et multum pendentem mel lib.i, stiptiria humida lib.i, rose flos lib. i, ypocistidos cylo ÷ vi, coquis stiptiria cum melle ita pulvera mittis e 35

30

k Nam in initio .... autem quae digerant | nitro / iii, sulfor / iiii, et uteris La. ¹ Resolvis . . . . oxymelle om. La.

m Quando ..... multa] quando ergo ossa comedunt canes tunc eligendus est et colligendus et albus stercus La.

mittis, et uteris; coquis autem modicum. Ut bonus fiat uteris autem, aut cum aqua calda, aut cum mulsa (ydromele La) emina una resolutum garga5 rizare debes; nam hoc medicamen de praesenti mitigat; et post haec ex ipso medicamine puro linis uvam digito linito aut aliquo alio modo ut potueris, id est aut cum cocleario, vel ad ipsam rem spatomele facto; et cum tangis uvam praemendo sursum foras ad te trahis cum ipsa uva; oportet autem maxime ad linquam cum extrahis rectum ferramentum discedere 41 bis.

hoc uteris. Coquis autem modicum satis bonum est ad hoc iste medicamen aut cum aqua calida aut cum ydromelle ad eminas tres gargarizandum dabis etenim mitigativus est hoc et opus habet ut resolvatur. Inter autem talemorum et non distemperatum medicaminis usus distat, haec autem cum cocliario superponendus est gargulidium expedit enim quam maxime ad lingua ejus venire descendentem rectum cocliare. (D'après le ms. de Laon.)

- 15 177. Item de legaturis; legaturis autem sunt plurime ad haec maxime benefacit, coclie unde purpora tingitur maritimas, in quibus inveniuntur serpentes ita adpendis ad collum; mirabiliter juvant uvam et toles, et quaecumque circa collum fiunt passiones. Haec Galenus laudat. — Item ad uvam et tunsillas: Cantaredas quae in rosa sunt legatas per collum filo et in panno missus adpendis ad collo et 20 ad dentes infantes bene facit. (D'après Laon.)
  - 178. Ad custodia dentium, profilacticon dentibus. Corno cervino husto ÷ ii, mastices ÷ i γ , cyperu ÷ i. Tundis cernis et uteris. (D'après Laon.)
  - 179. Item ad dentes laxos. Stipteria rotunda cum duplo sale mixta pulver. Et pteleas corticem coquis cum vino et in ore facis tenere.
- 180. Ad labia excissa. Labia si crepuerint galla trita cum tereventhena, ysopu, et mel inlinis. Quodsi altius crepuerint sevo ungue capruno purgato aut bovino, aut medulla ipsius, aut adipe anserino m.
- 182. De antidotis. Ad cholam. —
  Lupi istercus das in potionem ei qui
  cholum patitur non solum in ipsa accessione [109] sed et in declinatione. Qui
  autem sine inflammatione nondum
  plene tenuntur in accessione possunt
  bibère potione; nam si cum inflammatione dolore fortiter exagitantur non est
  danda haec potio. Adsumenda est igitur

Antidotum ad colum. — Lupi stercus si bibant qui colum patiuntur non solum in accessionem quando urguit doloris, sed et lenimentum potus qui sine inflammationem patiuntur et si videantur nondum adhuc conprehensi a passionem forte; qui vero conprehensi sunt sed neque post modicum tempus dandus est, accipiant autem albidiorem

30

albidior stercus non quando cretam comedit sed quando ossa ipsa comedit vel devorant. Nam miratus sum sepius ex ipso stercore lupi ligaturam factam in linteo et ad collum patienti suspensam et maxime si in eo ipso qui dolit loco posita est ligaturam mox fugasse dolorem. Colligis autem stercus non in terra jacentem vel qui in terra factus est, sed eum qui super fro[n]tices factus est quia melior et fortior est illo qui in terra fit aut in terra postea cadit naturaliter. Inveniuntur quippe et in ipso stercore ossa; si enim ea terantur et dentur calicis bibere amputatur passio; etiam in ligaturis posita eadem prestant. In potionibus addendum est stercori aut ossibus dum teruntur salis aliquid et piperis : das igitur cum vino suptile interdum et in aqua. Cum autem ligatura adpendere vis de ipso stercore vel osso quod cum ipso stercore deponitur in ilio est alliganda ipsa ligatura, corrigia vero sit aut de bove aut de ove quem lupus momordit, aut lupo pelle excussa est; sin minus de corio cervino. Antidotum filonium, anodinon, ad cholicos. - Crocu Lv, pyretru Li, euforviu ∠i, spica nardi ∠i, piper albu ∠xx, yosciami semen albu L xx, opiu L x, mel quod sufficit. Hoc medicamen prohatissimum est.

stercus lupi et magis ex eis qui ossa comedit, specitur miratus sum enim de hoc et adpensus ad collum et saepius liberavit, collegi autem debet [94] stercus non quod in terra fecerit quia inutilis est naturam lupi ut habet quemadmodum ad canis novissimum pedum levat et si urinam et stercus facit super sterpes aut cespites inveniuntur enim in ipso stercore de ossa 10 particula, et ipsa ossa terenda sunt et trita potui data sunt collegis cui admiscendum est salis aliquid et piper dandus est cum vino tenuem, est et quando cum aqua damus adpensum vero stercus 15 ipse ut ossum qui cum ipso stercore invenitur ad iliacum filone cum filominis ad regia validum est maxime autem valior est securior vivis aut oves quae lupus laniavit sed corrigia si minus sit 20 de corio cervino. (Ms. de Laon.)

183. Trociscos trigonos at [nodinus La; erasum in 621] et desiccativos. — Yosquiami semen $\angle$ iiii, apii semen $\angle$ iiii, anissu $\angle$ ii, opiu $\angle$ i. Cum aqua facis trociscos triobolicos"; das autem cum aqua frigida unum mane jejuno et unum ³⁵ cunti dormito.

184. Catapotia ad sitim extinguendam Dioscoredi. — Cocumeris domestici se-

[&]quot; Trioboleos uno pinso siliqua xii (da m. Li) La.

men $\angle$ viii, tragaganthes $\angle$ iiii. Solve tragagantha in ovarum albumen recentium; et cum se solverit teris diligenter et miscis simul, et facis catapotias, et siccas in umbra, et das ei qui patitur ut teneat sub lingua; et quidquit se solvit jube ut cum saliva sua° glutiat.

185. Antidotum ad quartanas Galini. — Opu cyrinaicu $\angle$ iiii, piper $\angle$ iiii, murra trocl. $\angle$ iiii, rutae folia $\angle$ iiii. Teris et miscis in vino et reponis; et cum opus fuerit, dabis ante accessionem oris duobus cum oxymelle scripulo uno tantum.

186. Ad canis rabidi morsum Galini.— Gamvaros fluviales vivos mittis in caccabo de aeramen cyprino factum, et ponis super ignem intrepide, ed tamdiu ardeant ut cinus ex eis fiat et facilius terantur, incenduntur enim in cynocaumata tertiu decimu kal. augustas luna xviii; bibitur autem per singulos dies in aqua draginta dies in aqua cocliario uno majore; quodsi ab initio non bibit et post multum tempus venerit dabis ei cocliaria duo per singulos dies. Nam datur et solus cinus; admiscetur etiam ei et gentiana et libanotus, aut sit libani una pars, gentianae sint quinque, et cinus de gambaris sint decem partes ^p; haec potio sanat, et a periculo reddit securos. Super vulnus igitur huteris medicamen hoc modo confectum pice bruccia lib. i; coquis eam in aceto acrissimo € i, opopanacos : iii. Conficis et uteris ^q, haec enim qui usus est nullus ex eis periculum passus est ⁴².

187. [111] Qui de fungos malos suffocantur, opobalsamus cum lacte muliebri aut cum aqua das bibere. Item, oxymelle cum nitro bibato. Item, si femus pullinus cum vino datus jubat, 25 rafanos quoque plurimos comedendum dabis liveravitur, sed et feces vini ustas ed tritas cum aqua dabis bibere, ed afronitrus cum oxymelle datus multum jubat; femus vero pullinus datus in 30 posca aut cum oxymelle ternos aut quaternos cyatos post modicum voment flegma pingue ex quo perfecte liberantur, et calaminthis herbae sucus aut apozima ex ea facta et pota subvenit 35 mirabiliter 43.

Ad eos qui de fungus malus suffucantur, qui de fungus suffucantur malus, afronitrus et nitrus hustus et non hustus; gallorum femus suffocantibus a fungis, usi sumus, tritum cyatis tribus aut quattuor in pusca aut oxymelle et de praesenti juvati sunt, citius vomentes, post modicum flegmaticus pinguis humoris ex quo citius mitigata adcidentia pausaverunt et calamentis sucus aut apozima pota curavit eos. (Ms. de Laon.)

° Ut ..... sua om. L.

Nam datur . . . . par-

tes]. Se trouve au commencement dans La.

⁴ Haec potio . . . . uteris om. La.

188. Ad epilempsia Galini, dia scilles. - Melitiron, id est mel scilliticum, quem conficis sic : praeparas vasum non picitum testeum et scillae intrinsicus manibus contrita minutatim mittis in vas suprascripto, et ponis coperculum et ligas diligenter de aluta, coopertum mittis sub terra diebus canicularibus a parte meridiana; a borea vero protegis ne vento vexetur. Et erit sub terra diebus xl; 5 leviter autem gyras eum in aliam partem ipsum vas, ut a sole calefiat, sed ipsum vas sol non videat dum gyratur, terra autem in qua positus est sit humecta ex omni parte; transactos autem xl dies levas vas et solvis, tollis scilla et exprimis, et sucus ejus mittis in vas aeneum, et alium mel tantum dispumatum addis, et bulliat donec ad mellis revertatur grassitudinem, lento igni coquis et in vaso 10 vitreo reponis; et dabis epilempticis per singulos dies coclearium unum plenum, infantibus minorem, majoribus autem coclearem dabis marem, aliquibus etiam et duo dabis coclearia. Illum autem corpus scillae quod expressum est teris et solvis cum mel et dabis ut supra. Operatur enim non multum minus a suci confectionem 44. 15

189. Ad vocem asperam (raucam La) trociscus. — Senape frixu et tritu vel cretu subtili tricoscino $\angle$ ii, piper subtiliter tritu $\angle$ i. Cum mel colligis non cocto et facis trociscos [113 v°] pensum obulo uno. Tunc unum trociscum dabis ad manducandum. Mordicationem quidem et calorem in faucibus non modicam excitat, sed arteriam facit lenem et emendat raucitatem.

- 190. Item aliut. Quod sub lingua tenetur ad fabae magnitudinem et dum se liquat, cum ipsa saliva glutiat fortiter; arteriae desiccat musculos, arteriaca quae lenit et temperat arteriam. Recipit haec: Glyciriza $\angle$ xii, cassia $\angle$ iiii, crocu $\angle$ ii, smyrnis $\angle$ ii, foliu $\angle$ ii, celtica $\angle$ ii, libanu $\angle$ ii, ypocistidos cylu $\angle$ ii, liciu $\angle$ ii, gummen $\angle$ ii, licium smyrnes et gummin. Tundis cum mel, 25 cetera pulvera tricoscinata supermittis; et cum bene cum mel fuerint omnia permixta addis terebenthena $\angle$ ii.
- 191. Dioporos ad dysintericos et cyliacos. Mala granatas 'N' xx, integras, mala cytonia 'N' xx, rosa sicca & i, prumnia & ii, sorba & ii, pira terentina 'N' xx, mela caudiana xxx, ros syriacu & iii, mustum valde dulcissimum & xlviii. Coquis simul 30 poma suprascripta donec mellis habeat spissitudinem, ita ut de duas partes plus decoquat, et reponis in vaso testeo novo et dabis ex eo cocl. ii, vel iii 45°.
- 192. Anodinum antidotum mirabilem. Ad omnia que priores facire possunt melior est; et dicitur diapente. Storace, asaru, opiu, yosquiami semen albu, castoreu, aequalia pondera; mel quod sufficit, et das orobi magnitudinem in mulsa 45 bis. 35

^{*} Et . . . . vel iii om. La.

193. De electariis vel oxymellis confectiones. Electarium diaspolitu. Hoc medicamen non inhutilem exponam reppertum in Aegyptia Jovis civitate. 5 adque inde ob hoc diopolete dictum; diapeganum cyminum in aceto per triduo infusum et iterum siccatum et tritum suptilissime pulver 🖈 i, piper longum aut album, vel si hii non fue-10 rint, nigrum - i, rutae viridis folia ante una die collecta i, nitru is quodsi venter strictus est ÷ i; conficis et uteris. Stomacum excitat, digestionem adcommodat, alvum mollit, flegma 15 et biles educit et extenuat; vitia pectoris, lateris, epatis, splenis, ac renum curat et mitigat. Interdum enim cum mel facis electarium et proficit flegmaticis, interdum autem cun suco ptysanae 20 conficis pro mel; et facit cholericis et melancholicis, accipitur enim mane et sero coclearia singula.

De electariis dyospolitis, cymino piper longo aut albo, ruta, nitro, omnia aequali pondera si fuerit usus fit educens ventrem, si autem nitro solo medietatem miscis minus educit per ventrem, infundis autem quimino in aceto acro post haec frigis donec siccitur in vaso testeo et sic facis pulver. rute vero folia ante una die collecta mediocriter subsicca, et in his quattuor speciebus interdum mittis mel dispumato ut sit electarius, interdum vera non mittis sed pulvera facta in ptisane sucus das ant in aliis cibis admiscis maxime decaetere videntur, mittitur autem ex hoc pulvere ante cibum et post cibum et est proprius ad usum cum mel mixtum datus.

194. Electarium dia trion pipereon. Faciens ad stomaci frigdorem vel viscerum. Piper albu & L, piper nigru & L, piper longu & L, anisu & viii, thimi coma 25 & viii, gingiver & viii. Accipis thimi comae flores cum folia [114 v°]; sorcolos (lignosa L) vero proicis, teris et cernis subtili tricoscino; mel dispumato colligis. Datur autem per singulos dies mane ante cibos et post cibos et post cena; datur autem minoribus coclear minor, majoribus major.

195. Dia calaminthis [polidias La]. Calaminthis $\angle$ xii, puleiu $\angle$ xii, petroselinu $\angle$ xii, sile montanu $\angle$ xii, apii semen $\angle$ iiii, thimi coma $\angle$ iiii, libistici semen $\angle$ xvi, piper $\angle$ xlviii; mel optimu dispumatu quod sufficit. Accipi autem hoc medicamen post matutinam deanbulationem b oportit et frictionem et balneum; sed hoc cum mel mixtum; nam pulver sine mel datur velut salis, in conditura, id est in ptysanas, mittis et acetum et pulvis, et sic dabis accipere sine mel. Post autem cibum numquam hoc medicamen detur neque aliquo alio medicamen qui digestionem (anadosin La) fortiter operatur.

196. Electarium diamelon. De malarum cydoniarum sucus. Qui facit mirabiliter

b Exercitationem La.

5

fastidiosis et qui non bene digerunt escas. — Conficitur autem sic : Cydonia majora et suavia sucus earum & ii, mel dispumatum optimum & ii, aceti emina; miscis simul et coquis ad lentos carbones; mediocriter dispumas et miscis gingiver 🔆 iii, piper albu 🔆 ii; et sic iterum ad carbones coquis usque ad mellis grassitudinem 46.

- 197. Antidotum genofila. Qui facit ad vissicae ulcera et renum et lapides frangit. — Cassia fistula 🜣 i, saxifraga 💠 iiii, vittonica cyperu, petroselinu, costu. tribolu, ligu, spermu, lini semen frixu ana çii, foliu, spica nardi, asaru, diptamnu, baca lauri, ocimu semen ana 🔆 i, gingiver 🔆 ii, appii semen 🔆 i 5, nocli piniu 🔆 vi, mel lib. ii. In balneo, aut ante balneum cum vino et mel, aut 10 cum crisattico, fabae magnitudinem 47.
- 198. De catharticis confectionibus. Picra galini. Aloe L c, cinnamomu L vi, spica nardi Z vi, xylovalsamu Z vi, mastice Z vi, asaru Z vi, crocu Z vi. Ego autem aloe misi L xc, et crocu L v; ceteras vero species ana L vi. Dosis autem est Li. - Item si in parvo volueris conficere: aloe To xxx, cassia To iiii, spica 15 nardi Γρ ii, xylobalsamu Γρ ii, mastice Γρ ii; asaru Γρ ii, crocu sili x.
- 199. Cathartica [ad ventrem deponendum La] oxygaru. Gingiver 🔅 i, scammonia 🔆 i, aloe 🔄 iii, acetu et liquamen, aeminas singulas.
- 200. Catapotia quae apta sunt stomacho et sine lestone, et ventrem malaxant, et typus amputant. — Aloe 🔆 ii, absenti sucu 🔆 iii, scillae incardiu 🔆 i. Scilla 20 mittis in passo fermento et coquis in forno, et cum panis coctus fuerit tollis et pensata mittis in mortario et teris bene; supermittis sucum absenti et aloe trita superspargis; teris bene et mixta omnia facis catapotia ciceris magnitudinem, et das eis qui a diuturnam aegritudinem tarde convalescunt duas aut tres eunti dormito aut jejuno mane [et non cito reparantibus secundum virtutem La].
- 201. Catapotia [scammona La]: diacridiu 💠 i, aloe 💠 i, coloquintidos interionis L iiii, bdelliu L iii, mastice L ii, abse n ti sucos L ii, brassicae sucus L ii. Conficis et facis catapotia ervi magnitudinem et das xvi, xviiii, xxi, et qui typum patiuntur das vii, xi, xiii, xv. Quod si flegma deponere volueris aut fortiorem facire, addis euforbiu Zi, in omni confectione (massa L) 48.
- 202. Catartica : coptarion. Semula ∠iiii, noclu pineu ∠iiii, piper ∠ii, diacridiu L iii, mel dispumatu quod sufficit. Dosis L ii. Datur maxime ictericis 48 bis.
- 203. Pastillus cutarticus. Diacridiu ∠ iiii, euforviu ∠ iiii, piper ∠ ii, foliu ∠ ii, mel lib. i. Dosis ÷ i 49.

25

30

- 204. Cataputias. Scamonia $\angle$ i, aloe $\angle$ iiii, euforbio $\angle$ iiii, cum aqua pluviale facis cataputias et das vii, aut viiii, aut xi, aut xiii, aut xv, aut xviiii, aut xxi, et uteris. [D'après La.]
- 205. Catharticum colicis. Euphorbium cypero, petrosilino, yreus; aequali 5 pondere uteris. [D'après La.]
  - 206. Catharticus peculiare Oribasi quem sinbiotario nominavit^{bb}. Diacridiu (scammona L) $\dot{\sim}$ ii, piper $\dot{\sim}$ i, gingiver $\dot{\sim}$ i, sales frictos $\dot{\sim}$ i, petrosilinu $\dot{\sim}$ i. Facis pulver, das in potione $\angle$ ii, cum mulsa ⁵⁰.
- 207. Catarticu elefantiosis. Coloquentidas duas mediocres caute desuper aperio ris, ita ut ex ipsa coperculum facias, et semen omne vacuas; lanuginem vero intus remittis et inples oleo dulce et cooperculum suum superponis, et permanet noctu tota; aliu die evacuas coloquentidas oleum, et coquis in caccabo coloquintidas cum aqua quamdiu excoquantur; tunc ipsas coloquintidas proicis et oleum qui intra coloquentidis fuit mittis in aqua in caccavo ubi coloquentidas coctae sunt, et addis ibi elleboru nigru triobolu, scammonia $\angle$ i, alibi $\angle$ iiii; et ibidem in ipso caccavo pultarium de semula facis ex quo patientibus ante pridie leviter cibato ad magnitudinem avallanae das xxiiii [pelas La], gluttire, aut si potest manducare °; et bibat aqua.
- 208. Catharticum de jus galli senis. Occidis gallum vetustum et omnes interiora ejus tollis det lavas et inple sale, et cum aco et filo cosis, et coquis cum aqua habundanti, et oleum modicum habentem anetum vero et porros mittis ex plenu, ut ibidem simul discoquantur; cum enim perdiscoctus fuerit gallus tunc jus fit suavis ad bibendum; et est aptus stomacho, et purgat acute. Jus ejus ipse non sit minus ad bibendum de duobus eminis o, mirabiliter facit ad diuturnissimos reumatismos.
- 209. Inunctio ani ad educendam ventositatem cum stercore. Ruta cum mel cocto trita ita ut unus sucus fiat, et ex hoc interius anum perunguas, bene facit. Melius enim operatur si admisceas cyminum et modicum nitrum. Item aliut: Cyclamini sucum in flocco lanae involutus enicitur; aut sucus cyclamini coctus cum mel, et balanus factus inicitur, aut certe ex ipso cyclamino pastillus factus inicitur; ventositates enim exeunt habundanter et relevantur. 51.

Catharticum sumbiotariu, id est peculiare. Sale commune frixa : i, scammo-

bb L... Oribasi nominavit om. La.

° Gluttire . . . manducare om. La.

d L... Omnes ... tollis] exenteratum La.

° L... Jus ejus ..... eminis] das autem abstinentia a cibis ante pridie & i L.

nia Ziiii, petroselinu Zi, piper Zi, gingiver Zi, facto pulver, uteris. (Voyez ch. 206.)

- 210. Rufu gera. Coloquintide interionis $\angle$ xx, camedreus, agaricu ana $\angle$ x, sagapino $\angle$ viii, petrosilino $\angle$ v, aristologia rotunda $\angle$ v, piper albo $\angle$ v, cennamomo aut cassia fistula duplo, spica nardi, croco, smyrnes, puleiu ana $\angle$ iiii, Omnia haec tricoscinata cum mel miscis et das ex eo quam plurime $\angle$ iiii, in mulsa. [D'après La.]
- 211. Catharticu Licu auctoris dulcis ad capiendum. Scammonia cum sale quam albissima teris diligenter et sic coquis in buxide plumbea duplici vaso. Modus autem coctionis hoc modo fit: ponis in buxide plumbea fistula aut canna per quam super aqua respiret; in qua buxide mittis scammonia quae cum sale trita est, et mittis buxide in vaso aqua plenum, ita ut fistula caput foras teneat quae fixa est in buxide in qua aqua ubi bullit mittis aer[v]us, id est hervu. Et quando aervus coctus fuerit tollis desuper focum, et sublata buxide cum se refrigeraverit tollis et uteris, tritum solum aut mixtum cum piper albo ut sit suavior ad accipiendum. Si enim sic confecta detur sic scammonia neque ori neque stomacho insuavis erit catarticus, et nihil minus purgat.

Catharticum Lycu. Scammonia cum sale quam candidissima teris quam diutissime, ita coquis in buxide plumbea duplex est foramen auliscum in se in qua scammunia cum sale trita mittes et adponis in caccavello aereo, coquis donec se aerus coquat in buxide plumbea cum pusca aut aqua sufficienter 15 cocta, cum autem coxerit infrigdit se medicamen in ipsa buxidem tollis et iterum teris ipsum solum aut cum piper albo.

212. Aliut catharticum elefantiosis. Accipis coloquentidam unam majorem et infundis oleo bono nocte et dic una, et effundis oleum in vas alium, et in olla rude f coquis coloquentida cum aqua donec remaneat pars tertia; et sublata coloquentida in aqua ipsa mittis semula quantum sufficiat, cui admiscis elleboru nigru $\angle$ i, scammonia $\angle$ i; et agitas cum surculo aneti; et g cum fuerit coctum facis pilulas et das h.

213. Unquentum catharticum ani et movit ventrem. Stipteria cum mel trita et

L... rude nova La.

L... Cum fuerit.... das] facis abol-

lane magnitudinem pelos ut gluttiat La

cocta donec robea fiat; et ex hoc unguis anum. Vocatur autem hoc medicamen cezanagei; facile enim educit et sine dolore protrahit.

214. Confectiones tymiamatum: confectio tymiamae poltarion. Rosa recente lib. ii; si autem sicca lib. ÷ i 5, foliu, crocu, cassia ana ÷ x, storace ÷ i 5, 5 amomu ÷ i, onicas ÷ i, smyrnis ÷ ii, bdelliu ÷ i, carpobasamu ÷ i, acacias ÷ ii, opobalsamu ÷ ii, conficis.

Item thimiama rodata. Storace lib. iii, costu & vi, foliu & iii, cassamu & ii, storace rodiu & viii, cariofilu, caucama ana & iii, onicon megalon & ii, crocu & i 5, saroa zarnabon ana & ii, ladanu & iii, nardu stacios & ii, cassia & i 5, massica & ii, calamus aromaticus & iii, rosa viride lib. vi, balsamu & ii; conficis.

Confectio thimiamae moscatu. [120] — Storace lib. i, aloa ÷ i, ambariu ∠ iiii, crocu Γρ iii, muscu Γρ ii, rosa ÷ i; confecis.

- 218. Confectio xyromyru. Foliu, amomu, costu, zarnabu ana 🔆 i, balsamu
  - 219. Thimiamae confectio qui somnium facit. Storace, amomu, ammoniacu thimiamatos, bdelliu, sciticu, mandragorae radices, opiu thibeu, aequalia pondera; conficis (67).

FINIT LIBER QUARTUS (TERTIUS) FELICITER.

ADDITIONS AU TEXTE D'ORIBASE

FOURNIES

PAR LE MANUSCRIT DE PARIS 621 ET PAR LES MANUSCRITS DE LAON ET DE LEIPZIG.

- (1) Ce qui est entre deux crochets provient des manuscrits de Laon, dont je reproduis le texte, et de Leipzig. Vers la fin du chapitre, la traduction diffère assez notablement de celle de 621, je reproduis ici cette fin: Cum autem coctus fuerit medicamen amolintus factus levatur; ipsius quidem emplastrum usus ad sanguinentes facit plagas et ad cicatrices difficiles in corpore veniente et senus (sive Li) vulnerum gluttinat oleum autem resolutum ad omnes utere inflammationes in podagras et artreticas passionis in omni tempore quando nimis sunt doloris in inguinis et fimas in inhusturis. Cymithilis in fracturis et in reumaticis passionis omnibus; cum autem solvitur mensura sit medicamini modice amplius oleum et magis aestate ut sint decem unc. medicaminis novem autem olei ad plagas autem et vulnera aequali pondera medicaminis et cera et olei ad osso (ure Li) solvuntur.
- (2) Le manuscrit 621 ajoute: Si autem circa ora vulnerum rovorat (roborata?) inflammatio fuerit, resoluto cum oleo medicamen, et cum se cœperit refrigerare, malaxas manibus et paulatim vinum superfundis tantum quantum totum imbibat et fiat embroca. Hoc etiam ad splenis tumorem mirabiliter facit. Nunc autem medici ad resolvendum medicamina aequala pondera pastillum medicaminis, et oleum et cera resolvunt et sic utuntur. Emplastrum [a]cirra Gallieni (voy. Gal. Sec. gen. IV, 14; t. XIII, p. 759) qui non recipit cera. Oleum vetus ∠ iii, acetum acrum ζ i, mittis in olla rude majore, ipsa autem olla ante pridiem infundis in aqua, et sic post pridie mittis oleum et acetum et coquis lento igni quo usque consumatur acetus et habeto species tritas et tricocinatas, quales sunt lytarguiru lib. iii, calciteos iii, catmias iii, lepidos cyprios iii in xystu iii, unamquamque speciem singulatim habeto tritas, et primo mittis lytharguiru et movis cum spatula dactulycia et coquis ut fiat amolintum et sic mittis calciteos et cadmia et lippida (?) et deponis ulla ab igne, et cum se modicum refrigeraverit, sic addis iu (?) e....... coquis donec venum fiat; hace sine cera conficitur, sed facit ad

omnia vulnera vetustissima et antiqua, et apostemata, et syringia et egylopas, et cyradas, et ad omnem tumorem, et panoclas.

(3) Après le mot acetum, les manuscrits de Loan et Leipzig ajoutent : Quod sufficit. Ad sicca terenda. Facit et ad plagas gluttinandum et ad nervos incisos [resolutos Li] hoc modo, cera ÷ iiii, resolvens cum oleo lib. i, medicamen mittis ÷ ii et uteris.

Puis les mêmes manuscrits donnent les recettes suivantes a : Emplastrum pinthateu: Cera, sevo taurino, frictis, pice, calce viva, aequali pondera resolutus quae solvenda sunt et supermittis [pulver Li] calcis resolvis medicamen 🔆 iiii, cera ∻ iiii, oleo libra una et ubi fuerit resolutum tollis [a foco Li], et cum se coeperit refrigerare agitandum cum spata mittes vinum aut acetum aut aqua mittis paulatim partem tertia olei 🔄 iiii, agitas diligenter: facit ad eos qui torcuntur in penis aut fustibus caedantur magnifice fit. - Emplastrum dia yoscyamo quae siptagio, frictis, cera, adeps porcinus yosciami sucus aequali pondere conficis et uteris. — Emplastrum myrsinatum, lithargyru ÷ vi, cera libra una, oleo myrtite libra una, vinum quod sufficit. Item aliud myrsinatum, cera lib. i, molibdinis mittis modice [vino Li]. - Emplastrum albo ad husturas. Lithargyro, sulfor vivo, psimithiu, ana 💠 iii, cera 💠 iii, oleo myrtite quod sufficit. — Item aliud, lithargyru 💠 i, plumbo husto 💠 i, in alio habent 💠 iiii, siricu 🔆 ii, oleo myrtite libra i. Item aliud dia siricu, sirico 🔆 vi, psimithiu 🔆 i, cera libra una, oleo libra una, conficis et uteris. - Emplastrum dia psimithia. Lithargyrum, psimithiu ana 🔆 ii, adipes recentes porcinos, cera, ana lib. ii, oleo roseo 🔆 vi. Item aliud psymithiu ÷ v, cera lib. i, oleo omfacino &, conficis et uteris. Item aliud psimithiu, lithargyru ana ÷ i γ, axungia recentem ÷ viii, cera ÷ vii, conficis et uteris. — Emplastrum dia fonfolego apolotice, fonfolicus 🔆 ii, lithargyrum 🔆 ii, psymithiu ÷ i, catmias ÷ ii, mulibdenis ÷ i, adeps porcinus ÷ iiii, cera ÷ vi, myrtite oleo aut roseo lib. i. - Item alīud emplastrum Fonfolecus, psymithiu, lithargyrum ana ∠ ii, ladanu ∻ i, acacia ∠ ii, oleo myrtite ∻ viii, cera ∻ iii, ovarum vitella numero viiii, conficis et uteris.

De son côté, le manuscrit 621 ajoute après le chapitre 6 : Quod sufficit ad species siccas terendas donec ad omnem lenitatem perveniant; et supermittis que liquata sunt in mortario, et teris donec se omnia adunent, et uteris.

(4) Le manuscrit 621 ajoute: Medicamen cera et oleum resolvis ad ignem; et cum se remiserit tollis ab ignem, et cum spatula agitas fortiter donec se refrigeret; et sic mittis vinum aut acetum aut aqua paulatim donec habundanter in se

La première forme, mais avec une rédaction tout à fait différente, le chapitre 7 da texte grec et de 621.

inbibat quod miscris et unum corpus fiat. Sit autem quod supermittis tertia pars ab oleo. Uteris autem ad eos qui in publico fortiter fuerunt caesi; vel membra eorum fuerint rasa, aut in cede fuerint conlisi, aut ex alto cadentes leduntur, et livida membra et contusa fiunt.

- (5) Le manuscrit 621 ajoute trois recettes: Emplastrum diafonfoligon apuloticon: Psimitiu ii, catmias ii, molibdenis i, adapes porcinas recentes iiii, cera vi, oleu myrtile aut roseu lib. i. Conficis et uteris. Emplastrum diafonfoligon bonum: Fonfoligos & iiii, psimithiu & iiii, lytharguiru & iiii, ladanu i, acacia & ii, oleu myrtile viii, cera iii, vitella ovarum novem. Emplastrum alium diafonfoligos: Catmias ii, stibeos ii, litharguiru ii, psimithiu ii, fonfoligos ii, oleu roseu i (in alio oleu roseu viii), cera iiii (in alio pumica) adapes anserinas ii, adapes gallinacias ii, sucus strignu quod sufficit. Hoc Martyrius conficiebat.
  - (6) Ici le manuscrit 621 ajoute: Emplastrum immotum quem accepi a Martyrio arciatro Ravenna, qui facit ad vulnera profunda replenda vel purganda, et celeriter ad sanitatem perducit. Calciteos crudu ~i, catmias ~iii, lepidos calcu ~i, calcu cecaumenu i, libanu i, therebintina ~ii, cera ~ iiii, oleu roscu ~ iiii. Sicca omnia teris et tricoscinas, et mixta in mortario pulvera et cetera resolutas supermittis et uteris. Solvis medicamen cum oleo roseo aut cum oleo commune et infusos lenteos, id est mutaria, in vulnus mittis et desuper ipso medicamen ponis. Emplastrum cui supra Diascordu; id est Martyrii. Nitru ~ vii, colofonia lib. i, cera lib. i, oleu lib. iii, alei spicos numero quinquaginta; conficis et uteris ad plurima.
  - (7) Ici le manuscrit 621 ajoute: Emplastrum diapsimithiu, ad scabiosos et ad conbustos et ad effersuras ignitas: Psimithiu $\sim$ iiii, lytharguiru $\sim$ ii, cera lib. i, oleu roseu lib. i. Conficis et uteris.
  - (8) Ici le manuscrit 621 ajoute: Emplastrum barbara Galiini. Ad splenicos et ad stomaticos pladuntas, et ad flegmones, ad interocelicos, et ubicumque desiccare volueris tumores; et glutinat. (Voy. Gal. Sec. gen. II, 22; t. XIII, p. 555-561.) Cera terebenthina, pice sicca, asfaltu judaicu, colofonia ana lib. singulas, iu, xystu, psimithico, miseos, calcantu, stipteria, scistes, libanu, galla asiana, aloe, lepidos cyprios, origanu, ammoniacu, thimiamatos, ana unc. singulos, oleum lib. i; acetum quod sufficit. Emplastrum angelicon, faciens ad omnes passiones et ad omnes vulnera malitiosa, et ad sinus vulnerum, et ad pannoclosa, et multos sinus implicitas vulnera; emplastro solo utentes, ante aqua malaxato medicamen. Conficitur autem sic, cera, colofonia, senape, frigiu, ana libras duas semis, lauri baca libras v, nitru alex.

- (o) Ici les manuscrits de Laon et de Leipzig intercalent ce qui suit : Uteris hoc medicamen ad recentes plagas et antiqua vulnera (ulcera Li) et ad serpentium morsus et ad canes rabidi morsus et ad scorpionis morsum, et ad condolomata et ad ganglias et ad cyradas et ad parotedas et ad lentigines (et ad cyr. . . . lentig. om. Li) et ad fymata et ad syringia et ad cyronia et ad malitiosa vulnera. Educit ossarum fragmina, spinas et sagittas et omnem sulcolum et senus replet, purgat carnes replet, gluttinat et cicatricum inducit et inflammationes solvit, adposita thorace omnia quae circa viscera sunt passiones vel duritias et scyros (scimus Li) et ydropis et înfixa in articolis vel ossarum fracturas et ad vulnerum (ulcer. Li) insanabilium et putridorum et ad nervus incisos et contusos et ruptus et putredos et ad apostemas et cymithala et pustulas malas quaecumque malaxari opus habent et ad oculorum reuma frontis superposita repremit. Oleum roseum autem resolutus, facit etiam ad pus aurium et effusionem veretri et ani, subfumigatu vero ex eo et frigdorem male habentem matricem et qui duriter pariunt educit et pecus mortuum sive vivum nihil mali faciendum, et quo vocatur secundas educit (et pecus . .. . educit om. Li), sanat autem et piriodicas id est pyticas (tipicas Li) passiones, in lenteo inductus inpositus fronti antequam conprehendatur, et serpentes et omnes venenosas pistes (potest Li) de domo supramulgave senenos estados est
- (vo) Il y a ici un déplacement qu'il sera facile de constater en ayant le grec sous les yeux:

(11) A la place des chapitres 15. à 20, qu'il lomet, le manuscrit 621 donne la recette suivante ::

tereventbines ~ x, pice sicca ~ viii, Emplastrum dia aereon (dia www aipw Emplastrum dia yron, pice lib. i, pifarina lolii). Tacit ad syringia et ad uinis unc. iii, cera alba 🗴 iii, cera mamillas mulicrum, et ad inguinas et rufa iii, oleo vetus cyatus tres quod subascellas, et in colfo apostematibus est media emina pensu 🗴 y, asfaltu 📆 Quando autem ponitur medicamen duos ii y, eron id est lolio farina tenuisfacis emplastros : unum ponis et alium sima - iiii, resoluto levas ab ignem et tollis, et quem tollis ponis in pariete superspargis tota pulvera simul et as Turni detersa, et illa que fuit in pariete vulpaltum tritum tepefacta liquida aspargis lolii farina et aceto 🔆 iiii. Conficis neri superponis et melius operatur : et uteris. Ad mamillarum pessimas dupice spana lib. ii, resina pituina ~ viii, cera il, oleu vetere viii, aspaltu ritias est enim multum desiccativus et ~ it is a farma loli creta subtiliter anodinus id est doloris amputat. Item

Emplastrum usia. - Qui haec habit, substantiam magnam habit; facit enim ad omnem duritias, et ad ossorum luxaturas et dolores articulorum et laterum. ad cancros et cyradas, et ad infisimata et ad tumores omnes, et ad vulnera et syringia et acyronia vulnera, et ad bestiarum vel serpentium morsos, ad fracturas, ad inpetigines; ad ydropicos desperatos et tumidos vel aqua plenos, desiccat et curat et ad sanitatem perducit; surculos cannas, sudes inpositus extrahit; epar et splen inpositus curat, et ad pedum dolores podagras amputat, et aemoptoicis deforis positus sanat; cefalargicis in fronte positus tollit dolorem, nec non et aemigranicis, splen autem in dies septe curat; conficitur autem sic eu ~ ii β, litharguiru ~ ii β, psimithiu ~ ii β, lepidos calcu ~ i, libanu ~ iiii, aut ~ i, asfaltu ~ wiii. tereventhines - x, pice sicca - viii, oleu aut butyru lib. i; iu, litharguiru, psimitiu, lepida, livanu fundis tricoscinas et teris cum aceto ad omnem suptilitatem, ceteras autem species que solvenda sunt resolvis, in caccavo cum asfalto trito coquis et in mortario superfundis, teris fortiter et facis mandalia et uteris.

alia confectio dia eron, pice lib. ii, pituinis viii, cera terrinica iiii, oleo viii, aspaltu cretu vii y, lolii farina viii Conficis ut dictum est; facit ad omnia, maxime ad inflammationes.

Emplastrum usia. - Usia substantia dicitur. Oui hoc habet medicamentum substantiam habet. Facit autem ad omnes duritias et fracturas ossarum ad doloris articulorum vel laterum, ad cangrenas, ad ciradas, ad fimata, ad tumoris, ad ulcera et ad siringia, ad cyroma, ad serpentium morsum, luxum, ad inpetigines, ad eos qui aqua replentur et ydropici fiunt, curat, spinas [cannas Li] filicis inposita extrahit, et ad epar et ad splen, facit etiam ad podagras (et ad artritica Li) et ad emoptoicus et ad cefalargicus et emigranicus, splen autem in diebus septem curat inpositus. Conficis autem sic, in φ i γ, lithargyrum φ ii γ, psymithiu ÷ i γ, lipidus calcu ÷ i, libano (add. marg. : calcu cecaumenu : i), terebentina lib. i 🔆 viii, pice sicca lib. ii 🕏 viii, (add. marg. : oleo et butyro lib. i). Iu, lithargyru, psymithiu, lipida libano tundis cernis et teris, et iterum cum acetum diligenter, cera autem resolvis in caccavo, aspalto vero teris et mittis in caccavo (asp.... in cacc. om. Li) et resolvis omnia superfundis in mortario et malaxas et facis mandalia:

Les chapitres 15, 16 et 17 sont tirés du manuscrit de Laon, qui remplace les chapitres 18-20 par deux recettes intitulées, l'une : Item alia elefantini emplas-

trum para Joanne grammatico; et l'autre : Emplastrum galbiane (galbanum). Emplastrum didascoli quam usus est Adrianus imperator.

Item aliad elefantini emplastrum para Johanne grammatico. — Faciens ad omnes duritias antiquas et modernas passiones et ad omnes tumores et inflammationem (inflationes Li) veretris (veteris Li) et scyrominas et duras et ad omnes duritias diuturnas in omni loco corporis (natas vel factas solvit mirabiliter, recipit hace Li), bdellio $\angle xx$, mandragore cortices $\dot{x}$ viii, rudo cnidiu id est alicaccayo $\dot{x}$ viii, rudo (orodo Li) panacus $\dot{x}$ vi, opopanacus $\dot{x}$ viii, cera lib. i, terebentinis lib. i, colofonia $\dot{x}$ xx, sucus potamugitonus $\dot{x}$ xx, solvit mirabiliter confectio et uteris aut pro potamugitonus mittis alamentis $\dot{x}$ xx. [Conficis et] sic uteris.

Emplastrum galbiane. — Gamimella $\angle$ xvi, lippidus (lepidus Li) eritru $\angle$ xvi, sempervivo $\angle$ xvi, catmias $\angle$ xvi, smyrnes $\angle$ xvi, draconteae radices $\angle$ xvi, gentiana $\angle$ viii, calcetheus $\angle$ iii, calcantu $\angle$ viii, sidia $\angle$ iiii, galla asia $\angle$ iiii, salis orecto $\angle$ iiii, miseus $\angle$ iiii, aristolocia longa $\angle$ xvii, ireus $\angle$ xiiii, aristologia rotunda $\angle$ xviii, salis ammoniaci $\angle$ vi, calcu cecaumenu $\angle$ xii, in xystu $\angle$ xii (in x, $\angle$ xii om. Li) terebentina $\angle$ xii, aloe bona $\angle$ xiii, propoleus $\angle$ xvi, ammoniaci $\angle$ xvi, stipteria rotunda $\angle$ xvi, stiptiria scistes $\angle$ vi (stipt. scistes $\angle$ vi, om. Li), aceto $\not$ i γ , cera $\angle$ xl, colofonia $\angle$ 3 cceviii, galbanis $\angle$ xxi, apocymatus $\angle$ lxxiii, oleum vetus $\angle$ cxiii. Conficis et uteris.

Emplastrum didascali, quam usus est Atrianus imperator, emplastrum ad omnes passiones a capite usque ad pedes, colofonia in alio lib. ii, scp xviii (colof, ... xvii om Li), ad migraniae doloris in fronte positus cum aluta, et dolorem tollit emigranio et capitis reuma oculorum repremit et catarrum amputat et aurium doloris tollit, resolutus cum oleo nardino in auris stillatus et ad nares cacueticas passiones cum aceto resolutus, ad suspiriosus in pectore cum aluta inpositus, cardiacis et stomachicis et spleneticis et dysintericis et opustotonicis ad præcordia positus, artriticis, podagricis [sciaticis Li] et ad omnes nervorum dolores et ad luxa et ad fracturas et ad puncturas (et ad p. om., Li) acus, extrahit ossa quae muta (matassa Li) sunt fragmenta et lippidus callicis (colicis Li) [et nefritici Li]. Resolutus cum oleo cyprino aut rutatio adbibitus et [ludus Li] ad tenismo et ad vissica reumatizantem aut afitem patientem ut non infrigdetur lumbis superpositam, resolulam oleum nardinum et super veretrum et ano, facit etiam ad vulnerum cruenta et veteris, similiter et ad siringodis et ad cancros et ad cyradas et ad inguinas et ad canglia, ad senilis corpora, ad apostemas omnes et ad veteris (veretri Li) et ad ani vitia cacoetica, purgat enim vulnera et replet carnem et cycatricat et gluttinat et rumpit cyradas et spinas et cannas et filices extrahit et vetrum et ligna, facit bene et ad cyronia vulnera et cancrosa vulnera, facit autem et ypațicis superposi-pulari de discouper lana superposită luiusa cum vino et oleo, spleniticis autem cum construire autem discouper lana superposită luiusa cum vino et oleo, spleniticis autem cum pusca. Ad mulierum passionis et ad paronicia et ad unguis scaviosas et ad interocelicus [in suis pedibus revocat intestina et corocelicos Li] sanat et senus vulnerum gluttinat, est autem et hoc opus (acopum Li) mirabilis resolutus et inunctus et malaginati modum inpositus, [sirancicis autem circa fauces et collum inponitur Li] et ad mamillis passionibus et ad ex omfalosidis (ad umfalos Li) ad umbilicum praeminentes et ad cartilaginis fractas gluttinat (om. L) et ad incisas et ad nares et aures fractas gluttinat, facit et ad carnis de feris comestas, linisorsimi (leonis ursi simii Li) corcodili, scorpionum, aspidum [et omnium Li] serpentium et ad hominis morsum et ad haec omnia hujus medicaminis potentia facit probatum a nobis. Conficit autem sic. Omnes species suprascriptas tundis et cernis et iterum simul mixta pulvera teris cum aceto in sole in diebus sex et post dies sex remittis terebentina, colofonia, galbana, cera, propoleus, ammoniacum oleum, et cuiti se omnia remiserit facit eum.

- (12) Les manuscrits de Laon et Leipzig intercalent ce qui suit : Et post haec accipies cera (resina Li) colofonia ÷ xxiiii, cera ÷ iiii, oleum ÷ ii, et sucus de salice quos colas eminam, resina cum oleo coquis ad ignem mollem donec per homino et (pirom monet Li) anatribomenus therea appareat et egestum igniste, post haec mittis cera et postea cum bene habens apparuerit levas ab ignem olla et sic mittis sucus de salice factus ana modice satis (om. Li) et post haec reponis super ignem et coquere oportet mitius donec fluat, supermixtum enim (lenem Li) medicamen hoc modo in vasum marmoreum nitidum aut aereum lenis superstillans partem de sucus et postea ipsum medicamen ibidem recondis, malaxas et uteris.
- (13) Le chapitre 22 est place après le 24° dans le manuscrit 621, qui omet le chapitre 28 et la première recette du chapitre 24, laquelle recette se trouve, ainsi que le chapitre 23, dans le manuscrit de Laon.
- (14) Ici les manuscrits de Leipzig et de Laon donnent un Emplastrum usta que fai mis, à la note 10, en regard du même Emplastrum dans le manuscrit 621.
- (15) L'Emplastrum ad fagidinica manque dans le manuscrit 621, mais il se trouve dans le grec'et dans les manuscrits de Laon et de Leipzig. Le reproduis ici le texté de Laon: Emplastrum ad fagidinica ulcera et cancrosa. Adamantus, ibiscum viridem aut siccum supermittis sevum hircinum et uteris. Si autem nimis infusus fuerit ulcus adponis mutaria sicca et superponis sevum cum eviscum; uteris autem et curationis capitalis.
- (i6) Ici les manuscrits de Laon et Leipzig insèrent une recette qui manque dans le manuscrit 621 et dans le grec. Je reproduis le texte de Laon: Item ad

interocelicus: simfitu radices $\checkmark$ vi, copressi pilas xx, axungia porcina vetus unc. vi, quiafru $\checkmark$ vi, uva passa exoxata $\checkmark$ vi, simul malaxas et supra uteris, ego antem cypressi miscui $\checkmark$ vi.

- (17) Le manuscrit 62 i ajoute: Item potio gutturosis. Nitru alexandrinu ηβ, spongia virgine cum cocliis suis integra, stafidagrias ~ i β, avallanas purgatas nº xlviii, carta virgine colimato (sic) uno semis, porpura bona ligulas, una semis. Haec omnia mittis in caccavo rude et coperis et linis coperculum creta et mittis in forno uttardeat, et cum ustae fuerint tollis cinus et teris; cui addes apii semen ~ i, piper grana xxvii, lasar vivu 9 iii. Haec omnia trita et simul mixta ut sit pulvis mollissimum et ex ipso pulvere dabis cocliario uno cum vino robeo potionem jejunis; bibat autem a luna xvii usque ad xxvii. Hoc facis per lunas tris: Infantibus cum vino dabis, majoribus autem cum aceto dabis ex pulvere cocliares ternos; mulieribus vero dabis binos. La fin du chapitre 34 est donnée d'après le manuscrit de Laon.
- (18) Ici les manuscrits de Laon (dont je donne le texte) et de Leipzig ajoutem la formule suivante : Item aliud ad fagidinica alcera, pastenace folia trita cum mel superpones; melius est enim pastenace silvestris folia quam domestice; si non invenis agrestis domestica mittis.
- (19) Je transcris ici le texte du manuscrit de Laon, qui présente avec celui du manuscrit 621 des différences notables. Le manuscrit de Leipzig est conforme, à quelques différences près, à celui de Laon.

Ad cyronia ulcera, lippidus calcu 🕹 x peera 🕹 x, stiptiria seistes 🕹 ii, cera madaxas calefacta ad ignem aut ad solem aut ad aqua calida et sic misces diligenter pulvera superscriptas et cum se totum collegerit in uno inducis in lenteo et superponis. — Ad ulcus et morsura serpentium. Sidio husta supersparges aut ipsum tritum superpones, calaino est stiptiria scistes hustas supersparge. Item uliud ad hacc, ysopo 🕹 iiii, uva passa 🕹 iiii; nitro 🎍 iiii, tritas supersparge.

1. (20) Le manuscrit 621 ajoute: Hem ad tumorem ani: Catmias usta et lota si, libalatus, i, poufoliges dotu si i; psimithiu dotu si; amylus priii, erocus prii; choduteris cum lacquidieri aut sapa, cera sovi; oleu rosaussi iii; ovarum beto albumen poum quas cetera teruntum et cerotus superfunditur. Ilabou iii supers

Cette recette manque dans les manuscrits de Laowet Leipzigaqui donnentites suivantes, lesquielles, à leviritour, manquent aussi bien dans le manuscrit 62 Mque thans le green le donne le texte de Laodan anno en mal ever a disconité fait lundolon au Emplastrami ad fracturas. Asse Pice brutis dib. dispuidi fithurgyrubilisté difficilles de la dispuis de

aliud catagnaticum emplastrum. - Precipuus est ad fracturas cum vulnerationem et sine vulnerationem haec habes alterum medicamen opus non habet, recipit haec lithargyrum ; i, cera ; v, pice ; i, sevo vitulino ; i, iu, xistu unc. ii, terebentinis x, libano x, oleo cecino cotila i, galbanu Lx, opopanacus Lviii, acetum quod sufficit. - Item alind istius non minorem, dicitur autem magnus satis, lithargyrum i, sevo taurino i, libano i, pice liquida libra una, opo sycomorum lib. i, terebentinis xx, cera xx, oleo cecino xi, aut oleo vetus cotilà una, iu vistu & viii; galbanu & viiii, opopanacus & viiii, acetum quod sufficit. (Item aliud tem sufficit om. Li) Coquis hoc modo, mittis in ulla lithargyrum oum oleo gecinu aut vetus et sevo taurino, et coquis usque admolentum frate post haec mittes cena et terebentina adhibe et alio vaso cocto opo sicomoron et picem donec quod sufficit et sic mittis ubi lythargyrum coxisti in prima ulla esta ubi, pix coctà est coquis donce bene misceantur [vo] et deponis caccabum de focum et mittes galbanum; iu autem et opopanacus habeto in mortario cum aceto frifo et libano; post haec infrigidas et infundis in mortario, coquis autem et supradicta imples hoc modo. He Item aliad dispente, cera pice frictis and libra una, galvanis i, opopanacus raipving bono quod sufficito in it by hade ment , where it element of

Oxyra crocera; facit epaticis espleneticis ypocondriae tensionis nefreticis et ad omnes nervorum passiones, pleureticis, peripleumomiticis, artificis, sciaticis et ad nervorum contractiones et luxus et fracturas et incisis nervis, solvit autem et omnes ducitias et ad serpentium morsum et canis rabidi morsum. Pice sicca brutia lib. di sera lib. di ammoniaci [timiamatus Li] une. dilibilibato (dibanus arrenus Li) 🔆 iiii, galbanis 🔆 iiii, croco 🔆 ii, aceto agro 🕏 iii, teris ammoniacum et libano cum aceto in mellis spissitudinem cocti et in allo mortario teris croco, pice autem mittis in caccavo testeo non; in aereo, et supermittis quod superavit acetum et coquis agitas frequenter et cum acetus fuerit aconsumptus supermittis ceda et si salserit supermittis amoniacum et libanum agitas frequenters atende ne foras · [exeat de ulla; post-haec mittes galvano et cum fuerit resolutum et amolentum fit supermittis crocum et fundis in mortario; misces hene et uterisi - Itemanyruogui facit podagricis artriticis et ad omnem dolorem et luxatis, pice brutia lib. ii, cera lib. ig ammoniacum i dii, terebentina ii ii, dibano ii i galbano siri paritum fi y. - Item alio digra afrodisi utilis ad dmues suprascriptas deetuin boy, ipice dibilit, bera libri nammonia cum viiii colofonia viigfoleum viii galbana viii bdellio L pen L vi, medullaroeminarenii, andde Lid terebentinareniii çışenapodersoprii, Cette recette manque dans les manuscrits de Lainetu le isindradi illonainnam-

aupMalagma dia melitust, ceia lib min dithargyrum libro i mell dib il oleo titui, colofonia i iii, sevo taurino i iiii, terebentluis izzii, coquis littlargyrum etakit dialentum eta sig mittis idea et debum nal siri Terebentima et ultrium mellentum eta sig mittis idea et debum nalagmata malagmata magnifice solvit omnes duritas i oleum diba idithargyrum tibad, marebentima librid adaps ansenious i siri cera li viii voolquisioleum ob lythargyrum donec amoleutum fiat et sic mittes adipes et cum [bene Li] se fecerit mittis tere-

bentina et coquis donce constitutionem bonam habeat, et sic mittis cera et levas caccabum ab iguem et tepefactum medicamen ante coquis mel solum et sic miscis medicamen et permisces et uteris.

Diacylon malagma, lythargyrum tritum lib. ii, oleo dulce lib. vi, senu greco emina i, lino semen emina i, evisci radices lib. iii, aqua & iii, sementes et radices confranges minutatum coquis cum aqua donec habeat super digitos duo et sic expremis sucus lib. iiii, et misces cum oleo coquis donec aqua consumetur et modicum dimittis ut infrigdet sic mittis lithargyrum agitas frequenter coquis vero a mollem ignem donec amolentum fiat id est ut non inquinet digito. Resolutio diaquilon, cera alba ÷ p, oleo albo lib. ii, fermento diaquilon ÷ vi, haec omnia simul resolvis et uteris (Resol.... uteris om. Li). — Item diaquilon, lithargyrum lib. ii, oleo lib. ii, cera ÷ viii, seno greco, lini semen, evisco, psillio, cucumeris agrestis radices, ptisanas, coquis omnia simul cum aqua et sucus exinde lib. ii, coquis ut sit amolentum.

Ad molles et delecatas carnes et difficile et ulceratus cera lib. i, [verba erasa om. Li] oleo roseo lib. i, psimithiu ÷ viii, sales ammoniaci & iiii, lippidus cyprias i ÷ ii, libano ÷ i, iu ÷ i, sidion ÷ i, calce viva ÷ i, scistes ÷ i. Conficis et utéris.

(21) Ici les manuscrits de Laon et Leipzig ajoutent une recette, que je transcris d'après Laon: Item embroce ad inflammationis percussura et ad luxum, et ut non fiat apostema et cito digerat, lexiva partem unam oleo mundo partes duas miscisma ut sit glyodes et sic cum lana inponis aut cum spungia infincta inponis ad luxumus et uteris, Item cerutum qui facit ad eos qui in paena torcuntur aut cum fustis conduntur, cera in; axungia ii, lithargyrum iii, mel iii, oleo roseo libitiquo ovas iiii. Facis cerutum et uteris,

the appropriate the same the con-

- (2%) Ee manuscrit 621 ajoute: Item embraca ad stomaci et epatis inflammationes et ad febres: Oleu camimelu ~ (sic), oleu melinu ~ iii, ideu nardu ~ ii/
  fabae farinas ~ iii, vitella ovarum n² V; 'sapa quod sufficit ad ea colligenda um De cerotis. Cerotum qui facit ad omnem apostimam et od omnes antiqua virineva vello cancros idines; 'purgat et 'cicatricat:' cera lib/lii, adapes 'porcinos lib/si, asapone lib. 1; 'colifonia ~ vi. Conficis et uteris. I ambit adaptes porcinos lib/si, asapone lib. 1; 'colifonia ~ vi. Conficis et uteris. I ambit adaptes porcinos lib/si, asapone lib. 1; 'colifonia ~ vi. Conficis et uteris. I ambit adaptes porcinos lib/si, asapone lib. 1; 'colifonia ~ vi. Conficis et uteris. I ambit adaptes porcinos lib/si adaptes p
- (28)"Les manuscrits de Laon et Leipzig ajoutent ich une recette, que je re-ti-produis d'après Laon : Item veratum din suponorius-qui facit ad apostemas et parono tedas et fimata et forunculus; cera lib; n', axungil lib. i'; sapone lib. i , firietis è vilo Conficis et uteris ad omnis veteris vulnera purgit ét élediricem inducitius que de district de la libration de
- (24) Notivelle addition dans les manuscrits de Leon et Leipzig; je donné le texte de Laon: note au dat manage de source source au tente de puls de la bule.

Cerittà culastico pari yeiron (ygron Li) diacylo, cera V vi, ofeo roseo aut omfa

cino lib. ii γ , resolvis et supermittis [diaquilon medicamen lib. i, et cum spata agitas donec se infrigdet et sic supermittis] vino $\dot{\sim}$ vi, et cum manu fortiter miscis simul, quodsi pro vino sucus intubae aut psillie mittis facit maxime ad anum si erisipelas patiatur. — Item parigron calasticum, adapes porcinos recentes (purgatos add. Li) $\dot{\sim}$ liii, cera $\dot{\sim}$ xxiiii, lithargyrum $\dot{\sim}$ vi. [psimithio $\dot{\sim}$ vi, add. Li]. Conficis et uteris.

- (25) Ici le manuscrit 621 donne la recette suivante, puis les chapitres 49, 50 et 51. Item aliut cerotum dianethinis ad sebres et causos incidendos.—Anethu viride lib. i, camimella dib. i, scilla lib. i, Istas herbas coquis in aqua ad tertias, proicis eas et mittis in ipsa aqua oleu lib. v; et iterum coquis donec aqua consumatur. Et sic mittis adapes porcinos recentes lib. ii, cera lib. ii. Ancusam vero et sempervivas herbas ana ii. Teris in mortario et supermittis cerotum conficis et uteris.
- (26). Ici le manuscrit 621 ajoute: Item unctio ad arthriticos. Afronitru lib. is oleu vetere lib. ii, origanu tritu et cretu ~ vi. Conficis. Item alia unctio artriticis: Nitru robeu ~ i, stipterias ~ i, cera ~ vi, oleu vetus libra una. Conficis et uteris.
- (27) Ici le manuscrit 62 i ajonte: Epithima diaspermaton quam accepi a Maximo pimentario Ravenna. Panacos ~ ii, melilotu ~ ii, anissu ~ ii, apii semeu ~ ii, amoos ~ ii, ireos ~ ii, cardamomu ~ ii, nitru ~ ij, baca lauri ~ ii, fenoculi semeu ~ ij; senape ~ ii, terebenthinis ~ ii, ammoniacu ~ vi, cera lib. i, sevi taurinu lib. i, mel lib. i, colofonia lib. i β, oleu cyprini ~ viii, acetu emina. Conficis et uteris. Epithima poliarcion. Crocu ~ ii, folium i, storace, libanu: smyrnis, aloe, ammoniacu, amomu, cyperu, cardamomu ana ~ ii. cassia ~ i, brateos ~ i, terebenthena ~ i, cera ~ xvi, oleu nardu ~ vi, oleu cyprinu ~ xii, balsamu ~ i. Conficis et uteris.

Les manuscrits de Laon, dont je donne le texte, et de Leipzig ont eux aussi et la seuls une addition.

Lem diaspermatum, cera $\angle$ c, ammoniaco $\angle$ c, feno greco $\angle$ c, terebentina $\angle$ c, sevo taurino $\angle$ c, aniso $\angle$ c. — Epythima dia thileus malactica, cera anxiii, terebentina $\dot{\gamma}$ vi, ysopo cerotes $\dot{\gamma}$ iiii, interdum et frictis lib. i γ , (Epith. lib i γ , om. Li.) petrosilino $\dot{\alpha}$ li, panaces radices $\dot{\alpha}$ l. yreus [illirus Li.] $\dot{\alpha}$ limit $\dot{\alpha}$ li, ameus conficis et uteris $\dot{\alpha}$ dissamsica $\dot{\alpha}$ xxxxx cassia $\dot{\alpha}$ xii, cardanomu. $\dot{\alpha}$ xii $\dot{\alpha}$ narrao celticis $\dot{\alpha}$ xii $\dot{\gamma}$ dauca cretico radices $\dot{\alpha}$ xii $\dot{\gamma}$ timed emina media colea cyprina lib. i, vino odorsto quad sufficit et uteris, a carda constant be cretical accident.

(128) in les les manuscrits de Laon et de Leipzig ajoutent la renette suivants : leen aliud ad febres et ad medias calentis et ad stomachi dolorem (ardorem, hi) espegnit intennam, xib. oleum roseum une min rospassivea manu plena en a ili nallyunien

infundis rosa et in tepida teris croco mittis albumen et mox witum fuelit tolles de mortario et cera cum olco roseo remissa mittis in mortario et teris (cum olco et teris om. Li) et sic addis species quae sunt trita,

- (29) Ici les manuscrits de Laon et Leipzig ajoutent : Facit et ad causos febres dhuc etiam et qui sitem patiuntur et inflammationis epatis et splenis.
- (30) Le manuscrit 621 ajoute : Epithýma diacacrios quam Lisias untor composuit malactica. - Facit ad jecoris et lienis abscessibus et ad strumas et ad parotidas, articus calcibus quoque supporantibus avaliter dolentibus; facit et ad ventris concoctionem, et ad hydropicos et epatis et splenis duritiam. Et maxime ad eos uteris qui adhuc forte virtute sunt quia fortis est medicamen. - Ammoniacu thumiamatos & xvi, ireus illirices & xvi, opopanacos & viii, cacrios & viii, bdelliu Z xv, storace Z viii, adapes vitulinos Z xvi, galbanis Z viii, piper grana clx, cera L xlviii, olei irini feces quod sufficit, et vinum similiter.

Epithima filagra, que et malaxat du- Les manuscrits de Laon et Leipzig ritias et confortat et mollat stomacum donnent aussi un Epything filagri, mais et epar et spien et flegmonem ipsorum très-différent de celuidu manuscrit 621: drelaxat et mollat, unde lassatis et de- Epythima filagri tonotica qui facit ad the fectis ydropicis adhibetur; nam et lexe, stomaci et epatis, et splenis duritias, repyrethus est, hoc est febres solvit. ... . confortat etiam et relaxat (malaxat Li) nuo Groou & xii, aloe & viii, mastice & viii, quae dura sunt, ammoniaci & viii, storace & hiny in alio & viji, bdelling bdelling & viji, storace & viji (in alio do Zviii, ammoniacus Lavi, adapes anse Liiii Li), mastice Laviii, croco Lviii, rinos & avi, ysopu cerotes & xaxii; cera aloe & xiii, cera & cxvi (in Li) ysopo indib. i, olen cyprinu lib. i, quod si extas cerutes & xxii, oleo roseo lib. i, vino . trujest roseum; multi etiam, nunc, mittunt ... ad .siocas, species terendas quod sufficit. 1) sooleins pandumber starives dambara amusloes 1950 vinum bohum ad sicca terenda quod

ub. . . creep > 1. ... to quod suffice of sicras species tereudas; et confitioifhus upda pithima ydropicis quae tumorem tollat! "Cera Zexcii, pice spatia Zexcij, stipteria ygla Z xcvi, nitru xcvi, mannis Z xcvi, aloes Z xlvi, pyretru Z xxviii, aristolocias 2 xxiiii, bdeiliu 2 xxiiii, amomu 2 xxiiii, aminoniacu xxiiii, cardamomu Z xxiii, yiscu Z xxii, oleu Z xxiii, acetu quod sufficit. = Epetkima ypothron qui lacit ad asciten et ex allo extralit humores. Epithima ypothirlon recipit haec : colofonia & cclxxxiiii, cera & xcii, piee spana Zxeii, stiptelia ygra v xcvi, nitru & xcvi, solfur vivu & xcvi, mannis & xcvi, pyretru Z xxviii, bdellit & xxiiii, ammoniacus thumiamatos L xxiiii, cardamomu L xxiiii, viscu de querco L xxiiii, xxiii, aloe 2 xivi, aristolocias 2 xxiiii acetim quod sufficit, 12 Epithime quae facit ad multa, id est ad diaforesin faciendam Kutilissima est, et adreprimen-

dos tumores ydropicis; splen resolvit et aposthemas desiccat et dothienas, sed et in articulis humores desiccat, et vgrocephalos et steatomata, id est mattas, desiccat et chirisin et parotidas adhibitus sanat, et ad alia multa mirabiliter facit, calcanthu ~ iii, aloes iii, afronitru ~ iii, psimithiu ~ vii, cera ~ vii, oleum ~ x, acetu acerrimu quod sufficit; conficis et uteris. - Epithima diadafnidon : ad asciten et splen; solvit omnem duritiam, ebebit de profundo humores, sed et apostimas desiccat, cera pytuines, pice bruccia, nitru rubeu, baca lauri sicca, sevu taurinu, ammoniacos thimiamatos, mannis, libanu, ana lib. i; quae solvenda sunt solvis et pulvera superspargis, et cum se miscuerit fundis in mortario et teris et sic uteris. - Epithima ad ydropem tempanitem et ad sciron epatis : fortiter enim ventositatem digerit et malaxat duritias maxime epatis, resina frixa lib. iiii, cera dib. ii, pice sicca lib. ii, stipteria ygra lib. i, nitru rubru lib. i, solfur vivu lib. i, mannis lib. i, oleu vetus emina, acetum ad sicca terenda quod sufficit; conficis et uteris : probatum; ebebit enim ex profundo humores et sciros solvit. - Epithima Nileos. Ad febres et ad inflammationis. - Ammoniacus thimiamatos lib. i, cera lib. i, crocu ~ i, oleu roseu lib. i; plurimi etiam mittunt oleum roseum ~ viiii; ammoniacum cum accto resolvis; crocum cum vino teris; cetera vero resolvis duplici vaso; et cum tepidum fuerit, miscis omnia simul et uteris. - Epithima N. leus ad febres. Cera ammoniacum ana libra una volco bosco fovin, croco i, aceto guod sufficit. - Item epythima Nileus febrientibus ammoniaci libed, dac-" ivides purgatos lib. 1, cera lib. 1, croco - 1, oleo resec quod sufficit, infundis dactylos rasus deintus enas in aceto [agro add. Lifet teris ut sit emplastrum similis et sic teris ammoniacum ut sit siccum et in trulla resolvis cera et oleum roseum conficis et uteris. (Mss. de Laon et Leipzig.) - Epithina Nilcos. Ad febres et ad flegmonem epatis, splenis et stomaci. - Ammoniacum lib. i, dactulos pingues majores purgati senis de intus et de foris cortices lib. i, cera lib. i, crocu 🗸 i, ofen rosen lib. i. Infundis rasos daetulos in aceto acro et teris postea in mortario cum ammoniacu ad modum emplastri, et crocum simul; et sic cetera liquata ut supra conficis et uteris. - Epithima Nileos quam usus est Jucobus, ad febres et flegmones omnes. - Ammoniacu liberi, ditbarguiru liberi, cera dibri, oleu roseu lib. i, crocu - i, acetu quod sufficit ad siccas species terendas; et conficis in supra et uteris. - Liem epithima Nileos quae facit ad ypocondriae tensiones et ad articu-Juntorum dolores; solvit autem et omnes duritias, facit et ad fracturas et ad luxatuchineras est ad flexuras modorum et ad declinantes inflammationes epatis et splenis et skomacii — Recipit bagg; cera lib.; , ammoniacu lib. i, crocu iii, oleu ciprinu in his acctum quod sufficit; ut supra conficis, et ad erisipelatas vel ad omnia ... quae omnes Nili confectiones superadditas faciunt. aussi dans le manuscrit de Laon.

ficis et uteris; facit epaticis stomaticis. — Item aliat, Afrodisi arceatri, epithima diamelou, qui facit ad duritias et defectionem epatis vel stomaci. — Crocu Ziiii, çassia fistula Ziiii, bdelliu Ziiii, murra troclites Ziiii, medulla cervina zii, dactulos zii, eitotonea ziii, mastice zi, terebenthena ziii, cera zi, oleu nardurziiii, oleu melinu ziiii, absintiu zi, ireos zi, ammoniacu zi, storace ziii, enantu zi. Conficis. — Epithima acharistu mirahilem quem usus est Eusebius. Malaxat duritias et epatis et stomaci et splenis, et virtutem locis inponit. — Cardamomu ziii zaliqui ziiii bdelliu ziii, murra zii zammoniacu thimiamatos zii, crocu zi, storace zii, alee zii, mastice zi cera dib i fa gelofozal nia lib ii massuca zii, terebenthenis ziiii, dibanu zii, xylobalsamu zii, oleu, camomilu zivi, absinti sucus Ziiii zinu quod sufficit.

(32) Le manuscrit 621 ajoute trois recettes anonymes; la première et la troisième se lisent également dans le manuscrit de Laon, Epithima diapsicon : evisci radices, lib. is dactulos, pingues lib., ii., camimela berba vi, lini semen emina, melilotu 🗸 vi, vinu adrianu & pimentari autem Ravenna aqua mittunt & ji, et sic infunduntur diebus tres et coquuntur donec sucus efficiatur ut remaneat plus minus £i., et colatur sucus et inmittis in eo buccellatum mundum tritum et cretum (criblatum LL) ad tenuem tricoscinum lib. v, (et cum succus infocas sicut pastores faciunt et cum infocatum fuerit et cum totum in se biberit sucum conficis bene spissum et) facis laganos multum tenues, et posthaec in mortario mittis litharguiru lib. i, psimithiu lib. i et facis pulvera et supermittis aqua enina una et teris cum spuma argenti et cerussa multas oras, et facis ut sit glyodes, et mittis in trulo, pui addes oleum betus lib. va et coquis ut sit amolintum ad lenes prunas; postbaec, in trulione colofonia lib. ii. cera lib. i, tercbenthena lib. i. et si tivi videtur ut modicum bulliat, ad leves carbones bulliat, et tallis ab igne caccabum, et cum se modice infrigdaberit, supermittis laganas de pane factas, et agitas fortiten et cum se bene miscuerit, uteris ad epaticos, splenicos, stomacicos, ypocondria dolentibus, ydropicis; duritias solvit, dolores amputat, inflammationes mitigat; et ut simpliciter dicam, ad multas facit passiones, Quod si ad confortan, dum epar, aut. stomacum vis facere, cum vino conficis a multi autem et ipsos dactulos cum suprascripto pane terunt. Cum sucos et nigra fit confectio et fortion cum Epithima tonotica and service stomaci et epatis dactulos no viiii; et ad pensa ipsorum micas panis interiores, alterum tautum infundis in vino adriano, crocu Liii, amastica s in alog, 4 iiii , ammoniasu, Liiii, ne o gleu naedu, quod, sufficit ii ob conficis et uteris, __ Lpithina diamelilotu! ; nardu celtices, & a, gyperu / iii. gar, jo damomuna viji, ireos 4 yii amura akaii nammoniacu thimiamates, fo viji, atti dil Le, pleutyppinu umina medianacotum quodisufficit museri musto is si sora sis moras colofonia fib. nu., gafbams > n; per postea gafranum mitiis quando Jebare habis

Dath, LL sinn pendifferentiet plus'edurtion in a walsh a strain is said angs de

- (33) Au lieu du chapitre 68; que je donne d'après de manuscrit de Laon; qui omet le chapitre 66, le manuscrit 62 i a deux petites récettes anonymes Epithima dia enanthiu tonotica. Enanthiu vi; rosa vi; crocu vi; meliletu vi; mastice vi; aloe vi; omfaciu vi; dactulos lib. i; oleu cotonite quod sufficit: Epithima ad causos rulce vi; dactulos lib. i; mastice vii; meliletu vii: cera lib. ii; oleu roseu librii; conficis.

- (35) Ici le manuscrit 62.1 ajoute: Marciaton unquentum, ad stomacu et spar et comnem dolorem corporis. (Laon et Leipzig ajoutent : Melior est ad stomaci causa marciaton quam decamiron aut pentamerus; dolores tollit et malaxatissi qua ibi est duritid et calefacit et confortat stomaco.) Storace calamento iii, mastice iii; medulla cervina vii; omn. La), iterebenthenis vii; (ysopu cervies vii, om. La) balsaniu iii; olen omfaciu vii, olen mardu vii; oten glaucinu vii; ceta alba viii; donficis et uteris.
- (36) Rei le manuscrit 621 donne la première partie du chapitre 87, puis les recettes suivantes: Diaaltheas calasticu; qui facit ad omnes dolores; si la modum? ceroti perfricetur locus. Facit et ad omnes inflationes stomaci, si in modum epithimatis in stomaco inponatur et non solum inflationes stomace curat; verum etiam Ventris constrictionem, quamvis antiquissimas sint squibillas resolvit et sine aliqua molestia educit; macronosiam vero de stomaco disentit educit! Quartanu! riis, tertianariis imposita medetur, fastidium tollit, frigus prolibit et viscerum constrictionem solvit; si in modum epithimatis imponatur El non solam stomal cum, verum etiam et viscera ventositate occupata hiposita resolvit omnem ventositu. [95 val sitatem; nervos etiani contractos; si ad prunas aut in balheo aut ad sole camul lido manibus confricetur; curat. Menstrum, si in tempore apsorrenes et pectines perunguatur, provocat. Conficis enim sic? eviser radices lib. iii, femi greef purgati & r) lini seminis purgati & F. Hace omnia awandis in aqua & xv, in vaso enco triduo ; - ? deinde thindlivebours ut prope siccetur-aqua; levas de foco el coles ad litteam ! et exprimis sucos va facias lib. ii! Mittis in vacavo ipsos sucos, cairallelis oldino lib. 1914, et coquis ad letteri ignem Hart semper agites donce sucus consumuturus. et solits remaneat oleus; time sublate ab igne cults ad linteum et sordiculas quas! inveneris proicis et oleum ipsum remittis micatetivo mundo eti addis euran lib. 18, -· colofonia lib. iiii, galbanis ~ ii; per postea galvanum mittis quando lebare habis ab igne, levas et uteris. - Calasticu ad omnes vlolores ! atnmowiacu priiii, gathal-

nes, iiii, medulla cervina ~ iii, tereventhenis ~ i, mel ~ iii, cera ~ iii, oleum ~ vi, conficis et uteris. — Calasticum alium ad omnia. — Galvanis, opopanacos, castoriu, medulla cervina, ana ~ ysopu cerotes ~ iii; terebenthenis ~ vi, cera colosonia, sevu taurinu, adipes porcinas veteres exalatas ana lib. ii, oleu vetus lib. ii > conficis et uteris. — Calasticu [unguentum LL] bnomiu! — l'acit ad omnes nervorum passiones, ad paralyticos, opistotonicos, et ad omnem dolovem nervorum, cera lib. i, pytuines lib. i, galvanes ~ i, tereventhenis ~ i, medulla cervina ~ i, sevu taurinu ~ vi, ysopu cerotes ~ iii, adapes porcinos ~ ii, butyru ~ in sevu taurinu ~ vi, ysopu cerotes ~ iii, adapes porcinos ~ iii, butyru ~ iii, aleu greeu ~ iiii, cyminu ~ iiii, ancti sasciculum unum, rutae sasciculos tres, cocumeris silvatici radices sasciculos tres, evisci sasciculum unum, coquis cum oleo et aqua usque dum aqua consumatur, et culato oleo resolvis cetera in oleo et uteris.

se lisent également dans Laon et Leipzig : Item aliut, quod si facie contusa liver subcruentus est, haec conpositio nocte et die tollit inposita; aristolocia de intapsiae L ji, bdelliu, storace, ammoniaci, galvani, colofoniae et resina ex lentisco liquidae, libanum, ireos, cerae ana Liiii, conficis et uteris. Item aliuti; Faba masticata et inposita ad haec proficit. — Ad colum ex ventositate factum. [Ad coli inpneumatusis LL.] — Ciminu ethiopicu. Lii, apii semen Lv. glaucu Lii, piper albu 4 i, tundis, cernis et reponis, et cum opus fuerit das coclearia duo cum mulsa ciatos iii. - Entatica potio, Magna est hace potin codem modo facta. Semen aedere nigrae et camimela, et summitates acutas scyni ana Liii, porri semen, erucae semen, et satyriu ana & ii, piper & i. Teruntur cum vino et fiunt trocisci habentes & (trociscos dragmeos La) singulas, et das unum cum emina vini postea laverit (post balneum LL), bibere, sine requiem facit tensionem xirgae (incessabilis est ad veretri commotionem LL). Oportet autem tunc hibere ubi giger elixatus est et mulsa ex utrisque eminas tres, et menta trita superspargat obulos tres. Non oportet qui hoc accipit trociscum inplere se cibum, vinum (vino debet prae sumere diuretico LL) autem amplius hibat not tomo ut sup seranas la susta

⁽³⁸⁾ Ici le manuscrit 621 ajoute: Item acopum diacissa. — Facit ad tremulos ad paralyticos qui sibi levare manus ad ore non possunt, et ad pamman cosolutionem nervorum et dolorem baca lauri (en cursiva: i.e. ros mariou) & i., libanotida 1, ruta silvatica i., copressi pilas al, berba savina ii, samsuou & i., ederas folia manu plena, vinum & ii., coquis cum herbas olen & ii. cum dio & vini et cum remanserit oleus, addis cera lib. i. avungia yetus lib. i., conficis et uteris.

Dans le manuscrit de Laon, après l'acopu maricaton.

acopo, id est de pupuli arboris, gemmas collectas modicum vinum italicum in oleum mittis leptomeres et [non Li] stiptico lib. xv modice coctus has gemmas mittuntur et omni die agitas et maxime quando sol calet et in domo est calida, celerius utique magis de gemmas pupuli qualitatem et virtutem oleus ad se trahit, post duos menses aut tres expremis gemmas et colas et proiecis gemmas; bleum reservas; elaudis cum lenteo; est sine mordicationem diaforeticus, cera et resma mittis sufficienter, cera quartam partem resma autem xii, pinguior fit et presms est oleus quinque partes addes ceram et aliquotiens sex, coques autem debet in vaso duplicem nam si in foco coquis inhecililor fit; utilissimus et ad omnes copus passiones aut amatus ut qui non sunt aut homatus id est voluntarensis alienitia aut cutem humoris qui non sunt ommia et non quis ex gluttinosis.

De oleis diaforeticis id est qui digerit humores vel eventat. Camemillinus oleus diaforeticus est et magis si ei admisceatur secundum ipsam mensura, cera et resinam, diaforeticus autem est et anethinus oleus si per se adhibeatur sive cum cera et resina adhibitus, coquitur autem in duplici vaso oleus anethinus, melius autem est si viridis sit anetus, radix autem vite albae cocta in oleo et sic feceris ut supra dictum est diaforeticum habes medicamen quemadmodum de cocumeris agrestis radices similiter factum vel de eviscum [aut brionie radices similiter de bete radices coctum Li].

(40) Ici le manuscrit 621 insère la recette suivante: Trociscus diumoglossu. Facit ad ragadas et seycadas et syringia et polippus. Ypocistidos cylu $\hat{\gamma}$ ii, liciu indieu $\hat{\gamma}$ iii, balaustiu $\hat{\gamma}$ ii, opiu $\hat{\gamma}$ ii, rosa sicea $\hat{\gamma}$ ii, galla asiana $\hat{\gamma}$, acacia $\hat{\gamma}$ iii, plantaginis sucus $\hat{\gamma}$ ii, gummin $\hat{\gamma}$ ii β , soffur vivu $\hat{\gamma}$ ii, flores rose $\hat{\gamma}$ ii, corni cervini usti $\hat{\gamma}$ ii; facis trociscum et siceas in umbra; et cum opus fuerit in cute ocularia fricas cum vino et mel, id est cum vino mulso; ad polipus cum

stuppa inmittis in nares, et in die una ter mutas. — Cette recette se lit aussi dans Laun et Leipzig.

(41) Ici le manuscrit 62 i insère la recette suivante. Trociscus diacartu. — Faciens ad cancros que in omni loco flunt, et in veretro et in ano et ad omne ulcus. Lepidos calcu \(\nable ii, calcu cecaumenu \(\nable ii, carta conbusta \(\nable ii, arsenicu \(\nable ii, plumbu combustu \(\nable ii, flibanu \(\nable ii, solfur vivu \(\nable 1; conficis et uteris pulver cum oleo roseo ad omnes carcinomata; nam ad pterigiii digitorum, id est urbicatum, pulver uteris, et facit mirabiliter; sed sulfur mittis \(\nable n \) et uteris, nam si trociscus vis facero, cum suco plantaginis facis aut vino stiptico. — Trociscus dioritganu. Facit ad nomas cancros, 'ypopia, erpetas, flegmonas, exanthemata et ad veretri ulcera; rampit, replet et cicatricem inducit. Sidia mali granati \(\nable cc., acacias cl., olivae folia virides trita \(\nable cc., miseos crudu \(\nable x \) alciteos \(\nable x \) all vorigant cumas sicuas \(\nable x \) teris, sicca et facis pulver ad tricoscinum; folia autem olivae et origanum singulatim teris et supermittis pulvera et facis cum

evino nigro stiptico trocisdos, et siccas in ambra; et cum opus fuerit teris trociscum et facis priver et cum sapa cretica teris ad mellis spissitudinem, et mittis in

De deux côté, les manuscrits de Laon et Lelpzig contiennent l'addition suivante : Trociscus audranies, seistes, smyrnes ana Zilii, calcantu Zii, libano Z viii, quitinum Z x, aristhologia Z xii, aliqui Ziviii, galla asiana Z viii, sapa quod sufficit. — Trociscus pollidus (poligidus Li) frages, sidia Z xvi, smyrnes Z viii, aleo Z viii, scistes Z v. libano Z y, calcantu Z viii, fel taurino Z vi, vino dulce quod sufficit. Trociscus inclas, sidla Z x, aristologia Z viii, galla asiana Z viii, scistes, aloe, libanum, ana Z iiii, smyrnes Z II, calcantu Z ii, vino bono quod sufficit, facis trociscis et utelis cum sapa.

(42) Le manuscrit 621 ajoute: Trociscos ad scabias: litharquiru it, calce viva, psimithill bernicaria ana in, cum vino facis trociscos et iterum cum vino téris et itlinies. — Se fit anssi dans les manuscrits de Laon et Leipzig.

De leur côte, les manuscrits de Laon et Leipzig ajoutent les recettes suivantes : Trociscus diacastoreo qui facit ad horis et veretri ulcera et ad dentes faxos et gingivas purgat, smyrnes, castoreo, stiptiria scistes, sidia, in xistu ana 🔆 ii, mel... sinopicum yreus ana lib. i, vino quod sufficit. - Trociscus ad capitis dolorem et oculorum. Inlinis tempora et oculos juvat et caput, libano, yreus, comeus ana Linii, smyrnes 21, ovarum duobus albumen simul teris facis trociscos et cum opus fuerit cum aqua resolvis et lenis. - Trociscus ad capitis doloris diversis, mox linieris frontem (presentem Li) amputat dolorem; utique si febriant et frenctisim patiantur mirabiliter facit, lauri bagas (baca Li) novas (uva Li) virides & vi, yreus Third sab simisogs says of front sings in this interior of the same of the sa oleo roseo induces. - Trociscus licynicus ad inpetigines, faciens ad inpetigines pessimas, agrestes fidas agrias id est feras, fici folia virides Zii, myseus Ziiii, calcanto Lii, calcetheus L xiii, calce viva L viii, libano Liiii, sulfor L x, aceor tum good sufficition Trociscus ad quartanas lopio, ruta, yosquiamu (ypodistida 1) Librance in orveoux in bassia with sufference in his y cum aqua latis trociscos upensantes sopl. is hina das in pluscuidnte duas horas necessionis. 44 Trocisent sciainticis, ydropicis sheinntaminabiliter et per trinas depontint, coloquintidas L'vii, m piretruy Ziiila piper albe Dirumurra Zii, facis trociscos pensantes Ziy, adeii, of das in duice authin mulsa viatis tipin diebus v, Li] quae singulas potiones ad debus deutum fetsmasanateh muntush sud

ad sordida ulcera et in quibus nervi pu

The manuscrit of a laptite of Trociscus diaspermatos: Apii semen $\dot{\varphi}$ iii, ferromeuli semen $\dot{\varphi}$ ii; papaveris albi semen $\dot{\varphi}$ i, yosquiami mulli semen $\dot{\varphi}$ ii; papaveris albi semen $\dot{\varphi}$ i, yosquiami mulli semen $\dot{\varphi}$ iii) semen $\dot{\varphi}$ ii; sidia mali granati $\dot{\varphi}$ β (sidia id est flores mali granati; equal sinflores han habed, whittis cortices mali granati ana $\dot{\varphi}$ i, LL), flor rose $\dot{\varphi}$ β , regalladasiana $\dot{\varphi}$ β . Omivide semima in pulverem redigis; opiu in aqua infundis et

facis trociscos habentes scripulo uno semis. Das ad tusse in mulsa; ad ventris fluxu das in sucos orizae; qui cum tusse reiciunt das in posca; ad profluvium mulieris in aqua lentisci; ad nausia in aqua absenti; ad internorum (interanorum La, intestinorum Li) dolorem et inflationem stomaci in mulsa; ad dysentericos et emoptoicos in apozima de rosa. Das enim ad omnes ss passiones unum mane et unum sero. — Se lit aussi dans les manuscrits de Laon et Leipzig.

- (44) Trociscum Xenocratis auctoris, qui facit ad catarru, cefalargicis, stomaci desectu vel dolore, ad strosus et cholo, et ad inflationem vel ventositatem spiritus et his similia. (Au lieu de : et his similia, Laon et Leipzig ont : corporis et ex cruditatem factus doloris sanat, et recentem de naribus sanguis fluxum. Facit et ad matrices causas, et quando derigare (desiccari Leipzig) opus est reuma. Facit et ad emoptoicus, et reumam oculorum consestim stare facit tigma impositas.) Daucu storace, piper, apii semen, anisu, ana $\angle$ iii, yosquiami $\angle$ vi, opiu $\angle$ iii, murra, castoreu, crocu, ana $\angle$ ii. Aqua sacis trocicos peusantes $\Im$ i. Das in vino emnti dormito. La composition du médicament est omise par les manuscrits de Laon et Leipzig.
- (45) Ici le manuscrit 621 ajoute deux recettes qui manquent dans les manuscrits de Laon et Leipzig: Trociscus diacoralliu ad aemoptoicos: Ypocistidos cilu \(\mathcal{L}_1, \text{ coralliu} \(\mathcal{L}_1, \text{ acacias} \(\mathcal{L}_1i, \text{ libanu arrenos} \(\mathcal{L}_1ii. \) Cum aqua facis trocicos draumeos (drachmeos?), et uteris unum trociscum aut bis aut [t]er cum suco plantaginis aut poligoniae aut perdicados. Trociscos ad dysentericos mirabiles: Galla asiana \(\mathcal{L}_1i, \text{ smyrius} \(\mathcal{L}_2i, \text{ ros syriacu} \) \(\mathcal{L}_1ii, \text{ copressi pilas} \(\mathcal{L}_1ii, \text{ opiu} \(\mathcal{L} \) vi. Cum apozima myrtae facis trociscus. Cum autem opus fuerit in ipsa apozima das bibere.

(48) Le manuscrit 62 r ajoute trois recettes, dont la première se trouve aussi dans les manuscrits de Laon et Leipzig!

to the name with the same and the same that the same filling is Li / x corobe berro

∠ xx, mannis ∠ v, aristholocia tenues
 ∠ v, lippidus (lepidos Li) calcu ∠ v;
 teris singulatim et cernes et sic misces
 et uteris.

Item pulvis samcuticon qui karnes super ossa nuda inducit absque rasionem, calciteos, mannis, libanu, orobu, aristolocias, sarapiados, botanes, corni cervini limatura equale teris. Miscis et uteris. — Item aliut uranion dicitur, qui replent karnes, ireos illirices, rosa sicca, a $\angle$ i. Simul teris et uteris.

(47) Les manuscrits de Laon et Leipzig ajoutent les recettes suivantes : Pulver ascimoni (ἴσχαιμος) id est qui sanguinem repremunt pulver et (ascimoni.... pulver et om. Li) si anus exit foris, aspalto, galla asiana aequali pondere pulver uteris. — Pulver ad anum et pulliticon (epoloticon Li), magnum ad ragadas. psimithio, smyrna, molibdenis, galla acquali pondere uteris. - Pulver iscemon santon. Calceteus assum $\angle$ xl [calcu cecomeno $\angle$ c, lepidus calcu $\angle$ xx, miseus asso Z x, Li], scistes Z iiii, uteris. — Pulver ad veretri ulcera cicatricant (cicatricanda Li), difrecas leto frigio hustum ana 🔅 i, psimithio 🗸 iiii, teris et uteris. - Item ad veretri ulcera cicatricandam (difucas..... cicatricandam om. Li) molibdena sola teris et uteris. - Pulver ad sanguinem repremendum in amorroidas qui sine intermissionem fugunt, resina sicca L v, mannis L viii, calcitheus ∠x, gypsum ∠ iiii. — Pulver ad dentes qui faciunt ad dentes nigros et qui se comedant et ad reumatizantes gingivas vel si infusas sunt et (sunguet Li) comestas. Speclare husto L xx, libanum adsenas (libano arreno Li) L v, salis ammoniacus Lv, stipteria scistes (stipt. scis. om. Li) pumice ana Lv, piper albo Liii, teris et cernis et uteris.--Aliad ad hoc quem frequenter usus sum et probavi, corno cervino husto ÷ viii, panem alexandrinum hustum ÷ iii, sales ammoniaci ÷ ii, stipteria scistes ÷ i, costo, smyrnes ana Z iiii, malavatro Z ii, pumice ÷ i, teris et uteris. (Voy. le chap. 112 grec.) - Pulver rudia quae repremit carnes supercrescentes in vulnerae, galla asiana & viiii, lippidus calcum & v, calcantum & iii, stipteria scistes Z iii, medietatem gallas hustas et stinctas admisces.

(48) Ici les manuscrits 621, Laon et Leipzig ajoutent:

Item pulver diacartu: facit ad nomas, ad cancrus, in omni loco factos, et in veretro (et in ano om. LL), et ad omne vulnus, carta usta $\angle$ iiii, calcu cecaumenu $\angle$ iiii, plumbu conbustu et lavatu $\angle$ iiii, lepidos stomomatos si invenitur, sin minus lepidos calcu $\angle$ iiii, livanu $\angle$ iiii, solfur vivu $\angle$ iii; facit autem et

Pulver diacarton ad nomas, facit ad nomas in omni partem corporis et in veretro et ad omnis vulnera. Carta husta calcu cecaumenu, plumbo husto (conbusto pro pl. husto Li) et luto arsinico, lippidus (lepidus Li) sthomamatus id est ferruginis de acario in alio autem lippidus calcu habet pro lippidus sto-

ad urbicalum in digitis si solfuru iii, mittatur inpositum lin etteris vero vulneribus solfur zi i habeat et uteris in vulneribus ss cum oleo roseo resolutum spisso aut aquoso, ut videris expedire.

mamatus, omnia aequale pondere singulatim tritas cui addis sulfor vivo medietatem contra unam speciem miscis et uteris, quodsi aequalis sulfor miseris cum alias species, facit et ad pteria quod nos urbicalis (urbiculus Li) dicimus. Pulver habundanter inpositus, illi autem qui medietatem sulfor recipit uteris cum oleo roseo pinguiorem aquoso expediens est et ad carcinomata putrida et ad vulnera renum acusior emittitur. (Mss. de Laon et Leipzig.)

- (49) Ici le manuscrit 621 donne une autre rédaction du chapitre 117 et ajoute une recette qui manque dans les manuscrits de Laon et Leipzig: ltem colluriu lybianu quem H[e]ras autor conposuit: Catmias ÷ iii, psimithiu ÷ ii, stimeos ÷ i, amylu ÷ i, plumbu ustu ÷ i, asteros samiu, smyrnes ÷ iiii, opiu ÷ ii, tragaganthes ÷ i, gummen ÷ i; pluviale aqua. Colluriu diaasteros Magnų sofistu Catmia usta et lota ∠ xvi, plumbu ustu et lotu ∠ vii, stimeos ustu ∠ xii, fonfoligos lotu ∠ xvi, psimithiu ∠ xvi, ges asteros ∠ x, libanu ∠ x, smyrnes ∠ ii, opiu ∠ ii, tragaganthes ∠ viii, amylu ∠ xviii; aqua pluviale quod sufficit.
- (50) Les manuscrits de Laon et Leipzig donnent une autre rédaction des chapitres 131 et 132 et ajoutent la recette suivante : Item aliud (ciacus pro aliud Li) recipit spodio $\angle$ iii, calcu cecaumenu $\angle$ iii, croco $\angle$ i, smyrnes $\angle$ iiii, piper albo grana xiii, gummen $\angle$ i, teris cum vino cio non mac (om. Li) maritinum sit ameneo.
- (51) Les manuscrits de Laon et Leipzig ajoutent ici une recette: Collurium non (om. Li) dicenticon: Catmias Ziiii, iu Zi, miseus assu triobolon, piper alb Ziiii, gummen Zii, aqua quod sufficit, facit ad caligines oculorum et ad inchoantes ypoceris subtilia calida enim crit. Collurium oxydiscicon dia maratro, facit ad caligines et ad asperas palphebras extenuat et maculas tollit, facit autem et ad cosiqui-corpora vident et figuras non cognoscent. Catmia ybvias (copress hi) Z xvi | stimeus Z xviii (zlii Li), iu xistu: Z xii, psimithlo Zii i piper migro: Z xvii (xii Li), misdus Zalvi, opio Z xii, omfacio Z xiii, lealcu ceclumeno Z iiii) caldea theus Z iiii croco Z iii, mardo stacio folio Zii, opobalsamo Z xvii gummento Z xviii cum stucus fânucoli terism otro la contrata publication adatude un z uno mento.

(52) Gloide manuscrit 621 ajoute da recette suivante: Collarium duirilon usthir. -- Ald delongs conformed flicted as the stabilion at a wheer a Bordida 180 publida; thi

with lepides stomoroates a invention

dippelus depelus Li, sthorograms id

etiam ad longas passiones, ed cicatrices detergit. — Catmia usta et lota $\angle$ xvi, psimithiu lotu $\angle$ xvi, amylu $\angle$ xii, stimeos ustu et lotu $\angle$ xii, spodiu $\angle$ ii, plumbu ustu et lotu $\angle$ viii, ges asteros $\angle$ viii, smyrnes $\angle$ ii, opiu $\angle$ viii, tragaganthes $\angle$ viii, aqua.

- (53) Ici le manuscrit 621 ajoute les trois recettes suivantes : Ygrocollurius qui tollit leucomata velut in misterio. Sales ammoniacos . . . . . scistes $\angle$ i, calciteos $\angle$ i; cum oleo teris; liquidum et in buxide reponis et uteris. Ygrocullurium faciens infantibus ad flegmonas : crocu, aloe, liciu ana $\Gamma \rho$ iii; aqua pluviale et uteris. Xyrocollurium ad riadas : stimeos $\angle$ iii, aloes $\angle$ i, stipteria scistes $\angle$ i, balaustia $\angle$ i, facis pulver et (facis pulver et om. LL) uteris.
- (54) Suivent dans le manuscrit 621 quatre autres ana collimata: Item alia: Crocu, murra, libanu, crocu magmatos; cum vino veteri teris et frontem inlinis. Item alia: Gummin, libanu et farina tritici tenuissima equale pinsa, cum albumen ovi frontem inlinis. Item aliat: Cocleas cum testis suis teris, et in linteo inducis et in frontem ponis. Item aliat: Fabae farina cum mastice et albumen ovi fronti inlinies.
- (55) Le manuscrit de Laon donne du chapitre 155 une rédaction assez différente du manuscrit 621, et ajoute trois recettes : Ad egylopas. Libanum $\angle$ viii, smyrnes $\angle$ viii, ladano $\angle$ iiii, cera $\angle$ viii, stiptiriae scistes $\angle$ iiii, afronitro $\angle$ iiii, coagulum leporis $\angle$ iiii, tundis in pila et cum yrini olei feces unguis pistillum et pila et facis coptariu et uteris. Item aliud. Calcanto partes duas, terebentinis partem i, teris superponis, quando autem volueris cicare ut sanet, calcanto subducis paulatim. Item aliud, stiptiria rotunda, iu ana $\angle$ iiii, supermittis viscum quercynum ut ea colligat et uteris.

De smigmata et dropaces. — Smigma et asincriton sorani recorporativa, pulvera sorani recipit calce viva $\angle$ vi, fecla $\angle$ vi, nitro $\angle$ vi, solfor $\dot{\varphi}$ iii, strutio $\dot{\varphi}$ ii, elleboro albo $\dot{\varphi}$ iii, lauri bagas $\dot{\varphi}$ iii, cacrio $\dot{\varphi}$ iii, piretru $\dot{\varphi}$ iii, adarces $\dot{\varphi}$ iii, stafidagrias $\dot{\varphi}$ iii, piper $\dot{\varphi}$ iii, senape $\dot{\varphi}$ iii, samsicu $\dot{\varphi}$ ii, in balneum uteris.

(56) Le manuscrit de Laon ajoute ce qui suit: Smygma Asclepius, faciens ad infrigdatos muscolus et ad membrana quae circa ossa sunt in corpore, et psaces et sciaticis et ad omnem membrorum conpassionis, nam est metasincritico id est recorporativus et robore in cute inducit et omnem reumatissimum repremit aut in oculis aut in dentibus aut in nares digerit aut in gingivis inflammationes, facit enim et ad sthomaticis. Podagri autem si hoc utuntur sanguinem tollere opus non habet. Recipit haec salis communis frictas, sales ammoniaci, sales cappadocius frictus, nitro alexandrino frictus, pumice, afronitro albo, lauri bacas siccas ana lib. i, elleboro albo, elleboro nigro, strutio, stafydagria, senape alexandrino,

sulfor vivo, piretru, felis, squinu antus, quiperu ana $\dot{\varphi}$ vi, samsycico, stipteriae scistes, gal·la asiana, gummen, libano, ana $\angle$ v, alcionio, piper, cacrius, siccio agrio radices, gameleontus, yreus, prassio sicco ana $\angle$ iii, tundis cernis teris in balneo sine oleo. Cum sudor per totum corpus apparet sparge manibus inprimis in capite secundum in dorsum cum coxas malaxas; post haec humeris in manibus deinde sterna et ventrem simul cum humeris et pedes horas multas et renes noctus nullo modo temptat podagras taliter agentes.

- (57) Le manuscrit de Laon ajoute au chapitre 164: Aliqui autem addunt smyrnis $\dot{\sim}$ i, quitino malagranitoco cortices unc. i 5; puis il donne les recettes suivantes: Smygma quae din aegrotant, uteris in balneo, post unctionem incipientem sudorem confrictionis, fecis lib. v, nitro lib. v, pumice lib. iii, samsico lib. i, stipteria scistes lib. i, cypero $\dot{\sim}$ iiii, facis pulver et uteris. Smygma capitis Sorani, nitro asso lib. ii, calce viva lib. i, fecis lib. ii, elleboro albo, cacrios, senape, stafydagria lauri bagas ana lib. i, sulfor vivo samsico, piper, costo, piretro, adarces ana lib. i, yreus $\dot{\sim}$ vi, haec tundis et cernis supersparges loca in balneo et intret in solio. Pulvera ad sinapezandum vel emplastrum, adarces $\dot{\sim}$ i, afronitro $\dot{\sim}$ i, his in balneo non unctum quando incipit sudor et superspargis et fricas frequenter et sic depones in solio. Emplastrum diasinapeus, pice lib. iii, opopanacus $\dot{\sim}$ ii, cera $\dot{\sim}$ vi, sinape lib. i, acito $\dot{\sim}$ ii, conficis et uteris.
- (58) Le manuscrit de Laon donne ici une recette qui manque dans les autres traductions et dans le grec: *Item dropax* bona in balneo, aut in sole, pice sicca lib. i, pituinis lib. iiii, cera ÷ v, salis communis lib. i, nitro ÷ vi, cacrius ÷ vi, adarces ÷ vi, pice liquida ÷ vi; quae resolvenda sunt resolvis, et pulvera creta conmiscis et inlita loca stet in sole aut in balneo, maxime sciaticis.

De son côté, le manuscrit 621 donne deux recettes qui ne se trouvent nulle part ailleurs: Dropax. Pice bruttia $\dot{\div}$ vi, colofonia lib. iiii, pytuines lib. i, gutta ammoniaci lib. i, mannis lib. i, adarces lib. i, solfur lib. i, tapsia $\dot{\div}$ vi, afronitru $\dot{\div}$ ii, cera $\dot{\div}$ ii, euforviu. $\dot{\div}$ ii, bdelliu $\dot{\div}$ ii, piper $\dot{\div}$ ii, pyretru $\dot{\div}$ ii, galbanes $\dot{\div}$ iii, opopanacos $\dot{\div}$ iii. Conficis et uteris. — Dropax simplex. Cera pytuines picis ana lib. i, asfaltu, elleboru albu, pycu, solfur vivu, piper, stafidagria, adarces, euforviu ana $\dot{\div}$ iii, nitru lib. ii, oleu vetere $\dot{\div}$ iiii; conficis.

(59) Le manuscrit 621 ajoute: Item trociscus ad deutium dolore, vel si cavi sunt: Calciteos ustu ∠ xii, catmias botriotidos ∠ viii, cum aceto teris et facis trociscos. Et quando opus est teris cum modico aceto aut vino et mel aut cum mulsa ei das ut teneat in patienti loco, et mox tollit dolorem. Calciteos enim cum assas ponis super carbones et suflas, et cum coeperit ardere et robeus fieri, et verut mel ex se emittere, tollis de foco et sic prius trita catmia supermittis. Ed ut supra dixi cum aceto facis trociscos. — Item smigma qui facit ad omnes ulcera

oris, et ad gingivas infusas; hoc enim usus est Xenocrates Sorano habentem syringium in gingivis usque ad radices dentium. Facit autem et ad sordida ulcera et quibus nervi putrescunt et quibus pus habundanter exit, et non ossa patiantur. Purgat etiam et sinus vulnerum et replet ea quae cava sunt, et educit rimas de ossibus et callos resolvit. Ireos illirices $\angle x$, orobu robeu $\angle xx$, mannis $\angle v$, lepidos calcu $\angle v$, aristolocias tenue $\angle v$. Teris bene singillatim species, miscis et uteris. — Item trociscos qui faciunt ad dentes qui se comedunt, et infusas habent gingivas et exulceratas, et ad reumatismum et dolorem cingivarum et ad cancru vel nomas. Carta usta $\angle$ iiii, sandarace $\angle$ vi, calce viva, arsenicu $\angle$ xii, rosa viride exungulata lib. iii. Facis trociscos et siccas in umbra et uteris. — Item ad cancru dentium: Ros cum rosa et galla asiana bene facit.

- (60) Le manuscrit de Laon donne du chapitre 176 une rédaction différente de celle du manuscrit 621; de plus, il ajoute plusieurs recettes après 178: Item ad dentes nigros et comestos et subinde reumatizantes et ad gingivas infusas et comestas, speclare i, livano, arenus, ana L v, salis ammoniacus L v, stiptiria scistes ∠v, pumice ∠v, piper albo ∠iii, tundis cernis et pulver uteris. Item aliud ad dentes pulver ut supra, corno cervino husto 🔆 viii, pane alexandrino husto 🔆 iii, sales ammoniaci 🔆 ii, stiptiria scistes 🔆 i, costo, smyrnis ana 🗸 iiii, malavatro ∠ii, pumice ÷i, pulver uteris. — Item aliud pulver ad dentes laxos et nigros ex reumatismo, galla Lii, scistes Li, uteris [vo]. Item aliud ad laxos dentes, galla ii, smyrnes 🔆 i, rias cition 🔆 ii, cum aceto teris et uteris. Item ad dentium doloris, mox sine dolore fit, stipteria scistes Ziii, piper Ziii, piretro sicco Zii, yosquiami semen Li, teris et cum aceto facis trociscos et purgat dentes et resoluto trociscum cum aceto das ut lavet os et teneat in ore. Item anotinon ad dolores dentium et comestus et nigros dentes, est enim ad tusse mirabilis cataputia, opium, murra, storace ana Lii, piper albo creto, galvana ana Li, cum sapa facis cataputias ad dentes incavatura ex eo mittes.
- (61) Item ad canis rabidi morsum, quod quidam ex Mestre loco nostris temporibus noscitur adinvenisse. De qua coctione panici si quis accepit, nullus periculum sustenuit. Coquitur autem panicus hoc modo: juxta puteum figis tres palos ruboreos super quos ponis ollam rudem et facis suptus de astellas roboreas focum sub ipsa olla, et mittis ex ipso puteo aquam pinsilem quantum sufficiat ad panicum coquendum, ita ut postea non jungas aquam, et tenis viginti et septe granos de faba in manu tua et dicis super olla septies vicies, ita ut per unum carmen unum granum fabae in ollam mittas cum perdicis. Dicis autem si: si canis rabidus canem momorserit et ille illum remomorserit, quomodo ille illum non potest nocere, sic nec illum possit nocere qui de isto panico manducaverit. Et cum se coxerit ponis sub divo, et sic manducit quem canis rabidus morserit, ita ut minus in una die de tres cocleares non accipiat; accipiat autem per lunas iii, aut v.

Hoc autem ante dies nove incoas facere, hoc experimentatum est. - Precantatio ad canis rabidi morsum : Emmanuel, ibat homo aeneus, portabat securem aeneam, feribit in arborem aeneam, excussit astulam aeneam zeta zeta dalmata exclameno exclameno nomine terrae lo amen amen, antraghopisto aulovio maxima enon antragho. Ad rabiem precanto tibi ille dicis nomen ejus hoc tertio ss sermones dices foris sub divo, si hominem morserit in axungia praecantas tertio et ponis super plaga et tres dies habeat ligatum; si canem aut aliquo alio animalem morserit, in farina aut in pane praecantas et das manducare. Hoc ante novem dies facis, nam postea non valit. — Contra venena potata vel fungos malos, aut lactis intus coagulationem vel alia venenosa animalia et serpentes. Quisque venenum in potionem acceperint absque aliqua dilatione statim vomere debent; sed ante accipiant oleum in calda aqua et cibos ad satietatem, et iterum supra accipiant oleum et aqua calida simul permixta et sic vomat. Si mox hoc fecerit et sic se purgeberit, liberatus est; et si aliquid retineatur, facilius postmodum liberari potest. Quod si venter ejus accenditur post vomitum, oleum roseum cum aqua mixtum potum dabis et mox vomere cogis. Dabis autem ei et tyriaca antidotum cum vino; haec sola, si munda est, virtute sua poterit veneno resistere; non autem inventa tyriaca, arceotidas novem et rutae folia xx teris et dabis cum vino vibere, aut herba camipiteos trita similiter cum vino. Somnus etiam omnino est prohibendus; extremarum igitur partium, hoc est manuum et pedum fricatio est adhibenda. Quod si mordicatio in ventre fuerit, clysterem acrum necesse est uti cum mel habundanti, et afronitriae et alia queque talia quae subtrahere valeant per ventre humores admiscenda sunt. Communes autem ad omnia venena mortalia haec est potio: Galvani optimi Z iiii, murra troclite Z iiii. Haec teris et solvis cum vino dulce, et dabis bibere. — Item aliut: Rutae folia nº xx, nuces avallanas majores duas, salis acinus unus, caricas duas. Si haec quis accipiat a veneno noceri non poterit. Facit autem et origanus cum gallina discoctus, et jus ejus in potu datus. Item pice liquida cum lacte pota quos venenus nocit juvat.

(62) Le manuscrit 621 ajoute: De lactes. Lactes pota si se intus coagulaverit, ita ut caseum faciat, acetum dabis bibere aut sapa, aut coagulum aut silfiu; et sulfur vivu aequali pondera teris cum posca et dabis bibere. — Ad sanguisugas potatas: Acetum acerrimum potum dabis cum sale et quod ventrem solvat; nam et si sic per poto glutiantur cum secessos expelluntur. Facit autem et sucus anagallidis potus. Nos autem aleum frequenter dedimus manducandum, et liberati sunt. — Ad vesparum et gabronum vel apium morsos: Malvae folia teris et superponis, aut sesami folia; et si ipsum sesamum teras et superinponas, sanat. — Ad scolopendras percussuras: Acetum cum sale tritum acrum factum locum fomentas, et de cinere cum aceto cataplasma inpone. — Ad mustelae morsum: Aleu teris cum ipsa tonica sua et cyminu; et sic unguis morsura et in guiro ipsa loca. Si autem ruptura et ulcera fiunt, oxalmi frumentas et hordei usti pulvis superspar-

gis super ulcera. Non tamen rumpit carnem mustula nisi pepererit. — Ad spalangii morsum: Ubi vero spalangium nocuit, praeter eam curationem quae manu redditur, saepe homo demittendus in solio est; et danda est ex murrae et stafidagria par modus ex passi emina, aut radiculae semen, aut polii radix ex vino, et super vulnus furfures ex aceto coctae superponendae sunt; imperandumque ut his conquiescat. - De anguis percussu, Italiam frigidioresque regiones; in his partibus angues inveniuntur serpentes minus terribiles. Haec ergo proficiunt : Herba bittonica vel cantabrica, et centauria vel argimonia, camedria vel personacia, et marina pastinaca; singulae binaeve potui datae cum vino et super vulnus inpositae. Illut ignorari non oportet jejuno magis nocire et magis perniciosissimae sunt cum incubant. Hutilissimum est ubi quis de anguibus metuet, non ante progredi quam aliquit quis adsumpserit. — Ad cicutam potam : Merum calidum cum ruta quam plurimum ingerendum est. — Ad yosquiamum potum. Si yosquiamum quis biberit, fervens mulsum bibendum est aut quolibet lac, maxime tamen asininum. - Ad corussam potam. Si cerossa pota est, jus ex malva vel juglandes ex vino contrita maxime potui datae prosunt. — Ad canis et hominis et simi morsum : Cinerem cum aceto subiges et superponis. — Item : Cepas teris cum mel et superponis, aut ficos, aut amigdalas amaras teris et superponis, aut spuma argenti cum sale teris et superponis. Que autem jam pus fecerint hervu tritu cum mel quam pinguissimum superponis, aut ireos trita superponitur. Si autem ipsas plagas advolaverint, spuma argenti trita cum aqua superunguis. — Ad serpentis percussa: Calaminthes siccam ad venenosas morsuras superinposita mirabiliter operatur; trahit enim ad se ex profundo omnem venenum; et cestrus supersparsus vulneribus adjuvat omnium serpentium morsus, et in linteo inducta et superposita facit. Potionem vero dabis ad serpentium morsos rutae agrestis semen, poliu, coagulum cervinum, coagulum leporinum, betae radices sucus; haec cum vino trita potui dantur, Draconteae radicis sucus si ungueas manus et teneas serpentem, sine lesione eris. Sed quid haec scribimus nisi ut experimentum habeas? Potio vero tyriacae si bona sit totam facilitatem superat omnium serpentum vel venenosarum animalium et venena pota cum vino.

(63) Le manuscrit 621 ajoute: Item ex alio autore ad epilempticos. Primo si necesse fuerit flebotomas; post haec dabis ei iera bibere dragmas singulas aut binas per dies xl. Post haec accipiat hanc confectionem, £. Cocliares singulos majores alios xl. dies oximelle scillitico. Conficis sic, scillae sucus £ i, mel £ i; coquis in caccabo novo ad spissitudinem mellis, et agitas cum surculo herbae camedriae plena semine donec bulliat; et cum coctum fuerit dabis exinde ut supradictum est. Facit enim haec confectio ad suspiriosos mirabiliter. Scire autem debes quando epilempticus inflari sibi caput sentit, ad sanitatem venit; tunc oportit tonderi ei caput. Smigma tale utatur in balneo qui recipit lupinorum farina ÷, hervi polline ÷, nitri ÷ i; conficis et uteris.

- (64) Le maruscrit 621 ajoute: Antidotus anodinus ad omnes qui intrinsecus fiunt dolores et ad pleureticos et ad tusse: Panacis radices $\angle$ iiii, daucu $\angle$ iiii, castoreu $\angle$ iiii, yosquiamu $\angle$ iiii, ôpiu $\angle$ iiii; mel quod sufficit. Item antidotum anodinon ad tusse, ad tysicos, ad catarru, ad dysintericos et cyliacos: Crocu $\angle$ iiii, castoreu $\angle$ iiii, asaru $\angle$ iiii, yosquiamu $\angle$ iiii, opiu $\angle$ iiii, storace $\angle$ iiii; mel quod sufficit. Aliqui yosquiamum $\angle$ ii mittunt.
- (65) Ici le manuscrit de Laon ajoute les recettes suivantes: Antidotum qui facit ptysicis, catarizoninis, dysintericis, cyliacis, pleureticis et superiora hoc datur, croco, costo, reu, yosquiami semen, opio, storace ana ∠ iii, mel quod sufficit das ut supra alia una, yosquiamo ∠ ii, mittent Trociscus anodinus appii semen ∠ ii, yosquiami albi semen ∠ ii, anisu ∠ i, opio ∠ i, cum aqua facis trociscus dragmeos, et das febrientibus cum aqua calida, sine febre cum vino. Antidotum anodinum, somnum faciens, facit ad omnes passiones, id est ad serpentium percusso et ad nimios ex plaga factis dolores aut ex percusso et ex podagra vel ad oculorum nimios dolores; facit et ad tipus quartanas et ad sciaticus nimis doloribus patientibus. Facit enim somnum tollit dolorem, recipit haec castoreo ∠ iiii, dauco semen ∠ iiii, panacus ∠ iiii, opio ∠ i, yosquiami semen ∠ i γ, mel quod sufficit, dosis ad fabe magnitudinem egyptiae cum vino qui non febriunt quiatum unum sapa dormito eunti, febrientibus vero cum aqua.

(66) Le manuscrit 621 ajoute:

Hoc medicamen non solum qui atoniam ventris patiuntur, sed et qui epatis atoniam patiuntur hutilissimum est. Dari autem oportet cocliarium unum, nam et si post cibum accipiatur iste medicamen, nihil nocit; bene autem offertur mane jejuno et quando dormitum iturus est; optimum igitur tempus est ut abstineat a cibo oras duas vel tres et sic accipiant. Quibus autem distemperatus est venter calore nimio aut epar et fuerint cholerici, auferis gingiver et piper et solum mel et acetum mensura ssa miscis simul et coquis, ut supradictum est. - Confectio oximellis : Mel optimum dispumatum emina una, acetum in gustu non satis acutum nec satis dulce emina una coquis simul donec revertatur ad mellis grassitudinem, ita

Non solum his qui defectionem habent ventris quam greci atoniam vocant, sed et qui epatis atoniam patiuntur juvat similiter; manifestum enim quia maxime jejunis dari oportet usque ad cocliarium unum, nocet autem nihil neminem si post cibum quis eum accipiat, bene accipit si jejunus accipiatur et si post coenam vult accipere; optimum autem tempus est ut, ante duas aut tres horas ante cibum accipiatur; quibus autem distemperationem ex calore venter patitur vel qui ex colerico humore repletus iuvat, remoto vel subtracto zinziber et piper sucus, malorum cydoniorum datus cum aceto et mel tantum coctis sicut superius scriptum est, et si in supra scriptas confectiones addatur dacridius 🔆 iii, catharticus ut in gustu mel non videatur esse crudus; datur autem de aqua temperatus; melius ergo est accipientium sensu judicare mediocritatem ipsius; temperantia autem ejus quam plurimis expediens est; sed hoc oportet ejus temperantiam fieri ut acetum unam partem et mel dispumati partes duae sint. - Tertio loco conficitur cum aqua oxymellis hoc modo: Mellis mescis partes duas, aceti una et aquae quatuor partes. Haec coquis ut tertia aut quarta revertatur portio; et spuma, dum coquitur, auferis. Fortiorem autem oxymelle si volueris facire, aequales partes aceti et mellis miscis.

utilis fit stomacicis. - Confectio oxymellis. Mel optimum ad ignem dispumatum supermittis alterum tantum acetum, qui gusto neque nimis sit acer neque dulcis et facis mixtum ad ignem molle bullire id est ad carbones lenes ut adunetur ejus qualitas diligenter ad mellis spissitudinem ita ut non esset gusto crudus acetus videatur et ita levatur ab ignem reponitur et cum opus fuerit datur cum aqua calida temperatus, melius igitur est his qui accipiat sensui judicare ejus mediocritatem. Prima autem eius temperantiam quam multis maxime expediat in quo oportet fieri acetum unam partem et duas partis mellis dispumatis miscitur et sic quoquitur. Cum aqua autem hoc modo conficitur mox a principio stare amiscentur est autem unam pars aceti et duas partes mellis et quartam partem mittis aqua et coquis simul ut ad tertiam revertatur partem aut quartam, spuma a nobis auferenda est donec coquitur, fortiorem autem si facere volueris tantum mittis acetum quantum et mel et uteris.

De son côté, le manuscrit de Laon donne l'addition suivante :

Diacodio galeno, mittere in uno & aquae oportit papaveris capita decem et ante infundenda sunt, et si fuerit humidioris et mollioris una die et nocte, si autem siccioris sunt et durioris plus habundantiae infunduntur melius est si nondum adhuc duras mittuntur neque nimis humida sint, recusandas sunt enim et siccas nimis, mittenda sunt enim decem papaveris capita, ut duxi, medias ad magnitudinem, debent enim quaedam majoris esse quaedam minoris mittis salva ratione coctionem, coctionis finis autem sit donec excoquantur totas et sic expremantur, et proiciantur papaveris capita, aquae vero miscendus est mel media mensura et ad ignem mollem et sine fumo coquitur donec constitutionem mellis attici habeat, in aqua autem pluviale facis hanc coctionem aut in fontiva leve, uteris autem hunc medicamen ad eos qui non dormiunt quorum de opio confectionis saepius cogimur dare, expedit autem hoc medicamen maxime his quibus de capite

in tracea arteria decurrit reuma in pulmones tenues et non eos permittit dormire molestantem tussem, ad haec ergo hanc confectionem medicaminis de sapa oportet fieri, sufficiens autem coctio ad talis est passionis quando in aquae medicatem coquuntur papaveris capita admiscis in coctionem huic medicamini glyciriae radicem et quando in pulmones continetur quae de capite fluit reuma plenitudo. De mel vero confectio melior est ad ea quae urguent ad somno faciendo aegrotis aut stade mel quam de sapa dare interdum et miscis utraque et sic datur, dosis autem sit tibi duo cocliaria et magnitudinem augmentationis. Deminutio autem fit adtendendum ad corporis qualitatem, et tempus et anni et locus, si tempus frigidus est dosis minor sit, si calidus amplius integra danda est, qui et catarro quantitas et qualitas adtendenda est aut plus aut minus detur in veritatem anodinus est iste mixterius.

- (67) Ici le manuscrit 621 ajoute: Item antidotum ad ulcera renum et viscicae anodinon qui mox de praesenti tollit dolorem: Piper albu $\angle$ xx, yosquiami semen albi $\angle$ xx, opiu thibeu $\angle$ x, crocu $\angle$ iii, piretru $\angle$ i, euforbiu $\angle$ i, cocumeris domestici semen $\angle$ vi, appii semen $\angle$ vi, cicutae semen $\angle$ iii, lapati semen $\angle$ iii, amygdalas amaras $\angle$ iii, feniculi semen $\angle$ iii; mel quod sufficit. Conficis, et cum opus fuerit dabis in calda aqua avallanae magnitudinem sive mane sive sero post cena de praesenti, et dolorem incidit et somnum facit. Item ad renum et vissicae ulcera et dolores; mox enim sine dolore efficitur: Nardu silvaticu, scolopendriu, petroselinu, nardu syriacu ana $\angle$ ii; mel quod sufficit. Das in calda aqua avallanae magnitudinem. Antidotum ad defectus stomachi et fastidium et qui cacexiam laborant et indigestis, et ad citatos et simplices dolores stomachi et diuturnos habentibus. Recipit haec: Piper nigrum $\dot{x}$ v, crocumagmatos lib. i, et $\dot{x}$ iii, rosa sicca $\dot{x}$ x. Tritas et cribratas miscentur melli dispumato, et dabis avallanae magnitudinem.
- (68) Le manuscrit 621 ajoute: Catapotia ad typos diuturnos et pessimos (cametis L): Agaricu $\angle$ vi, euforbiu $\angle$ ii, elleboru nigru $\angle$ iiii, nitru $\angle$ ii, bdelliu $\angle$ i, piper $\angle$ i, epithimu $\angle$ ii, sucus brassicae quod sufficit. Facis catapotia et das. Catapotia quae dantur epilempticis stomaticus et artriticus et podagricus mirabilis: Aloe $\dot{\div}$ i, coloquintidos interiones $\dot{\div}$ i, scammonia $\dot{\div}$ i, bdelliu $\dot{\div}$ i, ellebori nigri cortices $\dot{\div}$ i, gummi $\dot{\div}$ i, euforbiu $\angle$ iiii, nitru $\angle$ iiii. Facis catapotia cum suco caulium; dabis autem secundum virtutem infirmantis Γ_{ρ} iii, aut iiii, majoribus autem dabis Γ_{ρ} vi, vel si amplius dederis non nocis; et purgat sine querella.
- (69) Le manuscrit de Laon ajoute: Item coptariu catharticum simula $\angle$ iiii, nocli pinio $\angle$ ii, piper $\angle$ ii, scammonia $\angle$ iiii, mel $\dot{\div}$ vi, dosis $\angle$ ii. Item coptariu. Simula $\angle$ i, scammonia $\angle$ i, nocli pineo grana xl, piper grana xx, mel

quod sufficit, dosis $\dot{\varphi}$ i. — Pastellus catharticus, scammonia $\dot{\varphi}$ γ , salis ammoniac $\dot{\varphi}$ γ , spasso de semula ana lib. ii, de salemoria ammoniaci conficis spassum et de scammonia facis bucellatus x.

Après le chapitre 204, le même manuscrit ajoute : Item cataputias ad typus quartanus sanat, aloe $\angle x$, nardo stacios $\angle xvi$, asaro $\angle vi$, cassia $\angle xii$, mastice $\angle vi$, croco $\angle vi$, xylobalsamo $\angle vi$, polipodio, epythimo ana $\angle vi$, das.

(70) Le manuscrit 621 ajoute treize recettes : Item pastillium catarticum : Diacridiu Z iiii, piper grana xl, noclei pinei grana xl. Facis pastillos iiii aut sex et das unum manducare. — Pastillium catarticum : mel dispumatu 🔆 vi, diacridiu L iiii, piper grana xl. Facis pastillos iiii aut sex et unum das manducare. -Panem catharticum: Anissum Ziiii, sales communes Ziiii, piper Ziiii, diacridiu ÷ iβ, sparsum de semula confectum in vino et mel, hoc est in vino mulso lib. ii. Facis buccellatos xii et das unum in dulce. — Panis catharticas : Cariofilu Γρ i, cyminu Γρ i, foliu Γρ i, anissu Γρ, fenuculi semen Γρ i, spica nardi Γρ i, scammonia 🔆 ii, de semula factu spassu lib. ii confectus cum seru de lacte et species tritas pulvis admiscis et facis panes unc. singulas habentes; das exinde unum in dułce. Quod si bene purgare vis, facis panes xvi aut xviii et das ut supra. — Item buccellatum : Spassum lib. i, scammonia ~ i, apii semen 3 i β, cyminu $\ni$ i β , fenoculi semen $\ni$ i β , epithimu $\ni$ i β , agaricu $\ni$ i β , ... buccellatas septe confi.... in cum vino, melle aut ydromelle et mittis. - Pastillam catharticum: flors sarinae 🔆 vi, nucli pineu 🔆 v, diacridiu 🔆 iiii, mellis 🗸 i. — Sales quae faciunt ad cholera deponenda : scammonia ÷ i, piper ∠ iiii, sales communes frixas 🔆 ii; das in aqua aut in gallina aut ubi vis das sine periculo. — Sales catharticos quae faciunt cefalargicis, emicranicis, scomaticis et quibus in auribus sonus fit, et ad oculos; visionem acutiorem reddit, et aemorroidas movent et menstrua provocat, et paralyticos curat et ydropicos juvat, et epilempticos, artriticos et podagricos et ad flegmatis kabundantiam facit mirabiliter : euforviu 🔅 i piper ÷ i, sales ammoniacos ÷ ii; das cum mulsa ∠ i et facit ad omnia quae praedicta sunt et cibum non corrumpent. - Sales catharticas ad omnes longas passiones que fiunt in meninga cerebri, epilempticis, scotomaticis, cephalargicis, emigranicis et ad aurium tinnitus vel sonitus diu habentibus; satis etiam juvat et oculorum dolores, et caliginem tollit, et ad eos quos sanguis ledit multum juvat; sed et typicos juvat; movit etiam menstrua quibus constricta sunt; sed et aemorroidas movit similiter. Dabis autem semel in mense qui aegritudines ss patiuntur; cavendum est ne die ipsa detur quam antea accepit. Danda est etiam in declinationem passionis; dabis et quarto mense. Recipit autem haec : euforbiu Ziiii, piper Lii, sales ammoniacos Li, cyminu Li, integra dosis Li, dabis in mulsa; quamdiu purgat venter bibat calidam aqua. — Apozima cathartica : aqua fiolas tres, anetu fasciculum unum, cyminu quantum cum digitos semel levare potueris, diacridiu scrip, iiii, coquis ad tertias et das biberc. — Item apozima : absenti

fasciculum unum, aquae fiolas tres coquis ad tertias et colas; teris aloe $\Im$ iiii, diacridiu $\Im$ ii, et das cum apozima $\overline{ssa}$.— Item alia apozima cathartica ad eos qui cholum patiuntur, ut in pedibus deponatur interiones $\Im$, epithimiu $\Im$ iiii, elleboru nigru $\Im$ i, diacridiu $\Im$ i, coquis in aqua fiolas iii, ut ad una revertetur das bibere, hoc subinde accipiat ita ut in omni mense aut in alio aut satis ut in tertio mense trasponat, ut in anno quattuor bibat potiones.— Catharticum dycydonii: Cydonea cocta lib. i, diacridiu $\dot{\sim}$ ii, piper $\angle$ v, gingiber $\angle$ v; conficis et uteris.

- (71) Le manuscrit 621 ajoute : Cathartica ad flegma deponenda. Glyciriza ÷ i, cocognidiu purgatu ÷ i, ruta viride ÷ i, mel quod sufficit. — [Ad] flegma: aneti semen, ameos, piper, cocognidiu, crocu, lac tere, das ana Ziiii; apii semen ∠i, cassia ∠ii, mel quod sufficit; dosis coclearium irubii. — Ad cholera catharticum. Apii semen, puleiu, pipevana Ziiii, diacridiu Zxii, mel quod sufficit; davis electuarium cocl. i, aut ii, aut iii, secundum virtutem. — Ad cholera deducenda catharticam: aloe ∠ii, diacridiu ÷i, mastice ∠ii, absenti sucus ∠ii, cum sucos cydri quod sufficit, sin minus cum mel das ut supra. - Catharticum melancholicis: amissu Z iiii, petroselinu Z ii, piper Z ii, epithimu Z vii, mel quod sufficit; das cocl. i, aut ii, aut iii secundum virtutem. — Item alium epithima : viii, menta 3 ii, ruta viride 3 ii, cum vino optimo per dies iii das bibere. - Item aliat ad melancholicos: epithimu 3 viii, isiu 3 iiii, das unam potionem cum mulsa tepida. -Ad melancholicos: aloe Lii, epithimu 3 ii, diacridii ovulu unu das bibere. - Item aliut: aloe 3 ii, epithimu Li, diacridiu triovolu, das in mulsa aut calda aqua bibere. — Iera Galeni interiones squillam assan, agaricum, ammoniacū, thimiamatos, diacridiu, ellebori nigri radicis corticem, ypericu ana L x, epithimu, bdelliū, camedreos, prassū, cassiā fistulā ana L viii, murrā troclitem, sagapenū, aristolociā longā, piper albū, piper nigrū, piper longū, cinnamomū, opopanacos, castoreū, petroselinū ana ∠iiii, mel quod sufficit. Plena dosis est ∠iiii, in mulsa data et salis dimidii coclearis valde bona est; purgat ex alto supra omnem modum varios humores, nullam faciens tristitiam, neque lassitudinem, neque concussionem, sed reddit hominem hilarem et fortem sollicite operando; curat vero emicranicos, stomacicos, epilempticos, freneticos, melancholicos, caducos varios, lithargicos et morosos, caligines oculorum, surdos, intercisionem vocis patientibus, suspiriosos, aegrotantes diu epaticos cyliaticos, nefreticos; mulierum menstrua quibus non sunt extrahit, sciaticos, podagricos, artriticos, tremulos, inpetigines malas, paralyticos, elefantiosos, leontoprietas, leprosos et celefos; et longas in febribus aegritudines anputat, et malas scabies curat; et celefia et pascentia et fagedenica et cancros omnes curat. Crede mihi, quidquit dicta sunt omnia ex ulcerante humore generata expurgari posse et sanari.
- (72) Ici le manuscrit de Laon ajoute : Gera Galenam. Interiones, scilla cocta, agaricu, ammoniaco ana $\angle$ i, dagridio, elleboro nigro, cortices yppirico

ana $\mathcal{L}$ x, epythimo, polipodio, bdellio, cametreus, prassion, cassia fistula ana $[v^{\circ}] \mathcal{L}$ viii; smyrnes, sagapino, aristologia longa, piper albo, piper longo, piper nigro, cennamomum, opopanacus, castoreo, petrosilino ana $\mathcal{L}$ iiii; mel quod sufficit. Das enim in mulsa $\mathcal{L}$ iiii, cum sale cocliario uno.

(73) Ce qui suit est donné par le seul manuscrit de Laon: Cataputias. Scammunia coloquenteda, aloe; bdellio ana $\angle$ iiii; cum sucum caulis dosis tres aut quinque noctu. — Item cataputias, qui duritiam ventris patiuntur. Aloe $\dot{\varphi}$ ii, salis ammoniaci $\dot{\varphi}$ i; cum sucum caulis dosis. — Cataputias ad ventrem laxandum. Aloe $\angle$ iiii, diagridium $\angle$ i, cum suco caulis, das iii, aut v, aut vi, nocte.

Oxymelle catharticum. Acetum $\not \equiv$ iii, puleiu manu plena, ysopo manu plena. Hoc coquis cum aceto ad tertias postea colas, et addis anissum $\dot \sim$ i γ , polipodiu $\dot \sim$ i, agarico $\dot \sim \gamma$, folio $\angle$ iiii, spica nardi $\angle$ v, petrosilino unc. i, epythimo $\dot \sim$ i, dacridio $\dot \sim$ i. Tenuem pulver supermittis et coquis cum mel $\not \equiv$ i, ad lenes prunas ad mellis spissitudinem et sic mittis postea de foco tuleris, diacodio das autem cocliaria duo aut tres.

Tymiama, moscaton. Storace prima lib. i, aloe ∻ iiii, ambariu ∻ iii, musco primo scp vi. Conficis et uteris.

Item alia diateseron. Ambario & i, aloe & i, storace prima & i, musco & ii. Conficis.

Tymia bona nimis quam conficiebat Johannis pimentarius Ravenna. Storace isaurica prima ÷ xviii, costo ÷ iiii, folio ÷ iii, spica nardi ∠ iiii, croco ÷ i, rosa sicca ÷ ii, ungula husta ÷ ii γ, aloe nigra ÷ i, ambario ∠ iiii, calamo aromatico ÷ ii, brion ÷ iii, mastice ÷ i, caria indica ÷ iiii, carifillum ∠ iiii, musco ∠ vi, massuafio ÷ i, ladanu ÷ i, sarvascadio ÷ ii, stactis ÷ iiii. Conficis et uteris.

Emplastrum usia sicut superius scriptum est [versus dimidius erasus]. Facit ad omnia sicut superius scriptum est, id est ad omnes duritias et fracturas ossium et dolores laterum et ad congrenas cyradas infisimata, ad tumoris, ad ulcera, ad syringia, ad cyroma, ad plagas, ad luxo articulorum, ad serpentum morsum, ad ydropicus, ad splen, ad epar; extrahit enim sudes, acus, cannas, filicis, et caetera. Conficitur autem sic, lytargyrum $\dot{\div}$ v, iu $\dot{\div}$ v, psimitiu $\dot{\div}$ ii, lipydus calcu $\dot{\div}$ iii, libano $\dot{\div}$ viii, aspalto lib. i, et $\dot{\div}$ iiii, seminu $\dot{\div}$ ii, terebentina lib. iii et $\dot{\div}$ iiii, pice sicca lib. v et $\dot{\div}$ iiii, oleum lib. ii. In lythargiro trito et cocto lento igne ut non inquinet digito, aspalto trito subtiliter cum modice aceto in caccavo resoluto leniter non ebulliat, et supermittis pice resoluta et addis lithargyro cocto, psimi-

thio, lippidus; libano; tundis, cernis, iterum cum aceto diligenter teris. Omnia resoluta in caccavo tepido mittis. Super pice et aspalto resoluto malaxa effundis, in mortario et iterum malaxa et facis mandalia.

Emplastrum diagymis. — Facit ad passiones disperatas, senus omnes sanat in inguinas sub ascellas, apostemas purgat et sanat; diaforisin facit. Fermentum de hordeo acidonicu de diebus tribus ÷ xvi, axungia in state ÷ iiii, in hieme v, resina pituina lib. xii, sale ÷ ii. Coquis resina trita et axungia supermittes fermentum cum sale trita cum modica sale ad glyu spissitudinem supermittis et agitas fortiter cum spata. — Emplastrum dygisimis, fermentum libras ii, pituinis lib. ii, oleum vetus lib. i, sale libra una cera lib. i; acetum quod sufficit. — Emplastrum dia yreus, gyreus libras ii, cera lib. i, pituinis lib. i, colofonia lib. i, vinum quod sufficit. — Item dia yreus, facit ad glangias et ad stethomatas et ad omnes duritias veteris et ad condilomata, est etiam diaforeticus, galbana ÷ i, opopanacus, propoleus unc. ii, ammoniacu ÷ i, gyreus situ ÷ iii, cera ÷ iii, colofonia ÷ iii, axungia ÷ iii, oleum vetus ÷ iii, in state oleo ÷ i, sucus de feno greco et evisco et carecas. Teres ea quae praedicta sunt preter cyreus; haec confectio a multis probata est. — Emplastrum [v°] dia gyreus malactici, gireus ÷ iii, pituinis ÷ iii, adeps porcinus ÷ iii, cera ÷ iii; vinum resolvis gyriu, conficis et uteris.

Emplastrum ad parotidas et panuclas probatam. Calce viva et axungia vetus tundis et reponis. — Malagma diamelitus. Lithargyrum lib. i, cera lib. i, mel lib. i, colofonia lib. i, sevo taurino $\dot{\sim}$ i, adeps anserinus $\dot{\sim}$ vi. — Item dia melitus. Lithargyrum libra una, oleum roseum lib. i, cera lib. i, mel lib. i, axungia porcina $\dot{\sim}$ iiii, terebentina $\dot{\sim}$ ii. Coquis amolentum et uteris.

Emplastrum mastecera. Pituinis lib. i, mastice & vi, cera lib. i, libano & ii, conficicis et uteris.

Emplastrum naseum. Fenum grecum lib. i, lino semen sucus lib. i, eviscu virides radices lib. i, facis ex his sucos et mittis inde libra una, lithargyro lib. i, oleum libra una hoc coquis amolentum et supermittis cera lib. i, colofonia lib. i, axungia vetus lib. i; conficis et uteris.

Emplastrum byrfira. Molebdenis lib. vi, oleum vetus lib. vi, sevo taurino lib. iii, in xistu çi, colofonia libras iii, acetum quod sufficit. Emplastrum diapsimithiu, psimithiu çiii, lithargyru çii, cera lib. i, oleo roseo lib. i.

Emplastrum spleneticis. Caricas & iiii, infundis in aceto et teris, mittis ammoniaci & ii, pice & vi. — Teris cum acetum ut sit inlinimentum et super splen inducis

et miraberis. — Emplastrum podagricon, femum bovis armentibus lib. i, cera $\dot{\gamma}$ iii, brassicae sucus $\dot{\gamma}$ ii, ovarum vitellas vii, oleo emina. — Malagma oxyra ad artreticus podagricos. Acetum atallasum 55 i γ , cera pinguem $\dot{\gamma}$ iiii, mannis lib. ii, galbanis coptas $\dot{\gamma}$ iiii, ammoniaci $\dot{\gamma}$ iiii, opopanacus $\dot{\gamma}$ iiii, pice lib. ii. Mittes in olla majore cum os aperto picem minutam facta superfundis acetum, et ad ignem mollem coquis, et agitas cum spata de teda donec conbibatur acetus; et sic foras sublatus mittis cera minuta et agitas donec se remittat et sic mittis ammoniacum, et agitas ut non effundatur, et sic mittis mannem; observa ne superfundatur et mittis in mortario infuso aceto, et teris et facis mandalia.

Emplastrum dia cantaredas, cantaredas $\dot{\varphi}$ i, elleboro $\dot{\varphi}$ i, arsenicu $\dot{\varphi}$ i, pituinis $\dot{\varphi}$ vi, cera $\dot{\varphi}$ vi, oleum communem $\dot{\varphi}$ vi, acetum acrum quod sufficit. Emmotum sarcoticum experimentatum, libano $\dot{\varphi}$ i, amilu $\dot{\varphi}$ i, aloe epatice $\dot{\varphi}$ i, mel quod sufficit.

Emplastrum ad parotedas et ad apostemas in collo et ad omnes duritias glandolarum diaforisin facit et solvuntur, axungia porcina $\dot{\varphi}$ vi, et duo ovarum albumen et mel alterum tantum nitru $\dot{\varphi}$ ii, yreus quod sufficit, teris diligenter, ut emplastrum fiat et inductum lenteum inponis.

Emplastrum interocelicus cristodoro. Ammoniaci & ii, propoleus & i, taurocolla ii, symfitu & ii, aloe bona & ii, crisocola & ii, sarcocola & ii, viscu querquinu iii, acacia & iii, et evecticula & ii, bdelliu & i, in xistu & i, scoraliu & i, scatmia & ii, mannis libanum & ii, sevo taurino & viii, cera rufa & vi, ovarum albumen & vi, cocleas cum testis suis numero xli; acetum quod sufficit. Facit haec et ad dysintericus. — Emplastrum ad ydrocelicos. Simfitu lib. i, axungia vetus & vi tritum, ovarum albumen, mannis, libanu & iiii. Teris in mortario et uteris. — Emplastrum spleneticis, ydropicis et ypocondriarum passionis et ad sciaticos et artreticos et ad diuturnis passionibus. Cera lib. i, pice liquida lib. i, resina pituini lib. i, oleo cyprino scpl. viii, aut & iii; oleum communem scpl. iiii, arsenu scistus & ii, stiptiria scistes & ii, calce viva & ii, smyrnis & ii, ammoniaci & ii, acetum quod sufficit. — Emplastrum ad teneolas id est cyronia. Panico pisto addonitum et macinatum et tricoscinatum & i, oleo vetus & vi. Coquis haec donec fiat emplastrum. Dislavas vulnus cum vino et sic ponis medicamen, sapa 55 i, cocurbita sicca et husta.

Emplastrum ad sciaticus dia stactes mirabilis, nitrum ; iii, galbana ; iiii, feno greco ; iiii, cinus de sarmentis unc. iiii, cera ; iiii, picula lib. i. Conficis et uteris.— Item ad sciaticos, simfito lib. vi, coquis et tenuiter concodes, et mittis in mortario aritini et teris diligenter. Mittis mannis ; iii, et ovum crudum cum vitello

suo et teris; et cum permixtus fuerit mittis axungia lib. i; et in lenteum inductus superponis. — Potio sciaticis. Opopanacus $\div$ ii, castoreum $\div$ i, piper $\div$ i, lasar $\div$ i, vino $\not\in$ iii, facis et uteris donec totum bibit. — Item ad sciaticis disperatis. Aspalto $\div$ ii γ , teris die jovis cum calida aqua et in solio das bibere; in tres dies joves sanatur.

FINIT LIBER TERTIUS.

TABLE DES CHAPITRES.

SYNOPSIS D'ORIBASE OU ABRÉGÉ DE LA COLLECTION MÉDICALE.

LIVRE I.

PRÉFACE.

Chap.		Pages
1.	De la friction préparatoire	. 3
2.	Des exercices	. 3
3.	Des diverses espèces d'exercices	. 5
	De la friction considérée en elle-même	
5.	De la déclamation, tiré d'Antyllus	. 7
6.	Du coït, tiré de Rufts	. 9
7.	De la saignée, tiré de Galien	. 12
8.	De la répétition de la saignée	. 14
9.	De la mesure de l'évacuation du sang	. 15
10.	Quelles sont les veines qu'il faut inciser,	. 16
	Quel est le temps opportun pour saigner	
12.	De la saignée artérielle	. 19
	De l'application des ventouses	
	De la scarification, tiré d'Apollonius	
15.	Des sangsues, tiré d'Antyllus	21
	De la purgation, tiré de Galien	
17.	Médicaments usuels qui purgent par le bas	24
	Comment on vomit avec facilité, tiré de Rufus	
19.	Des lavements, tiré de Rufus	31
20.	Des suppositoires	. 35
21.	Des médicaments qui débarrassent la tête	36
22.	Médicaments qui provoquent les règles	. 38
	Des sudorifiques	
24.	De l'air, tiré de GALIEN	. 39
	Des fomentations, des affusions, des cataplasmes et des ventouses, tiré	
	de Galien	
26.	Des cataplasmes, tiré de Lycus	42
27.	Des bains	44
	Des heins artificiale tiré d'Armyr I III	45

930	TABLE DES CHAPITRES.	
Chap	n 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	Pages.
29.	Des bains minéraux	46
30.	De l'emplâtre de poix	48
	Du bain d'huile	
	Du mélange d'huile et d'eau	
	Des remèdes métasyncritiques, tiré de Galien.	
35.	Des médicaments rubéfiants	51
	Y LIVE TI	
	LIVRE II.	
1.	Όσα μέσα έσθι τῶν Θερμαινόντων καὶ ψυχόντων.	. 53
2.	Οσα Θερμαίνει	. 53
3.	Όσα Θερμαίνει τῆς πρώτης ἀποσίάσεως	. 54
٨.	Οσα Θερμαίνει της δευτέρας ἀποσίασεως	. 54
5.	Όσα Θερμαίνει τῆς τρίτης ἀποσθάσεως	. 54
6.	Όσα Θερμαίνει τῆς τετάρτης ἀποσθάσεως	. 54
7	Οσα ψύχει μετρίως	. 55
- / t - 8	Οσα ψύχει τῆς σερώτης ἀποσθάσεως	. 55
g.	Οσα ψύχει τῆς δευτέρας ἀποσθάσεως	. 55
9.	Οσα ψύχει τῆς τρίτης ἀποσθάσεως	. 56
ı,	Θσα ψύχει τῆς τετάρτης ἀποσθάσεως	. 56
1,1.	One English delivered	. 56
. 2	Οσα ξηραίνει ἀδήμτως	. 56
13,	Οσα απλως ζηραίνει	. 57
14,	Όσα ξηραίνει της πρωτης αποστασεως.	. 58
10.	δ ε h = ~ d = 2 = 0 d = = 0 e e e e e e e e e e e e e e e e e	. 58
	Θσα ξηραίνει της τρίτης ἀποσθάσεως	
17.	Θσα ξηραίνει της τετάρτης	. 58
18.	όσα μέσα των ξηραινόντων καὶ ὑγραινόντων ἐσθίν	. 30 to
19.	Οσα ύγραίνει σρώτης ἀποσθάσεως	. 58
20.	Οσα ύγραίνει τῆς δευτέρας ἀποσθάσεως	. 59
	Οσα υδατώδη ψυχρότητα έχει Α	
	Θσα λεπλομερή	
	όσα σαχυμερή	
	Ooa pwolitidi ee e elem beloom beloom to appeared by a some energy.	
25.	Οσα συμπεπθικά	., 60
26.	όσα ἐκπυητικά?	., 60
27.	Θσα μαλάσσοντα::::	. 60
28;	Oca The Ampublication of the contraction of the con	. 61
29.	Όσα ύγρασίαν έλκει δια σλόματος	6 t
30.	Ooa did pivav dyer, hannangan han han hande	.8 61
31.	Όσα ἀπὸ ὀΦθαλμῶν ἀγει	. 61
32.	Όσα διά ώτων άγει	62
33,	Όσα ἐκΦρακτικά καὶ διακαθαρτικά	62
34.	Οσα ρύπλει	62
35.	Θσα οὐρητικά	63

	TABLE DES CHAPITRES.	931
Chap		Pages.
	Οσα διὰ οθρων ἐκ σπληνὸς ἄγει	63
2	Οσα έξ ήπατος άγει	64
	Θσα ἀπὸ νεφρῶν άγει	
	Ота андугы та ён Эфранов	
	Οσα τούs νεφρούs ἐκκαθαίρει	
41.		
	Οσα ἀνασΙομωτικά	
	Οσα συκνωτικά	
	Θσα σηπ?ικά	
	Οσα καθαιρετικά	,
46.	Θσα ἐπουλοῖ	
47.	Οσα έλκοῖ ἐπιπολαίως	
48.	Θσα καυσ7ικά	66
49.	Οσα έλκτικά	66
	Οσα διαφορητικά	
51.	Οσα σθύφει	67
52.	Θσα γάλα γεννᾶ	68
53.	Οσα προς επίσχεσιν εμμήνων ποιεί	68
54.	Όσα γευνητικά σπέρματος καὶ ωροκλητικά	68
55.	Οσα ἐπέχει σπέρμα	69
56.	Du choix des médicaments simples	69
	De la proportion entre la cire et l'huile	
	Des poids et des mesures	
59.	Des poids et des mesures, tiré d'Adamantius	85
	Des grands emplâtres dits pilés	
	De la cuisson des médicaments qu'on met dans les emplâtres, tiré d'An	
	TYLLUS	87
	Y 1777 FT TIT	
	· LIVRE III.	
	Περιέχει συνθέσεις Φαρμάκων τῶν ἐν χρήσει ἡμῖν.	
	περιεχεί συνσεσεις ψαρμακών των εν χρησεί ημίν.	
	Πυοποιά	- 96
.,	Πυοποιδς εννεαφάρμακος άκρος ωοιούσα καὶ εἰς τὰς ἀνειμένη	
2	Η διά παδμείας επουλωτική	
4.	Ατλαλική λευκή σοιούσα σρός έλκη γερόντων έσλιν	
5.		
	Χλωρά λιτή Θεραπεύουσα κοΐλον έλκος απερίσθατον τακείσα βαδίνω	~ /
	Το σεντάθετον καννικόν όμω το κάθω το κάθω κα καθωρά το κάθω κα κάθω κάθω κάθω κάθω κάθω κάθω κάθω κάθω	
7.	Τὸ διὰ δοσκυάμου ήτοι ψιτί άκιον	
8.	Το οια υσσεναμον ητοι ψει τακιον	
9.	Λευκον προς τα κατακαύματα	
10.	Τὸ ποπθόν καμαρουσιά το καθού.	
11.	Η άφρα έναιμος πρὸς τὰς μεγάλας διαιρέσεις ἡμέραν	
12.	Πόλλητος γεράνειος ποιεί πρός τὰ πεπαχυσμένα τονοί	
10.	HONALIOS Lebanesos moses whos sa mena Xophera	100

932		
Chap		ages.
14.	Η΄ διὰ δικτάμνου Η΄ διὰ λινοσπέρμου ἐκ τῶν Πόλλητος · πρὸς τὰ ἐν Θώρακι πάθη ἀρμότθει	101
10.	η δια λινοσπερμού εκ των πολλητός ωρός τα εν σωράλι ωαυή αρμοτιες και μαλάσσει διαλύει	?
. с	Πόλλητος ή διά σερισ ερεωνος ήτοι διά της ερας βοτάνης μορίων	103
	Πολλητος η οια περιο ερεωνός ητοι οια της ιερας ροτανης μοριών Ελεφαντίνη ήτοι διά δορυκνίου ποιούσα ώσπερ ίμάντα	103
		104
	Η΄ διὰ οἰνάνθης	105
		106
20.	Αίμηρή	107
21.		
	άπαντα τὰ βεύματα	
22.	Τὸ διὰ πηρύκων διαφοροῦν ἀδήπτως	100
	Πρὸς ἀλωπεκίας	100
	Αδαμαντίου πρὸς άλωπεκίας	100
	Ηρός ήλκωμένους καρκίνους πραστατον	110
	Πρὸς καρκίνους σάνυ σολλήν καὶ νομώδη διάβρωσιν έχοντας τόδε	110
	Πρὸς ἐντέρων ὀλισθήσεις	111
	Αδαμαντίου πρός εντεροκηλικούς	111
U	Αδαμαντίου πρός μελικηρίδας και τὰ όμοια	112
30.	Ο πόραξ ωρὸς νομάς	112
	Προς βρογχοιήλας το δια άλων, έπι ων και διαφορήσαι χρή	113
	Πρὸς Φλεγμουὰς έδρας	113
	Ευτατικόυ	113
	$Katay \mu atinhhh$	
35.	Πρὸς φαγέδαιναν γών καθ	
	Αδαμαντίου ωρός φαγεδαίνας καὶ ωαλαιά καὶ δυσεπούλωτα	114
	Πρὸς σλίγματα καὶ οὐλάς	
38.	Πρός δυυχας ψορώδεις καιστέρες προσπορια εκτολί	1 1/7
39.	Η δια άλων ωοιούσα ωρός αποσθήματα, χοιράδας, και ωάντα όσα σιδήρου	
	χρήζει	
40.	Knowtal nal embooxal	117
41.	Προς βουβωνοκηλικούς	11.7
42.	Κηρωτή άλλη διά τεσσάρων	117
43.	Xalao राम्बंग के के के के के के के के के के के के के	118
	Υποχουδριακή ανηθινή	118
45.	Èti nausouméror $\cdots$	118
46.	Πρὸς ἐρυσιπέλατα ἐπίχρισ ου	118
47.	Επιδροχή κεφαλής	118
48.	Αλλη έπὶ προυσμάτων καὶ ωληγῶν ώσ εἰ ἀΦλέγμαντα μεῖναι	118
40.	Πρός καρδιακούς,	11,8
50.	Πρός ποδαγρικούς	11.8
	א אצוף דל אחף שניוני ב יותר ביותר בי	11,8
52.	Επιδροχή κεζαλης, ή έχρησαμεθα	118
53.	Πρὸς έρπησ Γικὰ έλκη καὶ ἐρυσίπελας	118
56.	Πρός άχωρας	
55.	Χρίσμα πρὸς νευρικὰς συμπαθείας	110
	Μάλαγμα Μυασέου., π	

cu)	TABLE DES CHAPITRES.	933
Chap	Τὸ Åμυθάονος ωρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις· λύει ωᾶσαν σκληρίαν,	Pages
07.	σοιεί καὶ σρὸς τὰ δυσκίνητα τῶν ἀρθρων	
r. Q	Τὸ διὰ σπερμάτων πρὸς τὰ ἐυτὸς πάντα	119
50.	Τὸ διὰ Φισάνης	119
		119
	Ληξιπύρετον	119
61.	**	120
	Επίθεμα σΤομάχου πολύχρησΤον	120
65.	Η τοῦ κουρέως πρὸς σπληνικούς, ἡπατικούς, ἰσχιαδικούς	120
04.	Τὸ διὰ ψιχῶν πρὸς πᾶσαν σηληρίαν	120
05.	Ĥ dia Powlnew	120
66.	Επίθεμα σ?ομαχικοῖε, ἡπατικοῖε καὶ πρὸε τὰς τῶν ὑποχονδρίων Φλεγμονὰς	
c	καὶ τρὸς τάσαν νευρικήν συμπάθειαν	120
67.	Αλλο βασιλικου ἐπιγραφόμενου· ωοιεῖ ωρος τὰς εἰρημένας διαθέσεις καὶ	
	σᾶσαν νευρικήν συμπάθειαν	121
68.	Κυφοειδής πρός ήπατικούς και πρός τὰ ἐν Θώρακι πάντα	121
69.	Τὸ διὰ τῆς οἰνάνθης ἐπίθεμα ωρακτικῶς ἐνεργοῦν ωρὸς τὰς τοῦ σθόμαχου	
	ἀνορεξίας καὶ καῦμα καὶ ἔκλυσιν	121
70.	Επ τῶν Γαληνοῦ πρὸς Φλεγμονὰς τὰς ἐν τῷ σθόματι τῆς γασθρός	121
71.	Μάλαγμα σπληνικόν λίαν γενναΐου	122
72.	Μάλαγμα τὸ διὰ δαφνίδων σπλήνικοῖς, ύδρωπικοῖς · διαλύει σάσαν σκληρίαν,	
	αναπίνει τὰς ἐν βάθει ἀποσγάσεις	122
7^{3} .	Μάλαγμα τὸ Απολλοφάνους	122
74.	Πρὸς ἰσχιαδικούς	122
75.	Ε΄κ τῶν Φιλουμένου τὸ Μνασέου κλειδίον	122
76.	Ε΄π τῶν Γαληνοῦ ἐπίρριμμα ψῦχον	123
77.	Περὶ καταπλασμάτων	123
78.	Περί τοῦ ἐξ ἄρτου	123
79-	Περί τοῦ ἐκ τειτύρων	124
80.	Περί τοῦ ἐκ σύκων	125
81.	Αποπα ευρκενιακου αθουώ χωή	126
82.	Τὸ ωεντάμυρον	126
83.	Αποπου χρῖσμα τὸ διὰ πασθορίου ωρὸς ωαραλύσεις καὶ τὰς κεχρουισμένας	*, 21 Cr
,	διαθέσεις	126
84.	Αλλο άπλοῦν	126
85.	Πρὸς τὰς κατεψυγμένας διὰ γῆρας έξεις	126
86.	Ακοπον μετά λουτοόν.	
87.	Ακοπον μετά λουτρόν	127
88.	Επ των Ρούφου χρίσμα έντεϊνον ένεργότερον	127
80%	Ισχιαδικόν	127
00:	Τὸ διά πισσοῦ τοιοῦν τρὸς πόπους καὶ τάσαν νεύρων ή μυῶν συμπάθειαν.	127
ດຳ.	t c l l	127
02. 11	m\	128
03:	Τροχίσκοι	128
0/1.	δ Μούσα	128
05	Ο Άρης πρὸς ὑπώπια, λειχῆνας, σπίλους, ὑπερσαρκώματα, σύριγγας, καὶ	129
,,,,,	άλλα πολλά	
	www.monormaresersterral and research and reserves a secretary	120

934	TABLE DES CHAPITRES.	
Chap.		Pages.
96.	υ τοῦ Ηρα πρὸς νομὰς πάσας, μάλισ α δὲ τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ στόματι	129
$97 \cdot$	Τροχίσιος ὁ διὰ χάρτου πρὸς νομάς	129
98.	Τροχίσκος ωρὸς ἀλφούς, λεύκας, λέπρας, λειχῆνας	129
99.	Τροχίσκος δ προκώδης	129
100.	Δειχηνικός τροχίσκος	1,29
101.	Τροχίσκος πρός δυσεντερικούς, αίμοπίοικούς, ροῦν γυναικείον	130
102.	Τροχίσκος δ Πασίωνος	130
103.	Ποδαγρικός ὁ Πρόκλου· ἰᾶται ωοδάγραν σπληνός	130
104.	διὰ ηλέκτρου τροχίσκος τωρίει τρος αίμοπλοϊκούς άγαθή	131
105.		131
106.	Τροχίσκος ήμικρανικός	131
107.	Επρία	132
108.	Αλλο ἀπουλωτικόν σοιοῦν καὶ σρὸς τὰ κακοήθη καὶ σρὸς νομάς	132
100.	Κεφαλικόν ἀφίστησι λεπίδας, ἀνάγει ὀστα διεφθορότα καὶ τὰ κοῖλα σαρκοῖ.	132
110.	Αλλο έσχαρωτικόν και τύλων έκκοπ εικόν καταπασσόμενον και προσθρι-	
	βόμενον συρηνι μήλης· έσ]ι δε καὶ κατασ]αλτικόν	132
111.	Σηπίου ἀνώδυνον	132
112.	Η ροδιακή κατασ έλλουσα τὰ ὑπερσαρκοῦντα	132
113.	Τὸ διὰ χάρτου	132
114.	Πρὸς νομάς	132
115.	Καυσ ικον άδηκτον, άλλοτριούν παραχρήμα	132
116.	Αυθηρά ἐκ τῶν Φιλουμένου πρὸς τὰ ἐν τῷ στόματι έλκη	133
	Κολλύρια	133
118	Σύλλουτρον τὸ Απολλιναρίου	133
110.	Κύκνος ξανθός Βάσσου προς δεύματα καὶ περιώδυνίας καὶ έλκώσεις διά	
9.	ช่างนี้ ที่ นี้อัสสาจร	133
120.	φοῦ ἡ ΰδατος Τὸ διὰ ἐρείκης.	133
121.	Τὸ οὐράνιον πρὸς έλκη, Φλυκταίνας, ῥήξεις, ἐπικαύματα χαροποῖ	133
122.	Κολλύριου τὸ ἀχάρισ ου πρὸς τὰς μεγίσ ας ἐπιφοράς ποιεῖ μάλισ α ἐπὶ	
,	τῶν ἀγροικοτέρων	134
123	Τὸ διὰ λιβάνου πρὸς ῥεύματα καὶ χημώσεις	134
120.	Κύπνος πρὸς έληη παντοῖα, ἐπιφορὰς, περιωδυνίας, ὑποπύους ὀφθαλμούς.	
125	Λιβιανον προς Φλύκτεις, επικαύματα, βήξεις, κοιλώματα ἀποσμήχει.	134
126	Τὸ διὰ πέρατος ἐλάφου ωρὸς ἕλκη, Φλύκτεις καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει	135
197	Δημοσθένους τὸ Νειλέως διὰ ρόδων	135
	Τὸ μηδικόν	135
120.	Τὸ σποδιαπὸν ποιοῦν πρὸς Φλεγμονὰς καὶ ῥεῦμα	135
130.	Νάρδινον	135
331	Νάρδινον Κολλύρια μήτε έμπλάσσοντα, μήτε τσαχύνοντα τὰ ύγρὰ τοιόνδε	135
132	Τὸ δὲ χιακόν	136
	Εηρὸν πρὸς τους ψωρώδεις καυθούς	136
	Κολλύριον το δικέντητον	136
	Η Ερασισθράτου ωάγχρησθος ύγρα Φαυμασθή ωοιούσα σθόματι	
	Κολλύριον πρός τε τὰ καθαρὰ έλκη καὶ ἀκάθαρτα ὀΦθαλμοῖς	
	Αλλο πρὸς τὰ καθαρὰ έλνη καὶ ήδη δεόμενα διατηρεῖ	
	Κολλύριον το Δίωνος	i 3

	TABLE DES CHAPITRES.	935
Chap.	W-22/	Pagas.
139.	Κολλύριον το καλούμενον ωεπιεσμένον άρισ ον ωροσηνέσ ατον Κολλύριον ωρος άνθρακώσεις το λεγόμενον άνίκητον	138
	Κολλυρίου ωρός αυυρακωσείς το λεγομένου ανίλητου	138
141.	Πρὸς ἀνθρακας	*138
142.	Πρὸς ὑποχύσεις	138
143.	Αρχιγένους δξυδορκικώτατον	139
	Δημοσθένους πολλύριον ωρὸς τὰς ωαλαιάς διαθέσεις	139
145.	Ανακόλλημα ρεύματος έφεκτικον Κλέωνος	139
4	and the same of th	139
147.	Εηρίου προς ψωροφθαλμίαν καὶ σύκωσιν καὶ σηπεδόνας καὶ ὑπερσαρκώ	
148.	mata	139
. /	Υγρά ωρός τὰς συνώδεις ἐπανασίάσεις καὶ ωάσης σαρκός ἐξοχὴν, κα	
149.	προς έγκατθίδας	140
. 5.	Αλλο προς τύλους και πάσαν έξοχήν	140
	Πρὸς ὀξυδορκίαν καὶ ἀπογλαύκωσιν	140
.50	Οὐλὰς ὀζθαλμῶν ἄραι	140
.52	Ανακολλήματα τριχών	
.55	Πρὸς πριθὰς παὶ χαλάξια	140
.56	Πρὸς περιωδυνίας ὀΦθαλμών κατάπλασμα	140
.5=	Πρός περιωδυνίας ἐπίχρισμα	140
10:75	Διὰ δόδων Διαγόρου τὸ μέγα καλούμενου διαθέσεις	141
15,0	Κροκώδες σαιδικόν επιγραφομενού σρός επιφοράς και σεριωδυνίας κα	}
roy,	τὰς ἐκ ϖληγῶν διαθέσεις	141
160.	Τὸ Ασηληπιάδειου τὸ Πακκιανου ώφελεῖ	141
	Πρὸς την άλὸν τῶν ὀμμάτων ἐγχεῖν δεῖ τοῖς ὀΦθαλμοῖς ἐπὶ ἑκάσΤης ἡμέρα	
	ώδε τσεποιημένον έπὶ μῆνα καὶ ἡμέραν	
162.	Σμήγματα καὶ δρώπακες	141
.63	Suravin Emparinos ve Con Ann	142
16/	Σάπων άπονορονο Ινρό	. T/2
165.	Δρώπαξ Γάλλος αυτούμης της εντιμούς α μας μηκέρα τη α. Αλλος φπλούν, ακτίας του περίους της εντιμούς αι μας μηκέρα τη α. Αλλος φπλούν, ακτίας του περίους του	142
166.	Alloganlow,	142
167.	Ψίλωθρον	142
168.	Προς ρυτίδωσιν έκ τῶν Ρούφου σμηγμα συνεχῶς σμηχόμενον τὸ ρυσὸς	v
	σῶμα τούτω τείνεται	. 143
169.	Σμηγμα λαμπρουτικόν καὶ χνοῦν ἀΦαιροῦν	. 143
170:	Στοματικά	. 143
172.		. 143
173.	Τὸ διὰ μόρων ὡς Γαληνός	. 143
174.	Η δια του βησασά σλοματική διάχρισλος ένδοξος προς συνάγχας τά	5
	ἀπηλπισμένας. Ηρὸς συνάγχην	. 144
175.	Πρός συνάγχην	. 144
176.	Πρὸς πιουίδα πεχαλασμένην	. 144
177.	Εἰ λίνα ωλείονα, καὶ μάλισία τῶν ἀπὸ τῆς Φαλατίίας, κ.τ.λ	. 145
178.	Οδόντων προφυλακτικόν	. 145
179.	Πρὸς σειομένους ὀδόντας	. 148

936	TABLE DES CHAPITRES.	
Chap.	Πρὸς χείλη κατεβρωγότα	Pages
	Αυτίδοτοι	
183	Η τρίγωνος ἀναξηραντική ἀνώδυνος	14
184.	Πρὸς τους εκκαιομένους καταπότιον εκ τῶν Διοσκορίδους	140
	Πρός τεταρταίους Γαληνοῦ	
	Πρός λυσσοδήπτους	
187.	Πρός τους ἀπὸ μυκήτων ωνιγομένους	14
	Πρὸς ἐπιληπ7ικούς τὸ διὰ σκίλλης	
180.	Πρὸς Φωνῆς ῥῶσιν τροχίσκος	140
100.	Äλλο	140
101.	Η΄ δια όπωρων τρος δυσεντερικούς και κοιλιακούς	140
102.	Αυτίδοτος ή Κοίντου ἀνώδυνος	140
103.	δ διοσπολίτης ενίστε μεν εξ άπάντων ίσων σκευάζεται, κ.τ.λ	140
	Τὸ διὰ τριῶν ωεπέρεων τὸ ἀπλοῦν ἐσθι τοιόνδε	
105.	Τὸ διὰ καλαμίνθης	150
196.	Τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν κυδωνίων	150
197.	Η Ζηνοφίλου αυτίδοτος προς κύσθιν ήλκωμένην και νεφρούς, και λίθους	
07	Θραύουσα ή παρά τοῦ Θεοῦ	150
198.	Καθαρτήρια	150
	Υπαντική γασ Τρος ή καθαρτική	15
	Κοκκάρια ύγιεινα σλομαχικά, γασλρός ύπακτικα μάλισλα · ωεριγράθει δέ	
	nαὶ τύπους	
201.	Αλλο	151
	Καθαρτικόν καλούμενον κοπ Τάριον	
	Πάσθιλλος παθαίρων	151
	Konnia	15:
	Καθαρτικόν κολικόν δποκαθαϊρον	15:
	Τὸ συμδιωτάριον	15:
207.	Ελεφαντιώντων καθαρτικόν	152
208.	Τὸ διὰ τοῦ ζωμοῦ τοῦ παλαιοῦ ἀλεκτρυόνος καθαρτήριον	15:
	Διάχρισμα έδρας ωρὸς έπδοσιν Φυσῶν	15:
	Τούφου ἱερά	153
	Καθαρτικόν Λύκου	153
	Αλλα καθαρτικόν τρός τους έλεφαντιώντας	153
		154
	Θυμιάματα	154
	Αλλο , , , , , , , , , , , , , , , , ,	
216.	Θυμίαμα	154
217.	Ρούφου ή ἀπλήτει	154
218.	Ξηρόμυρον τὸ ἀραδιπόν	155
219.	Θυμίαμα ύπνοποιόν	155
220.	ΚῦΦι τὸ σεληνιακόν	155

LIVRE IV.

		D
Chap		Pages. 156
1.	Θσα παχύχυμα.,	. 158
2.	Όσα μέσα τῶν λεπ Γυνόντων καὶ παχυνόντων εἰσίν	. 159
/1	Θσα γλίσχρον χυμὸν γεννῷ	. 160
5	Οσα ώμους χυμους γευνά	. 160
6	Όσα ψυχρούς χυμούς γευνά	. 160
7	όσα φλέγμα γεννά	. 161
8	Θσα μελαγχολικόν χυμόν γεννά	. 161
٥.	Όσα γολώδη γυμου γευνά	. 161
10.	Οσα σεριτίωματικά	. i61
. 1	Our dateout a	. 102
1 9	'Θσα σπολύτροθα	. 102
13	Oga Bartona roothin algoran.	, 100
14.	Όσα εύγυμα	. 104
. 5	Ora varavana	. 100
	2	168
17	Θσα δύσπεπία.	. 109
18.	Οσα εὐσ7όμαγα	. 170
	8 . 01	. 1771
00	Όση νεθηλήν βλάπζει	. 171
24.	Οσα ἄθυσα	. 172
0.0	δα συσύδη	. 172
23.	δου δύπλει, τέμνει, ένθοάτλει	. 173
06	8-4 2-00-1-10:	. 174
25.	Όση βρηδύπαρη	. 175
26.	Οσα εὐθθαρτά ἐσθενα	. 170
27.	Θσα δύσΦθαρτα	. 170
28.	Οσα εν σιτίοις ύπάγει γασθέρα	. 176
9.0	Μέσα ναθαρτικών καὶ ὑπακτικών	. 178
3o.	Οσα επέχει γασίερα	179
31.	Öσα Θερμαίνει	. 180
32.	Όσα ψύχει	181
33.	Θσα ξηραίνει	. 182
34.	Οσα ύγραίνει	185
35.	De la préparation des bouillies	. 183
36.	Des substances qui doivent être triturées dans les bouillies pour ten	ur
	lieu d'huile	. 187
37.	Préparation des aliments.	. 187
38	De l'eau mietiée	. 100
0	To 1 ' annuing mont only mailedge	. 186
40.	Des boissons qui conviennent aux manates. De la manière de boire le lait, tiré de Rurus	190
41.	De l'eau	192

LIVRE V.

Chaj	p.	
1.	Des accidents qui arrivent aux femmes enceintes et du régime qu'on	Pages.
	doit feur prescrire	106
2.	De la nourrice	196
3.	Du lait de la nourrice, nucles de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant de la nourrice de la reconstant	198
4.	Comment il laut corriger les mauvaises qualités du lait	199
5.	De l'éducation de l'enfant	200
6.	Des efflorescences qui surviennent chez les enfants	202
7.	De la toux et du coryza de l'enfant	202
8.	De la démangeaison en devador resource anno de	203
g.	De la dentition.	204
10,	Remèdes contre les aphthes.	204
11.	Remèdes contre les excoriations du côté interne des cuisses	206
12,	Remèdes contre l'humidité des oreilles	207
13.	De la siriasis.	207
14.	Régime pour les petits enfants et pour les âges suivants jusqu'à celui du	207
	déclin	0
15.	déclin	208
16.	Du resserrement [de la peau] The services. Du resserrement [de la peau] The service peau and the services pea	209
17.	Des lassitudes spontanees data our como	211
18.	Régime des vieillards	212
10.	Remèdes contre l'impuissance virile	215
20.	Remèdes contre les rides du corps.	217
21.	Moyens de se donner une bonne odeur."	218
	Remèdes pour se réchauffer le corps.	218
23.	Remèdes contre la pâleur.	219
24.	Remèdes contre des taches blance	219
25.	Remèdes contre les taches bleues. Moyens pour conserver les dents.	220
26.	Moyens pour prévenir la dureté de l'ouïe	221
37.	Remèdes contre l'obscurcissement des yeux.	221
28.	De la plénitude	222
20.	Régime des gens qui mènent une vie sans loisir, tiré de Gallen	223
30.	Des gens chez lesquels les aliments se corrompent [dans l'estomac]	225
31.	Régime de voyage, tiré de Dioclès	227
32.	Quels sont les moyens qui contribuent à faire supporter le changement	228
	d'eau à ceux qui sont en voyage, tiré d'Erasistrate	9.
33.	Régime pour ceux qui voyagent sur mer, tiré de Dieuchès	230
3/4.	De l'ivresse	231
35.	Des gens qui ont commis des excès sexuels de l'accept	233
36.	Des gens refroidis	233
37	Des gens refroidis. Des gens échauffés	234
38.	De l'excès de pituite contenu deux l'externe de la C	234
30	De l'excès de pituite contenu dans l'estomac, tiré de Galley	235
40.	Ce qu'il faut faire quand l'atmosphère est mal tempérée, tiré de GALIEN.	236
1101	De la diminution des chairs, tiré de Gallen	237

Cha	"	909
	Comment il faut restaurer les gens amaigris	Pages.
42.	Comment il faut guérir les parties amaigries	240
43.	Moyen de reconnaître le meilleur tempérament	240
44.		241
45	De la conformation de la tête	242
46	Signes pour reconnaître le tempérament du cerveau	246
40.	Moyens pour reconnaître le tempérament de l'estomac	247
4/.	Movens pour recommande le temperament de l'estomac	251
40.	Moyens pour reconnaître le tempérament du poumon	253
49.	Signes pour reconnaître le tempérament du cœur	255
50.	Moyens pour reconnaître le tempérament du foie	
51.	Moyens de corriger les tempéraments qui pèchent par le chaud	259
52.	Moyens de corriger les tempéraments qui pèchent par le froid	261
əə.	Amendements des tempéraments qui pèchent par le sec, l'estomac étan	C
	pris pour exemple	262
	LIVRE VI.	
1.	Que les signes critiques sont mauvais quand ils se présentent dès le	,
	commencement de la maladie	269
2.	Comment il faut reconnaître que la crise qui a eu lieu est la meilleure.	269
3.	Comment il faut reconnaître d'avance une crise future	270
4.	De la séméiotique des urines	271
5.	Des crachats	273
6.	Des fièvres éphémères.	274
7.	Diagnostic des fièvres qui tiennent à la putréfaction	278
8.	Guérison des fièvres qui tiennent à la putréfaction	279
9.	Diagnostic des fièvres tierces	281
10.	Traitement de la fièvre tierce	282
11.	Traitement des fièvres tierces fausses	284
12.	Diagnostic de la fièvre quarte	285
ı3.	Traitement de la fièvre quarte	285
14.	Diagnostic de la fièvre quotidienne	287
ı 5.	Traitement des fièvres quotidiennes.	288
16,	Traitement des fièvres continues	288
17,	Traitement des fièvres continues.	290
18.	Diagnostic des fièvres ardentes	290
19.	Traitement des fièvres ardentes	291
20.	Traitement de la sièvre qui tient à une affection érésipélateuse	292
21.	Des fièvres hectiques.	293
22.	Traitement des fièvres hectiques	295
23.	Des hémitritées	296
24.	Des hémitritées Des maladies pandémiques	298
25.	De la peste, tiré de Rurus.	300
26.	De ceux qui ont des défaillances causées par l'abondance des humeurs	000
	crues, tiré de Galien	303
27.	Des maladies dont la défaillance tient à la ténuité des humeurs	
- 1	The state of the s	000

TABLE DES CHAPITRES.

939

94	O TABLE DES CHAPITRES.	
Cha	p	Pages
28.	Des autres causes qui amènent des défaillances	30-
29.	De la douleur	308
30.	De la colliquation, tiré de PHILAGRIUS	311
31.	De l'insomnie qui a lieu dans les fièvres, tiré de Galien	
02.	De l'insomnie, tiré d'HÉRODOTE	
21	Du cataphora, tiré d'Hérodote	
25	De la faim canine	
26	De l'inappétence	
	De la boulimie	315
20	De la soif démesurée	
20.	De la soif, tiré de Philumène	
<i>0</i> 9.	Pilules contre la soif, tiré de DIOSCORIDE	. 1
40.	De la nausée	318
41.	Comment on doit traiter le vomissement de bile, tiré de PHILUMÈNE	
42.	Du hoquet, tiré de GALIEN	1
40.	Comment on doit traiter la rugosité de la langue	320
44.	Traitement de la mortification qui a lieu dans la région du sacrum, tiré	0
, =	de Philumène.	321
45.	De la défaillance causée par la vacuité, tiré de Galien	322
40.	De la défaillance amenée par la plénitude	323
47.	Traitement des malades chez lesquels le sang s'est écoulé goutte à goutte	
	par le nez, tiré de Philumène	323
	LIVRE VII.	
1.	Des plaies simples	325
2,	Des ulcères creux,	328
3.	Des plaies qui ont besoin d'être cicatrisées	330
4.	Des plaies à chair luxuriante, est appende en alembrais e conferie de character de de constitut de de la conferie de conferie	331
5.	Des ulcères superficiels, des excoriations, des arrachements de la peau,	(
	des ulcères des vieillards et des gens à chair molle,	332
6.	Contre les brûlures.	333
7.	Des efflorescences	335
8.	Des démangeaisons	336
9.	Des phlyctènes.	337
10.	Des ulcères qui se rouvrent	338
11.	Des ulcères de mauvaise nature	330
12.	Contre les anthrax	343
13.	Contre les carcinomes.	345
14.		nel e
		347
15.	Des déchirures des muscles et des tendons	348
16.	Remèdes contre les entorses et les contusions	
17.	Remèdes qui chassent les chenilles, les pointes d'armes et les épines.	350
	De la paronychie (ongle incarné?)	

	TABLE DES CHAPITRES.	941
Chap		Pages.
	Des plaies des articulations	
20.	Des écoulements de sang	354
	Contre les cicatrices noires, les lichens et les taches	
22.	Des blessures des nerfs	. 360
	Remèdes contre le relâchement des articulations	
24.	De l'inflammation, tiré de Galien	. 365
	De la diathèse fluxionnaire, tiré de Galien	
	Des tumeurs qui suppurent dans l'état fluxionnaire, tiré de Galien	
	De la gangrène et du sphacèle, tiré de Gallen	
28.	Des abcès, tiré de Galien	. 372
29.	Remèdes contre les écrouelles et les tumeurs	374
30.	Remèdes contre les fistules	. 376
31.	Des bubons, tiré de Galten de l'action de la la la la la la la la la la la la la	376
32.	De l'érésipèle	
33.	De l'herpès. Il I	
	Des squirres	
35.	Des œdèmes, tiré de Galten	384
	Du terminthe	
	De l'épinyctis	
	De l'incision des ligaments	
	Du thyme	
/in.	Des figues was	. 387
41	Remèdes contre les furoncles	388
	Remèdes contre les épinyctis	
	Remèdes contre les acrochorions, les formicaires et autres affection	
40.	semblables	
1. 1.	Remèdes contre les ganglions	. 389
44.	Remèdes contre les engelures.	391
	Remèdes contre les gerçures des orteils et de tout le pied	
	Remèdes contre les ulcères qui surviennent aux parties génitales	
	De la leucé, de l'alphos, de la lèpre et de la psore	
49.	Des lichens	395
	De l'emphysème	
51.	Remèdes contre l'éléphantiasis	398
	LIVRE VIII,	
1.	De la perte de la mémoire et des autres affections caractérisées par de	
	l'insomnie ou de l'assoupissement	
2.	Du cauchemar	
	De l'épilepsie, tirée de Philumène	
	Remèdes contre les épileptiques, tiré de Galien	
	Du vertige	
	De l'apoplexie, tiré de Philumène.	
	De la mélancolie	
1-		1100

942		
Chap.	De la manie, tiré de Philumène	Pages.
0.	Des amoureux	
10.	De la lycanthropie	414
11.	De l'inflammation du cerveau, tiré de Philumène	416
	De l'érésipèle du cerveau, tiré de Philumène	
	De la morsure des chiens enragés, tiré de Galien	
1 A.	De la paralysie.	410
15.	Du frisson non suivi de chaleur.	421
16.	Des convulsions	421
17	Du tétanos tiré de PRILIMÈNE	423
18.	Des maux de tête	424
10.	Du mal'de tête chronique	428
20.	De la migraine	. 429
21.	Remède pour les gens qui branlent la tête, tiré de Dioscoride	. 430
22.	Remèdes contre les convulsions des petits enfants, tiré du même auteur	. 430
23.	De l'alopécie et de l'ophiasis	. 430
24.	De l'alopécie et de l'ophiasis	. 432
0.5	Ramadae qui amineissent les cheveux	. 433
26.	De la pityriasis.	.~434
27.	Remède contre la phthiriase	. 400
28.	Remèdes contre les achores et les favus	. 435
20.	Remèdes contre les petits ulcères de la tête	. 437
30.	Remède contre la mauvaise odeur de la tête	. 438
31.	Remède contre la mauvaise odeur du nez	. 438
32.	Remèdes contre les ecchymoses de la paupière inférieure	. 439
33.	Remèdes contre les ecchymoses chroniques	. 439
34.	Remèdes contre les gerçures des lèvres	. 439
35.	Remèdes contre les éphélides, les taches lenticulaires et autres, tir	é
	de Galien. Alde J. C	. 440
36.	Des varus, tiré de Gallen	. 440
37.	Des protubérances qui ressemblent à des figues et qui se développer	nt
Ť	sur le menton, tiré de GALIEN.	. 441
38.	Remède contre la mauvaise odeur des aisselles.	. 441
3a.	De l'ophthalmie, tiré de Galien	. 441
Siro.	Des inflammations des veux sassina a	. 442
1/12	Des donleurs des veux) tiré de Galtenel ab J. Anther. Alther.	. 1 445
42.	De la chémosis, tiré de Démostrafinte de de le contrate de la chémosis, tiré de Démostrafinte de la chémosis, de la chémosis de la chémosis, tiré de Démostrafinte de la chémosis.	. 440
43.	Des vésicules, tiré de Démosthène	. 447
44.	Remèdes contre les vésicules des yeux, tiré de GALTEN.	. 448
45.	De l'anthrax [des paupières] i	. 448
166.	De la mydriase	. 450
47.	De la phthisie des yeux et de leur désaut dematrition. Commissions.	450
168.	De la nyctalopie, tiré de GALIEN	. 451
49.	Du glaucome et de la cataracte, tiré de Roots d'aprese. en le le cel.	. 452
So.	De l'amaurose et de l'amblyopieus id ob. het. and ob apparaux T.	454
5.	Do strahisme 20 1 2 2 1 1 2 1 1 bo 22 2 2 1 con 2 2 1 colo 2 2 1.	.1 45

Chap	De l'exophthalmie	ages.
02.	De l'exophthaime	456
53.	De la synchysis	457
54.	De la myopie	457
55.	De l'écoulement des larmes.	458
56.	De l'encanthis	458
57.	De la phthiriase [des paupières]	459
58.	De l'obstruction des narines, tiré d'Archigène	459
59.	De la strangulation, tiré de Théophraste,	46,1
	LIVRE IX.	
	Du crachement de sang suite d'un catarrhe, tiré de Gallien	462
1.	Du crachement de sang, tiré de GALIEN	466
2.	De la suppuration de la poitrine, tiré de Galien	467
	De la phthisie, tiré de Galien	
	Des asthmatiques, tiré de GALIEN,	
	Des palpitations de cœur	
	De la pleurésie, tiré de Galien,,, ,, ,, g.,, de.	473
	Remèdes contre les douleurs de côté, tiré de Galien	474
	L ,	474
	Des affections de l'orifice de l'estomac, tiré de GALIEN	
	De l'accumulation de gaz dans l'estomac, tiré de Galiev	
	Des diverses espèces de selles contre nature	486
	Traitement du ténesme	488
	Traitement de la dyssenterie	489
	Remèdes contre la dyssenterie et contre le flux céliaque, tiré de Galien.	
	. De l'iléus. en entiette site et en entiette et en entiette en entiette en entiette en en en en en en en en e	
	Remèdes contre les affections du siège, tiré de Galien	494
	Des affections du foie, tiré de Galien	
	De la faiblesse du foie	
	Du squirre du foie, tiré de GALIEN, AHELDOD &	
21.	De la mauvaise complexión, tiré de Philumène (1. 11.10) (1.11) (1.11)	2503
22.	Des diverses espèces d'hydropisie	6904
	De la rate	
	. Des maladie des reins et de la vessie, tiné de Gallen :	
	. De l'induration des reins, tiré de Rufusion (1965) de la company de la	
	. De la faiblesse des reins	
27	. De la psore de la vessieb. crit, auoy esb esboi a colon con a consideration.	515
	. De l'inflammation de la vessie, tiré de Ropus, propression en experience de la vessie, tiré de Ropus, propression de la vessie, tiré de Ropus, propression de la vessie, tiré de Ropus, propression de la vessie, tiré de Ropus, propression de la vessie, tiré de Ropus, propression de la vessie, tiré de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de Ropus, propression de la vessie de la	
	. De la rupture d'un vaisseau dans la vessie	
	. Des tubercules de la messie sus l'il and ob to know ob montion ;	
	. Des ulcères de la vessie	
	. Du diabète, tiré de Galienti. sie deid, ordenatorel de la cost d	
33	. Traitement du diabète, tiré de Rufusion de la de la constant de	J20
2 /	Doe playing des parties génitales et du siège	500

TABLE DES CHAPITRES.

943

944	TABLE, DES. CHAPITRES.	
Chaj 35	Remèdes contre les maladies des testicules et du membre viril	Pages.
	Remèdes contre les inflammations des testicules	
	Des pertes séminales et du satyriasis	
38.	De la pollution nocturne	526
	Du priapisme	
	Des hémorroïdes	
41.	Remèdes contre les maladies de la matrice	529
	De la purgation utérine excessive	530
	Traitement pour les femmes stériles	531
	Traitement de la femme sans respiration	538
	De la suffocation utérine, tiré de Philumène	539
	Du flux des femmes	540
	Médicaments simples contre le flux des femmes	541
	De l'inflammation de la matrice	542
	Des abcès de la matrice	
	Des ulcères de la matrice	
	Des carcinomes de la matrice	
	Des fissures de la matrice	545
99. 57	Du rétrécissement [du col] de la matrice	546
34.	De la chute de la matrice	547
56.	De la podagre, de la goutte et de la sciatique, tiré de Galien	549
57	Remèdes contre les affections fluxionnaires et les squirres des articu-	049
٠,٠	lations tenant à la goutte	552
58.	Traitement des squirres qu'on rencontre dans la goutte	553
	Médicament de Philagrius contre les squirres, tiré du cinquième livire	
.,	sur la goutte	554
6 o .	Remède pour prévenir la goutte	554
61.	Remèdes contre la sciatique	555
	1,1 111 11	
	TRAITÉ D'ORIBASE	
	SUR LES MÉDICAMENTS FACILES À SE PROCURER.	15
Pré	Ambule	557
	are to a desire the second of the second of the second	12 3
	LIVEE Legranger, de la land	+ 1 t Y
1.	De la manière d'élever les potits enfants :	562
	D ? / > arrives entre l'enfance et la vieillesse	564
2	Delacuy ani diagrent mal	566
4.	De la lassitude provenant d'une satigne excessive. De la chaleur causée par une satigue excessive. De ceux dont la peau devient dense.	567
5.	De la chaleur causée par une fatigue excessive	568
6.	De ceux dont la peau devient dense.	570
7.	De sour qui sont incommodes par texercice ou par te bain pris après	
Ť	orde repas.	57.1
8.	De ceux qui ne prennent point d'exercice et s'adoinnent uniquement aux	- B C
	plaisirs de la table	572

g 1

TABLE DES CHAPITRES.	940
Chap. 9. Des évacuations qui conviennent aux personnes en santé	Pages.
10. Du régime à suivre suivant les différentes saisons	578
10. Du régime des vicillards	580
12. Des effets du vin	
13. Des rapports sexuels	586
14	588
14	589
15. De l'air	590
16	500
17. Des qualités des aliments	590
18, 19, 20, 21, 22	. 592
23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32	593
33, 34, 35, 36, 37	. 594
38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45	. 595
46, 47, 48, 49, 50, 51,	. 596
52. Que le lait nuit aux dents	. 596
LIVRE II.	
Préambule	. 598
1. (πατά σΊοιχεῖον, Α-Ω)	8-641
2, 3	. 641
4 S	. 642
5	643
6. 7. 8. 0. 10. 11. 12 1 13 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14 14	. 645
14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 27, 27, 27, 27, 27, 27, 27, 27, 27	646
20, 21, 22, 23	647
LIVRE III.	
PRÉAMBULE	. 648
1	. 648
2. Du traitement des fièvres éphémères	. 648
3 Du traitement de la fièvre tierce légitime	. 655
3. Du traitement de la fièvre tierce légitime	. 657
5. Du traitement de la fièvre quotidienne de la fièvre de	650
6. Des fièvres collicatives	666
7. Des défaillances	661
8. Du traitement de ceux qui se répandent en sueurs	665
g. Traitement des cardiaques,	66*
9. Transment des cardiaques,,,,	66m
10. De la faim immodérée	669
11. Du choléra [nostras]	6=-
12. De la douleur	% 9970 6-2
13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 c	6-1
21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32	, 074
W 60	

s.
s. 5
9
もけ
7
79
9
9
ó
તે
T C
ĭ
1
2
3
-
1
16
1
5
5
1 3°
4
T
7
7
y it
2f
21
Œ.
3. T
3
j.
8
3.
9
7
3
ř
j
ź.
3
2

Cha	TUDDE DED CHAFITRES.	947
25.	Pour rendre les paupières belles.	Pages
26.	Des ruptures dans l'œil	714
27.	Pour les paupières trop épaisses ou qui sont soit le siége d'une suffusion	1.0
,	sanguine, soit pleines de grains de millet	715
28.	Contre la psore des yeux	1716
28.	Pour les paupières affectées de lèpre	716
30.	Contre les paupières dures et qui se meuvent difficilement	:716
31.	Des choses qui tombent dans les yeux	17 to 6
$3_{2}.$	Des pous des paupières et des cils	717
33.	Contre l'ægilops et les chalazes	710
34.	Des maladies de l'oreille : de la dureté de l'ouïe et de la surdité	718
35.	De la douleur d'oreille	-710
36.	De l'eau contenue dans les oreilles	710
37.	De l'inflammation des oreilles	720
38.	Contre les inflammations et les tumeurs qui naissent sur la partie exté-	
	rieure de l'oreille [pavillon]	722
39.	Des oreilles ulcérées et purulentes	723
40.	Contre les oreilles meurtries ou brisées; contre les hémorragies, le	
	bourdonnement spontané, contre les pierres, les grains ou autres	
,	choses semblables et les petits animaux qui entrent dans les oreilles.	703
41.	Contre les vers et toutes autres choses qui ont pu entrer dans les	
, .	oreilles.	725
42.	Contre la crasse des oreilles	726
40.	Contre les oreilles humides	726
44.	Contre les excroissances de chair dans l'oreille	726
45.	Des parotides	727
40.	Des affections du nez : de l'ozène et des polypes	728
48	Contre les ulcères qui se forment dans les narines	730
40.	Du catarrhe et du coryza	751
50	Contre l'hypopion	752
51.	Contre les hypopions commençants	700.
52.	Contre les varus	733
53.	Contre les éruptions qui ressemblent à des figues et qui se développent	794
7	au menton	-25
54.	Des substances qui rendent le visage brillant, plein et bien coloré, le	700
	protégent contre l'action du soleil et le guérissent quand il en a été.	
	brûlé	736
55.	Contre la fétidité des aisselles et l'odeur de bouc	737
56.	Contre la mauvaise odeur de la bouche.	737
57.	Des lèvres fendues	738
58.	Des dents ébranlées et de toutes les espèces d'affections des donts.	738
59.	Des dents et des molaires corrodées et de celles qui sont noires et dour	
	·loureuses	740
60.	Contre la douleur de dents; des dents qui ont souffert du froid et qui	
	sont ébranlées.	741

TARIE DES CHARITRES

948	TABLE DES GHAPITRES.	
Chap.	M. Carlotte	Page
61.	Apophlegmatismes contre les douleurs de dents	74
02.	Manière d'arracher sans douleur les dents et même les molaires	74
03.	Des dents ou des molaires faibles qui se brisent aisément, ou qui sont	
0.4	agacées	74
04.	De la dentition des enfants	74
65.	Médicament qui préserve de la douleur des dents, les raffermit et leur	٠.
7 .	donne de l'éclat	74
66.	Substances qui donnent de la blancheur et de l'éclat aux dents et des-	
};' -	sèchent les gencives	74
67.	Affections des gencives : inflammation, flux, corrosion, épulis	74
68.	Des gencives sanguinolentes	74
69.	Des affections de la bouche, de l'inflammation et des aphthes	740
79.	Des affections de la luette.	75
7).	De l'inflammation des amygdales.	552
.7.2.	De l'angine	75
,73.	Des artères et des os fixès dans le gosier	75.
74.	Des médicaments stomatiques; de l'inflammation des amygdales, de la	16.
A .	luette ou de toute autre partie	75
75.	Contre les ulcérations putrides de la bouche.	75
76.	Des ulcères de la trachée-artère	75
7.7.	De l'extinction de voix	75
.78.	De la toux, de la difficulté de respirer, du catarrhe, du coryza, de la	!"
. ,	raucité de la voix, des crachats qui sortent du thorax et du poumon.	1100
	rauche de la volx, des crachals dui sortent du thorax et du nommon.	7.7
70,		75
	80	75
8.1.	80	759 760
8 ₁ .	80	75 76 76
81. 82. 83,	80. Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84.	750 760 760 760
81. 82. 83,	80. Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84. 86. 87.	750 760 760 760 760
81. 82. 83, 85, 88.	80. Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84. 86, 87. De la colique.	750 760 760 760 760 760 760
81. 82. 83, 85, 88.	80 Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90	750 760 760 760 760 760 760 760
81. 82. 83, 85, 88. 89,	80 Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 April 12 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20	750 760 760 760 760 760 760 760
81. 82. 83, 85, 88. 89, 91.	80 Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99	75.76.76.76.76.76.76.76.
81. 82. 83, 85, 88. 89, 91.	80 Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99	75. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76
81. 82. 83, 85, 88. 89, 91. 92,	80 Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106	75. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 89, 91. 92, 100.	So. Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106. Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections.	75. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76
81. 82. 83, 85, 89, 91. 92, 100. 101,	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les desirs amoureux.	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 89, 91. 92, 100. 101, 107. 108.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produsent les érections. Des substances qui empêchent les desirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes.	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 89, 91. 92, 100. 101, 107. 108.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les désirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pollutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant.	75. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76
81. 82. 83, 85, 89, 91. 92, 100. 101, 107. 108.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les désirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pollutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant.	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 91. 92, 100. 101, 107. 108. 1111.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les desirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant.	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 92, 100. 101, 107. 108. 109. 111. 1112.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les desirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant. De la manière de provoquer les menstrues. Du flux des femmes (flueurs blanches).	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 92, 100. 101, 107. 108. 109. 111. 1112.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les desirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant. De la manière de provoquer les menstrues. Du flux des femmes (flueurs blanches). Contre l'inflammation, les douleurs, les ulcérations de la matrice, les	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 92, 100. 101, 107. 108. 109. 111. 1112.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les désirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant. De la manière de provoquer les menstrues. Du flux des femmes (flueurs blanches). Contre l'inflammation, les douleurs, les ulcérations de la matrice, les mordications, les prurits de la vulve et du vagin, la chute de la	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.
81. 82. 83, 85, 88. 92, 100. 101, 107. 108. 109. 111. 1112.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90 Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les desirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant. De la manière de provoquer les menstrues. Du flux des femmes (flueurs blanches). Contre l'inflammation, les douleurs, les ulcérations de la matrice, les mordications, les prurits de la vulve et du vagin, la chute de la matrice, enfin contre tous les accidents qui concernent la concep-	756 766 766 766 766 766 766 766 766 766
81. 82. 83, 85, 88. 91. 92, 100. 101, 107. 108. 111. 1112. 1114.	Contre la pleurésie et les douleurs de côté. Contre les douleurs chroniques du thorax. 84 86, 87. De la colique. 90. Contre les vers. 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. De la jaunisse. 102, 103, 104, 105, 106 Des substances qui excitent à la copulation et produisent les érections. Des substances qui empêchent les désirs amoureux. Contre la gonorrhée et les pellutions nocturnes. De ceux qui urinent en dormant. De la manière de provoquer les menstrues. Du flux des femmes (flueurs blanches). Contre l'inflammation, les douleurs, les ulcérations de la matrice, les mordications, les prurits de la vulve et du vagin, la chute de la	76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76. 76.

201	indub bib difficulti.	0.30
Chap.	D	Pages.
	Contre les fissures du ventre, des mamelles, des cuisses et des hanches.	777 778
	Contre les enflures des hanches.	778
	Contre la proéminence du nombril	779
	De la podagre, de l'arthritis et de la sciatique	779
	Topique apaisant la douleur de la goutte des pieds et de celle des	119
. , ,	mains, et dont on fera usage un peu avant l'accès	782
122.	Ce qu'il faut raconter au médecin.	783
2	The state of the s	786
124.	Liquidum medicamentum.	786
125.	Tetrapharmacum basilicum.	787
126.	Medicamentum ex succis.	787
127.	Malagma Mnasæi. Solial et al. anarold et al. anarol	787
	Emplastrum ex melle	787
129		788
	Ex pompholyge.	788
131	Ex meliloto	788
132.	Musæ pastillus.	.788
133.	Polyidis.	789
134.	Ex charta, aridus ad nomas	789
135.	Rosace confectio.	789
,ı36.	Acopum ex populi floribus.	789
137.	Acoum ex populi Horibus. De aliis oleorum digerentium generibus.	791
138.	Pastillus andronis	791
1.39		791
140.	Mysterium dolorem sedans. Valet hoc medicamentum ad eos quos tussis	
300	exercet, ad tabidos, ad cœliacos, ad dysentericos et ad alvi fluorem.	792
£	Philonis medicamentum.	$\frac{1}{2}$ 792
	Picra Galeni.	792
	Catapotia purgantia ex aloe, Galeni	793
	Hiera. Diospoliticum.	993
		793
	Simplex ex tribus piperis generibus	794
347:	Medicamentum ex calamintha.	7995
448.	Medicamentum ex succo malorum.	796
h.	· supplied to the state of the contract of the	13.14
i)	the second of th	4
1.	•	
lit.	ANCIENNES TRADUCTIONS D'ORIBASE.	,
4.5	lo. fing dee tempus Margre blanches	e e
v	A STAN A STAN SERVICE A REPORT OF THE STAN AS A STAN AS	Ar.
91	ne rith states, legging and apply the de b	
-1	matrice, only controlling les accordence qui concernent la concep	

TARTE DES CHADITRES

0/(0

U TABLE DES CHAPITRES	
Do evergitatione	Pages
De specie evercitationis	. 100
De frictionihus	8 s./
De exercitatione vocis	2004
De venerios actos	00:
De canquinis amissione Catini	0.0
De anarferesens	87.
De mansura evacuationis	8.
Orates sint vene incidende	87.
De anto tempore flevotomize	851
De arteriothomia	8a :
De cocurbitis id est ventosis	Sal
De încaraxatione tybiarim Apolloni autoris	
De sanguisnoas	8:1
Galeni de catarticos	815
Our sunt catartica io super ventre purgant que in uso sunt	8+
De vomitu Bufini auctoris	86
Do dystores lance Ruft anatoris	.Q., 5
De balanis	826
De capitis purgationem.	80
Ad menstrua deducenda	820
Ouæ sudorem movent.	820
De aerum qualitate. Galieni.	830
De fumentationibus et sacellis, et cataplasmatibus et ventosis	830
Item de catapiasmatibus Licii auctoris	oa:
De balneis et frigidis aquis.	833
De balniis ex epitideuseos, id est de balneis excogitatis. Antilli auctoris	. 833
De naturalibus aquis calidis	8,31
De dropacis	83
De senapismumels general componential	835
De solio qui cum oleo fit	. 83
De ydreleo	83
De recorporativa adjutoria. Galieni	83
De finissin, id est qui roborem corporis facit. Galieni 20 1000 per uni	838
imerry calactroma	15 to 1
LIVRE II.	
ELVRE HHaludma	. 83
rplaserum tetratrastitut U Assinot Tidat Accondum vanue-	LL I
clystere justi jatroseliste en epitomi	1484
stere in febribus de furfuribus	184
stere centauria.	1840
stere coloquintidæ.	a 484
	De exercitatione. De speciæ exercitationis. De frictionibus. De exercitatione vocis. De venerios actos. De sanguinis emissione. Galimi. De aparfereseos. De mensura evacuationis. Quales sunt venæ incidendæ De apto tempore flevotomiæ De arteriothomia. De cocurbitis, id est ventosis. De incaraxatione tybiarum. Apolloni autoris. De sanguisugas. Galeni de catarticos. Quæ sunt catartica io super ventre purgant que in uso sunt. De colysteres lenes Rufi auctoris. De capitis purgationem. Ad menstrua deducenda Quæ sudorem movent. De aerum qualitate. Galieni. De fumentationibus et sacellis, et cataplasmatibus et ventosis. Item de cataplasmatibus Licii auctoris. De balneis et frigidis aquis. De balnis ex epitideuseos, id est de balneis excogitatis. Antilli auctoris. De naturalibus aquis calidis. De dropacis. De solio qui cum oleo fit. De ydreleo. De recorporativa adjutoria. Galieni. De finissin, id est qui roborem corporis facit. Galieni.

TABLE DES CHAPITRES.	951
Chap. Clystere calaminthis.	Pages.
Clystere de anetu.	842
Clyster apozima aprofani	842
	842
Clyster cottidianariis.	842
Clystere tertianariis	8/12
Clysterem quartaneriis	842
Clysteres eis qui cum frigore causon natiuntur	842
Clysterem quartanariis. Clysteres eis qui eum frigore causon patiuntur. Clysteres de papaberis apozima et ydroroseu.	842
	843
	1
Item aliud emplasticon medicamen. Item de clysterem Erodoti autoffis modicar manuali, manual	843
Item de clysterem Erodoti autoris luc molleur manuale, manuale manuale de de	844
Quibus materiis in usu ad clysteriandum sunt.	845
Eneme autem sunt utilia materiæ medicinales.	845
Eneme autem sunt utilia materiæ medicinales.	845
Ad epatis flegmonem. Constant of the Ad enpneumatoses. Constant of the Ad enpneumatoses.	845
Ad enpneumatoses	846
Ad inflammationes thoracis et ypezocotus	846
Ad pinguem et inflatam ypocondria	846
Ad spien (ad his pleniticis).	846
Ad inflammationes thoracis et ypezocotus. Ad pinguem et inflatam ypocondria. Ad splen (ad his pleniticis). Cataplasma ad pus colligendum. Ad reuma ventris et intestinorum.	846
Ad reuma ventris et intestinorum.	846
Ad prohibits marshys a valence of the state	847
Ad amorroidas thoracis	847
Ad cancrenas:	847
Ad urinarum continentiam. 2.) et austed at 125 in zugen de fina	847
Ad paralysin.	847
Ad defectum:	847
Ad prohibita menstrua revocanda. di oste mpo imperios di causos stomacu: di oste mpo imperios di	847
Ad causes stomacu:	848
Ad lumbricos.	848
Anillamatis cataplasmatibus:	848
Inflamatis cataplasmatibus	848
	848
छ अस्तर्भा	
AMBULE	Pag
LIVE III.	LEFE JE
· Employement total Amiddles feel IN 25/2001 XIV 10 .	
1. Emplastrum tetrafarmadum iqui et basilicon 3 de pus faciendum vulne-	
ribus	849
On the state of th	845
A Emplastrum dia penergo di cicatrices vuinerum direndas.	849
42 Emplastrum dia pepereos	849
6. Emplastrum clorathi	850
The state of the s	050

952	The state of the s	
Chap		
7.	Emplastrum einten	851
0.	Emplastrum siptacum	851
9.	Emplastrum myrsinatum	851
10.	Emplastium amumie, e.g., g., g., g., g., g., g., g., g., g.,	851
11.	Emplastrum copton platisma	85 ı
12.	Emplastrum copton platisma Emplastros ænemos, sive afra, sive barbara	851
13.	Emplastros dia geranios	850
14.	Emplastrum diadiptamnu	853
i5	Emplastrum dia linu spermus.	853
16.	Emplastrum diadiptamnu. Emplastrum dia linu spermus. Emplastrum de ieras herba, quam alij columbaria dicunt.	854
17.	Emplastrum elelanis de durigniu	854
21.	Emplastrum, dia iteas Emplastrum ad tinea capitis	854
23.	Emplastrum ad tinea capitis	855
24.	Item aliud Adamantium	855
(17) h	Item aliud Adamantium.	855
34	(Suite). Emplastrum ad plagas et vulnera apalacrotas	1
2.	Emplestrum dielen	855
27	Emplastrum dialon	856
34.	Emplastrum ad tracturas	856
23.	Emplastrum ad fracturas. Aliud ad cancros, et vulnera fagedenica. Ad cancromata jam vulnerata	
	emplastrum mitigatorium Emplastrum ad carcinos satis magnum, et si jam cancer in multa ægri-	856
26.	Emplastrum ad carcinos satis magnum, et si jam cancer in multa ægri-	
	tudine est occupatus	856
3o.	Emplastrum ad cancrum, quæ dicitur corax	857
27.	Ad hernias, et gutturosos, et meliceredas, ad uterocelicos.	857
28.	Item aliut ad interocelicos, Adamanti autoris.	857
400	Item ad bubonococelicos.	857
29.	Item ad bubonococelicos	857
28.	(Suite). Item ad interocelicos	857
31.	(Suite). Item ad interocelicos (1916) 1916 1916 1916 1916 1916 1916 1916	858
34.	(Fin). Item ad hæc Antemio.	858
	Ad pulpope mutuide at feet desired at the house the second of the second	
	Ad vulnera putrida et fagedenica; ad vulnera fagedenica. Cata genus	858
36,	Item. Ad fagedenica et antiqua vulnera, et vix ad cicatricem venientia,	.)
1,1	Adamantis. Adamantio Telephene Telep	858
32.		860
33,	Entaticu	860
37,	Ad stigmata et cicatrices in facie vel totum corpus facias.	860
38,	Ad ungues scabros.	860
39	Emplastrum dialon	861
41.	Ad bollonocelicus . mulhasial sire pos mas les mund as maça A . De embrocas et cerotos .	86,1
48.	De embrocas et cerotos.	86,1
42	De embrocas et cerotos Item embroca capitis Item embroca capiti quam ego usus sum Item cerotum dia saponor.	861
52.	Item embroca capiti quam ego usus sum.	862
40.	Item cerotum dia saponor.	861
42.	Item cerotum dia tessaron.	861
43.	Item cerotum calasticum	862
44	Item cerotum calasticum had been alle a la	862
-5-6 +	The state of the s	002

	TABLE DES CHAPITRES.	953
Cha-		ages.
	Item cerotum ad cardiacos	862
50	Carotum podaggicis profilection	862
5.	Cerotum podagricis profilacticon. tumbananya annihalandi. Item cerotum chir. tumbananya annihalandi.	862
16	Ad howingles of housing as the same A 17 and a more daily	862
53.	Ad herisipelas et herpicas medicamen. Ad herisipelas	862
54.	r r	862
55.	Do deoras	862
56.		862
57.	Enithing Amiteorics Epitinam Maseu.	863
58.	Epithima Amitaonos sermia de locas permita per	863
59.	Enithima diantegras	863
66.	Epithima diaptysanes. Item lyxypyreton aliut mirabilem. Epithima malactica diatileos. Epithima malactica diatileos. Epithima Uribasi quam ipse adinyenit. munitamid Adamantima unitamidadia mirabilima Uribasi quam ipse adinyenit.	863
648	Evithima malactics distillars	863
623	Ilem alind Adamantium	864
63.		864
64.	Emplastrum dia cyricon dialoreticum	864
65	Enithing disfances	864
66.	Epithima diafinicon	864
	Alind ad caperos, et vulnera faredenica, Ad caperomata jam vulnerala	864
67	Epithima diamelilotu diabasilicon	864
68.	Epithima diamelilotu. Epithima diamelilotu ad cancros, et vulnera lagodenica montali diamelilotu diame	865
69.	Epithimia dia enanthes riiumini	865
75.	Epithima Mnaseu clydion Filumini	865
70.	Epithima Galini	865
71.	De malagmatibus. Malagma.	865
72.	Malagma diadalinidon	865
73.	Malagma Apollotanus Galini.	866
74.	Malagma sciaticis	866
76.	Epyrrima infrigdatoria in febribus Gahni	866
77.	De cataplasmatibus	866
78.	De pane cataplasma.	866
79.	De forfures cataplasma.	867
80.	De hoos cataplasma	867
82.	Epithima dia enanthes Filumini. Epithima Mnascu clydion Filumini Epithima Mnascu clydion Filumini Epithima Galini De malagnatibus Malagna, scales especiale especi	868
	Acopu decamyron.	868
83.	Entatieu. Ad stigmata et cicatrices in facie vel totum corpus facitas acabres. Ad ungues scabres.	868
84,	Acopu simplice	868
85,	Acopum	868
86.	Acopum in balneo	868
87.	Unguentum ad bonum colorem corporis faciendum. 20311930001000 100	869
88.	Item entatica unctio Rufi autoris.	869
90.	Unguentum diacissum. [tem embroca capiti quam ego usus sum.	869
89.	Unguentum sciaticis.	869
91.	Item alia unctio	869
92,		870
93.	Trociscorum confectio. Andronios trociscus. (III) MESSES BINIO 193	870
10.00	Hem ceroting the aneumns specementages	EF.

954	TABLE DES CHAPITRES.	
Chap.	Trociscus Musa	Pages.
05.	Trociscus o Aeres	070
06.	Trociscos Hiras	070
07.	Trociscus diacartu.	070
08	Trociscus ad alfus, melas, leuces, impetigines	070
109	Trociscum Pasianos	870
1032	Trociscus Procli podagricus	
1000	Trociscos ad inpetigines	871
106	Trociscus emigranicus	871
105.2	Trociscus dia acacias.	_
00	Trociscorum confectio qui per ore dantur. Trociscus crocodes	871
39.	Trociscus ad desintericos, æmoptoicos, et ad fluxum sanguinis mulie-	
	rum	171
10/12	Trociscus dia electru	872
1040	Confectiones pulverum. Pulver, apuloticon, id est qui cicatricem vul-	
2000	novibus indusit	10
1080	neribus inducit	872
1000	Item, aliut, apuloticon	872
1100	Pulver cafalicon	872
1100	Pulver scaroticon 183004 . mehanty morp . megalil. selectal	872
	Pulver rodia	873
1 0400	Alia pulver rodia	873
20	Pulber anodinon	873
50	Pulver dia cartuma accessación de contrata	873
1100	Confectio caustici qui sine mordicatione urit carnes	873
1170	Collusions in Later Ap. Hopein	873
110.	Collurium inlustres Apollenaris	873
1198	Colluria cicneria	873
1200	Collurium diericis carpu	874
121.	Collurium uranion abaidise. sachcollas chaques ergus ba. fluid hagiand.	874
1220	Colluriu acaristu.	874
1240	Collurium cicnos, els analysis to translationally encountry arrangement	874
120.	Collurium dialibanum. bs., as yed N. as daff. et anna cantingly he mada?	1000
20.0	Colluin dia ceratos	874
27.0	Colluitu demostenu nili roseu	875
1200	Colluriu mediacu non-oe-to- dand idlo ergin tu estool- ba uruguna mod l	875
29.0	Colluriu spodiacu	8.75
200	Collurium nardinum	875
3 PO.	Colluriu aromaticu	875
220	Colluriu ciacu	876
2/	Collurium xyro	876
250	Collurium dicentiton and tagh month of horse	876
26	Ygra Erasistrati pancristos: mirabilis,	876
3-0	Collurium magnum	577
300	Collurium Cleonos	377
19.	Collurium pepihismenon vocatur constantial, 19 15 consegra contant [	377
40.	Collurium quod vocatur anicitus of Componential Collurium quod vocatur anicitus of Col	378

	TABLE DES CHAPITRES.	95	5
	Chap. 141. Item aliut ad collurium antracas	ages	5.
	142. Collurium ad ptysin oculorum.	87	5
	143 / Ygrocollurium ad suffusiones oculorum	87	2
	1448 Ygrocollurius Arcigenus	800	0
	1498 Ygrocollurius ad sycodes: hippopul, sosual, sulpis, printer a speciocal	876	3
	150.5 Item aliut ygrocullurium	84	0
	15 t. Ygrocullurium ad caliginem oculorum, et claures bog ilog agreement	2.8	0
	152. Ygroculturium ad maculas abstergendas squipitogni be appained?	800	0
	148. Ayrocollurium ad xyroptalmias et sycoses et putredines et carnes achiltes	6.	0
	Tro crescentes crescentes Trociscus dia acaciant	2-	61
	1462 Anacollima ad reuma desiccanda clonos, requipo despensor merosiscon T	870	1
	147. Xyrocollurio caliblefaron pulver ad pulchras faciendas palpebras faciens	. 10	0.1
	en8 ad infantes maxime	879	)
	1538 Anacollima ad pilos adulteros ligandos	886	9 1
	Conflictiones pulverum, Pulver, appliciton, idagiast et colomo Ad. 154.	886	9.5
	155.8 Ad egylopas medicamen	880	)
	157 Ad oculorum dolores superinunctio	886	9 5
	1588 Colluriu diarodon Diagoru quem grandem vocant ropinire, scaroticon	000	y 5
	159.8 Colluriu crocodes infantibus.	284	
	1601 Collurium asclipidiacon Pactianu	884	
	16r. Ad caligine oculorum	280	6 8
	162 Confectiones smigmatum et dropaces et psilotron. Smigma Asclenia 9	88	1 1
	Confectio caustici qui sine morticale de la confection de la confection de Smigma ad desiccandum caputo de la confection de l	88 4	1
	Collusiorum confectiones. Collusium tybicinum initatano enoge C. 164.	881	1
	165. Dropax Galini Bipppellog A soutsulmi mumuffo)	28.	
	Colluria cicnoriaColluria cicnoria	881	£
	Collucium diericis, curpu,	88r	. 0
	168. Smigmi Rufi ad rugas corporis tollendas; subinde hoc sioutatur ali-	21.	T.
	quis, rugas corporis omnes tendentur et æquentur in corpore (10)	882	8
	169. Smigma ut faciem splendidam faciat, et forforia de facie auferation.	882	9
	givis et dentibus que se comedunt ad ons vitas adres gind	20.	¥
	Tellitriu demostepp, nil, reser reser i demonitri demosteppe series e la la la la la la la la la la la la la	582	ž.
	172 Item smigma ad dentes ut nigri albi fiant, et se non comedant ullo	002	2
	73% Confectio diamaron	286	3
	745 Ad synances munibran muirullo)	202	ſ
1	175 Item aliut ad synancicos	292	1
)	176. Ad uvam demissam, et nimis inflammatam	202	8
]	1770 Item de legaturis.	16c	r
3	78. Ad custodia dentium, profilacticon dentibus, actionació marcallo s	325	ŕ
1	79. Item ad dentes laxos	300	r
1	808 Ad labia excissa	184	34
1	82 De antidotis. Ad cholum	84	1
1	83 Trociscos trigonos at et desiccativos. rulpoye nonamining a minulio 8	85	1
	84? Catapotia ad sitim extinguendam Diosedredis autopoy houp, quiruffo? 8	85	

956	TABLE DES CHAPITRES.	
Chap.	Antidotum ad quartanas Galini.	Pages.
186	Ad canis rabidi morsum Galini.	886
. 2-	Oui de funges males and	886
107.	Qui de fungos malos suffocantur.	886
100.	Ad epilempsia Galini, dia scilles.	
109.	Ad vocem asperam trociscus	887
190.	Item aliut	887
191.	Dioporos ad dysintericos et cyliacos.	887
192.	Anadinum antidotum mirabilem	887
195.	De electariis vel oxymellis confectiones. Electarium diaspolitu	888
194.	Electarium dia trion pipereon	888
195.	Dia calaminthis.	888
196.	Electarium diamelon. De malarum cydoniarum sucus	888
197.	Antidotum genofilu	.889
198.	De catharticis confectionibus. Picra Galini	889
199.	Catharticu oxygaru	889
200.	Catapotia quæ apta sunt stomacho et sine lesione, et ventrem malaxant,	
	et typus amputant	889
201.	Catapotia scommona	889
202.	Catarticu: coptarion	889
	Pastillus catarticus	889
204.	Cataputias	890
205.	Catharticum colicis	890
	Catharticus peculiare Oribasi quem sinbiotario nominavit	890
207.	Catarticu elefantiosis	890
	Catharticum de jus galli senis	890
209.	Inunctio ani ad educendam ventositatem cum stercore	890
	Rufu gera	891
211.	Cathartica Licu auctoris dulcis ad capiendum	891
	Aliut catharticum elefantiosis	891
	Unguentum catharticum ani et movit ventrem	891
	Confectiones tymiamatum: confectio tymiamæ poltarion	892
	Confectio xyromyru	892
	Thimiamæ confectio qui somnium facit	892
9		3

FIN DE LA TABLE DE TOME CINQUIÈME.